

သုတေသနအတွက် လွန်စွာ အားပြုသော အရာ ဦးစီးဌာန

အထွေထွေ အချက်အလက်

အထွေထွေ အချက်အလက်
အထွေထွေ အချက်အလက်
အထွေထွေ အချက်အလက်

“ဤ” ပုံစံ

**ရေတွက်ပစ္စည်းဆိုင်ဝယ်ရေး
က-၅၀၊ ကံကော်လမ်းမကြီး၊ ဘုရင့်နောင်ပွဲခုံတန်း၊
ရန်ကုန်မြို့၊ ဖုန်း - 24563**

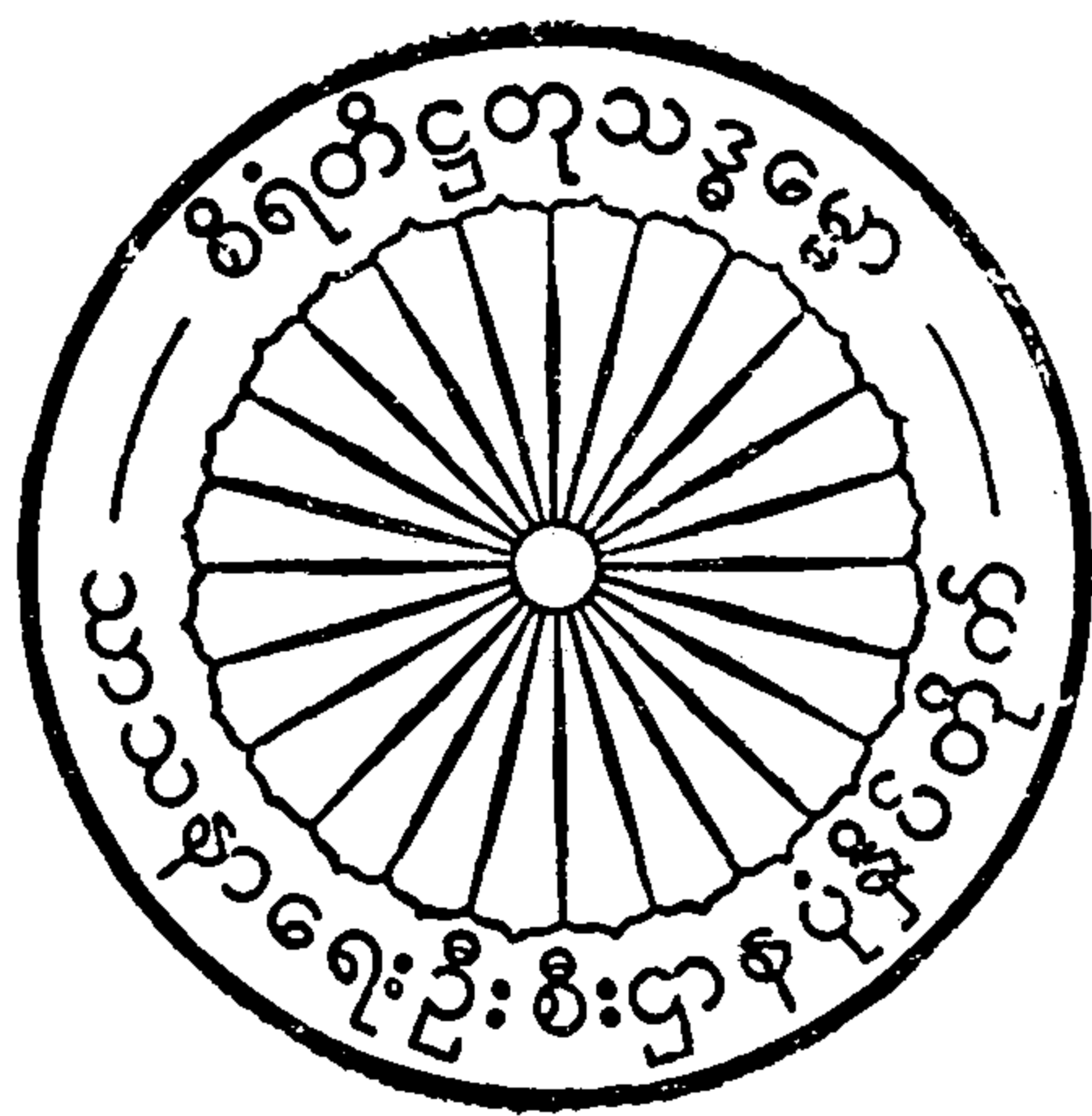
၂၃၅၄၄

ဆဋ္ဌသံ ဂါယနာတင် ပိဋကတ်တော်

ရုက္ခကုဗိုကာယဝင် သုတ္တန်ပိဋကတ်

မိလိန္ဒပဉ္စာပါဠိတော်

မြန်မာပြန်

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်
သဿနာရေးဦးစီးဌာန ပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေး၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာန ပုံနှိပ်တိုက်၌
ဒုတိယ ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးအောင်သန်း
(မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၀၂၄၀၅/၀၂၅၂၇)က ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

မိလိန္ဒပဉ္စာပါဠိတော် မြန်မာပြန်

မာတိက

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာအမှတ်
------	-------------	--------------

၁-ရှေးဆုတောင်း ပုဗ္ဗယောဂ		၁
--------------------------	------	---

၁-ဗာဟိရကထာ

၂-ပုဗ္ဗယောဂစသည်		၄
၃-မိလိန္ဒမင်းအကြောင်း		၅
၄-အတတ်တဆယ့်ကိုးမျိုး		၅
၅-ပညာရှိစူးစမ်းခန်း		၇
၆-ပူရဏကဿပသို့ မေးမြန်းခန်း		၈
၇-မက္ခလိဂေါသာလသို့ မေးမြန်းခန်း		၈
၈-နာဂသေန နတ်သားကို တောင်းပန်ခန်း		၉
၉-အရှင်ရောဟဏကို ဒဏ်ပေးခန်း		၁၁
၁၀-နာဂသေနသုဇယံ ဖွားမြင်ခန်း		၁၁
၁၁-နာဂသေန ပညာသင်ခန်း	—	၁၂
၁၂-ရောဟဏမထေရ်နှင့် နာဂသေန တွေ့ဆုံခန်း		၁၃
၁၃-နာဂသေန ရှင်ပြုခန်း		၁၄
၁၄-ရှင်နာဂသေန ဆရာကို ပြစ်မှား၍ ဒဏ်ထားခန်း		၁၆
၁၅-ရှင်နာဂသေန ပိဋကတ်သင် ကြွခန်း		၁၈
၁၆-သံဃာတော်တို့ သာဂလပြည်သို့ ဝင်ရောက်ခန်း		၂၀
၁၇-အရှင်အာယုပါလသို့ မိလိန္ဒမင်း မေးခန်း		၂၀
၁၈-မိလိန္ဒမင်းနှင့် ရှင်နာဂသေန တွေ့ဆုံခန်း		၂၂

၂-မိလိန္ဒပဉ္စာ

၁-မဟာဝဂ်

၁-ပညတ္တိပဉ္စာ (ဘွဲ့မည်တော်ကို မေးခြင်း)		၂၇
၂-ဝဿဂဏနပဉ္စာ (သိက္ခာတော်ကို မေးခြင်း)		၃၀
၃-ဝိမံသနပဉ္စာ (စုံစမ်းလျှောက်မေးခြင်း)		၃၀
၄-အနန္တကာယပဉ္စာ (အနန္တကာယအမတ်၏ လျှောက်ထားမေးမြန်းချက်)		၃၁
၅-ပဗ္ဗဇ္ဇပဉ္စာ (ရဟန်းပြုခြင်းဆိုင်ရာ ပြဿနာ)		၃၃
၆-ပဋိသန္ဓိပဉ္စာ (ပဋိသန္ဓေ နေ မနေ ပြဿနာ)		၃၄

မိ-မြန် (၁)-ပ-မ-သ-စ

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာအမှတ်

၁-မဟာဝဂ်

၇-ယောနိသောမနသိကာရပဉ္စာ (ယောနိသောမနသိကာရ ပြဿနာ)	၃၄
၈-မနသိကာရလက္ခဏပဉ္စာ (မနသိကာရလက္ခဏာ ပြဿနာ)	၃၅
၉-သီလလက္ခဏပဉ္စာ (သီလလက္ခဏာ ပြဿနာ)	၃၅
၁၀-သမ္ပဿဒနလက္ခဏသဒ္ဓါပဉ္စာ (သဒ္ဓါ၏ ကြည်လင်ခြင်း လက္ခဏာ ပြဿနာ)	၃၇
၁၁-သမ္ပက္ခန္ဓနလက္ခဏသဒ္ဓါပဉ္စာ (သဒ္ဓါ၏ ပြေးဝင်ခြင်းလက္ခဏာ ပြဿနာ)....	၃၈
၁၂-ဝီရိယလက္ခဏပဉ္စာ (ဝီရိယလက္ခဏာ ပြဿနာ)	၃၉
၁၃-သတိလက္ခဏပဉ္စာ (သတိလက္ခဏာ ပြဿနာ)	၃၉
၁၄-သမာဓိလက္ခဏပဉ္စာ (သမာဓိလက္ခဏာ ပြဿနာ)	၄၁
၁၅-ပညာလက္ခဏပဉ္စာ (ပညာလက္ခဏာ ပြဿနာ)	၄၂
၁၆-နာနာဓမ္မာနံ ကေကံစွ အဘိနိပ္ပါဒနပဉ္စာ (တရားအသီးသီးတို့ အကျိုးတခုတည်းကို ပြီးစီးခြင်း ပြဿနာ)	၄၂

၂-အဒ္ဓါနဝဂ်

၁-ဓမ္မသန္တတိပဉ္စာ (တရားအစဉ်အဆက် ဆက်စပ်ပုံ ပြဿနာ)	၄၄
၂-ပဋိသန္ဓဟနပဉ္စာ (ပဋိသန္ဓေမနေရမှုကို သိ မသိ ပြဿနာ)	၄၅
၃-ဉာဏပညာပဉ္စာ (ဉာဏ်နှင့်ပညာ ပြဿနာ)	၄၆
၄-ပဋိသန္ဓဟနပုဂ္ဂလဝေဒိယနပဉ္စာ (ပဋိသန္ဓေမနေသူ ဝေဒနာ ခံစား မခံစား ပြဿနာ)	၄၈
၅-ဝေဒနာပဉ္စာ (ဝေဒနာ ပြဿနာ)	၄၉
၆-နာမရူပကေတ္တနာနတ္တပဉ္စာ (ရုပ်နာမ်တူ မတူပြဿနာ)	၅၀
၇-ထေရပဋိသန္ဓဟနာပဋိသန္ဓဟနပဉ္စာ (နာဂသေနမထေရ် တဖန် ပဋိသန္ဓေနေ မနေ ပြဿနာ) ၅၃	
၈-နာမရူပ ပဋိသန္ဓဟနပဉ္စာ (နာမ်ရုပ်နှင့် ပဋိသန္ဓေနေမှု ပြဿနာ)	၅၄
၉-အဒ္ဓါနပဉ္စာ (ကာလ ပြဿနာ)	၅၅

၃-ဝိစာရဝဂ်

၁-အဒ္ဓါနမူလပဉ္စာ (ကာလ၏ အရင်းမူလ ပြဿနာ)	၅၆
၂-ပုရိမကောဋိပဉ္စာ (ရှေးအစွန်း ပြဿနာ)	၅၆
၃-ဧကာဋိပညာယနပဉ္စာ (ရှေးအစွန်းထင် မထင် ပြဿနာ)	၅၇
၄-သင်္ခါရဇာယမာနပဉ္စာ (ဖြစ်ဆဲသင်္ခါရ ရှိ မရှိ ပြဿနာ)	၅၈
၅-ဘဝန္တသင်္ခါရဇာယမာနပဉ္စာ (ဖြစ်ရာမရှိဘဲ သင်္ခါရဖြစ် မဖြစ် ပြဿနာ)....	၅၉
၆-ဝေဒဂူပဉ္စာ (ဇီဝမည်သော လိပ်ပြာကောင်အတ္တ ပြဿနာ)	၆၀
၇-စက္ခုဝိညာဏာဒိပဉ္စာ (စက္ခုဝိညာဏ်စသည်ဖြစ်ပုံ ပြဿနာ)	၆၄
၈-ဖဿလက္ခဏပဉ္စာ (ဖဿလက္ခဏာ ပြဿနာ)	၆၆
၉-ဝေဒနာလက္ခဏပဉ္စာ (ဝေဒနာလက္ခဏာ ပြဿနာ)	၆၇

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာအမှတ်

၃-ဝိစာရဝဂ်

၁၀-သညာလက္ခဏပညာ (သညာလက္ခဏာ ပြဿနာ)		၆၈
၁၁-စေတနာလက္ခဏပညာ (စေတနာလက္ခဏာ ပြဿနာ)		၆၈
၁၂-ဝိညာဏလက္ခဏပညာ (ဝိညာဏလက္ခဏာ ပြဿနာ)		၆၉
၁၃-ဝိတက္ကလက္ခဏပညာ (ဝိတက္ကလက္ခဏာ ပြဿနာ)		၇၀
၁၄-ဝိစာရလက္ခဏပညာ (ဝိစာရလက္ခဏာ ပြဿနာ)		၇၀

၄-နိဗ္ဗာနဝဂ်

၁-ဖဿဒိဝိနိဗ္ဗုဇနပညာ (ဖဿစသည်တို့ကို ခွဲခြား၍ သိ မသိ ပြဿနာ)	၇၁
၂-နာဂသေနပညာ (အရှင်နာဂသေန မေးသော ပြဿနာ)	၇၂
၃-ပညာယတနကမ္မနိဗ္ဗတ္တပညာ (အာယတနငါးပါး ကံကြောင့်ဖြစ်ပုံ ပြဿနာ)	၇၂
၄-ကမ္မနာနာကရဏပညာ (ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံ ခြားနားမှု ပြဿနာ)....	၇၃
၅-ဝါယာမကရဏပညာ (လုံ့လဝီရိယထုတ်ခြင်း ပြဿနာ)	၇၄
၆-နေရယိကဂိုဠာဗျာဘာဝပညာ (ငရဲမီး ပူလောင်ပုံ ပြဿနာ)	၇၅
၇-ပထဝိသန္တာရကပညာ (မြေကြီးတည်နေပုံ ပြဿနာ)	၇၇
၈-နိရောဓနိဗ္ဗာနပညာ (ချုပ်ခြင်းသည် နိဗ္ဗာန် မည် မမည် ပြဿနာ)	၇၇
၉-နိဗ္ဗာနလဘနပညာ (နိဗ္ဗာန်ရခြင်း ပြဿနာ)	၇၈
၁၀-နိဗ္ဗာနသုခဇာနနပညာ (နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို သိ မသိ ပြဿနာ)	၇၈

၅-ဗုဒ္ဓဝဂ်

၁-ဗုဒ္ဓဿ အတ္တိနတ္ထိဘာဝပညာ (မြတ်စွာဘုရား ရှိ မရှိ ပြဿနာ)	၇၉
၂-ဗုဒ္ဓဿ အနုတ္တရဘာဝပညာ (မြတ်စွာဘုရား အတုမရှိမြတ်ပုံ ပြဿနာ)	၇၉
၃-ဗုဒ္ဓဿ အနုတ္တရဘာဝဇာနနပညာ (မြတ်စွာဘုရား၏ အတုမရှိသည့် အဖြစ်ကို သိ မသိ ပြဿနာ)	၈၀
၄-ဓမ္မဒိဋ္ဌပညာ (တရားတော်ကို မြင် မမြင် ပြဿနာ)	၈၀
၅-အသင်္ကမနပဋိသန္ဓဟနပညာ (မပြောင်းရွှေ့ဘဲ ပဋိသန္ဓေ နေ မနေ ပြဿနာ)	၈၀
၆-ဝေဒဂူပညာ (ဝေဒဂူ 'အတ္တလိပ်ပြာကောင်' ပြဿနာ)	၈၁
၇-အညကမ္မယသင်္ကမနပညာ (အခြားကိုယ်သို့ ပြောင်းသော သတ္တဝါ ရှိ မရှိ ပြဿနာ)	၈၁
၈-ကမ္မဖလအတ္တိဘာဝပညာ (ကံ၏ အကျိုးရှိသည်၏ အဖြစ် ပြဿနာ)	၈၂
၉-ဥပ္ပဇ္ဇတိဇာနနပညာ (ပဋိသန္ဓေဖြစ်တည်မှုကို သိ မသိ ပြဿနာ)	၈၂
၁၀-ဗုဒ္ဓနိဒ္ဓဿနပညာ (မြတ်စွာဘုရားကို ပြနိုင် မပြနိုင် ပြဿနာ)	၈၃

၆-သတိဝဂ်

၁-ကာယပိယာယနပညာ (မိမိကိုယ်ကို ချစ် မချစ် ပြဿနာ)	၈၄
၂-သဗ္ဗညူဘာဝပညာ (မြတ်စွာဘုရား တရားအားလုံးကို သိ မသိ ပြဿနာ)	၈၄

၆-သတိဝဂ်

၃-မဟာပုရိသလက္ခဏပညာ (မြတ်စွာဘုရား မဟာပုရိသလက္ခဏာ ပြည့်စုံ မပြည့်စုံ ပြဿနာ)	၅၈
၄-ဘဂဝတောဗြဟ္မစာရိပညာ (မြတ်စွာဘုရား ဗြဟ္မစာရိ မည် မမည် ပြဿနာ)	၈၆
၅-ဘဂဝတော ဥပသမ္ပဒါပညာ (မြတ်စွာဘုရား ပဉ္စင်း ဖြစ် မဖြစ် ပြဿနာ)	၈၇
၆-အဿုဘေသဇ္ဇဘေသဇ္ဇပညာ (မျက်ရည်၏ ဆေးနှင့် ဘေးဖြစ်ပုံ ပြဿနာ)	၈၇
၇-သဏ္ဍဂ ဝိတဏ္ဍဂ နာနာကရဏပညာ (ဓာတ်ရှိသူနှင့် ဓာတ်ကင်းသူ ထူးပုံ ပြဿနာ)	၈၈
၈-ပညာပတိဋ္ဌာနပညာ (ပညာ၏ တည်နေရာ ပြဿနာ)	၈၈
၉-သံသာရပညာ (သံသရာပြဿနာ)	၈၈
၁၀-စိရဏတသရဏပညာ (ကြာမြင့်စွာက ပြုပြီးသည်ကို အောက်မေ့နိုင်မှု ပြဿနာ)	၈၉
၁၁-အဘိဇာနန္တသတိပညာ (သတိသည် အမြဲသိမှတ်၍ ဖြစ် မဖြစ် ပြဿနာ)	၈၉

၇-အရူပဓမ္မဝဝတ္ထာနဝဂ်

၁-သတိဥပ္ပဇနပညာ (သတိဖြစ်ပေါ်ပုံ ပြဿနာ)	၉၁
၂-ဗုဒ္ဓဂုဏသတိပဋိလာဘပညာ (ဘုရားဂုဏ်တော်ကို သတိရမှု ပြဿနာ)	၉၃
၃-ဒုက္ခပ္ပဟာနဝါယမပညာ (ဒုက္ခကို ပယ်စွန့်ခြင်း ပြဿနာ)	၉၃
၄-ဗြဟ္မလောကပညာ (ဗြဟ္မာ့ပြည်နှင့် လူ့ပြည် အကွာအဝေး ပြဿနာ)....	၉၅
၅-ဒိန္နံ လောကုပ္ပန္နာနံ သမကဘာဝပညာ (လောကနှစ်ခု၌ ဖြစ်ရမှု၏ တူမျှပုံ ပြဿနာ)	၉၆
၆-ဗောဇ္ဈင်္ဂပညာ (ဗောဇ္ဈင် ပြဿနာ)	၉၇
၇-ပါပပုညာနံ အပ္ပါနပ္ပဘာဝပညာ (အကုသိုလ်နှင့် ကုသိုလ် အနည်းအများ ပြဿနာ)	၉၇
၈-ဇာနန္ဒာဇာနန္တ ပါပကရဏပညာ (သိလျက် မကောင်းမှုကို ပြုခြင်း မသိဘဲ မကောင်းမှုကို ပြုခြင်း ပြဿနာ)	၉၈
၉-ဥတ္တရကုရုကာဒိဂမနပညာ (မြောက်ကျွန်းစသည်သို့ သွားနိုင် မသွားနိုင် ပြဿနာ)	၉၈
၁၀-ဒီဃဋ္ဌိပညာ (အရိုးရှည် ပြဿနာ)	၉၉
၁၁-အဿာသ ပဿာသ နိရောဓပညာ (ထွက်သက် ဝင်သက်ချုပ်ရန် တတ်နိုင် မတတ်နိုင် ပြဿနာ)	၉၉
၁၂-သမုဒ္ဒပညာ (သမုဒ္ဒရာ ပြဿနာ)	၁၀၀
၁၃-သမုဒ္ဒကေရသပညာ (သမုဒ္ဒရာ၏ အငန်အရသာ တခုတည်းရှိပုံ ပြဿနာ)....	၁၀၀
၁၄-သုခမပညာ (သိမ်မွေ့သော အရာဝတ္ထု ပြဿနာ)	၁၀၁
၁၅-ဝိညာဏနာနတ္ထပညာ (ဝိညာဏ်၏ အနက်ထူး မထူး ပြဿနာ)	၁၀၁
၁၆-အရူပဓမ္မဝဝတ္ထာန ဒုက္ခရပညာ (နာမ်တရားကို ပိုင်းခြားခြင်း၌ ခဲယဉ်းပုံ ပြဿနာ)	၁၀၂
၁၇-မိလိန္ဒပညာပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာ (မိလိန္ဒမင်း၏ ပြဿနာနှင့် အမေးအဖြေများ)	၁၀၃

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာအမှတ်

၃-မေဏူကပဉ္စာရမ္ဘကထာ

၁-တိုင်ပင်ခြင်း၏ ရှောင်ကြဉ်ရာ အရပ်ရှစ်မျိုး		၁၀၅
၂-တိုင်ပင်မှုကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ရှစ်ယောက်		၁၀၇
၃-လျှို့ဝှက်တိုင်ပင်ချက်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုးယောက်		၁၀၇
၄-ပညာကြီးရင့်ကြောင်းရှစ်ပါး		၁၀၈
၅-ဆရာ၏ ဂုဏ်အင်္ဂါ		၁၀၉
၆-ဥပါသကာ၏ ဂုဏ်အင်္ဂါ		၁၁၀

၄-မေဏူကပဉ္စာ

၁-ဣဒ္ဓိဗလဝဂ်

၁-ကတာဓိကာရသဖလပဉ္စာ (ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော မြတ်စွာဘုရားအား ပူဇော်မှု အကျိုး ရှိ မရှိ ပြဿနာ)		၁၁၇
၂-သဗ္ဗညုဘာဝပဉ္စာ (သဗ္ဗညုတဉာဏ်ဖြစ်ပုံ ပြဿနာ)		၁၁၇
၃-ဒေဝဒတ္တပဗ္ဗဇ္ဇပဉ္စာ (ဒေဝဒတ်အား ရဟန်းပြုပေးမှု ပြဿနာ)		၁၂၂
၄-ပထဝီစလနပဉ္စာ (မြေလှုပ်ပုံ ပြဿနာ)		၁၂၇
၅-သိဝိရာဇစက္ခုဒါန(သိဝိမင်း မျက်လုံးကို ထုတ်၍ ပေးလှူခြင်း ပြဿနာ)		၁၃၃
၆-ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိပဉ္စာ (ကိုယ်ဝန်တည် ပြဿနာ)		၁၃၇
၇-သဒ္ဓမ္မန္တရဓာနပဉ္စာ (သာသနာကွယ် မကွယ် ပြဿနာ)		၁၄၃
၈-အကုသလစ္ဓေဒနပဉ္စာ (မြတ်စွာဘုရား အကုသိုလ် အကြွင်းမဲ့ ဖြတ် မဖြတ် ပြဿနာ)		၁၄၇
၉-ဥတ္တရိကရဏီယပဉ္စာ (မြတ်စွာဘုရားအား ထပ်မံပွားများမှု ရှိ မရှိ ပြဿနာ)		၁၅၁
၁၀-ဣဒ္ဓိဗလဒဿနပဉ္စာ (ဣဒ္ဓိပါဒ်စွမ်းအားကို ပြခြင်း ပြဿနာ)		၁၅၃

၂-အဘေဇ္ဇဝဂ်

၁-ခုဒ္ဒါနုဒ္ဒကပဉ္စာ(ဒုက္ကဋ် ဒုဗ္ဘာသီ သိက္ခာပုဒ်တို့ကို နုတ်ပယ်စေသော ပြဿနာ)		၁၅၆
၂-အဗျာကရဏီယပဉ္စာ (မြတ်စွာဘုရား ဖြေကြားခြင်းမပြုသော ပုစ္ဆာ ပြဿနာ)		၁၅၇
၃-မစ္စုဘာယနာဘာယနပဉ္စာ (သေခြင်းမှ ကြောက် မကြောက် ပြဿနာ)		၁၅၉
၄-မစ္စုပါသမုတ္တိပဉ္စာ (သေမင်းကျော့ကွင်းမှ လွတ် မလွတ် ပြဿနာ)		၁၆၄
၅-ဗုဒ္ဓလာဘန္တရာယပဉ္စာ (မြတ်စွာဘုရားအား လာဘ်အန္တရာယ် ရှိ မရှိ ပြဿနာ)		၁၆၇
၆-အပုညပဉ္စာ (မကောင်းမှု ပွားစီး မပွားစီး ပြဿနာ)		၁၇၁
၇-ဘိက္ခုသံဃပရိဟရဏပဉ္စာ (ရဟန်းသံဃာကို ထိန်းသိမ်းဆောင်ရွက်ခြင်း ပြဿနာ)		၁၇၂
၈-အဘေဇ္ဇပရိသပဉ္စာ (မြတ်စွာဘုရားအား မှုကဲ့ပျက်သော ပရိသတ် ရှိ မရှိ ပြဿနာ)		၁၇၃

၆-သတိဝဂ်

၃-မဟာပုရိသလက္ခဏပညာ (မြတ်စွာဘုရား မဟာပုရိသလက္ခဏာ ပြည့်စုံ မပြည့်စုံ ပြဿနာ)	၅၈
၄-ဘဂဝတောဗြဟ္မစာရိပညာ (မြတ်စွာဘုရား ဗြဟ္မစာရီ မည် မမည် ပြဿနာ)	၈၆
၅-ဘဂဝတော ဥပသမ္ပဒါပညာ (မြတ်စွာဘုရား ပဉ္စင်း ဖြစ် မဖြစ် ပြဿနာ)	၈၇
၆-အဿုဘေသဇ္ဇဘေသဇ္ဇပညာ (မျက်ရည်၏ ဆေးနှင့် ဘေးဖြစ်ပုံ ပြဿနာ)	၈၇
၇-သရာဂ ဝိတရာဂ နာနာကရဏပညာ (ရာဂရှိသူနှင့် ရာဂကင်းသူ ထူးပုံ ပြဿနာ)	၈၈
၈-ပညာပတိဋ္ဌာနပညာ (ပညာ၏ တည်နေရာ ပြဿနာ)	၈၈
၉-သံသာရပညာ (သံသရာပြဿနာ)	၈၈
၁၀-စိရဂ္ဂတသရဏပညာ (ကြာမြင့်စွာက ပြုပြီးသည်ကို အောက်မေ့နိုင်မှု ပြဿနာ)	၈၉
၁၁-အဘိဇာနန္တသတိပညာ (သတိသည် အမြဲသိမှတ်၍ ဖြစ် မဖြစ် ပြဿနာ)	၈၉

၇-အရူပဓမ္မဝဝတ္ထာနဝဂ်

၁-သတိဥပ္ပဇ္ဇနပညာ (သတိဖြစ်ပေါ်ပုံ ပြဿနာ)	၉၁
၂-ဗုဒ္ဓဂုဏသတိပဋိလာဘပညာ (ဘုရားဂုဏ်တော်ကို သတိရမှု ပြဿနာ)	၉၃
၃-ဒုက္ခပ္ပဟာနဝါယမပညာ (ဒုက္ခကို ပယ်စွန့်ခြင်း ပြဿနာ)	၉၃
၄-ဗြဟ္မလောကပညာ (ဗြဟ္မာ့ပြည်နှင့် လူ့ပြည် အကွာအဝေး ပြဿနာ)....	၉၅
၅-ဒိန္နံ လောကုပ္ပန္နာနံ သမကဘာဝပညာ (လောကနှစ်ခု၌ ဖြစ်ရမှု၏ တူမျှပုံ ပြဿနာ)	၉၆
၆-ဗောဇ္ဈင်္ဂပညာ (ဗောဇ္ဈင် ပြဿနာ)	၉၇
၇-ပါပပုညာနံ အပ္ပါနပ္ပဘာဝပညာ (အကုသိုလ်နှင့် ကုသိုလ် အနည်းအများ ပြဿနာ)	၉၇
၈-ဇာနန္ဒာဇာနန္တ ပါပကရဏပညာ (သိလျက် မကောင်းမှုကို ပြုခြင်း မသိဘဲ မကောင်းမှုကို ပြုခြင်း ပြဿနာ)	၉၈
၉-ဥတ္တရကုရုကာဒိဂမနပညာ (မြောက်ကျွန်းစသည်သို့ သွားနိုင် မသွားနိုင် ပြဿနာ)	၉၈
၁၀-ဒီသဋ္ဌိပညာ (အရိုးရှည် ပြဿနာ)	၉၉
၁၁-အဿာသ ပဿာသ နိရောဓပညာ (ထွက်သက် ဝင်သက်ချုပ်ရန် တတ်နိုင် မတတ်နိုင် ပြဿနာ)	၉၉
၁၂-သမုဒ္ဒပညာ (သမုဒ္ဒရာ ပြဿနာ)	၁၀၀
၁၃-သမုဒ္ဒကေရသပညာ (သမုဒ္ဒရာ၏ အငန်အရသာ တခုတည်းရှိပုံ ပြဿနာ)....	၁၀၀
၁၄-သုခမပညာ (သိမ်မွေ့သော အရာဝတ္ထု ပြဿနာ)	၁၀၁
၁၅-ဝိညာဏနာနတ္ထပညာ (ဝိညာဏ်၏ အနက်ထူး မထူး ပြဿနာ)	၁၀၁
၁၆-အရူပဓမ္မဝဝတ္ထာန ဒုက္ခရပညာ (နာမ်တရားကို ပိုင်းခြားခြင်း၌ ခဲယဉ်းပုံ ပြဿနာ)	၁၀၂
၁၇-မိလိန္ဒပညာပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာ (မိလိန္ဒမင်း၏ ပြဿနာနှင့် အမေးအဖြေများ)	၁၀၃

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာအမှတ်

၃-မေဏုကပညာရမ္မကထာ

၁-တိုင်ပင်ခြင်း၏ ရှောင်ကြဉ်ရာ အရပ်ရှစ်မျိုး		၁၀၅
၂-တိုင်ပင်မှုကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ရှစ်ယောက်		၁၀၇
၃-လျှို့ဝှက်တိုင်ပင်ချက်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုးယောက်		၁၀၇
၄-ပညာကြီးရင့်ကြောင်းရှစ်ပါး		၁၀၈
၅-ဆရာ၏ ဂုဏ်အင်္ဂါ		၁၀၉
၆-ဥပါသကာ၏ ဂုဏ်အင်္ဂါ		၁၁၀

၄-မေဏုကပညာ

၁-ဣဒ္ဓိဗလဝဂ်

၁-ကတာဓိကာရသဖလပညာ (ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော မြတ်စွာဘုရားအား ပူဇော်မှု အကျိုး ရှိ မရှိ ပြဿနာ)		၁၁၇
၂-သဗ္ဗညုဘာဝပညာ (သဗ္ဗညုတဉာဏ်ဖြစ်ပုံ ပြဿနာ)		၁၁၇
၃-ဒေဝဒတ္တပဗ္ဗဇ္ဇပညာ (ဒေဝဒတ်အား ရဟန်းပြုပေးမှု ပြဿနာ)		၁၂၂
၄-ပထဝီစလနပညာ (မြေလှုပ်ပုံ ပြဿနာ)		၁၂၇
၅-သိဝိရာဇစက္ခုဒါန(သိဝိမင်း မျက်လုံးကို ထုတ်၍ ပေးလှူခြင်း ပြဿနာ)		၁၃၃
၆-ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိပညာ (ကိုယ်ဝန်တည် ပြဿနာ)		၁၃၇
၇-သဒ္ဓမ္မန္တရဓာနပညာ (သာသနာ့ကွယ် မကွယ် ပြဿနာ)		၁၄၃
၈-အကုသလစ္ဆေဒနပညာ (မြတ်စွာဘုရား အကုသိုလ် အကြွင်းမဲ့ ဖြတ် မဖြတ် ပြဿနာ)		၁၄၇
၉-ဥတ္တရိကရဏီယပညာ (မြတ်စွာဘုရားအား ထပ်မံပွားများမှု ရှိ မရှိ ပြဿနာ)		၁၅၁
၁၀-ဣဒ္ဓိဗလဒဿနပညာ (ဣဒ္ဓိပါဒ်စွမ်းအားကို ပြခြင်း ပြဿနာ)		၁၅၃

၂-အဘေဇ္ဇဝဂ်

၁-ခုဒ္ဒါနုဒ္ဒကပညာ(ဒုက္ကဋ် ဒုဗ္ဘာသီ သိက္ခာပုဒ်တို့ကို နုတ်ပယ်စေသော ပြဿနာ)		၁၅၆
၂-အဗျာကရဏီယပညာ(မြတ်စွာဘုရား ဖြေကြားခြင်းမပြုသော ပုစ္ဆာ ပြဿနာ)		၁၅၇
၃-မစ္စုဘာယနာဘာယနပညာ (သေခြင်းမှ ကြောက် မကြောက် ပြဿနာ)		၁၅၉
၄-မစ္စုပါသမုတ္တိပညာ (သေမင်းကျော့ကွင်းမှ လွတ် မလွတ် ပြဿနာ)		၁၆၄
၅-ဗုဒ္ဓလာဘန္တရာယပညာ (မြတ်စွာဘုရားအား လာဘ်အန္တရာယ် ရှိ မရှိ ပြဿနာ)		၁၆၇
၆-အပုညပညာ (မကောင်းမှု ပွားစီး မပွားစီး ပြဿနာ)		၁၇၁
၇-ဘိက္ခုသံဃပရိဟရဏပညာ (ရဟန်းသံဃာကို ထိန်းသိမ်းဆောင်ရွက်ခြင်း ပြဿနာ)		၁၇၂
၈-အဘေဇ္ဇပရိသပညာ (မြတ်စွာဘုရားအား မှကဲ့ပျက်သော ပရိသတ် ရှိ မရှိ ပြဿနာ)		၁၇၃

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာအမှတ်

၃-ပဏာမိတဝဂ်

၁-သေဋ္ဌဓမ္မပညာ (တရားတော်သည် အမြတ်ဆုံး ဖြစ် မဖြစ် ပြဿနာ)	၁၇၅
၂-သဗ္ဗသတ္တဟိတဖရဏပညာ (မြတ်စွာဘုရားသည် သတ္တဝါအားလုံးတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို ဆောင် မဆောင် ပြဿနာ)	၁၇၇
၃-ဝတ္ထုဂုယုနိဒဿနပညာ (လျှို့ဝှက်သော အင်္ဂါကို ပြခြင်းဆိုင်ရာ ပြဿနာ)	၁၈၁
၄-ဖရသဝါစာဘာဝပညာ (မြတ်စွာဘုရား စကားကြမ်းသည်၏ အဖြစ်ကို ပြသော ပြဿနာ)	၁၈၃
၅-ရုက္ခအစေတနာဘာဝပညာ (သစ်ပင်တို့ စိတ် စေတနာ မရှိသည့် အဖြစ် ပြဿနာ)	၁၈၆
၆-ပိဏ္ဍုပါတမဟပွလပညာ (ဆွမ်းနှစ်မျိုး၏ အကျိုးကြီးမှု တူပုံ ပြဿနာ)	၁၈၇
၇-ဗုဒ္ဓပူဇနပညာ (မြတ်စွာဘုရားအား ပူဇော်ခြင်း ပြဿနာ)	၁၉၀
၈-ပါဒသကလိကာဟတပညာ (ခြေတော်၌ ကျောက်ချပ်လွှာထိခြင်း ပြဿနာ)	၁၉၂
၉-အဂ္ဂဂုဿမဏပညာ (အမြတ်ဆုံး ရဟန်း ပြဿနာ)	၁၉၄
၁၀-ဝဏ္ဏဘဏနပညာ (ဂုဏ်ကိုပြောဆိုခြင်း ပြဿနာ)	၁၉၆
၁၁-အဟိံသာနိဂ္ဂဟပညာ (မညှဉ်းဆဲခြင်းနှင့် ဖိနှိပ်ခြင်း ပြဿနာ)	၁၉၇
၁၂-ဘိက္ခုပဏာမိတပညာ (ရဟန်းတို့ကို မြတ်စွာဘုရား နှင်ထုတ်ခြင်း ပြဿနာ)	၁၉၉

၄-သဗ္ဗညုတဉာဏဝဂ်

၁-ဣဒ္ဓိကမ္မဝိပါကပညာ (တန်ခိုးနှင့် ကံ၏အကျိုး ပြဿနာ)	၂၀၁
၂-ဓမ္မဝိနယပဋိစ္ဆန္နပဋိစ္ဆန္နပညာ (ဓမ္မဝိနယကို ဖုံးထားသင့် မထားသင့် ပြဿနာ)	၂၀၂
၃-မုသာဝါဒ ဂရုလဟုဘာဝပညာ (မုသားစကား၏ အလေးအပေါ့ ဖြစ်ပုံ ပြဿနာ)	၂၀၅
၄-ဗောဓိသတ္တဓမ္မတာပညာ (ဘုရားလောင်း ဓမ္မတာ ပြဿနာ)	၂၀၆
၅-အတ္တနိပါတပညာ (မိမိကိုယ်ကို သတ်ခြင်းနှင့်စပ်သော ပြဿနာ)	၂၀၇
၆-မေတ္တာဘာဝနာနိသံသပညာ (မေတ္တာပွားများကျိုး ပြဿနာ)	၂၁၀
၇-ကုသလာကုသလသမဝိသမပညာ (ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ် အကျိုးတူ မတူ ပြဿနာ)	၂၁၃
၈-အမရာဒေဝီပညာ (အမရာဒေဝီ 'မကောင်းမှု မပြုသော ပြဿနာ)	၂၁၇
၉-အရဟန္တအဘာယနပညာ (ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် ကြောက်ရွံ့ခြင်း ကင်း မကင်း ပြဿနာ)	၂၁၈
၁၀-ဗုဒ္ဓသဗ္ဗညုဘာဝပညာ (မြတ်စွာဘုရား အလုံးစုံကို သိတော်မူပုံ ပြဿနာ)....	၂၂၀

၅-သန္တဝဂ်

၁-သန္တဝပညာ (သန္တဝစသော ဂါထာနှင့်စပ်သော ပြဿနာ)	၂၂၂
၂-ဥဒရသံယတပညာ (ဝမ်းအစာအိမ်၌ စောင့်စည်းမှု ပြဿနာ)	၂၂၃
၃-ဗုဒ္ဓအပ္ပါဗာဓပညာ (မြတ်စွာဘုရားနှင့် အနာကင်းသူ ပြဿနာ)	၂၂၅
၄-မဂ္ဂုပ္ပါဒနပညာ (မဂ်ကိုဖြစ်စေပုံ ပြဿနာ)	၂၂၇
၅-ဗုဒ္ဓအဝိဟေဌကပညာ (မြတ်စွာဘုရား သတ္တဝါတို့ကို မညှဉ်းဆဲပုံ ပြဿနာ)....	၂၂၉

၅-သန္တဝဂ်

၆-ဆဒ္ဒန္တဇောတိပါလာရဗ္ဗပညာ(ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းနှင့် ဇောတိပါလလုလင်တို့၏ အပြုအမူ ပြဿနာ)		၂၃၂
၇-သဒ္ဓိကာရပညာ(သဒ္ဓိကာရ အိုးထိန်းသည်အိမ် ပြဿနာ)		၂၃၃
၈-ဗြာဟ္မဏရာဇဝါဒပညာ (မြတ်စွာဘုရား၏ ဗြာဟ္မဏရာဇဟူသော စကား ပြဿနာ)		၂၃၅
၉-ဂါထာဘိဂီတဘောဇနကထာပညာ(ဂါထာတို့ကိုသီဆို၍ ရအပ်သော ဘောဇဉ်ကို မသုံးဆောင်ဟူသော စကားဆိုင်ရာ ပြဿနာ)		၂၃၈
၁၀-ဓမ္မဒေသနာယအပ္ပေါဿုက္ကပညာ (မြတ်စွာဘုရား တရားဟောမှု၌ ကြောင့်ကြမဲ့နေလိုခြင်း ပြဿနာ)		၂၄၂
၁၁-အာစရိယာနာစရိယပညာ(မြတ်စွာဘုရားအား ဆရာ ရှိ မရှိ ပြဿနာ)---		၂၄၅

၅-အနုမာနပညာ

၁-ဗုဒ္ဓဝဂ်

၁-ဒိန္နုဗုဒ္ဓါနံ အနုပုဗ္ဗမာနပညာ(ဘုရားနှစ်ဘူတပြိုင်နက် မပွင့်ခြင်း ပြဿနာ)		၂၄၇
၂-ဂေါတမိဝတ္ထဒါနပညာ (မိထွေးတော်ဂေါတမိ သင်္ကန်းလှူခြင်း ပြဿနာ)		၂၅၀
၃-ဂီဟိပဗ္ဗဇိတ သမာပဋိပတ္တိပညာ(လူနှင့်ရဟန်းတို့ ကောင်းစွာကျင့်ခြင်း ပြဿနာ)		၂၅၃
၄-ပဋိပဒါဒေါသပညာ(ဒုက္ကရစရိယာအကျင့်၏ အပြစ် ပြဿနာ)		၂၅၄
၅-ဟိနာယာဝတ္တနပညာ(သာသနာတော်မှ ပြန်လည်ဆုတ်နစ် 'လူထွက်'ခြင်း ပြဿနာ)		၂၅၆
၆-အရဟန္တဝေဒနာဝေဒိယနပညာ(ရဟန္တာ ဝေဒနာခံစားခြင်း ပြဿနာ)		၂၆၃
၇-အဘိသမယန္တရာယကရပညာ(တရားကို ထိုးထွင်းသိမြင်ခြင်း၏ အန္တရာယ် ပြဿနာ)		၂၆၅
၈-ဒုဿီလပညာ(ဒုဿီလ 'ရဟန်းနှင့် လူ အထူး' ပြဿနာ)		၂၆၇
၉-ဥဒကသတ္တဇီဝပညာ(ရေသည် သတ္တဇီဝ ဟုတ် မဟုတ် ပြဿနာ)		၂၆၉

၂-နိပ္ပပဉ္စဝဂ်

၁-နိပ္ပပဉ္စပညာ (သံသရာ မချဲ့တတ်သော တရား ပြဿနာ)		၂၇၃
၂-ခိဏာသဝဘာဝပညာ(လူ့အသွင်ဖြင့် ရဟန္တာအဖြစ် ပြဿနာ)		၂၇၅
၃-ခိဏာသဝ သတိသမ္ပေသပညာ(ရဟန္တာနှင့် သတိမေ့လျော့မှု ပြဿနာ)		၂၇၆
၄-လောကေနတ္ထိ ဘာဝပညာ(လောက၌ မရှိသောဝတ္ထု ပြဿနာ)		၂၇၇
၅-အကမ္မဇာဒိပညာ(ကံ စသည်ကြောင့် မဖြစ်သော အရာဝတ္ထု ပြဿနာ)		၂၇၈
၆-ကမ္မဇာဒိပညာ(ကံ စသည်ကြောင့်ဖြစ်သော အရာဝတ္ထု ပြဿနာ)....		၂၈၁
၇-ယက္ခပညာ(ဘီလူး ရှိ မရှိ ပြဿနာ)		၂၈၂
၈-အနဝသေသသိက္ခာပဒပညာ(သိက္ခာပုဒ်ကို အကြွင်းမဲ့ပညတ်ခဲ့ခြင်း ပြဿနာ)		၂၈၃
၉-သုရိယတပနပညာ(နေ၏ ပြင်းစွာ ထွန်းလင်းတောက်ပမှု ပြဿနာ)		၂၈၄
၁၀-ကဋ္ဌိနတပနပညာ (နေ၏ ပြင်းစွာ ထွန်းလင်းတောက်ပမှု ပြဿနာ)		၂၈၄

၃-ဝေဿန္တရဝဂ်

၁-ဝေဿန္တရပညာ

၁-ဝေဿန္တရပညာ(ဝေဿန္တရာမင်းကြီး၏ ပေးလှူမှု ပြဿနာ)		၂၈၆
၂-ဒုက္ကရကာရိကပညာ(ဒုက္ကရစရိယာအကျင့် ပြဿနာ)		၂၉၅
၃-ကုသလာကုသလဗလဝတရပညာ(ကုသိုလ် အကုသိုလ်၏ အားကြီးမှု ပြဿနာ)		၃၀၀
၄-ပုဗ္ဗပေတာဒိသပညာ(ရှေးကသေလွန်ပြီးသူတို့အား ရည်ညွှန်း၍လှူသောအလှူ ပြဿနာ)		၃၀၄
၅-သုပိနပညာ (အိမ်မက် ပြဿနာ)		၃၀၈
၆-အကာလမရဏပညာ (သေချိန်မရောက်မီ သေခြင်း ပြဿနာ)		၃၁၁
၇-စေတိယပါဠိဟာရိယပညာ (စေတီတန်ခိုးပြခြင်း ပြဿနာ)		၃၁၈
၈-ဓမ္မာဘိသမယပညာ(မဂ်ဖိုလ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း ပြဿနာ)		၃၁၉
၉-ဧကန္တသုခနိဗ္ဗာနပညာ(နိဗ္ဗာန်၏ စင်စစ် ချမ်းသာအတိဖြစ်ပုံ ပြဿနာ)....		၃၂၂
၁၀-နိဗ္ဗာနရူပသဏ္ဌာနပညာ(နိဗ္ဗာန်၏ အဆင်းအသွင်သဏ္ဌာန် ပြဿနာ)		၃၂၅
၁၁-နိဗ္ဗာနသစ္စိကရဏပညာ (နိဗ္ဗာန်သို့မျက်မှောက်ပြုပုံ ပြဿနာ)		၃၃၀
၁၂-နိဗ္ဗာနသန္တတိတပညာ(နိဗ္ဗာန်၏တည်ရာ ပြဿနာ)		၃၃၃

၄-အနုမာနဝဂ်

၁-အနုမာနပညာ

၁-အနုမာနပညာ (မှန်းဆ၍‘မြတ်စွာဘုရားရှိကြောင်း’သိရပုံ ပြဿနာ)		၃၃၆
၂-ဓုတင်္ဂပညာ(ဓုတင်အကျင့် ပြဿနာ)		၃၅၃

၆-ဩပမ္မကထာပညာ မာတိကာ

၃၆၇

၁-ဂဗြဘဝဂ်

၁-ဂဗြဘင်္ဂပညာ (မြည်း၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)		၃၇၁
၂-ကုက္ကုဒ္ဓင်္ဂပညာ (ကြက်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)		၃၇၁
၃-ကလန္ဒကင်္ဂပညာ (ရှဉ့်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)		၃၇၃
၄-ဒီပိနိယင်္ဂပညာ (သစ်မ၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)		၃၇၃
၅-ဒီပိကင်္ဂပညာ (သစ်ဖို၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)		၃၇၄
၆-ကုမ္မင်္ဂပညာ (လိပ်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)		၃၇၅
၇-ဝံသင်္ဂပညာ (ဝါး၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)		၃၇၆
၈-စာပင်္ဂပညာ (လေး၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)		၃၇၇
၉-ဝါယသင်္ဂပညာ (ကျီး၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)		၃၇၇
၁၀-မက္ကဋ္ဌင်္ဂပညာ (မျောက်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)		၃၇၈

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာအမှတ်

၂-သမုဒ္ဒဝဂ်

၁-လာဗုလတင်္ဂပညာ (ဘူးနွယ်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)....		၃၈၀
၂-ပဒုမင်္ဂပညာ(ပဒုမ္မာကြာ၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)		၃၈၀
၃-ဗိဇင်္ဂပညာ(မျိုးစေ့၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)		၃၈၁
၄-သာလကလျာဏိကင်္ဂပညာ'(သာလကလျာဏိပင်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)		၃၈၂
၅-နာဝင်္ဂပညာ(လှေ၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)		၃၈၂
၆-နာဝါလဂ္ဂနကင်္ဂပညာ(ကျောက်ဆူး၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)		၃၈၃
၇-ကူပင်္ဂပညာ(လင်းယဉ်တိုင်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)		၃၈၄
၈-နိယာမကင်္ဂပညာ (လှေသူကြီး၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)		၃၈၄
၉-ကမ္မကာရင်္ဂပညာ(လှေထိုးသား၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)		၃၈၅
၁၀-သမုဒ္ဒင်္ဂပညာ(သမုဒ္ဒရာ၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)		၃၈၆

၃-ပထဝီဝဂ်

၁-ပထဝီအင်္ဂပညာ(မြေကြီး၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)		၃၈၈
၂-အာပင်္ဂပညာ(ရေ၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)		၃၈၉
၃-တေဇင်္ဂပညာ(မီး၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)		၃၉၀
၄-ဝါယုင်္ဂပညာ(လေ၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)		၃၉၁
၅-ပဗ္ဗတင်္ဂပညာ(တောင်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)		၃၉၂
၆-အာကာသင်္ဂပညာ (ကောင်းကင်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)		၃၉၃
၇-စန္ဒင်္ဂပညာ (လ၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)		၃၉၄
၈-သုရိယင်္ဂပညာ(နေ၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)		၃၉၅
၉-သက္ကင်္ဂပညာ(သိကြားမင်း၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)		၃၉၆
၁၀-စက္ကဝတ္တင်္ဂပညာ(စကြဝတေးမင်း၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)		၃၉၇

၄-ဥပစိကာဝဂ်

၁-ဥပစိကင်္ဂပညာ(ခြေ၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)		၃၉၉
၂-ဗိဇ္ဇာရင်္ဂပညာ(ကြောင်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)		၃၉၉
၃-ဥန္တုရင်္ဂပညာ(ကြွက်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)		၄၀၀
၄-ဝိစ္ဆိကင်္ဂပညာ (ကင်းမြီးကောက်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)		၄၀၀
၅-နကုလင်္ဂပညာ(မြေပါ၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)		၄၀၁
၆-ဇရသိင်္ဂါလင်္ဂပညာ (မြေခွေးအို၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)		၄၀၁
၇-မိဂင်္ဂပညာ (သမင်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)		၄၀၂
၈-ဂေါရူပင်္ဂပညာ(နွားအပေါင်း၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)....		၄၀၃
၉-ဝရာဟင်္ဂပညာ (ဝက်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)		၄၀၄
၁၀-ဟတ္ထင်္ဂပညာ(ဆင်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)		၄၀၅

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာအမှတ်

၅-သီဟဝဂ်

၁-သီဟဝဂ်ပညာ(ခြင်္သေ့၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)	၄၀၇
၂-စက္ကဝါကဝဂ်ပညာ(စက္ကဝါကဝဂ်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)	၄၀၈
၃-ပေဏာဟိကဝဂ်ပညာ(အောက်ချင်းငှက်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)	၄၀၉
၄-သရကပေါဟဝဂ်ပညာ(အိမ်ခို၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)....	၄၁၀
၅-ဥလူကဝဂ်ပညာ(ခင်ပုပ်ငှက်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)	၄၁၀
၆-သတပတ္တဝဂ်ပညာ (ခေါက်ရှာငှက်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)	၄၁၁
၇-ဝဂ္ဂုလိကဝဂ်ပညာ(လင်းနို့၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)	၄၁၁
၈-ဇလူကဝဂ်ပညာ(မြွေ၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)	၄၁၂
၉-သပ္ပဝဂ်ပညာ(မြွေ၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)	၄၁၂
၁၀-အဇကရဝဂ်ပညာ (စပါးကြီးမြွေ၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)	၄၁၃

၆-မက္ကဋကဝဂ်

၁-ပန္နမက္ကဋကဝဂ်ပညာ(ပင့်ကူ၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)	၄၁၅
၂-ထနသ္မိတဒါရကဝဂ်ပညာ (နို့စို့ သူငယ်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)	၄၁၅
၃-စိတ္တကခရကုမ္ပဝဂ်ပညာ(ကုန်းလိပ်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)	၄၁၆
၄-ပဝနဝဂ်ပညာ(တောအုပ်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)	၄၁၆
၅-ရုက္ခဝဂ်ပညာ(သစ်ပင်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)	၄၁၇
၆-မေသဝဂ်ပညာ (မိုး၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)	၄၁၈
၇-မဏိရတနဝဂ်ပညာ(ပတ္တမြား၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)	၄၁၉
၈-မာဂဝိကဝဂ်ပညာ(သားမုဆိုး၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)....	၄၂၀
၉-ဗာဠိသိကဝဂ်ပညာ (ငါးမြားသူ၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)	၄၂၀
၁၀-တစ္ဆကဝဂ်ပညာ(တစည်းသမား၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)	၄၂၁

၇-ကုမ္ဘဝဂ်

၁-ကုဗ္ဗဝဂ်ပညာ(အိုး၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)	၄၂၃
၂-ကာဠာယုသဝဂ်ပညာ(တီးတုတ်ငှက်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)	၄၂၃
၃-ဆတ္တဝဂ်ပညာ(ထီး၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)	၄၂၄
၄-ခေတ္တဝဂ်ပညာ (လယ်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)	၄၂၅
၅-အဂဒဂ်ပညာ (အဆိပ်ဖြေဆေး၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)	၄၂၅
၆-ဘောဇနဝဂ်ပညာ(ဘောဇဉ်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)	၄၂၆
၇-ဣဿာသဝဂ်ပညာ(လေးသမား၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)	၄၂၇
နိဂုံး	၄၂၉
မိလိန္ဒမင်းရဟန်းပြုခြင်း	၄၂၉
ကျမ်းနိဂုံး	၄၃၀

မိလိန္ဒပညာပါဠိတော် မြန်မာပြန် မာတိကာဦး၏။

မိလိန္ဒပဉ္စာပါဠိတော် မြန်မာပြန်

ကျမ်းဦးမှတ်ဖွယ်

မြန်မာပြန် ကျမ်းတကျမ်းအဖြစ်ဖြင့် ပေါ်ထွက်လာသော ဤမိလိန္ဒပဉ္စာကျမ်းနှင့် ပတ်သက်၍ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းသော အချက်များကို စာပေဗဟုသုတ လိုက်စားသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် အကျဉ်းချုံး၍ ဖော်ပြဦးအံ့—

မိလိန္ဒပဉ္စာကျမ်း ဖြစ်ပေါ်ပုံ

သာသနာနှစ် ၅၀၀ (ခရစ်မပေါ်မီ နှစ် ၁၀၀)ခန့် အချိန်က ယောနကတိုင်း^၁ သာဂလ နေပြည်တော်၌ မိလိန္ဒအမည်ရှိသော ပညာရှိမင်းတပါး ပေါ်ပေါက်ခဲ့လေသည်။ ထိုမင်းသည် ဗုဒ္ဓဝါဒ အယူအဆတို့တွင် မိမိကိုယ်တိုင် မရှင်းမလင်းသော အချက်အလက်များကို အရှင် နာဂသေန မည်သော ရဟန္တာမထေရ်မြတ်အား မေးမြန်းလျှောက်ထားလေရာ မထေရ်မြတ်က လည်း မင်းကြီး၏ သံသယများကို အချက်ကျကျ ပယ်ရှင်းလျက် မေးခွန်းတိုင်းကိုပင် တိကျ ပြတ်သားစွာ ဖြေကြားတော်မူခဲ့ပေသည်။ ထိုပညာရှိ မင်းမြတ်၏ မေးခွန်းတို့နှင့် ရဟန္တာမထေရ် မြတ်တို့၏ ဖြေကြားတော်မူချက်တို့ကို ပေါင်းစည်း၍ မှတ်တမ်းတင်ထားသော ကျမ်းသည်ပင် မိလိန္ဒပဉ္စာကျမ်း ဖြစ်လေသည်။

ဤကျမ်းကို ရှေးဦးစွာစတင်၍ မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သူ၏ အမည်ကို တိကျစွာ မထုတ်ဖော်နိုင်သေး သော်လည်း မြန်မာမူ မိလိန္ဒပဉ္စာပါဠိတော် နိဂုံး၌ လာသော—

“လင်္ကာယံ ဒေါဏိနဂရေ၊ ဝသတာ ဒေါဏိနာမိနာ။
မဟာထေရေန လေခိတွာ၊ သုဠပိတံ ယထာသုတံ”။

အစရှိသော ဂါထာသုံးပုဒ်အရ နောက်ဆုံးရေးသား မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ သီဟိုဠ် ကျွန်း ဒေါဏိမြို့၌ သီတင်းသုံး နေထိုင်တော်မူသော ဒေါဏိမထေရ်ဖြစ်ကြောင်း သိရှိရပေသည်။ မိမိ ‘ကြားနာ မှတ်သိရသည့်အတိုင်း ရေးသား၍ ကောင်းစွာ ထားအပ်သည်’ဟု ဆိုသဖြင့် ဤမထေရ်မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သော ကျမ်းမှာ ထိုခေတ်က ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ရဟန်းတော် အရှင်မြတ်တို့ တည်တညွတ်တည်း လက်ခံ၍ အဆင့်ဆင့်ဆောင်ခဲ့သော မူတဆူဖြစ်သည်ကိုလည်း ယုံကြည်စွာ မှတ်သားထားထိုက်ပေသည်။

ဤကျမ်းကိုရေးသားခဲ့သော ဘာသာမှလည်း ပါဠိဘာသာပင်ဖြစ်ရပေမည်။ အကြောင်းကား ဤကျမ်းသည် ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့ လက်ခံသောကျမ်းဖြစ်သည်တကြောင်း၊ ယခုအခါ

၁။ ယောနကတိုင်းသား ဗက်ထရီးဇားဟု ရှေးကခေါ်ဝေါ်ခဲ့သော ယခုအခါ အနောက်ပါကစ္စတန် အာဖ်ဂါနစ္စတန်နှင့် တာကစ္စတန်နိုင်ငံများပါဝင်သော နယ်မြေဖြစ်သည်။

၂။ သာဂလနေပြည်တော်ကား အနောက်ပါကစ္စတန်နိုင်ငံ ချေနပ်မြစ်နှင့် ရာဝီမြစ်တို့အကြားရှိ ယခုခေတ် ဆီးယားလ်ကွတ်ခေါ်မြို့ဖြစ်သည်။

မူအစောင်စောင်မှပင် ပါဠိဘာသာဖြင့်သာ တွေ့မြင်ရသည်တကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ဒေါဏီမထေရ်သည် ဤမိလိန္ဒပဉ္စာကျမ်းကို ထေရဝါဒီတို့၏ ဘာသာမှန်ဖြစ်သော ပါဠိဘာသာဖြင့်သာ ရေးသား မှတ်တမ်းတင်ခဲ့မည်ကို ယုံမှားမဲ့ မှတ်သင့်လှပေသည်။

အိန္ဒိယနှင့် အနောက်တိုင်း သုတေသီတို့ကမူကား ဤမိလိန္ဒပဉ္စာ စ၍ ဖြစ်ပေါ်ရာ ဌာနကို ထောက်ထား၍လည်းကောင်း၊ ဤကျမ်း၌ တွေ့ရသော အချို့သော အသုံးအနှုန်းတို့မှာ အခြား မည်သည့် ပါဠိတော်ကျမ်းများတွင်မှ မတွေ့ရဘဲ သက္ကတကျမ်းများတွင်သာ တွေ့ရသော အသုံး အနှုန်းတို့နှင့် တူညီနေသောကြောင့်လည်းကောင်း ဤကျမ်းသည် ရှေးဦးစွာ သက္ကတဘာသာ၊ သို့မဟုတ် ပြာကရိတ်ဘာသာဖြင့်ရှိခဲ့ပြီး နောင်အခါ သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ ရောက်သောအခါမှ ပါဠိ ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုထားခြင်းဖြစ်ဟန်တူကြောင်း ကြံဆကြလေသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ဤမိလိန္ဒပဉ္စာကျမ်းသည် ထိုအခါမှစ၍ မိစ္ဆာဝါဒများကို နှိမ်နှင်းခြင်းတို့၌ လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓဝါဒဆိုင်ရာ ခဲရာခဲဆစ်အငြင်းဖြစ်စရာနေရာတို့ဝယ် ချောမွေ့ပြေပြစ်စွာ ဆုံးဖြတ် ဆွေးနွေး အသိဉာဏ်ပေးခြင်းတို့၌လည်းကောင်း အလွန်အသုံးဝင်လှသဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်လူမျိုး တိုင်းနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာကို လေ့လာသူတိုင်း အကြိုက်ညီခဲ့သော ကျမ်းတစောင် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ ကြောင့်ပင် ဤမိလိန္ဒပဉ္စာကျမ်းကို တရုတ်၊ ယိုးဒယား၊ ဟိန္ဒူ၊ ဘင်္ဂါလီ၊ မြန်မာ၊ သီဟိုဠ် စသော အရှေ့တိုင်းဘာသာများ၊ အင်္ဂလိပ်၊ ဂျာမန်၊ ပြင်သစ်၊ အီတလီ၊ စသော အနောက်တိုင်းဘာသာ များဖြင့် အသီးအသီးပြန်ဆိုကြပြီးဖြစ်ရာ ကမ္ဘာ့စာပေနယ်တွင် တင့်တင့်တယ်တယ် ပေါ်ထွန်း ရပ်တည်လျက်ရှိနေပေပြီ။

ဤမျှသာမကသေး ဤမိလိန္ဒပဉ္စာကျမ်း၏ ထူးခြားချက်တစ်ရပ်မှာ အိန္ဒိယပြည်မြောက်ပိုင်းတွင် ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်တော်မူပြီးနောက် ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုင်ရာ ကျမ်းပေါင်းများစွာ ပေါ်ထွက်ခဲ့ရာ ဤမိလိန္ဒပဉ္စာ တကျမ်းတည်းသာလျှင် ထေရဝါဒီမထေရ်မြတ်တို့ သဘောတူလက်ခံသောကျမ်း ဖြစ်ခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။

အရှင်မဟာဗုဒ္ဓသောသ၏ လေးစားခံရပုံ

ထို့ပြင်လည်း ဗုဒ္ဓဘာသိတ ပါဠိပိဋကတ်တော်များမှ လွဲလျှင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသာသနာတော်တွင် အကောင်းဆုံး ကျမ်းတကျမ်းဖြစ်ကြောင်း၊ မဟာအဋ္ဌကထာစသော ရှေးအဋ္ဌကထာကြီးများကဲ့သို့ အားထားလောက်သော ကျမ်းတစ်စောင်ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားစေသောအချက်မှာ ဗုဒ္ဓမတညူ ဖြစ်တော်မူသည့် အဋ္ဌကထာကျမ်းပြုဆရာ အရှင်မဟာဗုဒ္ဓသောသမထေရ်မြတ် ကိုယ်တော် တိုင်ပင် မိမိဖွင့်ဆိုတော်မူသော အဋ္ဌကထာကျမ်းများတွင် မိလိန္ဒပဉ္စာမှ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ကောက်နုတ် ၍ လေးလေးစားစား ကိုးကားထားတော်မူခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဤကျမ်း၌ပါဝင်သော အကြောင်းအရာများကို စေ့စေ့ငုငု ကြည့်ရှုဆင်ခြင်လျှင် မိလိန္ဒဘုရင်နှင့် အရှင်နာဂသေနဟူသော ပညာရှိနှစ်ဦးတို့သည် ဗုဒ္ဓဝါဒသက်သက်ကိုသာ ဥပမာသာဓကတို့ဖြင့် ကျနသိပ်သည်းစွာ ဆွေးနွေးထားသည်ကို တွေ့ရပေမည်။ စကားအပေးအယူ အသွယ်အဝိုက်

၁။ သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂဋ္ဌကထာ အမ္မဋ္ဌသုတ္တဝဏ္ဏနာ(၂၄၆)၊ မဇ္ဈိမနိကာယ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသဋ္ဌကထာ ဗြဟ္မာယသုတ္တ ဝဏ္ဏနာ(၂၅၃)၊ အင်္ဂုတ္တရဋ္ဌကထာ သတ္တကနိပါတ် နဂရေပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ (၁၈၃)၊ အဘိဓမ္မပိဋက အဋ္ဌသာလိနီ အဋ္ဌကထာ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ ကာမာဝစရကုသလဓမ္မဒွေသကထာ (ဖဿအဖွင့် ၁၅၅) စသည်တို့တွင်ကြည့်ပါ။

ကောင်းမွန်မှုတို့ကြောင့်ဖတ်ရှု၍ မငြီးအောင်လည်းဖြစ်ရပေသည်။ ထိုကဲ့သို့ အနောက်တိုင်း ပညာရှင်တို့က အချေအတင်ပြောဆိုကြသော ဟန်မျိုးမဟုတ်ဘဲ ဆန်းကြယ်သော ပုံပြင်ကလေး များဖြင့် တန်ဆာဆင်ထားပြီး လူတို့လိုက်နာအပ်သော နီတိသဘောများ စိတ်ပညာနှင့် စပ်ဆိုင်သော အချက်အလက်များကို စိတ်ကူးဉာဏ်ဖြင့် အမေးအဖြေဟန် ပြုလုပ်ရေးသားထားကြောင်း တွေ့ထင်ယူဆခဲ့ကြပေသည်။

သိလွယ်မှတ်သား လေးစားဖွယ်ရာ

အမှန်အားဖြင့်ကား ထိုပညာရှိနှစ်ဦးတို့ အကျယ်တဝင့် ပြောဆိုကြသည်ကို မှတ်တမ်းတင်သူက ချုံ့တန်လျှင် ချုံ့၍လည်းကောင်း၊ ချဲ့တန်လျှင် ချဲ့၍လည်းကောင်း ဉာဏ်ဖြင့်ဆင်ခြင်၍ ထင်မြင် ဖတ်ရှုလွယ်အောင် လျော်သလို ရေးသားခဲ့မည်ဖြစ်သဖြင့် မူလပြောဆိုရင်း စကားဟန်အတိုင်း ဖြစ်မနေသည်ကို အပြစ်ဆိုဖွယ် လိုမည်မထင်ချေ။

ဤသို့ ဖွဲ့နွဲ့ရေးသားနိုင်ခဲ့ခြင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓဝါဒဆိုင်ရာတို့တွင် ဖတ်ရှုသူတို့အဖို့ ပိုမို စိတ်ဝင်စားလာပြီး ဥဒါဟရုဏ်သက်သေသာဓကတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ထားခြင်းကလည်း စာဖတ် သူတို့ကို လက်မလွှတ်နိုင်အောင် ဆွဲဆောင်သိမ်းသွင်းလျက် ဆိုလိုရင်းအချက်တို့ကို လေးလေး နက်နက် စွဲမြဲသွားစေလေသည်။

သံသယနှင့် အယူအဆများ

ထိုမှတစ်ပါး ဤကျမ်း၏ အနေအထားနှင့်ပတ်သက်၍ အချို့ပညာရှင်တို့၏ အယူအဆကိုလည်း တင်ပြလိုပေသည်။ ထိုအယူအဆမှာ ပညာရှိနှစ်ဦးတို့၏ အမေးနှင့်အဖြေမူရင်းသည် ယခု လက်ရှိ ကျမ်း၏ သုံးပုံတပုံခန့် သတ္တမဝဂ်အဆုံးတွင် လုံးဝပြီးစီးသွားပြီဟု ယူဆဖွယ်ရှိသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ပညာရှိနှစ်ဦးတို့သည် အထူးထူးသော ပြဿနာအရပ်ရပ်တို့ကို ကျေကျေ နပ်နပ် ဆွေးနွေး၍အပြီး အသီးသီး ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ခဲ့ခဲ့၍ သွားကြပုံ၊ ပြန်လည်စဉ်းစား၍ အားရကျေနပ်နေကြပုံ၊ နောက်ထပ်တွေ့ဆုံကျရာ၌လည်း အချင်းချင်း ဆွေးနွေးရ၍ ဝမ်းမြောက် ကြောင်း စကားကို ပြောကြားနေကြပုံတို့ကို ပြဆိုထားပြီးနောက် မိလိန္ဒပဉ္စာဝိသဇ္ဇနာပြီး၏ဟု ပြဆိုထားသောကြောင့်ပင်ဖြစ်၏။

ထို့ပြင် နောက်မှဆက်လက်၍ ကျမ်းသစ်တကျမ်းအနေဖြင့် စကားချီးလျက် မေဏ္ဍကပဉ္စာ ခန်း အနုမာနပဉ္စာခန်း ဩပမ္မကထာပဉ္စာခန်းတို့ကို ဖော်ပြထားသည်မှာ မူလမိလိန္ဒပဉ္စာ ကျမ်းနှင့် အဆက်အစပ်မရှိဘဲ နောက်ထပ်တဖန် သီကုံးရေးသား၍ ထည့်သွင်းထားခြင်း ဖြစ်ဟန် တူသည် ဟူသော အယူအဆပင် ဖြစ်ပေသည်။

ထိုအယူအဆအတွက်မူ မိလိန္ဒမင်းနှင့် အရှင်နာဂသေနတို့၏ မေးမြန်းဖြေဆိုချက်တို့ကို မူလ မှတ်တမ်းတင်စဉ်က တဦးတယောက်တည်းသာ မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ဟန် မတူဘဲ နှစ်ဦး သို့မဟုတ်၊ သုံးလေးဦးက တဦးလျှင် တမျိုးစီ မိမိတို့ ကြားသိသလို ရေးသား မှတ်တမ်းတင်ထားခဲ့ဟန် ရှိပြီး ထိုမှတ်တမ်းစာမူတို့ကို နောက်လူတို့က စုစည်းပေါင်းချုပ်၍ တကျမ်းတည်း ပြုလုပ်ထား ခဲ့ခြင်းဖြင့် ဤသို့ နေထားပုံဟန်ဖြစ်နေကြောင်း ဖြေဆိုသင့်ပေသည်။

တဖန် ဩပမ္မကထာ၌ ဥပမာပဉ္စာ တရားငါးပါး မာတိကာထားခဲ့သော်လည်း အကျယ်ဖော်ပြ ချက်၌ ခြောက်ဆယ့်ခုနစ်ပါးသာပါရှိလျက် သုံးဆယ့်ရှစ်ပါးပျောက်ပျက်နေခြင်း(ဝါ)မပါရှိခြင်း

မှာလည်း အထူးစဉ်းစားထိုက်သော အချက်တရပ်ဖြစ်ပေသည်။ ဤအချက်ကိုပင် ဤကျမ်း၏ ချွတ်ယွင်းချက်တရပ်အနေဖြင့် ညွှန်ပြကြ၍လည်း ကျမ်းနောက်ပိုင်းလာ ပဉ္စာဝိသဇ္ဇနာတို့သည် တစုံတဦး၏ ကြံဆရေးသားချက်တို့သာဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားသည်ဟု အချို့သော အနောက်တိုင်း သုတေသီတို့က ဆိုကြ၏။

သို့သော် ကြွင်းကျန်နေသော ဥပမာပဉ္စာတို့ကို စိစစ်ကြည့်လျှင် ပထမဝဂ်မှ ဆဋ္ဌငင်အထိ မာတိကာအတိုင်းပင် ပြဿနာဆယ်ခုစီ အညီအမျှအပြည့်အစုံရှိနေကာ သတ္တမဝဂ်၌ ပြဿနာခုနစ်ခု သာရှိနေပြီးနောက် အဆုံးသတ်သွားခြင်း၊ ပါရိသမ္ပ အကျယ်ပြဿနာ ခြောက်ဆယ့်ခုနစ်ပါးမှာ လည်း မာတိကာအစဉ်အတိုင်းပင် အစဉ်မပျက် ဆက်ကာဆက်ကာပါရှိနေခြင်းနှင့် ကြွင်းကျန်ရာ၌ လည်း အစဉ်အလိုက် တစုတရုံးတည်း ကြွင်းကျန်ရစ်ခြင်းတို့မှာ ရှေးဦးစွာ မုချရှိခဲ့ဖူးလျက် နောက်လူတို့ အဆင့်ဆင့် ကူးယူရေးသားရာ၌ ကျန်ခဲ့ခြင်း၊ သို့မဟုတ် ကျပျောက်ခြင်းတို့သာ ဖြစ်စရာအကြောင်းရှိပေသည်။ ထို့ဖြစ်နိုင်သော အကြောင်းအတိုင်းပင် ယုံကြည်၍ မူအများအပြား တွင်ပင် “ကြွင်းကျန်နေသော ပြဿနာများကို တွေ့ရှိပေးပို့က ထပ်မံရိုက်နှိပ်မည်ဖြစ်ကြောင်း” နှင့် အများများပါရှိကြပေသည်။

ထို့ကြောင့် ဤသြပမ္မကထာပဉ္စာ၌ မစုံမလင်ဖြစ်နေခြင်းဖြင့် မေးမြန်းဖြေဆိုချက် အစစ်အမှန် ဟုတ်မဟုတ် ပြဿနာပေါ်စရာမလိုဟု ဆိုရန်ရှိပေသည်။

ကျမ်းစာနှင့်ပတ်သက်၍ ဤမျှတင်ပြပြီးနောက် ဤကျမ်း၌ အရေးအကြီးဆုံး အပိုင်းအခန်းမှ ပါဝင်ကြသူများအကြောင်းကို ဆွေးနွေးတင်ပြရန် လိုပေလိမ့်မည်။

အရှင်နာဂသေနမထေရ်၏ မွေးဖွားရာ စိစစ်ချက်

ဤကျမ်း၌ အရေးကြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တဦးဖြစ်သည့် အရှင်နာဂသေနနှင့် ၎င်း၏ဖွားရာဌာနကို မိလိန္ဒပဉ္စာကျမ်းတွင် ပါရှိသည်ထက် ပိုမိုသော ရှာဖွေတွေ့ရှိချက်များ မပေါ်ထွက်သေးချေ။ ဤကျမ်း၏အစပိုင်းတွင် အရှင်နာဂသေန၏ဖွားရာဌာနမှာ ဟိမဝန္တာတောင်၏ အနီးရှိ ဂဇင်္ဂလ ရွာဟု သိရသဖြင့် ယခုခေတ်အခြေအနေအရ ကသိုရတိုင်းအတွင်း သို့မဟုတ် ဂန္ဓာရတိုင်းအတွင်း တနေရာရာဖြစ်မည်ဟု မှန်းဆရပေသည်။ ဟိမဝန္တာတောင်နှင့် ဝေးကွာသော မဇ္ဈိမနယ်နိမိတ် အရှေ့ဘက်ခြမ်း အင်္ဂတိုင်းအတွင်း တနေရာရှိ ဂဇင်္ဂလနိဂုံးနှင့် တခြားစီဖြစ်သည်ကိုကား သတိပြုရ ပေမည်။

မိလိန္ဒမင်း၏ မွေးဖွားရာ စိစစ်ချက်

မိလိန္ဒမင်းနှင့် ပတ်သက်၍ကား အတော်အတန် သိရှိရပေသည်။ ထိုမင်း နန်းစိုက်ရာသည် ယောနကတိုင်း သာဂလနေပြည်တော်(ယခု အနောက်ပါကစ္စတန်ပြည် ဆီးယားလ်ကွတ်မြို့) ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြခဲ့ပြီးလေပြီ။ ဖွားမြင်ရာဇာတိဒေသနှင့် ရွာကိုလည်း မိမိဖွားမြင်ရာအရပ်ကို အရှင်နာဂသေနက မေးတော်မူ၍ ‘မင်းကြီးကိုယ်တိုင် ဖြေဆိုထားသော စကားဖြင့် အလသန္တ ဒီပအရပ်၊ ကလသိရွာဖြစ်ကြောင်း သိရပေသည်။ ထိုနေရာသည် သာဂလနေပြည်တော်နှင့် ယူဇနာ ၂၀၀-ဝေးသည်ဟုလည်း ဆိုထားပေသည်။ ယူဇနာဟူသော ဝေါဟာရ၏ အတိုင်းအတာကိုလည်း အမျိုးမျိုး ပြဆိုထားကြသဖြင့် ယခုခေတ် မိုင်အားဖြင့် မည်မျှရှိသည်ဟု ဖော်ပြရန်မှာ မလွယ်ကူ

လှပေ။ သို့ဖြစ်သော်လည်း ကလသိရွာ ဖြစ်နိုင်လောက်သော နေရာကို ရွာဖွေရာ ဆီးယားလ်ကွတ် မြို့(သာဂလနေပြည်တော်)ကို အနောက်မြောက်ဘက် မိုင် ၄၀၀-ကျော် ၅၀၀-ခန့် ဝေးသော ယခု အာဖ်ဂါနစ္စတန်ပြည်အတွင်း ကာဗူးလ်မြို့၏ မြောက်ဘက်နားရှိ အရပ်ပင် ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ရှေးဟောင်း သမိုင်းပညာရှင်တို့ ခန့်မှန်းကြသည်။ ကာဗူးလ်မြစ်နှင့် ပံချသျှိရ်မြစ်တို့ ဆုံရာအနီး ချာရိကာခေါ် မြို့တဝိုက်တွင် အယ်လက်ဇန္ဒြာဘုရင်၏ မြို့ပျက်များကို တွေ့ရှိရပေရာ ဤနေရာ တဝိုက်၌ပင် ယောနုက ဝါ-ယဝနခေါ် ဂရိတ်တို့အနွယ်ဝင်ဖြစ်သော မိလိန္ဒမင်းကြီးလည်း မွေးဖွား ခဲ့ရာသည်ဟု မှန်းဆရပေသည်။ ထို့ဖြစ် ၂-မြစ်တို့၏ အကြားရှိကုန်းမြေကိုပင် ရေပတ်လည်ဝန်းရံ လျက် မရှိသော်လည်း မြစ် ၂-မြစ်တို့ အကြား၌ ရှိနေသောကြောင့် ‘ဒီပ’ဟု ခေါ်ခဲ့ကြဟန် တူပေသည်။

ထို့ပြင် ဤယောနုကတိုင်း အလသန္ဒာအရပ်သည် အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿမထေရ် စေလွှတ်တော်မူသော သာသနာပြုမထေရ်တို့တွင် အပါအဝင်ဖြစ်သော ယောနုကမဟာဓမ္မရက္ခိတ မထေရ် ကြံရောက်၍ သာသနာပြုရာ ဌာနဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း “ယောနုက မဟာဓမ္မရက္ခိတ မထေရ်သည် ယောနုကတိုင်း အလသန္ဒာအရပ်မှ ရဟန်းသုံးသောင်းတို့ကို ခေါ်ဆောင်၍ (သီဟိုဠ် ကျွန်း မဟာစေတီ တည်ရာအရပ်သို့) ကြွလာတော်မူ၏” ဟူသော မဟာဝံသကျမ်း ၂၉-ပရိစ္ဆေဒ ၃၉-ဂါထာစကားအရ သိရှိရပေသေးသည်။

မိလိန္ဒဟူသော အမည်ကို ဗက်တရီးယားအနွယ် ဂရိတ်ဘုရင်များ၏ အမည်စာရင်း၌ မိနန္ဒာဟူ၍ တွေ့ရပေသည်။ သို့သော်လည်း မူလမှတ်တမ်းတင်သူသည် အိန္ဒိယအမည်နှင့် လျော်ညီအောင် မိနန္ဒာဟူသော အမည်ကို မိလိန္ဒဟူ၍ ပြုပြင်ရေးသားထားခြင်း ဖြစ်ဟန်တူပေသည်။

(ဤမိလိန္ဒပဉ္စကျမ်း၌ပါရှိသော အမတ်ကြီးများ၏ အမည်များသည်လည်း ဤသို့ပင် ဂရိတ် အမည်များမှ ပါဠိအမည်သို့ ဆင်တူရိုးများ ပြုပြင်ထည့်သွင်းထားကြောင်းဖြင့် ဒေမေထရီယောစ် ဟူသော အမည်ကို ဒေဝမန္တိယဟူ၍လည်းကောင်း အန္တိယိုခတ်စ်ဟူသော အမည်ကို အနန္တကာယ ဟူ၍လည်းကောင်း မေနေကလေဟူသော အမည်ကို မင်္ဂရဟူ၍လည်းကောင်း သရပေါဒေါတဘွစ် ဟူသော အမည်ကို သဗ္ဗဒိန္ဒဟူ၍လည်းကောင်း ပြောင်းလဲရေးသားခဲ့သည်ဟု အနောက်တိုင်း မှတ်တမ်းများ၌ ဖော်ပြထားကြပေသည်။)

ဤမိလိန္ဒခေါ် မိနန္ဒာဘုရင်အကြောင်းကို ရေးသားထားသော အနောက်တိုင်း စာပေများ၌ ထိုဘုရင်မင်းမြတ်သည် အိန္ဒိယပြည်တိုင်အောင် ဂရိတ်အင်ပါယာကြီးကို ကျယ်ပြန့်စေခဲ့သော ဗက်တရီးယား ဘုရင်နှစ်ဦးအနက် တဦးဖြစ်သည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အိန္ဒိယပြည်ကို သွားရောက် အုပ်စိုးသော ဘုရင်ဖြစ်သည်ဟူ၍လည်းကောင်း ဖော်ပြကြသည်။ ထို့ပြင်လည်း မိလိန္ဒမင်းသည် အိန္ဒိယပြည်တွင် နယ်ပယ်မြောက်များစွာ ချဲ့ထွင်နိုင်၍ အနောက်နိုင်ငံများတွင် အထူးထင်ရှား ခဲ့သော အယ်လက်ဇန္ဒြာဘုရင်ကြီး တည်ထောင်ခဲ့သည့် ဂရိတ်နိုင်ငံများကို ဆက်လက် စိုးစံသော ဘုရင်တပါး ဖြစ်သည်ဟု ရေးသားထားကြလေသည်။ ထိုမှတစ်ပါး ကသိုရပြည်နှင့် ပတ်သက်သော မှတ်တမ်းတခုတွင် ကသိုရပြည်ကို လာရောက်အုပ်စိုးခဲ့သော ဂရိတ်လူမျိုးဘုရင် ရှစ်ဦးရှိရာတွင် ခုနစ်ဦးမြောက် ဘုရင်မှာ ဤမိနန္ဒာပင်ဖြစ်ကြောင်း အဆိုရှိပြန်ပေသည်။

ထင်ရှားသော သာဓကများ

ထိုမှတ်တမ်းများကို အထောက်အကူပြုသော သက်သေသာဓကတို့ကား အိန္ဒိယမြောက်ပိုင်းမှ တူးဖော်ရရှိသော ဒင်္ဂါးတို့ပင် ဖြစ်ကြ၏။ ၎င်းဒင်္ဂါးတို့တွင် မိနန္ဒာဘုရင် အမည်နှင့် ရုပ်ပုံများကို ရေးထိုးသွန်းလုပ်ထားသည့် ဒင်္ဂါးတို့ကို များစွာ တွေ့ရခြင်းပင်တည်း။ ထိုဌာန၌ တူးဖော်ရရှိသော ဒင်္ဂါးအမျိုးပေါင်း ၂၂-မျိုးရှိရာတွင် ၈-မျိုးမှာ မိနန္ဒာ၏ အမည်နှင့် ရုပ်ပုံပါသည်ကို တွေ့ရသည်ဟု ဆိုပေသည်။

၎င်းဒင်္ဂါးများကို အနောက်သို့ လားသော် ကာဗူးလ်မြစ်၊ အရှေ့သို့လားသော် မထုရ၊ မြောက်သို့လားသော် ကသိရအထိဖြစ်၍ မိနန္ဒာဘုရင် ပိုင်ဆိုင်စိုးမိုးခဲ့သော နယ်ပယ်သည် မည်မျှ ကျယ်ဝန်းကြောင်းကို ခန့်မှန်းနိုင်ပေသည်။ ဒင်္ဂါးပေါ်တွင် တွေ့မြင်ရသော မိနန္ဒာ၏ ရုပ်ပုံမှာ ခံညား၍ ပညာရှိလက္ခဏာ ပေါ်လွင်လျက် နိုင်ငံနှင့်အမျိုးကို ချစ်သော သူရသတ္တိပိုင်ရှင်တဦး၏ ပုံသဏ္ဌာန်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

အချို့ ဒင်္ဂါးတို့တွင် မိနန္ဒာဘုရင် ငယ်ရွယ်နုပျိုစဉ်ကပုံကို တွေ့မြင်ရ၍ အချို့တွင်မူ အလွန် အိုမင်းသော ပုံသဏ္ဌာန်များကို တွေ့ရသဖြင့် ဤဘုရင်မင်းမြတ်သည် နှစ်ပေါင်း များစွာပင် မင်းပြု၍ သွားဟန်တူကြောင်း သိနိုင်ပေ၏။ မှတ်တမ်းတစောင်တွင် မိနန္ဒာ၏တံဆိပ် ခပ်နှိပ် ပါရှိသော ဒင်္ဂါးများကို ၎င်းနတ်ရွာစံပြီးသည့်နောက် နှစ်အတန်ကြာမြင့်အောင်ပင် ကာဗူးလ် မြစ်ကမ်း ကမ္ပောဇတိုင်း၏ မြို့တော်ဖြစ်ခဲ့သော ဂုတ္တရ (ဂုဂျရတ်) တလျှောက်၌ သုံးစွဲခဲ့ကြောင်း ရေးသားထားပေသည်။

တွေ့ရှိရသော ဒင်္ဂါးများနှင့် ပတ်သက်၍ လေ့လာရန်မှာ ၎င်းတို့၌ရေးထိုးထားသော စာများ ပင် ဖြစ်သည်။ ဒင်္ဂါးများ၌ တဘက်တွင် ဂရိတ်ဘာသာဖြင့် ရေးထိုး၍ တဘက်တွင်မူ ထိုခေတ်သုံး ပါဠိဘာသာဖြင့် ရေးထိုးထားသည်ကို တွေ့ရ၏။ အချို့စာများမှာ အက္ခရာအနေဖြင့် ဖတ်၍ ရသော်လည်း အဓိပ္ပာယ်ကိုသိရန် မလွယ်ကူပေ။ သို့သော် အချို့စာများမှာ “မဟာရာဇဿ ဓမ္မိကဿ မိနန္ဒဿ” ဟူ၍ တွေ့ရသဖြင့်လည်းကောင်း၊ သွန်းလုပ်ထားသော ရုပ်ပုံများတွင်လည်း ပြေးလွှားနေသော မြင်း ဆင် ကုလားအုတ် ဝက် ထန်းရွက် ဆောက်ပုတ်စသော ပုံများအပြင် ဓမ္မစကြာပုံများကိုပါ တွေ့ရသဖြင့်လည်းကောင်း ဤမင်းသည် စင်စစ် ဗုဒ္ဓဘာသာကို ကြည်ညို လေးစားသော မင်းတပါးဖြစ်သည်ဟု မုချယူဆနိုင်ပေသည်။

မိလိန္ဒမင်း၏ ကြည်ညိုဖွယ်ရာ

ထို့ပြင် အထောက်အထား ပြုဖွယ်ကောင်းသော ရေးသားချက်တခု၌ မိနန္ဒာဘုရင်သည် အလွန်တရားမျှတသော ပညာရှိမင်းတပါးဖြစ်၍ ပြည်သူလူထု၏ ချစ်မြတ်နိုးခြင်းကို ခံယူရသည်နှင့် အညီ ၎င်းနတ်ရွာစံသောအခါ ရုပ်ကလပ်ကို လုယက် စစ်တိုက်ကြရကြောင်း နောက်တွင်မူ ညီညွတ်စွာ ခွဲဝေ၍ အရိုးပြာများကို စေတီတည်ကြကြောင်း သမိုင်းပညာရှင် ပလုတတ်ချ် ရည်ညွှန်းရေးသားခဲ့သည်ကို ဖတ်ရှုရပေ၏။ ထိုရေးသားချက်အရ ဘုရားရဟန္တာတို့ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရာ၌ ပြုမူရိုးဖြစ်သော စေတီတည်ထားခြင်းမျိုးအထိ ပြုလုပ်သည်ကို ထောက်ဆလျှင် မိလိန္ဒမင်းကြီး သည် ဗုဒ္ဓဘာသာကို ကြည်ညိုလေးစားသော မင်းတပါး ဖြစ်ရုံမျှမက ဤမိလိန္ဒပဉ္စာကျမ်း နောက်ပိုင်းတွင် ပါရှိသော အချက်တရပ်၏ ဖြစ်နိုင်သော အခြေအနေသို့ပင် ရောက်ရှိနေပေသည်။

၎င်းအချက်မှာ မိလိန္ဒမင်းသည် သူ၏သားတော်အား တိုင်းပြည်ကို အပ်နှင်း၍ သာသနာတော်၌ ရဟန်းပြုကာ မကြာမီပင် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ဆိုက်ရောက်သွားသည် ဟူသည်ပင် ဖြစ်၏။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ မိလိန္ဒခေါ် မိနန္ဒာဘုရင်သည်ကား အလွန်ပညာလိုလားသော ဘုရင်ကြီး ဖြစ်၍ ၎င်းကိုယ်တိုင်လည်း ပညာရပ်အမျိုးမျိုး အထူးသဖြင့် ဗုဒ္ဓဝါဒဆိုင်ရာ လောကုတ္တရာပညာတို့ကို သင်ကြားလေ့လာ ကောင်းစွာတတ်မြောက် တံခွန်ဆောက်ခဲ့ကြောင်းတို့ကို ဤကျမ်းဖြင့် ဖော်ပြသောအခါ၌ ၎င်း၏ လေးနက်သော အမေးပုစ္ဆာ ပြဿနာတို့ကို လောကုတ္တရာပညာအရာတွင် ပြိုင်ဖက်ကင်းသော အရှင်နာဂသေနမထေရ်က ကြည်ညိုဖွယ်ရာ ဖြေဆိုထားချက်တို့ကို ဤကျမ်း၌ ပြည့်ဝစွာဖော်ပြထားပေရာ ဤမိလိန္ဒပဉ္စာကျမ်းသည် ဗုဒ္ဓဝါဒနှင့် ပတ်သက်သော အသိပညာတို့ကို ပြည့်ပြည့်ဝဝပေးစွမ်းနိုင်ပေရကား ဗုဒ္ဓဘာသာကျမ်းဂန်တို့တွင် အမြင့်ဆုံးစခန်း ထိပ်တန်း၌ တည်ရှိနေပေသော ဤကျမ်းစာကို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်း လက်စွဲပြုကာ ဖတ်ရှုလေ့လာကြလျက် ဗုဒ္ဓဝါဒ၏အဆီအနှစ်တို့ကို ထုတ်ညစ်စားသုံးပြီးလျှင် တလောကလုံး၏ထွတ်ထွား သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်အချုပ် ဝိမုတ္တိချမ်းသာ အမတာကြငှန်း နိဗ္ဗာန်နန်းသို့ ကြွမြန်းနိုင်ကြပါစေသတည်း။

ကြိုတင်သိမှတ်ရန် သင်္ကေတလက္ခဏာများ

“ ” ဤကဲ့သို့ ကော်မာပြုလျှင် ကော်မာအတွင်းရှိ စာပိုဒ်များမှာ ပုဂ္ဂိုလ် တဦးဦး၏ ဆိုလိုသော အခြင်းအရာ ‘အာကာရ’ဟု သိမှတ်ရန်။

‘ ’ ဤကဲ့သို့ ကော်မာပြုလျှင် ရွှေ့က ကပ်လျက်ရှိသောပုဒ်နှင့် အဓိပ္ပါယ်သဘောတူ ဟု သိမှတ်ရန်။

“ ‘ ’ ” ဤကဲ့သို့ ကော်မာနှစ်ထပ်ပြုလျှင် ပုဂ္ဂိုလ်တဦးဦး၏ ဆိုလိုသောစကား အတွင်း၌ အခြားပြောဆိုပုံ စကားတရပ်ရှိနေသည်ဟု သိမှတ်ရန်။

(ဤကဲ့သို့) ဘရက်ကက် လက်သည်းကွင်းပြုလျှင် ၎င်းအတွင်းရှိ ပုဒ်သည် မူရင်း ပါဠိတော်တွင် တိုက်ရိုက်မလာ၊ မြန်မာအသုံးအနှုန်းအရ ပြည့်စုံစေရန် ဖြည့်စွက်သောပုဒ် ဟု သိမှတ်ရန်။

— ဒက်ခေါ် မျဉ်းတိုကိုပြုလျှင် စကားဝါကျ မဆုံးသေးဟု သိမှတ်ရန်။

[] ဤကဲ့သို့ ကွင်းချပ်ကိုပြုလျှင် ၎င်းအတွင်းရှိ စာများမှာ ရှေးနည်းတူ ဆက်လက်ပြုလုပ်ရန် (ဖော်ထုတ်ရွတ်ဆိုရန်) မှာထားသော စကားများ ဖြစ်သည်ဟု သိမှတ်ရန်။

၁-၂- ဤကဲ့သို့ စာသားအတွင်း၌ ဂဏန်းကိုပြုလျှင် ၎င်းဂဏန်းရှေ့၌ ကပ်လျက်ရှိသော ပုဒ်၏အဓိပ္ပါယ်ကို သိလွယ်စေရန် စာမျက်နှာအောက်ခြေတွင် မျဉ်းသားလျက် သီးခြားဂဏန်း အစဉ်အလိုက် ဖော်ပြထားသည်ဟု သိမှတ်ရန်။

* ဤကဲ့သို့ ချရားပွင့်ပြရာ၌လည်း ထို့အတူပင် မှတ်သားရန်ဖြစ်ပါသည်။

ခုဒ္ဒကနိကာယ်

မိလိန္ဒပဉ္စာပါဠိတော်

မြန်မာပြန်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁။ ဂင်္ဂါမြစ်သည် သမုဒ္ဒရာသို့ စီးဆင်းသက်ဝင်သကဲ့သို့ တိုင်းတကာတို့ထက် မြတ်သော(ယောနက)တိုင်း သာဂလမြို့တော်၌ (စိုးစံသော)မိလိန္ဒမည်သော မင်းသည် အရှင်နာဂသေန မထေရ်မြတ်ထံသို့ ချဉ်းကပ်လေ၏။

ချဉ်းကပ်ပြီးသော် မိလိန္ဒမင်းသည်(ပညာဟူသော) မီးရှူးမီးတိုင်ကို ဆောင်သော (သူတပါးတို့ ယုံမှားခြင်းဟူသော) အမှိုက်တိုက်ကို ပယ်နှုတ်နိုင်သော ဆန်းကြယ်သော စကားကို ပြောဟောတတ်သော အရှင်နာဂသေန မထေရ်မြတ်အား သိမ်မွေ့နက်နဲကုန် သော အရာဟုတ်သည် မဟုတ်သည်၌ ဖြစ်ကုန်သော များစွာသော အမေးပုစ္ဆာ ပြဿနာ တို့ကို မေးလျှောက်လေ၏။

မိလိန္ဒမင်း၏အမေးပုစ္ဆာတို့သည် လည်းကောင်း အရှင်နာဂသေန မထေရ်မြတ်၏ ဖြေ ရှင်းချက်တို့သည်လည်းကောင်း နက်နဲသော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို မှီကုန်၏။ ပညာရှိတို့ စိတ် နှလုံးသို့လည်း သက်ရောက်ကုန်၏။ ပညာရှိတို့၏ နားကိုလည်း ချမ်းသာစေနိုင်ကုန်၏။ မပြစ် ဖူးမြဲ ဖြစ်ကုန်၏။ ကြက်သီးမွေးညှင်းသဖွယ်လည်း ဖြစ်ကုန်၏။

အရှင်နာဂသေနမထေရ်၏ အဖြေစကားတို့သည်လည်း အဘိဓမ္မာပိဋကတ်၊ ဝိနည်း ပိဋကတ်နှစ်ရပ်သို့လည်း သက်ဝင်ကုန်၏။ သုတ္တန်ဟူသော ကွန်ရက်နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ ဥပမာ ပုံပြင်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း နည်းအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့်လည်းကောင်း (အံ့ဩစဖွယ်) ဆန်းကြယ်လှကုန်၏။

ထိုဆိုပြီး ဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံသော မိလိန္ဒပဉ္စာကျမ်း၌ (သိမြင် နာယူရန် စွမ်းနိုင်သော) ဉာဏ်ကို မြဲစွာစိုက်ထား၍ စိတ်ကို ရှင်ကြည်စေလျက် သိမ်မွေ့နက်နဲကုန်သော အမေး ပုစ္ဆာ ပြဿနာတို့ကိုလည်းကောင်း ယုံမှားဖွယ်ရာကို ခွဲဖျက်နိုင်ကုန်သော အဖြေတို့ကို လည်းကောင်း နားထောင်ကြပါကုန်လော့။

၂။ ထိုမိလိန္ဒပဉ္စာကျမ်းကို အဘယ်သို့သော အကြောင်းအရင်းမူလအားဖြင့် ကြားနာရမည် နည်းဟူမူ- ယောနကတိုင်းသူ တိုင်းသားတို့၏ ကုန်ထုတ်အမျိုးမျိုးကို ခွဲခြားဝေဖန်ရာ(အရောင်း အဝယ်ဗဟိုဌာန)ဖြစ်သော သာဂလမည်သော မြို့သည် ထင်ရှားရှိလတ်သတည်း၊ (ထိုသာဂလမြို့ သည်) မြစ် ချောင်း တောင်တန်းတို့ဖြင့် တင့်တယ်၏၊ ပျော်မွေ့ဖွယ်ရာ မြေမျက်နှာပြင် အစိတ် အပိုင်းတို့လည်း ရှိ၏၊ အရာမ ဥယျာဉ် တောတန်းတဘက်ဆည်ကန်လေးထောင့်ကန်တို့နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ မြစ်၏ မွေ့လျော်ဖွယ် တောင်၏ မွေ့လျော်ဖွယ် တော၏ မွေ့လျော်ဖွယ်နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏၊ အကြားအမြင် ဗဟုသုတရှိသူတို့ ဖန်ဆင်းတည်ထောင်အပ်သော မြို့လည်း ဖြစ်၏၊ ရန်သူတို့ကို ပယ်ရှားပြီးဖြစ်၍ ရန်သူတို့ မဖျက်ဆီး မနှိပ်စက်နိုင်၊ အထူးထူး အပြားပြား ဆန်းကြယ်၍ မြဲမြံခိုင်ခံ့သော ပြအိုး တံခါးမခံရှိ၏၊ အတိုင်းထက်အလွန် ကောင်းမြတ်သော တံခါးခံ တုရိုက် တိုင်လည်း ရှိ၏၊ နက်စွာသော ကျုံးမြောင်း ဖွေးဖွေးပြူသော တံတိုင်းတို့ဖြင့် ဝန်းရံအပ်သော မြို့တွင်းနန်းတော်လည်းရှိ၏၊ ကောင်းစွာခွဲခြား ဝေဖန်အပ်သော လမ်းကြီး လမ်းငယ် လမ်းလေးခွ လမ်းဆုံရှိ၏၊ တင့်တယ်သပ်ရပ်စွာ ဖြန့်ခင်းရောင်းချအပ်သော တန်ဖိုးရှိသော ကုန်စည်ပစ္စည်း အမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ပြည့်နှက်သည့် ဈေးတော်ကြီးလည်း ရှိ၏၊ အလှူမဏ္ဍပ်အမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် အမြဲ အစဉ်တင့်တယ်၏၊ ဟိမဝန္တာတောင်ထွတ်နှင့်တူသော လွန်ကဲမြင့်မြတ်သည့် နန်းဘုမိမာန်အသိန်း တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ယင်အပ်၏၊ ဆင် မြင်း ရထား ခြေသည် ဟူသော စစ်အင်္ဂါတို့ဖြင့် ပြွမ်း၏၊ အဆင်းလှသော ယောကျ်ား မိန်းမအပေါင်းတို့ မပြတ်လှည့်လည်ရာ ဖြစ်၏၊ လူမျိုးစုံတို့ဖြင့် ဧရာပြွမ်း ပြည့်ကြပ်နေ၏၊ များပြားသော မင်း ပုဏ္ဏား ကုန်သည် ဆင်းရဲသားမျိုးတို့၏နေရာ ဖြစ်၏၊ အညီအမျှ ခွဲခြား ဝေဖန်ထားသည့် အမျိုးမျိုး အစားစားသော ထမဏ ဗြာဟ္မဏတို့နှင့် စပ်ယှဉ်၏၊ မြောက်မြားစွာသော အဓာတ်ပညာ ပညာရှိသူတို့ ကြွာမြင့်စွာ နေထိုင်ရာ ဖြစ်၏၊ ကာသီတိုင်း ကောဠုမ္မရတိုင်းဖြစ် စသော အထူးထူး အပြားပြားသော အထည်ဈေးရုံတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ကောင်းစွာဖြန့်ခင်းအပ်၍ စိတ်နှစ်သက်ဖွယ်ရာ များပြားစွာသော ပန်းဈေး နံသာဈေး ရှိ၏၊ အမွှေးနံသာတို့ဖြင့် မွှေးကြိုင်လျက် ရှိ၏၊ တောင့်တ လိုချင်ဖွယ်ရာ များစွာသော ရတနာမျိုး တို့နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ထိုထိုအရပ်သို့ ရှေးရှု ဖြန့်ခင်းအပ်သော ဈေးဆိုင်ရှိ၏၊ တင့်တယ် ဖွယ်ရာ လိမ္မာကျွမ်းကျင်သော ကုန်သည်အပေါင်းတို့၏ မပြတ်ကျက်စားရာ ဖြစ်၏၊ အသပြာ ရွှေ ငွေ ကြေးတို့ကို ခင်းကျင်းထားသော ဆိုင်တို့ဖြင့် ပြည့်၏၊ တပြောင်ပြောင်တောက်သော အိမ်ဆောင် ဘုံနန်း ရှိ၏၊ များစွာသော ဥစ္စာစပါး အသုံးဆောင် လက်ဝတ်လက်စားရှိ၏၊ ပြည့်လျှံသော ကျီကြ ရှိ၏၊ များစွာသော ထမင်းအဖျော် ရှိ၏၊ နှစ်သက်ဖွယ်ရာ များစွာသော ခဲဖွယ် စားဖွယ် လျက်ဖွယ် သောက်ဖွယ် ရှိ၏၊ ဥတ္တရကုရု ကျွန်းနှင့်တူ၏၊ ပြည့်စုံသော ကောက်စပါး ရှိ၏၊ အာဠကမန္တာမည်သော နတ်မြို့တော်နှင့်တူ၏။

ဤအရာ၌ ပုစ္ဆာ ဝိသဇ္ဇနာအချက်ကို ဆိုင်းငံ့ရပ်ထား၍ ထိုမိလိန္ဒမင်းနှင့် အရှင်နာဂသေန မထေရ်မြတ်တို့၏ ရှေးကံအကြောင်းရင်းကို ပြဆိုသင့် ပြဆိုထိုက်၏၊ ပြဆိုသော ဆရာသည်လည်း ခြောက်ပါးအပြားဖြင့် ဝေဖန်ပိုင်းခြားကာ ပြဆိုသင့် ပြဆိုထိုက်၏၊ ခြောက်ပါး အပြားဟူသည်

အဘယ်နည်း-ရှေးဆုတောင်းခန်း မိလိန္ဒမင်း၏ ပြဿနာခန်း မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာကို
မေးခန်း ဆိတ်ချိုနှင့်တူစွာ ကောက်ကကျစ် မေးခွန်းအခန်း အနုမာန (မှန်းဆသော) အားဖြင့်
မေးသောအခန်း ဥပမာစကားကို ပေးသောအခန်း ဤသို့ အခန်းခြောက်ပါးအပြားရှိ၏။

ထိုခြောက်ခန်းတို့တွင် မိလိန္ဒပညာသည် လက္ခဏပညာအခန်းနှင့် ယုံမှားသောအရာကို
ပယ်ဖျောက်သော ပြဿနာမေးခွန်းအခန်းဟု နှစ်ခန်းရှိ၏။

ဆိတ်ချိုနှင့်တူစွာ ကောက်ကကျစ်အမေး မေဏှကပညာသည်လည်း မဟာဝဂ်နှင့် ယောဂီ
ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို မေးသောအခန်းဟု နှစ်မျိုးရှိ၏။

ရှေးဆုတောင်း ပုဗ္ဗယောဂ

(ထိုအခန်း ခြောက်မျိုးတို့တွင်) ရှေးဆုတောင်းခန်းဟူသည် ထိုမိလိန္ဒမင်းနှင့် အရှင်
နာဂသေန မထေရ်မြတ်တို့၏ ရှေးဦးပြုသော ကံအကြောင်းရင်းတည်း။

၁-မာပီရကထာ

ပုဗ္ဗယောဂစသည်

၃။ တဆင့်စကား ကြားရဖူးသည်ကား-ရှေးလွန်လေပြီးသောအခါ ကဿပ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော် တည်ထွန်း ဖြစ်ပေါ်လတ်သော် ဂင်္ဂါမြစ်၏အနီး ကျောင်းတိုက်တခု၌ ရပ.န်း သံဃာအများ (သီတင်းသုံး) နေထိုင်လေ၏။ ထိုကျောင်းတိုက်၌ ဝတ်ကြီး ဝတ်ငယ် အကျင့် သီလနှင့် ပြည့်စုံကုန်သော ရဟန်းတို့သည် နံနက်စောစောထကုန်၍ အရိုးရှည် တံမြက်စည်းတို့ကို ယူကြကုန်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရား ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ကို ဆင်ခြင်ကုန်လျက် ကျောင်းတလင်းကို တံမြက်လှည်းကြကုန်၍ အမှိုက်သရိုက်စုပုံခြင်းကို ပြုလုပ်ကြကုန်၏။ ထိုအခါ ရဟန်းတပါးသည် သာမဏေတဦးကို “သာမဏေ လာလော့၊ ဤတံမြက်ချေးကို စွန့်ပစ်ချေလော့”ဟု ပြောဆို၏။ ထိုသာမဏေသည် မကြားယောင်ပြု၍ သွားလေ၏။ နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် ခေါ်အပ်သော် လည်း ထိုသာမဏေသည် မကြားယောင်ပြု၍ သွားမြဲသွားသည်သာတည်း။ ထို့နောက် ထိုရဟန်း သည် “ဤသာမဏေကား အပြောရခက်လှလေစွ”ဟု အမြက်ထွက်၍ တံမြက်စည်းရိုးဖြင့် ရိုက်ပုတ် လေ၏။ ထိုသို့ရိုက်ပုတ်ခြင်းကြောင့် ထိုသာမဏေသည် ငိုလျက် ကြောက်ရွံ့သဖြင့် တံမြက်ချေးကို စွန့်ပစ်စဉ် “အကျွန်ုပ်သည် ဤတံမြက်ချေးကို စွန့်ပစ်ရသောကောင်းမှုကြောင့် နိဗ္ဗာန်ရောက်သည့် တိုင်အောင် ဤအတွင်း ဖြစ်လေရာရာ ဘဝ၌ မွန်းတည့်နေကဲ့သို့ ဘုန်းကံကြီးသူ တန်ခိုးတေဇော် ကြီးသူ ဖြစ်ရပါလိ၏”ဟု ပထမအကြိမ် ဆုတောင်း၏။ တံမြက်ချေးကို နှုတ်ပြီးနောက် ရေချိုးရန် ဂင်္ဂါမြစ်ဆိပ်သို့ သွားပုန်ခဲ့သော် တဝန်းဝန်းမြည်နေသော မြစ်၏လှိုင်းတံပိုးအဟုန်ကို မြင်ရပြန်၍ “အကျွန်ုပ်သည် နိဗ္ဗာန်ရောက်သည့်တိုင်အောင် ဤအတွင်း ဖြစ်လေရာရာဘဝ၌ ဤလှိုင်းတံပိုး အဟုန်ကဲ့သို့ အနာအားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဉာဏ်ပဋိဘာန်ရှိသူ မကုန်နိုင်သော ဉာဏ် ပဋိဘာန်ရှိသူ ဖြစ်ရပါလိ၏”ဟု ဒုတိယအကြိမ် ဆုတောင်းပြန်၏။

ထိုသာမဏေကို စေခိုင်းသော ရဟန်းသည်လည်း တံမြက်စည်းထားရာစင်၌ တံမြက်စည်းကို ထား၍ ရေချိုးရန် ဂင်္ဂါမြစ်ဆိပ်သို့ သွားလတ်သော် သာမဏေ၏ ဆုတောင်းသံကို ကြားရ သဖြင့် “ငါစေခိုင်းအပ်သော ဤသာမဏေသည်ပင် ဤမျှလောက် ဆုတောင်းဘိသေး၏။ ငါ့အား အဘယ်မှာ (ဆုတောင်း) မပြည့်စုံဘဲ ရှိလိမ့်မည်နည်း”ဟု ကြံစည်၍ “ငါသည် နိဗ္ဗာန်ရောက်သည့် တိုင်အောင် ဤအတွင်း ဖြစ်လေရာရာဘဝ၌ ဤဂင်္ဂါမြစ်၏ လှိုင်းတံပိုးအဟုန်ကဲ့သို့ မကုန်နိုင်သော ဉာဏ်ပဋိဘာန်ရှိသူ ဖြစ်ရပါလိ၏။ ဤသာမဏေ မေးတိုင်း မေးတိုင်းသော ပြဿနာအလုံးစုံကို ရှင်းလင်းရန် ဖြေရှင်းရန် စွမ်းနိုင်သူ ဖြစ်ရပါလိ၏”ဟု ဆုတောင်းလေ၏။

ထိုသူနှစ်ဦးတို့သည်လည်း နတ်ဘုံလူ့ဘုံ လှည့်လည်ကျင်လည်ကုန်လျက် ကဿပမြတ်စွာ ဘုရားနှင့် ငါတို့မြတ်စွာဘုရား၏ တခုသောအကြားကို ကုန်လွန်စေကြကုန်၏။ ထို့နောက် ငါတို့၏ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထေရ်ကို ဗျာဒိတ်ညွှန်ကြားတော်မူအပ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ ထိုသူနှစ်ဦးတို့ကိုလည်း ဗျာဒိတ်ညွှန်ကြားအပ်ကုန်၏။ “ငါဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်သည်မှ နောက် နှစ်ပေါင်းပါးရာကျော်လွန်လတ်သော် ထိုသူနှစ်ဦးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်လာကုန်လတ္တံ့ ၊ ထိုသူနှစ်ဦးတို့သည် သိမ်မွေ့နက်နဲစွာပြု၍ ငါဟောကြားအပ်သော ထို သုတ် အဘိဓမ္မာ ဝိနည်း

တရားတော်ကို ပြဿနာမေးခွန်း ဥပမာ ဥပမေယျ၊ ညီမျှသင့်တင့်သော နည်းဘို့၏အစွမ်းဖြင့် အရှုပ်အထွေးမရှိအောင် ပြု၍ ဝေဖန်ကြကုန်လတ္တံ့”ဟု ဗျာဒိတ်ညွှန်ကြားအပ်ကုန်၏။

မိလိန္ဒမင်းအကြောင်း

၄။ ထိုသူနှစ်ဦးတို့တွင် သာမဏေသည် ဗမ္မုဒိပ်ကျွန်း သာဂလမြို့၌ မိလိန္ဒမည်သောမင်း ဖြစ်လေ၏။(ထိုမင်းသည်)အသိဉာဏ်ရှိသူ လိမ္မာသူ ထိုးထွင်းဉာဏ်ရှိသူဖြစ်၍ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ပညာနှင့်ယှဉ်၍ စီရင်ခြင်း ပြုလုပ်ခြင်းတို့ကို စွမ်းဆောင်နိုင်၏။ ပြုလုပ်သော အခါ၌လည်း စူးစမ်းဆင်ခြင်၍ ပြုလုပ်လေ့ရှိ၏။ အထူးအားဖြင့် ထိုမိလိန္ဒမင်းသည် များစွာသော ကျမ်းဂန်အတတ်တို့ကို သင်ယူအပ်ကုန်၏။

အတတ်တဆယ့်ကိုးမျိုး

ထိုမင်း သင်အပ်သော ကျမ်းဂန်တို့ဟူသည် အဘယ်နည်း-

သုတိ-ဝေဒကျမ်း၊ သမိတိ-ကမ္ဘာ့ဥပဒေသကျမ်း၊ သင်္ချာ-သင်္ချာခေါ် အဘိဓမ္မာကျမ်း၊ ယောဂ-ယောဂခေါ် အဘိဓမ္မာကျမ်း၊ နိတိ-နိတိကျမ်း၊ ဝိသေသိက-ဝိသေသိကခေါ် အဘိဓမ္မာ

၁။ဣရု၊ ယဇု၊ သာမ-ဟူသော ဝေဒကျမ်းရင်း သုံးပုံနှင့် နောက်တိုးသော အထဗ္ဗ.၈ကျမ်းပါ ဝေဒလေးပုံ။

၂။ဗြဟ္မာကြီး၏ ဟောကြားချက်မှ လူသားဆရာတို့ မှတ်သားမိသမျှ ရေးသားထားသော မနုဗ္ဗေသတ် စသောကျမ်းများနှင့် ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားတို့ စောင့်စည်းအပ် ရှောင်ကြဉ်အပ်လိုက်နာဆောင်ရွက်အပ်သော ဥပဒေသအားလုံး။

၃။တကွ ခေါ် ပရမတ္ထ သဘောတရား နှစ်ဆယ့်ငါးပါး၏ သရုပ်သဘောကို ရေတွက်စိစစ်သောကျမ်း ဖြစ်သည်။ ၎င်းသင်္ချာ အဘိဓမ္မာကို ကပိလရသေ့ တည်ထောင်သည်။ သင်္ချာအဘိဓမ္မာနှင့် စပ်လျဉ်းသော ရှေးအကျဆုံးစာအုပ်များသည် သင်္ချာ ပါဝစနသုတ္တနှင့် တကွပမာသတို့ ဖြစ်ကြ၏။ ၎င်းနှစ်အုပ်ကို ကပိလရသေ့ စီရင်သည်ဟု အဆိုရှိကြသော်လည်း ထင်ရှားသော အထောက်အထား မရှိချေ။ သမိုင်းမှတ်တမ်းအရ ကပိလရသေ့သည် စာအုပ်ရေးသားစီရင်မှု မပြုခဲ့ဘဲ ၎င်း၏ပညာကို အာသုရိအား သင်ကြားပေးခဲ့၍ အာသုရိက ပဉ္စသီကို တဆင့် သင်ကြားပေးခဲ့သည်ဟု ဆိုပေသည်။ သို့ဖြင့် အထက်ပါကျမ်းနှစ်ကျမ်းသည် ပေါ်ပေါက်ခဲ့၏။ သင်္ချာ အဘိဓမ္မာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စံယူလောက်သော စာအုပ်မှာ ဤဆွရကရိယျန ရေးသော “သင်္ချာကောရိကာ” ပင် ဖြစ်လေသည်။

၄။ပုဂ္ဂိုလ် အသီးသီး၏ ဇီဝအတ္တကို ဣဿရ၊ သို့မဟုတ်-ပရမအတ္တနှင့် ပေါင်းဆုံနိုင်ရန် သမထ ကမ္မဋ္ဌာန်းများကို ဖော်ပြသော ကျမ်းဖြစ်သည်။ ယောဂအဘိဓမ္မာသည် သင်္ချာအဘိဓမ္မာကို အမှီပြုသည်။ ထိုယောဂအဘိဓမ္မာကို တည်ထောင်သူမှာ ပတဉ္စလီရသေ့ဖြစ်သည်။ ရှေးအကျဆုံးသော ယောဂအဘိဓမ္မာ စာအုပ်သည် ပတဉ္စလီရသေ့၏ “ယောဂသုတ္တ”ပင် ဖြစ်၏။ ဗျာသဆရာရေးသော “ဘာသာ” မည်သော ယောဂအဘိဓမ္မာအဖွင့်ကျမ်းနှင့် ဝိညာဏဘိက္ခု၏ အဘိဓမ္မာအဖွင့်ကျမ်းအပြင် ဝိညာဏဘိက္ခု၏ “ယောဂဝုတ္တိကာ”နှင့် “ယောဂသာရသင်္ဂဟ” စသော ကျမ်းများလည်း ရှိကြသေးသည်။

၅။နိုင်ငံ အုပ်ချုပ်ရေးကို ညွှန်ပြသော ရာဇနိတိ၊ အမျိုးအလားပါးဘို့၏ ယဉ်ကျေးမှုကို ညွှန်ပြသော လောကနိတိ၊ အကျင့်သိက္ခာ စောင့်စည်းမှုကို ညွှန်ပြသော ဓမ္မနိတိ စသော ကျမ်းများ။

ကျမ်း၊ ဂဏိတ-အတွက်အချက် သင်္ချာကျမ်း၊ ဂန္ဓဗ္ဗ-အတီးအမှုတ်-တူရိယာ-ပညာကျမ်း၊
 တိကိစ္ဆ-ဆေးကုခြင်းအတတ်ကိုပြသော တိကိစ္ဆကျမ်း၊ ဓနုဗ္ဗေဒ-ဓနုဗ္ဗေဒကျမ်း၊ ပုရာဏ-ပုရာဏ
 ကျမ်း၊ ဣတိဟာသ-ဣတိဟာသကျမ်း၊ ဇောတိသ-ဇောတိသခေါ် ဗေဒင်ကျမ်း၊ မာယာ-လှည့်
 စားခြင်း-အလိမ္မာသုံးခြင်းကိုပြသော မာယာကျမ်း၊ ဟေတု-တက္ကဗေဒခေါ် ဟေတုဝိဇ္ဇာကျမ်း။

၁။ အမြဲတည်တံ့၍ အားလုံးသော အရာတို့ထက် ထူးခြားသော ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယော
 အာကာသ၊ ကာလ၊ ဒိဿ၊ အတ္တမန ဟူသော ပရမတ္ထဘုရားကိုးမျိုးကို ခွဲခြားသိခြင်းအားဖြင့် သဗ္ဗညုဏ်ကို
 ရအပ်သည်ဟု ဖော်ပြသောကျမ်း၊ ဤသိသိကအဘိဓမ္မာကို ကဏဒဟူ၍လည်းကောင်း၊ ကဏဘုဇဟူ၍
 လည်းကောင်း၊ ကဏဘက္ခဟူ၍လည်းကောင်း၊ ထင်ရှားသော ရသေ့ပညာရှိ တီထွင်အပ်သည်။ ၎င်း၏
 အမည်ရင်းမှာ ကဿ ဖြစ်သော်လည်း ဖော်ပြပါ ပရမတ္ထဘုရားတို့ကို အကျုဉ်းခေါ် အသေးငယ်ဆုံး
 အဝိက်အပိုင်းတိုင်းအောင် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ၍ ဖော်ပြနိုင်သောကြောင့် အကျုဉ်းကိုစားသူဟု အဓိပ္ပါယ်ရှိသော
 ကဏဒ၊ ကဏဘုဇ၊ ကဏဘက္ခအမည်များဖြင့် ထင်ရှားနေရပေသည်။

၂။ ဂဏန်းဖြင့် တွက်ချက်သော ဝဏန်းသင်္ချာ၊ အက္ခရာဖြင့် တွက်ချက်သော အက္ခရာသင်္ချာ၊ အရေး၊
 အကြောင်းဖြင့် တွက်ချက်သော ရေခသင်္ချာ (ဂဲဩမေထရီ)။ ဂဏိကဟုပုဒ်နေရှိတတ်သည်။ များစွာသော
 သင်္သကရိုက်မူ ပြာကရိုက်မူတို့၌ ဂဏိတချည်းသာ ရှိကြသည်။

၃။ ဆာမိနာဝီလျံ၏ အဘိဓာန်၌ အနက်များစွာနှင့်ဆို၏။ ၎င်းတို့တွင် နတ်သီချင်းသည်၊ နတ်အကီး
 အမှုတ်သည်ဟု ပါရှိသည်။ ဂန္ဓဗ္ဗဒိဋ္ဌာပုဒ်၏အနက်ကိုကား အတီးအမှုတ် တူရိယာပညာဟု ဖွင့်ဆိုသည်။
 အဘယျာရာမဆရာတော်၏ အဘိဓာန်နိဿယသစ်၌ ဂန္ဓဗ္ဗဗေဒကို သံဂီတကျမ်းဟု ပြန်ဆို၍ အရှင်အာဒိစ္စဝံသ၏
 မိလိန္ဒပဉ္စာ နိဿယ၌ ဂန္ဓဗ္ဗကို သံဂီတမူလကျမ်းဟု ပြန်ဆိုသည်။ ၎င်းသံဂီတပုဒ်ကို သံဂီတရတနာကရ၌ “နစ္စ
 ဂီတံ တထာဝါဒျံ (ဝဇ္ဇံ) တံ သံဂီတံ မုစ္ဆတေ”ဟု ကခြင်း သိဆိုခြင်း တီးမှုတ်ခြင်း သုံးမျိုးလုံးကို သံဂီတ
 ခေါ်ကြောင်း ပြဆို၍ ဆာမိနာဝီလျံက သာမန် သိဆိုတီးမှုတ်ခြင်းအပြင် အစုအဖွဲ့နှင့် တစုတပေါင်းတည်း
 သံပြိုင် သိဆို တီးမှုတ် ကခုန်ခြင်းဟု ပြန်ဆိုသည်။

၄။ စရက၊ သုဿုတ၊ ဘာဝပွကာသ စသော ဆေးကျမ်းများဟု ပြန်ဆိုကြသည်။

၅။ လေးအတတ်ကိုပြသောကျမ်း။ စတုဗ္ဗေဒဟု ပါဠိရှိနေတတ်သည်။ စတုဗ္ဗေဒဆိုလျှင် ဝေဇလေးကျမ်းကို
 ဆိုသဖြင့် သုတိ၌ ပါဝင်ပြီးဖြစ်သည်။ သင်္သကရိုက်ကျမ်းအားလုံးတွင် ဓနုဗ္ဗေဒချည်းသာ ရှိသည်။

၆။ ရှေးဟောင်း ကမ္ဘာ့အဖြစ်သနစ် အခြင်းအရာ အစုံအလင် ပုရာဏကျမ်းသည် ဝ.ဆယ်ရှစ်ကျမ်း
 ရှိသည်ဟု ဆိုသည်။

၇။ “ဤသို့ဖြစ်သတတ်”ဟု ပြောဆိုလေ့ရှိသော မဟာဘာရတ စသည် ရာဇဝင်ပုံပြင် နိပါတ်နှင့်
 ရှေးစကားများ။

၈။ ကောင်းကင်ရှိ နေ လ ဂြိုဟ် နက္ခတ်တို့၏ အသွားအလာကို တွက်ချက်ဟောပြောသော သူရိယ
 သိဒ္ဓန္တ စသော ကျမ်းမျိုးများ။

၉။ သိမ်လည်ကောက်ကျစ်ခြင်း၊ မျက်လှည့်ပြခြင်း အနက်များကိုသာ အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူလေ့ရှိကြ
 သည်။ မင်း၏ ဂုဏ်ကိုပြသောနေရာဖြစ်၍ ရာဇမာယာဟုဆိုအပ်သော ပရိယာယ် ဥပါယ်မျိုးကို ယူလျှင်
 သင့်မည်ဟုထင်သည်။ ဥပါယ်လေးမျိုးကား ဘေဒဥပါယ်၊ သာမဥပါယ်၊ ဒါနဥပါယ်၊ ဒဏ္ဍဥပါယ်တို့ ဖြစ်ကြ၏။

၁၀။ ဆာမိနာဝီလျံ၏ အဘိဓာန်၌ အကျိုးအကြောင်းဆင်ခြင်တုံပညာ အခြေအတင် ဝေဖန်စိစစ်ခြင်း
 ပညာဟု အဓိပ္ပါယ်ပြန်ဆိုသည်။ ကေဘုဟု ပုဒ်ရှိနေတတ်သည်။ ကေဘုသဒ္ဓါသည် ကိတ်ဂြိုဟ်၊ အန္တ
 လိက္ခကိတ်၊ ဘောမကိတ် စသော အနက်ကိုဟောသည်။ ၎င်းတို့ အကြောင်းကို တွက်ချက်ဟောပြောသော
 ကျမ်းဟု ဆိုလိုလျှင်လည်း ဤအချက်သည် ဇောတိသကျမ်း၌ ပါဝင်ပြီးဖြစ်၍ ပုနရုတ္တိဖြစ်ဖွယ်ရှိပေသည်။
 ၎င်းပြင် ကေဘုကို “ကေဘုဘ” ဖြစ်သင့်သည်ဟု ကြံ၍ “အလင်္ကာကျမ်း”ဟု အနက်ဆိုကြပြန်သည်။

မန္တန-မန္တန်ကျမ်း၊ ယုဒ္ဓါ-ယုဒ္ဓကျမ်း၊ ဆန္ဒသာ-ဆန်းကျမ်း၊ ဗုဒ္ဓဝစန မြတ်စွာဘုရား ပါဠိတော်နှင့်တကွ တဆယ့်ကိုးပါးသော ကျမ်းအတတ်တို့ကို သင်ယူအပ်၏။ ပညာရှိတို့ စိတ်နှလုံးကို တုန်လှုပ်အောင် ပြောဆိုတတ်၏။ သူတပါးတို့က ညှဉ်းဆဲနိုင်ခဲ၏။ သူတပါးတို့က နှိမ်နင်းခြင်းငှါ ခက်ခဲ၏။ များစွာသောအယူကို တီထွင်သူတို့တွင် အထွတ်အမြတ်ဟု ဆိုထိုက်၏။ ဉာဏ်အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း ဉာဏ်လျင်လျားခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း ရဲရင့်ခြင်းအား ဖြင့်လည်းကောင်း ပညာအားဖြင့်လည်းကောင်း ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းလုံး၌ မိလိန္ဒမင်းနှင့် တူသောသူ တဦးတယောက်မျှမဖြစ်ပေါ်၊ ပစ္စည်းဥစ္စာကြွယ်ဝ၏။ များသောဥစ္စာရှိ၏။ များသောစည်းစိမ် ရှိ၏။ များစွာသော စစ်သည်ဗိုလ်ပါ ဆင်ယာဉ် စသည်ရှိ၏။

ပညာရှိ စူးစမ်းခန်း

၅။ ထိုအခါ တနေ့သ၌ မိလိန္ဒမင်းသည် များစွာသော စစ်သည်ဗိုလ်ပါ ဆင်ယာဉ် မြင်းယာဉ် စသည်စစ်အင်္ဂါလေးပါးရှိသောစစ်အင် ကျင်းပပွဲကိုရှုစားတော်မူလိုသဖြင့် သာဂလမြို့မှထွက်တော် မူ၍ မြို့၏ပြင်ပ၌ စစ်အင် ကျင်းပပွဲကို ရှုစားတော်မူ၍ ပြီးဆုံးလတ်သော် စကားပြောဆိုလိုသော ထိုမိလိန္ဒမင်းသည် လောကကို ချဲ့ထွင်တတ်သူ ပညာရှိတို့၏ စိတ်နှလုံးကို တုန်လှုပ်စေတတ်သော သူတို့နှင့် ဆွေးနွေးပြောဆိုမှု၌ စိတ်အားထက်သန်သည်ဖြစ်ရကား ရဲရဲရင့်ရင့် တင့်တယ်စံပယ် လျက် နေကဲ့မော့ကြည့်ပြီးလျှင် အမတ်တို့ကို ပြောဆိုတိုင်ပင်တော်မူ၏ “အချင်းအမတ်တို့ အချိန်များစွာ ကျန်ရှိသေး၏။ အဘယ်ကို ပြုလုပ်ရကုန်အံ့နည်း၊ ယခုပင်လျှင် မြို့တွင်းသို့ဝင်၍ တပည့်သံဃာရှိသော ဂိုဏ်းရှိသော ဂိုဏ်းဆရာဖြစ်သော ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်၍ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဟူ၍ပင် ဝန်ခံသော သမဏဖြစ်စေ ဗြာဟ္မဏဖြစ်စေ တစုံတယောက်သော ပညာရှိသူသည် ရှိသည် ဖြစ်ရာ၏။ အကြင်ပညာရှိသည် ငါနှင့်အတူတကွ ပြောဆိုတိုင်ပင်ခြင်းငှါ ငါ၏ယုံမှားကခါ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်၏။ ထိုပညာရှိထံသို့ချဉ်းကပ်၍ အမေးပုစ္ဆာပြဿနာကို မေးမြန်းကုန် အံ့၊ ယုံမှားကခါ’ကို ပယ်ဖျောက်ကုန်အံ့ဟု (ပြောဆိုတိုင်ပင်တော်မူ၏)။

ဤသို့ပြောဆိုလတ်သော် ငါးရာသော ယောနကအမတ်တို့သည် မိလိန္ဒမင်းအား ဤသို့သော စကားကိုလျှောက်ထားကြကုန်၏ “မင်းမြတ် ပူရဏကဿပ မက္ခလိဂေါသာလ နိဂဏ္ဌနာဠပုတ္တ သဉ္ဇယဗေလဠပုတ္တ အဇိတကေသကမ္မလ ပကုကေစ္စာယနဟု ခြောက်ဦးသော ဂိုဏ်းဆရာကြီး တို့သည်’ရှိကြပါကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် တပည့်အပေါင်းနှင့်ပြည့်စုံကုန်၏။ ဂိုဏ်းနှင့်လည်းပြည့်စုံ ကုန်၏။ ဂိုဏ်းဆရာတို့လည်း ဖြစ်ကုန်၏။ ထင်ရှားကြပါကုန်၏။ ကျော်စောကြပါကုန်၏။ အယူဝါဒ

မုဒ္ဓဇနှင့် ကေဠာဘသည်သာ အလင်္ကာကျမ်းဟု အနက်ထွက်၍ ဒန္တဇနှင့် ကေတုဘသည် မိုးတိမ်ဟူသော အနက်ထွက်ရကား ဤနေရာနှင့် ကွာလွှမ်းလွန်းလှ၏။ ထို့ကြောင့် ဟေတုသည်သာ ဤနေရာနှင့် သင့်မြတ် ပေသည်။ တရုပ်ရဟန်းတော် ဟိယန်ဆင်သည် နာဠန္ဒတက္ကသိုလ်၌ ပညာသင်ယူစဉ် သင်ယူရသော ပညာရပ်တို့တွင် ဤဟေတုဝိဇ္ဇာခေါ် တက္ကဗေဒပညာရပ် တရပ်လည်း ပါဝင်ကြောင်းနှင့် ၎င်း၏မှတ်တမ်းတွင် ပါရှိသည်။

- ၁။ ဂါထာမန္တာန် သရဇ္ဈာယ်နည်း၊ ယဇ်ပူဇော်နည်းစသည်များ။
- ၂။ စစ်နှင့်ဆိုင်သော အတတ်ကိုပြသောကျမ်း။
- ၃။ ဝေဒဆိုင်ရာ ဂါထာကျမ်းနှင့် ကဗျာလင်္ကာ အစီအကုံးဆိုင်ရာကျမ်းများ။
- ၄။ ဘုရားလက်သက်ရှိသော ဂိုဏ်းဆရာကြီး ခြောက်ဦးတို့၏ အဆက်အနွယ်များဖြစ်ကြသည်။

တိထွင်သုတို့ဖြစ်ကြပါကုန်၏။ လူအများက သူတော်ကောင်း ဟု သမုတ်ထားသုတို့ ဖြစ်ကြပါကုန်၏။ မင်းမြတ် အရှင်မင်းမြတ်သည် ကြွချီတော်မူပါ။ ထိုဂိုဏ်းဆ ရာကြီးတို့အား အမေးပုစ္ဆာပြဿနာကို မေးမြန်းတော်မူပါ။ ယုံမှား ‘ကခါ’ကို ပယ်ဖျောက်တော်မူပါ”ဟု (လျှောက်ထားကြကုန်၏)။

ပူရဏကဿပသို့ မေးမြန်းခန်း

၆။ ထိုအခါ မိလိန္ဒမင်းသည် ယောနကအမတ်ငါးရာ ခြံရံလျက် ကောင်းသော မြင်းယာဉ် ကသော ရထားမြတ်ကို တက်စီး၍ ပူရဏကဿပသို့ ချဉ်းကပ်လေ၏။ ချဉ်းကပ်ပြီးသော် ပူရဏကဿပနှင့် အတူတကွ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက်ပြောဆို၏။ အသက်ထက်ဆုံး အောက်မေ့အပ်သော နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ဖွယ်စကားကို ပြောဆိုပြီးဆုံးစေပြီးနောက် သင့်လျော် လျှောက်ပတ်သော နေရာအရပ်၌ ထိုင်နေပြီးသော် “အရှင်ကဿပ အဘယ်သည် လောကကို စောင့်ရှောက်ပါသနည်း” ဟုမေးမြန်းပြောဆို၏။ မင်းမြတ် မြေကြီးသည် လောကကိုစောင့်ရှောက် ပါ၏ဟု ဖြေဆို၏။ အရှင်ကဿပ မြေကြီးသည် လောကကို စောင့်ရှောက်သည်ဖြစ်ခဲ့မှု အစီစီ ရဲကြီးသို့ ကျရောက်သော သတ္တဝါတို့သည် မြေကြီးကိုကျော်လွန်၍ အဘယ်ကြောင့် ကျရောက် ရပါသနည်းဟု မေးမြန်းပြောဆိုပြန်၏။ ဤသို့မေးမြန်းပြောဆိုလတ်သော် ပူရဏကဿပသည် မထွေးနိုင် မမျိုနိုင်၊ မျက်နှာအောက်ချကာ ဦးခေါင်းငိုက်ဆိုက် တိတ်ဆိတ်စွာ ကြံ့မိုင်လျက် နေလေ၏။

မက္ခလိဂေါသာလသို့ မေးမြန်းခန်း

၇။ ထိုသို့မေးမြန်းပြီးနောက် မိလိန္ဒမင်းသည် မက္ခလိဂေါသာလကို “အရှင်ဂေါသာလ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံတို့သည်ရှိပါကုန်သလော၊ ကောင်းမှု မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက် သည် ရှိပါသလော” ဟုမေးမြန်းပြောဆို၏။ မင်းမြတ် ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံတို့သည် မရှိပါကုန်၊ ကောင်းမှု မကောင်းမှုကံတို့၏အကျိုးဝိပါက်သည် မရှိပါ။ မင်းမြတ်ဤလောက၌(ရှိသော)မင်းမျိုး တို့သည် တပါးသော လောကသို့ ပြောင်းသွားကုန်သော်လည်း တဖန်မင်းမျိုးတို့သာ ဖြစ်ကြရ ပါကုန်လတ္တံ့။ ပုဏ္ဏား ကုန်သည် သူဆင်းရဲ ဒွန်းစဏ္ဍား ပန်းမှိုက်သွန်မျိုးတို့သည် တပါးသော လောကသို့ ပြောင်းသွားကုန်သော်လည်း တဖန် ပုဏ္ဏား ကုန်သည် သူဆင်းရဲ ဒွန်းစဏ္ဍား ပန်းမှိုက် သွန် မျိုးတို့သာ ဖြစ်ကြရပါကုန်လတ္တံ့။ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံတို့ဖြင့် အဘယ်အကျိုးရှိပါအံ့နည်း ဟုဖြေဆို၏။ အရှင်ဂေါသာလ ဤလောက၌(ရှိသော) မင်း ပုဏ္ဏား ကုန်သည် သူဆင်းရဲ ဒွန်းစဏ္ဍား ပန်းမှိုက်သွန်မျိုးတို့သည် တပါးသော လောကသို့ ပြောင်းသွားကုန်သော်လည်း တဖန် မင်း ပုဏ္ဏား ကုန်သည် သူဆင်းရဲ ဒွန်းစဏ္ဍား ပန်းမှိုက်သွန်မျိုးတို့သာ အကယ်၍ ဖြစ်ကြရကုန်မူ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံတို့ဖြင့်ပြုလုပ်ဖွယ်သည် အကယ်၍ မရှိခဲ့မူ အရှင်ဂေါသာလ ဤလောက ၌ရှိသော လက်ပြတ်သူတို့သည် တပါးသော လောကသို့ ပြောင်းသွားကုန်သော်လည်း တဖန် လက်ပြတ်သူတို့ပင် ဖြစ်ရကုန်လိမ့်တကား၊ ခြေပြတ်သော သူတို့သည် ထိုခြေပြတ်သော သူတို့သာ ဖြစ်ရကုန်လိမ့်တကား၊ လက်ခြေပြတ်သော သူတို့သည် လက်ခြေပြတ်သောသူတို့သာ ဖြစ်ရကုန် လိမ့်တကား၊ နားပြတ်သောသူတို့သည် နားပြတ်သောသူတို့သာ ဖြစ်ရကုန်လိမ့်တကား၊ နှာခေါင်း ပြတ်သောသူတို့သည် နှာခေါင်းပြတ်သော သူတို့သာ ဖြစ်ရကုန်လိမ့်တကား၊ နား နှာခေါင်းပြတ် သောသူတို့သည် နား နှာခေါင်းပြတ်သော သူတို့သာ ဖြစ်ရကုန်လိမ့်တကားဟု ဤသို့ပြောဆိုသည် ရှိသော် ဂေါသာလသည် စကားမပြော တိတ်ဆိတ်၍နေ၏။

ထိုအခါ၌ မိလိန္ဒမင်းအား ဤသို့သော တွေးတောမှုဖြစ်လေ၏ “အချင်းတို့ ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းသည် အချိုးနီးဖြစ်လေစွ၊ အချင်းတို့ ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းသည် အဖျင်းအတိ ဖြစ်လေစွ၊ ငါနှင့် ဖက်ပြိုင်ပြောဆိုခြင်းငှါ ငါ၏ ယုံမှား ‘ကင်္ခါ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည့် တစုံတယောက်သော သမဏသော်လည်းကောင်း၊ ပြာဟ္မဏသော်လည်းကောင်း မရှိတော့ချေ”ဟု တွေးတောမှု ဖြစ်လေ၏။

ထို့နောက် မိလိန္ဒမင်းသည် အမတ်တို့ကို ပြောဆို မေးမြန်းတော်မူ၏ “အချင်းတို့ ညဉ့်သည် အပြစ်ကင်း၍ မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိစွာကား၊ ယခုအခါကာလ၌ အဘယ်သမဏဗြဟ္မဏသို့ အမေးပုစ္ဆာ ပြဿနာမေးရန် ဆည်းကပ်ရပါအံ့နည်း၊ အဘယ် သမဏဗြဟ္မဏသည် ငါနှင့် ဖက်ပြိုင်ပြောဆိုခြင်းငှါ ငါ၏ယုံမှား ‘ကင်္ခါ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်မည်နည်း”ဟု (ပြောဆိုမေးမြန်းတော်မူ၏)။ ဤသို့မေးမြန်းလတ်သော် အမတ်တို့သည် ဆိတ်ဆိတ်ဖြစ်ကုန်၍ မိလိန္ဒမင်း၏မျက်နှာကို မော့ကြည့်ကုန်လျက် ရပ်တည်နေကြကုန်၏။

ထိုအခါ သာဂလမြို့သည် တစ်ဆယ့်နှစ်နှစ်တို့တိုင်တိုင် သမဏပညာရှိ၊ ဗြဟ္မဏပညာရှိ၊ ဂဟပတိပညာရှိတို့မှ ဆိတ်သုဉ်း၏။ အကြင်အရပ်၌ သမဏပညာရှိ၊ ဗြဟ္မဏပညာရှိ၊ ဂဟပတိပညာရှိတို့သည် နေကြကုန်၏ဟု သတင်းကြား၏။ ထိုအရပ်သို့ သွားရောက်၍ မိလိန္ဒမင်းသည် ထိုပညာရှိတို့ကို ပြဿနာမေး၏။ ထိုပညာရှိ အားလုံးသည်လည်း ပြဿနာကို ဖြေဆိုခြင်းဖြင့် မိလိန္ဒမင်းကို နှစ်ခြိုက်စေခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ထိုထိုအရပ်မျက်နှာသို့ ဖဲသွားကြရကုန်၏။ အကြင်ပညာရှိတို့သည် သာဂလပြည်မှ တပါးသော အရပ်သို့ မသွားကုန်၊ ထိုပညာရှိအားလုံးတို့သည် တိတ်ဆိတ်စွာ နေကြရကုန်၏။ ရဟန်းတို့ကား များသောအားဖြင့် ဟိမဝန္တာသို့သာ ကြွသွားကြကုန်၏။

နာဂသေနနတ်သားကို တောင်းပန်ခန်း

ဂ။ ထိုသို့ သာဂလပြည်ဝယ် ပညာရှိ ဆိတ်သုဉ်းသောအခါ၌ များစွာကုန်သော ရဟန္တာတို့သည် ဟိမဝန္တာတောင် ရက္ခိဟမည်သော ကုန်းပြင်၌(သီတင်းသုံး)နေထိုင်ကြကုန်၏။ ထိုအခါ အရှင်အဿဂုတ္တမထေရ်သည် ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဏ်ဖြင့် မိလိန္ဒမင်း၏ ညည်းတောင်းသော စကားကိုကြားရ၍ ယုဂန္ဓိရ်ဒတောင်ထိပ်၌ ရဟန်းအပေါင်းကို စည်းဝေးစေပြီးလျှင် “ငါ့ရှင်တို့ မိလိန္ဒမင်းနှင့် ဖက်ပြိုင် ပြောဆိုခြင်းငှါ မိလိန္ဒမင်း၏ ယုံမှား ‘ကင်္ခါ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါ စွမ်းဆောင်နိုင်သော တစုံတဦးသော ရဟန်းရှိသလော”ဟု ရဟန်းတို့ကို မေးတော်မူ၏။

ဤသို့ မေးတော်မူသော် များစွာကုန်သော ရဟန္တာတို့သည် ဆိတ်ဆိတ်နေကြကုန်၏။ နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်မေးမြန်းအပ်ကုန်သော်လည်း ဆိတ်ဆိတ်ပင် နေကြကုန်၏။ ထိုအခါ အရှင်အဿဂုတ္တသည် ရဟန်းသံဃာအား “ငါ့ရှင်တို့ တာဝတိံသာ နတ်ဘုံ သိကြားနတ်မင်း၏ ဗိမာန် ပေဇယန္တာပြာသာဒ်၏ အရှေ့မျက်နှာအရပ်၌ ကေတုမတီမည်သော ဗိမာန်သည် ရှိ၏။ ထိုကေတုမတီ ဗိမာန်၌ မဟာသေနမည်သော နတ်သားသည် နေ၏။ ထို မဟာသေနနတ်သားသည် ထို မိလိန္ဒမင်းနှင့် ဖက်ပြိုင်ပြောဆိုခြင်းငှါ မိလိန္ဒမင်း၏ ယုံမှား ‘ကင်္ခါ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါ စွမ်းဆောင်နိုင်၏”ဟု ပြောကြားတော်မူ၏။

ထို့နောက် များစွာကုန်သော ရဟန္တာတို့သည် ယုဂန္ဓိရ်တောင်ထိပ်မှ ကွယ်ခဲ့ကုန်၍ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌ ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏။ နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်းသည် ကြွလာသော ရဟန်းတို့ကို အဝေးမှပင်မြင်၍ အရှင်အဿဂုတ္တရှိရာ အရပ်သို့ ချဉ်းကပ်ပြီးသော် အရှင်အဿဂုတ္တကို ရှိခိုး၍ သင့်လျော်သော နေရာအရပ်၌ ရပ်၏။ သင့်လျော်သောနေရာ၌ ရပ်ပြီးသော် နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်းသည် အရှင်အဿဂုတ္တအား “အရှင်ဘုရား များပြားလှစွာသော ရဟန်းသံဃာ သည် ကြွရောက်တော်မူလာ၏။ အကျွန်ုပ်သည် သံဃာတော်၏ အရံစောင့် ဖြစ်ပါ၏။ အဘယ်ဝတ္ထု ဖြင့် အလိုရှိပါသနည်း။ အကျွန်ုပ်သည် အဘယ်ကို ပြုရပါအံ့နည်း”ဟု (လျှောက်၏)။

ထိုအခါ အရှင်အဿဂုတ္တသည် နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်းအား “မင်းမြတ် ဇမ္ဗူဒိတ်ကျွန်း သာဂလပြည်၌ မိလိန္ဒအမည်ရှိသော ဤမင်းသည် ပညာရှိတို့ စိတ်နှလုံးကို တုန်လှုပ်အောင် ပြောဆိုတတ်၏။ သူတပါးတို့က ညဉ်းဆဲနိုင်ခဲ့၏။ သူတပါးတို့က နှိမ်နင်းခြင်းငှါ ခက်ခဲ့၏။ များစွာ သော အယူကို တီထွင်သူတို့တွင် အထွတ်အမြတ်ဟု ဆိုထိုက်၏။ ထိုမိလိန္ဒမင်းသည် ရဟန်းသံဃာ ကို ဆည်းကပ်၍ အယူဝါဒကို ပြောဆိုသဖြင့် အမေးပစ္စာပြဿနာကို မေးလျက် ရဟန်းသံဃာကို ညဉ်းဆဲနှိပ်စက်နေပါ၏”ဟု (ဆို၏)။

ထိုအခါ နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်းသည် အရှင်အဿဂုတ္တအား “အရှင်ဘုရား ဤမိလိန္ဒ မင်းသည် ဤ(တာဝတိံသာ) နတ်ပြည်မှ စုတေ၍ လူ့ပြည်၌ဖြစ်ပါ၏။ အရှင်ဘုရား ကေတုမတီ အမည်ရှိသော ဗိမာန်၌ မဟာသေနနတ်သားသည် ဤနတ်သားသည် နေပါ၏။ ထိုမဟာသေန နတ်သားသည် ထိုမိလိန္ဒမင်းနှင့် ဖက်ပြိုင်ပြောဆိုခြင်းငှါ ယုံမှား‘ကခါ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါ စွမ်းဆောင်နိုင်ပါ၏။ ထိုနတ်သားကို လူ့ပြည်၌ဖြစ်ရန် တောင်းပန်ကြပါကုန်စို့”ဟု လျှောက်၏။

ထို့နောက် နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်းသည် ရဟန်းသံဃာကို ရွှေသွားပြု၍ ကေတုမတီ ဗိမာန်သို့ ဝင်ပြီးလျှင် မဟာသေနနတ်သားကို လည်ဖက်လျက် “အဆွေမဟာသေနနတ်သား သင့်ကို ရဟန်းသံဃာသည် လူ့ပြည်၌ဖြစ်ရန် တိုက်တွန်းပါ၏”ဟု ပြောဆို၏။ “အရှင်သိကြားမင်း အမှုကိစ္စများလှသော လူ့ပြည်လောကဖြင့် အကျွန်ုပ် အလိုမရှိပါ။ လူ့ပြည်လောကသည် (လောဘစသည်)ထက်သန်လှချေ၏။ အရှင်သိကြားမင်း အကျွန်ုပ်သည် ဤနတ်ပြည်လောက၌ပင် အဆင့်ဆင့်ဖြစ်ပြီးလျှင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလိုပါ၏”ဟု ပြောဆို၏။ နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်းသည် နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ် တောင်းပန်အပ်သော် မဟာသေနနတ်သားသည် “အရှင်သိကြားမင်း အမှုကိစ္စများလှသော လူ့ပြည်လောကဖြင့် အကျွန်ုပ် အလိုမရှိပါ။ လူ့ပြည်လောကသည် (လောဘစသည်)ထက်သန်လှချေ၏။ အရှင်သိကြားမင်း အကျွန်ုပ်သည် ဤနတ်ပြည်လောက၌ပင် အဆင့်ဆင့်ဖြစ်ပြီးလျှင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလိုပါ၏”ဟု ပြောဆို၏။

ထိုသို့ သုံးကြိမ်တိုင် ငြင်းပယ်သောအခါ အရှင်အဿဂုတ္တသည် မဟာသေနနတ်သားအား “သူတော်ကောင်းနတ်သား နတ်နှင့်တကွသော လောကကို အစဉ်လျှောက်၍ ကြည့်ကုန် သော် သင်နတ်သားမှတစ်ပါး မိလိန္ဒမင်း၏ အယူဝါဒကို နှိမ်နင်းဖျက်ဆီး၍ သာသနာတော်ကို ချီးမြှောက်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်မည့်သူ တစ်ယောက်ကိုမျှ ငါတို့ မမြင်မိကုန်။ သူတော်ကောင်း နတ်သား ရဟန်းသံဃာသည် သင်နတ်သားကို တိုက်တွန်းတောင်းပန်ပါ၏။ သူတော်ကောင်း နတ်သား တောင်းပန်ပါ၏။ လူ့ပြည်လောက၌ ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ကို ထောက်ပံ့ချီးမြှင့်ပါလော့”ဟု တိုက်တွန်းပြောဆို၏။ ဤသို့ ပြောဆိုလတ်သော် မဟာသေန

နတ်သားသည် “ငါကား မိလိန္ဒမင်း၏ အယူဝါဒကို ဖျက်ဆီး၍ မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်ကို ချီးမြှောက်ခြင်းငှါ စွမ်းဆောင်နိုင်သူ ဖြစ်သတတ်”ဟု အလွန်ရွှင်ပျ ဝမ်းမြောက်သောစိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ “အရှင်ဘုရားတို့ ကောင်းလှပါပြီ အကျွန်ုပ်သည် လူ့ပြည်လောက၌ ဖြစ်ပါတော့အံ့”ဟု ဝန်ခံ၏။

အရှင်ရောဟဏကို ဒဏ်ပေးခန်း

၉။ ထိုအခါ ထိုရဟန်းတို့သည် နတ်ပြည်၌ ထိုကိစ္စကို ပြီးဆုံးစေ၍ တာဝတိံသာနတ်ပြည် တို့မှ ကွယ်ခဲ့ကုန်ပြီးလျှင် ဟိမဝန္တာတောင် ရက္ခိတကုန်းပြင်၌ ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏။

ထိုအခါ အရှင်အဿဂုတ္တမထေရ်သည် ရဟန်းသံဃာအား “ငါ့ရှင်တို့ ဤရဟန်းသံဃာ၌ အစည်းအဝေးသို့ မလာသော ရဟန်းတဦးတယောက် ရှိပါသလောဟု ပြောဆို၏။ ဤသို့ဆိုသည် ရှိသော် ရတန်းတပါးက အရှင်အဿဂုတ္တအား “အရှင်ဘုရား ရှိပါ၏။ အရှင်ရောဟဏသည် ဤနေ့မှ ခုနစ်ရက်က ဟိမဝန္တာတောင်သို့ ဝင်၍ နိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားနေထိုင်ပါ၏။ ထို ရဟန်း၏ အထံသို့ တမန်စေလွှတ်ဘော်မူပါကုန်လော့”ဟု လျှောက်၏။ အရှင်ရောဟဏသည် လည်း ထိုခဏ၌ပင် နိရောဓသမာပတ်မှ ထ၍ “သံဃာသည် ငါ့ကို မျှော်လင့်တောင့်တ၏”ဟု ဟိမဝန္တာတောင်မှ ကွယ်ခဲ့ပြီးလျှင် ရက္ခိတကုန်းပြင်၌ သီတင်းသုံးနေကြသော များစွာသော ရဟန္တာတို့၏ ရွှေ၌ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏။

ထိုအခါ အရှင်အဿဂုတ္တသည် အရှင်ရောဟဏအား “ငါ့ရှင်ရောဟဏ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော် ဖျက်စီးသည်ရှိသော် သံဃာပြုရမည့် ကိစ္စတို့ကို မမြင်သလော”ဟု ပြောဆို၏။ အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ် နှလုံးမသွင်းခဲ့မိပါဟု လျှောက်ထား၏။

ယင်းသို့ နှလုံးမသွင်းမိခဲ့မူ ဒဏ်ထမ်းခြင်းအမှုကို ပြုလော့ဟု မိန့်တော်မူ၏။ အရှင်ဘုရား အဘယ်အမှုကို ပြုရပါအံ့နည်းဟု လျှောက်ထား၏။ “ငါ့ရှင်ရောဟဏ ဟိမဝန္တာတောင်ခြေရင်း၌ ဂဇင်္ဂသအမည်ရှိသော ပုဏ္ဏားရွာသည်ရှိ၏။ ထိုပုဏ္ဏားရွာ၌ သောဏုတ္တရအမည်ရှိသောပုဏ္ဏားသည် နေ၏။ ထိုပုဏ္ဏားအား နာဂသေနအမည်ရှိသော သားသုဿသည် ဖြစ်ပေါ်မွေးဖွားလတ္တံ့။ ငါ့ရှင် ရောဟဏ ထိုသို့မွေးဖွားမည်ဖြစ်သောကြောင့် သင်သည် ခုနစ်နှစ် ဆယ်လဘို့ပတ်လုံး ထိုပုဏ္ဏား အိမ်သို့ ဆွမ်းခံဝင်၍ နာဂသေနအမည်ရှိသော သုဿကို လူ့ဘောင်မှ ထုတ်နုတ်လျက် ရှင်သာမဏေပြုစေလော့။ ထိုနာဂသေနရှင်သာမဏေပြုပြီးမှသာ သင်သည် ဒဏ်ထမ်းသောအမှုမှ လွတ်လတ္တံ့”ဟု မိန့်တော်မူ၏။ အရှင်ရောဟဏသည်လည်း “ကောင်းပါပြီ”ဟု ဝန်ခံလေ၏။

နာဂသေနသုဿယ ဖွားမြင်ခန်း

၁၀။ မဟာသေနနတ်သားသည်လည်း နတ်ပြည်မှ စုတေရွှေ့လျောခဲ့၍ သောဏုတ္တရပုဏ္ဏား၏ ခင်ပွန်းဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေကို ယူ၏။ ပဋိသန္ဓေယူသည်နှင့် တပြိုင်နက် လက်နက်ဘဏ္ဍာတို့သည် ထွန်းတောက်ပကုန်၏။ မြတ်သောကောက်စပါးသည် ပြည့်စုံ၏။ မိုးကြီးသည်းထန်စွာ ရွာသွန်း၏။ ဤသို့ အံ့ဖွယ်သရဲ မဖြစ်ဘူးမြဲ ထူးကဲသော ဖြစ်ပေါ်ခြင်း သဘောသုံးမျိုးတို့သည် ထင်ရှား ဖြစ်ကုန်၏။

အရှင်ရောဟဏသည်လည်း ထိုနာဂသေနသုဿ ပဋိသန္ဓေယူသော နေ့မှစ၍ ခုနစ်နှစ် ဆယ်လဘို့ပတ်လုံး ထိုပုဏ္ဏားအိမ်သို့ ဆွမ်းခံဝင်သော်လည်း တယောက်မ မျှလောက်သော ဆွမ်းကို

သော်လည်းကောင်း၊ တယောက်ချီမျှလောက်သော ယာဂုကို သော်လည်းကောင်း ရှိခိုးခြင်းကို သော်လည်းကောင်း လက်အုပ်ချီခြင်းကို သော်လည်းကောင်း အရိအသေပြုခြင်းကို သော်လည်းကောင်း တနေ့မျှပင် မရခဲ့ချေ၊ ဆဲရေးခြင်း ကြိမ်းမောင်းခြင်းကိုသာလျှင် ရလေ၏။ “အရှင် ကန်တော့ပါသေး၏” ဟူသောစကားကိုမျှလည်း ပြောဆိုသူမည်သည် မရှိခဲ့စဖူး၊ ခုနစ်နှစ် ဆယ်လတို့ လွန်သဖြင့် တနေ့သ၌ “အရှင်ကန်တော့ပါသေး၏” ဟူသော စကားမျှကို ရလေ၏။ ထိုနေ့၌ပင်လျှင် သောဏုတ္တရပုဏ္ဏားသည်လည်း အပြင်ပ အလုပ်လုပ်ရာမှ လာသည်ရှိသော် ရောဟဏမထေရ်ကို ခရီးရင်ဆိုင်မြင်၍ “ရဟန်း ငါတို့၏အိမ်သို့ ရောက်ခဲ့ပါ၏လော” ဟု မေး၏။ ပုဏ္ဏား ရောက်ခဲ့ပါကုန်၏၊ တစုံတခုမျှကို ရခဲ့ပါ၏လောဟု မေး၏၊ ပုဏ္ဏား ရှိခဲ့ပါကုန်၏ဟု (ဖြေ၏)။ ထိုပုဏ္ဏားသည် နှလုံးမသဘာ အိမ်သို့ သွား၍ “ထိုရဟန်းအား တစုံတခုကို ပေးမိသလော” ဟု မေး၏။ တစုံတခုကိုမျှ မပေးပါကုန်ဟု ပြောကြားကုန်၏၊ ပုဏ္ဏားသည် ဒုတိယနေ့၌ “ယနေ့ ရဟန်းကို မုသာဝါဒဖြင့် နှိပ်အံ့” ဟု အိမ်တံခါး၌သာလျှင် ထိုင်နေ၏၊ ရောဟဏမထေရ် သည် ဒုတိယနေ့၌ ပုဏ္ဏား၏ အိမ်တံခါးသို့ ကြွရောက်၏။

ပုဏ္ဏားသည် မထေရ်ကို မြင်လျှင် မြင်ခြင်းပင်လျှင် “သင်တို့သည် ယမန်နေ့က ငါတို့၏ အိမ်၌ တစုံတရာကိုမျှ မရဘဲလျက်သာလျှင် ရကုန်၏” ဟု ဆိုကုန်၏။ သင်ရဟန်းတို့အား မဟုတ် မမှန် ပြောဆိုခြင်းသည် အပ်သလော” ဟု ပြောဆို၏၊ ရောဟဏမထေရ်က ပုဏ္ဏား “ငါတို့သည် သင်တို့ အိမ်၌ ခုနစ်နှစ် ဆယ်လတို့တလုံး ‘ကန်တော့ပါသေး၏’ ဟူသော စကားကိုမျှလည်း မရစဘူး၊ ယမန်နေ့က ‘အရှင် ကန်တော့ပါသေး၏’ ဟူသော စကားမျှကို ရခဲ့ကုန်၏။ ထိုသို့ ရသောကြောင့် ထိုပဋိသန္ဓာရ စကားတခွန်းကို အကြောင်းပြု၍ ဤသို့ရခဲ့ကုန်၏ ဟူသော စကားကို ငါတို့ ဆိုကုန်၏” ဟု ပြောဆို၏။

ပုဏ္ဏားသည် “ဤရဟန်းတို့ကား ပဋိသန္ဓာရစကားကို ရရုံမျှလည်း လူတို့အလယ်၌ ‘ရကုန်၏’ ဟု ချီးမွမ်းကြကုန်သေး၏၊ တပါးသော တစုံတခုသော ခဲဖွယ်ကိုလည်းကောင်း စားဖွယ်ကို လည်းကောင်း ရသည်ရှိသော် အဘယ်ကြောင့် မချီးမွမ်းဘဲ ရှိကုန်အံ့နည်း” ဟု ကြံစည်ကြည်ညို၍ မိမိအလိုငှာ စီရင်အပ်သော ထမင်းမှ တဇွန်းသော ဆွမ်းကိုလည်းကောင်း ထိုဆွမ်းအားလျော် သော ဟင်းကို လည်းကောင်း ပေးလှူစေ၍ “ဤမျှသော ဆွမ်းကို အခါခပ်သိမ်း အရှင်ဘုရားတို့ ရကုန်လတ္တံ့” ဟု ပြောဆို၏။

ထိုပုဏ္ဏားသည် နောက်တနေ့မှစ၍ ချဉ်းကပ်လာသော မထေရ်၏ ငြိမ်သက်သော ဣန္ဒြေကို မြင်ရ၍ အတိုင်းထက်အလွန် ကြည်ညိုပြီးလျှင် မထေရ်ကို အခါခပ်သိမ်း မိမိအိမ်၌ ဆွမ်းအမြဲ ဘုဉ်းပေးရန် တောင်းပန်၏။ မထေရ်သည် ဆိပ်ဆိတ်နေခြင်းဖြင့် လက်ခံ၍ နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း ဆွမ်းစားခြင်းကိစ္စကိုပြုလျက် ကြွသွားသည်ရှိသော် အနည်းငယ် အနည်းငယ်သော ဘုရားစကား ကို ဟောပြောပြီးမှ ကြွသွားလေ၏။ ထိုပုဏ္ဏားသည်လည်း ဆယ်လလွန်သဖြင့် သားကိုဖွားမြင် လေ၏။ ထိုသူငယ်အား “နာဂသေန” ဟူသော အမည်ကို မှည့်ကုန်၏။ ထိုနာဂသေနသူငယ် သည် အစဉ်သဖြင့် ကြီးပွားလာ၍ ခုနစ်နှစ်သားရှိလာ၏။

နာဂသေန ပညာသင်ခန်း

၁၁။ ထိုအခါ နာဂသေနသူငယ်၏ ဖခင်ပုဏ္ဏားသည် နာဂသေနသူငယ်အား “ချစ်သား နာဂသေန ဤ ငါတို့ ပုဏ္ဏားချီး၌ သင်ကြားအပ်သော အဘတ်ပညာဘို့ကို သင်ကြားပါလော့”

ဟု ပြောဆို၏။ ဖခင် ဤပုဏ္ဏားမျိုး၌ သင်ကြားအပ်သော အတတ်ပညာတို့မည်သည် အဘယ် ပါနည်းဟု မေး၏။ ချစ်သားနာဂသေန ဗေဒင်သုံးပုံတို့သည် သင်ကြားအပ်သော အတတ်ပညာ မည်ကုန်၏။ ဗေဒင်သုံးပုံမှ ကြွင်းသော အတတ်ပညာတို့သည် သိပ္ပံမည်၏ဟု ပြောဆို၏။ ဖခင် သို့ဖြစ်လျှင် သင်ကြားအံ့ဟု ဝန်ခံ၏။

ယင်းသို့ နာဂသေန ဝန်ခံသောအခါ၌ သောဏုတ္တရပုဏ္ဏားသည် ဆရာပုဏ္ဏားအား အသပြာ တထောင်ကို ဆရာစားပေး၍ ပြာသာဒ်အတွင်း တိုက်ခန်းတခုဝယ် တဘက်မှ ညောင်စောင်းကို ခင်းထားစေ၍ ဆရာပုဏ္ဏားအား “ဆရာပုဏ္ဏား သင်သည် ဤနာဂသေနသုဇာတ်အား ဗေဒင်တို့ကို ရွတ်ဖတ်သင်ကြားပါစေလော့” ဟု ပြောကြား၏။ ချစ်သား သို့ဖြစ်လျှင် ဗေဒင်သုံးပုံတို့ကို သင်ယူ လော့ဟု ဆို၍ ဆရာပုဏ္ဏားသည် ချပို့သရဇ္ဈာယ်၏။ နာဂသေနသုဇာတ်အား တစ်ကြိမ်ရွတ်ဆို သင်ယူကာမျှဖြင့်ပင်လျှင် ဗေဒင်သုံးပုံတို့သည် နှလုံးသို့ သက်ဝင်ကုန်၍ နှုတ်တတ်ကုန်ပြီ ကောင်းစွာ ဆောင်မိကုန်ပြီ ကောင်းစွာ ပိုင်းခြား မှတ်သားမိကုန်ပြီ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းထားမိကုန်ပြီ တစ်ကြိမ်သင်ကာမျှဖြင့်ပင် ဗေဒင်သုံးပုံ (အဘိဓာန်) နိဗ္ဗာဏကျမ်း (အလင်္ကာ) ကေဠာကျမ်း (သဒ္ဒါ) အက္ခရပွဘေဒ ကျမ်းနှင့်တကွ ငါးခုမြောက် ဣတိဟာသကျမ်းတို့၌ ပညာမျက်စိထင်ရှား ဖြစ်ပြီ ပဒကျမ်းကို တတ်မြောက်၏။ ဗျာကရုဏ်းကျမ်းကို တတ်မြောက်၏။ လောကာယတကျမ်း မဟာပုရိသလက္ခဏာကျမ်းတို့၌ အကြွင်းမဲ့တတ်မြောက်၏။

ထိုအခါ နာဂသေနသုဇာတ်သည် ဖခင်အား “ဖခင် ဤပုဏ္ဏားမျိုး၌ ဤဗေဒင်သုံးပုံစသည်ထက် အပိုအလွန်လည်း သင်ကြားဖွယ်တို့ ရှိပါကုန်သေးသလော၊ သို့မဟုတ် ဤမျှတို့သာလော” ဟု ပြောဆို၏။ ချစ်သားနာဂသေန ဤပုဏ္ဏားမျိုး၌ ဤဗေဒင်သုံးပုံ စသည်ထက် အပိုအလွန် သင်ကြားဖွယ်တို့မရှိကုန်၊ ဤဗေဒင်သုံးပုံတို့ကိုသာ သင်ကြားအပ်ကုန်၏ဟု ပြန်ကြား ပြောဆို၏။

ထိုအခါ နာဂသေနသုဇာတ်သည် ဆရာပုဏ္ဏားအား မေးမြန်း စိစစ်ဖွယ်ကို မေးမြန်း စိစစ် ပြီးလျှင် ပြာသာဒ်မှ သက်ဆင်းခဲ့၍ ရှေးအထုံ (ဝါသနာ)သည် တိုက်တွန်းအပ်သော စိတ်ရှိ လတ်ရကား ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ချဉ်းကပ်လျက် တယောက်တည်း ကိန်းအောင်းကာ မိမိအတတ်၏ အစ အလယ် အဆုံးကို ကြည့်ရှု ဆင်ခြင်သည် ရှိသော် အစ၌လည်းကောင်း အလယ်၌လည်း ကောင်း အဆုံး၌လည်းကောင်း အနှစ်သာရ အနည်းငယ်မျှကိုသော်လည်း မမြင်မတွေ့ ရသော ကြောင့် “အချင်းတို့ ဤဗေဒင်တို့သည် အချည်းနှီး ဖြစ်ကုန်စွတကား၊ အချင်းတို့ ဤဗေဒင်တို့သည် အဖျင်းအတိသာ ဖြစ်ကုန်စွတကား၊ အနှစ်မရှိကုန် အနှစ်ကင်းကုန်၏” ဟု နှလုံးမသာယာ စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်လေ၏။

ရောဟဏမထေရ်နှင့် နာဂသေနတွေ့ဆုံခန်း

၁၂။ ထိုအခါ အရှင်ရောဟဏသည် ဝတ္တနိယကျောင်း၌ နေလျက် နာဂသေနသုဇာတ်၏ စိတ်အကြံကို မိမိ၏ စိတ်ဖြင့်သိ၍ သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်လျက် သပိတ်သင်္ကန်းတို့ကိုယူပြီးလျှင် ဝတ္တနိယ ကျောင်းမှ ကွယ်ခဲ့၍ ဂဇင်္ဂလပုဏ္ဏားရွာ၏ ရွှေမျက်နှာစာအရပ်၌ ထင်ရှား ဖြစ်လေ၏။ နာဂသေန သုဇာတ်သည် မိမိ၏ အိမ်တံခါးမုခ်၌ ရပ်တည်နေစဉ် ကြွလာသော အရှင်ရောဟဏကို အဝေး ကပင် မြင်ရသောကြောင့် နှစ်လိုတက်ကြွ အားရရွှင်လန်း ဝမ်းပန်းတသာရှိသည်ဖြစ်၍ “ဤရဟန်း သည် တစုံတခုသော အနှစ်သာရကို သိတန်ကောင်းရာ၏” ဟု ကြံစည်လျက် အရှင်ရောဟဏထံ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် အရှင်ရောဟဏအား “အရှင် ဤသို့သဘောရှိသော ဦးပြည်းလျက် ဖန်ရည်ဆိုး

အဝတ်ကို ဝတ်သောအရှင်ကား အဘယ်လူမျိုး မည်သနည်း”ဟု လျှောက်၏။ သူငယ် ငါသည် ရဟန်းမည်သတည်း။ အရှင် သင်သည် အဘယ်ကြောင့် ရဟန်းမည်ပါသနည်းဟု လျှောက်၏။ သူငယ် ငါသည် ယုတ်ညံ့သော(အကုသိုလ်) အညစ်အကြေးတို့ကို နှင်ထုတ်သောကြောင့် ရဟန်း မည်၏။ အရှင် သင်၏ ဆံပင်တို့သည် အဘယ်ကြောင့် တပါးသောသူတို့၏ ဆံပင်တို့ကဲ့သို့ မဟုတ်ပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။ သူငယ် ဤကြောင့်ကြမူ တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးတို့ကို မြင်သော ကြောင့် ဆံ မုတ်ဆိတ်တို့ကို ပယ်၍ ရဟန်းပြု၏။

ဆံပင်၌ ကြောင့်ကြခြင်း တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ တန်ဆာဆင်ရခြင်း၌ ကြောင့်ကြမူ ပြေပြစ်ချောမွေ့အောင် ပြုရခြင်း၌ ကြောင့်ကြမူ ဆီလိမ်းရခြင်း၌ ကြောင့်ကြမူ ခေါင်းလျှော်ရခြင်း၌ ကြောင့်ကြမူ ပန်းပန်ဆင်ရခြင်း၌ ကြောင့်ကြမူ အမွှေးအကြိုင်လိမ်းရ ခြင်း၌ ကြောင့်ကြမူ ခေါင်းလျှော်ရန် တရော်ကင်ပွန်းစသည် စိမ်ထုံရခြင်း၌ ကြောင့်ကြမူ သဖန်းခါးသီးရှာရခြင်း၌ ကြောင့်ကြမူ သျှိသျှားသီးရှာရခြင်း၌ ကြောင့်ကြမူ ဆံပင်နက်အောင် ဆိုးရည်ဆိုးရခြင်း၌ ကြောင့်ကြမူ သျှောင်ထုံးရခြင်း၌ ကြောင့်ကြမူ ဘီးဖြင့် ဖီးရခြင်း၌ ကြောင့်ကြမူ ဆတ္တာသည်တို့ဖြင့် ပြုပြင်ရခြင်း၌ ကြောင့်ကြမူ ထုံးပြီးသျှောင်ကို ဖြေပြန်ရခြင်း၌ ကြောင့်ကြမူ သန်းရှာရခြင်း၌ ကြောင့်ကြမူ ဆံပင်တို့ ကျွတ်ခွဲပြတ်ခွဲကုန်သော် စိုးရိမ်ရကုန်၏။ ပင်ပန်းရကုန်၏။ ငိုကြွေး မြည်တမ်းရကုန်၏။ ရင်ပတ်စည်တီး ညည်းတူး မြည်တမ်းရကုန်၏။ လွန်စွာ တောဝေခြင်းသို့ ရောက်ရကုန်၏။ သူငယ် ဤကြောင့်ကြမူ တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးတို့ဖြင့် ရစ်ပတ် နှောင့်ယှက်ကုန်သော လူတို့သည် အလွန်သိမ်မွေ့ နူးညံ့လှကုန်သော အလုံးစုံသော အတတ်ပညာတို့ကို ဖျက်ဆီးကြလေကုန်၏ဟု (အရှင်ရောဟဏ မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင် သင်၏ အဝတ်တို့သည် အဘယ်ကြောင့် တပါးသော သူတို့၏ အဝတ်တို့ကဲ့သို့ မဟုတ်ကုန်သနည်း။ သူငယ် အဝတ်တို့သည် ကာမဂုဏ်တို့၌သာ မှီကုန်၏။ လူတို့၏ အသွင်အပြင် လူတို့၏ အဝတ်ဘဏ္ဍာ အသုံးအဆောင်တို့သည် ကာမဂုဏ်တို့၌ မှီကုန်၏။ အဝတ်ကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော ဘေးရန်ဟူသမျှ တို့သည် ဖန်ရည်ဆိုးဝတ်သောသူအား မဖြစ်နိုင်ကုန်၊ ထို့ကြောင့် ငါ၏အဝတ်တို့သည် တပါးသော သူတို့၏ အဝတ်တို့ကဲ့သို့ မဟုတ်ကုန်။ အရှင် သင်သည် အတတ်ပညာမည်သည်တို့ကို တတ်ကျွမ်း ပါ၏လောဟု လျှောက်၏။ သူငယ် ငါသည် လောက၌ အတတ်ပညာတို့ကိုလည်း တတ်ကျွမ်း၏။ လောကထက် မြတ်သော မန္တန်ကိုလည်း ငါတတ်ကျွမ်း၏။ အရှင် ထိုမန္တန်ကို အကျွန်ုပ်အားလည်း သင်ကြားပေးနိုင်ပါအံ့လောဟု (လျှောက်၏)။ သူငယ် သင်ကြားပေးနိုင်၏။ ယင်းသို့ ဖြစ်ပါမူ အကျွန်ုပ်အား သင်ကြားပေးပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။ သူငယ် သင်ကြားရန် အခါမဟုတ်သေး၊ ရွာတိုင်းသို့ ဆွမ်းခံဝင်ဆဲဖြစ်သေး၏ဟု (အရှင်ရောဟဏ မိန့်တော်မူ၏)။

ထိုအခါ နာဂသေနသူငယ်သည် အရှင်ရောဟဏလက်မှ သပိတ်ကို ယူ၍ အိမ်တွင်းသို့ ပင့်ဆောင်ပြီးလျှင် မွန်မြတ်သော ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်ဖြင့် ရောင့်ရဲသည့်တိုင်အောင် တန်ပြီဟု တားမြစ်သည့်တိုင်အောင် ကိုယ်တိုင်လုပ်ကျွေး၍ အရှင်ရောဟဏ ဆွမ်းစားပြီး၍ သပိတ်မှ လက်ကို ဖယ်ပြီးသောအခါ အရှင်ရောဟဏအား “အရှင် မန္တန်ကို ယခုအခါ အကျွန်ုပ်အား သင်ကြားပေးပါလော့”ဟု ပြောဆို၏။ “သူငယ် သင်သည် ကြောင့်ကြမူ အနှောင့်အယှက် ကင်းသည်ဖြစ်၍ အမိအဖတို့ကို ခွင့်ပြုစေလျက် ငါယူအပ်သော ရဟန်းအသွင်အပြင်ကို ယူသော အခါ၌ သင့်အား မန္တန်ကို သင်ကြားပေးအံ့”ဟု အရှင်ရောဟဏ မိန့်တော်မူ၏။

နာဂသေန ရှင်ပြုခန်း

ထိုအခါ နာဂသေနသည် အမိအဖတို့ထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် “မိခင်ဖခင်တို့ ဤရဟန်းသည် ‘လောကထက် လွန်မြတ်သော မန္တန်ကို ငါသိ၏’ဟု ပြောဆိုဘိ၏။ မိမိထံ၌ ရဟန်းမပြုသူအား လည်း မပေး၊ အကျွန်ုပ်သည် ဤရဟန်း၏ အထံ၌ ရဟန်းပြု၍ ထိုမြတ်သော မန္တန်ကို သင်ယူပါအံ့”ဟု ပြောဆို၏။ ထိုအခါ ထိုနာဂသေန၏ အမိအဖတို့သည် “ငါတို့၏သားသည် ရဟန်းပြု၍ မန္တန်ကို သင်ယူပါစေ၊ သင်ယူပြီးသော် တဖန် ပြန်လာလတ္တံ့” ဟု မှတ်ထင်ကုန်၍ “ချစ်သား သင်ယူပါလော့” ဟု အခွင့်လွှတ်ကုန်၏။

၁၃။ ထိုအခါ အရှင်ရောဟဏသည် နာဂသေနသူငယ်ကို ခေါ်ယူခဲ့၍ ဝိဇ္ဇမ္မဝတ္ထုကျောင်းတိုက် ဝတ္တနိယကျောင်းသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ဝိဇ္ဇမ္မဝတ္ထုကျောင်းတိုက်၌ တညဉ့်မျှနေ၍ ထိုရက္ခိတ ကုန်းပြင်သို့ ချဉ်းကပ်လျက် များစွာသော ရဟန္တာတို့၏ အလယ်၌ နာဂသေနသူငယ်ကို ရှင်ပြုပေး၏။ ရှင်ပြုပြီးသော ရှင်နာဂသေနသည် အရှင်ရောဟဏအား “အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် အရှင်ဘုရား၏ အသွင်ကို ယူပြီးပါပြီ၊ ယခု အကျွန်ုပ်အား မန္တန်ကို သင်ကြားပေးတော်မူပါလော့” ဟု (လျှောက်၏)။ ထိုအခါ အရှင်ရောဟဏသည် “ငါသည် နာဂသေနအား အဘယ်ပိဋကတ်၌ သင်ကြား ပေးရအံ့နည်း၊ ဝိနည်း၌သော်လည်း ရှေးဦးစွာ သင်ကြားပေးရအံ့လော၊ သုတ္တန်၌ သော်လည်း ရှေးဦးစွာ သင်ကြားပေးရအံ့လော၊ အဘိဓမ္မာ၌သော်လည်း ရှေးဦးစွာ သင်ကြား ပေးရအံ့လော” ဟု ကြံစည်၍ ဤနာဂသေနသည် ပညာရှိ၏။ လွယ်ကူသဖြင့်သာ အဘိဓမ္မာ ပိဋကတ်ကို သင်ယူခြင်းငှာ စွမ်းဆောင်နိုင်၏ဟု ကြံစည်၍ရှေးဦးစွာအဘိဓမ္မာ၌ သင်ကြားပေး၏။

အရှင်နာဂသေနသည်လည်း “ကုသလာ ဓမ္မာ အကုသလာ ဓမ္မာ အဗျာကတာ ဓမ္မာ” အစရှိသော တိက်၊ ဒုက်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ဓမ္မသင်္ဂဏိကျမ်း ခန္ဓဝိဘင်း အစရှိသော တဆယ့်ရှစ်ပါးသော ဝိဘင်းတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ဝိဘင်းကျမ်း “သင်္ဂဟောအသင်္ဂဟော” အစရှိသော တဆယ့်လေးပါး အပြားအားဖြင့် ဝေဖန်အပ်သော ဓာတုကထာကျမ်း “ခန္ဓပညတ် အာယတနပညတ်” အစရှိသော ခြောက်ပါးအပြားဖြင့် ဝေဖန်အပ်သော ပုဂ္ဂလပညတ်ကျမ်း “မိမိ၏ ဝါဒ၌ သုတ်ငါးရာ သူတပါးဝါဒ၌ သုတ်ငါးရာ” ဤသို့ သုတ်တထောင်ကို ပေါင်း၍ ဝေဖန် အပ်သော ကထာဝတ္ထုကျမ်း “မူလယမိုက် ခန္ဓယမိုက်” အစရှိသော ဆယ်ပါးအပြားဖြင့် ဝေဖန် အပ်သော ယမိုက်ကျမ်း “ဟေတုပစ္စယော အာရမ္မဏပစ္စယော” အစရှိသော နှစ်ဆယ့်လေးပါး အပြားဖြင့် ဝေဖန်အပ်သောပဋ္ဌာန်းကျမ်း ဤသို့ ထိုအဘိဓမ္မာပိဋကတ်အားလုံးကို တကြိမ်မြောက်အံ (သရဇ္ဈာယ်) ခြင်းဖြင့်ပင် လေ့လာသည်ကို ပြု၍ “အရှင်ဘုရား ရပ်ဆိုင်းတော်မူပါကုန်၊ အဆုံး မသတ်ပါကုန်လင့်ဦး၊ အကျွန်ုပ်သည် ဤမျှဖြင့်ပင် ပြန်လှန်သရဇ္ဈာယ်ပါဦးအံ့” ဟု လျှောက်၏။

၁၄။ ထိုအခါ အရှင်နာဂသေနသည် များစွာသော ရဟန္တာတို့ထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးသော် ကုဋေတရာသော ရဟန္တာတို့အား “အရှင်ဘုရားတို့ အကျွန်ုပ်သည် အဘိဓမ္မာပိဋကတ်အားလုံးကို ‘ကုသလာ ဓမ္မာ အကုသလာ ဓမ္မာ အဗျာကတာ ဓမ္မာ’ ဟူသော ဤသုံးပုဒ်တို့၌ ထည့်ထား၍ အကျယ်အားဖြင့် ပြီးဆုံးစေပါအံ့” ဟု လျှောက်၏။ ငါ့ရှင်နာဂသေန ကောင်းပြီ ပြီးဆုံးစေ လော့ဟု မိန့်ဆိုကုန်၏။

ထိုအခါ အရှင်နာဂသေနသည် အဘိဓမ္မာခုနစ်ကျမ်းတို့ကို ခုနစ်လတို့အတွင်း အကျယ်အားဖြင့် ပြီးဆုံးစေ၏။ မြေကြီးသည် ပဲ့တင်ထပ်၏၊ နတ်တို့သည် ကောင်းချီးပေးကြကုန်၏၊ ဗြဟ္မာတို့သည်

လက်ပမ်းပေါက် ခတ်ကုန်၏။ နတ်၌ ဖြစ်ကုန်သော စန္ဒကူးနံသာမှုန့် မိုးတို့သည်လည်းကောင်း နတ်၌ဖြစ်ကုန်သော မန္တာရဝပန်းမိုးတို့သည်လည်းကောင်း ရွာချကုန်၏။

အရှင်နာဂသေန ဆရာကို ပြစ်မှား၍ ဖက်ထားခန်း

၁၅။ ထိုအခါ များစွာသော ရဟန္တာတို့သည် အသက်နှစ်ဆယ်ပြည့်သော အရှင်နာဂသေနကို ရက္ခိတကုန်းပြင်၌ ရဟန်းပြုပေးကြကုန်၏။ ရဟန်းဖြစ်ပြီးသော အရှင်နာဂသေနသည်လည်း ထိုရဟန်းဖြစ်ပြီး ညဉ့်လွန်သောအခါ ‘နောက်တနေ့ နံနက်အချိန် သင်္ကန်းကိုပြင်ဝတ်၍ သပိတ် သင်္ကန်းကို ယူဆောင်လျက် ဥပဇ္ဈာယ်ဖြစ်သော ရောဟဏမထေရ်နှင့်အတူ ရွာတွင်းသို့ ဆွမ်းခံဝင် သည်ရှိသော်’ ‘ငါ၏ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသည် အချည်းနှီးပေတကား၊ ငါ၏ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသည် မသိတတ် လှပေသည်တကား၊ အဘိဓမ္မာမှကြွင်းသော မြတ်စွာဘုရား ပါဠိတော်ကို ချင်းချန်ထား၍ ငါ့ကို အဘိဓမ္မာ၌ ရှေးဦးစွာ သင်ကြားဆုံးမဘိ၏’ ဟု ဤသို့သဘောရှိသော အကြံအစည်ကို ဖြစ်စေ၏။

ထိုအခါ အရှင်ရောဟဏသည် အရှင်နာဂသေန၏ စိတ်အကြံကို မိမိစိတ်ဖြင့် သိ၍ အရှင်နာဂ သေနကို “နာဂသေန မသင့်လျော်သော အကြံအစည်ကိုသာ ကြံစည်ဘိ၏၊ နာဂသေန သင်၏ ဤအကြံသည် မသင့်မလျော်ချေ” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ထိုအခါ အရှင်နာဂသေနအား အချင်းတို့ အံ့ဖွယ်ရှိပေစွတကား၊ အချင်းတို့ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပေစွတကား၊ ငါ၏ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသည် မိမိ၏စိတ်ဖြင့် ငါ၏စိတ်အကြံကို သိနိုင်ပါပေ၏၊ ငါ၏ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသည် ပညာရှိလှပေသည်တကား၊ ငါသည် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာကို ကန်တော့ ဝန်ချရ မူကား ကောင်းလေစွ” ဟု အကြံဖြစ်၏။ ထိုသို့အကြံဖြစ်သောအခါ အရှင်နာဂသေနသည် အရှင် ရောဟဏအား “အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်အား သည်းခံတော်မူပါ၊ တဖန် ဤသို့သော အကြံ အစည်ကို မကြံစည်တော့ပါဟု လျှောက်၏။

ထိုအခါ အရှင်ရောဟဏသည် အရှင်နာဂသေနအား “နာဂသေန ငါသည် ဤမျှဖြင့် သင့်အား သည်းမခံနိုင်သေး၊ နာဂသေန သာဂလမည်သောမြို့သည် ရှိ၏၊ ထိုသာဂလမြို့၌ မိလိန္ဒမည်သော မင်းသည် မင်းအဖြစ်ကိုပြု၏၊ ထိုမိလိန္ဒမင်းသည် အယူဝါဒကို ပြောဆိုသဖြင့် အမေးပုစ္ဆာပြဿနာကို မေး၍ ရဟန်းသံဃာကို ညှင်းဆဲ၏၊ သင်သည် ထိုသာဂလမြို့သို့ သွား၍ မိလိန္ဒမင်းကို ဆုံးမပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ ကြည်ညိုစေနိုင်ခဲ့မှု ငါသည် သင့်ကို သည်းခံအံ့” ဟု မိန့်ဆို၏။

အရှင်ဘုရား မိလိန္ဒမင်းတယောက်တည်းကို ထားဘိဦး၊ ဇမ္ဗူဒိပ်တကျွန်းလုံးက မင်းအားလုံး တို့သည် လာကုန်၍ အကျွန်ုပ်အား ပြဿနာကို မေးစေနေဦးတော့၊ ထိုပြဿနာအားလုံးကို ဖြေ၍ အယူကို ဖောက်ခွဲ (ဖြိုခွင်း)ပါအံ့၊ အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်အား သည်းခံတော်မူပါ” ဟု လျှောက်ထား၍ “သည်းမခံနိုင်သေး” ဟု ဆိုလတ်သော် “အရှင်ဘုရား သို့ဖြစ်လျှင် ဤငါတွင်း သုံးလပတ်လုံး အဘယ်ဆရာ၏အထံ၌နေရပါအံ့နည်း” ဟု လျှောက်ထား၏၊ နာဂသေန ဤအရှင် အဿဂုတ္တသည် ဝတ္တနိယကျောင်း၌ နေ၏၊ နာဂသေန သင်သည် သွားချေလော့၊ အရှင်အဿ- ဂုတ္တထံ ချဉ်းကပ်လေလော့၊ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ငါ၏စကားဖြင့် အရှင်အဿဂုတ္တ၏ ခြေတော် တို့ကို ဦးခိုက်ရှိခိုးလေလော့၊ ထိုအရှင်အဿဂုတ္တအား ဤသို့လည်း လျှောက်ထားလေလော့၊ “အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်၏ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသည် အရှင်ဘုရားတို့၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခိုက်ရှိခိုး လိုက်ပါ၏၊ အနာကင်းခြင်း ဆင်းရဲကင်းခြင်း လျင်မြန်စွာထနိုင်ခြင်း ခွန်အားရှိခြင်း ချမ်းသာစွာ

နေရခြင်းကို မေးလိုက်ပါ၏။ အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်၏ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသည် ဤဝါတွင်းသုံးလ ပတ်လုံး အရှင်ဘုရားတို့၏ အထံ၌ နေခြင်းငှါ အကျွန်ုပ်ကို စေလွှတ်လိုက်ပါ၏”ဟု (လျှောက်လေလော့)။ ထို့ပြင်လည်း “သင်၏ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသည် အဘယ်အမည်ရှိသနည်း”ဟု မေးခဲ့မူ “အရှင်ဘုရား ရောဟဏထေရ်အမည်ရှိပါ၏”ဟု လျှောက်ထားလေလော့။ “ငါသည် အဘယ်အမည်ရှိသနည်း”ဟု မေးပြန်မူ “အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်၏ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသည် အရှင်ဘုရားတို့၏ အမည်ကို သိပါ၏”ဟု လျှောက်ထားလေလော့ဟု မှာကြားတော်မူလိုက်လေ၏။ “အရှင်ဘုရား ကောင်းလှပါပြီ”ဟု အရှင်နာဂသေနသည် အရှင်ရောဟဏကို ရှိသေစွာ ရှိခိုးလျက် အရိအသေ ပြု၍ သပိတ်သင်္ကန်းကိုယူကာ အစဉ်အတိုင်းသွားလာလှည့်လည်သော် ဝတ္တနိယကျောင်း အရှင်အဿဂုတ္တထံ ချဉ်းကပ်လေ၏။ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် အရှင်အဿဂုတ္တအား ရှိသေစွာ ရှိခိုးပြီး၍ သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော အရပ်၌ ရပ်တည်၏။ သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော အရပ်၌ ရပ်တည်နေထိုင်ပြီးသော် အရှင်နာဂသေနသည် အရှင်အဿဂုတ္တအား “အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်၏ ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာသည် အရှင်ဘုရားတို့၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခိုက် ရှိခိုးလိုက်ပါ၏။ ဤသို့လည်း မှာကြားလိုက်ပါ၏။ အနာရောဂါကင်းခြင်း ဆင်းရဲကင်းခြင်း လျင်စွာထနိုင်ခြင်း ခွန်အားရှိခြင်း ချမ်းသာစွာ နေရခြင်းကိုလည်း မေးလိုက်ပါ၏။ အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်၏ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသည် ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး အရှင်ဘုရားတို့၏ အထံ၌ နေခြင်းငှာ အကျွန်ုပ်ကို စေလွှတ်လိုက်ပါ၏”ဟု လျှောက်ထား၏။

ထိုအခါ အရှင်အဿဂုတ္တသည် အရှင်နာဂသေနကို “သင်သည် အဘယ်အမည်ရှိသနည်း”ဟု (မိန့်ဆို၏)။ အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် နာဂသေန မည်ပါ၏ဟု လျှောက်၏။ သင်၏ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာသည် အဘယ်အမည်ရှိသနည်း။ အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်၏ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသည် ရောဟဏ အမည်ရှိပါ၏။ ငါသည် အဘယ်အမည်ရှိသနည်း။ အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်၏ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသည် အရှင်ဘုရားတို့၏ အမည်ကို သိပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

နာဂသေန ကောင်းပေ၏ သပိတ် သင်္ကန်းကို ထားသို့လော့ဟု မိန့်တော်မူ၏။ “အရှင်ဘုရား ကောင်းလှပါပြီ”ဟု သပိတ် သင်္ကန်းကို ထားသို့၍ နောက်နေ၌ ပရိဝုဏ်ကို တံမြက်လှည်း၍ မျက်နှာသစ်ရေ တံပူကို ဆက်ကပ် တည်ထား၏။ အဿဂုတ္တမထေရ်သည် တံမြက်လှည်းပြီးသော နေရာကို ထပ်၍ တံမြက်လှည်း၏။ ထိုနာဂသေန ဆက်ကပ် တည်ထားသော ရေကိုစွန့်၍ အခြား ရေကို ဆောင်၏။ ထိုနာဂသေန တည်ထားသော တံပူကို ပယ်၍ တပါးသော တံပူကို ယူ၏။ စကားမေးမြန်း ပြောဆိုခြင်းကိုမပြု။ ဤသို့ချည်း ခုနစ်ရက်ပတ်လုံးပြု၍ ခုနစ်ရက်မြောက်သောနေ့၌ တဖန် မေးမြန်းပြန်သော် ထိုနာဂသေနသည် ထိုရှေးနည်းတူသာ လျှောက်ထားမှ ဝါဆိုနေထိုင်ခြင်းကို အခွင့်ပြုလေ၏။

၁၆။ ထိုအခါ ဒါယိကာမကြီး တဦးသည် အရှင်အဿဂုတ္တအား အနှစ်သုံးဆယ်တိုင်တိုင် ဆည်းကပ် လုပ်ကျွေး၏။ ထိုအခါ ထိုဒါယိကာမကြီးသည် ဝါတွင်း သုံးလကို လွန်သောအခါ ထိုအရှင်အဿဂုတ္တထံသို့ ချဉ်းကပ်၏။ ချဉ်းကပ်ပြီးသော် အရှင်အဿဂုတ္တအား “အရှင်ဘုရား အရှင်တို့၏ အထံ၌ အခြားသော ရဟန်းလည်း ရှိပါသေးသလော”ဟု လျှောက်၏။ ဒါယိကာမကြီး ငါတို့၏အထံ၌ နာဂသေနအမည်ရှိသောရဟန်းသည် ရှိသေး၏ဟု ဖြေကြား၏။ အရှင်အဿဂုတ္တ သို့ဖြစ်မူ နာဂသေနရဟန်းနှင့်အတူ နက်ဖြန်အတွက် ဆွမ်းဘုဉ်းပေးခြင်းအလို့ငှာ လက်ခံတော် မူပါလော့ဟု လျှောက်၏။ အရှင်အဿဂုတ္တသည် ဆိတ်ဆိတ်နေသဖြင့် လက်ခံ၏။

ထိုအခါ အရှင်အဿဂုတ္တသည် ထိုညဉ့်လွန်သောအခါ နံနက်အချိန် သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ် သင်္ကန်းကို ဆောင်ယူပြီးလျှင် နောက်လိုက်ရဟန်းဖြစ်သော အရှင်နာဂသေနနှင့် အတူ ထိုဒါယိကာမကြီး၏ အိမ်သို့ ချဉ်းကပ်၏။ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ပြင်ထားသောနေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ ထိုအခါထိုဒါယိကာမကြီးသည်အရှင်အဿဂုတ္တကိုလည်းကောင်း၊ အရှင်နာဂသေနကိုလည်းကောင်း မှန်မှတ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ဖြင့် ရောင့်ရဲသည့်တိုင်အောင် တန်ပြီဟု တားမြစ်သည့်တိုင်အောင် မိမိကိုယ်တိုင်လုပ်ကျွေး၏။ ထိုအခါ အရှင်အဿဂုတ္တသည် ဆွမ်းစားပြီး၍ သပိတ်မှ လက်ကိုဖယ် ပြီးသောအခါ အရှင်နာဂသေနကို “နာဂသေန သင်သည် ဒါယိကာမကြီးအား ဝမ်းမြောက်ဖွယ်ရာ အနုမောဒနာတရားကို ဟောပြောခဲ့လော့”ဟု မိန့်တော်မူပြီးသော် နေရာမှထကာ ဖဲကြွတော်မူ၏။

ထိုအခါ ထိုဒါယိကာမကြီးသည် အရှင်နာဂသေနကို “အရှင်ဘုရားနာဂသေန အကျွန်ုပ်သည် အရွယ် ကြီးရင့်ပါပြီ၊ နက်နဲသော တရား စကားဖြင့် အကျွန်ုပ်အား အနုမောဒနာ တရားကို ပြောဟောတော်မူပါလော့”ဟု လျှောက်၏။ ထိုအခါ အရှင်နာဂသေနသည်ထိုဒါယိကာမကြီးအား နက်နဲသော လောကမှ လွန်နိုင်ရာဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ယောကျ်ား မိန်းမ ကင်းပျောက် ကွယ်သွင်းခြင်းနှင့် စပ်ဆိုင်သော တရား စကားဖြင့် အနုမောဒနာ ပြုတော်မူ၏။ ထိုအခါ ထို ဒါယိကာမကြီးအား ထိုနေရာ၌ပင်လျှင် ဖြစ်ခြင်းသဘော ရှိသော တရားအားလုံးသည် ချုပ်ခြင်း သဘောရှိ၏”ဟု ကိလေသာမြူ ကင်းစင်သော ကိလေသာမြူ အညစ်အကြေးမှ ကင်းသော တရား မျက်စိသောတာပတ္တိဉာဏ်သည် ဖြစ်ပေါ်၏။ အရှင်နာဂသေနသည်လည်း ထိုဒါယိကာမကြီးအား အနုမောဒနာကိုပြုပြီး၍ မိမိဟောအပ်သောတရားကို ဆင်ခြင်အောက်မေ့လျက်(အနိစ္စသည်ဖြင့်) ဝိပဿနာကိုဖြစ်စေ၍ ထိုနေရာ၌ ထိုင်နေလျက်ပင်လျှင် သောတာပတ္တိဖိုလ်၌ တည်၏။

ထိုအခါ အရှင်အဿဂုတ္တသည် စည်းဝေးရာတန်ဆောင်းဝန်း၌ ထိုင်နေလျက် ရှင်နာဂသေန နှင့် ဒါယိကာမကြီး နှစ်ဦးလုံးတို့၏လည်း သောတာပတ္တိဉာဏ်မျက်စိ ရခြင်းကို သိရှိတော်မူ၍ “နာဂသေန ကောင်းပေစွ ကောင်းပေစွ၊ မြားချက်တခုတည်းဖြင့် နှစ်ခုသောခန္ဓာကိုယ်ကိုပစ်ခွဲ ဖောက်ထွင်းနိုင်ပေကုန်၏”ဟု ကောင်းချီးနုမော် သာဓုခေါ်တော်မူ၏။ ထို့ပြင် အထောင်မက များစွာသော နတ်ဗြဟ္မာတို့သည် ကောင်းချီးနုမော် သာဓုခေါ်ကြကုန်၏။

ရှင်နာဂသေန ပိဋကတ်သင် ကြွေးခန်း

၁၇။ ယင်းသို့ အနုမောဒနာ တရား ဟောကြားပြီးနောက် ရှင်နာဂသေနသည် နေရာမှ ထကာ အရှင်အဿဂုတ္တ ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ အရှင်အဿဂုတ္တကို ရှိခိုး ပြီးလျှင် သင့်တင့် လျှောက်ပတ်သော အရပ်၌ ထိုင်နေ၏။ သင့်တင့် လျှောက်ပတ်ကော အရပ်၌ ထိုင်နေသော ရှင်နာဂသေနအား အရှင်အဿဂုတ္တသည် ဤစကားကို မိန့်ဆို၏ “နာဂသေန သင်သည် ပါဠိလိပုတ်ပြည်သို့ သွားချေလော့၊ ပါဠိလိပုတ်ပြည် အသောကာရုံကျောင်းတိုက်၌ အရှင်ဓမ္မ ရက္ခိတသည် နေ၏။ ထိုအရှင်ဓမ္မရက္ခိတထံ၌ မြတ်စွာဘုရား စကားတော်ကို သင်ချေလော့”ဟု (မိန့်ဆို၏)။ အရှင် ဘုရား ပါဠိလိပုတ်ပြည်သည် ဤဝတ္တနိယကျောင်းမှ အဘယ်မျှလောက် ဝေးပါသနည်းဟု လျှောက်၏။ နာဂသေန ယူဇနာ တရာတို့တိုင်တိုင် ဝေး၏။ အရှင်ဘုရား ခရီးသည် ဝေးလှ၏။ လမ်းခရီးကြား၌ ဆွမ်းရရန် ခက်ခဲပါလိမ့်မည်၊ အကျွန်ုပ် အဘယ်ကဲ့သို့ သွားရပါအံ့နည်းဟု လျှောက်ပြန်၏။ နာဂသေန သွားသာသွားလော့၊ သင်သည် လမ်းခရီး အကြား၌ ဆန်မည်းကင်းစင်သော များသောဟင်း၊ များသောစမဲဟင်းလျှာ ရှိသော သလေး

ဆွမ်းကို ရလတ္တံ့ ဟု မိန့်ဆို၏။ “အရှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု ရှင်နာဂသေနသည် အရှင် အဿဂုတ္တကို ရှိခိုးပြီး၍ အရိအသေပြုကာ သပိတ် သင်္ကန်းကို ယူပြီးလျှင် ပါဠိလိပုတ်ပြည်သို့ ဒေသစာရီ လှည့်လည်ကြသွားလေ၏။

၁၈။ ထိုရှင်နာဂသေန ဒေသစာရီ လှည့်လည်ကြသွားခိုက်၌ ပါဠိလိပုတ်ပြည်သား သူဌေး (တဦး) သည် လှည်းငါးရာတို့ဖြင့် ပါဠိလိပုတ်ပြည်သွား ခရီးသို့သွားနေ၏။ ပါဠိလိပုတ် သူဌေးသည် ရှင်နာဂသေန ကြွလာသည်ကို အဝေးမှပင် မြင်သောကြောင့် ထိုရှင်နာဂသေနထံသို့ ချဉ်းကပ် ပြီးလျှင် ရှင်နာဂသေနကို ရိုသေစွာ ရှိခိုးလျက် “အရှင်ဘုရား အဘယ်အရပ်သို့ သွားမည်နည်း” ဟု လျှောက်၏။ ဒါယကာ ပါဠိလိပုတ်ပြည်သို့ သွားအံ့ဟု ပြောဆိုသော် အရှင်ဘုရား ကောင်းလှပါပြီ၊ အကျွန်ုပ်တို့သည်လည်း ပါဠိလိပုတ်ပြည်သို့ သွားပါကုန်အံ့၊ အကျွန်ုပ်တို့နှင့်အတူ ချမ်းသာစွာ ကြွတော်မူပါကုန်လော့ဟု (လျှောက်၏)။

ထိုအခါ ပါဠိလိပုတ်သူဌေးသည် ရှင်နာဂသေန၏ ဣရိယာပတ်၌ ကြည်ညို၍ ရှင်နာဂသေနကို မွန်မြတ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ဖြင့် ရောင့်ရဲသည့်တိုင်အောင် တန်ပြီဟု တားမြစ်သည့် တိုင်အောင် မိမိကိုယ်တိုင် လုပ်ကျွေးပြီးနောက် ရှင်နာဂသေန ဆွမ်းစားပြီး၍ သပိတ်မှ လက်ကိုဖယ်ပြီးသော အခါ နိမ့်သော ထိုင်စရာတခုကို ယူလျက် သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ သင့်တင့် လျောက်ပတ်သော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော ပါဠိလိပုတ် သူဌေးသည် ရှင်နာဂသေနကို “အရှင်ဘုရား အရှင်သည် အဘယ်အမည်ရှိပါသနည်း” ဟု လျှောက်၏။ ဒါယကာ ငါသည် နာဂသေနအမည်ရှိ၏။ အရှင်ဘုရား အရှင်သည် မြတ်စွာဘုရား စကားတော် မည်သည်ကို သိပါ၏လော။ ဒါယကာ ငါသည် အဘိဓမ္မာ ပိဋကတ်မျှလောက်ကိုသာ သိပါ၏။ အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့အား အရတော်ပေစွတကား၊ အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့အား (လူ၏ အဖြစ်ကို) ကောင်းစွာ ရအပ်ပေစွတကား၊ အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် အဘိဓမ္မာပိဋကတ်ကို ဆောင်ပါ၏။ အရှင်ဘုရားသည်လည်း အဘိဓမ္မာ ပိဋကတ်ကို ဆောင်၏။ အရှင်ဘုရား အဘိဓမ္မာ ပိဋကတ်တို့ကို ရွတ်ဆို ဟောကြားတော်မူပါလော့ ဟု လျှောက်၏။ ထိုအခါ ရှင်နာဂသေနသည် ပါဠိလိပုတ် သူဌေးအား အဘိဓမ္မာပိဋကတ်ကို ဟောကြားလေ၏။ ဟောစဉ်ပင်လျှင် ပါဠိလိပုတ်သူဌေးအား “ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသော တရားအားလုံးသည် ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏” ဟု ကိလေသာမူ အညစ် အကြေးကင်းသော တရားမျက်စိ ‘သောတာပတ္တိ မဂ်ဉာဏ်’ သည် ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်၏။

ထိုအခါ ပါဠိလိပုတ်သူဌေးသည် လှည်းငါးရာတို့ကို ရွှေက လွှတ်လိုက်၍ မိမိသည် နောက်မှ သွားလျက် ပါဠိလိပုတ်ပြည်၏ အနီး ခရီးလမ်းနှစ်ကြောင်းဆုံ၌ ရပ်၍ ရှင်နာဂသေနကို “အရှင် ဘုရား နာဂသေန ဤလမ်းသည် အသောကာရုံကျောင်းတိုက်သို့ သွားသောလမ်းပါတည်း၊ အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်၏ ဤကမ္မလာ ရတနာသည် အလျား တဆယ့်ခြောက်တောင်ရှိပါ၏။ အနံ့ရှစ်တောင်ရှိပါ၏။ အရှင်ဘုရား သနားသောအားဖြင့် ဤကမ္မလာရတနာကို ခံယူတော်မူပါ လော့” ဟု လျှောက်၏။ ရှင်နာဂသေနသည် သနားသောအားဖြင့် ထိုကမ္မလာ ရတနာကို ခံယူတော်မူ၏။ ထိုအခါ ပါဠိလိပုတ်သူဌေးသည် နှစ်လို တက်ကြွ အားရရွှင်လန်း ဝမ်းပန်းတသာ ဖြစ်၍ ရှင်နာဂသေနကို ရှိခိုးပြီးလျှင် အရိအသေပြုကာ ဖွဲသွားလေ၏။

၁၉။ ထို့နောက် ရှင်နာဂသေနသည် အသောကာရုံ ကျောင်းတိုက် အရှင်ဓမ္မရက္ခိတထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် အရှင်ဓမ္မရက္ခိတကို ရိုသေစွာ ရှိခိုးလျက် မိမိ၏ လာခဲ့သော အကြောင်းကို

လျှောက်ထား၍ အရှင်ဓမ္မရက္ခိတ အထံ၌ ပိဋကတ်သုံးပုံဟူသော၊ မြတ်စွာဘုရား စကားတော်ကို ထောက်တည်း ရွတ်ဆိုခြင်းဖြင့် သုံးလပတ်လုံး သဒ္ဓါ၊ ပုဒ်၊ ဗျည်းအားဖြင့် သင်ယူပြီး၍ နောက် သုံးလပတ်လုံး အနက်အဓိပ္ပာယ်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းလေ၏။

ထိုအခါ၌ အရှင်ဓမ္မရက္ခိတသည် အရှင်နာဂသေနကို “နာဂသေန နွားကျောင်းသားသည် နွားတို့ကို ထိန်းကျောင်းရ၍ အခြားသော သူတို့သည် နွားနို့ မှဖြစ်သော အရသာကို သုံးဆောင် ကြရကုန်သကဲ့သို့ နာဂသေန ဤအတူပင် သင်သည် ပိဋကတ်သုံးပုံ တည်းဟူသော ဘုရား စကားတော်ကို ဆောင်သော်လည်း မဂ်ဖိုလ် အဖို့အစရှိသူ မဖြစ်ခဲ့”ဟု မိန့်ဆို၏။ အရှင်ဘုရား ရှိပါစေ၊ ဤမျှသော ဩပါဒဖြင့် သင့်တော်လောက်ပါပြီဟု (လျှောက်၏)။ ထိုနေ့အဖို့ ထိုည၌ အဖို့ဖြင့်ပင် ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်လေးပါးတို့နှင့်တကွ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်၏။ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိသည်နှင့် ဟပြိုင်နက် ရှင်နာဂသေနအား အလုံးစုံသော နတ်တို့သည် ကောင်းချီး နုမော် သာဓုခေါ်ကြကုန်၏။ မြေကြီးသည် ပဲ့တင်ကပ်၏။ မြေကွာဘို့သည် လက်မီးပေါက်ခတ် ကုန်၏။ နတ်ဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော စန္ဒာမူနိ မိုးတို့လည်းကောင်း၊ နတ်၌ဖြစ်သော မန္တာရဝပန်းမိုး တို့သည်လည်းကောင်း ရွာသွန်းကြဲချကုန်၏။

သံဃာတော်တို့ သာဂလပြည်သို့ ဝင်ရောက်ခန်း

၂၀။ ထိုအခါ ရာပေါင်းများစွာသော ရဟန္တာတို့သည် ဟိမဝန္တာတောင် ရက္ခိတကုန်းပြင်၌ စည်းဝေးကုန်၍ အရှင်နာဂသေန၏ အထံသို့ “နာဂသေနသည် လာစေသတည်း၊ ငါတို့သည် နာဂသေနကို ရွှေ့မြင်လိုကုန်၏”ဟု တမန်စေသွက်ကုန်၏။ ထိုအခါ ရှင်နာဂသေနသည် တမန်၏ စကားကိုကြား၍ အသောကာရုံကျောင်းတိုက်မှ ကွယ်ခဲ့ပြီးလျှင် ဟိမဝန္တာတောင် ရက္ခိတကုန်းပြင် ရာပေါင်းများစွာသော ရဟန္တာတို့၏ ရွှေ့မှောက်၌ ထင်ရှားဖြစ်၏။

ထိုအခါ ရာပေါင်းများစွာသော ရဟန္တာတို့သည် ရှင်နာဂသေနကို “နာဂသေန မိလိန္ဒအမည် ရှိသော ထိုမင်းသည် ရဟန်းသံဃာအား မူလစကားကို ဆန့်ကျင်ဘက် စကားဖြင့် အမေးပုစ္ဆာ ပြဿနာမေးမြန်း၍ ညှဉ်းဆဲနေပါ၏။ နာဂသေန တောင်းပန်ပါကုန်၏။ သင်သွားချေလော့၊ မိလိန္ဒ မင်းကို ဆုံးမလော့” ဟု ဆိုကုန်၏။ အရှင်ဘုရားကို မိလိန္ဒမင်း တယောက်တည်းကို ထားဘိဦး၊ ဇမ္ဗူဒိပ်တကျွန်းလုံးက မင်းတို့သည် လာကုန်၍ အကျွန်ုပ်အား ပြဿနာကို မေးစေကုန်ဦးတော့၊ ထိုပြဿနာ အားလုံးကိုဖြေ၍ အယူကိုကောင်းစွာ ဖောက်ခွဲ(ဖွဲ့ခွဲ)ပါအံ့၊ အရှင်ဘုရားတို့ အရှင် တို့သည် ကြောက်ရွံ့ခြင်း မရှိကုန်ဘဲ သာဂလမြို့သို့ ကြွတော်မူကြပါကုန်ဟု(လျှောက်၏)။ ထိုအခါ မဓထရရဟန်းတို့သည် သာဂလပြည်ကို သင်္ကန်းရောင်ဖြင့် ပြောင်ပြောင် တောက်ထွန်းစေလျက် ရဟန်း သံဃာတို့၏ သွားလာသောကြောင့် ဖြစ်သော လေစုန် လေဆန် တိုက်ခတ်သည်ကို ပြုကုန်၏။

အရှင်အာယုပါလသို့ မိလိန္ဒမင်း မေးခန်း

၂၁။ ထိုအခါ အရှင်အာယုပါလသည် သင်္ချေသျှပရိဂုဏ်၌ နေ၏။ ထိုအခါ မိလိန္ဒမင်းသည် အမတ်တို့ကို “အချင်းတို့ ညဉ့်သည် အပြစ်ကင်း၍ မွေးလျှော့ဖွယ် ရှိစွတကား၊ ယခုအခါကာလ၌ ဆူးနှူးခြင်းငှာ ပြဿနာမေးခြင်းငှာ အဘယ် သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့သို့ ဆည်းကပ်ရပါကုန်အံ့နည်း။ အဘယ်သမဏ ဗြာဟ္မဏသည် ဒါနှင့်အတူ ဖက်ပြိုင် ပြောဆိုခြင်းငှာ ငါ၏ ယုံမှား ‘ကင်္ခါ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်မည်နည်း”ဟု မိန့်ကြား၏။ ဤသို့ မိန့်ကြားသော် ယောနက အမတ်

ငါးရာတို့သည် မိလိန္ဒမင်းကို “မင်းမြတ် ပိဋကတ်သုံးပုံဆောင်သော များသော အကြား အမြင် ရှိသော အာဂုံပါဠိ အရအမိရှိသော အာယုပါလမည်သော မထေရ်သည် ရှိပါ၏။ ထိုအာယုပါလ မထေရ်သည် ယခုအခါသင်္ချေယျဗရိဝုဏ်၌ နေပါ၏။ မင်းမြတ် အရှင်မင်းမြတ်သည် ကြွတော်မူ ပါလော့၊ အရှင်အာယုပါလအား ပြဿနာ မေးတော်မူပါလော့” ဟု လျှောက်တင်ကြကုန်၏။ အချင်းတို့ သို့ဖြစ်လျှင် အရှင်ကောင်းအား ပန်ကြား လျှောက်ထားကုန်လော့ဟု မိန့်ကြား၏။

ထိုအခါ နေမိတ္တိက အမတ်သည် အရှင်အာယုပါလအထံသို့ “အရှင်ဘုရား မိလိန္ဒမင်းသည် အရှင် အာယုပါလကို ဖူးမြင်လိုပါ၏” ဟု တမန်လေ့တော်၏။ အရှင်အာယုပါလသည်လည်း “သို့ဖြစ်လျှင် လာပါစေ” ဟု ပြောဆို၏။ ထိုအခါ မိလိန္ဒမင်းသည် ယောနက အမတ်ငါးရာ ခြံရံလျက် မြတ်သော ရထားကို တက်စီး၍ သင်္ချေယျဗရိဝုဏ် အရှင်အာယုပါလအထံသို့ ဆည်းကပ်၏။ ဆည်းကပ်ပြီးသော် အရှင်အာယုပါလနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက် ပြောဆို၏။ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ် စကားကို ပြောဆို ပြီးဆုံးစေပြီးနောက် သင့်လျော် လျှောက်ပတ်သော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ သင့်လျော် လျှောက်ပတ်သော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော မိလိန္ဒမင်းသည် အရှင်အာယုပါလအား “အရှင်ဘုရားအာယုပါလ အရှင်ဘုရားတို့၏ ရှင်ရဟန်း အဖြစ်သည် အဘယ်အကျိုးရှိပါသနည်း၊ ထို့ပြင် အရှင်ဘုရားတို့ အလွန် အလိုရှိအပ် မြတ်သော အကျိုးသည် အဘယ်ပါနည်း” ဟု လျှောက်၏။ အာယုပါလမထေရ်သည် “မင်းမြတ် ရှင်ရဟန်း အဖြစ်သည် တရားသဖြင့် ကျင့်ကြံခြင်း အညီအမျှ ကျင့်ကြံခြင်း အကျိုးရှိ၏။ ထို့ပြင် ငါတို့ အလွန်အလိုရှိအပ် မြတ်သော အကျိုးသည် မဂ်ဖိုလ်ပေတည်း” ဟု ပြောဆို၏။ အရှင်ဘုရား မေးလျှောက်ပါဦးအံ့၊ လူဖြစ်ပါလျက်လည်း တရားသဖြင့် ကျင့်ကြံသူ အညီအမျှ ကျင့်ကြံသူ တစုံတယောက် ရှိပါ၏လောဟု (မေးလျှောက်ပြန်၏)။ မင်းမြတ် လူဖြစ်ပါလျက်လည်း တရား သဖြင့် ကျင့်ကြံသူ အညီအမျှ ကျင့်ကြံသူသည် နှစ်ပေ၏။ မင်းမြတ် ဗာရာဏသီပြည် ဣသိပတန မိဂဒါဝုန်တော၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဓမ္မစကြာဒေသ နာကို ဟောတော်မူလတ်သော် ဗြဟ္မာ တဆယ့်ရှစ်ကုဋေတို့၏ တရား သိခြင်း တရားရခြင်းသည် ဖြစ်ခဲ့၏။ သို့မှတပါး နတ်တို့၏ တရား သိခြင်း တရားရခြင်းသည် ဂဏန်းအရေအတွက်ကို လွန်၏။ (မရေတွက်နိုင်)။ ထိုနတ်ဗြဟ္မာအားလုံး တို့သည် လူဖြစ်ကုန်၏။ ရဟန်း မဟုတ်ကုန်။

မင်းမြတ် ထိုမှတပါးလည်း မြတ်စွာဘုရားသည်၊ မဟာသမဃသုတ္တန်ကို ဟောတော်မူအပ် သော်လည်းကောင်း၊ မဟာမဂ်လသုတ္တန်ကို ဟောတော်မူအပ်သော် လည်းကောင်း၊ သမ စိတ္တပရိယာယသုတ္တန်ကို ဟောတော်မူအပ်သော်လည်းကောင်း၊ ရာဟုလောဝါဒသုတ္တန်ကို ဟော တော်မူအပ်သော် လည်းကောင်း၊ ပရာဘဝသုတ္တန်ကို ဟောတော်မူအပ်သော် လည်းကောင်း ဂဏန်းအရေအတွက်ကို လွန်ကုန်သော (မရေမတွက်နိုင်ကုန်သော) နတ်တို့၏ တရားသိခြင်း တရားရခြင်းသည် ဖြစ်ခဲ့၏။ ထိုအားလုံးတို့သည်ပင် လူဖြစ်ကုန်၏။ ရဟန်းမဟုတ်ကုန်ဟု ဖြေကြား ၏။ အရှင်ဘုရားအာယုပါလ ထိုသို့ လူဖြစ်ပါလျက်လည်း တရားကျင့်၍ ရဘိမ္မကား အရှင်ဘုရား တို့၏ ရဟန်းအဖြစ်သည် အကျိုးမရှိလေစွတကား၊ ရှေးရှေးဘဝ၌ ပြုကျင့်ခဲ့သော မကောင်းမှု ကံ၏ အကျိုးဆက်ကြောင့် သာကီဝင်မင်းသား ဘုရားသားတော်ဖြစ်ကုန်သော ရဟန်းတို့သည် ရဟန်းပြုကြကုန်၏။ စုတင်တို့ကိုလည်း ကျင့်ဆောင်ကြကုန်၏။ အရှင်ဘုရားအာယုပါလ အကြင် ရဟန်းတို့သည် တနေရာတည်း၌ တထပ်သာ စားရသော ကောသနိက် (စုတင်) ဆောင်ကုန်၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် ရှေးရှေးဘဝ၌ သူတပါးတို့၏ဥစ္စာကို ခိုးဝှက်ယူဆောင်သော ခိုးသူတို့ဖြစ်ခဲ့ကြ

လေယောင်တကား၊ ထိုရဟန်းတို့သည် သူတပါးတို့၏ဥစ္စာတို့ကို ခိုးယူ၍ ထိုခိုးယူမိသောကံ၏ အကျိုးဆက်ကြောင့် ယခုဘဝဝယ် တနေရာတည်း၌ တထပ်သာ စားရသူတို့ ဖြစ်ကြရကုန်၏။ အခါခပ်သိမ်း စားသောက်ခြင်းငှာ မရကြကုန်။ ထိုရဟန်းတို့အား သီလမရှိ အကျင့်မရှိ အကျင့် မြတ်မရှိ၊ ထိုမှတစ်ပါး အရှင်ဘုရားအာယုပါလ အကြင်ရဟန်းတို့သည် လွင်တီးခေါင်၌နေရသော အဗ္ဗောကာသိက (ခုတင်) ဆောင်ကုန်၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် ရှေးရှေးဘဝ၌ ရွာကိုဖျက်ဆီးသော ခိုးသူတို့ဖြစ်ခဲ့ကြလေယောင်တကား၊ ထိုရဟန်းတို့သည် သူတပါးတို့၏ အိမ်တို့ကို ဖျက်ဆီး၍ ထိုဖျက်ဆီးမိသောကံ၏ အကျိုးဆက်ကြောင့် ယခုဘဝဝယ် လွင်တီးခေါင်၌နေရသော အဗ္ဗောကာသိက (ခုတင်) ဆောင်ဖြစ်ကြရကုန်၏။ အိပ်ရာ နေရာကျောင်းတို့ကို သုံးဆောင်ခြင်းငှာ မရကြကုန်။ ထိုရဟန်းတို့အား သီလမရှိ အကျင့်မရှိ အကျင့်မြတ်မရှိ၊ ထိုမှတစ်ပါး အရှင်ဘုရား အာယုပါလ အကြင် ရဟန်းတို့သည် ထိုင်၍သာ နေရသော နိသဇ် (ခုတင်) ဆောင်ကုန်၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် ရှေးရှေးဘဝ၌ လမ်းခရီးဝယ် ဖျက်ဆီးတတ်ကုန်သော ခိုးသူတို့ဖြစ်ခဲ့ကြလေယောင်တကား။ ထိုရဟန်းတို့သည် တပါးသော ခရီးသွားလူအပေါင်းတို့ကို ဖမ်းယူ၍ နှောင်ဖွဲ့ကာ ထိုင်နေစေခဲ့မိသဖြင့် ထိုထိုင်နေစေခဲ့မိသော ကံ၏အကျိုးဆက်ကြောင့် ယခုဘဝ၌ ထိုင်၍သာ နေရသော နိသဇ် (ခုတင်) ဆောင်ဖြစ်ကြရကုန်၏။ အိပ်ခြင်းငှာ မရကြလေကုန်။ ထိုရဟန်းတို့ အား သီလမရှိ အကျင့်မရှိ အကျင့်မြတ်မရှိဟု လျှောက်ထား၏။

ဤသို့ လျှောက်ထားသော် အရှင်အာယုပါလသည် ဆိတ်ဆိတ် နေ၏။ စကား တစုံတရာ မမြက်ဆိုး၊ ထိုအခါ ယောနကအမတ် ငါးရာတို့သည် မိလိန္ဒမင်းကို “မင်းမြတ် မထေရ်သည်ပညာ ကား ရှိ၏။ သို့သော်လည်း ရဲရင့်ခြင်းမရှိသည်ဖြစ်၍ တစုံတရာ စကားတုံ့မပြန်ပါ” ဟု လျှောက် တင်ကြကုန်၏။

ထိုအခါ မိလိန္ဒမင်းသည် ဆိတ်ဆိတ်နေသော အရှင်အာယုပါလကိုမြင်လျှင် လက်ပမ်းပေါက် ခတ်၍ ကြေးကြော်ခြင်းကိုပြုလျက် ယောနက အမတ်တို့ကို “အချင်းတို့ ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းသည် အချည်းနှီးဖြစ်လေစွတကား၊ အချင်းတို့ ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းသည် အဖျင်းအတိ ဖြစ်လေစွတကား၊ ငါနှင့်အတူ ဖက်ပြိုင်ပြောဆိုခြင်းငှာ ငါ၏ ယုံမှား ‘ကခါ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှာ စွမ်းဆောင်နိုင် သော သမဏဗြာဟ္မဏ တစုံတယောက်မျှ မရှိတော့ချေ” ဟု မိန့်ဆို၏။

မိလိန္ဒမင်းနှင့် ရှင်နာဂသေန တွေ့ဆုံခန်း

၂၂။ ထိုအခါ မိလိန္ဒမင်းသည် အလုံးစုံသော ထိုပရိသတ်ကို ကြည့်ရှုစဉ် မကြောက်မရွံ့ မျက်နှာရွှင်ပျ ရှိနေကြကုန်သော ယောနကအမတ်တို့ကို မြင်၍ “ငါနှင့်အတူ ဖက်ပြိုင် ပြောဆို ခြင်းငှာ ငါ၏ယုံမှား ‘ကခါ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှာ စွမ်းဆောင်နိုင်သော ပညာရှိ ရဟန်းတဦး တယောက် ရှိသေးမည် ထင်၏။ ယင်းသို့ရှိသေးသောကြောင့် ဤယောနကအမတ်တို့သည် မျက်နှာ ရွှင်ပျ ဖြစ်ကြလေကုန်ယောင်တကား” ဟု မိလိန္ဒမင်းအား အကြံအစည်ဖြစ်၏။ ထိုအခါမိလိန္ဒမင်း သည် ယောနကအမတ်တို့ကို အချင်းတို့ ငါနှင့်အတူဖက်ပြိုင်ပြောဆိုခြင်းငှာ ငါ၏ယုံမှား ‘ကခါ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှာ စွမ်းဆောင်နိုင်သော ပညာရှိ ရဟန်း တဦးတယောက် ရှိသေးသလော” ဟု မေးမြန်းတော်မူ၏။

ထိုအခါ ရှင်နာဂသေနသည် ရဟန်းအပေါင်း ခြံရံလျက် သံဃာရှိသူ ဂိုဏ်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံသူ ဂိုဏ်းဆရာဖြစ်သူ၊ ထင်ရှားသူ၊ ကျော်စောသူ၊ လူအပေါင်းက သူတော်ကောင်းဟု သမုတ်အပ်သူ၊

ပညာရှိသူ၊ ထက်မြက်သူ၊ ထိုးထွင်းသောဉာဏ်ရှိသူ၊ သိကြား လိမ္မာသူ၊ ထင်စွာပြနိုင်သူ၊ ဆုံးမတတ်သူ၊ ရဲရင့်သူ အကြားအမြင် ဗဟုသုတရှိသူ၊ ပိဋကတ်သုံးပုံကိုဆောင်သူ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သူ၊ ခွဲခြမ်းနိုင်သောဉာဏ်ပညာရှိသူ၊ အာဂုံပါဠိရှိသူ၊ ခွဲခြမ်းနိုင်သော ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ရှိသူ၊ အင်္ဂါကိုးပါး ရှိသော မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ ပရိယတ်ကိုဆောင်သူ၊ သာဝကပါရမီဉာဏ် အထွတ် အထိပ်သို့ရောက်သူ၊ မြတ်စွာဘုရား ကောင်းတော်ဝယ် အကြောင်း၌လည်းကောင်း၊ အကျိုး၌လည်း ကောင်း၊ အကြောင်းအကျိုးနှစ်ပါးကို ဝေဖန်၍ ဟောပြောခြင်း၌လည်းကောင်း၊ မချွတ်မယွင်း သိမြင်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ လိမ္မာကျွမ်းကျင်သူ မကုန်မခန်း ဆန်းကြယ်သော ဉာဏ်အမြင်ရှိသူ၊ ဆန်းကြယ်သော တရားစကားရှိသူ၊ ကောင်းသောစကားရှိသူ၊ သူတပါးတို့က ညှဉ်းဆဲနိုင်ခဲ့သူ၊ ဖိနှိပ် နိုင်ခဲ့သူ၊ ကျော်လွန်နိုင်ခဲ့သူ၊ ပိတ်ပင်နိုင်ခဲ့သူ၊ တားမြစ်နိုင်ခဲ့သူ၊ သမုဒ္ဒရာပင်လယ်နှင့်တူ၍ သူတပါးတို့ မလှုပ်ချောက်နိုင်သူ၊ ခြင်းမိုရ်တောင်မင်းနှင့်တူ၍ တုန်လှုပ်ခြင်းကင်းသူ၊ ကိလေသာကိုစွန့်ပယ်ပြီးသူ၊ မောဟမှောင်ကို နုတ်ပယ်ပြီးသူ၊ ပညာဉာဏ်ရောင်ကို ထွန်းပြောင်စေနိုင်သူ၊ မြင်မြတ်သောစကားကို ဆိုတတ်သူ၊ သာသနာတော်မှ အပဖြစ်သော ဂိုဏ်း၏ အကြီးအမှူးအပေါင်းကို ဖျက်ချိုးနိုင်သူ၊ သာသနာတော်မှ အပဖြစ်သော တိတ္ထိတို့ကိုနှိမ်နင်းနိုင်သူ၊ ရဟန်း ရဟန်းမိန်းမ ဒါပကာဒါယိကာမ မင်း၊ မင်း၏အမတ်တို့သည် ရှိသေအပ်သူ၊ အလေးမှုအပ်သူ၊ မြတ်နိုးအပ်သူ၊ ပူဇော်အပ်သူ၊ ကျိုးနွံ အပ်သူ၊ သင်္ကန်း ဆွမ်း ကျောင်းနေရာ သူနာအထောက်အပံ့ဖြစ်သော ဆေးပစ္စည်းပရိက္ခရာတို့ကို ရလွယ်သူ၊ မြတ်သောလာဘ်လာဘ မြတ်သောအခြံအရံကိုရသူဖြစ်၍ ကြီးပွားလိုကုန် လိမ္မာလိုကုန် နားထောင်လိုက်နာခြင်းနှင့် ပြည့်စုံကုန်သော သူတို့အား အင်္ဂါကိုးပါးရှိသော မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာ သုံးရပ်ဟူသော ရတနာသုံးပါးကို ဟောပြောပြသလျက် တရားဟူသောခရီးလမ်းကို ညွှန်ကြားဖော်ပြလျက် တရားဆီမီးတိုင်ကို ဆောင်ယူညီထွန်းလျက် တရားယဇ်တိုင်ကို စိုက်ထောင် လျက် တရားယဇ်ကို ပူဇော်လျက် တရားအောင်လံကို မြှောက်ချီလျက် တရားတံခွန်ကို စိုက်ထူလျက် တရားရေသင်းကို ဖွတ်လျက် တရားစဉ်းကြီးကို ဆော်ရွမ်းတီးခတ်လျက် မကြောက်မရွံ့ ခြင်္သေ့သံ ကဲ့သို့ ဟိန်းဟောငြက်လျက် မိုးကြိုးသံကဲ့သို့ ကြုံးဝါးလျက် ချိုသာသောအသံဖြင့် ထစ်ချန်းသော ဉာဏ်တည်းဟူသော မြတ်သော လျှပ်နွယ်ကွန်ရက်ဖြင့် ရှက်သန်းရစ်ပတ်သော သနားခြင်းကရုဏာ ရေဖြင့်ပြည့်လျှံသော ကြီးကျယ်လှစွာသော တရားအမြိုက်ဟူသောမိုးဖြင့်အလုံးစုံသော လူအပေါင်း ကို ရောင့်ရဲတင်းတိမ်စေလျက် ရှာနိဂုံး မင်းနေပြည်တို့၌ လည့်လည်လတ်သော် အစဉ်သဖြင့် သာဝလမြို့သို့ရောက်တော်မူလာ၍ ရှစ်သောင်းသောရဟန်းတို့နှင့်အတူတကွထိုသာဝလမြို့သို့ခရီးယူ ပရိဝုဏ်၌ပင် နေတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် ရှေးပဝေဏီမထေရ်မြတ်တို့သည် ဤသို့မိန့်ဆိုကုန်၏—

“နာဂသေနမထေရ်သည် များစွာသော အကြားအမြင်လည်းရှိ၏၊ ဆန်းကြယ်သော စကားလည်းရှိ၏၊ သိမ်မွေ့နူးညံ့ခြင်းလည်းရှိ၏၊ ကြောက်ရွံ့ခြင်းမရှိ ပကတိအားဖြင့်လည်း ရဲရင့်၏၊ ဘာသာအယူ၌လည်းသိကျွမ်းလိမ္မာ၏၊ အရာဌာနတိုင်း၌ လိမ္မာ၏။

ပိဋကတ်သုံးပုံဆောင်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော နိကာယ်ငါးရပ်ကို ဆောင်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော နိကာယ်လေးရပ်ကိုဆောင်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သောထိုရဟန်းတို့သည်လည်း နာဂသေနမထေရ်ကို ဝန်းရံကုန်၏။

နက်နဲသော ဉာဏ်ပညာရှိသော ထိုးထွင်းသောဉာဏ်ရှိသော နည်းလမ်းဟုတ်မဟုတ်၌ လိမ္မာကျွမ်းကျင်သောမြတ်သောအရဟတ္တဖိုလ်အကျိုးထူးသို့ အစဉ်ရောက်သောပိဋကတ်၌ ရဲရင့်သော နာဂသေန မထေရ်သည်=သိမ်မွေ့သော ပညာရှိကုန်သော မှန်ကန်သော

စကားကို ဆိုလေ့ရှိကုန်သော ထိုရဟန်းအပေါင်းတို့ဖြင့် ဝန်းဝိုင်းခြံရံလျက် ရွာနိဂုံးသို့ လှည့်လည်သည့်ရှိသော် သာဂလမြို့သို့ ကပ်ရောက်လေ၏။

ထိုသာဂလမြို့သို့ကပ်ရောက်သောအခါ၌ နာဂသေနမထေရ်သည် သင်္ချေယျပရိဝုဏ်၌ နေတော်မူ၏။ ထိုနာဂသေနမထေရ်သည် တောင်လိုဏ်ဂူ၌ ခြံသေ့မင်းကဲ့သို့လူအပေါင်း တို့နှင့် စကားဆွေးနွေး ပြောဆိုတော်မူ၏”ဟု(မိန့်ဆိုကုန်၏)။

၂၃။ ထိုအခါ ဒေဝမန္တိယအမတ်သည် 'မိလိန္ဒမင်းအား “မင်းမြတ် အရှင်မင်းမြတ်သည် ဆိုင်းငံ့တော်မူဦးလော့၊ မင်းမြတ် ပညာရှိသော လိမ္မာသော ထိုးထွင်းသော ဉာဏ်ရှိသော ဉာဏ်ဖြင့် ထိုးထွင်းနိုင်သော ရဲရင့်သော များသော အကြားအမြင်ရှိသော ဆန်းကြယ်သော တရားကောင်းရှိသော ကောင်းမြတ်သော ထိုးထွင်းဉာဏ်ရှိသော အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါတို့၌ အထွတ်အထိပ်သို့ရောက်သော နာဂသေန မည်သော မထေရ်သည် ရှိပါ၏။ ထိုနာဂသေနမထေရ်သည် ယခုအခါ သင်္ချေယျပရိဝုဏ်၌နေပါ၏။ မင်းမြတ် အရှင်မင်းမြတ်သည် ကြွသွားတော်မူပါလော့၊ အရှင်နာဂသေနကို ပြဿနာမေးတော်မူပါလော့၊ ထိုအရှင်နာဂသေနသည် အရှင်နှင့်အတူ ဖက်ပြိုင် ပြောဟောခြင်းငှာ အရှင်မင်းကြီး၏ ယုံမှား ‘ကခါ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်ပါ၏’ ဟု လျှောက်၏။ ထိုအခါ မိလိန္ဒမင်းအား အဆော တလျှင်“နာဂသေန”ဟူသော အသံကို ကြားရုံမျှဖြင့်ပင်လျှင် ကြောက်ခြင်း ကိုယ်တုန်လှုပ်ခြင်း ကြက်သီးမွေးညှင်းထခြင်းဖြစ်၏။ ထိုအခါ မိလိန္ဒမင်းသည် ဒေဝမန္တိယအမတ်ကို ဒေဝမန္တိယ အမတ်“နာဂသေနရဟန်းသည် ငါနှင့်ဖက်ပြိုင်ပြောဟောခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်အံ့လော့”ဟုမေးမြန်း၏။ မင်းမြတ် ဣန္ဒနတ် ယမနတ် ဝရုဏနတ် ကုဝေရနတ် ပဇာပတိနတ် သုဃာမနတ် သန္တုသိတနတ် လောကပါလနတ်တို့နှင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မာကြီးနှင့်သော်လည်းကောင်း ဖက်ပြိုင်ပြောဆို ခြင်းငှာ စွမ်းဆောင်နိုင်ပါ၏။ လူအချင်းချင်းဖြစ်သော သူနှင့်အတူ ဖက်ပြိုင် ပြောဆိုခြင်းငှာကား အဘယ်ကြောင့် မစွမ်းဆောင်နိုင်ဘဲ ရှိပါမည်နည်းဟု လျှောက်၏။

ထိုအခါ မိလိန္ဒမင်းသည် ဒေဝမန္တိယအမတ်အား “ဒေဝမန္တိယ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် သင်သည် အရှင်မြတ်၏အထံသို့ တမန်စေလွှတ်လော့”ဟုမိန့်ဆို၏။ “မင်းမြတ် ကောင်းပါပြီ”ဟု ဒေဝမန္တိယ အမတ်သည် အရှင်နာဂသေနအထံသို့“အရှင်ဘုရား မိလိန္ဒမင်းသည် အရှင်ဘုရားကို ဖူးမြင် လိုပါ၏”ဟု တမန်စေလွှတ်၏။ အရှင်နာဂသေနသည်လည်း “သို့ဖြစ်လျှင် လာခဲ့လော့”ဟု (မိန့် တော်မူ၏။

ထိုအခါ မိလိန္ဒမင်းသည် ယောနကအမတ် ငါးရာတို့ ခြံရံလျက် မြတ်သောရထားကို တက်စီး၍ များစွာသော ဗိုလ်လူအပေါင်းနှင့်တကွ သင်္ချေယျပရိဝုဏ်ရှိ အရှင်နာဂသေန ထံသို့ ဆည်းကပ်လေ၏။ ထိုအခါ အရှင်နာဂသေနသည် ရှစ်သောင်းသောရဟန်းနှင့်အတူ စည်းဝေးရာ တန်ဆောင်း၌ ထိုင်နေ၏။ မိလိန္ဒမင်းသည် အရှင်နာဂသေန၏ ပရိသတ်ကို အဝေးမှပင်မြင်သော ကြောင့် ဒေဝမန္တိယအမတ်ကို “ဒေဝမန္တိယအမတ် များလှသော ပရိသတ်သည် အဘယ်သူ၏ ပရိသတ်နည်းဟုမေး၏။ မင်းမြတ် အရှင်နာဂသေန၏ ပရိသတ်ပါတည်းဟု(လျှောက်၏)။

ထိုအခါ မိလိန္ဒမင်းအား အရှင်နာဂသေန၏ ပရိသတ်ကို အဝေးမှပင် မြင်၍ ကြောက်ခြင်း ကိုယ်တုန်လှုပ်ခြင်း ကြက်သီးမွေးညှင်း ထခြင်းဖြစ်၏။ ထိုအခါ မိလိန္ဒမင်းသည် ဤ သတ္တဝါတို့

ဝန်းဝိုင်းမိသောဆင်ပြောင်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဂဠုန်တို့ဝန်းဝိုင်းမိသော နဂါးကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ စပါးကြီးမြေ ဝန်းဝိုင်းမိသော မြေခွေးကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ကျွဲတို့ဝန်းဝိုင်းမိသော ဝံသတ္တဝါကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မြေလိုက်ခံရသော ဖားကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ကျားသစ်လိုက်ခံရသော သမင်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အလမွှာယ်သမား လက်သို့ရောက်သော မြွေကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ကြောင်လက်သို့ရောက်သော ကြက်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဘုတ်မန္တရားတတ်သူပယောဂဆရာရှိရာသို့ရောက်လာသော မြေဘုတ်ဘီလူးကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ရာဟုခံတွင်းသို့ရောက်သော လကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ပြုပ်တွင်းသို့ရောက်သော မြွေကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ နောင်ချိုင့်တွင်းသို့ရောက်သော ငှက်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ပိုက်ကွန်တွင်းသို့ရောက်သော ငါးကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ သားရဲရှိသော တောအုပ်သို့ ဝင်မိသော ယောကျ်ားကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းကို ပြစ်မှားမိသော နတ်ဘီလူးကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ နတ်သက် ကုန်ဆုံးသော နတ်သားကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ကြောက်ရွံ့ တုန်လှုပ် ထိတ်လန့်ချောက်ချားလျက် ကြက်သီးမွေးညင်းထကာ စိတ်ဖောက်ပြန်ခြင်း၊ နှလုံးမသာခြင်းရှိလျက် တုန်လှုပ်သောစိတ် နိမ့်ကျသော စိတ်ထားရှိသည်ဖြစ်၍ ငါ့ကို ဤလူအပေါင်းသည် မနှိပ်စက်ပါစေသားဟု သတိကိုဖြစ်စေလျက် ဒေဝမန္တိယအမတ်ကို “ဒေဝမန္တိယအမတ် သင်သည် ငါ့အား ဤသူအရှင်နာဂသေနတည်းဟု မပြောကြားလင့်၊ မပြောကြားဘဲသာလျှင် ငါသည် နာဂသေနကို သိအောင်ပြုအံ့”ဟု (မိန့်ဆို၏)။ မင်းမြတ် ကောင်းပါပြီ အရှင်မင်းမြတ်သည်သာလျှင် သိအောင်ပြုထော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

ထိုအခါ အရှင်နာဂသေနသည် ထိုရှစ်သောင်းသော ရဟန်းပရိသတ်ဝယ် ရွှေလေးသောင်းသော ရဟန်းတို့အောက် ငယ်၏၊ နောက်လေးသောင်းသော ရဟန်းတို့ထက် ကြီး၏။

ထိုအခါ မိလိန္ဒမင်းသည် ထိုအလုံးစုံသောရဟန်းအပေါင်းကို ရွှေမှလည်းကောင်း၊ နောက်မှလည်းကောင်း၊ အလယ်မှလည်းကောင်း အစဉ်လှည့်လည်ကြည့်ရှုလတ်သော် ရဟန်းအပေါင်း၏ အလယ်၌ ခြင်္သေ့မင်းကဲ့သို့ ထိတ်လန့်မှု ကင်းသည်ဖြစ်၍ ကြက်သီးမွေးညင်းထခြင်း ကင်းလျက် လန့်ထိတ် တုန်ရွံ့ခြင်းအလျဉ်းမရှိဘဲ ထိုင်နေသော နာဂသေနကို အဝေးမှပင်မြင်ရသော် ထိုနေဟန်အမူအရာဖြင့်ပင် “ဤပရိသတ်၌ ဤသူသည် နာဂသေနတည်း”ဟု သိလေ၏။

ထိုအခါ မိလိန္ဒမင်းသည် ဒေဝမန္တိယအမတ်ကို ဒေဝမန္တိယအမတ် “ဤသူပင် အရှင်နာဂသေနပင်တည်း”ဟု ပြောဆို၏။ မင်းမြတ် ဤသူသည်ပင် အရှင်နာဂသေနဟုတ်ပါ၏၊ မင်းမြတ် အရှင်မင်းမြတ်သည် ကောင်းစွာသာလျှင် အရှင်နာဂသေနကို သိပေ၏ဟု ပြန်ကြား လျှောက်ထား၏။ ထို့နောက် မိလိန္ဒမင်းသည် “သူတပါးမပြောကြားဘဲပင် ငါသည် အရှင်နာဂသေနကို သိနိုင်ပေ၏”ဟု ကြည်ရှင်ဝမ်းမြောက်မှုဖြစ်၏။ ထိုအခါ မိလိန္ဒမင်းအား အရှင်နာဂသေနကိုမြင်ရသောကြောင့် သာလျှင်ကြောက်ခြင်း၊ ကိုယ်တုန်လှုပ်ခြင်း၊ ကြက်သီးမွေးညင်းထခြင်းဖြစ်တော့သည်သာတည်း။ ထို့ကြောင့် ရှေးပဝေဏီမထေရ်မြတ်တို့သည် ဤသို့ မိန့်ဆိုကုန်၏—

မိလိန္ဒမင်းသည် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ကောင်းသော အခြေပါဒ် စရဏ တဆယ့်ငါးပါးနှင့်ပြည့်စုံသည်လည်းဖြစ်သော လွန်မြတ်သော ဣန္ဒြေစောင့်ထိန်းခြင်း၌ ကောင်းစွာ ယဉ်ကျေး ပြီးသည်လည်း ဖြစ်သော နာဂသေန မထေရ်ကို မြင်လတ်၍ ဤသို့သော စကားကို ပြောဆို၏။

“ငါသည် များစွာသော ပညာရှိတို့ကို တွေ့မြင်ရ၍ စကားပြောဖူးလှကုန်ပြီ၊ များစွာသော ဆွေးနွေးပွဲတို့သို့ သက်ဝင်ဖူးလှပြီ၊ ယခုတကြိမ် ငါ့အား ထိတ်လန့်ခြင်းကဲ့သို့ ထိုထိတ်လန့်ခြင်းနှင့် တူစွာ ကြောက်ရွံ့ ထိတ်လန့်ခြင်း မဖြစ်စဖူးချေ။”

အကြင်သို့ ထိတ်လန့်သောကြောင့် ငါ၏ စိတ်သည် မတည်တံ့နိုင်၊ ထိုသို့မတည်တံ့နိုင်အောင် ကြောက်လန့်သောကြောင့် ယခုတကြိမ် ငါ၏ရှုံးရခြင်းသည် ကေန့် မုချ ဖြစ်လတ္တံ့၊ နာဂသေန၏ အောင်မြင်ခြင်းသည် ဖြစ်လတ္တံ့သတည်း”ဟု ပြောဆို၏။

ဗာဟိရကထာ ပြီး၏။

၂-မိလိန္ဒပဉ္စာ

၁-မဟာဝဂ် ၁-ပညတ္တိပဉ္စာ

(သွေမည်တော်ကို မေးခြင်း)

၁။ ထိုအခါ မိလိန္ဒမင်းသည် အရှင်နာဂသေနထံ ချဉ်းကပ်၍ အရှင်နာဂသေနနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက် ပြောဆို၏။ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ်ကောင်းကို ပြောဆို ပြီးဆုံးစေပြီးနောက် သင့်တင့်လျောက်ပတ်သောနေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ အရှင်နာဂသေနသည်လည်း ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ပြောကြားခြင်းဖြင့်ပင် မိလိန္ဒမင်း၏ စိတ်ကို နှစ်သိမ့်စေ၏။ ထိုအခါ မိလိန္ဒမင်းသည် အရှင်နာဂသေနအား “အရှင်ကို အဘယ်သို့ သိအပ်ပါသနည်း၊ အရှင်ဘုရား အရှင်ဘုရားသည် အဘယ်အမည်ရှိပါသနည်း” ဟု လျှောက်၏။ မင်းမြတ် ငါ့ကို “နာဂသေန” ဟူ၍ သိအပ်၏။ မင်းမြတ် ငါ့ကို “နာဂသေန” ဟူ၍ သိတင်းသုံးဖော်တို့က ခေါ်ကုန်၏။ စင်စစ် သော်ကား “နာဂသေန” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “သုရသေန” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ဝီရသေန” ဟူ၍ လည်းကောင်း အမိအဖတို့က အမည် မှည့်ကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤသို့ မှည့်ကြပါကုန်သော်လည်း နာဂသေနဟူသော အမည်သည် ရေတွက်ခေါ်ဆိုခြင်းမျှသာတည်း၊ သမုတ်ခြင်းမျှသာတည်း၊ ပညတ် ခြင်းမျှသာတည်း၊ ဝေါဟာရမျှသာတည်း၊ အမည်မျှသာတည်း၊ ဤနာဂသေနဟူရာ၌ ပုဂ္ဂိုလ်ကို (ဉာဏ်ဖြင့်) ရှုကြည့်၍ မရနိုင်ဟု မိန့်ဆို၏။

ထိုအခါ မိလိန္ဒမင်းသည် ဤသို့ဆို၏ “ငါးရာကုန်သော ယောနကအမတ်တို့နှင့် ရှစ်သောင်း သော အရှင်ရဟန်းတို့ အကျွန်ုပ်၏စကားကို နားထောင်တော်မူပါကုန်လော့၊ ဤနာဂသေနသည် ‘ဤနာဂသေနဟူရာ၌ ပုဂ္ဂိုလ်ကို (ဉာဏ်ဖြင့်) ရှုကြည့်၍ မရနိုင်’ ဟု မိန့်ဆို၏။ ထိုနာဂသေနမထေရ် စကားကို(ကောင်းပေ၏ဟု) နှစ်ခြိုက်ခြင်းငှါ လျော်ကန်သင့်မြတ်နိုင်ပါမည်လော” ဟု တိုင်ကြား ပြောဆို၏။ ထို့နောက် မိလိန္ဒမင်းသည် အရှင်နာဂသေနအား ဤစကားကို လျှောက်ထား၏- အရှင်ဘုရားနာဂသေန ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါကို အကယ်၍ မရနိုင်သည်ဖြစ်အံ့၊ အဘယ်သူသည် အရှင် ဘုရားတို့အား သင်္ကန်းဆွမ်းကျောင်း အိပ်ရာနေရာ သူနာ၏အထောက်အပံ့ ဆေးအသုံးအဆောင်ကို ပေးလှူပါသနည်း၊ အဘယ်သူသည် ထိုပေးလှူသောပစ္စည်းကို သုံးဆောင်ပါသနည်း၊ အဘယ် သူသည် သီလကိုစောင့်ထိန်းပါသနည်း၊ အဘယ်သူသည် ဘာဝနာကို အားထုတ်ပါသနည်း၊ အဘယ် သူသည် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တို့ကို မျက်မှောက်ပြုပါသနည်း၊ အဘယ်သူသည် သတ္တဝါကိုသတ်ပါသနည်း၊ အဘယ်သူသည် အရှင်မပေးသော သူတပါးဥစ္စာကို ခိုးယူပါသနည်း၊ အဘယ်သူသည် ကာမဂုဏ် တို့၌ မှားယွင်းသောအကျင့်ကို ကျင့်ပါသနည်း၊ အဘယ်သူသည် မမန်ချွတ်ယွင်းသော ကောင်းကို ပြောဆိုပါသနည်း၊ အဘယ်သူသည် သေအရက်ကို သောက်ပါသနည်း၊ အဘယ်သူသည် မာတု သာတကကံ စသော ပဉ္စာနန္တရိယကံကို ပြုလုပ်ပါသနည်း။ ထို့ကြောင့် ကုသိုလ်မည်သည်မရှိ၊ အကု သိုလ်မည်သည် မရှိ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံတို့ကို ပြုလုပ်သူသည်လည်းကောင်း၊ ပြုလုပ်စေသူသည် လည်းကောင်း မရှိပြီ၊ ကောင်းစွာပြုအပ် မကောင်းသဖြင့်ပြုအပ်သော ကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် မရှိပြီ၊ အရှင်ဘုရား နာဂသေန အကြင်သူသည် အရှင်ဘုရားတို့ကို အကယ်၍ သတ်သည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသတ်သောသူအားလည်း ပါဏာတိပါတကံ မရှိတော့ပြီ၊ အရှင်နာဂသေန အရှင်ဘုရားတို့အား လည်း ဆရာသည် မရှိတော့ပြီ၊ ဥပဇ္ဈာယ်သည် မရှိတော့ပြီ၊ ပဉ္စင်းအဖြစ်သည် မရှိတော့ပြီ၊ “မင်းမြတ်

သီတင်းသုံးဖော်တို့သည် ငါ့ကို နာဂသေန”ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ် ကုန်၏ဟု ပြောဆိုသော အရှင်ဘုရား၏ စကား၌ အဘယ်သည် နာဂသေနမည်ပါသနည်း၊ အရှင်ဘုရား အသို့ပါနည်း၊ ဆံပင်တို့သည် နာဂသေနလော ဟု မေးလျှောက်၏။

မင်းမြတ်(ဆံပင်သည်) နာဂသေန မမည်ချေ။ အမွေးတို့သည် နာဂသေနလော။ မင်းမြတ် အမွေးတို့သည် နာဂသေန မမည်ချေ။ ခြေသည်း လက်သည်းတို့သည်။ ပ။ သွားတို့သည်။ အရေသည်။ အသားသည်။ အကြောသည်။ အရိုးသည်။ ခြင်ဆီသည်။ အညှို့သည်။ နှလုံးသည်။ အသည်းသည်။ အမြှေးသည်။ အဖုတ်သည်။ အဆုပ်သည်။ အူမသည်။ အူသိမ်သည်။ အစသစ်သည်။ အစဟောင်းသည် သည်းခြေသည်။ သလိပ်သည်။ ပြည်သည်။ သွေးသည်။ ချွေးသည်။ အဆီသည်။ မျက်ရည်သည်။ ဆီကြည်သည်။ တံတွေးသည်။ နှပ်သည်။ အစေးသည်။ ကျင်ငယ်သည်။ ပ။ ဦးထိပ်၌ ဦးနှောက်သည်။ နာဂသေန မည်ပါသလော။ မင်းမြတ် ဦးနှောက်သည် နာဂသေန မမည်ချေ။ အရှင်ဘုရား အသို့ပါနည်း၊ ရုပ်သည် နာဂသေနမည်ပါသလော။ မင်းမြတ် ရုပ်သည် နာဂသေန မမည်ချေ။ ဝေဒနာသည် နာဂသေနမည်ပါသလော။ မင်းမြတ် ဝေဒနာသည် နာဂသေန မမည်ချေ။ သညာသည် နာဂသေနမည်ပါသလော။ မင်းမြတ် သညာသည် နာဂသေန မမည်ချေ။ သင်္ခါရတို့သည် နာဂသေန မည်ပါသလော။ မင်းမြတ် သင်္ခါရတို့သည် နာဂသေန မမည်ချေ။ ဝိညာဏ်သည် နာဂသေနမည်ပါသလော။ မင်းမြတ် ဝိညာဏ်သည် နာဂသေန မမည်ချေ။ အရှင်ဘုရား အသို့ပါနည်း၊ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်သည် နာဂသေန မည်ပါသလော။ မင်းမြတ် ရုပ်ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်သည် နာဂသေန မမည်ချေ။ အရှင်ဘုရား အသို့ပါနည်း၊ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်မှတစ်ပါးသော တရားသည် နာဂသေနမည်ပါသလော။ မင်းမြတ် ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်မှတစ်ပါးသော တရားသည် နာဂသေန မမည်ချေ။ အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် မေးတိုင်း မေးတိုင်း ထိုနာဂသေနကို မမြင်ရပါ။ အရှင်ဘုရား နာဂသေနဟု ပြောဆိုသော အသံသည်ပင် နာဂသေနမည်ပါသလော။ မင်းမြတ် နာဂသေနဟု ပြောဆိုသော အသံသည်ပင် နာဂသေန မမည်ပါ။ ဤအရာ၌ အဘယ်သည် နာဂသေန မည်ပါသနည်း၊ အရှင်ဘုရား အရှင်ဘုရားသည် မမှန်ချွတ်ယွင်းသောစကားကို ဆိုဘိ၏။ နာဂသေနသည် မရှိချေတကားဟု (လျှောက်၏)။

ထိုအခါ အရှင်နာဂသေနသည် မိလိန္ဒမင်းအား ဤစကားကို ဆို၏ “မင်းမြတ် သင်မင်းမြတ် သည် မင်းမျိုးတို့၏ နူးညံ့ခြင်းရှိ၍ စင်စစ်နူးညံ့လှ၏။ မင်းမြတ် သင်မင်းမြတ်သည် မွန်းတည့်ရိန်ရိန် ပူလောင်လှသော မြေအပြင်ဝယ် ပူပြင်းလှသော သဲပြင် ကြမ်းတမ်းသော ကျောက်စရစ်ခဲ အိုးခြမ်း ကဲ့၌ နင်း၍ ခြေဖြင့်လာခဲ့ရလျှင် ခြေထောက်တို့သည် ကျင်နာ ကျိန်းစပ်ကုန်လိမ့်မည်။ ကိုယ်သည် ပင်ပန်းပေလိမ့်မည်။ စိတ်သည် ညှိုးနွမ်းပေလိမ့်မည်။ ဆင်းရဲနှင့်တကွသော ကာယဝိညာဏ်စိတ်သည် ဖြစ်ပေါ်ပေလိမ့်မည်။ အသို့နည်း၊ သင် မင်းမြတ်သည် ခြေဖြင့် လာခဲ့သလော၊ သို့မဟုတ် ယာဉ်ဖြင့် လာခဲ့သလော”ဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ခြေဖြင့်မလာခဲ့ပါ။ ရထားဖြင့် လာခဲ့ပါ၏။ မင်းမြတ် သင်မင်းမြတ်သည် ရထားဖြင့်လာခဲ့သည်ဖြစ်အံ့၊ ငါ့အား ရထားကို ပြောကြားပါလော့။ မင်းမြတ် အသို့နည်း၊ ရထားသန်သည် ရထားပေလော။ မဟုတ်ပါအရှင်ဘုရား။ ဝင်ရိုးသည် ရထားပေလော။ မဟုတ်ပါအရှင်ဘုရား။ ရထားဘီးတို့သည် ရထားပေလော။ မဟုတ်ပါအရှင်ဘုရား။ ရထားအိမ်သည် ရထားပေလော။ မဟုတ်ပါ အရှင်ဘုရား။ ရထားထောက်သည် ရထားပေလော။ မဟုတ်ပါ အရှင်ဘုရား။ ထမ်းပိုးတုံးသည် ရထားပေလော။ မဟုတ်ပါ

အရှင်ဘုရား၊ ကြိုးတို့သည် ရထားပေလော။ မဟုတ်ပါ အရှင်ဘုရား။ နှင်တံ ကြိမ်လုံးသည် ရထားပေလော။ မဟုတ်ပါ အရှင်ဘုရား။ မင်းမြတ် အသို့နည်း၊ ရထားသန် ဝင်ရိုး ရထားဘီး ရထားအိမ် ရထားထောက် ထမ်းပိုးတုံး ကြိုး နှင်တံ ကြိမ်လုံးတို့သည် ရထားပေလော။ မဟုတ်ပါ အရှင်ဘုရား။ မင်းမြတ် အသို့နည်း၊ ရထားသန် ဝင်ရိုး ရထားဘီး ရထားအိမ် ရထားထောက် ထမ်းပိုးတုံး ကြိုး နှင်တံ ကြိမ်လုံးတို့ကို ထား၍ ရထားရှိသလော၊ မရှိပါ အရှင်ဘုရား။ မင်းမြတ် ငါသည် သင် မင်းမြတ်ကို မေးတိုင်းမေးတိုင်း ရထားကို မမြင်တွေ့ရ၊ မင်းမြတ် ရထားဟု ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုသော အသံသည်ပင် ရထားလေလော။ မဟုတ်ပါ အရှင်ဘုရား။ ဤအရာ၌ အဘယ်သည် ရထားပေနည်း၊ မင်းမြတ် သင်မင်းမြတ်သည် မမှန်ချွတ်ယွင်းသော စကားကို ဆိုဘိ၏၊ ရထားသည် မရှိချေတကား၊ မင်းမြတ် သင်မင်းမြတ်သည် ဇမ္ဗူဒိပ် တကျွန်းလုံး၌ မြတ်သောမင်းဖြစ်ပေ၏၊ သို့ဖြစ်ပါလျက် အဘယ်သူကို ကြောက်၍ မမှန်သောစကားကို ဆိုတံ့ဘိ သနည်း၊ ငါးရာကုန်သော ယောနက အမတ်တို့နှင့် ရှစ်သောင်းသော ရဟန်းတို့ အကျွန်ုပ်၏ စကားကို နာထောင်ကြကုန်လော့၊ ဤမိလိန္ဒမင်းသည် “ရထားနှင့် အကျွန်ုပ် လာခဲ့ပါ၏ဟု ပြောဆိုဘိ၏၊ မင်းမြတ် သင်သည် အကယ်၍ ရထားနှင့် လာခဲ့သည်ဖြစ်အံ့၊ ငါ့အား ရထားကို ပြောကြားပါလော့”ဟု ဆိုလတ်သော် ရထားကို ပြည့်စုံအောင် မပြောဆိုနိုင်၊ ထိုမိလိန္ဒမင်း၏ စကားကို နှစ်သက်ခြင်းငှါ သင့်ပါအံ့လော”ဟု ပြောဆို၏။ ဤသို့ ပြောဆိုသည်ရှိသော် ငါးရာ သော ယောနကအမတ်တို့သည် အရှင်နာဂသေနအား ကောင်းချီးပေး၍ မိလိန္ဒမင်းကို “မင်းမြတ် ယခုအခါ သင်မင်းမြတ်သည် စွမ်းနိုင်သည်ရှိသော် ဆိုတော်မူပါလော့”ဟု လျှောက်ကုန်၏။

ထိုအခါ မိလိန္ဒမင်းသည် အရှင်နာဂသေနကို “အရှင်ဘုရားနာဂသေန အကျွန်ုပ်သည် မမှန်စကားကိုဆိုသည်မဟုတ်ပါ၊ ရထားသန်ကိုလည်းကောင်း၊ ရထားဝင်ရိုးကိုလည်းကောင်း၊ ရထား ဘီးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ရထားအိမ်ကိုလည်းကောင်း၊ ရထားထောက်ကိုလည်းကောင်း အစွဲပြု၍ ရထားဟူသော အရေအတွက် ရထားဟု သမုတ်ခြင်း၊ ရထားဟူသော ပညတ်ခြင်း၊ ရထားဟူသော အခေါ်အဝေါ်၊ ရထားဟူသော အမည်မျှသာဖြစ်ပါ၏”ဟု လျှောက်၏။ မင်းမြတ် သင်မင်းမြတ် သည် ရထားကို ကောင်းစွာ သိပါပေ၏၊ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဆံပင်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အမွှေးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပ။ ဦးထိပ်၌ဦးနှောက်ကိုလည်းကောင်း အစွဲပြု၍ ရုပ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒနာကိုလည်းကောင်း၊ သညာကိုလည်းကောင်း၊ သင်္ခါရတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိညာဏ်ကို လည်းကောင်းအစွဲပြု၍ ငါ့အားလည်း နာဂသေနဟူသောအရေအတွက် နာဂသေနဟု သမုတ်ခြင်း နာဂသေနဟူသော ပညတ် နာဂသေနဟူသောအခေါ်အဝေါ်၊ နာဂသေနဟူသောအမည်မျှသာ ဖြစ်ပေ၏၊ စင်စစ်သောကား ဤနာဂသေနဟူရာ၌ မဖောက်မပြန် မှန်သောအနက်သဘောအားဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါကို မရကောင်းပေ၊ မင်းမြတ် ဝဇီရာ မည်သော ဘိက္ခုနီသည် မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်တော်၌-

“ရထားသန် ဝင်ရိုး ထမ်းပိုး စသော ရထား၏အစိတ်အပိုင်း အဆောက်အဦကြောင့် ရထားဟူသော သဒ္ဒပညတ်သည် ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤအတူ ရူပက္ခန္ဓာစသော ခန္ဓာတို့ ရှိကုန် လတ်သော် သတ္တဝါဟူသော သမုတ်ခြင်း၊ သတ္တဝါဟူသော အခေါ်အဝေါ် သတ္တဝါ ဟူသော ပညတ်တရားသည် ဖြစ်ရလေ၏”ဟု မြွက်ဆို ကျူးရင့်အပ်၏။

အရှင်ဘုရား နာဂသေန အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွ၊ အရှင်ဘုရား နာဂသေန မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေစွ၊ အလွန်ဆန်းကြယ်ကုန်သော ပြဿနာမေးခွန်းစကားတို့ကို ဖြေ ချီးတော်မူအပ်ပါကုန်၏၊ မြတ်စွာ ဘုရား အကယ်၍ ထင်ရှားရှိပါမူကား “နာဂသေန ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ၊ အလွန်

ဆန်းကြယ်ကုန်သော ပြဿနာမေးခွန်းစကားတို့ကို ဖြေဆိုအပ်ကုန်၏”ဟု ကောင်းချီးပေးရာပါ၏ ဟု (လျှောက်၏)။

ရှေးဦးစွာသော ပညတ္တိပဉ္စာပြီး၏။

၂-ဝဿဂဏနပဉ္စာ

(သိက္ခာကော်ကို မေးခြင်း)

၂။ အရှင်ဘုရား နာဂသေန အရှင်ဘုရားသည် ဝါတော် အဘယ်မျှ ရှိပါသနည်းဟု လျှောက်၏။ မင်းမြတ် ငါသည် ခုနစ်ဝါရှိပါပြီဟု မိန့်ဆို၏။ အရှင်ဘုရား ထိုခုနစ်ဝါတို့သည် အဘယ်သည်တို့ပါနည်း၊ အရှင်ဘုရားသည်မူလည်း ခုနစ်ဝါတို့ပါလော၊ အရေအတွက် ဂဏန်းတို့ သည်မူလည်း ခုနစ်ဝါတို့ပါလောဟု လျှောက်၏။

ထိုဝါကို မေးနေစဉ်အခါ၌ အလုံးစုံသော တန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ယင်၍ တန်ဆာဆင်ခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော မိလိန္ဒမင်း၏ ကိုယ်ရိပ်သည် မြေ၌လည်း ထင်၏၊ ရေအိုးကြီး၌လည်း ထင်၏။ ထိုအခါ အရှင်နာဂသေနသည် မိလိန္ဒမင်းအား မင်းမြတ် သင်မင်းမြတ်၏ ဤကိုယ်ရိပ်သည် မြေ၌လည်းကောင်း၊ ရေအိုးကြီး၌လည်းကောင်း ထင်၏၊ မင်းမြတ်မေးပါအံ့၊ သင်မင်းမြတ်သည်မူလည်း မိလိန္ဒမင်းလော ကိုယ်ရိပ်သည်မူလည်း မိလိန္ဒမင်းလောဟု မေး၏။ အရှင်ဘုရား နာဂသေန အကျွန်ုပ်သည်သာ မိလိန္ဒမင်းပါတည်း၊ ဤကိုယ်ရိပ်သည် မိလိန္ဒမင်းမဟုတ်ပါ၊ စင်စစ်သော်ကား အကျွန်ုပ်ကိုမူ၍ ကိုယ်ရိပ်သည် ဖြစ်ပါ၏ဟု လျှောက်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် သိက္ခာဝါ အရေအတွက်တို့သည် ခုနစ်ဝါတို့ပေတည်း၊ ငါသည်ကား ခုနစ်ဝါမဟုတ်ချေ၊ စင်စစ်သော်ကား ငါ့ကိုမူ၍ ခုနစ်ခုအရေအတွက်သည် ဖြစ်၏၊ မင်းမြတ် အရိပ်လျှင် ဥပမာရှိ၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။ အရှင်ဘုရား နာဂသေန အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွ၊ အရှင်ဘုရား နာဂသေန မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေစွ၊ အလွန်ဆန်းကြယ်သော ပြဿနာမေးခွန်းစကားတို့ကို ဖြေကြားတော်မူပါပေ၏ဟု(လျှောက်၏)။

နှစ်ခုမြောက် ဝဿဂဏနပဉ္စာ ပြီး၏။

၃-ဝိမံသနပဉ္စာ

(စုံစမ်းလျှောက်မေးခြင်း)

၃။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန အကျွန်ုပ်နှင့်အတူတကွ တိုင်ပင် ပြောဆိုပါအံ့လော”ဟု လျှောက်၏။ မင်းမြတ် သင်သည် ပညာရှိတို့၏ တိုင်ပင် ပြောဆိုခြင်းမျိုးကို အကယ်၍ တိုင်ပင်ပြောဆိုသည်ဖြစ်အံ့၊ တိုင်ပင်ပြောဆိုပါအံ့၊ မင်းတို့၏ တိုင်ပင်ပြောဆိုခြင်းမျိုးကို အကယ်၍ တိုင်ပင်ပြောဆိုသည်ဖြစ်အံ့၊ မတိုင်ပင် မပြောဆိုလိုဟု မိန့်ဆို၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ပညာရှိတို့သည် အဘယ်သို့လျှင် တိုင်ပင်ပြောဆိုပါကုန်သနည်းဟု လျှောက်၏။ မင်းမြတ် စင်စစ်ပညာရှိတို့၏ တိုင်ပင် ပြောဆိုရာ၌ စကားဖြင့် ရစ်ပတ်ချည်နှောင်ခြင်းကိုလည်း ပြုလုပ်အပ်၏၊ တုံ့ပြန်ဖြေချက်ခြင်းကိုလည်း ပြုလုပ်အပ်၏၊ နှိပ်နင်းရှုတ်ချခြင်းကိုလည်း ပြုလုပ်အပ်၏၊ မြင့်တင်ချီးမြှောက်ခြင်းကိုလည်း ပြုလုပ်အပ်၏၊ အကျွမ်းတဝင် ကိုလည်းပြုလုပ်အပ်၏၊ သူ၏အတုံ့အပြန် အကျွမ်းတဝင်ကိုလည်း ပြုလုပ်အပ်၏၊ ထိုသို့ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ပညာရှိတို့သည် အမျက်လည်း မထွက်ကုန်၊ မင်းမြတ် ပညာရှိတို့သည် ဤသို့လျှင် တိုင်ပင် ပြောဆိုကုန်၏ဟု မိန့်ဆို၏။ အရှင်

ဘုရား မင်းတို့သည် အဘယ်သို့လျှင် တိုင်ပင်ပြောဆိုကုန်ပါသနည်းဟု လျှောက်၏။ မင်းမြတ် မင်းတို့သည် တိုင်ပင်ပြောဆိုသောအခါ၌ အကြောင်းတခုကို ဝန်ခံခွင့်ပြုကုန်၏။ အကြင်သူသည် ထိုအကြောင်းကို ချွတ်ယွင်းစေ၏။ “ဤသူအား ဒဏ်တတ်ကုန်လော့”ဟု ထိုသူအား ဒဏ်ထား ကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် မင်းတို့သည် တိုင်ပင် ပြောဆိုကုန်၏ဟု မိန့်ဆို၏။ အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ပညာရှိတို့၏ တိုင်ပင်ပြောဆိုခြင်းမျိုးဖြင့် တိုင်ပင်ပြောဆိုပါအံ့၊ မင်းတို့၏ တိုင်ပင် ပြောဆိုခြင်းမျိုးဖြင့် မတိုင်ပင် မပြောဆိုပါ။ အရှင်မြတ်သည် ရဲရဲဝံ့ဝံ့ တိုင်ပင် ပြောဆိုတော်မူပါ။ ရဟန်းနှင့်လည်းကောင်း၊ သာမဏေနှင့်လည်းကောင်း၊ ဒါယကာနှင့်လည်းကောင်း၊ အရံစောင့်နှင့် လည်းကောင်း အတူတကွတိုင်ပင်ပြောဆိုသကဲ့သို့ ထိုအတူအရှင်မြတ်သည် ရဲရဲဝံ့ဝံ့တိုင်ပင်ပြောဆို တော်မူပါ။ မကြောက်ပါလင့်ဟု လျှောက်၏။ “မင်းမြတ် ကောင်းလှပြီ”ဟု နာဂသေနမထေရ်သည် ဝမ်းမြောက်တော်မူ၏။

မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန မေးပါအံ့”ဟု လျှောက်၏။ မင်းမြတ် မေးလော့။ အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ် မေးအပ်ပါပြီ။ မင်းမြတ် ဖြေအပ်ပြီ။ အရှင်ဘုရား အရှင်ဘုရားသည် အဘယ်ကို ဖြေအပ်ပါသနည်းဟု မေးလျှောက်သော် မင်းမြတ် သင်သည် အဘယ်ကို မေးအပ် သနည်းဟု မိန့်ဆိုတော်မူ၏။

သုံးခုမြောက် ဝိမံသနပဉ္စာပြီး၏။

၄-အနန္တကာယပဉ္စာ

(အနန္တကာယအမတ်၏ လျှောက်ထား မေးမြန်းချက်)

၄။ ထိုအခါ မိလိန္ဒမင်းအား ဤသို့သော အကြံအစည်ဖြစ်၏ “ဤရဟန်းသည် ပညာရှိ၏။ ဤရဟန်းသည် ငါနှင့်အတူ တိုင်ပင်ပြောဆိုခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်၏။ စင်စစ်သော်ကား များပြားသော မေးမြန်းဖွယ် အကြောင်းအရာတို့ကို ပြည့်စုံစွာမမေးရသေးဘဲပင် နေဝင်လတ္တံ့၊ ငါသည် နက်ဖြန် နန်းတွင်း၌ လျှောက်ထား ပြောဆိုရမှုကား ကောင်းလေစွ”ဟု (အကြံအစည်ဖြစ်၏)။ ထိုအခါ မိလိန္ဒမင်းသည် ဒေဝမန္တိယ အမတ်အား ဒေဝမန္တိယအမတ် သို့ဖြစ်လျှင် သင်သည် အရှင်မြတ် အား “နက်ဖြန် နန်းတွင်း၌ မင်းနှင့်အတူ ပြောဆို ဆွေးနွေးခြင်းသည် ဖြစ်ပါလိမ့်မည်”ဟု လျှောက်ထား ပြောဆိုချေလော့ဟု မိန့်တော်မူ၏။ မိလိန္ဒမင်းသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူပြီး၍ နေရာမှ ထကာ နာဂသေန မထေရ်ကို ပန်ကြား၍ ရထားစီးလျက် နာဂသေန နာဂသေနဟု တတုတ်တုတ် မြှက်ဆိုလျက် ဖွဲသွားလေ၏။

ထိုအခါ ဒေဝမန္တိယ အမတ်သည် အရှင်နာဂသေနအား “အရှင်ဘုရား မိလိန္ဒမင်းသည် နက်ဖြန် နန်းတွင်း၌ ဘုရင်မင်းမြတ်နှင့်အတူ ပြောဆိုဆွေးနွေးခြင်းသည် ဖြစ်ပါလိမ့်မည်ဟု မိလိန္ဒ မင်းက ပြောဆိုပါသည်”ဟူ၍ လျှောက်၏။ မထေရ်သည် “ကောင်းပြီ”ဟု ဝမ်းမြောက်၏။ ထို့နောက် ထိုညဉ့်လွန်သောအခါ ဒေဝမန္တိယအမတ်သည်လည်းကောင်း၊ အနန္တကာယ အမတ် သည်လည်းကောင်း၊ မင်္ဂလရအမတ်သည်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗဒိန္နအမတ်သည်လည်းကောင်း၊ မိလိန္ဒ မင်းထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်ပြီးသော် မိလိန္ဒမင်းကို “မင်းမြတ် အရှင်နာဂသေနသည် ကြွလာစေအံ့ လော့”ဟု လျှောက်တင်ကြပါကုန်၏။ ကြွလာပါစေဟု မိန့်တော်မူ၏။ အဘယ်မျှလောက်သော ရဟန်းတို့နှင့်အတူ ကြွလာစေရအံ့နည်းဟု လျှောက်ဘင်ကြကုန်၏။ အလိုရှိသမျှ ရဟန်းတို့နှင့်အတူ ကြွလာစေလော့ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ထိုအခါ သဗ္ဗဒိန္နအမတ်သည် “မင်းမြတ်တကျိပ်သောရဟန်းတို့နှင့်အတူ ကြွလာစေရမည်လော့” ဟု လျှောက်၏။ နှစ်ကြိမ်တိုင်အောင်လည်း မင်းသည် အလိုရှိသမျှ ရဟန်းတို့နှင့်အတူ ကြွလာ

စေလော့”ဟု မိန့်ဆို၏။ နှစ်ကြိမ်တိုင်အောင်လည်း သဗ္ဗဒိန္နအမတ်သည် “မင်းမြတ် တကျိပ်သော ရဟန်းတို့နှင့်အတူ ကြွလာစေရမည်လော့”ဟု လျှောက်၏။ သုံးကြိမ်မြောက်လည်း မိလိန္ဒမင်းသည် “အလိုရှိသမျှသော ရဟန်းတို့နှင့် အတူ ကြွလာစေလော့”ဟု မိန့်ဆို၏။ သုံးကြိမ်မြောက်လည်း သဗ္ဗဒိန္နအမတ်သည် “တကျိပ်သော ရဟန်းတို့နှင့်အတူ ကြွလာစေရမည်လော့”ဟု လျှောက်၏။ အလုံးစုံသော ဤပူဇော်သဏ္ဌာရကို စီရင်ပြီးပြီ၊ အလိုရှိသမျှသော ရဟန်းတို့နှင့်အတူလာစေလော့”ဟု ငါမိန့်ဆိုပါလျက် အချင်းတို့ ဤ သဗ္ဗဒိန္နအမတ်သည် တမျိုးတမည်အားဖြင့် လျှောက်တင်နေ၏။ ငါတို့သည် ရဟန်းတို့အား ဘောဇဉ်ကို ပေးလှူခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ကုန်သလော့ဟုမိန့်ဆို၏။ ဤသို့ မိန့်ဆိုသည်ရှိသော် သဗ္ဗဒိန္နအမတ်သည် မျက်နှာမသာ ဖြစ်လေ၏။

ထိုအခါ၌ ဒေဝမန္တိယအမတ်သည်လည်းကောင်း၊ အနန္တကာယ အမတ်သည်လည်းကောင်း၊ မင်္ဂုရအမတ်သည်လည်းကောင်း၊ အရှင်နာဂသေန ထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် အရှင်နာဂသေနကို အရှင်ဘုရား မိလိန္ဒမင်းသည် “အလိုရှိသမျှသော ရဟန်းတို့နှင့်အတူ ကြွလာတော်မူပါလော့”ဟူ၍ ပြောဆိုပါသည်ဟု လျှောက်ထားကုန်၏။ ထိုအခါ အရှင်နာဂသေနသည် နံနက်အခါ သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ဆောင်ယူပြီးလျှင် ရှစ်သောင်းသောရဟန်းတို့နှင့်အတူ သင်္ဂလမြို့သို့ ဝင်တော်မူ၏။

ထိုအခါ၌အနန္တကာယအမတ်သည် အရှင်နာဂသေနကို ကပ်မီသွားစဉ် အရှင်နာဂသေနကို “အရှင်ဘုရားနာဂသေန မေးလျှောက်ပါရစေ၊ ‘နာဂသေန’ဟူသော ဤစကား၌ အဘယ်သည် နာဂသေနဖြစ်ပါသနည်းဟု လျှောက်၏။ အရှင်နာဂသေနထေရ်သည် “ဤနာဂသေန ဆိုရာ၌ အဘယ်ကို နာဂသေနဟူ၍ သင်မှတ်ထင်သနည်း”ဟု ဟို၏။ အရှင်ဘုရား ကိုယ်ဘွင်း၌ လေဟုဆို အပ်သော အကြင်အသက်သည် အတွင်းသို့လည်း ဝင်ပါ၏၊ အပသို့လည်း ထွက်ပါ၏၊ ထိုဝင်ချည် ထွက်ချည်ဖြစ်သော အသက်သည် ‘နာဂသေနဖြစ်၏’ ဟူ၍ မှတ်ထင်ပါသည်”ဟု လျှောက်၏။ ဤ အသက်ခေါ်သောလေသည် အပသို့ထွက်ပြီးသော် ဤလေသည် ထွက်ပြီးလျှင် အကယ်၍အတွင်းသို့ မဝင်ခဲ့မူ အတွင်းသို့ဝင်ပြီး၍ အပသို့မထွက်ခဲ့မူ ထိုယောကျ်ားသည် အသက်ရှင်နိုင်ရာ အံ့လော့ဟု မေး၏။ အရှင်ဘုရား အသက် မရှင်နိုင်ရာပါ။ အကြင် ခရုသင်းမှတ်တတ်ကုန်သော သူတို့သည် ခရုသင်းကို မှတ်ကုန်၏၊ ထိုခရုသင်းမှတ်သူတို့၏ထွက်လေသည် ပြန်ဝင်သေးသလော့။ ပြန်မဝင်ပါ အရှင်ဘုရား။ အကြင် ပြေမှုတ်တတ်သော သူတို့သည် ပြေကို မှတ်ကုန်၏၊ ထို ပြေမှုတ်သူတို့၏ ထွက်လေသည် ပြန်ဝင်သေးသလော့။ ပြန်မဝင်ပါ အရှင်ဘုရား။ အကြင် တံပိုး မှတ်တတ်သော သူတို့သည် တံပိုးကို မှတ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့၏ ထွက်လေသည် ပြန်ဝင်သေးသလော့။ ပြန်မဝင်ပါ အရှင်ဘုရား။ ထိုသို့ဖြစ်လျက် သူတို့သည် အဘယ်ကြောင့် မသေရကုန်သနည်းဟု(မိန့်တော်မူ၏) အကျွန်ုပ်သည် စကားကပ်ပြောဟတ်သော အရှင်ဘုရားနှင့်အတူ ပြောဆိုခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ပါ။ အရှင်ဘုရားတောင်းပန်ပါ၏၊ လိုအပ်သောအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ဟောကြားဖြေဆိုတော်မူပါလော့ ဟု(လျှောက်၏)။ ဤ သင်ပြောသော လေသည် အသက်မဟုတ်၊ ဤလေတို့ကား ကရဇကာယ ဟူသော စတုသမုဋ္ဌာနိက ရုပ်အပေါင်းသည် ပြုပြင်စီမံအပ်ကုန်သော ထွက်သက် ဝင်သက်တို့ပေ တည်းဟု မထေရ်သည် သင်္ခါရ ယမိုက်လာ အဘိဓမ္မာတရား စကားကို ဖြေရှင်းမိန့်ကြားတော်မူ၏။ ထို့နောက် အနန္တကာယ အမတ်သည် ရတနာသုံးပါးကို ဆည်းကပ်သော ဒါယကာအဖြစ်ကို လျှောက်ကြား၏။

လေးခုမြောက် အနန္တကာယပဉ္စာပြီး၏။

၅-ပဗ္ဗဇ္ဇ ပဉ္စာ

(ရဟန်းပြုခြင်းဆိုင်ရာ ပြဿနာ)

၅။ ထိုအခါ အရှင်နာဂသေနသည် မိလိန္ဒမင်းနန်းတော်သို့ ချဉ်းကပ်ပြီးသော် ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ ထိုအခါ မိလိန္ဒမင်းသည် ပရိသတ်နှင့် တကွသော အရှင်နာဂသေနကို မွန်မြတ်သော ခဲဖွယ်တောအုပ်ဖြင့် ရောင့်ရဲသည့်တိုင်အောင် တားမြစ်သည့်တိုင်အောင် ကိုယ်တိုင် လုပ်ကျွေး၍ တပါးတပါးသော ရဟန်းအား သင်္ကန်းတစုံစီ တစုံစီ ဆက်ကပ်လှူဒါန်း၍ အရှင် နာဂသေနအား တိစိတ်ရိုက်သင်္ကန်းကို ဆက်ကပ် လှူဒါန်းပြီးလျှင် “အရှင်ဘုရား နာဂသေန ရဟန်းတော် ဆယ်ပါးတို့နှင့် အတူတကွ ဤနန်းတော်၌ ထိုင်နေတော်မူခဲ့ပါကုန်၊ ကြွင်းသော ရဟန်းတော်တို့သည် ကြွကြွပါစေကုန်”ဟု အရှင်နာဂသေနအား လျှောက်ထား၏။

ထိုအခါ မိလိန္ဒမင်းသည် အရှင်နာဂသေန ဆွမ်းစားပြီး၍ သပိတ်မှလက်ကို ဖယ်ပြီးသောအခါ နိမ့်သော ထိုင်နေရာတခုကို ယူ၍ သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ သင့်တင့် လျောက်ပတ်သော နေရာ၌ ထိုင်ပြီးသော မိလိန္ဒမင်းသည် အရှင်နာဂသေနကို “အရှင်ဘုရား နာဂသေန အဘယ်အရာမျိုး၌ စကားပြောဟောခြင်းသည် ဖြစ်ပါအံ့နည်း”ဟု လျှောက်၏။ “မင်းမြတ် ငါတို့သည် အကျိုးစီးပွားကို အလိုရှိကုန်၏။ အကျိုးစီးပွားနှင့် ပေါ်ယဉ်သောအရာ၌ စကားပြောဟောခြင်း ဖြစ်ပါစေလော့”ဟု (မိန့်ဟောမူ၏)။

မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန အရှင်ဘုရားတို့၏ ရဟန်းအဖြစ်သည် အဘယ် အကျိုးရှိပါသနည်း၊ အရှင်ဘုရားတို့ တောင့်တအပ် မြတ်သော အကျိုးကား အဘယ်ပါနည်း” ဟု မေးလျှောက်၏။ နာဂသေနမထေရ်သည် “မင်းမြတ် ဤသံသရာဆင်းရဲသည် အဘယ်သို့သော နည်းနာအကြောင်းဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းရာအံ့နည်း၊ ဤယခု ဖြစ်ရသော ဒုက္ခမှ တပါးသော ဆင်းရဲဒုက္ခ မျိုးသည် မကပ်ရောက် မဖြစ်ပေါ်ရအံ့နည်းဟု ကြံစည်၍ ရဟန်းပြုကြရကား ငါတို့၏ ရဟန်း အဖြစ်သည် ဤပြဆိုခဲ့သည့် အကျိုးရှိ၏။ ထို့ပြင် ငါတို့ တောင့်တအပ် မြတ်သောအကျိုးသည် တဏှာဒိဋ္ဌိ ကပ်ငြိစွဲလမ်းခြင်း မရှိမူ၍ တဏှာညွတ်မှ လွတ်မြောက်ရခြင်းပင်တည်း”ဟု ဖြေကြား တော်မူ၏။

အရှင်နာဂသေန မေးလျှောက်ပါဦးအံ့၊ ရဟန်းအားလုံးတို့သည်ပင် ဤပြဆိုခဲ့သည့် အကျိုးငှာ ရဟန်းပြုကြပါကုန်သလောဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် အချို့သောသူတို့သည် ဤပြဆိုခဲ့သည့် အကျိုးငှာ ရဟန်းပြုသည်မဟုတ်ကုန်၊ အချို့သော သူတို့သည် မင်းနှိပ်စက်ကုန်၍ ရဟန်းပြုကုန်၏။ အချို့သောသူတို့သည် ခိုးသူနှိပ်စက်ကုန်၍ ရဟန်းပြုကုန်၏။ အချို့သော သူတို့သည် ကြွေးမြီ နှိပ်စက်ကုန်၍ ရဟန်းပြုကုန်၏။ အချို့သောသူတို့သည် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အလိုငှာ ရဟန်း ပြုကုန်၏။ အထူးအားဖြင့် အကြင်သူတို့သည် ကောင်းစွာ ရဟန်းပြုကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ဤပြဆို ခဲ့သည့်အကျိုးငှာ ရဟန်းပြုကုန်၏ဟု ဖြေကြားတော်မူ၏။

အရှင်ဘုရား အရှင်ဘုရားသည်ကား ဤပြဆိုခဲ့သည့် အကျိုးငှာ ရဟန်း ပြုပါသလော ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် ငါသည်ကား ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်ကပင် ရဟန်းပြု၏။ ဤမည်သောနိဗ္ဗာန်၏ အကျိုးငှာ ရဟန်းပြု၏ဟု ငါမသိ၊ အကြောင်းမှန်သော်ကား “ဤသာကီဝင်မင်းသား ဘုရား သားတော် ရဟန်းတို့သည် ပညာရှိကုန်၏။ ထိုပညာရှိ ရဟန်းတို့သည် ငါ့ကို သင်ကြားပေးကုန် လတ္တံ့”ဟု ငါ့အား အကြံအစည်ဖြစ်၏။ ထို့ငါသည် ထိုသာကီဝင်မင်းသား ဘုရားသားတော်

ရဟန်းတို့က သင်ကြားပေးရကား “ဤမည်သော နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ ရဟန်းပြု၏”ဟု သိလည်း သိရ၏ မြင်လည်း မြင်ရ၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ငါးခုမြောက် ပဗ္ဗေပဉ္စာ ပြီး၏။

၆-ပဋိသန္ဓိပညာ

(ပဋိသန္ဓေ နေ မနေ ပြဿနာ)

၆။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန သေလွန်ပြီး၍ တဖန်ပဋိသန္ဓေ မနေသောသူ တစ်ယောက်ရှိပါသလော”ဟု မေးလျှောက်၏။ နာဂသေနမထေရ်သည် “အချို့သော သူသည် တဖန် ပဋိသန္ဓေနေ၏။ အချို့သောသူသည် တဖန် ပဋိသန္ဓေမနေ”ဟု ဖြေကြားတော်မူ၏။ အဘယ်သူသည် တဖန် ပဋိသန္ဓေနေပါသနည်း၊ အဘယ်သူသည် တဖန် ပဋိသန္ဓေမနေပါသနည်း။ မင်းမြတ် ကံသောရှိသူသည် တဖန် ပဋိသန္ဓေနေ၏။ ကံလေသာ မရှိသူသည် တဖန် ပဋိသန္ဓေမနေ။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အရှင်ဘုရားသည်ကား ပဋိသန္ဓေ နေလတ္တံ့ပါလော။ မင်းမြတ် အကယ်၍ ငါသည် ဥပါဒါန် ရှိသေးသည် ဖြစ်အံ့၊ တဖန် ပဋိသန္ဓေ နေရလတ္တံ့၊ အကယ်၍ ဥပါဒါန်မရှိသည် ဖြစ်အံ့၊ တဖန် ပဋိသန္ဓေ မနေရလတ္တံ့ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ခြောက်ခုမြောက် ပဋိသန္ဓိပဉ္စာ ပြီး၏။

၇-ယောနိသောမနသိကာရပဉ္စာ

(ယောနိသောမနသိကာရ ပြဿနာ)

၇။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန ပဋိသန္ဓေ မနေရသူသည် အသင့် အတင့် နှလုံးသွင်းမှု ‘ယောနိသော မနသိကာရ’ကြောင့် ပဋိသန္ဓေ မနေရသည် မဟုတ်ပါလော”ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် ယောနိသော မနသိကာရကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပညာဉာဏ်ကြောင့်လည်းကောင်း တပါးသော သဒ္ဓါသော ကုသိုလ်တရားတို့ကြောင့်လည်းကောင်း ပဋိသန္ဓေ မနေရဟု ဖြေကြားတော်မူ၏။ အရှင်ဘုရား ယောနိသောမနသိကာရသည်ပင် ပညာမဟုတ်ပါလော ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် ယောနိသောမနသိကာရသည် ပညာမဟုတ်ချေ၊ ယောနိသောမနသိကာရသည် တပါးတခြား၊ ပညာသည် တပါးတခြားသာတည်း။ မင်းမြတ် ကေန်အားဖြင့် ဤဆိတ်မြန်မာ ဆိတ်ကုလား နွား ကျွဲ ကုလားအုတ် မြည်း သတ္တဝါတို့အားလည်း မနသိကာရသည်ရှိ၏ ထိုသတ္တဝါတို့အား ပညာကားမရှိချေဟု ဖြေကြားတော်မူ၏။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ခုနစ်ခုမြောက် ယောနိသောမနသိကာရပဉ္စာ ပြီး၏။

ဂ-မနသိကာရလက္ခဏပဉ္စာ

(မနသိကာရလက္ခဏာ ပြဿနာ)

ဂ။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရား နာဂသေန မနသိကာရသည် အဘယ်လက္ခဏာ ရှိပါသနည်း။ ပညာသည် အဘယ်လက္ခဏာ ရှိပါသနည်း” ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် မနသိကာရသည် ရုံးစုခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ပညာသည် ပိုင်းဖြတ်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏ဟု (ဖြေကြား၏)။

မနသိကာရသည် အဘယ်သို့လျှင် ရုံးစုခြင်းလက္ခဏာ ရှိပါသနည်း။ ပညာသည် အဘယ်သို့လျှင် ပိုင်းဖြတ်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိပါသနည်း။ ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မုယောစပါးရိတ်သမားတို့ကို သင် သိပါ၏လော။ သိပါ၏ အရှင်ဘုရား။ မင်းမြတ် မုယောစပါးရိတ်သမားတို့သည် မုယောစပါးကို အဘယ်သို့ ရိတ်ကုန်သနည်း။ အရှင်ဘုရား လက်ဝဲလက်ဖြင့် မုယောစပါးဆုပ်ကို ကိုင်ဆုပ်၍ လက်ယာလက်ဖြင့် တံစဉ်ကို ကိုင်ဆုပ်ပြီးလျှင် တံစဉ်ဖြင့် ရိတ်ဖြတ်ပါကုန်၏။

မင်းမြတ် မုယော စပါးရိတ်သမားသည် လက်ဝဲလက်ဖြင့် မုယောစပါးဆုပ်ကို ကိုင်ဆုပ်၍ လက်ယာလက်ဖြင့် တံစဉ်ကိုကိုင်ဆုပ်ပြီးလျှင် မုယောစပါးကို ရိတ်ဖြတ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူ သာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မနသိကာရဖြင့် စိတ်ကို ဖမ်းယူဆုပ်ကိုင်၍ ပညာဖြင့် ကိလေသာတို့ကို ပိုင်းဖြတ်၏။ မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် မနသိကာရသည် ရုံးစုခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ပညာသည် ပိုင်းဖြတ်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏ဟု (ဖြေကြားတော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ရှစ်ခုမြောက် မနသိကာရလက္ခဏပဉ္စာပြီး၏။

၉-သီလလက္ခဏပဉ္စာ

(သီလလက္ခဏာ ပြဿနာ)

၉။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရား နာဂသေန ‘ယောနိသောမနသိကာရပညာမှ တပါးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကြောင့်’ ဟူသော အကြင်စကားကို မိန့်တော်မူတိ၏။ ထိုဆိုခဲ့ပြီး ကုသိုလ်တရားတို့သည် အဘယ်တို့ပါနည်း” ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် သီလ သဒ္ဓါ၊ ဝီရိယ သတိ သမာဓိ ဤတရားတို့သည် ထိုဆိုခဲ့ပြီး ကုသိုလ် တရားတို့ပေတည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား သီလသည် အဘယ်လက္ခဏာရှိပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သီလသည် ကုသိုလ်တရား အားလုံးတို့၏ တည်ရာ မှီရာ လက္ခဏာရှိ၏။ သီလသည် ဣန္ဒြေ ဗိုလ် ဗောဇ္ဈင် မဂ္ဂင် သတိပဋ္ဌာန် သမ္ပပ္ပဓာန် ဣဒ္ဓိပါဒ် ဈာန် ဝိမောက္ခ သမာဓိ သမာပတ်ဟူသော ဗောဓိပက္ခိယတရား ကုသိုလ်များတို့၏ တည်ရာမှီရာဖြစ်၏။ မင်းမြတ် သီလ၌တည်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်သူ ပုဂ္ဂိုလ်သည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌တည်၍ သဒ္ဓါန္တေ ဝီရိယိန္တေ သတိန္တေ သမာဓိန္တေ ပညိန္တေ ဟူသော ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများ၏။ ကုသိုလ်တရား အားလုံးတို့သည် မဆုတ်မယုတ်ကုန်ဟု (ဖြေကြားတော်မူ၏)။ ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ကြီးပွားခြင်း စည်ပင်ခြင်း ပြန့်ပွားခြင်းသို့ရောက်ကုန်သော ဗီဇဂါမ် ဘူတဂါမ် ဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် မြေပြင်ကိုမှီ၍ မြေပြင်၌တည်၍ ကြီးပွားခြင်း စည်ပင်ခြင်း ပြန့်ပွားခြင်းသို့ ရောက်ရကုန်သကဲ့သို့

မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌တည်၍ သဒ္ဓါ၌ သီရိယိ၌ သတိ၌ သမာဓိ၌ ပညာ၌ ဟူသော ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများ၏ဟု (ဖြေကြားတော်မူ၏)။

ထို့ထက်အလွန် ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အားအင်ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော အမှုမျိုးဟူသမျှအားလုံးတို့ကို မြေပြင်ကိုမှီ၍ မြေပြင်၌တည်၍ ပြုလုပ်အပ်ကုန် သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌တည်၍ သဒ္ဓါ၌ သီရိယိ၌ သတိ၌ သမာဓိ၌ ပညာ၌ဟူသော ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများ၏ (ဖြေကြားတော်မူ၏)။

ထို့ထက်အလွန် ဥပမာပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု(လျှောက်၏)။မင်းမြတ် မြို့ကိုတည်ဆောက်သော မိသုကာလက်သမားသည် မြို့ကိုတည်ဆောက်ဖန်ဆင်းလိုသော် ရွေးဦးစွာ မြို့နေရာကို သုတ်သင် ရှင်းလင်းစေပြီးမှ သစ်ငုတ် ဆူးငြောင့်ကို ပယ်နုတ်စေလျက် မြေကို ညီညီ ညွတ်ညွတ် ပြုလုပ်စေ ပြီးလျှင် ထိုသို့သုတ်သင် မြေညီပြီး နောက်အဖို့၌ လမ်းမ လမ်းခွ လမ်းဆုံ စသည်ပိုင်းခြားသဖြင့် ဝေဖန်ကာ မြို့ကို တည်ဆောက်ဖန်ဆင်းသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌တည်၍ သဒ္ဓါ၌ သီရိယိ၌ သတိ၌ သမာဓိ၌ ပညာ၌ဟူသော ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများ၏ဟု (ဖြေကြားတော်မူ၏)။

ထို့ထက်အလွန် ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ကျွမ်းသမားသည် ကျွမ်းအတတ်ကို ပြုလိုလတ်သော် မြေကိုတူးစေ၍ ကျောက်စရစ်အိုးခြမ်းကဲ့ကို ဖယ်ရှားစေပြီးမှ မြေကို ညီညီညွတ်ညွတ် ပြုလုပ်စေပြီးလျှင် နူးညံ့သိမ်မွေ့သော မြေပြင်၌ အတတ်ကိုပြသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌တည်၍ သဒ္ဓါ၌ သီရိယိ၌ သတိ၌ သမာဓိ၌ ပညာ၌ဟူသော ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများ၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည်-

ကမ္မဇတိဟိတ် ပဋိသန္ဓေပညာရှိ၍ ကိလေသာကို ပူပန်စေတတ်သော လုံ့လရှိသော ရင့်ကျက်သော ပဋိဟာရိယပညာရှိသော သံသရာဘေးကို ရှုလေ့ရှိသော သူသည် သီလ၌ တည်၍ သမာဓိစိတ်ကိုလည်းကောင်း ဝိပဿနာပညာကိုလည်းကောင်း ပွားများစေလျက် ဤအတိုင်းအပ နှစ်ပသောတဏှာအရှုပ်အထွေးကို ဖြေရှင်းနိုင်ရာ၏”ဟု(ဟောတော်မူ၏)။

“မြေသည် သတ္တဝါအပေါင်းတို့၏ တည်ရာဖြစ်သကဲ့သို့ မြတ်သောပါတိမောက်၌ အကျုံးဝင်သော ဤသီလအစုံသည် ကုသိုလ်တရားတို့၏ တည်ရာမှီရာဖြစ်၏။ ဤသီလသည် ကုသိုလ်ပွားစီးခြင်း၏ အရင်းအမြစ်လည်းဖြစ်၏။ ဤသီလသည် အလုံးစုံသော မြတ်စွာ ဘုရား၏ သြဝါဒအဆုံးအမအပေါင်း၌ တံခါးပေါက်ဝ ပမာဏအချက်လည်းဖြစ်ပေ၏”ဟု (သံယုတ္တနိကာယ်၌ ဟောလည်း ဟောအပ်ပြီးဟု ဖြေကြားတော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေဟု (လျှောက်၏)။

ကိုးခုမြောက် သီလက္ခဏပညာပြီး၏။

၁၀-သမ္ပသာဒနလက္ခဏသဒ္ဓါပဉ္စာ

(သဒ္ဓါ၏ကြည်လင်ခြင်းလက္ခဏာ ပြဿနာ)

၁၀။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန သဒ္ဓါသည် အဘယ်လက္ခဏာရှိပါသနည်း” ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် သဒ္ဓါသည် ကြည်လင်စေခြင်း လက္ခဏာလည်း ရှိ၏။ ကုသိုလ်အဖို့သို့ ပြေးဝင်ခြင်းလက္ခဏာလည်း ရှိ၏ဟု ဖြေကြားတော်မူ၏။ အရှင်ဘုရား သဒ္ဓါသည် အဘယ်သို့လျှင် ကြည်လင်စေခြင်း လက္ခဏာ ရှိပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သဒ္ဓါဖြစ်သည်ရှိသော် နိဝရဏတို့ကို ကင်းကွာစေ၏။ နိဝရဏကင်းသောစိတ်သည် ကြည်လင်၏။ အထူးသဖြင့် သန့်စင်၏။ မနောက်ကျ။ မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် သဒ္ဓါသည် ကြည်လင်စေခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ဟု ဖြေကြားတော်မူ၏။

ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် စကြဝတေးမင်းသည် အင်္ဂါလေးပါးရှိသော စစ်သည်နှင့်အတူ ရှည်လျားငေးကွာသော ခရီးသို့ ကြွချီထွက်သွားသော် အနည်းငယ်သော ရေကိုဖြတ်ကူးရာ၏။ ထိုရေသည် ဆင် မြင်း ရထားခြေသည်တို့ လှုပ်ရှား သွားလာသည် ဖြစ်၍ နောက် ကျသည် ညစ်ကျသည် ရွံညှန်သဖွယ်ဖြစ်သည်ဖြစ်ရာ၏။ စစ်အင်္ဂါလေးပါး ဖြတ်ကူးပြီးသော် စကြဝတေးမင်းသည် ‘အချင်းတို့ သောက်ရေကို ဆောင်ယူ ဆက်ကြကုန်လော့၊ ရေသောက်အံ့’ ဟု လူတို့ကိုစေခိုင်းရာ၏။ ရေကို ကြည်လင်စေတတ်သော မင်း၏ ပတ္တမြားသည်လည်း ရှိသည်ဖြစ်ရာ၏။ “မင်းမြတ် ကောင်းပါပြီ” ဟု ဤသို့လျှင် ထိုလူတို့သည် စကြဝတေးမင်းအား တုံ့ပြန်လျှောက်ထား၍ ရေကိုကြည်လင်စေတတ်သော ထိုပတ္တမြားကို ရေ၌ ထည့်ကုန်ရာ၏။ ထိုပတ္တမြားကို ရေ၌ထည့်ကာမျှပင် မှော်ကြီး မှော်သေး မှော်ညိုသည် ကင်းပျောက်ရာ၏။ ညွှန်နှစ်သည်လည်း နစ်မြုပ်ရာ၏။ ရေသည် ကြည်လင်သည် အထူးသဖြင့် သန့်စင်သည် မနောက်ကျသည် ဖြစ်ရာ၏။ ထို့ နောင်မှ စကြဝတေးမင်းအား “မင်းမြတ် သောက်တော်ရေကို သောက်တော်မူပါလော့” ဟု သောက်ရေကို ဆက်ကပ်ကုန်ရာ၏။

မင်းမြတ် ရေကဲ့သို့ စိတ်ကို မှတ်အပ်၏။ ထိုလူတို့ကဲ့သို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားလျှောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို မှတ်အပ်၏။ မှော်ကြီး မှော်သေး မှော်ညိုကဲ့သို့လည်းကောင်း ညွှန်ကဲ့သို့လည်းကောင်း ကိလေသာတို့ကို မှတ်အပ်ကုန်၏။ ရေကို ကြည်လင်စေတတ်သောပတ္တမြားကဲ့သို့သဒ္ဓါကိုမှတ်အပ်၏။ ရေကိုကြည်လင်စေတတ်သော ပတ္တမြားကို ရေ၌ထည့်ကာမျှပင် မှော်ကြီး မှော်သေး မှော်ညိုကင်းရာသကဲ့သို့လည်းကောင်း ညွှန်နှစ်သည်လည်း နစ်မြုပ်ရာသကဲ့သို့လည်းကောင်း ရေသည် ကြည်လင်သည် အထူးသဖြင့် သန့်စင်သည် မနောက်ကျသည် ဖြစ်ရာသကဲ့သို့လည်းကောင်း သဒ္ဓါဖြစ်သည်ရှိသော် နိဝရဏတို့ကို ဖယ်ရှား၏။ နိဝရဏမှကင်းသော စိတ်သည် ကြည်လင်၏ အထူးသဖြင့် သန့်စင်၏။ မနောက်ကျ။ မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် သဒ္ဓါသည် ကြည်လင်စေခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ဟု ဖြေကြားတော်မူ၏။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ဆယ်ခုမြောက် သမ္ပသာဒနလက္ခဏသဒ္ဓါပဉ္စာ ပြီး၏။

၁၁-သပ္ပကန္တနုလက္ခဏသဒ္ဓါပညာ

(သဒ္ဓါ၏ ပြေးဝင်ခြင်းလက္ခဏာ ပြသနာ)

၁၁။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန သဒ္ဓါသည် အဘယ်သို့လျှင် ပြေးဝင်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိပါသနည်း ဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် တပါးသော သူတို့၏ ကံလေသာမှ လွတ်မြောက်သောစိတ်ကို ရှုမြင်၍ သောတာပတ္တိဖိုလ်၌လည်းကောင်း သကဒါဂါမိ ဖိုလ်၌လည်းကောင်း အနာဂါမိဖိုလ်၌လည်းကောင်း အရဟတ္တဖိုလ်၌လည်းကောင်း ကောင်းစွာ ပြေးဝင်၏။ မရောက်သေးသော မဂ်ဖိုလ်သို့ ရောက်ခြင်းငှါ မရသေးသော မဂ်ဖိုလ်ကို ရခြင်းငှါ မျက်မှောက်မပြုရသေးသော မဂ်ဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုရခြင်းငှါ အားထုတ်မှုကို ပြုလုပ်၏။ မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် သဒ္ဓါသည် ပြေးဝင်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏ဟု ဖြေကြားတော်မူ၏။

ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု လျှောက်၏။ မင်းမြတ် တောင်ထက်၌ မိုးကြီး သည်းထန်စွာ ရွာသွန်းရာ၏။ ထိုမိုးရေသည် ချိုင့်ဝှမ်းရာအတိုင်း စီးဆင်းလျက် တောင် မြောက် ချောက်ကြား ချောင်းလက်တက်တို့ကို ပြည့်လျှံစေ၍ မြစ်ကို ပြည့်စေရာ၏။ ထိုမြစ်သည် ကမ်းနှစ်ဖက်တို့ကို လျှံတက်ယိုစီး၍ သွားရာ၏။ ထိုစဉ်အခါ၌ လူများအပေါင်းသည် လာ၍ ထိုမြစ်၏ တိမ်သည့်အဖြစ် ကိုလည်းကောင်း နက်သည့်အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း မသိသဖြင့် ကြောက်သည်ဖြစ်၍ တုန်ရွံ့လျက် ကမ်းနား၌ ရပ်တည်နေရာ၏။ ထိုစဉ်အခါ၌ တယောက်သော ယောက်ျားသည် လာလတ်၍ မိမိ အားအင်ကိုလည်းကောင်း သတ္တိအစွမ်းကိုလည်းကောင်း ကောင်းစွာမြင်သဖြင့် မြဲစွာခါးတောင်း ကျိုက်လျက် မြစ်သို့သက်ဆင်း၍ ကူးရာ၏။ ထိုကူးနေသောယောက်ျားကို မြင်သည်ရှိသော် လူများ အပေါင်းသည်လည်း ကူးရာသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် တပါးသောသူတို့၏ ကံလေသာမှလွတ်မြောက်သော စိတ်ကို ရှုမြင်၍ သောတာပတ္တိ ဖိုလ်၌လည်းကောင်း သကဒါဂါမိ ဖိုလ်၌လည်းကောင်း အနာဂါမိ ဖိုလ်၌လည်းကောင်း အရဟတ္တဖိုလ်၌လည်းကောင်း ကောင်းစွာသက်ဝင်၏။ မရောက်သေးသောမဂ်ဖိုလ်သို့ ရောက်ခြင်း ငှါ မရသေးသော မဂ်ဖိုလ်ကို ရခြင်းငှါ မျက်မှောက်မပြုရသေးသော မဂ်ဖိုလ်ကို မျက်မှောက် ပြုရခြင်းငှါ အားထုတ်မှုကို ပြုလုပ်၏။ မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် သဒ္ဓါသည် ပြေးဝင်ခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏ဟု ဖြေကြားတော်မူ၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် သံယုတ္တနိကာယ်မြတ်၌-

“သဒ္ဓါတရားဖြင့် ဝဋ်ဩဿသမုဒ္ဒရာကြီးကို ကူးခပ်လွန်မြောက်နိုင်၏။ မမေ့မလျော့ခြင်း သတိတရားဖြင့် သံသရာပင်လယ်ကြီးကို ကူးခပ် လွန်မြောက်နိုင်၏။ လုံ့လအားထုတ် ခြင်းဖြင့် ဆင်းရဲမျိုးအပေါင်းကို လွန်မြောက်နိုင်၏။ ပညာဖြင့် စင်ကြယ်နိုင်၏” ဟူသောစကားကိုလည်း ဟောကြားတော်မူအပ်၏ ဟု သာကေဆောင်၍ မိန့်တော်မူ၏။

အရှင်ဘုရား နာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

တဆယ့်တခုမြောက် သပ္ပကန္တနုလက္ခဏသဒ္ဓါပညာ ပြီး၏။

၁၂-ဝိရိယလက္ခဏပဉ္စာ

(ဝိရိယလက္ခဏာ ပြဿနာ)

၁၂။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဝိရိယသည် အဘယ်လက္ခဏာရှိပါသနည်း”ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် ဝိရိယသည် စောက်ကန်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဝိရိယ ထောက်ကန်အပ် ကုန်သော ကုသိုလ်တရားအားလုံးတို့သည် မဆုတ်ယုတ်ကြကုန်ဟု ဖြေကြားတော်မူ၏။

ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့”ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ယောက်ျားသည် အိမ်ပြိုကျသည် ရှိသော် အခြားသော သစ်ဖြင့် စောက်ကန် ထားရာ၏။ ထောက်ကန်ထားသည်ရှိသော် ထိုအိမ်သည် မပြိုကျရာသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဝိရိယသည် ထောက်ကန်ထားခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဝိရိယဖြင့် ထောက်ကန်ထားအပ်ကုန်သော ကုသိုလ်တရားအားလုံးတို့သည် မဆုတ် ယုတ်ကြကုန်ဟု (ဖြေကြားတော်မူ၏)။

ထို့ထက်အလွန် ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အနည်းငယ်သော စစ်သည်ကို များပြားသော စစ်သည်သည် ဖျက်ဆီးရာ၏။ ထိုသို့ဖျက်ဆီးသောအခါ၌ မင်းသည် အချင်းချင်း သတိပေးရာ၏။ ထပ်ပို့ဖြည့်စွက်ရာ၏။ မိမိ၏ အနည်းငယ်သောစစ်သည်အား တပ်ကူ စစ်အင်အားကို ဖြည့်စွက်ပေးရာ၏။ ထိုတပ်ကူစစ်အင်အားနှင့်တကွ အနည်းငယ်သောစစ်သည်သည် များစွာသော စစ်သည်ကို ဖျက်ဆီးရာသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဝိရိယသည် ချီးမြှောက် ထောက်ကန်ထားခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဝိရိယဖြင့် ထောက်ကန်ထားအပ်ကုန်သော ကုသိုလ်တရား အားလုံးတို့သည် မဆုတ်ယုတ်ကုန်။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် “ရဟန်းတို့ လုံ့လနှင့်ပြည့် စုံသော အရိယာတပည့်သည် အကုသိုလ်ကို ပယ်စွန့်၏။ ကုသိုလ်ကို ပွားများ၏။ အပြစ်ရှိသည်ကို ပယ်စွန့်၏။ အပြစ်ကင်းသည်ကို ပွားများ၏။ ကိလေသာမှ စင်ကြယ်သော မိမိကိုယ်ကိုဆောင် ရာ၏”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောကြားတော်မူအပ်၏ဟု (သာဓကဆောင်၍ မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

တဆယ့်နှစ်ခုမြောက် ဝိရိယလက္ခဏာပဉ္စာ ပြီး၏။

၁၃-သတိလက္ခဏပဉ္စာ

(သတိလက္ခဏာ ပြဿနာ)

၁၃။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန သတိသည် အဘယ်လက္ခဏာ ရှိပါသနည်း”ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် သတိသည် မပျောက်ပျက်စေခြင်း လက္ခဏာလည်း ရှိ၏။ သိမ်းဆည်း ခြင်း လက္ခဏာလည်း ရှိ၏ဟု (ဖြေကြားတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား သတိသည် အဘယ်သို့လျှင် မပျောက်ပျက်စေခြင်း လက္ခဏာရှိပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သတိဖြစ်သည် ရှိသော် ကုသိုလ် အကုသိုလ် အပြစ်ရှိ အပြစ်မဲ့ အယုတ်အမြတ် မည်းညစ် ဖြူစင်သော အဖို့ရှိသော တရားတို့ကို “ဤတရားတို့ကား သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့တည်း၊ ဤတရားတို့ကား သမ္မုတေန် လေးပါးတို့တည်း၊ ဤတရားတို့ကား ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့တည်း၊ ဤတရားတို့ကား ဣန္ဒြေငါးပါး တို့တည်း၊ ဤတရားတို့ကား ဗိုလ်ငါးပါးတို့တည်း၊ ဤတရားတို့ကား ဗောဇ္ဈင် ခုနစ်ပါးတို့တည်း၊ ဤတရားကား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယဂေတည်း၊ ဤတရားကား သမထတည်း၊ ဤတရားကား

ဝိပဿနာတည်း၊ ဤတရားကား ဝိဇ္ဇာတည်း၊ ဤတရားကား ဝိမုတ္တိတည်း”ဟု မပျောက်ပျက်စေတတ်၊ ထိုသို့ မပျောက်ပျက်စေတတ်သောကြောင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မှီဝဲသင့်သော တရားတို့ကို မှီဝဲ၏၊ မမှီဝဲသင့်သော တရားတို့ကို မမှီဝဲ၊ ဆည်းကပ်သင့်သော တရားတို့ကို ဆည်းကပ်၏၊ မဆည်းကပ်သင့်သော တရားတို့ကို မဆည်းကပ်။ မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် သတိသည် မပျောက်ပျက်စေခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏ဟု (ဖြေကြားတော်မူ၏)။

ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် စကြာဝတေးမင်း၏ ဘဏ္ဍာစိုးသည် စကြာဝတေးမင်းကို ညဉ့်တိုင်း နံနက်တိုင်း “မင်းမြတ် သင်မင်းမြတ်၏ ဆင်တို့သည် ဤမျှရှိကုန်၏၊ မြင်းတို့သည် ဤမျှရှိကုန်၏၊ ရထားတို့သည် ဤမျှရှိကုန်၏၊ ခြေသည်တို့သည် ဤမျှရှိကုန်၏၊ ငွေသည် ဤမျှ ရှိ၏၊ ရွှေသည် ဤမျှရှိ၏၊ ဥစ္စာဘဏ္ဍာအစုသည် ဤမျှရှိ၏၊ ထိုစည်းစိမ်ကို အရှင်မင်းမြတ်သည် အောက်မေ့တော်မူပါလော့”ဟု စည်းစိမ်ကို အောက်မေ့စေလျက် မင်း၏ ဥစ္စာဘဏ္ဍာအစုကို မပျောက်ပျက်စေသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် သတိ ဖြစ်သည်ရှိသော် ကုသိုလ် အကုသိုလ် အပြစ်ရှိ အပြစ်မဲ့ အယုတ် အမြတ် မည်းညစ်ဖြူစင်သော အဖို့ရှိကုန်သော တရားတို့ကို ဤတရားတို့ကား သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့တည်း၊ ဤတရားတို့ကား သမ္မပ္ပဓာန်လေးပါးတို့တည်း၊ ဤတရားတို့ကား ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့တည်း၊ ဤတရားတို့ကား ဣန္ဒြေငါးပါးတို့တည်း၊ ဤတရားတို့ကား ဗိုလ်ငါးပါးတို့တည်း၊ ဤတရားတို့ကား ဗောဇ္ဈင် ခုနစ်ပါးတို့တည်း၊ ဤတရားကား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယာမဂ်တည်း၊ ဤတရားကား သမထတည်း၊ ဤတရားကား ဝိပဿနာတည်း၊ ဤတရားကား ဝိဇ္ဇာတည်း၊ ဤတရားကား ဝိမုတ္တိတည်း”ဟု မပျောက်ပျက်စေသောကြောင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မှီဝဲသင့်သောတရားတို့ကို မှီဝဲ၏၊ မမှီဝဲသင့်သောတရားတို့ကို မမှီဝဲ၊ ဆည်းကပ်သင့်သောတရားတို့ကို ဆည်းကပ်၏၊ မဆည်းကပ်သင့်သောတရားတို့ကို မဆည်းကပ်။ မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် သတိသည် မပျောက်ပျက်စေခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ဟု (ဖြေကြားတော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရား သတိသည် အဘယ်သို့လျှင် သိမ်းဆည်းခြင်းလက္ခဏာ ရှိပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သတိဖြစ်သည်ရှိသော် အစီးအပွားရှိ အစီးအပွားမဲ့ ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းသဘောတို့ကို “ဤတရားတို့ကား အစီးအပွားရှိကုန်၏၊ ဤတရားတို့ကား အစီးအပွား မရှိကုန်၊ ဤတရားတို့ကား ကျေးဇူးများကုန်၏၊ ဤတရားတို့ကား ကျေးဇူးမများကုန်” ဟု ကောင်းစွာ စူးစမ်းတတ်၏၊ ထိုသို့ စူးစမ်းတတ်သောကြောင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အစီးအပွားမရှိသောတရားတို့ကို ပယ်၍ အစီးအပွားရှိသော တရားတို့ကို သိမ်းဆည်း၏၊ ကျေးဇူးမများသော တရားတို့ကို ပယ်၍ ကျေးဇူးများသော တရားတို့ကို သိမ်းဆည်း၏၊ မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် သတိသည် သိမ်းဆည်းခြင်းလက္ခဏာရှိ၏ဟု (ဖြေကြားတော်မူ၏)။

ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် စကြာဝတေးမင်း၏ သားကြီးရတနာသည် “ဤသူတို့ကား မင်းအား အစီးအပွားရှိကုန်၏၊ ဤသူတို့ကား မင်းအား အစီးအပွား မရှိကုန်၊ ဤသူတို့ကား ကျေးဇူးများကုန်၏၊ ဤသူတို့ကား ကျေးဇူးမများကုန်” ဟု မင်း၏ အစီးအပွားရှိသူ မရှိသူတို့ကို သိ၏၊ ထိုသို့ သိခြင်းကြောင့် အစီးအပွားမရှိသူတို့ကို ပယ်၍ အစီးအပွားရှိသူတို့ကို သိမ်းဆည်းသကဲ့သို့ ကျေးဇူးမရှိသူတို့ကို ပယ်၍ ကျေးဇူးရှိသူတို့ကို သိမ်းဆည်းသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူပင်လျှင် သတိဖြစ်သည်ရှိသော် အစီးအပွားရှိ အစီးအပွားမရှိကုန်သော တရား

တို့၏ ဖြစ်ခြင်းသဘောတို့ကို “ဤတရားတို့ကား အစီးအပွားရှိကုန်၏၊ ဤတရားတို့ကား အစီးအပွား မရှိကုန်၊ ဤတရားတို့ကား ကျေးဇူးများကုန်၏၊ ဤတရားတို့ကား ကျေးဇူးမများကုန်” ဟု ကောင်းစွာ စူးစမ်းတတ်၏။ ထိုသို့ စူးစမ်းခြင်းကြောင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် သည် အစီးအပွားမရှိသော တရားတို့ကို ပယ်၍ အစီးအပွားရှိသော တရားတို့ကို သိမ်းဆည်း၏။ ကျေးဇူးမများသော တရားတို့ကို ပယ်၍ ကျေးဇူးများသော တရားတို့ကို သိမ်းဆည်း၏။ မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် သတိသည် သိမ်းဆည်းခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် “ရဟန်းတို့ ငါသည် အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ကို အရာခပ်သိမ်း၌ အလိုရှိအပ်၏” ဟူသော ဤစကားကိုလည်း ဟောကြားတော်မူ၏ဟု (သာဓကဆောင်၍ မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

တဆယ့်သုံးခုမြောက် သတ်လက္ခဏပဉ္စာ ပြီး၏။

၁၄-သမာဓိလက္ခဏပဉ္စာ

(သမာဓိလက္ခဏာ ပြဿနာ)

၁၄။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန သမာဓိသည် အဘယ်လက္ခဏာ ရှိပါသနည်း” ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် သမာဓိသည် ကြီးမားပြဋ္ဌာန်းခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ကုသိုလ်တရား အားလုံးတို့သည် သမာဓိလျှင် ပြဋ္ဌာန်းကုန်၏။ သမာဓိ၌ ညွတ်ကုန်၏။ သမာဓိ၌ ကိုင်းကုန်၏။ သမာဓိ၌ ရှိုင်းကုန်၏ဟု (ဖြေကြားတော်မူ၏)။

ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် စုလစ်မွမ်းချွန် အထွတ် တပ်သော အိမ်၏ အခြင်ဟူသမျှအားလုံးတို့သည် စုလစ်မွမ်းချွန် အထွတ်သို့ ရောက်ကုန်၏။ အထွတ်၌ ညွတ် ကိုင်းကုန်၏။ အထွတ်၌ စုရုံးကုန်၏။ စုလစ်မွမ်းချွန်အထွတ်ကို ထိုအခြင်သစ်ဝါးတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုရသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကုသိုလ်တရားအားလုံးတို့သည် သမာဓိလျှင် ပြဋ္ဌာန်း ကုန်၏။ သမာဓိ၌ ညွတ်ကုန်၏။ သမာဓိ၌ ကိုင်းကုန်၏။ သမာဓိ၌ ရှိုင်းကုန်၏ဟု (ဖြေကြားတော် မူ၏)။

ထို့ထက်အလွန် ဥပမာပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် တစုံတဦးသောမင်း သည် အင်္ဂါလေးပါးရှိသော စစ်သည်နှင့်အတူ စစ်မြေပြင်သို့ သက်ရောက်ရာ၏။ ဆင်တပ် မြင်းတပ် ရထားတပ် ခြေသည်သူရဲတပ်ဟူသော စစ်တပ်အားလုံးတို့သည် ထိုမင်းသာလျှင် အကြီးအမှူးရှိ ကုန်၏။ ထိုမင်း၌ ညွတ်ကုန်၏။ ထိုမင်း၌ ကိုင်းကုန်၏။ ထိုမင်း၌ ရှိုင်းကုန်၏။ ထိုမင်းသို့သာလျှင် အစဉ်လိုက်ကုန်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကုသိုလ်ဟူသမျှအားလုံးတို့သည် သမာဓိလျှင် ပြဋ္ဌာန်းကုန်၏။ သမာဓိ၌ ညွတ်ကုန်၏။ သမာဓိ၌ ကိုင်းကုန်၏။ သမာဓိ၌ ရှိုင်းကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် သမာဓိသည် ကြီးမားပြဋ္ဌာန်းခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် “ရဟန်းတို့ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ တရားကို ပွားများကုန်လော့၊ တည်ကြည်သော ရဟန်းသည် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏” ဟု ဤဒေသနာကိုလည်းဟောတော်မူအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

တဆယ့်လေးခုမြောက် သမာဓိလက္ခဏပဉ္စာ ပြီး၏။

၁၅-ပညာလက္ခဏပဉ္စာ

(ပညာလက္ခဏာ ပြဿနာ)

၁၅။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန ပညာသည် အဘယ်လက္ခဏာ ရှိပါသနည်း” ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် ငါသည် ရှေးမနသိကာရ အမေး၌ပင် “ပညာသည် ပိုင်းဖြတ်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏” ဟူ၍ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီ။ တနည်းသော်ကား ပညာသည် ထွန်းလင်းတောက်ပခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏ဟု (ဖြေကြားတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ပညာသည် အဘယ်သို့ ထွန်းလင်း တောက်ပခြင်း လက္ခဏာရှိပါသနည်းဟု(မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ပညာဖြစ်သည်ရှိသော် အဝိဇ္ဇာ အမှိုက်တိုက်ကို မှုတ်လွှင့်(ဖျက်ဆီး)၏။ ဝိဇ္ဇာအလင်းရောင်ကို ဖြစ်ပေါ်စေ၏။ ဉာဏ်အလင်းရောင်ကို ထွန်းပြ၏။ အရိယာသစ္စာတို့ကို ထင်ရှား ပေါ်လွင်အောင် ပြ၏။ ထိုသို့ ထင်ရှားခြင်းကြောင့် ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် “အမြဲမရှိ ‘အနိစ္စ’ ဟု” လည်းကောင်း၊ “ဆင်းရဲ အဘိ ‘ဒုက္ခ’ ဟု” လည်းကောင်း၊ သာယာတပ်မက်စရာ အစိုအခဲအနှစ်မရှိ ‘အနတ္တ’ ဟု” လည်းကောင်း ကောင်းမွန် ဖြောင့်မှန်သောဉာဏ်ဖြင့် ရှုမြင်နိုင်၏ဟု (ဖြေကြားတော်မူ၏)။

ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ယောက်ျားသည် မိုက်မှောင်သော အိမ်၌ ဆီမီးကို သွင်းဆွ၏။ သွင်းပြီးသော ဆီမီးသည် အမှိုက်မှောင်ကို မှုတ်လွှင့်လျက် အရောင်ကို ဖြစ်စေကာ အလင်းကို ထွန်းပြ၍ အဆင်းတို့ကို ပေါ်လွင်အောင်ပြုသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာ လျှင် ပညာဖြစ်သည်ရှိသော် အဝိဇ္ဇာအမှိုက်တိုက်ကိုမှုတ်လွှင့် (ဖျက်ဆီး)၏။ ဝိဇ္ဇာအလင်းရောင်ကို ဖြစ်ပေါ်စေ၏။ ဉာဏ်အလင်းရောင်ကို ထွန်းပြ၏။ အရိယာသစ္စာတို့ကို ထင်ရှား ပေါ်လွင်အောင် ပြ၏။ ထိုသို့ ထင်ရှားခြင်းကြောင့် ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အမြဲမရှိ ‘အနိစ္စ’ ဟု လည်းကောင်း။ “ဆင်းရဲအဘိ ‘ဒုက္ခ’ ဟု လည်းကောင်း၊ “သာယာတပ်မက်စရာအစိုအခဲအနှစ်မရှိ ‘အနတ္တ’ ဟု” လည်းကောင်း၊ ကောင်းမွန်ဖြောင့်မှန်သောဉာဏ်ဖြင့် ရှုမြင်နိုင်၏။ မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် ပညာသည် ထွန်းလင်း တောက်ပခြင်းလက္ခဏာရှိ၏ဟု (ဖြေကြားတော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရား နာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

တဆယ့်ငါးခုမြောက် ပညာလက္ခဏပဉ္စာ ပြီး၏။

၁၆-နာနာမွှာနံ ကေကိစ္စအဘိနိပ္ပါဒန ပဉ္စာ

(တရားအသီးသီးတို့ အကျိုးတခုတည်းကို ပြီးစီးခြင်းပြဿနာ)

၁၆။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤဆိုခဲ့ပြီးသောတရားတို့သည် အသီးအသီး ဖြစ်ကြကုန်လျက် တခုတည်းသော အကျိုးကို ပြီးစေနိုင်ကုန်သလော” ဟုမေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် ဆိုခဲ့ပြီးသောတရားတို့သည် အသီးသီးဖြစ်ကုန်လျက် တခုတည်းသော အကျိုးကို ပြီးစေနိုင်ကုန်၏။ ကိလေသာတို့ကို သတ်နိုင်ကုန်၏ဟု (ဖြေကြားတော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရား အဘယ်သို့လျှင် ဤဆိုခဲ့ပြီးသော တရားတို့သည် အသီးအသီး ဖြစ်ကြကုန်လျက် တခုတည်းသော အကျိုးကို ပြီးစေပါကုန်သနည်း၊ ကိလေသာတို့ကို သတ်နိုင်ပါကုန်သနည်း၊ ဥပမာပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဆင်တပ် မြင်းတပ် ရထားတပ်

ခြေလျင်တပ်ဟူသော စစ်တပ်တို့သည် အသီးသီး ဖြစ်ကြကုန်လျက် စစ်မြေပြင်၌ တပါးစစ်သည်ကို နှိမ်နင်းအောင်မြင်ခြင်းဟူသော တခုတည်းသောအကျိုးကို ပြီးစေကုန်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူ သာလျှင် ဆိုခဲ့ပြီးသော တရားတို့သည် အသီးသီး ဖြစ်ကြကုန်လျက် တခုတည်းသော အကျိုးကို ပြီးစေကုန်၏။ ကိလေသာတို့ကို သတ်နိုင်ကုန်၏ဟု ဖြေကြားတော်မူ၏။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

တဆယ့်ခြောက်ခုမြောက် နာနာဓမ္မာနံ ကေကိစ္စအဘိနိပ္ပိဒနပဉ္စာ ပြီး၏။

ရှေးဦးစွာသော မဟာဝဂ် ပြီး၏။

ဤမဟာဝဂ်၌ အမေးပုစ္ဆာပြဿနာ တဆယ့်ခြောက်ပါးတို့တည်း။

၂-အဋ္ဌါနဝဂ်

၁ ဓမ္မသန္တတိပဉ္စာ

(တရားအစဉ်အဆက် ဆက်စပ်ပုံ ပြဿနာ)

၁။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန အကြင်သူသည် ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ပေါ်၏။ ထိုပဋိသန္ဓေ စွဲနေဖြစ်ပေါ်လာသောသူသည် ထိုရှေးဘဝကသူပင် ဖြစ်ပါသလော၊ သို့မဟုတ် အခြားသူလော”ဟု မေးလျှောက်၏။ နာဂသေနမထေရ်သည် “ထိုရှေးဘဝက သူလည်း မဟုတ် အခြားသူလည်း မဟုတ်”ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့။ မင်းမြတ် ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း၊ အကြင်အခါ၌ သင်မင်းကြီးသည် ငယ်ရွယ်သူ နုပျိုသူ သေးကွေးသူ ပက်လက် အိပ်တတ်ကာမျှ ဖြစ်သော ကလေး သူငယ်ဖြစ်ခဲ့၏။ အခုအခါ ကြီးလာသော သင်မင်းကြီးသည် ထိုသူငယ်ပင် ဖြစ်လေသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ယင်းသို့မဟုတ်ပါ ငယ်ရွယ်နုပျိုသေးကွေး၍ ပက်လက်အိပ်တတ် ကာမျှဖြစ်သော ထိုသူငယ်သည် တခြားဖြစ်၍ ယခုအခါ ကြီးလာသော အကျွန်ုပ်သည် တခြား ဖြစ်ပါ၏ (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤသို့ ငယ်သူတခြား ကြီးသူတခြားဖြစ်ခဲ့သော် အမိဟူ၍လည်း ဖြစ်နိုင်တော့မည် မဟုတ်၊ အဖဟူ၍လည်း ဆရာသမားဟူ၍လည်း အတတ်တတ်သောသူဟူ၍လည်း သီလရှိသောသူ ဟူ၍လည်း ပညာရှိသောသူ ဟူ၍လည်း ဖြစ်နိုင်တော့မည်မဟုတ်၊ မင်းမြတ် အသို့နည်း ဘဝအစ ကလေးရေကြည် တည်စဉ်က အမိသည် အခြားတယောက် ဖြစ်လေသလော၊ အမြွှပ်ဖြစ်စဉ်က အမိသည် အခြားတယောက် ဖြစ်လေသလော၊ သားတစ်ဖြစ်စဉ်က အမိသည် အခြားတယောက် ဖြစ်လေသလော၊ အတုံးအခဲဖြစ်စဉ်က အမိသည် အခြားတယောက် ဖြစ်လေ သလော၊ သူငယ်ဖြစ်စဉ်က အမိသည် အခြားတယောက် ဖြစ်လေသလော၊ ကြီးလာသောအခါ အမိသည် အခြားတယောက် ဖြစ်လေသလော၊ အခြားတယောက်သည် အတတ်ပညာ သင်ယူ၍ အခြားတယောက် အတတ်ပညာတတ်မြောက်သူ ဖြစ်လေသလော။ အခြားတယောက်သည် မကောင်းမှုကို ပြု၍ အခြားတယောက်သည် လက်ခြေ အဖြတ်ခံရလေသလောဟု(မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ဤသို့ကား မဟုတ်သင့်ပါ၊ အရှင်ဘုရား ဤအတိုင်း သူတပါးက မေးသော် အရှင်ဘုရား က အဘယ်သို့ ဖြေဆိုမည်နည်းဟု(လျှောက်၏)။ အရှင်နာဂသေန မထေရ်သည် “မင်းမြတ် ငါသည် ပင်လျှင် ငယ်ရွယ်နုပျိုသေးကွေး၍ ပက်လက်အိပ်တတ်ကာမျှ သူငယ်သည် ဖြစ်ခဲ့ပြီးလျှင် ငါသည် ပင်လျှင် ယခုအခါ၌ ကြီးရင့်၏။ ဤကိုယ်ကိုသာလျှင် အမိပြု၍ ထိုအလုံးစုံသော ငယ်သောအရွယ် စသည်တို့ကို တပေါင်းတည်း သိမ်းရုံးအပ်ကုန်၏”ဟု (ဖြေကြားတော်မူ၏)။

ထို့ထက်အလွန် ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် တစုံတယောက်သော ယောက်ျားသည် မီးထိုင်ကို ညှိသွန်းရာ၏။ ထိုမီးတိုင်သည် တညဉ့်လုံးလုံး ထွန်းတောက်ရာအံ့လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ဟုတ်မှန်ပါ၏။ တညဉ့်လုံးလုံး ထွန်းတောက်ရာပါလို၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အသို့နည်း ညဉ့်ဦးယံ၌ အကြွင်းမီးတောက် မီးလျံသည် ရှိ၏။ သန်းခေါင်ယံ၌ မီးတောက် မီးလျံသည် ထိုညဉ့်ဦးယံကရှိသော မီးတောက် မီးလျံပင်လောဟု(မေးတော်မူ၏)။ မဟုတ်ပါအရှင်ဘုရား။ သန်းခေါင်ယံ၌ အကြင် မီးတောက် မီးလျံသည် ရှိ၏။ မိုးသောက်ယံ၌ မီးတောက် မီးလျံသည် ထိုသန်းခေါင်ယံက ရှိသော မီးတောက်

မီးလုံပင်လောဟု(မေးတော်မူ၏)။ မဟုတ်ပါ အရှင်ဘုရား။ မင်းမြတ် အသိနည်း ညဉ့်ဦးယံ၌ ရှိသော ထိုမီးလုံသည် တပါးတခြားဖြစ်သလော၊ သန်းခေါင်ယံ၌ရှိသောမီးလုံသည် တပါးတခြား ဖြစ်သလော၊ မိုးသောက်ယံ၌ရှိသောမီးလုံသည် တပါးတခြားဖြစ်သလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ထိုသို့မဟုတ်ပါ၊ ထိုညဉ့်ဦးယံ၌ရှိသော မီးလုံကိုသာလျှင် အမှီပြု၍ တညဉ့်လုံးလုံး ထွန်းတောက်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် တရား အစဉ်အဆက်သည် ရွှေနောက် ဆက်စပ်၏၊ တပါးတခြားသောတရားသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ တပါးတခြားသော တရားသည် ချုပ်ငြိမ်း၏၊ မရှေးမနှောင်း တပြိုင်နက်ကဲ့သို့ ရွှေနောက် ဆက်စပ်၏။ ထိုသို့ တပြိုင်နက်ကဲ့သို့ဖြစ်၍ ချုပ်ပျက်ဆက်စပ်သောကြောင့် ထိုရှေးသူလည်းမဟုတ်၊ ထိုရှေးသူမှတစ်ပါး တခြားကသူလည်း မဟုတ်၊ ရှေးဘဝဖြစ်သော ဝိညာဉ်တရား၌ နောက်ဘဝဖြစ်သော ဝိညာဉ် တရားသည် ပေါင်းရုံးခြင်းသို့ ရောက်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ထို့ထက်အလွန် ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် ညှစ်အပ်သောနို့ ရည်သည်ကာလခြားသဖြင့် နို့ ဓမ္မဖြစ်ရ၏။ နို့ ဓမ္မမှဆီဦး၊ ဆီဦးမှထောပတ်ဖြစ် ရ၏။ ယင်းနို့ ရည်သည်ပင် နို့ ဓမ္မ၊ ယင်းနို့ ဓမ္မသည်ပင်ဆီဦး၊ ယင်းဆီဦးသည်ပင်ထောပတ်တည်း ဟု အကြင်သူ သည်ဆိုငြားအံ့၊ ထိုသို့ဆိုသောသူသည် မဖောက်မပြန်မှန်ကန်စွာဆိုသည်မည်ရာပါအံ့ လောဟု(မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မှန်ကန်စွာဆိုသည် မမည်ရာပါ၊ ထိုနို့ ရည်ကိုသာ အမှီပြု၍ နို့ ဓမ္မစသည် ဖြစ်ချေ၏ဟု(လျှောက်၏)။ မင်းမြတ်ဤအတူသာလျှင် တရား အစဉ်အဆက်သည် ရွှေနောက် ဆက်စပ်၏၊ တပါးတခြားသောတရားသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏၊ တပါးတခြားသော တရားသည် ချုပ်ငြိမ်း၏၊ မရှေးမနှောင်း တပြိုင်နက်ကဲ့သို့ ရွှေနောက်ဆက်စပ်၏၊ ထိုသို့ တပြိုင် နက်ကဲ့သို့ဖြစ်၍ ချုပ်ပျက် ဆက်စပ်သောကြောင့် ထိုရှေးသူလည်း မဟုတ်၊ ထိုရှေးသူမှ တပါး တခြားကသူလည်း မဟုတ်၊ ရှေးဘဝဖြစ်သော ဝိညာဉ်တရား၌ နောက်ဘဝဖြစ်သော ဝိညာဉ်တရား သည် ပေါင်းရုံးခြင်းသို့ ရောက်၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်မတ်ပါပေ၏ ဟု(လျှောက်၏)

ရှေးဦးစွာသော ဓမ္မသန္တတိပဉ္စာ ပြီး၏။

၂-ပဋိသန္ဓဟနပဉ္စာ

(ပဋိသန္ဓေ မနေရမှုကို သိ မသိ ပြဿနာ)

၂။ မိလိန္ဒမင်းသည်“အရှင်ဘုရား နာဂသေန ပဋိသန္ဓေမနေရသောသူသည်‘ငါ ပဋိသန္ဓေ နေရတော့မည်မဟုတ်’ဟု သိပါသလော”ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် ဟုတ်ပေ၏၊ ပဋိသန္ဓေ မနေရသောသူသည် “ငါပဋိသန္ဓေ နေရတော့မည် မဟုတ်”ဟု သိ၏။ အရှင်ဘုရား အဘယ်သို့ သိပါသနည်းဟု(မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ပဋိသန္ဓေနဲ့နေရခြင်း အကြင်အကြောင်း အထောက် အပံ့သည်ရှိ၏၊ ထိုအကြောင်း အထောက်အပံ့ ကင်းခြင်းကြောင့် ထိုသူသည်“ငါ ပဋိသန္ဓေ နေရ တော့မည်မဟုတ်”ဟု သိ၏ဟု (ဖြေကြားတော်မူ၏)။

ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု(လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် လယ်ထွန်ယောကျ်ား သည် ထွန်ယက်၍လည်းကောင်း စိုက်ပျိုး၍လည်းကောင်း စပါးကျိကိုပြည့်စေရ၏၊ ထိုလယ်ထွန် ယောကျ်ားသည် အခါတပါး၌ မထွန်ယက်ရာ မစိုက်ပျိုးရာ၊ ကောင်းစွာဆည်းပူးထားအပ်သော

စပါးကို စားမှုလည်း စားရာ၏။ စွန့်မှုလည်း စွန့်ရာ၏။ အကြောင်းအားလျော်စွာ ပြုမှုလည်း ပြုရာ၏။ မင်းမြတ် ထိုလယ်ထွန်ယောက်ျားသည် “ငါ၏စပါးကျီသည် ပြည့်နေတော့မည်မဟုတ်” ဟု သိရာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ သိနိုင်ရာပါသည် အရှင်ဘုရား။ အသို့ သိနိုင်ရာသနည်း စပါးကျီပြည့်ခြင်း၏ အကြင်အကြောင်း အထောက်အပံ့သည်ရှိ၏။ ထိုအကြောင်းအထောက်အပံ့ ကင်းခြင်းကြောင့် “ငါ၏စပါးကျီသည် ပြည့်နေတော့မည်မဟုတ်” ဟု သိနိုင်ပါသည်ဟု (လျှောက် ထား၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း၏ အကြင်အကြောင်း အထောက် အပံ့သည် ရှိ၏။ ထိုအကြောင်း အထောက်အပံ့ကင်းခြင်းကြောင့် ထိုသူသည် “ငါ ပဋိသန္ဓေ နေရတော်မည်မဟုတ်” ဟု သိ၏ဟု (မိန့်ကြားတော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရား နာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)

နှစ်ခုမြောက် ပဋိသန္ဓေဟနပညာပြီး၏။

၃-ဉာဏပညာပညာ
(ဉာဏ်နှင့်ပညာပြဿနာ)

၃။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဉာဏ်ဖြစ်သောသူအား ပညာဖြစ်ပါသလော” ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် ဉာဏ်ဖြစ်သောသူအား ပညာသည်ဖြစ်၏ဟု (ဖြေကြားတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား အသို့နည်း ဉာဏ်သည်ပင် ပညာ ဖြစ်ပါသလော ဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဉာဏ်သည်ပင် ပညာဖြစ်၏ဟု (ဖြေကြားတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား အကြင်သူအား ထိုဉာဏ်သည်ပင် ထိုပညာသာ ဖြစ်၏။ ထိုဉာဏ်ပညာ ဖြစ်သောသူသည် တွေဝေရာသလော၊ သို့မဟုတ် မတွေဝေရာသလောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ်အချို့သောအရာ၌ တွေဝေရာ၏။ အချို့သောအရာ၌ မတွေဝေရာဟု (ဖြေကြားတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား အဘယ်အရာ၌ တွေဝေ ရာပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မသိဖူးသေးသော အတတ်ပညာအရာ၌ လည်း ကောင်း မလာရောက်ဖူးသေးသော အရပ်၌လည်းကောင်း မကြားဖူးသေးသော အမည်ပညတ်၌ လည်းကောင်း တွေဝေရာ၏ဟု (ဖြေကြားတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား အဘယ်အရာ၌ မတွေဝေ ရာပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုပညာဖြင့် “အနိစ္စ” ဟူ၍လည်းကောင်း “ဒုက္ခ” ဟူ၍လည်းကောင်း “အနတ္တ” ဟူ၍လည်းကောင်း ပြုအပ်သော ဘာဝနာကံ၌ မတွေဝေရာဟု (ဖြေကြားတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ထိုဘာဝနာကံကို ပြုသောပညာရှိအား တွေဝေမှု မောဟ သည် အဘယ်သို့ ရောက်သွားပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်သည် ရှိသော် မောဟသည် ဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်ကာမျှ ထိုခဏ၌ပင် ချုပ်ပျောက်လေတော့၏။

ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့။ မင်းမြတ် တစုံတယောက်သော ယောက်ျားသည် မှောင်သော အိမ်၌ ဆီမီးကို ညှိထွန်းရာ၏။ ထိုဆီမီးညှိထွန်းခြင်းကြောင့် အမှိုက်မှောင်သည် ချုပ်ပျောက်၍ အရောင်အလင်း ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်သည်ရှိသော် မောဟသည် ဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်ကာမျှ ထိုခဏ၌ပင် ချုပ်ပျောက်လေတော့၏ဟု (မိန့်ကြားတော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရား ပညာသော်ကား အဘယ်သို့ရောက်သွားပါတော့သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ပညာသည်လည်း မိမိပြုလုပ်ဖွယ်ကို သိခြင်းကိစ္စကို ပြုပြီး၍ ပြုပြီးကာမျှ ထိုခဏ၌ပင်

ချုပ်ပျောက်၏။ “အနိစ္စ”ဟူ၍လည်းကောင်း “ဒုက္ခ”ဟူ၍လည်းကောင်း “အနတ္တ”ဟူ၍ လည်းကောင်း ပညာကပြုအပ်သော ဘာဝနာကံသည် မချုပ်ပျောက်ဟု (ဖြေကြားတော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ပညာသည် မိမိပြုလုပ်ဖွယ် သံခြင်းကိစ္စကို ပြုပြီး၍ ပြုပြီးကာမျှ ထိုခဏ၌ပင် ချုပ်ပျောက်၏။ “အနိစ္စ”ဟူ၍လည်းကောင်း “ဒုက္ခ”ဟူ၍လည်းကောင်း “အနတ္တ”ဟူ၍လည်းကောင်း ပညာကပြုအပ်သော ထိုဘာဝနာကံသည် မချုပ်ပျောက်”ဟု အကြင်စကားကို အရှင်ဘုရား ဆိုတော်မူ၏။ ထိုစကား၏ ဥပမာကို ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု(လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် တစုံတယောက်သော ယောက်ျားသည် ညဉ့်အခါ သဝဏ်လွှာစာကို စေလွှတ်လိုသည်ဖြစ်၍ စာရေးကို ခေါ်စေပြီးလျှင် ဆီမီးညှိထွန်းလျက် သဝဏ်လွှာစာကို ရေးသားစေရာ သဝဏ်လွှာစာကို ရေးသားပြီးသောအခါ ဆီမီးကို ငြိမ်းစေရာ၏။ ဆီမီးကို ငြိမ်းစေပြီးသော်လည်း သဝဏ်လွှာစာသည် မပျောက်ရာသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ပညာသည် မိမိပြုလုပ်ဖွယ် သံခြင်းကိစ္စကို ပြုပြီး၍ ပြုပြီးကာမျှ ထိုခဏ၌ပင် ချုပ်ပျောက်၏။ “အနိစ္စ”ဟူ၍လည်းကောင်း “ဒုက္ခ”ဟူ၍လည်းကောင်း “အနတ္တ”ဟူ၍ လည်းကောင်း ထိုပညာက ပြုအပ်သော ဘာဝနာကံသည် မချုပ်ပျောက်ဟု (မိန့်ကြားတော်မူ၏)။

ထို့ထက်အလွန် ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် အရှေ့တိုင်းတို့၌ ရှိသောလူတို့သည် လောင်သောမီးကို ငြိမ်းစိမ့်သောငှါ အိမ်တိုင်းအိမ်တိုင်း ရေအိုး ငါးလုံး ငါးလုံးစီ ထားကုန်၏။ အိမ်ကို မီးလောင်ခဲ့သော် ထိုငါးလုံးသော ရေအိုးတို့ကို အိမ်၏အထက်၌ ပစ်လွှင့်ကုန်၏။ ယင်းသို့ ပစ်လွှင့်သောကြောင့် မီးသည် ငြိမ်းလေ၏။ မင်းမြတ် အသို့နည်း လူတို့အား တဖန် ထိုပစ်လွှင့်လိုက်သော ရေအိုးတို့ဖြင့် အိုးကိစ္စကို ပြုကုန်ဦးအံ့ဟု စိတ်အကြံ ဖြစ်လေဦးမည်လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား အိုးကိစ္စကို ပြုရကုန်အံ့ဟု စိတ်အကြံ မဖြစ်နိုင်တော့ပါ။ ထိုရေအိုးတို့ဖြင့် အလိုမရှိတော့ပါ။ ထိုရေအိုးတို့ဖြင့် အဘယ်ပြုတော့အံ့နည်းဟု(လျှောက်ထားဖြေကြား၏)။ မင်းမြတ် ငါးလုံးသော ရေအိုးတို့ကဲ့သို့ သဒ္ဓါန္တေ ဝိရိယိန္တေ သတိန္တေ သမာဓိန္တေ ပညိန္တေဟူသော ဣန္တေ ငါးပါးတို့ကို မှတ်ယူအပ်ကုန်၏။ ထိုလူတို့ကဲ့သို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို မှတ်ယူအပ်၏။ မီးကဲ့သို့ ကိလေသာတို့ကို မှတ်အပ်ကုန်၏။ ငါးလုံးသော အိုးတို့ဖြင့် မီးကိုငြိမ်းစေအပ်သကဲ့သို့ ဣန္တေငါးပါးတို့ဖြင့် ကိလေသာတို့ကို ငြိမ်းအေးစေအပ်ကုန်၏။ ငြိမ်းစေအပ်ပြီးသော ကိလေသာတို့သည်လည်း တဖန် မဖြစ်ကုန်။ မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် ပညာသည် မိမိ၏ ပြုလုပ်ဖွယ် သံခြင်းကိစ္စကိုပြုပြီး၍ ပြုပြီးကာမျှ ထိုခဏ၌ပင် ချုပ်ပျောက်၏။ “အနိစ္စ”ဟူ၍လည်းကောင်း “ဒုက္ခ”ဟူ၍လည်းကောင်း “အနတ္တ”ဟူ၍လည်းကောင်း ထိုပညာက ပြုအပ်သော ဘာဝနာကံသည် မချုပ်ပျောက်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ထို့ထက်အလွန် ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် ဆေးဆရာသည် ငါးပါးသော အမြစ်ဆေးတို့ကို ယူ၍ သူနာသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ထို ငါးပါးသော အမြစ်ဆေးတို့ကိုကြိတ်၍ သူနာကို တိုက်ရာ၏။ ထိုဆေးတို့ဖြင့်လည်း အနာရောဂါတို့သည် ပျက်စီးပျောက်ငြိမ်းကုန်ရာ၏။ မင်းမြတ် အသို့နည်း ထိုဆေးဆရာအား ‘တဖန် ထိုငါးပါးသော အမြစ်ဆေးတို့ဖြင့် ဆေးကိစ္စ ပြုလုပ်ရဦးမည်’ဟု ဤသို့သော စိတ်အကြံ ဖြစ်ရာသေးသလောဟု(မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ဆေးကိစ္စကို ပြုလုပ်ရဦးမည်ဟု စိတ်အကြံမဖြစ်တော့ပါ။ ထိုငါးပါးသော အမြစ်ဆေးတို့ဖြင့် အကျိုးမရှိတော့ပါ။ ထိုငါးပါးသော အမြစ်ဆေးတို့ဖြင့် အဘယ်သို့ ပြုတော့အံ့နည်းဟု(လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ငါးပါးသော အမြစ်ဆေးတို့ကဲ့သို့ သဒ္ဓါန္တေ ဝိရိယိန္တေ

သတိန္ဒြေ သမာဓိန္ဒြေ ပညိန္ဒြေဟူသော ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို မှတ်အပ်ကုန်၏။ ဆေးဆရာကဲ့သို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို မှတ်အပ်၏။ အနာရောဂါကဲ့သို့ ကိလေသာတို့ကို မှတ်အပ်ကုန်၏။ နာသော ယောက်ျားကဲ့သို့ ပုထုဇဉ်ကို မှတ်အပ်၏။ ငါးပါးသော အမြစ်ဆေးတို့ဖြင့် သူနာ၏ အနာရောဂါ ပျက်စီးပျောက်ငြိမ်းပြီးလျှင် အနာရောဂါ ပျက်စီးပျောက်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် သူနာသည် အနာကင်းသကဲ့သို့ ဤအတူ ငါးပါးသော ဣန္ဒြေတို့ဖြင့် ကိလေသာတို့ကို ဖျက်ဆီးအပ်ကုန်၏။ ဖျက်ဆီးအပ်ကုန်သော ကိလေသာတို့သည်လည်း တဖန်မဖြစ်ကုန်။ မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် ပညာသည် မိမိ၏ ပြုလုပ်ဖွယ်သိခြင်းကိစ္စကို ပြုပြီး၍ ပြုပြီးကာမှ ထိုခဏ၌ပင် ချုပ်ပျောက်၏။ “အနိစ္စ”ဟူ၍လည်းကောင်း “ဒုက္ခ”ဟူ၍လည်းကောင်း “အနတ္တ”ဟူ၍လည်းကောင်း ထိုပညာက ပြုအပ်သော ဘာဝနာကံသည် မချုပ်ပျောက်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ထို့ထက်အလွန် ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် စစ်မြေပြင်၌ ကျက်စားသော သူရဲကောင်းသည် မြားငါးစင်းတို့ကို ကိုင်စွဲ၍ တဖက်စစ်သည်ကို အောင်နိုင်ခြင်းငှါ စစ်တလင်းသို့ သက်ဆင်းရ၏။ ထို စစ်သူရဲကောင်းသည် စစ်မြေပြင်သို့ ရောက်သည်ရှိသော် ထိုမြားငါးစင်းတို့ကို ပစ်ရ၏။ ထိုမြားငါးစင်းတို့ဖြင့် တဖက်စစ်သည်သည် ပျက်စီးရ၏။ မင်းမြတ် အသို့နည်း စစ်မြေပြင်၌ကျက်စားသော ထိုသူရဲကောင်းအား တဖန် ထိုမြားတို့ဖြင့် မြားကိစ္စကို ပြုလုပ်ရဦးမည်ဟု ဤသို့သော စိတ်အကြံ ဖြစ်ရာသေးသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မြားကိစ္စကို ပြုလုပ်ရဦးမည်ဟု စိတ်အကြံ မဖြစ်ရာပါ။ ထိုမြားတို့ဖြင့် အကျိုးမရှိတော့ပါ။ ထိုမြားတို့ဖြင့် အဘယ်ပြုတော့အံ့နည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မြားငါးစင်းတို့ကဲ့သို့ သဒ္ဓိန္ဒြေ ဝီရိယိန္ဒြေ သတိန္ဒြေ သမာဓိန္ဒြေ ပညိန္ဒြေဟူသော ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို မှတ်အပ်ကုန်၏။ မင်းမြတ် စစ်မြေပြင်၌ ကျက်စားသော သူရဲကောင်းကဲ့သို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို မှတ်အပ်၏။ တဖက်စစ်သည်ကဲ့သို့ ကိလေသာတို့ကို မှတ်အပ်ကုန်၏။ မြားငါးစင်းတို့ဖြင့် တဖက်စစ်သည်သည် ပျက်စီးသကဲ့သို့ ငါးပါးသော ဣန္ဒြေတို့ဖြင့် ကိလေသာတို့သည် ပျက်စီးကုန်၏။ ပျက်စီးကုန်ပြီးသော ကိလေသာတို့သည်လည်း တဖန် မဖြစ်ကုန်။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ပညာသည် မိမိ၏ပြုလုပ်ဖွယ် သိခြင်းကိစ္စကို ပြုပြီး၍ ပြုပြီးကာမှ ထိုခဏ၌ပင် ချုပ်ပျောက်၏။ “အနိစ္စ”ဟူ၍လည်းကောင်း “ဒုက္ခ”ဟူ၍လည်းကောင်း “အနတ္တ”ဟူ၍လည်းကောင်း ထိုပညာက ပြုအပ်သော ဘာဝနာကံသည် မချုပ်ပျောက်ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

သုံးခုမြောက် ဉာဏပညာပညာ ပြီး၏။

၄-ပဋိသန္ဓေဟနပုဂ္ဂလဝေဒိယနပညာ

(ပဋိသန္ဓေမနေသူ ဝေဒနာ ခံစား မခံစား ပြဿနာ)

၄။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန ပဋိသန္ဓေ မနေရသူ (ရဟန္တာ)ပုဂ္ဂိုလ်သည် တစုံတရာသော ဒုက္ခဝေဒနာကို ခံစားရပါသေးသလော”ဟု မေးလျှောက်၏။ နာဂသေနမထေရ်သည် အချို့သောဝေဒနာကို ခံစားရ၏။ အချို့သောဝေဒနာကို မခံစားရဟု (ဖြေတော်မူ၏)။ အဘယ်ဝေဒနာကို ခံစားရပါသနည်း၊ အဘယ်ဝေဒနာကို မခံစားရပါသနည်း။ မင်းမြတ် ကိုယ်၌ ဖြစ်သော ဝေဒနာကို ခံစားရ၏။ စိတ်၌ဖြစ်သော ဝေဒနာကို မခံစားရ။ အရှင်ဘုရား အဘယ်သို့လျှင် ကိုယ်၌ဖြစ်သောဝေဒနာကို ခံစားရပါသနည်း၊ အဘယ်သို့လျှင် စိတ်၌ဖြစ်သောဝေဒနာကို

မခံစားရပါသနည်း။ ကိုယ်၌ဆင်းရဲဝေဒနာ၏ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းငှာ အကြင်အကြောင်း အထောက်အပံ့သည် ရှိ၏။ ထိုအကြောင်းအထောက်အပံ့၏ မကင်းခြင်းကြောင့် ကိုယ်၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲဝေဒနာကို ခံစားရ၏။ စိတ်၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲဝေဒနာ၏ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းငှာ အကြင်အကြောင်း အထောက်အပံ့သည် ရှိ၏။ ထိုအကြောင်းအထောက်အပံ့ ကင်းခြင်းကြောင့် စိတ်၌ ဖြစ်သော ဆင်းရဲဝေဒနာကို မခံစားရ၊ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် “ထိုပဋိသန္ဓေမနေရသူ (ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်)သည် ကိုယ်၌ဖြစ်သော ဝေဒနာတခုကိုသာ ခံစားရ၏။ စိတ်၌ဖြစ်သော ဝေဒနာကို မခံစားရ” ဟု ဤဒေသနာတော်ကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏ဟု (ဖြေတော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန အကြင် (ရဟန္တာ) ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒုက္ခဝေဒနာကို ခံစားရ၏။ ထို (ရဟန္တာ)ပုဂ္ဂိုလ်သည် အဘယ်ကြောင့် ပရိနိဗ္ဗာန်မပြုသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား ချစ်ခင်လေးမြတ်မှု ‘တဏှာ’သည် လည်းကောင်း၊ ငြိုငြင်ထိပါးမှု ‘ဒေါသ’ သည်လည်းကောင်း မရှိ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပညာရှိကြကုန်၍ မရင့်ကျက်သေးသည်ကို မခြေချကုန်၊ ရင့်ကျက်အောင် ဆိုင်းငံ့ကုန်၏။ မင်းမြတ် ကရားစစ်သူကြီးဖြစ်သော အရှင်သာရိပုတြာမဆထရ်သည် -

“သေလွန်ခြင်းကိုလည်း ငါမနှစ်သက်၊ အသက်မသေ တည်နေရခြင်းကိုလည်း ငါမနှစ်သက်၊ စင်စစ်သော်ကား အခစားလုပ်သားသည် နှစ်တွက် လခကြေးငွေကို မျှော်လင့်တောင့်တသကဲ့သို့ ထို့အတူ သေရမည့်အခါကိုသာ ငါမျှော်လင့်နေ၏။

သေလွန်ရခြင်းကိုလည်း ငါမနှစ်သက်၊ အသက်မသေ တည်နေရခြင်းကိုလည်း ငါမနှစ်သက်၊ စင်စစ်သော်ကား ပညာဉာဏ်ဖြင့် ကောင်းစွာယှဉ်လျက် ထင်စွာမှတ်ရှိ သတိနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ သေရမည့်အခါကိုသာ ငါ မျှော်လင့်နေ၏ ဟု ‘မိန့်တော်မူ၏’ ဟု (ဖြေကြားတော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

လေးခုမြောက် ပဋိသန္ဓေဟနပုဂ္ဂလဝေဒိယနပဉ္စာ ပြီး၏။

၅-ဝေဒနာပဉ္စာ

(ဝေဒနာ ပြဿနာ)

၅။ မိလိန္ဒမင်းသည် ‘အရှင်ဘုရားနာဂသေန သုခဝေဒနာသည် ကုသိုလ်ပင်လော အကုသိုလ်ပင်လော အဗျာကတပင်လော’ ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် အချို့သော ဝေဒနာသည် ကုသိုလ်ပေတည်း၊ အချို့ကား အကုသိုလ်ပေတည်း၊ အချို့ကား အဗျာကတပေတည်းဟု (ဖြေကြားတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား သုခဝေဒနာသည် ကုသိုလ်ဖြစ်ခဲ့မှု ဒုက္ခမဖြစ်ပေရာ၊ ဒုက္ခဖြစ်ပြန်ခဲ့မှု ကုသိုလ် မဖြစ်ရာ၊ ကုသိုလ်မည်သည် ဒုက္ခဟူ၍ (မဖြစ်သင့်ဟု အပြစ်တင်ကာ) (လျှောက်ထား၏)။ မင်းမြတ် ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း၊ ဤလောက၌ ယောက်ျား၏လက်၌ ရဲရဲတောက်ပူသော သံတွေ့ခဲကို တင်ထားရာ၏၊ ဒုတိယလက်၌ အေးသော ဆီးနှင်းခဲကို တင်ထားရာ၏၊ မင်းမြတ် အသို့နည်း ထိုအပူအအေး နှစ်ပါးစုံတို့သည်လည်း လောင်မြိုက်ကုန်ရာသလော၊ အရှင်ဘုရား ဟုတ်ပါပေ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့သည်လည်း လောင်မြိုက်ကုန်ရာပါ၏။ မင်းမြတ် အသို့နည်း ထိုနှစ်ပါးစုံတို့သည် အပူတို့ချည်းလော၊ အရှင်ဘုရား အပူချည်း

မဟုတ်ပါ။ မင်းမြတ် ထိုနှစ်ပါးစုံတို့သည် အအေးတို့ချည်းလော၊ အရှင်ဘုရား အအေးချည်းမဟုတ်ပါ။ သင်မင်းကြီး၏ စကား၌ နှိပ်အပ်သည်ကို သိမှတ်လော့၊ ရဲရဲတောက် ပူလောင်သော သံတွေခဲ ပူလောင်ခဲ့မှု ထိုနှစ်ပါးစုံတို့သည်လည်း အပူတို့ချည်း မဟုတ်ကုန်ခဲ့တကား၊ ယင်းသို့ အပူချည်းမဟုတ်သောကြောင့် သံတွေခဲလောင်သည် မဖြစ်ပေရာ၊ အေးသော ဆီးနှင်းခဲ ပူလောင်ခဲ့မှု ထိုနှစ်ပါးစုံသည်လည်း အအေးတို့ချည်း မဟုတ်ကုန်ခဲ့တကား၊ ယင်းသို့ အအေးချည်း မဟုတ်သောကြောင့် ဆီးနှင်းပူလောင်သည် မဖြစ်ပေရာ၊ ထိုနှစ်ပါးစုံတို့သည်လည်း အဘယ့်ကြောင့် လောင်ကြကုန်သနည်း၊ ထိုနှစ်ပါးစုံတို့သည်လည်း အပူတို့ချည်းလည်း မဟုတ်ကုန်ခဲ့၊ အအေးတို့ချည်းလည်း မဟုတ်ကုန်တကား၊ တခုသော သံတွေခဲသည် ပူ၍ တခုသော ဆီးနှင်းခဲသည် အေးခဲ့၏၊ ထိုနှစ်ပါးစုံတို့သည်လည်း လောင်မြိုက်ကုန်၏တကား၊ ထို့ကြောင့် အပူအအေး လောင်ခြင်း မဖြစ်သင့်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့စကားကပ် ဆိုလေ့ရှိသော အရှင်မြတ်နှင့်အတူ ဖက်ပြိုင် ပြောဆိုရန် မစွမ်းဆောင်နိုင်တော့ပါ၊ တောင်းပန်ပါ၏၊ ဆိုလိုသော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုသာ ပြီးပြေအောင် ဖြေဆိုပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။ ထို့နောက် နာဂသေနမထေရ်သည် အဘိဓမ္မာနှင့် ဖပ်ဆိုင်သော စကားဖြင့် မိလိန္ဒမင်းကို-

မင်းမြတ် ကာမဂုဏ်၌ မှီကုန်သော ဤ‘ဂေဟနိဿိတ’သောမနဿဝေဒနာတို့ကား ခြောက်ပါး အပြားရှိကုန်၏၊ ကာမဂုဏ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်း ဈာန်မဂ်၌ မှီကုန်သော ‘နေက္ခမ္မနိဿိတ’သောမနဿဝေဒနာတို့ကား ခြောက်ပါးအပြားရှိကုန်၏၊ ကာမဂုဏ်၌ မှီကုန်သော ဒေါမနဿဝေဒနာတို့ကား ခြောက်ပါး အပြားရှိကုန်၏၊ ကာမဂုဏ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်း ဈာန်မဂ်၌ မှီကုန်သော ဒေါမနဿဝေဒနာတို့ကား ခြောက်ပါး အပြားရှိကုန်၏၊ ကာမဂုဏ်၌ မှီကုန်သော ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့ကား ခြောက်ပါးအပြားရှိကုန်၏၊ ကာမဂုဏ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်း ဈာန်မဂ်၌ မှီကုန်သော ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့ကား ခြောက်ပါးအပြားရှိကုန်၏၊ ဤသို့ ဤ(ဝေဒနာအပြား သုံးဆယ့်ခြောက်ပါး) ဆက္ကခြောက်ပါးတို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ အတိတ်ဝေဒနာတို့သည်လည်း သုံးဆယ့်ခြောက်ပါး အပြားရှိကုန်၏၊ အနာဂတ်ဝေဒနာတို့သည်လည်း သုံးဆယ့်ခြောက်ပါး အပြားရှိကုန်၏၊ ပစ္စုပ္ပန်ဝေဒနာတို့သည်လည်း သုံးဆယ့်ခြောက်ပါး အပြားရှိကုန်၏၊ ထိုကာလသုံးပါး၌ ဖြစ်သော ဆဆက္ကဝေဒနာကို တပေါင်းတစုတည်း ပေါင်းရုံး စုစည်း၍ ဝေဒနာတရားရှစ်ပါးတို့ ဖြစ်ကုန်၏ဟု သိစေတော်မူ၏။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။
 ငါးခုမြောက် ဝေဒနာပညာ ပြီး၏။

၆-နာမရူပကေတ္တနာနတ္တပညာ
 (နာမ်ရုပ် တူ မတူ ပြဿနာ)

၆။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန အဘယ်တရားသည် ပဋိသန္ဓေနေသနည်း”ဟု မေးလျှောက်၏။ နာဂသေနမထေရ်သည် “မင်းမြတ် နာမ်ရုပ်သည် ပဋိသန္ဓေနေ၏”ဟု(မိန့်ဆို၏)။

၁-သောမနဿ ဒေါမနဿ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာသုံးမျိုးတို့ကို ဂေဟနိဿိတ နေက္ခမ္မနိဿိတ နှစ်ပါးနှင့်မြောက်ခြောက်မျိုးဖြစ်၏၊ ယင်းခြောက်မျိုးကို အာရုံခြောက်ပါးနှင့်မြောက် ၃၆ ဖြစ်၏။ ယင်း ၃၆ ကို အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် ကာလသုံးပါးနှင့်မြောက်သော် ၁၀၈-ဝေဒနာ တရားရှစ်မျိုးဖြစ်၏။

ဤပစ္စုပ္ပန် နာမ်ရုပ်သည်ပင်လျှင် ပဋိသန္ဓေနေသလောဟု(မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤပစ္စုပ္ပန် နာမ်ရုပ်သည်ပင်လျှင် ပဋိသန္ဓေနေသည်မဟုတ်၊ မင်းမြတ် စင်စစ်သော်ကားဤပစ္စုပ္ပန်နာမ်ရုပ်ဖြင့် ကောင်းသည်လည်းဖြစ်သော မကောင်းသည်လည်းဖြစ်သော ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံကို ပြုလုပ် ၏၊ ထိုကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံကြောင့် တပါးသောနာမ်ရုပ်သည် ပဋိသန္ဓေ နေ၏ဟု(ဖြေတော် မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ဤပစ္စုပ္ပန် နာမ်ရုပ်တရားသည်သာ အကယ်၍ ပဋိသန္ဓေမနေသည် ဖြစ်အံ့၊ ထိုသူသည် ယုတ်ညံ့ကုန်သော အကုသိုလ်ကံတို့မှ လွတ်ရမည် မဟုတ်လောဟု (မေးလျှောက်၏)။ ထိုသူသည် အကယ်၍ ပဋိသန္ဓေမနေရခဲမှ ယုတ်ညံ့ကုန်သော အကုသိုလ်ကံတို့မှ လွတ်မြောက်သည် ဖြစ်ရာ၏၊ မင်းမြတ် စင်စစ်သော်ကား ထိုသူသည် ပဋိသန္ဓေ နေရသေးသောကြောင့် ယုတ်ညံ့ကုန် သော အကုသိုလ်ကံတို့မှ မလွတ်နိုင်ဟု အရှင်နာဂသေနမထေရ် (ဖြေကြားတော်မူ၏)။

ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု(လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် တစုံတယောက်သော ယောက်ျားသည် အခြားယောက်ျားတယောက်၏ သရက်သီးကို ခိုးရာ၏၊ ထို(ခိုးသော)ယောက်ျား ကို သရက်သီးအရှင်သည် ဖမ်းယူ၍ “မင်းကြီး ဤယောက်ျားသည် အကျွန်ုပ်၏ သရက်သီးတို့ကို ခိုးအပ်ပါ၏”ဟု မင်းအားပြရာ၏၊ ထိုခိုးသောသူသည် “မင်းကြီး အကျွန်ုပ်သည် ဤသူ၏သရက်သီး တို့ကို မခိုးယူပါ၊ ဤယောက်ျားစိုက်ပျိုးအပ်သော သရက်သီးတို့သည် တခြားတပါးတို့ပါတည်း၊ အကျွန်ုပ်ခိုးအပ်သော သရက်သီးတို့သည် တခြားတပါးတို့ပါတည်း၊ အကျွန်ုပ်သည် အပြစ်ဒဏ် မရောက်သင့်ပါ”ဟု ပြောဆိုရာ၏၊ မင်းမြတ် အသိနည်း ထိုခိုးသောသူသည် အပြစ်ဒဏ် ရောက်ရာ သလောဟု(မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ဟုတ်ပါ၏၊ အပြစ်ဒဏ်ရောက်ရာပါ၏ဟု (ဖြေကြား ၏)။ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် အပြစ်ဒဏ် ရောက်ရသနည်း။ အရှင်ဘုရား ထိုခိုးသူသည် ဤသို့ပင်ဆိုစေကာမူ ရှေးစိုက်ပျိုးရင်း သရက်သီးကို မပယ်မစွန့်သောကြောင့် နောက်(သီးသော) သရက်သီးဖြင့် ထိုခိုးသော ယောက်ျားသည် အပြစ်ဒဏ် ရောက်ရာပါ၏ဟု (ဖြေကြားလျှောက် ထား၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဤပစ္စုပ္ပန် နာမ်ရုပ်ဖြင့် ကောင်းသည်လည်း ဖြစ်သော မကောင်းသည်လည်းဖြစ်သော ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံကိုပြု၏၊ ထိုကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံ ကြောင့် အခြားနာမ်ရုပ်သည် ပဋိသန္ဓေ နေ၏၊ ထို့ကြောင့် ယုတ်ညံ့ကုန်သော အကုသိုလ်ကံတို့မှ မလွတ်နိုင်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ထို့ထက်အလွန် ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု(လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် တစုံ တယောက်သော ယောက်ျားသည် အခြားယောက်ျား တယောက်၏ သလေးစပါးကို ခိုးရာ၏။ ပ။ ကြံကို ခိုးရာ၏ ။ပ။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် တစုံတယောက်သောယောက်ျားသည် ဆောင်း အခါ မီးညှိပျိုး၍ မီးလှုံပြီးလျှင် မငြိမ်းသတ်ခဲ့ဘဲ ဖဲသွားရာ၏၊ ထိုအခါ ထိုမီးသည် အခြားသော ယောက်ျား၏ လယ်ကို လောင်မြှိုက်ရာ၏၊ ထိုမီးလှုံသော ယောက်ျားကို လယ်ရှင်က ဖမ်းယူ၍ မင်းကြီး ဤသူသည် အကျွန်ုပ်၏ လယ်ကို မီးရှို့ပါ၏ဟု မင်းအား ပြရာ၏၊ ထိုမီးလှုံသော ယောက်ျားသည် မင်းကြီး အကျွန်ုပ်သည် ဤယောက်ျား၏ လယ်ကို မီးမရှို့ပါ၊ အကျွန်ုပ် မငြိမ်း ခဲ့မိသော မီးသည် အခြားတပါးပါတည်း၊ ဤသူ၏ လယ်ကို လောင်မြှိုက်သောမီးသည် အခြား တပါးပါတည်း၊ အကျွန်ုပ်သည် အပြစ်ဒဏ် မရောက်သင့်ပါဟု ပြောဆိုရာပါ၏၊ မင်းမြတ် အသိနည်း ထိုမီးလှုံသော ယောက်ျားသည် အပြစ်ဒဏ်ရောက်ရာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ဟုတ်ပါ၏၊ အပြစ်ဒဏ် ရောက်ရာပါ၏ဟု (ဖြေကြား၏)။ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် အပြစ်ဒဏ် ရောက်ရာသနည်းဟု(မေးတော်မူ၏)။ ထိုမီးလှုံသောသူသည် ဤသို့ပင် ဆိုစေကာမူ အရှင်ဘုရား

ရှေးလှုံသော မီးကို မပယ်မစွန့်သောကြောင့် နောက်လောင်သော မီးဖြင့် ထိုမီးလှုံသောသူသည် အပြစ်ဒဏ်ရောက်ရာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဤပစ္စုပ္ပန် နာမ်ရုပ်ဖြင့် ကောင်းသည်လည်းဖြစ်သော မကောင်းသည်လည်းဖြစ်သော ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံကို ပြု၏။ ထိုကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံကြောင့် တပါးသော နာမ်ရုပ်သည် ပဋိသန္ဓေ နေ၏။ ထို့ကြောင့် ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်ကံတို့မှ မလွတ်နိုင်ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ထို့ထက်အလွန် ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် တစုံတယောက်သော ယောက်ျားသည် ဆီးမီးတိုင်ကိုယူ၍ ပြာသာဒ်ထက်သို့ တက်ပြီးလျှင် ဘောဇဉ်စားရာ၏။ ဆီးမီးတိုင်သည် လောင်မြိုက်သည်ရှိသော် မီးသောမြိုက်ကို လောင်မြိုက်ရာ၏ မီးသောမြိုက်ကို လောင်မြိုက်သည်ရှိသော် အိမ်ကိုလောင်မြိုက်ရာ၏။ အိမ်ကိုလောင်မြိုက်သည်ရှိသော် ရွာကိုလောင်မြိုက်ရာ၏။ ရွာသားအပေါင်းသည် ယောက်ျားကို ဖမ်း၍ “အချင်းယောက်ျား သင်သည် အဘယ့်ကြောင့် ရွာကို မီးရှို့ရသနည်း”ဟု ပြောဆိုရာ၏။ ထိုယောက်ျားက “အချင်းတို့ အကျွန်ုပ်သည် ရွာကို မီးမရှို့ရပါ။ အကျွန်ုပ်သည် အကြင်မီး၏ အရောင်ဖြင့် ဘောဇဉ်စား၏။ ထိုမီးတိုင်မီးသည် အခြားတပါးပါတည်း။ ရွာကို လောင်မြိုက်သော မီးသည် အခြားတပါးပါတည်း”ဟု ပြောဆိုရာ၏။ ထိုမီးတိုင်ရှင်နှင့် ရွာသားတို့သည် ငြင်းခုံကြကုန်လျက် သင်မင်းကြီး၏ အထံသို့ လာကုန်ငြားအံ့။ မင်းမြတ် သင်မင်းမြတ်သည် အဘယ်သူအား တရားကို အနိုင်ပေးအံ့နည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ရွာသားအပေါင်းအား တရားကို အနိုင်ပေးရပါမည်ဟု (လျှောက်၏)။ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် တရားကို အနိုင်ပေးအံ့နည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ ထိုမီးတိုင်ရှင် ယောက်ျားသည် ဤသို့ပင် ဆိုစေကာမူ စင်စစ်သော်ကား ထိုရွာကို လောင်သောမီးသည် ထိုယောက်ျား၏ မီးမှသာလျှင် ဖြစ်ပေါ်လာပါ၏ဟု (လျှောက်ထား၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် သေသည့် အဆုံးဖြစ်သော နာမ်ရုပ်သည် အကယ်၍ကား အခြားတပါးဖြစ်၏။ ပဋိသန္ဓေအခါ၌ နာမ်ရုပ်သည် အကယ်၍ကား အခြားတပါးဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်သော်လည်း ထိုရှေးနာမ်ရုပ်ကြောင့်သာလျှင် ထိုနောက်နာမ်ရုပ်သည် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ယုတ်ညံ့ကုန်သော အကုသိုလ်ကံတို့မှ မလွတ်နိုင်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ထို့ထက်အလွန် ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် တစုံတယောက်သော ယောက်ျားသည် ငယ်ရွယ်သော သူငယ်မကို စေ့စပ် ကြောင်းလမ်းတောင်းရမ်းပြောဆို၍ အသွင်းဥစ္စာကို ပေးခဲ့ပြီးလျှင် ဖဲသွားရာ၏။ ထိုသူငယ်မသည် နောက်အခါ၌ ထိမ်းမြားသင့်လောက် အရွယ်ရောက်လေ၏။ ထိုနောက်မှ အခြားယောက်ျားသည် အသွင်းဥစ္စာကို ပေး၍ ထိမ်းမြားမှုကို ပြုရာ၏။ ထိုအခါ ပထမယောက်ျားသည် ပြန်လာ၍ “အချင်းယောက်ျား သင်သည် အဘယ်ကြောင့် ငါ၏ မယားကို သိမ်းပိုက်ဘိသနည်း”ဟု (ပြောဆိုရာ၏)။ ထိုထိမ်းမြားသူသည် “သင့်မယားကို ငါမဆောင်ယူ၊ သင် စေ့စပ် ကြောင်းလမ်း တောင်းရမ်းပြောဆို၍ အသွင်းဥစ္စာ ပေးထားသော သူငယ်မသည် ငယ်ရွယ်နုပျိုသော အခြား တပါးသော မိန်းမပါတည်း။ အသွင်းဥစ္စာပေး၍ ငါထိမ်းမြားသော ထိမ်းမြားသင့်လောက် အရွယ်ရောက်သော ဤသူငယ်မသည်ကား အခြားတပါးသာတည်း”ဟု (ပြောဆိုရာ၏)။ ထိုယောက်ျား နှစ်ယောက်တို့သည် ငြင်းခုံကြကုန်လျက် သင်မင်းမြတ်အထံသို့ လာကုန်ရာ၏။ မင်းမြတ် သင်မင်းမြတ်သည် အဘယ်သူအား တရားကို အနိုင်ပေးမည်နည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ပထမရှေးဦးယောက်ျားအား တရားကို အနိုင်ပေးပါအံ့။ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် တရားကို အနိုင်ပေးရာ

သနည်း။ ထိုဒုတိယ ယောကျ်ားသည် ဤသို့ပင် ဆိုစေကာမူ စင်စစ်သော်ကား ထိုထိမ်းမြား သင့်လောက် အရွယ်ရောက်သော မိန်းမသည် ထိုင်ယံရွယ်သော မိန်းမသာလျှင် ဖြစ်လာပါ၏။ မင်းမြတ် ဤအဘူသာလျှင် သေသည့်အဆုံးဖြစ်သော နာမ်ရုပ်သည် အကယ်၍ကား အခြားတပါး ဖြစ်၏။ ပဋိသန္ဓေအခါ၌ နာမ်ရုပ်သည် အကယ်၍ကား အခြားတပါးဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်သော်လည်း ထို နောက်နာမ်ရုပ်တို့သည် ထိုရှေးနာမ်ရုပ်ကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ယုတ်ညံ့ ကုန်သော အကုသိုလ်ကံတို့မှ မလွတ်နိုင်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ထို့ထက်အလွန် ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် တစုံတယောက်သော ယောကျ်ားသည် နွားကျောင်းသား၏ လက်မှ နွားနှို့အိုးကို ဝယ်၍ နက်ဖြန် မှ ယူ၍ သွားအံ့”ဟု ထိုနွားကျောင်းသား၏ လက်၌ပင်လျှင် အပ်နှံခဲ့၍ ဖဲသွားရာ၏။ ထိုနွားနှို့ သည် နက်ဖြန်၌ နို့ဓမ္မဖြစ်လေရာ၏။ ထိုနွားနှို့အိုး ဝယ်သော ယောကျ်ားသည် လာ၍ “ငါ၏ နွားနှို့အိုးကို ပေးလော့”ဟု (ဆိုရာ၏)။ ထိုနွားကျောင်းသားသည် နို့ဓမ္မကို ပြရာ၏။ နွားနှို့ဝယ်သော ယောကျ်ားသည် “ငါသည် သင်၏လက်မှ နို့ဓမ္မကိုမဝယ်၊ ငါ၏နွားနှို့အိုး ကိုသာ ပေးလော့”ဟု (ဆိုရာ၏)။ ထိုနွားကျောင်းသားသည် “နို့သည် သင် မသိစဉ် နို့ဓမ္မဖြစ် လေ၏”ဟု (ပြောဆိုရာ၏)။ ထိုသူတို့သည် ငြင်းခုံကြကုန်လျက် သင်မင်းမြတ်၏ အထံသို့ လာကုန် ရာ၏။ မင်းမြတ် သင်မင်းမြတ်သည် အဘယ်သူအား တရားကို အနိုင်ပေးမည်နည်းဟု (မေး တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား နွားကျောင်းသားအား တရားကို အနိုင်ပေးပါအံ့ဟု (လျှောက်၏)။ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် တရားကို အနိုင်ပေးအံ့နည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ ထိုနွားနှို့အိုး ဝယ်သော ယောကျ်ားသည် ဤသို့ပင် ဆိုစေကာမူ စင်စစ်သော်ကား ထိုနို့ဓမ္မသည် ထိုနွားနှို့ မှသာလျှင် ဖြစ်လာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအဘူသာလျှင် သေသည့်အဆုံးဖြစ် သော နာမ်ရုပ်သည် အကယ်၍ကား အခြားတပါးဖြစ်၏။ ပဋိသန္ဓေအခါ၌ ဖြစ်သော နာမ်ရုပ်သည် အကယ်၍ကား အခြားတပါးဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်သော်လည်း ထို နောက်နာမ်ရုပ်သည် ထိုရှေးနာမ် ရုပ်ကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ယုတ်ညံ့ကုန်သော အကုသိုလ်ကံတို့မှ မလွတ်နိုင်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ခြောက်ခုမြောက် နာမရူပကေတ္တနာနတ္တပဉ္စာ ပြီး၏။

၇-ထေရပဋိသန္ဓဟနာပဋိသန္ဓဟနပဉ္စာ

(နာဂသေနမထေရံ တပနိပဋိသန္ဓေ နေ မနေ ပြဿနာ)

၇။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန အရှင်ဘုရားသည်ကား ပဋိသန္ဓေနေရဦးမည် လော”ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် မမေးပါလင့် သင်မင်းကြီးအား ထိုအမေးဖြင့် အဘယ် အကျိုးရှိအံ့နည်း။ “မင်းမြတ် ဥပါဒါန် ရှိသေးသည် ဖြစ်အံ့ ပဋိသန္ဓေနေရလတ္တံ့၊ ဥပါဒါန် မရှိသည် ဖြစ်အံ့ ပဋိသန္ဓေ မနေရလတ္တံ့”ဟု ငါသည် ရှေးမဆွကပင် ပြောကြားအပ်ပြီ မဟုတ် လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် တစုံတယောက် သော ယောကျ်ားသည် မင်းအား ကျေးဇူးကို ပြုလေရာ၏။ မင်းသည် နှစ်သက်သည်ဖြစ်၍

ကျေးဇူးတုံ ချီးမြှောက်ခြင်းကို ပြုပြန်ရာ၏။ ထိုယောက်ျားသည် ထိုမင်းပြုသော ချီးမြှောက်ခြင်းဖြင့် ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ဖြင့် ကုံလုံပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ သုံးဆောင်ခံစားရာ၏။ ထိုယောက်ျားသည် လူအပေါင်းအား “မင်းသည် ငါ့အား တစုံတခုသော ကျေးဇူးတုံကိုမပြု” ဟု အကယ်၍ ပြောကြားအံ့၊ မင်းမြတ် အသို့နည်း ထိုယောက်ျားသည် သင့်လျော်စွာ ပြုလုပ်သည် ဖြစ်ရာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား သင့်လျော်စွာ ပြုလုပ်သည် မဖြစ်ရာပါဟု (လျှောက်ထား၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် သင်မင်းမြတ်အား ထိုအမေးဖြင့် အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ ငါသည် “ဥပါဒါန် ရှိသေးသည် ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေနေရလတ္တံ့၊ အကယ်၍ ဥပါဒါန် မရှိသည်ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေ မနေရလတ္တံ့” ဟု ငါသည် ရှေးမဆွကပင် ဟောကြားအပ်ပြီး မဟုတ်ပါလော” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂဓသန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ခုနစ်ခုမြောက် ထေရပဋိသန္ဓဟနာပဋိသန္ဓဟနပညာ ပြီး၏။

ဂ-နာမရူပပဋိသန္ဓဟနပညာ
(နာမ်ရုပ်နှင့် ပဋိသန္ဓေနေမှု ပြဿနာ)

ဂ။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂဓသန “နာမ်ရုပ်” ဟူ၍ အကြင်စကားကို မိန့်ဆိုတော်မူ၏။ ထိုနာမ်ရုပ်နှစ်ပါးတို့တွင် အဘယ်တရားသည် နာမ်ပါနည်း၊ အဘယ်တရားသည် ရုပ်ပါနည်း” ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် ထို နာမ်ရုပ်နှစ်ပါးတို့တွင် ထင်ရှား ကြမ်းတမ်းသော သဘောသည် ရုပ်တည်း၊ သိမ်မွေ့ နူးညံ့ကုန်သော စိတ်စေတသိက်တရားတို့သည် နာမ်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂဓသန အဘယ်အကြောင်းကြောင့် နာမ်ချည်းသာ၊ သို့မဟုတ် ရုပ်ချည်းသာ ပဋိသန္ဓေ မနေပါသနည်းဟု (လျှောက်ထား၏)။ မင်းမြတ် ထိုနာမ်ရုပ်တရားတို့သည် အချင်းချင်း တပါးသည် တပါး၌ မှီကုန်ရကား တပေါင်းတည်းသာလျှင် ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် ကြက်မအား ကလလ ရေကြည်သည် မဖြစ်တုံငြားအံ့၊ အဥ သည်လည်း မဖြစ်လေရာ။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ရေကြည် အဥ နှစ်ပါးစုံတို့သည် အချင်းချင်း တပါးသည် တပါး၌ မှီကုန်၏။ ထိုရေကြည် အဥတို့၏ တပေါင်းတည်းသာလျှင် ဖြစ်ခြင်းသည် ထင်ရှားသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ထို နာမ်ရုပ်နှစ်ပါးတို့တွင် နာမ်သည် မဖြစ်ခဲ့မူ ရုပ်သည်လည်း မဖြစ်ရာ၊ ထိုနာမ်ရုပ်နှစ်ပါးတို့တွင် နာမ်နှင့်ရုပ်နှစ်ပါးစုံတို့သည် အချင်းချင်း တပါးသည် တပါး၌ မှီကုန်၏။ ထိုနာမ်ရုပ်တို့၏ တပေါင်းတည်းသာလျှင် ဖြစ်ခြင်းသည် ထင်ရှား၏။ ဤသို့ ထိုနာမ်နှစ်ပါးသည် ရှည်စွာသော ကာလပတ်လုံး ကျင်လည် ပြေးသွားရလေ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂဓသန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ရှစ်ခုမြောက် နာမရူပပဋိသန္ဓဟနပညာ ပြီး၏။

၉-အဒ္ဓါနပဉ္စာ
(ကာလပြဿနာ)

၉။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂဿန ‘ရှည်စွာသော ကာလ’ဟူ၍ အကြင်စကားကို မိန့်ဆိုတော်မူ၏။ ဤကာလမည်သည် အဘယ်ပါနည်း”ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အတိတ်သည် ကာလမည်၏။ အနာဂတ်သည် ကာလမည်၏။ ပစ္စုပ္ပန်သည် ကာလမည်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား အလုံးစုံသော ကာလတို့သည် ရှိပါလေကုန်သလောဟု (လျှောက်ထား၏)။ မင်းမြတ် ၊ အချို့သောကာလသည် ရှိ၏။ အချို့သောကာလသည် မရှိဟု (ဖြေကြားတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား အဘယ်ကာလသည် ရှိ၍ အဘယ်ကာလသည် မရှိပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အကြင်သင်္ခါရတို့သည် အတိတ်ဖြစ်ကုန်၏။ ပစ္စုပ္ပန်မှ ကင်းလွတ်ကုန်၏။ ချုပ်ငြိမ်းကုန်ပြီ။ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးကုန်ပြီ။ ထိုသင်္ခါရတို့၏ ထိုကာလသည် မရှိ။ အကြင်တရားတို့သည် အကျိုးတရားဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ပြင် အကြင်တရားတို့သည် အကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သော သဘောရှိသော ၊ အကြောင်းတရားဖြစ်ကုန်၏။ အကြင်တရားတို့သည် တပါးသော ဘဝ၌ ပဋိသန္ဓေကို ပေးကုန်ဆဲ။ ထိုတရားတို့၏ ထိုကာလသုံးမျိုးသည် ရှိ၏။ အကြင်သတ္တဝါတို့သည် သေလွန်ကုန်သော် တပါးသော ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်ဆဲ။ ထိုသတ္တဝါတို့၏ ထိုကာလသည်လည်း ရှိ၏။ အကြင်သတ္တဝါတို့သည် သေလွန်ကုန်သော် တပါးသော ဘုံဘဝ၌ မဖြစ်ကုန်။ ထိုသတ္တဝါတို့၏ ထိုကာလသည်မရှိ။ အကြင်သတ္တဝါတို့သည် ဘဝမှ လွတ်ငြိမ်းအေးမြကုန်၏။ ထိုသတ္တဝါတို့၏ ထိုကာလသည်လည်း မရှိ။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ - ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်ချုပ်ငြိမ်း ခန္ဓာဇာတ် သိမ်းသောကြောင့်တည်းဟု (ဖြေဆိုမိန့်ကြားတော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂဿန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ကိုးခုမြောက် အဒ္ဓါနပဉ္စာ ပြီး၏။

နှစ်ခုမြောက် အဒ္ဓါနဝဂ် ပြီး၏။

ဤအဒ္ဓါနဝဂ်၌ အမေးပုစ္ဆာပြဿနာ ကိုးပါးတို့တည်း။

၃-မိခင်ရင်

၁-အခွါနံမူလပဉ္စာ

(ကာလ၏ အရင်းမူလ ပြဿနာ)

၁။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန အတိတ်ကာလ၏ အရင်းမူလသည် အဘယ် ပါနည်း၊ အနာဂတ်ကာလ၏ အရင်းမူလသည် အဘယ်ပါနည်း၊ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၏ အရင်းမူလသည် အဘယ်ပါနည်း” ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် အတိတ်ကာလ အနာဂတ်ကာလ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၏ အရင်းမူလသည် သစ္စာလေးပါးကို မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပင်တည်း။ အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့် သင်္ခါရတို့ဖြစ်ကုန်၏။ သင်္ခါရဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဝိညာဏ်ဖြစ်၏။ ဝိညာဏ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် နာမ်ရုပ်ဖြစ်၏။ နာမ်ရုပ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် အဇ္ဈတ္တိကာယတန ခြောက်ပါးဖြစ်၏။ အဇ္ဈတ္တိကာယတန ခြောက်ပါးဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖဿဖြစ်၏။ ဖဿဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဝေဒနာဖြစ်၏။ ဝေဒနာဟူသော အကြောင်းကြောင့် တဏှာ ဖြစ်၏။ တဏှာဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဥပါဒါန်ဖြစ်၏။ ဥပါဒါန်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဘဝဖြစ်၏။ ဘဝဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဇာတိဖြစ်၏။ ဇာတိဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဇရာ မရဏသည်လည်းကောင်း၊ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿ ဥပါယာသတို့သည်လည်း ကောင်း ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့လျှင် အလုံးစုံသော ကာလ၏ ရှေးအစွန်းသည် မထင်ရှားဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ရှေးဦးစွာသော အခွါနံမူလပဉ္စာ ပြီး၏။

၂-ပုရိမကောဋိပဉ္စာ

(ရှေးအစွန်း ပြဿနာ)

၂။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန ရှေးဖြစ်သော အစွန်း (အပိုင်းအခြား) သည် မထင်ဟု အကြင်စကားကို မိန့်ဆိုတော်မူ၏။ ထိုစကား၏ ဥပမာကို ပြုတော်မူပါဦးလော့” ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် ယောက်ျားသည် သေးငယ်သော မျိုးစေ့ကို မြေ၌ စိုက်ပျိုးရာ၏။ ထိုမျိုးစေ့မှ အညွန့်ထွက်လတ်၍ အစဉ်အတိုင်း ကြီးပွားခြင်း စည်ပင်ခြင်း ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော် အသီး သီးရာ၏။ ထိုအသီးမှလည်း မျိုးစေ့ကို ယူ၍ တဖန် စိုက်ပျိုးပြန်ရာ၏။ ထိုမျိုးစေ့မှလည်း အညွန့်ထွက်လတ်၍ အစဉ်အတိုင်း ကြီးပွားခြင်း စည်ပင်ခြင်း ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော် အသီး သီးရာ၏။ ဤသို့လျှင် ဤ(မျိုးစေ့) အစဉ်၏ အစွန်း (အပိုင်းအခြား) သည် ရှိပါသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မရှိပါဟု (လျှောက်ထား ၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ရှည်စွာသော ကာလ၏လည်း ရှေးဖြစ်သော အစွန်း (အပိုင်း အခြား) သည် မထင်ဟု (ဖြေကြားတော်မူ၏)။

ထို့ထက်အလွန် ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ကြက်မမှ ကြက်ဥ သည် ဥရာ၏။ ကြက်ဥမှ ကြက်မသည် ပေါက်ရာ၏။ ကြက်မမှ ကြက်ဥသည် ဥရာ၏။ ဤသို့

အဆင့်ဆင့်ဖြစ်သော် ဤအစွန်း (အပိုင်းအခြား)သည် ရှိကောင်းပါအံ့လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မရှိနိုင်ပါဟု (လျှောက်ထား ဖြေကြား၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဤရှည်စွာသော ကာလ၏လည်း အစွန်း (အပိုင်းအခြား)သည် မထင်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရား “ထို့ထက်အလွန် ဥပမာပြုတော်မူပါဦးလော့။ နာဂသေန မထေရ်သည် မြေ၌ စက်ဝိုင်းရေး၍ မိလိန္ဒမင်းကြီးအား “မင်းမြတ် ဤစက်ဝိုင်း၏ အစွန်း(အပိုင်းအခြား)သည် ရှိပါသလော”ဟူသော ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏။ မရှိပါ အရှင်ဘုရား၊ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် “စက္ခုပသာဒရုပ်ကိုလည်းကောင်း ရူပါရုံတို့ကိုလည်းကောင်း အစွဲ အမှီ ပြု၍ စက္ခုဝိညာဏ် ဖြစ်ပေါ်၏။ စက္ခုပသာဒရုပ် ရူပါရုံ စက္ခုဝိညာဏ်စိတ်သုံးမျိုးတို့၏ ရောစပ်ပေါင်းဆုံမိသည်ဖြစ်၍ တွေ့ထိမှု ‘ဗဿ’ ဖြစ်ပေါ်၏။ တွေ့ထိမှု ဗဿဟူသော အကြောင်းကြောင့် ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ ဖြစ်ပေါ်၏။ ခံစားမှုဝေဒနာဟူသော အကြောင်းကြောင့် ကပ်ငြိတွယ်တာမှု ‘တဏှာ’ဖြစ်ပေါ်၏။ ကပ်ငြိတွယ်တာမှု ‘တဏှာ’ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ပြင်းစွာစွဲလမ်းမှု ဥပါဒါန်ဖြစ်ပေါ်၏။ ‘ဥပါဒါန်’ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ကုသိုလ် အကုသိုလ်စေတနာကံ ဖြစ်ပေါ်၏။ ကံကြောင့် တဖန် စက္ခုပသာဒရုပ် ဖြစ်ပေါ်ပြန်၏”ဟူ၍ ဤစက်တို့ကို မြတ်စွာဘုရားသည် (နိဒါနသံယုတ် ဂဟပတိဝဂ်၌) ဟောကြားတော် မူအပ်ကုန်၏။ ဤသို့လျှင် မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူအပ်သည့် အတိုင်း ဤစက္ခုဝိညာဏ် အစဉ်အဆက်၏ အစွန်း (အပိုင်းအခြား)သည် ရှိပါအံ့လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ မရှိပါ အရှင်ဘုရားဟု (လျှောက်၏)။

သောတပသာဒရုပ်ကိုလည်းကောင်း သဒ္ဓါရုံတို့ကိုလည်းကောင်း အစွဲအမှီပြု၍ ။ပ။ မနောဒွါရ ကိုလည်းကောင်း ဓမ္မာရုံတို့ကိုလည်းကောင်း အစွဲအမှီ ပြု၍ မနောဝိညာဏ်သည် ဖြစ်ပေါ်၏။ မနောဒွါရ ဓမ္မာရုံ မနောဝိညာဏ် သုံးမျိုးတို့ ရောစပ် ပေါင်းဆုံမိသည်ဖြစ်၍ တွေ့ထိမှု ဗဿ ဖြစ်ပေါ်၏။ တွေ့ထိမှု ‘ဗဿ’ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ဖြစ်ပေါ်၏။ ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ကပ်ငြိတွယ်တာမှု ‘တဏှာ’ဖြစ်ပေါ်၏။ ကပ်ငြိတွယ်တာမှု ‘တဏှာ’ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ပြင်းစွာစွဲလမ်းမှု ‘ဥပါဒါန်’ဖြစ်ပေါ်၏။ ပြင်းစွာစွဲလမ်းမှု ‘ဥပါဒါန်’ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ကုသိုလ် အကုသိုလ် စေတနာကံ ဖြစ်ပေါ်၏။ ကံကြောင့် တဖန် မနောဝိညာဏ် ဖြစ်ပေါ်ပြန်၏ ဟူ၍ ဤစက်တို့ကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောကြားတော် မူအပ်ကုန်၏။ ဤသို့လျှင် မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်သည့်အတိုင်း ဤမနောဝိညာဏ် အစဉ် အဆက်၏ အစွန်း(အပိုင်းအခြား)သည် ရှိပါအံ့လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ မရှိပါ အရှင်ဘုရား။ မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် ရှည်စွာသောကာလ၏လည်း ရှေးဖြစ်ပြီးသော အစွန်း(အပိုင်းအခြား)သည် မထင်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)

အရှင်ဘုရား နာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။
နှစ်ခုမြောက် ပုရိမကောဋိပဉ္စာ ပြီး၏။

၃-ကောဋိပညာထနပဉ္စာ

(ရှေးအစွန်း ထင်, မထင် ပြဿနာ)

၃။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန ရှေးဖြစ်သော အစွန်း(အပိုင်းအခြား) သည် မထင်’ဟု အကြင်စကားကို မိန့်ကြားတော်မူ၏။ ထို ရှေးဖြစ်သော အစွန်း (အပိုင်းအခြား)သည် အသယ်ပါနည်း”ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် အတိတ်ဖြစ်သော ကာလသည်ပင် ‘ရှေးဖြစ်

သော အစွန်း (အပိုင်းအခြား) မည်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ရှေး
 ဖြစ်သော အစွန်း (အပိုင်းအခြားသည်) မထင်” ဟု အကြင်စကားကို မိန့်ကြားတော်မူ၏။
 အရှင်ဘုရား အလုံးစုံသာဖြစ်သော ရှေးဖြစ်သောအစွန်း (အပိုင်းအခြား)သည် မထင်ပါသလော
 ဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အချို့ကော ရှေးအစွန်း (အပိုင်းအခြား)သည် ထင်၏။ အချို့
 သော ရှေးအစွန်း (အပိုင်းအခြား)သည် မထင်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား အဘယ်
 ရှေးအစွန်း (အပိုင်းအခြား)သည် ထင်ပါသနည်း၊ အဘယ် ရှေးအစွန်း (အပိုင်းအခြား)သည်
 မထင်ပါသနည်း ဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤကာလမှ ရှေးကာလ၌ အခါခပ်သိမ်း
 အချင်းခပ်သိမ်း အဝိဇ္ဇာတရားသည် မဖြစ်ဖူး၊ ရှေးအစွန်း(အပိုင်းအခြား)သည် မထင်၊ အကြင်
 တရားသည် ထင်ရှားမရှိလတ်ဘဲ ထင်စွာဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထင်ရှားရှိပြီး၍ ချုပ်ကင်းပျောက်ကွယ်
 လေ၏။ ဤရှေးအစွန်း (အပိုင်းအခြား)သည် ထင်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန အကြင်တရားသည် ထင်ရှားမရှိလတ်ဘဲ ထင်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။
 ထင်ရှားပြီး၍ ချုပ်ကင်းကွယ်ပျောက်လေ၏။ ထိုတရားသည် ရွှေ့နောက် အစွန်း (အပိုင်းအခြား)
 နှစ်ပါးစုံအားဖြင့် ပြတ်သည် ဖြစ်၍ ချုပ်ကင်း ပျောက်ကွယ်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်သည် မဟုတ်ပါ
 လောဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ရွှေ့နောက် အစွန်း (အပိုင်းအခြား) နှစ်ပါးစုံအားဖြင့် ပြတ်
 သည်ဖြစ်၍ ချုပ်ကင်းကွယ်ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်ခဲ့မှု ရွှေ့နောက်အစွန်း(အပိုင်းအခြား) နှစ်ပါးစုံ
 အားဖြင့် ပြတ်သည်ကို ဆက်ပွားခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်အံ့လောဟု(မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ထိုနှစ်
 ပါးစုံအားဖြင့် ပြတ်သည်ကိုလည်း ဆက်ပွားခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သင့်ပါ၏။ အရှင်ဘုရား သို့ပင်စွမ်းနိုင်
 သော်လည်း အကျွန်ုပ်သည် ဤနှစ်ပါးစုံ ပြတ်သည်ကို မမေးပါ။ ရွှေ့ နောက်အစွန်း (အပိုင်း
 အခြား) အားဖြင့် ဆက်ပွားခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ပါသလောဟုသာ မေးပါသည်ဟု (လျှောက်၏)။
 ဟုတ်၏ ဆက်ပွားခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရား ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ နာဂသေနမထေရ်သည်
 ထိုမိလိန္ဒမင်းအား သစ်ပင်ဥပမာကို ပြုတော်မူ၏။ ခန္ဓာငါးပါးတို့သည်လည်း အလုံးစုံသော ဒုက္ခ
 အစု၏ မျိုးစေ့တို့ပင်တည်းဟု (ပြုတော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

သုံးခုမြောက် ကောဠိပညာယနပဉ္စာ ပြီး၏။

၄-သင်္ခါရဇာယမာနပဉ္စာ

(ဖြစ်ဆဲသင်္ခါရ ရှိ၊ မရှိ ပြဿနာ)

၄။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန အကြင်သင်္ခါရတို့သည် ဖြစ်ဆဲဖြစ်ကုန်၏။
 အချို့ကုန်သော ထိုသင်္ခါရတို့သည် ရှိပါကုန်သလော”ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် ဟုတ်၏
 အကြင်သင်္ခါရတို့သည် ဖြစ်ဆဲဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသင်္ခါရတို့သည် ရှိကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ ထိုဖြစ်ဆဲ
 သင်္ခါရတို့သည် အဘယ်သည်တို့ပါနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ စက္ခုပသာဒသည် ရှိလတ်သော်
 လည်းကောင်း၊ ရူပါရုံတို့သည် ရှိလတ်ကုန်သော်လည်းကောင်း စက္ခုဝိညာဏ်စိတ် ဖြစ်ပေါ်၏။
 စက္ခုဝိညာဏ်စိတ် ရှိလတ်သော် စက္ခုသမ္ပယ ဖြစ်ပေါ်၏။ စက္ခုသမ္ပယ ရှိလတ်သော် ဝေဒနာ
 ဖြစ်ပေါ်၏။ ဝေဒနာရှိလတ်သော် တဏှာဖြစ်ပေါ်၏။ တဏှာရှိလတ်သော် ဥပါဒါန်ဖြစ်ပေါ်၏။
 ဥပါဒါန်ရှိလတ်သော် ဘဝဖြစ်ပေါ်၏။ ဘဝရှိလတ်သော် ဇာတိ ဖြစ်ပေါ်၏။ ဇာတိရှိလတ်သော်

ဧရာ မရဏသည်လည်းကောင်း၊ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿ ဥပါယာသတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ ဤသို့လျှင် အလုံးစုံသော ဤဆင်းရဲအပေါင်း၏ ဖြစ်ပေါ်ရခြင်းသည် ထင်ရှား၏။ မင်းမြတ် စက္ခုပသာဒ မရှိသော်လည်းကောင်း၊ ရူပါရုံတို့သည် မရှိကုန်သော်လည်းကောင်း စက္ခုဝိညာဏ်စိတ် မဖြစ်ပေါ်၊ စက္ခုဝိညာဏ်စိတ် မရှိလတ်သော် စက္ခုသမ္ပယ မဖြစ်ပေါ်၊ စက္ခုသမ္ပယ မရှိလတ်သော် ဝေဒနာ မဖြစ်ပေါ်၊ ဝေဒနာ မရှိလတ်သော် တဏှာမဖြစ်ပေါ်၊ တဏှာမရှိလတ်သော် ဥပါဒါန် မဖြစ်ပေါ်၊ ဥပါဒါန် မရှိလတ်သော် ဘဝမဖြစ်ပေါ်၊ ဘဝ မရှိလတ်သော် ဇာတိမဖြစ်ပေါ် ဇာတိမရှိလတ်သော် ဧရာမရဏသည်လည်းကောင်း၊ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿ ဥပါယာသတို့သည်လည်းကောင်း မဖြစ်ပေါ်ကုန်၊ ဤသို့လျှင် အလုံးစုံသော ဤဆင်းရဲအပေါင်း၏ ချုပ်ငြိမ်းပြတ်စဲခြင်းသည် ထင်ရှား၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော်လျောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

လေးခုမြောက် သင်္ခါရဇာယမာနပဉ္စာ ပြီး၏။

၅-ဘဝန္တသင်္ခါရဇာယမာနပဉ္စာ

(ဖြစ်ရာမရှိဘဲ သင်္ခါရ ဖြစ်, မဖြစ် ပြဿနာ)

၅။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန ထင်ရှားဖြစ်ရာ မရှိကုန်ဘဲ ဖြစ်ပေါ်ကြသည့် အချို့သင်္ခါရတို့သည် ရှိပါကုန်သလော”ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် ထင်ရှားဖြစ်ရာ ဘဝမရှိကုန်ဘဲ ဖြစ်ပေါ်ကြသည့် အချို့သင်္ခါရတို့သည် မရှိကုန်။ မင်းမြတ် သင်္ခါရထင်ရှားဖြစ်ရာ ဘဝရှိကုန်၍သာလျှင် သင်္ခါရတို့ ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်၏။

ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း၊ သင်မင်းမြတ် နေထိုင်သော ဤနန်းတော်သည် ဖြစ်ရာ ထင်ရှားမရှိဘဲ ဖြစ်ပေါ်လာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ဤနန်းတော်၌ ဖြစ်ရာ ထင်ရှားမရှိဘဲ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဝတ္ထုတစ်ခုတရာမျှ မရှိချေ၊ ဖြစ်ရာထင်ရှားရှိ၍သာ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ အရှင်ဘုရား ဤထိုင်နေသော သစ်သားတို့သည် သစ်တော၌ ဖြစ်ပါကုန်၏။ ဤနံရံလိမ်းကျံသော မြေညက်သည်လည်း မြေကြီး၌ ဖြစ်၏။ မိန်းမတို့၏လည်းကောင်း၊ ယောက်ျားတို့၏လည်းကောင်း ထိုနန်းတော်ကို ဖြစ်စေတတ်သော လုံ့လဖြင့် ဤသို့လျှင် ဤနန်းတော်သည် ဖြစ်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဖြစ်ရာထင်ရှားမရှိဘဲ ဖြစ်ပေါ်ကြသည့် အချို့သင်္ခါရတို့သည် မရှိကုန်၊ သင်္ခါရတို့သည် ဖြစ်ရာထင်ရှားရှိကုန်၍သာလျှင် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ထို့ထက်အလွန် ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် ဗီဇဂါမ် ဘူတဂါမ် ဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် မြေ၌ ချထား စိုက်ပျိုးကုန်သော် အစဉ်သဖြင့် ကြီးပွားစည်ပင် ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်ကုန်လျက် အပွင့်အသီးတို့ ပွင့်သီးကုန်ရာ၏။ ထိုသစ်ပင်တို့သည် ဖြစ်ရာထင်ရှား ရှိကုန်၍သာလျှင် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဖြစ်ရာထင်ရှားမရှိကုန်ဘဲ ဖြစ်ပေါ်ကြသည့် အချို့သင်္ခါရတို့သည် မရှိကုန်၊ ထိုသင်္ခါရတို့သည် ဖြစ်ရာထင်ရှား ရှိကုန်၍သာလျှင် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

၁။ အစေ့ အညွန့်၊ အပင်၊ အမြစ်၊ အဆစ်-ဟူသော ဤမျိုးစေ့ ငါးမျိုးကို ဗီဇဂါမ်ဟု ယူအပ်၏။ ၎င်းမျိုးစေ့တို့မှ ပေါက်လာ၍ စိမ်းစိုသော အရွက် အညွန့် ထွက်လာသည်မှ စ၍ အပင်ဟူသမျှကို ဘူတဂါမ်ဟု ယူအပ်၏။

ထို့ထက်အလွန် ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် အိုးလုပ်သမားသည် မြေမှ မြေညက်ကို ထုတ်ယူ၍ အမျိုးမျိုးသော အိုးခွက်တို့ကို ပြုလုပ်၏။ ထိုအိုးခွက်တို့သည် ဖြစ်ရာ ထင်ရှားမရှိကုန်ဘဲ မဖြစ်ပေါ်ကုန်၊ ဖြစ်ရာ ထင်ရှားရှိကုန်၍သာလျှင် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဖြစ်ရာထင်ရှား မရှိကုန်ဘဲ ဖြစ်ပေါ်ကြသည့် သင်္ခါရတို့သည် မရှိကုန်၊ သင်္ခါရတို့သည် ဖြစ်ရာထင်ရှားရှိကုန်၍သာလျှင် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ထို့ထက်အလွန် ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် စောင်း၏ ကိုယ်ထည် မရှိခဲ့မှု စောင်းကြက်သားရေ မရှိခဲ့မှု စောင်းခွက် (စောင်းကျင်း) မရှိခဲ့မှု စောင်းလက် (မင်ရိုး) မရှိခဲ့မှု စောင်းကြိုးချည်ရာ ခလုတ် (ဒလက်) မရှိခဲ့မှု စောင်းညှို့ (စောင်းကြိုး)တို့ မရှိခဲ့ကုန်မှု စောင်းတီး လက်ခတ် မရှိခဲ့မှု စောင်းသမား ယောက်ျား၏ ထိုစောင်းသံ ဖြစ်ရန် လျော်ကန်သော လုံ့လမရှိခဲ့မှု စောင်းသံသည် ဖြစ်ရာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား စောင်းသံမဖြစ်ရာပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် စောင်း၏ကိုယ်ထည် ရှိခဲ့မှု စောင်းကြက်သားရေရှိခဲ့မှု စောင်းခွက် (စောင်းကျင်း) ရှိခဲ့မှု စောင်းလက် (မင်ရိုး) ရှိခဲ့မှု စောင်းကြိုးချည်ရာ ခလုတ် (ဒလက်) ရှိခဲ့မှု စောင်းညှို့ (စောင်းကြိုး) ရှိခဲ့မှု စောင်းတီးလက်ခတ် ရှိခဲ့မှု စောင်းသမား ယောက်ျား၏ ထိုစောင်းသံဖြစ်ရန် လျော်ကန်သော လုံ့လလည်းရှိခဲ့မှု စောင်းသံသည် ဖြစ်ရာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ဟုတ်ပါ၏ စောင်းသံ ဖြစ်ရာပါ၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဖြစ်ရာ ထင်ရှားမရှိကုန်ဘဲ ဖြစ်ပေါ်ကြသည့် အချို့သောသင်္ခါရတို့ မရှိကုန်၊ သင်္ခါရတို့ ဖြစ်ရာထင်ရှား ရှိကုန်၍သာလျှင် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ထို့ထက်အလွန် ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် မီးပွတ်ခုံမရှိခဲ့မှု မီးပွတ်ကျည် (တုတ်ချောင်း) မရှိခဲ့မှု မီးပွတ်ကြိုးမရှိခဲ့မှု မီးပွတ်နှိပ်မရှိခဲ့မှု မီးပွတ်စာ မရှိခဲ့မှု မီးပွတ်သမားယောက်ျား၏ ထိုမီးဖြစ်ရန် လျော်ကန်သော လုံ့လမရှိခဲ့မှု ထိုမီးသည် ဖြစ်ရာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မီး မဖြစ်ရာပါ။ မင်းမြတ် မီးပွတ်ခုံရှိခဲ့မှု မီးပွတ်ကျည် (တုတ်ချောင်း) ရှိခဲ့မှု မီးပွတ်ကြိုးရှိခဲ့မှု မီးပွတ်နှိပ် ရှိခဲ့မှု မီးပွတ်စာ ရှိခဲ့မှု မီးပွတ်သမား ယောက်ျား၏ ထိုမီးဖြစ်ရန် လျော်ကန်သော လုံ့လရှိခဲ့မှု ထိုမီးသည် ဖြစ်ရာသလော။ အရှင်ဘုရား ဟုတ်ပါ၏ မီးဖြစ်ရာပါ၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဖြစ်ရာထင်ရှားမရှိကုန်ဘဲ ဖြစ်ပေါ်ကြသည့် အချို့ကုန်သော သင်္ခါရတို့ မရှိကုန်၊ သင်္ခါရတို့သည် ဖြစ်ရာ ထင်ရှားရှိကုန်၍သာလျှင် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ထို့ထက်အလွန် ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် သူရိယကန် ကျောက်သည် မရှိခဲ့မှု နေပူသည် မရှိခဲ့မှု မီးစာသည် မရှိခဲ့မှု ထိုမီးသည် ဖြစ်ရာသလော။ အရှင်ဘုရား မီးမဖြစ်ရာပါ။ မင်းမြတ် သူရိယကန်ကျောက် ရှိခဲ့မှု နေပူသည် ရှိခဲ့မှု မီးစာသည် ရှိခဲ့မှု ထိုမီးသည် ဖြစ်ရာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ဟုတ်ပါ၏ ဖြစ်ရာပါ၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဖြစ်ရာ ထင်ရှားမရှိကုန်ဘဲ ဖြစ်ပေါ်ကြသည့် အချို့သော သင်္ခါရတို့ မရှိကုန်၊ သင်္ခါရတို့သည် ဖြစ်ရာ ထင်ရှားရှိကုန်၍သာလျှင် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ထို့ထက်အလွန် ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် မှန်သည်မရှိခဲ့မှု အလင်းရောင်သည် မရှိခဲ့မှု မျက်နှာသည် မရှိခဲ့မှု ကိုယ်အရိပ် ဖြစ်ပေါ်ရာသလော။ အရှင်ဘုရား ကိုယ်အရိပ်သည် မဖြစ်ပေါ်ရာပါ။ မင်းမြတ် မှန်သည်ရှိခဲ့မှု အလင်းရောင်သည် ရှိခဲ့မှု မျက်နှာသည် ရှိခဲ့မှု ကိုယ်အရိပ်သည် ဖြစ်ပေါ်ရာသလော။ အရှင်ဘုရား ဟုတ်ပါ၏ ကိုယ်အရိပ်သည်

ဖြစ်ပေါ်ရာပါ၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဖြစ်ရာ ထင်ရှားမရှိကုန်ဘဲ ဖြစ်ပေါ်ကြသည့် အချို့သောသင်္ခါရတို့ မရှိကုန်၊ သင်္ခါရတို့သည် ဖြစ်ရာ ထင်ရှားရှိကုန်၍သာလျှင် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ငါးခုမြောက် ဘဝန္တသင်္ခါရဇာယမာနပဉ္စာ ပြီး၏။

၆-ဝေဒဂူပဉ္စာ

(ဇီဝမည်သောလိပ်ပြာကောင်အတ္တပြဿနာ)

၆။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဝေဒဂူမည်သော အရာစုကို ပရမတ်သဘော အားဖြင့် ရအပ်ပါသလော”ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် ဤသင်မင်းမြတ် ပြောသော ဝေဒဂူမည်သည် အဘယ်ပါနည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ကိုယ်တွင်း၌ အကြင် ဇီဝ မည်သော လိပ်ပြာကောင်အတ္တသည် မျက်စိဖြင့် အဆင်း‘ရူပါရုံ’ကို မြင်၏၊ နားဖြင့် အသံ ‘သဒ္ဓါရုံ’ကို ကြား၏၊ နှာခေါင်းဖြင့် အနံ့ ‘ဂန္ဓာရုံ’ကို နှမ်းရှူ၏၊ လျှာဖြင့် အရသာ‘ရသာရုံ’ကို လျက်၏၊ ကိုယ်ဖြင့် အတွေ့အထိ ‘ဖောဠဗ္ဗာရုံ’ကို တွေ့ထိ၏၊ စိတ်ဖြင့် သဘောတရား ‘ဓမ္မာရုံ’ကို သိ၏၊ ဥပမာအားဖြင့်-အကျွန်ုပ်တို့သည် ဤနန်းပြာသာဒ်ထက်၌ နေထိုင်ကုန်လျက် ကြည့်ရှုရန် အလိုရှိရာ လေသာပြုတင်းတံခါးဖြင့် ကြည့်ရှုနိုင်ကြပါကုန်၏၊ အရှေ့ လေသာပြုတင်းတံခါး ဖြင့်လည်း ကြည့်ရှုနိုင်ကြပါကုန်၏၊ အနောက် လေသာပြုတင်းတံခါးဖြင့်လည်း ကြည့်ရှုနိုင်ကြ ပါကုန်၏၊ မြောက် လေသာပြုတင်းတံခါးဖြင့်လည်း ကြည့်ရှုနိုင်ကြပါကုန်၏၊ တောင် လေသာ ပြုတင်းတံခါးဖြင့်လည်း ကြည့်ရှုနိုင်ကြပါကုန်၏။ အရှင်ဘုရား ဤအတူသာလျှင် ကိုယ်တွင်း၌ ဤဇီဝမည်သော လိပ်ပြာကောင်အတ္တသည် အကြင် အကြင် စက္ခုစသော ဒွါရဖြင့် မြင်ခြင်းငှာ အလိုရှိ၏၊ ထို ထို စက္ခုစသောဒွါရဖြင့် မြင်နိုင်ပါ၏၊ (ဇီဝမည်သော လိပ်ပြာကောင်အတ္တသည် ဝေဒဂူမည်ပါ၏ဟု လျှောက်ထား၏)။

နာဂသေနမထေရ်သည် “မင်းမြတ် စက္ခုစသော ငါးဒွါရကို ပြဆိုပေအံ့၊ ထိုစကားကို သင် မင်းမြတ် နားထောင်လော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းလော့၊ ကိုယ်တွင်း၌ရှိသော ဇီဝမည်သော လိပ်ပြာကောင် အတ္တသည် မျက်စိဖြင့် အဆင်း‘ရူပါရုံ’ကို အကယ်၍ မြင်သည်ဖြစ်အံ့ ဥပမာ အားဖြင့်-ငါတို့သည် ဤနန်းပြာသာဒ်ထက်၌ နေထိုင်ကုန်လျက် ကြည့်ရှုရန် အလိုရှိသော လေသာပြုတင်းတံခါးဖြင့် အဆင်း‘ရူပါရုံ’ကိုသာ မြင်ကြရကုန်၏၊ အရှေ့ လေသာပြုတင်းတံခါး ဖြင့်လည်း အဆင်း‘ရူပါရုံ’ကိုပင် မြင်ကြရကုန်၏၊ အနောက် လေသာပြုတင်းတံခါးဖြင့်လည်း အဆင်း‘ရူပါရုံ’ကိုပင် မြင်ကြရကုန်၏၊ မြောက်လေသာပြုတင်းတံခါးဖြင့်လည်း အဆင်း‘ရူပါရုံ’ ကိုပင် မြင်ကြရကုန်၏၊ တောင် လေသာပြုတင်းတံခါးဖြင့်လည်း အဆင်း‘ရူပါရုံ’ကိုပင် မြင်ကြရ ကုန်၏၊ ဤအတူ ကိုယ်တွင်း၌ရှိသော ဤသင်မင်းမြတ်ပြသော ဇီဝမည်သော လိပ်ပြာကောင် အတ္တသည် နားဖြင့်လည်း အဆင်း‘ရူပါရုံ’ကိုပင် မြင်အပ်ရာ၏၊ နှာခေါင်းဖြင့်လည်း အဆင်း‘ရူပါရုံ’ ကိုပင် မြင်အပ်ရာ၏၊ လျှာဖြင့်လည်း အဆင်း‘ရူပါရုံ’ကိုပင် မြင်အပ်ရာ၏၊ ကိုယ်ဖြင့်လည်း အဆင်း ‘ရူပါရုံ’ကိုပင် မြင်အပ်ရာ၏၊ စိတ်ဖြင့်လည်း အဆင်း ‘ရူပါရုံ’ကိုပင် မြင်အပ်ရာ၏၊ မျက်စိဖြင့်လည်း အသံ ‘သဒ္ဓါရုံ’ကိုပင် ကြားအပ်ရာ၏၊ နှာခေါင်းဖြင့်လည်း အသံ ‘သဒ္ဓါရုံ’ကိုပင် ကြားအပ်ရာ၏၊ လျှာဖြင့်လည်း အသံ ‘သဒ္ဓါရုံ’ကိုပင် ကြားအပ်ရာ၏၊ ကိုယ်ဖြင့်လည်းအသံ ‘သဒ္ဓါရုံ’ကိုပင် ကြားအပ်

ရာ၏။ စိတ်ဖြင့်လည်း အသံ‘သဒ္ဓါရုံ’ကိုပင် ကြားအပ်ရာ၏။ မျက်စိဖြင့်လည်း အနံ့ ‘ဂန္ဓာရုံ’ကိုပင် နှမ်းရှူအပ်ရာ၏။ နားဖြင့်လည်း အနံ့ ‘ဂန္ဓာရုံ’ကိုပင် နှမ်းရှူအပ်ရာ၏။ လျှာဖြင့်လည်း အနံ့ ‘ဂန္ဓာရုံ’ကိုပင် နှမ်းရှူအပ်ရာ၏။ ကိုယ်ဖြင့်လည်း အနံ့ ‘ဂန္ဓာရုံ’ကိုပင် နှမ်းရှူအပ်ရာ၏။ စိတ်ဖြင့်လည်း အနံ့ ‘ဂန္ဓာရုံ’ကိုပင် နှမ်းရှူအပ်ရာ၏။ မျက်စိဖြင့်လည်း အရသာ ‘ရသာရုံ’ကိုပင် လျက်အပ်ရာ၏။ နားဖြင့်လည်း အရသာ ‘ရသာရုံ’ကိုပင် လျက်အပ်ရာ၏။ နှာခေါင်းဖြင့်လည်း အရသာ ‘ရသာရုံ’ကိုပင် လျက်အပ်ရာ၏။ ကိုယ်ဖြင့်လည်း အရသာ ‘ရသာရုံ’ကိုပင် လျက်အပ်ရာ၏။ စိတ်ဖြင့်လည်း အရသာ ‘ရသာရုံ’ကိုပင် လျက်အပ်ရာ၏။ မျက်စိဖြင့်လည်း ‘ဖောဠဗ္ဗာရုံ’ကိုပင် တွေ့ထိအပ်ရာ၏။ နားဖြင့်လည်း ‘ဖောဠဗ္ဗာရုံ’ကိုပင် တွေ့ထိအပ်ရာ၏။ နှာခေါင်းဖြင့်လည်း ‘ဖောဠဗ္ဗာရုံ’ကိုပင် တွေ့ထိအပ်ရာ၏။ လျှာဖြင့်လည်း ‘ဖောဠဗ္ဗာရုံ’ကိုပင် တွေ့ထိအပ်ရာ၏။ စိတ်ဖြင့်လည်း ‘ဖောဠဗ္ဗာရုံ’ကိုပင် တွေ့ထိအပ်ရာ၏။ မျက်စိဖြင့်လည်း ‘ဓမ္မာရုံ’ကိုပင် သိအပ်ရာ၏။ နားဖြင့်လည်း ‘ဓမ္မာရုံ’ကိုပင် သိအပ်ရာ၏။ နှာခေါင်းဖြင့်လည်း ‘ဓမ္မာရုံ’ကိုပင် သိအပ်ရာ၏။ လျှာဖြင့်လည်း ‘ဓမ္မာရုံ’ကိုပင် သိအပ်ရာ၏။ ကာယပဿာဒဖြင့်လည်း ‘ဓမ္မာရုံ’ကိုပင် သိအပ်ရာ၏”ဟု မိန့်တော်မူ၏။ အရှင်ဘုရား ဤသို့ကား မဟုတ်ပါဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် သင်မင်းမြတ်၏ ရှေးယခင်စကားနှင့် ယခု နောက်စကားသည်လည်းကောင်း၊ ယခု နောက်စကားနှင့် ယခင်ရှေးစကားသည် လည်းကောင်း မညီညွတ် မသင့်တင့်ချေ၊ မင်းမြတ်ဥပမာ တနည်းသော်ကား ငါတို့သည် ဤနန်းပြာသာဒ်၌ နေထိုင်ကုန်လျက် ဤဇာကုန်ရက်တင်ထားသော လေသာတံခါးတို့ကို ဖွင့်လှစ်အပ်ကုန်သော် ကျယ်စွာသော ဟင်းလင်းအပြင်ကောင်းကင်ဖြင့် အပြင်ဘက်သို့မျက်နှာရှေးရှုကုန်၍ အလွန်ထင်ရှားစွာ အဆင်း‘ရူပါရုံ’ကို မြင်ကြရကုန်သကဲ့သို့ ဤအတူ ကိုယ်တွင်း၌ရှိသည့် သင်မင်းမြတ်ပြသော ဇီဝမည်သော လိပ်ပြာကောင် အတ္တသည်လည်း စက္ခုဒွါရတို့ကို ဖွင့်လှစ်၍ ထုတ်အပ်ကုန်သော် ကျယ်စွာသော ဟင်းလင်းအပြင် ကောင်းကင်ဖြင့် အလွန်ထင်ရှားစွာ အဆင်း‘ရူပါရုံ’ကို မြင်ကောင်းရာ၏။ သောတဒွါရတို့ကို ဖွင့်လှစ် ချီထုတ်အပ်ကုန်သော်။ သာနဒွါရကို ဖွင့်လှစ်ချီထုတ်အပ်သော်။ ဇိဝှိဒွါရကို ဖွင့်လှစ် ချီထုတ်အပ်သော်။ ကာယဒွါရကို ဖွင့်လှစ်ချီထုတ်အပ်သော် ကျယ်စွာသော ဟင်းလင်းအပြင် ကောင်းကင်ဖြင့် အလွန်ထင်ရှားစွာ အသံ ‘သဒ္ဓါရုံ’ကို ကြားကောင်းရာ၏။ အနံ့ ‘ဂန္ဓာရုံ’ကို နှမ်းရှူကောင်းရာ၏။ အရသာ ‘ရသာရုံ’ကို လျက်ကောင်းရာ၏။ အတွေ့အထိ ‘ဖောဠဗ္ဗာရုံ’ကို တွေ့ထိကောင်းရာ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ဤသို့ကား မဟုတ်ပါဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် သင်မင်းမြတ်၏ ရှေးယခင်စကားနှင့် ယခုနောက်စကားသည်လည်းကောင်း၊ ယခု နောက်စကားနှင့် ယခင် ရှေးစကား သည်လည်းကောင်း မညီညွတ် မသင့်တင့်ချေ၊ မင်းမြတ်ဥပမာ တနည်းကား ဤဒိန္နအမတ်သည် ထွက်သွားပြီးလျှင် တံခါးမုခ်အပြင်ဘက်၌ ရပ်နေငြားအံ့၊ မင်းမြတ် “ဤ ဒိန္နအမတ်သည် ထွက်သွားပြီးလျှင် တံခါးမုခ် အပြင်ဘက်၌ ရပ်နေ၏”ဟု သင်မင်းမြတ် သိနိုင်ပါမည်လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား သိနိုင်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား ဤဒိန္နအမတ်သည် အတွင်းသို့ဝင်၍ သင်မင်းမြတ်၏ရှေ့၌ ရပ်ရာ၏။ မင်းမြတ် “ဤဒိန္နအမတ်သည် အတွင်းသို့ဝင်၍ ငါ၏ရှေ့၌ ရပ်၏”ဟု သင်မင်းမြတ် သိပါ၏လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား သိနိုင်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသလျှင် ကိုယ်တွင်း၌ရှိသည့် သင်မင်းမြတ်ပြသော ဇီဝမည်သော လိပ်ပြာကောင် အတ္တသည် လျှာ၌ အရသာကို တင်ထားသော် ချဉ်သော အရသာ ကို လည်းကောင်း၊ ငန့်သော အရသာကိုလည်းကောင်း၊ ခါးသော အရသာ

ကိုလည်းကောင်း၊ စပ်သော အရသာကိုလည်းကောင်း၊ ဖန်သော အရသာကိုလည်းကောင်း၊ ချိုသော အရသာကိုလည်းကောင်း သိရာသည်မဟုတ်လော။ အရှင်ဘုရားဟုတ်ပါ၏။ သိနိုင်ရာပါ၏။ အတွင်းသို့ ဝင်ကုန်သော ထိုအရသာတို့ကို ချဉ်သောအရသာ ငန့်သောအရသာ ခါးသောအရသာ စပ်သောအရသာ ဖန်သောအရသာ ချိုသောအရသာဟူ၍ သိနိုင်ရာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မသိနိုင်ရာပါဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် သင်မင်းမြတ်၏ ရှေးယခင်စကားနှင့် ယခု နောက်စကားသည်လည်းကောင်း၊ ယခု နောက်စကားနှင့် ယခင်ရှေးစကားသည် လည်းကောင်း မညီညွတ် မသင့်တင့်ချေ၊ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် တစုံတယောက်သော ယောက်ျားသည် ပျားရည်အိုး တရာကို ယူဆောင်စေ၍ ပျားရည်စားကျင်းကို ပြည့်စေလျက် ယောက်ျား၏ ခံတွင်းဝကို ပိတ်၍ ပျားရည် စားကျင်း၌ ချရာ၏။ မင်းမြတ် ထိုယောက်ျားသည် အချိုကို ချိုမြိန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မချိုမြိန်ဟူ၍ လည်းကောင်း သိနိုင်ရာသလောဟု(မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မသိနိုင်ရာပါဟု(လျှောက်၏)။ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် မသိနိုင်ရာသနည်း။ အရှင်ဘုရား ထိုယောက်ျား၏ ခံတွင်း၌ ပျားရည် မဝင်သောကြောင့် မသိနိုင်ရာပါဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် သင်မင်းမြတ်၏ ရှေးယခင်စကားနှင့် ယခု နောက်စကားသည်လည်းကောင်း၊ ယခု နောက်စကားနှင့် ယခင် ရှေးစကားသည်လည်းကောင်း မညီညွတ် မသင့်တင့်ချေဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် အရှင်ဘုရားကဲ့သို့ စကားကပ်သောသူနှင့် အတူ ယှဉ်ပြိုင်၍ စကားပြောဆိုရန် မစွမ်းနိုင်တော့ပါ။ အရှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏။ ဆိုလိုသော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုသာ မိန့်ကြားတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

နာဂသေနမထေရ်သည် အဘိဓမ္မာနှင့် ဖပ်ဆိုင်သော စကားဖြင့် မိလိန္ဒမင်းကို သိစေ၏— “မင်းမြတ် ဤလောက၌ စက္ခုပသာဒကိုလည်းကောင်း၊ ဂ္ဗဟိရုံတို့ကိုလည်းကောင်း စွဲမှီ၍ စက္ခုဝိညာဏ် ဖြစ်ပေါ်၏။ ထိုစက္ခုဝိညာဏ်နှင့် အတူတကွ ဖြစ်ကုန်သော တွေ့ထိမှု‘ဖဿ’ ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ မှတ်သားမှု ‘သညာ’ စေ့ဆော်မှု ‘စေတနာ’ တည်ကြည်မှု ‘ဧကဂ္ဂတာ’ သဟဇာတ် တရားတို့ကို စောင့်ရှောက်မှု ‘ဇီဝိတိန္ဒြေ’ နှလုံးသွင်းမှု ‘မနသိကာရ’ဟူသော ဤတရားရှစ်ပါး တို့သည် စက္ခုပသာဒနှင့် ဂ္ဗဟိရုံ ထိခိုက်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ အဟုတ်အမှန်အားဖြင့် ဤအရာ၌ ဇီဝမည်သော ဝေဒဂူကို မရနိုင် မရသင့်ချေ။ သောတ ပသာဒကိုလည်းကောင်း သဒ္ဓါရုံကိုလည်းကောင်း စွဲမှီ၍ ပ။ မနောဒွါရကိုလည်းကောင်း ဓမ္မာရုံတို့ကိုလည်းကောင်း စွဲမှီ၍ မနောဝိညာဏ်သည် ဖြစ်ပေါ်၏။ ထိုမနောဝိညာဏ်နှင့် အတူ တကွ ဖြစ်ကုန်သော တွေ့ထိမှု‘ဖဿ’ ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ မှတ်သားမှု ‘သညာ’ စေ့ဆော်မှု ‘စေတနာ’ တည်ကြည်မှု ‘ဧကဂ္ဂတာ’ သဟဇာတ်တရားတို့ကို စောင့်ရှောက်မှု ‘ဇီဝိတိန္ဒြေ’ နှလုံးသွင်းမှု ‘မနသိကာရ’ ဟူသော ဤတရား ရှစ်ပါးတို့သည် မနောဒွါရနှင့် ဓမ္မာရုံထိခိုက်ခြင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ အဟုတ်အမှန်အားဖြင့် ဤအရာ၌ ဇီဝမည်သော ဝေဒဂူကို မရနိုင် မရသင့်ချေ” ဟု (သိစေ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ခြောက်ခုမြောက် ဝေဒဂူပဉ္စာ ပြီး၏။

၇-စက္ခုဝိညာဏာဒိပဉ္စာ

(စက္ခုဝိညာဏ် စသည်ဖြစ်ပုံ ပြဿနာ)

၇။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန အကြင်စက္ခုဒွါရ၌ စက္ခုဝိညာဏ်စိတ် ဖြစ်၏၊ ထိုစက္ခုဒွါရ၌ မနောဝိညာဏ် ဖြစ်နိုင်ပါသလော” ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် အကြင်စက္ခုဒွါရ၌ စက္ခုဝိညာဏ်စိတ် ဖြစ်၏၊ ထိုစက္ခုဒွါရ၌ မနောဝိညာဏ်လည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန အသို့ပါနည်း ရှေးဦးစွာ စက္ခုဝိညာဏ်ဖြစ်၍ နောက်မှ မနောဝိညာဏ် ဖြစ်ပါသလော၊ သို့မဟုတ် မနောဝိညာဏ် ရှေးဦးစွာဖြစ်၍ နောက်မှ စက္ခုဝိညာဏ် ဖြစ်ပါသလောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ရှေးဦးစွာ စက္ခုဝိညာဏ်ဖြစ်၍ နောက်မှ မနောဝိညာဏ်ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန အသို့ပါနည်း စက္ခုဝိညာဏ်က ငါသည် အကြင်စက္ခုဒွါရ၌ ဖြစ်အံ့၊ သင်သည်လည်း ထိုစက္ခုဒွါရ၌ ဖြစ်လော့” ဟု မနောဝိညာဏ်ကို စေခိုင်းပါသလော၊ သို့မဟုတ် မနောဝိညာဏ်က “အကြင်စက္ခုဒွါရ၌ သင်ဖြစ်လတ္တံ့၊ ငါသည်လည်း ထိုစက္ခုဒွါရ၌ ဖြစ်အံ့” ဟု စက္ခုဝိညာဏ်ကို စေခိုင်းပါသလော ဟု လျှောက်ထား၏။ မင်းမြတ် မစေခိုင်း၊ ထိုဝိညာဏ်တို့အား အချင်းချင်း တိုင်ပင်ပြောဆိုခြင်း မရှိချေဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန အကြင်ဒွါရ၌ စက္ခုဝိညာဏ် ဖြစ်၏၊ ထိုဒွါရ၌ မနောဝိညာဏ်သည်လည်း အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ညွတ်ကိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဖြစ်ပေါ်ရာ တံခါးဒွါရ၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း လေ့လာသည့် အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း အလွန်လေ့ကျက်သည့် အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ညွတ်ကိုင်သည့် အဖြစ်ကြောင့် အကြင်ဒွါရ၌ စက္ခုဝိညာဏ် ဖြစ်၏၊ ထိုဒွါရ၌ မနောဝိညာဏ်သည် အသို့ဖြစ်ပါသနည်း၊ ဥပမာပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း၊ မိုးရွာသွန်းသည်ရှိသော် ရေသည် အဘယ်အရပ်သို့ သွားရာသနည်း။ အရှင်ဘုရား နိမ့်ရှိုင်းရာအရပ်သို့ သွားရာပါ၏ဟု (လျှောက်ထား၏)။ ထို့နောက် အခါတပါး၌ မိုးသည် ရွာသွန်းပြန်ရာ၏၊ ထိုနောက်ရွာသော မိုးရေသည် အဘယ်အရပ်သို့ သွားရာသနည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား အကြင်အရပ်သို့ ရှေးမိုးရေသည် စီးသွား၏၊ ထိုနောက် မိုးရေသည်လည်း ထိုရှေးမိုးရေလမ်းကြောင်းခရီးဖြင့်သာ စီးသွားရာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် အသို့နည်း ရှေးမိုးရေက “ငါသည် အကြင်အရပ်သို့ သွားအံ့၊ သင်သည်လည်း ထိုငါသွားသောအရပ်သို့ စီးသွားလော့” ဟု နောက်ဖြစ်သော မိုးရေကို စေခိုင်းသလော၊ နောက် ဖြစ်သော မိုးရေကလည်း “သင်သည် အကြင်အရပ်သို့ စီးသွားလတ္တံ့၊ ငါသည်လည်း ထိုအရပ်သို့ စီးသွားအံ့” ဟု ရှေးမိုးရေကို စေခိုင်းသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မစေခိုင်းပါ၊ ထိုမိုးရေတို့အား အချင်းချင်း တိုင်ပင်ပြောဆိုခြင်း မရှိပါ၊ နိမ့်ရှိုင်းသောကြောင့် စီးသွားပုံကုန်၏ ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ညွတ်ကိုင်သောကြောင့် အကြင်ဒွါရ၌ စက္ခုဝိညာဏ် သည် ဖြစ်၏၊ ထိုဒွါရ၌ မနောဝိညာဏ်သည်လည်း ဖြစ်၏၊ စက္ခုဝိညာဏ်က “ငါသည် အကြင်ဒွါရ၌

ဖြစ်အံ့၊ သင်သည်လည်း ထိုဒွါရ၌ဖြစ်လော့” ဟု မနောဝိညာဏ်ကို မစေခိုင်း၊ မနောဝိညာဏ်ကလည်း “အကြင်ဒွါရ၌ သင်သည် ဖြစ်လတ္တံ့၊ ငါသည်လည်း ထိုဒွါရ၌ဖြစ်အံ့” ဟု စက္ခုဝိညာဏ်ကို မစေခိုင်း၊ ထိုဝိညာဏ်တို့အား အချင်းချင်း တိုင်ပင် ပြောဆိုခြင်း မရှိ၊ ညွတ်ကင်းသောကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏။)

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဖြစ်ပေါ်ရာတံခါး ‘ဒွါရ’၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အကြင်ဒွါရ၌ စက္ခုဝိညာဏ်သည် ဖြစ်၏၊ ထိုဒွါရ၌ မနောဝိညာဏ်သည် အသို့ဖြစ်ပါသည်နည်း၊ ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း၊ မင်း၏ တိုင်းစွန့်ပြည်နားဖြစ်သောမြို့သည် မြဲမြံခိုင်ခံ့သော တံတိုင်း တုရိုက်တိုင်ရှိ၏၊ တံခါးတပေါက်သာ ရှိ၏၊ ယောက်ျားသည် ထိုမြို့မှ ထွက်လိုသည်ဖြစ်ရာ၏၊ အဘယ်အရပ်ဖြင့် ထွက်မည်နည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား တံခါးဖြင့် ထွက်ရာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ ထို့နောက်၌ တယောက်သော ယောက်ျားသည် ထွက်လိုသည် ဖြစ်ရာ၏၊ ထိုယောက်ျားသည် အဘယ်အရပ်ဖြင့် ထွက်မည်နည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား အကြင်တံခါးဖြင့် ပထမ ယောက်ျားသည် ထွက်၏၊ ထိုတံခါးဖြင့်ပင် ထိုယောက်ျားသည်လည်း ထွက်ရာ၏ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် အသို့နည်း ပထမထွက်သော ယောက်ျားက “ငါသည် အကြင်တံခါးဖြင့် သွားအံ့၊ သင်သည်လည်း ထိုတံခါးဖြင့်ပင် ထွက်ခဲ့လော့” ဟု နောက်မှထွက်သော ယောက်ျားကိုစေခိုင်းသလော၊ နောက်မှထွက်သော ယောက်ျားကလည်း သင်သည် “အကြင်တံခါးဖြင့် သွားလတ္တံ့၊ ငါသည်လည်း ထိုတံခါးဖြင့် သွားအံ့” ဟု ပထမ ယောက်ျားကို စေခိုင်းသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မစေခိုင်းပါ၊ ထိုသူနှစ်ယောက်တို့အား အချင်းချင်း တိုင်ပင်ပြောဆိုခြင်း မရှိပါ၊ ထွက်ရာတံခါး၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် သွားကြပါကုန်၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဖြစ်ပေါ်ရာ တံခါး ‘ဒွါရ’ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အကြင် စက္ခုဒွါရ၌ စက္ခုဝိညာဏ်သည် ဖြစ်၏၊ ထိုဒွါရ၌ မနောဝိညာဏ်သည်လည်း ဖြစ်ပေါ်၏၊ စက္ခုဝိညာဏ်က “အကြင်ဒွါရ၌ ငါဖြစ်အံ့၊ ထိုဒွါရ၌ သင်သည်လည်း ဖြစ်လော့” ဟု မနောဝိညာဏ်ကို မစေခိုင်း၊ မနောဝိညာဏ်ကလည်း “အကြင်ဒွါရ၌ သင်ဖြစ်လတ္တံ့၊ ထိုဒွါရ၌လည်း ငါဖြစ်အံ့” ဟု စက္ခုဝိညာဏ်ကို မစေခိုင်း၊ ထိုဝိညာဏ်တို့အား အချင်းချင်း တိုင်ပင်ပြောဆိုခြင်း မရှိ၊ ဖြစ်ပေါ်ရာ ဒွါရဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန လေ့လာသည့်အဖြစ်ကြောင့် အကြင်ဒွါရ၌ စက္ခုဝိညာဏ်ဖြစ်၏၊ ထိုဒွါရ၌ မနောဝိညာဏ်သည် အသို့ဖြစ်ပါသည်နည်း၊ ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း၊ ရှေးဦးစွာ တစီးသောလှည်းသည် သွားရာ၏၊ ထိုနောက်၌ နှစ်ခုမြောက်သောလှည်းသည် အဘယ်လမ်းဖြင့် သွားရာသနည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား အကြင်ခရီးလမ်းဖြင့် ရှေးလှည်းသည် သွား၏၊ ထိုနောက်လှည်းသည်လည်း ထိုခရီးလမ်းဖြင့်ပင် သွားရာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ်အသို့နည်း ရှေးဦးဖြစ်သောလှည်းက အကြင်လမ်းဖြင့် “ငါသည် သွားအံ့၊ သင်သည်လည်း ထိုလမ်းဖြင့်ပင် သွားလော့” ဟု နောက်လှည်းကို စေခိုင်းသလော၊ နောက်ဖြစ်သောလှည်းကလည်း သင်သည် “အကြင်လမ်းဖြင့် သွားလတ္တံ့၊ ငါသည်လည်း ထိုလမ်းဖြင့် သွားအံ့” ဟု ရှေးဦးလှည်းကို စေခိုင်းသလော ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မစေခိုင်းပါ၊ ထိုလှည်း

တို့အား အချင်းချင်း တိုင်ပင်ပြောဆိုခြင်း မရှိ၊ လေ့လာသည့်အဖြစ်ကြောင့် သွားကြပါကုန်၏ဟု (လျှောက်ထား၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် လေ့လာသည့်အဖြစ်ကြောင့် အကြင်ဒွါရ၌ စက္ခုဝိညာဏ်ဖြစ်၏။ ထိုဒွါရ၌ မနောဝိညာဏ်သည်လည်း ဖြစ်၏။ စက္ခုဝိညာဏ်က “ငါသည် အကြင်ဒွါရ၌ ဖြစ်အံ့၊ သင်သည်လည်း ထိုဒွါရ၌ဖြစ်လော့” ဟု မနောဝိညာဏ်ကို မစေခိုင်း၊ မနောဝိညာဏ်ကလည်း “အကြင်ဒွါရ၌ သင်သည် ဖြစ်လတ္တံ့၊ ထိုဒွါရ၌ ငါသည်လည်းဖြစ်အံ့” ဟု စက္ခုဝိညာဏ်ကို မစေခိုင်း၊ ထိုဝိညာဏ်တို့အား အချင်းချင်း တိုင်ပင်ပြောဆိုခြင်းမရှိ၊ လေ့လာသည့်အဖြစ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန အလွန်လေ့ကျက်သည့်အဖြစ်ကြောင့် အကြင်ဒွါရ၌ စက္ခုဝိညာဏ် ဖြစ်၏။ ထိုဒွါရ၌ မနောဝိညာဏ်သည် အသို့ ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် လက်ဆစ်ချိုးရေကွက်အတတ် ကိုးကြောင်းတွက်အတတ် အပေါင်းရေ တွက်အတတ် စာရေးအတတ်တို့၌ အစဦးလေ့ကျက်သူအား နှုတ်နှေး၏။ နောင်အခါ၌ ဆင်ခြင် စူးစမ်း၍ ပြုသဖြင့် အလွန်လေ့ကျက်သည့်အဖြစ်ကြောင့် သွက်လက်ခြင်း ဖြစ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အလွန်လေ့ကျက်သည့် အဖြစ်ကြောင့် အကြင်ဒွါရ၌ စက္ခုဝိညာဏ် ဖြစ်၏။ ထိုဒွါရ၌ မနောဝိညာဏ်သည်လည်း ဖြစ်၏။ စက္ခုဝိညာဏ်က “ငါသည် အကြင်ဒွါရ၌ ဖြစ်အံ့၊ သင်သည်လည်း ထိုဒွါရ၌ဖြစ်လော့” ဟု မနောဝိညာဏ်ကို မစေခိုင်း၊ မနောဝိညာဏ်ကလည်း “အကြင်ဒွါရ၌သင်သည် ဖြစ်လတ္တံ့၊ ထိုဒွါရ၌ ငါသည်လည်းဖြစ်အံ့” ဟု စက္ခုဝိညာဏ်ကို မစေခိုင်း၊ ထိုဝိညာဏ်တို့အား အချင်းချင်း တိုင်ပင်ပြောဆိုခြင်း မရှိ၊ အလွန်လေ့ကျက်သည့် အဖြစ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန အကြင်ဒွါရ၌ သောတဝိညာဏ်သည် ဖြစ်၏။ ထိုဒွါရ၌ မနောဝိညာဏ် သည် ဖြစ်ပါသလောဟု (လျှောက်ထား၏)။ ပ။ အကြင်ဒွါရ၌ သာနဝိညာဏ်သည်ဖြစ်၏။ အကြင် ဒွါရ၌ ဇိဝှိဝိညာဏ်သည် ဖြစ်၏။ အကြင်ဒွါရ၌ ကာယဝိညာဏ်သည် ဖြစ်၏။ ထိုဒွါရ၌ မနော ဝိညာဏ်သည် ဖြစ်ပါသလောဟု (လျှောက်ထား၏)။ မင်းမြတ် ဟုတ်၏။ အကြင်ဒွါရ၌ ကာယ ဝိညာဏ်ဖြစ်၏။ ထိုဒွါရ၌ မနောဝိညာဏ်သည်လည်း ဖြစ်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန အသို့ပါနည်း။ ရှေးဦးစွာ ကာယဝိညာဏ်ဖြစ်၍ နောက်မှ မနော ဝိညာဏ်ဖြစ်ပါသသော၊ သို့မဟုတ် မနောဝိညာဏ်သည် ရှေးဦးစွာဖြစ်၍ နောက်မှ ကာယဝိညာဏ် ဖြစ်ပါသလောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ကာယဝိညာဏ်သည် ရှေးဦးစွာ ဖြစ်၍ နောက်မှ မနောဝိညာဏ်ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင် ဘုရားနာဂသေန အသို့ ိုနည်း။ ပ။ ထိုဝိညာဏ်တို့အား အချင်းချင်း တိုင်ပင်ပြောဆို ခြင်းမရှိ၊ အလွန်လေ့ကျက်သည့် အဖြစ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ခုနစ်ခုမြောက် စက္ခုဝိညာဏာဒိပဉ္စာ ပြီး၏။

ဂ-ဗဿလက္ခဏပဉ္စာ

(ဗဿလက္ခဏာ ပြဿနာ)

ဂ။ မိလိန္ဒသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန အကြင်ဒွါရ၌ မနောဝိညာဏ် ဖြစ်၏။ ထိုဒွါရ၌ ဗဿ သည်လည်းကောင်း ဝေဒနာသည်လည်းကောင်း ဖြစ်ပါသလော” ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ်

ဟုတ်၏ ဖြစ်ပါ၏။ အကြင်မျိုးရ၌ မနောဝိညာဏ်သည် ဖြစ်၏။ ထိုမျိုးရ၌ ဖဿသည်လည်း ဖြစ်၏။ ထိုမျိုးရ၌ ဝေဒနာသည်လည်း ဖြစ်၏။ ထိုမျိုးရ၌ သညာသည်လည်း ဖြစ်၏။ ထိုမျိုးရ၌ စေတနာသည်လည်း ဖြစ်၏။ ထိုမျိုးရ၌ ဝိတက်သည်လည်း ဖြစ်၏။ ထိုမျိုးရ၌ ဝိစာရသည်လည်း ဖြစ်၏။ ဖဿအမှူးရှိကုန်သော တရားအားလုံးတို့သည် ထိုမျိုးရ၌ ဖြစ်ကုန်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဖဿသည် အဘယ်လက္ခဏာ ရှိပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဖဿသည် တွေ့ထိခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် ဆိတ်နှစ်ကောင်တို့သည် ဝှေ့ကြကုန်ရာ၏။ ထိုဆိတ်နှစ်ကောင်တို့တွင် တကောင်သော ဆိတ်ကဲ့သို့ မျက်စိ ‘စက္ခုပသာဒ’ကို မှတ်ရာ၏။ ဒုတိယဆိတ်ကဲ့သို့ အဆင်း ‘ရူပါရုံ’ကို မှတ်ရာ၏။ ထိုဆိတ်နှစ်ကောင်တို့၏ ဝှေ့ခတ် ပေါင်းဆုံခြင်းကဲ့သို့ တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ကို မှတ်အပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ထို့ထက်အလွန် ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် လက်ဝါးနှစ်ခုတို့ကို တီးခတ်ကုန်ရာ၏။ ထိုလက်ဝါးနှစ်ခုတို့တွင် တခုသော လက်ဝါးကဲ့သို့ မျက်စိ ‘စက္ခုပသာဒ’ကို မှတ်ရာ၏။ ဒုတိယလက်ဝါးကဲ့သို့ အဆင်း ‘ရူပါရုံ’ကို မှတ်ရာ၏။ ထိုလက်ဝါးနှစ်ခုတို့၏ ထိခတ်ပေါင်းဆုံခြင်းကဲ့သို့ တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ကို မှတ်ရာ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ထို့ထက်အလွန် ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် လင်းကွင်းနှစ်ခုတို့ကို တီးခတ်ကုန်ရာ၏။ ထိုနှစ်ခုတို့တွင် တခုသော လင်းကွင်းကဲ့သို့ မျက်စိ ‘စက္ခုပသာဒ’ကို မှတ်ရာ၏။ ဒုတိယလင်းကွင်းကဲ့သို့ အဆင်း ‘ရူပါရုံ’ကို မှတ်ရာ၏။ ထိုလင်းကွင်းနှစ်ခုတို့၏ ထိခတ်ပေါင်းဆုံခြင်းကဲ့သို့ တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ကို မှတ်ရာ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ရှစ်ခုမြောက် ဖဿလက္ခဏပဉ္စာ ပြီး၏။

၉-ဝေဒနာလက္ခဏပဉ္စာ
(ဝေဒနာ လက္ခဏာ ပြဿနာ)

၉။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဝေဒနာသည် အဘယ်လက္ခဏာရှိပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဝေဒနာသည် ခံစားခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ သုံးဆောင်ခြင်းလက္ခဏာလည်း ရှိ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် တစုံတယောက်သော ယောက်ျားသည် မင်းအား ကျေးဇူးပြုရာ၏။ ထိုယောက်ျားအား မင်းသည် နှစ်သက်သည် ဖြစ်၍ ကျေးဇူးတုံ့စည်းစိမ်ကိုပေးရာ၏။ ယောက်ျားသည် ထိုကျေးဇူးတုံ့စည်းစိမ်တို့ဖြင့် ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့နှင့် ကုံလုံပြည့်စုံစွာ ခံစားရာ၏။ ထိုယောက်ျားအား ဤသို့သော အကြံဖြစ်ရာ၏။ ငါသည် ရှေးအခါက မင်းအား ကျေးဇူးပြုခဲ့၏။ ထိုငါ့အား မင်းသည် နှစ်သက်သည်လည်းဖြစ်၍ ကျေးဇူးတုံ့စည်းစိမ်ကို ပေး၏။ ထိုငါသည် ထိုစည်းစိမ်ကို ရခြင်းကြောင့် ဤသို့သဘောရှိသော ဤခံစားခြင်းကို ခံစားရ၏ဟု အကြံဖြစ်ရာ၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား တစုံတယောက်သော ယောက်ျားသည် ကုသိုလ်ကံကို ပြု၍ ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီးခြင်းကြောင့် သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော လားရာဖြစ်သော

နတ်ပြည်သို့ ရောက်ရာ၏။ ထိုသူသည်လည်း ထိုနတ်ပြည်၌ နတ်၌ဖြစ်ကုန်သော ကာမဂုဏ်ငါးပါး တို့ဖြင့် ကုံလုံပြည့်စုံစွာ ခံစားရာ၏။ ထိုသူအား ဤသို့သော အကြံဖြစ်ရာ၏။ ထိုငါသည် စင်စစ် ရှေးအခါက ကုသိုလ်ကံကိုပြုခဲ့၏။ ထိုငါသည် ထိုကောင်းမှုကုသိုလ်ကံကို ပြုသောကြောင့် ဤသို့ သဘောရှိသော ဤခံစားခြင်းကို ခံစားရ၏ဟု အကြံဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် ဝေဒနာသည် ခံစားခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ သုံးဆောင်ခြင်း လက္ခဏာလည်း ရှိ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ကိုးခုမြောက် ဝေဒနာလက္ခဏပညာ ပြီး၏။

၁၀-သညာလက္ခဏပညာ

(သညာလက္ခဏာ ပြဿနာ)

၁၀။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန သညာသည် အဘယ်လက္ခဏာ ရှိပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သညာသည် အမှတ်ပြု၍သိခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ အဘယ်ကို အမှတ်ပြု၍ သိသနည်း ဟူမူ-အညိုကိုလည်း အမှတ်ပြု၍ သိ၏။ အရွှေကိုလည်း အမှတ်ပြု၍ သိ၏။ အနီကိုလည်း အမှတ်ပြု၍ သိ၏။ အဖြူကိုလည်း အမှတ်ပြု၍ သိ၏။ အမောင်းကိုလည်း အမှတ်ပြု၍ သိ၏။ မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် သညာသည် အမှတ်ပြု၍ သိခြင်းလက္ခဏာရှိ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု(လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား မင်း၏ ဘဏ္ဍာစိုး သည် ဘဏ္ဍာတိုက်သို့ဝင်၍ ညို ရွှေ နီ ဖြူ မောင်းသော အရောင်ရှိကုန်သော မင်းအသုံးအဆောင် အထည်အစုံကိုမြင်၍ အမှတ်ပြုကာ သိသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် သညာသည် အမှတ်ပြု၍ သိခြင်းလက္ခဏာရှိ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ဆယ်ခုမြောက် သညာလက္ခဏပညာ ပြီး၏။

၁၁-စေတနာလက္ခဏပညာ

(စေတနာလက္ခဏာ ပြဿနာ)

၁၁။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန စေတနာသည် အဘယ်လက္ခဏာရှိပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် စေတနာသည် စေ့ဆော် အားထုတ်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ပြုပြင် စီရင်ခြင်း လက္ခဏာလည်းရှိ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု(လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် တစုံတယောက်သော ယောက်ျားသည် အဆိပ်ကို ပြုပြင်စီရင်၍ မိမိသည်လည်း သောက်ရာ၏။ သူတပါးတို့ကိုလည်း သောက်စေရာ၏။ ထိုယောက်ျားသည် မိမိသည်လည်း ဆင်းရဲရာ၏။ သူတပါးတို့သည်လည်း ဆင်းရဲကုန်ရာ၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဤလောက၌ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်သည် အကုသိုလ်ကံကို စေတနာဖြင့် စေ့ဆော်အားထုတ်၍ ခန္ဓာကိုယ်မျက်စိခြင်းကြောင့် သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ချမ်းသာကင်းသော မကောင်းသောလားရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာဖြစ်သော ငရဲသို့ ကပ်ရောက်ရ၏။

အကြင်သူတို့သည်လည်း ထိုအကုသိုလ်ကံ ပြုသောသူသို့ အတုလိုက်၍ ကျင့်ကုန်၏။ ထိုသူတို့သည်လည်း ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီးခြင်းကြောင့် သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ချမ်းသာကင်းသော မကောင်းသော လားရာ ပျက်စီး ကြရောက်ရာဖြစ်သော ငရဲသို့ ကပ်ရောက်ရကုန်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား တစုံတယောက်သော ယောက်ျားသည် ထောပတ် ဆီဦး ဆီပျား တင်လဲကို တပေါင်းတည်း ပြုပြင်စီရင်၍ မိမိသည်လည်း သောက်ရာ၏။ သူတပါးတို့ကိုလည်း သောက်စေရာ၏ ထိုယောက်ျားသည် မိမိသည်လည်း ချမ်းသာရာ၏။ သူတပါးတို့သည်လည်း ချမ်းသာရာကုန်၏။ မင်းမြတ်ဤအတူသာလျှင် ဤလောက၌အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကုသိုလ်ကံကို စေတနာဖြင့် စေ့ဆော် အားထုတ်၍ ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီးခြင်းကြောင့် သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသောလားရာဖြစ်သော နတ်ပြည်သို့ ကပ်ရောက်ရ၏။ အကြင်သူတို့သည်လည်း ထိုကုသိုလ်ကံ ပြုသောသူသို့ အတုလိုက်၍ ကျင့်ကုန်၏။ ထိုသူတို့သည်လည်းခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီးခြင်းကြောင့် သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသောလားရာဖြစ်သော နတ်ပြည်သို့ ကပ်ရောက်ကြရကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် စေတနာသည် စေ့ဆော်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ပြုပြင်စီရင်ခြင်းလက္ခဏာလည်း ရှိ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

တဆယ့်တခုမြောက် စေတနာလက္ခဏပဉ္စာ ပြီး၏။

၁၂-ဝိညာဏလက္ခဏပဉ္စာ

(ဝိညာဏ်လက္ခဏာ ပြဿနာ)

၁၂။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဝိညာဏ်သည် အဘယ်လက္ခဏာရှိပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဝိညာဏ်သည် အာရုံကို သိခြင်းလက္ခဏာရှိ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား မြို့စောင့်သူသည် မြို့လယ်လမ်းဆုံ၌ နေလျက် အရှေ့အရပ်မှလာသော ယောက်ျားကို မြင်ရာ၏။ တောင်အရပ်မှလာသော ယောက်ျားကို မြင်ရာ၏။ အနောက်အရပ်မှ လာသောယောက်ျားကို မြင်ရာ၏။ မြောက်အရပ်မှ လာသော ယောက်ျားကို မြင်ရာ၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ယောက်ျားသည် မျက်စိစက္ခုပဿာဒ'ဖြင့် အကြင်အဆင်း'ရူပါရုံ'ကို မြင်၏။ ထိုအဆင်း'ရူပါရုံ'ကို ဝိညာဏ်ဖြင့် သိ၏။ နား'သောတပဿာဒ'ဖြင့် အကြင်အသံ 'သဒ္ဓါရုံ'ကို ကြား၏။ ထိုအသံ'သဒ္ဓါရုံ'ကို ဝိညာဏ်ဖြင့် သိ၏။ နှာခေါင်း'ဃာနပဿာဒ'ဖြင့် အကြင်အနံ့ 'ဂန္ဓာရုံ'ကို နှမ်းရှူ၏။ ထိုအနံ့'ဂန္ဓာရုံ'ကို ဝိညာဏ်ဖြင့် သိ၏။ လျှာ 'ဇိဝှာပဿာဒ'ဖြင့် အကြင်အရသာ'ရသာရုံ'ကို လျက်၏။ ထိုအရသာ'ရသာရုံ'ကို ဝိညာဏ်ဖြင့် သိ၏။ ကိုယ်'ကာယပဿာဒ'ဖြင့် အကြင်အတွေ့ အထိ 'ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ'ကို တွေ့ထိ၏။ ထိုအတွေ့အထိ 'ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ'ကို ဝိညာဏ်ဖြင့် သိ၏။ စိတ်ဖြင့် အကြင်ဓမ္မာရုံကို သိ၏။ ထိုဓမ္မာရုံကို ဝိညာဏ်ဖြင့် သိ၏။ မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် ဝိညာဏ်သည် အာရုံကို သိခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

တဆယ့်နှစ်ခုမြောက် ဝိညာဏလက္ခဏပဉ္စာ ပြီး၏။

၁၃-ဝိတက္ကလက္ခဏပဉ္စာ

(ဝိတက်လက္ခဏာ ပြဿနာ)

၁၃။ အရှင်ဘုရားနာဂဓေန ဝိတက်သည် အဘယ်လက္ခဏာရှိပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဝိတက်သည် အာရုံသို့ သွင်းခြင်းလက္ခဏာရှိ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား လက်သမားသည် ချောမွေ့သော ပ် အပြေအပြစ် ပြုအပ်လေပြီးသော သစ်သားကို အဆက်အစပ်၌ သွတ်သွင်း၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဝိတက်သည် အာရုံသို့ သွင်းခြင်းလက္ခဏာရှိ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂဓေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

တဆယ့်သုံးခုမြောက် ဝိတက္ကလက္ခဏပဉ္စာ ပြီး၏။

၁၄-ဝိစာရလက္ခဏပဉ္စာ

(ဝိစာရလက္ခဏာ ပြဿနာ)

၁၄။ အရှင်ဘုရားနာဂဓေန ဝိစာရသည် အဘယ်လက္ခဏာရှိပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဝိစာရသည် အဖန်ဖန်သုံးသပ်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား ကြေးခွက်ကို တီးခေါက်အပ်သော် နောက်၌ မပြတ်မြည်၏။ အဆက်မပြတ်မြည်၏။ မင်းမြတ် လက်ဦးတီးခေါက်ခြင်းကဲ့သို့ ဤအတူ ဝိတက်ကို မှတ်အပ်၏။ နောက်မှလိုက်၍ အဆက်မပြတ် မြည်သကဲ့သို့ ဤအတူ ဝိစာရကို မှတ်အပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂဓေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

တဆယ့်လေးခုမြောက် ဝိစာရလက္ခဏပဉ္စာ ပြီး၏။

သုံးခုမြောက် ဝိစာရဝဂ် ပြီး၏။

ဤဝိစာရဝဂ်၌ အမေးပုစ္ဆာပြဿနာ တဆယ့်လေးပါးတို့သည်

၄-နိဗ္ဗာနဝဂ်

၁-ဗဿဝဒိဝိနိဗ္ဗာနပဉ္စပဉ္စာ

(ဗဿဝသညတို့ကို ခွဲခြား၍ သိ မသိ ပြဿနာ)

၁။ မိလိန္ဒမင်းသည်“အရှင်ဘုရားနာဂသေန တပေါင်းတည်း အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်သော ဤ ဗဿဝသော တရားတို့ကို ခွဲခြား၍ ခွဲခြား၍ ဤတရားကား ဗဿတည်း၊ ဤတရားကား ဝေဒနာ တည်း၊ ဤတရားကား သညာတည်း၊ ဤတရားကား စေတနာတည်း၊ ဤတရားကား ဝိညာဏ် တည်းဟု အသီးသီးပြုလျက် သိသာ ထင်ရှားစေခြင်းငှါ တတ်ကောင်းပါအံ့လော” ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် တပေါင်းတည်း အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်သော ဤဗဿဝသော တရားတို့ကို ခွဲခြား၍ ခွဲခြား၍ ဤတရားကား ဗဿတည်း၊ ဤတရားကား ဝေဒနာတည်း၊ ဤတရားကား သညာတည်း၊ ဤတရားကား စေတနာတည်း၊ ဤတရားကား ဝိညာဏ်တည်း၊ ဤတရားကား ဝိတက်တည်း၊ ဤတရားကား ဝိစာရတည်းဟု အသီးသီးပြုလျက် သိသာ ထင်ရှားစေခြင်းငှါ မတတ်ကောင်း”ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု(လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် ဘုရင်စားဖိုဉ်သည် လက်သုပ်ဟင်းလျာကိုလည်းကောင်း အရေသောက် ဟင်းလျာကိုလည်းကောင်း ချက်ပြုတ်စီရင်ရာ ၏၊ ထိုစားဖိုသည်သည် ထိုဟင်းလျာ၌ နို့ဝမ်းကိုလည်း ထည့်ရာ၏၊ ဆားကိုလည်း ထည့်ရာ၏၊ ချင်းကိုလည်း ထည့်ရာ၏၊ ဇီယာကိုလည်း ထည့်ရာ၏၊ ငရုတ်ကိုလည်း ထည့်ရာ၏၊ ဤမှတပါးသော ဟင်းအဆောက်အဦတို့ကိုလည်းထည့်ရာ၏၊ ထိုစားဖိုသည်ကို မင်းသည် ဤသို့ဆိုရာ၏“ နို့ ဝမ်း၏ အရသာကိုငါ့အား ထုတ်ဆောင်ပေးလော့၊ ဆား၏အရသာကို ငါ့အား ထုတ်ဆောင်ပေးလော့၊ ချင်း၏အရသာကို ငါ့အား ထုတ်ဆောင်ပေးလော့၊ ဇီယာ၏ အရသာကို ငါ့အား ထုတ်ဆောင် ပေးလော့၊ ငရုတ်၏ အရသာကို ငါ့အား ထုတ်ဆောင်ပေးလော့၊ အလုံးစုံထည့်သမျှသော ဟင်းအဆောက်အဦတို့၏ အရသာကို ငါ့အား ထုတ်ဆောင်ပေးလော့”ဟု (ဆိုရာ၏)။ မင်းမြတ် တပေါင်းတည်း အဖြစ်သို့ရောက်ကုန်သော ထိုအရသာတို့ကို ခွဲခြား၍ ခွဲခြား၍ အချဉ်အရသာ ကိုလည်းကောင်း အနံ့အရသာကိုလည်းကောင်း အခါးအရသာကိုလည်းကောင်း အစပ်အရသာ ကိုလည်းကောင်း အဖန်အရသာကိုလည်းကောင်း အချိုအရသာကိုလည်းကောင်း ထုတ်ဆောင် ခြင်းငှါ တတ်ကောင်းရာအံ့လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား တပေါင်းတည်း အဖြစ်သို့ ရောက် ကုန်သော ထိုအရသာတို့ကို ခွဲခြား၍ ခွဲခြား၍ အချဉ်အရသာကိုလည်းကောင်း အနံ့အရ သာကိုလည်းကောင်း အခါးအရသာကိုလည်းကောင်း အစပ်အရသာကိုလည်းကောင်း အဖန်အရ သာကိုလည်းကောင်း အချိုအရသာကိုလည်းကောင်း ထုတ်ဆောင်ခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းပါ၊ အမှန်စင်စစ်သော်ကား မိမိ မိမိတို့၏ ချဉ် ဖန် ခါးစသော မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာဖြင့် ၎င်းစွာ တည်ပေကုန်၏ဟု(လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတုသာလျှင် တပေါင်းတည်း အဖြစ်သို့ ရောက် ကုန်သော ဤဗဿဝသောတရားတို့ကို ခွဲခြား၍ ခွဲခြား၍ “ဤတရားကား ဗဿတည်း၊ ဤတရား ကားဝေဒနာတည်း၊ ဤတရားကား သညာတည်း၊ ဤတရားကား စေတနာတည်း၊ ဤတရားကား ဝိညာဏ်တည်း၊ ဤတရားကား ဝိတက်တည်း၊ ဤတရားကား ဝိစာရတည်း”ဟု သိသာထင်ရှား စေခြင်းငှါမတတ်ကောင်း၊ အမေန်စင်စစ်သော်ကား မိမိ မိမိတို့၏ ဗဿဝသော လက္ခဏာဖြင့် ၎င်းစွာ တည်ပေကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် မလျောက်တတ်ပါလေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ရှေးဦးစွာ ဗဿဝဒိဝိနိဗ္ဗာနပဉ္စပဉ္စာပြီ၏။

၂-နာဂသေနပဉ္စာ

(အရှင်နာဂသေနမေးသော ပြဿနာ)

၂။ နာဂသေနမထေရ်သည် “မင်းမြတ် ဆားကို” မျက်စိစက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်သလော”ဟု မေးတော်မူ၏။ အရှင်ဘုရား ဟုတ်ပါ၏။ စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ကောင်းစွာ သိပါလော့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား လျှာဖြင့် သိအပ်ပါသလောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဟုတ်၏။ လျှာ ‘ဇိဝှိဝိညာဏ်’ဖြင့် သိအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား အလုံးစုံသော ဆားကို လျှာ ‘ဇိဝှိဝိညာဏ်’ဖြင့် သိနိုင်ပါသလောဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် ဟုတ်၏။ အလုံးစုံသော ဆားကို လျှာ ‘ဇိဝှိဝိညာဏ်’ဖြင့် သိနိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရား အလုံးစုံသော ဆားကို လျှာ ‘ဇိဝှိဝိညာဏ်’ဖြင့် အကယ်၍ သိနိုင်ခဲ့သော် အဘယ်ကြောင့် ထိုဆားကို လှည်းတို့ဖြင့် နွားလားတို့သည် ဆောင်ကုန်သနည်း၊ ဆားနှင့်ဖောက် အငန်အရသာ သက်သက်ကိုသာလျှင် ဆောင်သင့်သည် မဟုတ်လော့ဟု (လျှောက်၏ ။မင်းမြတ် ငန်သော အရသာ သက်သက်ကိုသာလျှင် ဆောင်ခြင်းငှါ မတတ်ကောင်း၊ ဆား၏ ငန်သော အရသာ ဆား၏ လေးသော အဖြစ်ဟူသော ဤသဘောတရားတို့သည် တပေါင်းတည်းအဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏။ အာရုံထူးစေသည့် အဖြစ်သို့သာ ရောက်ကုန်၏။ မင်းမြတ် ဆားကိုချိန်ခွင်ဖြင့် ချိန် ကြည့်ခြင်းငှါ တတ်ကောင်းပါသလော့ဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ဟုတ်ပါ၏။ တတ်ကောင်းပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဆားအရသာ သက်သက်ကို ချိန်ခွင်ဖြင့် ချိန် ခြင်းငှါ မတတ်ကောင်း၊ လေးသော အဖြစ်ဟူသော ဆားခြပ်ကို ချိန်ခွင်ဖြင့် ချိန်စက် အပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

နှစ်ခုမြောက် နာဂသေနပဉ္စာ ပြီး၏။

၃-ဥယတနကမ္မ နိဗ္ဗတ္တပဉ္စာ

(အာယတန ငါးပါး ကံကြောင့်ဖြစ်ပုံ ပြဿနာ)

၃။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန အကြင် အာယတန ငါးပါးတို့သည် ရိုက်ကုန်၏။ ထိုအာယတန ငါးပါးတို့သည် အမျိုးမျိုးသော ကံတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါကုန်သလော၊ သို့မဟုတ် တခုတည်းသော ကံကြောင့်သာ ဖြစ်ပါကုန်သလောဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ်အမျိုးမျိုးသော ကံတို့ကြောင့် ဖြစ်ကုန် ။ တခုတည်းသော ကံကြောင့် မဖြစ်နိုင်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မတ်ထင် သနည်း၊ တခုသော လယ်၌ မျိုးစေ့ အမျိုးမျိုးတို့ကို စိုက်ပျိုးကုန်ရာ၏။ ထိုမျိုးစေ့ အမျိုးမျိုးတို့၏ အသီးအမျိုးမျိုးတို့သည် ဖြစ်ကုန်ရာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ဟုတ်ပါ၏။

၁။ ဆားသည် နာဂသေနမထေရ်၏ အလိုအားဖြင့် အငန်အရသာကို ဆိုလို၍ မိလိန္ဒမင်း၏ အလို အားဖြင့် ဆားခြပ်ကို ဆိုလိုသည်။

ဖြစ်ကုန် ပပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အကြင် အကြင် အာယတနငါးပါး တို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုသို့ အာယတနငါးပါးတို့သည် အမျိုးမျိုးသော ကံတို့ကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏။ တခုသေ့ကံကြောင့် မဖြစ်ကုန်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရား နာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

သုံးခုမြောက် ပဉ္စာယတနကမ္မနိဗ္ဗတ္တပဉ္စာ ပြီး၏။

၄-ကမ္မနာနာကရဏပဉ္စာ

(ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံ ခြားနားမှု ပြသနာ)

၄။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရား နာဂသေန အချို့သော လူတို့သည် အသက်တိုကုန်၏။ အချို့သောလူတို့သည် အသက်ရှည်ကုန်၏။ အချို့သောလူတို့သည် အနာများကုန်၏။ အချို့သော လူတို့သည် အနာနည်းကုန်၏။ အချို့သောလူတို့သည် အဆင်းမလှကုန်။ အချို့သောလူတို့သည် အဆင်းလှကုန်၏။ အချို့သော လူတို့သည် တန်ခိုးနည်းကုန်၏။ အချို့သော လူတို့သည် တန်ခိုးကြီးကုန်၏။ အချို့သော လူတို့သည် ဥစ္စာစည်းစိမ် နည်းပါးကုန်၏။ အချို့သော လူတို့သည် ဥစ္စာစည်းစိမ် များပြားကုန်၏။ အချို့သော လူတို့သည် အမျိုး ဇာတ် ယုတ်နိမ့်ကုန်၏။ အချို့သော လူတို့သည် အမျိုးဇာတ် မြင့်မြတ်ကုန်၏။ အချို့သော လူတို့သည် ပညာမဲ့ကုန်၏။ အချို့သော လူတို့သည် ပညာရှိကုန်၏။ လူအားလုံးတို့သည် အဘယ်ကြောင့် မတူမျှကြပါကုန်သနည်း” ဟု မေးလျှောက်၏။

နာဂသေနမသေရ်သည် “မင်းမြတ် အချို့သစ်ပင်တို့သည် ချဉ်ကုန်၏။ အချို့သစ်ပင်တို့သည် နေကုန်၏။ အချို့သစ်ပင်တို့သည် ခါးကုန်၏။ အချို့သစ်ပင်တို့သည် စပ်ကုန်၏။ အချို့သစ်ပင်တို့သည် ဖန်ကုန်၏။ အချို့သစ်ပင်တို့သည် ချိုကုန်၏။ သစ်ပင်အားလုံးတို့သည် အဘယ်ကြောင့် မတူမျှကြ ကုန်သနည်း” ဟု မိန့်တော်မူ၏။ အရှင်ဘုရား မျိုးစေ့တို့၏ ခြားနားခြင်းကြောင့် မတူမျှကြကုန်ဟု မှတ်ထင်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံတို့၏ ခြားနားခြင်းတို့ကြောင့် အချို့လူတို့သည် အသက်တိုကုန်၏။ အချို့လူတို့သည် အသက်ရှည်ကုန်၏။ အချို့လူတို့သည် အနာများကုန်၏။ အချို့လူတို့သည် အနာနည်းကုန်၏။ အချို့လူတို့သည် အဆင်း မလှကုန်။ အချို့လူတို့သည် အဆင်းလှကုန်၏။ အချို့လူတို့သည် တန်ခိုးနည်းကုန်၏။ အချို့လူတို့သည် တန်ခိုးကြီးကုန်၏။ အချို့လူတို့သည် ဥစ္စာစည်းစိမ် နည်းပါးကုန်၏။ အချို့လူတို့သည် ဥစ္စာစည်းစိမ် များပြားကုန်၏။ အချို့လူတို့သည် အမျိုးဇာတ် ယုတ်နိမ့်ကုန်၏။ အချို့လူတို့သည် အမျိုးဇာတ် မြင့်မြတ်ကုန်၏။ အချို့လူတို့သည် ပညာမဲ့ကုန်၏။ အချို့လူတို့သည် ပညာရှိကုန်၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် “လုလင် သတ္တဝါတို့သည် ကံသာလျှင် မိမိဥစ္စာရှိကုန်၏။ ကံ၏ အမွေခံ ဖြစ်ကုန်၏။ ကံသာလျှင် အကြောင်းရှိကုန်၏။ ကံသာလျှင် ဆွေမျိုးရှိကုန်၏။ ကံသာလျှင် ကိုးစားရာရှိကုန်၏။ အကြင်ကံသည် ရှိ၏။ ထိုကံသည် သတ္တဝါတို့ကို အယုတ်အမြတ်ဖြစ်ခြင်းငှာ ဝေဖန်၏” ဟု ဤတရားကို ဟောကြားအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

လေးခုမြောက် ကမ္မနာနာကရဏပဉ္စာ ပြီး၏။

၅-ဝါယာမက ရုဏပဉ္စာ

(လုံ့လဝီရိယထုတ်ခြင်း ပြဿနာ)

၅။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရား နာဂသေန ဤဝဋ်ဆင်းရဲသည် ‘အဘယ်သို့သောနည်းဖြင့် ချုပ်ရာအံ့နည်း၊ တပါးသော ဆင်းရဲသည်လည်း မဖြစ်ပေါ်ရာပါအံ့နည်း’ဟု ကြံစည်၍ ငါတို့၏ ရဟန်း အဖြစ်သည် ဤဆိုခဲ့ပြီးသော အကျိုးရှိ၏ဟု အောက် (ပဗ္ဗဇ္ဇပဉ္စာ)၌ အရှင်ဘုရားတို့ မိန့်ဆို တော်မူခဲ့ကုန်၏။ အခွင့်မရောက်မီ မေးဦးစွာကလျှင် လုံ့လထုတ်ခြင်းဖြင့် အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း၊ အခွင့်အခါရောက်မှသာ လုံ့လထုတ်သင့်သည် မဟုတ်ပါလော”ဟု မေးလျှောက်၏။ နာဂသေန မထေရ်သည် “မင်းမြတ် အခွင့်အခါ ကြိမ်ရောက်မှ လုံ့လထုတ်ခြင်းသည် လိုအပ်သော အမှုကိစ္စ မပြီးစီးနိုင်၊ (အခွင့်မရောက်မီ) ကြိုတင်လုံ့လထုတ်ခြင်းသည် လိုအပ်သော အမှုကိစ္စ ပြီးစီးနိုင် ၏” ဟု မိန့်ဆိုဖြေကြားတော်မူ၏။

ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင် သနည်း၊ သင်မင်းမြတ်သည် ရေမှတ်သိပ်သောအခါမှ “ရေသောက်အံ့”ဟု ရေတွင်းကို တူးစေရာ သလော၊ ရေကန် ကို တူးစေရာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မဟုတ်ပါ၊ (ရေငတ်မှ ရေတွင်း၊ ရေကန်ကို မတူးစေရာပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အခါရောက်မှ လုံ့လထုတ်ခြင်းသည် လိုအပ်သော အမှုကိစ္စ မပြီးစီးနိုင်၊ (အခါမရောက်မီ) ကြိုတင်လုံ့လထုတ်ခြင် သည်သာ လိုအပ်သော အမှုကိစ္စပြီးစီးနိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ထို့ထက်အလွန် ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း၊ အကြင်အခါ၌ သင်မင်းမြတ်သည် ဆာလောင်သည်ဖြစ်ရာ၏၊ ထိုအခါမှ သင်သည် “ထမင်းကို စားအံ့”ဟု လယ်ကို ထွန်ယက်စေရာသလော၊ သလေးစပါးကို စိုက်ပျိုးစေရာသလော၊ စပါးကို ဆောင်စေရာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မဟုတ်ပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အခါရောက်မှ လုံ့လထုတ်ခြင်းသည် လိုအပ်သော အမှုကိစ္စ မပြီးစီးနိုင်၊ (အခါမရောက်မီ) ကြိုတင်လုံ့လထုတ်ခြင်းသည် လိုအပ်သော အမှုကိစ္စ ပြီးစီးနိုင်၏ဟု (မိန့်တော် မူ၏)။

ထို့ထက်အလွန် ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း၊ အကြင်အခါ၌ သင်မင်းမြတ်အား စစ်တိုက်နှင့် အခွင့်ကြိုက်ကြိုက်လာသည် ဖြစ်ရာ၏၊ ထိုအခါမှ သင်မင်းမြတ်သည် ကျုံးမြောင်းကို တူးစေရာသလော၊ တံတိုင်းကို ပြုလုပ် စေရာသလော၊ တံခါးမုခ်ကို ပြုလုပ်စေရာသလော၊ ပြအိုးကို ပြုလုပ်စေရာသလော၊ ရိက္ခာစပါးကို ဆောင်သွင်းစေရာသလော၊ ထိုအခါမှ သင်မင်းမြတ်သည် ဆင်စီးအဟတ်ကို သင်စေရာသလော၊ မြင်းစီးအဟတ်ကို သင်စေရာသလော၊ ရထားစီးအဟတ်ကို သင်စေရာသလော၊ လေးပစ်အဟတ်ကို သင်စေရာသလော၊ ဓားပု အဟတ်ကို သင်စေရာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မဟုတ်ပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အခါရောက်မှ လုံ့လထုတ်ခြင်းသည် လိုအပ်သော အမှုကိစ္စ မပြီးစီးနိုင်၊ (အခါမရောက်မီ) ကြိုတင်လုံ့လထုတ်ခြင်းသည်သာ လိုအပ် သော အမှုကိစ္စ ပြီးစီးနိုင်၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည်—

“ပညာရှိ သူတော်ကောင်းသည် မိမိ၏ အစီးအပွားကို သိခဲ့အံ့၊ ထိုအစီးအပွားကို ရှေးဦးစွာကပင်လျှင် ပြုလုပ်ရာ၌ လှည်းသမား၏ အကြံအစည်မျိုးဖြင့် နုန့်နုန့် နှေးနှေး အားမထုတ်ရ။”

လှည်းသမားသည် ညီညွတ်သော ခရီးလမ်းကို ဖွဲ့ကြည့်၍ မညီညွတ်သော ခရီးလမ်းဆိုးသို့ မောင်းနှင်တက်သွားသည်ရှိသော် ဝင်ရိုးကျိုးလျက်သာ ကြံ့မိုင်ရရှာဘိသကဲ့သို့ ဤအတူ လူမိုက်သည် သူတော်ကောင်းတရားမှ ဖွဲ့ကြည့်၍ မသူတော်တရားသို့ အစဉ်လိုက် သည်ရှိသော် သေမင်း၏ ခံတွင်းဝသို့ ရောက်ရသည်ဖြစ်၍ ဝင်ရိုးကျိုးသော လှည်းသမားကဲ့သို့ စိုးရိမ်ပူဆွေးရ၏”ဟု ဤတရားဒေသနာကိုလည်း ဟောအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရား နာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ငါးခုမြောက် ဝါယာမကရဏပဉ္စာ ပြီး၏။

၆-နေရယိကဂိုဠာဗျာတဝပဉ္စာ

(ငရဲမီးပူလောင်ပုံ ပြဿနာ)

၆။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန အရှင်ဘုရားတို့သည် ‘ပြုကတေ့မီးထက် ငရဲမီးသည် လွန်လွန်မင်းမင်း ပူလောင်၏၊ ပြုကတေ့မီး၌ ပစ်ချအပ်သော သေးငယ်သော ကျောက်ခဲသည် တနေ့ပတ်လုံး လောင်ကျွမ်းသော်လည်း ကြေညက်ခြင်းသို့ မရောက်နိုင်၊ အိမ်အထွတ်မျှရှိသော ကျောက်ခဲပင် ဖြစ်သော်လည်း ငရဲမီး၌ ထည့်ခဲ့သော် တခဏခြင်းဖြင့်ပင် ကြေညက်ခြင်းသို့ ရောက်နိုင်၏’ဟု (မိန့်ဆိုကြပါကုန်၏)၊ ထိုစကားကို အကျွန်ုပ် မယုံကြည်နိုင်ပါ၊ ထို့ပြင်လည်း ငရဲမီး၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် များစွာသော နှစ်အထောင်တို့ပတ်လုံး ငရဲ၌ လောင်ကျွမ်းကုန်လျက် ကြေညက်ခြင်းသို့ မရောက်ကုန်ဟု ဤသို့လည်း ဘုရားရှင်တို့ ဆိုတော်မူကြကုန်သေး၏။ ထိုကားကိုလည်း အကျွန်ုပ် မယုံကြည်နိုင်ပါ”ဟု လျှောက်၏။

နာဂသေနမထေရ်သည် “မင်းမြတ် ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း၊ မကန်းမတို့သည် လှည်းကောင်း၊ မိကျောင်းမ၌သည်လည်းကောင်း၊ လိပ်မတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဥဒေါင်းမတို့သည်လည်းကောင်း၊ ခိုမတို့သည်လည်းကောင်း ကြမ်းတမ်းကုန်သော ကျောက်ခဲတို့ကိုဖြစ်စေ၊ ကျောက်၊ ရှစ်ခဲတို့ကိုဖြစ်စေ စားမျိုကြကုန်သည် မဟုတ်လော” ဟု မေးတော်မူ၏။ အရှင်ဘုရား ဟုတ်ပါ၏၊ စားမျိုကြပါကုန်၏ဟု (လျှောက်၏)။ ထိုကျောက်ခဲတို့သည် ထိုမကန်းမစသည်တို့၏ ဝမ်း၌ အူအတွင်းသို့ ရောက်ကုန်သည်ရှိသော် ကြေညက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သည် မဟုတ်လောဟု(မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ဟုတ်ပါ၏၊ ကြေညက်ခြင်းသို့ ရောက်ပါကုန်၏ဟု(လျှောက်၏)။ ထိုမကန်းမစသည်တို့၏ ဝမ်း၌ရှိသော ကံယံဝန်သည်လည်း ကြေညက်ခြင်းသို့ ရောက်ပါသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ထိုကံယံဝန်သည် ကြေညက်ခြင်းသို့ မရောက်ပါဟု(လျှောက်၏)။ အဘယ်ကြောင့် ကြေညက်ခြင်းသို့ မရောက်သနည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ပြုခဲ့သော ကံကြောင့် ကြေညက်ခြင်းသို့ မရောက်ရာဟု အောက်မေ့မှတ်ထင်ပါသည်ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ပြုခဲ့သော ကံကြောင့် ငရဲသူ သတ္တဝါတို့သည် များစွာသော နှစ်အထောင်တို့ပတ်လုံး ငရဲ၌ လောင်ကျွမ်းကုန်သော်လည်း ကြေညက်ခြင်းသို့ မရောက်ကုန်၊ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည်— “ငရဲသူ သတ္တဝါတို့အား အကြင်မျှလောက် ကာလပတ်လုံး

ထိုမကောင်းမှုကံသည် ကုန်ခြင်းသို့ မရောက်သေး၊ ထိုမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး ငရဲသူ သတ္တဝါသည် မသေ” ဟု ဤဒေသ နာဟော်ကိုလည်း ဟောတော်မူ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ထို့ထက်အလွန် ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း၊ ခြင်္သေ့မတို့သည်လည်းကောင်း၊ ကျားမတို့သည်လည်းကောင်း၊ ကျားသစ်မ တို့သည်လည်းကောင်း၊ ခွေးမတို့သည်လည်းကောင်း ကြမ်းတမ်းသော အရိုးအသားတို့ကို စားကြ သည်မဟုတ်လော့ဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားဟုတ်ပါ၏၊ စားပါကုန်၏ဟု (လျှောက်၏)။ ထိုကြမ်းတမ်းသော အရိုးအသားတို့သည် ထိုခြင်္သေ့မသည်တို့၏ ဝမ်း၌ အူအတွင်းသို့ ရောက်ကုန် သည်ရှိသော် ကြေညက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သည် မဟုတ်လော့ဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ဟုတ်ပါ၏၊ ကြေညက်ခြင်းသို့ ရောက်ပါကုန်၏ဟု (လျှောက်၏)။ ထိုခြင်္သေ့မသည်တို့၏ ဝမ်း၌ ရှိသော ကိုယ်ဝန်သည်လည်း ကြေညက်ခြင်းသို့ ရောက်သလော့ဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ကြေညက်ခြင်းသို့ မရောက်ပါဟု (လျှောက်၏)။ အဘယ်ကြောင့် ကြေညက်ခြင်းသို့ မရောက် သနည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ပြုခဲ့သော ကံကြောင့် ကြေညက်ခြင်းသို့ မရောက် ပါဟု မှတ်ထင်ပါသည်ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ပြုခဲ့သော ကံကြောင့် ငရဲသူသတ္တဝါတို့သည် များစွာသော နှစ်အထောင်တို့ပတ်လုံး ငရဲ၌ လောင်ကျွမ်းကုန်သော်လည်း ကြေညက်ခြင်းသို့ မရောက်ကုန်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ထို့ထက်အလွန် ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုအရာကို အဘယ် သို့ မှတ်ထင်သနည်း၊ နူးညံ့သိမ်မွေ့သော ယောနကတိုင်းသူတို့သည်လည်းကောင်း၊ နူးညံ့သိမ် မွေ့သော ခတ္တိယအမျိုးသမီးတို့သည်လည်းကောင်း၊ နူးညံ့သိမ်မွေ့သော ဗြာဟ္မဏအမျိုးသမီးတို့ သည်လည်းကောင်း၊ နူးညံ့သိမ်မွေ့သော ဂဟပတိအမျိုးသမီးတို့သည်လည်းကောင်း ကြမ်းတမ်း သော ခဲဖွယ်အသားတို့ကို စားကုန်သည် မဟုတ်လော့ဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ဟုတ်ပါ၏၊ စားပါကုန်၏ဟု (လျှောက်၏)။ ထိုခိုင်းမတို့၏ ဝမ်း၌ အူအတွင်းသို့ ရောက်ကုန်သော ထိုကြမ်းတမ်းသော ခဲဖွယ်အသားတို့သည် ကြေညက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သည် မဟုတ်လော့ဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ဟုတ်ပါ၏၊ ကြေညက်ခြင်းသို့ ရောက်ပါကုန်၏ဟု (လျှောက်၏)။ ထိုခိုင်းမတို့၏ ဝမ်း၌ရှိသော ကိုယ်ဝန်သော်ကား ကြေညက်ခြင်းသို့ ရောက်သလော့ဟု (မေးတော် မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ကိုယ်ဝန်သည် ကြေညက်ခြင်းသို့ မရောက်နိုင်ပါဟု (လျှောက်၏)။ အဘယ် အကြောင်းကြောင့် ကြေညက်ခြင်းသို့ မရောက်နိုင်သနည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ပြုခဲ့သော ကံကြောင့် ကြေညက်ခြင်းသို့ မရောက်နိုင်ပါဟု မှတ်ထင်ပါသည်ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ပြုခဲ့သောကံကြောင့် ငရဲသူသတ္တဝါတို့သည် များစွာသော နှစ်အထောင် တို့ပတ်လုံး ငရဲ၌ လောင်ကျွမ်းကုန်သော်လည်း ကြေညက်ခြင်းသို့ မရောက်ကုန်၊ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည်-“အကြင်မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး ထိုမကောင်းမှုကံသည် ကုန်ခြင်းသို့ မရောက်သေး၊ ထိုမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး ထိုငရဲသူသတ္တဝါသည် မသေ”ဟု ဤဒေသနာ တော်ကိုလည်း ဟောကြားအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ခြောက်ခုမြောက် နေရယ်ကဂ္ဂိဉ္စက္ခဘာဝပဉ္စာ ပြီး၏။

ဥပထဝိသန္တာရကပဉ္စာ

(မြေကြီးတည်နေပုံ ပြဿနာ)

၇။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန ‘ဤမြေကြီးသည် ရေပြင်၌’တည်၏။ ရေသည် လေပေါ်၌ တည်၏။ လေသည် ကောင်းကင်၌ တည်၏’ဟု အရှင်ဘုရားတို့ ဆိုတော်မူကြပါကုန်၏။ ထိုစကားကိုလည်း အကျွန်ုပ် မယုံကြည်ပါ”ဟု လျှောက်၏။ နာဂသေနမထေရ်သည် ဓမ္မကရိုဏ် (ရေစစ်)ဖြင့် ရေကိုယူ၍ မိလိန္ဒမင်းကို “မင်းမြတ် ဤရေကို လေသည် ဆောင်ယူအပ်သကဲ့သို့ ဤအတူ ထို(ကမ္ဘာမြေကြီးကဲ့သို့) ရေကိုလည်း လေသည် ဆောင်ယူအပ်၏”ဟု သိစေ၏။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ခုနစ်ခုမြောက် ပထဝိသန္တာရကပဉ္စာ ပြီး၏။

၈-နိရောဓနိဗ္ဗာနပဉ္စာ

(ချုပ်ခြင်းသည် နိဗ္ဗာန် မည်၊ မမည် ပြဿနာ)

၈။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန ချုပ်ခြင်းသည် နိဗ္ဗာန်မည်ပါသလော”ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် ချုပ်ခြင်းသည် နိဗ္ဗာန်မည်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား နာဂသေန အဘယ်သို့လျှင် ချုပ်ခြင်းသည် နိဗ္ဗာန်မည်ပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ပုထုဇဉ်မိုက် အားလုံးတို့သည် အတွင်းအပဖြစ်သော အာယတနတို့ကို အလွန်နှစ်သက်ကုန်၏။ အလွန်စွဲလမ်း ပြောဆိုကုန်၏။ အဆုံးတိုင် သက်ဝင်၍ တည်ကုန်၏။ ထိုပုထုဇဉ်မိုက်တို့သည် ထို တဏှာရေအယဉ်ဖြင့် မျောပါကုန်၏။ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း အိုရခြင်း သေရခြင်း ပူဆွေးရခြင်း ငိုကြွေးရခြင်း ဆင်းရဲခြင်း နှလုံးမသာခြင်း ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းဘေးတို့မှ မလွတ်ကုန်၊ ဆင်းရဲ အပေါင်းမှ မလွတ်ကုန်ဟု (ဘုရားစကားနှင့်အညီ) ငါဆို၏။ မင်းမြတ် ထိုမှပြန်သောနည်းအားဖြင့် အကြားအမြင်ရှိသော အရိယာတပည့်သည်ကား အတွင်းအပဖြစ်သော အာယတနတို့ကို အလွန် နှစ်သက်မှု မရှိ၊ အလွန်စွဲလမ်းပြောဆိုမှု မရှိ၊ အဆုံးတိုင်သက်ဝင်၍ မတည်၊ ထို (အတွင်းအပ၌ ဖြစ်သော) အာယတနတို့ကို မနှစ်သက်သော အလွန်စွဲလမ်းပြောဆိုမှု မရှိသော အဆုံးတိုင် သက်ဝင်၍ မတည်သော ထိုအရိယာတပည့်တို့အား တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’သည် ချုပ်၏။ တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ပြင်းစွာစွဲလမ်းမှု ‘ဥပါဒါန်’ ချုပ်၏။ ပြင်းစွာစွဲလမ်းမှု ‘ဥပါဒါန်’ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ‘ဘဝ’ ချုပ်၏။ ‘ဘဝ’ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း ‘ဇာတိ’ ချုပ်၏။ ပဋိသန္ဓေ နေခြင်း ‘ဇာတိ’ ချုပ်ခြင်းကြောင့် အိုခြင်း သေခြင်းသည်လည်းကောင်း ပူဆွေးခြင်း ငိုကြွေးခြင်း ဆင်းရဲခြင်း နှလုံးမသာခြင်း ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းတို့သည်လည်းကောင်း ချုပ်ကုန်၏။ ဤသို့လျှင် အလုံးစုံသော ထိုဆင်းရဲအစုချုပ်၏။ မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် ချုပ်ခြင်းသည် နိဗ္ဗာန် မည်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ရှစ်ခုမြောက် နိရောဓနိဗ္ဗာနပဉ္စာ ပြီး၏။

၉-နိဗ္ဗာနလဘနပညာ
(နိဗ္ဗာန်ရခြင်း ပြဿနာ)

၉။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန အလုံးစုံသောသူတို့သည်ပင် နိဗ္ဗာန်ကို ရကုန် ပါသလော”ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် အလုံးစုံသော သူတို့သည်ပင် နိဗ္ဗာန်ကို မရကုန်။ မင်းမြတ် စင်စစ်သောကား အကြင်သူသည် ကောင်းစွာ ကျင့်သည်ဖြစ်၍ သိအပ်သော ဒုက္ခသစ္စာ တရားတို့ကို ဉာဏ်ဖြင့် ရှေးရှုသိ၏၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်သော ဒုက္ခသစ္စာ တရားတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိ၏၊ ပယ်အပ်သော သမုဒယသစ္စာတရားတို့ကို ပယ်စွန့်၏၊ ပွားများအပ်သော မဂ္ဂသစ္စာတရား တို့ကို ပွားများ၏၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်သော နိရောဓသစ္စာတရားတို့ကို မျက်မှောက်ပြု၏၊ ထိုသူ သည်သာ နိဗ္ဗာန်ကို ရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ကိုးစုမြောက် နိဗ္ဗာနလဘနပညာ ပြီး၏။

၁၀-နိဗ္ဗာနသုခဇာနနပညာ
(နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို သိ၊ မသိ ပြဿနာ)

၁၀။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန အကြင်သူသည် နိဗ္ဗာန်ကို မရ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို မရသောသူသည် နိဗ္ဗာန်သည် ချမ်းသာ၏ဟု သိပါသလော”ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် အကြင်သူသည် နိဗ္ဗာန်ကို မရသေး၊ ထိုသူသည် “နိဗ္ဗာန်သည် ချမ်းသာ၏”ဟု သိနိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ရေးသားဘဲလျက် “နိဗ္ဗာန်သည် ချမ်းသာ၏”ဟု အဘယ်သို့သိနိုင်ပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း၊ အကြင်သူတို့၏ လက်ခြေတို့သည် မပြတ်ကုန်၊ မင်းမြတ် ထိုသူတို့သည် “လက်ခြေ၏ ပြတ်ခြင်းသည် ဆင်းရဲ၏”ဟု သိနိုင်ကုန်ရာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ဟုတ်ပါ၏၊ သိနိုင်ကုန်ရာ ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ အဘယ်သို့ သိနိုင်ကုန်ရာသနည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား အခြားဘဝသော လက်ခြေပြတ်ကုန်သော သူတို့၏ ငိုကြွေးသံကို ကြား၍ “လက်ခြေပြတ်ခြင်း သည် ဆင်းရဲ၏”ဟု သိပါကုန်၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အကြင်သူတို့သည် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် ထင်ထင် မြင်အပ်၏၊ ထိုသူတို့ ပြောဆိုသံကို ကြား၍ “နိဗ္ဗာန်သည် ချမ်းသာ ၏” ဟုသိ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ဆယ်စုမြောက် နိဗ္ဗာနသုခဇာနနပညာ ပြီး၏။

လေးစုမြောက် နိဗ္ဗာနဝဂ္ဂ ပြီး၏။

ဤနိဗ္ဗာနဝဂ္ဂ၌ အမေးပုစ္ဆာ ပြဿနာ အသိပါးတို့တည်း။

၅-ဗုဒ္ဓဝဂ်

၁-ဗုဒ္ဓဿ အတ္ထိနတ္ထိဘာဝပဉ္စာ

(မြတ်စွာဘုရား ရှိ မရှိ ပြဿနာ)

၁။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန အရှင်ဘုရားသည် မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ဘူးပါသလောဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် မဖူးမြင်ဘူးပါ”ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။ ယင်းသို့ မဖူးမြင်ဘူးသည်ရှိသော် အရှင်ဘုရား၏ ဆရာတို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ဘူးပါကုန်သလော”ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် မဖူးမြင်ဘူးပါကုန်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန သို့ဖြစ်လျှင် မြတ်စွာဘုရား မရှိချေတကားဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဟိမဝန္တာအရပ်၌ ဦဟာမြစ်ကို သင်မင်းမြတ် မြဲဖူးသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မမြင်ဖူးပါဟု (လျှောက်၏)။ ယင်းသို့ မမြင်ဖူးသော် သင်မင်းမြတ်၏ အဖသည် ဦဟာမြစ်ကို မြင်ဖူးပါသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မမြင်ဖူးပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သို့ဖြစ်မှ ဦဟာမြစ်သည် မရှိချေတကားဟု (မိန့်ဆို၏)။ အရှင်ဘုရား ရှိပါ၏။ အကျွန်ုပ်သည် ဦဟာမြစ်ကို အကယ်၍ကား မမြင်ဖူးပါ။ အကျွန်ုပ်၏ အဖသည်လည်း ဦဟာမြစ်ကို အကယ်၍ကား မမြင်ဖူးပါ။ သို့သော်လည်း ဦဟာမြစ်သည် ရှိ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ငါသည် မြတ်စွာဘုရားကို အကယ်၍ကား မျက်မြင် ‘ဒိဋ္ဌ’ မဖူးမြင်လိုက်ရ၊ ငါ၏ဆရာတို့သည်လည်း မြတ်စွာဘုရားကို အကယ်၍ကား မျက်မြင် ‘ဒိဋ္ဌ’ မဖူးမြင်လိုက်ရပါ။ သို့သော်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် ရှိ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ရှေးဦးစွာသော ဗုဒ္ဓဿ အတ္ထိနတ္ထိဘာဝပဉ္စာ ပြီး၏။

၂-ဗုဒ္ဓဿ အနုတ္တရဘာဝပဉ္စာ

(မြတ်စွာဘုရား အတုမရှိမြတ်ပုံ ပြဿနာ)

၂။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန မြတ်စွာဘုရားသည် အတုမရှိ မြတ်ပါသလော”ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် အတုမရှိ မြတ်သည် မှန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန မမြင်ဖူးပါဘဲလျက် “မြတ်စွာဘုရားသည် အတုမရှိ မြတ်၏”ဟု အဘယ်သို့ သိပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း၊ မဟာသမုဒ္ဒရာကို မမြင်ဖူးသော သူတို့သည် မဟာသမုဒ္ဒရာသည် ကျယ်၏ အစောက်နက်၏ မရေမတွက်နိုင် သက်ဝင် ကူးခပ်နိုင်ခဲ့၏။ အကြင် မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစီရဝတီ သရဘူမဟီဟူသော ဤမြစ်ကြီးငါးသွယ် ချို့ အမြဲမပြတ် စီးဝင်ကုန်၏။ ထိုမဟာသမုဒ္ဒရာ၏ ယုတ်လျော့သော အဖြစ်သည်လည်းကောင်း ပြည့်လျှံသောအဖြစ်သည်လည်းကောင်း မထင်နိုင်လေဟု သိနိုင်ကုန်ရာ သလောဟု(မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားဟုတ်ပါ၏ သိနိုင်ကုန်ရာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကြီးမြတ်တော်မူကုန်သော ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံတော်မူကုန်ပြီးသော တပည့်သာဝကတို့ကိုမြင်ရသောကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် အတုမရှိမြတ်၏ဟူ၍ သိနိုင်ရာ၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

နှစ်ခုမြောက် ဗုဒ္ဓဿ အနုတ္တရဘာဝပဉ္စာ ပြီး၏။

၃-ဗုဒ္ဓဿ အနုတ္တရဘာဝဇာနနပဉ္စာ

(မြတ်စွာဘုရား၏ အတုမရှိသည့်အဖြစ်ကို သိ မသိ ပြဿနာ)

၃။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန မြတ်စွာဘုရားသည် အတုမရှိမြတ်၏ဟု သိခြင်းငှါ ဇာတ်ကောင်းပါသလော”ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် “မြတ်စွာဘုရားသည် အတု မရှိ မြတ်၏”ဟု သိခြင်းငှါ ဇာတ်ကောင်းသည် မှန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား နာဂသေန အဘယ်သို့လျှင် “မြတ်စွာဘုရားသည် အတုမရှိ မြတ်၏”ဟု သိခြင်းငှါ တတ်ကောင်းပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ရှေးကဖြစ်ဖူးသည်ကား တိရဿထေရအမည်သော စာရေးဆရာကြီး သည် ရှိခဲဖူးပြီ၊ ထိုစာရေးဆရာကြီး ကွယ်လွန်ခြင်းသည် နှစ်ပေါင်းများစွာ ကျော်လွန်ပြီးဖြစ်ပါ လျက် ထိုစာရေးဆရာကြီးကို အဘယ်သို့ သိနိုင်ပါသနည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ထိုဆရာကြီး ရေးထားသော စာဖြင့် သိရပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အကြင်သူသည် တရားကို ရှုမြင်၏၊ ထိုသူသည် မြတ်စွာဘုရားကို ရှုမြင်၏၊ ထိုသူသည် မြတ်စွာဘုရား ကို မြင်ရ၏၊ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် တရားတော်ကို ဟောကြားတော်မူခဲ့၏ဟု (မိန့်တော် မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

သုံးခုမြောက် ဗုဒ္ဓဿ အနုတ္တရဘာဝဇာနနပဉ္စာ ပြီး၏။

၄-ဓမ္မဒိဋ္ဌပဉ္စာ

(တရားတော်ကို မြင် မမြင် ပြဿနာ)

၄။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန အရှင်ဘုရားသည့် တရားတော်ကို မြင်ပါ သလော”ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရား ညွှန်ကြားတော်မူသော နည်းဖြင့်သာ မြတ်စွာဘုရား ပညတ်တော်မူချက်ဖြင့်သာ အသက်ထက်ဆုံး တပည့်သာဝကတို့သည် လိုက်နာ ကျင့်ဆောင်အပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

လေးခုမြောက် ဓမ္မဒိဋ္ဌပဉ္စာ ပြီး၏။

၅-အသင်္ကမနပဋိသန္ဓဟနပဉ္စာ

(မပြောင်းရွှေ့ဘဲ ပဋိသန္ဓေ နေ မနေ ပြဿနာ)

၅။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန (ဤဘဝမှ တစ်စုံတရာမပါ) မပြောင်းရွှေ့ရဘဲ ပဋိသန္ဓေစွဲနေရပါသလော”ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် (ဤဘဝမှတစ်စုံတရာမပါ) မပြောင်းရွှေ့ ရဘဲ ပဋိသန္ဓေစွဲနေရသည် မှန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန (ဤဘဝမှ ဇာတိ တရာမပါ) မပြောင်းရွှေ့ရဘဲ အဘယ်သို့ ပဋိသန္ဓေစွဲနေရပါသနည်း၊ ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလောဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် တစ်စုံတယောက်သော ယောက်ျားသည် မီးတိုင်တခုမှ မီးတိုင်တခုကို ညှိထွန်းရာ၏၊ မင်းမြတ် အသို့နည်း ထိုမီးသည် ထိုမီးတိုင်မှ ပြောင်းရွှေ့သွားသလော

ဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မပြောင်းရွှေ့ပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် (ဤဘဝမှ တစုံတရာမပါ) မပြောင်းရွှေ့ရဘဲ ပဋိသန္ဓေ စွဲနေရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ထို့အထက်အလွန် ဥပမာပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သင်မင်းမြတ်သည် ငယ်ရွယ်စဉ်က ကဗျာဆရာ၏ထံ၌ တစုံတခုသော ကဗျာကို သင်ယူဖူးသည်ကို မှတ်မိပါ၏လော့ ဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ဟုတ်ပါ၏ မှတ်မိပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အသို့နည်း ထိုကဗျာသည် ဆရာထံမှ ပြောင်းရွှေ့လာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မပြောင်း ရွှေ့ပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် (ဤဘဝမှ တစုံတရာမပါ) မပြောင်းရွှေ့ ရဘဲ ပဋိသန္ဓေစွဲနေရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ငါးခုမြောက် အသင်္ကမနပဋိသန္ဓေဟနပဉ္စာ ပြီး၏။

၆-ဝေဒဂူပဉ္စာ

(ဝေဒဂူ‘အတ္တလိပ်ပြာကောင်’ ပြဿနာ)

၆။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဝေဒဂူကို ပရမတ်ဖြင့် ရအပ်ပါသလော”ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် ပရမတ္ထအားဖြင့် ဝေဒဂူကို မရနိုင်ဟု နာဂသေနမထေရ်သည် (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ခြောက်ခုမြောက် ဝေဒဂူပဉ္စာ ပြီး၏။

၇-အညကာယသင်္ကမနပဉ္စာ

(အခြားကိုယ်သို့ ပြောင်းသောသတ္တဝါရှိ မရှိ ပြဿနာ)

၇။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန အကြင်သတ္တဝါသည် ဤကိုယ်ကောင်မှတစ်ပါး သော ကိုယ်ကောင်သို့ ရွှေ့ပြောင်း၏၊ တစုံတယောက်သော ထိုသတ္တဝါမျိုး ရှိပါသလော”ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် မရှိဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤကိုယ်ကောင်မှ တစ်ပါးသော ကိုယ်ကောင်သို့ပြောင်းရွှေ့သော သတ္တဝါသည်အကယ်၍ မရှိမူ ယုတ်ညံ့သောကံတို့မှ လွတ်မြောက်သူ ဖြစ်လတ္တံ့လောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဟုတ်မှန်၏၊ အကယ်၍ ပဋိသန္ဓေမနေခဲ့မူ ယုတ်ညံ့သော ကံတို့မှ လွတ်မြောက်သူဖြစ်လတ္တံ့၊ မင်းမြတ် အကြင်ကြောင့် ပဋိသန္ဓေနေရသေး၏၊ ထို့ကြောင့် ယုတ်ညံ့သော ကံတို့မှ မလွတ်နိုင်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

။ ဥပမာပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် တယောက်သော ယောက်ျားသည် အခြားသော သူ၏ သရက်သီးကို ခိုးယူရာ၏၊ ထိုသရက်သီးခိုးသော သူသည် အပြစ်ဒဏ်သို့ ရောက်ရာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ဟုတ်ပါ၏ အပြစ်ဒဏ်သို့ ရောက်ရာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုခိုးသူသည် အခြားသူ စိုက်ပျိုးအပ်သော သရက်သီးတို့ကို ခိုးသည် မဟုတ်ပါဘဲလျက် အဘယ်ကြောင့် အပြစ်ဒဏ်သို့ ရောက်ရာသနည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင် ဘုရား ထိုခိုးယူအပ်သော သရက်သီးတို့သည် အခြားသူ စိုက်ပျိုးသော သရက်သီးတို့ကို မှီ၍

ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် အပြစ်ဒဏ်သို့ ရောက်ရာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူ သာလျှင် ဤ(ပစ္စုပ္ပန်) နာမ်ရုပ်ဖြင့် ကောင်းသည်လည်းဖြစ်သော မကောင်းသည်လည်းဖြစ်သော ကံကို ပြု၏။ ထိုကံကြောင့် အခြားသော နာမ်ရုပ်သည် ပဋိသန္ဓေနေ၏။ ထို့ကြောင့် ယုတ်ညံ့ သောကံတို့မှ မလွတ်နိုင်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ခုနစ်ခုမြောက် အညကာယသက်မနုပဉ္စာ ပြီး၏။

၈-ကမ္မဗလအတ္ထိဘာဝပဉ္စာ

(ကံ၏အကျိုး ရှိသည်၏အဖြစ် ပြသနာ)

၈။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤနာမ်ရုပ်ဖြင့် ကုသိုလ်ကံကိုလည်းကောင်း အကုသိုလ်ကံကိုလည်းကောင်း ပြုလုပ်အပ်၏။ ထိုကံတို့သည် အဘယ်၌ တည်ရှိနေပါကုန်သနည်း” ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် ထိုကံတို့သည် အစဉ်တစိုက် နောက်မှလိုက်သော အရိပ်ကဲ့သို့ အစဉ်တစိုက် နောက်မှ လိုက်တတ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား “ဤနေရာ၌ လည်းကောင်း ဤနေရာ၌လည်းကောင်း ထိုကံတို့သည် တည်ရှိကုန်၏”ဟု ပြခြင်းငှါတတ်ကောင်း ပါသလောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် “ဤနေရာ၌လည်းကောင်း ဤနေရာ၌လည်းကောင်း ထိုကံတို့သည် တည်ရှိကုန်၏”ဟု ထိုကံတို့ကို ပြခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင် သနည်း၊ အကြင်သစ်ပင်တို့သည် အသီးတို့မသီးသေးကုန်၊ “ဤနေရာ၌လည်းကောင်း ဤနေရာ၌လည်းကောင်း ထိုအသီးတို့သည် တည်ကုန်၏”ဟု ထိုသစ်ပင်တို့၏ အသီးတို့ကို ပြခြင်းငှါ တတ်ကောင်းပါသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မတတ်ကောင်းပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အစဉ်၏မပြတ်ခြင်းကြောင့် “ဤနေရာ၌လည်းကောင်း ဤနေရာ၌လည်းကောင်း ထိုကံတို့သည် တည်ရှိကုန်၏ဟု ပြခြင်းငှါ မတတ်ကောင်း”ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ရှစ်ခုမြောက် ကမ္မဗလအတ္ထိဘာဝပဉ္စာ ပြီး၏။

၉.ဥပ္ပဇ္ဇတိဇာနနပဉ္စာ

(ပဋိသန္ဓေဖြစ်တည်မှုကို သိ မသိ ပြသနာ)

၉။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန အကြင်သူသည် ပဋိသန္ဓေ တည်နေရသေး၏။ ထိုသူသည် ‘ပဋိသန္ဓေတည်နေရဦးအံ့’ဟု သိပါသလော”ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် အကြင် သူသည် ပဋိသန္ဓေ တည်နေရသေး၏။ ထိုသူသည် “ပဋိသန္ဓေ တည်နေရဦးအံ့”ဟု သိပါ၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာ အားဖြင့် လယ်ထွန်ယောက်ျားသည် မျိုးစေ့တို့ကို မြေ၌ စိုက်ပျိုးကြချေ၍ မိုးကောင်းစွာရွာသော် “စပါး ဖြစ်လတ္တံ့”ဟု သိနိုင်ရာသလော ဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မှန်ပါ၏ သိနိုင်ရာပါ၏ ဟု

(လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အကြင်သူသည် ပဋိသန္ဓေ တည်နေရသေး၏။ ထိုသူသည် “ပဋိသန္ဓေ တည်နေရဦးလတ္တံ့”ဟု သိ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂဓေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ကိုးခုမြောက် ဥပ္ပဇ္ဇတိဇာနနပဉ္စာ ပြီး၏။

၁၀-ဗုဒ္ဓနိဒ္ဒယနပဉ္စာ

(မြတ်စွာဘုရားကို ပြနိုင် မပြနိုင်ပြဿနာ)

၁၀။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂဓေန မြတ်စွာဘုရားသည် ရှိပါ၏လော”ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် ရှိပေ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂဓေန “မြတ်စွာဘုရားသည် ဤနေရာ၌လည်းကောင်း ဤနေရာ၌လည်းကောင်း ရှိ၏”ဟု ပြခြင်းငှါ တတ်ကောင်းပါသလောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် ရုပ်နာမ်အကြွင်းမရှိသော နိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလေပြီ။ မြတ်စွာဘုရားသည် “ဤနေရာ၌လည်းကောင်း ဤနေရာ၌လည်းကောင်း ရှိ၏”ဟု ပြခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု လျှောက်၏။ မင်းမြတ် ထိုအရာကို အဘယ်သို့မှတ်ထင်သနည်း။ တောက်လောင်နေသော မီးပုံကြီး၏ အကြင် မီးတောက်သည် ချုပ်ပျောက်ပြီ။ ထို မီးတောက် မီးလျှံသည် “ဤနေရာ၌လည်းကောင်း ဤနေရာ၌လည်းကောင်းရှိ၏”ဟု ပြခြင်းငှါ တတ်ကောင်းပါသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ပြခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းပါ။ ထိုမီးတောက် မီးလျှံသည် ချုပ်ပျောက်ပြီ။ မီးဟူသော ပညတ်မရှိခြင်းသို့ရောက်ခဲ့ပြီဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် ရုပ်နာမ်အကြွင်းမရှိသော နိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူလေပြီ။ ချုပ်ကွယ်ခြင်းသို့ ရောက်တော်မူလေပြီ။ မြတ်စွာဘုရားသည် “ဤနေရာ၌လည်းကောင်း ဤနေရာ၌လည်းကောင်း ရှိ၏”ဟု ပြခြင်းငှါ မတတ်ကောင်း။ မင်းမြတ် တရားအပေါင်းဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို ပြခြင်းငှါ တတ်ကောင်း၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် တရားတော်ကို ဟောထားတော်မူခဲ့၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂဓေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ဆယ်ခုမြောက် ဗုဒ္ဓနိဒ္ဒယနပဉ္စာ ပြီး၏။

ငါးခုမြောက် ဗုဒ္ဓဝဂ် ပြီး၏။

ဤဗုဒ္ဓဝဂ်၌ အမေးပုစ္ဆာ ပြားနာဆယ်ခုတို့တည်း။

၆-သတိဝဂ်

၁-ကာယပိယာယနပဉ္စာ

(မိမိကိုယ်ကို ချစ်,မချစ် ပြဿနာ)

၁။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန ရဟန်းတို့သည် ကိုယ်ကို ချစ်ပါသလော”ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် ရဟန်းတို့သည် ကိုယ်ကို မချစ်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား သို့ဖြစ်ပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် ခင်မင်ကုန်သနည်း၊ မြတ်နိုးကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် တခါတရံ၌ စစ်တိုက်ရာသို့ သွားသော သင်မင်းမြတ်အား မြားထိမှန်ဖူးသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မြားထိ မှန်ဖူးပါ၏ဟု(လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အသို့နည်း ထိုမြား ထိမှန်သော အနာကို လိမ်းဆေးဖြင့်လည်း လိမ်းအပ်သည် မဟုတ်လော၊ ဆီဖြင့်လည်း သုတ်လူး အပ်သည် မဟုတ်လော၊ နူးညံ့သော အဝတ်စပြားဖြင့်လည်း ပတ်စည်းအပ်သည် မဟုတ်လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ဟုတ်ပါ၏ လိမ်းဆေးဖြင့်လည်း လိမ်းအပ်ပါ၏၊ ဆီဖြင့်လည်း သုတ်လူးအပ်ပါ၏၊ နူးညံ့သော အဝတ်စပြားဖြင့်လည်း ပတ်စည်းအပ်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အသို့နည်း အနာကို သင်ချစ်သလော၊ ထိုသို့ချစ်သောကြောင့် လိမ်းဆေးဖြင့်လည်း လိမ်းအပ်သလော၊ ဆီဖြင့်လည်း သုတ်လူးအပ်သလော၊ နူးညံ့သော အဝတ်စပြားဖြင့်လည်း ပတ်စည်းအပ်သလောဟု(မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် အနာကို မချစ်ပါ၊ စင်စစ် သော်ကားအသားနုတက်စေခြင်းငှါ လိမ်းဆေးရည်ဖြင့်လည်း လိမ်းအပ်ပါ၏။ ဆီဖြင့်လည်းသုတ်လူး အပ်ပါ၏။ နူးညံ့သော အဝတ်စပြားဖြင့်လည်း ပတ်စည်းအပ်ပါ၏ဟု လျှောက်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူ ပင်လျှင် ရဟန်းတို့သည် ကိုယ်ကို မချစ်၊ သို့မချစ်သော်လည်း ရဟန်းတို့သည် တပ်မက်မှု၌ မနစ်မြုပ်ကုန်ဘဲ မြတ်သော သာသနာတော်ကို ချီးမြှောက်ခြင်းငှါ ကိုယ်ကို ဆောင်ကုန်၏။ မင်းမြတ် စင်စစ်သော်ကား မြတ်စွာဘုရားသည် ကိုယ်ကို အနာနှင့် တူ၏ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ရဟန်းတို့သည် တပ်မက်မှု၌ မနစ်မြုပ်ကုန်ဘဲ အနာကဲ့သို့ ကိုယ်ကို ဆောင်ကုန်၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည်-

“စိုသောအရေဖြင့် ရစ်ပတ်ဖုံးလွှမ်းအပ်သော (ဤကိုယ်သည်) ကိုးပေါက်ဒွါရ အမာဝ ရှိ၏၊ အိုင်းအမာကြီးလည်းဖြစ်၏၊ မစင်မသန့် ပုပ်နံ့ညှို့စွာ ထွက်ကျလာ၍ အရပ်ထက်ဝန်း ကျင်မှ ယိုစီး၏”ဟု ဤဒေသနာတော်ကိုလည်း ဟောအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ရှေးဦးစွာသော ကာယပိယာယနပဉ္စာ ပြီး၏။

၂-သဗ္ဗညုဘာဝပဉ္စာ

(မြတ်စွာဘုရား တရားအားလုံးကို သိ, မသိ ပြဿနာ)

၂။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန မြတ်စွာဘုရားသည် အလုံးစုံကို အကုန် အစင် သိပါ၏လော၊ အလုံးစုံကို အကုန်အစင် မြင်ပါ၏လော”ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ်

မြတ်စွာဘုရားသည် အလုံးစုံကို အကုန်အစင် သိ၏။ အလုံးစုံကို အကုန်အစင် မြင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား နာဂသေန ထိုသို့ သိပါ မြင်ပါလျက် တပည့်သာဝကတို့အား သိက္ခာပုဒ်ကို အဘယ်ကြောင့် အစဉ်အားဖြင့် ပညတ်တော်မူပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤမြေပြင်၌ အလုံးစုံသော ဆေးမျိုးတို့ကို သိသော တစုံတဦးသော ဆေးဆရာသည် သင်မင်းမြတ်အား ရှိပါ၏လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ရှိပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အသိနည်း၊ ထိုဆေးဆရာသည် သူ့နာကို ဆေးတိုက်ရန် အခါအခွင့်ရောက်မှ ဆေးတိုက်သလော၊ သို့မဟုတ် ဆေးတိုက်ရန် အခါအခွင့် မရောက်မီ ဆေးတိုက်သလောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား သူ့နာကို ဆေးတိုက်ရန် အခါအခွင့်ရောက်မှ ဆေးတိုက်ပါ၏။ ဆေးတိုက်ရန် အခါအခွင့် မရောက်မီ ဆေးမတိုက်ပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် အလုံးစုံကို အကုန်အစင်သိ၏။ အလုံးစုံကို အကုန်အစင် မြင်၏။ သိက္ခာပုဒ်ပညတ်ရန် အချိန်အခါ မရောက်မီ တပည့်သာဝကတို့အား သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မမူ၊ သိက္ခာပုဒ်ပညတ်ရန် အချိန်အခါရောက်မှသာလျှင် အသက်ထက်ဆုံး မလွန်ကျူးအပ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို တပည့်သာဝကတို့အား ပညတ်တော်မူ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

နှစ်ခုမြောက် သဗ္ဗညုဘာဝပဉ္စာ ပြီး၏။

၃-မဟာပုရိသလက္ခဏပဉ္စာ

(မြတ်စွာဘုရား မဟာပုရိသလက္ခဏာ ပြည့်စုံ မပြည့်စုံ ပြဿနာ)

၃။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန မြတ်စွာဘုရားသည် သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော မဟာပုရိသလက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံပါသလော၊ ရှစ်ဆယ်သော လက္ခဏာတော်ငယ်တို့ဖြင့်လည်း နှစ်သက်စဖွယ် တင့်တယ်ပါသလော၊ ရွှေအဆင်းကဲ့သို့ တင့်တယ်သောအဆင်း ရှိပါသလော၊ ရွှေသားသဘော ညက်ညော သန့်စင် ကြည်လင်သော အရေအဆင်း ရှိပါသလော၊ တလံမျှ လောက်သော အရောင်တော်ရှိပါသလော” ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော မဟာပုရိသလက္ခဏာတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏။ ရှစ်ဆယ်သော လက္ခဏာတော်ငယ်တို့ဖြင့်လည်း နှစ်သက်စဖွယ် တင့်တယ်တော်မူပါ၏။ ရွှေအဆင်းကဲ့သို့သော အဆင်းတော်ရှိပါ၏။ ရွှေသားသဘော ညက်ညော သန့်စင် ကြည်လင်သော အရေအဆင်း ရှိပါ၏။ တလံမျှလောက်သော အရောင်တော် ရှိပါ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရား ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ မယ်တော် ခမည်းတော်တို့သည်လည်း သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော မဟာပုရိသလက္ခဏာတို့နှင့် ပြည့်စုံပါကုန်သလော၊ ရှစ်ဆယ်သော လက္ခဏာတော်ငယ်တို့ဖြင့်လည်း နှစ်သက်စဖွယ် တင့်တယ်ပါကုန်သလော၊ ရွှေအဆင်းကဲ့သို့ တင့်တယ်သော အဆင်းရှိပါကုန်သလော၊ ရွှေသားသဘော ညက်ညော သန့်စင် ကြည်လင်သော အရေအဆင်း ရှိပါကုန်သလော၊ တလံမျှလောက်သော အရောင်ရှိပါကုန်သလောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ မယ်တော် ခမည်းတော်တို့သည် သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော မဟာပုရိသလက္ခဏာတို့နှင့် မပြည့်စုံကုန်၊ ရှစ်ဆယ်သော လက္ခဏာတော်ငယ်တို့ဖြင့်လည်း နှစ်သက်စဖွယ် မတင့်တယ်ကုန်၊ ရွှေအဆင်းကဲ့သို့ တင့်တယ်သော အဆင်းမရှိကုန်၊ ရွှေသားသဘော ညက်ညော သန့်စင် ကြည်လင်သော အရေအဆင်း မရှိကုန်၊ တလံမျှလောက်သော အရောင်မရှိကုန်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤသို့ဖြစ်သည်ရှိသော် မြတ်စွာဘုရားသည် သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော မဟာပုရိသလက္ခဏာတော်တို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် မဖြစ်တန်ရာပါ။ ရှစ်ဆယ်သောလက္ခဏာတော်ငယ်တို့ဖြင့်လည်း နှစ်သက်စဖွယ် မတင့်တယ်ရာပါ။ ရွှေအဆင်းကဲ့သို့ တင့်တယ်သော အဆင်းလည်း မရှိတန်ရာပါ။ ရွှေသားသဘော ညက်ညော သန့်စင် ကြည်လင်သော အရေအဆင်းတော်လည်း မရှိတန်ရာပါ။ တလံမျှလောက်သော အရောင်တော်လည်း မရှိတန်ရာပါ။ စင်စစ်သော်ကား အမိနှင့်တူသော သားသည်မူလည်း ဖြစ်သင့်ပါ၏။ အမိဘက်လိုက်သော သားသည်မူလည်း ဖြစ်သင့်ပါ၏။ အဖနှင့်တူသော သားသည်မူလည်း ဖြစ်သင့်ပါ၏။ အဖဘက်လိုက်သော သားသည်မူလည်း ဖြစ်သင့်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ နာဂသေနမထေရ်သည် “မင်းမြတ် ပွင့်ချပ်များသော တစုံတခုသော ကြာသည် ရှိသည်မဟုတ်လော”ဟု မေးတော်မူ၏။ အရှင်ဘုရား ရှိပါသည်ဟု (လျှောက်၏)။ ထိုကြာ၏ဖြစ်ရာသည် အဘယ်၌ဖြစ်သနည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ ညွှန်၌ ဖြစ်ပါ၏။ ချဉ် မှီပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အသို့နည်း။ ကြာသည် ညွှန်နှင့် အဆင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အနံ့အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ အရသာအားဖြင့် လည်းကောင်း တူပါသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မတူပါဟု (လျှောက်၏)။ သို့မဟုတ် ရေနင့် အဆင်းအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ အနံ့အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ အရသာအားဖြင့် လည်းကောင်း တူပါသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မတူပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော မဟာပုရိသလက္ခဏာတော်တို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏။ ရှစ်ဆယ်သော လက္ခဏာတော်ငယ်တို့ဖြင့်လည်း နှစ်သက်စဖွယ် တင့်တယ်တော်မူ၏။ ရွှေအဆင်းကဲ့သို့ တင့်တယ်သော အဆင်းရှိတော်မူ၏။ ရွှေသားသဘော ညက်ညော သန့်စင် ကြည်လင်သော အရေအဆင်းတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။ တလံမျှလောက်သော ရောင်ခြည်တော်လည်း ရှိတော်မူ၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ မယ်တော် ခမည်းတော်တို့သည် သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော မဟာပုရိသလက္ခဏာတို့နှင့် မပြည့်စုံပါကုန်။ ရှစ်ဆယ်သော လက္ခဏာတော်ငယ်တို့ဖြင့် နှစ်သက်စဖွယ် မတင့်တယ်ပါကုန်။ ရွှေအဆင်းကဲ့သို့ တင့်တယ်သော အဆင်းမရှိပါကုန်။ ရွှေသားသဘော ညက်ညော သန့်စင် ကြည်လင်သော အရေအဆင်း မရှိပါကုန်။ တလံမျှလောက်သော အရောင်မရှိပါကုန်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

သုံးခုမြောက် မဟာပုရိသလက္ခဏပဉ္စာ ပြီး၏။

၄-ဘဂဝတောဗြဟ္မစာရိပဉ္စာ

(မြတ်စွာဘုရား ဗြဟ္မစာရိ မည် မမည် ပြဿနာ)

၄။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန မြတ်စွာဘုရားသည် ဗြဟ္မာမင်း၏ အကျင့်ကို ကျင့်သူ ‘ဗြဟ္မစာရိ’မည်ပါသလော” ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် ဗြဟ္မာမင်း၏ အကျင့်ကို ကျင့်သူ ဗြဟ္မစာရိ မည်တော်မူ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန သို့ဖြစ်လျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် ဗြဟ္မာ၏ တပည့်လေလောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မင်းမြတ်အား ဆင်တို့၏ အကြီးအမှူးဖြစ်သော မင်္ဂလာဆင်တော်သည် ရှိပါသလောဟု မေးတော်မူ၏။ အရှင်ဘုရား ရှိပါ၏ဟု လျှောက်၏။ မင်းမြတ် အသို့နည်း ထိုဆင်တို့ အကြီးအမှူးဖြစ်သော

မင်္ဂလာဆင်တော်သည် တခါတရံ ကြိုးကြာသံနှင့် တူသော အသံကို မြည်သည် မဟုတ်လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ဟုတ်ပါ၏ မြည်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သို့ဖြစ်လျှင် ထိုဆင်သည် ကြိုးကြာငှက်၏ တပည့်လေလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မဟုတ်ပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အသိနည်း၊ ဗြဟ္မာသည် သိသင့်သိထိုက်သော တရားရှိသေးသလော၊ သိသင့် သိထိုက်သော တရားမရှိတော့ပြီလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား သိသင့်သိထိုက်သော တရားရှိပါသေး၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သို့ဖြစ်လျှင် ဗြဟ္မာသည် မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သာတည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

လေးခုမြောက် ဘဂဝတောဗြဟ္မစာရိပဉ္စာ ပြီး၏။

၅-ဘဂဝတော ဥပသမ္ပဒါပဉ္စာ

(မြတ်စွာဘုရား ပဉ္စင်းဖြစ် မဖြစ် ပြဿနာ)

၅။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန ရဟန်းပဉ္စင်း၏ အဖြစ်သည် ကောင်းမြတ်ပါ၏ လော”ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် ရဟန်းပဉ္စင်း၏ အဖြစ်သည် ကောင်းမြတ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန မြတ်စွာဘုရားအား ပဉ္စင်းအဖြစ်သည် ရှိပါသလော၊ သို့မဟုတ် မရှိပါသလောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် ဗောဓိပင်ရင်း၌ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ကို ရသည်နှင့်တပြိုင်နက် ရဟန်းပဉ္စင်း ဖြစ်လေပြီ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် အသက်ငါးဆုံး မလ္လန်ကျူးအပ်ဟု တပည့်သာဝကတို့အား သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်ဘိသည့်အလား မြတ်စွာဘုရားအား အခြားသူတို့က ပေးသင့်ပေးထိုက်သော ပဉ္စင်းအဖြစ် မရှိခဲ့ပေဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ငါးခုမြောက် ဘဂဝတော ဥပသမ္ပဒါပဉ္စာ ပြီး၏။

၆-အဿုဘေသဇ္ဇာဘေသဇ္ဇပဉ္စာ

(မျက်ရည်၏ ဆေးနှင့် ဘေးဖြစ်ပုံ ပြဿနာ)

၆။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန အကြင်သူသည် အမိသေသည်ရှိသော် ငိုကြွေး၏၊ အကြင်သူသည်ကား တရားခင်မင်သဖြင့် ငိုကြွေး၏၊ ငိုကြွေးကုန်သော ထိုသူနှစ်ယောက်တို့တွင် အဘယ်သူ၏ မျက်ရည်သည် ရာဂငြိမ်းကြောင်း ဆေးကောင်းဖြစ်ပါသနည်း၊ အဘယ်သူ၏မျက်ရည်သည် ဆေးကောင်းမဖြစ်ပါသနည်းဟု လျှောက်၏။ မင်းမြတ် တယောက်သော သူ၏ မျက်ရည်သည်ကား ရာဂ ဒေါသ မောဟတို့ဖြင့် ညစ်နွမ်း၏၊ ပူလောင်၏၊ တယောက်သောသူ၏ မျက်ရည်သည်ကား နှစ်သက်ခြင်း ဝမ်းသာခြင်းဖြင့် အညစ်အကြေး ကင်း၏၊ သီတာရေသို့ အေးမြ၏၊ မင်းမြတ် အကြင်မျက်ရည်သည် အေးမြ၏၊ ထိုမျက်ရည်သည် ရာဂငြိမ်းကြောင်း ဆေးကောင်း ဖြစ်ပါ၏၊ အကြင်မျက်ရည်သည် ပူလောင်၏၊ ထိုမျက်ရည်သည် ဆေးကောင်း မဖြစ်နိုင်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ခြောက်ခုမြောက် အဿုဘေသဇ္ဇာဘေသဇ္ဇပဉ္စာ ပြီး၏။

၇-သရာဂဝီတရာဂနာနာကရဏပဉ္စာ

(ရာဂရှိသူနှင့် ရာဂကင်းသူ ထူးပုံ ပြဿနာ)

၇။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန ရာဂရှိသူ၏လည်းကောင်း၊ ရာဂကင်းသူ၏လည်းကောင်း ထူးခြားသော အကြောင်းသည် အဘယ်ပါနည်း” ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် တယောက်သောသူသည် လွှမ်းမိုးသက်ဝင်၍ တည်၏။ တယောက်သောသူသည်ကား လွှမ်းမိုးသက်ဝင်၍ မတည်။ ဤသို့ ထူးခြား၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား လွှမ်းမိုးသက်ဝင်၍ တည်သူ လွှမ်းမိုးသက်ဝင်၍ မတည်သူဟူသော ဤစကားသည် အဘယ်သဘော အဓိပ္ပာယ်ပါနည်းဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် တယောက်သောသူသည် အလိုရှိတတ်၏။ တယောက်သော သူသည်ကား အလိုမရှိတတ်ဟု မိန့်တော်မူ၏။ အရှင်ဘုရား ရာဂရှိသောသူ ဖြစ်စေ၊ ရာဂကင်းသောသူ ဖြစ်စေ ဤနှစ်ဦးလုံးသည်လည်း ကောင်းမြတ်သည်သာ ဖြစ်သော ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်ကို အလိုရှိပါ၏။ တယောက်သောသူမျှ မကောင်းသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို အလိုမရှိ။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့သော အရာကို တွေ့မြင်ရပါ၏ဟု လျှောက်၏။ မင်းမြတ် ရာဂမကင်းသောသူသည် အရသာကို ခံစားသည် ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ ရသတဏှာဖြင့် ခံစားသည်ဖြစ်၍လည်းကောင်း ဘောဇဉ်ကို သုံးဆောင်၏။ ရာဂကင်းသော သူသည်ကား အရသာကို ခံစား၍သာ ဘောဇဉ်ကို သုံးဆောင်၏။ ရသတဏှာဖြင့် ခံစား၍မူကား ဘောဇဉ်ကို မသုံးဆောင်လေဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ခုနစ်ခုမြောက် သရာဂဝီတရာဂနာနာကရဏပဉ္စာ ပြီး၏။

၈-ပညာပတိဋ္ဌာနပဉ္စာ

(ပညာ၏ တည်နေရာ ပြဿနာ)

၈။ မိလိန္ဒမင်းသည် အရှင်ဘုရားနာဂသေန ပညာသည် အဘယ်အရပ်၌ ထင်ရှားစွာ နေပါသနည်း” ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် ပညာသည် တစုံတခုသော အရပ်၌ ထင်ရှားစွာ မနေဟု မိန့်တော်မူ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန သို့ဖြစ်လျှင် ပညာသည် မရှိပါသလောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် လေသည် အဘယ်အရပ်၌ ထင်ရှားစွာ နေသနည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား လေသည် တစုံတခုသော အရပ်၌ ထင်ရှားစွာ မနေဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သို့ဖြစ်လျှင် လေသည် မရှိသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ရှစ်ခုမြောက် ပညာပတိဋ္ဌာနပဉ္စာ ပြီး၏။

၉-သံသာရပဉ္စာ

(သံသရာ ပြဿနာ)

၉။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန သံသရာဟူ၍ အကြင်စကားကို ဆိုတော်မူ၏။ ထိုသံသရာသည် အဘယ်ပါနည်း” ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် ဤအရပ် ဤဘုံ၌ ဖြစ်၍

ဤအရပ် ဤဘုံ၌ပင်လျှင် သေ၏။ ဤအရပ် ဤဘုံ၌သေ၍ တပါးသောအရပ် တပါးသော ဘုံ၌ ဖြစ်ပြန်၏။ ထိုအရပ် ထိုဘုံ၌ ဖြစ်၍ ထိုအရပ် ထိုဘုံ၌ပင်လျှင် သေ၏။ ထိုအရပ် ထိုဘုံ၌သေ၍ တပါး သောအရပ် တပါးသောဘုံ၌ ဖြစ်ပြန်၏။ မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် သံသရာသည်ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော် မူ၏)။

ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု(လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် တစုံတယောက်သော ယောက်ျားသည် သရက်သီးမှည့်ကို စား၍ အစေ့ကို စိုက်ပျိုးရာ၏။ ထိုသရက်သီးမှည့်မှ ကြီးစွာ သော သရက်ပင်သည်ဖြစ်၍ အသီး သီးရာ၏။ ထိုအခါ ထိုယောက်ျားသည် ထိုသရက်ပင်မှလည်း သရက်သီးမှည့်ကို စား၍ အစေ့ကို စိုက်ပျိုးပြန်ရာ၏။ ထိုသရက်သီး အစေ့မှလည်း ကြီးစွာသော သရက်ပင်သည် ဖြစ်ပြန်၍ အသီး သီးပြန်ရာ၏။ ဤသို့ (ဆက်ကာ ဆက်ကာ စိုက်ပျိုးသော်) ထိုသရက်ပင်တို့၏အဆုံးသည် မထင်၊ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဤအရပ် ဤဘုံ၌ဖြစ်၍ ဤအရပ် ဤဘုံ၌ပင်လျှင် သေ၏။ ဤအရပ် ဤဘုံ၌ သေ၍ တပါးသောအရပ် တပါးသောဘုံ၌ ဖြစ်ပြန်၏။ ထိုအရပ် ထိုဘုံ၌ ဖြစ်၍ ထိုအရပ် ထိုဘုံ၌ပင်လျှင် သေ၏။ ထိုအရပ် ထိုဘုံ၌ သေ၍ တပါးသော အရပ် တပါးသောဘုံ၌ ဖြစ်ပြန်၏။ မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် သံသရာသည်ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ကိုးခုမြောက် သံသာရပဉ္စာ ပြီး၏။

၁၀-စိရကတသရဏပဉ္စာ

(ကြာမြင့်စွာက ပြုပြီးသည်ကို အောက်မေ့နိုင်မှု ပြဿနာ)

၁၀။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန လွန်လေပြီးသော ကြာမြင့်စွာက ပြုအပ်ပြီး သော အရာကို အဘယ်တရားဖြင့် အောက်မေ့နိုင်ပါသနည်း”ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် သတိ တရားဖြင့် အောက်မေ့နိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ခုတိဖြင့် မအောက် မေ့နိုင် စိတ်ဖြင့်သာ အောက်မေ့နိုင်သည် မဟုတ်ပါလော့ဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သင်မင်းမြတ်သည် တစုံတခုသော ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီး၍ မေ့လျော့သည်ကို မှတ်မိဖူးသလော့ဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မှတ်မိပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အသို့နည်း သင်မင်းမြတ် သည် ထိုမေ့လျော့နေစဉ်အခါက စိတ်မရှိသလော့ဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား စိတ်မရှိသည် မဟုတ်ပါ။ ထိုမေ့လျော့ခိုက် အခါက သတိသည် မဖြစ်ပါဟု(လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သို့ဖြစ်ပါလျှင် သင်သည် သတိဖြင့် မအောက်မေ့နိုင် စိတ်ဖြင့်သာ အောက်မေ့နိုင်၏ဟု အဘယ်ကြောင့် ဆိုဘိသနည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ဆယ်ခုမြောက် စိရကတသရဏပဉ္စာ ပြီး၏။

၁၁-အဘိဇာနန္တသတိပဋ္ဌာ

(သတိသည် အမြဲသိမှတ်၍ ဖြစ်, မဖြစ် ပြဿနာ)

၁၁။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန အလုံးစုံသော သတိသည် အမြဲသိမှတ်၍ ဖြစ်ပါသလော၊ သို့မဟုတ် (အခြားသူတို့) လုံ့ဆော်မှသာ ဖြစ်ပါသလော”ဟု မေးတော်မူ၏။ မင်းမြတ် သတိသည် အမြဲသိမှတ်၍လည်း ဖြစ်၏၊ (အခြားသူတို့) လုံ့ဆော်၍လည်း ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အလုံးစုံသော သတိသည် ဤသို့လျှင် အမြဲသိမှတ်၍ ဖြစ်ခဲ့ပါမူကား (အခြားသူတို့) လုံ့ဆော်၍ ဖြစ်သောသတိသည် မရှိတန်ရာဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် (အခြားသူတို့) လုံ့ဆော်၍ဖြစ်သော သတိသည် အကယ်၍ မရှိခဲ့မူ (ဆင်စွယ်ပွတ် ပန်းချီစသော) အတတ်သည်ဘို့၏ ပြုလုပ်ဖွယ်အမှုတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အတတ်ပညာတို့ဖြင့်လည်း ကောင်း၊ ပညာ၏အကြောင်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပြုဖွယ်မရှိတော့ရာ၊ အတတ်သင် ဆရာတို့သည် အကျိုးမရှိကုန်ရာ၊ မင်းမြတ် အကြံကြောင့်လည်း (အခြားသူတို့) လုံ့ဆော်၍ဖြစ်သော သတိ သည် ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် ပြုလုပ်ဖွယ်အမှုတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အတတ်ပညာတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပညာ၏ အကြောင်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပြုလုပ်ဖွယ်သည် ရှိပါ၏၊ အတတ်သင် ဆရာတို့ဖြင့် အကျိုးလည်းရှိ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

တဆယ့်တခုမြောက် အဘိဇာနန္တသတိပဋ္ဌာ ပြီး၏။

ခြောက်ခုမြောက် သတိဝဂ် ပြီး၏။

ဤသတိဝဂ်၌ အမေးပုစ္ဆာပြဿနာ တဆယ့်တခုတို့တည်း။

၇-အရူပဓမ္မဝိညာနဝဂ်

၁-သတိဥပ္ပဇ္ဇနိပဉ္စာ

(သတိဖြစ်ပေါ်ပုံ ပြဿနာ)

၁။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန အဘယ်မျှလောက်သော အကြောင်းတို့ဖြင့် သတိဖြစ်ပါသနည်း”ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် တဆယ့်ခုနစ်ပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် သတိဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အဘယ် တဆယ့်ခုနစ်ပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် သတိဖြစ်ပါ သနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အမြဲသိမှတ်သောအားဖြင့်လည်း သတိဖြစ်၏။ (အခြား သူတို့) လှုံ့ဆော်သောအားဖြင့်လည်း သတိဖြစ်၏။ ထင်ရှားသောအာရုံကို သိသောအားဖြင့် လည်း သတိဖြစ်၏။ အကျိုးစီးပွားရှိ၏ဟု သိသောအားဖြင့်လည်း သတိဖြစ်၏။ အကျိုးစီးပွားမရှိဟု သိသောအားဖြင့်လည်း သတိဖြစ်၏။ သဘောတူ အာရုံအားဖြင့်လည်း သတိဖြစ်၏။ သဘောကွဲ အာရုံအားဖြင့်လည်း သတိဖြစ်၏။ စကားကို ကြားသိသော အားဖြင့်လည်း သတိဖြစ်၏။ မှတ်ကြောင်းအင်္ဂါလက္ခဏာအားဖြင့်လည်း သတိဖြစ်၏။ သူတပါးသတိပေးသော အားဖြင့်လည်း သတိဖြစ်၏။ အက္ခရာအရေးအသားအားဖြင့်လည်း သတိဖြစ်၏။ ဂဏန်းသင်္ချာ အရေအတွက် အားဖြင့်လည်း သတိဖြစ်၏။ နှုတ်တက်အာရုံ ဆောင်သောအားဖြင့်လည်း သတိဖြစ်၏။ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဘာဝနာ အားဖြင့်လည်း သတိဖြစ်၏။ ပေပုရပိုက် စာအုပ်တို့နှင့် ဖွဲ့ယှက်ဆက်စပ်သော အားဖြင့် လည်း သတိဖြစ်၏။ အနီး၌ဆည်းထားသော အားဖြင့်လည်း သတိဖြစ်၏။ သုံးဆောင် ခံစားဖူး သောအားဖြင့်လည်း သတိဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အမြဲသိမှတ်သောအားဖြင့် အဘယ်သို့ သတိဖြစ်သနည်းဟူမူ-မင်းမြတ် အရှင်အာနန္ဒာနှင့် ခုဇ္ဈတ္တရာဥပါသိကာမတို့သည်(ပိဋကသုံးပုံကို) အောက်မေ့နိုင်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဇာတိဿရ၊ ဉာဏ်ကို ရသူတို့သည် မိမိတို့ဖြစ်ပြီးဘဝကို အောက်မေ့နိုင်ကုန်သကဲ့သို့ လည်းကောင်းတည်း။ ဤသို့လျှင် သတိသည် အမြဲသိမှတ်သောအားဖြင့် ဖြစ်၏။

(အခြားသူတို့) လှုံ့ဆော်သောအားဖြင့် အဘယ်သို့သတိဖြစ်သနည်းဟူမူ-ပြုကတော့အားဖြင့် သတိမေ့လျော့တတ်သူကို သူတပါးတို့က သတိရစေခြင်းငှါ အမြဲမပြတ် ဖွဲ့စပ် နှိုးဆော်ရကုန်၏။ ဤသို့လျှင် သတိသည် (အခြားသူတို့)လှုံ့ဆော်သောအားဖြင့် ဖြစ်၏။

ထင်ရှားသော အာရုံကို သိသောအားဖြင့် အဘယ်သို့ သတိဖြစ်သနည်းဟူမူ-မင်းအဖြစ်၌ မူလည်း အဘိသိက်သွန်း ခံရသူဖြစ်၏။ သောတာပတ္တိဖိုလ်သို့မူလည်း ရောက်ရသူဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် သတိသည် ထင်ရှားသော အာရုံကို သိသောအားဖြင့် ဖြစ်၏။

အကျိုးစီးပွားရှိ၏ဟု သိသောအားဖြင့် အဘယ်သို့ သတိဖြစ်သနည်းဟူမူ-အကြင်အရပ်၌ ချမ်းသာစေအပ်၏။ “ဤမည်သောအရပ်၌ ဤသို့ ချမ်းသာစေအပ်ပြီ”ဟု(ထိုအရပ်ကို) အောက် မေ့၏။ ဤသို့လျှင် သတိသည် အကျိုးစီးပွားရှိ၏ဟု သိသောအားဖြင့် ဖြစ်၏။

အကျိုးစီးပွားမရှိဟု သိသောအားဖြင့် အဘယ်သို့ သတိဖြစ်သနည်းဟူမူ-အကြင်အရပ်၌ ဆင်းရဲစေအပ်၏။ “ဤမည်သော အရပ်၌ ဤသို့ ဆင်းရဲစေအပ်ပြီ” ဟု(ထိုအရပ်ကို) အောက်မေ့ ၏။ ဤသို့လျှင် သတိသည် အကျိုးစီးပွားမရှိဟု သိသောအားဖြင့်ဖြစ်၏။

သဘောတူအာရုံအားဖြင့် အဘယ်သို့ သတိဖြစ်သနည်းဟူမူ-အမိစသည်နှင့်တူသောပုဂ္ဂိုလ်ကို မြင်၍ အမိကိုလည်းကောင်း၊ အဖကိုလည်းကောင်း၊ အကိုကိုလည်းကောင်း၊ အမည်မရှိလည်းကောင်း၊ သတိရ၏။ ကုလားအုပ်ကိုလည်းကောင်း၊ နွားကိုလည်းကောင်း၊ မြည်းကိုလည်းကောင်း၊ မြင်၍ အခြား တပါးသော ထိုသို့သဘောရှိသော ကုလားအုပ်ကိုလည်းကောင်း၊ နွားကိုလည်းကောင်း၊ မြည်းကို လည်းကောင်း သတိရ၏။ ဤသို့လျှင် သတိသည် သဘောတူအာရုံအားဖြင့် ဖြစ်၏။

သဘောကွဲအာရုံအားဖြင့် အဘယ်သို့ သတိဖြစ်သနည်းဟူမူ - ဤမည်သောသူ၏ အဆင်း သည် ဤသို့ သဘောရှိ၏။ အသံသည် ဤသို့သဘောရှိ၏။ အနံသည် ဤသို့သဘောရှိ၏။ အရသာသည် ဤသို့သဘောရှိ၏။ အတွေ့အထိသည် ဤသို့သဘောရှိ၏ဟု အောက်မေ့၏။ ဤသို့ လျှင် သတိသည် သဘောကွဲအာရုံအားဖြင့် ဖြစ်၏။

စကားကို ကြားသိသောအားဖြင့် အဘယ်သို့ သတိဖြစ်သနည်းဟူမူ-ပြကတေ့အားဖြင့် မေ့လျော့တတ်သူကို သူတပါးတို့က သတိရစေကုန်၏။ ထိုစကားဖြင့် ထိုသူသည် အောက်မေ့နိုင်၏။ ဤသို့လျှင် သတိသည် စကားကို ကြားသိသောအားဖြင့် ဖြစ်၏။

မှတ်ကြောင်း အင်္ဂါလက္ခဏာအားဖြင့် အဘယ်သို့ သတိဖြစ်သနည်းဟူမူ-အကြင်သူသည် ပြကတေ့အားဖြင့် နွားတို့၏ခြေလက်စသော အင်္ဂါဖြင့်သိ၏။ ဗေ အိမ်မြှောင်စသော လက္ခဏာ ဖြင့် သိ၏။ ဤသို့လျှင် သတိသည် မှတ်ကြောင်း အင်္ဂါလက္ခဏာအားဖြင့် ဖြစ်၏။

သူတပါး သတိပေးသောအားဖြင့် အဘယ်သို့ သတိဖြစ်သနည်းဟူမူ-ပြကတေ့အားဖြင့် မေ့လျော့တတ်သူကို “အချင်း သတိရလော့၊ အချင်း သတိရလော့”ဟု အတန်တန် အောက်မေ့ စေ၏။ ဤသို့လျှင် သတိသည် သူတပါး သတိပေးသောအားဖြင့် ဖြစ်၏။

အက္ခရာအရေးအသားအားဖြင့် အဘယ်သို့ သတိဖြစ်သနည်းဟူမူ-အက္ခရာအရေးအသားကို သင်ကြားထားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် “ဤအက္ခရာ၏ အခြားမဲ့၌ ဤအက္ခရာကို ပြုအပ်၏”ဟု သိ၏။ ဤသို့လျှင် သတိသည် အက္ခရာအရေးအသားအားဖြင့် ဖြစ်၏။

ဂဏန်းသင်္ချာအတွက်အားဖြင့် အဘယ်သို့ သတိဖြစ်သနည်းဟူမူ-ဂဏန်းသင်္ချာ၌ သင်ကြား ထားပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဂဏန်းသင်္ချာတတ်သူတို့သည် များစွာသော ဂဏန်းကိုလည်း ရေတွက်နိုင်ကုန်၏။ ဤသို့လျှင် သတိသည် ဂဏန်းသင်္ချာအတွက်အားဖြင့် ဖြစ်၏။

နှုတ်တက်အာဂုံ ဆောင်သောအားဖြင့် အဘယ်သို့ သတိဖြစ်သနည်းဟူမူ-နှုတ်တက်ဆောင်ခြင်း ဖြင့် သင်ကြားထားပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် နှုတ်တက်အာဂုံဆောင်သူတို့သည် များစွာသော ကျမ်းဂန်တို့ကို ဆောင်နိုင်ကုန်၏။ ဤသို့လျှင် သတိသည် နှုတ်တက် အာဂုံဆောင်သောအားဖြင့် ဖြစ်၏။

ကမ္မဋ္ဌာန်း ဘာဝနာအားဖြင့် အဘယ်သို့ သတိဖြစ်သနည်းဟူမူ-ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်း သည် များပြားသော ရှေး၌ နေဖူးသော ဘဝကို အောက်မေ့နိုင်၏။ ဤသည်ကား အဘယ် နည်း၊ တဘဝကိုလည်းကောင်း၊ နှစ်ဘဝကိုလည်းကောင်း ။ပ။ ဤသို့ အခြင်းအရာနှင့်တကွ ညွှန်းပြဖွယ် အမည်အနွယ်နှင့်တကွ ရှေး၌ နေဖူးသည်ကို အောက်မေ့နိုင်၏။ ဤသို့လျှင် သတိသည် ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာအားဖြင့် ဖြစ်၏။

ပေပုရပိုက်စာအုပ်တို့နှင့် ဖွဲ့ယှက်ဆက်စပ်သော အားဖြင့် အဘယ်သို့ သတိဖြစ်သနည်းဟူမူ- မင်းတို့သည် (အပြစ်ဒဏ်စသည် ချပေးဆုံးဖြတ်ရာ၌) စည်းမျဉ်းဥပဒေကို မေ့လျော့ကုန်သည်

ဖြစ်၍ ဤမည်သော (စည်းမျဉ်းဥပဒေ) ကျမ်းကို ဆောင်ယူခဲ့ကုန်လော့ဟု ဆို၍ ထို (စည်းမျဉ်းဥပဒေ) ကျမ်းဖြင့် အောက်မေ့သတိရကုန်၏။ ဤသို့လျှင် သတိသည် ပေပုရပိုက် စာအုပ်တို့ဖြင့် ဖွဲ့ယှက် ဆက်စပ်သောအားဖြင့် ဖြစ်၏။

အနီး၌ထားသောအားဖြင့် အဘယ်သို့ သတိဖြစ်သနည်းဟူမူ-အနီး၌ထားသော ဥစ္စာဘဏ္ဍာကို မြင်၍ သတိရ၏။ ဤသို့လျှင် သတိသည် အနီး၌ထားသောအားဖြင့် ဖြစ်၏။

သုံးဆောင်ခံစားဖူးသောအားဖြင့် အဘယ်သို့ သတိဖြစ်သနည်းဟူမူ-မြင်ဖူးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အဆင်းကို အောက်မေ့၏။ ကြားဖူးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အသံကို အောက်မေ့၏။ နှမ်းရှူဖူးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အနံ့ကို အောက်မေ့၏။ လျက်ဖူးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အရသာကို အောက်မေ့၏။ တွေ့ထိဖူးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အတွေ့အထိကို အောက်မေ့၏။ သိဖူးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သဘောတရားကို အောက်မေ့၏။ ဤသို့လျှင် သတိသည် သုံးဆောင် ခံစားဖူးသောအားဖြင့် ဖြစ်၏။ မင်းမြတ် ဤတဆယ့်ခုနစ်ပါးကုန်သော အကြောင်းတို့ဖြင့် သတိဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ရှေးဦးစွာသော သတိဥပ္ပဇ္ဇနပဉ္စာ ပြီး၏။

၂-ဗုဒ္ဓဂုဏသတိပဋိလာဘပဉ္စာ

(ဘုရားဂုဏ်တော်ကို သတိရမှု ပြဿနာ)

၂။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန အကြင်သူသည် အနှစ်တရာပတ်လုံး အကုသိုလ်ကို ပြုရာ၏။ သေခါနီးအခါ၌မူကား တခုသော ဘုရားဂုဏ်တော်ကို သတိရငြားအံ့။ ထိုသူသည် နတ်ပြည်တို့၌ ဖြစ်၏”ဟု ဤစကားကို အရှင်ဘုရားတို့ ဆိုတော်မူကြကုန်၏။ ထိုစကားကို အကျွန်ုပ် မယုံကြည်ပါ။ ‘တခုသော ပါဏာတိပါတကံဖြင့် ငရဲ၌ ဖြစ်ရာ၏’ဟူ၍ ဤသို့လည်း ဆိုတော်မူကြကုန်သေး၏။ ထိုစကားကိုလည်း အကျွန်ုပ် မယုံကြည်ပါ”ဟု လျှောက်၏။

မင်းမြတ် ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း။ ကျောက်သည် ငယ်သော်လည်း လှေနှင့် ကင်း၍ ရေ၌ ပေါ်ရာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မပေါ်ရာပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အသို့နည်း ကျောက်တို့၏ လှည်းအစီးတရာတင် ဝန်သည်လည်း လှေဖြင့် တင်ထားခဲ့သည်ရှိသော် ရေ၌ ပေါ်ရာသည် မဟုတ်လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ပေါ်ရာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် လှေကဲ့သို့ ထိုအတူ ကုသိုလ်တို့ကို မှတ်အပ်ကုန်၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

နှစ်ခုမြောက် ဗုဒ္ဓဂုဏသတိပဋိလာဘပဉ္စာ ပြီး၏။

၃-ဒုက္ခပ္ပဟာန ဝါယမပဉ္စာ

(ဒုက္ခကို ပယ်စွန့်ခြင်း ပြဿနာ)

၃။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန အရှင်ဘုရားတို့သည် အတိတ် ဒုက္ခကို ပယ်စွန့်ခြင်းငှါ လုံ့လပြုပါကုန်သလော”ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် အတိတ် ဒုက္ခကို ပယ်စွန့်ခြင်း

ငှာလုံ့ လမပြုကုန်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားထိုသို့မဟုတ်ခဲ့မူ အနာဂတ်ဒုက္ခကို ပယ်စွန့်ခြင်း ငှာ လုံ့ လပြုပါကုန်သလောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အနာဂတ်ဒုက္ခကို ပယ်စွန့်ခြင်းငှာ လုံ့ လမပြုကုန်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ ထိုသို့မဟုတ်ခဲ့မူ ပစ္စုပ္ပန်ဒုက္ခကိုပယ်စွန့်ခြင်းငှာ လုံ့ လပြုပါ ကုန်သလောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ပစ္စုပ္ပန်ဒုက္ခကို ပယ်စွန့်ခြင်းငှာ လုံ့ လမပြုကုန်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားတို့သည် အတိတ်ဒုက္ခကို ပယ်စွန့်ခြင်းငှာ အကယ်၍ လုံ့ လမပြုကုန်အံ့၊ အနာဂတ်ဒုက္ခကို ပယ်စွန့်ခြင်းငှာ အကယ်၍ လုံ့ လမပြုကုန်အံ့၊ ပစ္စုပ္ပန်ဒုက္ခကို ပယ်စွန့်ခြင်းငှာ အကယ်၍ လုံ့ လမပြုကုန်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ခဲ့လျှင် အဘယ်အကျိုးငှာ လုံ့ လပြုကြပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ နာဂသေနမထေရ်သည် “ဤပစ္စုပ္ပန်ဒုက္ခသည်လည်း အသို့လျှင် ချုပ်ငြိမ်းရာ အံ့နည်း၊ ပစ္စုပ္ပန်ဒုက္ခမှ အခြားတပါးသော ဒုက္ခသည်လည်း အသို့လျှင် နောက်ထပ် မဖြစ်ရာအံ့ နည်းဟု ဤသို့သောအကျိုးငှာ လုံ့ လပြုကြကုန်၏”ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန အနာဂတ်ဒုက္ခသည် ထင်စွာ ရှိပါသလောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အနာဂတ်ဒုက္ခသည် ထင်စွာမရှိဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အရှင် ဘုရားတို့သည် ထင်ရှားမရှိကုန်သော အနာဂတ်ဒုက္ခကို ပယ်စွန့်ခြင်းငှာ လုံ့ လပြုကုန်၏။ ထိုအရှင် ဘုရားတို့သည် လွန်ကဲသော ပညာရှိတို့ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သင်မင်းမြတ်အား ဆန့်ကျင်ဘက်ကို လိုလားကုန်သော ပြိုင်ဘက်ရန်သူ ဖြစ်ကုန်သော စစ်ပြိုင်ရန် ရှေးရှုတည်လာကုန် သော အချို့သော ရန်သူမင်းတို့သည် ရှိကုန်သလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ရှိပါ ကုန်၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အသို့နည်း ထိုစစ်ပြိုင်ရန် ရောက်လာမှ သင်မင်းမြတ်တို့သည် ကျုံးကို တူးစေကုန်ရာသလော၊ မြို့တံဘိုင်းကို ဆင်စီစေကုန်ရာသလော၊ တံခါးမုခ်ကို ပြုစေကုန် ရာသလော၊ ပြအိုးကို ပြုစေကုန်ရာသလော၊ ခိက္ခာစပါးကို ဆောင်ယူ သွင်းစေကုန်ရာသလောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မဟုတ်ပါ။ ထိုကျုံးတူးခြင်း စသည်ကို ကြိုကြိုတင်တင် စီရင်ပြီး ဖြစ်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သင်မင်းမြတ်တို့သည် ထိုစစ်ပြိုင်ရန် ရောက်လာမှ ဆင်စီးအတတ်ကို သင်ကုန်ရာသလော၊ မြင်းစီးအတတ်ကို သင်ကုန်ရာသလော၊ ရထားစီးအတတ်ကို သင်ကုန်ရာသလော၊ လေးအတတ်ကို သင်ကုန်ရာသလော၊ ဓားလှံအတတ်ကို သင်ကုန်ရာသလော ဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မဟုတ်ပါ။ ကြိုကြိုဟင်တင်ပင်လျှင် အလုံးစုံသော အတတ်ကို သင်ကြားပြီး ဖြစ်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ အဘယ်အကျိုးငှာ သင်အပ်သနည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မရောက်လာသေးကုန်သော ဘေးတို့ကို တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှာ သင်ကြားအပ်ပါ ကုန်၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အသို့နည်း မရောက်လာသေးသော ဘေးသည် ထင်ရှား ရှိသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ထင်ရှားမရှိပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သင် မင်းမြတ်တို့သည် ထင်ရှားမရှိကုန်သော မရောက်လာသေးကုန်သော ဘေးတို့ကို တားမြစ်ခြင်းငှာ စီရင်ကုန်၏။ ထိုသင်မင်းမြတ်တို့သည်လည်း လွန်ကဲသောပညာရှိတို့ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ထို့ထက်အလွန် ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုအရာကို အဘယ်သို့မှတ်ထင်သနည်း၊ အကြင်အခါ၌ သင်မင်းမြတ်သည် ရေမွတ်သိပ်သည် ဖြစ်ရာ၏၊ ထိုအခါမှ သင်သည် ရေကို သောက်အံ့ဟု ရေတွင်းကို တူးစေရာသလော၊ လေးထောင့်ကန်ကို တူးစေရာသလော၊ တဘက်ဆည်ကန်ကို တူးစေရာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မဟုတ်ပါ ကြိုကြိုတင်တင်ကပင် ထိုရေတွင်းတူးခြင်း စသော ကိစ္စကို ပြုစီရင်အပ်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ အဘယ်အကျိုးငှာ ပြုစီရင်အပ်သနည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား

မရောက်လာသေးကုန်သော ရေမွတ်သိပ်ခြင်းတို့ကို တားမြစ်ခြင်းငှါ စီရင်အပ်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မရောက်လာသေးသော ရေမွတ်သိပ်ခြင်းသည် ထင်ရှား ရှိပါသလောဟု (မေးတော်မူ၏) အရှင်ဘုရား ထင်ရှား မရှိပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အကြင်သင်မင်း မြတ်တို့သည် ထင်ရှားမရှိကုန်သော မရောက်လာသေးကုန်သော ရေမွတ်သိပ်ခြင်းတို့ကို တားမြစ်ခြင်းငှါ စီရင်ကုန်၏။ ထိုသင်မင်းမြတ်တို့သည် လွန်ကဲသော ပညာရှိတို့ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ထို့ထက်အလွန် ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း၊ အကြင်အခါ၌ သင်မင်းမြတ်သည် ဆာလောင်သည် ဖြစ်ရာ၏။ ထိုအခါမှ သင်မင်းမြတ်သည် ပွဲတော်တည်အံ့ဟု လယ်ကို ထွန်စေရာသလော၊ သလေးစပါးကို စိုက်ပျိုးစေရာ သလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ဖဟုတ်ပါ။ ကြိုကြိုတင်တင်ကပင် ထိုလယ်ထွန်ခြင်း သလေးစပါး စိုက်ပျိုးခြင်း ကိစ္စကို ပြုစီရင်အပ်ပါ၏ ဟု (လျှောက်၏)။ အဘယ်အကျိုးငှါ ပြုစီရင်အပ်သနည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မရောက်လာသေးကုန်သော ဆာလောင် မှုကို တားမြစ်ခြင်းငှါ စီရင်အပ်ပါကုန်၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မရောက်လာသေးသော ဆာလောင်မှု ရှိပါသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မရှိပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သင်မင်းမြတ်တို့သည် ထင်ရှားမရှိကုန်သော မရောက်လာသေးကုန်သော ဆာလောင်မှုကို တားမြစ် ခြင်းငှါ စီရင်ကုန်၏။ ထို သင်မင်းမြတ်တို့သည် လွန်ကဲသော ပညာရှိတို့ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော် မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သဒ္ဓိလျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။
သုံးခုမြောက် ဒုက္ခပ္ပဟာနဝါယမပဉ္စာ ပြီး၏။

၄-ဗြဟ္မလောကပဉ္စာ

(ဗြဟ္မာ့ပြည်နှင့် လူ့ပြည် အကွာအဝေး ပြသနာ)

၄။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤလူ့ပြည်မှ ဗြဟ္မာ့ပြည်သည် အဘယ်မျှ လောက် ဝေးကွာပါသနည်း”ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် ဤလူ့ပြည်မှ ဗြဟ္မာ့ပြည်သည် ဝေးကွာလှ၏။ အိမ်အထွတ်မျှရှိသော ကျောက်ကြီးသည် ထိုဗြဟ္မာ့ပြည်မှ ကျလာလတ်သော် တနေ့နှင့် တညဉ့်အားဖြင့် ယူဇနာပေါင်း လေးသောင်းရှစ်ထောင်တိုင်တိုင် လျှောက်ကျသော် လေးလကြာမှ မြေ၌ တည်ရာ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန “အားရှိသော ယောက်ျားသည် ကွေးသော လက်မောင်းကို ဆန့်ရာ သကဲ့သို့လည်းကောင်း ဆန့်သောလက်မောင်းကို ကွေးရာသကဲ့သို့လည်းကောင်း ဤအတူသာလျှင် တန်ခိုးရှိသောရဟန်းသည် စိတ်၏လေ့လာခြင်းသို့ ရောက်သည်ဖြစ်၍ ဇမ္ဗုဒိပ်ကျွန်း၌ ကွယ်ပျောက် ကာ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ထင်ရှားဖြစ်နိုင်ရာ၏”ဟု အရှင်ဘုရားတို့ ဟောတော်မူကုန်၏။ ဤစကားကို အကျွန်ုပ် မယုံကြည်နိုင်ပါ။ ထိုမျှလောက် ယူဇနာပေါင်း များစွာတို့တိုင်အောင် ဤသို့ အလွန် လျင်မြန်စွာ သွားရောက်နိုင်ပါအံ့လောဟု (မေးလျှောက်၏)။ နာဂသေနမထေရ်သည် မင်းမြတ် သင်မင်းမြတ်၏ မွေးဖွားရာအရပ်သည် အဘယ်အရပ်နည်း”ဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား

အလသန္ဓမည်သော ကျွန်းသည် ရှိပါ၏။ ထိုကျွန်း၌ အကျွန်ုပ်သည် မွေးဖွားပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။
 မင်းမြတ် အလသန္ဓကျွန်းသည် ဤသာဂလမြို့မှ အဘယ်မျှလောက် ဝေးကွာသနည်းဟု (မေး
 တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ယူဇနာနှစ်ရာတိုင်တိုင် ဝေးကွာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ်
 သင်မင်းမြတ်သည် ထိုအလသန္ဓကျွန်း၌ တစုံတရာသော ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုခဲ့ပြီး၍ ထိုသို့ ပြုလုပ်
 ခဲ့သည်ကို မှတ်မိပါ၏လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မှတ်မိပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။
 မင်းမြတ် သင်မင်းမြတ်သည် ယူဇနာနှစ်ရာတို့တိုင်တိုင် လျင်စွာ သွားရောက်နိုင်လေဘိသည်တကား
 ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

လေးခုမြောက် ဗြဟ္မာလောကပဉ္စာ ပြီး၏။

၅-ဒိန္နိ လောကုပ္ပန္နာနံ သမကဘာဝပဉ္စာ

(လောကနှစ်ခု၌ ဖြစ်ရမှု၏ တူမျှပုံ ပြဿနာ)

၅။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန အကြင်သူသည် ဤလူ့ပြည်၌ သေလွန်၍
 ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ဖြစ်ရာ၏။ အကြင်သူသည်လည်း ဤလူ့ပြည်၌ သေလွန်၍ ကသ္မိရတိုင်း၌ ဖြစ်ရာ၏။
 အဘယ်သူက ကြာမြင့်၍ အဘယ်သူက လျင်မြန်ပါသနည်း” ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် ထိုသူ
 နှစ်ယောက်တို့သည် အညီအမျှပင် ဖြစ်ရာပါ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သင်မင်းမြတ်၏ မွေးဖွားရာ
 မြို့သည် အဘယ်မှာနည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ကလသိမည်သော ရွာသည် ရှိပါ၏။
 ထိုကလသိရွာ၌ အကျွန်ုပ်သည် မွေးဖွားပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ကလသိရွာသည်
 ဤသာဂလမြို့မှ အဘယ်မျှလောက် ဝေးကွာသနည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ယူဇနာ
 နှစ်ရာတိုင်တိုင် ဝေးကွာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ကသ္မိရတိုင်းသည် ဤသာဂလပြည်မှ
 အဘယ်မျှလောက် ဝေးကွာသနည်းဟု မေးတော်မူ၏။ အရှင်ဘုရား တဆယ့်နှစ်ယူဇနာ
 တိုင်အောင် ဝေးကွာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် တိုက်တွန်းပါ၏ သင်မင်းမြတ်သည်
 ကလသိရွာကို ကြံစည်အောက်မေ့ပါလော့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ကြံစည်အောက်မေ့
 ပြီးပါပြီဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် တိုက်တွန်းပါ၏။ သင်မင်းမြတ်သည် ကသ္မိရတိုင်းကို ကြံစည်
 အောက်မေ့ပါဦးလော့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ကြံစည် အောက်မေ့ပြီးပါပြီဟု
 (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အဘယ်အရင်ကို ကြာမြင့်စွာ ကြံစည် အောက်မေ့ရသနည်း၊ အဘယ်
 အရပ်ကို လျင်မြန်စွာ ကြံစည်အောက်မေ့ရသနည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား အညီ
 အမျှပင် ကြံစည်အောက်မေ့ရပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အကြင်
 သူသည် ဤလူ့ပြည်၌ သေလွန်၍ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ဖြစ်ရာ၏။ အကြင်သူသည်လည်း ဤလူ့ပြည်၌
 သေလွန်၍ ကသ္မိရတိုင်း၌ ဖြစ်ရာ၏။ ထိုသူနှစ်ယောက်တို့သည် အညီအမျှသာလျှင် ဖြစ်ကုန်၏ဟု
 (မိန့်တော်မူ၏)။

ထို့ထက်အလွန် ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုအရာကို
 အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း၊ ငှက်နှစ်ကောင်တို့သည် ကောင်းကင်ဖြင့် ပျံသွားကုန်ရာ၏။ ထိုငှက်

နှစ်ကောင်တို့တွင် ငှက်တကောင်သည် မြင့်သော သစ်ပင်၌ နားရာ၏။ ငှက်တကောင်သည် နိမ့်သော သစ်ပင်၌ နားရာ၏။ အညီအမျှ တပြိုင်နက်နား၍ ရပ်တည်ကုန်သော ထိုငှက်နှစ်ကောင် တို့တွင် အဘယ်ငှက်၏ အရိပ်သည် ရှေးဦးစွာ မြေ၌ ထင်ရာသနည်း။ အဘယ်ငှက်၏ အရိပ်သည် ကြာမြင့်မှ မြေ၌ ထင်ရာသနည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား အရိပ်သည် တပြိုင်နက်ပင် မြေ၌ ထင်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အကြင်သူသည် ဤလူ့ပြည်၌ သေလွန်၍ ပြဟွားပြည်၌ ဖြစ်ရာ၏။ အကြင်သူသည်လည်း ဤလူ့ပြည်၌ သေလွန်၍ ကသိုရတိုင်း၌ ဖြစ်ရာ၏။ ထိုသူနှစ်ယောက်တို့သည် အညီမျှသာလျှင် ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ငါးခုမြောက် ဒွိန္ဒု လောကုပ္ပန္နာနံ သမကဘာဝပဉ္စာ ပြီး၏။

၆-ဗောဇ္ဈင်္ဂပဉ္စာ

(ဗောဇ္ဈင် ပြဿနာ)

၆။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဗောဇ္ဈင်တို့သည် အဘယ်မျှ ရှိပါကုန်သနည်း” ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် ဗောဇ္ဈင်တို့သည် ခုနစ်ပါးရှိကုန်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား အဘယ်မျှလောက်ကုန်သော ဗောဇ္ဈင်တို့ဖြင့် သိနိုင်ပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ဟူသော တပါးတည်းသော ဗောဇ္ဈင်ဖြင့် သိနိုင်ပါ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ထိုသို့ တပါးတည်းသော ဗောဇ္ဈင်ဖြင့် သိနိုင်ပါလျက် အဘယ်ကြောင့် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ဟောအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုအရာကို အဘယ်သို့ထင်မှတ်သနည်း။ သန်လျက်အိမ်၌ ထည့်ထားသော သန်လျက်သည် လက်ဖြင့် မကိုင်ဘဲ ဖြတ်တောက်ဖွယ်ရာ ဝတ္ထုကို ဖြတ်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ရာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မစွမ်းနိုင်ပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဗောဇ္ဈင်ခြောက်ပါး တို့နှင့် ကင်း၍ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ဖြင့် မသိနိုင်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ခြောက်ခုမြောက် ဗောဇ္ဈင်္ဂပဉ္စာ ပြီး၏။

၇-ပါပုညာနံ အပ္ပါနပ္ပဘာဝပဉ္စာ

(အကုသိုလ်နှင့်ကုသိုလ် အနည်းအများ ပြဿနာ)

၇။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကုသိုလ်ကောင်းမှုသည် လည်းကောင်း အကုသိုလ်မကောင်းမှုသည်လည်းကောင်း အဘယ်ကများပြားပါသနည်း” ဟုမေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် ကုသိုလ်ကောင်းမှုသည်ကား များပြား၏။ အကုသိုလ်မကောင်းမှုသည်နည်းပါး၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်ပါနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အကုသိုလ်မကောင်းမှု ပြုသော သူသည်ကား ငါသည် အကုသိုလ်မကောင်းမှုကို ပြုမိပြီဟု နှလုံးမရွှင်ခြင်းဖြစ်၏။ ထိုသို့

စိတ်မကြည်ဖြူ နှလုံးပူသောကြောင့် အကုသိုလ်မကောင်းမှုသည် မတိုးပွား။ မင်းမြတ် ကောင်းမှု
 ကုသိုလ်ကို ပြုသောသူသည်ကား ပူပန်မှု မရှိ၊ ပကတိ အေးမြ စိတ်ရွှင်ပျ၏။ စိတ်ရွှင်ပျသူအား
 ဝမ်းမြောက်ခြင်း ဖြစ်ပေါ်၏။ ဝမ်းမြောက်သူအား နှစ်သိမ့်ခြင်း ဖြစ်ပေါ်၏။ နှစ်သိမ့်သော
 စိတ်ရှိသူ၏ ကိုယ်သည် ငြိမ်းအေး၏။ ငြိမ်းအေးသော ကိုယ်ရှိသောသူသည် ချမ်းသာကို ခံစား၏။
 ချမ်းသာသောသူ၏ စိတ်သည် တည်ကြည်၏။ တည်ကြည်သောသူသည် ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း
 သိ၏။ ထိုအကြောင်းကြောင့် ကုသိုလ်ကောင်းမှုသည် တိုးပွား၏။ မင်းမြတ် လက်ခြေပြတ်သော
 ယောက်ျားသည် မြတ်စွာဘုရားအား တခုသော ကြာလက် ကြာခိုင်ကို ပေးလှူ၍ ကိုးဆယ့်
 တကမ္ဘာပတ်လုံး ဖရိုဖရဲ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ငရဲသို့ မရောက်ရလတ္တံ့။ မင်းမြတ် ဤ
 အကြောင်းကြောင့်လည်း ကုသိုလ်ကောင်းမှုသည် များပြား၏။ အကုသိုလ်မကောင်းမှုသည်
 နည်းပါး၏ဟု ငါဆို၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ခုနစ်ခုမြောက် အပ္ပိနပ္ပဘာဝပဉ္စာ ပြီး၏။

ဂ-ဇာနန္ဒာဇာနန္ဒပါပကရဏပဉ္စာ

(သိလျက်မကောင်းမှုကိုပြုခြင်း မသိဘဲမကောင်းမှုကိုပြုခြင်း ပြဿနာ)

ဂ။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန အကြင်သူသည် သိလျက် မကောင်းမှုကို
 ပြု၏။ အကြင်သူသည် မသိမူ၍ မကောင်းမှုကို ပြု၏။ အဘယ်သူ၏ မကောင်းမှုအကုသိုလ်ကံ
 သည် များပြားပါသနည်း”ဟု မေးလျှောက်၏။ နာဂသေနမထေရ်သည် မင်းမြတ် အကြင်သူသည်
 မသိမူ၍ မကောင်းမှုကို ပြု၏။ ထိုမသိမူ၍ မကောင်းမှုကိုပြုသူ၏ မကောင်းမှု အကုသိုလ်သည်
 များပြား၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန သို့ဖြစ်လျှင် အကျွန်ုပ်တို့၏ အကြင်
 မင်းသားသည်လည်းကောင်း အကြင်မင်း အမတ်သည်လည်းကောင်း မသိမူ၍ မကောင်းမှုကို
 ပြုအံ့။ ထိုသူအား အကျွန်ုပ်တို့သည် နှစ်ဆတက်သော ဒဏ်ကို ပေးရကုန်အံ့လောဟု (လျှောက်၏)။
 မင်းမြတ် ထိုအရာကို အဘယ်သို့မှတ်ထင်သနည်း၊ ပူလောင်သော ရဲရဲတောက်သော အလုံ့ပြောင်
 ပြောင် တောက်လောင်သော မီးနှင့်တကွဖြစ်သော သံခဲတုံးကို တယောက်သောသူသည် သိလျက်
 ကိုင်ရာ၏။ တယောက်သောသူသည် မသိမူ၍ ကိုင်ရာ၏။ အဘယ်သူကို ပြင်းထန်စွာ လောင်ရာ
 သနည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား အကြင်သူသည်ကား မသိမူ၍ ကိုင်ရာ၏။ ထိုသူအား
 ပြင်းထန်စွာ လောင်ရာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အကြင်သူသည် မသိမူ၍
 အကုသိုလ် မကောင်းမှုကိုပြု၏။ ထိုသူအားမကောင်းမှုသည် များပြား၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ရှစ်ခုမြောက် ဇာနန္ဒာဇာနန္ဒပါပကရဏပဉ္စာ ပြီး၏။

ဇ-ဥတ္တရကုရုကာဒိဂမပနဉ္စာ

(မြောက်ကျွန်းစသည်သို့ သွားနိုင် မသွားနိုင် ပြဿနာ)

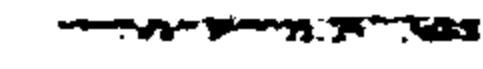
၈။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤကိုယ်ဖြင့် မြောက်ကျွန်းသို့ ဖြစ်စေ ဗြဟ္မာ့
 ပြည်သို့ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် အခြားသို့ ဖြစ်စေ သွားနိုင်သူ တစ်ယောက် ရှိပါသလော”ဟု

မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် မဟာဘုတ် လေးပါးရှိသော ဤကိုယ်ဖြင့် မြောက်ကျွန်းသို့ ဖြစ်စေ မြဟွာပြည်သို့ ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် အခြားကျွန်းသို့ ဖြစ်စေ သွားနိုင်သူ ရှိ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန မဟာဘုတ်လေးပါးရှိသော ဤကိုယ်ဖြင့် မြောက်ကျွန်းသို့ ဖြစ်စေ မြဟွာပြည်သို့ ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် အခြားကျွန်းသို့ ဖြစ်စေ အဘယ်သို့ သွားနိုင်ရာပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် လင်မင်းမြတ်သည် ဤမြေကြီး၌ တထွာဖြစ်စေ တတောင်ဖြစ်စေ ခုန်ဖူးပါ၏လော၊ ခုန်ဖူးသည်ကို မှတ်မိပါ၏လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မှတ်မိပါ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အကျွန်ုပ်သည် ရှစ်တောင်မျှ အမြင့်ကိုလည်း ခုန်နိုင်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သင်မင်းမြတ်သည် ရှစ်တောင်မျှအမြင့်ကို အသို့ခုန်သနည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ဤအရပ်၌ ကျရောက်အံ့ဟု စိတ်ကို ဖြစ်စေ၏။ စိတ်ဖြစ်သည်နှင့် တပြိုင်နက် အကျွန်ုပ်၏ ကိုယ်သည် ပေါ့ပါးပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူ သာလျှင် တန်ခိုးနှင့်ပြည့်စုံသော စိတ်လေ့လာပြီးသည့်အဖြစ်သို့ ရောက်သောရဟန်းသည် ကိုယ်ကို စိတ်၌ ကောင်းစွာတင်၍ စိတ်၏ အစွမ်းဖြင့် ကောင်းကင်သို့ သွားနိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ကိုးခုမြောက် ဥတ္တရကုရုကာဒိဂမနပဉ္စာ ပြီး၏။

၁၀-ဒိသဠိပဉ္စာ

(အရိုးရှည် ပြဿနာ)

၁၀။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန ‘အရိုးတို့သည် ယူဇနာတရာ တိုင်အောင် ရှည်ကုန်၏’ဟု အရှင်ဘုရားတို့ ဆိုတော်မူကုန်၏။ သစ်ပင်မျှသော်လည်း ထိုမျှလောက် ယူဇနာတရာ မရှိနိုင်၊ အရိုးတို့သည် အဘယ်မှာ ယူဇနာတရာတိုင်ရှိနိုင်လတ္တံ့နည်း”ဟု မေးလျှောက်၏။

မင်းမြတ် ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ဆင်သနည်း၊ “မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ ယူဇနာ ငါးရာတိုင် ရှိကြကုန်သော ငါးတို့သည် ရှိကုန်၏” ဟု သင်ကြားဖူးသည် မဟုတ်လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ဟုတ်ပါ၏။ ကြားဖူးပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ယူဇနာငါးရာရှိသော ငါး၏ အရိုးတို့သည် ယူဇနာတရာ ရှည်ကုန်သည် ဖြစ်သင့်သည် မဟုတ်လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ဆယ်ခုမြောက် ဒိသဠိပဉ္စာ ပြီး၏။

၁၁-အဿာသပဿာသနိရောဓပဉ္စာ

(ထွက်သက်ဝင်သက်ချုပ်ရန် တတ်နိုင် မတတ်နိုင် ပြဿနာ)

၁၁။ မိလိန္ဒမင်းသည် အရှင်ဘုရားနာဂသေန ‘ထွက်သက် ဝင်သက်ဘို့ကို ချုပ်စေခြင်းငှာ တတ်စွမ်းနိုင်၏ဟု အရှင်ဘုရားတို့ ဆိုတော်မူကုန်သည် မဟုတ်လော’ ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် ဟုတ်၏။ ထွက်သက်ဝင်သက်ဘို့ကို ချုပ်စေခြင်းငှာ တတ်စွမ်းနိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန အဘယ်သို့လျှင် ထွက်သက်ဝင်သက်တို့ကို ချုပ်စေခြင်းငှာ တတ်စွမ်း နိုင်ပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုစရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း၊ သင် မင်းမြတ်သည် တစုံတယောက်သောသူ၏ ဟောက်သံကို ကြားဖူးသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ကြားဖူးပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အသိနည်း၊ ထိုဟောက်သံသည် ကိုယ်ကို ကွေးညွတ်သိုက်သော် ပျောက်ကင်းရာသည် မဟုတ်လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ပျောက်ကင်းရာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ မထုံအပ်သော ကိုယ်ရှိသော ဝိရတိအာရုံ မထုံအပ်သော သီလရှိသော ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ မထုံအပ်သော စိတ်ရှိသော မပွားမထုံ အပ်သော ပညာရှိသောသူ၏ ထိုဟောက်သော အသံစင်လျက် ကိုယ်ကို ကွေးညွတ်ကာမျှ ပျောက်ကင်းစိမ်းသေး၏။ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ ထုံအပ်ပြီးသော ကိုယ်ရှိသော ဝိရတိအာရုံ ထုံအပ် ပြီးသော သီလရှိသော ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ ထုံအပ်ပြီးသော စိတ်ရှိသော ပွားအပ်ထုံအပ်ပြီးသော ပညာရှိသော စတုတ္ထဈာန်ကို ဝင်စားသောသူ၏ ထွက်သက်ဝင်သက်တို့သည် အဘယ်မှာမချုပ်ဘဲ ရှိလတ္တံ့နည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

တဆယ့်တခုမြောက် အဿာနပဿာသနိဇရာပေဉာ ပြီး၏။

၁၂-သမုဒ္ဒပဉ္စာ

(သမုဒ္ဒရာ ပြဿနာ)

၁၂။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန ‘သမုဒ္ဒရာ သမုဒ္ဒရာ’ဟူ၍ ဆိုအပ်ပါ၏။ အဘယ် အကြောင်းကြောင့် ဧရကို ‘သမုဒ္ဒရာ’ဟူ၍ ဆိုအပ်ပါသနည်း” ဟု မေးလျှောက်၏။ နာဂသေန မသေရ်သည် “မင်းမြတ် အကြင်မျှလောက် ရေရှိ၏၊ ထိုမျှလောက် ငန်၏။ အကြင်မျှလောက် ငန်၏၊ ထိုမျှလောက် ရေရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ‘သမုဒ္ဒရာ’ဟူ၍ ဆိုအပ်၏”ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

တဆယ့်နှစ်ခုမြောက် သမုဒ္ဒပဉ္စာ ပြီး၏။

၁၃-သမုဒ္ဒကေရသပဉ္စာ

(သမုဒ္ဒရာ၏ အငန်အရသာ တခုတည်းရှိပုံ ပြဿနာ)

၁၃။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန အဘယ်အကြောင်းကြောင့် သမုဒ္ဒရာသည် ငန်သောအရသာ တခုတည်းသာ ရှိပါသနည်း”ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် ရေ၏ ကြာမြင့်စွာ တည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင် သမုဒ္ဒရာသည် ငန်သောအရသာ တခုတည်းသာ ရှိ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

တဆယ့်သုံးခုမြောက် သမုဒ္ဒကေရသပဉ္စာ ပြီး၏။

၁၄ သုခုပဉ္စာ

(သိမ်မွေ့သော အရာဝတ္ထု ပြသနာ)

၁၄။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန သိမ်မွေ့သော အရာဟူသမျှ အားလုံးကို ဖြတ်တောက်ခြင်းငှါ တတ်နိုင်ပါသလော”ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် သိမ်မွေ့သော အရာဟူသမျှ အားလုံးကို ဖြတ်တောက်ခြင်းငှါ တတ်နိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား သိမ်မွေ့သော အရာအားလုံးသည် အဘယ်ပါနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် တရားသည်သာလျှင် သိမ်မွေ့သော အရာဟူသမျှတို့ထက် သိမ်မွေ့၏။ မင်းမြတ် တရားဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် သိမ်မွေ့ကြသည်မဟုတ်ကုန်၊ “သိမ်မွေ့၏”ဟူသော ဤအမည်သည်လည်းကောင်း “ရုန့်ရင်း၏” ဟူသော ဤအမည်သည် လည်းကောင်း ကုသိုလ် အကုသိုလ်တရားတို့၏ အမည်တည်း။ ဖြတ်တောက်ဖွယ်ဟူသမျှ အားလုံးကို ပညာဖြင့် ဖြတ်တောက်၏။ ပညာမှ နှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော ဖြတ်တောက်ကြောင်းတရား မရှိဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

တဆယ့်လေးခုမြောက် သုခုမပဉ္စာ ပြီး၏။

၁၅-ဝိညာဏနာနတ္ထပဉ္စာ

(ဝိညာဏ်၏အနက် အထူးထူး ပြသနာ)

၁၅။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန ‘ဝိညာဏ်’ဟူသော တရားလည်းကောင်း ‘ပညာ’ဟူသော တရားလည်းကောင်း ‘ကိုယ်၌ ဇီဝခေါ်သော လိပ်ပြာကောင် အတ္တ’လည်းကောင်း ဤတရားသုံးပါးတို့သည် အနက်လည်းထူးခြား သဒ္ဓါလည်း ထူးခြားပါကုန်သလော၊ သို့မဟုတ် အနက်တူကုန်၍ သဒ္ဓါမျှသာ ထူးခြားပါကုန်သလော”ဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် ဝိညာဏ် သည် အာရုံကို သိခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ပညာသည်ခွဲခြား၍သိခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ကိုယ်၌ ဇီဝခေါ်သော လိပ်ပြာကောင်အတ္တကို မရအပ်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ ဇီဝခေါ်သော လိပ်ပြာကောင်အတ္တကို အကယ်၍ မရအပ်သည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ မရအပ်သော် အဘယ်သူသည် မျက်စိ ‘စက္ခု’ဖြင့် အဆင်း ‘ရူပါရုံ’ကို မြင်ရပါသနည်း၊ နား ‘သောတ’ဖြင့် အသံ ‘သဒ္ဓါရုံ’ကို ကြားရပါသနည်း၊ နှာခေါင်း ‘ဃာန’ဖြင့် အနံ့ ‘ဂန္ဓာရုံ’ကို နှမ်းရှူရပါသနည်း၊ လျှာ ‘ဇိဝါ’ဖြင့် အရသာ ‘ရသာရုံ’ကို လျက်ရပါသနည်း၊ ကိုယ် ‘ကာယ’ဖြင့် အတွေ့အထိ ‘ဖောဠဗ္ဗာရုံ’ကို တွေ့ထိရပါသနည်း၊ စိတ် ‘မနော’ဖြင့် သဘောတရား ‘ဓမ္မာရုံ’ကို သိရပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ နာဂသေနမထေရ်သည် ‘ဇီဝခေါ်သော လိပ်ပြာကောင် အတ္တသည် မျက်စိ ‘စက္ခု’ဖြင့် အဆင်း ‘ရူပါရုံ’ကို အကယ်၍ မြင်သည် ဖြစ်အံ့။ပ။ စိတ် ‘မနော’ဖြင့် သဘောတရား ‘ဓမ္မာရုံ’ကို အကယ်၍ သိသည်ဖြစ်အံ့၊ စက္ခုဒွါရတို့ကို ဖွင့်လှစ်ကုန်သည်ရှိသော် ကျယ်စွာသော ကောင်းကင်ဖြင့် အပြင်သို့ မျက်နှာမူလျက် ရူပါရုံကို ကောင်းစွာ မြင်ရာသလော၊ သောတဒွါရတို့ကို ဖွင့်လှစ်ကုန်သည်ရှိသော်၊ ဃာနဒွါရကို ဖွင့်လှစ်သည်ရှိသော်၊ ဇိဝါဒွါရကို ဖွင့်လှစ်သည်ရှိသော်၊ ကာယဒွါရကို ဖွင့်လှစ်သည်ရှိသော် ကျယ်စွာသော ကောင်းကင်ဖြင့် အသံ ‘သဒ္ဓါရုံ’ကို ကောင်းစွာ ကြားရာသလော၊ အနံ့ ‘ဂန္ဓာရုံ’ကို နှမ်းရှူရာသလော၊ အရသာ ‘ရသာရုံ’ကို လျက်ရသလော၊ အတွေ့ အထိ

‘ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ’ကို တွေ့ထိရာသလော”ဟု မေးတော်မူ၏။ အရှင်ဘုရား မတွေ့ထိပါဟု(လျှောက်၏)။
မင်းမြတ် သို့ဖြစ်လျှင် ကိုယ်၌ဇီဝခေါ်သော လိပ်ပြာကောင် အတ္တကို မရအပ်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သင့်လျော် လျှောက်ပတ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

တဆယ့်ငါးခုမြောက် ဝိညာဏနာနတ္ထပညာ ပြီး၏။

၁၆-အရူပဓမ္မဝတ္ထာနုဒ္ဓန္တရပညာ

(နာမ်တရားကို ပိုင်းခြားခြင်း၌ ခဲယဉ်းပုံ ပြဿနာ)

၁၆။ မိလိန္ဒမင်းသည် “အရှင်ဘုရားနာဂသေန မြတ်စွာဘုရား ပြုလုပ်ခဲ့သော ခဲယဉ်းသော အရာ ရှိအပ်ပါသလော”ဟု မေးလျှောက်၏။ နာဂသေနမထေရ်သည် မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရား ပြုလုပ်ခဲ့သော ခဲယဉ်းသောအရာရှိ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန မြတ်စွာဘုရား ခဲယဉ်းစွာပြုခဲ့သော အရာသည် အဘယ်ပါနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် တခုတည်းသော အာရုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော နာမ်ဖြစ်ကုန်သော ဤစိတ် စေတသိက်တရားတို့ကို “ဤတရားသဘောကား ဖဿတည်း၊ ဤတရားသဘောကား ဝေဒနာတည်း၊ ဤတရားသဘောကား သညာတည်း၊ ဤတရားသဘောကား စေတနာတည်း၊ ဤတရားသဘောကား စိတ်တည်း” ဟု ပိုင်းခြား ဝေဖန်လျက် ဟောကြားတော်မူရခြင်းသည် ခဲယဉ်းစွာ ပြုအပ်သောအရာမည်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဥပမာ ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု(လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် ဝစုံတယောက်သော ယောက်ျားသည် လှေဖြင့် မဟာသမုဒ္ဒရာသို့ သက်ဝင်၍ လက်ခုပ်ဖြင့် ရေကိုယူပြီးလျှင် လျှာဖြင့် လျက်၍ “ဤရေသည် ဂင်္ဂါမြစ်ရေတည်း၊ ဤရေသည် ယမုနာမြစ်ရေတည်း၊ ဤရေသည် အစိရဝတီ မြစ်ရေတည်း၊ ဤရေသည် သရဘူမြစ်ရေတည်း၊ ဤရေသည် မဟီမြစ်ရေတည်း”ဟု သိနိုင်ရာ သလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား သိနိုင်ရန် ခဲယဉ်းလှပါ၏ဟု(လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် တခုသောအာရုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော နာမ်ဖြစ်ကုန်သော ဤစိတ် စေတသိက်တရားတို့ကို “ဤတရား သဘောကား ဖဿတည်း၊ ဤတရားသဘောကား ဝေဒနာတည်း၊ ဤတရားသဘောကား သညာတည်း၊ ဤတရားသဘောကား စေတနာတည်း၊ ဤတရားသဘောကား စိတ်တည်း”ဟု ပိုင်းခြား ဝေဖန်လျက် ဟောကြားတော်မူရခြင်းသည် ဤရေကို အသိခက်သည်ထက် အလွန် ခဲယဉ်းစွာ ပြုတော်မူအပ်သောအရာဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ မိလိန္ဒမင်းသည် အရှင်ဘုရား ကောင်းလှပါပေ၏ဟု ဝမ်းမြောက်စကား လျှောက်ထား၏။

တဆယ့်ခြောက်ခုမြောက် အရူပဓမ္မဝတ္ထာနုဒ္ဓန္တရပညာ ပြီး၏။

ခုနစ်ခုမြောက် အရူပဓမ္မဝတ္ထာနုဝဂ် ပြီး၏။

ဤ အရူပဓမ္မဝတ္ထာနုဝဂ်၌ အမေးပုစ္ဆာပြဿနာ တဆယ့်ခြောက်ပါးတို့တည်း။

မိလိန္ဒပဉ္စာပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာ

(မိလိန္ဒမင်း၏ ပြဿနာနှင့် အမေးအဖြေများ)

နာဂသေနမထေရ်သည် “မင်းမြတ် ယခု ဘယ်အချိန်ရှိပြီဟု သိပါ၏လော”ဟု မိန့်တော်မူ၏။ အရှင်ဘုရား သိပါ၏။ “ယခုအချိန်ကား ညဉ့်ဦးယံလွန်ပါပြီ။ သန်းခေါင်ယံ ဖြစ်ခဲ့ပါ၏။ ဆီမီးတိုင် တို့ကို ထွန်းအပ်ပါကုန်ပြီ။ အောင်လံလေးခုတို့ကို စိုက်ထူရန် စေခိုင်းအပ်ပါကုန်ပြီ။ မင်းတို့အားသာ ထိုက်တန်ကုန်သော လှူဖွယ်ဝတ္ထုတို့သည် ဘဏ္ဍာတိုက်မှ ရောက်လာပါကုန်လိမ့်မည်” ဟု (လျှောက်၏)။

(ဤသို့လျှောက်သားပြီးသော် အရှင်နာဂသေနအား ခေတ္တဆိုင်းတော်မူရန် လျှောက်ထားခဲ့၍ မထေရ်အားလှူဒါန်းဖွယ် ကမ္မလာကို ပြင်ဆင်စေခိုင်းရန် အမတ်တို့နှင့်တကွ အပြင်သို့ ထွက်သွား ၏။ ထိုအခါ အမတ်တို့သည် မင်းအား ဤဆိုလတ္တံ့သော စကားကို လျှောက်ငင်ကြကုန်၏။)

ယောနကအမတ်တို့သည် “မင်းမြတ် နာဂသေနမထေရ်သည် သင့်လျော်ပါ၏လော၊ ပညာ ရှိပါ၏လော”ဟု ပြောဆို လျှောက်တင်ကြကုန်၏။ အချင်းတို့ နာဂသေနမထေရ်သည် ပညာရှိ မှန်ပါပေ၏။ ဆရာသား ဤသို့သဘောရှိသောသူဖြစ်၍ တပည့်ကလည်း ငါကဲ့သို့သဘောရှိသူ ဖြစ်ခဲ့မှပညာရှိသူသည် မကြာမြင့်မီပင် တရားကို သိနိုင်ရာ၏ဟု (အမတ်တို့အား ပြောကြား၏။ ထိုသို့အမတ်တို့နှင့် ပြောကြားပြီနောက် နာဂသေနမထေရ်ထံချဉ်းကပ်၍) ထိုနာဂသေနမထေရ်၏ ပြဿနာကို ဖြေကြားခြင်းဖြင့် မိလိန္ဒမင်းသည် နှစ်သက်ရကား နာဂသေနမထေရ်အား အဖိုး တသိန်းထိုက်တန်သော သားမွေးကမ္မလာကို လှူဒါန်း၍ “အရှင်ဘုရားနာဂသေန ယနေ့မှစ၍ အရှင်ဘုရားအား တရားရှစ်အုပ်သော ဆွမ်းအုပ်ကို ငတ်တည်ပါ၏။ နန်းတော်တွင်း၌ အရှင်ဘုရား တို့အား အပ်သောပစ္စည်း ဝတ္ထုမျိုးအလုံးစုံသည် ရှိ၏။ ထိုအလုံးစုံသော အပ်သောပစ္စည်းဝတ္ထုဖြင့် လည်း ဖိတ်ကြားပါ၏”ဟု လျှောက်၏။ မင်းမြတ် တော်သင့်ပြီ။ အသက်မွေးနိုင်ပါ၏ဟု ပယ်လှန် တားမြစ်တော်မူ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အရှင်ဘုရား အသက်မွေးနိုင်ပါ၏ဟု အကျွန်ုပ်သိပါ၏။ သို့သော်လည်း မိမိကိုယ်ကိုလည်း စောင့်ရှောက်တော်မူပါ။ အကျွန်ုပ်ကိုလည်း စောင့်ရှောက်တော်မူပါ။ အသို့လျှင် မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်ရမည်နည်းဟူမူ “အရှင်နာဂသေန သည် မိလိန္ဒမင်းကို ကြည်ညိုစေနိုင်၏။ တစုံတရာကိုကားမရပါလေ”ဟု သူသပါးတို့ ကဲ့ရဲ့ခြင်းသည် ရောက်လာရာ၏။ ဤသို့လျှင် မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်တော်မူပါ။ အသို့လျှင် အကျွန်ုပ်ကို စောင့်ရှောက်ရမည်နည်းဟူမူ မိလိန္ဒမင်းသည် ကြည်ညို၏။ ကြည်ညိုသော အခြင်းအရာကိုကား မပြု” ဟု သူတပါးတို့ ကဲ့ရဲ့ခြင်းသည် ရောက်လာရာ၏။ ဤသို့လျှင် အကျွန်ုပ်ကို စောင့်ရှောက် တော်မူပါ၏(လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သင်မင်းမြတ် အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေလော့ဟု (မိန့်တော် မူ၏)။ အရှင်ဘုရား သားတို့သနင်း ခြင်္သေ့မင်းသည် ရွှေချိုင့်၌ သွင်းထားပါသောကည်း၊ ပြင်ပသို့ မျက်နှာမူသည်သာလျှင် ဖြစ်သကဲ့သို့ အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် အိမ်ရာထောင်သော လူ့ဘောင်၌ နေပင်နေလင့်ကစား သာသနာဟူသော အပသို့သာ မျက်နှာမူပျက် နေပါ၏။ အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် အိမ်ရာတည်ထောင် လူ၏ဘောင်မှ (ဖဲ့ချီ၍) အိမ်ရာမထောင် ရဟန်း ဘောင်၌ အကယ်၍ ရဟန်းပြုသည် ဖြစ်ပါအံ့။ အကျွန်ုပ်အား ဂုဏ် ပူထိုမျှားပြားသောကြောင့် ကြာမြင့်စွာ အသက်မရှင်ရာပါဟု (လျှောက်၏)။

ထို့နောက် အရှင်နာဂသေနသည် မိလိန္ဒမင်း၏ အမေးပြဿနာကို ဖြေပြီးသော် နေရာမှ ထကာ သံဃာ့အာဇာနည်သို့ ကြွသွားတော်မူ၏။ အရှင်နာဂသေနကြွသွား၍ မကြာမြင့်မီ မိလိန္ဒမင်းအား “ငါသည် အဘယ်ကို မေးခဲ့သနည်း၊ အရှင်နာဂသေနသည် အဘယ်ကို ဖြေသနည်း” ဟု ဤသို့ သော အကြံဖြစ်၏။ ထို့နောက် “ငါသည် အလုံးစုံကို ကောင်းစွာ မေးအပ်၏၊ အရှင်နာဂသေန သည် ငါမေးသမျှ အလုံးစုံကို ကောင်းစွာ ဖြေအပ်ပေ၏” ဟု ဤသို့ အကြံဖြင့်ပြန်၏။ “မိလိန္ဒမင်း သည် အဘယ်ကို မေးသနည်း၊ ငါသည် အဘယ်ကို ဖြေသနည်း” ဟု သံဃာ့အာဇာနည်သို့ ကြွသွား သော အရှင်နာဂသေနအား ဤသို့သော အကြံဖြစ်၏။ ထို့နောက် “မိလိန္ဒမင်းသည် အလုံးစုံကို ကောင်းစွာမေးအပ်၏။ ငါသည် မေးသမျှ အလုံးစုံကို ကောင်းစွာ ဖြေအပ်၏” ဟု ဤသို့သော အကြံဖြစ်ပြန်၏။

ထို့နောက် အရှင်နာဂသေနသည် ထိုညဉ့်လွန်သဖြင့် နံနက်အခါ၌ သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ဆောင်ယူပြီးလျှင် မိလိန္ဒမင်း၏ နန်းတော်သို့ ချဉ်းကပ်လျက် ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ ထိုအခါ မိလိန္ဒမင်းသည် အရှင်နာဂသေနကို ရှိခိုးပြီး၍ တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် အရှင်နာဂသေနအား ဤစကားကို လျှောက်၏။

“ငါသည် အရှင်နာဂသေနကို ပြဿနာမေးရ၏” ဟု ထိုသို့သော ဝမ်းမြောက်ခြင်းဖြင့်သာ ထို ညဉ့်ကြွင်းကို လွန်မြောက်စေ၏ဟု အရှင်အား ဤသို့သော အကြံမဖြစ်ပါစေလင့်။ အရှင်ဘုရား သည် ဤသို့ မမှတ်ထိုက်ပါ။ အရှင်ဘုရား ထိုအကျွန်ုပ်အား ထိုညဉ့်ကြွင်းပတ်လုံး “ငါသည် အဘယ်ကို မေးအပ်သနည်း၊ အရှင်မြတ်သည် အဘယ်ကို ဖြေအပ်သနည်း”၊ “ငါသည် အလုံးစုံ သော ပြဿနာကို ကောင်းစွာမေးအပ်၏၊ အရှင်မြတ်သည် မေးသမျှ အလုံးစုံကို ကောင်းစွာ ဖြေအပ်၏” ဟု အကြံဖြစ်ပါသည်ဟု (လျှောက်၏)။

နာဂသေနမထေရ်သည်လည်း ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏- “ငါသည် မိလိန္ဒမင်း၏ ပြဿနာကို ဖြေအပ်၏” ဟု ထိုသို့သော ဝမ်းမြောက်ခြင်းဖြင့်သာ ထိုညဉ့်ကြွင်းကို လွန်မြောက်စေ၏ဟု မင်းမြတ် အား ဤသို့ အကြံမဖြစ်ပါစေလင့်။ သင်မင်းမြတ်သည် ဤသို့ မမှတ်ထိုက်ပါ။ “ထိုငါအား ထို ညဉ့်ကြွင်းပတ်လုံး မိလိန္ဒမင်းသည် အဘယ်ကို မေးအပ်သနည်း၊ ငါသည် အဘယ်ကို ဖြေအပ် သနည်း၊ မိလိန္ဒမင်းသည် အလုံးစုံကို ကောင်းစွာ မေးအပ်၏၊ ငါသည် အလုံးစုံကို ကောင်းစွာ ဖြေအပ်၏” ဟု အကြံဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ ဤသို့လျှင် ထိုယောကျ်ားမြတ်တို့သည် အချင်းချင်း ကောင်းစွာဆိုအပ်သည်ကို အညီအမျှ ဝမ်းမြောက်ကြကုန်၏။

မိလိန္ဒပဉ္စာပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာပြီး၏။

၃-မေဇ္ဇကပဉ္စာရန္တကထာ

(တိုင်ပင်ခြင်း၏ ရှောင်ကြဉ်ရာအရပ် ရှစ်မျိုး)

စကားနှိမ်နင်း ငြင်းခုံခြင်း အလေ့ရှိ၍ ပညာရှိတို့၏ နှလုံးကို တုန်လှုပ်စေတတ်သော အလှန်ပညာလည်း ရှိ စူးစမ်းနိုင်သော ပညာလည်း ရှိသည့် မိလိန္ဒမင်းသည် ဉာဏ်ထူးခြား ကဲ့ပြားစိမ့်သောငှါ နာဂသေနမထေရ်သို့ ဆည်းကပ်၏။

ထိုနာဂသေနမထေရ်၏ အရိပ်၌နေလျက် အဖန်တလဲလဲ မေးလျှောက်၏။ ထိုမိလိန္ဒမင်း သည်လည်း ခွဲခြမ်းနိုင်သော ဉာဏ်ရှိသည် ဖြစ်၍ ပိဋကသုံးပုံကို တတ်ကျွမ်းနားလည် လေပြီ။

ညဉ့်ဘက်၌ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်လျက် အင်္ဂါကိုးပါးရှိသော ပရိယတ်ကို အဖန်ဖန် သုံးသပ်သည်ရှိသော် ဖြေရှင်းရန် ခဲယဉ်းကုန်သော နှိမ်နင်းဖွယ်နှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော ဆိတ်ချိုပမာ ဝက်ဝုတ် သဘောရှိကုန်သော ပြဿနာတို့ကို မြင်လေပြီ။

တရားမင်း ဘုရား၏ သာသနာတော်၌ ပရိယာယ်အားဖြင့် ဟောတော်မူသော တရားတော်သည်လည်း ရှိ၏။ ရည်ညွှန်း၍ ဟောတော်မူသော တရားတော်သည်လည်း ရှိ၏။ သဘောအားဖြင့် ဟောတော်မူသော တရားတော်သည်လည်း ရှိ၏။

မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်သော ဆိတ်ချိုပမာ ဝက်ဝုတ် ဒေသနာတော်၌ ထို ဒေသနာတော်တို့၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို မသိနိုင်သောကြောင့် နောင်အနာဂတ်ကာလဝယ် ထိုဘုရားစကားတော်၌ အငြင်းအခုံ ဖြစ်လတ္တံ့။

ယခုအခါကပင် အမေးစကားကို ကြည်ညိုစေ၍ ဆိတ်ချိုပမာ ဝက်ဝုတ် ဒေသနာ တို့ကို ခွဲဖြတ် ရှင်းလင်းစေအံ့။ ထိုနာဂသေနမထေရ်မြတ်၏ မြက်ဆီ ညွှန်ပြသော စကား လမ်းစဉ်ဖြင့် အနာဂတ်အခါ၌ ညွှန်ပြကြကုန်လတ္တံ့။

ထိုအခါ မိလိန္ဒမင်းသည် ညဉ့်မိုးသောက်၍ အရုဏ်ဘက်သော် ဦးခေါင်းကိုဆေးလျှော်၍ ဦးထိပ် ထက်၌ လက်အုပ်ချီမြှောက်လျက် အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် ဘုရားတို့ကို အောက်မေ့ပြီးလျှင် ကျင့်ဝတ်ရှစ်ပါးတို့ကို ဆောက်တည်၏။ “ဤနေ့မှ(အစပြု၍) ငါသည် လာမည့် ခုနစ်ရက်တို့ပတ်လုံး ကျင့်ဝတ်ရှစ်ပါးတို့ကို ဆောက်တည်၍ ခြိုးခြံသောအကျင့်ကိုကျင့်အံ့။ ထိုငါသည် လေ့ကျက်သော အကျင့်ရှိသည်ဖြစ်၍ ဆရာ (နာဂသေန) ကို နှစ်သက်စေလျက် ဆိတ်ချိုပမာ ဝက်ဝုတ် ပြဿနာ တို့ကို မေးအံ့” ဟုကြံစည်၍ ဆောက်တည်၏။ ထို့နောက် မိလိန္ဒမင်းသည် ဝတ်မြဲတိုင်းပုဆိုးအစုံကို ငယ်၍ ဘယက်တန်ဆာတို့ကိုလည်း ချွတ်ပြီးလျှင် ဖန်ရည်ဆိုး အဝတ်ကိုဝတ်လျက် ခေါင်းတုံးနှင့် တူသော ဦးစွပ်ကို ဦးခေါင်း၌ ဆောင်း(စွပ်)ကာ ရဟန်း၏ အဖြစ်သို့ကပ်၍ ကျင့်ဝတ်ရှစ်ပါးတို့ကို ဆောက်တည်၏။ “ဤခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ငါသည် မင်းနှင့်စပ်သော ကိစ္စကို မဆုံးမအပ်၊ ရာဂနှင့် စပ်သော စိတ်ကိုမဖြစ်စေအပ်၊ ဒေါသနှင့်စပ်သော စိတ်ကို မဖြစ်စေအပ်၊ မောဟနှင့်စပ်သော စိတ်ကို မဖြစ်စေအပ်၊ ကျွန် အလုပ် ၊ မားဖြစ်ကုန်သော သူအပေါင်း၌ ဆော်လည်း နှိမ်ချခြင်းရှိသည် ဖြစ်ရ၏။ ကိုယ်နှုတ်ကို အစဉ်စောင့်ရှောက်အံ့။ အာယတန ခြောက်ပါးတို့ကိုလည်း အကြွင်းမဲ့ စောင့်စည်းအပ်ကုန်၏။ မေတ္တာဘာဝနာ၌ စိတ်ကိုတည့်သွင်းထားအပ်၏” ဟု ဆောက်တည်၏။ ဤသို့ ဤကျင့်ဝတ်ရှစ်ပါးတို့ကို ကောင်းစွာဆောက်တည်၍ ထိုကျင့်ဝတ်ရှစ်ပါးတို့၌ သာလျှင်

စိတ်ကို တည်စေ၍ ပြင်ပသို့ မထွက်ဘဲ ခုနစ်ရက်ကို လွန်စေ၍ ရှစ်ရက်မြောက်သော နေ့၌ မိုးသောက်သည် ရှိသော် စောစောကပင်လျှင် နံနက်ပွဲတော်စာကို စား၍ မျက်လွှာအောက်ချ လျက် ချင့်ချိန်ပြောဆို၍ ကောင်းစွာထားသော ဣရိယာပုထ်ရှိလျက် မပျံ့မလွင့် ရှင်လန်းတက်ကြွ ကြည်လင်လှသော စိတ်ဖြင့် နာဂသေနမထေရ်သို့ ချဉ်းကပ်၍ မထေရ်၏ခြေတို့ကို ဦးတိုက်ကာ တခုသော နေရာ၌ ရပ်တည်လျက် ဤစကားကို လျှောက်ထား၏—

အရှင်ဘုရားနာဂသေန အကျွန်ုပ်အား အရှင်ဘုရားတို့နှင့် အတူတကွ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ဖွယ် တစုံတခုသော အကျိုးအကြောင်း(ကိစ္စ)သည် ရှိပါ၏။ ထိုကိစ္စ၌ အရှင်နှင့် တပည့်တော်တပါး သော သုံးယောက်မြောက် တစုံတယောက်ကိုမျှ အလိုမရှိအပ်ပါ။ အသံဆိတ်ငြိမ်ရာဖြစ်သော လူသူ ကင်းဆိတ်သော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိ၍ ရဟန်းတို့အား လျှောက်ပတ်သော တောအရပ်၌ ထိုသို့သဘော ရှိသော ပြဿနာကို မေးအပ်သည် ဖြစ်လတ္တံ့။ ထိုပြဿနာ၌ အကျွန်ုပ်အား ဖုံးကွယ်ခြင်းကို မပြုသင့်၊ လျှို့ဝှက်ခြင်းကို မပြုသင့်၊ အကျွန်ုပ်သည် ကောင်းစွာတိုင်ပင်ရန် ကြိမ်ရောက်ခဲ့သော် လျှို့ဝှက်ဖွယ်ကို နာယူခြင်းငှာ ထိုက်သင့်ပါ၏။ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ပုံထုံးဥပမာ ဖြင့်လည်း ပြအပ်ပါ၏။ အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူ-အရှင်ဘုရားနာဂသေန ပစ်ချထားသို့ခြင်းသို့ ကပ်နေကဲ့သို့သော မဟာပထဝီမြေကြီးသည်ပင် ရတနာကို မြှုပ်နှံရန် ကြိမ်ရောက်ခဲ့သော် မဟာ ပထဝီမြေကြီးသည် မြှုပ်နှံရန် ထိုက်သကဲ့သို့ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤအတူသာလျှင် ကောင်းစွာ တိုင်ပင်ရန် ကြိမ်ရောက်ခဲ့သော် အကျွန်ုပ်သည် လျှို့ဝှက်ဖွယ်ကို နာယူခြင်းငှာ ထိုက်သင့်ပါ၏ဟု (ကြိုတင်လျှောက်ထား၏)။

ဆရာထေရ်မြတ်နှင့် အတူဘူ ဆိတ်ငြိမ်သော တောသို့ဝင်၍ ဤစကားကို လျှောက်ပြန်၏— အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤလောက၌ တိုင်ပင်လိုသော ယောက်ျားသည် အရပ်ရှစ်မျိုးတို့ကို ရှောင်ကြဉ်အပ်ကုန်၏။ ထိုအရပ်ရှစ်မျိုးတို့၌ လိမ္မာသော ယောက်ျားသည် အကျိုးအကြောင်းကို မတိုင်ပင်၊ တိုင်ပင်မိသော်လည်း အကျိုးပျက်စီး၏ အကျိုးမဖြစ်။ အဘယ်အရပ်ရှစ်မျိုးတို့နည်း ဟူမူ- မညီညွတ်ရာ အရပ်ကို ရှောင်ကြဉ်အပ်၏။ ဘေးဘျမ်းရှိရာ အရပ်ကို ရှောင်ကြဉ်အပ်၏။ အလွန်လေထန်သော အရပ်ကို ရှောင်ကြဉ်အပ်၏။ နံရံစသည် ဖုံးကွယ်ရာအရပ်ကို ရှောင်ကြဉ် အပ်၏။ နတ်စင် နတ်ကွန်းအရပ်ကို ရှောင်ကြဉ်အပ်၏။ ခရီးလမ်းမကို ရှောင်ကြဉ်အပ်၏။ စစ်မြေ ပြင်အရပ်ကို ရှောင်ကြဉ်အပ်၏။ ရေဆိပ်အရပ်ကို ရှောင်ကြဉ်အပ်၏။ ဤအရပ် ရှစ်မျိုးတို့ကို ရှောင်ကြဉ်အပ်ပါကုန်၏ဟု (လျှောက်၏)။

အရှင်နာဂသေနမထေရ်သည် “မြေမညီညွတ်သော အရပ်၌ အဘယ်အပြစ် ရှိသနည်း၊ ဘေးဘျမ်းရှိရာအရပ် အလွန်လေထန်သောအရပ် နံရံစသည် ဖုံးကွယ်ရာအရပ် နတ်စင် နတ်ကွန်း ခရီးလမ်းမ စစ်မြေပြင်အရပ် ရေဆိပ်၌ အဘယ်အပြစ်ရှိသနည်း”ဟု မိန့်တော်မူ၏။ အရှင်ဘုရား နာဂသေန မညီညွတ်ရာအရပ်၌ တိုင်ပင်သော် အကျိုးသည် ပြန့်ကြဲ၏၊ လွင့်ငင်၏၊ လျော့ကု၏၊ မပြီး မြောက်နိုင်။ ဘေးဘျမ်းရှိရာ အရပ်၌ စိတ်နှလုံး တုန်လှုပ်၏။ စိတ်နှလုံးတုန်လှုပ်သော် ကောင်းမွန် မှန်ကန်သော အကျိုးကို မမြင်နိုင်၊ အလွန်လေထန်သောအရပ်၌ အသံသည် မထင်ရှား၊ နံရံစသည် ဖုံးကွယ်ရာ အရပ်၌ ချောင်းမြောင်းနားထောင်သူတို့သည် လာတတ်ကုန်၏။ နတ်စင် နတ်ကွန်း၌ တိုင်ပင်သော် အကျိုးသည် နှောင့်နှေးလေးဖင့်စွာ သက်ရောက်၏။ ခရီးလမ်းမ၌ တိုင်ပင်သော် အကျိုးသည် အချည်းနှီးဖြစ်တတ်၏။ စစ်မြေပြင်အရပ်၌ တိုင်ပင်သော် လှုပ်ရှားခြင်းဖြစ်၏။ ရေဆိပ်၌ တိုင်ပင်သော် ပေါက်ကြားလွယ်၏။

ဤမိလိန္ဒမင်း လျှောက်ထားသော အရာဌာန၌-

“မညီညွတ်သောအရပ် ဘေးဘျမ်းရှိရာအရပ် လေးထန်သောအရပ် နံရံစသည် ဖုံးကွယ်
ရာအရပ် နတ်စင်နတ်ကွန်းအရပ် ခရီးလမ်းမ စစ်မြေပြင်အရပ် ရေဆိပ် ဤအရင်ရှစ်မျိုး
တို့ကို ကြဉ်ရှောင်အပ်ကုန်၏” ဟု(ရှေးဆရာတို့ ဂါထာသိမ်းကျုံးခြင်းဖြစ်၏)။

ဤကား တိုင်ပင်ခြင်း၏ ရှောင်ကြဉ်ရာ အရပ်ရှစ်မျိုးတို့တည်း။

တိုင်ပင်မှုကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ရှစ်ယောက်

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤရှစ်ယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တိုင်ပင်အပ်ကုန်သော် တိုင်ပင်အပ်
သောအကျိုးကို ပျက်စီးစေတတ်ကုန်၏။ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ် ရှစ်ယောက်တို့နည်းဟူမူ-ရာဂစရိုက်ရှိသူ
ဒေါသစရိုက်ရှိသူ မောဟစရိုက်ရှိသူ မာနစရိုက်ရှိသူ လာဘ်၌လိုချင်တပ်မက်ခြင်း ရှိသောသူ
ပျင်းရိသောသူ အကြံတခုတည်းကိုသာ စူးစိုက်ကြံစည်သူ ငယ်ရွယ်မိုက်မဲသူ ဤရှစ်ယောက်သော
ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တိုင်ပင်အပ်သော အကျိုးကို ပျက်စီးစေပါကုန်၏ဟု (လျှောက်၏)။

နာဂသေနမထေရ်သည် “ထိုပုဂ္ဂိုလ်ရှစ်ယောက်တို့အား (တိုင်ပင်သော်) အဘယ်အပြစ်ရှိပါ
သနည်း”ဟု မိန့်တော်မူ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ရာဂစရိုက်ရှိသူသည် ရာဂ၏အစွမ်းဖြင့်
တိုင်ပင်အပ်သော အကျိုးကို ပျက်စီးစေ၏။ ဒေါသစရိုက်ရှိသူသည် ဒေါသ၏အစွမ်းဖြင့် တိုင်ပင်
အပ်သော အကျိုးကို ပျက်စီးစေ၏။ မောဟစရိုက်ရှိသူသည် မောဟ၏အစွမ်းဖြင့် တိုင်ပင်အပ်သော
အကျိုးကို ပျက်စီးစေ၏။ မာနစရိုက်ရှိသူသည် မာန၏အစွမ်းဖြင့် တိုင်ပင်အပ်သော အကျိုးကို
ပျက်စီးစေ၏။ လာဘ်၌ လိုချင်တပ်မက်အားကြီးသူသည် လောဘ၏အစွမ်းဖြင့် တိုင်ပင်အပ်သော
အကျိုးကို ပျက်စီးစေ၏။ ပျင်းရိသောသူသည် ပျင်းရိသည့်အဖြစ်ကြောင့် တိုင်ပင်အပ်သော
အကျိုးကို ပျက်စီးစေ၏။ အကြံတခုတည်းကိုသာ စူးစိုက်ကြံစည်သူသည် အကြံတခုတည်းကိုသာ
စူးစိုက်ကြံစည်သောကြောင့် တိုင်ပင်အပ်သော အကျိုးကို ပျက်စီးစေ၏။ ငယ်ရွယ်မိုက်မဲသူသည်
ငယ်ရွယ်မိုက်မဲသည့်အဖြစ်ကြောင့် တိုင်ပင်အပ်သောအကျိုးကို ပျက်စီးစေ၏။

ဤမိလိန္ဒမင်း လျှောက်ထားသော အရာဌာန၌-

“ရာဂကြီးသူလည်းကောင်း အမျက်ဒေါသကြီးသူလည်းကောင်း တေ့ဝေခြင်းမောဟကြီး
သူလည်းကောင်း မာန်ထောင်တက်ကြွသူလည်းကောင်း လာဘ်၌လိုချင်တတ်သူ လည်းကောင်း
ထိုမှတပါး ပျင်းရိသူလည်းကောင်း အကြံတစ်ခုတည်းကိုသာ စူးစိုက်ကြံစည်တတ်သူလည်းကောင်း
ငယ်ရွယ်မိုက်မဲသူလည်းကောင်း ဤပုဂ္ဂိုလ်ရှစ်ဦးတို့သည် တိုင်ပင်အပ်သောအကျိုးကို ဖျက်ဆီး
တတ်ကုန်၏” ဟု(ရှေးဆရာတို့ ဂါထာ သိမ်းကျုံးခြင်းဖြစ်၏)။

တိုင်ပင်ခြင်းကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ရှစ်ယောက်ပြီး၏။

လျှို့ဝှက်တိုင်ပင်ချက်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုးယောက်

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤပုဂ္ဂိုလ်ကိုးယောက်တို့သည် လျှို့ဝှက်အပ်သော အတိုင်အပင်ကို
ဖွင့်ဖော်တတ်ကုန်၏။ သိုသိပ်၍ မထားနိုင်ကန်။ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုးယောက်တို့နည်း ဟူမူ-
ရာဂစရိုက်ရှိသူ ဒေါသစရိုက်ရှိသူ မောဟစရိုက်ရှိသူ ကြောက်ရွံ့ ထိတ်လန့်တတ်သူ လာဘ်အာမိ

သ၌ အလေးပြုသူ မိန်းမ သေသောက်ကြူး ပဏ္ဍုက် သူငယ် ဤပုဂ္ဂိုလ် ကိုးယောက်တို့တည်းဟု (လျှောက်၏)။

အရှင်နာဂသေနမထေရ်သည် “ထိုကိုးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား တိုင်ပင်သော် အဘယ် အပြစ်ရှိသနည်း” ဟု မိန့်တော်မူ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ရာဂစရိုက်ရှိသူသည် ရာဂ၏အစွမ်းဖြင့် လျှိုဝှက်အပ်သော အတိုင်အပင်ကို ဖွင့်ဖော်တတ်၏ သို့သိပ်မထားနိုင်၊ ဒေါသစရိုက်ရှိသူသည် ဒေါသ၏အစွမ်းဖြင့် လျှိုဝှက်အပ်သော အတိုင်အပင်ကို ဖွင့်ဖော်တတ်၏ သို့သိပ်မထားနိုင်၊ မောဟစရိုက်ရှိသူသည် မောဟ၏အစွမ်းဖြင့် လျှိုဝှက်အပ်သော အတိုင်အပင်ကို ဖွင့်ဖော် တတ်၏ သို့သိပ်မထားနိုင်၊ ကြောက်တတ်သောသူသည် ကြောက်သည်၏အစွမ်းဖြင့် လျှိုဝှက် အပ်သော အတိုင်အပင်ကို ဖွင့်ဖော်တတ်၏ သို့သိပ်မထားနိုင်၊ လာဘ်အာမိသ၌ အလေးပြုသူသည် လာဘ်အာမိသဟူသော အကြောင်းကြောင့် လျှိုဝှက်အပ်သော အတိုင်အပင်ကို ဖွင့်ဖော် တတ်၏ သို့သိပ်မထားနိုင်၊ မိန်းမသည် ပညာနည်းသည့်အဖြစ်ကြောင့် လျှိုဝှက်အပ်သော အတိုင်အပင်ကို ဖွင့်ဖော်တတ်၏ သို့သိပ်မထားနိုင်၊ သေသောက်ကြူးသူသည်လည်း သေရည် သေရက် သောက်စားခြင်း၌ လျှပ်ပေါ်သည့်အဖြစ်ကြောင့် လျှိုဝှက်အပ်သော အတိုင်အပင်ကို ဖွင့်ဖော်တတ်၏ သို့သိပ်မထားနိုင်၊ ပဏ္ဍုက်သည် စိတ်ထားမတည့်မတ်သောကြောင့် လျှိုဝှက် အပ်သော အတိုင်အပင်ကို ဖွင့်ဖော်တတ်၏ သို့သိပ်မထားနိုင်၊ သူငယ်သည် စိတ်နေနုနယ် ပြောင်းလဲလွယ်သောကြောင့် လျှိုဝှက်အပ်သော အတိုင်အပင်ကို ဖွင့်ဖော်တတ်၏ သို့သိပ် မထားနိုင်။

ဤမိလိန္ဒမင်း လျှောက်သားသော အရာဌာန၌-

“ရာဂများသူ ဒေါသများသူ မောဟများသူ ကြောက်လန့်တတ်သူ လာဘ်အာမိသ၌ အလေးပြုသူ မိန်းမ သေသောက်ကြူး ပဏ္ဍုက် ကိုးယောက်မြောက် သူငယ်အားဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ် ကိုးယောက် ဖြစ်၏။

လောက၌ ဤပုဂ္ဂိုလ် ကိုးယောက်တို့သည် ယုတ်မာ ဆိုးစွာ တဏှာမျှ ဖြစ်ကုန်၏၊ စိတ်တုန်လှုပ်ကုန်၏၊ လျှပ်ပေါ်လောင်လည်ကုန်၏၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်ကိုးယောက်တို့နှင့် တိုင်ပင် အပ်သော် လျှိုဝှက်အပ်သော အတိုင်အပင်သည် လျင်မြန်စွာ ပေါက်ကြားတတ်၏” ဟု (ရှေးဆရာတို့ ဂါထာသိမ်းကျုံးခြင်းဖြစ်၏)။

လျှိုဝှက်တိုင်ပင်ချက်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုးယောက် ပြီး၏။

ပညာကြီးရင့်ကြောင်းရှစ်ပါး

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ရှစ်ပါးသော အကြောင်းတို့ကြောင့် ပညာသည် ကြီးရင့်၏ ရင့်ကျက် ခြင်းသို့ရောက်၏။ အဘယ်ရှစ်ပါးသော အကြောင်းတို့ကြောင့်နည်း ဟူမူ-အရွယ်ကြီးရင့်သော ကြောင့် ပညာသည် ကြီးရင့်၏ ရင့်ကျက်ခြင်းသို့ ရောက်၏၊ အနိစ္စအရံ အကျော်အမော များသောကြောင့် ပညာသည် ကြီးရင့်၏ ရင့်ကျက်ခြင်းသို့ ရောက်၏၊ အဖန်ဖန် မေးမြန်း သောကြောင့် ပညာသည် ကြီးရင့်၏ ရင့်ကျက်ခြင်းသို့ ရောက်၏၊ ရေဆိပ်ပမာ ဆရာနှင့် ပေါင်းဖော်သောကြောင့် ပညာသည် ကြီးရင့်၏ ရင့်ကျက်ခြင်းသို့ ရောက်၏၊ သင့်လျော်စွာ

နှလုံးသွင်းသောကြောင့် ပညာသည် ကြီးရင့်၏ ရင့်ကျက်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးသောကြောင့် ပညာသည် ကြီးရင့်၏ ရင့်ကျက်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ချစ်ခင်သူနှင့် ပေါင်းဖော်ရသောကြောင့် ပညာသည် ကြီးရင့်၏ ရင့်ကျက်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ သင့်လျော်သော အရပ်ဌာန၌ နေထိုင်ရသောကြောင့် ပညာသည် ကြီးရင့်၏ ရင့်ကျက်ခြင်းသို့ ရောက်၏။

ဤမိလိန္ဒမင်း လျှောက်ထားသော အရာဌာန၌—

“အရွယ်ကြီးရင့်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ အခြံအရံ အကျော်စောများခြင်း မေးမြန်းခြင်းတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ရေဆိပ်ပမာ ဆရာနှင့်ပေါင်းဖော်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ သင့်လျော်စွာ နှလုံးသွင်းသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ချစ်ခင်သူနှင့်အတူ ပေါင်းသင်းရသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ သင့်လျော်သော အရပ်ဌာန၌ နေထိုင်ရသောကြောင့် လည်းကောင်း။ (ပညာသည် ကြီးရင့်၏ ရင့်ကျက်ခြင်းသို့ ရောက်၏)။

ဤရှစ်ပါးသော အကြောင်းတို့သည် ပညာသန့်ရှင်းနိုင်သော အကြောင်းတို့ပေတည်း။ ဤဆိုခဲ့ပြီး အကြောင်းရှစ်ပါးတို့သည် အကြင်သူတို့အား ရှိကုန်၏။ ထိုသူတို့အား ဉာဏ် ပညာသည် ထူးခြားကွဲပြား၏”ဟု (ရှေးဆရာတို့ ဂါထာသိမ်းကျုံးခြင်း ဖြစ်၏)။

ပညာရင့်ကြောင်း ရှစ်ပါးပြီး၏။

ဆရာ၏ ဂုဏ်အင်္ဂါ

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤမြေအဖို့သည် တိုင်ပင်ခြင်း၏ အပြစ်ရှစ်ပါးမှ လွတ်ကင်းပါ၏။ အကျွန်ုပ်သည်လည်း လောက၌ လွန်မြတ်သော တိုင်ပင်သင့်သော အဖော်သဟဲပါတည်း။ အကျွန်ုပ် သည် လျှို့ဝှက်အပ်သော အတိုင်အပင်ကို အစဉ်စောင့်စည်း နိုင်လောက်သူလည်း ဖြစ်ပါ၏။ အကျွန်ုပ်သည် အသက်ရှည်သမျှ ကာလပတ်လုံး လျှို့ဝှက်အပ်သော အတိုင်ပင်ကို စောင့်စည်း ပါအံ့။ အကျွန်ုပ်သည် ပြဆိုပြီး ရှစ်ပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပညာကြီးရင့်ခြင်းသို့ ရောက်ပါ၏။ ယခုအခါ၌ အကျွန်ုပ်ကဲ့သို့သော တပည့်ကို ရနိုင်ခဲ့ပါ၏။ ကောင်းစွာကျင့်သော တပည့်အပေါ်၌ အကြင် နှစ်ဆယ့်ငါးပါးသော ဆရာ၏ ဝတ်နိဗဒ် အဖို့အရာတို့ ရှိပါ၏။ ထိုနှစ်ဆယ့်ငါးပါးသော ဆရာ၏ ဝတ်နိဗဒ် အဖို့အရာတို့ဖြင့် ဆရာသည် ဖြောင့်မန်စွာ လိုက်နာ ကျင့်ဆောင်အပ်၏။ နှစ်ဆယ့်ငါးပါးသော ဆရာ၏ ဝတ်နိဗဒ် အဖို့အရာတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်းဟူမူ—

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤလောက၌ ဆရာသည် မိမိတပည့်အပေါ်၌ အမြဲမပြတ် အစောင့်အရှောက်ကို ဖြစ်စေအပ်၏။ တပည့်၏ မဆည်းကပ်သင့်သောပုဂ္ဂိုလ် ဆည်းကပ်သင့်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို သိအပ်၏။ တပည့် ပေါ့တန်သည် မပေါ့တန်သည်ကို သိအပ်၏။ တပည့်အတွက် နေရာထိုင်ခင်းကို သိအပ်၏။ နာဖျား မကျန်းသည်ကို သိအပ်၏။ ဆွမ်းဘောဇဉ် ရ၊ မရကို သိအပ်၏။ တပည့်၏ ထူးခြား မထူးခြားကို သိအပ်၏။ မိမိသပိတ်တွင်း ရောက်ရှိသော ဘောဇဉ်ကို ဝေဖန်အပ်၏။ “မကြောက်လင့်၊ သင်၏ အကျိုးစီးပွားသည် တိုးတက်နေ၏”ဟု အားပေးအားမြှောက် ပြုအပ်၏။ “ဤသို့သော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် အတူတကွ ဆက်ဆံပေါင်းသင်းနေ၏”ဟု တပည့်၏ အပေါင်းအသင်းကို သိအပ်၏။ ရွာ၌ အပေါင်းအသင်းကို သိအပ်၏။ ကျောင်း၌ အပေါင်းအသင်းကို သိအပ်၏။ ထိုတပည့်နှင့်အတူ ရယ်မောခြင်း၊ မှူးလူးခြင်းကို မပြုအပ်။ ထိုတပည့်နှင့် အတူတကွ စကားပြောဆို

ခြင်းကို ပြုအပ်၏။ အနည်းငယ် ချွတ်ချော် တိမ်းပါးသည်ကို မြင်သော် သည်းခံအပ်၏။ လေးစားသမှု ကောင်းစွာပြု၏။ ဆရာဝတ်ကို မချိုးဖျက်ရာ၊ မလျှိုမဝှက် ပြုလုပ်၏။ အတတ်ပညာကို အကြွင်းမဲ့ထား သင်ကြားပေးရာ၏။ “ဤတပည့်ကို အတတ်ပညာတို့၌ ဖြစ်စေအံ့” ဟု အဖစိတ်ထားရာ၏။ “ဤတပည့်သည် အဘယ်သို့ အကျိုးမဆုတ်ယုတ် ပေမည်နည်း” ဟု ကြီးပွားစေလိုစိတ် ထားရာ၏။ “ဤတပည့်ကို အတတ်ပညာ အင်အားအစွမ်းဖြင့် အားရှိသည်ကို ပြအံ့” ဟူသော စိတ်ကို ထားရာ၏။ ဧတ္ထာစိတ်ကို ရွှေ့ရှုထားရာ၏။ ဘေးရန်ရောက်သော အခါတို့၌ မစွန့်ပစ်ရာ၊ ပြုလုပ်ဖွယ်ဝတ်၌ မမေ့လျော့ရာ၊ ချွတ်ချော်ဖောက်ပြန်လတ်သော် တရားသဖြင့် ချီးမြှောက် ဟောကြားရာ၏။ ဤကား တပည့်၌ ကျင့်ရန် ဆုမူ၏ ဝတ်နိဗ္ဗိ ဂုဏ်အင်္ဂါတို့တည်း။ ထိုဆိုခဲ့ပြီး ဝတ်နိဗ္ဗိ ဂုဏ်အင်္ဂါတို့ဖြင့် အကျွန်ုပ်၌ ကောင်းစွာ ကျင့်တော်မူပါလော့၊ အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်အား ယုံမှားခြင်း ဖြစ်ပါ၏။ ဆိတ်ချုပ်မာ ဝက်ဝုတ်ဒေသနာဖြစ်သော ခြေတံတရား၏ စကားတော်သည် ရှိပါ၏။ ဆိတ်ချုပ်မာ ဝက်ဝုတ်ပြဿနာ၌ နောင်လာလတ္တံ့သော အခွန်ကာလငယ် သူမှန် ငါမှန် ငြင်းခုံခြင်းသည် ဖြစ်ပါလတ္တံ့။ နောင်လာလတ္တံ့သော အခွန်ကာလ၌လည်း အရှင်ဘုရားနှင့် တူသော ပညာရှိတို့ကို ရခဲပါကုန်လတ္တံ့။ သူတပါးတို့ စွပ်စွဲခြင်းကို နှိမ်နင်းခြင်းငှာ ထိုမေဏ္ဍက ပြဿနာတို့၌ အကျွန်ုပ်အား ပညာ မျက်စိကို ပေးတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်ထား၏)။

ဥပါသကာ၏ ဂုဏ်အင်္ဂါ

နာဂသေနမထေရ်သည် “ကောင်းပြီ” ဟု ဝန်ခံ၍ ဆယ်ပါးကုန်သော ဥပါသကာ၏ ကျင့်ဝတ်ဂုဏ်အင်္ဂါတို့ကို ပြကော်မူ၏။ မင်းမြတ် ဥပါသကာ၏ ကျင့်ဝတ်ဂုဏ်အင်္ဂါတို့သည် ဤဆယ်ပါးတို့တည်း။ အဘယ်ဆယ်ပါးတို့နည်းဟူမူ- မင်းမြတ် ဤသောက၌ ဥပါသကာသည် သံဃာနှင့် တူမျှသော ချမ်းသာဆင်းရဲရှိသူ ဖြစ်၏။ ဟုရားဘော်လျှင် အကြီးအမှူးထားသူ ဖြစ်၏။ ဥစ္စာပစ္စည်း အင်အားအလျောက် ဝေဖန်ခွဲခြားခြင်း၌ မွေ့လျော်သူ ဖြစ်၏။ ဘုရားသာသနာတော် ပျက်ပြားဆုတ်ယုတ်သည်ကို ကြားသိ တွေ့မြင်သော် တိုးတက်စဉ်ပင်ခြင်းငှာ လုံ့လ စိုက်ထုတ်၏။ ကောင်းသော အယူဝါဒရှိသူ ဖြစ်၏။ ဒိဋ္ဌသုဘ မုတမင်္ဂလာအယူမှ ကင်းလွတ်၍ အသက်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သာသနာတော်မှ တပ်းသောသူကို ဆရာဟူ၍ မညွှန်ကြား၊ ထိုဥပါသကာသည် ကိုယ်အမှုအရာ နှုတ်အမှုအရာကိုလည်း စောင့်စည်း၏။ သင့်တင့်ညီညွတ်ခြင်း၌ မွေ့လျော်သူ သင့်တင့်ညီညွတ်ခြင်း၌ ပျော်ပိုက်သူ ဖြစ်၏။ မပြုစုတတ်သူ ဖြစ်၏။ ကောက်ကျစ် စဉ်းလဲသည့်အစွမ်းဖြင့် သာသနာတော်၌ ကျက်စားကျင်လည်သူ မဟုတ်၊ ဘုရားကို ကိုးကွယ်ရာဟု ဆည်းကပ်သူ ဖြစ်၏။ တရားတော်ကို ကိုးကွယ်ရာဟု ဆည်းကပ်သူ ဖြစ်၏။ သံဃာတော်ကို ကိုးကွယ်ရာဟု ဆည်းကပ်သူ ဖြစ်၏။ မင်းမြတ် ဤသည်တို့ကား ဥပါသကာ၏ ကျင့်ဝတ်ဂုဏ်အင်္ဂါ ဆယ်ပါးတို့တည်း။ ထိုအလုံးစုံသော ကျင့်ဝတ်ဂုဏ်အင်္ဂါတို့သည် သင်မင်းမြတ်၌ ကောင်းစွာ ရှိကုန်၏။ သင်မင်းမြတ်သည် ဘုရားသာသနာတော် ဆုတ်ယုတ်မည်ကို မြင်၍ ကြီးပွားခြင်းကို အလိုရှိခြင်းသည် သင့်မြတ်၏။ အခွင့်ရောက်၏။ လျှောက်တတ်၏။ သင့်တင့်၏။ သင့်အား ငါခွင့်ပြု၏။ သင်မင်းမြတ်သည် အလိုရှိတိုင်း ငါ့ကိုမေးလော့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မေဏ္ဍကပညာရန္တကထာ ပြီး၏။

၄-မေတ္တာကပဉ္စာ

၁-ဣဒ္ဓိဗလဝဂ် ၁-ကတာဓိကာရသမလပဉ္စာ

(ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော မြတ်စွာဘုရားအား ပူဇော်မှုအကျိုး ရှိ၊ မရှိ ပြဿနာ)

၁။ ထိုအခါ မိလိန္ဒမင်းသည် ပုစ္ဆာမေးခွင့် ပြုအပ်သည်ဖြစ်ရကား ဆရာ မထေရ်၏ ခြေရင်း၌ တိုင်ဝပ်နှိမ့်ချ၍ ဦးထိပ်၌ လက်အုပ်တင်ကာ ဤစကားကို လျှောက်ထား၏- “အရှင်ဘုရား နာဂသေန ဤဘုံထို့တို့သည် ဤသို့ ပြောဆိုပါကုန်၏- ‘မြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်သက္ကာရကို အကယ်၍ သာယာသည်ဖြစ်အံ့၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီးသူ မဟုတ်နိုင်၊ လောက သုံးပါးနှင့် စပ်ယှဉ်တွဲနေ၏၊ လောကသုံးပါး၌ အတွင်းဝင် ဖြစ်နေသေး၏၊ လောကနှင့် ဆက်ဆံနေ သေး၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုမြတ်စွာဘုရားအား ပြုအပ်သောကျေးဇူးသည် မမြဲ အကျိုးရှိ၏။ အကယ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုအံ့၊ လောကသုံးပါးနှင့် မယှဉ်ငပ်တော့ဘဲ အလုံးစုံသော ဘုံဘဝတို့မှ လွတ်လပ်လေ ရကား ထိုမြတ်စွာဘုရားအား ပူဇော်ခြင်းသည် မဖြစ်နိုင်၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံဝင်ဇာတ်သိမ်း ခန္ဓာငြိမ်း ပြီးဖြစ်၍ တစုံတခုသော ပူဇော်ဖွယ်ကို မသာယာနိုင်တော့ပေ၊ မသာယာသော မြတ်စွာဘုရားအား ပြုအပ်သော ကျေးဇူးသည် မြဲ၏၊ အကျိုးမရှိ’” ဤသို့လျှင် တိတ္ထိတို့သည် ပြောဆိုကြကုန်၏။ ဤအမေးပုစ္ဆာ ပြဿနာသည် အစွန်းနှစ်ဖက်ထွက်၏၊ ဤအမေးပုစ္ဆာပြဿနာသည် ရဟန္တာ အဖြစ်သို့ မရောက်ကုန်သေးသောသူတို့ ဖြေဆိုရန် အရာမဟုတ်ပါ၊ ဤအမေးပုစ္ဆာပြဿနာကား ပဋိပတ္တိဒါပတ္တ မြတ်လှသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အရာသာဖြစ်ပါ၏၊ ဤမှားယွင်းသော အယူကွန်ရက်ကို ဖြတ်ခွဲပယ်ဖျက်တော်မူ၍ တခုတည်းသော မှန်ကန်သော အဖို့၌ တည်ထားတော်မူပါလော့။ ဤအမေးပုစ္ဆာ ပြဿနာသည် အရှင်ဘုရားသို့ ရှေးရှုရောက်လတ်ပြီ၊ နောင်လာလတ္တံ့သော ဘုရားသားတော်တို့အား သာသနာတော်မှတစ်ပါးသော အယူရှိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို နှိပ်ခြင်းငှါ ပညာမျက်စိကို ပေးတော်မူပါလော့”ဟု (လျှောက်၏)။

နာဂသေနမထေရ်သည် မင်းမြတ် “မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပြီ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်သက္ကာရကို သာယာလည်း သာယာတော်မမူ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဗောဓိပင်ရင်း၌ပင်လျှင် သာယာတပ်မက်မှုကို ပယ်ဖျက်အပ်ပြီ၊ (ထိုသို့ဖြစ်သောကြောင့်) ရုပ်နာမ်ဒ. ကြွင်းမရှိသော နိဗ္ဗာန ဓာတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားအား အဘယ်မှာလျှင် ပူဇော်သက္ကာရကိုသာယာ ပါတော့မည်နည်း ။ မင်းမြတ် တရားစစ်သူကြီးဖြစ်တော်မူသော အရှင်သာရိပုတြာမထေရ်သည်-

‘နတ်နှင့်တကွသော လူအပေါင်းတို့သည် ပူဇော်အပ်ကုန်သော အတုမရှိသော ရှေး ဘုရားတို့နှင့်သာ တူတော်မူကုန်သော ထိုမြတ်စွာဘုရားတို့သည် ပူဇော်သက္ကာရကို မသာယာကုန်၊ ဤသို့ မသာယာခြင်းကား မြတ်စွာဘုရားတို့၏ သဘောတံထွာ မေ့တာပင်တည်း’ဟု ဟောအပ်ပြီ”ဟု မိန့်ဆို၏။

မိလိန္ဒမင်းသည် အရှင်ဘုရားနာဂသေန သားသည်မူလည်း အဖ၏ဂုဏ်ကို ပြောဆိုတတ်ပါ၏၊ အဖသည်မူလည်း သား၏ဂုဏ်ကို ပြောဆိုတတ်ပါ၏။ ဤယခု အရှင်တင်ပြသော စကားသည် တစ်ပါးသော အယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို နှိပ်ခြင်းငှါ အကြောင်းမဟုတ်သေးပါ၊ ဤယခု အရှင် တင်ပြသော စကားသည် ကြည်ညိုဖွယ်ကို ဖော်ပြခြင်းမျှသာ ဖြစ်ပါ၏၊ တိုက်တွန်းပါ၏၊ အရှင်

ဘုရားသည် ထိုနှစ်ဖက်အစွန်းသွက်သော ပြဿနာ၌ မိမိအယူ၏ တည်တံ့ ခိုင်မြဲစေခြင်းငှါ လည်းကောင်း မိစ္ဆာကုန်ရက်ကို ဖြေရှင်းခြင်းငှါလည်းကောင်း အကျွန်ုပ်အား အကြောင်းကို ကောင်းစွာ ဟောတော်မူပါလော့”ဟု လျှောက်၏။

နာဂသေနမထေရ်သည် “မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလေပြီ၊ မြတ်စွာ ဘုရားသည် ပူဇော်သက္ကာရကို သာယာကော်မမှု၊ မသာယာသည်သာဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား၏ ဓာတ်တော်ရတနာကို နတ်လူတို့သည် တည်ရာမှီရာပြုလျက် မြတ်စွာဘုရား၏ ဉာဏ်တော်ရတနာကို အာရုံပြုသဖြင့် ကောင်းသောအကျင့်ကို မှီဝဲကုန်သည်ဖြစ်၍ လူနတ်နိဗ္ဗာန် သုံးတန်သော ချမ်းသာ စည်းစိမ်တို့ကို ရရှိကုန်၏”ဟု မိန့်တော်မူ၏။

မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် မီးပုံကြီးသည် ရဲရဲ ပြောင်ပြောင် တောက်လောင်၍ ငြိမ်းလေရာ၏။ မင်းမြတ် ထိုမီးပုံကြီးသည် မြက်ထင်းဟူသော လောင်စာကို သာယာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ထိုမီးပုံကြီးသည် ရဲရဲ ပြောင်ပြောင် တောက်လောင်နေစဉ် သော်မှလည်း မြက် ထင်း ဟူသော လောင်စာကို မသာယာပေ၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက် ငြိမ်းလေပြီးသော အေးမြပြီး သော စိတ်စေတနာမရှိသော မီးပုံကြီးသည် အတယ်မှာ သာယာပါလိမ့်မည်နည်းဟု(လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုမီးပုံကြီးသည် ပြတ်စဲငြိမ်းအေးခဲ့သော် လောက၌ မီးသည် ဆိတ်သုဉ်း သွားသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မီးသည် မဆိတ်သုဉ်းပါ၊ ထင်းသည် မီး၏တည်ရာ မီးစာဖြစ်ပါ၏။ မီးကို အလိုရှိကုန်သော သူအားလုံးတို့သည် အသီးအခြား ယောက်ျားတို့ပြုအပ်သော မိမိ၏ အားစွမ်းလုံလဖြင့် ထင်းကို ဖိနှိပ်ပွတ်တိုက်ပြီးလျှင် မီးကို ဖြစ်စေ၍ ထိုမီးဖြင့် မီးနှင့်ဆိုင်ရာ ပြုလုပ် ဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော အမှုကိစ္စတို့ကို ပြုလုပ်ကြပါကုန်၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သို့ဖြစ်လျှင် “မသာယာသောသူအား ပြုအပ်သောကျေးဇူးသည် မြဲ၏ အကျိုးမရှိ”ဟူသော တိတ္ထိတို့၏ စကားသည် အမှားဝင်ဖစ်သာ ဖြစ်၏။

မင်းမြတ် မီးပုံကြီးသည် ရဲရဲပြောင်ပြောင် တောက်လောင်သကဲ့သို့ ထို့အတူ မြတ်စွာဘုရား သည် တသောင်းသော လောကဓာတ်၌ ဘုရား၏အသရေတော်ဖြင့် ထိန်လင်းတောက်ပတော်မူပြီ၊ မင်းမြတ် မီးပုံကြီးသည် ရဲရဲပြောင်ပြောင် တောက်လောင်၍ ငြိမ်းလေသကဲ့သို့ ထို့အတူ မြတ်စွာ ဘုရားသည် တသောင်းသော လောကဓာတ်၌ ဘုရား၏ အသရေတော်ဖြင့် ထိန်လင်းတောက်ပ တော်မူပြီး၍ ခန္ဓာအကြွင်းမရှိသော နိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူ၏။ မင်းမြတ် ငြိမ်းလေ ပြီးသော မီးပုံသည် မြက်ထင်း ဟူသော လောင်စာကို မသာယာသကဲ့သို့ ထို့အတူ (မြတ်စွာ ဘုရားသည်)လောကအစီးအပွားကို သာယာခြင်းကို ပယ်တော်မူလျက် ငြိမ်းအေးလေပြီ။ မင်းမြတ် မီးပုံငြိမ်းအေးပြီးသော် လောင်စာမရှိခဲ့သော် လူတို့သည် အသီးအခြား ယောက်ျားတို့ပြုအပ်သော မိမိ၏အားစွမ်းလုံလဖြင့် ထင်းကို ပွတ်တိုက်ပြီးလျှင် မီးကိုဖြစ်စေ၍ ထိုမီးဖြင့် မီးနှင့်ဆိုင်ရာ ပြုလုပ်ဖွယ် ဖြစ်ကုန်သော အမှုကိစ္စတို့ကို ပြုလုပ်ကြကုန်သကဲ့သို့ ထို့အတူသာလျှင် နတ်လူတို့သည် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူပြီးသော သာယာခြင်း ကင်းတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ ဓာတ်တော်ရတနာကို သာလျှင် တည်ရာပြု၍ မြတ်စွာဘုရား၏ ဉာဏ်တော်ရတနာကို အာရုံပြုသဖြင့် ကောင်းသော အကျင့်ကို မှီဝဲကုန်သည်ဖြစ်၍ လူနတ်နိဗ္ဗာန် သုံးတန်သော ချမ်းသာတို့ကို ရကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤအကြောင်းဖြင့်လည်း ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပြီးသော မသာယာသည်သာလျှင်ဖြစ်သော မြတ်စွာ ဘုရားအား ပြုအပ်သော ကျေးဇူးသည် မမြဲ အကျိုးရှိ၏။

မင်းမြတ် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူပြီးသော မသာယာသည်သာလျှင်ဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရားအား ပြုအပ်သော ကျေးဇူးသည် မမြဲ အကျိုးရှိ၏ဟူသော ဤအကြောင်းမှ ထို့ထက်အလွန် အခြား အကြောင်းတမျိုးကိုလည်း နာဦးလော့။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် လေပြင်းမုန်တိုင်းသည် တိုက်ခတ်၍ ကင်းပြတ်ငြိမ်းစဲရာ၏။ မင်းမြတ် ကင်းပြတ်ငြိမ်းစဲပြီးသော လေသည် နောင်တဖန် ဖြစ်စေခြင်းကို သာယာပါသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ကင်းပြတ်ငြိမ်းစဲပြီးသော လေ၏ တဖန်ဖြစ်စေခြင်းငှါ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်လည်းကောင်း စိတ်ထားပြုခြင်းသည်လည်း ကောင်း မရှိပါ။ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်းဟူမူ-ထိုဝါယောဓာတ်သည် စေ့ဆော်မှုလုံ့လ ဗျာပါရ မရှိသောကြောင့် ပါတည်း။ သို့ပင် နှလုံးသွင်းမှုမရှိသော်လည်း ကင်းပြတ်ငြိမ်းစဲပြီးသော ထိုလေ၏ လေဟူသော အမည်သည် ကင်းပျောက်ရာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား လေဟူသော အမည်သည် မကင်း မပျောက်ပါ။ ယပ်ဝန်း ယပ်တောင်တို့သည် လေဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းတို့ပါတည်း။ အလွန်ပူကုန်သော ပူအိုက်ခြင်း နှိပ်စက်ခံရကုန်သော လူအားလုံးတို့ သည် ယပ်ဝန်းဖြင့်လည်းကောင်း ယပ်တောင်ဖြင့်လည်းကောင်း အသီးအခြား ယောက်ျားတို့ ပြုအပ်သော မိမိ၏ စွမ်းအားလုံ့လဖြင့် ထိုလေကို ဖြစ်စေလျက် ထိုလေဖြင့် အပူကို ငြိမ်းအေးစေ ပါကုန်၏။ အအိုက်ကို ပြေပျောက်စေပါကုန်၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သို့ဖြစ်လျှင် “သာယာ ခြင်း ကင်းတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားအား ပြုအပ်သော ကျေးဇူးသည် မြဲ၏ အကျိုးမရှိ” ဟူသော တိတ္ထိတို့၏ စကားသည် မှား၏။

မင်းမြတ် လေပြင်းမုန်တိုင်း တိုက်ခတ်သကဲ့သို့ ထိုအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် တသောင်း သော လောကဓာတ်၌ အေးမြသာယာ သိမ်မွေ့နူးညံ့သော မေတ္တာတော်လေဖြင့် တိုက်ခတ် တော်မူ၏။ မင်းမြတ် လေမုန်တိုင်းသည် တိုက်ခတ်၍ ကင်းပြတ်ငြိမ်းစဲသကဲ့သို့ ထိုအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် အေးမြသာယာ သိမ်မွေ့နူးညံ့သော မေတ္တာတော်လေဖြင့် တိုက်ခတ်တော်မူ၍ ခန္ဓာအကြွင်းမရှိသော နိဗ္ဗာန်ဓာတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလေပြီ။ မင်းမြတ် ကင်းပြတ်ငြိမ်းစဲပြီး သော လေသည် နောင်တဖန်ဖြစ်စေခြင်းကို မသာယာသကဲ့သို့ ထိုအတူသာလျှင် လောက၏အစီး အပွား ဖြစ်တော်မူသောမြတ်စွာဘုရားသည်သာယာခြင်းကို ပယ်တော်မူအပ်ပြီ။ ကင်းပြတ်ငြိမ်းစဲပြီ။ မင်းမြတ် ထိုလူတို့သည် အပူဖြင့် အပူလောင်ကုန်သည် အအိုက်ဖြင့် နှိပ်စက်ခံရကုန်သည်ဖြစ်ကုန် သကဲ့သို့ ထိုအတူသာလျှင် နတ်လူတို့သည် လောဘ ဒေါသ မောဟတည်းဟူသော မီးသုံးမျိုးတို့၏ ပူလောင်အိုက်စပ်ခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်ခံရကုန်၏။ ယပ်ဝန်း ယပ်တောင်တို့သည် လေဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့ ထို အတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ ဓာတ်တော်သည်လည်းကောင်း၊ ဉာဏ်တော်ရတနာသည်လည်းကောင်း လူနတ်နိဗ္ဗာန်သုံးတန်သော ပြည့်စုံခြင်းတို့ကို ရခြင်းငှါ အကြောင်းအထောက်အပံ့သည် ဖြစ်၏။ လူတို့သည် အပူဖြင့် ပူလောင်ကုန်သည် အအိုက်ဖြင့် နှိပ်စက်ခံရကုန်သည်ဖြစ်၍ ယပ်ဝန်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ယပ်တောင်ဖြင့်လည်းကောင်း လေကို ဖြစ်စေ၍ အပူကို ငြိမ်းအေးစေကုန်သကဲ့သို့ အအိုက်ကို ပြေပျောက်စေကုန်သကဲ့သို့ ထိုအတူသာ လျှင် နတ်လူတို့သည် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူသော မသာယာသည်သာ ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာ ဘုရား၏ ဓာတ်တော်ကိုလည်းကောင်း၊ ဉာဏ်တော်ရတနာကိုလည်းကောင်း ပူဇော်၍ ကုသိုလ်ကို ဖြစ်စေလျက် ထိုကုသိုလ်ဖြင့် လောဘ ဒေါသ မောဟတည်းဟူသော မီးသုံးမျိုးတို့၏ ပူလောင် အိုက်စပ်ခြင်းကို ငြိမ်းစေကုန်၏။ အေးစေကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤသို့သော အကြောင်းဖြင့်လည်း ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသော မသာယာသည်သာ ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားအား ပြုအပ်သော ကျေးဇူးသည် မမြဲ အကျိုးရှိ၏။

မင်းမြတ် သူတပါး အယူတို့ကို နှိပ်ခြင်းငှါ ထို့ထက်အလွန် အခြားအကြောင်းတမျိုးကိုလည်း နာဦးလော့၊ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် ယောက်ျားသည် စည်ကို တီးခတ်၍ အသံကို ဖြစ်စေရာ၏၊ အကြင်စည်ကို ယောက်ျားသည် ဖြစ်စေအပ်၏၊ ထိုအသံသည် ကွယ်ပျောက်ရာ၏၊ မင်းမြတ် ထိုစည်သံလည်း နောင်တဖန်ဖြစ်စေခြင်းကို သာယာသေးသလောဟု မေးတော်မူ၏၊ အရှင် ဘုရား မသာယာပါ၊ ထိုစည်သံသည် ကွယ်ပျောက်ပါပြီ၊ ထိုအသံအား နောင်တဖန်ဖြစ်စေခြင်းငှါ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်လည်းကောင်း စိတ်ထားခြင်းသည်လည်းကောင်း မရှိတော့ပါ၊ တကြိမ် ဖြစ် ပြီးသော စည်သံသည် ကွယ်ပျောက်သည်ရှိသော် ထိုစည်သံသည် ပြတ်စဲသွားပါ၏၊ အရှင်ဘုရား ယင်းသို့ ပြတ်စဲပါသော်လည်း စည်သည် စည်သံဖြစ်ခြင်း အကြောင်းအထောက်အပံ့ ဖြစ်ပါ၏၊ ထိုသို့ဖြစ်သောကြောင့် ယောက်ျားသည် တီးခတ်ရန် အကြောင်းဖြစ်ပေါ်လတ်သော် မိမိသည် ဖြစ်စေအပ်သော လုံ့လဖြင့် စည်ကို တီးခတ်၍ အသံကို ဖြစ်စေရာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် သီလ သမာဓိ ပညာ အရဟတ္တဖိုလ် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် တော်တို့ဖြင့် ထုံအပ်သော ခတ်တော်ရတနာကိုလည်းကောင်း၊ သုတ် အဘိဓမ္မာကိုလည်းကောင်း၊ ဝိနည်းကိုလည်းကောင်း၊ အဆုံးအမတော်ကိုလည်းကောင်း ကိုယ်တော်စား ဘုရားအရာ၌ထားခဲ့၍ ကိုယ်တော်သည်ကား ခန္ဓာအကြွင်းမရှိသော နိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူ၏၊ မြတ်စွာ ဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးသော်လည်း လူနတ်နိဗ္ဗာန် သုံးတန်သော ပြည့်စုံမှုကိုရခြင်းသည် မကင်းပြတ် ဘုံသုံးပါးအတွင်း ဆင်းရဲအမျိုးမျိုးဖြင့် နှိပ်စက်ခံရကုန်သည်ဖြစ်၍ စည်းစိမ်ချမ်းသာ ကို အလိုရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ခတ်တော်ရတနာကိုလည်းကောင်း၊ သုတ်အဘိဓမ္မာကို လည်းကောင်း၊ ဝိနည်းကိုလည်းကောင်း၊ အဆုံးအမတော်ကိုလည်းကောင်း အကြောင်း အထောက်အပံ့ပြုလျက် လူ နတ် နိဗ္ဗာန် သုံးတန်သော စည်းစိမ်ချမ်းသာတို့ကို ရကြကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤအကြောင်းဖြင့်လည်း ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသော မသာယာသည်သာ ဖြစ်တော် မူသော မြတ်စွာဘုရားအား ပြုအပ်သော ကျေးဇူးသည် မမြဲ အကျိုးရှိ၏။

မင်းမြတ် အနာဂတ်ကာလ၌ ဖြစ်ပေါ်လတ္တံ့သော ဤသင်မင်းမြတ် ပြဆိုသော အကြောင်း အရာကို မြင်လည်း မြင်တော်မူခဲ့ပါ၏၊ ဟောလည်း ဟောတော်မူခဲ့ပါ၏၊ မှာဆိုလည်း မှာဆိုခဲ့ ပါ၏၊ ပြောကြားလည်း ပြောကြားတော်မူခဲ့ပါ၏ “အာနန္ဒာ တရားစကားတော်သည် ဟောကြား သော ဆရာ(ဘုရား)မှ ကင်းကွာခဲ့လေပြီ၊ ငါတို့ဆရာ (ဘုရား)သည် မရှိတော့ပြီဟု သင်တို့အား ဤသို့သော ထင်မှတ်ခြင်း ဖြစ်သော်လည်း ဖြစ်ရာ၏၊ အာနန္ဒာ ဤအရာကို ဤသို့မထင်မှတ်သင့်၊ အာနန္ဒာ ငါဟောကြားပညတ်ထားသော တရားတော်နှင့် ဝိနည်းတော်သည် ငါကွယ်လွန်သော အခါ၌ သင်တို့၏ဆရာ (ဘုရား)ပင် ဖြစ်ပေ၏”ဟု ဟောတော်မူ၏။ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပြီးသော သာယာတော်မမူသော မြတ်စွာဘုရားအား ပြုအပ်သော ကျေးဇူးသည် မြဲ၏ အကျိုးမရှိဟူသော ထိုတိတ္ထိတို့၏ စကားသည် မှားယွင်း၏၊ မမှန်ကန် ချွတ်ယွင်း၏၊ ချော်ချွတ်၏၊ ဆန့်ကျင်၏၊ ဖောက်ပြန်၏၊ ဆင်းရဲတို့ကို ပေးတတ်၏၊ ဆင်းရဲသောအကျိုးရှိ၏၊ အပါယ်သို့လားကြောင်းဖြစ်၏။

မင်းမြတ် အကြင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသော သာယာတော် မမူသော မြတ်စွာဘုရားအား ပြုအပ်သော ကျေးဇူးသည် မမြဲ အကျိုးရှိသည်ဟူသော ဤအကြောင်းမှ ထို့ထက်အလွန် အခြား အကြောင်းတမျိုးကိုလည်း နာဦးလော့၊ မင်းမြတ် ဤမြေကြီးသည် “ငါ၌ မျိုးစေ့အားလုံးတို့ ပေါက်ရောက်စေကုန်”ဟု သာယာသလော။ အရှင်ဘုရား မသာယာပါ။ မင်းမြတ် သာယာခြင်း မရှိသော်လည်း ထိုမျိုးစေ့တို့သည် မြေကြီး၌ ကောင်းစွာပေါက်ပွားကုန်လျက် သန်စွမ်းသောအမြစ် တို့ဖြင့် ထွေးယွက်ကုန်လျက် တည်ခိုင်သော ပင်စည်အနှစ်ရှိကုန်၍ အခက်ကြီးငယ်ကျယ်ပြန့်ပါးစီး

ကုန်လျက် အပွင့်အသီးတို့ကို အဘယ့်ကြောင့် ဆောင်ကုန်သနည်း၊ အရှင်ဘုရား မြေကြီးသည် သာယာခြင်း မရှိပါသော်လည်း ထိုမျိုးစေ့တို့၏တည်ရာ ဖြစ်ပါ၏၊ ပေါက်ရောက် စည်ပင်ပြန့်ပွားခြင်းငှါ အကြောင်းအထောက်အပံ့ကို ပေးပါ၏၊ ထိုမျိုးစေ့တို့သည် ထိုမြေကြီးတည်းဟူသော တည်ရာကို မှီ၍ ထိုအကြောင်း အထောက်အပံ့ဖြင့် ကောင်းစွာ ပေါက်ရောက် စည်ပင်ပြန့်ပွား ကုန်လျက် သန်စွမ်းသော အမြစ်တို့ဖြင့် ထွေးယှက်ကုန်လျက် တည်ခိုင်သော ပင်စည်အနှစ်ရှိကုန်၍ အခက်ကြီးငယ် ကျယ်ပြန့်ပွားစီးကုန်လျက် အပွင့်အသီးတို့ကို ဆောင်ပါကုန်၏၊ မင်းမြတ် ထိုသို့ ဖြစ်လျှင် ထိုတိတ္ထိတို့သည် “သာယာခြင်းကင်းသော မြတ်စွာဘုရားအား ပြုအပ်သော ကျေးဇူးသည် မြူ၏ အကျိုးမရှိ” ဟု အကယ်၍ ဆိုကုန်အံ့၊ ဤသို့ဆိုမှု တိတ္ထိတို့သည် မိမိတို့အယူဝါဒ၌ ပျက်စီး ကုန်၏၊ ပုတ်တော်ကုန်၏၊ ဆန့်ကျင်ကုန်၏။

မင်းမြတ် မြေကြီးကဲ့သို့ ထို့အတူ ပူဇော်အထူးကိုခံတော်မူထိုက်သော (သစ္စာလေးပါးတရား တို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို (မှတ်အပ်၏)၊ မင်းမြတ် မြေကြီးသည် တစုံတခုသော ဝတ္ထုကိုမျှ မသာယာသကဲ့သို့ ထို့အတူ မြတ်စွာဘုရားသည် တစုံတခုသောဝတ္ထုကို မျှ သာယာတော်မမူ၊ မင်းမြတ် ထိုမျိုးစေ့တို့သည် မြေကြီးကို တည်မှီ၍ ပေါက်ဖွားကုန်လျက် သန်စွမ်းသော အမြစ်တို့ဖြင့် ထွေးယှက်ကုန်လျက် တည်ခိုင်သော ပင်စည်အနှစ် ရှိကုန်၍ အခက် ကြီးငယ် ကျယ်ပြန့်ပွားစီးကုန်လျက် အပွင့်အသီးကို ဆောင်ကုန်သကဲ့သို့ ထို့အတူ နတ် လူတို့သည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပြီးသော မသာယာသည်သာ ဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား၏ ဓာတ်တော်ကို လည်းကောင်း၊ ဉာဏ်တော် ရတနာကိုလည်းကောင်း မှီ၍ မြဲစွာသော ကုသိုလ်တည်းဟူသော အမြစ်၌ တည်ကုန်လျက် သမာဓိဟူသောပင်စည် တရားဟူသောအနှစ်သိလဟူသောအကိုင်း အခက်တို့ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် ပြန့်ပွားကုန်၍ ဝိမုတ္တိဟူသောအပွင့် မဂ်ဖိုလ်ဟူသောအသီးတို့ကို ပွင့်သီးကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤအကြောင်းဖြင့်လည်း ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပြီးသော သာယာခြင်း ရှိတော်မမူသော မြတ်စွာဘုရားအား ပြုအပ်သော ကျေးဇူးသည် မမြူ အကျိုးရှိ၏။

မင်းမြတ် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပြီးသော မသာယာသည်သာလျှင် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာ ဘုရားအား ပြုအပ်သော ကျေးဇူးသည် မမြူ အကျိုးရှိ၏ဟူသော ဤအကြောင်းမှ ထို့ထက်အလွန် အခြား အကြောင်းတမျိုးကိုလည်း နာဦးလော့၊ မင်းမြတ် ဤကုလားအုပ် နွား မြည်း ဆိတ် သားသမင် လူတို့သည် (မိမိတို့၏) ဝမ်းတွင်း၌ ပိုးမျိုးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို သာယာကုန်သလော။ အရှင်ဘုရား မသာယာပါ။ မင်းမြတ် ထိုသို့ မသာယာပါဘဲလျက် ထိုပိုးမျိုးတို့သည် သာယာခြင်း မရှိကုန်သော ထိုသတ္တဝါတို့၏ ဝမ်း၌ ကောင်းစွာဖြစ်ကုန်၍ များစွာသော သားမြေးရှိကုန်လျက် ပြန့်ပွားခြင်းသို့ အဘယ့်ကြောင့် ရောက်ကုန်သနည်း၊ အရှင်ဘုရား မကောင်းမှုကံ၏အားကြီး သည်၏အဖြစ်ကြောင့် မသာယာသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော ထိုသတ္တဝါတို့၏ ဝမ်းတွင်း၌ ပိုးမျိုးတို့သည် ကောင်းစွာဖြစ်ကုန်၍ များစွာသော သားမြေးရှိကုန်လျက် ပြန့်ပွားခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပြီးသော မသာယာသည်သာလျှင် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ဓာတ်တော်၏ လည်းကောင်း ဉာဏ်တော်အာရုံ၏လည်းကောင်း အားကောင်းသည့်အဖြစ်ကြောင့် မြတ်စွာဘုရား၌ ပြုအပ်သော ကျေးဇူးသည် မမြူ အကျိုးရှိ၏။

မင်းမြတ် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပြီးသော သာယာခြင်း ရှိတော်မမူသော မြတ်စွာဘုရားအား ပြုအပ်သော ကျေးဇူးသည် မမြူ အကျိုးရှိ၏ဟူသော ဤအကြောင်းမှ ထို့ထက်အလွန် အခြား အကြောင်းတမျိုးကိုလည်းနာဦးလော့၊ မင်းမြတ်ဤကိုးဆယ့်ရှစ်ပါးသော ရောဂါတို့သည် ကိုယ်၌

ဖြစ်စေကုန်သတည်းဟု ဤလူတို့သည် သာယာကုန်သလော။ အရှင်ဘုရား မသာယာပါကုန်။ မင်းမြတ် ထိုရောဂါတို့သည် သာယာခြင်း မရှိကုန်သော လူတို့၏ ကိုယ်၌ အဘယ်ကြောင့်ဖြစ်ကုန်သနည်း။ အရှင်ဘုရား ရှေးကပြုခဲ့သော မကောင်းမှု ‘ဒုစရိုက်’ကြောင့် ဖြစ်ပါကုန်၏။ မင်းမြတ် ရှေးကပြုခဲ့သော အကုသိုလ်ကံသည် ဤဘဝ၌ ခံစားအပ်သည်ဖြစ်အံ့၊ မင်းမြတ် သို့ဖြစ်မှု ရှေးကပြုအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော ဤဘဝ၌ ပြုအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံသည် မမြဲ အကျိုးရှိ၏။ မင်းမြတ် ဤအကြောင်းဖြင့်လည်း ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပြီးသော မသာယာသည်သာလျှင်ဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရားအား ပြုအပ်သော ကျေးဇူးသည် မမြဲ အကျိုးရှိ၏။

မင်းမြတ် နန္ဒကမည်သော ဘီလူးသည် သာရိပုတြာမထေရ်ကို ပြစ်မှားမိသောကြောင့် မြေမျိုခံရလေ၏ဟု သင်မင်းမြတ် ကြားဖူးသလော။ အရှင်ဘုရား ကြားဖူးပါ၏။ ဤအကြောင်းသည် လောက၌ ထင်ရှားပါ၏။ မင်းမြတ် သာရိပုတြာမထေရ်သည် နန္ဒကဘီလူး မြေမျိုခံရခြင်းကို သာယာသလော။ အရှင်ဘုရား နတ်ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော လောကသည် ထက်အောက်ပြောင်းပြန် ဖြစ်သော်လည်းကောင်း လ နေ နှစ်ပဲသည် မြေသို့ကျသော်လည်းကောင်း မြင်းမိုရ်တောင် မင်းသည် ဖရိုဖရဲပြန်ကဲ့သို့လည်းကောင်း သာရိပုတြာမထေရ်သည်သူတပါး၏ ဆင်းရဲခြင်းကို သာယာခြင်းမရှိပါ။ ထိုသို့ မသာယာခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ-အကြင် အကြောင်းကြောင့် သာရိပုတြာမထေရ်သည် အမျက်ထွက်မှုလည်း ထွက်ရာ၏ ပြစ်မှားမှုလည်း ပြစ်မှားရာ၏။ ထိုအကြောင်းကို သာရိပုတြာမထေရ်သည် အကြွင်းမဲ့ နှုတ်အပ်ပါပြီ၊ အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်အပ်ပါပြီ၊ အရှင်ဘုရား အကြောင်းကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်ဖျက်ပြီးသည့်အဖြစ်ကြောင့် သာရိပုတြာမထေရ်သည် မိမိအသက်ကို ပျက်အောင် ဆောင်တတ်သည့်သော်လည်း အမျက်ဒေါသကို မပြုရာပါ။ မင်းမြတ် သာရိပုတြာမထေရ်သည် နန္ဒကဘီလူးမြေမျိုခံရခြင်းကို အကယ်၍ မသာယာသည်ဖြစ်အံ့၊ ဤသို့ မသာယာဘဲလျက် အဘယ်ကြောင့် နန္ဒကဘီလူး မြေမျိုခံရသနည်း။ အရှင်ဘုရား အကုသိုလ်ကံ အားကြီးခြင်းကြောင့် မြေမျိုခံရပါ၏။ မင်းမြတ် အကုသိုလ်ကံ အားကြီးခြင်းကြောင့် နန္ဒကဘီလူးသည် မြေမျိုခံရသည်ဖြစ်အံ့၊ ဤသို့ဖြစ်သော် မသာယာသော သာရိပုတြာအားလည်း ပြုအပ်သော ပြစ်မှားမှုသည် မမြဲ အကျိုးရှိ၏။ မင်းမြတ် သို့ဖြစ်လျှင် အကုသိုလ်ကံ အားကြီးခြင်းကြောင့် မသာယာသော သူအား ပြုအပ်သော ပြစ်မှားမှုသည် မမြဲ အကျိုးရှိ၏။ မင်းမြတ် ဤသို့သော အကြောင်းဖြင့်လည်း ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပြီးသော မသာယာသည်သာလျှင်ဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရားအား ပြုအပ်သော ကျေးဇူးသည် မမြဲ အကျိုးရှိ၏။

မင်းမြတ် မျက်မှောက်ဘဝ၌ မြေမျိုခံရသူတို့သည် အဘယ်မျှလောက်ရှိကုန်သနည်း၊ ထိုအရာ၌ သင့်အား ကြားဖူးနားဝရှိပါ၏လော။ အရှင်ဘုရား ကြားဖူးပါ၏။ မင်းမြတ် တိုက်တွန်းပါ၏။ သင်သည် ပြောကြားပါလော့။ အရှင်ဘုရား စိဉ္စမာဏဝိကာမည်သော မိန်းမတဦး၊ သာကီဝင် မင်းမျိုးဖြစ်သော သုပ္ပဗုဒ္ဓဇင်းလည်းတဦး၊ ဒေဝဒတ်ထေရ်လည်းတဦး၊ နန္ဒကမည်သောဘီလူးလည်း တဦး၊ နန္ဒမည်သော သုဌေးသားလုလင်လည်းတဦး၊ ဤငါးဦးတို့ပါတည်း။ အရှင်ဘုရား ဤသူ ငါးဦးတို့သည် မြေမျိုခံရကုန်၏ဟု ဤအကြောင်းကို ကြားဖူးပါ၏။ မင်းမြတ် ထိုငါးဦးတို့သည် အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်၌ ပြစ်မှားကုန်သနည်း။ အရှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား၌လည်းကောင်း တပည့်သာဝကတို့၌လည်းကောင်း ပြစ်မှားပါကုန်၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည်လည်းကောင်း တပည့်သာဝကတို့သည်လည်းကောင်း ဤသူတို့၏မြေမျိုခံရခြင်းကို သာယာကုန်သလော။ အရှင်ဘုရား မသာယာပါကုန်။ မင်းမြတ် သို့ဖြစ်လျှင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပြီးသော မသာယာသည်သာလျှင်

ဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရားအား ပြုအပ်သော ကျေးဇူးသည် မမြဲ အကျိုးရှိ၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အမေးပြဿနာကို ကောင်းစွာ သိစေတော်မူအပ်ပါပြီ၊ မပေါ် ခက်ခဲ နက်နဲသည်ကို ပေါ်လွင်အောင် ပြုအပ်ပါပြီ၊ လျှို့ဝှက်သည်ကို ဖျက်ဆီးအပ်ပြီ၊ ခက်ဆစ်ကို ဖျက်ဆီး ရှင်းလင်းအပ်ပြီ၊ တောရှုပ်ကို အရှုပ်မရှိအောင် ပြုအပ်ပြီ၊ ဂိုဏ်းတို့ထွတ်ထီး ကြီးမြတ်သူတို့ထက် အလွန်မြတ်သော အရှင်ဘုရားသို့ ကပ်ရောက်ရပါသောကြောင့် ဘဝသော အယူတို့သည် ပြေပျောက် ပျက်စီးကုန်ပါပြီ၊ မကောင်းသော အယူတို့သည် အကျိုးပျက်ပြားကုန်ပါပြီ၊ မကောင်းသော အယူရှိသောတိတ္ထိတို့သည် အရောင်အဝါမရှိ ဖြစ်ပါကုန်ပြီဟု(လျှောက်၏)။

ရှေးဦးစွာသော ကတာဓိကာရသဖလပဉ္စာ ပြီး၏။

၂-သဗ္ဗညုဘာဝပဉ္စာ

(သဗ္ဗညုတဉာဏ်ဖြစ်ပုံ ပြဿနာ)

၂။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန မြတ်စွာဘုရားသည် တရားအားလုံးကို သိသူ သဗ္ဗညု ဖြစ်ပါ သလော။ မင်းမြတ် ဟုတ်၏ မြတ်စွာဘုရားသည် တရားအားလုံးကို သိသူ သဗ္ဗညု ဖြစ်တော်မူ၏။ သို့ပင်ဖြစ်သော်လည်း မြတ်စွာဘုရားအား ဉာဏ်အမြင်သည် အမြဲမပြတ် ထင်နေသည်မဟုတ်ပေ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သည် ဆင်ခြင်ခြင်းနှင့်ပင်၏၊ ဆင်ခြင်တော်မူလျှင် အလိုရှိ တိုင်း သိတော်မူ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ထိုမြတ်စွာဘုရားအား ဆင်ခြင်ရှာမှီးသဖြင့်သာ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သည် အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်မှု မြတ်စွာဘုရားသည် တရားအားလုံးကို သိသူ သဗ္ဗညု မဟုတ်နိုင်ဘဲပါ။ မင်းမြတ် စပါးလှည်းအစီးတရာ (တင်းရေ-၈၀၀၀) တို့လည်းကောင်း လှည်းတစ်စီးတို့၏ ထက်ဝက်(တင်းရေ လေးဆယ်)လည်းကောင်း ခုနစ်အမွဏ (တဆယ်ကိုးတင်း တစ်စိတ်) တို့လည်းကောင်း နှစ်ပြည်တို့လည်းကောင်း ရှိကုန်၏၊ ဣဗ္ဗလောက (စပါးတင်းရေ ၈၀၅၉-တင်း တစ်စိတ်နှစ်ပြည်ရှိ) စပါးတို့သည် လက်ဖျစ်တဘွက်ခဏ၌ဖြစ်ပေါ်လာသော တခုခု သောစိတ်ကို အမှတ်အသားပြု၍ ထားအပ်ကုန်သော် ကုန်ခြင်း ခန်းခြင်းသို့ ရောက်ကုန်ရာ၏။

ထိုအရာ၌ ခုနစ်မျိုးရှိသော ဤစိတ်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏၊ မင်းမြတ် အကြင်သူတို့သည် ရာဂရှိ ကုန်၏၊ ဒေါသရှိကုန်၏၊ မောဟရှိကုန်၏၊ ကိလေသာဆယ်ပါးရှိကုန်၏၊ မပွားစေအပ်သောကိုယ် မပွားစေအပ်သော သီလရှိကုန်၏၊ မပွားစေအပ်သော စိတ်ရှိကုန်၏၊ မပွားစေအပ်သောပညာရှိကုန် ၏၊ ထိုသူတို့၏ ထိုစိတ်သည် လေးလေးဖင့်ဖင့်ဖြစ်၏၊ နုန့်နုန့်နှေးနှေးလည်၏၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း ဟူမူ-စိတ်ကိုမပွားစေအပ်သည့် အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့်ကျယ်ဝန်းပြန့်ပြော စည်ကား၍ အရင်းနှင့်အဖျား အဖျားနှင့်အရင်း စပ်ယှက်ပူးပေါင်းလျက် အခက်အလက်တို့ဖြင့် ရှုပ်ရှက်ထွေးရစ်နေသော ဝါးပင်ကို ဆွဲငင်ယူထုတ်သော် လေးလေးဖင့်ဖင့် နုန့်နုန့်နှေးနှေးပါလာ ၏၊ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ-ဝါးရုံခက်တို့၏ အရင်းနှင့် အဖျား အဖျားနှင့်အရင်း စပ်ယှက် ပူးပေါင်းနေသောကြောင့်တည်း။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အကြင်သူတို့သည် ရာဂရှိကုန်၏၊ ဒေါသရှိကုန်၏၊ မောဟရှိကုန်၏၊ ကိလေသာ ဆယ်ပါးရှိကုန်၏၊ မပွားစေအပ်သော ကိုယ်ရှိကုန် ၏၊ မပွားစေအပ်သော သီလရှိကုန်၏၊ မပွားစေအပ်သော စိတ်ရှိကုန်၏၊ မပွားစေအပ်သောပညာ ရှိကုန်၏၊ ထိုသူတို့၏ ထိုစိတ်သည် လေးလေးဖင့်ဖင့်ဖြစ်၏၊ နုန့်နုန့်နှေးနှေးလည်၏၊ အဘယ်

ကြောင့်နည်းဟူမူ-ကိလေသာတို့နှင့် ပူးပေါင်းစပ်ယှက်နေသောကြောင့်တည်း။ ဤစိတ်သည်ကား ပဌမဖြစ်သော ပုထုဇဉ်စိတ်မျိုးပေတည်း။

ထိုအရာ၌ ဤဒုတိယဖြစ်သောစိတ်သည် ဝေဖန်ခြင်းသို့ရောက်၏-မင်းမြတ် အကြင်သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အပါယ်တံခါးပိတ်ကုန်၏။ သစ္စာလေးပါးကို သိမြင်ခြင်းဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကုန်၏။ ဘုရားသခင်၏ပဋိဝေဓသာသနာကို သိပြီးဖြစ်ကြကုန်၏။ ထိုသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ထိုစိတ်သည် သုံးပါးသောအရာတို့၌ ပေါ့ပါးစွာဖြစ်၏။ ပေါ့ပါးစွာလည်း၏။ အထက်မဂ်ဖိုလ်အရာတို့၌ လေးလေးဖင့်ဖင့်ဖြစ်၏။ နုန့်နုန့်နွေးနွေးလည်း၏။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ- သုံးပါးသောအရာတို့၌ စိတ်၏စင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အထက်၌ ကိလေသာတို့ကို မပယ်အပ်သေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်းတည်း။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် အောက်သုံးဆစ်အဖုအထစ် စင်ကြယ်ပြီးသော အထက်၌ အခက်အလက်တို့ဖြင့် ရှုပ်ရှက်ထွေးရစ်နေသော ဝါးပင်ကို ဆွဲယူငင်ထုတ်သော် အဖုအထစ် စင်ကြယ်သော သုံးဆစ်ရောက်အောင် လျင်စွာပါလာ၏။ ထိုသုံးဆစ်အထက်၌ လေးလံနေသေး၏။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ-အောက်၌စင်ကြယ်၍ အထက်၌အခက်အလက်တို့ဖြင့် ရှုပ်ရှက်ထွေးနေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အကြင်သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အပါယ်တံခါးပိတ်ကုန်၏။ သစ္စာလေးပါးကိုသိမြင်ခြင်းဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကုန်၏။ ဘုရားသခင်၏ ပဋိဝေဓသာသနာကို သိပြီးဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ထိုစိတ်သည် သုံးပါးသောအရာတို့၌ ပေါ့ပါးစွာ ဖြစ်၏။ ပေါ့ပါးစွာ လည်း၏။ အထက်မဂ်ဖိုလ်အရာတို့၌ လေးလေးဖင့်ဖင့် ဖြစ်၏။ နုန့်နုန့်နွေးနွေး လည်း၏။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ-သုံးပါးသောအရာတို့၌ စိတ်၏စင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အထက်၌ကိလေသာတို့ကို မပယ်ရသေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်းတည်း။ ဤစိတ်သည်ကား ဒုတိယဖြစ်သော သောတာပန် စိတ်မျိုးပေတည်း။

ထိုအရာ၌ ဤတတိယဖြစ်သော စိတ်သည် ဝေဖန်ခြင်းသို့ရောက်၏-မင်းမြတ် အကြင်သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရှိကုန်၏။ ယင်းသကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ရာဂ ဒေါသ မောဟတို့သည် ခေါင်းပါးကုန်ပြီ။ ထိုသကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ထိုစိတ်သည် ငါးပါးသောအရာတို့၌ ပေါ့ပါးစွာဖြစ်၏။ ပေါ့ပါးစွာလည်း၏။ အထက်မဂ်ဖိုလ်အရာတို့၌ လေးလေးဖင့်ဖင့်ဖြစ်၏။ နုန့်နုန့်နွေးနွေးလည်း၏။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း ဟူမူ- ငါးပါးသော အရာတို့၌ စိတ်၏ စင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အထက်၌ကိလေသာတို့ကိုမပယ်ရသေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်းတည်း။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် အောက်ငါးဆစ် အဖုအထစ်စင်ကြယ်ပြီးသော အထက်၌ အခက်အလက်တို့ဖြင့် ရှုပ်ရှက်ထွေးရစ်နေသော ဝါးပင်ကိုဆွဲယူငင်ထုတ်သော် အဖုအထစ်စင်ကြယ်သော ငါးဆစ်ရောက်အောင် လျင်စွာ ပါလာ၏။ ထိုငါးဆစ်အထက်၌ လေးလံနေသေး၏။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း ဟူမူ-ငါးဆစ်အောက်၌ စင်ကြယ်၍ အထက်၌ အခက်အလက်တို့ဖြင့် ရှုပ်ရှက်ထွေးရစ်နေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အကြင်သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရှိကုန်၏။ ယင်းသကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ရာဂ ဒေါသ မောဟတို့သည် ခေါင်းပါးကုန်ပြီ။ ထိုသကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စိတ်သည်ငါးပါးသောအရာတို့၌ ပေါ့ပါးစွာဖြစ်၏။ ပေါ့ပါးစွာလည်း၏။ အထက်မဂ်ဖိုလ်အရာတို့၌ လေးလေးဖင့်ဖင့်ဖြစ်၏။ နုန့်နုန့်နွေးနွေးလည်း၏။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ-ငါးပါးသောအရာတို့၌ စိတ်၏စင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အထက်၌ ကိလေသာတို့ကို မပယ်ရသေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်းတည်း။ ဤစိတ်သည်ကား တတိယဖြစ်သော သကဒါဂါမ်စိတ်မျိုးပေတည်း။

ထိုအရာ၌ ဤစတုတ္ထဖြစ်သောစိတ်သည် ဝေဖန်ခြင်းသို့ရောက်၏-မင်းမြတ် အကြင်အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရှိကုန်၏။ ယင်းအနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဩရမ္ဘာဂီယ သံယောဇဉ်ငါးမျိုးတို့ကို ပယ်အပ်ကုန်ပြီ။ ထိုအနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ထိုစိတ်သည် ဆယ်ပါးသောအရာတို့၌ ပေါ့ပါးစွာဖြစ်၏။ ပေါ့ပါးစွာလည်း၏။ အထက်မဂ်ဖိုလ်အရာတို့၌ လေးလေးဖင့်ဖင့်ဖြစ်၏။ နုန့်နုန့်နှေးနှေးလည်း၏။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ-ဆယ်ပါးသောအရာတို့၌ စိတ်စင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အထက်၌ကိလေသာတို့ကို မပယ်ရသေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်းတည်း။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် ဆယ်ဆစ်သော အဖုအထစ် စင်ကြယ်ပြီးသော အထက်၌ အခက်အလက် တို့ဖြင့် ရှုပ်ရှက်ထွေးရစ်နေသော ဝါးပင်ကို ဆွဲယူငင်ထုတ်သော် အဖုအထစ်စင်ကြယ်သော ဆယ်ဆစ်ရောက်အောင် လျင်စွာပါလာ၏။ ထိုဆယ်ဆစ်အထက်၌ လေးလံနေသေး၏။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ-အောက်၌စင်ကြယ်၍ အထက်၌အခက်အလက်တို့ဖြင့် ရှုပ်ရှက်ထွေးရစ်နေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အကြင်အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရှိကုန်၏။ ယင်းအနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဩရမ္ဘာဂီယ သံယောဇဉ် ငါးမျိုးတို့ကို ပယ်အပ်ကုန်၏ ထိုအနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စိတ်သည် ဆယ်ပါးသောအရာတို့၌ ပေါ့ပါးစွာဖြစ်၏။ ပေါ့ပါးစွာလည်း၏။ အထက်မဂ်ဖိုလ်အရာတို့၌ လေးလေးဖင့်ဖင့်ဖြစ်၏။ နုန့်နုန့်နှေးနှေးလည်း၏။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ-ဆယ်ပါးသောအရာတို့၌ စိတ်၏စင်ကြယ်သည်ဖြစ်၍ အထက်၌ ကိလေသာတို့ကို မပယ်ရသေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဤစိတ်သည်ကား စတုတ္ထဖြစ်သော အနာဂါမ်စိတ်မျိုးပေတည်း။

ထိုအရာ၌ ပဉ္စမဖြစ်သော စိတ်သည် ဝေဖန်ခြင်းသို့ ရောက်၏-မင်းမြတ် အကြင်ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အာသဝေါ ကုန်ခန်းကုန်ပြီ။ အညစ်အကြေးကို ဆေးကြောပြီးဖြစ်ကုန်ပြီ။ ကိလေသစ တို့ကို ထွေးအန်ပြီးဖြစ်ကုန်ပြီ။ မဂ်ဟူသော မြတ်သောအကျင့်ကို သုံးပြီးကုန်ပြီ။ ပြုဖွယ်ကိစ္စကိုပြုပြီး ကုန်ပြီ။ ခန္ဓာဝန်ကို ချထားပြီးကုန်ပြီ။ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ အစဉ်ရောက်ပြီးဖြစ်ကုန်ပြီ။ ဘဝသံယောဇဉ် ကုန်ပြီးဖြစ်ကုန်၏။ ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါးသို့ ရောက်ကုန်ပြီ။ သာဝကအရာတို့၌ စင်ကြယ်ကုန်ပြီ။ ထို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ထိုစိတ်သည် သာဝကအရာ၌ ပေါ့ပါးစွာဖြစ်၏။ ပေါ့ပါးစွာ လည်း၏။ ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါအရာတို့၌ လေးလေးဖင့်ဖင့်ဖြစ်၏။ နုန့်နုန့်နှေးနှေးလည်း၏။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ-သာဝက အရာ၌ စင်ကြယ်သည်ဖြစ်၍ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအရာ၌ မစင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် အလုံးစုံသော အဆစ်အဖုအထစ် စင်ကြယ်ပြီးသော ဝါးကို ဆွဲယူငင် ထုတ်သော် လျင်စွာပါလာ၏။ မလေးလံတော့ပေ။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ- ဝါး၏ အလုံးစုံ သော အဆစ်အဖုအထစ် စင်ကြယ်ပြီးဖြစ်၍ အရှုပ်အထွေးမရှိသောကြောင့်တည်း။ မင်းမြတ် ဤ အတူသာလျှင် အကြင်ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အာသဝေါကုန်ခန်းကုန်ပြီ။ အညစ်အကြေးကို ဆေးကြောပြီးဖြစ်ကုန်ပြီ။ ကိလေသာတို့ကို ထွေးအန်ပြီးဖြစ်ကုန်ပြီ။ မဂ်ဟူသော မြတ်သော အကျင့်ကို သုံးပြီးကုန်ပြီ။ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးကုန်ပြီ။ ခန္ဓာဝန်ကို ချထားပြီးကုန်ပြီ။ အရဟတ္တ ဖိုလ်သို့ အစဉ်ရောက်ပြီးဖြစ်ကုန်ပြီ။ ဘဝသံယောဇဉ်ကုန်ပြီးဖြစ်ကုန်၏။ ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါးသို့ ရောက်ကုန်ပြီ။ သာဝကအရာတို့၌ စင်ကြယ်ကုန်ပြီ။ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ထိုစိတ်သည် သာဝက အရာ၌ ပေါ့ပါးစွာဖြစ်၏။ ပေါ့ပါးစွာလည်း၏။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအရာတို့၌ လေးလေး ဖင့်ဖင့်ဖြစ်၏။ နုန့်နုန့်နှေးနှေးလည်း၏။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ-သာဝကအရာ၌ စင်ကြယ်သည်ဖြစ်၍လည်း ကောင်း ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအရာ၌ မစင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဤစိတ်သည်ကား ပဉ္စမ ဖြစ်သော ရဟန္တာစိတ်မျိုးတည်း။

ထိုအရာ၌ ဤဆဋ္ဌဖြစ်သော စိတ်သည် ဝေဖန်ခြင်းသို့ရောက်၏- မင်းမြတ် အကြင် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ တို့သည် မိမိအလိုလို ကိုယ်တိုင် သိနိုင်ကုန်၏၊ ဆရာမရှိကုန်၊ တပါးတည်း ကျက်စားကုန်၏၊ ကြံချို နှင့်တူစွာ ဖြစ်ကုန်၏၊ မိမိအရာ၌ စင်ကြယ်သန့်ရှင်း ညစ်ကြေးကင်းသော စိတ်ရှိကုန်၏၊ ထိုပစ္စေက ဗုဒ္ဓါတို့၏ ထိုစိတ်သည် မိမိအရာ၌ ပေါ့ပါးစွာဖြစ်၏၊ ပေါ့ပါးစွာလည်း၏၊ သဗ္ဗညုဘုရားတို့၏ အရာ တို့၌ လေးလေးဖင့်ဖင့်ဖြစ်၏၊ နုနုနုနုနုနုနု လည်း၏၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ- မိမိ၏အရာ၌ စင်ကြယ်သည် ဖြစ်၍ သဗ္ဗညုဘုရားတို့ အရာ၏ ကျယ်ဝန်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် ယောက်ျားသည် မိမိအရာဖြစ်သော သေးငယ်သောမြစ်ကို ညဉ့်အခါ၌ ဖြစ်ပေ၊ နေ့အခါ၌ဖြစ်စေ အလိုရှိတိုင်း ကြောက်ရွံ့ ထိတ်လန့်ခြင်းမရှိဘဲ ဆင်းသက်ကူးမြောက်ဝံ့ရာ၏၊ ထို့နောက် အခါတပါး၌ နက်သော ကျယ်ပြန့်သော ထောက်မမှီသော ကမ်းမရှိသော မဟာ သမုဒ္ဒရာကိုမြင်သော် စိတ်၌ကြောက်သိတ်ရာ၏၊ လေးဖင့်ရာ၏၊ ဆင်းသက်ကူးခပ်ခြင်းငှါ မဝံ့ရာ၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ- မိမိအရာ၌သာ ကူးဖူးသည်ဖြစ်၍ မဟာသမုဒ္ဒရာ၏ ကျယ်ဝန်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အကြင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည် မိမိအလိုလို ကိုယ်တိုင် သိနိုင်ကုန်၏၊ ဆရာမရှိကုန်၊ တပါးတည်း ကျက်စားကုန်၏၊ ကြံချိုနှင့်တူစွာ ဖြစ်ကုန်၏၊ မိမိအရာ၌ စင်ကြယ်သန့်ရှင်း ညစ်ကြေးကင်းသော စိတ်ရှိကုန်၏၊ ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ ထိုစိတ်သည် မိမိအရာ၌ ပေါ့ပါးစွာဖြစ်၏၊ ပေါ့ပါးစွာလည်း၏၊ သဗ္ဗညုဘုရားတို့၏အရာတို့၌ လေးလေးဖင့်ဖင့် ဖြစ်၏၊ နုနုနုနုနုနုလည်း၏၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ- မိမိအရာ၌ စင်ကြယ်သည်ဖြစ်၍ သဗ္ဗညု ဘုရားအရာ၏ ကျယ်ဝန်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဤစိတ်သည်ကား ဆဋ္ဌဖြစ်သော ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါစိတ်မျိုးပေတည်း။

ထိုအရာ၌ ဤသတ္တမဖြစ်သော စိတ်သည် ဝေဖန်ခြင်းသို့ ရောက်၏- မင်းမြတ် အကြင်မြတ်စွာ ဘုရားတို့သည် (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) သိတော်မူနိုင်ကုန်၏၊ (ဉာဏ်တော်)အား ဆယ်ပါးကို ဆောင်တော်မူကုန်၏၊ ဝေသာရဇ္ဇညဏ် လေးပါးတို့၌ ရဲရင့်တော်မူကုန်၏၊ ဘုရားတို့၏ ကျေးဇူး ဂုဏ်တရား တဆယ့်ရှစ်ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူကုန်၏၊ အဆုံးမရှိသော ရန်ကို အောင်မြင်တော် မူကုန်၏၊ အပိတ်အပင်မရှိ အကြွင်းမဲ့သိသော သဗ္ဗညုတဉာဏ် ရှိတော်မူကုန်၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရား တို့၏ ထိုစိတ်သည် အလုံးစုံသော အရာတို့၌ ပေါ့ပါးစွာဖြစ်၏၊ ပေါ့ပါးစွာလည်း၏၊ အဘယ့်ကြောင့် နည်းဟူမူ- အလုံးစုံသော အရာတို့၌ စင်ကြယ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ မင်းမြတ် ကောင်းစွာ ဆေးအပ်သော အညစ်အကြေးကင်းသော အဆစ်အဖု မရှိသော သိမ်မွေ့သော အသွားရှိသော မဘွန်လိမ်သော မကွေးမကောက်သော သန်မာခိုင်ခံ့သော လေးဥှ်တင်တားအပ်သော မြားသည် ခေါ်မအဝတ်နှင့်ဖြစ်စေ ဝါချည်အဝတ်နှင့်ဖြစ်စေ သားမွေးကမ္မလာအဝတ်နှင့်ဖြစ်စေ အားရှိ သောသူ ပစ်ချအပ်သည်ရှိသော် ဖင့်နွေးလေးကန်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ငြိကပ်ခြင်းသည်လည်း ကောင်း ဖြစ်ပါအံ့လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ဖင့်နွေးလေးကန်ခြင်း ငြိကပ်ခြင်းဖြစ်ရန် မရှိပါ၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ- အဝတ်ပုဆိုးတို့၏ သိမ်မွေ့ သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ တံချွန်ဖျား၏လည်း ကောင်းစွာ သွေးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပစ်ချခြင်း၏ လည်း အရှိန်ပြင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း ပါတည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အကြင် မြတ်စွာဘုရားတို့သည် (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) သိတော်မူနိုင် ကုန်၏၊ (ဉာဏ်တော်) အားဆယ်ပါးကို ဆောင်တော်မူနိုင်ကုန်၏၊ ဝေသာရဇ္ဇညဏ် လေးပါး တို့၌ ရဲရင့်တော်မူကုန်၏၊ ဘုရားတို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူး တဆယ့်ရှစ်ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံတော် မူကုန်၏၊ အဆုံးမရှိသော ရန်ကို အောင်မြင်တော်မူကုန်၏၊ အပိတ်အပင်မရှိ အကြွင်းမဲ့

သိသော သဗ္ဗညုတဉာဏ်ရှိတော်မူ၏။ ထိုဘုရား၏ ထိုစိတ်သည် အလုံးစုံသောအရာတို့၌ ပေါ့ပါးစွာ ဖြစ်၏။ ပေါ့ပါးစွာ လည်း၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ-အလုံးစုံသော အရာတို့၌ စင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဤစိတ်သည်ကား သတ္တမဖြစ်သော သဗ္ဗညုဘုရားစိတ်မျိုးပေတည်း။

မင်းမြတ် ထိုစိတ်ခုနစ်မျိုးတို့တွင် သဗ္ဗညုဘုရားရှင်တို့၏ စိတ်တော်သည် ခြောက်မျိုးသော စိတ်တို့ထက် အရေအတွက်ဂဏန်းကိုလွန်၍ အဆအပြန်ပေါင်း အသင်္ချေအားဖြင့် စင်ကြယ်လည်း စင်ကြယ်လှ၏။ လျင်မြန်လည်း လျင်မြန်လှ၏။ စိတ်တော်၏ စင်ကြယ် လျင်မြန်ခြင်းကြောင့်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် ရေအစုံ မီးအစုံဟူသော တန်ခိုးပြာဋိဟာကို ပြတော်မူနိုင်၏။ မင်းမြတ် ရေအစုံ မီးအစုံဟူသော တန်ခိုးပြာဋိဟာကို ပြတော်မူသောအခါ၌ ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူကုန်သော ဘုရားရှင်တို့၏စိတ်တော်ကို ဤသို့ လျင်စွာ လည်၏ဟူ၍ သိသင့်သိထိုက်၏။ ထိုစိတ် လျင်မြန်ရာ၌ ယမိုက်ပြာဋိဟာပြခြင်းထက် လွန်သောအကြောင်းကို ဆိုခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ပေ။ မင်းမြတ် ထိုပြာဋိဟာတို့သည်လည်း သဗ္ဗညုဘုရားရှင်တို့၏စိတ်တော်ကို ထောက်ထား၍ တစိတ်မျှသော်လည်းကောင်း တစိတ်တဝက်မျှသော်လည်းကောင်း ပြန့်၏ဟု ရေတွက်ခြင်း ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့ မရောက်နိုင်ကုန်။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရား၏ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သည် ဆင်ခြင်ခြင်းနှင့် စပ်၏။ ဆင်ခြင်တော်မူ၍သာ အလိုရှိတိုင်းသိ၏။

မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် ယောက်ျားသည် လက်၌ တင်ထားအပ်သော တစ်စုံတရာသော ဝတ္ထုကို အခြားတဘက်သော လက်ပေါ်၌ ပြောင်းရွှေ့ တင်ထားရာ၏။ ဖွင့်သောခံတွင်းဖြင့် စကားကို ပြောဆိုရာ၏။ ခံတွင်း၌ရှိသောဘောဇဉ်ကို မျိုချရာ၏။ မျက်စိကို ဖွင့်ပြီး၍လည်း မှိတ်ရာ၏။ မှိတ်ပြီး၍လည်း ဖွင့်ရာ၏။ ကွေးထားသော လက်မောင်းကိုလည်း ဆန့်ရာ၏။ ဆန့်ထားသော လက်မောင်းကိုလည်း ကွေးရာ၏။ မင်းမြတ် ဤလက်ပြောင်းခြင်း စကားပြောခြင်းစသည်သည် ကြာမြင့်သေး၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သည် အလွန်လျင်မြန်၏။ ဆင်ခြင်ခြင်းသည် အလွန်လျင်မြန်၏။ ဆင်ခြင်တော်မူ၍သာ အလိုရှိတိုင်း သိနိုင်၏။ ထိုမျှလောက် ဆင်ခြင်ခြင်း အောက်မေ့မှု ချို့တဲ့ကာမျှဖြင့် ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံကုန်သော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် သဗ္ဗညု မမည်ကုန်သည် မဟုတ်ကုန်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဆင်ခြင်ခြင်းကိုလည်း ရှာမှီးသဖြင့် ပြုလုပ်ရ၏။ တောင်းပန်တိုက်တွန်းပါ၏။ ထိုသဗ္ဗညုမည်သင့်ရာ၌ အကျွန်ုပ်ကို (ခိုင်လုံသော) အကြောင်းဖြင့် သိစေတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် ကြွယ်ဝသော များသော ဥစ္စာရှိသော များသောစည်းစိမ်ရှိသော များသောရွှေငွေရှိသော များသော အသုံးအဆောင်ရှိသော များသော ဥစ္စာစပါးရှိသော ယောက်ျား၏ သလေးစပါး ကောက်စပါး မုယောစပါး ဆန် နှမ်း ပဲနောက် ပဲကြီး ကောက်ပဲ ထောပတ် ဆီ ဆီဦး နို့ နို့ဓိမ်း ပျား တင်လဲခဲ တင်လဲရည်တို့သည်လည်း အိုးကြီး အိုးလတ် အိုးငယ် ကျီကြွခွက်တို့၌ ရောက်ကုန်ရာ၏။ ထိုယောက်ျားအားလည်း ထမင်းကျွေးထိုက်သော ထမင်းဆာသူ ညွှော်သည်သည် ရောက်လာရာ၏။ ထိုယောက်ျား၏အိမ်၌လည်း ချက်ထားသော ဘောဇဉ်သည် စား၍ ကုန်ပြီးသည် ဖြစ်ရာ၏။ ဆန်အိုးမှ ဆန်တို့ကို ထုတ်၍ ထမင်းဘောဇဉ်ကို ချက်ပြန်ရာ၏။ မင်းမြတ် စင်စစ်သော်ကား ထိုယောက်ျားသည် ထိုမျှလောက်သော ဘောဇဉ်ချိုတဲ့ကာမျှဖြင့် ဥစ္စာမရှိသောသူမည်သည် ဆင်းရဲသောသူမည်သည် ဖြစ်ရာ သလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မဖြစ်နိုင်ပါ။ အရှင်ဘုရား စကြာဝတေးမင်း၏

နန်းတော်၌သော်လည်း အချိန်အခါမဟုတ်သည်၌ ထမင်းမရှိဘဲ ချိုတဲ့ခြင်းသည် ဖြစ်တတ်ပါသေး၏။ သူကြွယ်၏အိမ်၌ကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိပါအံ့နည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ ဆင်ခြင်မှု ချိုတဲ့ကံမျှဖြစ်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သည် ဆင်ခြင်တော်မူသည်ရှိသော် အလိုရှိတိုင်း သိတော်မူနိုင်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတမျိုးအားဖြင့် သစ်ပင်သည် အသီးသီးသည်ဖြစ်၍ ညွတ်ကိုင်း ကောက်ကွေးသည် အသီးအခိုင်ဝန်ဖြင့် ပြည့်နှက်သည် ဖြစ်ရာ၏။ ထိုသစ်ပင်၌ တလုံးမျှသော အသီးသည်လည်း ကြွေကျသည် မဖြစ်ခဲ့ရာ၊ မင်းမြတ် ထိုသစ်ပင်သည် ထိုမျှလောက် အသီးကြွေကျမှု ချိုတဲ့ကံမျှဖြင့် အသီးမရှိသော သစ်ပင်မည်သည် ဖြစ်ရာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မဖြစ်နိုင်ပါ။ ထိုသစ်သီးတို့သည် ကြွေကျခြင်းနှင့် စပ်ယှဉ်ပါကုန်၏။ သစ်သီးတို့သည် ကြွေကျသည်ရှိသော် အလိုရှိတိုင်း ရနိုင်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ ဆင်ခြင်ခြင်းနှင့်စပ်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သည် ဆင်ခြင်သည်ရှိသော် အလိုရှိတိုင်း သိနိုင်ပါ၏ဟု (ဖြေတော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန မြတ်စွာဘုရားသည် ဆင်ခြင်၍ ဆင်ခြင်၍ အလိုရှိတိုင်း သိနိုင်ပါသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် ဆင်ခြင်၍ ဆင်ခြင်၍ အလိုရှိတိုင်း သိနိုင်သည် မှန်၏ဟု (ဖြေတော်မူ၏)။

မင်းမြတ် စကြာဝတေးမင်းသည် အကြင်အခါ၌ “ငါ၏စကြာရတနာသည် ကပ်ရောက်လာစေသတည်း”ဟု စကြာရတနာကို အောက်မေ့လိုက်၏။ အောက်မေ့လိုက်သည်ရှိသော် စကြာရတနာသည် ကပ်ရောက်လာသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် ဆင်ခြင်၍ ဆင်ခြင်၍ အလိုရှိတိုင်း သိတော်မူနိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အကြောင်း ခိုင်လုံပါ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် သဗ္ဗညု မည်ထိုက်ပါပေ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် သဗ္ဗညုပါတည်းဟု ဝန်ခံပါကုန်၏ဟု (လျှောက်၏)။

နှစ်ခုမြောက် ဗုဒ္ဓသဗ္ဗညုဘာဝပဉ္စာ ပြီး၏။

၃ - ဒေဝဒတ္တပဗ္ဗဇ္ဇပဉ္စာ

(ဒေဝဒတ်အား ရဟန်းပြုပေးမှု ပြဿနာ)

၃။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဒေဝဒတ်ကို အဘယ်သူသည် ရဟန်းပြုအပ်ပါသနည်း။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်းသိတော်မူ၍ သာကီဝင်မင်းမျိုးတို့၏ ကြည်ညိုနှစ်သက်ခြင်းကို ဖြစ်စေလတ်သော် ဘဒ္ဒိယမင်းသား အနုရုဒ္ဓါမင်းသား အာနန္ဒာမင်းသား ဘဂုမင်းသား ကိမ္ဗိလမင်းသား ဒေဝဒတ်မင်းသား ဤခြောက်ယောက်သော သာကီဝင်မင်းသားတို့သည် လည်းကောင်း ခုနစ်ယောက်မြောက် ဥပါလိဆေတ္တာသည် သည်လည်းကောင်း မြတ်စွာဘုရားသို့ အတုလိုက်ကာ ရဟန်းပြုလိုကုန်သည်ဖြစ်၍ ထွက်လာကုန်၏။ ထိုသူတို့ကို မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းပြုတော်မူ၏။ အရှင်ဘုရား ဒေဝဒတ်သည် ရဟန်းပြု၍ သံဃာကို သင်းခွဲသည် မဟုတ်ပါလော။ မင်းမြတ် ဒေဝဒတ်သည် ရဟန်းပြု၍ သံဃာကို သင်းခွဲ၏။

လူသည် သံဃာကို သင်းမခွဲ၊ ဘိက္ခုနီမ လိက္ခမာန်မ သာမဏေယောကျ်ား သာမဏေမိန်းမသည် သံဃာကို သင်းမခွဲ၊ တူသော ပေါင်းသင်းခြင်းရှိသော ကံပြုခြင်းနှင့် စပ်သည်ဖြစ်၍ ပကတိတ ဖြစ်သော ရဟန်းသည် တသိမ်တည်း၌ တည်နေလျက် သံဃာကို သင်းခွဲ၏။ အရှင်ဘုရား သံဃာကို သင်းခွဲသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အဘယ်ကံသို့ ရောက်ရပါသနည်း။ မင်းမြတ် တကမ္ဘာပတ်လုံးတည်သော ကံသို့ ရောက်ရ၏။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ဒေဝဒတ်သည် ရဟန်းပြု၍ သံဃာကို သင်းခွဲလတ္တံ့၊ သံဃာကို သင်းခွဲ၍ တကမ္ဘာပတ်လုံး ငရဲ၌ ကျက်ရလတ္တံ့” ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် သိပါသလော။ မင်းမြတ် ဒေဝဒတ်သည် ရဟန်းပြု၍ သံဃာကို သင်းခွဲလတ္တံ့၊ သံဃာကို သင်းခွဲ၍ တကမ္ဘာပတ်လုံး ငရဲ၌ ကျက်ရလတ္တံ့” ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် သိတော်မူ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ဒေဝဒတ်သည် ရဟန်းပြု၍ သံဃာကို သင်းခွဲလတ္တံ့၊ သံဃာကို သင်းခွဲ၍ တကမ္ဘာပတ်လုံး ငရဲ၌ ကျက်ရလတ္တံ့” ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် အကယ်၍ သိသည်ဖြစ်ပါအံ့၊ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ယင်းသို့ သိခဲ့မူ မြတ်စွာဘုရားသည် သနားခြင်း ‘ကရုဏာ’ ရှိတော်မူ၏၊ အစဉ်စောင့်ရှောက်တော်မူတတ်၏၊ အစီးအပွားကို ရှာမှီးလေ့ ရှိတော်မူ၏၊ သတ္တဝါအားလုံးတို့၏ အကျိုးမဲ့ကို ပယ်၍ အစီးအပွားကို ဆောင်ရွက်တော်မူ၏ ဟူသော စကားသည် မှားယွင်းရာ၏၊ ထိုအကြောင်းကို မသိသောကြောင့် အကယ်၍ ရဟန်းပြုပေးသည် ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ ဖြစ်ခဲ့သော် မြတ်စွာဘုရားသည် သဗ္ဗညုမဖြစ်ရာ၊ အစွန်းနှစ်ဘက်ထွက်သော ပြဿနာသည်လည်း အရှင်ဘုရားသို့ အစဉ်ရောက်လာပါ၏၊ ထိုအရှုပ်အထွေးကြီးကို ဖြေရှင်းတော်မူပါလော့၊ တပါးသော သူတို့၏ အယူကို ဖျက်ဆီးတော်မူပါလော့၊ နောင်လာလတ္တံ့ သောအခါ၌ အရှင်ဘုရားနှင့် တူကုန်သော ပညာနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းတို့ကို ရခဲပါကုန်လတ္တံ့၊ ဤအချက်၌ အရှင်ဘုရား၏ ပညာဉာဏ်စွမ်းကို ပြတော်မူပါလော့ဟု (မေးလျှောက်၏)။

မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် သနားခြင်း ‘ကရုဏာ’ လည်း ရှိတော်မူ၏၊ အလုံးစုံသော တရားတို့ကိုလည်း သိတော်မူ၏၊ မင်းမြတ် သနားတော်မူသောကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဖြင့် ဒေဝဒတ်၏ လားရာ ‘ဂတိ’ ကို ကြည့်တော်မူသည်ရှိသော် အပါယ်၌ ကျစေတတ်သော ကံကို အားထုတ်၍ ကုဋေတသိန်းမက များစွာသော ကမ္ဘာတို့ပတ်လုံး ငရဲတခုမှ ငရဲတခုသို့ ပျက်စီးကျရောက်ရာတခုမှ ပျက်စီးကျရောက်ရာတခုသို့ လားရောက်ရလတ္တံ့ သော ဒေဝဒတ်ကို မြင်တော်မူ၏၊ ထိုအကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဖြင့် သိတော်မူ၍ ဤဒေဝဒတ်၏ အဆုံးအပိုင်းအခြားမရှိသော ကံသည် ငါဘုရား၏ သာသနာတော်၌ ရဟန်းပြုသည်ရှိသော် အဆုံးအပိုင်းအခြားရှိသည် ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဆင်းရဲသည် ရှေးဆိုခဲ့ပြီးသော အပိုင်းအခြား မရှိသော ကံကို ထောက်၍ အဆုံးအပိုင်းအခြားရှိသည် ဖြစ်လတ္တံ့၊ (မဂ်ဖိုလ်မှ) အချည်းနှီးဖြစ်သော ဤသူသည် ရဟန်းမပြုသော်လည်း တကမ္ဘာလုံး တည်လိမ့်မည်သာ ဖြစ်သော ကံကို အားထုတ်လတ္တံ့ဟု သိတော်မူ၍ သနားတော်မူသောကြောင့် ဒေဝဒတ်ကို ရဟန်းပြုပေးတော်မူ၏။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကံသို့ဖြစ်လျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် ချိက်ပုတ်ပြီးမှ ဆီဖြင့် သုတ်လိမ်း ယောင်တကား၊ ကမ်းပါးပြတ်၌ တွန်းချပြီးမှ လက်ကမ်းယောင်တကား၊ သတ်ပြီးမှ အသက်ရှည်

ကြောင်းကို ရှာယောင်တကား၊ ယင်းအကြောင်းကြောင့် ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ရှေးဦးစွာ ဆင်းရဲကိုပေးပြီး နောက်မှ ချမ်းသာကိုဆောင်ရွက်၏ဟု လျှောက်၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် သတ္တဝါတို့၏ အစီးအပွား၏ အစွမ်းဖြင့် ရိုက်ပုတ်လည်း ရိုက်ပုတ်တော်မူ၏။ သတ္တဝါတို့၏ အစီးအပွား၏ အစွမ်းဖြင့် တွန်းချလည်း တွန်းချတော်မူ၏။ သတ္တဝါတို့၏ အစီးအပွား၏ အစွမ်းဖြင့် သတ်လည်း သတ်တော်မူ၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် ရိုက်ပုတ်၍သာလျှင် သတ္တဝါတို့၏ အစီးအပွားကို ဆောင်ရွက်တော်မူ၏။ တွန်းချ၍သာလျှင် သတ္တဝါတို့၏ အစီးအပွားကို ဆောင်ရွက်တော်မူ၏။ သတ်၍သာလျှင် သတ္တဝါတို့၏ အစီးအပွားကို ဆောင်ရွက်တော်မူ၏။ မင်းမြတ် အမိအဖတို့ မည်သည် ရိုက်၍သော်လည်းကောင်း တွန်းချ၍သော်လည်းကောင်း သားသမီးတို့၏ အစီးအပွားကိုသာလျှင် ဆောင်ရွက်ကုန်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် သတ္တဝါတို့၏ အစီးအပွား၏ အစွမ်းဖြင့် ရိုက်ပုတ်လည်း ရိုက်ပုတ်တော်မူ၏။ သတ္တဝါတို့၏ အစီးအပွား၏ အစွမ်းဖြင့် တွန်းချလည်း တွန်းချတော်မူ၏။ သတ္တဝါတို့၏ အစီးအပွား၏ အစွမ်းဖြင့် သတ်လည်း သတ်တော်မူ၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် ရိုက်ပုတ်၍သာလျှင် သတ္တဝါတို့၏ အစီးအပွားကို ဆောင်ရွက်တော်မူ၏။ တွန်းချ၍သာလျှင် သတ္တဝါတို့၏ အစီးအပွားကို ဆောင်ရွက်တော်မူ၏။ သတ်ပြီး၍သာလျှင် သတ္တဝါတို့၏ အစီးအပွားကို ဆောင်ရွက်တော်မူ၏။ အကြင် အကြင် သို့သော် လုံ့လဖြင့် သတ္တဝါတို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူး တိုးပွားခြင်းသည်ဖြစ်၏။ ထိုသို့သော လုံ့လဖြင့် အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၏ အစီးအပွားကိုသာလျှင် ဆောင်ရွက်တော်မူ၏။

မင်းမြတ် ဒေဝဒတ်သည် အကယ်၍ ရဟန်းမပြုသည် ဖြစ်ငြားအံ့၊ ဤသို့ ရဟန်းမပြုသော် လူဖြစ်လျက် ငရဲ၌ ဖြစ်စေတော်သော မကောင်းမှု ကံကို များစွာပြု၍ ကုဋေ တသိန်းမက များစွာသော ကမ္မာတို့ပတ်လုံး ငရဲဘဝမှ ငရဲတခုသို့ ပျက်စီးကျရောက်ရာတခုမှ ပျက်စီး ကျရောက်ရာတခုသို့ လားရောက်ရသည်ဖြစ်၍ များစွာသော ဆင်းရဲကို ခံစားရလတ္တံ့၊ မြတ်စွာ ဘုရားသည် ထိုအကြောင်းကို သိတော်မူသည်ဖြစ်၍ သနားတော်မူသောကြောင့် ဒေဝဒတ်ကို ရဟန်းပြုပေးတော်မူ၏။ “ငါဘုရား၏ သာသနာတော်၌ ရဟန်းပြုသော ဒေဝဒတ်၏ ဆင်းရဲသည် အဆုံးအပိုင်းအခြား ရှိသည်ဖြစ်လတ္တံ့” ဟု သိတော်မူ၍ သနားတော်မူသောကြောင့် လေးလံသော ဆင်းရဲကို ပေါ့ပါးအောင် ပြုတော်မူ၏။

မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် ဥစ္စာအင်အား အခြံအရံအင်အား ဘုန်းကျက်သရေအင်အား ဆွေမျိုးဉာတိ အင်အားဖြင့် အားအစွမ်းရှိသော ယောက်ျားသည် ကြီးသေးသော မင်းပြစ်မင်းဒဏ် သင့်ရောက်နေသော မိမိ၏ ဆွေမျိုးကိုလည်းကောင်း၊ အဆွေခင်ပွန်းကိုလည်းကောင်း မိမိ၏ များစွာ မင်းကျွမ်းဝင်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် စွမ်းရည်သတ္တိ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် လေးသောဒဏ်ကို ပေါ့ပါးအောင် ပြု၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် ကုဋေတသိန်းမက များစွာသော ကမ္မာတို့ပတ်လုံး ဆင်းရဲကို ခံစားရလတ္တံ့သော ဒေဝဒတ်ကို ရဟန်းပြုပေးတော် မူလျက် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ ဝိမုတ္တိအစွမ်းဖြင့် စွမ်းဆောင်နိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လေးလံ သော ဆင်းရဲကို ပေါ့ပါးအောင် ပြုတော်မူ၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား ဆေးကုရာ၌ လိမ္မာသော ရောဂါကို ထုတ်ပယ်နိုင်သော ဆေးသမားသည် လေးလံသော ရောဂါကို အားရှိသော ဆေး၏အစွမ်းဖြင့် ပေါ့ပါးအောင်ပြုသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကုဋေတသိန်းမက များစွာသော ကမ္မာတို့ပတ်လုံး ဆင်းရဲကို ခံစားရ လတ္တံ့သော ဒေဝဒတ်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် အနာရောဂါဟူသော ဒုက္ခကို သိခြင်းကြောင့် ရဟန်း

ပြုပေးတော်မူလျက် သနားခြင်း အင်အားရှိသည်ဖြစ်၍ ထောက်ပံ့အပ်သော တရားတည်းဟူသော ဆေးအစွမ်းဖြင့် လေးလံသော ဆင်းရဲကို ပေါ့ပါးအောင် ပြုတော်မူ၏။

မင်းမြတ် များစွာ ဆင်းရဲခံစားရလတ္တံ့သော ဒေဝဒတ်ကို အနည်းငယ်မျှ ဆင်းရဲခံစားရမည်ကို ပြုတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် တစုံတခုသော မကောင်းမှုသို့ ရောက်ရာသလော။ အရှင် ဘုရား တစုံတခုသော မကောင်းမှုသို့ မရောက်ရာပါ။ အယုတ်သဖြင့်နှိုင်းတခါညှစ်မျှသော မကောင်းမှု မျှသို့လည်း မရောက်ရာပါ။ မင်းမြတ် အကြင်အကြောင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ဒေဝဒတ်ကို ရဟန်းပြုပေးတော်မူ၏။ ဤအကြောင်းကိုလည်း သဘောမှန်အားဖြင့် ဝန်ခံလေလော့။

မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် ဒေဝဒတ်ကို ရဟန်းပြုပေးတော်မူ၏ဟူသော ဤအကြောင်းမှ ထို့ထက်အလွန်ဖြစ်သော အခြားအကြောင်းတမျိုးကိုလည်း နာဦးလော့။ မင်းမြတ် ဥပမာ အားဖြင့် မကောင်းမှုကိုပြုကျင့်သော ခိုးသူကို ဖမ်းယူ၍ “မင်းမြတ် ဤသို့သည်ကား မကောင်း မှုကို ပြုကျင့်သော ခိုးသူတည်း။ ဤခိုးသူအား အလိုရှိရာ အပြစ်ဒဏ်ကို တပ်စေတော် မူပါလော့” ဟု မင်းအား ပြကြကုန်၏။ မင်းသည် “အချင်းတို့ သို့ဖြစ်လျှင် ဤခိုးသူကို မြို့ပြင်သို့ ထုတ်၍ သူသတ်ကုန်း၌ ဦးခေါင်းကို ဖြတ်လော့” ဟု ဆိုရာ၏။ မင်းမြတ် ကောင်းပါပြီဟု ထိုမင်း ချင်းတို့သည် မင်းအား ဝန်ခံ၍ ထိုခိုးသူကို မြို့ပြင်သို့ထုတ်လျက် သူသတ်ကုန်းသို့ဆောင်ကုန်ရာ၏။ မင်း၏ထံမှ ရအပ်သော ဆုရှိသော ရအပ်သော အခြံအရံ ဥစ္စာစည်းစိမ်ရှိသော နာယူအပ်သော စကားရှိသော အားကြီးစွာ အလိုအတိုင်း ပြုနိုင်သော တစုံတယောက်သော ယောက်ျားသည် ထိုခိုးသူကိုမြင်ရ၏။ ထိုယောက်ျားသည် ထိုခိုးသူအား သနားသောကြောင့်ထိုမင်းချင်းယောက်ျား တို့ကို “အချင်းတို့ ဤခိုးသူ၏ ဦးခေါင်းကို ဖြတ်သဖြင့် သင်တို့အား အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ အချင်းတို့ ထိုသို့အကျိုးမရှိသောကြောင့် ဤခိုးသူ၏ လက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ခြေကိုသော် လည်းကောင်း ဖြတ်၍ အသက်ကို စောင့်ရှောက်ကြကုန်လော့။ ထိုလက်ခြေကို ဖြတ်၍ မသတ်ဘဲ ထားခြင်း၏ အကြောင်းကြောင့် မင်း၏အထံ၌ အကြောင်းပြန်စကားကို ငါ့ပြုအံ့” ဟု ပြောဆို ရာ၏။ ထိုမင်းချင်းယောက်ျားတို့သည် မင်းကို ပြောဆိုနိုင်ရန် အားအစွမ်းရှိသော ထိုယောက်ျား စကားဖြင့် ထိုခိုးသူ၏ လက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ခြေကိုသော်လည်းကောင်း ဖြတ်၍ အသက်ကို စောင့်ရှောက်ကုန်ရာ၏။ မင်းမြတ် ဤသို့ ပြုလုပ်သော ထိုယောက်ျားသည် ထိုခိုးသူ၏ ပြုခွင့်ကိစ္စကို ပြုသည်ဖြစ်ရာသလော။ အရှင်ဘုရား ထိုယောက်ျားသည် ထိုခိုးသူအား အသက်ပေးသော သူတည်း။ အသက်ကိုပေးသည်ရှိသော် ထိုယောက်ျားအား ပြုခွင့်ကိစ္စကို မပြုသောမည်သည် အဘယ်မှာ ရှိပါအံ့နည်း။ ထိုခိုးသူ၏ လက်ခြေကို ဖြတ်ခြင်း၌ အကြင်ဆင်းရဲဝေဒနာသည် ရှိ၏။ ထိုသနားတတ်သော ယောက်ျားသည် ထိုဆင်းရဲဝေဒနာကြောင့် တစုံတခုသော မကောင်းမှုသို့ ရောက်ရာသလော။ အရှင်ဘုရား ထိုခိုးသူသည် မိမိပြုသော ခိုးမှုကြောင့် ဆင်းရဲဝေဒနာကို ခံစား ရ၏။ အသက်ကို ပေးသော ယောက်ျားသည်ကား တစုံတခုသော မကောင်းမှုသို့ မရောက်ရာပါ။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် သနားတော်မူသောကြောင့် “ငါဘုရား၏ သာသနာတော်၌ ရဟန်းပြုသော ဒေဝဒတ်၏ ဆင်းရဲသည် အဆုံးအပိုင်းအခြားရှိသည် ဖြစ်လတ္တံ့” ဟု သိ၍ ဒေဝဒတ်ကို ရဟန်းပြုပေးတော်မူ၏။ မင်းမြတ် ဒေဝဒတ်၏ဆင်းရဲသည် အဆုံးအပိုင်း အခြားရှိ၏။ မင်းမြတ် ဒေဝဒတ်သည် သေခါနီးသောအခါ၌—

“လောကသုံးပါးထက် မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူသော သမ္မုတိနတ် ဥပပတ္တိ နတ်တို့ထက် လွန်သော ဝိသုဒ္ဓိနတ် ဖြစ်တော်မူသော ဆုံးမထိုက်သူအပေါင်းကို ကောင်းစွာ

ဆုံးမတော်မူသော ထက်ဝန်းကျင် အပိတ်အပင်မရှိ သိမြင်နိုင်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်ရှင် ဖြစ်တော်မူသော အရာမကသော ဘုန်းတော် ယောက်ျားမြတ်တို့၏ အမှတ်လက္ခဏာတော် ရှိသော ထိုမြတ်စွာဘုရားကို ဤအရိုးတို့ဖြင့်လည်းကောင်း ဤအသက်ဝိဉာဏ်တို့ဖြင့်လည်း ကောင်း ဆည်းကပ်ခိုကိုးခြင်းသို့ ကပ်ရောက်ပါ၏” ဟု အသက်ထက်ဆုံး ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်လေပြီ။

မင်းမြတ် ဒေဝဒတ်သည် ကမ္ဘာကို ခြောက်ဖို့ ခြောက်စုပြု၍ ပဌမအဖွဲ့ဒေဝကို လွန်သောအခါ၌ သံဃာကို သင်းခွဲ၏။ ငါးဖို့ငါးစုတို့ပတ်လုံး ငရဲ၌ကျက်၍ ထိုင်ရဲမှ လွတ်သည်ရှိသော် အဋ္ဌိသရ အမည်ရှိသော ပစ္စေဗုဒ္ဓါဖြစ်လတ္တံ့။ မင်းမြတ် ဤသို့ပြုသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ဒေဝဒတ်အား ပြုခွင့်ကိစ္စကို ပြုသည်ဖြစ်ရာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အကြွင့်ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ဒေဝဒတ်ကို ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်သို့ ရောက်စေလတ္တံ့။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာ ဘုရားသည် ဒေဝဒတ်အား အလုံးစုံကို ပေးတော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဒေဝဒတ်အား ပြုသင့်သည်ကို မပြုသောမည်သည် အဘယ်မှာရှိနိုင်အံ့နည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဒေဝဒတ် သည် သံဃာကို သင်းခွဲ၍ အကြွင့်ကြောင့် ငရဲ၌ဆင်းရဲသော ဝေဒနာကိုခံစားရ၏။ ထိုအကြောင်း ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် တစုံတခုသော မကောင်းမှုသို့ ရောက်ရာသလောဟု (မေးတော်မူ၏) အရှင်ဘုရား မရောက်ရာပါ။ အရှင်ဘုရား ဒေဝဒတ်သည် မိမိပြုသောကံကြောင့် တကမ္ဘာပတ်လုံး ငရဲ၌ကျက်ရ၏။ ဆင်းရဲ၏အဆုံးကို ပြုတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် တစုံတခုသောမကောင်းမှု သို့ မရောက်ရာပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အကြင်အကြောင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ဒေဝဒတ်ကို ရဟန်းပြုပေးတော်မူ၏။ ဤအကြောင်းကိုလည်း သင်မင်းမြတ်သည် သဘောမှန်အား ဖြင့် ဝန်ခံလေလော့။

မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် ဒေဝဒတ်ကို ရဟန်းပြုပေးတော်မူ၏ ဟူသော ဤအကြောင်းမှ ထို့ထက် အလွန်ဖြစ်သော အခြားအကြောင်းတမျိုးကိုလည်း နာဦးလော့။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် ဆေးကုရာ၌ လိမ္မာသော ရောဂါကို ထုတ်ပယ်နိုင်သော ဆေးသမားသည် လေ သည်းခြေ သလိပ်တို့၏ ပေါင်းစုသည်ဖြစ်၍ ဥတုဟူသော ပါစကတေဇောဓာတ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင့် အစာအာဟာရတို့၏ မညီမညွတ် ကြော့ကျွက်ခြင်းရှိသော အပုပ် ပိုးလောက် မကောင်းသောအနံ့တို့ ဖြင့် ပြွမ်းသော အတွင်း၌ ထိုးကျင် ကိုက်ခဲသော အတွင်း၌ ပြည်ပုပ်အောင်းရာ အခေါင်းရှိသော ပြည်ပုပ် သွေးပုပ်တို့ဖြင့် ပြည့်နက်သော အနာကို ငြိမ်းစေလိုသည်ဖြစ်၍ အနာဝကို ကြမ်းတမ်း ထက်မြက်စွာ စားတတ်၍ စပ်လှသော ဆေးဖြင့် အနာကျက်စိမ့်သောငှာ သုတ်လိမ်း၏။ အနာ ကျက်၍ နူးညံ့ပျော့ပျောင်းခြင်းသို့ ရောက်သော အနာကို ဓားငယ်ဖြင့်ခွဲဖောက်၍ တုတ်တံဖြင့် ပွတ်သပ်၏။ ပွတ်သပ်ပြီးသော် ဆပ်ပြာငန် လိမ်းထည့်၏။ အသားနုတက်စေခြင်းငှာ အနာရှိသူ၏ ချမ်းသာသည်၏အဖြစ်သို့ အစဉ်ရောက်စေခြင်းငှာ ဆေးဖြင့် သုတ်လိမ်း၏။ မင်းမြတ် ရောဂါကို ပယ်ထုတ်တတ်သော ထိုဆေးသမားသည် အကျိုးမဲ့စေလိုသောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ဆေးဖြင့် သုတ် လိမ်းသလော၊ ဓားငယ်ဖြင့် ဖောက်ခွဲသလော၊ တုတ်တံဖြင့် ပွတ်သပ်သလော၊ ဆပ်ပြာငန်ကို လိမ်းထည့်သလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားမဟုတ်ပါ။ အကျိုးကိုအလိုရှိသော စိတ်ရှိ သည်ဖြစ်၍ ချမ်းသာခြင်းကို အလိုရှိသည်ဖြစ်၍ ထိုပြုလုပ်ဖွယ်တို့ကို ပြုပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ ထိုလူနာအား ဆေးလိမ်းခြင်းဟူသော ပြုလုပ်ဖွယ်တို့ကို ပြုခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော အကြင်ဆင်းရဲ သော ဝေဒနာသည် ရှိ၏။ ထိုဆင်းရဲကို ဖြစ်စေသောကြောင့် ရောဂါကို ထုတ်ပယ်တတ်သော

ထိုဆေးသမားသည် တစုံတခုသော မကောင်းမှုသို့ ရောက်ရာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ဧကါကို ပယ်ထုတ်တတ်သော ဆေးသမားသည် အကျိုးကိုလိုသော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ ချမ်းသာခြင်းကို အလိုရှိသည်ဖြစ်၍ ထိုဆေးလိမ်းခြင်းစသော ပြုလုပ်ဖွယ်တို့ကို ပြုလုပ်ပါ၏။ ထိုဆေးသမားသည် ထိုသို့ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အဘယ်မှာ မကောင်းမှုသို့ ရောက်နိုင်ပါအံ့နည်း။ အရှင်ဘုရား ဧကါကို ပယ်ထုတ်တတ်သော ထိုဆေးသမားသည် နတ်ပြည်သို့ရောက်ရာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထို့အတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် သနားတော် မူသောကြောင့် ဆင်းရဲမှ လွတ်စေခြင်းငှါ ဒေဝဒတ်ကို ရဟန်းပြုပေးတော်မူ၏။

မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် ဒေဝဒတ်ကို ရဟန်းပြုပေးတော်မူ၏ဟူသော ဤအကြောင်းမှ ထို့ထက်အလွန်ဖြစ်သော အခြားအကြောင်းတမျိုးကိုလည်း နာဦးလော့၊ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် ယောက်ျားသည် ဆူးစူးရာ၏။ ထိုအခါ၌ တယောက်သော ယောက်ျားသည် ထိုသူ၏အကျိုးကို အလိုရှိသည်ဖြစ်၍ ချမ်းသာခြင်းကို အလိုရှိသည်ဖြစ်၍ ထက်စွာသော ဆူးဖြင့်သော်လည်းကောင်း ဓားဖြင့်သော်လည်းကောင်း ထက်ဝန်းကျင်မှဖြတ်ခွဲ၍ ယိုစီးသောသွေးဖြင့် ထိုဆူးကိုထုတ်နုတ်ရာ၏။ မင်းမြတ် ထိုယောက်ျားသည် အကျိုးမဲ့ကိုလိုလားသည်ဖြစ်၍ ထိုဆူးကို ထုတ်နုတ်သလောဟု(မေး တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မဟုတ်ပါ။ အရှင်ဘုရား ထိုယောက်ျားသည်အကျိုးကိုအလိုရှိသည်ဖြစ်၍ ချမ်းသာခြင်းကို အလိုရှိသည်ဖြစ်၍ ထိုဆူးကို ထုတ်နုတ်ပါ၏။ အရှင်ဘုရား ထိုယောက်ျားသည် ထိုဆူးကို အကယ်၍ မထုတ်နုတ်ငြားအံ့၊ ထိုဆူး စူးခံရသောသူသည် ထိုဆူးကို မနုတ်ထွင်သော ကြောင့်သေခြင်းသို့သော်လည်းကောင်း သေလောက်သော ဆင်းရဲသို့သော်လည်းကောင်းရောက်ရာ ပါ၏ဟု(လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည်သနားတော်မူသောကြောင့် ဆင်းရဲမှလွတ်စေခြင်းငှါ ဒေဝဒတ်ကို ရဟန်းပြုပေးတော်မူ၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် ဒေဝဒတ်ကို အကယ်၍ ရဟန်းမပြုပေးသည်ဖြစ်ငြားအံ့ ကမ္ဘာကုဋေအသိန်းတို့ပတ်လုံး ဒေဝဒတ် သည် ဘဝအဆက်ဆက်အားဖြင့် ငရဲ၌ ကျက်ခဲ့ရာ၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန မြတ်စွာဘုရားသည် သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲဟူသော မြစ်အောက် ရေစုန်သို့ မျှောလတ္တံ့သော ဒေဝဒတ်ကို သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲဟူသော မြစ်ညာရေဆန်သို့ ပို့ဆောင်တော်မူပါ ပေ၏။ ခရီးမှားသို့ လျှောက်သွားသော ဒေဝဒတ်ကို ခရီးလမ်းမသို့ ရောက်စေတော်မူပါပေ၏။ ကမ်းပါးပြတ်၌ ကျရောက်သောဒေဝဒတ်အား ထောက်တည်ရာကို ပေးတော်မူပါပေ၏။ မြတ်စွာ ဘုရားသည် မညီမညွတ်သော ခရီးသို့ရောက်သော ဒေဝဒတ်ကို ညီညွတ်သောခရီးသို့ တင်ပို့တော် မူပါပေ၏။ အရှင်ဘုရား နာဂသေန ဤဇနကအကြောင်းရင်းမျိုးတို့ကို လည်းကောင်း ဤ ဥပတ္တမ္ဘက ယုတ္တိသမ္ဘာပက အကြောင်းဖျားမျိုး တို့ကိုလည်းကောင်း အရှင်ဘုရားကဲ့သို့သော ပညာရှင်ကို ကြံ့ထား၍ တပါးသောသူသည် ကောင်းစွာ ဖော်ပြခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ပါဟု (လျှောက်၏)။

သုံးခုမြောက် ဒေဝဒတ္တပဗ္ဗဇ္ဇပဉ္စာပြီး၏။
 ၄-ပထဝီစလနပဉ္စာ
 (မြေလှုပ်ပုံ ပြဿနာ)

၄။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ရဟန်းတို့ မြေလျှင်ပြင်းစွာ တုန်လှုပ်ခြင်း ဖြစ်ပေါ်မှု၏ အကြောင်းအထောက်အပံ့တို့သည် ဤရှစ်ပါးတို့တည်း” ဟု ဤစကားကိုလည်း မြတ်စွာဘုရား

ဟောကြားအပ်၏ ဤစကားတော်သည် အကြွင်းမဲ့ စကားတော်ပါတည်း။ အကြွင်းမထားသော စကားတော်ပါတည်း။ ပရိယာယ်မဟုတ် မုချစကားတော်ပါတည်း။ မြေလျင် ပြင်းစွာတုန်လှုပ်ခြင်း ဖြစ်ပေါ်မှု၏ ကိုးခုမြောက် အကြောင်းတပါးမရှိ၊ အရှင်ဘုရားနာဂသေန မြေလျင် ပြင်းစွာ တုန်လှုပ်ခြင်း ဖြစ်ပေါ်မှု၏ ကိုးခုမြောက်အကြောင်းတပါးသည် အကယ်၍ရှိသည် ဖြစ်ငြားအံ့။ ထိုအကြောင်းကိုလည်း မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူခဲ့ရာ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန မြေလျင် ပြင်းစွာတုန်လှုပ်ခြင်းဖြစ်ပေါ်မှု၏ ကိုးခုမြောက် အကြောင်းတပါးသည် အကြင်ကြောင့် ကား မရှိ၊ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် မဟောကြားအပ်။ ဝေဿန္တရာမင်းသည် အလှူကြီးကို ပေးလှူလတ်သော် မြေကြီးခုနစ်ကြိမ်တိုင် တုန်လှုပ်၏ ဟူသောမြေလျင် ပြင်းစွာ တုန်လှုပ်ခြင်း ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်မှု၏ ဤကိုးခုမြောက်သော အကြောင်းသည်လည်း ထင်ခဲ့၏။ အရှင်ဘုရားနာဂ သေန မြေလျင် ပြင်းစွာတုန်လှုပ်ခြင်း ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်မှု၏ အကြောင်း အထောက်အပံ့တို့သည် အကယ်၍ ရှစ်ပါးသာ ဖြစ်ကုန်အံ့။ ထိုသို့ဖြစ်ခဲ့မှု ဝေဿန္တရာမင်းသည် အလှူကြီးကို ပေးလှူလတ် သော် မြေကြီးခုနစ်ကြိမ်တိုင် တုန်လှုပ်၏ဟူသော စကားသည် မှားယွင်းခဲ့ရာ၏။ ဝေဿန္တရာမင်း သည် အလှူကြီးကို ပေးလှူလတ်သော် မြေကြီးခုနစ်ကြိမ်တိုင် တုန်လှုပ်ခြင်းသည် အကယ်စင်စစ် ဖြစ်ခဲ့အံ့။ ထိုသို့ဖြစ်ခဲ့မှု မြေလျင် ပြင်းစွာတုန်လှုပ်ခြင်း ဖြစ်ပေါ်မှု၏ အကြောင်းအထောက်အပံ့ တို့သည် ရှစ်ပါးတည်းဟူသော ထိုစကားသည်လည်း မှားယွင်းခဲ့ရာ၏။ ဤပြဿနာသည်လည်း အစွန်းနှစ်ဘက်ထွက်ပါ၏။ သိမ်မွေ့လှပါ၏။ လူသာမန်တို့ ဖြေနိုင်ခဲ့ပါ၏။ တောဝေမှု အမိုက်မှောင်ကို လည်း ပြုတတ်ပါ၏။ နက်လည်း နက်ခဲ့ပါ၏။ ထို့ပြဿနာသည် အရှင်ဘုရားသို့ အစဉ်ရောက်လာ ပါ၏။ ဤပြဿနာကို အရှင်ဘုရားနှင့်တူသော ပညာရှိကို ထား၍ ပညာနည်းသောသူသည် ဖြေခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ရာပါဟု(လျှောက်၏)။

မင်းမြတ်“ရဟန်းတို့ မြေလျင်ပြင်းစွာတုန်လှုပ်ခြင်း ဖြစ်ပေါ်မှု၏ အကြောင်းအထောက်အပံ့ တို့သည် ဤရှစ်ပါးတို့တည်း” ဟူသော စကားကိုလည်း မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူအပ်၏။ ထို့ပြင် ဝေဿန္တရာမင်းသည် အလှူကြီး ပေးလှူလတ်သော် ခုနစ်ကြိမ်တိုင် မြေကြီးတုန်လှုပ်ခြင်း သည်ကား အခါမဲ့ဖြစ်၏။ တခါတရံဖြစ်ပေါ်ခြင်းဖြစ်၏။ မြေလှုပ်ကြောင်းရှစ်မျိုးတို့မှ ကင်းလွတ် လေ၏။ ထိုသို့ကင်းလွတ်သောကြောင့် မြေလှုပ်ကြောင်း ရှစ်မျိုးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် လောက၌ မိုးဦးကျရွာသော မိုးဟုလည်းကောင်း၊ မိုးနှောင်းဆောင်း စဉ်ရွာသောမိုးဟုလည်းကောင်း၊ မိုးလယ်ဦးရွာသော မိုးဟုလည်းကောင်း ဤသို့မိုးသုံးမျိုးတို့ကိုသာ ရေတွက်အပ်ကုန်၏။ ထိုသုံးမျိုးတို့ကို လွတ်၍တပါးသော မိုးသည် အကယ်၍ကား ရွာသွန်းငြား အံ့။ ထိုမိုးကို သမုတ်အပ်ပြီး မိုးတို့ဖြင့်မရေတွက်ရ။ အခါမဲ့ရွာသောမိုးဟူ၍သာလျှင် ရေတွက် ခြင်းသို့ရောက်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဝေဿန္တရာမင်းသည် အလှူကြီးကို ပေးလှူသည် ရှိသော် ခုနစ်ကြိမ်တိုင် မြေတုန်လှုပ်ခြင်းသည်ကား အခါမဲ့ဖြစ်၏။ တရံတခါဖြစ်ပေါ်ခြင်း ဖြစ်၏။ မြေလှုပ်ကြောင်း ရှစ်မျိုးတို့မှ ကင်းလွတ်၏။ ထိုမြေလှုပ်ခြင်းကို ရှစ်ပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား ဟိမဝန္တာတောင်မှ ငါးရာသောမြစ်တို့သည် စီးထွက်ကုန်၏။ မင်းမြတ် ထိုငါးရာသောမြစ်တို့တွင်ဆယ်စင်းသော မြစ်တို့ကိုသာလျှင် မြစ်ဟူသောအရေအတွက်ဖြင့် ရေတွက်အပ်ကုန်၏။ ဤဆယ်စင်းသော မြစ်တို့သည်ကား အဘယ်တို့နည်း ဟူမူ-ဂင်္ဂါမြစ်

ယမုနာမြစ် အစိရဝတီမြစ် သရဘူမြစ် မဟီမြစ် သိန္နုမြစ် သရဿတီမြစ် ဝေတြဝတီမြစ်
ဝိတံသာမြစ် စန္ဒဘာဂါမြစ်တို့ပေတည်း။ ကြွင်းသောမြစ်တို့ကို မြစ်ဟူသော အရေအတွက်ဖြင့်
မရေတွက် မသွတ်သွင်းအပ်ကုန်၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း ဟူမူ- ထိုကြွင်းသောမြစ်
တို့သည် အမြဲစီးသော ရေမရှိသောကြောင့်တည်း။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဝေဿန္တရာ
မင်းသည် အလှူကြီးကို ပေးလှူသည်ရှိသော် ခုနစ်ကြိမ်တိုင် မြေတုန်လှုပ်ခြင်းသည် အခါမဲ့
ဖြစ်၏၊ တခါတရံ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းဖြစ်၏၊ ရှစ်ပါးသော အကြောင်းတို့မှ လွတ်၏၊ ထိုမြေလှုပ်
ခြင်းကို ရှစ်ပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

မင်းမြတ် ဥပမာတမျိုးသော်ကား မင်းအား တရာ နှစ်ရာ သုံးရာသော အမတ်တို့ရှိသည်
ဖြစ်ကုန်၏၊ ထိုအမတ်တို့တွင် ခြောက်ယောက်သော သူတို့ကိုသာလျှင် အမတ်အရေအတွက်ဖြင့်
ရေတွက်အပ်ကုန်၏။ ဤခြောက်ယောက်တို့သည် အဘယ်တို့နည်းဟူမူ- စစ်သူကြီး ပုရောဟိတ်
တရားသူကြီး ဘဏ္ဍာစိုး ထီးတော်မိုး သန်လျက်စွဲသော သက်တော်စောင့်တို့တည်း။ ထိုခြောက်
ယောက်တို့ကိုသာလျှင် အမတ်အရေအတွက်ဖြင့် ရေတွက်အပ်ကုန်၏၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်
နည်း ဟူမူ- မင်း၏ အကျိုးတို့နှင့် အလွန်ယှဉ်စပ်သောကြောင့်တည်း။ ကြွင်းသော အမတ်တို့ကို
မရေတွက်အပ်ကုန်၊ အလုံးစုံသော အမတ်တို့သည် သာမညအမတ်ဟူသော ရေတွက်ခြင်းသို့
ရောက်ကုန်၏၊ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဝေဿန္တရာမင်းသည် အလှူကြီးကို ပေးလှူသည်
ရှိသော် ခုနစ်ကြိမ်တိုင် မြေကြီးဟုန်လှုပ်ခြင်းသည် အခါမဲ့ဖြစ်၏၊ တရံတခါ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းဖြစ်၏၊
ရှစ်ပါးသော အကြောင်းတို့မှ လွတ်၏၊ ထိုမြေလှုပ်ခြင်းကို ရှစ်ပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်
မရေတွက်အပ်။

မင်းမြတ် ယခုအခါ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ဝယ် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ကျော်ကြား
ခြင်းသည် နတ်လူတို့၌ ပျံ့နှံ့၍တက်၏၊ ပြုအပ်သော ဒါန ဧည့်ဇူးရှိကုန်သော ထိုသူတို့၏
မျက်မှောက်သောကိုယ်၏ အဖြစ်၌ပင် ချမ်းသာသုခကို ခံစားရသော ကုသိုလ်ကံကို ကြားဖူးပါ၏
လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ဟုတ်ပါ၏၊ ယခုအခါ မြတ်စွာဘုရား သာသနာ
တော်ဝယ် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ကျော်ကြားခြင်းသည် နတ်လူတို့၌ ပျံ့နှံ့၍တက်၏၊ ပြုအပ်သောဒါန
ဧည့်ဇူးရှိကုန်သော ထိုသူတို့၏ မျက်မှောက်သော ကိုယ်၏ အဖြစ်၌ပင် ချမ်းသာသုခကို ခံစား
ရသော ကုသိုလ်ကံကို ကြားဖူးပါ၏၊ ထိုသူတို့သည် ခုနစ်ယောက်တို့ပါတည်း။ မင်းမြတ်
ထိုခုနစ်ယောက်တို့သည် အဘယ်သူတို့နည်း။ အရှင်ဘုရား သုမနုပန်းသည်၊ ဧကသာဓုကပုဏ္ဏား
ပုဏ္ဏသုရင်းငှါး၊ မဏ္ဍိကာမိဖုရား၊ ဂေါပါလမာတာမိဖုရား၊ သုပ္ပိယာဥပါသ်ကာမ၊ ပုဏ္ဏာမည်သော
ကျွန်မတို့ပါတည်း။ ဤခုနစ်ယောက်တို့သည် မျက်မှောက်သော ကိုယ်၏အဖြစ်၌ပင် ချမ်းသာ
သုခကို ခံစားရသောသူတို့ပါတည်း။ ဤသူတို့၏ ကျော်စောခြင်းသည်လည်း နတ်လူတို့၌ ပျံ့နှံ့၍
တက်ပါ၏။

လွန်လေပြီးသောအခါက လူ့ခန္ဓာကိုယ်ဖြင့်ပင် နတ်ပြည်သို့ ရောက်ရကုန်သော တပါးသော
သူတို့ကိုလည်း ကြားဖူးပါကုန်သလော။ အရှင်ဘုရား ဟုတ်ပါ၏ ကြားဖူးပါကုန်၏။ မင်းမြတ်
ထိုသူတို့သည်ကား အဘယ်သူတို့နည်း။ ဂုတ္တိလစောင်းသမား၊ သာဓိနမင်း၊ နေမိမင်း၊ မန္ဒာတ်မင်း
တို့တည်း။ ဤလေးယောက်သော သူတို့သည် ထိုလူ့ကိုယ်ခန္ဓာကိုယ်ဖြင့်ပင်လျှင် နတ်ပြည်သို့ ရောက်
ရကုန်၏ဟု ကြားဖူးပါကုန်၏၊ အလွန်ကြာမြင့်မှလည်း ပြုအပ်သော ကောင်းမှု မကောင်းမှုကို
ကြားဖူးပါ၏။ မင်းမြတ် လွန်လေပြီးသော အတိတ်ကာလ၌ဖြစ်စေ ယခုပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ဖြစ်စေ

ဤသည်သောသူသည် အလှူကို ပေးလှူသည့်သို့သော် တကြိမ်လည်းကောင်း နှစ်ကြိမ်လည်းကောင်း သုံးကြိမ်လည်းကောင်း မြေကြီးတုန်လှုပ်၏ဟူ၍ သင်မင်းမြတ်သည် ကြားဖူး၏လော။ အရှင်ဘုရား မကြားဖူးပါ။ မင်းမြတ် ပါဠိနုတ်တက်ခြင်း အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို သိခြင်း သင်ယူခြင်း ကြား နာခြင်း သင်ကြားမှုစွမ်းအား ဆရာ့ခြေရင်း၌ ဝပ်စင်း လေးမြတ်စွာ နာယူခြင်း အဋ္ဌကထာ နည်းနာစီးစွာ မေးမြန်းခြင်း ဆရာ့ခြေရင်း ဝပ်စင်း ဆည်းကပ်ခြင်းသည် ငါ့အား ရှိပါ၏။ သို့သော်လည်း ဤအမည်ရှိသောသူသည် ဒါနပေးလှူလတ်သော် တစ်ကြိမ်လည်းကောင်း နှစ်ကြိမ် လည်းကောင်း သုံးကြိမ်လည်းကောင်း မြေကြီးတုန်လှုပ်၏ဟု ဝေဿန္တရာမင်းမြတ်၏ အလှူမြတ် ကို ကြည်ထား၍ မကြားစဖူးချေ။ မင်းမြတ် ကဿပမြတ်စွာဘုရား သာကီဝင်မင်းမျိုးမှ ဘုရား ဖြစ်သော ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား ဤဘုရားနှစ်ဘူတို့၏ အကြား၌ အရေအတွက်ကို လွန်ကုန်သော နှစ်ပေါင်း အကုဋေတို့သည် လွန်ကုန်ပြီ။ ထိုဘုရားနှစ်ဆူ အတင်း၌လည်း “ဤမည်သောသူသည် အလှူကို ပေးလတ်သော် တစ်ကြိမ်လည်းကောင်း နှစ်ကြိမ်လည်းကောင်း သုံးကြိမ်လည်းကောင်း မြေကြီးတုန်လှုပ်၏”ဟု ငါ့အား ကြားနာဖူးခြင်းမရှိ။ မင်းမြတ် ထိုမျှလောက်သော လုံ့လဖြင့် ထိုမျှလောက်သော အားထုတ်ခြင်းဖြင့် မြေကြီး မတုန်မလှုပ်ပေ။ မင်းမြတ် ဂုဏ်ကျေးဇူးဟူသော ဝန်ဖြင့် အလွန်ပြည့်နှက်သည်ဖြစ်၍ အလုံးစုံစင်ကြယ်သော အပြုအမူဟူသော ဂုဏ်ကျေးဇူးဝန်ဖြင့် ပြည့်နှက်နေရကား မြေကြီးသည် ဆောင်ရွက်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သည်ဖြစ်၍ တုန်လှုပ်၏။ တငြိမ်ငြိမ် လှုပ်၏။ ပြင်းစွာလှုပ်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် အလွန်လေးသောဝန်တို့ဖြင့် ပြည့်နှက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လှည်း၏ ပုန်တောင်းတို့သည်လည်းကောင်း အကွပ်တံကူတို့သည်လည်းကောင်း ကွဲလေကုန်၏။ ဝင်ရိုးသည် ကျိုး၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အလုံးစုံစင်ကြယ်သော အပြုအမူဟူသော ဂုဏ်ကျေးဇူး ဝန်ဖြင့် ပြည့်နှက်နေရကား မြေကြီးသည် ဆောင်ရွက်ထားခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်သည်ဖြစ်၍ တုန်လှုပ်၏။ တငြိမ်ငြိမ်လှုပ်၏။ ပြင်းစွာလှုပ်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတမျိုးသော်ကား ကောင်းကင်ပြင်သည် လေအဟုန် ရေအဟုန်တို့ဖြင့် လွှမ်းမိုး ဖုံးအုပ်သည်ဖြစ်၍ များစွာသော ရေလုံး ရေခဲငန့်တို့ဖြင့် ပြည့်နှက်ရကား အလွန်တိုက်ခတ်သော လေကြမ်းဖြင့် တွေ့ဆုံထိခိုက်မိသောကြောင့် ချုန်း၏။ မြည်ဟည်း၏။ တကျွန်းကျွန်းအသံပြု၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြေကြီးသည် ဝေဿန္တရာမင်း၏ အလှူ၏ အစွမ်း အင်အားဟူသော ပြန့်ပွား များမြတ်သော ဝန်တို့ဖြင့် ပြည့်နှက်ရကား ဆောင်ထားခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်သည်ဖြစ်၍ တုန်လှုပ်၏။ တငြိမ်ငြိမ်လှုပ်၏။ ပြင်းစွာလှုပ်၏။ မင်းမြတ် မှန်၏။ ဝေဿန္တရာမင်း၏ စိတ်သည် တပ်မက်မှု ‘ရာဂ’၏ အစွမ်းဖြင့် မဖြစ်၊ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’၏ အစွမ်းဖြင့် မဖြစ်၊ တွေဝေမှု ‘မောဟ’၏ အစွမ်းဖြင့် မဖြစ်၊ ထောင်လွှားမှု ‘မာန’၏ အစွမ်းဖြင့် မဖြစ်၊ မကောင်းသောအမြင် ‘ဒိဋ္ဌိ’၏ အစွမ်းဖြင့် မဖြစ်၊ ညစ်နွမ်းမှု ‘ကိလေသာ’၏ အစွမ်းဖြင့် မဖြစ်၊ ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’၏ အစွမ်းဖြင့် မဖြစ်၊ မမွေ့လျော်ခြင်း ‘အရတိ’၏ အစွမ်းဖြင့် မဖြစ်၊ စင်စစ်သောကား ဒါန၏ အစွမ်းအားဖြင့် များစွာ ဖြစ်၏။ “အသို့သောအကြောင်းအားဖြင့် မလာရောက်ကုန်သေးသော ဖုန်းတောင်းယာစကားတို့သည် ငါ၏ အထံသို့ လာပါကုန်အံ့နည်း၊ လာရောက်ကုန်ပြီးသော ဖုန်းတောင်းယာစကားတို့သည် မိမိဘို့အလိုရှိတိုင်းရ၍ ဝမ်းမြောက်ခြင်း ဖြစ်ပါကုန်အံ့နည်း”ဟု ဒေါမမြတ် အလှူဒါနသို့ နှေးရှုမျှော်လင့်သော စိတ်ကိုထား၏။ မင်းမြတ် ဝေဿန္တရာမင်းသည် အမြဲမပြတ် ဆယ်ပါးသောအရာတို့၌ စိတ်ကို ထား၏။ အဘယ်ဆယ်ပါးတို့၌ ထားသနည်းဟူမူ-

ကျီးနွံစွာ ဆုံးမခြင်း၌လည်းကောင်း ညီညွတ်မျှတခြင်း၌ လည်းကောင်း သည်းခံခြင်း၌လည်းကောင်း ဣန္ဒြေကို စောင့်စည်းခြင်း၌ လည်းကောင်း အမြဲစောင့်သော သီလ၌လည်းကောင်း အခါခါစောင့်သော သီလ၌လည်းကောင်း အမျက်မထွက်ခြင်း၌လည်းကောင်း မညှဉ်းဆဲခြင်း၌ လည်းကောင်း ဖြောင့်နုန်သော စေတိသစ္စာ၌လည်းကောင်း ဖြူစင်ခြင်း၌လည်းကောင်း ဤဆယ်ပါးတို့၌ စိတ်ကိုထား၏။

မင်းမြတ် ဝေဿန္တရာမင်းသည် ကာမဂုဏ်၌ လိုလားတောင့်တမှုကို ပယ်အင်၏။ လူ့ဘဝ နတ်ဘဝကို လိုလားတောင့်တခြင်းသည် အေးငြိမ်းလေ၏။ မြတ်သောအကျင့်ကို လိုလားတောင့်တခြင်း၌သာ ကြောင့်ကြခြင်းသို့ရောက်၏။ မင်းမြတ် ဝေဿန္တရာမင်းသည် မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်းကိုပင် အပ်၏။ အလုံးစုံသောသတ္တဝါတို့အား စောင့်ရှောက်ခြင်း၌ ကြောင့်ကြခြင်းသို့ရောက်၏။ “အသို့ပျင် ဤသတ္တဝါတို့သည် ညီညွတ်ပါကုန်အံ့နည်း၊ အနာရောဂါကင်းကုန်အံ့နည်း၊ ဥစ္စာရှိပါကုန်အံ့နည်း၊ အသက်ရှည်ပါကုန်အံ့နည်း” ဟူသော စိတ်ထားသာလျှင် များစွာဖြစ်၏။ မင်းမြတ် ဝေဿန္တရာမင်းသည် အလှူပေးသည်ရှိသော် လိုအလှူကို ဘဝသမ္ပတ္တိဟူသော အကြောင်းကြောင့် ပေးလှူသည်မဟုတ်၊ ဥစ္စာရလိမ့်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ပေးလှူသည်မဟုတ်၊ တုံ့ပြန်ပေးလိုသည်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ပေးလှူသည်မဟုတ်၊ ဖြားယောင်းသွေးဆောင်လိုသောကြောင့် ပေးလှူသည်မဟုတ်၊ အသက်ရှည်လိုသောကြောင့် ပေးလှူသည်မဟုတ်၊ အဆုံးလွန်သောကြောင့် ပေးလှူသည်မဟုတ်၊ ချမ်းသာလိုသောကြောင့် ပေးလှူသည်မဟုတ်၊ နှစ်အားကြီးလိုသောကြောင့် ပေးလှူသည်မဟုတ်၊ အခြံအရံ အကျော်အစော ရလိုသောကြောင့် ပေးလှူသည်မဟုတ်၊ သားဟူသော အကြောင်းကြောင့် ပေးလှူသည်မဟုတ်၊ သမီးဟူသော အကြောင်းကြောင့် ပေးလှူသည်မဟုတ်၊ စင်စစ်သော်ကား သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကော်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ရတနာ၏ အကြောင်းကြောင့် ဤမျှလောက်သော အတုမဲ့ကင်းပြန့်ပွားခြင်းနှင့် လွန်မင်းထွတ်မြတ်လှကုန်သော ဒါနကော်မြတ်တို့ကို ပေးလှူလေသတည်း။ ထိုစကားမှန်၏။ သဗ္ဗညုဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည်—

“ပါသည် ဇာလီမင်းသားကို လည်းကောင်း ကဏ္ဍာဇိန် ချစ်သမီးကိုလည်းကောင်း၊ လင့် အလိုအကိုင်း ကျင့်သော မဒ္ဒိမိဖုရားကို လည်းကောင်း ပေးလှူစွန့်ကြဲသည် ရှိသော် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်၏အကြောင်းကြောင့်ပင် ပေးလှူစွန့်ကြဲ၏။ တစုံတခုသော စည်းစိမ်၏ ပြည့်စုံခြင်းကိုမျှ မကြံစည်” ဟု ဟောတော်မူ၏။

မင်းမြတ် ဝေဿန္တရာမင်းသည် အမျက်မထွက်သဖြင့် အမျက်သွက်သူကို အောင်နိုင်၏။ မကောင်းသူကို ကောင်းအောင်စောင့်စည်းခြင်းဖြင့် အောင်နိုင်၏။ နှမြောစဉ်းလဲသူကို ပေးကမ်းလှူဒါန်းခြင်းဖြင့် အောင်နိုင်၏။ မမှန်ပြောဆိုသူကို အမှန်ပြောခြင်းဖြင့် အောင်နိုင်၏။ အကုသိုလ်အားလုံးကို ကုသိုလ်ဖြင့် အောင်နိုင်၏။ ဤသို့ပေးလှူသော တရားသို့အစဉ်လိုက်သော ဝမ်းနားလျှင် အမှီရှိသော ထိုဝေဿန္တရာမင်း၏ အလှူ၏အကျိုးဆက်နှင့် အားကြီးသော လုံ့လတို့၏ ပြန့်စည်ပွားစည်းသောကြောင့် (ရေကိုခံသော) အောက်ခံလေကြမ်းကြီးတို့သည် လှုပ်ကုန်၏။ ဖြည်းဖြည်း တကြိမ်တကြိမ် လုံးထွေးလုံးထွေးကုန်လျက် တိုက်ခတ်ကုန်၏။ အောက်သို့ညွတ်ရှိုင်းကုန်၏။ အသက်သို့ပင် တက်ကုန်၏။ ယိမ်းယိုင်ညွတ်ကွေး နံဘေးသို့ ပျံ့ကုန်၏။ ကိုးပြတ်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သော သစ်ပင်ကြီးငယ်တို့သည် လဲ ကျကုန်၏။ မိုးတိမ်တူသည် အစုလိုက် အစုလိုက် ကောင်း ကောင်း ပင်ပြင်၌ ထိုဤလှိုင်ရှား ပြေးသွားကုန်၏။ မြို့နှင့်ပေါင်းရုံး လုံးစည်းမိသောလေတို့သည်

ကြမ်းတမ်း ပြင်းထန်ကုန်၏။ လေတို့သည် ကောင်းကင်ပြင်ကို နှိပ်နင်းကုန်လျက် တိုက်ခတ်ကုန်၏။ ဆောလျှင်စွာလွင့်မှုတ် လွင့်မှုတ်ပင့်၍ထုတ်ကုန်၏။ အသံသည် သည်းစွာကြောက်မက်ဖွယ်ဖြစ်လျက် ပေါ်ထွက်၏။ ထိုလေတို့သည် ပကတိမဟုတ်လွင့်မှုတ်ဖောက်ပြန်ခဲ့ကုန်သော် ရေသည် ဖြည်း၊ ညည်း ဖြည်းဖြည်းလှုပ်၏။ ရေလှုပ်သော် ငါးလိပ်အပေါင်းတို့သည် လှုပ်ချောက်ချားကုန်၏။ လှိုင်းတံပိုး တို့သည် အဆိုင်အဆိုင် အပြိုင်အပြိုင်ဖြစ်ကုန်၏။ ရေ၌ကျက်စားကုန်သော သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် ထိတ်လန့်ကုန်၏။ ရေလှိုင်း ရေလုံးသည် အစုံအစုံဖွဲ့ယှက် ရောပွမ်းလျက်စီး၏။ ရေလှိုင်းပုတ်ခတ်သံ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ပြင်းထန်ကြမ်းတမ်းကုန်သော ရေလုံး ရေပွက်တို့ ထကုန်၏။ ရေမြှုပ် ရေပန်းတို့ ဖြစ်ကုန်၏။ သမုဒ္ဒရာ ပင်လယ်ကြီးသည် လျှံတက်၏။ ရေသည်တူရူအဖြောင့် အထောင့်အရပ်သို့ စီးသွားပြေးထွက်၏။ ရေအလျဉ်တို့သည် အထက်သို့တက်ကာ ရေညာသို့ ရွေးရှုကုန်လျက် စီးကုန်၏။ အသုရာ ဂဠုန် နဂါး ဘီလူးတို့သည် “အသို့လေနည်း အဘယ်လေနည်း သမုဒ္ဒရာသည် ထက်အောက်ပြောင်းပြန် ဖောက်ပြန်ဦးခဲ့၏ဟကား” ဟု ထိတ်လန့်ကြကုန်၏။ ကြောက်ရွံ့သော စိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ပြေးရာလမ်းစ ရှာမှီးကြကုန်၏။ ရေအလျဉ် လှုပ်ချောက်ချား၍ ကျိုက် ကျိုက်ဆူပွက်သော် မြေအလုံးသည် တော တောင် သမုဒ္ဒရာနှင့်တကွ လှုပ်၏။ မြေကြီးတုန်လှုပ် လတ်သော် မြင်းခိုရ် သတ္တရဗွန် တောင်ထွတ် ကျောက်ထွတ် ဟူသမျှသည် ချာချာလည်၏။ မီးအုံးသော ကြိမ်ညှို့အလား ညှိတ်ပြားတံမ်းယိမ်း၏။ မြေ မြေပါကြောင့် မြေခွေး ဝက် သား ငှက်အပေါင်းတို့သည် စိတ်ထားမမှန် ဖောက်ပြန်ကုန်၏။ တန်ခိုးနည်းသော နတ်တို့သည် ငိုကြွေး အော်ဟစ်ကုန်၏။ တန်ခိုးကြီးသော နတ်တို့သည် ရယ်ရွှင်ကုန်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် ဆန်လောင်း၍ ရေအပြည့် ထည့်ထားသော ထမင်းအိုးကြီးကို ဖိုခုံ လောက်သို့ တင်လျက် အောက်မှမီးတိုက်လတ်သော် မီးသည် ရွေးဦးစွာ ထမင်းအိုးကို ပူလောင် စေ၏။ ပူလောင်သော ထမင်းအိုးသည် ရေကိုပူလောင်စေ၏။ ပူလောင်သောရေသည် ဆန်ကို ပူလောင်စေ၏။ ဆန်သည် ပူလောင်သည်ရှိသော် ပေါ်လည်းပေါ်၏။ မြုပ်လည်းမြုပ်၏။ ပွက်ပွက် ဆူ၏။ အမြှုပ်ထလျက် လျှံတက်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဝေဿန္တရာမင်းသည် လောက၌ စွန့်နိုင်ခဲ့သောသားမယားစသည်ကို စွန့်ပေ၏။ စွန့်နိုင်ခဲ့သည့် ထိုသားမယားစသည်ကို စွန့်သောထိုဝေဿန္တရာမင်း၏ အလှူဒါန၏ သဘာဝဖြစ်သော အကျိုးဆက်ကြောင့် ရေကိုခံသော အောက်ခံ လေကြီးတို့သည် ဝန်ကုန်ဆောင်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ကုန်သည်ဖြစ်၍ လွင့်မှုတ်ဖောက်ပြန် ကုန်၏။ လေကြီးတို့ လွင့်မှုတ်ဖောက်ပြန်ကုန်သော် ရေသည် တုန်လှုပ်၏။ ရေတုန်လှုပ်သော် မြေကြီး တုန်လှုပ်၏။ ဤသို့လျှင် ထိုဝေဿန္တရာမင်းလှူသော အခါ၌ ရေကိုခံသော လေ ရေ မြေကြီး ဟူသော ဤသုံးမျိုးတို့သည် အလှူကြီး၏အကျိုးဆက်ကြောင့်လည်းကောင်း ပြန့်ပွားသောအစွမ်း လုံ့လကြောင့် လည်းကောင်း တစိတ်တပမ်းတည်းကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၏။ မင်းမြတ် ဝေဿန္တရာမင်း အလှူမြတ်၏အာနုဘော်ကဲ့သို့သော ဤဝေဿန္တရာမင်း၏ အလှူနှင့်တူသော တပါးသောသူ၏ အလှူအာနုဘော်သည် မရှိပေ။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် ဣန္ဒနီလာကျောက်နီလာကြီး ဇောတိရသ် ကျောက် ကြောင်မျက်ရွဲ ပတ္တမြားညို စိန်ဖြူ မနောဟရပတ္တမြား သူရိယကန်ကျောက် စန္ဒရကန် ကျောက် ဝဇီရစိန် ခဇ္ဇောပနကကျောက် ဖုဿရာဂမည်သော ဥဿဖယားကျောက် ပတ္တမြားနီ ပတ္တမြားပြောက်ဟူသော များစွာသော ဤကျောက်မျိုးတို့သည် မြေ၌ရှိကုန်၏။ ထိုအလုံးစုံသော ကျောက်မျိုးတို့ကို လွန်၍ စကြာဝတေးမင်း၏ ပတ္တမြားရတနာကို အမြတ်ဆုံးဟူ၍ ဆိုရ၏။ မင်းမြတ် စကြာဝတေးမင်း၏ ပတ္တမြားရတနာသည် ထက်ဝန်းကျင်မှ တယူဇနာတိုင်တိုင် ထွန်းလင်း

တောက်ပ၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အလွန်ကဲဆုံးသော အသဒိသဒါနပင် ဖြစ်စေကာမူ မြေပြင်၌ အလုံးစုံသော ဒါနကိုလွန်၍ ဝေဿန္တရာမင်း၏ ဒါနကြီးကို အမြတ်ဆုံးဟူ၍ ဆိုရ၏။ မင်းမြတ် ဝေဿန္တရာမင်းသည် အလှူကြီးကို ပေးလှူသည်ရှိသော် ခုနစ်ကြိမ်တိုင်တိုင် မြေကြီး တုန်လှုပ်၏။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဘုရားရှင်တို့၏ ဂုဏ်တော်သည် လက်ဖျစ်ခတ်တီး အံ့ချီးလောက်ပါပေ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဘုရားရှင်တို့၏ ဂုဏ်တော်သည် မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေ၏။ အကြင်ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားလောင်းသာဖြစ်ပါလျက် လူများအပေါင်းနှင့် မတူမတန်သော ဤမျှ သည်းခံတော်မူနိုင်ပါပေ၏။ ဤသို့ စိတ်ရှိတော်မူပါပေ၏။ ဤသို့ အာသဝဆန္ဒတောင့်တခြင်း ရှိတော်မူပါပေ၏။ ဤသို့ အလိုရှိတော်မူပါပေ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဘုရားလောင်းတို့၏ အစွမ်းလုံးလကို ထင်ရှားပြအပ်ပါပေပြီ။ ဘုရားရှင်တို့၏ ပါရမီတော်ကိုလည်း ဒေလွန်ထွန်းလင်းစေအပ်ပါပြီ။ စရိယသုံးပါးကို ရွေးဦးစွာ ကျင့်ဆဲလည်းဖြစ်ပေသော ဘုရားရှင်တို့၏ နတ်နှင့် တကွသောလောက၌ မြတ်သည့်အဖြစ်ကိုကောင်းစွာ ပြအပ်ပါပြီ။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ကို ချီးကျူးအပ်ပါပြီ။ မြတ်စွာဘုရား၏ ပါရမီတော်ကို တောက်လွန်းစေအပ်ပါပြီ။ တိတ္ထိတို့၏ဝါဒ အဖုအထုံးကို ဖြတ်အပ်ပါပြီ။ သူတပါးတို့ စွဲဆိုခြင်း ဟူသောအိုးကို ခွဲအပ်ပါပြီ။ နက်နဲသော အမေးပုစ္ဆာ ပြဿနာကို ပေါ်လွင်အောင် ပြုအပ်ပါပြီ။ တောရွှပ်ကို အရွှပ်မရှိအောင် ပြုအပ်ပါပြီ။ ဘုရားသားတော်တို့သည် ငြိမ်းအေးဖွယ်ကို တောင်းစွာ ရအပ်ပါပြီ။ ဂိုဏ်းမှူးအမြတ်တို့ထက် မြတ်စွာသော အရှင်ဘုရား ဤအတိုင်း ဟုတ်ပါပေ၏။ ထိုအရှင်ဘုရားဆိုတိုင်းပင် ဝန်ခံပါကုန်၏ဟု (လျှောက်၏)။

လေးခုမြောက် ပထဝိစလနပဉ္စာ ပြီး၏။

၅-သိဝိရာဇစက္ခုဒါနပဉ္စာ

(သိဝိမင်း မျက်လုံးကိုထုတ်၍ ပေးလှူခြင်း ပြဿနာ)

၅။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “သိဝိမင်းသည် တောင်းခံလာသော ပုဏ္ဏားအား မျက်လုံးတော်တို့ကို ပေးလှူအပ်ကုန်၏။ စုံလုံးကန်းသည် ဖြူရလျက် တဖန် နတ်မျက်စိတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏” ဟု အရှင်ဘုရားတို့ ဆိုကုန်၏။ ဤစကားသည်လည်း အပြစ်နှင့်တကွ ဖြစ်၏။ နှိပ်ဖွယ်နှင့် တကွဖြစ်၏။ ဒေါသနှင့်တကွ ဖြစ်၏။ “အကြောင်းကို ပယ်ဖြတ်အပ်သော် အကြောင်းမဲ့လတ်သော် မှီရာမရှိလတ်သော် နတ်မျက်စိနှင့်တူသော မျက်စိ၏ ဖြစ်ခြင်းသည် မရှိ” ဟု သုတ္တန်၌ ဟောတော်မူအပ်၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန သိဝိမင်းသည် တောင်းခံလာသော ပုဏ္ဏားအား မျက်လုံးတော်တို့ကို အကယ်၍ ပေးလှူအပ်ကုန်သဆဲဖြစ်အံ့။ ထိုသို့ဖြစ်မှု “တဖန် နတ်မျက်စိတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏” ဟူသော စကားသည် မှားရာ၏။ နတ်မျက်စိတို့သည် အကယ်၍ ဖြစ်ပေါ်ကုန်သည် ဖြစ်အံ့။ ထိုသို့ဖြစ်ပေါ်မှု သိဝိမင်းသည် တောင်းခံလာသော ပုဏ္ဏားအား မျက်လုံးတော်တို့ကို ပေးလှူအပ်ကုန်၏ ဟူသော စကားသည် မှားရာ၏။ ဤပြဿနာသည်လည်း အစွန်းနှစ်ဖက် ထွက်ပါ၏။ အထုံးအဖွဲ့ဖြစ်သည်ထက် အထုံးအဖွဲ့ဖြစ်ပါ၏။ ထွေးလုံးရစ်ပတ်သည်ထက် ထွေးလုံးရစ်ပတ်ပါ၏။ ရှုပ်ထွေးသည်ထက် ရှုပ်ထွေးပါ၏။ ထိုအစွန်းနှစ်ဖက်ထွက်သော ပြဿနာသည် အရှင်ဘုရားသို့ အစဉ်ရောက်လာပါ၏။ ထိုပြဿနာ၌ ငြိမ်းအေးခြင်းငှါလည်းကောင်း ပရဝါဒပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို နှိပ်ခြင်းငှါလည်းကောင်း အလုံဆန္ဒတော်ကို ဖြစ်စေပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် သိင်္ဃမင်းသည် တောင်းခံလာသော ပုဏ္ဏားအား မျက်လုံးတော်တို့ကို ပေးလှူတော်မူ၏။ ထိုမျက်လုံးတော်တို့ကိုပေးလှူရာ၌ ယုံမှားခြင်းကိုမဖြစ်စေလင့်၊ တဖန်နတ်မျက်စိနှင့် သည်လည်း ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ ထိုသို့ နတ်မျက်စိဖြစ်ပေါ်ရာ၌လည်း ယုံမှားခြင်းကို မဖြစ်စေလင့်။ အရှင်ဘုရား နာဂသေန မေးလျှောက်ပါဦးအံ့၊ အကြောင်းကို ပယ်ဖြတ်အပ်သော် အကြောင်းမဲ့လတ်သော် မှီရာ မရှိလတ်သော် နတ်မျက်စိသည် ဖြစ်ပေါ်ပါသလောဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မဖြစ်နိုင်။ အရှင်ဘုရား အကြင်အကြောင်းကြောင့် အကြောင်းကို ပယ်ဖြတ်အပ်ပြီးသော် အကြောင်းမဲ့ လတ်သော် တည်ရာမရှိလတ်သော် နတ်မျက်စိသည် ဖြစ်၏။ ဤအရာ၌ ထိုအကြောင်းကား အဘယ်ပါနည်း၊ တိုက်တွန်းတောင်းပန်ပါ၏။ ရှေးဦးစွာ(ခိုင်လုံသော)အကြောင်းဖြင့် အကျွန်ုပ်ကို သိစေတော်မူပါလော့။

မင်းမြတ် အသို့နည်း လောက၌ အကြင်သစ္စာဖြင့် သစ္စာကို ဆိုလေ့ရှိသော သူတို့သည် သစ္စာ ဆိုခြင်း အမှုကိုပြု၏။ ထိုသစ္စာမည်သည် ရှိသည် မဟုတ်လော။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ရှိပါ၏။ လောက၌ သစ္စာဖြင့် သစ္စာဆိုလေ့ရှိကုန်သော သူတို့သည် သစ္စာဆိုခြင်းအမှုကိုပြု၍ မိုးကိုရွာစေ ကုန်၏။ မီးကို ငြိမ်းစေကုန်၏။ အဆိပ်ကို ပယ်ဖျောက်နိုင်ကုန်၏။ အခြားတပါးသော အထူးထူး အထွေထွေသော ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပါကုန်၏။ မင်းမြတ် သို့ဖြစ်လျှင် သိင်္ဃမင်း၏ သစ္စာအစွမ်း ကြောင့် နတ်မျက်စိတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏ဟူသော စကားသည် သင့်လျော်၏။ ညီညွတ်၏။ မင်းမြတ် သစ္စာအစွမ်းကြောင့် အမှီမရှိလျှင်မူလည်း နတ်မျက်စိသည်ဖြစ်၏။ သစ္စာသည်ပင် ထိုနတ်မျက်စိ ဖြစ်ရာ၌ နတ်မျက်စိဖြစ်ခြင်းငှါ မှီရာ ဖြစ်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် အလုံးစုံကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် “မိုးကြီး သည်းစွာ ရွာစေ သတည်း” ဟု သစ္စာဆိုကုန်၏။ ထိုသူတို့၏ သစ္စာဆိုသည်နှင့်ဟုပြိုင်နက် မိုးကြီးသည် ရွာ၏။ မင်းမြတ် အကြင်အကြောင်းဖြင့် မိုးကြီးသည် ရွာ၏။ ကောင်းကင်၌ ထိုမိုးရွာခြင်း၏ အကြောင်းသည် စုဝေးလျက်ရှိသလော။ အရှင်ဘုရား မရှိပါ။ ထိုမိုးကြီးရွာရာ၌ မိုးကြီးရွာခြင်းငှါ သစ္စာသည်သာ လျှင် တည်ရာအကြောင်းဖြစ်ပါ၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ထိုနတ်မျက်စိဖြစ်ခြင်း၏ ပြကတေ သော အကြောင်းသည် မရှိ၊ ဤနတ်မျက်စိ ဖြစ်ပေါ်ရာ၌ နတ်မျက်စိဖြစ်ခြင်းငှါ သစ္စာသည်သာ လျှင် တည်ရာအကြောင်းဖြစ်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတမျိုးသော်ကား အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့သည် “အလျှံ ပြောင်ပြောင် တောက်သော မီးပုံကြီးသည် ငြိမ်းစေသတည်း” ဟု သစ္စာဆိုကုန်၏။ ထိုသူတို့ သစ္စာဆိုသည်နှင့် တပြိုင်နက် အလျှံပြောင်ပြောင် တောက်သော မီးပုံကြီးသည် တခဏခြင်းဖြင့် ငြိမ်း၏။ မင်းမြတ် အကြင်အကြောင်းဖြင့် အလျှံပြောင်ပြောင်တောက်သော မီးပုံကြီးသည် တခဏခြင်းဖြင့် ငြိမ်း၏။ အလျှံပြောင်ပြောင်တောက်သော ထိုမီးပုံကြီး၌ ထိုမီးငြိမ်းခြင်း အကြောင်းသည် စုဝေးလျက် ရှိသလော။ အရှင်ဘုရား မရှိပါ။ ထိုမီးငြိမ်းရာ၌ အလျှံပြောင်ပြောင်တောက်သော ထိုမီးပုံကြီး၏ ခဏချင်းဖြင့် ငြိမ်းခြင်းငှါ သစ္စာသည်သာလျှင် တည်ရာအကြောင်းဖြစ်ပါ၏။ မင်းမြတ် ဤအတူ သာလျှင် ထိုသိင်္ဃမင်းအား ပြကတေသော အကြောင်းသည် မရှိ၊ ဤနတ်မျက်စိ ဖြစ်ရာ၌ နတ်မျက်စိ ဖြစ်ခြင်းငှါ သစ္စာသည်သာလျှင် တည်ရာအကြောင်းဖြစ်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာ တနည်းသော်ကား အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့သည် “လှော်တလော့ သေစေ တတ်သော အဆိပ်သည် ရှေးဖြစ်စေသတည်း” ဟု သစ္စာဆိုကြကုန်၏။ ထိုသူတို့ သစ္စာဆိုသည်နှင့်

တပြိုင်နက် လတ်တလော သေစေတတ်သောအဆိပ်သည် ခဏချင်းဖြင့် ဆေးဖြစ်၏။ မင်းမြတ် အကြင် အကြောင်းဖြင့် လတ်တလော သေစေတတ်သော အဆိပ်သည် ခဏချင်းဖြင့် ဆေးဖြစ်၏။ ထိုလတ်တလော သေစေတတ်သော အဆိပ်၌ ထိုအကြောင်းသည် စုဝေးလျက် ရှိပါသလော။ အရှင်ဘုရား မရှိပါ။ ထိုဆေးဖြစ်ရာ၌ လတ်တလော သေစေတတ်သော အဆိပ်၏ ခဏချင်းဖြင့် ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါ သစ္စာသည်သာလျှင် တည်ရာအကြောင်းဖြစ်ပါ၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ပြုကတော့သော အကြောင်းကို ကြည့်၍ ဤနတ်မျက်စိဖြစ်ရာ၌ နတ်မျက်စိ၏ ဖြစ်ခြင်းငှါ သစ္စာ သည်သာလျှင် တည်ရာအကြောင်းဖြစ်၏။

မင်းမြတ် အရိယာသစ္စာလေးပါးတို့ကိုလည်း ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ သစ္စာမှ တပါးသော တည်ရာအကြောင်းသည် မရှိ။ သစ္စာကို တည်ရာအကြောင်းပြု၍ အရိယသစ္စာလေးပါးတို့ကို ထိုးထွင်း၍ သိကုန်၏။ မင်းမြတ် စိန်တိုင်းပြည်၌ စိန်မင်းသည် ရှိ၏။ ထိုစိန်မင်းသည် မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ ရေညှောင်ကစားလိုသည်ဖြစ်၍ လေးလတကြိမ် လေးလတကြိမ် သစ္စာဆိုခြင်းကိုပြုလျက် ရတားနှင့် တကွ မဟာသမုဒ္ဒရာအတွင်းသို့ တယူဇနာတိုင်တိုင် သက်ဝင်လေ၏။ ထိုရထားဦး၏ ရွှေမှ ရွှေမှ ခရ လုံးကြီးသည် ရှဲဆုတ်လေ၏။ ရထားပြန်ထွက်သွားပြီးနောက် ပြန်၍လွှမ်းမိုး၏။ မင်းမြတ် ထိုမဟာ သမုဒ္ဒရာကို နတ်နှင့်တကွသော လောကသည်လည်း ပြုကတော့ ကိုယ့်အင်အားဖြင့် ရှဲဆုတ်စေခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်အံ့သော။ အရှင်ဘုရား အလွန်နေည်းသော တဖက်ဆည်၌သော်လည်း နတ်နှင့်တကွသော လောကသည် ပြုကတော့သော ကိုယ့်အင်အားဖြင့် ရေကို ရှဲဆုတ်စေခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ပါ။ မဟာ သမုဒ္ဒရာ၌ ရေကို အဘယ်မှာ ရှဲဆုတ်စေခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ပါအံ့နည်း။ မင်းမြတ် ဤအကြောင်းဖြင့် လည်း “သစ္စာဖြင့် မရောက်အပ်သောအရပ်သည် မရှိ”ဟု သစ္စာ၏ စွမ်းအားကို သိအပ်၏။

မင်းမြတ် ပါဠိလိပုတ်ပြည်၌ အသောကမည်သော တရားမင်းမြတ်သည် နိဂုံးဇနပုဒ် သူတို့နှင့် တကွသော အမတ် မင်းခစား စစ်သည်ဗိုလ်ပါ အမတ်ကြီးတို့ဖြင့် ခြံရံလျက် ရေညှစ်တို့ဖြင့် ပြည့်လှ သော ကမ်းနှင့်အသီးအမျှ ပြည့်သော အလျားယူဇနာ ငါးရာရှည်သော တယူဇနာ ကျယ်ပြန့်သော ဂင်္ဂါမြစ်ရေစီးနေသည်ကို မြင်တော်မူ၍ အမတ်ဘို့ကို “အမတ်တို့အကြင်သူသည် ဤဂင်္ဂါမြစ်ကြီးကို ရေဆန်ရေညှာသို့ ပြန်စီးစေခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်၏။ တစုံတယောက်သော ထိုသူသည်ရှိပါသလော”ဟု မိန့်ဆို၏။ အမတ်တို့သည် “မင်းမြတ် ခဲယဉ်းလှ၏”ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

ထိုဂင်္ဂါမြစ်ကမ်း၌ပင် ရပ်နေသော ဗန္ဓုမတီမည်သော ပြည့်တန်ဆာမသည် “ဤဂင်္ဂါမြစ်ကြီးကို ရေဆန်ရေညှာသို့ ပြန်စီးစေခြင်းငှါ တတ်ကောင်းအံ့လော”ဟု မင်းကြီးသည် ဤသို့ဆိုသတတ်ဟု ကြားလေ၏။ ထိုပြည့်တန်ဆာမသည် “ငါသည်ကား ပါဠိလိပုတ်ပြည်၌ ပြည့်တန်ဆာမတည်း။ အဆင်းကိုမိုလျက် အသက်မွေးရသည်ဖြစ်၍ ယုတ်ညံ့သော အသက်မွေးခြင်းရှိသော မိန်းမတည်း။ မင်းသည် ငါ၏ သစ္စာပြုခြင်းကို မြင်စေသတည်း”ဟု ဆို၏။ ထို့နောက် ထိုပြည့်တန်ဆာမသည် သစ္စာပြု၏။ ထိုပြည့်တန်ဆာမ သစ္စာပြုသည်နှင့် တပြိုင်နက် ထိုဂင်္ဂါမြစ်ကြီးသည် တဝုန်းဝုန်း မြည်လျက် လူအများကြည့်ရှုစဉ် ရေဆန်ရေညှာသို့ စီးလေ၏။

ထိုအခါ၌ အသောကမင်းသည် ရေဝဲလှိုင်းတံပိုး အဟုန်တို့ကြောင့်ဖြစ်သော ဝုန်းဝုန်းသံကို ကြား၍ အံ့ဩလျက် မဖြစ်ဖူးရုံ အံ့ဖွယ်သရဲရှိသည်ဖြစ်၍ “အမတ်တို့ အဘယ်ကြောင့် ဤ ဂင်္ဂါ မြစ်ကြီးသည် ရေဆန်ရေညှာသို့ စီးသနည်း”ဟု အမတ်တို့ကို မေးတော်မူ၏။ မင်းမြတ် ဗန္ဓုမတီ

ပြည့်တန်ဆာမသည် အရှင်မင်းမြတ်၏ စကားကို ကြား၍ သစ္စာပြုပါ၏။ ထိုပြည့်တန်ဆာမ သစ္စာ ပြုခြင်းကြောင့် ဂင်္ဂါမြစ်ကြီးသည် ရေညာသို့ ရွေးရွေးစီးပါ၏ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

ထိုအခါ အသောကမင်းကြီးသည် ထိတ်လန့်သော နှလုံးရှိသည်ဖြစ်၍ အလျင်အမြန် ကိုယ်တိုင် သွားလျက် “ဟယ် ပြည့်တန်ဆာမ သင်သည် သစ္စာပြုခြင်းဖြင့် ဤဂင်္ဂါမြစ်ကြီးကို ရေညာသို့ စီးစေ ၏ဟု ဆိုသောစကားသည် မှန်သလော”ဟု ထိုပြည့်တန်ဆာမကို မေးတော်မူ၏။ မင်းမြတ် ဟုတ်မှန် ပါ၏ဟု လျှောက်၏။ “သင်ပြည့်တန်ဆာမအား ထိုသစ္စာပြုခြင်း၌ အဘယ်အစွမ်း ခို့သနည်း၊ မရူးမသွပ်ဘဲ အဘယ်သူသည်မူလည်း သင်၏ စကားကို နာယူမည်နည်း၊ သင်သည် အဘယ်သို့ သော ဒ်စွမ်းဖြင့် ဤဂင်္ဂါမြစ်ကြီးကို ရေညာသို့ ပြန်စီးစေသနည်း”ဟု အသောကမင်းသည် မိန့်တော်မူ၏။ မင်းမြတ် “အကျွန်ုပ်သည် သစ္စာ၏ အစွမ်းဖြင့် ဤဂင်္ဂါမြစ်ကြီးကို ရေညာသို့ ပြန်စီးစေပါ၏”ဟု ထိုပြည့်တန်ဆာမ လျှောက်၏။

“(သူလင် သူသားကို) ခိုးယူတတ်သော ကာမကြူးသော သတိမရှိသော အရှက်မရှိသော ယုတ်ညံ့သော သိသပျက်သော အရှက်ကုန်သော မိုက်မဲသူကဲ့ ဖြားယောင်းလှည့်ပတ်တတ်သော သင့်အား အဘယ်သစ္စာအစွမ်းရှိသနည်း”ဟု အသောကမင်း မိန့်တော်မူ၏။ မင်းမြတ် ကျွန်တော် မျိုးမသည် ထိုဆိုတိုင်းသော သဘောရှိသည် မှန်ပါ၏။ မင်းမြတ် ထိုသို့ ဆိုတိုင်းသော သဘော ရှိသော်လည်း အကျွန်ုပ်အား သစ္စာပြုခြင်း ရှိပါ၏။ အကျွန်ုပ်သည် ယင်းသစ္စာပြုခြင်းဖြင့် အလိုရှိသော် နတ်နှင့်တကွသော လောကကို ပြန်လွန်နိုင်ရာပါ၏ဟု လျှောက်၏။ “ထိုသစ္စာပြုခြင်း သည်အဘယ်သစ္စာ ဖြစ်ပါသနည်း၊ တိုက်တွန်းပါ၏။ ငါ့ကိုလျှောက်တင်ပါလော့”ဟု အသောကမင်း မိန့်တော်မူ၏။ မင်းမြတ် အကျွန်ုပ်အား မင်းမူလည်း ဖြစ်စေ ပုဏ္ဏားမူလည်း ဖြစ်စေ ကုန်သည် မူလည်း ဖြစ်စေ သူဆင်းရဲမူလည်း ဖြစ်စေ ဆိုအပ်ပြီးသည်မှ တပါးသောသူ တစုံတယောက် ဖြစ်စေ အကြွင်းသူသည် ဥစ္စာကြေးငွေကို ပေး၏။ ထိုသူတို့အား အတူအမျှသာ လုပ်ကျွေး ပြုစုပါ၏။ “မင်းပေတည်း”ဟု အထူးအထွေ မရှိပါ။ “သူဆင်းရဲပေတည်း”ဟု မထိမဲ့မြင် ပြုခြင်းမရှိပါ။ ချစ်ခြင်း မုန်းခြင်း လွတ်ကင်း၍ ဥစ္စာရှင်ကို လုပ်ကျွေး ပြုစုပါ၏။ မင်းမြတ် အကြွင်းသစ္စာပြုခြင်းဖြင့် ကျွန်တော်မျိုးမသည် ဤဂင်္ဂါမြစ်ကြီးကို ရေညာသို့ ပြန်စီးစေပါ၏။ ဤသည်ကား အကျွန်ုပ်၏ သစ္စာပြုခြင်းပါတည်းဟု လျှောက်တင်၏။

မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် သစ္စာ၌ တည်ခွဲကုန်သော် တစုံတခုသော အကျိုးကို မရသည် မဟုတ်၊ ရကုန်လိမ့်သာတည်း။ မင်းမြတ် သိဝိမင်းသည် တောင်းခံလာသော ပုဏ္ဏားအား မျက်စိတော် တို့ကို ပေးလှူရည်း ပေးလှူအပ်ကုန်၏။ နတ်ချက်စိတို့သည်လည်း ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ ထိုနတ် မျက်စိ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည်လည်း သစ္စာပြုသောကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ “မံသစက္ခု ပျက်သည် ရှိသော် အကြောင်းမရှိလတ်သော် တည်ရာ မရှိပတ်သော် ဒိဗ္ဗစက္ခု ဖြစ်ပေါ်ခြင်းမရှိ”ဟု သုတ္တန်၌ အကြွင်းစကားကို ဟောတော်မူအပ်၏။ ထိုစကားကို ဘာဝနာဖြင့် ပြီးသော ဒိဗ္ဗစက္ခု မည်သော မျက်စိကို ရည်ချယ်၍ ဟောတော်မူအပ်၏။ ထို့ကြောင့် မင်းမြတ် သင်မင်းမြတ်သည် ဤသခု ပြဆိုသည့်အတိုင်း ဤ အကြောင်းကို မှတ်လော့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင် လှပါ၏။ ပြဿနာကို ကောင်းစွာ ဖြေရှင်းတော်မူနိုင်ပါ၏။ နှိပ်ဖွယ်ကို ကောင်းစွာ ညွှန်ကြားပြဆိုအပ်ပါပြီ။ သူတပါးတို့ စုပ်စွဲစကားကို ကောင်းစွာ ချိုးဖဲ့အပ်ပါပြီ။ ဤအတိုင်း ဟုတ်မှန်ပါပေ၏။ အရှင်ဘုရား မိန့်ဆိုတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ငါးခုမြောက် သိဝိရာဇစက္ခုဒါနပဉ္စာ ပြီး၏။

၆-ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိပဉ္စာ

(ကိုယ်ဝန်တည် ပြဿနာ)

၆။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ရဟန်းတို့ အကြောင်းသုံးပါးတို့၏ ပေါင်းဆုံညီညွတ်ခြင်းကြောင့် ကိုယ်ဝန်တည်ခြင်းဖြစ်၏။ ဤအရာ၌ အမိအဖတို့သည်လည်း ညီညွတ်ပေါင်းဆုံ စပ်ယှက်ကုန်၏။ အမိသည်လည်း မိန်းမဓမ္မတာ ဥတုလာပြီးစဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓိသန္ဓေနေမည့် သတ္တဝါသည်လည်း ရှေးရှုတည်၏။ ရဟန်းတို့ ဤအကြောင်းသုံးပါးတို့၏ ပေါင်းဆုံညီညွတ်ခြင်းကြောင့် ကိုယ်ဝန်တည်ခြင်းဖြစ်၏” ဟူသော ဤစကားတော်ကိုလည်း မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။ ဤစကားတော်သည် အကြွင်းမဲ့သော စကားတော်ပါတည်း။ အကြွင်းမထားသော စကားတော်ပါတည်း။ ပရိယာယ်မဟုတ် မုချစကားတော်ပါတည်း။ မလျှို့ဝှက်သော စကားတော်ပါတည်း။ နတ်နှင့်တကွသော လူတို့၏အလယ်၌ နေ၍ ဟောတော်မူအပ်ပါ၏။ အကြောင်းနှစ်ပါးတို့၏ ပေါင်းဆုံညီညွတ်ခြင်းကြောင့် ကိုယ်ဝန်တည်ခြင်းသည်လည်း ထင်ပါ၏။ ဒုက္ကလရသေ့သည် ပါရိကာရသေ့မ၏ ဥတုလာပြီးစအခါ၌ လက်ယာလက်မဖြင့် ချက်ကို သုံးသပ်အပ်၏။ ထိုဒုက္ကလရသေ့၏ ထိုချက်ကို သုံးသပ်ခြင်းဖြင့် သာမသတို့သား ဖြစ်လာ၏။ မာဟင်္ဂရသေ့သည်လည်း ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာမည်သော ပုဏ္ဏေးမပျို၏ ဥတုလာပြီးစအခါ၌ လက်ယာလက်မဖြင့် ချက်ကို သုံးသပ်၏။ ထိုမာတင်္ဂရသေ့၏ ထိုချက်ကို သုံးသပ်ခြင်းဖြင့် မဏ္ဍဗျအမည်ရှိသော လုလင်သည် ဖြစ်လာ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ရဟန်းတို့ အကြောင်းသုံးပါးတို့၏ ပေါင်းဆုံ ညီညွတ်ခြင်းကြောင့် ကိုယ်ဝန်တည်ခြင်းဖြစ်၏ဟု အကယ်၍ မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူသည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်မှ “သာမသတို့သားသည်လည်းကောင်း မဏ္ဍဗျလုလင်သည်လည်းကောင်း ထိုနှစ်ယောက်သော သူတို့သည်လည်း ချက်ကိုသုံးသပ်ခြင်းဖြင့်ဖြစ်လာကုန်၏” ဟူသောစကားသည် မှားရာ၏။ အရှင်ဘုရား “သာမသတို့သားသည်လည်းကောင်း မဏ္ဍဗျလုလင်သည်လည်းကောင်း ချက်ကို သုံးသပ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်လာကုန်၏”ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် အကယ်၍ ဟောတော်မူသည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်မှ “ရဟန်းတို့ အကြောင်းသုံးပါးတို့၏ ပေါင်းဆုံ ညီညွတ်ခြင်းကြောင့် သာလျှင် ကိုယ်ဝန်တည်ခြင်းဖြစ်၏” ဟူသော စကားသည်လည်းမှားရာ၏။ အစွန်းနှစ်ဘက်ထွက်သော ဤပြဿနာသည်လည်း အလွန်နက်နဲပါ၏။ အလွန်သိမ်မွေ့ပါ၏။ ပညာရှိသောသူတို့၏ အရာသာဖြစ်ပါ၏။ ထိုပြဿနာသည် အရှင်ဘုရားသို့ အစဉ်နေ့ကပ်ပါ၏။ ယုံမှားခြင်းတည်းဟူသော ခရီးစဉ်ကို ဖြတ်တော်မူပါလော့၊ ဉာဏ်တည်းဟူသော မြတ်သောဆီမီးတိုင်ကို ညှိထွန်းတော်မူပါလော့ဟု လျှောက်၏။

မင်းမြတ် “ရဟန်းတို့ အကြောင်းသုံးပါးတို့၏ ပေါင်းဆုံညီညွတ်ခြင်းကြောင့် ကိုယ်ဝန်တည်ခြင်းဖြစ်၏။ ဤအရာ၌ အမိအဖတို့သည်လည်း ညီညွတ်ပေါင်းဆုံ စပ်ယှက်ကုန်၏။ အမိသည်လည်း မိန်းမဓမ္မတာ ဥတုလာပြီးစဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓိသန္ဓေနေမည့် သတ္တဝါသည်လည်း ရှေးရှုတည်၏။ ဤသို့ အကြောင်းသုံးပါးတို့၏ ပေါင်းဆုံညီညွတ်ခြင်းကြောင့် ကိုယ်ဝန်တည်ခြင်း ဖြစ်၏”ဟု ဤတရားကိုလည်း မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။ သာမသတို့သားသည်လည်းကောင်း မဏ္ဍဗျလုလင်သည်လည်းကောင်း ချက်ကို သုံးသပ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏ဟူသော ဤတရားကိုလည်း မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ထိုသို့ဟောသည်ဖြစ်မှ အကြင်အကြောင်းဖြင့် ပြဿနာကို ကောင်းစွာဆုံးဖြတ်အပ်၏။ ထိုအကြောင်းဖြင့် အကျွန်ုပ်ကို သိစေတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် သံကိစ္စသတို့သားသည်လည်းကောင်း၊ ဣသိသိင်္ဂရသေ့သည်လည်းကောင်း၊ ကုမာရကဿပမထေရ်သည်လည်းကောင်း “ထိုသူသုံးဦးတို့သည် ဤမည်သောအကြောင်းကြောင့် (ပဋိသန္ဓေနေခြင်း) ဖြစ်ကုန်၏”ဟု သင်မင်းမြတ်ကြားဖူးသလော့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားကြားဖူးပါ၏။ ထိုသူတို့၏ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းသည် ပျံ့နှံ့၍တက်၏။ သမင်နှစ်ကောင်တို့သည် ဥတုလာပြီးစအခါ၌ နှစ်ယောက်ကုန်သောရသေ့တို့၏ ကျင်ငယ်စွန့်ရာအရပ်သို့ လာကုန်၍ သုက်နှင့်တကွသော ကျင်ငယ်ကိုသောက်ကုန်၏။ ထိုကျင်ငယ်နှင့်တကွသော သုတ်ကြောင့် သံကိစ္စသတို့သားသည် ဗညားကောင်း၊ ဣသိသိင်္ဂရသေ့သည်လည်းကောင်း၊ ဖြစ်လာကုန်၏။ ဘိက္ခုနီမကျောင်းသို့ ကပ်ဆရာကံသော ဥဒါယီမထေရ်သည် ဟပ်မက်သောစိတ်ဖြင့် ဘိက္ခုနီ၏အင်္ဂါတို့ကို တစိမ့်စိမ့်ရှုကြည့်စဉ် သုက်သည် သက်န်း၌လွှတ်၏။ ထိုအခါ အရှင်ဥဒါယီသည် ထိုဘိက္ခုနီမကို “နမ ဝားလော့၊ ဇေကိုဆောင်ခဲ့လော့၊ သင်းပိုင်ကို ပုပ်လျော်အံ့”ဟု ဤစကားကိုဆို၏။ အရှင် သင်းပိုင်ကို ဆောင်ခဲ့လော့၊ အကျွန်ုပ်သည်ပင်လျှင် ဖွပ်လျော်အံ့ဟု ဆို၏။ ထို့နောက်မှ ထိုဘိက္ခုနီသည် ဥတုလာပြီးစ အခါ၌ ထိုသုက်ကို အချို့ကို ခံတွင်းဖြင့်စုတ်ယူ၍ အချို့ကိုအင်္ဂါဇာတ်၌ ထည့်၏။ ထို့ကြောင့် ကုမာရကဿပမထေရ်ဖြစ်လာ၏။ ဤသို့ အကြောင်းကို လူအပေါင်းသည် ပြောဆိုပါ၏ဟု လျှောက်၏။

မင်းမြတ် သင်မင်းမြတ်သည် ထိုစကားကို ယုံကြည်သလော့ဟု မေးတော်မူ၏။ အရှင်ဘုရား ယုံကြည်ပါ၏။ ထိုအရာ၌ “ဤအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏”ဟု ယုံကြည်လောက်သောအကြောင်းကိုအားကြီးစွာ အမှီရပါကုန်၏ဟု လျှောက်၏။ မင်းမြတ် ဤအရာ၌ အကြောင်းကား အဘယ်ပါနည်းဟု မေးတော်မူ၏။ အရှင်ဘုရား ထွန်ယက်ခြင်းစသော ပရိကံကို ကောင်းစွာပြုပြီးသော တမန်းညွှန်ပြင်၌ မျိုးစေ့ကျသည့်ရှိသော်လျှင်စွာပေါက်ပွားသည် မဟုတ်ပါလော့ဟု လျှောက်၏။ မင်းမြတ် ပေါက်ပွားရာ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ဤအတူသာလျှင် ထိုဘိက္ခုနီမသည် ဥတုလာဆဲဖြစ်သျှက် သားအိမ်သည် ကောင်းစွာတည်သော် လာဆဲဥတုသွေးသည် အဟုန်ပြတ်စဲ၍ ရာဘီဓာတ်သည် တည်တန့်ရပ်စဲလတ်သော် ထိုသင်းပိုင်တွင်းရှိ သုက်ကိုယူ၍ ထိုသားအိမ်၌ ထည့်လေ၏။ ထိုသုက်ကိုထည့်သောကြောင့် ထိုဘိက္ခုနီမအား ကိုယ်ဝန်သည် ကောင်းစွာတည်၏။ ဤသို့ ထိုအရာ၌ ကိုယ်ဝန်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းကို ယုံကြည်ပါကုန်၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတိုင်းဟုတ်ပေ၏။ အင်္ဂါဇာတ်တွင် သုက်ရည်ဝင်သဖြင့် ကိုယ်ဝန်ဖြစ်တတ်၏ဟု ထိုအတိုင်းငါဝန်ခံ၏။ မင်းမြတ် ကုမာရကဿပမထေရ်၏ အမိာမီးတိုက်၌ သက်ဝင်ခြင်းကို သင်မင်းမြတ် ဝန်ခံနိုင်သလော့ဟု မေးတော်မူ၏။ အရှင်ဘုရား ဝန်ခံနိုင်ပါ၏။ မင်းမြတ် ကောင်းပြီ သင်ကား ငါ၏အရာသို့ ပြန်ရောက်လာပြီ။ သင်သည်ကသော အကြောင်းဖြင့်လည်း ကိုယ်ဝန်ဟုခံခြင်းကို ပြောဆိုလတ်သော် ငါ့အား အထောက်အပံ့ဖြစ်လတ္တံ့ ၊ ထိုမှတစ်ပါး အကြင်သမင်နှစ်ကောင်တို့သည် (သက်ပါသော) ကျင်ငယ်ကိုသောက်ကုန်၍ ကိုယ်ဝန်ကို ရကုန်၏။ ထိုသမင်နှစ်ကောင်တို့၏ ကိုယ်ဝန်တည်ခြင်းကို သင်မင်းမြတ် ယုံကြည်ပါ၏လော့ဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ယုံကြည်ပါ၏။ စားအပ် သောက်အပ် ခဲအပ် လျက်အပ်သော အာဟာရဟူသမျှ အားလုံးသည် သားအိမ်သို့ သက်ရောက်ပါ၏။ အကြောင်းအခွင့်သင့်စွာရှိသော် ကြီးပွားခြင်းသို့ရောက်တတ်ပါ၏။ အရှင်ဘုရား နာဂသေန စီးဆင်းတတ်သော မြစ်ဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် မဟာသမုဒ္ဒရာသို့ သက်ဝင်ပါကုန်၏။ အကြောင်းအခွင့် သင့်စွာရောက်ရှိသော် ကြီးပွားခြင်းသို့ ရောက်ပါကုန်၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤအတူသာလျှင် စားအပ် သောက်အပ် ခဲအပ် လျက်အပ်သော အာဟာရဟူသမျှ အားလုံးသည် သားအိမ်သို့ သက်ရောက်ပါ၏။ အကြောင်း

အခွင့်သင့်စွာ ရောက်ရှိသော် ကြီးပွားခြင်းသို့ ရောက်တတ်ပါ၏။ ထိုအကြောင်းကြောင့် အကျွန်ုပ် သည် ယုံကြည်ပါ၏။ ခံတွင်းမှ ဝင်ရောက်သွားခြင်းဖြင့်လည်း ကိုယ်ဝန်စွဲနေခြင်း ဖြစ်နိုင်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ကောင်းပြီ ငါ၏အရာသို့ ခိုင်မြဲစွာ သင်ကပ်ရောက်လာပြီ။ ခံတွင်းဖြင့် သောက်ခြင်း စုတ်ခြင်းဖြင့်လည်း နှစ်ပါးသောအကြောင်း၏ ပေါင်းဆုံခြင်းဖြစ်၏။ မင်းမြတ် သံကိစ္စ သတို့သား၏ လည်းကောင်း၊ ဣသိသိင်္ဂရသေ့၏ လည်းကောင်း၊ ကုမာရကဿပမထေရ်၏ လည်းကောင်း ကိုယ်ဝန်တည်ခြင်းကို ဝန်ခံပါသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ဝန်ခံပါ၏။ ပေါင်းဆုံစုဝေးခြင်းသို့ သက်ရောက်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် သာမ သတို့သားသည်လည်းကောင်း၊ မဏ္ဍုလုလင်သည်လည်းကောင်း သုံးပါးသော ပေါင်းဆုံခြင်းတို့၌ အတွင်းဝင်ကုန်၏။ ရှေးဆိုးပြီး ဝတ္ထုနှင့်ကိစ္စ တူကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ ထို အရာ၌ အကြောင်းကိုငါဆိုအံ့။ မင်းမြတ် ဒုက္ခလရသေ့နှင့် ပါရိကာ ရသေ့မ ထိုနှစ်ယောက်တို့သည် တော၌ နေကုန်၏။ ဆိတ်ငြိမ်မှုသို့ ညွတ်သော စိတ်ရှိကုန်၏။ မြတ်သော စျာန်မဂ်ဖိုလ်အကျိုးကို ရှာမှီး ကုန်၏။ အကျင့်တန်ခိုးဖြင့် ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင် ပူလောင်စေကုန်၏။ ထိုအခါက နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်းသည် ညဉ့်နံနက်တိုင်း ထိုရသေ့တို့အား ဆည်းကပ်ရန် လာရောက်၏။ ထိုသိကြားမင်း သည် ထိုရသေ့တို့အား အလေးပြုအပ်သော မေတ္တာစိတ်ရှိသည့်အဖြစ်ဖြင့် စုံစမ်းဆင်ခြင်သည် ရှိသော် နောင်အခါ၌ ထိုရသေ့နှစ်ယောက်တို့၏ မျက်စိကွယ်ပျောက်မည်ကို မြင်သောကြောင့် ထိုရသေ့တို့အား ဤသို့ ပြောဆို၏။ “အရှင်ရသေ့တို့ အကျွန်ုပ်၏ တခွန်းသောစကားကို လိုက်နာ ကြပါကုန်လော့၊ တောင်းပန်ပါ၏။ သားတယောက်ကို ဖြစ်ပါစေကုန်လော့၊ ထိုသားသည် အရှင် ရသေ့တို့အား အလုပ်အကျွေးသည် လည်းကောင်း၊ လက်ကသုံး တောင်ဝှေးသည် လည်းကောင်း ဖြစ်ပါလတ္တံ့”ဟု (ပြောဆို၏)။ သိကြားမင်း တန်တော့၊ ဤသို့သော စကားကို မပြောဆိုလင့်ဟု တားမြစ်၍ ထိုရသေ့တို့သည် ထိုသိကြားမင်း၏ စကားကို ဝန်ခံကြကုန်။ အစဉ်စောင့်ရှောက်သော အကျိုးကို လိုလားသော နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်းသည် နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ် ထိုရသေ့ တို့ကို ဤသို့ ပြောဆို၏- “အရှင်ရသေ့တို့ အကျွန်ုပ်၏ တခွန်းသောစကားကို လိုက်နာကြပါကုန်လော့၊ တောင်းပန်ပါ၏။ သားတယောက်ကို ဖြစ်ပါစေကုန်လော့၊ ထိုသားသည် အရှင်ရသေ့တို့အား အလုပ်အကျွေးသည်လည်းကောင်း၊ လက်ကသုံးတောင်ဝှေးသည်လည်းကောင်း ဖြစ်ပါလတ္တံ့”ဟု (ပြောဆို၏)။ သုံးကြိမ်မြောက်လည်း ထိုရသေ့တို့သည် “သိကြားမင်း တန်တော့၊ သင်သည် စင်စစ် ငါတို့ကို အကျိုးမရှိသည်၌ မတိုက်တွန်းပါနှင့်၊ ဤငါတို့၏ကိုယ်သည် အဘယ်အခါ၌ မပျက်မကွဲ ရှိလိမ့်မည်နည်း၊ ဤငါတို့၏ကိုယ်သည် ကွဲပျက်ရိုးဓမ္မတာ ဖြစ်၍ ကွဲပျက်ပါစေတော့၊ မဟာပထဝီ မြေကြီးသည် ပြိုပျက်သော်လည်းကောင်း၊ ကျောက်တောင်ထွတ်သည် ပြိုကျသော်လည်းကောင်း ကောင်းကင်သည် ကွဲအက်သော်လည်းကောင်း လနော့ ပြိုကျသော်လည်းကောင်း ငါတို့သည် လောကဓမ္မတာ ယုတ်မာညစ်ညမ်း တရားကြမ်းတုံးဖြင့် မရောသွက်ကုန်အံ့၊ သင်သည် ငါတို့၏ မျက်မှောက်သို့ မချဉ်းကပ်လာပါလင့်၊ သင် သိကြားမင်းသည် အနီးသို့ ကပ်ရောက်ခြင်းကြောင့် အကျွမ်းဝင်ခြင်း ဖြစ်လာ၏။ သင်သည် ငါတို့၏ အကျိုးမဲ့ကို ပြုကျင့်မည့်သူ ထင်ပါ၏”ဟု (ပြောဆိုကုန်၏)။

ထို့နောက် နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်းသည် ထိုရသေ့တို့၏ နှလုံးအလိုကို မရသည်ဖြစ်၍ အလေးပြု ကာ လက်အုပ်ချီလျက် တောင်းပန်ပြန်၏။ “အကျွန်ုပ်၏စကားကို လိုက်နာမှန် မစွမ်းနိုင်ကြမှု ပါရိကာရသေ့မ ဥတုသာသောအခါ၌ အရှင်ရသေ့သည် လက်ယာလက်မဖြင့် (ပါရိကာရသေ့မ၏) မျက်ကို သုံးသပ်ပါလော့၊ ထိုသို့ သုံးသပ်ခြင်းကြောင့် ပါရိကာရသေ့မသည် ကိုယ်ဝန်ကို ရပါလတ္တံ့။

ဤသို့ သုံးသပ်ခြင်းသည် ကိုယ်ဝန်တည်ကြောင်း ပေါင်းဆုံခြင်းပါတည်း”ဟု (လျှောက်ပြန်၏)။
 “သိကြားမင်း ငါသည် ထိုစကားကို လိုက်နာခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်၏။ ထိုမျှလောက်ဖြင့် ငါတို့၏ အကျင့်သီလသည် မပျက်၊ သင် တောင်းပန်တိုင်းပင် ဖြစ်စေတော့”ဟု ဝန်ခံကုန်၏။ ထိုအခါ နတ်ပြည်၌ ဆည်းပူးအပ်သော ကုသိုလ်အရင်းခံရှိသော နတ်သက်ကုန်ပြီးသော နတ်သက်ကုန်ခြင်း သို့ရောက်သော အလိုရှိခဲ့သော် စကြာဝတေးမင်းမျိုး၌သော်လည်း သက်ရောက်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင် သော နတ်သားတယောက်သည် ရှိ၏။ ထိုနောက် နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်းသည် ထိုနတ်သားသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ဤသို့ ပြောဆို၏ “အချင်းနတ်သား လာပါလှည့် နေသည် သင့်အတွက် ကောင်းစွာ မိုးသောက်သောနေဖြစ်ပါပေ၏။ အကျိုးပြီးစီးခြင်းသည် သင့်ထံသို့ ကပ်ရောက်ခဲ့ပြီ။ ငါသည် အကြင်အရပ်သို့ ဆည်းကပ်ခြင်းသို့ ကပ်ရောက်ခဲ့ပြီ၊ အသင်နတ်သားအား မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိသော ထိုအရပ်၌ သင်နေရခြင်းသည် ဖြစ်ပါလတ္တံ့။ သင့်လျော်သောအမျိုး၌ ပဋိသန္ဓေနေရ ခြင်းသည် ဖြစ်ပါလတ္တံ့။ ကောင်းသောမိခင် ဖခင်တို့ဖြင့် ကြီးပွားရသည် ဖြစ်ပါလတ္တံ့။ လာပါလှည့် ငါ၏စကားကို လိုက်နာပါလော့ဟု တောင်းပန်၏။ နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်လည်း ဦးခေါင်း၌ လက်အုပ် ချီလျက် တောင်းပန်၏။

ထို့နောက် ထိုနတ်သားသည် “အရှင်သိကြားမင်း အရှင်သိကြားမင်းသည် အကြင်အမျိုးကို မပြတ် အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်ပြောဆို ချီးကျူး၏။ ထိုအမျိုးသည် အဘယ်အမျိုးပါနည်း”ဟု (မေးမြန်း၏)။ ဒုက္ကလရသေ့ ပါရိကာရသေ့မ ဖြစ်ပါ၏ဟု ဖြေ၏။ ထိုနတ်သားသည် ထိုသိကြားမင်း၏ စကားကိုကြား၍ နှစ်ခြိုက်ရကား ပန်ခံ၍ “အရှင်သိကြားမင်း ကောင်းပါပြီ။ သင့်အလိုဆန္ဒ အတိုင်း ဖြစ်ပါစေတော့။ အရှင်သိကြားမင်း အကျွန်ုပ်သည် အလိုရှိခဲ့သော် တောင့်တသောအမျိုး၌ ဖြစ်နိုင်ပါ၏။ အဘယ်အမျိုး၌ဖြစ်ရအံ့နည်း၊ ဥမှပေါက်သော အဏ္ဏဇမျိုး၌မူလည်း ဖြစ်ရအံ့လော၊ သားအိမ်ဝမ်းခေါင်း၌ အောင်းရသော ဇလာဗုဇမျိုး၌မူလည်း ဖြစ်ရအံ့လော၊ အညှိ၌ဖြစ်သော သံသေဒဇမျိုး၌မူလည်း ဖြစ်ရအံ့လော၊ ၁၆ နှစ်သွင် ထင်စွာဖြစ်ရိုး သြပပါတိကမျိုး၌မူလည်း ဖြစ်ရအံ့လော”ဟု (မေးမြန်း၏)။ အချင်းနတ်သား သားအိမ်ဝမ်းခေါင်း၌ အောင်းရသော ဇလာဗုဇမျိုး၌ ဖြစ်ပါလော့ဟု (ဆို၏)။ ထို့နောက် နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်းသည် ဖြစ်လတ္တံ့ သော နေ့ရက်ကို ပိုင်းဖြတ်ရေတွက်၍ “ဒုက္ကလရသေ့အား ဤအမည်ရှိသော နေ၌ ရသေ့မသည် ဥတုပန်းပွင့်သည် ဖြစ်လတ္တံ့။ အရှင်ရသေ့ ထိုအခါ၌ သင်သည် လက်ယာလက်မဖြင့် ရသေ့မ၏ ချက်ကို သုံးသပ်ပါလော့”ဟု ပြောကြား၏။ မင်းမြတ် ထို(သိကြားမင်း ပြောကြားသော)နေ၌ ရသေ့မသည် ဥတုပန်းပွင့်လေ၏။ နတ်သားသည်လည်း ရသေ့မဝမ်းသို့ ကပ်ရောက်၍ ရှေးရှုစည်၏။ ရသေ့သည်လည်း လက်ယာလက်မဖြင့် ရသေ့မ၏ချက်ကို သုံးသပ်၏။ ဤသို့လျှင် ထိုအကြောင်း သုံးပါးတို့ ညီညွတ်ပေါင်းဆုံခြင်း ဖြစ်ကုန်၏။ ချက်ကို သုံးသပ်သဖြင့် ရသေ့မအား တပ်မက်မှု ‘ရာဂ’သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုရသေ့မအား ထိုရာဂသည် ချက်ကိုသုံးသပ်ခြင်းကိုစွဲ၍ဖြစ်၏။ သင်မင်းမြတ်သည် လွန်ကျူး၍ ကျင့်ခြင်းကိုသာ ပေါင်းဆုံခြင်းဟု မမှတ်လင့်၊ ရယ်ရှင်ခြင်း သည်လည်း ပေါင်းဆုံခြင်းပင် ဖြစ်၏။ စကားရှင်မော ပြောဆိုခြင်းသည်လည်း ပေါင်းဆုံခြင်းပင် ဖြစ်၏။ တစ်စုံစီမိမ့်ရှုကြည့်ခြင်းသည်လည်း ပေါင်းဆုံခြင်းပင်ဖြစ်၏။ ရာဂဖြစ်ခြင်းငှာ ရှေ့အဖို့ ဖြစ်သောကြောင့် သုံးသပ်ခြင်းအားဖြင့် ပေါင်းဆုံခြင်းဖြစ်၏။ ပေါင်းခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေ သက်ရောက်ခြင်းဖြစ်၏။

မင်းမြတ် မလွန်ကျူးသော်လည်း သုံးသပ်ကာမျှဖြင့် ကိုယ်ဝန်တည်ခြင်းသည်ဖြစ်၏။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် တောက်လောင်သောမီးသည် မသုံးသပ်သော်လည်း အနီးသို့ ချဉ်းကပ်လာသော

သုအား အချမ်းကို ပယ်ဖျောက်နိုင်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မလွန်ကျူးသော်လည်း သုံးသပ်ကာမျှဖြင့် ကိုယ်ဝန်တည်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။

မင်းမြတ် လေးပါးသော အကြောင်းတို့၏အစွမ်းအားဖြင့် သတ္တဝါတို့၏ ကိုယ်ဝန်တည်ခြင်း ဖြစ်၏။ ကံ၏အစွမ်းကြောင့်လည်းကောင်း ဘဝသောနီ၏ အစွမ်းကြောင့်လည်းကောင်း အမျိုး ဇာတ်၏ အစွမ်းကြောင့်လည်းကောင်း ဆုတောင်းပတ္တနာ၏ အစွမ်းကြောင့် လည်းကောင်း သတ္တဝါတို့၏ ကိုယ်ဝန်တည်ခြင်းဖြစ်၏။ စင်စစ်သော်ကား ဤသတ္တဝါအားလုံးတို့သည် ကံကြောင့် သာဖြစ်ကုန်၏။ ကံသာလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်၏။

မင်းမြတ် ကံ၏အစွမ်းကြောင့် သတ္တဝါတို့၏ ကိုယ်ဝန်တည်ခြင်းသည် အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း ဟူမူ-မင်းမြတ် များသော ကုသိုလ်အရင်းခံရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ကြွယ်ဝသော မင်းမျိုး၌ သော်လည်းကောင်း ကြွယ်ဝသော ပုဏ္ဏားမျိုး၌ သော်လည်းကောင်း ကြွယ်ဝသော သူဌေးမျိုး၌ သော်လည်းကောင်း နတ်ပြည်၌ သော်လည်းကောင်း အဉ္စိ ပဋိသန္ဓေနေရသော အဏ္ဏဇမျိုး၌ သော်လည်းကောင်း သားအိမ်၌ ပဋိသန္ဓေနေရသော ဇလာဗုဇမျိုး၌ သော်လည်းကောင်း အညိ၌ ပဋိသန္ဓေနေရသော သံသေဒဇမျိုး၌ သော်လည်းကောင်း ကိုယ်ထင်ရှားဖြစ်ရသော ဩပပါတိက မျိုး၌ သော်လည်းကောင်း အလိုရှိတိုင်းဖြစ်ကုန်၏။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် ကြွယ်ဝသော များသောဥစ္စာရှိသော များသောစည်းစိမ်ရှိသော များသောရွှေငွေရှိသော များသောနစ်သက် ဖွယ် အသုံးအဆောင်ရှိသော များသောဥစ္စာစပါးရှိသော များသောဆွေမျိုး အသင်းအပင်း ရှိသော ယောကျ်ားသည် ကျွန်မိန်းမကိုလည်းကောင်း ကျွန်ယောကျ်ားကိုလည်းကောင်း လယ်ကို လည်းကောင်း ယာကို လည်းကောင်း ရွာကိုလည်းကောင်း နိဂုံးကို လည်းကောင်း ဇနပုဒ်ကို လည်းကောင်း မည်သည့်ငတ္ထုမဆို စိတ်ဖြင့်တောင်းတ၏။ အလိုရှိတိုင်း နှစ်ဆတက် သုံးဆတက်ဖြစ် သော ဥစ္စာကိုပေး၍ ဝယ်ယူ၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် များသောကုသိုလ်အရင်းခံရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ကြွယ်ဝသော မင်းမျိုး၌သော်လည်းကောင်း ကြွယ်ဝသော ပုဏ္ဏားမျိုး၌သော် လည်းကောင်း ကြွယ်ဝသော သူဌေးမျိုး၌သော်လည်းကောင်း နတ်ပြည်တို့၌သော်လည်းကောင်း အဉ္စိ ပဋိသန္ဓေနေရသော အဏ္ဏဇမျိုး၌သော်လည်းကောင်း သားအိမ်၌ ပဋိသန္ဓေနေရသော ဇလာဗုဇမျိုး၌သော် လည်းကောင်း အညိ၌ပဋိသန္ဓေနေရသော သံသေဒဇမျိုး၌သော်လည်း ကောင်း ကိုယ်ထင်ရှားဖြစ်ရသော ဩပပါတိကမျိုး၌သော်လည်းကောင်း အလိုရှိတိုင်း ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့လျှင် ကံ၏အစွမ်းကြောင့် သတ္တဝါတို့၏ ကိုယ်ဝန်တည်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။

မင်းမြတ် ဘဝသောနီ၏အစွမ်းကြောင့် သတ္တဝါတို့၏ ကိုယ်ဝန်တည်ခြင်းသည် အဘယ်သို့ဖြစ် သနည်းဟူမူ-မင်းမြတ် လေကြောင့် ကြက်တို့၏ ကိုယ်ဝန်တည်ခြင်း ဖြစ်၏။ မိုးသံကြောင့် ဗျိုင်း အောက်တို့၏ ကိုယ်ဝန်တည်ခြင်း ဖြစ်၏။ အလုံးစုံသော နတ်တို့သည်လည်း အမိဝမ်းတိုက်၌ မကိန်း ကုန်သော သတ္တဝါတို့သဘည်း၊ ထိုသတ္တဝါတို့အား အထူးထူးသော အသွင်အပြင်အားဖြင့် ကိုယ်ဝန်တည်ခြင်း ဖြစ်၏။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် လူတို့သည် အထူးထူးသော အသွင်အပြင် အားဖြင့် မြေ၌သွားကုန်၏။ အချို့သော လူတို့သည် ရွှေမှ (အဝတ်) ဖုံးလွှမ်းကုန်၏။ အချို့သော လူတို့သည် နောက်မှ (အဝတ်) ဖုံးလွှမ်းကုန်၏။ အချို့သော လူတို့၏ အချည်းနှီးဖြစ်ကုန်၏။ အချို့သောလူတို့သည် ခေါင်းတုံးကုန်၍ ဖြူသော အဝတ်ကို ငတ်ကုန်၏။ အချို့သောလူတို့သည် သျှောင်ထုံးကုန်၏။ အချို့သောလူတို့သည် ခေါင်းတုံးကုန်၍ ဖန်ရည်ဆိုးသော အဝတ်ကို ဝတ်ကုန် ၏။ အချို့သော လူတို့သည် ဖန်ရည်ဆိုးသော အဝတ်ကို ဝတ်ကုန်၍ သျှောင်ထုံးကုန်၏။ အချို့သော လူတို့သည် ဆံကွပ်တုံးကုန်လျက် လျှော်တေသင်္ကန်းကို ဝတ်ကုန်၏။ အချို့သောလူတို့သည်

သားရေကို ဝတ်ကုန်၏။ အချိုသောလူတို့သည် ကြိုးတို့ကို (ရစ်ပတ်၍) ဝတ်ကြကုန်၏။ အလုံးစုံသော ထိုလူတို့သည်လည်း အထူးထူးသော အသွင်အပြင်အားဖြင့် မြေ၌သွားကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ထိုအလုံးစုံတို့သည် သတ္တဝါတို့ချည်းသည်သာလျှင်တည်း။ ထိုသတ္တဝါတို့အား အထူးထူးသော အမျိုးဇာတ် အသွင်အပြင်အားဖြင့် ကိုယ်ဝန်တည်ခြင်း ဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် အဝယောနိ၏ အစွမ်းဖြင့် သတ္တဝါတို့၏ ကိုယ်ဝန်တည်ခြင်း ဖြစ်၏။

အမျိုးဇာတ်၏ အစွမ်းဖြင့် သတ္တဝါတို့၏ ကိုယ်ဝန်တည်ခြင်းသည် အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း ဟူမူ-မင်းမြတ် အမျိုးမည်သည်ကား အဉ္စမြစ်သောအဏ္ဏဇမျိုး သားအိမ်၌ဖြစ်သော ဇလာဗုဇမျိုး အညှို့ဖြစ်သော သံသေဒဇမျိုး ကိုယ်ထင်ရှားဖြစ်လော့ ဥပပါတ်မျိုးဟု အမျိုးတို့သည် လေးပါးရှိကုန်၏။ ထိုလေးပါးတို့တွင် ပဋိသန္ဓေသို့ ရောက်လတ္တံ့သောသူသည် အမှတ်မရှိသော ဘုံဘဝမျိုး ဇာတ်မှလာ၍ အဏ္ဏဇမျိုး၌ အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ ထိုအမျိုး၌ ထိုဖြစ်လာသူသည် အဏ္ဏဇဖြစ်၏။ ဃ။ ဇလာဗုဇမျိုး၌။ သံသေဒဇမျိုး၌။ ဥပပါတ်မျိုး၌ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊ ထိုအမျိုး၌ ထိုဖြစ်သော သတ္တဝါသည် ဥပပါတ်ဖြစ်၏။ ထိုထိုအမျိုးတို့၌ ထိုသို့သဘောတူ၍ သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့ဖြစ်ကုန်၏။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် ဟိမဝန္တာတော၌ နေရမည်သောတောင်သို့ အလုံးစုံသော သားငှက်တို့သည် ကပ်ရောက်ကုန်၏။ (နေရတောင်သို့ ကပ်ရောက်ကုန်သော) ထိုအလုံးစုံသော သားငှက်တို့သည် မိမိတို့၏အဆင်းကိုစွန့်၍ ရွှေနှင့်တူလော့ အဆင်းတို့သည်သာ ဖြစ်ကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ပဋိသန္ဓေသို့ရောက်လတ္တံ့သော တစုံတယောက်သောသူသည် အမျိုးဇာတ်ဘုံဘဝမှလာ၍ အဏ္ဏဇမျိုးသို့ ကပ်ရောက်လာသည်ရှိသော် မိမိဖြစ်မြဲသဘော အမျိုးအနွယ်ကိုစွန့်၍ အဏ္ဏဇဖြစ်၏။ ဃ။ ဇလာဗုဇမျိုးသို့။ သံသေဒဇမျိုးသို့။ ဥပပါတ်မျိုးသို့ ကပ်ရောက်လာသည်ရှိသော် မိမိဖြစ်မြဲသဘော အမျိုးအနွယ်ကိုစွန့်၍ ဥပပါတ်ဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် အမျိုးဇာတ်၏အစွမ်းဖြင့် သတ္တဝါတို့၏ ကိုယ်ဝန်တည်ခြင်း ဖြစ်၏။

ဆုတောင်းပတ္တနာ၏ အစွမ်းဖြင့် သတ္တဝါတို့၏ကိုယ်ဝန်တည်ခြင်းသည် အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း ဟူမူ-မင်းမြတ် ဤလောက၌ သားသမီးမရှိသော များသော ဥစ္စာရှိသော ကံ ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်သော ရတနာသုံးပါး၌ ကြည်ညိုသော သီလရှိသော ကောင်းသော သဘောရှိသော အကျင့်၌ မှီသောအမျိုးသည် ရှိ၏။ များသောကုသိုလ်အရင်းခံရှိသော နတ်သားသည်လည်း စုတေခြင်း သဘောရှိ၏။ ထိုအခါ နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်းသည် ထိုအမျိုးအား အစဉ်စောင့်ရှောက်ခြင်း အလို့ငှာ ထိုနတ်သားကို “အချင်းနတ်သား ဤမည်သောအမျိုး၏ မိဖုရား၏ဝမ်းကို တောင့်တပါလော့” ဟု တောင်းပန်၏။ ထိုနတ်သားသည် ထိုသိကြားမင်း၏ တောင်းပန်ခြင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ထိုအမျိုးကို တောင့်တ၏။ မင်းမြတ် လူတို့သည် ကောင်းမှုကိုအလိုရှိကုန်၏။ စိတ်၌ကြည်ညို နှစ်ခြိုက်သော ရဟန်းကို ဤရဟန်းသည် ကပ်ရောက်လာသော် အလုံးစုံသော အမျိုး၏ ချမ်းသာခြင်းကို ဆောင်လတ္တံ့ဟု တောင်းပန်၍ အိမ်သို့ ပင့်ဆောင်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်းသည် ထိုနတ်သားကို တောင်းပန်၍ ထိုအမျိုးသို့ ဆောင်၏။ ဤသို့လျှင် ဆုတောင်းပတ္တနာ၏ အစွမ်းဖြင့် သတ္တဝါတို့၏ ကိုယ်ဝန်တည်ခြင်း ဖြစ်၏။

မင်းမြတ် သာမသတို့သားသည် နတ်တို့အရှင်သိကြားမင်း တောင်းပန်သောကြောင့် ပါရိကာရသေ့၏ဝမ်းသို့သက်ရောက်၏။ မင်းမြတ် သာမသတို့သားသည် ပြုဆည်းပူးပြီးသောကောင်းမှုရှိ၏။ အမိအဖဘို့သည် သီလရှိကုန်၏။ ကောင်းသောသဘောရှိကုန်၏။ တောင်းပန်သောသူသည် သိကြားမင်းတည်း။ သုံးယောက်သော သူတို့၏စိတ်ဖြင့် တောင့်တခြင်းကြောင့် သာမသတို့သားဖြစ်လာ၏။ မင်းမြတ် ဤလောက၌ လယ်ယာ လုပ်နည်း၌ လိမ္မာသော ယောက်ျားသည် ကောင်းစွာ

ထွန်ယက်အပ်ပြီးသော ရေလုံလောက်သောလယ်၌ မျိုးစေ့ကို စိုက်ပျိုးရာ၏။ အန္တရာယ် ကင်းလွတ်သည်ရှိသော် ထိုမျိုးစေ့ ကြီးပွားခြင်း၏ တစုံတခုသော အန္တရာယ်သည် ဖြစ်ရာဦးမည် လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မဖြစ်ရာပါ။ အရှင်ဘုရား ဘေးရန်အဖျက်အဆီးမှ ကင်းသောမျိုးစေ့သည် လျင်စွာ ကြီးပွားရာ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် သာမ သတို့သားသည် ဖြစ်ပေါ်လာမည့် အန္တရာယ်တို့မှ လွတ်မြောက်သည်ဖြစ်၍ သုံးယောက် သော သူတို့၏ စိတ်တောင့်တခြင်းကြောင့် ဖြစ်လာ၏။

မင်းမြတ် ရသေ့တို့အား စိတ်ပြစ်မှားသောကြောင့် ကြွယ်ဝသော စည်ပင်သော ဇနပုဒ်ကြီး သည် လူအပေါင်းနှင့်တကွ ပျက်စီးကင်းပျောက်သွား၏ဟု သင်မင်းမြတ် ကြားဖူးသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ကြားဖူးပါ၏။ မြေပေါ်၌ ဒဏ္ဍကတော၊ မဇ္ဈတော၊ ကာလိဂံတော၊ မာတင်္ဂတော ဟူသော ထိုအလုံးစုံသော တောသည် မြို့မှ ပြောင်းလွဲလာသော တောငင် တည်း။ ထိုအလုံးစုံသော ဇနပုဒ်တို့သည် ရသေ့တို့အား စိတ်ပြစ်မှားသောကြောင့် ပျက်စီး ကင်း ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏ဟု ကြားဖူးပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုရသေ့တို့အား စိတ်ပြစ်မှားသောကြောင့် အလွန်ကြွယ်ဝ ပြည့်စုံကုန်သော ဇနပုဒ်တို့သည် အကယ်၍ ပျက်စီး ကင်းပျောက်ကုန်သည်ဖြစ်အံ့၊ ဤသို့ဖြစ်သော် ထိုရသေ့တို့အား စိတ်ကြည်ညိုခြင်းကြောင့် တစုံတရာ ဖြစ်ရာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ဖြစ်ရာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သို့ဖြစ်လျှင် သာမ သတို့သားသည် အားကြီးကုန်သော သုံးယောက်သော သူတို့၏ စိတ်ကြည်လင်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ရ၏။ ရသေ့နှစ်ဦးတို့ ဖန်ဆင်းအပ်၏။ သိကြား ဖန်ဆင်းအပ်၏။ ကောင်းမှု ဖန်ဆင်းအပ်၏။ မင်းမြတ် ဤအတိုင်းမှတ်လော့။

မင်းမြတ် ဤသုံးယောက်သော နတ်သားတို့သည် နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်း တောင်းပန် အပ်သောကြောင့် လူတို့အမျိုးဇာတ်၌ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်သုံးယောက်တို့နည်း။ သာမ သတို့သား မဟာပနာဒမင်း၊ ကုသမင်း ဤသုံးယောက်သောသူတို့တည်း။ ဤသုံးယောက်တို့သည်လည်း ဘုရား လောင်းတို့ချည်းသာတည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကိုယ်ဝန်တည်ခြင်းကို ကောင်းစွာညွှန်းပြတော်မူအပ်ပါပေ၏။ အကြောင်းကို ကောင်းစွာ မိန့်ကြားတော်မူအပ်ပါပေ ၏။ အမှိုက်မှောင်ကို အလင်းဆောင်ပြုတော်မူအပ်ပါပေ၏။ အထွေးအရှုပ်ကို ဖြေရှင်းတော်မူအပ် ပါပေ၏။ သူတပါးတို့အယူဝါဒ သူတပါးတို့ ပြောဆိုခြင်းမှ ကင်းလွတ်ကုန်ပြီ။ ဤသို့လျှင် ဤအကြောင်းကို အရှင်ဘုရားမိန့်တော်မူသည့်အတိုင်း အကျွန်ုပ်ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ခြောက်မုမြောက် ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိပဉ္စာပြီး၏။

၇-သဒ္ဓမ္မန္တရဇာနိပဉ္စာ

(သာသနာ ကွယ် မကွယ် ပြဿနာ)

၇။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “အာနန္ဒာ ယခုအခါ သာသနာသည် အနှစ်ငါးရာပတ်လုံးသာ တည်လတ္တံ့”ဟု ဤစကားတော်ကိုလည်း မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်ပါပေ၏။ တဖန်လည်း ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူခါနီးအခါ၌ သုဘဒ္ဒပရိဗိုဇ်သည် ပြဿနာကို မေးလျှောက်အပ်သည်ဖြစ်၍ “သုဘဒ္ဒပရိဗိုဇ် ဤရဟန်းအပေါင်းတို့သည်ကား ကောင်းစွာ နေထိုင်ကုန်ငြားအံ့၊ ဤသို့နေထိုင် ကြမှု လောကသည် ရဟန္တာတို့မှ မဆိတ်မသုဉ်းသည်ဖြစ်၏”ဟု မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူအပ်

ပြန်ပါ၏။ ဤစကားသည် အကြွင်းမဲ့သော စကားတော်ပါတည်း။ ဤစကားသည့် အကြွင်းမရှိသော စကားတော်ပါတည်း။ ဤစကားသည်၊ ပရိယာယ်မဟုတ် မူချ စကားတော်ပါတည်း။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “အာနန္ဒာ ယခုအခါ သာသနာသည် အနှစ်ငါးရာတို့ပတ်လုံးသာ တည်လတ္တံ့” ဟု အကယ်၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်သည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်မှု လောကသည် ရဟန္တာတို့မှ မဆိတ်မကွယ်သည်ဖြစ်ရာ၏ ဟူသော စကားသည် မှားရာ၏၊ “လောကသည် ရဟန္တာတို့မှ မဆိတ်မကွယ်သည်ဖြစ်ရာ၏” ဟု အကယ်၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်သည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်မှု “အာနန္ဒာ ယခုအခါ သာသနာသည် အနှစ်ငါးရာတို့ပတ်လုံးသာ တည်လတ္တံ့” ဟူသော ထိုစကားသည် မှားရာ၏။ ဤပြဿနာသည်လည်း အစွန်းနှစ်ဘက်ထွက်၏။ ရှုပ်ထွေးသည်ထက် ရှုပ်ထွေးလှပါ၏။ အားကြီးသည်ထက်လည်း အားကြီးပါ၏။ အထုံးအဖွဲ့ဖြစ်သည်ထက် အထုံးအဖွဲ့ ဖြစ်ပါ၏။ ထိုပြဿနာသည် အရှင်ဘုရားသို့ အစဉ်ရောက်လာပါ၏။ ထိုပြဿနာ၌ သမုဒ္ဒရာအတွင်းသို့ ရောက်သော မကရီးကဲ့သို့ အရှင်ဘုရား၏ ဉာဏ်တော်စွမ်းဖြင့် ပျံ့နှံ့ခြင်းကို ပြတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် “အာနန္ဒာ ယခုအခါ သာသနာသည် အနှစ်ငါးရာတို့ပတ်လုံးသာ တည်လတ္တံ့” ဟု ဤစကားကိုလည်း မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူ၏။ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခါနီးအခါ၌လည်း သုတဒ္ဓိ ပရိဗိုဇ်အား “သုတဒ္ဓိပရိဗိုဇ် ဤရဟန်းတို့သည်ကား ကောင်းစွာနေကုန်ငြားအံ့၊ ဤသို့နေထိုင်ကြမှု လောကသည် ရဟန္တာတို့မှ မဆိတ်မကွယ်သည် ဖြစ်ရာ၏” ဟုလည်း မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်ပါ၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရား၏။ ထိုစကားတော် နှစ်ရပ်သည်ကား အနက် အဓိပ္ပါယ်လည်းထူး၏။ သဒ္ဓါလည်းထူး၏။ ဤသာသနာ ငါးရာဟူသော ရှေးစကားတော်သည် သာသနာတော်နှစ်ကို ပိုင်းခြား၍ ပြသော စကားတော်တည်း။ ဤရဟန္တာတို့မှ မဆိတ်မကွယ် ဟူသော နောက်စကားတော်သည် ပဋိပတ်စွမ်းအင်ကို ဖော်ပြသော စကားတော်တည်း။ ထို့ကြောင့် ထိုစကားတော်နှစ်ရပ်တို့သည် အချင်းချင်း ဝေးကွာကင်းပြတ် ခြားနားလှ၏။ မင်းမြတ် ကောင်းကင်သည် မြေကြီးမှ ဝေးကွာ ကင်းပြတ် ခြားနားသကဲ့သို့၊ ငရဲသည် နတ်ပြည်မှ ဝေးကွာ ကင်းပြတ် ခြားနားသကဲ့သို့၊ ကုသိုလ်သည် အကုသိုလ်မှ ဝေးကွာ ကင်းပြတ် ခြားနားသကဲ့သို့၊ ချမ်းသာသည် ဆင်းရဲမှ ဝေးကွာကင်းပြတ် ခြားနားသကဲ့သို့၊ မင်းမြတ် ဤအတူ သာလျှင် ထိုစကားနှစ်ရပ်တို့သည် အချင်းချင်း ဝေးကွာ ကင်းပြတ် ခြားနားကုန်၏။

မင်းမြတ် သို့သော်လည်း သင်မင်းမြတ်၏ အမေးပုစ္ဆာသည် အချည်းနှီး မဖြစ်ပါစေလင့်၊ ကိစ္စအားဖြင့် နှီးနှော၍ သင့်အား ဖြေဆိုအံ့၊ “အာနန္ဒာ ယခုအခါ သာသနာသည် အနှစ်ငါးရာတို့ပတ်လုံးသာ တည်လတ္တံ့” ဟု အကြင်စတားကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။ ထိုစကားသည် ကုန်ဆုံးလျော့ပါးသည်ကို ဖော်ပြတော်မူလျက် ကြွင်းသော သာသနာတော်ကို အာနန္ဒာ ဘိက္ခုနီမဘို့သည် အကယ်၍ သာသနာတော်၌ ရဟန်း မပြုကုန်အံ့။ သာသနာတော်သည် အနှစ်တထောင်ပတ်လုံး တည်နိုင်ရာ၏။ အာနန္ဒာ ယခုအခါ သာသနာသည် အနှစ်ငါးရာတို့ပတ်လုံးသာ တည်လတ္တံ့ဟု ပိုင်းခြားတော်မူ၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ဟောတော်မူလတ်သော် သာသနာတော်၏ ကွယ်လွန်မည်ကိုမူလည်း ဟောတော်မူသလော၊ သစ္စာလေးပါး သိခြင်းကိုမူလည်း တားမြစ်တော်မူသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မဟုတ်ပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ပျောက်ပျက်သည်ကို ပြောကြားကာ အကြွင်းကို ဖော်ပြလျက် ပိုင်းခြားတော်မူ၏။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် ဥစ္စာပျောက်ပျက်သော ယောက်ျားသည် အကြွင်း

အကျန်အားလုံးကို ယူ၍ ငါ၏ ဤမျှသောဥစ္စာသည် ပျောက်ပျက်၏။ ဤဥစ္စာကား အကြွင်း အကျန်တည်းဟူ လူအများအားပြရာ၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် ပျောက် ပျက်သည်ကိုပြတော်မူလျက် “အာနန္ဒာ ယခုအခါ သာသနာသည် အနှစ်ငါးရာတို့ ပတ်လုံးသာ တည်လတ္တံ့” ဟု နတ်လူတို့အား အကြွင်းကို ဟောတော်မူ၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် “အာနန္ဒာ ယခုအခါ သာသနာသည် အနှစ်ငါးရာတို့ပတ်လုံးသာ တည်လတ္တံ့” ဟု အကြွင်းစကားကို ဟောတော်မူ၏။ ဤစကားတော်သည် သာသနာတော်နှစ်ကို ပိုင်းဖြတ်သော စကားတော်တည်း။

ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူခါနီးအခါ၌ “သုဘဒ္ဒပရိမိုဇ် ရဟန်းတို့သည် ကောင်းစွာ နေကုန်ငြားအံ့၊ လောကသည် ရဟန္တာတို့မှ မဆိတ်မကွယ်သည် ဖြစ်ရာ၏” ဟု ရဟန်းတို့ကို ပြောကြားတော်မူလို သည်ဖြစ်၍ သုဘဒ္ဒပရိမိုဇ်အား မိန့်တော်မူသော စကားသည် ပဋိပတ္တိစွမ်းအင်ကို ပြသောစကား တည်း။ သင်သည်ကား ထိုအပိုင်းအခြားကို လည်းကောင်း၊ ထိုသို့ ဖော်ပြခြင်းကိုလည်းကောင်း တူသောသဘောကို ပြု၏။ သင်မင်းမြတ်၏ အလိုဆန္ဒသည် တူသောသဘောကို အကယ်၍ အလိုရှိ တုံ့အံ့၊ တူသောသဘောကို ပြု၍ ဖြေဆိုအံ့၊ မပျံ့လွင့်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ကောင်းစွာနာလော့ နှလုံးသွင်းလော့။

မင်းမြတ် ဤအရာ၌ ရေသစ်ဘို့ဖြင့် ပြည့်လုံသော ကန်ပေါင်ကို လှံတက်သော ရေရှိသော ထက်ဝန်းကျင်မှ ကန်ပေါင်ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ကန်ပေါင်အပိုင်းအခြားအားဖြင့် ပြုအပ်သော တဘက်သည်ကန်သည် ရှိသည်ဖြစ်ရာ၏။ ထိုတဘက်သည်ကန်၌ ရေမကုန်မခန်းမီသာ ရေ၏အထက်၌ မိုးကြီးသည် အထပ်ထပ် အစဉ်မပြတ်ဘဲ ရွာသွန်းရာ၏။ မင်းမြတ် ထိုတဘက်သည်ကန်၌ ရေသည် ကုန်ခန်းခြင်း လျော့ပါးခြင်းသို့ ရောက်ရာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ရေကုန်ခန်း ခြင်း လျော့ပါးခြင်းသို့ မရောက်ရာပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အဘယ်အကြောင်းကြောင့် နည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မိုးအစဉ်မပြတ်သည် အဖြစ်ကြောင့် ပါတည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်မြတ်တည်း ဟူသော သူတော်ကောင်းတရားကန်တော်ကြီးသည် အကျင့်သီလဂုဏ် ဝတ်အကျင့်ဟူသော ညစ်ကြေးမတင် ဖြူစင်သော ရေသစ်ဘို့ဖြင့် ပြည့်လုံလျက် သာသနာကန်တော်ကြီး၏ ကန်ပေါင်ကိုလွန်၍ ဘဝဂ် တိုင်အောင် လှံတက်ပွားစီးသျက် တည်၏။ ထိုသာသနာကန်တော်ကြီး၌ ဘုရားသားတော်တို့သည် အကျင့်သီလဂုဏ် ဝတ်အကျင့်တည်းဟူသော မိုးခရကို အစဉ်မပြတ် အထပ်ထပ် ရွာစေကုန်ငြားအံ့၊ ဤသို့ရွာသွန်းကုန်မှုကား ဤဘုရားရှင်၏ သာသနာတော်မြတ် တည်းဟူသော သူတော်ကောင်း တရား ကန်တော်ကြီးသည် ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး တည်ရာ၏။ လောကသည် ရဟန္တာ တို့မှ မဆိတ်မကွယ်သည် ဖြစ်ရာ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤအကြောင်းကို ရည်ရွယ်တော်မူ၍ “သုဘဒ္ဒပရိမိုဇ် ဤရဟန်းတို့သည် ကောင်းစွာနေကုန်ငြားအံ့၊ လောကသည် ရဟန္တာတို့မှ မဆိတ် မကွယ်သည် ဖြစ်ရာ၏” ဟု ဟောတော်မူ၏။

မင်းမြတ် ထို့ပြင် ဤအရာ၌ ကြီးမားသော မီးပုံကြီးသည် ပြောင်ပြောင်တောက်သည်ရှိသော် မြက်ခြောက် ထင်းခြောက် နွားချေးခြောက်တို့ကို အထပ်ထပ် ဆောင်ပို့ကုန်ငြားအံ့၊ မင်းမြတ် ထိုမီးပုံကြီးသည် ငြိမ်းရာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မငြိမ်းရာပါ၊ ထိုမီးပုံကြီးသည် အလွန်အမင်း တောက်ပရာပါ၏။ အလွန်အမင်း ထွန်းလင်းရာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် တသောင်းသော လောကဓာတ်၌ ဘုရားရှင် သာသနာတော်မြတ် သည်လည်း အကျင့်သီလဂုဏ် ဝတ်အကျင့်ဖြင့် တောက်ပ၏။ ထွန်းလင်း၏။ မင်းမြတ် ထို့ထက်

အလွန် ဘုရားသားတော်တို့သည် ငါးပါးသော ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်နိုင်ကြောင်း အင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံကုန်လျက် အမြဲမပြတ် မမေ့မလျော့ကုန်ဘဲ အကယ်၍ အားထုတ်ကုန်ငြားအံ့၊ အဓိသီလ စသော သိက္ခာသုံးပါးတို့၌ လိုလားသော အာသာဆန္ဒ ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ကျင့်ကုန်ငြားအံ့၊ စာရိတ္တသီလကိုလည်းကောင်း၊ ဝါရိတ္တသီလကိုလည်းကောင်း အပြည့်အစုံဖြင့် ကျင့်ကုန်ငြားအံ့၊ ဤသို့ ကျင့်ကုန်သည်ရှိသော် ဤဘုရားရှင် သာသနာတော်မြတ်သည် အလွန်အမင်း ရှည်မြင့်စွာ သော ကာလပတ်လုံး တည်ရာ၏၊ လောကသည် ရဟန္တာတို့မှ မဆိတ်မကွယ်သည် ဖြစ်ရာ၏၊ ဤသို့လျှင် ဤအကြောင်းကို ရည်ရွယ်တော်မူ၍ “သုဘဒ္ဒိပရိမိဇ် ဤရဟန်းတို့သည် ကောင်းစွာ နေကုန်ငြားအံ့၊ လောကသည် ရဟန္တာတို့မှ မဆိတ်မကွယ်သည် ဖြစ်ရာ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။

မင်းမြတ် ထို့ပြင်ဤအရာ၌ ချောညက်ညီညွတ်သည်ဖြစ်၍ ကောင်းစွာ ပွတ်တိုက်သောကြောင့် အရောင်ထိန်လင်း အညစ်အကြေးကင်းသော မှန်ပြင်ကို သိမ်မွေ့နူးညံ့သော ဂွေနှီမွန်ဖြင့် အထပ် ထပ် ပွတ်တိုက်ကုန်ငြားအံ့၊ မင်းမြတ် ထိုမှန်ပြင်၌ အညစ်အကြေး ရှည်မြင့်မြို့အညစ်သည် ဖြစ်ရာ သလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မဖြစ်ရာပါ၊ စင်စစ် ညစ်ကြေးမတင် စင်ကြယ်သည်ထက် စင်ကြယ်သည်သာ ဖြစ်ရာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်သည် ပကတိအညစ်အကြေး ကင်းစင်၏၊ ကိလေသာ အညစ်အကြေး မြို့မွန်ကင်း ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်မြတ်ကို ဘုရားသားတော်တို့သည် အကျင့်သီလဂုဏ် ဝတ် အကျင့်နှင့် ကိလေသာ ခေါင်းပါးကြောင်း ဓုတင်ဂုဏ်ကျေးဇူးဖြင့် အကယ်၍ ကောင်းစွာ မှတ်သား ကျင့်ဆောင်ကုန်ငြားအံ့၊ ဤသို့ မှတ်သား ကျင့်ဆောင်ကုန်သည်ရှိသော် ဤမြတ်စွာ ဘုရား သာသနာတော်မြတ်သည် ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး တည်ရာ၏၊ လောကသည်လည်း ရဟန္တာတို့မှ မဆိတ်မကွယ်သည် ဖြစ်ရာ၏၊ ဤသို့လျှင် ဤအကြောင်းကို ရည်ရွယ်တော်မူ၍ “သုဘဒ္ဒိပရိမိဇ် ဤရဟန်းတို့သည် ကောင်းစွာနေကုန်ငြားအံ့၊ လောကသည် ရဟန္တာတို့မှ မဆိတ် မကွယ်သည်ဖြစ်ရာ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာ တော်သည် အကျင့်ပဋိပတ်လျှင် အရင်းအမြစ်ရှိ၏၊ အကျင့်ပဋိပတ် မကုယ်သည်ရှိသော် အကျင့် ပဋိပတ်လျှင် အကြောင်းရှိသော သာသနာတော်သည် တည်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂဓေန “သာသနာတော် ကွယ်ပျောက်ခြင်း” ဟူ၍ အကြင်စကားကို ဆို၏၊ ထိုစကားသည် အဘယ်ပါနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သာသနာတော် ကွယ်ပျောက် ခြင်းတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း ဟူမူ-မဂ်ဖိုလ်ရမှု “အဓိဂမ” ကွယ်ခြင်း၊ အကျင့် “ပဋိပတ်” ကွယ်ခြင်း၊ ရဟန်းအသွင် “လိဂ်” ကွယ်ခြင်းတို့တည်း။ မင်းမြတ် မဂ်ဖိုလ်ရမှု “အဓိဂမ” ကွယ်ပျောက်သည်ရှိသော် ကောင်းစွာ ကျင့်သောသူအားလည်း မဂ်ဖိုလ်ကိုသိမှု မဖြစ်၊ အကျင့် “ပဋိပတ်” ကွယ်ပျောက်သည်ရှိသော် သိက္ခာပုဒ် ပညတ်တော်သည် ကွယ်ပျောက်၏၊ ရဟန်း အသွင်အပြင်သည်သာလျှင် တည်၏။ ရဟန်းအသွင်အပြင် “လိဂ်” ကွယ်ပျောက်သည် ရှိသော် သာသနာတော် အစဉ်အဆက် ပြတ်တော့၏၊ မင်းမြတ် ဤသုံးပါးတို့သည် သာသနာ ကွယ်ပျောက်ခြင်းတို့တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂဓေန ပြဿနာကို “ကောင်းစွာ သိစေအပ်ပါ၏၊ နက်နဲသည်ကို ပေါ်လွင် အောင် ပြုတော်မူအပ်ပါပေ၏၊ အထုံးအဖွဲ့ကို ဖျက်ဆီးတော်မူနိုင်ပါပေ၏၊ ဂိုဏ်းဆရာမြတ်တို့ထက် မြတ်သော အရှင်ဘုရားသို့ ကပ်ရောက်ကုန်သည်ရှိသော် တပါးသော အယူတို့သည် ပျောက်ပျက်

ကုန်ပြီ၊ မကောင်းသော အယူတို့ကို ချိုးဖျက်အပ်ကုန်ပြီ၊ အရှင်ဘုရားသည် (တပါးသောအယူတို့) အရောင်အဝါမရှိသည်ကို ပြုတော်မူအပ်ပါလေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ခုနစ်ခုမြောက် သဒ္ဓမ္မန္တရဓာနပဉ္စာ ပြီး၏။

ဂ-အကုသလစ္ဆေဒနပဉ္စာ

(မြတ်စွာဘုရား အကုသိုလ်အကြွင်းမဲ့ဖြတ်,မဖြတ် ပြဿနာ)

ဂ။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန မြတ်စွာဘုရားသည် အကုသိုလ်အားလုံးကို ကုန်ခန်း လောင်ကျွမ်းစေ၍ သဗ္ဗညုအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူပါသလော၊ ထိုသို့မဟုတ် အကုသိုလ်တို့ကို အကြွင်းထားလျက် ကုန်ခန်းလောင်ကျွမ်းစေ၍ သဗ္ဗညုအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူပါသလောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် အကုသိုလ်အားလုံးကို ကုန်ခန်းလောင်ကျွမ်းစေ၍ သဗ္ဗညုအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူ၏၊ မြတ်စွာဘုရားအား အကုသိုလ် အကြွင်းအကျန် မရှိဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်၌ ဒုက္ခဝေဒနာတို့သည် ဖြစ်ဖူးကုန်သည် မဟုတ်ပါလောဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဖြစ်ဖူးကုန်၏၊ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ (သီတင်းသုံးစဉ်) ကျောက်ချပ်လွှာသည် မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်ကို ထိခိုက် ဖောက်ခွဲအပ်၏၊ ဝမ်းသွေးသွန်သော ရောဂါဖြစ်၏၊ ကိုယ်တော်သည် တောင့်တင်း ခက်မာသည်ရှိသော် ဇီဝကဆေးဆရာသည် ဝမ်းလျှောခြင်းကို ပြုအပ်၏၊ လေနာဖြစ်လတ်သော် အလုပ်အကျွေး မထေရ်သည် ရေနွေးကို ရွာမှီးစီရင်အပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန မြတ်စွာဘုရားသည် အကုသိုလ်အားလုံးကို ကုန်ခန်းလောင်ကျွမ်းစေ၍ သဗ္ဗညုအဖြစ်သို့ အကယ်၍ ရောက်သည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်မှု ကျောက်ချပ်လွှာသည် မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်ကို ထိခိုက်ဖောက်ခွဲအပ်၏၊ ဝမ်းသွေးသွန်သော ရောဂါသည်လည်း ဖြစ်၏ဟူသော ထိုစကားသည် မှားရာ၏၊ ကျောက်ချပ်လွှာသည် မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်ကို အကယ်၍ ထိခိုက်ဖောက်ခွဲအပ်သည်ဖြစ်အံ့၊ ဝမ်းသွေးသွန်သော ရောဂါသည်လည်း အကယ်၍ ဖြစ်အံ့သို့ဖြစ်လျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် အကုသိုလ်အားလုံးကို ကုန်ခန်းလောင်ကျွမ်းစေ၍ သဗ္ဗညုအဖြစ်သို့ ရောက်၏ဟူသော ထိုစကားသည် မှားရာ၏၊ အရှင်ဘုရား ကံနှင့် ကင်း၍ ခံစားမှု 'ဝေဒနာ'သည်မရှိ၊ ထိုခံစားမှု 'ဝေဒနာ' အားလုံးသည် ကံလျှင်အကြောင်းရင်းရှိ၏၊ ထိုဝေဒနာကို ကံကြောင့်သာလျှင် ခံစားရ၏၊ ဤပြဿနာသည်လည်း အစွန်းနှစ်ဘက် ထွက်ပါ၏၊ အရှင်ဘုရားသို့ အစဉ်ရောက်ပါ၏၊ အရှင်ဘုရားသည် ထိုပြဿနာကို ဖြေရှင်းတော်မူပါဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် ထိုခံစားမှု 'ဝေဒနာ' အားလုံးသည် ကံလျှင် အကြောင်းရှိသည် မဟုတ်၊ မင်းမြတ် ရှစ်ပါးသော အကြောင်းတို့ကြောင့် ခံစားမှု 'ဝေဒနာ'တို့သည် ဖြစ်တတ်ကုန်၏၊ ယင်းအကြောင်းရှစ်မျိုးတို့ကြောင့် များစွာသော သတ္တဝါတို့သည် ဝေဒနာတို့ကို ခံစားကြရကုန်၏၊ အဘယ်ရှက်မျိုးတို့ကြောင့် ခံစားကြရကုန်သနည်းဟူမူ-မင်းမြတ် ဤလောက၌ အချို့သော ဝေဒနာတို့သည် လေကြောင့်လည်း ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏၊ သည်းခြေကြောင့်လည်း ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏၊ သလိပ်ကြောင့်လည်း ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏၊ လေ သည်းခြေ သလိပ် သုံးပါး

အစုအဝေး ‘သန္နိပါတ်’ ကြောင့်လည်း ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ ဥတုဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင့်လည်း ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ မသင့်သော အစာအာဟာရကြောင့်လည်း ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ လုံ့လကြောင့်လည်း ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤလောက၌ အချို့သော ဝေဒနာတို့သည် ကံ၏အကျိုးကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤရှစ်ပါးသော အကြောင်းတို့ကြောင့် များစွာသော သတ္တဝါတို့သည် ဝေဒနာတို့ကို ခံစားရကုန်၏။ ထိုရှစ်မျိုးတို့တွင် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် “သတ္တဝါတို့ကို ကံက ညှဉ်းဆဲ၏” ဟု ဆိုကုန်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ခုနစ်ပါးသော အကြောင်းတို့ကို ငယ်ကုန်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စကားသည် မှားရာ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အကြင်လေကြောင့် ဖြစ်သော အနာ သည်းခြေကြောင့် ဖြစ်သော အနာ သလိပ်ကြောင့် ဖြစ်သော အနာ လေသည်းခြေ သလိပ် သုံးပါးအစုအဝေး ‘သန္နိပါတ်’ ကြောင့် ဖြစ်သော အနာ ဥတုဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော အနာ မသင့်သော အစာအာဟာရကြောင့် ဖြစ်သော အနာ လုံ့လကြောင့် ဖြစ်သော အနာမျိုးသည် ရှိပါ၏။ ထိုအနာအားလုံးတို့သည် ကံသာလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိပါကုန်၏။ ထိုအနာအားလုံးတို့သည် ကံကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်ပါကုန်၏ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် ထိုအနာအားလုံးတို့သည် ကံကြောင့်သာလျှင် အကယ်၍ ဖြစ်ကုန်ငြားအံ့။ ထိုအနာ နေဂါတို့၏ မိမိတို့၏ သီးခြားအဖို့အစုအားဖြင့် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာတို့သည် မဖြစ်ပေကုန်ရာ၊ မင်းမြတ် လေသည် ပျက်သည်ရှိသော် အအေး အပူ ဆာလောင်မှု မှတ်သိပ်မှု အစားလွန်မှု အထိုင်အရပ်များမှု အလွန်အားထုတ်မှု အပြေးအလွှားလွန်မှု လုံ့လပယောဂလွန်မှု ကံ၏အကျိုးဟူသော ဤဆယ်ပါးသော အကျိုးကြောင့် ပျက်၏။ ထိုဆယ်ပါးတို့တွင် ရှေးကိုးပါးတို့သည် အတိတ်ဘဝ၌ မဖြစ်ကုန်၊ အနာဂတ်ဘဝ၌ မဖြစ်ကုန်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌သာ ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် “ဝေဒနာအားလုံးတို့ကို ကံကြောင့်သာဖြစ်ကုန်၏” ဟု မဆိုရကုန်။ မင်းမြတ် သည်းခြေပျက်သော် အအေး အပူ မသင့်သော အစာအာဟာရဟူသော သုံးပါးသော အကြောင်းကြောင့် ပျက်၏။ မင်းမြတ် သလိပ်ပျက်သော် အအေးအပူ စားဖွယ်သောက်ဖွယ်ဟူသော သုံးပါးသော အကြောင်းကြောင့်ပျက်၏။ မင်းမြတ် အကြင်လေသည်လည်းကောင်း အကြင်သည်းခြေသည်လည်းကောင်း အကြင်သလိပ်သည်လည်းကောင်း ထိုထို မိမိတို့၏ ပျက်ကြောင်းတို့ဖြင့် ပျက်လတ်၍ ရောနှောပူးပေါင်းသည့် ဖြစ်လျက် မိမိ မိမိတို့နှင့် ဆိုင်ရာဝေဒနာကို တိုးပွားအောင်ငင်ဆွဲ၏။ မင်းမြတ် ဥတုပျက်၍ ဖြစ်သော ဝေဒနာသည် ဥတုပျက်သောကြောင့် ဖြစ်လေ၏။ မသင့်သော အစာအာဟာရကြောင့် ဖြစ်သော ဝေဒနာသည် မသင့်သော အစာအာဟာရကြောင့် ဖြစ်၏။ မင်းမြတ် လုံ့လကြောင့် ဖြစ်သော ဝေဒနာသည်ကား ပစ္စုပ္ပန်တွင် ပြုလုပ်သော အမှုကြောင့် ဖြစ်သော ဝေဒနာသည်ရှိ၏။ ရှေးကံအကျိုးဖြစ်သော ဝေဒနာသည် ရှိ၏။ ကံ၏အကျိုးကြောင့် ဖြစ်သော ဝေဒနာသည် ရှေး၌ ပြုလုပ်အပ်သော ကံကြောင့်ဖြစ်၏။ မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် ကံအကျိုးကြောင့် ဖြစ်သော ဝေဒနာသည် နည်း၏။ ထိုမှကြွင်းသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သော ဝေဒနာသည်များ၏။ ထိုသို့ဝေဒနာ ဖြစ်ရာ၌ သူမိုက်တို့သည် “အလုံးစုံသော ဝေဒနာကို ကံအကျိုးကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်၏” ဟု အယူသည်းကြကုန်၏။ ထိုကံကို ဘုရားညဏ်တော်နှင့်ကင်း၍ ခြားနားပိုင်းဖြတ်ခြင်းကို ပြုလုပ်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်။

မင်းမြတ် ခြေတော်ကို ကျောက်ချပ်လွှာ ထိခိုက် ဖောက်ခွဲအပ်သည်ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား ခံစားရသော ဝေဒနာသည် လေကြောင့် ဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်ချေ။ သည်းခြေကြောင့်

ဖြစ်သည်လည်းမဟုတ်ချေ၊ သလိပ်ကြောင့်ဖြစ်သည်လည်းမဟုတ်ချေ၊ လေ သည်းခြေ သလိပ် သုံးပါးအစုအဝေး၊ ‘သန္နိပါတ်’ကြောင့် ဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်ချေ၊ ဥတုပျက်၍ ဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်ချေ၊ မသင့်သောအစာကြောင့်ဖြစ်သည်လည်းမဟုတ်ချေ၊ ကံအကျိုးကြောင့်ဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်ချေ၊ လုံ့လကြောင့်သာဖြစ်ပေ၏၊ မင်းမြတ် ဒေဝဒတ်သည် ဘဝသိန်းပေါင်းများစွာတို့ ပတ်လုံး မြတ်စွာဘုရားအပေါ်၌ ရန်ငြိုးဖွဲ့ခဲ့၏၊ ထိုဒေဝဒတ်သည် ထိုရန်ငြိုးဖြင့် ကြီးမား လေးလံသော ကျောက်လုံးကို (ယန္တရားဖြင့်) ယူ၍ “မြတ်စွာဘုရား၏ ဦးခေါင်းတော်ထက်၌ ချအံ့” ဟု လွှတ်လိုက်၏၊ ထိုအခါ တပါးကုန်သော ကျောက်တောင်ထွတ် နှစ်ခုရှိသည် လာကုန်၍ ထိုဒေဝဒတ်လွှတ်လိုက်သော ကျောက်လုံးကြီးကို မြတ်စွာဘုရားထံသို့ မရောက်မီသာလျှင် ခံလင့်ကုန်၏၊ ထိုကျောက်တောင်ထွတ် နှစ်ခုတို့၏ တိုက်ခတ်မိခြင်းကြောင့် ကျောက်ချပ်လွှာသည် ကွဲထွက်ကာ ခဉ်ကျလျက် မြတ်စွာဘုရား၏ခြေတော်၌ ကျ၍ သွေးကို ဖြစ်စေ၏၊ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရား၏ ဤသွေးစိမ်းတည်သော ဝေဒနာသည် ရှေးကံ ဝိပါက်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပစ္စုပ္ပန်လုံ့လပြုမှုကြောင့် လည်းကောင်း ဖြစ်ရလေ၏၊ ထိုနှစ်မျိုးထက်အလွန် တပါးသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဝေဒနာသည် မရှိ။

မင်းမြတ် လယ်ယာမကောင်းသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ မျိုးစေ့မကောင်းသောကြောင့် လည်းကောင်း မျိုးစေ့သည် ကောင်းစွာ မဖြစ်ထွန်းသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာ ဘုရား၏ ဤသွေးစိမ်းတည်သော ဝေဒနာသည် ရှေးကံဝိပါက်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပစ္စုပ္ပန် လုံ့လပြုမှုကြောင့်လည်းကောင်း ဖြစ်ရလေ၏၊ ထိုနှစ်မျိုးထက်အလွန် တပါးသောအကြောင်း ကြောင့် ဖြစ်သော ဝေဒနာသည် မရှိ။

မင်းမြတ် ဥပမာတမျိုးသော်ကား ဝမ်းတွင်းဓာတ် ပျက်စီးသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ အာဟာရဓာတ် ပျက်စီးသောကြောင့် လည်းကောင်း စားဖွယ်သည် ကောင်းစွာ မကြေကျက်၊ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ ဤဝေဒနာသည် ကံဝိပါက်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပစ္စုပ္ပန်လုံ့လပြုမှုကြောင့် လည်းကောင်း ဖြစ်ရလေ၏၊ ထိုနှစ်မျိုးထက်အလွန် တပါးသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဝေဒနာသည် မရှိ၊ မင်းမြတ် စင်စစ်ကေန့်အမှန်သော်ကား မြတ်စွာ ဘုရားအား ကံဝိပါက်ကြောင့်ဖြစ်သော ဝေဒနာသည် မရှိ၊ မသင့်သော အစာအာဟာရကြောင့် ဖြစ်သော ဝေဒနာသည် မရှိ၊ ကြွင်းကုန်သော(ခြောက်ပါးသော) အကြောင်းသမုဋ္ဌာန်တို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားအား ဝေဒနာသည် ဖြစ်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် ကြွင်းသော အကြောင်းဖြစ်သော ထိုဝေဒနာဖြင့်လည်း မြတ်စွာဘုရားကို အသက်(ဇီဝိတိန္ဒြေ)မှ ချခြင်းငှါ မတတ်နိုင်။

မင်းမြတ် မဟာဘုတ်လေးပါးလျှင် အရင်းရှိသော ဤကိုယ်၌ အလိုရှိအပ်ကုန် အလိုမရှိအပ် ကုန်သော ကောင်းမကောင်းသော ဝေဒနာတို့သည် ကျရောက်တတ်ကုန်၏၊ မင်းမြတ် ကောင်း ကင်း၌ပစ်သော ခဲသည် မြေကြီး၌ ကျရောက်၏၊ မင်းမြတ် ခဲသည် ရှေး၌ပြုဖူးသော ကံကြောင့် မြေကြီး၌ကျသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မဟုတ်ပါ၊ အရှင်ဘုရား မြေကြီး၌ ကုသိုလ် အကုသိုလ်၏ အကျိုးကို ခံစားရာသော အကြောင်းသည် မရှိပါ၊ အရှင်ဘုရား ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်သော ရှေးကံဟောင်း ကင်းသောအကြောင်းဖြင့် ထိုခဲသည် မြေ၌ကျရောက်၏၊ မင်းမြတ် မြေကြီးကဲ့သို့ ထိုအတူ မြတ်စွာဘုရားကို မှတ် ရပ်၏၊ ခဲသည်ရှေးကပြုခဲ့သော ကံကြောင့်မဟုတ်ဘဲ မြေကြီး၌ ကျရောက်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ရှေးကပြုခဲ့သော ကံကြောင့် မဟုတ်ဘဲ (မြေကြီး၏) ထိုကျောက်ချပ်လွှာသည် မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်၌ ကျရောက်၏။

မင်းမြတ် ဤလောက၌ကား လူတို့သည် မြေကြီးကို ဖျက်လည်း ဖျက်ကုန်၏၊ တူးလည်း တူးကုန်၏၊ မင်းမြတ် ရှေးကပြုအပ်သော ကံကြောင့် ထိုလူတို့သည် မြေကြီးကို ဖျက်လည်း ဖျက်ကုန်သလော၊ တူးလည်းတူးကုန်သလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မဟုတ်ပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အကြင်ကျောက်ချပ်လွှာသည် မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်၌ ကျရောက်၏၊ ထိုကျောက်ချပ်လွှာသည် မြတ်စွာဘုရား၏ ရှေးကပြုအပ်သော ကံကြောင့် မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်၌ ကျသည်မဟုတ်။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားအား အကြင် ဝမ်းသွေးသွန်သော အနာသည်လည်းဖြစ်၏၊ ထိုဝမ်းသွေးသွန်သော အနာသည်လည်း ရှေးက ပြုအပ်သော ကံကြောင့် မဖြစ်၊ လေ သည်းခြေ သလိပ် အစုအဝေးဟူသော ‘သန္နိပါတ်’ကြောင့် သာလျှင် ဖြစ်၏၊ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်၌ ကျရောက် ဖြစ်ပေါ်ကုန်သော အလုံးစုံသော အနာရောဂါတို့သည် ရှေးကံကြောင့်မဖြစ်ကုန်၊ ခြောက်ပါးကုန်သော ထိုအနာရောဂါဖြစ်ခြင်း အကြောင်းသမုဋ္ဌာန်တို့တွင် တပါးပါးသော အကြောင်း သမုဋ္ဌာန်ကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏။

မင်းမြတ် နတ်ထက်နတ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဘုံယုတ္တနိကာယ်ဟု မြတ်သော အမည်တံဆိပ် ခပ်နှိပ်အပ်သော မောဠိယသီဝက အဖြေ၌ ဤကားကိုလည်း ဟောတော် မူအပ်၏-

“သီဝက ဤလောက၌ သည်းခြေလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်သော အချို့သောဝေဒနာ တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏၊ သီဝက ဤလောက၌ သည်းခြေလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်သော အချို့သော ဝေဒနာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏ဟူသော ဤအကြောင်းကို ကိုယ်တိုင်လည်း ဤသို့ သိအပ်၏၊ သီဝက ဤလောက၌ သည်းခြေလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်သော အချို့သော ဝေဒနာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏ဟူသော ဤအကြောင်းကို လောကသည်လည်း အမှန်ဟု သမုတ်အပ်၏၊ သီဝက ထိုသို့ဖြစ်ရာ ဤသတ္တဝါပုဂ္ဂိုလ်သည် တစုံတခု သုခကိုဖြစ်စေ ဒုက္ခကိုဖြစ်စေ ဥပေက္ခာကိုဖြစ်စေ ခံစား၏၊ ထိုအားလုံးသည် ရှေးကံကြောင့်ဖြစ်၏ဟု ဤသို့ ဆိုလေ့ရှိကုန် ဤသို့ ယူလေ့ရှိကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ကိုယ်တိုင် သိအပ်သည်ကိုလည်း ကျော်လွန်ကုန်၏၊ လောက၌ အမှန်ဟု သမုတ်အပ်သည်ကိုလည်း ကျော်လွန်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ စကားကို အမှားဟု (ငါ)ဆို၏။

သီဝက ဤလောက၌ သလိပ်လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်သော အချို့သော ဝေဒနာ တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏၊ သီဝက လေလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်သော ။ပ။ သီဝက သည်းခြေ လေ သလိပ် အပေါင်းအစု ‘သန္နိပါတ်’လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်သော ။ပ။ သီဝက ဥတု ပျက်ခြင်းလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်သော ။ပ။ သီဝက မသင့်သော သောအာဟာရလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်သော ။ပ။ သီဝက လုံ့လလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်သော ။ပ။ သီဝက ဤလောက၌ ကံဝိပါက်ကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော အချို့သောဝေဒနာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏၊ သီဝက ဤလောက၌ ကံဝိပါက်ကြောင့်လည်း ဖြစ်ကုန်သော အချို့သော ဝေဒနာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏ ဟူသော ဤအကြောင်းကို ဤသို့ကိုယ်တိုင်လည်း သိအပ်၏၊ သီဝက ဤလောက၌ ကံဝိပါက်ကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော အချို့သော ဝေဒနာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏ ဟူသော ဤအကြောင်းကို လောကသည်လည်း အမှန်ဟု သမုတ်အပ်၏၊ သီဝက ထိုသို့ ဖြစ်ရာ သတ္တဝါပုဂ္ဂိုလ်သည် တစုံတခု သုခကိုဖြစ်စေ ဒုက္ခကိုဖြစ်စေ ဥပေက္ခာကို ဖြစ်စေ ခံစား၏၊ ထိုအားလုံးမှ အားလုံးသည် ရှေးကံကြောင့်ဖြစ်၏ဟု ဆိုလေ့ရှိကုန် ယူလေ့

ရှိကုန်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့သည် ကိုယ်တိုင် သိအပ်သည်ကိုလည်း ကျော်လွန်ကုန်၏။ လောက၌ အမှန်ဟု သမုတ်အပ်သည်ကိုလည်း ကျော်လွန်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုသမဏ ဗြာဟ္မဏတို့၏ စကားကို အမှားဟု (ငါ) ဆို၏” ဟု ဟောအပ်၏။

မင်းမြတ် ဤပြဆိုခဲ့သော စကားနှင့် အညီလည်း အလုံးစုံသော ဝေဒနာတို့သည် ကံဝိပါက် ကြောင့်သာ ဖြစ်ကုန်သည် မဟုတ်ကုန်၊ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် အကုသိုလ် အားလုံးကို လောင်ကျွမ်းစေ၍ သဗ္ဗညု အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူ၏ဟု ဤဆိုခဲ့တိုင်း မှတ်လေလော့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ ဤသို့ ဤအကြောင်းကို အရှင်ဘုရား မိန့်တော်မူသည့်အတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ရှစ်ခုမြောက် အကုသလစ္ဆေဒနပဉ္စာ ပြီး၏။

၉-ဥတ္တရိကရဏိယပဉ္စာ

(မြတ်စွာဘုရားအား ထပ်မံပွားများမှု ရှိ မရှိ ပြဿနာ)

၉။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “မြတ်စွာဘုရားအား ပြုဖွယ်ကိစ္စ အားလုံးသည် ဗောဓိပင်ရင်း၌ သာလျှင် ပြီးဆုံးခြင်းသို့ ရောက်၏။ မြတ်စွာဘုရားအား ထို့ထက်အလွန် ပြုဖွယ်မရှိ၊ ပြုအပ်ပြီး သည်ကိုလည်း ထပ်မံပွားစီးအောင် ပြုရန်မရှိပြီ” ဟု အရှင်ဘုရားတို့ မိန့်ဆိုတော်မူကြကုန်၏။ သုံးလပတ်လုံး ဤတပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူခြင်းသည်လည်း ထင်ရှားခဲ့ပြန်၏။ အရှင် ဘုရားနာဂသေန မြတ်စွာဘုရားအား ပြုဖွယ်ကိစ္စ အားလုံးသည် ဗောဓိပင်ရင်း၌သာလျှင် အကယ်၍ ပြီးဆုံးခြင်းသို့ ရောက်သည်ဖြစ်အံ့၊ မြတ်စွာဘုရားအား ထို့ထက်အလွန် ပြုဖွယ်ရာသည် အကယ်၍ မရှိသည် ဖြစ်ပါအံ့၊ ပြုအပ်ပြီးသည်ကိုလည်း ထပ်မံပွားစီးအောင်ပြုရန် အကယ်၍ မရှိ သည် ဖြစ်ပါအံ့၊ ထိုသို့ ဖြစ်ပါမူ သုံးလပတ်လုံး တပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူ၏ ဟူသော စကားသည် မှားရာ၏။ သုံးလပတ်လုံး တပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူသည် ဖြစ်ပါအံ့၊ မြတ်စွာဘုရားအား ပြုဖွယ်ကိစ္စ အားလုံးသည် ဗောဓိပင်ရင်း၌သာလျှင် ပြီးဆုံးခြင်းသို့ ရောက်၏ ဟူသော စကားသည်လည်း မှားရာ၏။ ပြုအပ်ပြီးသော အမှုကိစ္စရှိသောသူအား တပါးတည်း ကိန်းအောင်းခြင်းသည် မရှိသင့်၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စ ရှိသောသူအားသာလျှင် တပါးတည်း ကိန်းအောင်း ခြင်းသည် ရှိ၏။ ဥပမာမည်သည်ကား အနာရှိသောသူအားသာလျှင် ဆေးဖြင့် ပြုဖွယ်ကိစ္စသည် ဖြစ်ပါ၏။ အနာမရှိသူအား ဆေးဖြင့် အဘယ်မှာ ပြုဖွယ်ကိစ္စ ရှိပါအံ့နည်း၊ မှတ်သိပ်ဆာလောင် သူအားသာလျှင် စားဖွယ်ဖြင့် ပြုဖွယ်ကိစ္စသည် ဖြစ်ပါ၏။ မှတ်သိပ်ဆာလောင်ခြင်း မရှိသော သူအား စားဖွယ်ဖြင့် အဘယ်ပြုပါအံ့နည်း၊ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤအတူသာလျှင် ပြုအပ် ပြီးသော ကိစ္စရှိသောသူအား တပါးတည်း ကိန်းအောင်းခြင်းသည် မရှိသင့်၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စ ရှိသော သူအားသာလျှင် တပါးတည်း ကိန်းအောင်းခြင်းသည် ရှိ၏။ အစွန်းနှစ်ဘက် ထွက်သော ဤပြဿနာသည်လည်း အရှင်ဘုရားအား အစဉ်ရောက်ပါ၏။ အရှင်ဘုရားသည် ထိုပြဿနာကို ဖြေရှင်းတော်မူပါဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားအား ပြုဖွယ်ကိစ္စ အားလုံးသည် ဗောဓိပင်ရင်း၌သာလျှင် ပြီးဆုံး ခြင်းသို့ ရောက်၏။ မြတ်စွာဘုရားအား ထို့ထက်အလွန် ပြုဖွယ်ကိစ္စသည်မရှိ၊ ပြုအပ်ပြီးသည်ကိုလည်း ထပ်မံပွားစီးအောင် ပြုရန်မရှိ၊ ထိုသို့ ပြုဖွယ်မရှိသော်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် သုံးလပတ်လုံး

တပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူ၏။ မင်းမြတ် အကြောင်းသော်ကား တပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူခြင်းသည် ကျေးဇူးများလှ၏။ ဘုရားရှင်အားလုံးတို့ပင် တပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူကုန်၍ သဗ္ဗညုအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူကုန်၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရားတို့သည် ထိုသို့ ကောင်းစွာ ပြုအပ်သော ကျေးဇူးကို အစဉ်အောက်မေ့တော်မူကုန်လျက် တပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူခြင်းကို မှီဝဲတော်မူကုန်၏။ မင်းမြတ် မင်း၏အထံမှ ရအပ်သော ဆုရှိသော ရအပ်သော စည်းစိမ်ရှိသော ယောကျ်ားသည် ထိုကောင်းစွာ ပြုအပ်သော ကျေးဇူးကို အောက်မေ့သည်ဖြစ်၍ မင်းထံ အထပ်ထပ် ဆည်းကပ်ခြင်းသို့ ရောက်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အလုံးစုံသော ဘုရားရှင်တို့သည်လည်း တပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူကြကုန်၍ သဗ္ဗညုအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူကုန်၏။ ထိုဘုရားရှင်တို့သည် ထိုသို့ ကောင်းစွာပြုအပ်သော ကျေးဇူးကို အစဉ်အောက်မေ့တော်မူကုန်လျက် တပါးတည်း ကိန်းအောင်းခြင်းကို မှီဝဲတော်မူကုန်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတမျိုးသော်ကား ရောဂါနှိပ်စက်သော ရောဂါနှိပ်စက်၍ ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်သော ပြင်းထန်စွာ နာဖျားသော ယောကျ်ားသည် ဆေးဆရာကို မှီဝဲရ၍ ချမ်းသာခြင်းသို့ ရောက်သည်ရှိသော် ထိုကောင်းစွာ ပြုအပ်သော ဂုဏ်ကျေးဇူးကို အောက်မေ့လျက် ဆေးဆရာထံသို့ အထပ်ထပ် မှီဝဲဆည်းကပ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အလုံးစုံသော ဘုရားရှင်တို့သည်လည်း တပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူကြကုန်၍ သဗ္ဗညုအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူကုန်၏။ ထိုဘုရားရှင်တို့သည် ထိုကောင်းစွာ ပြုအပ်သော ဂုဏ်ကျေးဇူးကို အစဉ်အောက်မေ့ကုန်လျက် တပါးတည်း ကိန်းအောင်းခြင်းကို မှီဝဲတော်မူကုန်၏။

မင်းမြတ် အကြင် ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ကို ရှုမြော်ကုန်၍ မြတ်စွာဘုရားတို့သည် တပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူခြင်းကို မှီဝဲတော်မူကုန်၏။ ထိုတပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူခြင်းဟူသော ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့သည် ဤနှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတို့တည်း။ အဘယ်နှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတို့နည်း- မင်းမြတ် ဤလောက၌ တပါးတည်း ကိန်းအောင်းခြင်းဖြင့် ကိန်းအောင်းသည်ရှိသော် မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်၏။ အသက်ကို ကိုးပွားစေ၏။ ကိုယ်အား ဉာဏ်အားကို ပေး၏။ အပြစ်ဒေါသကို ပိတ်ပင်၏။ ကျော်စောမဲ့ကို ပယ်နိုင်၏။ အကျော်အစောကို ဆောင်နိုင်၏။ မမ္မေလျော်ခြင်းကို ပယ်ဖျောက်နိုင်၏။ မမ္မေလျော်ခြင်းကို ဆောင်၏။ ကြောက်လန့်ခြင်းကို ပယ်နိုင်၏။ ရဲရင့်ခြင်းကို ပြု၏။ ပျင်းရိခြင်းကို ပယ်နိုင်၏။ လုံ့လကို ဖြစ်စေ၏။ ရာဂကို ပယ်နိုင်၏။ ဒေါသကို ပယ်နိုင်၏။ မောဟကို ပယ်နိုင်၏။ မာနကို သတ်နိုင်၏။ ဝိတက်ကို ချိုးဖျက်နိုင်၏။ စိတ်ကို တည်ကြည်အောင် ပြုနိုင်၏။ စိတ်ကို ပျော့ပျောင်းစေနိုင်၏။ ရွှင်ပြကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်၏။ လေးမြတ်သည်ကို ပြုနိုင်၏။ လာဘ်ကို ဖြစ်စေနိုင်၏။ ရှိခိုးထိုက်သည်ကို ပြုနိုင်၏။ နှစ်သက်ခြင်းသို့ ရောက်စေနိုင်၏။ ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို ပြုနိုင်၏။ သင်္ခါရတရားတို့၏ သဘောကို ပြုနိုင်၏။ ဘဝအစ (ပဋိသန္ဓေ)ကို ခွာဖြတ်နိုင်၏။ အလုံးစုံသော ငြိမ်းအေးခြင်းကို ပေးနိုင်၏။ မင်းမြတ် အကြင်ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ကို ရှုမြော်ကုန်၍ မြတ်စွာဘုရားတို့သည် တပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူခြင်းကို မှီဝဲတော်မူကုန်၏။ ထိုတပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူခြင်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့သည် ဤနှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတို့တည်း။

မင်းမြတ် စင်စစ်ကေန့် အမှန်အားဖြင့် မြတ်စွာဘုရားတို့သည် အကြံအစည်ပြီးဆုံးထမြောက် ကုန်ရာကား ငြိမ်သက်အေးမြသော ချမ်းသာသော ဖလသမာပတ်၌ မမ္မေလျော်ခြင်းကို ခံစားတော်မူလိုကုန်သည်ဖြစ်၍ တပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူခြင်းကို မှီဝဲတော်မူကုန်၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားတို့သည် လေးပါးသော အကြောင်းတို့ကြောင့် တပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူခြင်းကို မှီဝဲတော်မူကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးသော အကြောင်းတို့ကြောင့်နည်းဟူမူ - မင်းမြတ် မြတ်စွာ

ဘုရားတို့သည် နေထိုင်ရမှု ချမ်းသာသောကြောင့်လည်း တပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူခြင်းကို မှီဝဲတော်မူကုန်၏။ အပြစ်မရှိသော ဂုဏ်ကျေးဇူးများသောကြောင့်လည်း တပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူခြင်းကို မှီဝဲတော်မူကုန်၏။ အလုံးစုံသော ဘုရားရှင်တို့၏ ဓမ္မတာအစဉ်ဖြစ်သောကြောင့်လည်း တပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူခြင်းကို မှီဝဲတော်မူကုန်၏။ အလုံးစုံသော မြတ်စွာဘုရားတို့ ချီးမွမ်းထောမနာဖွဲ့ဆို ချီးကျူးအပ်သောကြောင့်လည်း တပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူခြင်းကို မှီဝဲတော်မူကုန်၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဤလေးပါးသော အကြောင်းတို့ကြောင့် တပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူခြင်းကို မှီဝဲတော်မူကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤပြဆိုခဲ့ပြီး နည်းအကြောင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရားတို့သည် တပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူခြင်းကို မှီဝဲတော်မူကုန်၏။ ပြုဖွယ်ကိစ္စရှိသေးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပြုအပ်ပြီးသည်ကိုလည်း ထပ်မံပွားစီးအောင် ပြုလိုသောကြောင့်လည်းကောင်း မှီဝဲတော်မူကြသည် မဟုတ်ကုန်။ စင်စစ်သော်ကား မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဂုဏ်ကျေးဇူးအထူးကို မြင်တော်မူသောကြောင့် တပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူခြင်းကို မှီဝဲတော်မူကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား နာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ ဤသို့ ထိုအကြောင်းကို အရှင်ဘုရား မိန့်တော်မူသည့်အတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ကိုးခုမြောက် ဥတ္တရိကရဏီယပဉ္စာ ပြီး၏။

၁၀-ဣဒ္ဓိဗလဒဿနပဉ္စာ

(ဣဒ္ဓိပါဒ် စွမ်းအားကိုပြခြင်း ပြဿနာ)

၁၀။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားသည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများထားပြီးဖြစ်၏။ လေ့ကျက်ထားပြီးဖြစ်၏။ ယာဉ်ကဲ့သို့ပြုထားပြီး ဖြစ်၏။ တည်ရာကဲ့သို့ပြုထားပြီး ဖြစ်၏။ ဆောက်တည်ထားပြီးဖြစ်၏။ ကောင်းစွာ ဆည်းပူးထားပြီးဖြစ်၏။ ကောင်းစွာ အားထုတ် ထားပြီးဖြစ်၏။ အာနန္ဒာ သို့ဖြစ်၍ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အလိုရှိခဲ့သော် တကပ်လုံးဖြစ်စေ၊ တကပ်သက် လွန်၍ဖြစ်စေ တည်နိုင်ပေ၏”ဟု ဤစကားကိုလည်း မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူ အပ်ပါ၏။ “ဤနေ့ ဤရက်မှ သုံးလလွန်မြောက်သောအခါ ဘုရားရှင်သည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူ လတ္တံ့”ဟုလည်း တဖန်ဟောတော်မူခဲ့ပြန်၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန မြတ်စွာဘုရားသည် “အာနန္ဒာ ဘုရားရှင်သည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများထားပြီးဖြစ်၏။ပ။အာယုကပ် ထက် လွန်၍ဖြစ်စေ တည်နိုင်ရာ၏”ဟု အကယ်၍ ဟောတော်မူအပ်သည် ဖြစ်ပါအံ့။ ထိုသို့ဖြစ်မှု သုံးလ ဟု ပိုင်းခြားခြင်းသည် မှားရာ၏။ အရှင်ဘုရား “ဤနေ့ ဤရက်မှ သုံးလလွန်မြောက်သောအခါ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့”ဟု အကယ်၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူခဲ့သည် ဖြစ်ပါအံ့။ ထိုသို့ဖြစ်မှု “အာနန္ဒာ ဘုရားရှင်သည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ်ကုန်ပြီ။ပ။ တကပ်လုံးသော် လည်းကောင်း တည်နိုင်ရာ၏”ဟူသော ထိုစကားသည်လည်း မှားရာ၏။ ဘုရားရှင်တို့အား အရာ မဟုတ်သည်၌ ကြုံးဝါးခြင်းမရှိပေ။ ဘုန်းတော် ကြီးတော်မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် အချည်းနှီးသော စကားမရှိကုန် ဟုတ်မှန်သော စကားသာရှိကုန်၏။ နှစ်ခွန်းသော စကား မရှိကုန်။ ဤပြဿနာသည်လည်း အစွန်းနှစ်ဘက် ထွက်ပါ၏။ နက်နဲလှပါ၏။ အလွန်သိမ်မွေ့လှ ပါ၏။ ဉာဏ်ဖြင့် ရှုဆင်ခြင်နိုင်ရန် ခဲယဉ်းလှပါ၏။ အရှင်ဘုရားသို့ အစဉ်ရောက်ပါ၏။ ဤ မှားသော ဒိဋ္ဌိကုန်ရက်ကို ဖျက်ဆီးတော်မူပါလော့၊ မှန်ကန်သော တရုသော အဖို့၌ တည်ပါ စေလော့၊ သူတပါးတို့၏ အယူဝါဒကို ဖျက်ဆီးတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် “အာနန္ဒာ ဘုရားရှင်တို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများ ထားပြီးဖြစ်၏။ပ။ တကပ်ထက် လွန်၍ဖြစ်စေ တည်နိုင်ရာ၏”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။ သုံးလဟု ပိုင်းခြားခြင်းကိုလည်း ဟောတော်မူခဲ့၏။ ထိုဘုရားရှင် မိန့်သော ကပ်ကိုလည်း အာယုကပ်ကို ဆိုအပ်၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် ကိုယ်တော်၏ အသက် အင်အားကို ပြောကြားတော်မူလို၍ ဤသို့ တကပ်လုံး နေနိုင်၏ဟူသောစကားကို ဟောတော်မူ၊ စင်စစ်သော်ကား မြတ်စွာဘုရားသည် ဣဒ္ဓိပါဒ်အစွမ်းတန်ခိုးကို ပြောကြားလိုရကား “အာနန္ဒာ ဘုရားရှင်သည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများထားပြီးဖြစ်၏ ။ပ။ တကပ်ထက် လွန်၍ဖြစ်စေ တည်နိုင်ရာ၏”ဟု ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။

မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် မင်းအား လေအဟုန်ကဲ့သို့ အသွားလျင်မြန်သော အာဇာနည် မြင်းသည် ရှိသည်ဖြစ်ရာ၏။ မင်းသည် ထိုအာဇာနည်မြင်း၏ လျင်သောအစွမ်းကို ပြောကြား လိုရကား နိဂုံး ဇနပုဒ်သား မင်းခစား ဗိုလ်ပါ ပုဏ္ဏား သူကြွယ် အမတ်နှင့်တကွသော လူအများ တို့ အလယ်၌ ဤသို့ ဆိုရာ၏ “အချင်းတို့ ငါ၏ အာဇာနည်မြင်းမြတ်သည် အလိုရှိခဲ့သော် သမုဒ္ဒရာ အပိုင်းအခြားရှိသော မြေအပြင်ကို သွားရောက်လှည့်လည်၍ တခဏခြင်းဖြင့် ဤနေရာ အရပ်သို့ လှည့်ပတ်ပြန်လာနိုင်ရာ၏”ဟု ဆိုရာ၏။ ထိုမြင်း၏ လျင်သော သွားခြင်းကို ထိုပရိ သတ်၌ ပြကား မပြပေရာ၊ ထိုမြင်း၏ ထိုသို့သော လျင်ခြင်းသည် ရှိလည်းရှိပေ၏။ ထိုမြင်းသည် တခဏခြင်းဖြင့် သမုဒ္ဒရာအပိုင်းအခြားရှိသော မြေအပြင်ကို သွားရောက် လှည့်လည်ခြင်းငှါ စွမ်းလည်း စွမ်းနိုင်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် ကိုယ်တော်၏ ဣဒ္ဓိပါဒ် အစွမ်းတန်ခိုးကို ပြောကြားလိုရကား ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။ ထိုစကားကိုလည်း ဝိဇ္ဇာသုံးပါး အဘိညာဉ်ခြောက်ပါးရှိကုန်သော အညစ်အကြေး ကင်းသည်ဖြစ်၍ အာသဝေါကုန်ပြီးသော ရဟန္တာတို့၏လည်းကောင်း နတ်လူတို့၏ လည်းကောင်း အလယ်၌ နေတော်မူလျက် “အာနန္ဒာ ဘုရားရှင်သည် ဣဒ္ဓိပါဒ် လေးပါးတို့ကို ပွားများထားပြီးဖြစ်၏။ လေ့ကျက်ထားပြီးဖြစ်၏။ ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုထားပြီးဖြစ်၏။ တည်ရာကဲ့သို့ ပြုထားပြီးဖြစ်၏။ ဆောက်တည်ထားပြီးဖြစ်၏။ ကောင်းစွာ ဆည်းပူးထားပြီးဖြစ်၏။ ကောင်းစွာ အားထုတ်ထားပြီးဖြစ်၏။ အာနန္ဒာ သို့ဖြစ်၍ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အလိုရှိခဲ့သော် တကပ်လုံးဖြစ်စေ တကပ်ထက် လွန်၍ဖြစ်စေ တည်နိုင်ပေ ရာ၏”ဟု (ဟောတော်မူ၏)။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားအား ‘ထိုဣဒ္ဓိပါဒ် အစွမ်းတန်ခိုးသည် ရှိလည်းရှိပေ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဣဒ္ဓိပါဒ်အစွမ်းတန်ခိုးဖြင့် တကပ်လုံးဖြစ်စေ တကပ်ထက် လွန်၍ဖြစ်စေ တည်ခြင်းငှာ စွမ်းလည်းစွမ်းနိုင်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုဣဒ္ဓိပါဒ် အစွမ်းတန်ခိုး ကို ထိုပရိသတ်၌ ပြကား ပြတော်မူ၊ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် ဘဝအားလုံးတို့ကို အလို ရိတော်မူ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဘဝအားလုံးတို့ကို ကဲ့ရဲ့လည်း ကဲ့ရဲ့အပ်ကုန်၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် “ရဟန်းတို့ ဥပမာအားဖြင့် အနည်းငယ်မျှသာဖြစ်သော မစင်ကျင်ကြီးသည် မကောင်းသော အနံ့ရှိသည်ဖြစ်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ဤအတူသာလျှင် ငါဘုရားသည် အနည်းငယ် မျှသော ဘဝကိုလည်း ချီးမွမ်းတော်မူ၊ အယုတ်သဖြင့် လက်ဖျစ်တတွက်မျှလောက်သော ဘဝကို လည်း ချီးမွမ်းတော်မူ”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရား သည် အလုံးစုံသော ဖြစ်ရာ‘ဘဝ’ လားရာ‘ဂတိ’ ပဋိသန္ဓေ‘ယောနိ’တို့ကို မစင်နှင့်အတူ ရှုမြင်တော်မူလျက် ဣဒ္ဓိပါဒ်တန်ခိုးအစွမ်းကို မှီတော်မူ၍ ဘဝတို့၌ လိုလားတပ်စွမ်းမှု ‘ဆန္ဒရာဂ’ ကို ပြုတော်မူရာပါသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ဆန္ဒရာဂကို ပြုတော်မူရာပါဟု

(လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သို့ဖြစ်လျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် ဣဒ္ဓိပါဒ်တန်ခိုးအစွမ်းကို ထင်စွာ ပြောကြားတော်မူလိုရကား ဤသို့သဘောရှိသော မြတ်စွာဘုရားတို့၏ ကြုံးဝါးခြင်းကို အလွန် ကြုံးဝါး မိန့်ကြားတော်မူ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏၊ ဤသို့လျှင် ဤအကြောင်းကို အရှင်ဘုရား မိန့်တော်မူသည့်အတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ဆယ်ခုမြောက် ဣဒ္ဓိဗလဒဏ္ဍနပဉ္စာ ပြီး၏။

ရှေးဦးစွာသော ဣဒ္ဓိဗလဝဂ် ပြီး၏။

ဤဣဒ္ဓိဗလဝဂ်၌ အမေးပုစ္ဆာပြဿနာ ဆယ်ခုတို့တည်း။

၂-အဘောဇ္ဇဝဂ်

၁-ခုဒ္ဒါနုဒ္ဒကပဉ္စာ

(ဒုက္ကဋ္ဌ ဒုဗ္ဘာသီ သိက္ခာပုဒ်တို့ကို နုတ်ပယ်စေသော ပြဿနာ)

၁။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ရဟန်းတို့ ငါဘုရားသည် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍သာလျှင် တရားကို ဟော၏။ မသိဘဲ ဟောသည်မဟုတ်” ဟု ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်ပါ၏။ “အာနန္ဒာ သံဃာသည် ငါဘုရားကွယ်လွန်သောအခါ ခုဒ္ဒါနုဒ္ဒက သိက္ခာပုဒ်တို့ကို နုတ်ပယ်လိုက် နုတ်ပယ်လေလော့” ဟုလည်း ဝိနည်းပညတ်၌ တဖန် ဟောတော်မူခဲ့ပြန်ပါ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အသိပါနည်း။ မြတ်စွာဘုရားသည် မိမိကွယ်လွန်သောအခါ ခုဒ္ဒါနုဒ္ဒကသိက္ခာပုဒ်တို့ကို အကြံကြောင့် နုတ်ပယ်စေတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် ခုဒ္ဒါနုဒ္ဒကသိက္ခာပုဒ်တို့ကို မကောင်းသဖြင့် ပညတ်တော်မူအပ်ပါကုန်သလော၊ သို့မဟုတ် အရာမဟုတ်ရာ၌ မသိဘဲ ပညတ်တော်မူအပ်ပါကုန်သလော၊ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ရဟန်းတို့ ငါဘုရားသည် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိ၍သာလျှင် တရားကို ဟောတော်မူ၏။ မသိဘဲ ဟောသည်မဟုတ်” ဟု အကယ်၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်သည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ “အာနန္ဒာ သံဃာသည် ငါဘုရားကွယ်လွန်သောအခါ ခုဒ္ဒါနုဒ္ဒကသိက္ခာပုဒ်တို့ကို နုတ်ပယ်လိုက် နုတ်ပယ်လေလော့” ဟူသော စကားသည် မှားရာ၏။ “အာနန္ဒာ သံဃာသည် ငါဘုရားကွယ်လွန်သောအခါ ခုဒ္ဒါနုဒ္ဒကသိက္ခာပုဒ်တို့ကို နုတ်ပယ်လိုက် နုတ်ပယ်လေလော့” ဟု ဝိနည်းပညတ်တော်၌ မြတ်စွာဘုရားသည် အကယ်၍ ဟောတော်မူအပ်သည်ဖြစ်ပါအံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်မူ “ရဟန်းတို့ ငါဘုရားသည် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍သာလျှင် တရားကို ဟောတော်မူ၏။ မသိဘဲ ဟောသည်မဟုတ်” ဟူသော ထိုစကားသည်လည်း မှားရာ၏။ ဤပြဿနာသည်လည်း အစွန်းနှစ်ဘက်သွက်၏။ သိမ်မွေ့၏။ နူးညံ့၏။ နက်နဲ၏။ အလွန်နက်နဲ၏။ ကပ်၍ ရှုနိုင်ခဲ၏။ ထိုပြဿနာသည် အရှင်ဘုရားသို့ အစဉ်ရောက်ပါ၏။ ထိုပြဿနာ၌ အရှင်ဘုရား၏ ဉာဏ်အားအစွမ်း ပျံ့နှံ့ခြင်းကို ပြတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် “ရဟန်းတို့ ငါဘုရားသည် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍သာလျှင် တရားကို ဟောတော်မူ၏။ မသိဘဲ ဟောသည်မဟုတ်” ဟူသော ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။ “အာနန္ဒာ သံဃာသည် ငါဘုရားကွယ်လွန်သောအခါ ခုဒ္ဒါနုဒ္ဒကသိက္ခာပုဒ်တို့ကို နုတ်ပယ်လိုက် နုတ်ပယ်လေလော့” ဟု ဝိနည်းပညတ်တော်၌လည်း ဤသို့ ဟောတော်မူအပ်၏။ မင်းမြတ် ထိုစကားကိုကား မြတ်စွာဘုရားသည် “ငါ၏ တပည့် သာဝကတို့သည် ငါစွန့်ပယ်စေအပ်ကုန်သည် ရှိသော် ငါဘုရား ကွယ်လွန်သောအခါ ခုဒ္ဒါနုဒ္ဒကသိက္ခာပုဒ်တို့ကို စွန့်ပယ်ကုန်လိမ့်မည်လော၊ ထိုသို့မဟုတ်မူ ကျင့်သုံးကုန်လိမ့်မည်လော” ဟု ရဟန်းတို့ကို စူးစမ်းတော်မူလိုသည်ဖြစ်၍ ဟောတော်မူ၏။

မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် စကြာဝတေးမင်းသည် သားတော်တို့ကို ဤသို့ဆိုရာ၏။ “သားတော်တို့ ဤတိုင်းနိုင်ငံ ဇနပုဒ်ကြီးသည် အရပ်မျက်နှာ အားလုံးတို့၌ သမုဒ္ဒရာလျှင် အပိုင်းအခြား ရှိ၏။ သားတော်တို့ ထိုမျှလောက်သော ဗိုလ်ပါအင်အားဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်းငှါ ခဲယဉ်းလှ၏။ သားတော်တို့ သင်တို့ လာကြကုန်သော ငါကွယ်လွန်သောအခါ တိုင်းစွန့်ပြည်နားဖြစ်ကုန်သော

တိုင်းနယ်ရပ်ကွက်တို့ကို စွန့်ကြဲကုန်လော့”ဟု ဆိုရာ၏။ မင်းမြတ် ထိုမင်းသားတို့သည် ခမည်းတော်ကွယ်လွန်သည်ရှိသော် လက်ဝယ်ရောက်လေပြီးသော တိုင်းစွန့်ပြည်နားဖြစ်ကုန်သော တိုင်းနယ်ရပ်ကွက်တို့ကို စွန့်လွှတ်ကုန်ရာသလော့”ဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မစွန့်လွှတ် ကုန်ရာပါ။ အရှင်ဘုရား ခမည်းတော်မင်းမြတ်ထက် ပိုလွန်၍ လောဘကြီးလွန်းသော မင်းသား တို့သည် တိုင်းနိုင်ငံ၌ တပ်မက်မှုဖြင့် ခမည်းတော်ထံမှ ရရှိသော တိုင်းနိုင်ငံထက်အလွန် နှစ်ခြိုက် သုံးပြုသော ဇနပုဒ်ကို သိမ်းယူကုန်ရာပါသေး၏။ ထိုမင်းသားတို့သည် လက်ဝယ်ရောက်ပြီးသော ဇနပုဒ်ကို အဘယ်မှာ စွန့်ကုန်ပါအံ့နည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာ ဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို စူးမ်းတော်မူလိုသည်ဖြစ်၍ “အာနန္ဒာ သံဃာသည် ငါဘုရားကွယ်လွန် သောအခါ ခုဒ္ဒါနုဒ္ဒကသိက္ခာပုဒ်တို့ကို နှုတ်ပယ်လိုက် နှုတ်ပယ်လေလော့”ဟု ဤသို့ဟောတော် မူ၏။ မင်းမြတ် ဘုရားသားတော်တို့သည် ဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်ခြင်းငှာ တရားကို လိုလားမှုဖြင့် ပညတ်တော်မူပြီးသော သိက္ခာပုဒ်မှတစ်ပါး ပညတ်ပြီးသော သိက္ခာပုဒ်ထက် အလွန်ဖြစ်သော တရားငါးဆယ်သော သိက္ခာပုဒ်ကိုသော်လည်း စောင့်ထိန်းနိုင်ကုန်ရာပါသေး၏။ ပကတိပညတ် ပြီးသော သိက္ခာပုဒ်ကို အဘယ်မှာ စွန့်လွှတ်ကုန်ရာအံ့နည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန မြတ်စွာဘုရားသည် “ခုဒ္ဒါနုဒ္ဒကသိက္ခာပုဒ်တို့” ဟူ၍ အကြင်စကားကို ဟောကြားတော်မူ၏။ ဤစကား၌ ဤလူအပေါင်းသည် တွေ့ငဲ့ခဲ့ပါ၏။ ယုံမှားခြင်းဖြင့်ငဲ့ခဲ့ပါ၏။ အလွန်အားဖြင့် ယုံမှားခြင်းသို့ ပြေးငင်ခဲ့ပါ၏။ ခုဒ္ဒကသိက္ခာပုဒ်တို့သည် အဘယ်သိက္ခာပုဒ်တို့ ပါနည်း၊ အနုဒ္ဒကသိက္ခာပုဒ်တို့သည် အဘယ်သိက္ခာပုဒ်တို့ပါနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည် ခုဒ္ဒကသိက္ခာပုဒ်မည်၏။ ဒုဗ္ဘာသိအာပတ်သည် အနုဒ္ဒကသိက္ခာပုဒ် မည်၏။ ဤနှစ်မျိုးသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည် ခုဒ္ဒါနုဒ္ဒက သိက္ခာပုဒ်တို့ပေတည်း။ မင်းမြတ် ရှေး၌ဖြစ်ကုန် သော မဟာထေရ်တို့သည်လည်း ဤခုဒ္ဒါနုဒ္ဒကသိက္ခာပုဒ်အရာ၌ ယုံမှားသံသယကိုဖြစ်စေအပ်ပြီ။ ထိုမဟာထေရ်တို့သည်လည်း ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်တည်ရာ ဝိနည်းဒေသနာ၌ မြတ်စွာဘုရား ထုတ် ညွှန်တော်မူအပ်သော ဤပြဿနာကို တပေါင်းတစုတည်း မပြုအပ်ပေဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကြာမြင့်စွာ ထားအပ်သော ဘုရားရှင် ဝှက်ထားအပ်သော ပြဿနာကို ယနေ့ ယခုအခါ လောက၌ ပွင့်လင်း ထင်ရှားစွာ ပြုတော်မူအပ်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ရှေးဦးစွာသော ခုဒ္ဒါနုဒ္ဒကပဉ္စာ ပြီး၏။

၂-အဗျာကရဏီယပဉ္စာ

(မြတ်စွာဘုရား ဖြေကြားခြင်းမပြုသော ပုစ္ဆာပြဿနာ)

၂။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားအား တရား (အရာ)တို့၌ ဆရာလက် ဆုပ်ပြုထားသော လျှို့ဝှက်ချက်မရှိ”ဟု ဤစကားတော်ကိုလည်း မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ် ပါ၏။ ထိုသို့ဟောပြီးလျက်လည်း မာလုကျပုတ္တမထေရ် မေးလျှောက်အပ်သော ပြဿနာကို ဖြေ တော်မမူ၊ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤပြဿနာသည်ကား သိတော်မမူသောကြောင့်သော်လည်း ကောင်း၊ လျှို့ဝှက်ခြင်းကို ပြုသောကြောင့်သော်လည်းကောင်း ဤသို့လျှင် နှစ်မျိုးသောအစွန်း ရှိသည်ဖြစ်၍ အစွန်းတဘက်ကို မှီသည်ဖြစ်ပါလတ္တံ့။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “အာနန္ဒာ မြတ်စွာ ဘုရားအား တရား (အရာ)တို့၌ ဆရာလက်ဆုပ်ပြုထားသော လျှို့ဝှက်ချက် မရှိ”ဟု အကယ်၍

ဟောသည်ဖြစ်ပါအံ့။ ထိုသို့ဖြစ်မှု မာလုကျပုတ္တမထေရ်အား မသိခြင်းကြောင့် မဖြေကြားသည်။ မသိသောကြောင့် မဖြေကြားသည်မဟုတ်ခဲ့မှု မြတ်စွာဘုရားအား တရား (အရာ) တို့၌ ဆရာ့ လက်ဆုပ်ပြုထားသော လျှို့ဝှက်ချက်ရှိသေး၏။ အစွန်းနှစ်ဘက်ထွက်သော ဤပြဿနာသည်လည်း အရှင်ဘုရားထံသို့ အစဉ်ရောက်ပါ၏။ အရှင်ဘုရားသည် ထိုပြဿနာကို ဖြေရှင်းတော်မူပါလော့ ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် “အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားအား တရား (အရာ)တို့၌ ဆရာ့လက်ဆုပ်ပြုထားသော လျှို့ဝှက်ချက် မရှိ”ဟု ဤစကားကိုလည်း မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်ပါ၏။ မာလုကျပုတ္တ မထေရ်မေးအပ်သော ပြဿနာကို ဖြေကြားခြင်းလည်း ပြုတော်မမူ၊ ထိုသို့မဖြေခြင်းသည်ကား သိတော်မမူသောကြောင့်လည်း မဟုတ်။ လျှို့ဝှက်ခြင်းကို ပြုသောကြောင့်လည်း မဟုတ်။ မင်းမြတ် ပြဿနာကို ဖြေကြားခြင်းတို့သည် ဤလေးမျိုးတို့တည်း။ အဘယ်လေးမျိုးတို့နည်း။ တမျိုးတည်းဖြေဆိုအပ်သော မေးခွန်းပုစ္ဆာ ‘ကေသဗျာကရဏီယပညာ’၊ ခွဲခြားဝေဖန်၍ ဖြေဆို အပ်သော မေးခွန်းပုစ္ဆာ ‘ဝိဘဇ္ဇဗျာကရဏီယပညာ’၊ တုံ့ပြန်မေးမြန်း၍ ဖြေဆိုအပ်သော မေးခွန်း ပုစ္ဆာ ‘ပဋိပုစ္ဆာဗျာကရဏီယပညာ’၊ မဖြေဘဲသားအပ်သော မေးခွန်းပုစ္ဆာ ‘ဌပနီယပညာ’ ဟူ၍ လေးမျိုးတို့တည်း။

မင်းမြတ် ကေသဗျာကရဏီယပညာသည် အဘယ်နည်းဟူမူ- “ရုပ်သည် မမြဲသလော” ဟူသော အမေးပုစ္ဆာသည် ကေသဗျာကရဏီယပညာမည်၏။ “ဝေဒနာသည် မမြဲသလော”။ပ။ “သညာသည် မမြဲသလော”။ပ။ “သင်္ခါရတို့သည် မမြဲကုန်သလော။ ပ။ “ဝိညာဏ်သည် မမြဲ သလော” ဟူသော အမေးပုစ္ဆာသည် ကေသဗျာကရဏီယပညာ မည်၏။ ဤမေးခွန်းပုစ္ဆာမျိုးသည် ကေသဗျာကရဏီယပညာတည်း။

ဝိဘဇ္ဇဗျာကရဏီယပညာသည် အဘယ်နည်းဟူမူ- “ရုပ်သည် အနိစ္စသာ မည်သလော” ဟူသော မေးခွန်းပုစ္ဆာသည် ဝိဘဇ္ဇဗျာကရဏီယပညာမည်၏။ “ဝေဒနာသည် အနိစ္စသာ မည်သလော”။ပ။ “သညာသည် အနိစ္စသာ မည်သလော”။ ပ။ “သင်္ခါရတို့သည် အနိစ္စ သာမည်ကုန်သလော”။ ပ။ “ဝိညာဏ်သည် အနိစ္စသာ မည်သလော” ဟူသော အမေးပုစ္ဆာသည် ဝိဘဇ္ဇဗျာကရဏီယပညာ မည်၏။ ဤမေးခွန်းပုစ္ဆာမျိုးသည် ဝိဘဇ္ဇဗျာကရဏီယပညာတည်း။

ပဋိပုစ္ဆာဗျာကရဏီယပညာသည် အဘယ်နည်းဟူမူ- “အသို့နည်း စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် အလုံးစုံကို သိနိုင်ပါသလော” ဟူသော အမေးပုစ္ဆာသည် ပဋိပုစ္ဆာဗျာကရဏီယပညာ မည်၏။

ဌပနီယပညာသည်အဘယ်နည်းဟူမူ- “လောကသည် မြဲသလော” ဟူသော မေးခွန်းပုစ္ဆာသည် ဌပနီယပညာ မည်၏။ “လောကသည် မမြဲသလော”။ “လောကသည် အဆုံးရှိသလော”။ “လောက သည် အဆုံးမရှိသလော”။ “လောကသည် အဆုံးလည်းရှိ အဆုံးလည်းမရှိသလော”။ လောက သည် အဆုံးရှိသည်လည်းမဟုတ် အဆုံးမရှိသည်လည်း မဟုတ်သလော”။ ထိုအသက်သည် ထိုကိုယ် ပင်လော” “အသက်သည် တပါးတခြား ကိုယ်သည် တပါးတခြားလော” ‘သတ္တဝါသည် သေသည် မှ နောက်၌ ဖြစ်သလော’။ သတ္တဝါသည် သေသည်မှနောက်၌ မဖြစ်သလော”။ သတ္တဝါသည် သေသည်မှနောက်၌ ဖြစ်လည်းဖြစ် မဖြစ်လည်း မဖြစ်သလော”။ “သတ္တဝါသည် သေသည်မှ နောက်၌ ဖြစ်သည်လည်းမဟုတ် မဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်သလော” ဟူသော မေးခွန်းပုစ္ဆာ သည် ဌပနီယပညာ မည်၏။ ဤကား ဌပနီယပညာတည်း။

မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် မာလုက္ခပုတ္တမထေရ်၏ ထိုမေးခွန်းပုစ္ဆာပြဿနာကို မဖြေဘဲ ထားအပ်သော ပုစ္ဆာဖြစ်သောကြောင့် ဖြေတော်မမူ၊ ထိုပြဿနာကို အဘယ်ကြောင့် မဖြေဘဲ ထားအပ်သနည်း ဟူမူ-ထိုအမေးကို အဖြေထင်စွာပြုခြင်းငှါ အကြောင်းရင်းသော်လည်းကောင်း၊ အကြောင်းဖျားသော်လည်းကောင်း မရှိသောကြောင့် ထိုပြဿနာကို မဖြေဘဲ ထားအပ်၏။ ဘုန်းတော်ကြီးကုန်သော မြတ်စွာဘုရားတို့အား အကြောင်းယုတ္တိမရှိသော အခြေအမြစ် မရှိသော စကားကို ပြောဆိုတော်မူရိုး မရှိချေဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါပေ၏။ ဤသို့လျှင် ဤအကြောင်းကို မိန့်တော်မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏။) နှစ်ခုမြောက် အဗျာကရဏိယပဉ္စာ ပြီး၏။

၃-မဇ္ဈိမသုတ္တံသုတ္တံသုတ္တံ

(သေခြင်းမှ ကြောက် မကြောက် ပြဿနာ)

၃။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “သတ္တဝါ အားလုံးတို့သည် ဒဏ်မှ ထိတ်လန့်ကုန်၏။ သတ္တဝါ အားလုံးတို့သည် သေခြင်းမှ ကြောက်ကြကုန်၏” ဟု ဤစကားကိုလည်း မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။ “ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် အလုံးစုံသော ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်ခြင်း ဘေးအပေါင်းကို လွန်မြောက်လေ၏” ဟု တဖန်ဟောတော်မူပြန်၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အသို့နည်း။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒဏ်ဘေးမှ ထိတ်လန့်ပါသေးသလော၊ ငရဲ၌မူ ပြောင်ပြောင် တောက်လောင်သော ကျိုက်ကျိုက်ဆူသော ရဲရဲပူသော အလွန်ပူလောင်သော ပြောင်ပြောင် တောက်လောင်သော မီးလျှံရှိသော ထိုင်ရဲကြီးမှ စုတေခါနီးကုန်သော ငရဲသုသတ္တဝါတို့သည် သေခြင်းမှ ကြောက်လန့်ပါကုန်သေးသလော။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန သတ္တဝါအားလုံးတို့သည် ဒဏ်မှ ထိတ်လန့်ကုန်၏။ သတ္တဝါအားလုံးတို့သည် သေခြင်းမှ ကြောက်ကြကုန်၏” ဟု အကယ်၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်သည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်မူ “ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် အလုံးစုံသော ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်ခြင်းဘေးအပေါင်းကို လွန်မြောက်လေ၏” ဟူသော စကားသည် မှားရာ၏။ “ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် အလုံးစုံသော ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်ခြင်း ဘေးအပေါင်းကို လွန်မြောက်လေ၏” ဟု အကယ်၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်သည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်မူ “သတ္တဝါ အားလုံးတို့သည် ဒဏ်မှ ထိတ်လန့်ကုန်၏။ သတ္တဝါအားလုံးတို့သည် သေခြင်းမှ ကြောက်ကြကုန်၏” ဟူသော ထိုစကားသည် မှားရာ၏။ အစွန်းနှစ်ဘက်ထွက်သော ဤပြဿနာသည် အရှင်ဘုရားထံသို့ အစဉ်ရောက်ပါ၏။ အရှင်ဘုရားသည် ထိုပြဿနာကို ဖြေရှင်းတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် “သတ္တဝါအားလုံးတို့သည် ဒဏ်မှ ထိတ်လန့်ကုန်၏။ သတ္တဝါအားလုံးတို့သည် သေခြင်းမှ ကြောက်ကြကုန်၏” ဟူသော ဤစကားတော်ကို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို အကြောင်းပြု၍ ဟောတော်မူအပ်သည် မဟုတ်၊ ထိုစကား အရာ၌ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို ချန်၍ ထားအပ်၏။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်းကို ပယ်နုတ်အပ်ပြီ၊ မင်းမြတ် အကြင်သတ္တဝါတို့သည် ကိလေသာရှိကုန်၏။ အကြင်သတ္တဝါတို့အားလည်း ငါ့ကိုယ်ဟု ပြင်းစွာ လွန်ကဲသော စွဲလမ်းမှုရှိ၏။ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်လည်း ချမ်းသာဆင်းရဲတို့၌ စိတ်ထားမြင့်တုံ နိမ့်တုံရှိကုန်၏။ ထိုသတ္တဝါတို့ကို အကြောင်းပြု၍ “သတ္တဝါအားလုံးတို့သည် ဒဏ်မှ ထိတ်လန့်ကုန်၏။ သတ္တဝါအားလုံးတို့သည် သေခြင်းမှ ကြောက်ကြကုန်၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။

မင်းမြတ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အလုံးစုံသော ဘဝသွားလမ်းကို ဖြတ်အပ်ပြီ၊ ဘဝအကြောင်းကို ဖျက်ဆီးအပ်ပြီ၊ (ဘဝအစပ်) ပဋိသန္ဓေနေခြင်းကို သတ်အပ်ပြီ၊ ကိလေသာအခြင်ရန်တို့ကို ချိုးဖျက်အပ်ကုန်ပြီ၊ ဘဝအားလုံး၌ တပ်မက်တွယ်တာမှုကို ပယ်နှုတ်အပ်ပြီ၊ ပြုပြင်မှု ‘သင်္ခါရ’ အားလုံးပျက် အကြွင်းမဲ့ဖြတ်အပ်ကုန်ပြီ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကို ပယ်သတ်အပ်ပြီ၊ အဝိဇ္ဇာကို ပယ်ဖျောက်အပ်ပြီ၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်ကို မျိုးစေ့မပြစ်အောင် ပြုအပ်ပြီ၊ ကိလေသာအားလုံးတို့ကို ရှို့မြှိုက် လောင်ကျွမ်းစေအပ်ကုန်ပြီ၊ လောကဓံတရားမှ လွန်မြောက်ပြီ၊ ထို့ကြောင့် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် အလုံးစုံသော ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်ခြင်း ဘေးအပေါင်းတို့မှ မထိတ်လန့်။

မင်းမြတ် ဤလောက၌ အစဉ်စောင့်ရှောက်တတ်ကုန်သော ရအပ်သော အခြံအရံ စည်းစိမ် ရှိကုန်သော အကျွမ်းဝင်ကုန်သော ကြီးစွာ အစိုးရသောအရာ၌ ခန့်ထားအပ်ကုန်သော အမတ်ကြီးလေးယောက်တို့သည် ရှိသည်ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ ထိုအခါ၌ မင်းသည် ပြုဖွယ်ကိစ္စ တစ်စုံတရာ ဖြစ်ပေါ်လတ်သော် မိမိ၏တိုင်းနိုင်ငံ၌ ရှိသမျှလူအပေါင်းအား တိုင်းသားပြည်သူ လူအားလုံးတို့ပင် “ငါ့အတွက် အခွန်အတုတ်ကို ပြုကြကုန်လော့၊ သင်အမတ်ကြီးလေးဦးတို့သည် ထိုပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြီးစေကုန်လော့” ဟု စေရာ၏။ မင်းမြတ် စင်စစ် ထိုအမတ်ကြီး လေးယောက်တို့အား အခွန်အတုတ်ဘေးကြောင့် ထိတ်လန့်ခြင်း ဖြစ်ရာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ထိတ်လန့်ခြင်း မဖြစ်ရာပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အဘယ်အကြောင်း ကြောင့်နည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မင်းသည် ထိုအမတ်တို့ကို မြင့်မြတ်သော အရာဌာန၌ ထားအပ်ပါကုန်၏။ ထိုအမတ်တို့အား အခွန်အတုတ်သည် မရှိ၊ ထိုအမတ်တို့သည် အခွန်အတုတ်ကို လွန်မြောက်ကုန်၏။ အမတ်ကြီး လေးဦးမှ ကြွင်းသော သူတို့ကို အကြောင်းပြု၍ မင်းသည် တိုင်းသားပြည်သူ လူအားလုံးတို့ပင် “ငါ့အတွက် အခွန်အတုတ်ကို ပြုကြကုန်လော့” ဟု စေခိုင်းအပ်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် “သတ္တဝါအားလုံးတို့” ဟူသော ဤစကားကို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို အကြောင်းပြု၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်သည် မဟုတ်၊ ထိုစကားအရာ၌ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို ချန်ထားအပ်၏။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် ကြောက်ခြင်း၏အကြောင်းကို ပယ်နှုတ်အပ်ပြီ၊ မင်းမြတ် အကြင်သတ္တဝါတို့သည် ကိလေသာရှိကုန်၏။ အကြင်သတ္တဝါတို့အားလည်း ငါ့ကိုယ်ဟု လွန်ကဲသော စွဲလမ်းမှု ရှိ၏။ ထို့ပြင် အကြင်သတ္တဝါတို့သည် ချမ်းသာဆင်းရဲတို့၌ စိတ်ထား မြင့်တန်မ့်တုံ ရှိကုန်၏။ ထိုသတ္တဝါတို့ကို အကြောင်းပြု၍ “သတ္တဝါအားလုံးတို့သည် ဒဏ်မှ ထိတ်လန့်ကုန်၏။ သတ္တဝါအားလုံးတို့သည် သေခြင်းမှ ကြောက်ကြကုန်၏” ဟု မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် အလုံးစုံသော ကြောက်ရွံ့ ထိတ်လန့်ခြင်း ဘေးအပေါင်းတို့မှ မထိတ်လန့်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန “သတ္တဝါအားလုံး” ဟူသော ဤစကားတော်သည် အကြွင်းရှိသော စကားတော် မဟုတ်၊ “သတ္တဝါအားလုံး” ဟူသော ဤစကားသည် အကြွင်းမရှိသော စကားသာလျှင် ဖြစ်၏။ ထိုအရာ၌ အကျွန်ုပ်အား ထိုစကားတည်စေခြင်းငှါ လွန်ကဲသော အကြောင်းကို မိန့်တော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် ဤလောကဝယ် ရွာ၌ ရွာသူကြီးသည် လက်အောက်ခံ အစေအပါးကို “အချင်းလာလှည့် ရွာ၌ ရှိသမျှသော ရွာသူရွာသားအားလုံးတို့သည် ငါ့အထံ၌ လျင်မြန်စွာ စည်းဝေးစေလော့” ဟု စေခိုင်းရာ၏။ ထိုလက်အောက်ခံ အစေအပါးသည် “အရှင် ကောင်းပါပြီ” ဟု

ဝန်ခံ၍ ရွာလယ်၌ ရပ်၍ “ရွာ၌ ရှိသမျှသော ရွာသူရွာသား အားလုံးတို့သည် လျင်လျင်မြန်မြန် ရွာသူကြီး၏ အထံ၌ စုရုံးကြကုန်လော့” ဟု သုံးကြိမ် အော်ဟစ်ကြွေးကြော်ရာ၏။ ထို့နောက်မှ ထိုရွာသူရွာသားတို့သည် ထိုသူ၏စကားဖြင့် ဆောဆောလျင်လျင် စုရုံးကြကုန်၍ “အရှင်သူကြီးမင်း ရွာသူရွာသား အားလုံးတို့သည် စုရုံးမိပါကုန်ပြီ၊ အရှင်သူကြီးမင်း၏ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပါလော့” ဟု ရွာသူကြီးအား ပြောကြားကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် ထိုရွာသူကြီးသည် ခေါင်းဆောင် ယောက်ျားတို့ကို စုရုံးစေလို၍ ရွာသားအားလုံးတို့ကို စုရုံးစေ၏။ စုရုံးစေအပ်ကုန်သော ထိုရွာသားအားလုံးတို့သည်လည်း စုရုံးကြသည် မဟုတ်ကုန်၊ ခေါင်းဆောင် ယောက်ျားတို့ သည်သာ စုရုံးကုန်၏။ “ငါ၏ ရွာသားတို့သည် ဤမျှတို့ပင်တည်း” ဟု ရွာသူကြီးသည်လည်း ထိုစုရုံးသည့်အတိုင်းပင် ဝန်ခံလေ၏။ လာရောက်စုရုံးသူများမှ တပါးကုန်သော မလာရောက်သော မိန်းမ၊ ယောက်ျား၊ ကျွန်မိန်းမ၊ ကျွန်ယောက်ျား၊ သူရင်းငှား၊ အမှုလုပ်၊ ရွာသူ၊ သူနာ၊ နွား၊ ကျဲ၊ ဆိတ်မြန်မာ၊ ဆိတ်ကုလား၊ ခွေးဘို့သည် များလှကုန်သေး၏။ မလာရောက်သူ အားလုံးတို့ကို မရေ တွက်အပ်ကုန်၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ-ခေါင်းဆောင် ယောက်ျားတို့ကိုသာလျှင် အကြောင်း ပြု၍ “ရွာသူရွာသား အားလုံးတို့ကို စုရုံးစေကုန်” ဟု စေခိုင်းအပ်သည့် အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် “သတ္တဝါအားလုံး” ဟူသော ဤစကားကို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို အကြောင်းပြု၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်သည် မဟုတ်၊ ထိုအရာ၌ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို ချန်ထားအပ်၏။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် ကြောက်ခြင်း၏ အကြောင်းကို နုတ်ပယ်အပ်ပြီ၊ မင်းမြတ် အကြင်သတ္တဝါတို့သည် ကံလေသာ ရှိကုန်၏။ အကြင်သတ္တဝါတို့အားလည်း ငါ့ကိုယ်ဟု လွန်ကဲ သော စွဲလမ်းမှု ရှိ၏။ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်လည်း ချမ်းသာဆင်းရဲတို့၌ စိတ်ထား မြင့်တန်မိတုံ ရှိကုန်၏။ ထိုသတ္တဝါတို့ကို အကြောင်းပြု၍ “သတ္တဝါအားလုံးတို့သည် ဒဏ်မှ ထိတ်လန့်ကုန်၏။ သတ္တဝါအားလုံးတို့သည် သေခြင်းမှ ကြောက်ကြကုန်၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် အလုံးစုံသော ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်ခြင်း ဘေးတို့မှ မထိတ်လန့်။

မင်းမြတ် သဒ္ဓါလည်း အကြွင်းရှိ အနက်အဓိပ္ပာယ်လည်း အကြွင်းရှိသော စကားမျိုး၊ သဒ္ဓါသာ အကြွင်းရှိ၍ အနက်အဓိပ္ပာယ် အကြွင်းမရှိသော စကားမျိုး၊ သဒ္ဓါကား အကြွင်းမရှိ အနက်အဓိပ္ပာယ်သာ အကြွင်းရှိသော စကားမျိုး၊ သဒ္ဓါလည်း အကြွင်းမရှိ အနက်အဓိပ္ပာယ်လည်း အကြွင်းမရှိသော စကားမျိုးဟူ၍ ရှိ၏။ ထိုထိုသဒ္ဓါဖြင့် အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို လက်ခံအပ်၏။

မင်းမြတ် အာဟာရပဒ-ရသ အာစရိယဝံသ-အဓိပ္ပာယ်-ကာရဏုတ္တရိယဟူသော ဤငါးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို လက်ခံအပ်၏။ ဤငါးပါးတို့တွင် ဘုရားဟောပါဠိတော်ကို အာဟာရပဒဟူ၍ အလိုရှိအပ်၏။ ပါဠိတော်အားလျော်သော သုတ္တာနုလောမကို ရသဟူ၍ အလိုရှိ အပ်၏။ အဋ္ဌကထာ ဆရာတို့၏ အယူကို အာစရိယဝံသဟူ၍ အလိုရှိအပ်၏။ မိမိအယူကို အဓိပ္ပာယ် ဟူ၍ အလိုရှိအပ်၏။ ရှေးဆိုပြီး ဤလေးမျိုးတို့နှင့် ညီညွတ်သော အကြောင်းကို ကာရဏုတ္တရိယ ဟူ၍ အလိုရှိအပ်၏။ မင်းမြတ် ဤငါးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို လက်ခံ အပ်၏။ ဤသို့လျှင် ထိုပြဿနာကို ကောင်းစွာ ဆုံးဖြတ်အပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ရှိပါစေတော့ အရှင်ဘုရား ဆိုတိုင်း ထိုစကားကို ဝန်ခံပါ၏။ ထိုအရာ၌ ရဟန္တာကို ချန်ထားရသည် ရှိပါစေတော့၊ ရဟန္တာမှ တပါးသော သတ္တဝါတို့သည်

ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်ကြသည် ရှိပါစေတော့၊ ငရဲ၌ ငရဲသူသတ္တဝါတို့ကား ဆင်းရဲတုံး အတိဖြစ် ကုန်သော ထက်လှကုန်သော ခါးစပ်ကုန်သော ဝေဒနာတို့ကို ခံစားကုန်၍ ပြောင်ပြောင် တောက်သော အင်္ဂါကြီးငယ် ရှိကုန်လျက် ငိုယိုသောမျက်နှာ သနားကြင်နာစဖွယ် ကျယ်လောင် စွာ အော်ဟစ်ငိုကြွေးကာ ထွေထွေရာရာ မြည်တမ်းသော ပါးစပ်ရှိကုန်လျက် သည်းမခံနိုင်အောင် ပြင်းထန်လှသော ဆင်းရဲဒုက္ခတို့သည် ညည်းဆဲနှိပ်စက် အပ်ကုန်၍ ခိုကိုးပုန်းအောင်ရာ ကိုးစား အားထားရာ ကင်းမဲ့သကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၍ များစွာသော စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်းဖြင့် နာကျင်ကုန်လျက် အယုတ်ညံ့ဆုံးဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိသို့ ရောက်ရှိကုန်၍ စင်စစ်အားဖြင့် စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်းလျှင် မှီခို လည်းလျောင်းရာရှိကုန်လျက် ပူလောင်ထက်မြက် ကြမ်းတမ်းစူးရှစွာ လောင်ကျွမ်းသော မီးအတိ ဖြစ်လေ၍ အလွန်ကြောက်မက်ဖွယ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော အော်ဟစ်သံတို့ဖြင့် ကျယ်လောင်သော အသံရှိသော နံပါးလေးဘက် အထက်အောက် ငပ်ယှက်လျက် ခြောက်ချက်သော မီးတောက် မီးလျှံပန်းတို့ဖြင့် ရှေးပြွမ်းကာ ထက်ပန်းကျင်မှ ယူဇနာ ၁၈ရာအရပ်သို့ ပျံ့နှံ့သော မီးလျှံဒ.ဟုန် ရှိ၍ ပြင်းထန်စွာ ပူလောင်သော ငရဲကြီးမှ စုတေရကုန်သော် သေခြင်းမှ ကြောက်ပါကုန်သေး သလောဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ကြောက်ကြကုန်သေး၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ငရဲသည် စင်စစ် ဆင်းရဲဒုက္ခကိုသာ ခံစားရသည်ဖြစ်လျက် ထိုငရဲသူ သတ္တဝါတို့သည် စင်စစ် ဆင်းရဲဒုက္ခကိုသာ ခံစားရ၍ ငရဲမှ စုတေကုန်သော် သေခြင်းမှ အဘယ့် ကြောင့် ကြောက်ကြပါကုန်သနည်း၊ အဘယ့်ကြောင့် ငရဲ၌ မေ့လျော့နိုင်ပါကုန်သနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုငရဲသူ သတ္တဝါတို့သည် ငရဲ၌ မေ့လျော့ကုန်၊ ငရဲမှ လွတ်လိုကုန် သည်ပင်တည်း၊ မင်းမြတ် ကြောက်ခြင်းကို မပယ်နိုင်သေးသောကြောင့် ထိုငရဲသူ သတ္တဝါတို့အား ထိတ်လန့်ခြင်းသည် သေခြင်းဟူသော ဘေး၏ အကျိုးဆက်ပေတည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန လွတ်မြောက်လိုကုန်သော ငရဲသူသတ္တဝါတို့အား စုတေသေလွန်ချခြင်းမှ ထိတ်လန့်ခြင်း ဖြစ်၏ ဟူသော စကားကို အကျွန်ုပ် မယုံကြည်နိုင်ပါ၊ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ထိုအရာသည် ရယ်ချင်ဖွယ်သတည်း၊ ထိုငရဲသူ သတ္တဝါတို့ တောင့်တအပ်သော လွတ်မြောက်နှင့် စုတိကို ရနိုင်ကြသည် မဟုတ်ပါလော၊ အကြောင်းဖြင့် အကျွန်ုပ်ကို သိပါစေလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် သေခြင်းဟူသော ဤအရာသည် အရိယသစ္စာကို မမြင်သော သူတို့အား ထိတ်လန့် ဖွယ်ရာ ဖြစ်၏၊ ဤအရာ၌ ဤ(အရိယသစ္စာကို မမြင်သော) သတ္တဝါအပေါင်းသည် ထိတ်လည်း ထိတ်၏၊ လန့်လည်း လန့်၏၊ မင်းမြတ် အကြောင်းကို ဆိုအံ့၊ မြွေဟောက်မှ ကြောက်သော သူသည် သေခြင်းမှ ကြောက်သည်ဖြစ်၍ မြွေဟောက်မှ ကြောက်လေသတတ်၊ ထို့ပြင် အကြင် သတ္တဝါသည် ဆင်မှ ကြောက်၏ ။ပ။ ခြင်္သေ့မှ။ ကျားမှ။ သစ်မှ။ ဝံမှ။ အောင်းမှ။ ကျွဲမှ။ နွားနောက်မှ။ မီးမှ။ ရေမှ။ သစ်ငုတ်မှ။ ဆူးမှ ကြောက်၏၊ ထို့ပြင် အကြင်သူသည် လှံမှ ကြောက်၏၊ မင်းမြတ် ထိုသူသည် သေခြင်းမှ ကြောက်သည်ဖြစ်၍ လှံမှ ကြောက်၏၊ ထိုမြွေစသည် ကို ကြောက်ခြင်းသည် သေခြင်း၏သာလျှင် ကိစ္စလက္ခဏာ သဘာဝနှင့် တကွသော တန်ခိုးပင် ဖြစ်၏၊ ထိုသေခြင်းတရား၏ ကိစ္စလက္ခဏာသဘာဝနှင့် တကွသော တန်ခိုးကြောင့် ကံလေသာ ရှိသော သတ္တဝါတို့သည် သေခြင်းမှ ထိတ်လန့်ကုန်၏၊ ကြောက်ကြကုန်၏၊ မင်းမြတ် ငရဲသူ

သတ္တဝါတို့သည် ငရဲမှ လွတ်လိုကုန်သော်လည်း သေခြင်းမှ ထိတ်လန့်ကုန်သေး၏၊ ကြောက်ကြ ကုန်သေး၏။

မင်းမြတ် ဤလောက၌ ယောကျ်ား၏ခန္ဓာကိုယ်၌ အဆီခဲသည် (ကျပ်ဖု မြင်းဖုစသော) အဖု အထိုး ဖြစ်ငြားအံ့၊ ထိုယောကျ်ားသည် ထိုအနာရောဂါဖြင့် ဆင်းရဲသည်ဖြစ်၍ အနာဘေးမှ လွတ်လိုရကား အနာရောဂါကို နုတ်ပယ်တတ်သော ဆေးသမားကို ခေါ်စေ၏၊ အနာကို နုတ်ပယ်တတ်သော ဆေးသမားသည် ထိုအနာရောဂါရှိသော ယောကျ်ား၏ ကေားကို ဝန်ခံ၍ ထိုအနာရောဂါကို ဖောက်တတ်ခြင်းငှါ အဆောက်အဦကို ဖြစ်စေရာ၏၊ ဓားငယ်ကို ထက်အောင် ပြုရာ၏၊ ညှပ်တံတို့ကို ငါး၌ ထည့်ရာ၏၊ ဆပ်ပြာနှင့် ဆားကို ကျောက်ပြင်၌ ကြိတ်စေ ရာ၏၊ မင်းမြတ် ထိုအနာနှိပ်စက်သော ယောကျ်ားအား ထက်စွာသော ဓားငယ်နှင့် ဖြတ်ခွဲခြင်း ညှပ်တံဖြင့် ပူလောင်စေခြင်း ဆပ်ပြာဆား ထည့်သွင်းခြင်းမှ ထိတ်လန့်ခြင်း ဖြစ်ရာသေး သလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ထိတ်လန့်ခြင်း ဖြစ်ရာပါသေး၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤသို့ ထိုအနာနှိပ်စက်သော ယောကျ်ားအား အနာရောဂါမှ လွတ်လိုသော်လည်း ဝေဒနာဘေးမှ ထိတ်လန့်ခြင်းဖြစ်၏၊ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ငရဲမှ လွတ်လိုကုန်သော ငရဲသူသတ္တဝါတို့အားလည်း သေဘေးမှ ထိတ်လန့်ခြင်းဖြစ်၏။

မင်းမြတ် ဤလောက၌ မင်းပြစ်သင့်သော သံခြေကျဉ်းအနှောင်အဖွဲ့ဖြင့် နှောင်ဖွဲ့အပ်သော နှောင်အိပ်၌ သွင်းထားသော ယောကျ်ားသည် လွတ်လိုသည်ဖြစ်ရာ၏၊ ထိုမင်းသည် ထိုယောကျ်ား ကို လွတ်စေလိုသည်ဖြစ်၍ ခေါ်စေရာ၏၊ မင်းမြတ် ငါသည် ပြုအပ်သော အပြစ်ရှိ၏ဟု သိသော မင်းပြစ်သင့်သော ယောကျ်ားအား မင်းကို မြင်သဖြင့် ထိတ်လန့်ခြင်းဖြစ်ရာသလော ဟု (မေးတော်မူ၏)။ ထိတ်လန့်ခြင်း ဖြစ်ရာပါသေး၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် မင်းပြစ်သင့်သော ထိုယောကျ်ားအား အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်လိုသော်လည်း မင်းမှ ကြောက်သော ကြောင့် ထိတ်လန့်ခြင်းဖြစ်သေး၏၊ မင်းမြတ်ဤအတူသာလျှင် ငရဲမှ လွတ်လိုသော ငရဲသူသတ္တဝါ တို့အားလည်း သေဘေးမှ ထိတ်လန့်ခြင်း ဖြစ်သေး၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားအကျွန်ုပ် သက်ဝင်ယုံကြည်နိုင်လောက်သော ထို့ထက်အလွန် အခြားအကြောင်း တမျိုးကိုလည်း မိန့်တော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤလောက၌ ယောကျ်ား သည် ပူပြင်းသော အဆိပ်ရှိသောမြေ အကိုက်ခံရသည်ဖြစ်ရာ၏၊ ထိုယောကျ်ားသည် ထိုအဆိပ် ဖောက်ပြန်ခြင်းဖြင့် ကျရာ၏၊ လဲရာ၏၊ လိမ့်ရာ၏၊ အပြန်ပြန်လိမ့်ရာ၏၊ ထိုအခါ၌ ယောကျ်ား တယောက်သည် အစွမ်းထက်သော မန္တရားဂါထာဖြင့် ပူပြင်းသော အဆိပ်ရှိသော ထိုမြေကိုခေါ်၍ ပူပြင်းသော အဆိပ်ကို တဖန်စုပ်ယူစေရာ၏၊ မင်းမြတ် ထိုမြေဆိပ်တက်သော ထိုယောကျ်ားအား ပူပြင်းသော အဆိပ်ရှိသော ထိုမြေသည် ချမ်းသာစေရန် အကြောင်းကြောင့် ကပ်ရောက်လတ် သော် ထိတ်လန့်ခြင်း ဖြစ်ရာသေးသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ထိတ်လန့်ခြင်း ဖြစ်ရာပါသေး၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် ထိုသို့ အဆိပ်ကို စုပ်ယူရန် သဘော ရှိသော မြေသည် ချမ်းသာစေရန် အကြောင်းကြောင့် အနီးသို့ ကပ်ရောက်လာသော်လည်း ထိုယောကျ်ားအား ထိတ်လန့်ခြင်းဖြစ်သေး၏၊ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ငရဲမှလွတ်လိုကုန်သော ငရဲသူသတ္တဝါတို့အားလည်း သေဘေးမှ ထိတ်လန့်ခြင်း ဖြစ်သေး၏၊ မင်းမြတ် သတ္တဝါအားလုံး တို့သည် သေခြင်းကို အလိုမရှိအပ်၊ သို့ကြောင့် ငရဲသူသတ္တဝါတို့သည် ငရဲမှ လွတ်လိုကုန်သော်လည်း

သေခြင်းမှ ကြောက်ကုန်သေး၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ ဤသို့လျှင် ဤအကြောင်းကို မိန့်တော်မူတိုင်း ငန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

သုံးခုမြောက် မစ္စုဘာယနာဘာယနပညာ ပြီး၏။

၄-မစ္စုပါသမုတ္တိပညာ

(သေမင်းကျော့ကွင်းမှ လွတ် မလွတ် ပြဿနာ)

၄။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန-

“ကောင်းကင်၌ တည်နေသော်လည်း သေမင်းကျော့ကွင်းမှ မလွတ်ရာ၊ သမုဒ္ဒရာအလယ်၌ တည်နေသော်လည်း သေမင်းကျော့ကွင်းမှ မလွတ်ရာ၊ တောင်တို့၏အခေါင်း ကျောက် လိုက်ဂူသို့ဝင်၍ တည်နေသော်လည်း သေမင်းကျော့ကွင်းမှ မလွတ်ရာ၊ အကြင်အရပ်၌ တည်နေသူသည် သေမင်းကျော့ကွင်းမှ လွတ်ရာ၏။ ထိုလွတ်ရာမြေအရပ်သည် မရှိ”ဟု ဤစကားကိုလည်း မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။

တဖန် ရတနသုတ် မေတ္တသုတ် ခန္ဓပရိတ် မောရပရိတ် ဓဇဂ္ဂပရိတ် အာဠာနာဠိယပရိတ် အင်္ဂုလိမာလပရိတ်ဟူသော အရံအတားပရိတ်တို့ကိုလည်း မြတ်စွာဘုရား ထုတ်ညွှန်ဟောကြား အပ်ကုန်၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းကင်၌ တည်နေသူသည်လည်းကောင်း သမုဒ္ဒရာ အလယ်၌ တည်နေသူသည်လည်းကောင်း ပြာသာဒ်အိမ် လိုက်ဂူ တောင်ခေါင်း ချောက်ကြား တွင်း အပေါက် တောင်ကြားတို့၌ ခိုအောင်းတည်နေသူသည်လည်းကောင်း သေမင်း ကျော့ ကွင်းမှ အကယ်၍ မလွတ်သည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်မှု ပရိတ် အရံအတားကို ပြုခြင်းသည် မှား ရာ၏။ ပရိတ် ‘အရံအတား’ကို ပြုသဖြင့် သေမင်းကျော့ကွင်းမှ အကယ်၍ လွတ်ရခြင်းသည် ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်မှု “ကောင်းကင်၌ တည်နေသော်လည်း ။ပ။ သေမင်း၏ ကျော့ကွင်းမှ မလွတ်ရာ”ဟူသော ထိုစကားသည်လည်း မှားရာ၏။ အစွန်းနှစ်ဖက်ထွက်သော ထုံးဖွဲ့သည် ထက်လည်း ထုံးဖွဲ့သော ဤပြဿနာသည်လည်း အရှင်ဘုရားထံသို့ အစဉ်ရောက်ပါ၏။ အရှင် ဘုရားသည် ထိုပြဿနာကို ဖြေရှင်းတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် “ကောင်းကင်၌ တည်နေသော်လည်း ။ပ။ သေမင်း၏ကျော့ကွင်းမှ မလွတ်ရာ”ဟူ၍ ဤစကားကိုလည်း မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိတ် ‘အရံအတား’ တို့ကိုလည်း ထုတ်ညွှန်ဟောကြားတော်မူအပ်ကုန်၏။ ထိုပရိတ် ‘အရံအတား’သည်လည်း နေနိုင်ရန် အသက်အကြွင်းရှိသေး၍ အရွယ်နှင့်ပြည့်စုံသော (မာတုဃာတကကံ စသော ပဉ္စာနန္တရိယ) ကံ ပိတ်ပင်တားမြစ်ခြင်းမှ လွတ်ကင်းသောသူ၏ အကျိုးငှာ ဖြစ်၏။ မင်းမြတ် အသက်ကုန်ပြီးသော သူအား တည်နေနိုင်ရန် ပြုနိုင်ခြင်းသည်လည်းကောင်း အစွမ်းလုံ့လသည်လည်းကောင်း မရှိပေ။

မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် သေ၍ ခြောက်သွေ့နေသော အဆီဩဇာမရှိသော အသက်ချုပ် လေပြီးသော အသက်ရှင်အောင် ပြုပြင်စီရင်ခြင်းကင်းသော အခေါင်းရှိသော သစ်ပင်အား ရေအိုး တထောင်ဖြင့် ရေကို ပက်ဖျန်းသွန်းလောင်းသော်လည်း စိုပြည်ခြင်းသည်လည်းကောင်း အရွက် အညွန့် စိမ်းရှင်ခြင်းသည်လည်းကောင်း မဖြစ်နိုင်တော့ရာ၊ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အသက်ကုန်ခါနီးသောသူအား ဆေးကုခြင်း ပရိတ်ရွတ်ခြင်း အမှုဖြင့် အသက်တည်နေနိုင်ရန် ပြုနိုင်ခြင်းသည်လည်းကောင်း အစွမ်းလုံ့လသည်လည်းကောင်း မရှိပေ။ မင်းမြတ် မြေအပြင်၌ ရှိကုန်သော ဆေးအမျိုးမျိုးတို့သည်လည်း အသက်ကုန်ခါနီးသူအား ဆေးကိစ္စကို မပြုနိုင်ကုန်

မင်းမြတ် အသက်အကြွင်းရှိသေး၍ အရွယ်နှင့် ပြည့်စုံသော (မာတုဃာတကကံစသော ပဉ္စာ-
နန္တရိယ)ကံ ပိတ်ပင်တားမြစ်ခြင်းမှ လွတ်ကင်းသောသူကို ပရိတ်‘အရံအတား’သည် စောင့်
ရှောက်၏။ လုံခြုံစေ၏။ ထိုသူ၏အကျိုးငှာ မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိတ် ‘အရံအတား’ကို ထုတ်ညွှန်
ဟောကြားတော်မူအပ်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် လယ်ထွန်ယောက်ျားသည် စပါးမှည့်ရင့်၍ ကောက်ပင်သေခဲသော်
ရေသွင်းခြင်းကို တားမြစ်ရာ၏။ နုသေး၍ မိုးတိမ်ရောင်ရှိသော အရွယ်နှင့် ပြည့်စုံသော
ကောက်ပင်သည် ရေ၏ အားအစွမ်းဖြင့် ကြီးပွား၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အသက်ကုန်ပြီး
သူအား ဆေးကုခြင်း ပရိတ်ရွတ်ခြင်းအမှုကို ပယ်ထားအပ်၏။ အကြင်သူတို့သည်ကား
အသက်အကြွင်းရှိကုန်သေး၏။ အရွယ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သေး၏။ ထိုသူတို့၏ အကျိုးငှာ ပရိတ်
ရွတ်ခြင်း ဆေးကုခြင်းတို့ကို ဟောကြားတော်မူအပ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ပရိတ်ရွတ်ခြင်း ဆေးကု
ခြင်းတို့ဖြင့် တိုးတက်ကြီးပွားကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန အသက်ကုန်ခါနီးသောသူသည် အကယ်၍ သေသည်ဖြစ်အံ့။ သက်
ကြွင်းရှိသေးသောသူသည် အကယ်၍ ရှင်သည်ဖြစ်အံ့။ ထိုသို့ဖြစ်မှု ပရိတ်ရွတ်ခြင်း ဆေးကုခြင်း
တို့သည် အကျိုးမဲ့ဖြစ်ပါကုန်၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သင်သည် ဆေးတို့ကြောင့် ဆုတ်နစ်
လျှောကျသော တစ်စုံတရာသော အနာရောဂါကို မြင်ဖူးပါ၏လောဟု (မေးတော်မူ၏)။
အရှင်ဘုရား အရာမကများစွာ မြင်ဖူးပါ၏ဟု(လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုသို့ဖြစ်မှု “ပရိတ်ရွတ်
ခြင်း ဆေးကုခြင်းကိုပြုသဖြင့် အကျိုးမရှိ”ဟူသော ဖကားသည် အမှားဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဆေးဆရာတို့၏ လုံ့လဖြစ်ကုန်သော ဆေးသောက်ခြင်း ဆေးလိမ်း
ကျံခြင်းတို့သည် ထင်ရှားပေကုန်၏။ ထိုဆေးသောက်ခြင်း ဆေးလိမ်းကျံခြင်းဟူသော ဆေးဆရာ
တို့၏လုံ့လကြောင့် ရောဂါသည် ဆုတ်နစ်လျှောကျပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ပရိတ်တို့ကို
ရွတ်ဆိုအပ်ကုန်သည်ရှိသော် ပရိတ်ရွတ်သံကို ကြားရ၏။ လျှော့ခြောက်၏။ စိတ်နှလုံးတွန့်လှည်၏။
လည်ချောင်း နာကျင်၏။ ထိုပရိတ်တို့ကို ရွတ်ဆိုသံကြောင့် အလုံးစုံသော ရောဂါတို့သည်
ငြိမ်းကုန်၏။ အလုံးစုံသော ဘေးရန်တို့သည် ဖဲရှောင်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မင်းမြတ် မြွေကိုက်ခံရသည်ဖြစ်၍ မန္တန်မန်းမှုတ်သဖြင့် အဆိပ်ကို ချအပ် အဆိပ်ကို
ယိုစီးအပ်သည်ရှိသော် အထက်အောက် ပျိုအန်ဝမ်းလျှောသူ တစ်စုံတယောက်ကို သင်မြင်ဖူး၏
လောဟု(မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မြင်ဖူးပါ၏။ လောက၌ ယခုအထိပင် ထိုအဆိပ်ချခြင်း
ဖြစ်ပါသေး၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုသို့ဖြစ်မှု “ပရိတ်ရွတ်ခြင်း ဆေးကုခြင်းကို ပြုသဖြင့်
အကျိုးမရှိ”ဟူသော ထိုစကားသည် အမှားဖြစ်၏။ မင်းမြတ် ပရိတ်‘အရံအတား’ ပြုထားသော
ယောက်ျားကို ကိုက်လိုသော မြွေသည် မကိုက်ဝံ့။ ဟင်းလင်းပွင့်သော မြွေခံတွင်းသည် ပိတ်၏။
ခိုးသူတို့၏ မြှောက်ချီ ရွယ်မိုးထားသော တင်းပုတ်သည်လည်း (ရိုက်ပုတ်မရန်) မဖြစ်မြောက်နိုင်။
ထိုတင်းပုတ်ကိုိုင်သူတို့သည် တင်းပုတ်ကို လွှတ်ချကုန်ပြီးလျှင် ချစ်ခင်ကြကုန်၏။ အမျက်ထွက်သော
ဆင်ပြောင်ကြီးသည်လည်း (ထိုးအံ့သောငှာ)လာပြီး၍ ကြည်ဖဲလေ၏ပြောင်ပြောင်တောက်သော
မီးပုံးကြီးသည်လည်း အနီးသို့ရောက်လာ၍ ငြိမ်း၏။ ခဲစားအပ်သော လတ်တလော သေစေတတ်
သော အဆိပ်အတောက်သည်လည်း ဆေးဖြစ်၍ အာဟာရအကျိုးငှာ ပြန်နွံ၏။ သူတို့
တို့သည် သတ်လိုကုန်သည်ဖြစ်၍ အနီးသို့ရောက်လာသော် ကျွန်အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ကုန်၏။
နှင်းမိသော ကျော့ကွင်းသည်လည်း မဖွဲမိ။

မင်းမြတ်“ပရိတ်”အရံအတားကို ပြုသောဥဒေါင်းမင်းအား မုဆိုးသည် အနှစ်ခုနှစ်ရာတို့ပတ်လုံး ကျော့ကွင်းကို ထောင်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်၊ ပရိတ်အရံအတားကို မပြုမိသော ဥဒေါင်းမင်းအား ထိုနေ့၌ပင်လျှင် ကျော့ကွင်းဖြင့် ဆောင်ယူဖမ်းဆီးခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်၏”ဟူသော စကားကို သင်မင်းမြတ် ကြားဖူးသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ကြားဖူးပါ၏၊ ထိုစကားအသံသည် နတ်နှင့်တကွသော လောက၌ ပြန့်နှံ့ထွက်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုသံဖြစ်မှု “ပရိတ်ရွက်ခြင်း ဆေးကုခြင်းကို ပြုခြင်းသည် အကျိုးမရှိ”ဟူသော စကားသည် အမှားဖြစ်၏။

မင်းမြတ် “ဒါနဝဘီလူးသည် မယားကို စောင့်ရှောက်လိုသည်ဖြစ်၍ ကြပ်၌ ထည့်သွင်းပြီးလျှင် မျှိုလျက် ဝမ်းပိုက်ဖြင့် ဆောင်ယူ၏၊ ထိုအခါ၌ ဝိဇ္ဇာဓိရ်တယောက်သည် ဒါနဝဘီလူး၏ ခံစားခြင်း ဝင်၍ ထိုမိန်းမနှင့်အတူ မေ့လျော်ပျော်ပါး၏၊ ထိုဒါနဝဘီလူး သိသောအခါ ကြပ်ကို အန်ထုတ်၍ ဖွင့်လိုက်သည်နှင့်တပြိုင်နက် ဝိဇ္ဇာဓိရ်သည် အလိုရှိရာ ဖဲသွားလေပြီ”ဟူသော စကားကို သင်မင်းမြတ် ကြားဖူးသည် မဟုတ်လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ကြားဖူးပါ၏၊ ထိုစကားသံသည်လည်း နတ်နှင့်တကွသောလောက၌ ပြန့်နှံ့၍ထွက်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုဝိဇ္ဇာဓိရ်သည် ပရိတ်မန္တန်၏ အစွမ်းအဟုန်ကြောင့် ဖမ်းယူခြင်းမှ လွတ်သည် မဟုတ်လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ဟုတ်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုသို့ ဖြစ်မှု ပရိတ်မန္တန်၏ စွမ်းအားသည် ရှိ၏။

မင်းမြတ် “အခြားဝိဇ္ဇာဓိရ်တယောက်သည်လည်း ဗာရာဏသီမင်း၏ နန်းတော်တွင်း၌ မိဖုရားနှင့် အတူတကွ ပြစ်မှား၍ အဖမ်းခံရခြင်းသို့ ရောက်သည်ဖြစ်လျက် တခဏခြင်းဖြင့် မန္တန်၏ စွမ်းအားကြောင့် ကွယ်ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်လေ၏”ဟူသော စကားကို သင်ကြားဖူးသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ကြားဖူးပါ၏ဟု (လျှောက်၏) မင်းမြတ် ထိုဝိဇ္ဇာဓိရ်သည် မန္တန်၏ စွမ်းအားကြောင့် ဖမ်းယူခံရခြင်းမှ လွတ်သည် မဟုတ်လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ဟုတ်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုသို့ဖြစ်မှု ပရိတ်အရံအတား၏ စွမ်းအားသည် ရှိ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန အလုံးစုံသောသူတို့ပင်လျှင် ပရိတ် ‘အရံအတား’သည် စောင့်ပါသလောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အချို့သောသူတို့ကို စောင့်၏၊ အချို့သောသူတို့ကို မစောင့်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ထိုသို့အချို့ကိုစောင့်၍ အချို့ကိုမစောင့်မှု ပရိတ် ‘အရံအတား’သည် အလုံးစုံသော အကျိုးကို မပြီးစေနိုင်တကားဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အစာသည် အလုံးစုံသောသူတို့၏ အသက်ကို စောင့်ရှောက်သလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား အချို့သောသူတို့ကို စောင့်ရှောက်၏၊ အချို့သောသူတို့ကို မစောင့်ရှောက်ပါဟု (လျှောက်၏)။ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား အချို့သောသူတို့သည် ထိုအစာကိုပင်လျှင် အလွန်အမင်းစားသည်ဖြစ်၍ ဝမ်းလျှောသဖြင့် သေရကုန်သောကြောင့်ပါတည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုသို့ဖြစ်မှု အစာသည် အလုံးစုံသောသူတို့၏ အသက်ကိုမစောင့်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အလွန်အမင်း စားသဖြင့် လည်းကောင်း ဝမ်းမီးအားနည်းသဖြင့်လည်းကောင်း ဤအကြောင်းနှစ်ပါးတို့ဖြင့် အစာသည် အသက်ကို ဆောင်ယူသတ်ဖြတ်နိုင်၏၊ အရှင်ဘုရား နာဂသေန အစာသည် အသက်ကို ပေးနိုင်လင့်ကစား မကောင်းသဖြင့် မှီဝဲခြင်းကြောင့် အသက်ကို ဆောင်ယူ သတ်ဖြတ်သွား၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအဘူသာလျှင် ပရိတ် ‘အရံအတား’သည် အချို့သောသူတို့ကို စောင့်ရှောက်၏၊ အချို့သောသူတို့ကို မစောင့်ရှောက်။

မင်းမြတ် ပဉ္စာနန္ဒရိယကံက တားမြစ်သဖြင့်လည်းကောင်း နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟူသော ကိလေသက တားမြစ်သဖြင့်လည်းကောင်း ကာကွယ်လိမ့်မည်ဟု မသုံကြည်သဖြင့်လည်းကောင်း ဤအကြောင်းသုံးပါးတို့ဖြင့် ပရိတ် ‘အရံအတား’သည် မစောင့်ရှောက်။ မင်းမြတ် ပရိတ် ‘အရံအတား’သည် သတ္တဝါတို့ကို အစဉ်စောင့်ရှောက်လင့်ကစား မိမိပြုသော အမှုဖြင့် အစောင့်အရှောက်ကို စွန့်၏။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် အမိသည် ဝမ်း၌ တည်သော သားကို မွေးမြူ၏။ အစီးအပွားကို ကောင်းစွာကျင့်ခြင်းဖြင့် မွေးဖွား၏။ မွေးဖွားပြီးနောက် စေင်အညစ်အကြေးနှုပ်ကို ပယ်ရှင်းလျက် မွန်မြတ်ကောင်းမွန်သော နံ့သာကို လိမ်းကျံ၏။ ထိုသားငယ်သည် တပါးသော အခါ၌ အခြားသူတို့၏ သားတို့ကို မိမိအား ဆဲရေးသောကြောင့်လည်းကောင်း ပုတ်ခတ်သောကြောင့်လည်းကောင်း ပြန်လှန်ပုတ်ခတ်၏။ ထို အပုတ်အခတ်ခံရသော သူတပါးသားတို့သည် ထိုပုတ်ခတ်သော သူငယ်အား အမျက်ထွက်ကြကုန်၍ ပရိသတ်အလယ်၌ ဆွဲငင်ကြကုန်လျက် သူငယ်ကို ဖမ်းယူ၍ အစိုးရသူ အရှင်ထံသို့ အပ်နှင်းကုန်၏။ ယင်းသို့ အပ်နှင်းခဲ့သော် ထိုအမိ၏ သားသည် အပြစ်ရှိသူ မင်း၏စည်းကမ်း ဥပဒေကိုကျူးလွန်သူ အကယ်၍ ဖြစ်ခဲ့အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ခဲ့သော် ထိုသားကို အစိုးရသူ အရှင်၏ မင်းချင်းတို့က ဆွဲငင်ကုန်လျက် တုတ် ဆောက်ပုတ် ဒူး လက်သီးတို့ဖြင့် ရိုက်နှက်ကုန်၏။ ပုတ်ခတ်ကုန်၏။ မင်းမြတ် ထိုသူငယ်၏ အမိသည် ဆွဲဆောင် ငင်ထုတ်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ သိမ်းပိုက်နတ်ယူခြင်းငှာလည်းကောင်း အစိုးရသော အရှင်၏ အနီးသို့ ကပ်ရောက်ခြင်းကို ပြုခြင်းငှာလည်းကောင်း ရနိုင်အံ့လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မချနိုင်ပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မိမိ၏အပြစ်ကြောင့်ပါတည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ပရိတ် ‘အရံအတား’သည် သတ္တဝါတို့အား စောင့်ရှောက်လင့်ကစား မိမိ၏ အပြစ်ကြောင့် အကျိုးမပေးဘဲ မြုံသည်ကို ပြု၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ ပြဿနာကို ကောင်းစွာဆုံးဖြတ်အပ်ပါ၏။ အရှုပ်အထွေးကို မရှုပ်ထွေးအောင် ပြုအပ်ပါပေ၏။ အမိုက်တိုက်ကို လင်းအောင် ပြုနိုင်ပါပေ၏။ အကျွန်ုပ်သည် ဂိုဏ်းဆရာတို့အထွတ် ဆရာမြတ်ဖြစ်သော အရှင်ဘုရားသို့ ဆည်းကပ်ရသောကြောင့် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကုန်ရက်ကို ဖြေရှင်းနိုင်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

လေးခုမြောက် မစ္စုပါသမုတ္တိပဉ္စာ ပြီး၏။

၅-ဗုဒ္ဓလာဘန္တရာယပဉ္စာ

(မြတ်စွာဘုရားအား လာဘ်အန္တရာယ် ရှိ၊ မရှိ ပြဿနာ)

၅။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “မြတ်စွာဘုရားသည် သင်္ကန်း၊ ဆွမ်း၊ ကျောင်း၊ အိပ်ရာ၊ ငံနရာ သူနာ၏ အထောက်အပံ့ဆေး အသုံးအဆောင်တို့ကို ရတော်မူ၏”ဟု အရှင်ဘုရားတို့ ဆိုတော်မူကုန်၏။ တဖန်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် ပဉ္စသာလပုဏ္ဏားရွာသို့ ဆွမ်းခံဝင်တော်မူသော် တစုံတရာကိုမျှ မရခဲ့ဘဲ ဆေးကြောတိုင်းသော သပိတ်တော်ဖြင့် ပြန်လည်ထွက်ခဲ့ရ၏ဟု အရှင်ဘုရားတို့ ဆိုတော်မူကုန်၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန မြတ်စွာဘုရားသည် သင်္ကန်း၊ ဆွမ်း၊ ကျောင်း၊ အိပ်ရာ နေရာ သူနာ၏အထောက်အပံ့ဆေး အသုံးအဆောင်တို့ကို အကယ်၍ ရတော်မူသည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်မှ ပဉ္စသာလ ပုဏ္ဏားရွာသို့ ဆွမ်းခံ ဝင်တော်မူသော် တစုံတရာကိုမျှ မရခဲ့ဘဲ ဆေးကြောတိုင်းသော သပိတ်တော်ဖြင့် ပြန်လည်ထွက်ခဲ့ရ၏ ဟူသော စကားသည် မှားရာ၏။ ပဉ္စသာလပုဏ္ဏားရွာသို့ ဆွမ်းခံဝင်တော်မူသော် တစုံတရာကိုမျှ မရခဲ့ဘဲ ဆေးကြောတိုင်းသော သပိတ်တော်ဖြင့်

အကယ်၍ ပြန်လည်ထွက်ခဲ့ရသည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်မှ မြတ်စွာဘုရားသည် သင်္ကန်း၊ ဆွမ်း၊ ကျောင်း အိပ်ရာ နေရာ သူနာ၏အထောက်အပံ့ဆေး အသုံးအဆောင်တို့ကို ရတော်မူ၏ ဟူသော ထိုစကား သည်မှားရ၏။ အစွန်းနှစ်ဘက် ထွက်သော ဤပြဿနာသည်လည်း အလွန်ကြီးကျယ်၏၊ ဖြေနိုင်ရန်ခဲယဉ်း၏။ အရှင်ဘုရားထံသို့ အစဉ်ရောက်၏။ အရှင်ဘုရားသည် ထိုပြဿနာကို ငြေရှင်း တော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် သင်္ကန်း၊ ဆွမ်း၊ ကျောင်း၊ အိပ်ရာ နေရာ သူနာ၏အထောက် အပံ့ဆေး အသုံးအဆောင်တို့ကို ရတော်မူ၏။ ပဉ္စသာလပုဏ္ဏားရှာသို့ ဆွမ်းခံဝင်တော်မူသော် ဝ.စုံတရာကိုမျှ မရရှိခဲ့ဘဲ ဆေးကြောတိုင်းသော သင်္ဂြိုဟ်တော်ဖြင့် ပြန်လည်ထွက်ခဲ့ရ၏။ ထိုသို့တစုံ တရာမျှ မရခဲ့ဘဲ ပြန်လည်၍ ထွက်တော်မူရခြင်းသည် ယုတ်မာသော မာရ်မင်း၏ အကြောင်း ကြောင့် ဖြစ်ရပေ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန သို့ဖြတ်မှု အရေအတွက်ဂဏန်းကို လွန်ကုန်သော ကမ္ဘာတို့ပတ်လုံး ပြုလုပ်စီရင်တော်မူအပ်သော မြတ်စွာဘုရား၏ ပါရမီကုသိုလ် တော်သည် ကုန်ဆုံးသွားပြီလော၊ ယခုမှသာ ဖြစ်ပေါ်သော ယုတ်မာသော မာရ်မင်းသည် ထိုပါရမီ ကုသိုလ်တော်၏ အစွမ်းအဟုန်ကို အသို့ ပိတ်ပင်နိုင်လေသနည်း၊ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ထိုသို့ ပိတ်ပင်နိုင်မှုကား ထိုအရာ၌ ကုသိုလ်ထက်လည်း အကုသိုလ်တရားသည် အထူးသဖြင့် အားကြီး၏၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အားတော်ထက်လည်း မာရ်နတ်၏အားသည် အထူးသဖြင့် အား ကြီး၏ဟု နှစ်ပါးသောအရာတို့၌ ပြောဆိုစွပ်စွဲဖွယ်သည် ဆိုက်ရောက်၏။ ထိုသို့ဖြစ်ပြန်မှ သင်္ဂြိုဟ်တော် ထက်လည်း အဖျားသည် သာ၍ လေးရာ၏။ ထက်ဝန်းကျင်မှ ပြွမ်းသော ဂုဏ်ကျေးဇူးတရား ထက်လည်း ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားသည် လွန်စွာ အားရှိပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုမျှလောက်တည်းဖြင့် ကုသိုလ်ထက်လည်း အကုသိုလ်သည် အထူးသဖြင့် အားကြီး သည် မည်သည် မဖြစ်နိုင်ပေ၊ မြတ်စွာဘုရားအားတော်ထက်လည်း မာရ်မင်း၏အားသည် အထူး သဖြင့် အားကြီးသည် မည်သည် မဖြစ်နိုင်ပေ၊ စင်စစ်သော်ကား ဤနေရာ၌ အကြောင်းကို (ရှာရန်) လိုလားအပ်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် ယောက်ျားသည် စကြဝတေးမင်း၏ (အကျိုးငှာ) ပျားရည်ကို လည်းကောင်း ပျားမုန့်ဆုပ်ကိုလည်းကောင်း အခြားသော လက်ဆောင်ပဏ္ဏာကိုလည်းကောင်း ဆောင်ခဲ့ရ၏။ ထိုယောက်ျားကို မင်း၏ တံခါးစောင့်သည် “အချင်း ဤအချိန်အခါသည်ကား မင်းအား ဖူးမြင်ရန် အချိန်အခါမဟုတ်ချေ၊ အချင်း ထို့ကြောင့်ပင် သင့်အား မင်းသည် ဒဏ် မထားမီ သင်၏ လက်ဆောင်ပဏ္ဏာကိုယူ၍ အလွန်လျင်မြန်စွာ ပြန်သွားလော့”ဟု ပြောဆိုရ၏။ ထိုသို့ပြောဆိုသောကြောင့် ထိုယောက်ျားသည် မင်းဒဏ်မှကြောက်သည်ဖြစ်၍ ထိတ်လန့် တုန် လှုပ်လျက် ထိုလက်ဆောင်ပဏ္ဏာကို ယူ၍ အလွန်လျင်မြန်စွာပြန်ခဲ့ရ၏။ မင်းမြတ် ထိုစကြဝတေး မင်းသည် ထိုမျှလောက်သော လက်ဆောင်ပဏ္ဏာမှ ချီတဲကာမျှဖြင့် တံခါးစောင့်အောက် အား အစွမ်း ယုတ်သောနေသလော၊ ထို့ပြင် အခြားတစုံတရာသော လက်ဆောင်ကိုလည်း မရရာ သလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မဟုတ်ပါ၊ အရှင်ဘုရား ဂြူစူခြင်း နှိပ်စက်သည် ဖြစ်၍ ထိုတံခါးစောင့်သည် လက်ဆောင်ပဏ္ဏာကို တားမြစ်၏။ တပါးသော တံခါးဖြင့်ကား အဆ အသိန်းမကသော လက်ဆောင်ပဏ္ဏာသည် မင်းအား ရောက်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဂြူစူခြင်း နှိပ်စက်သည်ဖြစ်၍ ယုတ်မာသော မာရ်နတ်သည် ပဉ္စသာလ ပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသားတို့သို့ ပူးဝင်၏။ ထိုသို့ဖြစ်သော်လည်း တပါးကုန်သော များစွာကုန်သော

အသိန်းမကသော နတ်တို့သည် နတ်၌ဖြစ်သော အမြိုက် သုခဘုတ်ကို ကိုင်ယူ၍ “မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်၌ နတ်ဩဇာကို ထည့်သွင်းကုန်အံ့ဟု ကပ်ရောက်ကြကာ မြတ်စွာဘုရားကို လက်အုပ် ချီမိုး ရှိခိုးကုန်လျက် ရပ်တည်ကုန်၏”ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ရှိပါစေတော့၊ လောက၌ ယောက်ျားမြတ် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာ ဘုရားအား ပစ္စည်းလေးပါးတို့သည် ရလွယ်ပေကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် နတ်လူတို့ တောင်းပန် အပ်သည်ဖြစ်၍သာ ပစ္စည်းလေးပါးတို့ကို သုံးဆောင်တော်မူ၏။ စင်စစ်သော်ကား ထိုမာရ်နတ် သည် မြတ်စွာဘုရား၏ စားဖွယ် ဘောဇဉ်၏ အန္တရာယ်ကို ပြုနိုင်ရကား ထိုမျှလောက်ဖြင့် မာရ်နတ်၏ အလိုအတိုင်း ပြီးလေတော့၏။ အရှင်ဘုရား ဤအရာဌာန၌ အကျွန်ုပ်၏ ယုံမှား ခြင်းသည် မပြတ်စဲသေးပါ။ ထိုအရာဌာန၌ အကျွန်ုပ်သည် နှလုံးအလိုလိုဖြစ်၍ ယုံမှားခြင်းသို့ ပြေးဝင်လျက် ရှိနေပါသေး၏။ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူသိုက်သော (သစ္စာလေးပါးတရား တို့ကို) မိမိအလိုလို ကိုယ်တော်တိုင်သာ သိတော်မူသော နတ်နှင့်တကွသော လူအပေါင်း၌ အမြတ် ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်ထက် မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူသော ကုသိုလ်ထူး ကုသိုလ်မြတ်တို့၏ ဖြစ်ထွန်းရာ ဖြစ်သော အတုမဲ့သော ရှေးဘုရားတို့နှင့်သာတူတော်မူသော နှိုင်းရှည့်စရာဥပမာမရှိသော အတုမဲ့ ဖြစ်တော်မူသော တူသူရှိတော်မမူသော မြတ်စွာဘုရားအား ယုတ်သော ညံ့သော နည်းသော မကောင်းသော မစင်ကြယ်သော ဖောက်ပြန်သော လာဘ်အန္တရာယ်ကို မာရ်နတ်သည်ပြုနိုင်သော ကြောင့် ထိုအရာ၌ အကျွန်ုပ်၏ စိတ်သည် မသက်ဝင် မဆုံးဖြတ်နိုင်ပါဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် လာဘ်အန္တရာယ်တို့သည်ကား မရည်ရွယ် မျက်ကွယ်လာဘ်အန္တရာယ် ရည်ရွယ်၍ ပြုအပ်ပြီးသော လာဘ်အန္တရာယ် ရှေးရှုနီးကပ် ပြုစီရင်အပ်သော လာဘ်အန္တရာယ် သုံးဆောင်ဆဲ ဖြစ်သော လာဘ်အန္တရာယ်ဟူ၍ လေးပါးရှိ၏။ ထိုလေးပါးတို့တွင် မရည်ရွယ် မျက်ကွယ်လာဘ် အန္တရာယ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မရည်မရွယ်သေးမူ၍ မျက်ကွယ်အားဖြင့် မစီရင်ရသေးသော လာဘ်ကို တစုံတယောက်သောသူသည် “သူတပါးအား ပေးသဖြင့် အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း” ဟု အန္တရာယ်ကို ပြု၏။ ဤသည်ကား မရည်မရွယ် မျက်ကွယ်လာဘ်အန္တရာယ်တည်း။

ရည်ရွယ်၍ ပြုအပ်ပြီးသော လာဘ်အန္တရာယ်သည် အဘယ်နည်း၊ ဤလောက၌ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရည်ရွယ်ညွှန်ပြ၍ စားဖွယ်ဘောဇဉ်ကို စီရင်အပ်၏။ ထိုလာဘ်ကို တစုံတယောက်သော သူသည် အန္တရာယ်ပြု၏။ ဤသည်ကား ရည်ရွယ်၍ ပြုအပ်ပြီးသော လာဘ်အန္တရာယ်တည်း။

ရှေးရှုနီးကပ် ပြုစီရင်အပ်သော လာဘ်အန္တရာယ်သည် အဘယ်နည်း၊ ဤလောက၌ တစုံ တခုသော လာဘ်ကို ရှေးရှုနီးကပ် ပြုစီရင်အပ်၏။ မခံမယူအပ်သေး၊ ထိုလာဘ်၌ တစုံ တယောက်သောသူသည် အန္တရာယ်ပြု၏။ ဤသည်ကား ရှေးရှုနီးကပ် ပြုစီရင်အပ်သော လာဘ် အန္တရာယ်တည်း။

သုံးဆောင်ဆဲဖြစ်သော လာဘ်အန္တရာယ်သည် အဘယ်နည်း၊ ဤလောက၌ တစုံတခုသော ပစ္စည်းလာဘ်ကို သုံးဆောင်ခံစားဆဲဖြစ်၏။ ထိုသုံးဆောင် ခံစားဆဲဖြစ်သော ပစ္စည်းလာဘ်၌ တစုံတယောက်သောသူသည် အန္တရာယ်ပြု၏။ ဤသည်ကား သုံးဆောင်ဆဲဖြစ်သော လာဘ် အန္တရာယ်တည်း။ မင်းမြတ် ဤသည်တို့ကား အန္တရာယ် လေးပါးတို့တည်း။

အကြင်ဘောဇဉ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ယုတ်မာသော မာရ်နတ်သည် ပဉ္စသာဝါရွာ သား ပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသားတို့ကို ပူးဝင်၏။ ထိုဘောဇဉ်သည် မြတ်စွာဘုရား သုံးဆောင်တော်မူ

ဆဲဖြစ်သော လာဘ်ပစ္စည်းလည်း မဟုတ်၊ ရှေးရှုနီးကပ် ပြုစီရင်အပ်သော လာဘ်ပစ္စည်းလည်း မဟုတ်၊ ရည်ရွယ်၍ ပြုအပ်ပြီးသော လာဘ်ပစ္စည်းလည်းမဟုတ်၊ မရောက်လာသေးသော ရှေးရှု မျက်မှောက် မရောက်သေးသော လာဘ်ကို မျက်ကွယ်အားဖြင့် အန္တရာယ်ပြု၏၊ ကေနံစင်စစ် သော်ကား ထိုအန္တရာယ်သည် ဘုရားရှင်တပါးတည်းအားသာမဟုတ် အကြင်အရှင်ဘို့သည် ထိုအခိုက် ထိုအခါ၌ ဆွမ်းခံထွက်ကုန်၏၊ ရှေးရှုလာရောက်ကုန်၏။ ထိုအရှင်အားလုံးတို့ သည်ပင် ထိုနေ့၌ ဘောဇဉ်ကို မရရှိနိုင်ကြကုန်၊ မင်းမြတ် အကြင်သူသည် ထိုမြတ်စွာဘုရားအား ရည်ရွယ်၍ ပြုအပ်ပြီးသော လာဘ်ကိုလည်းကောင်း ‘ရှေးရှုနီးကပ် ပြုစီရင်အပ်သော လာဘ်ကို လည်းကောင်း’ သုံးဆောင်ဆဲဖြစ်သော လာဘ်ကိုလည်းကောင်း အန္တရာယ်ပြုရာ၏၊ ထိုအန္တရာယ် ပြုနိုင်မည့်သူကို နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော နတ်လောကနှင့် သမ၊ ဗြာဟ္မဏ မင်းများ လူများနှင့်တကွသော လူ့လောက၌ ငါမမြင်၊ တစုံတယောက်သောသူသည် ငြူစူခြင်း နှိပ်စက် အပ်သည်ဖြစ်၍ ရည်ရွယ်၍ ပြုအပ်ပြီးသော လာဘ်ကိုလည်းကောင်း ရှေးရှုနီးကပ် ပြုစီရင်အပ် သော လာဘ်ကိုလည်းကောင်း သုံးဆောင်ဆဲဖြစ်သော လာဘ်ကိုလည်းကောင်း အန္တရာယ်ပြုခဲ့မှု ထိုပြုသူ၏ ဦးခေါင်းသည် အစိတ်အရာသော်လည်းကောင်း၊ အစိတ်အသောင်သော်လည်းကောင်း ကွဲရာ၏။

မင်းမြတ် တစုံတယောက်သောသူသည် မတားမြစ် မပိတ်ပင်နိုင်သော မြတ်စွာဘုရား၏ဂုဏ် ကျေးဇူးတရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း၊ အဘယ်လေးပါးတို့နည်းဟူမူ-မင်းမြတ် မြတ်စွာ ဘုရားအား ရည်ညွှန်း၍ ပြုထားသော ရှေးရှုနီးကပ် ပြုစီရင်အပ်ပြီးသော လာဘ်ကို တစုံ တယောက်သောသူသည် အန္တရာယ်ပြုခြင်းငှာ မတတ်နိုင်၊ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ် တော်သို့ အစဉ်လိုက်သော တလံမျှလောက်သော ဧရင်ခြည်တော်ကို တစုံတယောက်သောသူ သည် အန္တရာယ်ပြုခြင်းငှာ မတတ်နိုင်၊ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရား၏ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော် ရတနာကို တစုံတယောက်သောသူသည် အန္တရာယ်ပြုခြင်းငှာ မတတ်နိုင်၊ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရား၏ အသက် တော် ‘ဇီဝိတိန္ဒြေ’ကို တစုံတယောက်သောသူသည် အန္တရာယ်ပြုခြင်းငှာ မတတ်နိုင်၊ မင်းမြတ် တစုံတယောက်သောသူသည် မတားမြစ် မပိတ်ပင်နိုင်သော မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတရားတို့ သည် ဤလေးပါးတို့တည်း၊ မင်းမြတ် ထိုအလုံးစုံသော ဂုဏ်ကျေးဇူးတရားတို့သည်လည်း တူသော သဘောရှိကုန်၏၊ အန္တရာယ် မရှိကုန် မပျက်စီးကုန် သူတပါးတို့ လုံ့လမပြုနိုင်ကုန် မထိမဆုတ်နိုင်ကုန်သော အမူအရာတို့ပေတည်း၊ မင်းမြတ် ယုတ်မာသော မာရ်နတ်သည် မမြင် အောင် ပုန်းကွယ်၍ ပဉ္စသာလရွာသား ပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသားတို့ကို ပူးဝင်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် မင်း၏တိုင်းစွန့်ဖြစ်သော မညီမညွတ်သော အရပ်၌ ခိုးသူတို့သည် မမြင်အောင် ပုန်းကွယ်၍ ခရီးလမ်းကို ဖျက်ဆီးကုန်၏၊ မင်းမြတ် ထိုခိုးသူတို့ကို မင်းသည် အကယ်၍ တွေ့မြင်ငြားအံ့၊ ထိုခိုးသူတို့သည် ချမ်းသာခြင်းကို ရကုန်ရာသလောဟု (မေးတော် မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ချမ်းသာခြင်းကို မရကုန်ရာပါ၊ ပုဆိန်ဖြင့် အစိတ်အရာ အစိတ်တထောင်ခွဲစေ ရာပါ၏ဟု (လျှောက် ၏)။ မင်းမြတ်၍ အတူသာလျှင် ယုတ်မာသော မာရ်နတ်သည် မမြင်အောင် ပုန်းကွယ်၍ ပဉ္စသာလရွာသား ပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသားတို့ကို ပူးဝင်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတမျိုးသော်ကား လင်ရှိမိန်းမသည် မမြင်အောင် ပုန်းလျှိုး၍ ယောက်ျား တပါးကို ပေါင်းဖော်မိဝံ့၏၊ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ယုတ်မာသော မာရ်နတ်သည် မမြင် အောင် ပုန်းကွယ်၍ ပဉ္စသာလရွာသား ပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသားတို့ကို ပူးဝင်၏၊ မင်းမြတ် လင်ရှိ မိန်းမသည် လင်၏မျက်မှောက်၌ ယောက်ျားတပါးကို အကယ်၍ ပေါင်းဖော်မိဝံ့သည်ဖြစ်အံ့

ထိုမိန်းမသည် ချမ်းသာခြင်းကို ရနိုင်မည်လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ချမ်းသာခြင်းကို မရနိုင်ရာပါ။ အရှင်ဘုရား လင်ယောက်ျားသည် ထိုမိန်းမကို သတ်သော်လည်း သတ်ရာပါ၏။ ညှဉ်းဆဲသော်လည်း ညှဉ်းဆဲရာပါ၏။ နှောင်ဖွဲ့သော်လည်း နှောင်ဖွဲ့ရာပါ၏။ ကျွန်မ၏အဖြစ်သို့ သော်လည်း ဆောင်ရာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ယုတ်မာသော မာရ်နတ်သည် မမြင်အောင် ပုန်းကွယ်၍ ပဉ္စသာလရွာသားပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသားတို့ကို ပူးဝင်၏။ မင်းမြတ် ယုတ်မာသော မာရ်နတ်သည် မြတ်စွာဘုရားအား ရည်ညွှန်း၍ ပြုထားပြီးသော လာဘ်ကိုလည်းကောင်း၊ ရှေးရှုနီးကပ် ပြုစီရင်အပ်သော လာဘ်ကိုလည်းကောင်း၊ သုံးဆောင်ဆဲ ဖြစ်သော လာဘ်ကိုလည်းကောင်း အန္တရာယ်ပြုခဲ့မှု ထိုမာရ်နတ်၏ ဦးခေါင်းသည်လည်း အစိတ်တရာ အစိတ်တထောင် ကွဲလေရာ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤစကားသည် ဤသို့ဆိုတိုင်း ဟုတ်ပါ၏။ ယုတ်မာသော မာရ်နတ်သည် ခိုးကြောင်ခိုးဝှက် ပြုအပ်၏။ ယုတ်မာသော မာရ်နတ်သည် ပုန်းကွယ်၍ ပဉ္စသာလရွာသား ပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသားတို့ကို ပူးဝင်ပါ၏။ အရှင်ဘုရား ယုတ်မာသော ထိုမာရ်နတ်သည် မြတ်စွာဘုရားအား ရည်ညွှန်း၍ ပြုအပ်ပြီးသော လာဘ်ကိုလည်းကောင်း၊ ရှေးရှုနီးကပ် ပြုစီရင်အပ်သော လာဘ်ကိုလည်းကောင်း သုံးဆောင်ဆဲဖြစ်သော လာဘ်ကိုလည်းကောင်း အန္တရာယ်ပြုခဲ့မှု ထိုမာရ်နတ်၏ ဦးခေါင်းသည်လည်း အစိတ်အရာ အစိတ်အထောင် ကွဲလေရာပါ၏။ ထိုမာရ်နတ်၏ ကိုယ်သည်လည်း ဖွဲ့ဆုံပဲကဲ့သို့ ဖရိုဖရဲ ပြန့်ကျဲရာ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ဆိုတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ငါးခုမြောက် ဗုဒ္ဓလာဘန္တရာယပဉ္စာပြီး၏။

၆-အပုညပဉ္စာ

(မကောင်းမှု ပွားစီး မပွားစီး ပြဿနာ)

၆။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “မသိမူ၍ သူ့အသက်သတ်ခြင်းကို ပြုသူသည် အလွန်အားကြီးသော မကောင်းမှုကို ပွားစီးစေ၏”ဟု အရှင်ဘုရားတို့ ဆိုပါကုန်၏။ တဖန်လည်း ဝိနည်းပညတ်တော်၌ “မသိသော ရဟန်းအား အာပတ်မသင့်”ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်ပါ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန မသိမူ၍ သူ့အသက်သတ်ခြင်းကို ပြုသောသူသည် အလွန်အားကြီးသော မကောင်းမှုကို အကယ်၍ ပွားစီးစေသည်ဖြစ်အံ့ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ “မသိသောရဟန်းအား အာပတ်မသင့်”ဟူသော ထိုစကားသည် မှားရာ၏။ မသိသော ရဟန်းအား အကယ်၍ အာပတ်မသင့်သည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ “မသိမူ၍ သူ့အသက်သတ်ခြင်းကို ပြုသောသူသည် အလွန်အားကြီးသော မကောင်းမှုကို ပွားစီးစေ၏”ဟူသော ထိုစကားသည် မှားရာ၏။ အစွန်းနှစ်ဘက်ထွက်သော သက်ဝင်ရန် ခဲယဉ်းသော လွန်မြောက်နိုင်ခဲ့သော ဤပြဿနာသည်လည်း အရှင်ဘုရားထံသို့ အစဉ်ရောက်ပါ၏။ ထိုပြဿနာကို အရှင်ဘုရားသည် ဖြေရှင်းတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် “မသိမူ၍ သူ့အသက်သတ်ခြင်းကိုပြုသူသည် အလွန်အားကြီးသော မကောင်းမှုကို ပွားစီးစေ၏”ဟု ထိုစကားကိုလည်း မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။ တဖန်လည်း ဝိနည်းပညတ်တော်၌ “မသိသော ရဟန်းအား အာပတ်မသင့်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။ ထိုသို့ ဟောရာ၌ အဓိပ္ပါယ်ကထူးရှိ၏။ အဓိပ္ပါယ်အထူးသည် အဘယ်နည်းဟူမူ-မင်းမြတ် သညာကြောင့် အပြစ်လွတ်သော အာပတ်သည် ရှိ၏။ သညာကြောင့် အပြစ်မလွတ်သော အာပတ်သည် ရှိ၏။ မင်းမြတ် ကကြင်အာပတ်သည် သညာကြောင့် အပြစ်မလွတ်၏။ ထိုအာပတ်ကို အကြောင်းပြု၍

မြတ်စွာဘုရားသည် “မသိသောရဟန်းအား အာပတ်မသင့်” ဟု ဟောတော်မူအပ်၏။ အရှင်ဘုရားနာဂဓေန ကောင်းလှပါ၏ဟု ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ဆိုတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ခြောက်ခုမြောက် အပုညပညာပြီး၏။

၇-ဘိက္ခုသံဃပရိဟရဏပညာ

(ရဟန်း သံဃာကို ထိန်းသိမ်းဆောင်ရွက်ခြင်း ပြဿနာ)

၇။ အရှင်ဘုရားနာဂဓေန “အာနန္ဒာ ငါသည် ရဟန်းသံဃာကို ထိန်းသိမ်းဆောင်ရွက်ဦးအံ့” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ‘ရဟန်းသံဃာသည် ငါဘုရားလျှင် ရည်ညွှန်းခြင်း ရှိ၏’ ဟူ၍လည်းကောင်း မြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့သော တွယ်တင်ကွက်မှု မဖြစ်” ဟု ဤစကားကိုလည်း မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်ပါ၏။ တဖန်လည်း မေတ္တေယျမြတ်စွာဘုရား၏ သဘာဝဂုဏ်တော်ကို ပြတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် “ငါဘုရားသည် ယခုအခါ၌ ရာပေါင်းများစွာသော ရဟန်းသံဃာကို ထိန်းသိမ်းဆောင်ရွက်သကဲ့သို့ ထို့အတူ ထိုမေတ္တေယျမြတ်စွာဘုရားသည် ထောင်ပေါင်းများစွာသော ရဟန်းသံဃာကို ထိန်းသိမ်းဆောင်ရွက်လတ္တံ့” ဟု ဤသို့ဟောတော်မူခဲ့ပြန်ပါ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂဓေန “အာနန္ဒာ ငါသည် ရဟန်းသံဃာကို ထိန်းသိမ်းဆောင်ရွက်၏” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ‘ရဟန်းသံဃာသည် ငါဘုရားလျှင် ရည်ညွှန်းခြင်းရှိ၏’ ဟူ၍လည်းကောင်း မြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့သော တွယ်တင်ကွက်မှုသည် မဖြစ်” ဟု အကယ်၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်မှု ရာပေါင်းများစွာသော ရဟန်းသံဃာကို ထိန်းသိမ်းဆောင်ရွက်၏ဟူသော စကားသည် မှားရာ၏။ “ငါဘုရားသည် ယခုအခါ၌ ရာပေါင်းများစွာသော ရဟန်းသံဃာကို ထိန်းသိမ်းဆောင်ရွက်သကဲ့သို့ ထို့အတူ ထိုမေတ္တေယျမြတ်စွာဘုရားသည် ထောင်ပေါင်းများစွာသော ရဟန်းသံဃာကို ထိန်းသိမ်းဆောင်ရွက်လတ္တံ့” ဟု အကယ်၍ ဟောတော်မူခဲ့ပြန်သည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်မှု “အာနန္ဒာ ငါသည် ရဟန်းသံဃာကို ထိန်းသိမ်းဆောင်ရွက်အံ့” ဟူ၍လည်းကောင်း “ရဟန်းသံဃာသည် ငါဘုရားလျှင် ရည်ညွှန်းခြင်းရှိ၏” ဟူ၍လည်းကောင်း မြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့သော ငဲ့ကွက်တွယ်တင်မှုသည် မဖြစ်ဟူသော ထိုစကားသည်လည်း မှားရာ၏။ အစွန်းနှစ်ဘက်ထွက်သော ဤပြဿနာသည်လည်း အရှင်ဘုရားထံသို့ အစဉ်ရောက်ပါ၏။ တို့ပြဿနာကို အရှင်ဘုရားသည် ဖြေရှင်းတော်မူပါလော့ ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် “အာနန္ဒာ ငါသည် ရဟန်းသံဃာကို ထိန်းသိမ်းဆောင်ရွက်အံ့” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ရဟန်းသံဃာသည် ငါဘုရားလျှင် ရည်ညွှန်းခြင်းရှိ၏’ ဟူ၍လည်းကောင်း မြတ်စွာဘုရားအား ငဲ့ကွက်တွယ်တင်မှုသည် မဖြစ်” ဟူ၍လည်းကောင်း ထိုစကားကိုလည်း မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။ တဖန်လည်း မေတ္တေယျမြတ်စွာဘုရား၏ သဘာဝဂုဏ်တော်ကို ပြတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် “ငါဘုရားသည် ယခုအခါ၌ ရာပေါင်းများစွာသော ရဟန်းသံဃာကို ထိန်းသိမ်းဆောင်ရွက်သကဲ့သို့ ထို့အတူ ထိုမေတ္တေယျမြတ်စွာဘုရားသည် ထောင်ပေါင်းများစွာသော ရဟန်းသံဃာကို ထိန်းသိမ်းဆောင်ရွက်လတ္တံ့” ဟု ဟောတော်မူအပ်၏။ မင်းမြတ် စင်စစ်ထိုပြဿနာ၌ တစိတ်သောအဓိပ္ပါယ်သည် အကြွင်းရှိ၏။ တစိတ်သောအဓိပ္ပါယ်သည် အကြွင်းမရှိ။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိသတ်သို့ အစဉ်လိုက်တော်မမူ၊ ပရိသတ်ကသာ မြတ်စွာဘုရားသို့ အစဉ်

လိုက်ရ၏။ မင်းမြတ် “ငါ” ဟူ၍လည်းကောင်း “ငါ့ဥစ္စာ” ဟူ၍လည်းကောင်း ဤစကားသည် လောကအမှတ် ပညတ်ခေါ်ဝေါ်ခြင်းမျှသာတည်း။ ဤ (ငါ ငါ၏ဥစ္စာဟူသော) စကားသည် ပရမတ်စကား မဟုတ်။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားအား ချစ်ခြင်းတဏှာ ကင်းတော်မူ၏။ တပ်မက်လေးမြတ်ခြင်း ကင်းတော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရားအား “ငါ၏ဥစ္စာ” ဟူ၍လည်း စွဲလမ်း ယူခြင်းသည် မရှိ။ ကေန့်အမှန်သော်ကား ဥပါဒါပညတ်၏ ထောက်ထားမှီတွယ်ရာဖြစ်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် မြေကြီးသည် မြေ၌တည်ကုန်သောသတ္တဝါတို့၏ တည်ရာမှီရာဖြစ်၏။ ဤသတ္တဝါတို့သည် မြေ၌သာတည်ရာကုန်၏။ မြေကြီးအား “ဤသတ္တဝါတို့ကား ငါ၏ဥစ္စာတို့ တည်း” ဟူ၍ ငဲ့ကွက်ခြင်းသည် ရှိလည်းမရှိပေ။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၏ တည်ရာမှီရာဖြစ်၏။ ဤသတ္တဝါတို့သည် မြတ်စွာဘုရားသာ တည်ရာ မှီရာရှိကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားအား ဤသတ္တဝါတို့ကား “ငါ၏ဥစ္စာတို့တည်း” ဟု ငဲ့ကွက်ခြင်းသည် မဖြစ်။ မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား သည်းထန်သော မိုးကြီးသည် ရွာသွန်းသည်ရှိသော် မြက်သစ်ပင် သားကောင် လူသားတို့အား ကြီးပွားခြင်းကို ပေး၏။ အစဉ်ကို စောင့်ရှောက်၏။ အလုံးစုံသော ဤသတ္တဝါတို့သည်လည်း မိုးကြီးကို မှီ၍သာ အသက်မွေးရကုန်၏။ မိုးကြီးအား “ဤသတ္တဝါတို့ကား ငါ၏သတ္တဝါတို့တည်း” ဟု ငဲ့ကွက်ခြင်းသည် မဖြစ်။ မင်းမြတ် ဤအတူ သာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့အား ကုသိုလ်တရားတို့ကို ဖြစ်စေ၏။ အစဉ်စောင့်၏။ အလုံးစုံသော ဤသတ္တဝါတို့သည်လည်း မြတ်စွာဘုရားကို မှီ၍ အသက်မွေး ကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားအား “ဤသတ္တဝါတို့သည်ကား ငါ၏သတ္တဝါတည်း” ဟု ငဲ့ကွက်ခြင်း သည် မဖြစ်။ ထိုသို့မဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်းဟူမူ - ငါဟုစွဲလမ်းသော အယူမှားကို ပယ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ ပြဿနာကို များစွာသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ကောင်းစွာဖြေရှင်းတော်မူအပ်ပါပေ၏။ နက်နဲသည်ကို ပေါ်လွင်အောင်ပြုနိုင်ပါပေ၏။ အထုံးအဖွဲ့ ကို ဖျက်ဆီးနိုင်ပါပေ၏။ ရှုပ်ထွေးသည်ကို မရှုပ်ထွေးအောင် ပြုတော်မူနိုင်ပါပေ၏။ အမှိုက်တုံက် ကို လင်းအောင် ပြုတော်မူနိုင်ပါပေ၏။ တပါးသော အယူတို့ကို ချိုးဖျက်တော်မူနိုင်ပါပေ၏။ မြတ်စွာဘုရား သားတော်တို့အား ပညာမျက်စိကို ဖြစ်စေတော်မူအပ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ခုနစ်ခုမြောက် ဘိက္ခုသံသပရိဟရဏပဉ္စာ ပြီး၏။

၈-အဘောဇ္ဇပရိသပဉ္စာ

(မြတ်စွာဘုရားအား မကွဲပျက်သော ပရိသတ်ရှိ မရှိ ပြဿနာ)

၈။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “မြတ်စွာဘုရားသည် မကွဲပျက်သော ပရိသတ်ရှိ၏” ဟု အရှင် ဘုရားကို ဆိုတော်မူကုန်၏။ “ဒေဝဒတ်သည် ရဟန်းငါးရာတို့ကို တပြိုင်နက် ခွဲဖျက်အပ်ကုန် ၏” ဟူ၍လည်း တဖန်ဆိုပြန်ကုန်၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန မြတ်စွာဘုရားသည် အကယ်၍ မပျက်စီးသော ပရိသတ်သတ်ရှိသည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ ဒေဝဒတ်သည် ရဟန်းငါးရာတို့ကို တပြိုင် နက် ခွဲဖျက်အပ်ကုန် ချီဟူသော စကားသည်မှားရာ၏။ ဒေဝဒတ်သည် ရဟန်းငါးရာတို့ကို တပြိုင် နက် အကယ်၍ ခွဲဖျက်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ မြတ်စွာဘုရားသည် မပျက်စီးသော ပရိသတ်ရှိ၏ ဟူသော ထိုကောင်းသည် မှားရာ၏။ အစွန်းနှစ်ဘက်ထွက်သော ဤပြဿနာ

သည်လည်း အရှင်ဘုရားထံသို့အစဉ်ရောက်၏။ နက်နဲ၏။ ဖြေရှင်းနိုင်ခဲ့၏။ ထုံးဖွဲ့သည်ထက်လည်း အထူးသဖြင့် ထုံးဖွဲ့၏။ ဤအရာ၌ လူအပေါင်းသည် ပိတ်ပင်၏။ ဖုံးကွယ်၏။ ကွယ်ကွယ်၏။ ပိတ်ဆို့၏။ ထက်ဝန်းကျင် မြေးယှက်ဖွဲ့စပ်၏။ ဤပြဿနာဝယ် သူတပါးအယူတို့၌ အရှင်ဘုရား၏ ဉာဏ်အားကို ပြတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် ပျက်စီးသော ပရိသတ်ရှိ၏။ ဒေဝဒတ်သည်လည်း ရဟန်း ငါးရာတို့ကို တပြိုင်နက် ခွဲဖျက်အပ်ကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ထိုသို့ ခွဲဖျက်ခြင်းသည်လည်း ခွဲဖျက် တတ်သူ၏ အစွမ်းကြောင့်ဖြစ်၏။ မင်းမြတ် ခွဲဖျက်မည့်သူရှိခဲ့သော် မကွဲပျက်သော အရာမည်သည် မရှိပေ။ ခွဲမည့်သူ ရှိခဲ့သော် အမိသည်လည်း သားနှင့် ကွဲရ၏။ သားသည်လည်း အမိနှင့် ကွဲရ၏။ အဖသည်လည်း သားနှင့် ကွဲရ၏။ သားသည်လည်း အဖနှင့် ကွဲရ၏။ အစ်ကိုသည်လည်း နှမနှင့် ကွဲရ၏။ နှမသည်လည်း အစ်ကိုနှင့် ကွဲရ၏။ အပေါင်းအဖော်သည်လည်း အပေါင်းအဖော်နှင့် ကွဲရ၏။ လောသည်လည်း အမျိုးမျိုးသော ပျဉ်ချပ်သစ်သားတို့ကို အထူးထူးသော သစ်ဖြင့် ဖွဲ့စပ်အပ်လျက် လှိုင်းတံပိုးအဟုန် ပုတ်ခတ်ခြင်းကြောင့် ကွဲပျက်၏။ ပျားကဲ့သို့ ချိုမြိန်သော အသီးရှိသော သစ်ပင်သည်လည်း လေ၏ အစွမ်းအဟုန် တိုက်ခတ်အပ်သည်ဖြစ်၍ လဲပြိုပျက်စီး ၏။ အမျိုးမှန်သော ဇမ္ဗူရစ် ရွှေစင်ပင်ဖြစ်သော်လည်း ကြေးနီကြောင့် ပျက်စီး၏။ မင်းမြတ် စင်စစ်သော်ကား မြတ်စွာဘုရားသည် ပျက်စီးသော ပရိသတ်ရှိ၏ဟူသော ဤအလိုသည် ပညာရှိ တို့၏ အလိုမဟုတ်။ ဤနှလုံးသွင်းသည် ဘုရားရှင်တို့၏ နှလုံးသွင်းမဟုတ်။ ဤအလိုဆန္ဒသည် ပညာရှိတို့၏ အလိုဆန္ဒမဟုတ်။ စင်စစ်သော်ကား အကြင်အကြောင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရားကို “မပျက်စီးသော ပရိသတ်ရှိ၏” ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ဤအရာ၌ ထိုအကြောင်းသည် ရှိ၏။ ဤအရာ၌ အကြောင်းသည် အဘယ်နည်း။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် တစုံတခုသော ဘဝ၌ အကျင့်ကို ကျင့်တော်မူစဉ်သော်လည်း ပြုအပ်သော အပေးအကမ်း မရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ မချစ် ဖွယ်ကို ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အကျိုးမဲ့ကို ကျင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကိုယ်တူ ပြု၍ မကျင့်ခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပရိသတ်သည် ကွဲပျက်၏ဟူ၍ မကြားဖူးပေ။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားကို “မပျက်စီးသော ပရိသတ်ရှိ၏” ဟု ဆိုရ၏။ မင်းမြတ် သင်မင်းမြတ် သည်လည်း “မြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားလောင်းဖြစ်စဉ်က ပြုကျင့်အပ်သော ဤမည်သော အကြောင်းကြောင့် ပရိသတ်သည် ကွဲပျက်လေ၏ဟု အင်္ဂါကိုးပါးရှိသော မြတ်စွာဘုရား ပဋိ တော်၌ လာသော စကားတစုံတရာသည်ရှိ၏” ဟု သိအပ်ဖူးပါသလော့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မရှိပါ။ လောက၌လည်း ဤအကြောင်းသည် မထင်ရှားပါ။ ကြားလည်း မကြား မိပါ။ အရှင်ဘုရားနာသောန ကောင်းလှပါ၏။ ဤသို့ဆိုတိုင်း မှန်ပါပေ၏။ ထိုစကားကို အရှင်ဘုရားမိန့်ဆိုတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ရှစ်ခုမြောက် အဘေဇ္ဇပရိသပဉ္စာ ပြီး၏။

ရှစ်ခုမြောက် အဘေဇ္ဇဝဂ်ပြီး၏။

ဤအဘေဇ္ဇဝဂ်၌ အမေးပုစ္ဆာ ပြဿနာ ရှစ်ခုတို့တည်း။

၃-ပဏာမိတဝဂ်

၁-သေဋ္ဌဓမ္မပဉ္စာ

(တရားတော်သည် အမြတ်ဆုံး ဖြစ်၊ မဖြစ် ပြဿနာ)

၁။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ဝါသေဋ္ဌ တရားတော်သည်သာလျှင် ထိုလူအပေါင်းဝယ် မျက်မှောက်၌ လည်းကောင်း၊ တမလွန်၌လည်းကောင်း အမြတ်ဆုံးတည်း”ဟု ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။ တဖန်လည်း “အပါယ်တံခါး ပိတ်ပြီးသော မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ပြီးသော သိက္ခာသုံးရပ်တည်းဟူသော သာသနာတော်ကို သိပြီးသော သောတာပန် လူဒါယကာသည် ပုထုဇဉ်ဖြစ်သော ရဟန်းတော်ကိုလည်းကောင်း သာမဏေကိုလည်းကောင်း ရှိခိုးရ၏၊ ခရီးဦး ကြိုဆိုရ၏”ဟူ၍ ဟောတော်မူခဲ့ပြန်၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ဝါသေဋ္ဌ တရားတော်သည်သာလျှင် ထိုလူအပေါင်းဝယ် မျက်မှောက်၌လည်းကောင်း တမလွန်၌လည်းကောင်း အမြတ်ဆုံးတည်း”ဟူ၍ အကယ်၍ ဟောတော်မူအပ်သည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ “အပါယ်တံခါးပိတ်ပြီးသော မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ပြီးသော သိက္ခာသုံးရပ်တည်းဟူသော သာသနာတော်ကို သိပြီးသော သောတာပန် လူဒါယကာသည် ပုထုဇဉ်ဖြစ်သော ရဟန်းတော်ကိုလည်းကောင်း သာမဏေကိုလည်းကောင်း ရှိခိုးရ၏၊ ခရီးဦး ကြိုဆိုရ၏”ဟူသော စကားသည် မှားရာ၏။ အပါယ်တံခါးပိတ်ပြီးသော မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ပြီးသော သိက္ခာသုံးရပ်တည်းဟူသော သာသနာတော်ကို သိပြီးသော သောတာပန် လူဒါယကာသည် ပုထုဇဉ်ဖြစ်သော ရဟန်းတော်ကိုလည်းကောင်း သာမဏေကိုလည်းကောင်း ရှိခိုးရသည် ခရီးဦး ကြိုဆိုရသည်ဖြစ်ခဲ့မူ “ဝါသေဋ္ဌ တရားတော်သည်သာလျှင် ထိုလူအပေါင်းဝယ် မျက်မှောက်၌လည်းကောင်း တမလွန်၌လည်းကောင်း အမြတ်ဆုံးတည်း”ဟူသော ထိုစကားသည် မှားရာ၏။ အစွန်းနှစ်ဘက်ထွက်သော ဤပြဿနာသည်လည်း အရှင်ဘုရားထံသို့ အစဉ်ရောက်ပါ၏။ အရှင်ဘုရားသည် ထိုပြဿနာကို ဖြေရှင်းတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် “ဝါသေဋ္ဌ တရားတော်သည်သာလျှင် ထိုလူအပေါင်းဝယ် မျက်မှောက်၌လည်းကောင်း တမလွန်၌လည်းကောင်း အမြတ်ဆုံးတည်း”ဟူသော ဤစကားကိုလည်း မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။ အပါယ်တံခါးပိတ်ပြီးသော မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ပြီးသော သိက္ခာသုံးရပ်တည်း ဟူသော သာသနာတော်ကို သိပြီးသော သောတာပန် လူဒါယကာသည် ပုထုဇဉ် ရဟန်းတော်ကိုလည်းကောင်း သာမဏေကိုလည်းကောင်း ရှိခိုးရ၏၊ ခရီးဦး ကြိုဆိုရ၏၊ ထိုသို့ ရှိခိုးရာ၌ကား အကြောင်းရှိ၏၊ ထိုအကြောင်းသည် အဘယ်နည်း—

မင်းမြတ် အကြင် အကျင့်တရား အသွင်အပြင်တို့ဖြင့် ရဟန်းသည် ရှိခိုးခြင်း ခရီးဦး ကြိုဆိုခြင်း လေးမြတ်ခြင်း ပူဇော်ခြင်းငှာ ထိုက်၏၊ ရဟန်း၏ ရဟန်းအဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော ထိုအကျင့်တရားတို့သည် နှစ်ဆယ်တို့တည်း၊ ထိုအသွင်အပြင်တို့သည် နှစ်မျိုးတို့တည်း၊ ရဟန်း၏ ရဟန်းအဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော အကျင့်တရား နှစ်ဆယ်တို့သည် အဘယ်သည်တို့နည်း၊ အသွင်အပြင် နှစ်မျိုးတို့သည် အဘယ်သည်တို့နည်း။ မြတ်သော တရား၌ မွေ့လျော်ခြင်း မြတ်သော ဥပုသ်ပြုမှု နိယမ ရှိခြင်း မြတ်သော ဆွမ်းခံမှုစသော အကျင့်ရှိခြင်း ကောင်းမွန်စွာ ဝတ်ရုံနေထိုင်ခြင်း စက္ခုစသော ဣန္ဒြေကို စောင့်စည်းခြင်း ကိုယ် နှုတ် နှလုံးကို စောင့်စည်းခြင်း အချမ်းအပူစသည်ကို

သည်းခံခြင်း ကောင်းသော အကျင့်၌ မွေ့လျော်ခြင်း တစ်ယောက်တည်း တရားကျင့်ခြင်း တယောက်တည်း မွေ့လျော်ခြင်း တယောက်တည်း ကံန်းအောင်းခြင်း မကောင်းမှုမှ ရှက်ခြင်း ကြောက်ခြင်း ကောင်းမှု၌ အားထုတ် ပြုကျင့်ခြင်း ကုသိုလ်ကျင့်ဝတ်၌ မမေ့မလျော့မပေါ့တန်ခြင်း သိက္ခာကို ကောင်းစွာယူခြင်း ဘုရားဟောပါဠိတော်ကို သင်ယူခြင်း အဋ္ဌကထာကို သင်ယူခြင်း သီလစသော သိက္ခာသုံးပါး၌ မွေ့လျော်ခြင်း တပ်မက်မောမှု ကင်းလွတ်ခြင်း သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ဖြည့်ကျင့်ခြင်းတို့တည်း။ (ဤသည်တို့ကား အကျင့်တရား နှစ်ဆယ်တို့တည်း)။ ဖန်ရည်ဆိုး သက်န်းကို ဝတ်ရုံခြင်း ဦးပြည်း (ခေါင်းတုံးရိတ်)ခြင်းတို့တည်း။ (ဤသည်ကား အသွင်အပြင် နှစ်ပါးတို့တည်း)။ ငင်းမြတ် ရဟန်း၏ ရဟန်းဖြစ်ခြင်းကို ပြုတတ်ကုန်သော အကျင့်တရားတို့သည် ဤနှစ်ဆယ်တို့ပင်တည်း။ အသွင်အပြင်တို့သည် ဤနှစ်မျိုးတို့တည်း။ ရဟန်းသည် ဤအကျင့် ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ကို ဆောက်တည်၍ ကျင့်ကြံ၏။ ထိုရဟန်းသည် ထိုအကျင့် ဂုဏ်ကျေးဇူးတရား တို့၏ မယုတ်မလျော့သည်၏အဖြစ် ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကြောင့် အလွန်လုံခြုံပြည့်စုံသည်၏အဖြစ် ကြောင့် ကြီးပွားသော သိက္ခာ၏ ဖြစ်ရာဖြစ်သော ရဟန္တာတို့၏ဖြစ်ရာ အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တ ဖိုလ်သို့ သက်ရောက်နိုင်၏။ ချီးမွမ်းအပ် မြတ်သော အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ် တရားအထူးသို့ သက်ရောက်နိုင်၏။ အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်၏အနီးသို့ ရောက်သော အကျင့်ရှိပေ၏ဟု နှလုံး သွင်း၍ သောတာပန် လူဒါယကာသည် ပုထုဇဉ်ရဟန်းကို ရှိခိုးခြင်းငှာ ခရီးဦး ကြိုဆိုခြင်းငှာ ထိုက်ပေ၏။

“ထိုပုထုဇဉ်ရဟန်းသည် ရဟန္တာတို့နှင့်တူသော ဇာတ်အသွင်အပြင် အကျင့်သို့ ကပ်ရောက် ပေ၏။ ငါ့အား ထိုဇာတ်အတူအဖြစ်ကို ရရှိခြင်း မရှိချေ”ဟု နှလုံးသွင်း၍ သောတာပန် လူဒါယကာ သည် ပုထုဇဉ်ရဟန်းကို ရှိခိုးခြင်းငှာ ခရီးဦး ကြိုဆိုခြင်းငှာ ထိုက်ပေ၏။

“ထိုပုထုဇဉ်ရဟန်းသည် မြင့်မြတ်သော ပရိသတ် အသင်းအပင်းသို့ ကပ်ရောက်ပေ၏။ ငါသည် ထိုမြင့်မြတ်သော အရာသို့ မကပ်ရောက် မသက်ဝင်ပေ”ဟု နှလုံးသွင်း၍ သောတာပန် လူဒါယကာ သည် ပုထုဇဉ်ရဟန်းကို ရှိခိုးခြင်းငှာ ခရီးဦး ကြိုဆိုခြင်းငှာ ထိုက်ပေ၏။

ထိုပုထုဇဉ်ရဟန်းသည် အာဏာပါတိမောက်ရွတ်သည်ကို နာယူခြင်းငှာ ရပေ၏။ ငါသည် ထိုအာဏာပါတိမောက် ရွတ်သည်ကို နာယူခြင်းငှာ မရပေ”ဟု နှလုံးသွင်း၍ သောတာပန် လူဒါယကာသည် ပုထုဇဉ်ရဟန်းကို ရှိခိုးခြင်းငှာ ခရီးဦး ကြိုဆိုခြင်းငှာ ထိုက်ပေ၏။

“ထိုပုထုဇဉ်ရဟန်းသည် တပါးသောသူတို့ကို ရှင်ပြုပေးနိုင်၏။ ရဟန်းခံပေးနိုင်၏။ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ကို တိုးပွားစေနိုင်၏။ ငါသည် ထိုဆိုခဲ့သည့် အမှုတို့ကို ပြုလုပ်ခြင်းငှာ မရပေ”ဟု နှလုံးသွင်း၍ သောတာပန် လူဒါယကာသည် ပုထုဇဉ်ရဟန်းကို ရှိခိုးခြင်းငှာ ခရီးဦး ကြိုဆိုခြင်းငှာ ထိုက်ပေ၏။

“ပုထုဇဉ်ရဟန်းသည် အတိုင်းအရှည်မရှိ များပြားကုန်သော သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ပြည့်စုံစွာ ကျင့်လေ့ရှိပေ၏။ ငါသည် ထိုသိက္ခာပုဒ်တို့၌ မကျင့်နိုင်ပေ”ဟု နှလုံးသွင်း၍ သောတာပန် လူဒါယကာသည် ပုထုဇဉ်ရဟန်းကို ရှိခိုးခြင်းငှာ ခရီးဦး ကြိုဆိုခြင်းငှာ ထိုက်ပေ၏။

“ထိုပုထုဇဉ်ရဟန်းသည် ရဟန်း၏အသွင်အပြင်သို့ ကပ်ရောက်၍ ဘုရား၏ အလိုတော်၌ တည်နေ ပေ၏။ ငါသည် ထိုအသွင်အပြင်မှ ဝေးစွာ ဖဲကြဉ်ကင်းလွတ်ပေ၏”ဟု နှလုံးသွင်း၍ သောတာပန် လူဒါယကာသည် ပုထုဇဉ်ရဟန်းကို ရှိခိုးခြင်းငှာ ခရီးဦး ကြိုဆိုခြင်းငှာ ထိုက်ပေ၏။

“ထိုပုထုဇဉ်ရဟန်းသည် ပွားများရှည်လျားသော လက်ကတီးမွေးရှိလျက် မျက်စိကို ဆေး မခြယ် ကိုယ်ဝတ်တန်ဆာမဆင်ဘဲ အစဉ်ထာဝရ လိမ်းကျံ အပ်သော သီလနံသာရှိပေ၏။ ငါမူကား တန်ဆာဆင်ယင်ခြင်း အပြေအပြစ်ပြုခြင်း၌ မွေ့ လျော်ပေ၏” ဟု နှလုံးသွင်း၍ သောတာပန် လူဒါယကာသည် ပုထုဇဉ်ရဟန်းကို ရှိခိုးခြင်းငှာ ခရီးဦးကြိုဆိုခြင်းငှာ ထိုက်ပေ၏။

မင်းမြတ် စင်စစ်သော်ကား “ရဟန်းအဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော အကြင်နှစ်ဆယ်သော အကျင့်တရားတို့သည်လည်းကောင်း၊ အကြင်နှစ်ပါးသော အသွင်အပြင်တို့သည်လည်းကောင်း ရှိကုန်၏။ ထိုအလုံးစုံသော တရားတို့သည်လည်း ရဟန်းအား ရှိကုန်၏။ ထိုပုထုဇဉ်ရဟန်းသည်ပင် ထိုတရားတို့ကို ကျင့်ဆောင်၏။ သူတပါးတို့ကိုလည်း ထိုတရားတို့၌ ကျင့်စေ၏။ ငါ့အား ထိုရဟန်း၏ ကောင်းသောကျင့်ဝတ်အလားသည်လည်းကောင်း၊ ကျင့်စေခြင်းသည် လည်းကောင်း မရှိ” ဟု နှလုံးသွင်း၍ သောတာပန်လူဒါယကာသည် ပုထုဇဉ်ရဟန်းကို ရှိခိုးခြင်းငှာ ခရီးဦးကြိုဆိုခြင်းငှာ ထိုက်ပေ၏။

မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် မင်းသားသည် ပုရောဟိတ်အထံ၌ အတတ်ပညာကို သင်ယူ၏။ မင်းကျင့်ဝတ်ကို သင်ယူ၏။ တပါးသောအခါ၌ ထိုမင်းသားသည် (မင်းအဖြစ်၌) အဘိသိက် သွန်းပြီးသည်ရှိသော် “ဤပုရောဟိတ်သည် ငါ့ကို အတတ်ပညာ သင်ကြားပေးသောသူတည်း” ဟု ဆရာကို ရှိခိုး၏။ ခရီးဦးကြိုဆို၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် “ပုထုဇဉ်ရဟန်းသည် သိက္ခာပုဒ်ကို ကျင့်စေပေ၏။ အနွယ်ကုန်ဆောင်ပေ၏” ဟု နှလုံးသွင်း၍ သောတာပန်လူဒါယကာသည် ပုထုဇဉ် ရဟန်းကို ရှိခိုးခြင်းငှာ ခရီးဦးကြိုဆိုခြင်းငှာ ထိုက်ပေ၏။

မင်းမြတ် စင်စစ်သော်ကား ဤဆိုလတ္တံ့သော အကြောင်းဖြင့်လည်း ရဟန်းအဖြစ်၏ ဤမြတ်သည်၏အဖြစ်ကို ဤအတုမရှိ ပြန်ပြောသည်၏အဖြစ်ကို သိလော့။ မင်းမြတ်သောတာပန် လူဒါယကာသည် အရဟတ္တဖိုလ်ကို အကယ်၍ မျက်မှောက်ပြုအံ့၊ ထိုလူရဟန္တာအား ထိုရဟန္တာ ဖြစ်သောနေ့၌ပင်လျှင် နိဗ္ဗာန်သော်လည်း စံလွန်ပေရာ၏။ ရဟန်းအဖြစ်သို့ သော်လည်း ကပ်ရောက်ပေရာ၏ ဟူသော နှစ်မျိုးသောအလားတို့ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုနှစ်မျိုးမှတစ်ပါး အခြားသော အလားမရှိကုန်၊ အကြောင်းမူကား အကြင်ရဟန်း၏အဖြစ်သည် ရှိ၏။ ထိုရဟန်း၏အဖြစ်သည် မတုန်လှုပ်၊ လွန်မြတ်၏။ အလွန်မြင့်မြတ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ပြဿနာ သည် သိနိုင်ခြင်းသို့ ရောက်ပါပြီ။ အားကြီးသော အလွန်ပညာရှိသော အရှင်ဘုရားသည် ပြဿနာကို ကောင်းစွာဖြေအပ်ပါပြီ။ အရှင်ဘုရားနှင့်တူသော ပညာရှိကို ထား၍ တပါးသော သူသည် ဤပြဿနာကို ဤသို့ဖြေဆိုခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ရာပါဟု (လျှောက်၏)။

ရှေးဦးစွာသော သေဌဓမ္မပဉ္စာ ပြီး၏။

၂-သဗ္ဗသတ္တဟိတဖရဏပဉ္စာ

(မြတ်စွာဘုရားသည် သတ္တဝါအားလုံးတို့၏အကျိုးစီးပွားကို ဆောင် မဆောင် ပြဿနာ)

၂။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “မြတ်စွာဘုရားသည် သတ္တဝါအားလုံးတို့၏ အကျိုးစီးပွားမဲ့ကို ပယ်စွန့်တော်မူ၍ အကျိုးစီးပွားကို ရွက်ဆောင်တော်မူ၏” ဟု အရှင်ဘုရားတို့ ဆိုကုန်၏။ အဂ္ဂိက္ခန္ဓောပမသုတ် တရားဒေသနာတော်ကို ဟောတော်မူသည်ရှိသော် ခြောက်ကျိပ်မျှကုန်သော ရဟန်းတို့၏ ခံတွင်းမှ သွေးပူသည် အန်ထွက်၏ဟူ၍လည်း တဖန်ဆိုပြန်ကုန်၏။ အရှင်ဘုရား

အဂ္ဂိက္ခန္ဓောပမသုတ် ဒေသနာတော်ကို ဟောတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ခြောက်ကျိပ်မျှကုန်သော ရဟန်းတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို ပယ်၍ အကျိုးစီးပွားမဲ့ကို ဆောင်အပ်လေ၏တကား။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန မြတ်စွာဘုရားသည် သတ္တဝါအားလုံး၏ အကျိုးစီးပွားမဲ့ကိုပယ်၍ အကျိုးစီးပွားကို အကယ်၍ ဆောင်ရွက်သည်ဖြစ်အံ့။ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ အဂ္ဂိက္ခန္ဓောပမသုတ် တရားဒေသနာတော်ကို ဟောတော်မူသည်ရှိသော် ခြောက်ကျိပ်မျှကုန်သော ရဟန်းတို့၏ခံတွင်းမှ သွေးပူသည် အန်၏ဟူသောစကားသည် မှားရာ၏။ အဂ္ဂိက္ခန္ဓောပမသုတ် တရား ဒေသနာတော်ကို ဟောတော်မူသည်ရှိသော် ခြောက်ကျိပ်မျှကုန်သော ရဟန်းတို့၏ခံတွင်းမှ သွေးပူသည် အကယ်၍ အန်သည် ဖြစ်အံ့။ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ မြတ်စွာဘုရားသည် သတ္တဝါအားလုံးတို့၏ အကျိုးစီးပွားမဲ့ကို ပယ်၍ အကျိုးစီးပွားကို ရွက်ဆောင်၏ဟူသော ထိုစကားသည်လည်း မှားရာပါ၏။ အစွန်းနှစ်ဘက် ထွက်သော ဤပြဿနာသည်လည်း အရှင်ဘုရားထံသို့ အစဉ်ရောက်ပါ၏။ အရှင်ဘုရားသည် ထိုပြဿနာကို ဖြေရှင်းတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် သတ္တဝါအားလုံးတို့၏ အကျိုးစီးပွားမဲ့ကို ပယ်၍ အကျိုးစီးပွားကို ရွက်ဆောင်တော်မူ၏။ အဂ္ဂိက္ခန္ဓောပမသုတ် တရားဒေသနာကို ဟောတော်မူသည်ရှိသော် ခြောက်ကျိပ်မျှကုန်သော ရဟန်းတို့၏ ခံတွင်းမှ သွေးပူသည် အန်၏။ သို့ဖြစ်လင့်ကစား ထိုသွေးအန်ခြင်းသည် ကား မြတ်စွာဘုရားသည် ပြုအပ်သော တရားဟောခြင်းကြောင့် မဟုတ်။ ထိုရဟန်းတို့၏သာလျှင် မိမိတို့ ပြုအပ်သော မကောင်းမှုကံကြောင့် သွေးပူအန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန မြတ်စွာဘုရားသည် အဂ္ဂိက္ခန္ဓောပမသုတ် တရားဒေသနာတော်ကို အကယ်၍ မဟောသည်ဖြစ်အံ့။ ထိုရဟန်းတို့၏ ခံတွင်းမှ သွေးပူသည် အန်ထွက်ရာသလောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မအန်ထွက်ရာ၊ ဖောက်ပြန်စွာ ကျင့်ကုန်သော ထိုရဟန်းတို့အား မြတ်စွာဘုရား၏ ဒေသနာတော်ကို ကြားနာရကုန်၍ ကိုယ်၌ ပူလောင်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ပူလောင်ခြင်းကြောင့် ထိုရဟန်းတို့၏ ခံတွင်းမှ သွေးပူသည် အန်ထွက်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ မြတ်စွာဘုရားသည်ပင် ပြုအပ်သော တရားဒေသနာကြောင့် ထိုရဟန်းတို့ ခံတွင်းမှ သွေးပူသည် အန်ထွက်ရ၏တကား။ မြတ်စွာဘုရားသည်ပင် ထိုရဟန်းမြောက်ကျိပ်တို့ သွေးအန်ရာ၌ ထိုရဟန်းတို့၏ သေကျေပျက်စီးခြင်းငှာပြုကျင့်သည်မည်၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဥပမာအားဖြင့် မြေသည် တောင်ပို့သို့ ဝင်ရာ၏။ ထိုအခိုက်၌ မြေမှုန့်ကိုအလိုရှိသော ယောက်ျားတယောက်သည် တောင်ပို့ကို ဖြိုဖျက်၍ မြေမှုန့်ကို ဆောင်ယူရာ၏။ ထိုယောက်ျား၏ မြေမှုန့်ကို ဆောင်ယူခြင်းကြောင့် ထိုတောင်ပို့အပေါက်သည် ပိတ်ရာ၏။ ထိုအခါ ထိုတောင်ပို့၌ပင် ထိုမြေသည် ရွှေ့ရွက်လေကို မရသည်ဖြစ်၍ သေရာ၏။ အရှင်ဘုရား ထိုမြေသည် ထိုယောက်ျား၏ ပြုအပ်သောအမှုကြောင့် သေခြင်းသို့ ရောက်သည်ဟုတ်လောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဟုတ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည်ပင် ထိုရဟန်းမြောက်ကျိပ်တို့ သွေးအန်ရာ၌ ထိုရဟန်းတို့၏ သေကျေပျက်စီးခြင်းငှာ ပြုကျင့်သည်မည်၏ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် တရားကို ဟောတော်မူသည်ရှိသော် ချစ်ခင်ခြင်း မုန်းထားခြင်းကို မပြု။ ချစ်ခင်ခြင်း မုန်းထားခြင်းမှ ကင်းလွတ်သည်ဖြစ်၍ တရားဟောတော်မူ၏။ ဤသို့ တရားကိုဟောတော်မူသည်ရှိသော် ထိုသို့ ဟောတော်မူရာ၌ အကြင်သူတို့သည် ကောင်းစွာ ကျင့်ကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် သစ္စာလေးပါးကို သိမြင်နိုင်ကုန်၏။ ထိုသို့မဟုတ်ဘဲ အကြင်သူတို့

သည်ကား ဖောက်ပြန်သဖြင့် ကျင့်ကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် လျှောကျကုန်၏။ မင်းမြတ် ဥပမာ အားဖြင့် ယောက်ျားသည် သရက်ပင်ကို သော်လည်းကောင်း၊ သပြေပင်ကို သော်လည်းကောင်း၊ သစ်မည်စည်ပင်ကို သော်လည်းကောင်း လှုပ်သည်ရှိသော် ထိုသစ်ပင်၌ အကြင်အသီးတို့သည် ရင့်မာသန်စွမ်းကုန်၍ မြဲသောအညွှာရှိကုန်၏။ ထိုအသီးတို့သည် သစ်ပင်၌သာလျှင် မလျှောကျကုန် သည်ဖြစ်၍ တည်ကုန်၏။ ထိုသစ်ပင်၌ အကြင်အသီးတို့သည် ပုပ်ဆွေးသော အညွှာရင်းရှိကုန်၏။ အားနည်းသော အညွှာရှိကုန်၏။ ထိုအသီးတို့သည် လျှောကျကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူ သာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် တရားကို ဟောတော်မူသည်ရှိသော် ချစ်ခင်ခြင်း မုန်းထားခြင်းကို မပြု။ ချစ်ခင်ခြင်း မုန်းထားခြင်းမှ လွတ်ကင်းသည်ဖြစ်၍ တရားကို ဟောတော်မူ၏။ ဤသို့လျှင် တရားကို ဟောသည် ရှိသော် ထိုသို့ ဟောတော်မူရာ၌ အကြင်သူတို့သည် ကောင်းစွာ ကျင့်ကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် သစ္စာလေးပါးကို သိမြင်ကုန်၏။ ထိုသို့မဟုတ်ဘဲ အကြင်သူတို့သည် ဖောက်ပြန်သဖြင့် ကျင့်ကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် လျှောကျကုန်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား လယ်သမားသည် ဧပါးကို စိုက်ပျိုးလိုသည် ဖြစ်၍ လယ်ကို ထွန်ယက်၏။ ထိုလယ်သမားသည် ထွန်ယက်နေစဉ် အသိန်းမကများကုန်သောမြက်တို့သည် သေကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် ရင့်ကျက်သော စိတ်ရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့ကို သိစေလိုရကား ချစ်ခင်ခြင်း မုန်းထားခြင်းမှ လွတ်ကင်းသည် ဖြစ်၍ တရားကို ဟောတော်မူ၏။ ဤသို့လျှင် တရားကို ဟောတော်မူသည်ရှိသော် အကြင်သူတို့သည် ထိုတရား၌ ကောင်းစွာ ကျင့်ကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် သစ္စာလေးပါးကို သိကြကုန်၏။ ထိုသို့မဟုတ်ဘဲ အကြင်သူတို့သည် ဖောက်ပြန်သဖြင့် ကျင့်ကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် မြက်ကဲ့သို့ သေကုန်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား လူတို့သည် ကြံရည်ကိုလိုသောကြောင့် ကြံညှက်ယန္တရားဖြင့် ကြံချောင်းကို ကြိတ်ညှစ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့ ကြံကို ကြိတ်ညှစ်ကုန်စဉ်၊ ထိုသို့ ကြိတ်ညှစ်ရာ၌ အကြင် ပိုးကောင်တို့သည် စက်ယန္တရားအဝသို့ ရောက်ကုန်၏။ ထိုပိုးကောင်တို့ကို ကြိတ်မိကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် ရင့်ကျက်သော စိတ်ရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့ကို သစ္စာ လေးပါးကို သိစေလို၍ တရားတည်းဟူသော စက်ယန္တရားကြီးကို ကြိတ်ညှစ်တော်မူ၏။ ထိုသို့ ကြိတ်ညှစ်ရာ၌ အကြင်သူတို့သည် ဖောက်ပြန်သဖြင့် ကျင့်ကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ပိုးတို့ကဲ့သို့ သေကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အမှိုင်ဘုရားနာဂဒေသန ထိုခြောက်ကျိပ်သော ရဟန်းတို့သည် ထိုအဂ္ဂိက္ခန္ဓာပမသုတ် ဒေသနာကြောင့် လျှောကျကုန်သည် မဟုတ်လောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သစ်ရွှေ သမားသည် သစ်တုံးကို စောင့်ရှောက်လျက် ဖြောင့်ဖြောင့်စင်ကြယ်စွာ ပြုလုပ်ခုတ်ဖြတ်လေ သလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား သစ်တုံးကို မစောင့်ရှောက်ပါ။ သစ်ရွှေသမားသည် ပယ်သင့်သည်ကို ပယ်ခုတ်၍ သစ်တုံးကို ဖြောင့်ဖြောင့် စင်ကြယ်စွာ ပြုလုပ် ခုတ်ဖြတ်ပါ၏ဟု (ဖြေကြားလျှောက်ထား၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိသတ်ကို စောင့်ရှောက်ရမူကား သစ္စာလေးပါးကို သိထိုက်သော သတ္တဝါတို့ကို သိစေခြင်းငှာ ဖွဲ့စည်းနိုင်၊ စင်စစ်သော်ကား ဖောက်ပြန်သဖြင့် ကျင့်ကုန်သော သတ္တဝါတို့ကို ပယ်၍ သစ္စာလေးပါးကို သိထိုက်သော သတ္တဝါတို့ကို သိစေတော်မူ၏။ မင်းမြတ် ထိုရဟန်းတို့သည် မိမိပြုသော ကံကြောင့် ဖောက်ပြန်သဖြင့် ကျင့်ကုန်၍ လျှောကျကုန်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် ငှက်ပျောပင်သည်လည်းကောင်း၊ ဝါးပင်သည်လည်းကောင်း အသတိရှိ မြင်းမသည်လည်းကောင်း မိမိမှဖြစ်သော အသီးနှင့် သားငယ်ကြောင့် သေရသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အကြင်သူတို့သည် ဖောက်ပြန်သဖြင့် ကျင့်ကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် မိမိတို့ ပြုသော ကံကြောင့် သေရကုန်၏။ လျှောကျကုန်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် ခိုးသူတို့သည် မိမိတို့ပြုသော ကံကြောင့် မျက်လုံးထုတ်ခြင်း တံကျင် လျှိုခြင်း ဦးခေါင်းဖြတ်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အကြင် သူတို့သည် ဖောက်ပြန်သဖြင့် ကျင့်ကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် မိမိတို့ပြုသော ကံကြောင့် သေရကုန်၏။ လျှောကျကုန်၏။ မင်းမြတ် ခြောက်ကျိပ်မျှကုန်သော အကြင်ရဟန်းတို့၏ ခံတွင်းမှ သွေးပူသည် အန်ထွက်၏။ ထိုရဟန်းတို့၏ ထိုသွေးအန်ခြင်းသည် မြတ်စွာဘုရား ပြုတော်မူသောကြောင့် မဟုတ်ချေ။ တပါးသောသူတို့ ပြုသောကြောင့်လည်း မဟုတ်ချေ။ စင်စစ်သော်ကား မိမိတို့ပြုသော ကံကြောင့်သာလျှင် အန်ထွက်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် ယောက်ျားသည် အလုံးစုံသော လူအပေါင်းအား အမြိုက်သုခာ ဘုတ်ကို ပေးလှူရာ၏။ ထိုလူတို့သည် ထိုအမြိုက်သုခာဘုတ်ကို စားရသောကြောင့် ရောဂါကင်းကုန် လျက် အသက်ရှည်ကုန်လျက် ဘေးဥပဒ်အားလုံးမှ ကင်းလွတ်ကုန်ရာ၏။ ထိုအခါ ယောက်ျား တယောက်သည် ဖောက်ပြန်၍ ကျင့်သဖြင့် ထိုအမြိုက်သုခာဘုတ်ကို စား၍ သေခြင်းသို့ ရောက်လေရာ၏။ မင်းမြတ် အမြိုက်သုခာဘုတ်ကို ပေးလှူသော ထိုယောက်ျားသည် ထိုပေး ခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် တစုံတရာသော မကောင်းမှုသို့ ရောက်ရာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မရောက်ရာပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာ ဘုရားသည် တသောင်းသော လောကဓာတ်၌ နတ်လူတို့အား မသေစေတတ်သော ဓမ္မဒါနကို ပေးလှူတော်မူ၏။ အကြင်သတ္တဝါတို့သည် ကျွတ်ထိုက်ကုန်၏။ ထိုကျွတ်ထိုက်သူတို့သည် တရား အမြိုက်ဖြင့် သစ္စာလေးပါးကို သိကုန်၏။ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်ကား မကျွတ်ထိုက်ကုန်၊ ထိုသတ္တဝါ တို့သည် တရားအမြိုက်ကြောင့် သေကုန်၏။ လျှောကျကုန်၏။ မင်းမြတ် စားဖွယ် ဘောဇဉ် သည် သတ္တဝါအားလုံးတို့၏ အသက်ကို စောင့်ရှောက်၏။ အချို့သော သူတို့သည် ထိုစားဖွယ် ဘောဇဉ်ကို စား၍ ဝမ်းလျှောသဖြင့် သေကုန်၏။ မင်းမြတ် စားဖွယ်ဘောဇဉ်ကို ပေးသော ထိုယောက်ျားသည် ထိုပေးခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် တစုံတရာသော မကောင်းမှုသို့ ရောက်ရာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မရောက်ရာပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် တသောင်းသော လောကဓာတ်၌ နတ်လူတို့အား မသေစေ တတ်သော အမြိုက်တရား ဓမ္မဒါနကို ပေးလှူတော်မူ၏။ အကြင်သတ္တဝါတို့သည် ကျွတ်ထိုက် ကုန်၏။ ထိုသတ္တဝါတို့သည် တရားအမြိုက်ဖြင့် သစ္စာလေးပါးကို သိကုန်၏။ အကြင်သတ္တဝါတို့သည် ကား မကျွတ်ထိုက်ကုန်၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည် တရားအမြိုက်ကြောင့် သေကုန်၏။ လျှောကျကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ ဤသို့လျှင် ထိုတရားတော်ကို ထိုသို့ ဟောတော်မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

နှစ်ခုမြောက် သဗ္ဗသတ္တဟိတဖရဏပဉ္စာ ပြီး၏။

၃-ဝတ္ထုယုနိဒဿနပဉ္စာ

(လျှိုဝှက်သော အင်္ဂါကို ပြခြင်းဆိုင်ရာ ပြဿနာ)

၃။ အရှင်ဘုရားနာဂဿေန

“ကိုယ်ဖြင့် စောင့်စည်းခြင်းသည် ကောင်း၏၊ နှုတ်ဖြင့် စောင့်စည်းခြင်းသည် ကောင်း၏၊ စိတ်ဖြင့် စောင့်စည်းခြင်းသည် ကောင်း၏၊ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ် အလုံးစုံတို့၌ စောင့်စည်းခြင်းသည် ကောင်း၏” ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

တဖန်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိသတ်လေးပါးတို့၏ အလယ်၌ နေထိုင်တော်မူ၍ နတ်လူတို့၏ မျက်မှောက်၌ သေလပုဏ္ဏားအား အအိမ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသော အင်္ဂါဇာတ်ကို ပြတော်မူ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂဿေန “ကိုယ်ဖြင့် စောင့်စည်းခြင်းသည် ကောင်း၏” ဟု အကယ်၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်သည် ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ သေလပုဏ္ဏားအား အအိမ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသော အင်္ဂါဇာတ်ကို ပြတော်မူ၏ ဟူသော စကားသည် မှားရာ၏၊ သေလပုဏ္ဏားအား အအိမ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသော အင်္ဂါဇာတ်ကို အကယ်၍ ပြတော်မူသည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ “ကိုယ်ဖြင့် စောင့်စည်းခြင်းသည် ကောင်း၏” ဟူသော ထိုစကားသည် မှားရာ၏၊ အစွန်းနှစ်ဘက်ထွက်သော ဤပြဿနာသည်လည်း အရှင်ဘုရားထံသို့ အစဉ်ရောက်ပါ၏၊ အရှင်ဘုရားသည် ထိုပြဿနာကို ဖြေရှင်းတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် “ကိုယ်ဖြင့် စောင့်စည်းခြင်းသည် ကောင်း၏” ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏၊ သေလပုဏ္ဏားအားလည်း အအိမ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသော အင်္ဂါဇာတ်ကို ပြတော်မူ၏၊ မင်းမြတ် အကြင်သေလပုဏ္ဏားအား မြတ်စွာဘုရား၌ ဘုရား ဟုတ်-မဟုတ် ယုံမှားခြင်းသည် ဖြစ်လေ၏၊ ထိုသေလပုဏ္ဏားအား သိမြင်စေခြင်းငှာ မြတ်စွာဘုရားသည် တန်ခိုးတော်ဖြင့် ထိုအင်္ဂါဇာတ် အတုဖြစ်သော ယောက်ျားကိုယ်ကို ပြတော်မူ၏၊ ထိုယုံမှား၍ ပြခံရသူ တဦးသည်သာ ထိုတန်ခိုး ပြာဠိဟာကို မြင်ရလေ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂဿေန ပရိသတ်အများ အတွင်း၌ ကပ်ရောက်သော တယောက်တည်းသော သူသည် ထိုလျှိုဝှက်အပ်သော အင်္ဂါဇာတ်ကို မြင်ရ၍ ကြွင်းသော ပရိသတ်တို့သည် ထိုပရိသတ် အတွင်း၌ပင် နေပါကုန်လျက် မမြင်ရကုန်ဟူသော ဤစကားကို အဘယ်သူ ယုံနိုင်လိမ့်မည်နည်း၊ တောင်းပန်ပါ၏၊ အရှင်ဘုရားသည် အကျွန်ုပ်အား ထိုပြဿနာ၌ အကြောင်းကို ညွှန်ကြားတော်မူပါလော့၊ အကျွန်ုပ်ကို အကြောင်းဖြင့် သိစေတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ရောဂါနှိပ်စက်ခံနေရ၍ ဆွေမျိုးမိတ်သင်္ဂဟတို့ ဝိုင်းဝန်းစောင့်မအပ်သော တစုံတယောက်သော ယောက်ျားကို သင်မင်းမြတ် မြင်ဖူးပါသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မြင်ဖူးပါ၏ဟု(လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုယောက်ျား ခံစားနေရသော ရောဂါဝေဒနာကို ထိုခြံရံနေသော ဆွေမျိုးပရိသတ်တို့ မြင်ရပါ၏လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မမြင်ရပါ၊ အရှင်ဘုရား ထိုယောက်ျားသည် မိမိချည်းသာလျှင် ခံစားရပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အကြင်သူအားသာလျှင် မြတ်စွာဘုရား၌ ဘုရားဟုတ်-မဟုတ် ယုံမှားခြင်းဖြစ်၏၊ ထိုသူအား

သာလျှင် သိစေခြင်းငှာ မြတ်စွာဘုရားသည် တန်ခိုးဖြင့် ထိုအင်္ဂါဇာတ်အတုဖြစ်သော ယောက်ျား ကိုယ်ကို ပြတော်မူ၏။ ထိုယုံမှားဖြစ်သူ တဦးသည်သာ ထိုတန်ခိုးပြာဋိဟာကို မြင်ရလေ၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား တစုံတယောက်သော ယောက်ျားကို ဘုတ်တစ္ဆေ ပူးကပ် ငြားအံ့၊ မင်းမြတ် ထိုဘုတ်တစ္ဆေ ပူးကပ်သူ၏ ထက်ဝန်းကျင်ရှိ ပရိသတ်သည် ထိုဘုတ်တစ္ဆေ၏ လာခြင်းကို မြင်ရ၏လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မမြင်ရပါ။ ထိုဘုတ်တစ္ဆေ ပူးကပ် နှိပ်စက်ခံနေရသောသူသာ ထိုဘုတ်တစ္ဆေ၏ လာခြင်းကို မြင်ရပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အကြင်သူအားသာလျှင် မြတ်စွာဘုရား၌ ဘုရားဟုတ်-ဟေဟုတ် ယုံမှားခြင်းဖြစ်၏။ ထိုသူအားသာလျှင် သိစေခြင်းငှာ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုအင်္ဂါဇာတ် အတုဖြစ်သော ယောက်ျား ကိုယ်ကို တန်ခိုးဖြင့် ပြတော်မူ၏။ ထိုယုံမှားဖြစ်သူ တဦးသည်သာ ထိုတန်ခိုးပြာဋိဟာကို မြင်ရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန မြတ်စွာဘုရားသည် မည်သူ့အားမျှ မပြသင့် မပြထိုက်သော အင်္ဂါ ဇာတ်ကို ပြတော်မူသဖြင့် ပြနိုင်ခဲ့သည်ကို ပြတော်မူအပ်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် အင်္ဂါဇာတ်ကို ပြတော်မမူချေ။ စင်စင်သော်ကား တန်ခိုးတော်ဖြင့် အရိပ်အယောင်မျှကို ပြတော်မူ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား အရိပ်အယောင်ကို မြင်ရ သော်လည်း ယင်းအရိပ်အယောင်ကို မြင်၍ ဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်းသို့ ရောက်ရကား အင်္ဂါဇာတ်ကို မြင်ပြီးပင် ဖြစ်၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် သစ္စာလေးပါးကို သိသင့် သိထိုက်သော သတ္တဝါတို့ကို သိစေခြင်းငှာ ပြနိုင်ခဲ့သည်ကိုလည်း ပြတော်မူ၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာ ဘုရားသည် ပြသင့်သော အမှုအရာကို အကယ်၍ ဆုတ်ယုတ်စေသည်ဖြစ်အံ့၊ သစ္စာလေးပါးကို သိထိုက်သော သတ္တဝါတို့သည် မသိကုန်ရာ၊ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် သစ္စာလေးပါးကို သိထိုက်သော သတ္တဝါတို့ကို သိစေခြင်းငှာ အကြောင်းလုံ့လကို သိတော်မူသောကြောင့် အကြင် အကြင်သို့သော လုံ့လဖြင့် သစ္စာလေးပါးကို သိထိုက်သော သတ္တဝါတို့သည် သိကုန်၏။ မြတ်စွာ ဘုရားသည် ထိုထိုသို့သော လုံ့လဖြင့် သစ္စာလေးပါးကို သိထိုက်သော သတ္တဝါတို့ကို သိစေ၏။

မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် အနာကို ထုတ်ပယ်တတ်သော ဆေးသမားသည် အကြင်အကြင် ဆေးဖြင့် အနာရောဂါ နှိပ်စက်ခံနေရသော သူသည် ရောဂါပျောက်ကင်း၏။ ထိုထိုဆေးဖြင့် အနာနှိပ်စက်ခံနေရသောသူ သို့ ကပ်၏။ ပျို့အန်ထိုက်သူကို ပျို့အန်စေ၏။ ငမ်းလျှောထိုက်သူကို ဝမ်းလျှောစေ၏။ လိမ်းဆေးတင်ထိုက်သူကို လိမ်းဆေးတင်၏။ ချွေးထုတ်သင့်သူကို ချွေးထုတ်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အကြင်အကြင် လုံ့လဖြင့် သစ္စာလေးပါးကို သိထိုက်သော သတ္တဝါ တို့သည် သိကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုထိုသို့သော လုံ့လဖြင့် သိစေ၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား ကိုယ်ဝန်လမ်းမှား သားမဖွားနိုင်သော မိန်းမသည် ဆေးသမားအား မပြသင့်သော အင်္ဂါဇာတ်ကို ပြရသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် သစ္စာလေးပါးကို သိထိုက်သော သတ္တဝါတို့ကို သိစေခြင်းငှာ မပြသင့်သော အင်္ဂါဇာတ်ကို တန်ခိုးတော်ဖြင့် အရိပ်အယောင် ပြတော်မူ၏။ မင်းမြတ် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ထောက်ဆ၍ မပြသင့်သော အရပ်မည်သည် မရှိပေ။ မင်းမြတ် တစုံတယောက်သောသူသည် မြတ်စွာဘုရား၏ နှလုံးသားတော်ကို မြင်ရသောကြောင့် သစ္စာလေးပါးကို သိမြင်နိုင်မှု ထိုသူအားလည်း မြတ်စွာ ဘုရားသည် လုံ့လဖြင့် နှလုံးသားတော်ကို ပြတော်မူရာ၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် သစ္စာ လေးပါး သိကြောင်းလုံ့လ၌ သိမြင်တော်မူ၏။ ဒေသနာတော်၌ လိမ္မာတော်မူ၏။

မင်းမြတ်“ဤအမျိုးကောင်းသားသည် ဤအကြောင်းလုံ့လဖြင့် သစ္စာလေးပါးကို သိလတ္တံ့” ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် နန္ဒမထေရ်၏ အလိုအဇ္ဈာသယကို သိတော်မူ၍ ထိုနန္ဒမထေရ်ကို နတ်ဘုံသို့ ဆောင်လျက် နတ်သမီးကညာတို့ကို ပြတော်မူသည် မဟုတ်လော၊ ထိုအကြောင်းလုံ့လဖြင့်လည်း ထိုအမျိုးကောင်းသားသည် သစ္စာလေးပါးကို သိလေပြီ။ မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသော အကြောင်းဖြင့် (နှစ်သက်စရာ သာယာဖွယ်ဟု မှတ်အပ်သော) သုဘဒ္ဒာရုံကို ရှုတ်ချ ကဲ့ရဲ့စက်ဆုပ်တော်မူပါလျက် ထိုနန္ဒမထေရ် သစ္စာလေးပါး သိနိုင်ရန် အကြောင်းကြောင့် ခိုခြေ သဏ္ဌာန် ကြန်အင်ရှ်ကုန်သော နတ်သမီးတို့ကို ပြတော်မူဘိသေး၏။ ဤသို့လည်း မြတ်စွာဘုရား သည် သိကြောင်းလုံ့လ၌ သိမြင်တော်မူ၏။ ဒေသနာ၌ လိမ္မာတော်မူ၏။

မင်းမြတ် ထို့ပြင်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် အစ်ကို နှင်ထုတ်ထားသည်ဖြစ်၍ ဆင်းရဲခြင်းရှိ လျက် စိတ်နှလုံးမသဘာဝသော စူဠပန္နကမထေရ်သို့ ကပ်ရောက်၍ “ဤအမျိုးကောင်းသားသည် ဤအကြောင်းဖြင့် သစ္စာလေးပါးကို သိလတ္တံ့” ဟု နှလုံးပြု၍ သိမ်မွေ့သော ပုဆိုးပိုင်းကို ပေးတော် မူ၏။ ထိုအမျိုးကောင်းသားသည်လည်း ထိုအကြောင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ လေ့လာပွားထုံသည့်အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ မင်းမြတ် ဤသို့လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် သိကြောင်း လုံ့လ၌ သိမြင်တော်မူ၏။ ဒေသနာတော်၌ လိမ္မာတော်မူ၏။

မင်းမြတ် ထို့ပြင်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် မောဃရာဇပုဏ္ဏားက သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် ပြဿနာ မေးအပ်ပါလျက် ဤသို့ပုစ္ဆာ မဖြေသဖြင့် “ဤအမျိုးကောင်းသား၏ တက်ကြွမှု မာန်သည် ငြိမ်းအေးကွယ်ပျောက်လတ္တံ့၊ မာန်ငြိမ်းအေးခြင်းကြောင့် သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းဖြစ်လတ္တံ့” ဟု နှလုံးသွင်း၍ ဖြေဆိုတော်မူချေ။ ထို့ကြောင့်လည်း ထိုအမျိုးကောင်းသား၏ တက်ကြွမှု မာန်သည် ငြိမ်းအေး၏။ မာန်ငြိမ်းအေးခြင်းကြောင့် ထိုပုဏ္ဏားသည် အဘိညာဏ်ခြောက်ပါးတို့၌ လေ့လာပွားထုံသည့်အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ မင်းမြတ် ဤသို့လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် သိကြောင်း လုံ့လ၌ သိမြင်တော်မူ၏။ ဒေသနာတော်၌ လိမ္မာတော်မူ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ များစွာသော အကြောင်းကိုဖြင့် ပြဿနာကို ကောင်းစွာ ဖြေရှင်းနိုင်ပါပေ၏။ ရှင်ဇွေးသည်ကို မရှုပ်ထွေးအောင် ပြုနိုင်ပါပေ၏။ အမိုက် တိုက်ကို လင်းအောင် ပြုနိုင်ပါပေ၏။ အထုံးအဖွဲ့ကို ဖျက်ဆီးတော်မူနိုင်ပါပေ၏။ သူတပါးအယူဝါဒ တို့ကို ချိုးဖျက်နိုင်ပါပေ၏။ အရှင်ဘုရားသည် မြတ်စွာဘုရား သားတော်တို့အား ပညာမျက်စိ ဖြစ်စေအပ်ပါပေ၏။ ဂိုဏ်းဆရာမြတ်တို့ထက် မြတ်သော အရှင်ဘုရားသို့ ကပ်ရောက်ရပါသော ကြောင့် တိတ္ထိဘူသည် စကားဆိုရာ မရနိုင်ကြပါကုန်ဟု (လျှောက်၏)။

သုံးခုမြောက် ဝတ္ထုဂုဏ်ဒဿနပဉ္စာ ပြီး၏။

၄-ဖရသဝါစာဘာဝပဉ္စာ

(မြတ်စွာဘုရားစကားကြမ်းသည်၏ အဖြစ်ကို ပြသော ပြဿနာ)

၄။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန တရားစစ်သူကြီးဖြစ်သော သာရိပုတြာမထေရ်သည် “ငါ့ရှင်တို့ မြတ်စွာဘုရားသည် သန့်စင် ကောင်းမြတ်သော နှုတ်အလေ့အကျင့် ရှိတော်မူ၏။ မြတ်စွာ ဘုရားသည် ငါ၏ ဤမကောင်းသော နှုတ်အကျင့်ကို တပါးသောသူသည် မသိလေငဲ့” ဟုအကြင်

မကောင်းသော နှုတ်အကျင့်ကို စောင့်ရှောက်ရ၏။ ထိုမကောင်းသော နှုတ်အကျင့်သည် မြတ်စွာဘုရားအား မရှိ”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဆိုတော်မူ၏။ တဖန်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် ကလန္ဒသူဌေးသားသုဒိန်မထေရ်၏ ပထမမူပြစ်၌ သာသနာတော်မှ ဆုံးရှုံးစေဟူသော ပါရာဇိက အာပတ်ကို ပညတ်တော်မူသည်ရှိသော် ရှုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းသောစကားတို့ဖြင့် မဂ်ဖိုလ်မှအချည်းနှီး ယောက်ျားဟူသော စကားဖြင့် ပြောဆိုလတ်ပြီ။ ထိုသုဒိန်မထေရ်သည် ထိုအချည်းနှီးယောက်ျား ဟူသော စကားဖြင့် မျက်နှာမလှ မကြည်မြဲသော စိတ်၏ အစွမ်းဖြင့် ပိတ်ပင်အပ်သည်၏အဖြစ် ကြောင့် နှလုံးမသာယာသည်ဖြစ်၍ အရိယမဂ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်တော့ပေ။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန မြတ်စွာဘုရားသည် အကယ်၍ သန့်စင်ကောင်းမြတ်သော စင်ကြယ်သော နှုတ်အလေ့အကျင့်ရှိတော်မူ၍ မကောင်းသော နှုတ်အလေ့အကျင့် မရှိသည်ဖြစ်အံ့။ ထိုသို့ ဖြစ်ပါမူ မြတ်စွာဘုရားသည် ကလန္ဒသူဌေးသားဖြစ်သော သုဒိန်မထေရ်၏ ပထမမူပြစ်၌ အချည်းနှီးယောက်ျားဟူသော စကားဖြင့် ပြောဆိုတော်မူ၏ဟူသော စကားသည် မှားရာ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ကလန္ဒသူဌေးသား သုဒိန်မထေရ်၏ ပထမမူပြစ်၌ အချည်းနှီးယောက်ျားဟူသော စကားဖြင့် အကယ်၍ ပြောဆိုသည်ဖြစ်အံ့။ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ မြတ်စွာဘုရားသည် သန့်စင်ကောင်းမြတ်သော နှုတ်အလေ့အကျင့်ရှိတော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရားအား မကောင်းသော နှုတ်အလေ့အကျင့်သည် မရှိဟူသော ထိုစကားသည် မှားရာ၏။ အစွန်းနှစ်ဘက်ထွက်သော ဤပြဿနာသည်လည်း အရှင်ဘုရားထံသို့ အစဉ်ရောက်ပါ၏။ အရှင်ဘုရားသည် ထိုပြဿနာကို ဖြေရှင်းတော် မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် တရားစစ်သူကြီးဖြစ်သော သာရိပုတြာမထေရ်သည် “ငါ့ရှင်တို့ မြတ်စွာဘုရားသည် သန့်စင်ကောင်းမြတ်သော နှုတ်အလေ့အကျင့်ရှိတော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ‘ငါ၏ ဤမကောင်းသော နှုတ်အကျင့်ကို တပါးသောသူသည် မသိပါစေလင့်’ဟု အကြင်မကောင်းသော နှုတ်အကျင့်ကို စောင့်ရှောက်ရ၏။ ထိုမကောင်းသော နှုတ်အကျင့်သည် မြတ်စွာဘုရားအား မရှိ”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဆိုတော်မူ၏။ ကလန္ဒသူဌေးသား အရှင်သုဒိန်၏လည်း ပထမမူပြစ်၌ ပါရာဇိက အာပတ်ကို ပညတ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် အချည်းနှီးယောက်ျားဟူသော စကားဖြင့် ပြောဆိုတော်မူ၏။ ထိုသို့ပြောဆိုလင့်ကစား ထိုပြောဆိုခြင်းသည်လည်း မချုပ်ချယ်သော ဟုတ်မှန်ဘုရားသော သဘောလက္ခဏာရှိသော မပြစ်မှားသောစိတ်ဖြင့် ဆိုတော်မူ၏။ ထိုစကား၌ဟုတ်မှန်တိုင်းသော သဘောလက္ခဏာဟူသည် အဘယ်နည်းဟူမူ-မင်းမြတ် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား ဤကိုယ်၏ အဖြစ်၌ သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်း မဖြစ်၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ ယောက်ျားအဖြစ်သည် အကျိုးမပြီး အချည်းနှီးပင်တည်း။ ကောင်းသည်ကို ပြုလိုလျက်(ကောင်းသည်မှ)အခြားတပါး မကောင်းသော အားဖြင့် ဖြစ်တတ်လေ၏။ ထို့ကြောင့် “(မဂ်ဖိုလ်)မှ အချည်းနှီး ယောက်ျား”ဟု ဆိုအပ်၏။ မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် ကလန္ဒသူဌေးသား အရှင်သုဒိန်အား သဘာဝကျကျ မှန်သော စကားဖြင့် ပြောဆိုတော်မူ၏။ မဟုတ်မမှန်သော စကားဖြင့် ဆိုတော်မူဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန အကြင်သူသည် သဘာဝကျကျ မှန်တိုင်းကိုလည်း ဆဲရေးလိုသည် ဖြစ်၍ ပြောဆို၏။ ထိုသူ အား အကျွန်ုပ်တို့သည် တကျပ် ဒဏ်တပ်ပါကုန်၏။ ထိုသူသည် အပြစ်ရှိသည် ဖြစ်၍သာလျှင် သဘောမှန်ဝတ္ထုကို မှီ၍ အသီးအခြား ခေါ်ဝေါ် ပြောဆိုခြင်းကို ပြောဆိုလျက် ဆဲရေး၏ဟု (လျှောက်၏) ။မင်းမြတ် သင်မင်းမြတ်သည် ချွတ်ချော်မှားယွင်းသောသူအား

ရှိခိုးခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ခရီးဦးကြို ဆိုခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ အရိုအသေ ပြုခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ လက်ဆောင်ပေးခြင်းကိုလည်းကောင်း ကြားဖူးပါ၏လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မကြားဖူးပါ။ အကြင်သူသည် တစုံတခုသော အကြောင်းကြောင့် တစုံတခုသောအရာ၌ ချွတ်ချော်မှားယွင်းမိ၏။ ထိုသူသည် ခြိမ်းခြောက်ငေါက်ငမ်းထိုက်သူဖြစ်ပါ၏။ ထိုသူ၏ ဦးခေါင်းကိုမူလည်း ဖြတ်ကြပါကုန်၏။ ရိုက်မူလည်း ရိုက်ကြပါကုန်၏။ နှောင်ဖွဲ့မူလည်း နှောင်ဖွဲ့ကြပါကုန်၏။ သတ်မူလည်း သတ်ကြပါကုန်၏။ မီးတိုက်မူလည်း မီးတိုက်ကြပါကုန်၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သို့ဖြစ်လျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် ပြုသင့်သည်ကိုသာ ပြုတော်မူ၏။ မပြုသင့်သည်ကို မပြုပေဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ပြုသင့်သည်ကို ပြုလုပ်သူသည် ပြုရန် အခွင့် သင့်လျော်သဖြင့်သာ ပြုရန် အခွင့် လျောက်ပတ်သဖြင့်သာ ပြုသင့်ပေ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကြားရခါမျှဖြင့် လည်း မြတ်စွာဘုရားအား နတ်နှင့်တကွသော လူသည် ထိတ်လန့်တုံ့ဘိသေး၏။ ရှက်ကြောက်တုံ့ဘိသေး၏။ မြင်ပြန်ရသဖြင့်ကား လွန်မင်းစွာ ထိတ်လန့်ပေ၏။ ရှက်ကြောက်ပေ၏။ အနီးသို့ ချဉ်းကပ်၍ ဆည်းကပ်စားမိသဖြင့် ထိုဆက်လွန်မင်းစွာ ထိတ်လန့်ပေ၏။ ရှက်ကြောက်ပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဆေးသမားသည် ကိုယ်၌ စမြင်းဒေါသ အလွန်များ၍ စွတ်စို ခဲ့သော် သွေး သည်းခြေ သလိပ်ဟူသော ဩဒေါသ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးခဲ့သော် သိမ်မွေ့ကုန်သော ဆေးတို့ကို ပေးရာသလောဟု မေးတော်မူ၏။ အရှင်ဘုရား မပေးပါ။ ထက်မြက်၍ ရောဂါကို လျော့ပါး လွင့်စင်စေတတ်ကုန်သော ဆေးတို့ကိုသာ ပေးပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤ အတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် အလုံးစုံသောကိလေသာအနာကိုငြိမ်းအေးစေခြင်းငှါအဆုံးအမ ကို ပေးတော်မူ၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော်သည် ကြမ်းသော်လည်း သတ္တဝါတို့ကို နူးညံ့ပျောင်းပျော့စေ၏။ နူးညံ့သည်တို့ကို ပြု၏။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် ပူသောရေသည်လည်း အလုံးစုံပျောင်းပျော့ဖွယ်ကို ပျောင်းပျော့စေ၏။ နူးညံ့အောင် ပြု၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော်သည် ကြမ်းသော်လည်းအကျိုးစီးပွားရှိ၏။ သနားခြင်း ‘ကရုဏာ’ နှင့် တကွဖြစ်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် အဖန်စကားသည် သားသမီးတို့အား အကျိုးစီးပွားရှိ၏။ သနားခြင်း ‘ကရုဏာ’ နှင့် တကွဖြစ်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော်သည် ကြမ်းသော်လည်း အကျိုးစီးပွားရှိ၏။ သနားခြင်း ‘ကရုဏာ’ နှင့် တကွဖြစ်၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရား၏စကားတော်သည် ကြမ်းသော်လည်း သတ္တဝါတို့၏ ကိလေသာတို့ကို ပယ်နိုင်၏။ မင်းမြတ်ဥပမာ အားဖြင့် သောက်အပ်သော နွားကျင်ငယ်သည် အနံ့မကောင်းသော်လည်း သတ္တဝါတို့၏ အနာရောဂါကို ပယ်ဖျောက်နိုင်၏။ ခဲစားအပ်သော ဆေးသည် အရသာမကောင်းသော်လည်း သတ္တဝါတို့၏ အနာရောဂါကို ပယ်ဖျောက်နိုင်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော်သည် ကြမ်းသော်လည်း အကျိုးစီးပွားရှိ၏။ သနားခြင်း ‘ကရုဏာ’ နှင့် တကွဖြစ်၏။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် လဲဝါဂွမ်းစိုင်သည် ကြီးမားသော်လည်း သူတပါး၏ ကိုယ်၌ ကျသောကြောင့် နာကျင်ခြင်းကိုမပြု။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော်သည် ကြမ်းသော်လည်း တဦးတယောက်သော သူအား ဆင်းရဲကို မဖြစ်စေတတ်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား နာဂသေန ပြဿနာကို အကြောင်းများစွာတို့ဖြင့် ကောင်းစွာ ဆုံးဖြတ်တော်မူအပ်ပါပေ၏။ အရှင်

ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ ဤသို့လျှင် ထိုစကားတော်ကို ထိုသို့ဆိုတော်မူ၍ ဝန်ခံပါ၏ ဟု (လျှောက်၏)။

လေးခုမြောက် ဖရုသဝါစာဘာဝပဉ္စာ ပြီး၏။

၅-ရုက္ခအစေတနာဘာဝပဉ္စာ

(သစ်ပင်တို့ စိတ်စေတနာ မရှိသည့် ပြဿနာ)

၅။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန-

“ပုဏ္ဏား သင်သည် သိသောသူဖြစ်ပါလျက် စိတ်စေတနာမရှိသော ကြားလည်း မကြား တတ်သော သိလည်းမသိတတ်သော ဤပေါက်ပင်ကို ဝိရိယစိုက်ထုတ်၍ အမြဲ မမေ့ မလျော့ ချမ်းသာစွာ အိပ်ရပါသလော ဟု အဘယ့်ကြောင့် မေးရပါသနည်း” ဟု ဤစကားတော် ကိုလည်း မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်ပါ၏။

တဖန်လည်း-

“ကြို့ပင်သည်လည်း ထိုခဏ၌ပင် ဘာရဒ္ဒါဇပုဏ္ဏား ငါအားလည်း စကားပြောရန်ရှိပါ သေး၏။ ငါ၏စကားကို နားထောင်ပါလော့ ဟု ပြောဆို၏” ဟု ဟောတော်မူခဲ့ပြန်၏။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သစ်ပင်သည် အကယ်၍ စိတ်စေတနာမရှိအံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ ကြို့ပင်သည် ဘာရဒ္ဒါဇပုဏ္ဏားနှင့် အတူစကားပြော၏ဟူသော စကားသည် မှားရာ၏။ ကြို့ပင်သည် ဘာရဒ္ဒါဇ ပုဏ္ဏားနှင့်အတူ အကယ်၍ စကားပြောသည် ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ သစ်ပင်သည် စိတ်စေတနာ မရှိ ဟူသော ထိုစကားသည် မှားရာ၏။ အစွန်းနှစ်ဘက်ထွက်သော ဤပြဿနာသည်လည်း အရှင်ဘုရားထံသို့ အစဉ်ရောက်ပါ၏။ အရှင်ဘုရားသည် ထိုပြဿနာကို ဖြေရှင်းတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် “သစ်ပင်သည် စိတ်စေတနာမရှိ” ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကိုလည်း ဟော တော်မူအပ်၏။ ကြို့ပင်သည်လည်း ဘာရဒ္ဒါဇပုဏ္ဏားနှင့်အတူ စကားပြော၏။ ထိုကြို့ပင်က ပြော၏ ဟူသောစကားကိုလည်း လောကပညတ်အားဖြင့်သာ ဆိုအပ်၏။ မင်းမြတ် စိတ်စေတနာမရှိသော သစ်ပင်အား စကားပြောခြင်းမည်သည် မရှိ၊ မင်းမြတ် စင်စစ်သော်ကား သစ်ပင်ဟူသော ဤအမည်သည် ထိုသစ်ပင်၌ စောင့်သောနတ်၏ အမည်တည်း။ သစ်ပင်သည် စကားပြော၏ ဟူသော ဤစကားကား လောကပညတ်တည်း။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် စပါးဖြင့် ပြည့်သော လှည်းကို စပါးလှည်းဟူ၍ လူအပေါင်းသည် ခေါ်ဝေါ်၏။ စင်စစ်သော်ကား ထိုလှည်းသည် စပါးဖြင့် ပြုလုပ်ထားသော လှည်းမဟုတ်၊ သစ်သားဖြင့် ပြုလုပ်ထားသော လှည်းတည်း။ ထို (သစ်သားဖြင့် ပြီးသော) လှည်း၌ စပါးကို လောင်းသည့် အဖြစ်ကြောင့် စပါးလှည်းဟူ၍ လူအပေါင်းက ခေါ်ဝေါ်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် သစ်ပင်သည် စကားမပြော သစ်ပင်သည် စိတ်စေတနာ မရှိ၊ ထိုသစ်ပင်၌ စောင့်သော အကြင်နတ်သည် ရှိ၏။ သစ်ပင်ဟူသော အမည်သည် ထိုနတ်၏ အမည်သာတည်း။ ထို့ပြင် သစ်ပင်စကားပြော၏ ဟူသော စကားသည် လောကပညတ်တည်း။

မင်းမြတ် ဥပမာ ၀.နည်းသော်ကား နို့ဓမ္မကို မွေ့နှောင့်သော် ရက်တက်ကို မွေ့နှောင့်၏ဟု ခေါ်ဝေါ်၏။ ထိုသူသည် အကြင်နို့ဓမ္မကို မွေ့နှောင့်၏။ ထိုမွေ့နှောင့်သော နို့ဓမ္မသည် ရက်တက်

မဟုတ်၊ ထိုသူသည် နှိုင်းကိုသာလျှင် မွေနှောက်သော် ရက်တက်ကို မွေနှောက်၏ဟု ခေါ်ဝေါ်၏၊ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် သစ်ပင်သည် စကားမပြော သစ်ပင်သည် စိတ်စေတနာမရှိ၊ ထိုသစ်ပင်၌ စောင့်သော အကြင်နတ်သည် ရှိ၏၊ သစ်ပင်ဟူသောအမည်သည် ထိုသစ်ပင်စောင့်နတ်၏ အမည်သာတည်း၊ သစ်ပင်စကားပြော၏ဟူသော ဤစကားသည် လောကပညတ်တည်း။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား ထင်ရှားမရှိသော ယုန်ချိုသည်ကို ပြီးစေလိုသော သူသည် ထင်ရှားရှိသည်ကို ငါပြီးစေ၏ဟု ခေါ်ဝေါ်၏၊ မပြီးသည်ကို ပြီး၏ဟု ခေါ်ဝေါ်၏၊ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို လူတို့သည် သမုတ်အပ်၏၊ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် သစ်ပင်သည် စကားမပြော သစ်ပင်သည် စိတ်စေတနာမရှိ၊ ထိုသစ်ပင်၌ စောင့်သော အကြင်နတ်သည် ရှိ၏၊ ထိုသစ်ပင်ဟူသော အမည်သည် နတ်၏အမည်သာတည်း၊ သစ်ပင်စကားပြော၏ဟူသော ဤစကား သည် လောကပညတ်တည်း၊ မင်းမြတ် လောကသည် သမုတ်အပ်သော အကြင်ပညတ်ဖြင့် လူအပေါင်းသည် ခေါ်ဝေါ်၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ထိုလောက သမုတ်အပ်သော ပညတ်အားဖြင့်သာလျှင် သတ္တဝါတို့အား တရားဒေသနာကို ဟောတော်မူ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏၊ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ ဆိုတော်မူတိုင်း ဝန်ခံ ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ငါးခုမြောက် ရုက္ခအစေတနာဘာဝပဉ္စာ ပြီး၏။

၆-ပိဏ္ဍပါတမဟာပုလပဉ္စာ

(ဆွမ်းနှစ်မျိုး၏အကျိုးကြီးမှု တူပုံပြသနာ)

၆။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန-

“မြတ်စွာဘုရားသည် စုန္ဒမည့်သော ရွှေပန်းထိမ်သည်၏ ဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးတော်မူ၍ သေလောက်အောင် ပြင်းထန်သော အနာရောဂါကို ရတော်မူရပြီဟု အကျွန်ုပ်ကြားဖူး ပါ၏” ဟူသော ဤစကားကို ပါဠိတော်သံဂါယနာတင်သော မထေရ်တို့ မိန့်ဆိုတော် မူအပ်ပါ၏။

တဖန်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် “အာနန္ဒာ ဤနှစ်ပါးသော ဆွမ်းတို့သည် အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့် တူမျှသော အကျိုးဝိပါက်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ တပါးသော ဆွမ်းတို့ထက် အလွန်အကဲလျှင် အကျိုးကြီးကုန်၏၊ အလွန်းလည်း အာနိသင်ကြီးကုန်၏၊ အဘယ်နှစ်ပါး သော ဆွမ်းတို့နည်းဟူမူ -အကြင်ဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးတော်မူ၍ မြတ်စွာဘုရားသည် အတုမရှိ လွန်မြတ်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူ၏၊ (ထိုဆွမ်း လည်းကောင်း)၊ အကြင်ဆွမ်းကိုဘုဉ်းပေးတော်မူ၍မြတ်စွာဘုရားသည်အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတ် ဖြင့်ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူ၏၊ (ထိုဆွမ်းလည်းကောင်းတည်း)။ ဤနှစ်ပါးသောဆွမ်းတို့သည် အလုံးစုံ သောအခြင်းအရာအားဖြင့် တူမျှသော အကျိုးဝိပါက်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ တပါးသော ဆွမ်းတို့ထက် အလွန်အကဲလျှင် အကျိုးကြီးကုန်၏၊ အလွန်လည်း အာနိသင်ကြီးကုန်၏”ဟု ဟောတော်မူခဲ့၏၊ အရှင်ဘုရားနာဂသေန စုန္ဒ၏ ဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးသော မြတ်စွာဘုရားအား ကြမ်းတမ်းသော ဝမ်းတော်လားသော ရောဂါသည် အကယ်၍ဖြစ်ခဲ့အံ့၊ သေလောက်အောင် ပြင်းထန်သော

ဝေဒနာသည် အကယ်၍ဖြစ်ခဲ့အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ အာနန္ဒာ ဤနှစ်ပါးသောဆွမ်းတို့သည်အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့် တူမျှသော အကျိုးဝိပါက်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ တပါးသော ဆွမ်းတို့ထက် အလွန်အကဲလျှင် အထူးသဖြင့် အကျိုးကြီးကုန် အလွန်လည်း အာနိသင်ကြီးကုန်၏ဟူသော စကားသည် မှားရာ၏။ ဤနှစ်ပါးသော ဆွမ်းတို့သည် အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့် တူမျှသော အကျိုးဝိပါက် ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ တပါးသော ဆွမ်းတို့ထက် အလွန်အကဲလျှင် အကယ်၍ အထူးသဖြင့် အကျိုးကြီးကုန်အံ့၊ အလွန်လည်း အာနိသင်ကြီးကုန်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ စုန္ဒ၏ ဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးသော မြတ်စွာဘုရားအား ကြမ်းတမ်းသော ဝမ်းတော်လားသော ရောဂါသည် ဖြစ်၏။ သေလောက်အောင် ပြင်းထန်သော ဝေဒနာသည် ဖြစ်၏ဟူသော ထို စကားသည် မှားရာ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အသို့နည်း ထိုဆွမ်းသည် အဆိပ်နှင့်တကွ ဖြစ်သောကြောင့် အကျိုးကြီးပါသလော၊ ရောဂါကို ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့် အကျိုးကြီးပါ သလော၊ အသက်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သောကြောင့် အကျိုးကြီးပါသလော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အသက်ကို ဆောင်တတ်သောကြောင့် အကျိုးကြီးပါသလော၊ ထိုအရာ၌ သူတပါးအယူဝါဒတို့ကို နှိပ်စက်ခြင်းငှာ အကျွန်ုပ်အား အကြောင်းကို မိန့်တော်မူပါလော့၊ ဤအရာ၌ ဤလူအပေါင်းသည် လောဘ၏စွမ်းအားဖြင့် အလွန်အမင်း စားသုံးတော်မူသောကြောင့် ဝမ်းသွန်နာသည် ဖြစ်ရ လေ၏ဟု အလွန်တွေ့ဝေပါ၏။ အစွန်းနှစ်ဘက်ထွက်သော ဤပြဿနာသည်လည်း အရှင်ဘုရားထံသို့ အစဉ်ရောက်ပါ၏။ ထိုပြဿနာကို အရှင်ဘုရားသည် ဖြေရှင်းတော်မူပါလော့ဟု(လျှောက်၏)။

မင်းမြတ်-

“မြတ်စွာဘုရားသည် စုန္ဒမည်သော ရွှေပန်းထိမ်သည်၏ ဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးတော်မူ၍ သေလောက်အောင် ပြင်းထန်သော အနာရောဂါကို ရတော်မူပြီဟူသော စကားကို အကျွန်ုပ်ကြားဖူးပါ၏”ဟူသော ဤစကားကို ပါဠိတော်သံဂါယနာတင်သော မထေရ်တို့ မိန့်ဆိုတော်မူအပ်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း “အာနန္ဒာ ဤနှစ်ပါးသော ဆွမ်းတို့သည် အလုံးစုံသော အခြင်း အရာအားဖြင့် တူမျှသော အကျိုးဝိပါက် ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ တပါးသော ဆွမ်းတို့ထက် အလွန် အကဲလျှင် အထူးသဖြင့် အကျိုးကြီးကုန်၏၊ အလွန်လည်း အာနိသင် ကြီးကုန်၏၊ အဘယ် နှစ်ပါးတို့နည်းဟူမူ အကြင်ဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးတော်မူ၍ မြတ်စွာဘုရားသည် အတုမရှိ လွန်မြတ် သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို၊ ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူ၏၊ (ထိုဆွမ်းလည်းကောင်း)၊ အကြင်ဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးတော်မူ၍ အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူ၏၊ (ထိုဆွမ်းလည်း ကောင်းတည်း)၊ ဤနှစ်ပါးသော ဆွမ်းတို့သည် အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့် တူမျှသော အကျိုးဝိပါက် ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ တပါးသောဆွမ်းတို့ထက် အလွန်အကဲလျှင် အထူးသဖြင့်လည်း အကျိုးကြီးကုန်၏၊ အလွန်လည်း အာနိသင်ကြီးကုန်၏”ဟု ဟောတော်မူအပ်၏။

ဖင်စစ်သော်ကား ထိုဆွမ်းသည် များစွာသော ဂုဏ်ကျေးဇူးရှိ၏၊ များစွာသော အာနိသင်ရှိ၏၊ မင်းမြတ် နတ်ဘို့သည် ရှင်လန်းကြကုန်သည် ကြည်လင်သော စိတ်ရှိကြကုန်သည် ဖြစ်၍ “ဤဆွမ်းသည်ကား မြတ်စွာဘုရား၏ နောက်ဆုံးဖြစ်သော ဆွမ်းပေတည်း”ဟု နှလုံး သွင်းလျက် နတ်ဩဇာကို ဝက်ပျိုသား၌ လောင်းထည့်ကုန်၏၊ ထိုဘောဇဉ်သည်ကား ကောင်းစွာ ကျက်၏၊ လျင်စွာကျက်၏၊ နှစ်သက်စဖွယ်ရှိ၏၊ အရသာ များစွာရှိ၏၊ ဝမ်းမီးတေဇောဓာတ်၏

အစီးအပွားဖြစ်၏။ မင်းမြတ် ထိုဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရားအား တစုံတရာ သော မဖြစ်သေးသော ရောဂါသည် မဖြစ်ပေါ်ပေ။ မင်းမြတ် စင်စစ်သော်ကား မြတ်စွာဘုရား၏ ပကတိအားနည်းသော ကိုယ်တော်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော အနာရောဂါသည် အာယုသင်္ခါရ ကုန်လတ်သော် လွန်စွာတိုးပွားလေ၏။

မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား ပကတိအားဖြင့် တောက်သော မီးသည် အခြားသော လောင်စာကို ထည့်ပေးသည်ရှိသော် လွန်စွာတောက်ပလေ၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ ပကတိအားနည်းသော ကိုယ်တော်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော အနာရောဂါသည် အာယုသင်္ခါရ ကုန်လတ်သော် လွန်စွာတိုးပွားလေ၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား ပကတိအားဖြင့် ရေအလျဉ်သည် စီးဆင်းနေစဉ် မိုးကြီး သည်းထန်စွာ ရွာသွန်းသည် ရှိသော် သည်းထန်စွာသော ဝဲဩသသည် ရေအလျဉ်ဖြစ်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ ပကတိအားနည်းသော ကိုယ်တော်၌ ဖြစ်ပေါ် လာသော ရောဂါသည် အာယုသင်္ခါရ ကုန်လတ်သော် လွန်စွာတိုးပွားလေ၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား ပကတိအားဖြင့် အလွန်ပြိုပျက်သော ဓာတ်ရှိသော ဝမ်းတိုက်သည် တပါးသော အစာအာဟာရကို စားမျှခံသော် အလွန်ပြိုပျက်ရာ၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ ပကတိအားနည်းသော ကိုယ်တော်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော အနာရောဂါသည် အာယုသင်္ခါရကုန်လတ်သော် လွန်စွာ တိုးပွားလေ၏။ မင်းမြတ် ထိုဆွမ်း၌ အပြစ်ဒေါသမရှိ၊ စင်စစ် ထိုဆွမ်းအား အပြစ်တင်ခြင်းငှာ မတတ်ကောင်းပေဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ထိုနှစ်ပါးသော ဆွမ်းတို့သည် အလုံးစုံ သော အခြင်းအရာအားဖြင့် တူမျှသော အကျိုးဝိပါက်ရှိပါကုန်သနည်း၊ တပါးသော ဆွမ်းတို့ထက် အလွန်အကဲ အထူးသဖြင့် အကျိုးကြီးပါကုန်သနည်း၊ အလွန်လည်း အာနိသင် ကြီးပါကုန် သနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် တရားကို အဖန်ဖန်သုံးသပ် ဝင်စားသည်၏ အစွမ်းကြောင့် ထိုနှစ်ပါးသော ဆွမ်းတို့သည် အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့် တူမျှသော အကျိုးဝိပါက် ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ တပါးသော ဆွမ်းတို့ထက် အလွန်အကဲလျှင် အထူးသဖြင့် အကျိုးကြီးကုန်၏။ အလွန်လည်း အာနိသင်ကြီးကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန အဘယ်တရားတို့ကို အဖန်ဖန် သုံးသပ်ဝင်စားသည်၏ အစွမ်းကြောင့် ထိုနှစ်ပါးသော ဆွမ်းတို့သည် အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့် တူမျှသော အကျိုးဝိပါက် ရှိပါကုန်သနည်း၊ တပါးသောဆွမ်းတို့ထက် အလွန်အကဲလျှင် အထူးသဖြင့် အကျိုးကြီးပါကုန် သနည်း၊ အလွန်လည်း အာနိသင်ကြီးပါကုန်သနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အစဉ်အတိုင်း ဝင်စားအပ်ကုန်သော သမာပတ် ကိုးပါးတို့ကို အနုလုံ ပဋိလုံ (အပြန်အလှန်) ဝင်စားသည်၏ အစွမ်းကြောင့် ထိုနှစ်ပါးသော ဆွမ်းတို့သည် အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့် တူမျှသော အကျိုးဝိပါက်ရှိကုန်သည် ဖြစ်၍ တပါးသော ဆွမ်းတို့ထက် အလွန်အကဲလျှင် အထူးသဖြင့် အကျိုးကြီးကုန်၏။ အလွန်လည်း အာနိသင်ကြီးကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဘုရားဖြစ်တော်မူသောနေ့ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံတော်မူသောနေ့ ဤနေ့ နှစ်ပါးတို့၌သာ မြတ်စွာဘုရားသည် အစဉ်အတိုင်း ဝင်စားအပ်ကုန်သော သမာပတ် ကိုးပါးတို့ကို

အနုလုံ ပဋိလုံ လွန်လွန်ကဲကဲ ဝင်စားတော်မူပါသလောဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဟုတ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အံ့ဖွယ်ရှိပါပေ၏။ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေ၏။ ဤဘုရားရှင် ခေတ်၌ အတုမရှိ လွန်မြတ်သော ‘အဿဒိသ’ဒါနကိုပင်သော်လည်း ဤနှစ်မျိုးသော ဆွမ်းတို့ဖြင့် မရေတွက်ခဲ့လေတကား။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အံ့ဖွယ် ရှိပါပေ၏။ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေ၏။ အစဉ်အတိုင်း ဝင်စားအပ်ကုန်သော သမာပတ်ကိုးပါးတို့သည် အလွန် မြတ်ပါကုန်၏။ ယင်းအကြောင်းကြောင့် အစဉ်အတိုင်း ဝင်စားအပ်ကုန်သော သမာပတ်ကိုးပါးတို့၏ အစွမ်းဖြင့် နှစ်ပါးသော ဆွမ်းဒါနသည် အထူးသဖြင့် အကျိုးရှိ၏။ အလွန်လည်း အာနိသင်ကြီး၏။ အရှင် ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ မိန့်တော်မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ခြောက်ခုမြောက် ပိဏ္ဍပါတမဟပုလပဉ္စာ ပြီး၏။

၇-ဗုဒ္ဓပူဇနပဉ္စာ

(မြတ်စွာဘုရားအား ပူဇော်ခြင်း ပြဿနာ)

၇။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “အာနန္ဒာ သင်တို့သည် ငါဘုရား၏ အလောင်းတော်ကို ပူဇော်မှု၌ ကြောင့်ကြမစိုက်ကြကုန်လင့်”ဟု ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။

တဖန်လည်း-

“ပူဇော်ထိုက်သော ဘုရားရှင်၏ သရီရဓာတ်တော်ကို ပူဇော်ကုန်လော့၊ ဤသို့ ပူဇော်ခြင်းပြုကုန်သော သူတို့သည် ဤကောင်းမှုကြောင့် ဤလူ့ပြည်မှ နတ်ပြည်သို့ သွားရောက်ရပေကုန်လတ္တံ့”ဟု ဟောတော်မူပြန်၏။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန “အာနန္ဒာ သင်တို့သည် ငါဘုရား၏အလောင်းတော်ကို ပူဇော်မှု၌ ကြောင့်ကြ မစိုက်ကြကုန်လင့်”ဟု အကယ်၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်သည် ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ “ပူဇော်ထိုက်သော ဘုရားရှင်၏ သရီရဓာတ်တော်ကို ပူဇော်ကုန်လော့၊ ဤသို့ ပူဇော်ခြင်းပြုကုန်သော သူတို့သည် ဤကောင်းမှုကြောင့် ဤလူ့ပြည်မှ နတ်ပြည်သို့ သွားရောက် ရပေကုန်လတ္တံ့”ဟူသော စကားသည် မှားရာ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် “ပူဇော်ထိုက်သော ဘုရားရှင်၏ ထိုသရီရဓာတ်တော်ကို ပူဇော်ကြကုန်လော့၊ ဤသို့ ပူဇော်ခြင်းပြုကုန်သော သူတို့သည် ဤကောင်းမှုကြောင့် ဤလူ့ပြည်မှ နတ်ပြည်သို့ သွားရောက်ရပေကုန်လတ္တံ့”ဟု အကယ်၍ ဟောတော်မူအပ်သည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ “အာနန္ဒာ သင်တို့သည် ငါဘုရား၏ အလောင်းတော်ကို ပူဇော်မှု၌ ကြောင့်ကြ မစိုက်ကြကုန်လင့်”ဟူသော ထိုစကားသည် မှားရာ၏။ အစွန်းနှစ်ဘက်ထွက်သော ဤပြဿနာသည်လည်း အရှင်ဘုရားထံသို့ အစဉ်ရောက်ပါ၏။ အရှင်ဘုရား သည် ထိုပြဿနာကို ဖြေရှင်းတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် “အာနန္ဒာ သင်တို့သည် ငါဘုရား၏ အလောင်းတော်ကို ပူဇော်မှု၌ ကြောင့်ကြ မစိုက်ကြကုန်လင့်”ဟူသော ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။ တဖန်လည်း “ပူဇော်ထိုက်သော ဘုရားရှင်၏ သရီရဓာတ်တော်ကို ပူဇော်ကုန်လော့၊ ဤသို့ ပူဇော်ခြင်းကို ပြုကုန်သောသူတို့သည် ဤကောင်းမှုကြောင့် ဤလူ့ပြည်မှ နတ်ပြည်သို့ ရောက်ရပေကုန်လတ္တံ့” ဟု ဟောတော်မူအပ်၏။ ထိုသို့ဟောလင့်ကစား ထိုသရီရဓာတ် ပူဇော်ခြင်း၌ ကြောင့်ကြမစိုက်

ကြလင့် ဟူသော စကားကိုမူကား သတ္တဝါအားလုံးတို့ကို အကြောင်းပြု၍ ဟောတော်မူသည် မဟုတ်၊ ဘုရားသားတော် (ရဟန်းတော်) တို့ကိုသာ အကြောင်းပြု၍ “အာနန္ဒာ ငါဘုရား၏ အလောင်းတော်ကို ပူဇော်မှု၌ ကြောင့်ကြ မစိုက်ကြလင့်” ဟု (မိန့်တော်မူအပ်၏)။ မင်းမြတ် ထို စကားမှန်၏။ အကြင်ပူဇော်သက္ကာရပြုခြင်းသည် ရှိ၏။ ဤပူဇော်သက္ကာရပြုခြင်းသည် မြတ်စွာ ဘုရား သားတော်တို့၏ အလုပ်ဝတ္တရားမဟုတ်ပေ။ သင်္ခါရတရားတို့ကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်ခြင်း သင့် လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးကို အဖန်တလဲလဲရှုခြင်း အာရုံအထွတ် အမြတ်ကို လက်ကိုင်စွဲယူခြင်း ကိလေသာကို စစ်ထိုးခြင်း အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော မိမိအကျိုးကို အားထုတ်ခြင်း ဤအမှုမျိုးသည်သာ ဘုရားသားတော်တို့ ပြုသင့်ပြုထိုက်သောအမှုတည်း။ ပူဇော် သက္ကာရပြုမှုသည် ဘုရားသားတော်တို့မှ ကြွင်းကုန်သော နတ်လူတို့ပြုသင့်ပြုထိုက်သောအမှုတည်း။

• မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် မြေအပြင်၌ ဆင်အတတ် မြင်းအတတ် ရထားအတတ် လေးအတတ် ဓားရိုးကိုင်အတတ် စာရေးအတတ် လက်ဆစ်ချိုးအတတ် သင်္ချာအတတ် သန့်လျက်အတတ် မန္တန် အတတ် ဝေဒကျမ်းအတတ် ကမ္ဘာ့ဥပဒေသကျမ်းအတတ် စစ်ထိုးခြင်း စစ်ထိုးစေခြင်း အတတ်ဟူ သမျှသည် မင်းသားတို့ပြုအပ်သော အမှုတို့ဖြစ်ကုန်၏။ ထွန်ယက်ခြင်း ကုန်သွယ်ခြင်း နွား ကျောင်းခြင်းအမှုတို့သည် ကြွင်းသော များစွာသော ကုန်သည် သူဆင်းရဲတို့ ပြုအပ်သော အမှုတို့ ဖြစ်ကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အကြင်ပူဇော်သက္ကာရပြုခြင်းသည်ရှိ၏။ ဤပူဇော်သက္ကာရ ပြုခြင်းသည် မြတ်စွာဘုရား သားတော်တို့ ပြုအပ်သော အမှုမဟုတ်။ သင်္ခါရတို့ကို သုံးသပ် ဆင်ခြင်ခြင်း သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးကို အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်း အာရုံအထွတ်အမြတ်ကို လက်ကိုင်စွဲယူခြင်း ကိလေသာကို စစ်ထိုးခြင်း အရဟတ္တဖိုလ် ဟူသော မိမိအကျိုးကို အားထုတ်ခြင်း ဤအမှုမျိုးသည်သာ ဘုရားသားတော်တို့ ပြုအပ်သော အမှုတည်း။ ပူဇော်သက္ကာရပြုမှုသည် ဘုရားသားတော်တို့မှ ကြွင်းကုန်သော နတ်လူတို့ ပြုလုပ် အပ်သော အမှုတည်း။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား ဣရဝေဒကျမ်းအတတ် ယဇူဝေဒကျမ်းအတတ် သာမဝေဒ ကျမ်းအတတ် အထဗ္ဗဏဝေဒကျမ်းအတတ် လက္ခဏာဟောအတတ် စကားဟောင်းအတတ် ပုရာဏ် ကျမ်းအတတ် အဘိဓာန်ကျမ်းအတတ် အလင်္ကာကျမ်းအတတ် သဒ္ဒါကျမ်းအတတ် ပဒကျမ်း အတတ် ဗျာကရုဏ်းကျမ်းအတတ် ဟောပြောကြောင်းဖြစ်သောအတတ် ဥပါတ်ပျံသည်ကို ဟော သောအတတ် အိပ်မက်ကျမ်းအတတ် နိမိတ်ကောက်အတတ် ဗေဒင်ခြောက်ကျမ်းအတတ် လကြတ် ဟောအတတ် နေကြတ်ဟောအတတ် သောကြာဂြိုဟ် ရာဟုဂြိုဟ်တို့၏ လှည့်လည်ခြင်းကိုသိသော အတတ် ကြယ်ဂြိုဟ်တို့ စစ်ထိုးခြင်းကို သိသောအတတ် တော်လဲသံကို ဟောသော အတတ် ဂြိုဟ်ပြောင်း ကြယ်ကြွေအတတ် ဥက္ကာပျံ ကြယ်ကြွေဟောအတတ် မြေအိမ်၌နေ၍ မန္တာန်စုပ်ခြင်း အတတ် အရပ်မျက်နှာ ပူပန်နှောင့်ယှက်ဟောအတတ် မြေကြိတ်(ဘူမိကိတ်)ကောင်းကင်ကြိတ် (အန္တလိက္ခကိတ်)ဟောအတတ် ဇောတိသခေါ် ဗေဒင်ကျမ်းအတတ် လောကကိုရှည်လျားစေတတ် သောအတတ် ခွေးမြည်သံဟောအတတ် သားငှက်မြည်သံဟောအတတ် အခြားသောသတ္တဝါတို့၏ မြည်သံဟောအတတ် မရောနှောသင့်သော သတ္တဝါတို့၏ ရောနှောပေါင်းသင်း၍ ဖြစ်ခြင်းကို ဟောသောအတတ် ငှက်တို့၏ မြည်သံ တွန်သံဟောအတတ် ဤသည်တို့ကား ပုဏ္ဏားလုလင်ပျိုတို့ ပြုသင့်ပြုထိုက်သော အမှုတို့ဖြစ်ကုန်၏။ ထွန်ယက်ခြင်း ကုန်သွယ်ခြင်း နွားကျောင်းခြင်းအမှုတို့ သည် ကြွင်းသော များစွာသော ကုန်သည် သူဆင်းရဲတို့ ပြုအပ်သော အမှုတို့ဖြစ်ကုန်၏။

မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အကြင်ပူဇော်သက္ကာရ ပြုမူသည်ရှိ၏။ ထိုပူဇော်သက္ကာရ ပြုမူသည် ဘုရားသားတော်တို့ ပြုအပ်သော အမှုမဟုတ်။ သင်္ခါရတို့ကိုသုံးသပ်ဆင်ခြင်ခြင်း သင့်လျော်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးကို အဖန်တလဲလဲရှုခြင်းဖြင့် အာရုံအထွတ်အမြတ်ကို လက်ကိုင်စွဲယူခြင်း ကိလေသာကိစ္စထိုးခြင်း အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော မိမိအကျိုးကိုအားထုတ်ခြင်း ဤအမှုမျိုးသည်သာ ဘုရားသားတော်တို့ ပြုအပ်သော အမှုတည်း။ ပူဇော်သက္ကာရပြုမူသည် ဘုရား သားတော်တို့မှ ကြွင်းကုန်သော နတ်လူတို့ပြုအပ်သောအမှုတည်း။ မင်းမြတ် ထို့ကြောင့် မြတ်စွာ ဘုရားသည် ဤမပြုအပ်သော အမှုတို့ကို အားမထုတ်ကြကုန်လင့်။ ဤပြုအပ်သော အမှုတို့ကို အားထုတ်ကုန်လော့ဟု မိန့်တော်မူလို၍ “အာနန္ဒာ သင်တို့သည် ငါဘုရား၏ အလောင်းတော်ကို ပူဇော်မှု၌ ကြောင့်ကြ မစိုက်ကြကုန်လင့်”ဟု ဟောတော်မူ၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို အကယ်၍ မဟောခဲ့ငြားအံ့၊ ရဟန်းတို့သည် မိမိ၏ သပိတ်သင်္ကန်းကိုပင်လည်း ကုန်ဆုံးစေ၍ မြတ်စွာဘုရားအား ပူဇော်ခြင်းကိုသာလျှင် ပြုကုန်ရာ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင် ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ ဤသို့လျှင် ဤစကားကိုထိုသို့ဆိုတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ခုနစ်ခုမြောက် ဗုဒ္ဓပူဇနပဉ္စာပြီး၏။

ဂ-ပါဒသကလိကာဟတပဉ္စာ

(ခြေတော်၌ ကျောက်ချပ်လွှာထိခြင်း ပြဿနာ)

ဂ။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “မြတ်စွာဘုရား ကြွသွားတော်မူစဉ် စိတ်စေတနာမရှိသော ဤ မြေကြီးသည် နိမ့်သည်ဖြစ်ခဲ့သော် မြင့်မောက်ရ၏။ မြင့်မောက်သည် ဖြစ်ခဲ့သော် နိမ့်ရ၏” ဟု အရှင်ဘုရားတို့ ဆိုတော်မူကြကုန်၏။ တဖန်လည်း “မြတ်စွာဘုရား၏ခြေတော်ကို ကျောက်ချပ်လွှာ ထိခိုက်မိ၏”ဟု (ဆိုတော်မူ၏)။ အကြင်ကျောက်ချပ်လွှာသည် မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်ပေါ်၌ ကျ၏။ ထိုကျောက်ချပ်လွှာသည် အဘယ်ကြောင့်မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်မှမဆုတ်မခွါပါသနည်း။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန မြတ်စွာဘုရား ကြွသွားတော်မူစဉ် စိတ်စေတနာမရှိသော ဤမြေကြီးသည် နိမ့်သည်ဖြစ်ခဲ့သော် မြင့်မောက်ရသည်ဖြစ်အံ့၊ မြင့်မောက်သည် ဖြစ်ခဲ့သော် နိမ့်ရသည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ ဖြစ်ပါမူ “မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်ကို ကျောက်ချပ်လွှာ ထိခိုက်မိ၏” ဟူသော စကားသည် မှားရာ၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်ကို ကျောက်ချပ်လွှာသည် အကယ်၍ ထိခိုက်မိသည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ မြတ်စွာဘုရား ကြွသွားတော်မူစဉ် စိတ် စေတနာ မရှိသော ဤမြေကြီးသည် နိမ့်သည် ဖြစ်ခဲ့မူ မြင့်မောက်ရ၏။ မြင့်မောက်သည် ဖြစ်ခဲ့မူ နိမ့်ရ၏” ဟူသော ထိုစကားသည် မှားရာ၏။ အစွန်း နှစ်ဘက်ထွက်သော ဤပြဿနာသည်လည်း အရှင်ဘုရားထံသို့ အစဉ်ရောက်ပါ၏။ အရှင်ဘုရားသည် ဤပြဿနာကို ဖြေရှင်းတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရား ကြွသွားတော်မူစဉ် စိတ် စိတ်စေတနာမရှိသော ဤမြေကြီးသည် နိမ့်သည်ဖြစ်ခဲ့သော် မြင့်မောက်ရ၏။ မြင့်မောက်သည် ဖြစ်ခဲ့သော် နိမ့်ရ၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်ကို ကျောက်ချပ်လွှာသည် ထိခိုက်မိ၏ ဟူသော ထိုစကားသည် မှန်၏။ ထို ကျောက် ချပ်လွှာသည်ကား မိမိ၏ သဘောအားဖြင့် ကျသည်မဟုတ်။ ဒေဝဒတ်၏ လုံ့လကြောင့် သာလျှင် ကျ၏။ မင်းမြတ်ဒေဝဒတ်သည် များစွာသော ဘဝအသိန်းတို့ပတ်လုံး မြတ်စွာဘုရား၌ ရန်ငြိုးဖွဲ့၏။ ထို ဒေဝဒတ်သည် ထိုသို့ ရန်ငြိုးဖွဲ့သဖြင့် “ကြီးစွာသော အိမ်အထွတ် ပမာဏရှိသော

ကျောက်ကို မြတ်စွာဘုရား၏ အပေါ်၌ ကျစေအံ့”ဟု လွှတ်၏။ ထိုအခါ နှစ်လုံးသောကျောက်တို့သည် မြေမှထ၍ ထို (ချလိုက်သော) ကျောက်လုံးကို ခံလင့်ကုန်၏။ ထိုအခါ ထိုကျောက်နှစ်ခုတို့၏ ရိုက်ခတ်မိသောကြောင့် ကျောက်မှ အစိတ်အလွှာသည် ကဲ့၍ ထိုထိုဤဤအရပ်ဖြင့် ကျလာလျက် မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်၌ ကျ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန နှစ်လုံးသောကျောက်တို့သည် (ချလိုက်သော) ကျောက်လုံးကို ခံကုန်သကဲ့သို့ ထိုအတူသာလျှင် အစိတ်အလွှာကိုလည်း ခံထိုက်သည် မဟုတ်ပါလောဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ခံလင့်သော်လည်း ဤလောက၌ အချို့သော ငတ္ထုသည် လျောကျ၏။ စီးဆင်း၏။ ထားသောနေရာအတိုင်း တည်ခြင်းသို့ မရောက်၊ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် ရေကို လက်ဖြင့် ယူသည်ရှိသော် လက်ချောင်းကြားတို့မှ လျောကျ၏။ စီးဆင်း၏။ ထားသောနေရာ အတိုင်း တည်ခြင်းသို့ မရောက်၊ နို့ရည် ရက်တက်ရည် ပျားရည် ထောပတ်ဆီ ငါးရည် အမဲရည်ကို လက်ဖြင့် ယူသည်ရှိသော် လက်ချောင်းကြားတို့မှ လျောကျ၏။ စီးဆင်း၏။ ထားသော နေရာအတိုင်း တည်ခြင်းသို့ မရောက်၊ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် (ကျောက်လုံးကို) ခံခြင်းငှါ ကပ်ရောက်လာကုန်သော ကျောက်နှစ်လုံးတို့၏ ရိုက်ခတ်မိခြင်းကြောင့် ကျောက်လုံးမှ အစိတ်အလွှာသည် ကဲ့၍ ထိုထိုဤဤ အရပ်ဖြင့် ကျလာလျက် မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်၌ကျ၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား သိမ်မွေ့သေးငယ်သော အဏုမြူနှင့်ညီမျှသော သဲမှုန့်ကို လက်ဆုပ်ဖြင့် ယူသည်ရှိသော် လက်ချောင်းကြားတို့မှ လျောကျ၏။ စီးဆင်း၏။ ထားသော နေရာအတိုင်း တည်ခြင်းသို့ မရောက်၊ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် (ကျောက်လုံးကို) ခံခြင်းငှါ ကပ်ရောက်လာကုန်သော ကျောက်နှစ်လုံးတို့၏ ရိုက်ခတ်မိခြင်းကြောင့် ကျောက်လုံးမှ အစိတ်အလွှာသည် ကဲ့၍ ထိုထို ဤဤအရပ်ဖြင့် ကျလာလျက် မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်၌ ကျ၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား ဤလောက၌ ထမင်းလုပ်ကို ခံတွင်းဖြင့် ယူသည်ရှိသော် အချို့သောသူ၏ ထမင်းလုပ်သည် ခံတွင်းမှ လွတ်၍ လျောကျ၏။ ယိုထွက်၏။ ထားသော နေရာ အတိုင်း တည်ခြင်းသို့ မရောက်၊ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် (ကျောက်လုံးကို) ခံခြင်းငှါ ကပ်ရောက် လာကုန်သော ကျောက်နှစ်လုံးတို့၏ ရိုက်ခတ်မိခြင်းကြောင့် ကျောက်လုံးမှ အစိတ်အလွှာသည် ကဲ့၍ ထိုထိုဤဤအရပ်ဖြင့် ကျလာလျက် မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်၌ ကျ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ရှိပါစေတော့၊ ကျောက် (နှစ်လုံး)တို့သည် (ချလိုက်သော) ကျောက်လုံး ကို ခံအပ်သည် ရှိပါစေတော့၊ သို့သော် မြေကြီးသည် ရှိသေခြင်းကို ပြုအပ်သကဲ့သို့ အစိတ်အလွှာ သည်လည်း ရှိသေခြင်းကို ပြုသင့်ပါ၏ ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤတဆယ့်နှစ်ဦးသောသူတို့ သည် ရှိသေခြင်းကို မပြုကုန်၊ အဘယ်တစ်ဆယ့်နှစ်ဦးတို့နည်းဟူမူ-ရာဂကြီးသူသည် တပ်မက်ခြင်း ‘ရာဂ၏’ အစွမ်းကြောင့် ရှိသေခြင်းကို မပြု၊ ဒေါသကြီးသူသည် ဒေါသ၏အစွမ်းကြောင့်၊ မောဟကြီးသူသည် မောဟ၏အစွမ်းကြောင့်၊ စိတ်မာန်တက်ကြွသူသည် မာန၏အစွမ်းကြောင့်၊ ဂုဏ်ကျက်သရေမရှိသူသည် ဂုဏ်အထူးမရှိသောကြောင့်၊ အလွန်ခက်ထန်သူသည် အချုပ်အတည်း အတားအမြစ်မရှိသောကြောင့်၊ ယုတ်ညံ့သူသည် ယုတ်ညံ့သော သဘောထားရှိသောကြောင့်၊ သူတပါးအလိုကို လိုက်နာရသူသည် မိမိကိုယ်ကို မစိုးမပိုင်သောကြောင့်၊ ယုတ်မာသော အကျင့် ရှိသူသည် ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသော သဘောထားရှိသောကြောင့်၊ နှိပ်စက်ဆင်းရဲခံနေရသူသည်

နှိပ်စက်တုံပြုလိုသောကြောင့်၊ လောဘကြီးသူသည် လိုချင်ခြင်း ‘လောဘ’ ဖိုစီးနှိပ်စက်သောကြောင့်၊ တစုံတရာကို အားထုတ်ပြုလုပ် ဆောင်ရွက်ဆဲဖြစ်သူသည် အကျိုးကိစ္စကို ပြီးမြောက်စေလိုသောကြောင့် ရှိသေခြင်းကို မပြု၊ မင်းမြတ် ဤတဆယ့်နှစ်ဦးသော သူတို့သည် ရှိသေခြင်းကိုမပြုကုန်၊ စင်စစ်သော်ကား ထိုကျောက်ချပ်လွှာသည် ကျောက်ချင်း ထိခတ် ဆတ်မိသောကြောင့် ကွဲပဲ့၍ မရည်စူး မမှန်းဆသော အရပ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ထိုထို ဤဤ မတည်သောအရပ်ဖြင့် ကျဆင်းလာလျက် မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်၌ ကျ၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား လေဟုန်ဆောင်ကြဉ်းအပ်သော သေးငယ်သော အဏုမြူသည် မရည်စူး မမှန်းဆသောအရပ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ထိုထိုဤဤ မတည်သောအရပ်ဖြင့် အလွန်ပြန့်ကြဲ၏၊ မင်းမြတ် ဤအဘူသာလျှင် ထိုကျောက်ချပ်လွှာသည် ကျောက်ချင်းရိုက်ခတ်ဆတ်မိသောကြောင့် ကွဲပဲ့၍ မရည်စူး မမှန်းဆသော အရပ်ရှိသည်ဖြစ်လျက် ထိုထိုဤဤ မတည်သောအရပ်ဖြင့် ကျဆင်းလာလျက် မြတ်စွာဘုရား ခြေတော်၌ ကျ၏၊ မင်းမြတ် ထိုကျောက်ချပ်လွှာသည် ကျောက်လုံးမှ အသီးအခြားမဖြစ်ခဲ့မှ ထိုကျောက်ချပ်လွှာကိုလည်း ထိုခံသောကျောက်တို့သည်ပျံ့တက်ခွန်ကျော်၍ ယူကုန်ရာ၏၊ မင်းမြတ် ထိုကျောက်ချပ်လွှာသည် မြေ၌တည်သည်မဟုတ်၊ ကောင်းကင်၌ တည်သည်မဟုတ်၊ ကျောက်ချင်းတိုက်ခတ်ဆတ်မိသော အဟုန်ကြောင့် ကွဲပဲ့ကာ မရည်စူး မမှန်းဆသော အရပ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ထိုထိုဤဤ မတည်သော အရပ်ဖြင့် ကျဆင်းလာလျက် မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်၌ ကျ၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား လေဗေဗြောက်လွှင့်အပ်သော သစ်ရွက်ဟောင်း သစ်ရွက်ခြောက်သည် မရည်စူး မမှန်းဆသော အရပ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ထိုထိုဤဤ မတည်သောအရပ်ဖြင့် ကျ၏၊ မင်းမြတ် ဤအဘူသာလျှင် ဤကျောက်ချပ်လွှာသည် ကျောက်ချင်းရိုက်ခတ်ဆတ်မိသော အဟုန်ကြောင့် မရည်စူးမမှန်းဆသော အရပ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ထိုထိုဤဤ မတည်သောအရပ်ဖြင့် ကျဆင်းလာလျက် မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်၌ ကျ၏၊ မင်းမြတ် စင်စစ်သော်ကား သူ၏ကျေးဇူးကို မသိတတ်သော ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲခြင်းရှိသော ကောက်ကျစ်သော ဒေဝဒတ်အား ဆင်းရဲ ‘ဒုက္ခ’ ငရဲ၌ ခံရရန် အလို့ငှါ ကျောက်ချပ်လွှာသည် မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်၌ ကျ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏၊ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ ဆိုတော်မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ ဟု (လျှောက်၏)။

ရှစ်ခုမြောက် ပါဒသကလိကာဟတပဉ္စာ ပြီး၏။

၉-အဂ္ဂဂ္ဂသမဏပဉ္စာ

(အမြတ်ဆုံး ရဟန်း ပြဿနာ)

၉။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “အာသဝေါတရား လေးပါးတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် သမဏဖြစ်၏”ဟု ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူအပ်၏။

တဖန်လည်း—

“သည်းခံခြင်း သဘောတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ထိုသူကို စင်စစ်လောက၌ သမဏဟူ၍ ဆိုကုန်၏”ဟု ဟောတော်မူခဲ့ပြန်၏။

ထိုစကားတော်၌ ဤသည်တို့ကား တရားလေးပါးတို့တည်း။ သည်းခံခြင်း၊ နည်းပါးသော အစာ အာဟာရရှိခြင်း၊ ကာမ၌ မွေ့လျော်မှုကိုပယ်ခြင်း၊ ကြောင့်ကြဖွယ် ‘ပလိဗောဓ’ မရှိခြင်းတို့ တည်း။ ဤအလုံးစုံသော တရားလေးပါးတို့သည်ကား အာသဝေါမကုန်သေးသော ကိလေသာ ရှိသောသူအားသာလျှင် ဖြစ်ပါကုန်၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အာသဝေါတရားလေးပါးတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် သမဏမည်သည် အကယ်၍ ဖြစ်ပါအံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ “(သည်းခံခြင်းစသော) တရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်ကို လောက၌ သမဏဟူ၍ ဆိုကုန်၏” ဟူသော စကား သည် မှားရာ၏။ (သည်းခံခြင်းစသော) တရားလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူသည် သမဏမည်သည် အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ “အာသဝေါတရား လေးပါးတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် သမဏ မည်၏” ဟူသော ထိုစကားသည်လည်း မှားရာ၏။ အစွန်းနှစ်ဘက်ထွက်သော ဤပြဿနာသည် လည်း အရှင်ဘုရားထံသို့ အစဉ်ရောက်ပါ၏။ အရှင်ဘုရားသည် ထိုပြဿနာကို ဖြေရှင်းတော်မူ ပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် အာသဝေါတရားလေးပါးတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် သမဏဖြစ်၏ဟူသော ဤစကား ကိုလည်း မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။ “(သည်းခံခြင်းစသော) တရားလေးပါးတို့နှင့်ပြည့်စုံ သောသူကို လောက၌ သမဏဟူ၍ ဆိုကုန်၏” ဟူ၍လည်း တဖန် ဟောတော်မူအပ်၏။ မင်းမြတ် ထိုထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူး၏ အစွမ်းဖြင့် “(သည်းခံခြင်းစသော) တရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသောသူကို လောက၌ သမဏဟု ဆိုကုန်၏” ဟူသော စကားကို ဟောတော်မူအပ်၏။ “အာသဝေါတရား လေးပါးတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် သမဏဖြစ်၏” ဟူသော ဤစကားသည် အကြွင်းမရှိသော စကားတည်း။

မင်းမြတ် ကိလေသာငြိမ်းခြင်းငှါ ကျင့်ကြသူဟူသမျှ အားလုံးတို့ကို ထောက်၍ ထောက်၍ အာသဝကုန်ပြီးသော သမဏကို အထွတ်အမြတ်ဟု ဆိုရ၏။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် ရေပန်း ကြည်းပန်း ရှိသမျှပန်းအားလုံးတို့တွင် မြတ်လေးပန်းကို အထွတ်အမြတ်ဟု ဆိုရ၏။ ကြွင်းကုန် သော အထူးထူး အပြားပြား ပန်းမျိုးဟူသမျှအားလုံးတို့ကို ထောက်၍ ထောက်၍ မြတ်လေး ပန်းကိုသာလျှင် လူအပေါင်းသည် တောင့်တအပ်၏။ ချစ်မြတ်နိုးအပ်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာ လျှင် ကိလေသာငြိမ်းခြင်းငှါ ကျင့်ကုန်သောသူ ဟူသမျှ အားလုံးတို့ကို ထောက်၍ ထောက်၍ အာသဝေါကုန်ပြီးသော သမဏကို အထွတ်အမြတ်ဟု ဆိုရ၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား စပါးအားလုံးတို့တွင် သလေးစပါးကို အထွတ်အမြတ် ဟု ဆိုရ၏။ သလေးစပါးမှ ကြွင်းကုန်သော အထူးထူး အပြားပြားကုန်သော စပါးမျိုး ဟူသမျှ အားလုံးတို့ကို ထောက်၍ ထောက်၍ ခန္ဓာကိုယ်၏ တည်တံ့မှုငြိမ်းငှါ ဘောဇဉ်တို့သာ မည်ကုန်၏။ သလေးစပါးကို သာလျှင် ထိုစပါး အားလုံးတို့ထက် အထွတ်အမြတ်ဟု ဆိုရ၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကိလေသာငြိမ်းခြင်းငှါ ကျင့်ကုန်သောသူ ဟူသမျှ အားလုံးတို့ကို ထောက်၍ ထောက်၍ အာသဝေါကုန်ပြီးသော သမဏကိုသာ အထွတ်အမြတ်ဟု ဆိုရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ ဆိုတော် မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ကိုးခုမြောက် အဂ္ဂုသမဏပဉ္စာ ပြီး၏။

၁၀-ဝဏ္ဏဘဏနပဉ္စာ

(ဂုဏ်ကိုပြောဆိုခြင်း ပြဿနာ)

၁၀။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ရဟန်းတို့ သူတပါးတို့သည် ငါဘုရား၏ ဂုဏ်ကိုဖြစ်စေ တရားတော်၏ ဂုဏ်ကိုဖြစ်စေ သံဃာတော်၏ ဂုဏ်ကိုဖြစ်စေ ပြောကြလျှင် ထို (ပြောကြရာ)၌ သင်တို့သည် နှစ်သက်ခြင်း ဝမ်းသာခြင်း စိတ်တက်ကြွခြင်း မဖြစ်သင့်” ဟု ဤစကားကိုလည်း မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်ပါ၏။ သေလပုဏ္ဏားသည် ဟုတ်မှန်တိုင်းသော ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ပြောဆိုသည်ရှိသော် မြတ်စွာဘုရားသည် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ စိတ်ထားကြည်လင် ပေါ်လွင်ပျံ့တက်၍—

“သေလပုဏ္ဏား ငါဘုရားသည် မင်းဖြစ်၏၊ အတုမရှိသော တရားမင်းဖြစ်၏၊ သူတပါးတို့ မလည်စေနိုင်သော စကြာရတနာသဖွယ်ဖြစ်သော သူတပါးတို့ မဟောနိုင်သော ဒေသနာစက်ကြီးကို သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဖြင့် လှည့်လည်ဟောကြားနိုင်ပေ၏” ဟု-သေလပုဏ္ဏားအား အတိုင်းထက်အလွန် မိမိဂုဏ်ကျေးဇူးကို ချီးကျူးပြောဆိုပါ၏။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန မြတ်စွာဘုရားသည် “ရဟန်းတို့ သူတပါးတို့သည် ငါဘုရား၏ ဂုဏ်ကိုဖြစ်စေ တရားတော်၏ ဂုဏ်ကိုဖြစ်စေ သံဃာတော်၏ ဂုဏ်ကိုဖြစ်စေ ပြောကြလျှင် ထို (ပြောကြရာ)၌ သင်တို့သည် နှစ်သက်ခြင်း ဝမ်းသာခြင်း စိတ်တက်ကြွခြင်း မဖြစ်စေသင့်” ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် အကယ်၍ ဟောတော်မူသည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ သေလပုဏ္ဏားသည် ဟုတ်မှန်တိုင်းသော ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ပြောဆိုသည်ရှိသော် မြတ်စွာဘုရားသည် ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ စိတ်ထားကြည်လင် ပေါ်လွင်ပျံ့တက်၍ အတိုင်းထက်အလွန် မိမိဂုဏ်ကျေးဇူးကို သေလပုဏ္ဏားအား ချီးမွမ်းပြောဆိုတော်မူ၏ ဟူသော စကားသည် မှားရာ၏။ သေလပုဏ္ဏားသည် ဟုတ်မှန်တိုင်းသော ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ပြောဆိုသည်ရှိသော် မြတ်စွာဘုရားသည် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ စိတ်ထားကြည်လင် ပေါ်လွင်ပျံ့တက်၍ အတိုင်းထက်အလွန် မိမိဂုဏ်ကျေးဇူးကို သေလပုဏ္ဏားအား အကယ်၍ ပြောဆိုသည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ “ရဟန်းတို့ သူတပါးတို့သည် ငါဘုရား၏ ဂုဏ်ကိုဖြစ်စေ တရားတော်၏ ဂုဏ်ကိုဖြစ်စေ သံဃာတော်၏ ဂုဏ်ကိုဖြစ်စေ ပြောကြလျှင် ထို (ပြောကြရာ)၌ သင်တို့သည် နှစ်သက်ခြင်း ဝမ်းသာခြင်း စိတ်တက်ကြွခြင်း မဖြစ်စေသင့်” ဟူသော ထိုစကားသည် မှားရာ၏။ အစွန်းနှစ်ဘက်ထွက်သော ဤပြဿနာသည်လည်း အရှင်ဘုရားထံသို့ အစဉ်ရောက်ပါ၏။ အရှင်ဘုရားသည် ထိုပြဿနာကို ဖြေရှင်းတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် “ရဟန်းတို့ သူတပါးတို့သည် ငါဘုရား၏ ဂုဏ်ကိုဖြစ်စေ တရားတော်၏ ဂုဏ်ကိုဖြစ်စေ သံဃာတော်၏ ဂုဏ်ကိုဖြစ်စေ ပြောကြလျှင် ထို (ပြောကြရာ)၌ သင်တို့သည် နှစ်သက်ခြင်း ဝမ်းသာခြင်း စိတ်တက်ကြွခြင်း မဖြစ်စေသင့်” ဟု ဤစကားကိုလည်း မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်ပါ၏။ သေလပုဏ္ဏားသည် ဟုတ်မှန်တိုင်းသော ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ချီးမွမ်းပြောဆိုသည် ရှိသော်—

“သေလပုဏ္ဏား ငါဘုရားသည် မင်းဖြစ်၏၊ အတုမရှိသော တရားမင်းဖြစ်၏၊ သူတပါးတို့ မလည်စေနိုင်သော စကြာရတနာသဖွယ် ဖြစ်သော သူတပါးတို့ မဟောနိုင်သော ဒေသနာစက်ကြီးကို သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဖြင့် လှည့်လည် ဟောကြားနိုင်ပေ၏” ဟု အတိုင်းထက်အလွန် မိမိဂုဏ်ကို သေလပုဏ္ဏားအား ပြောဆိုတော်မူ၏။

မင်းမြတ် တရားတော်၏ သဘာဝ မိမိကိစ္စလက္ခဏာ သဘာဝအတိုင်း မချွတ်မယွင်းမှန်ကန်သော ပြောစဉ်သော အဓိပ္ပါယ်နက်ကို ဖော်ပြတော်မူလိုသဖြင့် “ရဟန်းတို့ သူတပါးတို့သည် ငါဘုရား၏ဂုဏ်ကိုဖြစ်စေ တရားတော်၏ဂုဏ်ကိုဖြစ်စေ သံဃာတော်၏ဂုဏ်ကိုဖြစ်စေ ပြောကြလျှင် ထို(ပြောကြရာ)၌ သင်တို့သည် နှစ်သက်ခြင်း ဝမ်းသာခြင်း စိတ်တက်ကြွခြင်း မဖြစ်သင့်”ဟု ပထမပဏာမကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။ ဟုတ်မှန်တိုင်းသော ဂုဏ်ကျေးဇူးကို သေလပုဏ္ဏားက ပြောဆို ချီးမွမ်းသည်ရှိသော် “သေလပုဏ္ဏား ငါဘုရားသည် မင်းဖြစ်၏။ အတုမရှိသော တရားမင်းဖြစ်၏”ဟု သေလပုဏ္ဏားအား အတိုင်းထက်အလွန် မိမိဂုဏ်ကို မြတ်စွာဘုရား ပြောဆိုတော်မူခြင်းသည် လာဘ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် အကျော်အစောဟူသော အကြောင်းကြောင့် မိမိ(အကျိုး)ဟူသော အကြောင်းကြောင့် အသင်းအပင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် တပည့် ပြုစေလိုသောကြောင့် ပြောဆိုတော်မူသည် မဟုတ်ပေ။ စင်စစ်သော်ကား အစဉ် စောင့်ရှောက်လိုသဖြင့် သနားသဖြင့် အစီးအပွား၏ အစွမ်းဖြင့် ဤသို့လိုက်လျော ပြောဆိုသဖြင့် ဤသေလပုဏ္ဏား၏လည်းကောင်း တပည့်လုလင်သုံးရာတို့၏ လည်းကောင်း သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းဖြစ်လတ္တံ့ဟု နှလုံးသွင်းလျက် “သေလပုဏ္ဏား ငါဘုရားသည် မင်းဖြစ်၏။ အတုမရှိသော တရားမင်းဖြစ်၏”ဟု အတိုင်းထက်အလွန် သေလပုဏ္ဏားအား မိမိဂုဏ်ကို ပြောဆိုချီးမွမ်းတော်မူအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ ဆိုတော်မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ဆယ်ခုမြောက် ဝဏ္ဏဘဏနပဉ္စာပြီး၏။

၁၁-အဟိံ သာနိဂ္ဂဟပဉ္စာ

(မညဉ်းဆဲခြင်းနှင့် ဖိနိပ်ခြင်း ပြဿနာ)

၁၁။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “လောက၌ သူတပါးကို မညဉ်းဆဲသူသည် ချစ်ထိုက်သူ မြတ်နိုးထိုက်သူ ဖြစ်လတ္တံ့”ဟူသော ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်၏။ “ဖိနိပ်ထိုက်သောသူကို ဖိနိပ်ရာ၏။ ချီးမြှောက်ထိုက်သောသူကို ချီးမြှောက်ရာ၏”ဟူ၍လည်း တဖန် ဟောတော်မူပြန်၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဖိနိပ်ခြင်းသည်ကား လက်ကိုဖြတ်ခြင်း ခြေကိုဖြတ်ခြင်း ရိုက်ခြင်း ဖွဲ့နှောင်ခြင်း နှောင်အိမ်သို့ သွင်းခြင်းစသော အထူးထူးပြုခြင်း သတ်ခြင်း ဇီဝိတိန္ဒြေအစဉ်ကို ဖျက်ခြင်းတည်း။ ဤဖိနိပ်ထိုက်သောသူကို ဖိနိပ်ရာ၏ဟူသော စကားသည် မြတ်စွာဘုရားအား မသင့်တော်၊ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ဤစကားကို ဆိုတော်မူခြင်းငှါ မထိုက်။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “လောက၌ သူတပါးကို မညဉ်းဆဲသူသည် ချစ်ထိုက်သူ မြတ်နိုးထိုက်သူ ဖြစ်လတ္တံ့”ဟု အကယ်၍ မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောသည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ ဖိနိပ်ထိုက်သော သူကို ဖိနိပ်ရာ၏။ ချီးမြှောက်ထိုက်သောသူကို ချီးမြှောက်ရာ၏ဟူသော စကားသည် မှားရာ၏။ ဖိနိပ်ထိုက်သူကိုဖိနိပ်ရာ၏ ချီးမြှောက်ထိုက်သူကို ချီးမြှောက်ရာ၏ဟူသောဤစကားကို အကယ်၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်သည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ “လောက၌ သူတပါးကို မညဉ်းဆဲသူသည် ချစ်ထိုက်သူ မြတ်နိုးထိုက်သူ ဖြစ်လတ္တံ့”ဟူသော ထိုစကားသည်လည်း မှားရာပါ၏။ အစွန်းနှစ်ဘက်ထွက်သော ဤပြဿနာသည်လည်း အရှင်ဘုရားထံသို့ အစဉ်ရောက်ပါ၏။ အရှင်ဘုရားသည် ထိုပြဿနာကို ဖြေရှင်းတော်မူပါလော့ဟု(လျှောက်၏)။

မင်းမြတ်“လောက၌သုတပါးကို မညှဉ်းဆဲသုသည် ချစ်ထိုက်သူ မြတ်နိုးထိုက်သူ ဖြစ်လတ္တံ့”ဟု ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရားသည်ဟောတော်မူအပ်၏။ “ဖိနိပိထိုက်သောသူကိုဖိနိပိရာ၏၊ ချီးမြှောက် ထိုက်သောသူကို ချီးမြှောက်ရာ၏”ဟူ၍လည်း ဟောတော်မူအပ်၏။ မင်းမြတ်“လောက၌ သုတပါး ကို မညှဉ်းဆဲသောသူသည် ချစ်ထိုက်သူ မြတ်နိုးထိုက်သူ ဖြစ်လတ္တံ့”ဟူသောဤစကားတော်သည် အလုံးစုံသော မြတ်စွာဘုရားတို့၏ အနူးအညွတ် ခွင့်လွှတ်လိုလားသော စကားတော်ပေတည်း။ ဤစကားတော်သည် ဆုံးမချီး စကားတော်ပေတည်း။ ဤစကားတော်သည် တရားဒေသနာဟောရိုး ပေတည်း။ မင်းမြတ် ထိုစကား ဘုတ်မှန်၏။ တရားတော်သည် မညှဉ်းဆဲ မနိပိစက်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဤစကားတော်သည် သဘောဘုတ်မှန်သော စကားတော်ပေတည်း။ မင်းမြတ် “ဖိနိပိထိုက်သူကို ဖိနိပိရာ၏၊ ချီးမြှောက်ထိုက်သူကို ချီးမြှောက်ရာ၏”ဟူသော အကြွင်းစကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူ၏။ ဤစကားတော် သည် လောကအလေ့အလာဆိုးစကားတည်း။ မင်းမြတ် ထက်ကြ သောစိတ်ကို ဖိနိပိရာ၏။ တွန့်ဆုတ်သောစိတ်ကို ချီးမြှောက်ရာ၏။ အကုသိုလ်စိတ်ကို ဖိနိပိရာ၏။ ကုသိုလ်စိတ် ကို ချီးမြှောက်ရာ၏။ မသင့်လျော်သော နှလုံးသွင်းကို ဖိနိပိရာ၏။ သင့်လျော်သော နှလုံးသွင်းကို ချီးမြှောက်ရာ၏။ မှားယွင်းသောအကျင့်ကို ဖိနိပိရာ၏။ မှန်ကန်သောအကျင့်ကို ချီးမြှောက်ရာ၏။ သူတော်မဟုတ် သူယုတ်ကို ဖိနိပိရာ၏။ သူတော် သူမြတ်ကို ချီးမြှောက်ရာ၏။ ခိုးသူကို ဖိနိပိရာ၏။ ခိုးသူမဟုတ်သူကို ချီးမြှောက်ရာ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ရှိပါစေတော့၊ ယခုအခါ၌ အရှင်ဘုရားသည် အကျွန်ုပ်၏ အရာအခွင့်သို့ ရှေးရှုရောက်လာလတ်ပြီ။ အကျွန်ုပ်သည် အကြွင်းဖိနိပိခြင်းမျိုးကို မေးပါ၏။ အကျွန်ုပ်၏ထိုမေးလို သော အဓိပ္ပာယ်သည် ဆိုက်ရောက်လာပါ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ခိုးသူကို ဖိနိပိလိုသောသူ သည် အဘယ်သို့ဖိနိပိအပ်ပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ခိုးသူကို ဖိနိပိလိုသောသူသည် ဤသို့ဖိနိပိရာ၏။ ဆဲရေးရေရွတ်ထိုက်သူကို ဆဲရေးရေရွတ်ရာ၏။ ဒဏ်ပေးထိုက်သူကို ဒဏ်ပေးရာ၏။ နှင်ထုတ်ထိုက်သူကို နှင်ထုတ်ရာ၏။ ချုပ်နှောင်ထိုက်သူကို ချုပ်နှောင်ရာ၏။ သတ်ထိုက်သူကို သတ်ရာ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ခိုးသူတို့အား သတ်ခြင်းကို မြတ်စွာဘုရားတို့ အနူးအညွတ် ခွင့်လွှတ်အပ်ပါသလောဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မဟုတ်ပါဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ခိုးသူကိုဆုံးမကံမြစ်အပ်၏ဟု အဘယ်ကြောင့်ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သတ်ထိုက်သော ခိုးသူကို မြတ်စွာဘုရားတို့၏ အလိုတော်ဖြင့် သတ်အပ် သည်မဟုတ်။ မိမိပြုအပ်သော ခိုးမှုကြောင့်သာ ထိုခိုးသူကို သတ်အပ်၏။ တနည်းသော်ကား တရားနှင့်လျော်သောအဆုံးအမ (ဥပဒေအရ)ဖြင့်သာ ဆုံးမကံမြစ်အပ်၏။ မင်းမြတ် သင်သည် ပြုလုပ်သူမဟုတ်သော အပြစ်ကင်းသော ခရီးလမ်း၌သွားသောယောက်ျားကို ဖမ်း၍သတ်ခြင်းငှါ တတ်နိုင်ပါအံ့လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား သတ်ခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ပြုလုပ်သူ မဟုတ်သောကြောင့်ပါတည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ခိုးသူကို မြတ်စွာဘုရားတို့၏အလိုတော်ဖြင့် သတ်အပ်သည် မဟုတ်။ ကိုယ်တိုင်ပြုအပ်သော အမှုကြောင့်သာ ထိုခိုးသူကိုသတ်အပ်၏။ အသို့နည်း ဤခိုးသူကို သတ်ရာ၌ (ဤအမှုကို ကျူးလွန်လျှင် အပြစ် ဖြစ်သည်ဟု)ဆုံးမခံသောသူသည် တစုံတခုသော အပြစ်သို့ရောက်ထိုက်ပါသလောဟု (မေးတော် မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မရောက်ထိုက်ပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သို့ဖြစ်လျှင် မြတ်စွာဘုရား တို့၏ အဆုံးအမသည် ကောင်းသော အဆုံးအမပင်ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား

နာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ ဆိုတော်မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

တဆယ့်တခုမြောက် အဟိံသာနိဂ္ဂဟပဉ္စာ ပြီး၏။

၁၂-ဘိက္ခုပဏာမိတပဉ္စာ

(ရဟန်းတို့ကို မြတ်စွာဘုရား နှင်ထုတ်ခြင်း ပြဿနာ)

၁၂။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ငါဘုရားသည် အမျက်ထွက်လေ့မရှိ ဒုစရိုက်ငြောင့်သစ်ငုတ်ရှိ၏”ဟု ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူအပ်၏။ တဖန်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် အရှင်သာရိပုတြာ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်မထေရ်တို့ကို ပရိသတ်နှင့်တကွ နှင်ထုတ်တော်မူ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အသို့ပါနည်း မြတ်စွာဘုရားသည် အမျက်ထွက်သည်ဖြစ်၍ ပရိသတ်ကို နှင်ထုတ်တော်မူသလော၊ သို့မဟုတ် ကျေနပ်နှစ်သက်သည်ဖြစ်၍ နှင်ထုတ်တော်မူသလော၊ ရှေးဦးစွာ ဤအကြောင်းကို ဤမည်သော အကြောင်းဟု သိတော်မူပါဦးလော့၊ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အမျက်ထွက်သည်ဖြစ်၍ အကယ်၍ နှင်ထုတ်တော်မူသည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ မြတ်စွာဘုရားသည် အမျက်ထွက်မှုကို မနုတ်ပယ်အပ်သေး၊ ကျေနပ်နှစ်သက်သည်ဖြစ်၍ အကယ်၍ နှင်ထုတ်တော်မူသည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ အကြောင်းမဟုတ်ရာ၌ မသိသဖြင့် နှင်ထုတ်တော်မူအပ်၏။ အစွန်းနှစ်ဘက်ထွက်သော ဤပြဿနာသည်လည်း အရှင်ဘုရားထံသို့ အစဉ်ရောက်ပါ၏။ အရှင်ဘုရားသည် ထိုပြဿနာကို ဖြေရှင်းတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ်“ငါဘုရားသည် အမျက်ထွက်လေ့မရှိ ဒုစရိုက်ငြောင့်သစ်ငုတ်ကင်း၏”ဟု ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။ အရှင်သာရိပုတြာ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်မထေရ်တို့ကိုလည်း ပရိသတ်နှင့်တကွ နှင်ထုတ်တော်မူ၏။ ထိုသို့နှင်ထုတ်ခြင်းသည်ကား အမျက်ထွက်ခြင်းကြောင့် နှင်ထုတ်တော်မူသည်မဟုတ်၊ မင်းမြတ် ဤလောက၌ တစုံတယောက်သော ယောက်ျားသည် သစ်မြစ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း သစ်ငုတ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း ကျောက်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း အိုးခြမ်းကွဲကြောင့်သော်လည်းကောင်း မညီမညွတ်သော မြေအဖို့ကြောင့်သော်လည်းကောင်း မြေကြီးပေါ်၌ ချော်၍လဲကျ၏။ မင်းမြတ် မြေကြီးသည် အမျက်ထွက်သည်ဖြစ်၍ ထိုသူကို လဲစေသလောဟု(မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မဟုတ်ပါ၊ မြေကြီးအား အမျက်ဒေါသသည်လည်းကောင်း ဝမ်းမြောက်ကြည်ရွှင်ခြင်းသည်လည်းကောင်း မရှိပါ။ မဟာပထဝီမြေကြီးသည် ချစ်ခြင်း မုန်းခြင်းမှ လွတ်ပါ၏။ ထိုညံ့ဖျင်းသူသည် မိမိအလိုလိုသာလျှင် ချော်၍လဲပါ၏။ ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားတို့အား အမျက်ထွက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း ကြည်လင် ရွှင်ပျခြင်းသည်လည်းကောင်း မရှိပါ။ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ချစ်ခြင်း မုန်းခြင်းမှ လွတ်တော်မူကုန်၏။ စင်စစ်သော်ကား ကိုယ်တိုင်ပြုအပ်သော မိမိ၏ အပြစ်ကြောင့်သာလျှင် ထိုသူတို့ကို နှင်ထုတ်အပ်ကုန်၏။

မင်းမြတ် ဤလောက၌ မဟာသမုဒ္ဒရာသည် သေသော အကောင်ပုပ်နှင့် အတူမနေ၊ မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ အကြင်သေသော အကောင်ပုပ်သည် ရှိ၏။ ထိုသေသော အကောင်ပုပ်ကို လျင်စွာ သာလျှင် ထုတ်ပယ်၏။ ကုန်းသို့ (တင်ပို့) ဖယ်ရှား၏။ မင်းမြတ် မဟာသမုဒ္ဒရာသည် အမျက်

ထွက်သည်ဖြစ်၍ ထိုအကောင်ပုပ်ကို ထုတ်ပယ်သံလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မဟုတ်ပါ။ မဟာသမုဒ္ဒရာအား အမျက်ထွက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ကြည်လင် ရွှင်ပြခြင်းသည် လည်းကောင်း မရှိပါ။ မဟာသမုဒ္ဒရာသည် ချစ်ခြင်း မုန်းခြင်းမှ လွတ်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားတို့အား အမျက်ထွက်ခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ ကြည်လင်ရွှင်ပြခြင်းသည်လည်းကောင်း မရှိ၊ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော (သစ္စာ လေးပါးတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ချစ်ခြင်း မုန်းခြင်းမှ လွတ်တော်မူကုန်၏။ စင်စစ်သော်ကား ကိုယ်တိုင်ပြုအပ်သော မိမိ၏အပြစ်ကြောင့် သာလျှင် ထိုသူတို့ကို နှင်ထုတ်အပ်ကုန်၏။

မင်းမြတ် မြေ၌ ချော်သည်ဖြစ်၍ လဲကျသကဲ့သို့ ထို့အတူ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော် မြတ်၌ ချော်သည်ဖြစ်၍ နှင်ထုတ်အပ်၏။ မင်းမြတ် မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ အသေကောင်ပုပ်ကို ထုတ် ပယ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်မြတ်၌ ချွတ်ချော်သူကို နှင်ထုတ်အပ်၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုရဟန်းတို့၏ အကျိုးကို အလိုရှိတော်မူ၍ အစီးအပွားကို အလို ရှိတော်မူ၍ ချမ်းသာခြင်းကို အလိုရှိတော်မူ၍ စင်ကြယ်ခြင်းကို အလိုရှိတော်မူ၍ “ဤသို့ နှင်ထုတ်သဖြင့် ဤရဟန်းတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း အိုခြင်း သေခြင်းတို့မှ လွတ်ကုန်လတ္တံ့” ဟု နှလုံးသွင်းလျက် နှင်ထုတ်တော်မူ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား နာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ဆိုတော်မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

တဆယ့်နှစ်ခုမြောက် ဘိက္ခုပဏာမိတပဉ္စာ ပြီး၏။

သုံးခုမြောက် ပဏာမိတဝဂ် ပြီး၏။

ဤပဏာမိတဝဂ်၌ အမေးပုစ္ဆာပြဿနာ တဆယ့်နှစ်ပါးတို့တည်း။

၄-သစ္စည၊ တညက ဝဂ်

၁-ဣဒ္ဓိကမ္မဝိစါကပဋ္ဌာ

(တန်ခိုးနှင့် ကံ၏ အကျိုး ပြဿနာ)

၁။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ရဟန်းတို့ ငါဘုရား၏ တပည့်ဖြစ်သော တန်ခိုးကြီးသော ရဟန်းတို့တွင် မဟာမောဂ္ဂလာန်သည် အမြတ်ဆုံးတည်း”ဟု ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။ တဖန်လည်း ထိုအရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်သည် ဆောက်ပုတ်တို့ဖြင့်(ခိုးသား ငါးရာတို့) ရိုက်ပုတ်ခံရသည်ဖြစ်၍ ဦးခေါင်းတော်ကွဲလျက် အရိုးအသား ညက်ညက်ကြေပြီးလျှင် အကြောပြတ်သော ကိုယ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူရသတတ်။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန မဟာမောဂ္ဂလာန်မထေရ်သည် တန်ခိုး၏အထွတ်အထိပ်သို့ရောက်သည်ဖြစ်ပါမူ ဆောက်ပုတ်တို့ဖြင့် အရိုက်အပုတ်ခံရသည်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူရ၏ဟူသော ထိုစကားသည် မှားရာ၏။ ဆောက်ပုတ်တို့ဖြင့် အရိုက်အပုတ် ခံရသည်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသည်ဖြစ်ပါမူ တန်ခိုး၏ အထွတ်အထိပ် သို့ရောက်၏ဟူသော ထိုစကားသည်လည်း မှားရာပါ၏။ မိမိအား နှိပ်စက် သတ်ဖြတ်ခြင်းကို တန်ခိုး ဖြင့် ဟန့်တားပယ်မြစ်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်လေသလော၊ နတ်နှင့်တကွသော လူအပေါင်၏လည်း ကိုးကွယ်ရာဖြစ်ခြင်းငှါ ထိုက်တော်မူသည် မဟုတ်ပါလောဟု အစွန်းနှစ်ဘက်ထွက်သောဤပြဿနာ သည်လည်း အရှင်ဘုရားထံသို့ အစဉ်ရောက်ပါ၏။ အရှင်ဘုရားသည် ထိုပြဿနာကို ဖြေရှင်းတော် မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ်“ရဟန်းတို့ငါဘုရား၏တပည့်ဖြစ်သော တန်ခိုးကြီးသောရဟန်းတို့တွင် မဟာမောဂ္ဂ လာန်သည် အမြတ်ဆုံးတည်း”ဟု ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူအပ်၏။ အရှင်မဟာ မောဂ္ဂလာန်သည်လည်း ဆောက်ပုတ်ဖြင့် အရိုက်အပုတ်ခံရသည် ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူရ၏။ ထိုဆောက်ပုတ်ဒဏ်ကြောင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရခြင်းသည်လည်း အကုသိုလ်ကံ ဖိုစီးနှိပ်စက်ခံရသော ကြောင့် ဖြစ်ရပေ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန တန်ခိုးကြီးသောသူ၏ တန်ခိုးအရာနှင့် ကံ၏အကျိုး နှစ်ပါးစုံ တို့သည် မကြံစည်အပ်သော အရာတို့ချည်း မဟုတ်ပါကုန်လော၊ မကြံစည်အပ်သော တန်ခိုးဖြင့် မကြံစည်အပ်သော ကံအကျိုးကို ပယ်နိုင်ရမည် မဟုတ်ပါလော၊ အရှင်ဘုရား ဥပမာအားဖြင့် အသီးကို အလိုရှိသော အချို့သူတို့သည် သီးသီးဖြင့် သီးသီးကို ပစ်ခတ်ကုန်၏၊ သရက်သီးဖြင့် သရက်သီးကို ပစ်ခတ်ကုန်၏၊ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤအတူသာလျှင် မကြံစည်အပ်သော တန်ခိုးဖြင့် မကြံစည်အပ်သော ကံအကျိုးကို ပစ်ခတ်၍ ပယ်နိုင်ရမည် မဟုတ်ပါလောဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မကြံစည်အပ်သည်ချည်း ဖြစ်သော်လည်း တပါးသည် အတိုင်းထက် အလွန် အားကြီးလှ၏။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် မြေပြင်၌ တူမျှသော ဇာတ်ရှိကုန်သော မင်းတို့သည် ရှိကုန်၏၊ တူမျှသော ဇာတ်ရှိကုန်သော ထိုမင်းတို့တွင်လည်း တဦးသော မင်းသည် အလုံးစုံသော မင်းတို့ကို လွှမ်းမိုးလွန်ကဲ၍ အာဏာစက်ကိုဖြစ်စေ၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ထိုမကြံစည်အပ်သော အရာတို့တွင် ကံ၏အကျိုးသည်သာလျှင် အတိုင်းထက်အလွန် အားကြီးလှ၏။ ကံ၏အကျိုးသည်သာလျှင် အလုံးစုံသော အစိန္တိယအရာတို့ကို လွှမ်းမိုး၍ အာဏာကိုဖြစ်စေ၏။ အကုသိုလ်ကံ နှိပ်စက်သောသူအား(ကံမူ)ကြွင်းသော အမှုမျိုးတို့သည် အခွင့်မရနိုင်ကုန်။

မင်းမြတ် ဤလောက၌ တစုံတယောက်သော ယောကျ်ားသည် တစုံတစ်ခုသော အရာ၌ ကျူးလွန်ပြစ်မှား၏။ ထိုကျူးလွန်ပြစ်မှားသော ယောကျ်ား၏ အမိသည်လည်းကောင်း၊ အဖသည်လည်းကောင်း၊ ညီမအစ်မတို့သည်လည်းကောင်း၊ ညီအစ်ကိုတို့သည်လည်းကောင်း၊ အဆွေခင်ပွန်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ အပေါင်းအဖော် တို့သည်လည်းကောင်း၊ မစောင့်ရှောက်နိုင်ကုန်၊ စင်စစ်သော်ကား မင်းသည်သာလျှင် ထိုယောကျ်ားအမှု၌ လွှမ်းမိုး၍ အာဏာကိုဖြစ်စေ၏။ ထိုအရာ၌ မင်းအာဏာဖြစ်ကြောင်းကား အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ထိုယောကျ်ား၏ အပြစ်ကျူးလွန်မိသည်၏ အပြစ်ကြောင့်တည်း။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ထိုမကြံစည်အပ်သော အရာတို့တွင် ကံ၏အကျိုးသည်သာလျှင် အတိုင်းထက်အလွန် အားကြီးလှ၏။ ကံ၏ အကျိုးသည်သာလျှင် အလုံးစုံသော အစိန္တိယအရာတို့ကို လွှမ်းမိုး၍ အာဏာကိုဖြစ်စေ၏။ အကုသိုလ်ကံ နှိပ်စက်သော သူအား (ကံမှ) ကြွင်းသော အမှုမျိုးတို့သည် အခွင့်မရကုန်။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား မြေအပြင်၌ တောမီး တောက်လောင်လတ်သော် အိုးတထောင် ရေသည်လည်း ငြိမ်းစေခြင်းငှါ မတတ်နိုင်၊ စင်စစ်သော်ကား မီးသည်သာလျှင် ထိုအရာ၌ လွှမ်းမိုး၍ အာဏာကိုဖြစ်စေ၏။ ထိုအရာ၌ အကြောင်းကား အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ မီး၏ အားကြီးသောကြောင့်ပါတည်း။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ထိုမကြံစည်အပ်သော အရာတို့တွင် ကံ၏အကျိုးသည်သာလျှင် အတိုင်းထက်အလွန် အားကြီးလှ၏။ ကံ၏အကျိုးသည်သာလျှင် အလုံးစုံသော အစိန္တိယအရာတို့ကို လွှမ်းမိုး၍ အာဏာကိုဖြစ်စေ၏။ အကုသိုလ်ကံ နှိပ်စက်သောသူအား (ကံမှ) ကြွင်းသော အမှုမျိုးတို့သည် အခွင့်မရနိုင်ကုန်။ မင်းမြတ် ထို့ကြောင့် အကုသိုလ်ကံ နှိပ်စက်သည်ဖြစ်၍ ဆောက်ပုတ်တို့ဖြင့် အရိုက်ပုတ်ခံရသော အရှင်မဟာမောဂ္ဂလားအား ဆောင်စွမ်းနိုင်မှု မဖြစ်နိုင်ဘေဘုပေဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေနကောင်းလှပါ၏။ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ဆိုတော်မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ရှေးဦးစွာသော ဣဒ္ဓိကမ္မဝိပါကပဉ္စပါဠိ

၂-ဓမ္မဝိနယပဋိစ္ဆန္ဒနာပဋိစ္ဆန္ဒပဉ္စာ
(ဓမ္မဝိနယကို ဖုံးထားသင့် မထားသင့် ပြဿနာ)

၂။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူသော သုတ် အဘိဓမ္မာဝိနည်း ဟည် ဖွင့်ထားသော်သာလျှင် တင့်တယ်၏။ ဖုံးထားခဲ့သော် မတင့်တယ်”ဟု ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်ပါ၏။ တဖန်လည်း ပါတိမောက် ပြခြင်းကို လည်းကောင်း၊ အလုံးစုံသော ဝိနည်းပိဋကတ်ကိုလည်းကောင်း ပိတ်ထားအပ်၏။ ဖုံးထားအပ်၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်၌ သင့်လျော်သော အခွင့်ကိုလည်းကောင်း၊ လျှောက်ပတ်သော အခွင့်ကိုလည်းကောင်း အကယ်၍ရခဲ့မူ ဝိနည်းပညတ်တော်သည် ဖွင့်ထားသော်သာ တင့်တယ်ရာ၏။ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် တင့်တယ်ရာသနည်း၊ ထိုဝိနည်းပိဋကတ်၌ အကျင့်သိက္ခာ ခေါင့်စည်းမှု၊ ရှောင်ကြဉ်မှု၊ သီလဂုဏ်နှင့် အကျင့်အာစာရကို ပညတ်မှုအပြင် အတ္တရသဓမ္မရသ ဝိနတ္တိရသတို့ အပြည့်အစုံ ရှိသောကြောင့်တည်း။ အရှင်ဘုရား နာဂသေန “ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူသော သုတ် အဘိဓမ္မာ ဝိနည်းသည် ဖွင့်ထားသော်သာလျှင် တင့်တယ်၏။ ဖုံးလွှမ်းခဲ့သော် မတင့်တယ်”ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသည် ဖြစ်ပါမူ “ပါတိမောက် ပြခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ အလုံးစုံသော ဝိနည်းပိဋကတ်ကိုလည်းကောင်း ပိတ်ထားအပ်၏။ ဖုံးထားအပ်၏”ဟူသော စကားသည် မှားရာ၏။ ပါတိမောက် ပြခြင်းကိုလည်းကောင်း

အလုံးစုံသော ဝိနည်းပိဋကတ်ကိုလည်းကောင်း ပိတ်ထားအပ်၏။ ဖုံးထားအပ်၏ဟု ဟောတော်မူသည်ဖြစ်ပါမူ “ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသော သုတ် အဘိဓမ္မာ ဝိနည်းသည် ဖွင့်ထားသော်သာလျှင် တင့်တယ်၏။ ဖုံးထားခဲ့သော် မတင့်တယ်”ဟူသော စကားသည်လည်း မှားရာ၏။ အစွန်းနှစ်ဘက်သွက်သော ဤပြဿနာသည်လည်း အရှင်ဘုရားထံသို့ အစဉ်ရောက်ပါ၏။ အရှင်ဘုရားသည် ထိုပြဿနာကို ဖြေရှင်းတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် “ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသော သုတ် အဘိဓမ္မာ ဝိနည်းသည် ဖွင့်ထားသော်သာလျှင် တင့်တယ်၏။ ဖုံးထားခဲ့သော် မတင့်တယ်”ဟု ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။ တဖန်လည်း ပါတိမောက်ပြခြင်းကိုလည်းကောင်း အလုံးစုံသော ဝိနည်း ပိဋကတ်ကိုလည်းကောင်း ပိတ်ထားအပ်၏။ ဖုံးထားအပ်၏။ ထိုသို့ ပိတ်ဖုံးထားသော်လည်း ထိုပိတ်ဖုံးထားသည်ကား အလုံးစုံတို့အား ပိတ်ဖုံးထားသည် မဟုတ်ပေ။ အပိုင်းအခြားပြု၍ ပိတ်ဖုံး ထားအပ်၏။

မင်းမြတ် အကြောင်းသုံးမျိုးဖြင့် ပါတိမောက်ပြခြင်းကို အပိုင်းအခြားပြု၍ မြတ်စွာဘုရား သည် ပိတ်ထားတော်မူအပ်၏။ ရှေးဘုရားတို့၏ အစဉ်အလာ၏အစွမ်းကြောင့် ပါတိမောက်ပြခြင်း ကို အပိုင်းအခြားပြု၍ ပိတ်ထားတော်မူအပ်၏။ ပါတိမောက်တရားတော်၏ အလေးပြုအပ်သည် ၏ အဖြစ်ကြောင့် (ပါတိမောက်ပြခြင်းကို) ပိတ်ထားတော်မူအပ်၏။ ရဟန်းအဖြစ်၏ အလေးပြု အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် (ပါတိမောက်ပြခြင်းကို) ပိတ်ထားတော်မူအပ်၏။

ရှေးဘုရားတို့၏ အစဉ်အလာ၏ အစွမ်းကြောင့် ပါတိမောက်ပြခြင်းကို အပိုင်းအခြားပြု၍ အသို့ ပိတ်ထားအပ်သနည်း။ မင်းမြတ် ရဟန်းတို့အလယ်၌ပါတိမောက်ပြ၍ ရဟန်းမှကြွင်းသောသူတို့အား ပိတ်ထားခြင်းသည် အလုံးစုံသော ရှေးဘုရားတို့၏ အစဉ်အလာပေတည်း။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် မင်းတို့၏ ခတ္တိယမာယာသည် မင်းတို့၌သာလျှင် ဖြစ်၏ ဤသို့လျှင် မင်းတို့၏ လောကအစဉ်အလာ ကို ကြွင်းသော လူတို့အား ပိတ်ထားအပ်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ရဟန်းတို့အလယ်၌ ပါတိမောက်ပြ၍ ရဟန်းမှ ကြွင်းသော သူတို့အား ပိတ်ထားခြင်းသည် အလုံးစုံသော ရှေးဘုရား တို့၏ အစဉ်အလာပေတည်း။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား မြေအပြင်၌ မလ္လာဂိုဏ်း အဟောဏဂိုဏ်း ပဗ္ဗတဂိုဏ်း ဓမ္မဂိရိယဂိုဏ်း ဗြဟ္မဂိရိယဂိုဏ်း နဋကဂိုဏ်း နစ္ဆကဂိုဏ်း လသံကဂိုဏ်း ပိသာစဂိုဏ်း မဏိဘဒ္ဒ ဂိုဏ်း ပုဏ္ဏဗဒ္ဒဂိုဏ်း စန္ဒိမသုရိယဂိုဏ်း သီရိဒေဝတာဂိုဏ်း ကာလိဒေဝတာဂိုဏ်း သီဝဂိုဏ်း ဝသုဒေဝ ဂိုဏ်း ဃနိကာဂိုဏ်း အသိပါသဂိုဏ်း ဘဒ္ဒိပုတ္တဂိုဏ်း ဟူသော ဂိုဏ်းတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုထိုဂိုဏ်း လျှို့ဝှက်ချက်သည် ထိုထိုဂိုဏ်းတို့၌သာလျှင် ဖြစ်၏။ ကြွင်းသော ဂိုဏ်းတို့အား ပိတ်ထားအပ်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ရဟန်းတို့အလယ်၌ ပါတိမောက်ပြ၍ ရဟန်းမှ ကြွင်းသော သူတို့အား ပိတ်ထားခြင်းသည် အလုံးစုံသော ရှေးဘုရားတို့၏ အစဉ်အလာတည်း။ ဤသို့လျှင် ရှေးဘုရားတို့၏ အစဉ်အလာ၏ အစွမ်းကြောင့် ပါတိမောက်ပြခြင်းကို အပိုင်းအခြားပြု၍ ပိတ်ထား အပ်၏။

ပါတိမောက်တရားတော်၏ အလေးပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ပါတိမောက်ပြခြင်းကို အပိုင်းအခြားပြု၍ အဘယ်သို့ပိတ်ထားအပ်သနည်းဟူမူ-မင်းမြတ် ပါတိမောက်တရားတော်သည် လေး၏။ တာဝန်ကြီး၏။ ထိုပါတိမောက်တရားတော်၌ မှန်ကန်စွာ လိုက်နာ ကျင့်ကြံသူသည် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်နိုင်၏။ ထိုပါတိမောက်၌ အဆက်ဆက် မှန်ကန်စွာ လိုက်နာကျင့်ကြံသည်၏

အဖြစ်ကြောင့် ထိုအရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်နိုင်၏။ ထိုပါတိမောက်၌ အဆက်ဆက် မှန်ကန်စွာ မလိုက်နာ မကျင့်ကြံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ထိုအရဟတ္တဖိုလ်သို့ မရောက်နိုင်။ ဤအနှစ်နှင့် ပြည့်စုံသောတရား မြတ်သောတရားသည် မှန်ကန်စွာ လိုက်နာကျင့်ကြံလေ့ မရှိကုန်သော သူတို့၏ လက်သို့ ရောက်သည်ရှိသော် အထင်သေးအပ်သည် မထိမဲ့မြင် ပြုအပ်သည် ရှုတ်ချအပ်သည် အပြစ်တင်အပ်သည် ကဲ့ရဲ့အပ်သည် မဖြစ်ပါစေလင့်။ ဤအနှစ်နှင့် ပြည့်စုံသောတရား မြတ်သောတရားသည် သူယုတ်မာတို့ထံသို့ ရောက်သည်ရှိသော် အထင်သေးအပ်သည် မထိမဲ့မြင် ပြုအပ်သည် ရှုတ်ချအပ်သည် အပြစ်တင်အပ်သည် ကဲ့ရဲ့အပ်သည် မဖြစ်စေသတည်း။ ဤသို့ တရားတော်၏ အလေးအမြတ်ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ပါတိမောက်ပြခြင်းကို အပိုင်းအခြားပြု၍ ပိတ်ထားအပ်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် အနှစ်ဖြစ်၍ အမြတ်ဆုံးဖြစ်၍ ကောင်းစွာ ပေါက်ရောက်သော အမျိုးဇာတ်ရှိသော ရဲရဲနီသော စန္ဒကူးနံ့သာမည်သည်ကား လူ့ရိုင်းတို့၏ လက်သို့ရောက်သည် ရှိသော် အထင်သေးအပ်သည် မထိမဲ့မြင်ပြုအပ်သည် ရှုတ်ချအပ်သည် အပြစ်တင်အပ်သည် ကဲ့ရဲ့အပ်သည် ဖြစ်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဤအနှစ်နှင့် ပြည့်စုံသောတရား မြတ်သောတရားသည် အဆက်ဆက်မှန်ကန်စွာ ပြုကျင့်လေ့မရှိကုန်သော သူတို့၏ လက်သို့ ရောက်သည် ရှိသော် အထင်သေးအပ်သည် မထိမဲ့မြင်ပြုအပ်သည် ရှုတ်ချအပ်သည် အပြစ်တင်အပ်သည် ကဲ့ရဲ့အပ်သည် မဖြစ်ပါစေလင့်။ ဤအနှစ်နှင့် ပြည့်စုံသောတရား မြတ်သောတရားသည် သူယုတ်တို့၏ လက်သို့ ရောက်သည်ဖြစ်၍ အထင်သေးအပ်သည် မထိမဲ့မြင်ပြုအပ်သည် ရှုတ်ချအပ်သည် အပြစ်တင်အပ်သည် ကဲ့ရဲ့အပ်သည် မဖြစ်ပါစေလင့်။ ဤသို့လျှင် တရားတော်၏ အလေးပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ပါတိမောက်ပြခြင်းကို အပိုင်းအခြားပြု၍ ပိတ်ထားအပ်၏။

ရဟန်းအဖြစ်၏ အလေးပြုအပ်သောကြောင့် ပါတိမောက်ပြခြင်းကို အပိုင်းအခြားပြု၍ အဘယ်သို့ ပိတ်ထားအပ်သနည်း ဟူမူ-မင်းမြတ် စင်စစ် လောက၌ ရဟန်း၏ အဖြစ်သည် မချိန်စက်နိုင်၊ မနှိုင်းနိုင်၊ အဖိုးမဖြတ်နိုင်၊ တစုံတစ်ယောက်သောသူသည် အဖိုးဖြတ်ခြင်းငှါ ချိန်စက်ခြင်းငှါ နှိုင်းရှည့်ခြင်းငှါမတတ်ကောင်း။ ဤသို့ သဘောရှိသော ရဟန်းအဖြစ်၌တည်သော ဤရဟန်းသည် နတ်လူအပေါင်းနှင့် တူတန်ညီမျှသည် မဖြစ်ပါစေသတည်းဟု နှလုံးသွင်း၍ ရဟန်းတို့၏ အတွင်း၌သာလျှင် ပါတိမောက်ပြခြင်းသည် ဖြစ်၏။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် လောက၌ အမြတ်ဆုံး ဘဏ္ဍာဟူသော အဝတ်သော်လည်းဖြစ်စေ အခင်းသော်လည်းဖြစ်စေ ဆင် မြင်း ရထား ရွှေ ငွေ ပတ္တမြား ပုလဲ မိန်းမရတနာစသည် တို့သော်လည်းဖြစ်စေ ရန်အောင်နိုင်သော အမှု၌ ရဲရင့်ကုန်သူတို့သော်လည်းဖြစ်စေ ထိုအလုံးစုံတို့သည် မင်းထံသို့ ရောက်ရကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် လောက၌ မုခပါဌ်ပါဠိတော်ကို သင်ကြားမှု ကျင့်ကြံမှု ဣန္ဒြေကို ဆုံးမမှု သီလစောင့်စည်းမှုဟူသော ဂုဏ်ကျေးဇူးဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ရဟန်းသံဃာထံသို့ ဆိုက်ရောက်ရကုန်၏။ ဤသို့လျှင် ရဟန်းအဖြစ်၏ အလေးပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ပါတိမောက်ပြခြင်းကို အပိုင်းအခြားပြု၍ ပိတ်ထားအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ ဆိုတော်မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

နှစ်ခုမြောက် ဓမ္မဝိနယပဋိစ္ဆန္ဒပဋိစ္ဆန္ဒပဉ္စာ ပြီး၏။

၃-မုသာဝါဒဂရုလဟုဘာဝပဉ္စာ

(မုသားစကား၏ အလေးအပေါ့ ဖြစ်ပုံ ပြဿနာ)

၃။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “သိလျက် မုသားစကားကို ပြောဆိုခြင်းကြောင့် သာသနာတော်မှ ဆုံးရှုံး၏”ဟု ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။ သိလျက်မုသားစကားကို ပြောဆိုခြင်းကြောင့် ရဟန်းတဦး၏ အထံ၌ ဒေသနာကြားခြင်းလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသော လဟုကအာပတ်သို့ ရောက်၏” ဟူ၍လည်း တဖန် ဟောတော်မူပြန်၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန မုသားစကားတမျိုးကို ပြောဆိုခြင်းကြောင့် သာသနာတော်မှ အရင်းအမြစ် ပြတ်၏။ မုသားစကားတမျိုးကို ပြောဆိုခြင်းကြောင့် ကုစားခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်၏ဟူသော ဤမုသားနှစ်မျိုးတို့၌ အထူးကား အဘယ်ပါနည်း၊ အကြောင်းကား အဘယ်ပါနည်း၊ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “သိလျက် မုသားစကားကို ပြောဆိုခြင်းကြောင့် သာသနာတော်မှ ဆုံးရှုံး၏”ဟု အကယ်၍ ဟောတော်မူသည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ “သိလျက် မုသားစကားကို ပြောဆိုခြင်းကြောင့် ရဟန်းတဦး၏ အထံ၌ ဒေသနာကြားခြင်းလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသော လဟုကပါဝိတ်အာပတ်သို့ ရောက်၏” ဟူသော စကားသည် မှားရာ၏။ သိလျက် မုသားစကားကို ပြောဆိုခြင်းကြောင့် ရဟန်းတဦး၏ အထံ၌ ဒေသနာကြားခြင်းလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသော လဟုကအာပတ်သို့ ရောက်၏ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် အကယ်၍ ဟောတော်မူသည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်မူ “သိလျက် မုသားစကားကို ပြောဆိုခြင်းကြောင့် သာသနာတော်မှ ဆုံးရှုံး၏” ဟူသော ထိုစကားသည်လည်းမှားရာ၏။ အစွန်းနှစ်ဘက်ထွက်သော ဤပြဿနာသည်လည်း အရှင်ဘုရားထံသို့ အစဉ်ရောက်ပါ၏။ အရှင်ဘုရားသည် ထိုပြဿနာကို ဖြေရှင်းတော်မူပါလော့ဟု(လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် “သိလျက် မုသားစကားကို ပြောဆိုခြင်းကြောင့် သာသနာတော်မှ ဆုံးရှုံး၏”ဟု ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။ “သိလျက်” မုသားစကားကို ပြောဆိုခြင်းကြောင့် ရဟန်းတဦး၏အထံ၌ ဒေသနာကြားခြင်းလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသော လဟုကအာပတ်သို့ ရောက်၏”ဟူသော စကားကိုလည်း မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။ ထိုသို့ဟောခြင်းသည်ကား လွန်ကျူးပြောဆိုသော အကြောင်းရင်းဝတ္ထု၏ အစွမ်းဖြင့် ဂရုက လဟုကဖြစ်၏။ မင်းမြတ် ထိုဆိုလတ္တံ့သော စကားကို အသိမှတ်ထင်သနည်း၊ ဤလောက၌ တစုံတယောက်သော ယောက်ျားသည် လူတဦးအား လက်ဖြင့် ရိုက်ပုတ်ငြားအံ့၊ ထိုယောက်ျားအား သင်တို့သည် အဘယ်မျှသော ဒဏ်ကို ဆောင်စေကုန်သနည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ထိုအရိုက်ခံရသူသည် “သည်းမခံနိုင်ပါ”ဟု အကယ်၍ဆိုအံ့၊ သည်းမခံသည်ရှိသော် ထိုရိုက်သောသူအား အကျွန်ုပ်တို့သည် အသပြာဒဏ်ကို ဆောင်ပိစေကုန်၏ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် ဤလောက၌ ထိုယောက်ျားသည်ပင်လျှင် သင်မင်းမြတ်အား လက်ဖြင့် ရိုက်ပုတ်ငြားအံ့၊ ထိုယောက်ျားအား အဘယ်ဒဏ်ထိုက်သနည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ထိုယောက်ျား၏ လက်ကိုသော်လည်း ဖြတ်စေကုန်ရာပါ၏။ ခြေကိုသော်လည်း ဖြတ်စေကုန်ရာပါ၏။ ဦးခေါင်းပြတ်သည်တိုင်အောင် ဖြတ်စေကုန်ရာပါ၏။ ရိုက်သောယောက်ျား၏ အိုးအိမ်အားလုံး ကိုသော်လည်း ဖျက်ဆီးစေကုန်ရာပါ၏။ ဆွေမျိုးနှစ်ဘက်၌ အမျိုးခုနစ်ဆက် တိုင်အောင်သော်လည်း သတ်ဖြတ်ဖျက်ဆီးစေကုန်ရာပါ၏ဟု(လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် တဦးသောသူအား လက်ဖြင့် ရိုက်ပုတ်ရာ၌ အနည်းငယ်သော အသပြာမျှ ဒဏ်တပ်ခြင်းနှင့် သင့်အား လက်ဖြင့် ရိုက်ပုတ်ရာ၌

လက်ဖြတ်ခြင်း ခြေဖြတ်ခြင်း ဦးခေါင်းဖြတ်ခြင်း အိုးအိမ်အားလုံးကို သိမ်းယူခြင်း ဆွေမျိုး နှစ်ဘက်၌ အမျိုးခုနစ်ဆက်တိုင် သတ်ဖြတ်ဖျက်ဆီးခြင်းဟူသော ဤအပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းနှစ်မျိုး၌ အထူးကား အဘယ်နည်း၊ အကြောင်းကား အဘယ်နည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား လူချင်းထူးခြားသောကြောင့်ပါတည်းဟု (လျှောက်၏။) မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် သိလျက် မုသားစကားကို ပြောဆိုခြင်းသည် အကြောင်းရင်း ဝတ္ထု၏ အစွမ်းဖြင့် ဂရုက လဟုက ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏၊ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ဆိုတော် မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု(လျှောက်၏)။

သုံးခုမြောက် မုသာဝါဒဂရုလဟုဘာဝပဉ္စာ ပြီး၏။

၄-ဗောဓိသတ္တဓမ္မတာပဉ္စာ

(ဘုရားလောင်းဓမ္မတာ ပြဿနာ)

၄။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဓမ္မတာအပြားကိုဆိုရာ တရားဒေသနာတော်၌ “ဗျာဒိတ်ကြား ရာ) ရှေးဦးစွာ၌ပင် ဘုရားလောင်းတို့၏ အမိအဖတို့သည် မြဲကုန်၏၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သည် မြဲ၏၊ အဂ္ဂသာဝကတို့သည် မြဲကုန်၏၊ သားတော်သည် မြဲ၏၊ အလုပ်အကျွေးသည် မြဲ၏”ဟု ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူအပ်၏၊ တဖန် ဘုရားလောင်းသည် “တုသိတာနတ်အဖြစ် ၌ တည်လျက် ရှစ်ပါးသော ကြည့်ခြင်းကြီးတို့ကို ကြည့်၏၊ ဘုရားဖြစ်ရန် အခါကို ကြည့်၏၊ ဘုရားဖြစ်ရာ ကျွန်းကိုကြည့်၏၊ ဖွားတော်မူရာ အရပ်ကိုကြည့်၏၊ ဖြစ်ရာအမျိုးဇာတ်ကို ကြည့်၏၊ မယ်တော်ကို ကြည့်၏၊ အသက် အပိုင်းအခြားကို ကြည့်၏၊ ဖွားမည့်လကို ကြည့်၏၊ တောထွက်ခြင်းကို ကြည့်၏”ဟု အရှင်ဘုရားတို့ ဆိုတော်မူကြပြန်ပါကုန်၏။ အရှင်ဘုရား နာဂသေန ဉာဏ်ရင့်ကျက်ခဲ့သော် သိမြင်နိုင်ခြင်း မရှိပေ၊ ဉာဏ်ရင့်ကျက်သည်ရှိသော် အကြောင်းအရာ ထူးကိုလည်း ဆိုင်းငံ့ခြင်းငှါ မတတ်ကောင်း၊ ရင့်ကျက်သောစိတ်ကို မလွန်အပ်၊ အဘယ်ကြောင့် ဘုရားလောင်းသည် အဘယ်အခါ၌ ငါဖြစ်ရအံ့နည်း”ဟု အခါကို ကြည့်ရလေသနည်း၊ ဉာဏ် မရင့်ကျက်ခဲ့သော် သိမြင်နိုင်ခြင်း မရှိပေ၊ ဉာဏ်ရင့်ကျက်သည်ရှိသော် အကြောင်းအရာအထူး ကိုလည်း ဆိုင်းငံ့ခြင်းငှါ မတတ်ကောင်း၊ အဘယ်ကြောင့် ဘုရားလောင်းသည် အဘယ်အမျိုး၌ ငါဖြစ်ရအံ့နည်း”ဟု အမျိုးကို ကြည့်ရလေသနည်း၊ အရှင်ဘုရားနာဂသေန (ဗျာဒိတ်ကြားရာ) ရှေးဦးစွာ၌ပင် ဘုရားလောင်း၏ အမိအဖတို့သည် အကယ်၍ မြဲကုန်သည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်မှု “အမျိုးကို ကြည့်၏”ဟူသော စကားသည် မှားရာ၏၊ အမျိုးကို အကယ်၍ ကြည့်သည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်မှု “(ဗျာဒိတ်ကြားရာ) ရှေးဦးစွာ၌ပင် ဘုရားလောင်း၏ အမိအဖတို့သည် မြဲကုန်၏” ဟူသော ထိုစကားသည်လည်း မှားရာပါ၏၊ အစွန်းနှစ်ဘက်ထွက်သော ဤပြဿနာသည်လည်း အရှင်ဘုရားထံသို့ အစဉ်ရောက်ပါ၏၊ အရှင်ဘုရားသည် ထိုပြဿနာကို ဖြေရှင်းတော်မူပါ လော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် (ဗျာဒိတ်ကြားရာ) ရှေးဦးစွာ၌ပင် ဘုရားလောင်း၏ အမိအဖတို့သည် မြဲကုန်၏၊ ဘုရားလောင်းသည် အမျိုးကိုလည်း ကြည့်ပေ၏၊ အဘယ်သို့လျှင် အမျိုးကို ကြည့်ပေသနည်း၊ “ငါ၏ အမိအဖတို့သည် မင်းမျိုးတို့လော၊ သို့မဟုတ် ပုဏ္ဏားမျိုးတို့လော”ဟု ဤသို့လျှင် ဘုရားလောင်းသည် အမျိုးကို ကြည့်ပေ၏။

မင်းမြတ် ရှစ်ယောက်ကုန်သော သူတို့သည် အနာဂတ်အရေးကို ရှေးမဆွကပင် ကြည့်ရှုအပ်၏။ အဘယ်ရှစ်ယောက်တို့နည်း။ မင်းမြတ် ကုန်သည်သည် ရောင်းရန်ဥစ္စာကို ရှေးမဆွကပင် ကြည့်အပ်၏။ ဆင်ပြောင်ကြီးသည် နှာမောင်းဖြင့် မရောက်မီ ရှေးမဆွကပင် ခရီးကို ကြည့်အပ်၏။ လှည်းကုန်သည်သည် အနာဂတ်(လှည်းစခန်း)ဆိပ်ကို ရှေးမဆွကပင် ကြည့်အပ်၏။ လှေသူကြီးသည် မရောက်သေးသောကမ်းကို ရှေးမဆွကပင် ကြည့်၍ လှေကိုလှင့်အပ်၏။ ဆေးသမားသည် ရှေးမဆွကပင် အသက်ကိုကြည့်၍ သူနာထံသို့ ချဉ်းကပ်အပ်၏။ တံတားကို ကူးသောသူသည် ရှေးမဆွကပင် ခိုင်သည် မခိုင်သည် အဖြစ်ကို သိပြီးမှ တက်အပ်၏။ ရဟန်းသည် ရှေးမဆွကပင် မရောက်သေးသောအခါကို ဆင်ခြင်၍ သုံးဆောင်ဖွယ်ကို သုံးဆောင်အပ်၏။ ဘုရားလောင်းတို့သည် ရှေးမဆွကပင် မင်းမျိုးကိုလည်းကောင်း ပုဏ္ဏားမျိုးကိုလည်းကောင်း ကြည့်အပ်၏။ မင်းမြတ် ဤရှစ်ယောက်သော သူတို့သည် အနာဂတ်အရေးကို ရှေးမဆွကပင် ကြည့်ရှုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ဆိုတော်မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

လေးခုမြောက် ဗောဓိသတ္တဓမ္မတာပဉ္စာ ပြီး၏။

၅-အတ္တနိပါတနပဉ္စာ

(မိမိကိုယ်ကို သတ်ခြင်းနှင့်စပ်သော ပြဿနာ)

၅။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ရဟန်းတို့ မိမိကိုယ်ကို မသတ်အပ်။ အကြင် ရဟန်းသည် သတ်ငြားအံ့၊ အပြစ်အားလျော်စွာ ပြုစေအပ်၏”ဟု ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူ၏။ တဖန်လည်း “အမှတ်မရှိသော အရပ်၌ မြတ်စွာဘုရားသည် တပည့်သားတို့အား တရားဟောတော်မူသည်ရှိသော် အကြောင်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ခြင်းငှါ တရားဟောတော်မူအပ်၏။ အမှတ်မရှိသောသူသည် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းကို ကောင်းစွာ လွန်မြောက်၏။ ထိုသူကို လွန်ကဲစွာသော ချီးမွမ်းခြင်းဖြင့် ချီးမွမ်း၏”ဟု အရှင်ဘုရားတို့ ဆိုတော်မူကုန်၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ရဟန်းတို့ မိမိကိုယ်ကို မသတ်အပ်။ အကြင်ရဟန်းသည် သတ်ငြားအံ့၊ အပြစ်အားလျော်စွာ ပြုစေအပ်၏”ဟု အကယ်၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ “ပဋိသန္ဓေနေခြင်း အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ခြင်းငှါ တရားဟောတော်မူ၏”ဟူသော ထိုစကားသည် မှားရာပါ၏။ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ခြင်းငှါ တရားကို အကယ်၍ ဟောတော်မူသည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ “ရဟန်းတို့ မိမိကိုယ်ကို မသတ်အပ်။ အကြင် ရဟန်းသည် သတ်ငြားအံ့၊ အပြစ်အားလျော်စွာ ပြုအပ်၏”ဟူသော ထိုစကားသည်လည်း မှားရာပါ၏။ အစွန်းနှစ်ဘက်ထွက်သော ဤပြဿနာသည်လည်း အရှင်ဘုရားထံသို့ အစဉ်ရောက်ပါ၏။ အရှင်ဘုရားသည် ထိုပြဿနာကို ဖြေရှင်းတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် “ရဟန်းတို့ မိမိကိုယ်ကို မသတ်အပ်။ အကြင် ရဟန်းသည် သတ်ငြားအံ့၊ အပြစ်အားလျော်စွာ ပြုစေအပ်၏”ဟု ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်၏။ အမှတ်မရှိသော အရပ်၌ မြတ်စွာဘုရားသည် တပည့်သားတို့အား တရားဟောတော်မူသည် ရှိသော် အကြောင်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ခြင်းငှါ တရားဟောတော်မူ၏။ ထိုသို့ဟောရာ၌ အကြင်အကြောင်းဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ပယ်လည်း

ပယ်တော်မူ၏။ ဆောက်တည်လည်း ဆောက်တည်စေတော်မူ၏။ ထိုအကြောင်းကား ရှိပေ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤအရာ၌ အကြင်အကြောင်းဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ပယ်လည်း ပယ်တော်မူ၏။ ဆောက်တည်လည်း ဆောက်တည်စေတော်မူ၏။ ထိုအကြောင်းသည် အဘယ် ပါနည်းဟု(မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သီလရှိသူ သီလနှင့်ပြည့်စုံသူသည် သတ္တဝါတို့၏ ကိလေသာ အဆိပ်ကို ဖျက်ဆီးရာ၌ အဆိပ်ဖြေဆေးနှင့် တူပေ၏။ သတ္တဝါတို့၏ ကိလေသာအနာကို ကင်းငြိမ်း စေရာ၌ ဗိဇ္ဇောဆေးနှင့် တူ၏။ သတ္တဝါတို့၏ ကိလေသာမြူ အညစ်အကြေးကို ဆေးကြောရာ၌ ရေနှင့် တူ၏။ သတ္တဝါတို့အား အလုံးစုံသော စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ပေးရာ၌ ပတ္တမြားရတနာနှင့် တူ၏။ သတ္တဝါတို့အား ဩဃလေးပါးတို့မှ ကမ်းတစ်ဘက်သို့ ကူးရာ၌ လှေနှင့် တူ၏။ သတ္တဝါတို့အား ဇာတိခရီးခဲမှ ကယ်တင်ရာ၌ လှည်းမှူးနှင့် တူ၏။ သတ္တဝါတို့အား သုံးပါးသော သောကမီးပူကို ငြိမ်းစေရာ၌ လေနှင့် တူ၏။ သတ္တဝါတို့၏ စိတ်နှလုံးကို ပြည့်စေရာ၌ မိုးကြီးနှင့်တူ၏။ သတ္တဝါတို့အား ကုသိုလ်ကို ကျင့်စေရာ၌ ဆရာနှင့် တူ၏။ သတ္တဝါတို့အား ဘေးကင်းရာခရီးကို ပြောကြားရာ၌ ကောင်းသောခရီးညွှန်နှင့် တူ၏။ မင်းမြတ် ဤသို့သဘောရှိသော များသော ကျေးဇူးရှိသော တပါးမက ကျေးဇူးရှိသော အတိုင်းမသိ ကျေးဇူးရှိသော ကျေးဇူးအစု ကျေးဇူးအပုံ ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့ ကြီးပွားအောင် ပြုနိုင်သော သီလရှိသောသူသည် “မပျက်စီးပါပေလင့်”ဟု သတ္တဝါ တို့အား သနားတော်မူသဖြင့် “ရဟန်းတို့ မိမိကိုယ်ကို မသတ်အပ်၊ အကြင် ရဟန်းသည် သတ်ငြားအံ့၊ အပြစ်အားလျော်စွာ ပြုစေအပ်၏”ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ် တော်မူ၏။ မင်းမြတ် အကြင်အကြောင်းဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ပယ်တော်မူ၏။ ဤသည်ပင် ဤအရာ၌ အကြောင်းတည်း။ မင်းမြတ် ပါယာသိရာဇညမင်းအား တမလွန်လောကကို ဆောင်ပြ တော်မူသော ဆန်းကြယ်သော တရားစကားကို ဟောကြားတော်မူတတ်သော ကုမာရကဿပ မထေရ်သည်- “ရာဇညမင်း အကြင် အကြင်သို့သော အခြင်းအရာဖြင့် သီလ ရှိကုန်သော ကောင်းသော သဘောရှိကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး တည်နေကုန်၏။ ထိုထိုသို့သော အခြင်းအရာဖြင့် ကုသိုလ်များစွာ ပွားစီးကုန်၏။ များစွာသော လူတို့၏ အစီးအပွားရှိခြင်းငှါ များစွာသော လူတို့၏ ချမ်းသာခြင်းငှါ လောကကို အစဉ် စောင့်ခြင်းငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုးဖြစ်ခြင်းငှါ အစီးအပွားဖြစ်ခြင်းငှါ ချမ်းသာခြင်းငှါ ကျင့်ကုန်၏”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

အဘယ်အကြောင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ဆောက်တည်စေသနည်း ဟူမူ- မင်းမြတ် ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ အိုရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ နာရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ သေရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ ပူဆွေးရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ ငိုကြွေးရခြင်းသည် လည်း ဆင်းရဲ၏။ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ စိတ်ဆင်းရဲခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ မချစ်သူတို့နှင့် ပေါင်းဖော်ရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ ချစ်သူတို့နှင့် ကွေကွင်းရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ အမိသေခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ အဖသေခြင်း သည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ အစ်ကိုသေခြင်းသည်လည်းဆင်းရဲ၏။ နှမသေခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ သား သမီးသေခြင်းသည်လည်းဆင်းရဲ၏။ မယားသေခြင်းသည်လည်းဆင်းရဲ၏။ ကျေးကျွန်သေခြင်းသည် လည်းဆင်းရဲ၏။ ဆွေမျိုးသေခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ အဆွေအမျိုးပျက်စီးခြင်းသည်လည်း ဆင်း ရဲ၏။ အနာရောဂါနှိပ်စက်ဖျက်ဆီးခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ စည်းစိမ်ဥစ္စာပျက်စီးခြင်းသည်လည်း

ဆင်းရဲ၏။ အကျင့်သီလ ပျက်စီးခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ အယူမှားယွင်း ပျက်စီးခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ မင်းမှဖြစ်သော ဘေးသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ ခိုးသူမှဖြစ်သော ဘေးသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ ရန်သူမှဖြစ်သော ဘေးသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ ငတ်မွတ်ခြင်းဘေးသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ မီးဘေးသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ ရေဘေးသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ လှိုင်းတံပိုးဘေးသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ ရေဝဲစုပ်သော ဘေးသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ မိကျောင်းဘေးသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ ငါးရဲဘေးသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ မိမိကိုယ်ကို မိမိ စွပ်စွဲခြင်းဘေးသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ မိမိကိုယ်ကို သူတပါးစွပ်စွဲခြင်းဘေးသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ ဒဏ်သင့်ခြင်းဘေးသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ မကောင်းသော ဂတိဘေးသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ ပရိသတ်ကို ကြောက်ရွံ့ခြင်းဘေးသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ အခြားသူတို့ကို မှီ၍ အသက်မွေးရခြင်းဘေးသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ သေရခြင်းဘေးသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ ကြိမ်လုံးတို့ဖြင့် ရိုက်နှက်ခံရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ အဆူးရှိသော ကြိမ်တို့ဖြင့် ရိုက်နှက်ခံရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ လေးထောင့်ထက်ဝက် တုတ်တို့ဖြင့် ရိုက်နှက်ခံရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ လက်ဖြတ်ခံရခြင်း သည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ ခြေဖြတ်ခံရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ လက်ခြေဖြတ်ခံရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ နားဖြတ်ခံရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ နှာခေါင်းဖြတ်ခံရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ နားနှာခေါင်းဖြတ် ခံရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ (ဦးခေါင်းခွံတွင် သံပူခဲထည့်၍ ကျိုက်ကျိုက်ဆူသော) ပုန်းရည်အိုးကဲ့သို့ ပြုလုပ်ခံရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ (ဦးခေါင်းခွံကို ခွါ၍) ခရုသင်းကဲ့သို့ ဦးခေါင်းပြည်းအောင် ပြုလုပ်ခံရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ (လ နေကို ငုံ့သော) ရာဟုခံတွင်းကဲ့သို့ ပြုလုပ်ခံရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ (ကိုယ်ကိုဆိပတ်ရစ်၍) မီးပန်းကဲ့သို့ ပြုလုပ်ခံရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ လက်၌ (ဆိပတ်ရစ်၍) ဆီမီးခွက်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်ခံရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ လည်မျိုမှ ဖမုက်တိုင် အရေကို ခွါဆုတ်လျက် ပိန်းရွက်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်ခံရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ အရေကို ခွါဆုတ်လျက် လျှော်တေကဲ့သို့ ပြုလုပ်ခံရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ ခြေလက်၌ သံကွင်းတပ် သံချောင်းနှက်၍ မီးရှို့လျက် လေးဘက်ထောက်တား ဧကီသားကဲ့သို့ ပြုလုပ်ခံရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ နှစ်ဘက်သွား သံမြားချိတ်ဖြင့် အရေအသား အကြောကို ခွါစေ၍ အရိုးကြဲကြဲရှိအောင် ပြုလုပ်ခံရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ ထက်သော ပဲခွပ်ဖြင့် တကျပ်သားမျှ ကျစေလျက် အသားရွှေ့ခံရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ လုံ့စသည်ဖြင့် မှမ်း၍ ဆပ်ပြာ ဆားတို့ဖြင့် ပက်ဖြူးခံရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ ဘေးစောင်းအိပ်စေလျက် တံသင်းနှက်၍ တံခါးကျည်ကဲ့သို့ အလှည့်ခံရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ အရေမဆုတ်ဘဲ အရိုးကို ညက်စွာထုကာ ပစ်ချ၍ ကောက်ရိုးခွေကဲ့သို့ ပြုလုပ်ခံရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ ဆီပူဖြင့် သွန်းလောင်းခံရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ ခွေးစားခံရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ အသက်ရှင်စဉ် တံကျင်လျှိုအခံရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ သန်လျက်ဖြင့် ဦးခေါင်းကို အဖြတ်ခံရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ မင်းမြတ် ဤသို့သဘောရှိကုန်သော များသော အပြားရှိကုန်သော တစ်ပါးမက များကုန်သော ဆင်းရဲမျိုးတို့ကို သံသရာ၌ ကျင်လည်သော သူသည် အစဉ်ခံစားနေရ၏။

မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် ဟိမဝန္တာတောင်၌ သည်းစွာ ရွာသော မိုးရေသည် ဂင်္ဂါမြစ်၌ ကျောက်ခဲ ကျောက်စရစ် ကြမ်းသော သဲကျောက် ရေဝဲ လှိုင်းတံပိုး ကံသင်း ဆည်ရိုး သစ်မြစ် သစ်ခက်တို့ကို ထက်ဝန်းကျင် ဖိစီးလွှမ်းမိုး၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဤသို့ သဘောရှိကုန်သော များသော အပြားရှိကုန်သော တစ်ပါးမက များကုန်သော ဆင်းရဲမျိုးတို့ကို သံသရာ၌

ကျင်လည်သောသူသည် အစဉ်ခံစားနေရ၏။ မင်းမြတ် ဝဋ်အစဉ်ဖြစ်ခြင်းသည် ဆင်းရဲ၏။ ဝဋ်အစဉ် ပြတ်ခြင်းသည် ချမ်းသာ၏။ မင်းမြတ် ဝဋ်အစဉ်ပြတ်ခြင်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုလည်းကောင်း၊ ဝဋ်အစဉ်ဖြစ်ခြင်း၏ ဘေးကိုလည်းကောင်း ပြတော်မူလျက် မြတ်စွာဘုရားသည် ဝဋ်အစဉ်ပြတ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်နှာချစ်ပြုခြင်းငှာ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းကို လွန်မြောက် ခြင်းငှာ ကောင်းစွာ ဆောက်တည်စေ၏။ မင်းမြတ် အကြင်အကြောင်းဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ကောင်းစွာ ဆောက်တည်စေ၏။ ဤဆောက်တည်စေခြင်းသည် ဤအရာ၌ အကြောင်းတည်းဟူ (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ ပြဿနာကို ကောင်းစွာ ဖြေရှင်းအပ် ပါပေ၏။ အကြောင်းကို ကောင်းစွာ ပြောဆိုနိုင်ပါပေ၏။ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ဆိုတော် မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ငါးခုမြောက် အတ္တနိပါတနပညာ ပြီး၏။

၆-မေတ္တာဘာဝနာနိသံသပညာ

(မေတ္တာပွားများကျိုး ပြဿနာ)

၆။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ရဟန်းတို့ (ကောဓ စသည်မှ) စိတ်၏ ထွက်မြောက်ကြောင်း ဖြစ်သော မေတ္တာကို အဖန်တလဲလဲ မှီဝဲသည်ရှိသော် ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုသည်ရှိသော် မှီရာကဲ့သို့ ပြုသည်ရှိသော် စွဲမြဲ၍ တည်ခံသော် ပွားစီးစေအပ်သော် ကောင်းစွာ အားထုတ်သည်ရှိသော် တစ်ဆယ့်တစ်ပါးသော အကျိုးအာနိသင် တို့ကို(မချွတ်ရလိမ့်မည်)ဟု မျှော်လင့်အပ်ကုန်၏။ အဘယ်တစ်ဆယ့်တစ်ပါးတို့နည်းဟူမူ- ချမ်းသာ စွာအိပ်ရ၏။ ချမ်းသာစွာ နိုးရ၏။ ယုတ်ညံ့သော အိပ်မက်ကို မမြင်မက်၊ လူတို့ချစ်၏။ နတ်တို့ချစ်၏။ နတ်တို့ စောင့်ရှောက်ကုန်၏။ ထို (မေတ္တာပွားများသော) သူအား မီးသည်လည်းကောင်း၊ အဆိပ် သည်လည်းကောင်း လက်နက်သည်လည်းကောင်း မကျရောက်နိုင်၊ လျင်စွာ စိတ်တည်ကြည်၏။ မျက်နှာအဆင်းသည် အထူးကြည်လင်၏။ မတွေမဝေ သေရ၏။ စျာန်မှအလွန်ဖြစ်သော မင်္ဂလီလ်ကို ထိုးထွင်း၍ မသိနိုင်ခဲ့သော် ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင် ရောက်နိုင်၏”ဟု ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်ပါ၏။ တဖန်လည်း “မေတ္တာဖြင့် နေလေ့ရှိသော သာမ သတို့သားသည် သမင် အပေါင်းခြံရံလျက် (မိဂသမ္မဒါမြစ်အနီး) တောတွင်း၌ လှည့်လည်လတ်သော် ပိဋိယက္ခမင်းသည် ဆိပ်လူးမြားဖြင့် ပစ်အပ်သည်ဖြစ်ရကား ထိုပစ်သော နေရာ၌ပင်လျှင် မိန်းမော၍ လဲကျလေပြီဟု အရှင်ဘုရားတို့ ဆိုတော်မူပါကုန်၏။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ရဟန်းတို့မေတ္တာဖြင့် ။ပ။ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင် ရောက်နိုင်၏”ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် အကယ်၍ ဟောတော်မူအပ်သည်ဖြစ်ပါအံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ “မေတ္တာဖြင့် နေလေ့ ရှိသော သာမ သတို့သားသည် သမင်အပေါင်းခြံရံလျက် (မိဂသမ္မဒါမြစ်အနီး) တောတွင်း၌ လှည့်လည်လတ်သော် ပိဋိယက္ခမင်းသည် ဆိပ်လူးမြားဖြင့် ပစ်အပ်သည်ဖြစ်ရကား ထိုပစ်သော နေရာ၌ပင်လျှင် မိန်းမော၍ လဲကျလေပြီ”ဟူသော စကားသည် မှားရာပါ၏။ မေတ္တာဖြင့် နေလေ့ ရှိသော သာမ သတို့သားသည် သမင်အပေါင်းခြံရံလျက် (မိဂသမ္မဒါမြစ်အနီး) တောတွင်း၌ လှည့်လည်လတ်သော် ပိဋိယက္ခမင်းသည် ဆိပ်လူးမြားဖြင့် ပစ်အပ်သည်ဖြစ်ရကား ထိုပစ်သော နေရာ၌ပင် မိန်းမောကာ အကယ်၍ လဲကျသည်ဖြစ်ပါအံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ “ရဟန်းတို့ မေတ္တာဖြင့် ။ပ။ ထိုသူအား လက်နက်သည် မကျရောက်နိုင်”ဟူသော ထိုစကားသည်လည်း မှားရာပါ၏။ အစွန်း

နှစ်ဘက်ထွက်သော ဤပြဿနာသည်လည်း အလွန် သိမ်မွေ့လှပါ၏။ ထက်ဝန်းကျင် နူးညံ့ပါ၏။ သိမ်မွေ့လှပါ၏။ နက်နဲပါ၏။ အလွန်သိမ်မွေ့သော ပညာရှိတို့သော်လည်း ကိုယ်၌ချွေးယိုထွက်စေရာ ပါ၏။ ထိုပြဿနာသည် အရှင်ဘုရားထံသို့ အစဉ်ရောက်ပါ၏။ များစွာသော အရှုပ်အထွေးတို့ဖြင့် ရှုပ်ထွေးသော ထိုပြဿနာကို ဖြေရှင်းတော်မူပါလော့။ လာလတ္တံ့သော မြတ်စွာဘုရားသားတော် တို့အား ငြိမ်းအေးစေခြင်းငှာ ပညာမျက်စိကို ပေးတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် “ရဟန်းတို့ မေတ္တာဖြင့် ။ပ။ ထို (မေတ္တာပွားများသော) သူအား လက်နက်သည် မကျရောက်နိုင်” ဟု ထိုစကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။ မေတ္တာဖြင့် နေလေ့ရှိသော သာမ သတို့သားသည် သမင်အပေါင်းခြံရံလျက် (မိဂသမ္ပဒါမြစ်အနီး) တောတွင်း၌ လှည့်လည် လတ်သော် ပိဋိယက္ခမင်းသည် ဆိပ်လူးမြားဖြင့် ပစ်အပ်သည် ဖြစ်၍ ထိုပစ်သော နေရာ၌ပင် မိန်းမောကာ လဲကျပေ၏။ မင်းမြတ် ထိုအရာ၌ အကြောင်းရှိပေ၏။ ထိုအရာ၌ အကြောင်းကား အဘယ်နည်းဟူမူ-မင်းမြတ် ဤချမ်းသာစွာ အိပ်ရခြင်းစသော ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ မဟုတ်ကုန်၊ ဤ(ချမ်းသာစွာ အိပ်ရခြင်းစသော) ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့သည် မေတ္တာ ဘာဝနာ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့တည်း။ မင်းမြတ် သာမ သတို့သားသည် ရေအိုးကို ချီမ၍ ထိုချီမခိုက်၌ မေတ္တာပွားများမှု မေ့လျော့ခဲ့၏။

မင်းမြတ် အကြင်ခဏ၌ ပုဂ္ဂိုလ်သည် မေတ္တာကို ဆိုက်ရောက်ပွားများ၏။ ထိုခဏ၌ ထိုပုဂ္ဂိုလ် အား မီးသည်လည်းကောင်း အဆိပ်သည်လည်းကောင်း လက်နက်သည်လည်းကောင်း မကျရောက်၊ ထိုမေတ္တာပွားများသောသူ၏ အစီးအပွားမဲ့ကို အလိုရှိကုန်သော အမှတ်မရှိကုန်သော သူတို့သည် ကပ်ရောက်လာကုန်သော် ထို(မေတ္တာပွားများသော)သူကို မမြင်ရကုန်၊ ထို(မေတ္တာပွားများသော အခိုက်၌ အခွင့်ကို မရကုန်၊ မင်းမြတ် ဤ(ချမ်းသာစွာ အိပ်ရခြင်းစသော) ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့မဟုတ်ကုန်၊ ဤကျေးဇူးတို့သည် မေတ္တာပွားများခြင်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူး တို့ပေတည်း။ မင်းမြတ် ဤလောက၌ စစ်သားသည် မကွဲမပျက်သော ချပ်ဝတ်တန်ဆာ ကွန်ရက် ကို ဝတ်၍ စစ်မြေပြင်သို့ ဆင်းသက်ရာ၏။ ပစ်လိုက်သောမြားတို့သည် ထိုစစ်သားထံသို့ ရောက်လာကုန်သော် ပြန်၍ကျကုန်၏၊ ပြန်ကြဲကုန်၏။ ထိုချပ်ဝတ်တန်ဆာကို ဖွဲ့ဝတ်ထားခိုက်၌ မြားမှန်ခွင့်ကို မရကုန်၊ မင်းမြတ် အကြင် ဂုဏ်ကျေးဇူးကြောင့် ပစ်လိုက်သော မြားတို့သည် ထိုစစ်သားထံသို့ ကပ်ရောက်လာကုန်သော် ပြန်၍ကျကုန်၏၊ ပြန်ကြဲကုန်၏။ ဤ(မြားမစူးသော) ဂုဏ်ကျေးဇူးသည် စစ်သား၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးမဟုတ်၊ မကွဲမပျက်သော ချပ်ဝတ်တန်ဆာကွန်ရက်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးပေတည်း။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဤ(ချမ်းသာစွာ အိပ်ရခြင်းစသော) ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ မဟုတ်ကုန်၊ ဤဂုဏ်ကျေးဇူးတို့သည် မေတ္တာ ပွားများခြင်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ပေတည်း။

မင်းမြတ် အကြင်ခဏ၌ ပုဂ္ဂိုလ်သည် မေတ္တာပွားများနေ၏။ ထိုခဏ၌ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား မီးသည် လည်းကောင်း အဆိပ်သည်လည်းကောင်း မကျရောက်နိုင်၊ ထိုမေတ္တာပွားများသောသူ၏အစီး အပွားမဲ့ကို အလိုရှိကုန်သော အမှတ်မရှိကုန်သော သူတို့သည် ကပ်ရောက်လာကုန်သော် ထို(မေတ္တာ ပွားများသော) သူကို မမြင်ရကုန်၊ ထို(မေတ္တာပွားများသော) အခိုက်၌ မြင်ခွင့်ကို မရကုန်၊ မင်းမြတ် ဤ (ချမ်းသာစွာ အိပ်ရခြင်းစသော) ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ မဟုတ်ကုန်၊ ဤဂုဏ်ကျေးဇူးတို့သည် မေတ္တာပွားများခြင်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ပေတည်း။ မင်းမြတ် ဤလောက၌ ယောက်ျားသည် နတ်၌ ဖြစ်သော ကိုယ်ပျောက်ဆေးမြစ်ကို လက်၌ ထားရာ၏။

ထိုနတ်၌ ဖြစ်သော ကိုယ်ပျောက်ဆေးမြစ်သည် ထိုယောက်ျား၏ လက်၌ တည်သမျှ ကာလ ပတ်လုံး အခြား တစ်ဦးတစ်ယောက်သော ပကတိသောလူသည် ထိုယောက်ျားကို မမြင်နိုင်၊ မင်းမြတ် အကြံကြောင့် ထိုဆေးမြစ် လက်ကိုင်ရှိသူသည် ပကတိလူတို့၏မျက်စိအမြင်၌ မထင်နိုင်၊ ဤ(မထင်သော) ဂုဏ်ကျေးဇူးသည် ထိုယောက်ျား၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးမဟုတ်၊ ဤဂုဏ်ကျေးဇူးသည် ထိုကိုယ်ပျောက်ဆေးမြစ်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတည်း၊ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဤ(ချမ်းသာစွာ အိပ်ရခြင်းစသော) ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ မဟုတ်ကုန်၊ ဤဂုဏ်ကျေးဇူးတို့သည် မေတ္တာပွားများခြင်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ပေတည်း။

မင်းမြတ် အကြံခဏ၌ ပုဂ္ဂိုလ်သည် မေတ္တာပွားများနေ၏၊ ထိုခဏ၌ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား မီးသည် လည်းကောင်း အဆိပ်သည်လည်းကောင်း လက်နက်သည်လည်းကောင်း မကျရောက်နိုင်၊ ထို(မေတ္တာပွားများသော)သူ၏ အစီးအပွားမဲ့ကို အလိုရှိကုန်သော အမှတ်မရှိကုန်သော သူတို့သည် ကပ်ရောက်လာကုန်သော် ထို(မေတ္တာပွားများသော)သူကိုမမြင်ရကုန်၊ ထို(မေတ္တာပွားများသော) အခိုက်၌ မြင်ခွင့်ကိုမရကုန်၊ မင်းမြတ် ဤ(ချမ်းသာစွာ အိပ်ရခြင်းစသော) ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ မဟုတ်ကုန်၊ ဤ ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့သည် မေတ္တာပွားများခြင်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ပေတည်း။ မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား ကောင်းစွာပြုထားသောလိုဏ်ဂူကြီး သို့ ဝင်သောယောက်ျားကို သည်းစွာသော မိုးသည်ရွာသွန်းလျက် စွတ်စိုစိမ့်သောငှာ မတတ်နိုင်၊ မင်းမြတ် အကြံကြောင့် သည်းစွာ ရွာသောမိုးသည် ရွာသွန်းသည်ရှိသော် ထိုသူကိုမစွတ်စိုစေနိုင်၊ ဤမိုးမစွတ်သော ဂုဏ်ကျေးဇူးသည် ထိုယောက်ျား၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးမဟုတ်၊ ဤမိုးမစွတ်သော ဂုဏ်ကျေးဇူးသည် လိုဏ်ဂူကြီး၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးပေတည်း၊ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဤ(ချမ်းသာ စွာအိပ်ရခြင်းစသော) ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ မဟုတ်ကုန်၊ ဤ ဂုဏ်ကျေးဇူးသည် မေတ္တာပွားများခြင်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ပေတည်း။

မင်းမြတ် အကြံခဏ၌ ပုဂ္ဂိုလ်သည် မေတ္တာပွားများနေ၏၊ ထိုခဏ၌ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား မီးသည် လည်းကောင်း အဆိပ်သည်လည်းကောင်း လက်နက်သည်လည်းကောင်း မကျရောက်နိုင်၊ ထို (မေတ္တာပွားများသော) သူ၏ အစီးအပွားမဲ့ကို အလိုရှိကုန်သော အမှတ်မရှိကုန်သော သူတို့သည် ကပ်ရောက်လာကုန်သော် ထိုမေတ္တာပွားများသောသူကို မမြင်ရကုန်၊ ထို (မေတ္တာပွားများသော) သူ၏ အစီးအပွားမဲ့ကို ပြုခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ကုန်၊ မင်းမြတ် ဤဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ သည် ပုဂ္ဂိုလ်၏ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့မဟုတ်ကုန်၊ ဤဂုဏ်ကျေးဇူးတို့သည် မေတ္တာပွားများခြင်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ပေတည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အံ့ဖွယ်ရှိပါပေ၏၊ အရှင်ဘုရားနာဂသေန မဖြင့်ဖူးမြဲဖြစ်ပါပေ၏၊ မေတ္တာပွားများခြင်းသည် မကောင်းမှုအားလုံးကို တားမြစ်နိုင်ပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မေတ္တာပွားများခြင်းသည် အစီးအပွားကို အလိုရှိသူတို့၏လည်းကောင်း အစီးအပွားကို အလိုမရှိသူတို့၏လည်းကောင်း ကုသိုလ်ကျေးဇူး အားလုံးကို ဆောင်ရွက်နိုင်ပါပေ၏၊ အကြံသူတို့သည် ဝိညာဏ်နှင့် စပ်ယှဉ်ကုန်၏၊ အလုံးစုံသော ထိုသူတို့သည် အကျိုးအာနိသင် ကြီးမားလှစွာသော မေတ္တာပွားများခြင်းကို ကောင်းစွာ မှီဝဲအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ခြောက်ခုမြောက် မေတ္တာဘာဝနာနိသံသပဉ္စာပြီး၏။

၇-ကုသလာကုသလသမဝိသမပဉ္စာ

(ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ် အကျိုး တူ မတူ ပြဿနာ)

၇။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ကုသိုလ်ပြုသူနှင့် အကုသိုလ်ပြုသူတို့၏ အကျိုးတရားသည် တူညီပါသလော၊ သို့မဟုတ် တစုံတရာ အထူးရှိပါသေးသလော”ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ်ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်တို့၏ အထူးသည် ရှိပေ၏။ မင်းမြတ် ကုသိုလ်သည် ကောင်းကျိုးကိုပေး၏။ နတ်ရွာသို့ဝင်၌ ဖြစ်စေတတ်၏။ အကုသိုလ်သည် မကောင်းကျိုးကို ပေး၏။ ငရဲဒုက္ခတို့၌ ဖြစ်စေတတ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ဒေဝဒတ်သည် စင်စစ် မည်းညစ် ယုတ်မာ၏။ စင်စစ်မည်းညစ်ယုတ်ညံ့သော တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဘုရားလောင်းသည် စင်စစ် ဖြူစင်ကောင်းမြတ်၏။ စင်စစ် ဖြူစင်ကောင်းမြတ်သော တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏”ဟု အရှင်ဘုရားတို့ ဆိုတော်မူကုန်၏။ တဖန်လည်း ဒေဝဒတ်သည် ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်း၌ အခြံအရံ စည်းစိမ်အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ အသင်းအပင်းအားဖြင့် လည်းကောင်း ဘုရားလောင်းနှင့် တူညီ၏။ တရံတခါ၌ ဘုရားလောင်းထက်ပင် လွန်ကဲပေသေး၏။ ဒေဝဒတ်သည် ဗာနုဏသီမ္ဗိဝယ် ဗြဟ္မဒတ်မင်း၏ ပုရောဟိတ်၏ သားဖြစ်စဉ်အခါ ဘုရားလောင်းသည် မန္တန်အတတ်ကို ဆောင်သော ယုတ်ညံ့သော ဒွန်းစဏ္ဍားမျိုး ဖြစ်ခဲ့၏။ မန္တန်စုတ်၍ အခါမဲ့၌ သရက်သီးတို့ကို သီးစေ၏။ ဤဇာတ်၌ ဘုရားလောင်းသည် ဒေဝဒတ်အောက် အမျိုးအားဖြင့် ယုတ်နိမ့်၏။ အခြံအရံစည်းစိမ်အားဖြင့်လည်း ယုတ်နိမ့်ပါ၏။

ထိုမှတပါးလည်း ဒေဝဒတ်သည် မြင့်မြတ်သော မြေကြီးကိုအစိုးရသော အလုံးစုံသောအလိုနှင့် ပြည့်စုံသော မင်းဖြစ်စဉ်အခါက ဘုရားလောင်းသည် ထိုမင်း၏ အသုံး အဆောင် ဖြစ်သော အလုံးစုံသော လက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံသော ဆင်ပြောင်ကြီး ဖြစ်ခဲ့၏။ မင်းသည် ထိုဆင်ပြောင်ကြီး၏ တင့်တယ်သော သွားခြင်း၏ ကွန်မြူးခြင်းတို့ကို သည်းမခံနိုင်သည်ဖြစ်၍ သတ်လိုရကား “ဆင်ဆရာ သင်သည်ဆင်ပြောင်ကြီးကို (အသွားအလာ အတတ်ပညာ) မသင်အပ်သေး၊ ထိုဆင်ပြောင်ကြီးအား ကောင်းကင်၌ သွားလာခြင်းမည်သော အတတ်အကြောင်းကို သင်ပေးလော့”ဟု ဆင်ဆရာကို မိန့်တော်မူ၏။ ထိုဇာတ်၌လည်း ဘုရားလောင်းသည် ဒေဝဒတ်အောက် ဇာတ်အားဖြင့် အလွန် ယုတ်နိမ့်သော တိရစ္ဆာန်မျိုး၌ ဖြစ်ပါ၏။

ထိုမှတပါးလည်း ဒေဝဒတ်သည် တောထဲ၌ နွားပျောက်ကိုရှာသော လူဖြစ်စဉ်အခါက ဘုရားလောင်းသည် မဟာပထဝီမည်သော မျောက်ဖြစ်ခဲ့၏။ ဤနေရာ၌လည်း လူနှင့် တိရစ္ဆာန်တို့၏ ထူးခြားသည့်အဖြစ်ကိုတွေ့မြင်ရ၏။ ထိုဇာတ်၌လည်း ထိုမျှလောက် ဘုရားလောင်းသည် ဒေဝဒတ်အောက် အမျိုးဇာတ်အားဖြင့် ယုတ်နိမ့်ခဲ့ပါ၏။

ထိုမှတပါးလည်း ဒေဝဒတ်သည် ဆင်ပြောင်ကြီးကဲ့သို့ အားကြီးသော သောဏတ္တရမည်သော လူသား မုဆိုးဖြစ်စဉ်အခါက ဘုရားလောင်းသည် ဆဒ္ဒန္တမည်သော ဆင်မင်းဖြစ်ခဲ့၏။ ထိုအခါက ထိုမုဆိုးသည် ထိုဆင်ပြောင်ကိုသတ်၏။ ထိုဇာတ်၌လည်း ဒေဝဒတ်ကသာလျှင် ဘုရားလောင်းထက် သာလွန်ပါ၏။

ထိုမှတပါးလည်း ဒေဝဒတ်သည် အိုးအိမ်မဲ့နေလေ့ရှိသော တော၌ ကျက်စားသော လူဖြစ်စဉ်အခါက ဘုရားလောင်းသည် မန္တန် သရဇ္ဈာယ်တတ်သော ခါငှက်ဖြစ်ခဲ့၏။ ထိုအခါကလည်း ထိုတော၌ ကျက်စားသော မုဆိုးသည် ထိုခါငှက်ကိုသတ်၏။ ထိုဇာတ်၌လည်း ဒေဝဒတ်ကသာလျှင် အမျိုးဇာတ်အားဖြင့် ဘုရားလောင်းထက် သာလွန်ပါ၏။

ထိုမှတပါးလည်း ဒေဝဒတ်သည် ကလာဗုမည်သော ကာသိမင်းဖြစ်စဉ်အခါက ဘုရားလောင်းသည် ခန္တိပါဒီရသေ့ ဖြစ်ခဲ့၏။ ထိုအခါက ထိုမင်းသည် ထိုရသေ့အား အမျက်ထွက်သည်ဖြစ်၍ လက်ခြေတို့ကို ဝါးမျှစ်စို့ တို့ကဲ့သို့ ဖြတ်စေ၏။ ထိုဇာတ်၌လည်း ဒေဝဒတ်ကသာလျှင် အမျိုးဇာတ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အခြံအရံစည်းစိမ်အားဖြင့်လည်းကောင်း ဘုရားလောင်းထက်သာလွန်ပါ၏။

ထိုမှတပါးလည်း ဒေဝဒတ်သည် လူသား မုဆိုးဖြစ်စဉ်အခါက ဘုရားလောင်းသည် နန္ဒိယမည်သော မျောက်မင်းဖြစ်၏။ ထိုအခါကလည်း ထိုတော၌ ကျက်စားသော မုဆိုးသည် ထိုမျောက်မင်းကို အမိညီတို့နှင့်အတူ သတ်၏။ ထိုဇာတ်၌လည်း ဒေဝဒတ်ကသာလျှင် အမျိုးဇာတ်အားဖြင့် ဘုရားလောင်းထက် သာလွန်ပါ၏။

ထိုမှတပါးလည်း ဒေဝဒတ်သည် အဝတ်မဝတ်သော ကာရမ္မိယမည်သော ရသေ့စဉ်းလဲဖြစ်စဉ်အခါက ဘုရားလောင်းသည် ပဏ္ဍရကမည်သော နဂါးမင်း ဖြစ်ခဲ့၏။ ထိုဇာတ်၌လည်း ဒေဝဒတ်ကသာလျှင် အမျိုးဇာတ်အားဖြင့် ဘုရားလောင်းထက် သာလွန်ပါ၏။

ထိုမှတပါးလည်း ဒေဝဒတ်သည် တော၌ လူသား ရသေ့ဖြစ်စဉ်အခါက ဘုရားလောင်းသည် တစ္ဆကအမည်ရှိသော ဝက်ကြီးဖြစ်ခဲ့၏။ ထိုဇာတ်၌လည်း ဒေဝဒတ်ကသာလျှင် အမျိုးဇာတ်အားဖြင့် ဘုရားလောင်းထက် သာလွန်ပါ၏။

ထိုမှတပါးလည်း ဒေဝဒတ်သည် စေတီတိုင်းဝယ် တသူမျှလောက်သော အထက်ကောင်းကင်ပြင်၌ သွားလာနိုင်သော သူရပရိဝရမည်သော မင်းဖြစ်စဉ်အခါက ဘုရားလောင်းသည် ကပိလမည်သော ပုဏ္ဏားဖြစ်ခဲ့၏။ ထိုဇာတ်၌လည်း ဒေဝဒတ်ကသာလျှင် အမျိုးဇာတ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အခြံအရံစည်းစိမ်အားဖြင့်လည်းကောင်း ဘုရားလောင်းထက် သာလွန်ပါ၏။

ထိုမှတပါးလည်း ဒေဝဒတ်သည် သာမမည်သော လူဖြစ်စဉ်အခါက ဘုရားလောင်းသည် ရုရမည်သော သမင်မင်းဖြစ်ခဲ့၏။ ထိုဇာတ်၌လည်း ဒေဝဒတ်ကသာလျှင် အမျိုးဇာတ်အားဖြင့် ဘုရားလောင်းထက် သာလွန်ပါ၏။

ထိုမှတပါးလည်း ဒေဝဒတ်သည် တော၌ ကျက်စားသော လူသားမုဆိုးဖြစ်စဉ်အခါက ဘုရားလောင်းသည် ဆင်ပြောင်ကြီး ဖြစ်ခဲ့၏။ ထိုမုဆိုးသည် ထိုဆင်ပြောင်ကြီး၏ အစွယ်တို့ကို ခုနစ်ကြိမ် တိုင်တိုင်ဖြတ်၍ ဆောင်ယူ၏။ ထိုဇာတ်၌လည်း ဒေဝဒတ်ကသာလျှင် အမျိုးဇာတ်အားဖြင့် ဘုရားလောင်းထက် သာလွန်ပါ၏။

ထိုမှတပါးလည်း ဒေဝဒတ်သည် မင်းမျိုးသဘောရှိသော (ပာဝီဇယမန္တန်တတ်သော) မြေခွေးဖြစ်ခဲ့၍ ဗမ္မုဒိပ်ကျွန်းဝယ် ရှိသမျှပဒေသရာဇ် မင်းအားလုံးတို့ကို စစ်ပြိုင်သည်တို့ကို ပြုစဉ်အခါက ဘုရားလောင်းသည် ဝိဓုရမည်သော ပညာရှိဖြစ်ခဲ့၏။ ထိုဇာတ်၌လည်း ဒေဝဒတ်ကသာလျှင် အခြံအရံအားဖြင့် ဘုရားလောင်းထက် သာလွန်ပါ၏။

ထိုမှတပါးလည်း ဒေဝဒတ်သည် ဆင်ပြောင်ကြီးဖြစ်၍ နှံစုတ်ငှက်မ၏ သားငယ်တို့ကိုသတ်၏။ ထိုအခါက ဘုရားလောင်းသည်လည်း ဆင်ပြောင်ကြီးပင် ဖြစ်၍ ဆင်အပေါင်းတို့၏ အရှင်ဖြစ်၏။ ထိုဇာတ်၌လည်း နှံစဦးကုန်သော ထိုသူတို့သည်ကား တူညီပါကုန်၏။

ထိုမှတပါးလည်း ဒေဝဒတ်သည် အဓမ္မမည်သော နတ်ဖြစ်စဉ်အခါက ဘုရားလောင်းသည်လည်း ဓမ္မအမည်ရှိသော နတ်ဖြစ်ခဲ့၏။ ထိုဇာတ်၌လည်း နှံစဦးသော သူတို့သည်ကား တူညီကြပါကုန်၏။

ထိုမှတပါးလည်း ဒေဝဒတ်သည် အမျိုးသားငါးရာတို့ကို အစိုးရသော လှေသူကြီးဖြစ်စဉ် အခါက ဘုရားလောင်းသည်လည်း အမျိုးသားငါးရာတို့ကို အစိုးရသော လှေသူကြီးဖြစ်ခဲ့၏။ ထိုဇာတ်၌လည်း နှစ်ဦးသော သူတို့သည် တူညီကြပါကုန်၏။

ထိုမှတပါးလည်း ဒေဝဒတ်သည် လှည်းငါးရာတို့ကို အစိုးရသော လှည်းမှူးဖြစ်စဉ်အခါက ဘုရားလောင်းသည်လည်း လှည်းငါးရာတို့ကို အစိုးရသော လှည်းမှူးဖြစ်ခဲ့၏။ ထိုဇာတ်၌လည်း နှစ်ဦးသော သူတို့သည် တူညီကြပါကုန်၏။

ထိုမှတပါးလည်း ဒေဝဒတ်သည် သာခမည်သော သမင်မင်းဖြစ်စဉ်အခါက ဘုရားလောင်းသည်လည်း နိဂြောဓမည်သော သမင်မင်းဖြစ်ခဲ့၏။ ထိုဇာတ်၌လည်း နှစ်ဦးသော သူတို့သည် တူညီကြပါကုန်၏။

ထိုမှတပါးလည်း ဒေဝဒတ်သည် သာခမည်သော စစ်သူကြီးဖြစ်စဉ်အခါက ဘုရားလောင်းသည်လည်း နိဂြောဓမည်သော မင်းဖြစ်ခဲ့၏။ ထိုဇာတ်၌လည်း နှစ်ယောက်သော သူတို့သည် တူညီကြပါကုန်၏။

ထိုမှတပါးလည်း ဒေဝဒတ်သည် ခဏ္ဍဟာလမည်သော ပုဏ္ဏားဖြစ်စဉ်အခါက ဘုရားလောင်းသည် စန္ဒမည်သော မင်းသားဖြစ်ခဲ့၏။ ထိုအခါက ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားကသာလျှင် သာလွန်ပါ၏။

ထိုမှတပါးလည်း ဒေဝဒတ်သည် ဗြဟ္မဒတ်မည်သော မင်းဖြစ်စဉ်အခါက ဘုရားလောင်းသည် ထိုဗြဟ္မဒတ်မင်း၏ သားတော်ဖြစ်သော မဟာပဒုမမည်သော မင်းသားဖြစ်ခဲ့၏။ ထိုအခါက ထိုဗြဟ္မဒတ်မင်းသည် မိမိ၏ သားတော်ကို စောရပပါတမည်သောချောက်၌ ပစ်ချစေလေ၏။ အဖသည်သာ သားသမီးတို့ထက် တစုံတခုဖြင့် သာလွန်ထူးကဲသည်သာတည်း။ ထိုဇာတ်၌လည်း ဒေဝဒတ်ကသာလျှင် ဘုရားလောင်းထက် သာလွန်ပါ၏။

ထိုမှတပါးလည်း ဒေဝဒတ်သည် မဟာပတာပမည်သော မင်းဖြစ်စဉ်အခါက ဘုရားလောင်းသည် ထိုမဟာပတာပမင်း၏ သားဖြစ်သော ဓမ္မပါလမည်သော မင်းသားဖြစ်၏။ ထိုအခါက ထိုမဟာပတာပမင်းသည် မိမိသား၏ လက်ခြေတို့ကိုလည်းကောင်း ဦးခေါင်းကိုလည်းကောင်း ဖြတ်စေပါ၏။ ထိုဇာတ်၌လည်း ဒေဝဒတ်ကသာလျှင် ဘုရားလောင်းထက် သာလွန်ပါ၏။

ယခု (နောက်ဆုံး)ဘဝ၌ နှစ်ဦးသော သူတို့သည်လည်း သာကီဝင်မင်း အမျိုး၌ ဖြစ်ကြပါကုန်၏။ ဘုရားလောင်းသည် အလုံးစုံသော တရားကို သိတော်မူသော လောကံ၏ အကြီးအမှူး ဖြစ်တော်မူသော ဘုရားဖြစ်တော်မူပါ၏။ ဒေဝဒတ်သည် ထိုနတ်ထက်နတ်ဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌ ရဟန်းပြု၍ တန်ခိုးကိုဖြစ်စေလျက် ဘုရားအတုကို ပြုပါ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အကျွန်ုပ် ပြောဆိုလျှောက်ထားသော စကားအားလုံးသည် မှန်ပါသလော၊ သို့မဟုတ် ချွတ်ယွင်းပါသလော ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် သင်မင်းမြတ်သည် များစွာသော အကြောင်းကို ဆောင်ပြပေ၏။ ထိုအားလုံးသည် မှန်သည်သာတည်း။ မမှားပေဟု(မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန မည်းညစ်ယုတ်ညံ့သော တရားနှင့် ဖြူစင်သန့်ရှင်းသောတရားတို့ တူမျှသော သဘောရှိခဲ့မှု ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်သည် တူမျှသော အကျိုးရှိသည်ဖြစ်ရာ၏ဟု(လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ် တူမျှသော အကျိုးရှိသည် မဖြစ်နိုင်၊ မင်းမြတ် ဒေဝဒတ်သည် အလုံးစုံသော သူတို့နှင့် ဆန့်ကျင်သည်မဟုတ်၊ ဘုရားလောင်းနှင့်သာ ဆန့်ကျင်၏။ ထိုဒေဝဒတ်အား ဘုရားလောင်းနှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းသည် ထိုထိုဘဝ၌သာလျှင် ခံရ၏။ အကျိုးပေး၏။ မင်းမြတ် ဒေဝဒတ်သည်လည်း အစိုးရသော အရာ၌

တည်စဉ် ဇနပုဒ်တို့၌ အစောင့်အရှောက်ကို ပေးပေ၏။ တံတားကို သံဘင်ကို အလှူတင်းကုပ် အလှူမဏ္ဍပ်ကို ပြုလုပ်စေပေ၏။ သမဏဗြာဟ္မဏ အထီးကျန်သူ ခရီးသွား သူတောင်းစား ကိုးကွယ်ရာရှိသူ ကိုးကွယ်ရာမဲ့သူတို့အား တောင့်တတိုင်းသော အလှူကို ပေးလှူပေ၏။ ထို အလှူ၏ အကျိုးကြောင့် ဒေဝဒတ်သည် ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်း၌ စည်းစိမ်ချမ်းသာတို့ကို ရ၏။ မင်းမြတ် အလှူပေးခြင်း ဣန္ဒြေကို ဆုံးမခြင်း ကိုယ်နှုတ်ကို စောင့်စည်းခြင်း ဥပုသ်စောင့်သုံး ခြင်းကို ဖဲကြဉ်ထား၍ စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ခံစားရလတ္တံ့ဟု ဤစကားကိုဆိုခြင်းငှါ အဘယ်သူ အား စွမ်းဆောင်နိုင်အံ့နည်း။

မင်းမြတ် “ဒေဝဒတ်နှင့် ဘုရားလောင်းတို့သည် အတူတကွ အစဉ်မပြတ် ဖြစ်ကုန်၏”ဟု သင်မင်းမြတ်သည် ယင်းပေါင်းဆုံမိခြင်းကို ဆို၏။ ထိုကြို့ကြိုက် ပေါင်းဆုံမိခြင်းသည် ဘဝတရာ လွန်သော်လည်း မဖြစ်နိုင်ပေ၊ ဘဝတထောင် လွန်သော်လည်း မဖြစ်နိုင်ပေ၊ ဘဝတသိန်းလွန်သော် လည်း မဖြစ်နိုင်ပေ၊ တခါတရံ တကြိမ်တလေ အချိန်ကာလများစွာ ကုန်လွန်သဖြင့် ကြို့ကြိုက် ပေါင်းဆုံမိခြင်းသည် ဖြစ်ပေ၏။ ကေန်သော်ကား မြတ်စွာဘုရားသည် လူ့အဖြစ်ကို ရရှိခြင်း၌ လိပ်ကန်း ဥပမာကို ညွှန်ပြတော်မူအပ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤဘုရားလောင်းနှင့် ဒေဝဒတ်တို့၏ ကြို့ကြိုက် ပေါင်းဆုံမိခြင်းကို ထိုဥပမာအတူပင် မှတ်လော့။

မင်းမြတ် ဘုရားလောင်းအား ဒေဝဒတ်နှင့်သာလျှင် အတူကြို့ကြိုက်ပေါင်းဆုံခြင်း ဖြစ်သည် မဟုတ်သေး၊ မင်းမြတ် သာရိပုတြာမထေရ်သည်လည်း များစွာကုန်သော ဘဝအသိန်းတို့၌ ဘုရားလောင်း၏ အဖဖြစ်ခဲ့ဖူး၏၊ ဘကြီးဖြစ်ခဲ့ဖူး၏၊ ဘထွေးဖြစ်ခဲ့ဖူး၏၊ ညီအစ်ကို ဖြစ်ခဲ့ဖူး၏၊ သားဖြစ်ခဲ့ဖူး၏၊ တူဖြစ်ခဲ့ဖူး၏၊ အဆွေခင်ပွန်းဖြစ်ခဲ့ဖူး၏။

မင်းမြတ် ဘုရားလောင်းသည်လည်း များစွာကုန်သော ဘဝအသိန်းတို့၌ သာရိပုတြာမထေရ်၏ အဖ ဖြစ်ခဲ့ဖူး၏၊ ဘကြီး ဖြစ်ခဲ့ဖူး၏၊ ဘထွေး ဖြစ်ခဲ့ဖူး၏၊ ညီအစ်ကိုဖြစ်ခဲ့ဖူး၏၊ သားဖြစ်ခဲ့ ဖူး၏၊ တူဖြစ်ခဲ့ဖူး၏၊ အဆွေခင်ပွန်းဖြစ်ခဲ့ဖူး၏၊ မင်းမြတ် သတ္တလောက၌ အကျုံးဝင်ကုန်၍ သံသရာအလျဉ်သို့ အစဉ်လိုက်ပါရကုန်လျက် သံသရာအလျဉ်ဖြင့် မျောပါရကုန်သောသူအားလုံးတို့ သည်ပင် မချစ်မနှစ်သက်သူတို့နှင့်လည်းကောင်း ချစ်ခင်နှစ်သက်သူတို့နှင့်လည်းကောင်း ကြို့ကြိုက် ပေါင်းဆုံမိကြရကုန်၏။ မင်းမြတ် အလျဉ်ဖြင့် မျောပါသော ရေသည် စင်ကြယ်သောဝတ္ထု မစင်ကြယ်သောဝတ္ထု၊ ကောင်းသောဝတ္ထု မကောင်းသောဝတ္ထုနှင့် ကြို့ကြိုက်ပေါင်းဆုံရသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူပင် သတ္တလောက၌ အကျုံးဝင်ကုန်၍ သံသရာအလျဉ်သို့ အစဉ်လိုက်ပါရကုန် လျက် သံသရာအလျဉ်ဖြင့် မျောပါကုန်သော သူအားလုံးတို့သည်ပင် မချစ်မနှစ်သက်သူတို့နှင့် လည်းကောင်း ချစ်ခင်နှစ်သက်သူတို့နှင့်လည်းကောင်း ကြို့ကြိုက်ပေါင်းဆုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ မင်းမြတ် ဒေဝဒတ်သည် နတ်ဖြစ်သည်ရှိသော် မိမိသည် မတရားဘဲ သူတပါးတို့ကို မတရား၌ တိုက်တွန်း၍ နှစ်ပေါင်း ငါးဆယ့်ခုနစ်ကုဋေ အနှစ်ခြောက်သန်းတို့ပတ်လုံး အဝီစင်ရဲကြီး၌ ကျက်ရ၏။ မင်းမြတ် ဘုရားလောင်းသည်လည်း နတ်ဖြစ်သည်ရှိသော် မိမိသည် တရားသည်ဖြစ်၍ သူတပါးတို့ကို တရား၌ တိုက်တွန်းလျက် နှစ်ပေါင်း ငါးဆယ့်ခုနစ်ကုဋေ အနှစ်ခြောက်သန်းတို့ ပတ်လုံး အလုံးစုံသော ကာမဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ နတ်ပြည်၌ မွေ့လျော်ဝမ်းမြောက်ရပေ၏။ မင်းမြတ် စင်စစ်သော်ကား ဒေဝဒတ်သည် ဤဘဝ၌ မပြစ်မှားထိုက်သော ဘုရားကို ပြစ်မှား၍ လည်းကောင်း ညီညွတ်သော သံဃာကို သင်းခွဲ၍ လည်းကောင်း မြေမျိုခံရ၏။ မြတ်စွာ ဘုရားသည် အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူ၍ ဥပဓိမရှိသော နိဗ္ဗာန်၌ ပရိနိဗ္ဗာန်

ဝင်စံတော်မူရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ ဆိုတော်မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ခုနစ်ခုမြောက် ကုသလာကုသလသမဝိသမပဉ္စာ ပြီး၏။

ဂ-အမရာဒေဝိပဉ္စာ

(အမရာဒေဝိ မကောင်းမှုပြုသော ပြဿနာ)

ဂ။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန—

“မိန်းမအားလုံးတို့သည်ပင် အခွင့်အခါကိုလည်းကောင်း ဆိတ်ကွယ်ဖုံးလွှမ်းရာကို လည်းကောင်း အကယ်၍ ရကုန်သည်ဖြစ်အံ့၊ မိမိလင်နှင့် တူသော ဖိတ်မန်သူကိုမူလည်း အကယ်၍ ရကုန်သည်ဖြစ်အံ့၊ မကောင်းမှုကို ပြုကုန်ရာ၏။ တပါးသောသူကို မရသာခွဲသော် ခြေလက်ဆွံ့သူနှင့်သော်လည်း အတူတကွ မကောင်းမှုကို ပြုကုန်ရာ၏”ဟု ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။

တဖန်လည်း “မဟောသဓာပညာရှိ၏ မယား အမရာမည်သော မိန်းမသည် ရွာငယ်၌ ပစ်ထားခဲ့၍ လင်နှင့် ကွေကွင်းလွတ်လပ်လျက် ဆိတ်ကွယ်ရာ၌ နေရ၍ ဆိတ်ငြိမ်ပါလျက် မင်းနှင့် တူသော လင်ကိုပြု၍ တစ်ထောင်သော အသပြာဖြင့် ဖိတ်မန်အပ်ပါလျက် မကောင်းမှုကိုမပြုပေ” ဟု ဆိုပြန်ပါ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန မိန်းမအားလုံးတို့သည်ပင် ။ပ။ ခြေလက်ဆွံ့သူနှင့်သော် လည်း အတူတကွ မကောင်းမှုကို ပြုကုန်ရာ၏”ဟု အကယ်၍ မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူအပ်သည် ဖြစ်ပါအံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ “မဟောသဓာပညာရှိ၏ မယား အမရာမည်သော မိန်းမသည်။ပ။မကောင်း မှုကို မပြု”ဟူသော စကားသည် မှားရာပါ၏။ “မဟောသဓာပညာရှိ၏ မယား အမရာမည်သော မိန်းမသည်။ပ။မကောင်းမှုကို မပြု”ဟု အကယ်၍ ဟောတော်မူသည်ဖြစ်ပါအံ့၊ ထိုသို့ ဖြစ်ပါမူ “အလုံးစုံသော မိန်းမတို့သည်ပင် ။ပ။ ခြေလက်ဆွံ့ သူနှင့်သော်လည်း အတူတကွ မကောင်းမှုကို ပြုကုန်ရာ၏”ဟူသော ထိုစကားသည်လည်း မှားရာပါ၏။ အစွန်းနှစ်ဘက်ထွက်သော ဤပြဿနာ သည်လည်း အရှင်ဘုရားထံသို့ အစဉ်ရောက်ပါ၏။ အရှင်ဘုရားသည် ထိုပြဿနာကို ဖြေရှင်းတော် မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် “အလုံးစုံသော မိန်းမတို့သည်ပင် ။ပ။ ခြေလက်ဆွံ့သူနှင့်သော်လည်း အတူတကွ မကောင်းမှုကိုပြုရာ၏”ဟူသော ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။ “မဟောသဓာ ပညာရှိ၏ မယား အမရာမည်သော မိန်းမသည် ။ပ။ မကောင်းမှုကိုမပြု”ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟော တော်မူအပ်ပါ၏။ မင်းမြတ် အကြင်မိန်းမသည် အခွင့်အခါကိုလည်းကောင်း ဆိတ်ကွယ်ဖုံးလွှမ်း ရာကိုလည်းကောင်း မိမိလင်နှင့်တူသော ဖိတ်မန်သူကိုလည်းကောင်း အကယ်၍ ရငြားအံ့၊ ထို မိန်းမသည် အသပြာတစ်ထောင်ကို ရလတ်မှုကား မိမိလင်နှင့်တူသော ယောက်ျားနှင့် အတူတကွ မကောင်းမှုကို ပြုရာ၏။ မင်းမြတ် ထိုအမရာမည်သော မိန်းမသည် ဆိတ်ကွယ်ရာ အခါကို စိစစ် စူးစမ်းလတ်သော် အခွင့်အခါကိုလည်းကောင်း ဆိတ်ကွယ်ရာကိုလည်းကောင်း ထိုလင်နှင့်တူသော ဖိတ်မန်သူကိုလည်းကောင်း မမြင်လေ၊ ထို့ကြောင့် ထိုအမရာမည်သော မိန်းမသည် မကောင်းမှုကို မပြုပေ။

ဤလူ့ပြည်လောက၌ သူတပါးကဲ့ရဲ့မည်မှ ကြောက်သောကြောင့် အခွင့်အခါကို မမြင်လေ၊ တမလွန်လောက၌ ငရဲဘေးမှ ကြောက်သောကြောင့် အခွင့်အခါကို မမြင်လေ၊ မကောင်းမှုသည်

ခါးစပ်သော အကျိုးရှိ၏ဟု စိစစ်၍ အခွင့်အခါကို မမြင်လေ။ ချစ်သောလင်ကို မလွှတ်လိုသော ကြောင့် အခွင့်အခါကို မမြင်လေ။ လင်ကို အလေးအမြတ် ပြုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အခွင့်အခါကို မမြင်လေ။ တရားကို ရိုသေသည်ဖြစ်၍ အခွင့်အခါကို မမြင်လေ။ မစင်ကြယ်သော အကျင့်ကို ကဲ့ရဲ့စက်ဆုပ်သည်ဖြစ်၍ အခွင့်အခါကို မမြင်လေ။ မိမိပြုသင့်သည့် ဝတ်အကျင့်ကို မဖျက်ဆီးလိုသည်ဖြစ်၍ အခွင့်အခါကို မမြင်လေ။ ဤသို့သဘောရှိကုန်သော များပြားကုန်သော အကြောင်းတို့ကြောင့် အခွင့်အခါကို မမြင်လေ။

ထိုအမရာသည် လောက၌ စိစစ်စူးစမ်းသည်ရှိသော် ဆိတ်ကွယ်ရာကို မမြင်သည်ဖြစ်၍လည်း မကောင်းမှုကို မပြု။ ထိုအမရာသည် လူတို့မှ ဆိတ်ကွယ်ရာကို အကယ်၍ ရငြားအံ့ နတ်တို့မှ ဆိတ်ကွယ်ရာကိုမရရာ၊ နတ်တို့မှ ဆိတ်ကွယ်ရာကို အကယ်၍ရငြားအံ့၊ သူတပါးစိတ်ကို သိကုန်သော ရဟန်းတို့မှ ဆိတ်ကွယ်ရာကို မရရာ၊ သူတပါးစိတ်ကို သိကုန်သော ရဟန်းတို့မှ ဆိတ်ကွယ်ရာကို အကယ်၍ ရငြားအံ့၊ သူတပါးစိတ်ကို သိကုန်သော နတ်တို့မှ ဆိတ်ကွယ်ရာကို မရရာ၊ သူတပါးစိတ်ကို သိကုန်သော နတ်တို့မှ ဆိတ်ကွယ်ရာကို အကယ်၍ ရငြားအံ့၊ မိမိသည်ပင်လျှင် မကောင်းမှုတို့မှ ဆိတ်ကွယ်ရာကို မရရာ၊ မိမိသည်ပင်လျှင် မကောင်းမှုတို့မှ ဆိတ်ကွယ်ရာကို အကယ်၍ ရငြားအံ့၊ မတရားသဖြင့် ဆိတ်ကွယ်ရာကို ရသည်ဖြစ်ရာ၏။ ဤသို့သဘောရှိကုန်သော များပြားကုန်သော အကြောင်းတို့ကြောင့် ဆိတ်ကွယ်ရာကို မရသည်ဖြစ်၍ မကောင်းမှုကို မပြု။

ထိုအမရာသည် လောက၌ စိစစ်သည်ရှိသော် ထိုမိမိလင်နှင့်တူသော ဖိတ်မန်သူကို မရသည် ဖြစ်၍ မကောင်းမှုကို မပြု။ မင်းမြတ် မဟောသဓာပညာရှိသည် နှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော ဂုဏ်အင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ အဘယ်နှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော ဂုဏ်အင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံသနည်းဟူမူ— မင်းမြတ် မဟောသဓာသည် ရဲရင့်၏။ မကောင်းမှုမှ ရှက်တတ်၏။ မကောင်းမှုမှ ကြောက်လန့်တတ်၏။ အသင်းအပင်းရှိ၏။ အဆွေခင်ပွန်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ သည်းခံတတ်၏။ သီလရှိ၏။ မှန်သောစကားကို ဆိုတတ်၏။ စင်ကြယ်သော အကျင့်နှင့်ပြည့်စုံ၏။ အမျက် ‘ဒေါသ’မရှိ၊ ‘ထောင်လွှားမှု’မာန’မရှိ၊ ငြုစူစောင်းမြောင်းမှုမရှိ၊ လုံ့လရှိ၏။ အားထုတ်၏။ သူတဦးကို ချီးမြှင့်တတ်၏။ ခွဲခြမ်းဝေဖန်လေ့ရှိ၏။ အပြောအဆို ပြေပြစ်၏။ နှိမ့်ချထားသော သဘောရှိ၏။ သိမ်မွေ့၏။ စဉ်းလဲခြင်းမရှိ၊ လှည့်ပတ်ခြင်းမရှိ၊ လွန်ကဲသောပညာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ကျော်စောခြင်း ရှိ၏။ အတတ်ပညာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ မှီခိုလာသော သူတို့၏ အစီးအပွားကို ရှာမှီးလိုလားလေ့ ရှိ၏။ လူအားလုံးက တောင့်တအပ်၏။ ပစ္စည်းဥစ္စာရှိ၏။ အခြံအရံများ၏။ မင်းမြတ် မဟောသဓာ ပညာရှိသည် ဤနှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော ဂုဏ်အင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထိုအမရာသည် မိမိလင်မှတစ်ပါးသော မိမိလင်နှင့် တူသော ဖိတ်မန်သူကို မရသည်ဖြစ်၍ မကောင်းမှုကို မပြုဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား နာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ ဆိုတော်မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ရှစ်ခုမြောက် အမရာဒေဝီပညာ ပြီး၏။

၉-အရဟန္တအဘာယနပညာ

(ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် ကြောက်ရွံ့ခြင်း ကင်း၊မကင်း ပြဿနာ)

၉။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကြောက်ရွံ့ခြင်း ထိတ်လန့်ခြင်းမှ ကင်းလွတ်ကုန်၏”ဟု ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်ပါ၏။ တဖန်လည်း ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌ မြတ်စွာ

ဘုရားထံသို့ ရှေးရှုလာလတ်သော ဓနပါလက အမည်ရှိသော ဆင်ကြမ်းကို မြင်ကုန်၍ ရဟန္တာ ငါးရာတို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို စွန့်ကုန်လျက် အာနန္ဒာမထေရ်တစ်ပါးတည်းကို ထား၍ ထိုထို အရပ်သို့ ဖဲ့သွားကုန်၏ဟု ဟောတော်မူပါ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အဘယ်သို့ပါနည်း။ ထိုရဟန္တာတို့သည် ကြောက်ကုန်သည်ဖြစ်ပါ၍ ဖဲ့သွားပါကုန်သလော၊ မိမိတို့ပြုအပ်သော အမှုဖြင့် ထင်ရှားကုန်လတ္တံ့ဟု နှလုံးသွင်း၍ မြတ်စွာဘုရားကို (ဇီဝိတိန္ဒြေမ္မ) ကျစေလိုကုန်သည်ဖြစ်လျက် ဖဲ့သွားပါကုန်သလော၊ သို့မဟုတ် မြတ်စွာဘုရား၏ အတုမရှိသော ပြန့်ပြောသော ရဟန္တာတို့နှင့် မတူဘန်သော တန်ခိုးပြာဋိဟာကို ရှုမြင်လိုကုန်သည်ဖြစ်၍ ဖဲ့သွားပါကုန်သလော၊ အရှင်ဘုရား နာဂသေန “ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကြောက်ခြင်း ထိတ်လန့်ခြင်းမှ ကင်းကုန်၏”ဟု အကယ်၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ ဖြစ်ပါမူ “ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌ ။ပ။ အာနန္ဒာ တစ်ပါး တည်းကို ထားခဲ့ကုန်၍ ထိုထိုအရပ်သို့ဖဲ့သွားကြကုန်၏” ဟူသော ထိုစကားသည် မှားရာပါ၏။ ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ရှေးရှုလာလတ်သော ဓနပါလကအမည်ရှိသောဆင်ကြမ်းကို မြင်ကုန်၍ ရဟန္တာငါးရာတို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို စွန့်ကုန်လျက် အာနန္ဒာမထေရ် တစ်ပါး တည်းကို ထားခဲ့ကုန်၍ ထိုထိုအရပ်သို့ အကယ်၍ ဖဲ့သွားကြကုန်သည် ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ “ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကြောက်ခြင်း ထိတ်လန့်ခြင်းမှ ကင်းလွတ်ကုန်၏”ဟူသော ထိုစကား သည်လည်း မှားရာပါ၏။ အစွန်းနှစ်ဘက်ထွက်သော ဤပြဿနာသည်လည်း အရှင်ဘုရားထံသို့ အစဉ်ရောက်ပါ၏။ အရှင်ဘုရားသည် ထိုပြဿနာကို ဖြေရှင်းတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် “ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကြောက်ခြင်း ထိတ်လန့်ခြင်းမှ ကင်းလွတ်ကုန်၏” ဟူ၍ ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအံ့၏။ ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ရှေးရှုလာ လတ်သော ဓနပါလက အမည်ရှိသော ဆင်ကြမ်းကို မြင်ကုန်၍ ရဟန္တာငါးရာတို့သည် မြတ်စွာ ဘုရားကို စွန့်ကုန်လျက် အာနန္ဒာမထေရ်တစ်ပါးတည်းကို ထားခဲ့ကုန်၍ ထိုထိုအရပ်သို့ ဖဲ့သွား ကုန်၏။ ထိုသို့ဖဲ့သွားခြင်းသည်ကား ကြောက်သောကြောင့်မဟုတ်၊ မြတ်စွာဘုရားကို (ဇီဝိတိန္ဒြေမ္မ) ကျစေလိုသောကြောင့်လည်း မဟုတ်၊ မင်းမြတ်စင်စစ်သော်ကား အကြင်အကြောင်းကြောင့် ရဟန္တာတို့သည် ကြောက်မူလည်း ကြောက်ကုန်ရာ၏၊ ထိတ်လန့်မူလည်း ထိတ်လန့်ကုန်ရာ၏။ ရဟန္တာတို့သည် ထိုအကြောင်းကို အကြွင်းမဲ့ပယ်ဖြတ်ပြီ၊ ထို့ကြောင့်ရဟန္တာတို့သည် ကြောက်ခြင်း ထိတ်လန့်ခြင်းမှ ကင်းလွတ်ကုန်၏။ မင်းမြတ် မြေကြီးသည် တူးဆွသော်လည်းကောင်း၊ ခွဲသော် လည်းကောင်း၊ သမုဒ္ဒရာနှင့် တောင် တောင်ထွတ်ကို ရွက်ဆောင် ထားရသော်လည်းကောင်း ကြောက်သလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မကြောက်ပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား အကြင်အကြောင်းကြောင့် မြေကြီးသည် ကြောက်လည်းကြောက်ရာ၏၊ ထိတ်လန့်လည်း ထိတ်လန့်ရာ၏၊ ထိုအကြောင်းသည် မြေကြီး၌ မရှိပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အကြင်အကြောင်းကြောင့် ရဟန္တာတို့သည် ကြောက်လည်း ကြောက်ကုန်ရာ၏၊ ထိတ်လန့်လည်း ထိတ်လန့်ကုန်ရာ၏၊ ထိုအကြောင်းသည် ရဟန္တာတို့အား မရှိကုန်။

မင်းမြတ် တောင်ထွတ်သည် ဖြတ်သော်လည်းကောင်း၊ ခွဲသော်လည်းကောင်း၊ ပြိုကျသော် လည်းကောင်း၊ မီးဖြင့် ရှို့မြှိုက်သော် လည်းကောင်း ကြောက်သလော ဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မကြောက်ပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား အကြင်အကြောင်းကြောင့် တောင်ထွတ်သည် ကြောက်လည်း ကြောက်ရာ၏၊ ထိတ်လန့်လည်း ထိတ်လန့်ရာ၏၊ ထိုအကြောင်းသည် တောင်ထွတ်အား

မရှိပါဟု(လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အကြင်အကြောင်းကြောင့် ရဟန္တာတို့သည် ကြောက်လည်း ကြောက်ကုန်ရာ၏။ ထိတ်လန့်လည်း တိတ်လန့်ကုန်ရာ၏။ ထိုအကြောင်းသည် ရဟန္တာတို့အား မရှိ။

မင်းမြတ် လောကဓာတ်တစ်သိန်းဝယ် သတ္တဝါအပေါင်း၌ အကျုံးဝင်ကုန်သော သူအားလုံးတို့ သည် လှံဘဲ ခိုင်ခံ့ကုန်လျက် ရဟန္တာဘဝပါးသံသ့ ရှေးရှုပြေးလာကုန်၍ ထိတ်လန့်စေကုန်ငြားအံ့။ ရဟန္တာဘိတ် တမျိုးတမည်ဖြစ်ခြင်းသည် စိုးစဉ်မျှ မဖြစ်နိုင်ရာ၊ အကြောင်းအဘယ်နည်းဟူမူ- အကြောင်းမဟုတ် အရာမဟုတ်သောကြောင့်တည်း။

မင်းမြတ် စင်စစ်သော်ကား ထိုရဟန္တာတို့အား ဤဆိုလတ္တံ့အတိုင်း စိတ်အကြံသည် ဖြစ်၏။ “ယနေ့ မြတ်သော သူတို့ထက် အထူးသဖြင့် မြတ်သော မြတ်သည်ထက် မြတ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ် မြို့သို့ အစဉ်လျှောက်၍ ဝင်တော်မူလတ်သော် ဓနပါလက ဆင်ကြမ်းသည် ခရီးလမ်းမဖြင့် ရှေးရှုလာလတ္တံ့၊ နတ်ထက်နတ် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာ ဘုရားကို အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော ညီတော်အာနန္ဒာသည်ကား ကေနံ စွန့်ခါလိမ့်မည်မဟုတ်၊ ငါတို့အားလုံးသည်လည်း မြတ်စွာဘုရားကို အကယ်၍ မစွန့်ကုန်သည်ဖြစ်အံ့၊ အရှင်အာနန္ဒာ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးသည် မထင်ရှားလတ္တံ့၊ ဆင်ပြောင်ကြီးသည် မြတ်စွာဘုရားအထံသို့ ကောင်းစွာ မရောက်နိုင်လတ္တံ့၊ ယခု ငါတို့ ဖဲသွားကုန်အံ့၊ ဤသို့ ဖဲသွားကုန်သည်ရှိသော် များစွာသော လူအပေါင်းအား ကိလေသာတည်းဟူသော အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်သည်ဖြစ်လတ္တံ့၊ အရှင် အာနန္ဒာ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးသည်လည်း ထင်းရှားလတ္တံ့”ဟု အကြံဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် ထိုရဟန္တာ တို့သည် အကျိုးအာနိသင်ကို မြင်ကုန်၍ ထိုထိုအရပ်သို့ ဖဲကုန်၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင် ဘုရားနာဂသေန ပြဿနာကို ကောင်းစွာ ဝေဖန်တော်မူနိုင်ပါပေ၏။ ရဟန္တာတို့အားကြောက်ခြင်း သည်လည်းကောင်း၊ ထိတ်လန့်ခြင်းသည်လည်းကောင်း မရှိ ဟူသောစကားသည် မှန်ပါပေ၏။ ရဟန္တာတို့သည် အကျိုးအာနိသင်ကို မြင်ကုန်၍ ထိုထိုအရပ်သို့ ဖဲသွားပါကုန်၏ဟု (လျှောက်၏)။

ကိုးခုမြောက် အရဟန္တာအဘာယနပဉ္စာ ပြီး၏။

၁၀-ဗုဒ္ဓသဗ္ဗညုဘာဝပဉ္စာ

(မြတ်စွာဘုရား အလုံးစုံကို သိတော်မူပုံ ပြဿနာ)

၁၀။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “မြတ်စွာဘုရားသည် အလုံးစုံကို သိတော်မူ၏”ဟု အရှင် ဘုရားတို့ ဆိုတော်မူကုန်၏။ တဖန်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် သာရိပုတြာ မောဂ္ဂလာန် အမှူး ရှိသော ရဟန်းသံဃာကို နှင်ထုတ်တော်မူသည် ရှိသော် စာတုမမြို့နေ သာကီဝင်မင်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ သဟမ္ပတိဗြဟ္မာမင်းသည်လည်းကောင်း မျိုးစေ့ဥပမာ နွားငယ်ဥပမာကို ညွှန်းပြလျှောက်ထား၍ မြတ်စွာဘုရားကို ကြည်လင်ရှင်ပျစေကုန်ပြီ၊ သည်းခံကျေချမ်းစေကုန်ပြီ၊ သိစေကုန်ပြီ”ဟု ဆိုတော်မူကုန်၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန မြတ်စွာဘုရားသည် အကြင်ဥပမာ တို့ဖြင့် နှစ်သက်စေလျက် သည်းခံကျေချမ်းစေလျက် ငြိမ်းအေးစေလျက် သိမြင်ခြင်းသို့ ရောက် တော်မူ၏။ ထိုဥပမာတို့ကို မြတ်စွာဘုရားသည် မသိမမြင်ပါကုန်သလော၊ အရှင်ဘုရားနာဂသေန မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုဥပမာတို့ကို အကယ်၍ မသိသည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ မြတ်စွာဘုရားသည် အလုံးစုံကို သိတော်မူရာ၊ အကယ်၍ သိတော်မူသည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ ဆွဲငင်နှိပ်စက်လျက် စုံစမ်း တော်မူလိုသည်ဖြစ်၍ နှင်ထုတ်တော်မူ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ မြတ်စွာဘုရားအား ကရုဏာတော်မရှိ သောအဖြစ် ဖြစ်သင့်ပါ၏။ အစွန်းနှစ်ဘက်ထွက်သော ဤပြဿနာသည်လည်း အရှင်ဘုရားထံသို့ အစဉ်ရောက်ပါ၏။ အရှင်ဘုရားသည် ထိုပြဿနာကို ဖြေရှင်းတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် အလုံးစုံကို သိတော်မူ၏။ ထိုဥပမာတို့ဖြင့်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် ကြည်လင်ရွှင်ပျလျက် နှစ်သက်လျက် သည်းခံကျေချမ်းလျက် ငြိမ်းအေးလျက် သိမြင်ခြင်းသို့ ရောက်တော်မူ၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် တရားတော်၏အရှင်ဖြစ်တော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူပြီးသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော ဥပမာတို့ဖြင့် ထိုသင်္ကဏ်မင်းနှင့် သဟမ္ပတိဗြဟ္မာတို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို အားရစေကုန်ပြီ နှစ်သက်စေကုန်ပြီ ကြည်လင် ရွှင်ပျစေကုန်ပြီ။ မြတ်စွာဘုရား ကြည်ကြည်လင်လင်ဖြစ်ရကား ထိုသင်္ကဏ်မင်းနှင့် သဟမ္ပတိဗြဟ္မာတို့အားလည်း “ကောင်းပြီ” ဟု ဝမ်းမြောက်ခြင်း ဖြစ်လေပြီ။

မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် မိန်းမသည် လင်၏ ပစ္စည်းဖြစ်သော ဥစ္စာဖြင့်သာ လင်ကို အားရစေ၏။ နှစ်သက်စေ၏။ ကြည်လင်ရွှင်ပျစေ၏။ ထိုမယားကိုလည်း လင်သည် “ကောင်းပြီ” ဟု ဝမ်းမြောက်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် စာတုမမြို့နေ သင်္ကဏ်မင်းတို့သည် ဇနီးကောင်း သဟမ္ပတိဗြဟ္မာသည်လည်းကောင်း မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူပြီးသည်သာ ဖြစ်သော ဥပမာတို့ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို အားရစေကုန်၏။ နှစ်သက်စေကုန်၏။ ကြည်လင်ရွှင်ပျစေကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ကြည်လင် ရွှင်ပျသည် ဖြစ်၍ ထိုသူတို့အားလည်း “ကောင်းပြီ” ဟု ဝမ်းမြောက်တော်မူ၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား ဆေတ္တာသည်သည် မင်း၏ပစ္စည်းသာဖြစ်သော ရွှေဘီးဖြင့် မင်း၏ဦးခေါင်းကို ပြုပြင်ဖြိုးလိမ်းလျက် မင်းကို အားရစေ၏။ နှစ်သက်စေ၏။ ကြည်လင်ရွှင်ပျစေ၏။ မင်းသည် ကြည်လင်ရွှင်ပျသည် ဖြစ်၍ ထိုဆေတ္တာသည်အားလည်း “ကောင်းပြီ” ဟု ဝမ်းမြောက်၏။ အလိုရှိတိုင်း ပေးကမ်း၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် စာတုမမြို့နေ သင်္ကဏ်မင်းတို့သည်လည်းကောင်း သဟမ္ပတိဗြဟ္မာသည်လည်းကောင်း မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူပြီးသည်သာဖြစ်သော ဥပမာတို့ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို အားရစေကုန်၏။ နှစ်သက်စေကုန်၏။ ကြည်လင်ရွှင်ပျစေကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ကြည်လင်ရွှင်ပျသည်ဖြစ်၍ ထိုသူတို့အားလည်း “ကောင်းပြီ” ဟု ဝမ်းမြောက်တော်မူ၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား အတူနေတပည့်သည် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ ဆောင်ယူလာသော ဆွမ်းကို ယူ၍ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာအား ကပ်လျက် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာကို အားရစေ၏။ နှစ်သက်စေ၏။ ကြည်လင်ရွှင်ပျစေ၏။ ထိုအတူနေ တပည့်ကိုလည်း ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသည် ကြည်လင်ရွှင်ပျသည် ဖြစ်၍ “ကောင်းပြီ” ဟု ဝမ်းမြောက်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် စာတုမမြို့နေ သင်္ကဏ်မင်းတို့သည်လည်းကောင်း သဟမ္ပတိဗြဟ္မာသည်လည်းကောင်း မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်ပြီးသာလျှင် ဖြစ်သော ဥပမာတို့ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို အားရစေကုန်၏။ နှစ်သက်စေကုန်၏။ ကြည်လင်ရွှင်ပျစေကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ကြည်လင်ရွှင်ပျတော်မူသည်ဖြစ်၍ ထိုသူတို့အားလည်း “ကောင်းပြီ” ဟု ဝမ်းမြောက်တော်မူ၍ ဆင်းရဲဒုက္ခအားလုံးမှ လွတ်ခြင်းငှါ တရားဟောတော်မူ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ ဆိုတော်မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ဆယ်ခုမြောက် ဗုဒ္ဓသဗ္ဗညုဘာဝပဉ္စာ ပြီး၏။

လေးခုမြောက် သဗ္ဗညုတဉာဏဝဂ် ပြီး၏။

ဤသဗ္ဗညုတဉာဏဝဂ်၌ အမေးပုစ္ဆာပြဿနာ ဆယ်ပါးတို့တည်း။

၅-သန္တဝဂ်

၁-သန္တဝပဉ္စာ

(သန္တဝစသောဂါထာနှင့် စပ်သော ပြဿနာ)

၁။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန-

“ပေါင်းသင်းဆက်ဆံခြင်းကြောင့် ဘေးဖြစ်ရ၏။ နေရာအိမ်ကြောင့်ကိလေသာမြို့ ဖြစ်ပေါ်ရ၏။ နေရာအိမ်မရှိသော ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှု မရှိသော ဤနိဗ္ဗာန်ကို မြတ်စွာ ဘုရားသည် စင်စစ်မြင်တော်မူပါပေ၏”ဟုဤစကားကို မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူအပ်၏။

တဖန်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် “ဓမ္မလျော်ဖွယ်ရှိကုန်သော ကျောင်းတို့ကို ဆောက်လုပ် (လှူဒါန်း)ရာ၏။ ဤကျောင်း၌ များသော အကြားအမြင်ရှိကုန်သော ရဟန်းတို့ကို နေစေ ရာ၏”ဟု ဟောတော်မူပြန်၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန မြတ်စွာဘုရားသည် “ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံခြင်းကြောင့် ဘေးဖြစ်ရ၏။ နေရာအိမ်ကြောင့် ကိလေသာမြို့ ဖြစ်ပေါ်ရ၏။ နေရာအိမ် မရှိသော ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှုမရှိသော ဤနိဗ္ဗာန်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် မြင်တော်မူပါပေ၏”ဟု အကယ်၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်သည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ “ဓမ္မလျော်ဖွယ်ရှိကုန်သော ကျောင်းတို့ကို ဆောက်လုပ် (လှူဒါန်း)ရာ၏။ ဤကျောင်း၌ များသော အကြားအမြင် ရှိကုန်သော ရဟန်းတို့ကို နေစေရာ၏”ဟူသော ထိုစကားသည် မှားရာ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဓမ္မလျော်ဖွယ်ရှိကုန်သောကျောင်းတို့ကို ဆောက်လုပ် (လှူဒါန်း)ရာ၏။ ဤကျောင်း၌ များသော အကြားအမြင် ရှိကုန်သော ရဟန်းတို့ကို နေစေရာ၏”ဟု အကယ်၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ “ပေါင်းသင်းဆက်ဆံခြင်းကြောင့် ဘေးဖြစ်ရ၏။ နေရာ အိမ်ကြောင့် ကိလေသာမြို့ ဖြစ်ပေါ်ရ၏။ နေရာအိမ်မရှိသော ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှု မရှိသော ဤနိဗ္ဗာန်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် မြင်တော်မူပါပေ၏”ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသော ထိုစကားသည်လည်း မှားရာပါ၏။ အစွန်းနှစ်ဘက်ထွက်သော ဤပြဿနာသည်လည်း အရှင် ဘုရားထံသို့ အစဉ်ရောက်ပါ၏။ အရှင်ဘုရားသည် ထိုပြဿနာကို ဖြေရှင်းတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် “ပေါင်းသင်းဆက်ဆံခြင်းကြောင့် ဘေးဖြစ်ရ၏။ နေရာ အိမ်ကြောင့် ကိလေသာမြို့ ဖြစ်ပေါ်ရ၏။ နေရာအိမ်မရှိသော ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှုမရှိသော ဤနိဗ္ဗာန်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် မြင်တော်မူပါပေ၏” ဟူသော ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။ ဓမ္မလျော်ဖွယ်ရှိကုန်သော ကျောင်းတို့ကို ဆောက်လုပ် (လှူဒါန်း) ရာ၏။ ဤကျောင်း၌ များသော အကြားအမြင် ရှိကုန်သော ရဟန်းတို့ကို နေစေရာ၏” ဟူ၍လည်း မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် “ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံခြင်းကြောင့် ဘေးဖြစ်ရ၏။ နေရာအိမ်ကြောင့် ကိလေသာမြို့ ဖြစ်ပေါ်ရ၏။ နေရာအိမ် မရှိသော ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှု မရှိသော ဤနိဗ္ဗာန်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် မြင်တော်မူပါပေ၏” ဟူသော အကြင်စကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူ၏။ ထိုစကားသည် သဘောမှန်စကား

တည်း၊ အကြွင်း မရှိသော စကားတည်း၊ အကျန်မရှိသော စကားတည်း၊ မုချစကားတည်း၊ ရဟန်းတို့အား လျှောက်ပတ်သော စကားတည်း၊ ရဟန်းတို့အား သင့်တင့်သောစကားတည်း၊ ရဟန်းတို့အား ထိုက်တန်သော စကားတည်း၊ ရဟန်းတို့၏ ကျက်စားရာတည်း၊ ရဟန်းတို့၏ အကျင့်တည်း၊ ရဟန်းတို့၏ ကျင့်ဝတ်တည်း၊ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် တော၌ ကျက်စားသော သမင်သည် တော၌ လှည့်လည်လျက် နေရာမရှိသည်ဖြစ်၍ အိမ်မရှိသည်ဖြစ်၍ အလိုအတိုင်းနေရ၏၊ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ရဟန်းသည် “ပေါင်းသင်းဆက်ဆံ မှုကြောင့် ဘေးဖြစ်ရ၏၊ နေရာ အိမ်ကြောင့် ကိလေသာမြို့ ဖြစ်ပေါ်ရ၏၊ နေရာအိမ် မရှိသော ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှု မရှိသော ဤနိဗ္ဗာန်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် မြင်တော်မူပါပေ၏”ဟု ကြံအပ်ကြံသင့်၏။

မင်းမြတ် ထို့ပြင် “နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်ရှိကုန်သော ကျောင်းတို့ကို ဆောက်လုပ် (လှူဒါန်း) ရ၏၊ ဤကျောင်း၌ များသော အကြားအမြင်ရှိသော ရဟန်းတို့ကို နေစေရ၏” ဟူသော ထိုစကားကိုမူကား အကျိုးထူးနှစ်ပါးတို့ကို ကောင်းစွာ မြင်တော်မူသည်ဖြစ်၍ မြတ်စွာ ဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏၊ အကျိုးထူးနှစ်ပါးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း-ကျောင်းအလှူ မည်သည်ကို အလုံးစုံသော ဘုရားရှင်တို့သည် ချီးမွမ်းတော်မူအပ်၏၊ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်၏၊ ထောမနာတော်မူအပ်၏၊ ချီးကျူးတော်မူအပ်၏၊ ထိုဒါယကာတို့သည် ထိုကျောင်းအလှူကို ပေးလှူရသောကြောင့် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း အိုခြင်း၊ သေခြင်းမှ လွတ်ကုန်လတ္တံ့၊ ဤသည်ကား ကျောင်းအလှူ၌ ရှေးဦးစွာသော အကျိုးအာနိသင်တည်း။

နောက်တမျိုးသော်ကား-ကျောင်းရှိလတ်သော် ဘိက္ခုနီမတို့သည် ရဟန်းတို့နေရာဟု အမှတ် သင်္ကေတ ထင်ရှားကြကုန်လတ္တံ့၊ ဖူးမြင်လိုသော သူတို့အား ဖူးမြင်ရလွယ်သည် ဖြစ်လတ္တံ့၊ ကျောင်းမရှိသော် ဖူးမြင်ရန် ခက်ခဲကုန်လတ္တံ့၊ ဤသည်ကား ကျောင်းအလှူ၌ နှစ်ခုမြောက်ဖြစ် သော အကျိုးအာနိသင်တည်း၊ ဤနှစ်ပါးသော အကျိုးထူးတို့ကို ကောင်းစွာ မြင်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် “နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်ရှိကုန်သော ကျောင်းတို့ကို ဆောက်လုပ်(လှူဒါန်း) ရ၏၊ ဤကျောင်း၌ များသော အကြားအမြင်ရှိသော ရဟန်းတို့ကို နေစေရ၏”ဟု ဟောတော် မူအပ်၏။ ထိုကျောင်း၌ မြတ်စွာဘုရားသားတော်သည် ငြိကပ်တပ်မက်မှုကို မပြုသင့်ဟု(မိန့်တော် မူ၏။) အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏၊ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ဆိုတော်မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ရှေးဦးစွာသော သန္တဝပဉ္စာ ပြီး၏။

၂-ဥဒရသံယတပဉ္စာ

(ဝမ်း အစာအိမ်၌ စောင့်စည်းမှု ပြဿနာ)

၂။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန-

“ဆွမ်းအကျင့်၌ မမေ့မလျော့ရာ၊ ဝမ်း၌ အစားမကြီး စောင့်စည်းသည် ဖြစ်ရ၏”ဟု ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။

တဖန်လည်း “ဥဒါယီ ငါသည်ကား တရံတခါ ဤသပိတ်အနားရေးနှင့်ညီမျှသော ဆွမ်းကိုလည်း ဘုဉ်းပေး၏၊ ထို့ထက်လွန်စွာလည်း ဘုဉ်းပေး၏”ဟု မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူပြန်ပါ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ဆွမ်းခံအကျင့်၌ မမေ့မလျော့ရာ၊ ဝမ်း၌အစားမကြီး စောင့်စည်းသည် ဖြစ်ရာ၏”ဟု အကယ်၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသည်ဖြစ်ပါအံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ ဥဒါယီ “ငါသည်ကား တရံတခါ ဤသပိတ်အနားရေးနှင့် ညီမျှသော ဆွမ်းကိုလည်း ဘုဉ်းပေး၏၊ ထို့ထက်လွန်စွာလည်း ဘုဉ်းပေး၏”ဟူသော ထိုစကားသည် မှားရာ၏။ ဥဒါယီ“ငါသည်ကား တရံတခါ ဤသပိတ်အနားရေးနှင့်ညီမျှသော ဆွမ်းကိုလည်းဘုဉ်းပေး၏၊ ထို့ထက်လွန်စွာလည်း ဘုဉ်းပေး၏”ဟု အကယ်၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသည် ဖြစ်ပါအံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ “ဆွမ်းခံအကျင့်၌ မမေ့မလျော့ရာ၊ ဝမ်း၌ အစားမကြီး စောင့်စည်းသည် ဖြစ်ရာ၏”ဟူသော ထိုစကားသည်လည်း မှားရာပါ၏။ အစွန်းနှစ်ဘက်ထွက်သော ဤပြဿနာသည်လည်း အရှင်ဘုရားထံသို့ အစဉ်ရောက်ပါ၏။ အရှင်ဘုရားသည် ထိုပြဿနာကို ဖြေရှင်းတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ်“ဆွမ်းခံအကျင့်၌ မမေ့မလျော့ရာ၊ ဝမ်း၌ အစားမကြီး စောင့်စည်းသည်ဖြစ်ရာ၏”ဟူသော ဤစကားကိုလည်း မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။ ဥဒါယီ“ ငါသည်ကား တရံတခါ ဤသပိတ်အနားရေးနှင့် ညီမျှသော ဆွမ်းကိုလည်း ဘုဉ်းပေး၏၊ ထို့ထက်လွန်စွာလည်း ဘုဉ်းပေး၏”ဟုလည်းဟောတော်မူအပ်၏။ မင်းမြတ်“ဆွမ်းခံအကျင့်၌ မမေ့မလျော့ရာ၊ ဝမ်း၌ အစားမကြီး စောင့်စည်းသည် ဖြစ်ရာ၏”ဟု အကြင်စကားကို မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူအပ်၏။ ထိုစကားသည် သဘောမှန်စကားတည်း၊ အကြွင်းမရှိသော စကားတည်း၊ အကျန်မရှိသော စကားတည်း၊ ပရိယာယ်မဟုတ် မချုပ်ဆိုသောစကားတည်း၊ ဟုတ်သောစကားတည်း၊ မှန်သော စကားတည်း၊ မဖောက်မပြန် သဘောမှန်သော စကားတည်း၊ မချွတ်ယွင်းသော စကားတည်း၊ သီလစသော ဂုဏ်ကိုရှာမှီးသူတို့၏ စကားတည်း၊ မုန့်ငါးပါးတို့ထက် မြတ်သော ဘုရားမြတ်၏ စကားတည်း၊ ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော မြတ်စွာဘုရားတို့၏ စကားတည်း၊ ရဟန္တာတို့၏စကားတည်း၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏စကားတည်း၊ မာရ်ငါးပါးကို အောင်တော်မူသော ဘုရားရှင်တို့၏စကားတည်း၊ အလုံးစုံသော တရားကိုသိတော်မူသော သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားတို့၏ စကားတည်း၊ ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ လာခြင်းကောင်းတော်မူသော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော ဘုရားရှင်တို့၏ စကားတော်တည်း။

မင်းမြတ် ဝမ်း၌ မစောင့်မစည်း အစားကြီးသောသူသည် သူ၏အသက်ကိုလည်း သတ်၏၊ သူမပေးသော ဥစ္စာကိုလည်း ခိုးယူ၏၊ သူတပါးသားမယားကိုလည်း လွန်ကျူးသွားလာ၏၊ မမှန်ချွတ်ယွင်းသော စကားကိုလည်း ပြောဆို၏၊ သေအရက်ကိုလည်း သောက်၏၊ အမိကိုလည်း အသက်မှချ၏၊ အဖကိုလည်း အသက်မှချ၏၊ ရဟန္တာကိုလည်း အသက်မှချ၏၊ သံဃာကိုလည်း သင်းခွဲ၏၊ ပြစ်မှားသောစိတ်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားအား သွေး(စိမ်းတည်ခြင်း)ကိုလည်း ဖြစ်စေ၏။ မင်းမြတ် ဒေဝဒတ်သည် ဝမ်း၌ မစောင့်စည်းသည် ဖြစ်၍ သံဃာကို သင်းခွဲသောကြောင့် တကမ္ဘာပတ်လုံးတည်ရသော မကောင်းမှုကံကို အားထုတ်သည် မဟုတ်လော၊ မင်းမြတ် ဤသို့ သဘောရှိကုန်သော အခြားများစွာသော အကြောင်းတို့ကို မြင်တော်မူ၍ ဆွမ်းခံအကျင့်၌ မမေ့မလျော့ရာ၊ ဝမ်း၌ အစားမကြီး စောင့်စည်းသည် ဖြစ်ရာ၏”ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။

မင်းမြတ် ဝမ်း၌ စောင့်စည်းသောသူသည် ထိုထွင်း၍ သိထိုက်သော သစ္စာလေးပါးတရားကို ထိုးထွင်း၍ သိ၏။ လေးပါးကုန်သော မဂ် ဖိုလ်တို့ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏။ ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါး သမာပတ်ရှစ်ပါး အဘိညဉ်ခြောက်ပါးတို့၌ ပွားထုံသည့်အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ အလုံးစုံသော ရဟန်းတရားကိုလည်း ပြည့်စေ၏။ မင်းမြတ် ကျေးသားငယ်သည် ဝမ်း၌ စောင့်စည်းသည်ဖြစ်၍ တာဝတိံသာနတ်ပြည်တိုင်အောင် တုန်လှုပ်စေလျက် နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်းကို အလုပ် အကျွေးအဖြစ်သို့ ရောက်စေနိုင်သည် မဟုတ်လော။ မင်းမြတ် ဤသို့ သဘောရှိကုန်သော အခြား များစွာသော အကြောင်းတို့ကို မြင်တော်မူ၍ “ဆွမ်းခံအကျင့်၌ မမေ့မလျော့ရာ၊ အစားမကြီး ဝမ်း၌ စောင့်စည်းသည် ဖြစ်ရာ၏”ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။

မင်းမြတ် “ဥဒါယိ ငါသည်ကား တရံတခါ ဤသပိတ်အနားရေးနှင့် ညီမျှသော ဆွမ်းကိုလည်း ဘုဉ်းပေး၏။ ထို့ထက်လွန်စွာလည်း ဘုဉ်းပေးတော်မူ၏”ဟု အကြင်စကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။ ထိုစကားကို ပြုပြီးသောကိစ္စရှိတော်မူသော ပြီးပြီးသော ပြုဖွယ်ရှိတော် မူသော အကျိုးပြီးတော်မူပြီးသော သိတင်းသုံးမှု ပြီးဆုံးတော်မူပြီးသော နိဝရဏ ကင်းတော် မူပြီးသော အလုံးစုံသောတရားကို သိတော်မူပြီးသော ဆရာမရှိ ကိုယ်တိုင်သိတော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် မိမိကိုယ်တော်ကို ထောက်နှိုင်း၍ ဟောတော်မူအပ်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား ပျိုအန်သော အနာရောဂါ မပြတ်သော အမြဲမပြတ် ရောဂါ စွဲကပ်နေသော သူနာအား သင့်လျော်လျောက်ပတ်သော အစာအာဟာရ၌ ပြုကျင့်ဖွယ်ကို အလို ရှိအပ်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကိလေသာရှိသော သစ္စာလေးပါးကို မသိမမြင်သေးသော သူအား ဝမ်း၌ အစားမကြီး စောင့်စည်းခြင်းကို ပြုအပ်၏။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် အရောင် ရှိသော အမျိုးမှန်သော အမျိုးစစ်၍ စင်ကြယ်သော ပတ္တမြားရတနာကို သုတ်ခြင်း ပွတ်တိုက်ခြင်း စင်ကြယ်စေခြင်းဖြင့် ပြုလုပ်ဖွယ်မရှိ၊ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဘုရားအရာ၌ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်တော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရားအား ပြုလုပ်ဖွယ် ပြုသင့်ပြုရာတို့ကို ပြုလုပ်ခြင်းတို့၌ အနှောက်အယှက် အပိတ်အပင် မဖြစ်ပေဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှ ပါပေ၏။ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ ဆိုတော်မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

နှစ်ခုမြောက် ဥဒရသံယတပဉ္စာ ပြီး၏။

၃-ဗုဒ္ဓအပ္ပါဗာပေဉ္စာ

(မြတ်စွာဘုရားနှင့် အနာကင်းသူ ပြဿနာ)

၃။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ရဟန်းတို့ ငါသည် မကောင်းမှုမှ အပပြုပြီးသော အရိယာ သူတော်ကောင်းတို့ တောင်းခြင်း၌ အားထုတ်သော အခါခပ်သိမ်း ဖြန့်ထားသော လက်ရှိသော အဆုံးစွန်သော ကိုယ်ကိုဆောင်သော အတုမရှိမူ၍ ရောဂါကိုနုတ်ပယ်နိုင်သော ဆေးဆရာဖြစ်၏” ဟု ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်ပါ၏။ တဖန်လည်း “ရဟန်းတို့ ငါ၏တပည့် ‘သာဝက’ ဖြစ်ကုန်သော အနာကင်းကုန်သော ရဟန်းတို့တွင် ဤဗာကုလသည် အမြတ်ဆုံး တည်း”ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူပြန်ပါ၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်၌လည်း အကြိမ် များစွာ အနာဖြစ်ခြင်းသည် ထင်ခဲ့ပါ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန မြတ်စွာဘုရားသည် အကယ်၍

အတုမရှိသည်ဖြစ်ပါအံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ “ရဟန်းတို့ ငါ၏တပည့် ဖြစ်ကုန်သော။ပ။ဤဗာကုလသည် အမြတ်ဆုံးတည်း”ဟူသော ထိုစကားသည် မှားရားပါ၏၊ ဗာကုလမထေရ်သည် အနာကင်းသော ရဟန်းတို့တွင် အမြတ်ဆုံးဖြစ်ပါမူ “ရဟန်းတို့ ငါသည်။ပ။ ရောဂါကို နုတ်ပယ်နိုင်သော ဆေးဆရာ ဖြစ်၏”ဟူသော ထိုစကားသည်လည်း မှားရာပါ၏၊ အစွန်းနှစ်ဘက်တွက်သော ဤပြဿနာ သည်လည်း အရှင်ဘုရားထံသို့ အစဉ်ရောက်ပါ၏၊ အရှင်ဘုရားသည် ထိုပြဿနာကို ဖြေရှင်း တော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် “ရဟန်းတို့ ငါသည်။ပ။ ရောဂါကို နုတ်ပယ်နိုင်သော ဆေးဆရာဖြစ်၏” ဟူသော ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူအပ်၏၊ ရဟန်းတို့ ငါ၏တပည့် ‘သာဝက’ ဖြစ်ကုန်သော။ပ။ ဤဗာကုလသည် အမြတ်ဆုံးတည်း”ဟူသည့် ဟောတော်မူအပ်၏၊ ဇင်ဇစ်သော်ကား ထိုစကား ကိုလည်း အပပြု အပ် ပယ်အပ်ကုန်သော တရားတို့၏လည်းကောင်း ရောက်ကြောင်း တရားတို့၏ လည်းကောင်း လက်ရောက်ရပြီးသော တရားတို့၏လည်းကောင်း ပရိယတ်တရားတို့၏လည်း ကောင်း မိမိ၌ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ရည်ရွယ်ချင့်နှိုင်းတော်မူ၍ တောတော်မူအပ်၏။

မင်းမြတ် ရပ်ခြင်း စင်္ကြံသွားခြင်းသာ ရှိကြကုန်သော မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့် ‘သာဝက’ တို့ သည် ရှိကြကုန်၏၊ ထိုတပည့် ‘သာဝက’ တို့သည် ရပ်ခြင်း စင်္ကြံသွားခြင်းဖြင့် နေ့ညဉ့်ကို လွန်စေ ကုန်၏၊ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည်ကား ရပ်တော်မူခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း စင်္ကြံသွားတော် မူခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ထိုင်တော်မူခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း လျောင်းတော်မူခြင်းဖြင့်လည်း ကောင်း နေ့ညဉ့်ကို လွန်စေတော်မူ၏၊ မင်းမြတ် အကြင်ရဟန်းတို့သည် ရပ်ခြင်း စင်္ကြံ သွားခြင်းသာ ရှိကုန်၏၊ ထိုရဟန်းတို့သည် ထိုဣရိယာပုထ် အစိတ်အပိုင်းဖြင့် လွန်ကဲကုန်၏၊

မင်းမြတ် ကောသနိကဓုတင်ကို ဆောက်တည်ကုန်သော မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့် ‘သာဝက’ တို့ သည် ရှိကုန်၏၊ ထိုရဟန်းတို့သည် အသက်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်သော်လည်း နှစ်ထပ် သော ဘောဇဉ်ကို မသုံးဆောင်ကုန်၊ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည်ကား နှစ်ထပ်လည်းကောင်း သုံးထပ်တိုင်လည်းကောင်း ဘောဇဉ်ကို ဘုန်းပေးသုံးဆောင်တော်မူ၏၊ မင်းမြတ် အကြင်ရဟန်း တို့သည် ကောသနိကဓုတင်ဆောက်တည်ကုန်၏၊ ထိုရဟန်းတို့သည် ထိုဓုတင်အစိတ်အပိုင်းဖြင့် လွန် ကဲကုန်၏၊ မင်းမြတ် များပြားကုန်သော ထို(ဓုတင်)အကြောင်းတို့ကို ထိုထိုရဟန်းတို့၏ ထိုထိုလွန် ကဲသောဂုဏ်ကိုရည်၍ ဆိုအပ်ကုန်၏၊ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် သီလအားဖြင့်လည်းကောင်း သမာဓိအားဖြင့်လည်းကောင်း ပညာအားဖြင့်လည်းကောင်း အရဟတ္တဖိုလ်အားဖြင့်လည်းကောင်း အရဟတ္တဖိုလ်ကို ဆင်ခြင်သော ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏ်အားဖြင့်လည်းကောင်း အားတော်ဆယ်ပါး တို့ဖြင့်လည်းကောင်း ဝေသာရဇ္ဇဉာဏ်လေးပါးတို့ဖြင့်လည်းကောင်း တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော ဘုရား ဂုဏ် ကျေးဇူးတရားတို့ဖြင့်လည်းကောင်း အသာဓာရဏဉာဏ် ခြောက်ပါးတို့ဖြင့်လည်းကောင်း အတုမရှိပေ၊ အလုံးစုံသော ဘုရားအရာ၌လည်း အတုမရှိပေ၊ ထိုသို့သောအရာကို ရည်ရွယ်၍ “ငါသည်။ပ။ ရောဂါကို နုတ်ပယ်နိုင်သော ဆေးဆရာဖြစ်၏”ဟု ဟောတော်မူ၏။

မင်းမြတ် ဤလောက၌ လူတို့တွင် တယောက်သောသူသည် အမျိုးဇာတ်နှင့်ပြည့်စုံ၏၊ တယောက်သောသူသည် ဥစ္စာရှိ၏၊ တယောက်သောသူသည် ပညာရှိ၏၊ တယောက်သောသူသည် လက်မှုအတတ်ရှိ၏၊ တယောက်သောသူသည် ရဲစွမ်းသတ္တိရှိ၏၊ တယောက်သောသူသည် မြော်မြင် တတ်၏၊ ထိုအလုံးစုံသော သူတို့ကိုလည်း လွမ်းမိုးလွန်ကဲ၍ မင်းသည်သာလျှင် ထိုသူတို့ထက်မြတ်၏၊

မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့ထက် မြတ်၏ ကြီး၏ ထူး၏။

အရှင်ဗာကုလသည် အနာကင်း၏။ ထိုသို့အနာကင်းခြင်းသည် ဆုတောင်း၏ဒုစွမ်းဖြင့် ဖြစ်၏။ မင်းမြတ် အကြောင်းကား ထိုအရှင်ဗာကုလမထေရ်သည် အနောမဒဿိ မြတ်စွာဘုရားအား လေနာဖြစ်စဉ်အခါ၌လည်းကောင်း၊ ဝိပဿိမြတ်စွာဘုရားအားလည်းကောင်း၊ ခြောက်သန်း ရှစ်သိန်းသော ရဟန်းတို့အားလည်းကောင်း မြက်ပွင့်နံ့ကြောင့် ရောဂါဖြစ်သော အခါ၌လည်းကောင်း မိမိသည် ရသေ့ဖြစ်၍ အထူးထူးသော ဆေးတို့ဖြင့် ထိုအနာရောဂါကို ပယ်ဖျောက်ခဲ့သောကြောင့် အနာရောဂါ ကင်းသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ ရဟန်းတို့ ငါ၏ တပည့်‘သာဝက’ ဖြစ်ကုန်သော ။ပ။ ဤဗာကုလသည် အမြတ်ဆုံးတည်း”ဟုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားအား အနာရောဂါဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ မဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ ဓုတင်အကျင့်ကို ကျင့်သော်လည်းကောင်း၊ မကျင့်သော်လည်းကောင်း၊ မြတ်စွာဘုရားနှင့်တူသော တဦးတယောက်သော သတ္တဝါမရှိပေ။ မင်းမြတ် နတ်ထက်နတ် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် သံယုတ္တနိကာယ်ဟု မြတ်သော တံဆိပ်အမှတ်ရှိသော ပါဠိတော်၌-

“ရဟန်းတို့ အခြေမရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော အခြေနှစ်ချောင်းရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော အခြေလေးချောင်းရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော အခြေများစွာရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော ရုပ်ရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော နာမ်ရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော သညာရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော သညာမရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော သညာရှိသည်လည်းမဟုတ် သညာမရှိသည်လည်း မဟုတ်ကုန်သော အကြင်မျှလောက်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုသတ္တဝါတို့ထက် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို အမြတ်ဆုံး”ဟု ဆိုအပ်၏ ဟု ထိုစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား နာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ ဆိုတော်မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

သုံးခုမြောက် ဗုဒ္ဓအပ္ပါဗာပေဉ္စာ ပြီး၏။

၄-မဂ္ဂုပ္ပါဒနပဉ္စာ

(မဂ်ကိုဖြစ်စေပုံပြသနာ)

၄။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် မဖြစ်ပေါ်သေးသော မဂ်လမ်းစဉ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်၏”ဟု ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။ ဇမနိလည်း “ရဟန်းတို့ ရှေး၌ ပွင့်တော်မူကုန်ပြီးသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ကြွသွားတော်မူမြဲ ခရီးဟောင်း ဖြစ်သော ရှေးမဂ်လမ်းစဉ်ကို ငါမြင်ပြီ”ဟု ဟောတော်မူပြန်ပါ၏။ အရှင်ဘုရား နာဂသေန မြတ်စွာဘုရားသည် မဖြစ်ပေါ်သေးသော မဂ်လမ်းစဉ်ကို အကယ်၍ ဖြစ်ပေါ်စေတော်မူနိုင်သည် ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ “ရဟန်းတို့ ရှေး၌ ပွင့်တော်မူကုန်ပြီးသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ကြွသွားတော်မူမြဲ ခရီးဟောင်းဖြစ်သော ရှေးမဂ်လမ်းစဉ်ကို ငါမြင်ပြီ”ဟူသော ထိုစကားသည်

မှားရာပါ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် “ရဟန်းတို့ ရှေး၌ ပွင့်တော်မူကုန်ပြီးသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ကြွသွားတော်မူမြဲ ခရီးဟောင်းဖြစ်သော ရှေးမင်္ဂလမ်းစဉ်ကို ငါမြင်ပြီ” ဟု အကယ်၍ ဟောတော်မူအပ်သည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ “ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် မဖြစ်ပေါ်သေးသော မင်္ဂလမ်းစဉ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်၏” ဟူသော ထိုစကားသည်လည်း မှားရာပါ၏။ အစွန်းနှစ်ဘက်ထွက်သော ဤပြဿနာသည်လည်း အရှင်ဘုရားထံသို့ အစဉ်ရောက်ပါ၏။ အရှင်ဘုရားသည် ထိုပြဿနာကို ဖြေရှင်းတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် “ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသောမြတ်စွာဘုရားသည် မဖြစ်ပေါ်သေးသော မင်္ဂလမ်းစဉ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်၏” ဟူသော ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။ “ရဟန်းတို့ ရှေး၌ ပွင့်တော်မူကုန်ပြီးသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ကြွသွားတော်မူမြဲ ခရီးဟောင်းဖြစ်သော ရှေးမင်္ဂလမ်းစဉ်ကို ငါမြင်ပြီ” ဟုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။ ထိုစကားနှစ်ရပ်လုံးပင် သဘောဖြောင့်မှန်သော စကားချည်းတည်း။ မင်းမြတ် ရှေး၌ ပွင့်တော်မူကုန်ပြီးသော မြတ်စွာဘုရားတို့ ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူသဖြင့် ဆုံးမတတ်သော ဆရာမရှိလတ်သော် မင်္ဂလမ်းစဉ်သည် ကွယ်ပျောက်လေပြီး မြတ်စွာဘုရားသည် ပျက်စီးလေပြီး ပြတ်စဲလေပြီး တိမ်မြုပ်လေပြီး ပိတ်ကွယ်လေပြီး ဖုံးလွှမ်းလေပြီး အသွားအလာပြတ်လေပြီးသော ထိုမင်္ဂလမ်းစဉ်ကို ပညာမျက်စိဖြင့် ကောင်းစွာ မြင်တော်မူသည်ဖြစ်၍ ရှေး၌ ပွင့်တော်မူကုန်ပြီးသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ကြွသွားတော်မူမြဲကို မြင်တော်မူပြီ။ ထိုအကြောင်းကြောင့် “ရဟန်းတို့ ရှေးပွင့်တော်မူကုန်ပြီးသော မြတ်စွာဘုရားတို့ ကြွသွားတော်မူမြဲ ခရီးဟောင်းဖြစ်သော ရှေးမင်္ဂလမ်းစဉ်ကို ငါမြင်ပြီ” ဟု ဟောတော်မူ၏။

မင်းမြတ် ရှေး၌ ပွင့်တော်မူကုန်ပြီးသော မြတ်စွာဘုရားတို့ ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူသဖြင့် ဆုံးမတတ်သော ဆရာမရှိလတ်သော် ပျက်စီးလေပြီး ပြတ်စဲလေပြီး တိမ်မြုပ်လေပြီး ပိတ်ကွယ်လေပြီး ဖုံးလွှမ်းလေပြီး အသွားအလာ ပြတ်လေပြီးသော မင်္ဂလမ်းစဉ်ကို ယခုအခါ၌ အကြင်အကြောင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ကြွသွားခြင်းကို ပြုတော်မူ၏။ ထိုအကြောင်းကြောင့် “ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ငါဘုရားသည် မဖြစ်ပေါ်သေးသော မင်္ဂလမ်းစဉ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်၏” ဟု ဟောတော်မူ၏။

မင်းမြတ် ဤလောက၌ စကြဝတေးမင်း ကွယ်လွန်သဖြင့် ပတ္တမြားရတနာသည် တောင်ထွတ်ကြား၌ ဖုံးလွှမ်းကွယ်ပျောက်နေ၏။ အခြားသော စကြဝတေးမင်း၏ ကောင်းစွာကျင့်ခြင်းဖြင့် ဆိုက်ရောက်လာပြန်၏။ မင်းမြတ် ထိုပတ္တမြားရတနာသည် နောက်စကြဝတေးမင်းအား အသစ်ဖြစ်ပေါ်လာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မဟုတ်ပါ။ ပြကတေ့ရှိပြီးသားဖြစ်သော ထိုပတ္တမြားရတနာကို နောက်စကြဝတေးမင်းသည် ဖြစ်စေအပ်ပါ၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ပြကတေ့ရှိပြီးဖြစ်၍ ရှေး၌ ဘုရားရှင်တို့ လေ့ကျက်အပ်သော အေးမြသော ဆုံးမတတ်သော ဆရာမရှိသောကြောင့် ပျက်စီးလေပြီး ပြတ်စဲလေပြီး တိမ်မြုပ်လေပြီး ပိတ်ကွယ်လေပြီး ဖုံးလွှမ်းလေပြီး အသွားအလာပြတ်လေပြီးသော မင်္ဂလမ်းစဉ်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် ပညာမျက်စိဖြင့် ကောင်းစွာမြင်တော်မူသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်စေတော်မူ၏။ ကြွသွားတော်မူခြင်းကို ပြုတော်မူ၏။ ထိုအကြောင်းကြောင့် “ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (သစ္စာလေးပါး

တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် မဖြစ်ပေါ်သေးသော မဂ်လမ်းစဉ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်၏”ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား ထင်ရှားရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော သားကို (ယောနိ) မဂ်ဖြင့် မွေးဖွားတတ်သောကြောင့် အမိကို “ဖြစ်စေတတ်သူ”ဟု ဆိုအပ်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူ သာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် ပျက်စီးလေပြီး ပြတ်စဲလေပြီး တိမ်မြုပ်လေပြီး ပိတ်ကွယ်လေပြီး ဖုံးလွှမ်းလေပြီး အသွားအလာ ပြတ်လေပြီးသော ထင်ရှားရှိပြီးသာလျှင်ဖြစ်သော မဂ်လမ်းစဉ်ကို ပညာမျက်စိဖြင့် ကောင်းစွာမြင်တော်မူသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်၏။ ကြွသွားခြင်းကို ပြုတော်မူ၏။ ထိုအကြောင်းကြောင့် ‘ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် မဖြစ်ပေါ်သေးသော မဂ်လမ်းစဉ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်၏’ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား တစုံတယောက်သော ယောက်ျားသည် ပျောက်သော ပစ္စည်းဘဏ္ဍာ တစုံတခုကို ပြန်၍ တွေ့မြင်၏။ “ထို့ကြောင့် ထိုယောက်ျားသည် ထိုပစ္စည်းဘဏ္ဍာကို ဖြစ်စေ၏”ဟု လူအပေါင်းက ခေါ်ဝေါ်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် ပျက်စီးလေပြီး ပြတ်စဲလေပြီး တိမ်မြုပ်လေပြီး ပိတ်ကွယ်လေပြီး ဖုံးလွှမ်းလေပြီး အသွားအလာ ပြတ်လေပြီးသော ထင်ရှားရှိပြီးသာလျှင်ဖြစ်သော မဂ်လမ်းစဉ်ကို ပညာမျက်စိဖြင့် ကောင်းစွာ မြင်တော်မူသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ပေါ်စေ၏။ ကြွသွားခြင်းကို ပြုတော်မူ၏။ ‘ထိုအကြောင်းကြောင့် “ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် မဖြစ်ပေါ်သေးသော မဂ်လမ်းစဉ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်၏”ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား တစုံတယောက်သော ယောက်ျားသည် တောကို သုတ်သင်ရှင်းလင်း၍ မြေရာကို တီထွင်၏။ ထိုနေရာကို “ထိုယောက်ျား၏မြေ”ဟု လူအပေါင်းက ခေါ်ဝေါ်၏။ စင်စစ်သော်ကား ဤမြေကို ထိုယောက်ျားသည် ဖြစ်စေအပ်သည်မဟုတ်။ ထိုမြေကို အကြောင်းပြု၍ မြေရှင်သာ မည်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် ပျက်စီးလေပြီး ပြတ်စဲလေပြီး တိမ်မြုပ်လေပြီး ပိတ်ကွယ်လေပြီး ဖုံးလွှမ်းလေပြီး အသွားအလာ ပြတ်လေပြီးသော ထင်ရှားရှိပြီးသာလျှင်ဖြစ်သော မဂ်လမ်းစဉ်ကို ပညာမျက်စိဖြင့် ကောင်းစွာ မြင်တော်မူသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ပေါ်စေ၏။ ကြွသွားခြင်းကို ပြုတော်မူ၏။ ထိုအကြောင်းကြောင့် “ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ‘မဖြစ်ပေါ်သေးသော မဂ်လမ်းစဉ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်၏’ဟု ဟောတော်မူ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ ဆိုတော်မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

လေးခုမြောက် မဂ္ဂုပ္ပါဒနပဉ္စာ ပြီး၏။

၅-ဗုဒ္ဓအဝိဟေဋ္ဌကပဉ္စာ

(မြတ်စွာဘုရား သတ္တဝါတို့ကို မညှဉ်းဆဲပုံ ပြဿနာ)

၅။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ‘ငါသည် ရှေးရှေးဘဝ လူဖြစ်စဉ်က သတ္တဝါတို့အား မညှဉ်းဆဲခြင်း သဘောရှိသည် ဖြစ်ခဲ့ပြီးဟု ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။ တဖန်လည်း

“လောမသကဿပမည်သော ရသေ့ဖြစ်စဉ်က အရာမက များစွာကုန်သော သတ္တဝါတို့ကို သတ်၍ ဝါဇပေယျအမည်ရှိသော ယဇ်ကြီးကို ပူဇော်ခဲ့ပြီ”ဟု ဟောတော်မူပြန်ပါ၏။ အရှင်ဘုရား နာဂဒေသန “ငါသည် ရှေးရှေးဘဝ လူဖြစ်စဉ်က သတ္တဝါတို့အား မညှဉ်းဆဲခြင်းသဘောရှိသည်ဖြစ်ခဲ့ ပြီ”ဟု အကယ်၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်သည်ဖြစ်ပါအံ့ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ “လောမသကဿပ မည်သော ရသေ့သည် အရာမကများစွာကုန်သော သတ္တဝါတို့ကို သတ်၍ ဝါဇပေယျယဇ်ကြီးကို ပူဇော်အပ်ပြီ”ဟူသော စကားသည် မှားရာပါ၏။ လောမသကဿပရသေ့သည် အရာမကများစွာ ကုန်သော သတ္တဝါတို့ကို သတ်၍ ဝါဇပေယျအမည်ရှိသော ယဇ်ကြီးကို အကယ်၍ ပူဇော် အပ်သည်ဖြစ်ပါအံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ “ငါသည် ရှေးရှေးဘဝ လူဖြစ်စဉ်က သတ္တဝါတို့အား မညှဉ်းဆဲခြင်း သဘောရှိသည်ဖြစ်ခဲ့၏”ဟူသော ထိုစကားသည်လည်း မှားရာပါ၏။ အစွန်းနှစ်ဘက်ထွက်သော ဤပြဿနာသည်ပည်း အရှင်ဘုရားထံသို့ အစဉ်ရောက်ပါ၏။ အရှင်ဘုရားသည် ထိုပြဿနာကို ဖြေရှင်းတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် “ငါသည် ရှေးရှေးဘဝ လူဖြစ်စဉ်က သတ္တဝါတို့အား မညှဉ်းဆဲခြင်း သဘောရှိသည် ဖြစ်ခဲ့၏”ဟု ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။ “လောမသကဿပမည်သော ရသေ့ သည် အရာမက များစွာကုန်သော သတ္တဝါတို့ကို သတ်၍ ဝါဇပေယျယဇ်ကြီးကို ပူဇော်အပ်ပြီ၊ စင်စစ်အားဖြင့် ထိုယဇ်ပူဇော်ခြင်းကိုလည်း ရာဂ၊ အစွမ်းကြောင့် မိန်းမောသည်ဖြစ်၍ ပူဇော် အပ်၏။ (သေစေလိုသော)စေတနာရှိသည်ဖြစ်လျက် ပူဇော်အပ်သည်ကား မဟုတ်”ဟု (မိန့်တော် မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂဒေသန ဤရှစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သူတပါးအသက်ကို သတ်တတ် ကုန်၏။ အဘယ်ရှစ်ယောက်တို့နည်းဟူမူ - တပ်မက်သောသူသည် တပ်မက်မှု ‘ရာဂ’၏ အစွမ်းဖြင့် သတ္တဝါတို့၏အသက်ကို သတ်၏။ အမျက်ထွက်သောသူသည် အမျက် ‘ဒေါသ’၏ အစွမ်းဖြင့် သတ္တဝါတို့၏အသက်ကို သတ်၏။ တွေ့ဝေမိုက်မဲသောသူသည် တွေ့ဝေမိုက်မဲမှု ‘မောဟ’၏ အစွမ်း ဖြင့် သတ္တဝါတို့၏အသက်ကို သတ်၏။ မာန်ထောင်တက်ကြွသူသည် ‘မာန်’၏အစွမ်းဖြင့် သတ္တဝါတို့၏ အသက်ကို သတ်၏။ လောဘရမ္မက်ကြီးသူသည် ‘လောဘ’၏အစွမ်းဖြင့် သတ္တဝါတို့၏အသက်ကို သတ်၏။ ဆင်းရဲမွဲတေသူသည် အသက်မွေးခြင်းအကျိုးငှါ သတ္တဝါတို့၏အသက်ကို သတ်၏။ မိုက်သောသူသည် ရွှင်မြူးလိုသည်၏ အစွမ်းဖြင့် သတ္တဝါတို့၏အသက်ကို သတ်၏။ မင်းသည် ခုနီးမ (နှိမ်နင်း)လိုသည်၏ အစွမ်းဖြင့် သတ္တဝါတို့၏အသက်ကို သတ်၏။ အရှင်ဘုရားနာဂဒေသန ဤရှစ် ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သတ္တဝါတို့၏အသက်ကို သတ်တတ်ကုန်၏။ အရှင်ဘုရားနာဂဒေသန ဘုရားလောင်းသည် အသက်သတ်သူတို့၏ အလေ့ပြုကတေ့ သဘောအတိုင်းသာ ပြုသည်မဟုတ် ပါလော့ဟု(လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဘုရားလောင်းသည် အသက်သတ်သူတို့ အလေ့ ပြုကတေ့ သဘောအတိုင်းသာ ပြုအပ်သည်မဟုတ်။ မင်းမြတ် ဘုရားလောင်းသည် ပကတိသော အဖြစ် အားဖြင့် ယဇ်ကြီးပူဇော်ခြင်းငှါ အကယ်၍ ညွတ်ခဲ့အံ့၊ ဤသို့ ညွတ်ပါမူ—

“ငါ မုဒ္ဒရာအနံ့နှင့်တကွသော သနုဒ္ဓရာတည်းဟူသော နားတောင်းရှိသော မြွေကြီးကို ကဲ့ရဲ့ခြင်းနှင့် တကွဖြစ်သောကြောင့် ငါ အလိုမရှိပေ၊ သေယုအမတ် ဤသို့ ငါ့အလို မရှိသော သဘောကို သိမှတ်လော့”ဟူသော ဤဂါထာကို မဆိုရာ။

မင်းမြတ် ဘုရားလောင်းသည် ဤသို့ဆိုလေ့ရှိပါလျက် စန္ဒဝတီမင်းသမီးကို မြင်သည်နှင့် တပြိုင်နက် မိန်းမောတွေဝေ ဖြစ်ရလေ၏။ ပျံလွင့်သော စိတ်ရှိသူ တပ်မက်မောသူဖြစ်၍ သညာ ချွတ်ယွင်းသကဲ့သို့ ဖြစ်ကာ နောက်နောက်ကျကျ ချောက်ချားတုန်လှုပ်လေ၏။ ပျံလွင့်တုန်လှုပ် ရှုပ်ရှက်နောက်ကျသော ထိုစိတ်ဖြင့် များလှစွာသော သားကောင်အပေါင်းကို သတ်၍ လည်ချောင်းသွေးကို စုပေါင်းရသော ဝါဇပေယျမည်သော ယဇ်ကြီးကို ပူဇော်လတ်သတည်း။

မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် သူရူးသည် ပျံလွင့်သောစိတ် ရှိသည်ဖြစ်၍ တောက်လောင်နေသော မီးကိုသော်လည်း နင်း၏။ အမျက်ထွက်သော မြွေကိုသော်လည်း ကိုင်၏။ အမုန်ယစ်သော ဆင်ပြောင်ကြီးသို့သော်လည်း ချဉ်းကပ်၏။ ကမ်းမမြင်ရသော အမုဒ္ဒရာသို့သော်လည်း ပြေးဆင်း၏။ တံစီးတိုင်းကိုလည်းကောင်း၊ အညစ်အကြေးစီးဆင်းရာ ညွှန်အိုင်ကိုလည်းကောင်း နင်းနယ်၏။ ဆူးငိုက်ထားရာကိုလည်း တက်နင်း၏။ ကမ်းပါးပြတ်၌သော်လည်း ခုန်ချ၏။ မစင်ကိုသော်လည်း စား၏။ အချည်းနှီးအဝတ်မဝတ်ဘဲလည်း လမ်းမ၌ လှည့်လည်သွားလာ၏။ အခြားများပြားသော မပြုအပ်သည်ကိုသော်လည်း ပြု၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဘုရားလောင်းသည် စန္ဒဝတီ မင်းသမီးကို မြင်သည်နှင့်တပြိုင်နက် မိန်းမောတွေဝေ ဖြစ်ရလေ၏။ ပျံလွင့်သော စိတ်ရှိသူ တပ်မက်မောသူ ဖြစ်၍ သညာချွတ်ယွင်းသကဲ့သို့ ဖြစ်ကာ နောက်နောက်ကျကျ ချောက်ချား တုန်လှုပ်လေ၏။ ပျံလွင့်တုန်လှုပ် ရှုပ်ရှက်နောက်ကျသော ထိုစိတ်ဖြင့် များလှစွာသော သားကောင် အပေါင်းကို သတ်၍ လည်ချောင်းသွေးကို စုပေါင်းရသော ဝါဇပေယျမည်သော ယဇ်ကြီးကို ပူဇော်လတ်သတည်း။

မင်းမြတ် ပျံလွင့်သောစိတ်ဖြင့် ပြုအပ်သော မကောင်းမှုသည် မျက်မှောက်ဘဝ၌လည်း ကြီးလေးသော အပြစ်မဖြစ်၊ တမလွန်ဘဝ၌ အကျိုးအားဖြင့်လည်း ထို့အတူ ကြီးလေးသော အပြစ်မဖြစ်။ မင်းမြတ် ဤလောက၌ တစုံတယောက်သော သူရူးသည် အပြစ်သို့ ရောက်ငြားအံ့။ သင်မင်းမြတ်တို့သည် ထိုသူရူးအား အဘယ်ဒဏ်ကို ဆောင်စေသနည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင် ဘုရား အရူးအား ဒဏ်ပေးခြင်းသည် အဘယ်မှာ ဖြစ်ပါလတ္တံ့နည်း။ အကျွန်ုပ်တို့သည် ထိုသူရူးကို ပုတ်ခတ်စေ၍ နှင်ထုတ်စေပါကုန်အံ့။ ဤရိုက်နှက် ပုတ်ခတ်ခြင်းသည်သာလျှင် ထိုသူရူးအား ထိုက်သင့်သော အပြစ်ဒဏ်ပါတည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် သူရူး၏ လွန်ကျူးသော အပြစ်ကြောင့် ဒဏ်ပေးခြင်းသော်လည်း မဖြစ်၊ ထို့ကြောင့် သူရူးသည် တစုံတခု ပြုသော်လည်း အပြစ်မဖြစ် ကုစားကောင်း၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် လောမသကဿပအမည်ရှိသော ရသေ့သည် စန္ဒဝတီမင်းသမီးကို မြင်သည်နှင့် တပြိုင်နက် မိန်းမောတွေဝေ ဖြစ်ရလေ၏။ ပျံလွင့်သော စိတ်ရှိသူ တပ်မက်မောသူဖြစ်၍ သညာချွတ်ယွင်းသကဲ့သို့ ဖြစ်ကာ နောက်နောက်ကျကျ ချောက်ချား တုန်လှုပ်လေ၏။ ပျံလွင့်တုန်လှုပ် ရှုပ်ရှက်နောက်ကျသော ထိုစိတ်ဖြင့် များစွာသော သားကောင်အပေါင်းကို သတ်၍ လည်ချောင်းသွေးကို စုပေါင်းရသော ဝါဇပေယျ အမည်ရှိသော ယဇ်ကြီးကို ပူဇော်လေ၏။ အကြင်အခါ၌ကား သဘောမှန်သော (ပကတိ စိတ်ရှိ၍) တဖန် သတိရ၏။ ထိုအခါ၌ တဖန်လျှင် ရဟန်းပြု၍ အဘိညာဉ်ငါးပါးတို့ကို ဖြစ်စေလျက် ဗြဟ္မာ့ဘုံသို့ လားရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ဆိုတော်မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ငါးခုမြောက် ဗုဒ္ဓအဝိဟေဌကပဉ္စာ ပြီး၏။

၆. ဆဒ္ဒန္တဇောတိပါလာရဗ္ဗပညာ

(ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းနှင့် ဇောတိပါလလုလင်တို့၏ အပြုအမူ ပြဿနာ)

၆။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းသည်-

“ဤ (လေးနှင့်ပစ်) သူကို သတ်ပေအံ့ဟု ဆွဲထုတ် သုံးသပ်လတ်သော် ပစ္စေကဗုဒ္ဓ၊ ဘုရားရှင်တို့၏ တံခွန် (အောင်လံ) ဖြစ်သော မုဆိုးဝတ်ထားသော သင်္ကန်းကို မြင်ရလေ၏။ (မြင်သောကြောင့်) မြားဒဏ် ဒုက္ခဖြင့် တွေ့ကြုံရသော ဆင်မင်းအား ဘုရားရှင်တို့၏ တံခွန် (အောင်လံ) ဖြစ်သော သင်္ကန်းသည်ကား ကောင်းမြတ်သည် ဖြစ်၍ မသတ်အပ်သော သဘောရှိပေ၏ဟု အမှတ်သညာ ထင်စွာဖြစ်၏”ဟူသော ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။

တ.ဖန်လည်း “ဇောတိပါလလုလင်ဖြစ်စဉ်က ပူဇော်အထူးကိုခံတော်မူထိုက်သော (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ကဿပမြတ်စွာဘုရားကို ဦးပြည်း (ခေါင်းတုံး) ဟူသော ခေါ်ဝေါ်ခြင်း ရှင်ယောင် (ရဟန်းယုတ်) ဟူသော ခေါ်ဝေါ်ခြင်းဖြင့် ယုတ်မာကုန်သော ကြမ်းတမ်းကုန်သော စကားတို့ဖြင့် ဆဲရေးခဲ့၏။ ရေရွတ်ခဲ့၏”ဟု ဟောတော်မူပြန်ပါ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဘုရားလောင်း (ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်း) သည် တိရစ္ဆာန်ဖြစ်လျက် ဖန်ရည်စွန်းသော အဝတ် (သင်္ကန်း) ကို အကယ်၍ ပူဇော်သည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်မူ “ဇောတိပါလလုလင်သည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ကဿပမြတ်စွာဘုရားကို ဦးပြည်း (ခေါင်းတုံး) ဟူသော ခေါ်ဝေါ်ခြင်း ရှင်ယောင် (ရဟန်းယုတ်) ဟူသော ခေါ်ဝေါ်ခြင်းဖြင့် ယုတ်မာကုန်သော ကြမ်းတမ်းကုန်သော စကားတို့ဖြင့် ဆဲရေးခဲ့၏။ ရေရွတ်ခဲ့၏”ဟူသော စကားသည် မှားရာပါ၏။ “ဇောတိပါလလုလင်သည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ကဿပမြတ်စွာဘုရားကို ဦးပြည်း (ခေါင်းတုံး) ဟူသော ခေါ်ဝေါ်ခြင်း ရှင်ယောင် (ရဟန်းယုတ်) ဟူသော ခေါ်ဝေါ်ခြင်းဖြင့် ယုတ်မာကုန်သော ကြမ်းတမ်းကုန်သော စကားတို့ဖြင့် အကယ်၍ ဆဲရေးရေရွတ်ခဲ့သည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ “ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းသည် ဖန်ရည်စွန်းသော အဝတ် (သင်္ကန်း) ကို ပူဇော်အပ်၏”ဟူသော ထိုစကားသည်လည်း မှားရာပါ၏။ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်သော ရုန့်ရင်းကြမ်းကြုတ်ခါးပေသော ဝေဒနာကို ခံစားရသော ဘုရားလောင်းသည် မုဆိုးဝတ်သော ဖန်ရည်စွန်းသော အဝတ် (သင်္ကန်း) ကို အကယ်၍ ပူဇော်အပ်သည်ဖြစ်အံ့၊ လူဖြစ်၍ဖြစ်သော ဇောတိပါလလုလင်သည် ရင့်ကျက်ပြီးသော ဗောဓိဉာဏ်ဖြင့် ရင့်ကျက်ပြီး ဉာဏ်ရှိသူဖြစ်ပါလျက် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော အားဆယ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော လောက၏ အကြီးအမှူးဖြစ်တော်မူသော အလွန်ကျော်စော ထင်ရှားသော ပြောင်ပြောင်တောက်သော ကိုယ်တော်ရောင် ရှိတော်မူသော အလွန်မြတ်တော်မူသော မှန်မြတ်သော နှစ်သက်စွမ်း ကာသိတိုင်းဖြစ် သင်္ကန်းကို ဝတ်ရုံတော်မူသော ကဿပမြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ရပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် မပူဇော်ဘဲ ရှိပါသနည်း၊ အစွန်းနှစ်ဘက်ထွက်သော ဤပြဿနာသည်လည်း အရှင်ဘုရားထံသို့ အစဉ်ရောက်ပါ၏။ အရှင်ဘုရားသည် ထိုပြဿနာကို ဖြေရှင်းတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် ဆဒ္ဓန်ဆင်မင်းသည်“ဤ (လေးနှင့်ပစ်) သူကို သတ်ပေအံ့ဟု။ပ။ မသတ်အပ်သော သဘောရှိ၏ဟု အမှတ်သညာထင်စွာဖြစ်၏”ဟူသော ဤစကားတော်ကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော် မူအပ်၏။ ထို့ပြင် ဇောတိပါလလုလင်သည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ကဿပမြတ်စွာဘုရားကို ဦးပြည်း(ခေါင်းတုံး) ဟူသောခေါ်ဝေါ်ခြင်း ရှင်ယောင် (ရဟန်းယုတ်) ဟူသော ခေါ်ဝေါ်ခြင်းဖြင့် ယုတ်မာကုန်သော ကြမ်းကြုတ်ကုန်သော စကားတို့ဖြင့် ဆဲရေးခဲ့၏။ ရေရွတ်ခဲ့၏။ ထိုဆဲရေး ရေရွတ်ခြင်း သည်ကား ဇာတ်၏အစွမ်း အမျိုး၏အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်၏။ မင်းမြတ် ဇောတိပါလလုလင်သည် ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’မရှိသော မကြည်ညိုသော ပုဏ္ဏားမျိုး၌ ဖြစ်၏။ ထိုဇောတိပါလလုလင်၏ အမိ အဖတို့သည်လည်းကောင်း ညီမ အစ်မ အစ်ကိုတို့သည်လည်းကောင်း ကျွန်မိန်းမ ကျွန်ယောက်ျား အစေအပါး အခြံအရံဖြစ်သော လူတို့သည်လည်းကောင်း ဗြဟ္မာလျှင် ကိုးစားရာနတ် ရှိကုန်၏။ ဗြဟ္မာကိုသာ အလေးပြုကုန်၏။ ထိုအမျိုးတို့သည်“ပုဏ္ဏားတို့သည်သာ လွန်မြတ်ကုန်၏။ မွန်မြတ် ကုန်၏”ဟု စွဲယူကုန်၍ ပုဏ္ဏားမှကြွင်းသောရဟန်းတို့ကို ကဲ့ရဲ့ကုန်၏။ စက်ဆုပ်ကုန်၏။ ထိုအမျိုး အစေအပါးတို့၏ ထိုကဲ့ရဲ့စကားကို ကြားရ၍ ဇောတိပါလလုလင်ကို သဒ္ဓိကာရအိုးထိန်းသည် သည် မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ခြင်းငှါ ခေါ်အပ်သည်ရှိသော်“ဦးပြည်း (ခေါင်းတုံး) ဖြစ်သော ထိုရဟန်းယုတ်ကို ဖူးမြင်ခြင်းဖြင့် အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း”ဟု ပြောဆို၏။

မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် အမြိုက်သုခဘုတ်သည် အဆိပ်နှင့်ရောရွက်ခြင်းသို့ ရောက်လတ် သော် ခါးသော အရသာ ဖြစ်လာ၏။ ဥပမာ တနည်းသော်ကား ရေအေးသည် မီးနှင့်နီးကပ်လတ် သော် ပူ၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဇောတိပါလလုလင်သည် ကြည်ညိုမှု ‘သဒ္ဓါ’ မရှိသော မကြည်ညိုသောပုဏ္ဏားမျိုး၌ဖြစ်၏။ ထိုဇောတိပါလလုလင်သည် ပုဏ္ဏားမျိုး၏အစွမ်းဖြင့် မိုက်ကန်း သည်ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ဆဲရေး ရေရွတ်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် အရောင်နှင့်တကွဖြစ်သော ပြောင်ပြောင်တောက်သော မီးပုံကြီး သည် ရေသို့ကပ်ရောက်လတ်သော် အရောင်တန်ခိုးကင်းငြိမ်းသည် ဖြစ်၏။ အေးမြ၍ မှည့်သော ကြောင်ပန်းသီးနှင့် တူစွာ မည်းနက်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် “ဇောတိပါလလုလင်သည် ဘုန်းရှိ၏။ ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ ရှိ၏။ ဉာဏ်ပြန့်ပြောသော အရောင်ရှိ၏။ ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ မရှိသော မကြည်ညိုသော ပုဏ္ဏားမျိုး၌ ဖြစ်၏။ ထိုဇောတိပါလလုလင်သည် အမျိုး၏အစွမ်းဖြင့် မိုက်ကန်းသည်ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ဆဲရေး၏။ ရေရွတ်၏။ ထိုမှနောက်၌ကား ဆည်းကပ်မိသော် ဘုရားဂုဏ်တော်ကိုသိလေ၍ အစေခံကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ ရဟန်းပြု၍ အဘိညာဉ်တို့ကိုလည်းကောင်း သမာပတ်တို့ကိုလည်းကောင်း ဖြစ်စေ၍ ဗြဟ္မာပြည်သို့ လားရောက် ရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏။) ။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ခြောက်ခုမြောက် ဆဒ္ဓန္တဇောတိပါလာရဗ္ဗပဉ္စာ ပြီး၏။

၇-သဒ္ဓိကာရပဉ္စာ

(သဒ္ဓိကာရအိုးထိန်းသည် ‘အိမ်’ ပြဿနာ)

၇။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “သဒ္ဓိကာရအိုးထိန်းသည်၏ အိမ်တခုလုံးသည် မိုးသုံးလပတ်လုံး ကောင်းကင်လျှင် အမိုးရှိသည်ဖြစ်၍ တည်၏။ မိုးရေမစွတ်”ဟု ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား

ဟောတော်မူအပ်ပါ၏။ တဖန်လည်း “ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏ကျောင်းတော်သည် မိုးရေစုတ်၏” ဟု ဟောတော်မူပြန်ပါ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤမျှလောက် များပြားသော ကုသိုလ်မြစ်ရင်း ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ကျောင်းတော်သည် အဘယ်ကြောင့် မိုးရေစုတ်ရပါသနည်း။ မြတ်စွာဘုရား၏ ထိုကဲ့သို့သော တန်ခိုး အာနုဘော်မည်သည်ကို အလိုရှိအပ်သည် မဟုတ်ပါလော၊ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဗဒ္ဓိကာရအိုးထိန်းသည်၏ အိမ်သည် မိုးရေမစိုစွတ်ဘဲ ကောင်းကင်လျှင် အမိုးရှိသည် အကယ်၍ဖြစ်ခဲ့ပါအံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ “မြတ်စွာဘုရား၏ ကျောင်းတော်သည် မိုးရေစုတ်၏” ဟူသော ထိုစကားသည် မှားရာပါ၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ကျောင်းတော်သည် အကယ်၍ မိုးရေမစိုစွတ်သည် ဖြစ်ပါအံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ “ဗဒ္ဓိကာရအိုးထိန်းသည်၏ အိမ်သည် မိုးရေမစိုစွတ်ဘဲ ကောင်းကင်လျှင် အမိုးရှိ၏” ဟူသော ထိုစကားသည်လည်း မှားရာပါ၏။ အစွန်းနှစ်ဘက်ထွက်သော ဤပြဿနာသည်လည်း အရှင်ဘုရားထံသို့ အစဉ်ရောက်ပါ၏။ အရှင်ဘုရားသည် ထိုပြဿနာကို ဖြေရှင်းတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် “ဗဒ္ဓိကာရအိုးထိန်းသည်၏ အိမ်တခုလုံးသည် မိုးသုံးလပတ်လုံး ကောင်းကင်လျှင် အမိုးရှိသည်ဖြစ်၍ ဟည်၏။ မိုးရေမစိုစွတ်” ဟု ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။ “ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏ ကျောင်းတော်သည် မိုးရေစိုစွတ်၏” ဟူ၍လည်း ဟောတော်မူအပ်၏။ မင်းမြတ် ဗဒ္ဓိကာရအိုးထိန်းသည်သည် သီလရှိ၏။ ကောင်းသော သဘောရှိ၏။ များပြားသော ကုသိုလ်အရင်းမူလ ရှိ၏။ မျက်မမြင်ဖြစ်ကုန်သော အိုမင်းကုန်သော အမိ အဖတို့ကို လုပ်ကျွေး၏။ ထိုဗဒ္ဓိကာရ၏ မျက်ကွယ်၌ မပန်ကြားဘဲသာလျှင် ထိုအိုးထိန်းသည်၏ အိမ်၌ (မိုးထားသော) မြက်သက်ငယ်ကိုဆောင်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ကျောင်းတော်ကို မိုးကုန်၏။ ထိုဗဒ္ဓိကာရအိုးထိန်းသည် သည် ထိုမြက်သက်ငယ်ကို ဆောင်ခြင်းကြောင့် မတုန်လှုပ် မရွေ့ရှားဘဲ ကောင်းစွာတည်တံ့သော ပြန့်ပြောသော အတုမရှိသော နှစ်သိပ်မှု ‘ပီတိ’ကို ရ၏။ “လောက၌ ထွတ်မြတ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ငါ့အပေါ်၌ အလွန်အလွန် အကျွမ်းဝင်သည်ဖြစ်၍ ငါ့အား အရတော်လေစွ တကား” ဟု အတုမဲ့ ဝမ်းမြောက်မှုကိုလည်း ဖြစ်စေပြီ။ ထို့ကြောင့် ထိုအိုးထိန်းသည်အား မျက်မှောက်၌ ခံစားရသော (အိမ်မိုးရေမစိုစွတ်ခြင်း) အကျိုးဖြစ်ရလေ၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရား သည် ထိုမျှလောက် ကျောင်းတော် မိုးရေစုတ်၍ ဖောက်ပြန်ကာမျှဖြင့် တုန်လှုပ်တော်မမူ။

မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် မြင်းမိုရ်တောင်မင်းသည် အသိန်းမကများစွာသော လေတိုက်ခတ် ခြင်းကြောင့် မတုန်လှုပ် မရွေ့ရှား။ များသောရေ၏တည်ရာဖြစ်သော မြတ်သည်ထက် မြတ်သော သမုဒ္ဒရာသည် သန်းပေါင်းများစွာ မဟာဂင်္ဂါမြစ်ပေါင်း အသိန်းတို့ဖြင့်လည်း မပြည့်နိုင် ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ မရောက်နိုင်။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုမျှလောက် ကျောင်းတော်မိုးရေစုတ်၍ ဖောက်ပြန်ကာမျှဖြင့် တုန်လှုပ်တော်မမူ။

မင်းမြတ် စင်စစ်သော်ကား မြတ်စွာဘုရား၏ ကျောင်းတော်ကို မိုးရေစုတ်ခြင်းသည် များစွာ သော လူအပေါင်းအား အစဉ်စောင့်ရှောက်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ မင်းမြတ် အကျိုးထူး နှစ်ပါးတို့ကို ကောင်းစွာ မြင်တော်မူသည်ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားဘို့သည် ကိုယ်တိုင်ဖန်ဆင်းသော ပစ္စည်းကိုမမှီဝဲ ကုန် “ဤမြတ်စွာဘုရားသည် မြတ်သောအလှူကို ခံတော်မူထိုက်၏” ဟု မြတ်စွာဘုရားအား နတ်လူ တို့ သည် ပစ္စည်းကိုပေးလှူကုန်၍ အလုံးစုံသော မကောင်းသော လားရောက်ရာ ‘ဒုဂ္ဂတိ’မှလွတ်ကုန် လတ္တံ့ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ တန်ခိုးပြာဠိဟာကိုပြု၍ အသက်မွေးခြင်းကိုရှာမှီးကုန်၏ဟု “သူတပံးတို့ မစွပ်စွဲစေကုန်ရာသတည်း” ဟူ၍လည်းကောင်း ဤအကျိုးနှစ်ပါးတို့ကို ကောင်းစွာ မြင်တော်မူကုန်

သော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ကိုယ်တော်တိုင် ဖန်ဆင်းတော်မူသော ပစ္စည်းကို မှီဝဲတော် မမူကုန်၊ မင်းမြတ် သိကြားမင်းသည်မူလည်း ထိုကျောင်းတော်ကို မိုးရေမစွတ်အောင် အကယ်၍ ပြုငြားအံ့၊ ဗြဟ္မာသည်မူလည်း မိုးရေမစွတ်အောင် အကယ်၍ ပြုငြားအံ့၊ ကိုယ်တော်တိုင်မူလည်း မိုးရေမစွတ် အောင် အကယ်၍ ပြုငြားအံ့၊ ထိုသို့ မိုးရေမစွတ်အောင် ပြုခြင်းသည်ပင် ပြောဆိုဖွယ်ရှိသည် အပြစ်ရှိသည် နှိမ်နင်းဖွယ်ရှိသည် ဖြစ်ရာ၏။ အကြောင်းသော်ကား ဤသိကြားဗြဟ္မာတို့သည် ထင်ရှားစွာပြု၍ လူအပေါင်းကို တွေဝေစေကုန်၏။ အတိုင်းထက်အလွန်ကို ပြုကုန်၏။ ဤသို့သော အကြောင်းကြောင့် ထိုမိုးရေမစွတ်အောင် ပြုခြင်းသည် ပြောဖွယ်ရှိသည် ဖြစ်ရာ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုအကြောင်းကို ကြဉ်ရှောင်အပ်၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် ပစ္စည်းလေးပါးတည်း ဟူသော ဝတ္ထုကို တောင်းတော်မမူကုန်၊ ထိုပစ္စည်းလေးပါးတည်းဟူသော ဝတ္ထုကို မတောင်းခြင်း ကြောင့် မစွပ်စွဲ မကြံစည်အပ်ကုန်ဟု (ဖြေတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား နာဂသေန ကောင်းလှပါပေ၏။ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ ဆိုတော်မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

နှစ်ခုမြောက် သဒ္ဓိကာရပဉ္စာ ပြီး၏။

ဂ-ဗြာဟ္မဏရာဇဝါဒပဉ္စာ

(မြတ်စွာဘုရား၏ ဗြာဟ္မဏ, ရာဇဟူသော စကား ပြဿနာ)

ဂ။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ရဟန်းတို့ ငါသည် တောင်းစားခြင်းနှင့်ယှဉ်သော ဗြာဟ္မဏ ဖြစ်၏”ဟု ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူအပ်၏။ တဖန်လည်း “သေလပုဏ္ဏား ငါသည် ရာဇာဖြစ်၏”ဟု ဟောတော်မူပြန်ပါ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ရဟန်းတို့ ငါသည် တောင်းစား ခြင်းနှင့်ယှဉ်သော ဗြာဟ္မဏဖြစ်၏”ဟု အကယ်၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်သည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ ဖြစ်ပါမူ “သေလပုဏ္ဏား ငါသည် ရာဇာဖြစ်၏”ဟူသော စကားသည် မှားရာပါ၏။ သေလပုဏ္ဏား ငါသည် ရာဇာဖြစ်၏ဟု အကယ်၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ ‘ရဟန်း တို့ ငါသည် တောင်းစားခြင်းနှင့်ယှဉ်သော ဗြာဟ္မဏဖြစ်၏’ဟူသော ထိုစကားသည်လည်း မှားရာ ပါ၏။ ရာဇာမျိုးသော်လည်း ဖြစ်ရာ၏။ ဗြာဟ္မဏမျိုးသော်လည်း ဖြစ်ရာ၏။ တခုသောဘဝ၌ နှစ်ပါးသောအမျိုးတို့မည်သည် မရှိကုန်၊ အစွန်းနှစ်ဘက်ထွက်သော ဤပြဿနာသည်လည်း အရှင်ဘုရားထံသို့ အစဉ်ရောက်ပါ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ထိုပြဿနာကို ဖြေရှင်းတော်မူပါလော့ ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် “ရဟန်းတို့ ငါသည် တောင်းစားခြင်းနှင့် ယှဉ်သော ဗြာဟ္မဏဖြစ်၏”ဟု ဤစကား ကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။ တဖန်လည်း “သေလပုဏ္ဏား ငါသည် ရာဇာဖြစ်၏”ဟု ဟောတော်မူပြန်၏။ အကြင်အကြောင်းဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ဗြာဟ္မဏလည်းဖြစ်၏။ ရာဇာ လည်းဖြစ်၏။ ရာဇာဗြာဟ္မဏနှစ်မျိုးဖြစ်ရာ၌ အကြောင်းရှိ၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန အကြင်အကြောင်းဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ဗြာဟ္မဏလည်းဖြစ်၏။ ရာဇာလည်းဖြစ်၏။ ထိုအကြောင်းကား အဘယ်ပါနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မြတ်စွာ ဘုရားသည် ယုတ်ညံ့ကုန်သော အကုသိုလ်တရားအားလုံးတို့ကို အပပြုအပ်ကုန်ပြီ၊ ပယ်အပ်ကုန်ပြီ၊

ကင်းကုန်ပြီ၊ အထူးသဖြင့် ကင်းကုန်ပြီ၊ ပြတ်ကုန်ပြီ၊ ကုန်ခန်းကုန်ပြီ၊ ပျက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်ပြီ၊ ငြိမ်းကုန်ပြီ၊ အေးမြကုန်ပြီ၊ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားကို “ဗြာဟ္မဏ” ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ဗြာဟ္မဏမည်သည်ကား ယုံမှားမှု မဆုံးဖြတ်နိုင်မှု နှစ်လုံးနှစ်ခုဖြစ်မှုကို လွန်မြောက်၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ယုံမှားမှုကို မဆုံးဖြတ်နိုင်မှုကို နှစ်လုံးနှစ်ခုဖြစ်မှုကို လွန်မြောက်တော်မူ၏။ ထိုအကြောင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရားကို “ဗြာဟ္မဏ” ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ဗြဟ္မဏမည်သည်ကား အလုံးစုံသော ဘဝကိုးပါး ဂတိငါးပါး ယောနိလေးပါးမှ လွတ်မြောက် ၏။ (ကိလေသာ) မှုအညစ်အကြေးသို့ ရောက်ခြင်းမှ လွတ်မြောက်၏။ အဖော်မရှိ၊ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း အလုံးစုံသော ဘဝကိုးပါး ဂတိငါးပါး ယောနိလေးပါးမှ လွတ်မြောက် တော်မူ၏။ ကိလေသာ မှုအညစ်အကြေးသို့ ရောက်ခြင်းမှ လွတ်မြောက်တော်မူ၏။ အဖော်ရှိတော် မူ၊ ထိုအကြောင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရားကို “ဗြာဟ္မဏ” ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ဗြာဟ္မဏမည်သည်ကား အလွန်အလွန် မြင့်မြတ်သော နတ်တို့၏ နေခြင်းမျိုး ‘ဒိဗ္ဗဝိဟာရ’ဖြင့် အနေများ၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း အလွန်အလွန် မြင့်မြတ်သော နတ်တို့၏ နေခြင်းမျိုး ‘ဒိဗ္ဗဝိဟာရ’ဖြင့် အနေများ၏။ ထိုအကြောင်းကြောင့်လည်း မြတ်စွာဘုရားကို “ဗြာဟ္မဏ” ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ဗြာဟ္မဏမည်သည်ကား ဗေဒင်ရွတ်ခြင်း ရွတ်ဆိုစေခြင်း အလှူခံခြင်း ဣန္ဒြေကို ဆုံးမခြင်း စောင့်စည်းခြင်း မြဲသောအကျင့်ရှိခြင်း ရှေးအဆုံးအမ အစဉ်အနွယ်ကို ဆောင်ခြင်းရှိ၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း တရားဟောခြင်း ဟောစေခြင်း အလှူခံခြင်း ဣန္ဒြေဆုံးမခြင်း စောင့်စည်းခြင်း မြဲသောအကျင့်ရှိခြင်း ရှေးဘုရားတို့၏ အလေ့အကျင့်ဖြစ်သော အဆုံးအမ အစဉ်အနွယ်ကို ဆောင်ခြင်းရှိတော်မူ၏။ ထိုအကြောင်းကြောင့်လည်း မြတ်စွာဘုရားကို “ဗြာဟ္မဏ” ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ဗြာဟ္မဏမည်သည်ကား ကြီးပွားသော ချမ်းသာစွာ နေခြင်းဟူသော ဈာန်ကို ရှုဆင်ခြင်လေ့ ရှိ၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ကြီးပွားသော ချမ်းသာစွာနေခြင်းဟူသော ဈာန်ကို ရှုလေ့ရှိတော်မူ၏။ ထိုအကြောင်းကြောင့်လည်း မြတ်စွာဘုရားကို “ဗြာဟ္မဏ” ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ဗြာဟ္မဏမည်သည်ကား အလုံးစုံသော ဘဝကြီးငယ် လားရောက်ရာ ‘ဂတိ’ တို့၌ ဘဝဇာတ်၌ ဖြစ်သော အစဉ်ဖြစ်သော စရိုက်အလေ့အကျင့်ကို သိတတ်၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း အလုံးစုံသော ဘဝကြီးငယ် လားရောက်ရာ ‘ဂတိ’ တို့၌ ဘဝဇာတ်၌ဖြစ်သော အစဉ်ဖြစ်သော စရိုက် အလေ့အကျင့်ကို သိတော်မူ၏။ ထိုအကြောင်းကြောင့်လည်း မြတ်စွာဘုရားကို “ဗြာဟ္မဏ” ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရား၏ ဗြာဟ္မဏဟူသော ဤအမည်တော်ကို မယ်တော်က မှည့်ခေါ်အပ် သည်မဟုတ်၊ ခမည်းတော်က မှည့်ခေါ်အပ်သည် မဟုတ်၊ ညီတော်က မှည့်ခေါ်အပ်သည်မဟုတ်၊ နှမတော် အမတော်က မှည့်ခေါ်အပ်သည်မဟုတ်၊ အဆွေခင်ပွန်း ချစ်ကျွမ်းဝင်သူတို့က မှည့်ခေါ် အပ်သည်မဟုတ်၊ ဆွေတော်မျိုးတော်တို့က မှည့်ခေါ်အပ်သည် မဟုတ်၊ သမဏဗြာဟ္မဏတို့က မှည့်ခေါ်အပ်သည်မဟုတ်၊ နတ်တို့က မှည့်ခေါ်အပ်သည်မဟုတ်၊ ဗြာဟ္မဏဟူသော အကြင်အမည် တော်သည် ရှိ၏။ ထိုအမည်တော်သည် ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူကုန်သော မြတ်စွာ ဘုရားတို့၏ အရဟတ္တမဂ်၏အဆုံး၌တည်သော ဗောဓိပင်ရင်း၌သာလျှင် မာရ်စစ်သည်ကို ဖျက်ဆီး၍

အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော ယုတ်ညံ့ကုန်သော အကုသိုလ်တရားတို့ကိုအပပြုပြီးလျှင် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ရတော်မူသည်နှင့်တပြိုင်နက် ရအပ်ကာမျှ ထင်ရှားစွာဖြစ်ကာမျှ မျက်မှောက် ပြုအပ်သော အမည်ပညတ်တော်တည်း။ ထိုအကြောင်းကြောင့်လည်း မြတ်စွာဘုရားကို “ဗြာဟ္မဏ”ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန အဘယ်အကြောင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရားကို “ရာဇာ”ဟူ၍ ဆိုအပ် ပါသနည်း။ မင်းမြတ် ရာဇာမည်သည်ကားအမှတ်မရှိ (တဦးတယောက်) သောသူသည် မင်းပြု၏ (ထိုမင်းသည်)လူအပေါင်းကို ဆုံးမ၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း တသောင်းသော လောကဓာတ်၌ တရားဖြင့် မင်းပြု၏။ နတ် မာဏိနတ် ဗြဟ္မာနှင့် တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏဗြာဟ္မဏမင်းများ လူများနှင့်တကွသော သတ္တလောကကို ဆုံးမတော်မူ၏။ ထိုအကြောင်း ကြောင့်လည်း မြတ်စွာဘုရားကို “ရာဇာ”ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

မင်းမြတ် ရာဇာမည်သည်ကား အလုံးစုံသော လူသူအပေါင်းတို့ကို လွှမ်းမိုး၍ ဆွေမျိုး အပေါင်းကို နှစ်သက်စေလျက် ရန်သူအပေါင်းကို စိုးရိမ်စေလျက် ကြီးကျယ်များပြားစွာသော အခြံအရံ အသရေကို ဆောင်နိုင်သော မြဲမြံခိုင်ခံ့သော အနှစ်အရိုးရှိသော တရာအောက် မယုတ်သော ခရိုင်အချက်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ဖြူဖြူ စင်စင် ညစ်ကြေးမတင်သော ထီးဖြူတော်ကို စိုက်ထူ၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း မှားယွင်းသော အကျင့်ရှိသော မာရ်စစ်သည်ကို စိုးရိမ်စေလျက် ကောင်းသော အကျင့်ရှိကုန်သော နတ်လူတို့ကို နှစ်သက်စေလျက် တသောင်းသော လောကဓာတ်၌ ကြီးကျယ်များပြားစွာသော အခြံအရံအသရေကိုဆောင်တော် မူနိုင်သော သည်းခံခြင်းတည်းဟူသော မြဲမြံခိုင်ခံ့သော အနှစ် အရိုးရှိသော ဉာဏ်တော်မြတ်တည်း ဟူသော အရာမကသော ခရိုင်အချက်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော အလွန်အလွန်မြတ်သော အရဟတ္တဖိုလ် တည်းဟူသော ညစ်ကြေးမတင် ဖြူစင်သော ထီးဖြူတော်ကို စိုက်ထူတော်မူ၏။ ထိုအကြောင်းကြောင့်လည်း မြတ်စွာဘုရားကို “ရာဇာ”ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ရာဇာမည်သည်ကား များစွာကုန်သော ဆည်းကပ်ရောက်လာကုန်သော လူတို့သည် ရှိခိုး ထိုက်၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း များစွာကုန်သော ဆည်းကပ် ရောက်လာကုန်သော နတ်လူတို့သည် အလွန် ရှိကျိုး ရှိခိုးထိုက်၏။ ထိုအကြောင်းကြောင့်လည်း မြတ်စွာဘုရားကို “ရာဇာ”ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ရာဇာမည်သည်ကား နှစ်သက် ကျေနပ်စေတတ်သူ တစုံတယောက်အား ကြည်ရှင်စေ၍ တောင့်တလိုလားသောဆုကို ပေးလျက် လိုအင်ဆန္ဒဖြင့် ရောင့်ရဲစေ၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရား သည်လည်း ကိုယ်ဖြင့်လည်းကောင်း နှုတ်ဖြင့်လည်းကောင်း စိတ်ဖြင့်လည်းကောင်း နှစ်သက် ကျေနပ်စေတတ်သူ တစုံတယောက်အား ကြည်ရှင်စေ၍ တောင့်တလိုလားသော အတုမရှိသော အလုံးစုံသော ဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်ဆုကို ပေးတော်မူလျက် အကြွင်းမဲ့ အလိုရှိ အပ်သော ဆုဖြင့်လည်း တင်းတိမ်ရောင့်ရဲစေ၏။ ထိုအကြောင်းကြောင့်လည်း မြတ်စွာဘုရားကို “ရာဇာ”ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ရာဇာမည်သည်ကား အာဏာကို လွန်ကျူးသောသူကို ရှုတ်ချ၏။ ပူလောင်စေ၏။ ဖျက်ဆီး၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်မြတ်၌လည်း အာဏာဒေသနာကို လွန်ကျူးသော အလဇ္ဇီပုဂ္ဂိုလ်ကို မျက်နှာမလှ အရှက်ရစေသော အဖြစ်ဖြင့် ဖိနှိပ်တော်မူ ရှုတ်ချတော်မူ

ကဲ့ရဲ့တော်မူလျက် နိပိစက်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်မြတ်မှ ကြွယ်ဝတော်မူ၏။
ထိုအကြောင်းကြောင့်လည်း မြတ်စွာဘုရားကို “ရာဇာ” ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ရာဇာမည်သည်ကား ရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော တရားစောင့်ကုန်သော မင်းတို့၏ အစဉ်အဆက်ကို ဆုံးမသဖြင့် တရားသည် မတရားသည်ကို လျော်စွာညွှန်ပြ၍ တရားဖြင့် မင်းပြုလျက် လူသူ အပေါင်းတို့ ချစ်ခင်အပ်သူ မြတ်နိုးအပ်သူ တောင့်တအပ်သူ ဖြစ်လျက် မင်းမျိုးအစဉ်အဆက်ကို ကရုဏာအစွမ်းဖြင့် ကြာမြင့်စွာ တည်စေ၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော မြတ်စွာဘုရားတို့၏ အစဉ်အဆက်ကို ဆုံးမသဖြင့် တရားသည် မတရားသည်ကို လျော်စွာ ညွှန်ပြတော်မူ၍ တရားဖြင့် လောကကို ဆုံးမတော်မူလျက် နတ်လူတို့ ချစ်ခင်အပ်သူ မြတ်နိုးအပ်သူ တောင့်တအပ်သူ ဖြစ်၍ သာသနာတော်ကို တရားဂုဏ်တော်အစွမ်းဖြင့် ကြာမြင့်စွာ တည်စေ၏။ ထိုအကြောင်းကြောင့်လည်း မြတ်စွာဘုရားကို “ရာဇာ” ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ မင်းမြတ် အကြင်အကြောင်းဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ဗြာဟ္မဏမည်သည်လည်း ဖြစ်ရာ၏။ ရာဇာမည်သည်လည်း ဖြစ်ရာ၏။ ဤသို့ အကြောင်းသည် များပြား၏။ အလွန်ပညာရှိသော ရဟန်းသည် တကမ္ဘာပတ်လုံးလည်း မပြည့်စုံခေနိုင်ရာ၊ အလွန်များစွာ ပြောဆိုခြင်းဖြင့် အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း၊ အကျဉ်းမျှကို လက်ခံအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂဓေန ကောင်းလှပါ၏။ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ ဆိုတော်မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ရှစ်ခုမြောက် ဗြာဟ္မဏရာဇဝါဒပဉ္စာ ပြီး၏။

၉-ဂါထာဘိဂီတဘောဇနကထာပဉ္စာ

(ဂါထာတို့ကို သီဆို၍ ရအပ်သောဘောဇဉ်ကို မသုံးဆောင် ဟူသော စကားဆိုင်ရာ ပြဿနာ)

၉။ အရှင်ဘုရားနာဂဓေန—

“ပုဏ္ဏား ငါ့အား ဂါထာတို့ကို သီဆို၍ ရအပ်သောဘောဇဉ်ကို စားခြင်းငှါ မထိုက်၊ ဤဘောဇဉ်ကို စားခြင်းသဘောသည် (စင်ကြယ်ခြင်းကို) ကောင်းစွာ ရှုမြင်ကုန်သော ဘုရားရှင်တို့၏ သဘောမဟုတ်၊ မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဂါထာသီဆို၍ ရအပ်သော ဘောဇဉ်ကို ပယ်တော်မူ ကုန်၏။ ပုဏ္ဏား အသက်မွေးမှု စင်ကြယ်ခြင်းသဘော ရှိလတ်သော် ဤတရားသဖြင့် ရှာမှီးခြင်းသည် ဘုရားရှင်တို့၏ အသက်မွေးခြင်းတည်း” ဟု ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်ပါ၏။

တဖန်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိသတ်အား တရားဟောပြောတော်မူသည်ရှိသော် အစဉ်အတိုင်း ကောင်းတော်ပြင်သော ရှေးဦးစွာ ပေးလှူခြင်းနှင့် ဖပ်သော စကား ‘ဒါနကထာ’ ကို ဟောတော်မူ၏။ နောက်မှ စောင့်ထိန်းခြင်းနှင့်စပ်သောစကား ‘သီလကထာ’ ကို ဟောတော်မူ၏။ လောကအားလုံးကို အစိုးရတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ဟောတော်မူသော တရားတော်ကို ကြားနာရ၍ နတ်လူတို့သည် ပြုပြင်စံမံလျက် အလှူကို ပေးလှူကုန်၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ တိုက်တွန်းအပ်သော ထိုအလှူကို ‘တပည့်သာဝက’ တို့သည် သုံးဆောင်ကုန်၏။ အရှင်ဘုရား နာဂဓေန “ပုဏ္ဏား ငါ့အား ဂါထာတို့ကို သီဆို၍ ရအပ်သော ဘောဇဉ်ကို စားခြင်းငှါ မထိုက်” ဟု အကယ်၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်သည် ဖြစ်ပါအံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ “ဒါန-

ကထာကို ရှေးဦးစွာ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူ၏”ဟူသော ထိုစကားသည် မှားရာပါ၏။ အကယ်၍ ဒါနကထာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူသည် ဖြစ်ပါအံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ “ပုဏ္ဏား ငါ့အား ဂါထာတို့ကို သီဆို၍ ရအပ်သောဘောဇဉ်တို့ကိုစားခြင်းငှါ မထိုက်”ဟူသော ထိုစကားသည်လည်း မှားရာပါ၏။ အကြောင်းအဘယ်နည်းဟူမူ-အရှင်ဘုရား အကြင်အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်သည် လူတို့အား ဆွမ်းဒါန၏ အကျိုးကို ဟော၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ တရားစကားကို ကြားနားရ၍ ကြည်ညိုသောစိတ်ရှိ ကုန်သော ထိုနတ်လူတို့သည် အဆက်ဆက် အလှူဒါနကိုပေးလှူကြကုန်၏။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထိုဒါနကို သုံးဆောင်ကုန်၏။ ထိုအလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဂါထာတို့ကို သီဆို၍ ရအပ်သော ဘောဇဉ်ကို သုံးဆောင်ပါကုန်၏။ အစွန်းနှစ်ဘက်ထွက်သော ဤပြဿနာသည်လည်း သိမ်မွေ့ပါ၏။ နက်နဲပါ၏။ အရှင်ဘုရားထံသို့ အစဉ်ရောက်ပါ၏။ အရှင်ဘုရားသည် ထိုပြဿနာကို ဖြေရှင်းတော် မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ်“ငါ့အား ဂါထာတို့ကို သီဆို၍ ရအပ်သော ဘောဇဉ်ကို စားခြင်းငှါ မထိုက်၊ ဤ ဘောဇဉ်ကို စားခြင်းသဘောသည် ဧင်ကြယ်ခြင်းကို ကောင်းစွာရှုမြင်ကုန်သော ဘုရားရှင်တို့၏ သဘောမဟုတ်၊ မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဂါထာတို့ကို သီဆို၍ ရအပ်သော ဘောဇဉ်ကို ပယ်တော် မူကုန်၏။ ပုဏ္ဏား (အသက်မွေးမှုစင်ကြယ်ခြင်း)သဘောရှိလတ်သော် ဤတရားသဖြင့် ရှာမှီးခြင်း သည် ဘုရားရှင်တို့၏ အသက်မွေးခြင်းတည်း” ဟူသော ဤစကားကိုလည်း မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်ပေ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဒါနကထာကို ရှေးဦးစွာ ဟောလည်း ဟောတော်မူ အပ်ပါလေ၏။ ယင်းသို့ ဟောတော်မူခြင်းသည်ကား အလုံးစုံကုန်သော မြတ်စွာဘုရားတို့၏ အပြု အမူပေတည်း။ ရှေးဦးစွာ ပေးလှူခြင်းနှင့်စပ်သောစကား ‘ဒါနကထာ’ဖြင့် ထိုဒါနကထာ၌ စိတ်ကို မွေ့လျော်စေ၍ နောက်မှ စောင့်ထိန်းမှု ‘သီလ’၌ ယှဉ်စေတော်မူကုန်၏။ မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား လူတို့သည် ကလေးသူငယ်တို့အား ရှေးဦးစွာ ကစားဖွယ်အရာဝတ္ထုတို့ကို ပေးကုန် ၏။ ဤကစားဖွယ်တို့သည် အဘယ်နည်း၊ ထွန်ငယ် ကျည်းသား တုတ် စကြာ ခြင်ခွက်ငယ် ရထား ငယ် လေးငယ်ကို (ပေးကုန်၏)။ နောက်မှ ထိုသူငယ်တို့ကို မိမိ မိမိတို့၏အမှု၌ ယှဉ်စေကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် ရှေးဦးစွာ ပေးလှူခြင်းနှင့် စပ်သော ‘ဒါနကထာ’ ဖြင့် စိတ်ကို မွေ့လျော်စေ၍ နောက်မှ စောင့်ထိန်းမှု ‘သီလ’၌ ယှဉ်စေတော်မူ၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား ဆေးဆရာမည်သည် သူနာတို့အား ရှေးဦးစွာ အားရှိ အောင်ပြုခြင်းငှါ ပျော့ပျောင်းစေခြင်းငှါ လေးငါးရက်ပတ်လုံး ဆီကို သောက်စေ၏။ နောက်မှ ဝမ်းလျှောစေ၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် ရှေးဦးစွာ ပေးလှူခြင်းနှင့် စပ်သော ‘ဒါနကထာ’ဖြင့် စိတ်ကို မွေ့လျော်စေ၍ နောက်မှ စောင့်ထိန်းမှု ‘သီလ’၌ ယှဉ်စေတော် မူ၏။ မင်းမြတ် အလှူပေးကုန်သော အလှူရှင်တို့၏ စိတ်သည် နူးညံ့၏။ ပျော့ပျောင်း၏။ ပြေပြစ် ၏။ ထိုအလှူပေးသူတို့သည် ထိုဒါနတည်းဟူသော တံတား ဒါနတည်းဟူသောလှေဖြင့် သံသရာ တည်းဟူသော သမုဒ္ဒရာ ကမ်းတဘက် နိဗ္ဗာန်သို့ အစဉ်သွားရကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုသူတို့အား ရှေးဦးစွာ ဘာဝနာကံ၏ ဖြစ်မြောက်ရာဖြစ်သော ဒါနဖြင့် ဆုံးမတော်မူ၏။ တစုံတခုသော အကြောင်းအားဖြင့် ဝိညာတ်သို့ မရောက်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန“ဝိညာတ်”ဟူ၍ အကြင်စကားကို ဆို၏။ ထိုဝိညာတ်တို့သည် အဘယ်မျှတို့ ဖြစ်ပါကုန်သနည်း၊ မင်းမြတ် ဝိညာတ်တို့သည် ကာယဝိညာတ် ဝစီဝိညာတ် ဤနှစ်ပါးတို့တည်း။ ထို

နှစ်ပါးတို့တွင် အပြစ်ရှိသော ကာယဝိညတ်သည် ရှိ၏၊ အပြစ်မရှိသော ကာယဝိညတ်သည် ရှိ၏၊ အပြစ်ရှိသော ဝစီဝိညတ်သည် ရှိ၏၊ အပြစ်မရှိသော ဝစီဝိညတ်သည် ရှိ၏။

အပြစ်ရှိသော ကာယဝိညတ်သည် အဘယ်နည်းဟူမူ- ဤသာသနာတော်၌ အချို့သောရဟန်းသည် ဒါယကာတို့သို့ ကပ်၍ မရပ်သင့်ရာ၌ ရပ်လျက် ရပ်ခြင်းနှင့်စပ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို ချိုးဖျက်၏၊ ဤသည်ကား အပြစ်ရှိသော ကာယဝိညတ်တည်း၊ ထိုအပြစ်ရှိသော ကာယဝိညတ်ဖြင့်လည်း သိစေအပ် ဖြစ်စေအပ်သော ပစ္စည်းကို အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မသုံးဆောင်ကုန်၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း အရိယာတို့၏ အယူ၌ မထိမဲ့မြင် ပြုအပ်၏၊ ကဲ့ရဲ့အပ်၏၊ ရွတ်ချအပ်၏၊ အပြစ်ဆိုအပ်၏၊ နှိပ်စက်အပ်၏၊ အရိုအသေမပြုအပ်၊ အသက်မွေးမှု ပျက်စီးသူဟူ၍သာလျှင် ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ဤသာသနာတော်၌ အချို့သော ရဟန်းသည် ဒါယကာတို့သို့ ကပ်၍ မရပ်သင့်ရာ၌ ရပ်လျက် လည်ပင်းကို ညွတ်၍ “ဤသို့ ကြည့်သည်ရှိသော် ဤဒါယကာတို့သည် မြင်နိုင်ကုန်၏” ဟု ဥဒေါင်းကြည့်ဟန်ဖြင့် ကြည့်၏၊ ထိုသို့ကြည့်ခြင်းဖြင့်လည်း ထိုဒါယကာတို့သည် မြင်ကုန်၏၊ ဤသည်လည်း အပြစ်ရှိသော ကာယဝိညတ်တည်း၊ ထိုဝိညတ်ဖြင့်လည်း သိစေအပ် ဖြစ်စေအပ်သော ပစ္စည်းကို အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မသုံးဆောင်ကုန်၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း အရိယာတို့၏ အယူ၌ မထိမဲ့မြင် ပြုအပ်၏၊ ကဲ့ရဲ့အပ်၏၊ ရွတ်ချအပ်၏၊ အပြစ်ဆိုအပ်၏၊ နှိပ်စက်အပ်၏၊ အရိုအသေမပြုအပ်၊ အသက်မွေးမှု ပျက်စီးသူဟူ၍သာလျှင် ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ဤသာသနာတော်၌ အချို့သော ရဟန်းသည် မေးဖြင့်လည်း ကောင်း မျက်မှောင်ဖြင့်လည်းကောင်း လက်ချောင်းဖြင့်လည်းကောင်း သိစေ ဖြစ်စေ၏၊ ဤသည်လည်း အပြစ်ရှိသော ကာယဝိညတ်တည်း၊ ထိုဝိညတ်ဖြင့်လည်း သိစေအပ် ဖြစ်စေအပ်သော ပစ္စည်းကို အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မသုံးဆောင်ကုန်၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း အရိယာတို့၏ အယူ၌ မထိမဲ့မြင် ပြုအပ်၏၊ ကဲ့ရဲ့အပ်၏၊ ရွတ်ချအပ်၏၊ အပြစ်ဆိုအပ်၏၊ နှိပ်စက်အပ်၏၊ အရိုအသေမပြုအပ်၊ အသက်မွေးမှု ပျက်စီးသူဟူ၍သာလျှင် ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။

အပြစ်မရှိသော ကာယဝိညတ်သည် အဘယ်နည်းဟူမူ- ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဒါယကာတို့သို့ ကပ်၍ သတိရှိသည် တည်ကြည်သည် ပညာအဆင်အခြင်ရှိသည်ဖြစ်၍ အရာဟုတ်သည်၌လည်းကောင်း အရာမဟုတ်သည်၌လည်းကောင်း ဘုရားဆုံးမတိုင်း သွားလျက် ရပ်သင့်သော အရပ်၌ ရပ်၏၊ ပေးလှူလိုကုန်သော် ရပ်၏၊ မပေးလှူလိုကုန်သော် ဖဲသွား၏၊ ဤသည်ကား အပြစ်မရှိသော ကာယဝိညတ်တည်း၊ ထိုကာယဝိညတ်ဖြင့်ကား သိစေအပ် ဖြစ်စေအပ်သော ပစ္စည်းကို အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သုံးဆောင်ကုန်၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း အရိယာတို့၏အယူ၌ ချီးမွမ်းအပ်၏၊ ထောမနာအပ်၏၊ ချီးမြှောက်၍ ဆိုအပ်၏၊ ခေါင်းပါးသော အကျင့်ရှိသော စင်ကြယ်သော အသက်မွေးမှုရှိသော သူဟူ၍သာလျှင် ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့ ရောက်၏၊ မင်းမြတ် နတ်ထက်နတ် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်-

“ပညာရှိ သူမြတ်တို့သည် စင်စစ် မတောင်းကုန်၊ ပညာရှိသည် သိခြင်းငှါ ထိုက်၏၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရည်ညွှန်း၍ ရပ်ကုန်၏၊ ဤသို့ရပ်ခြင်းသည်ကား အရိယာတို့၏ တောင်းခံခြင်းပင် မည်၏” ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

အပြစ်ရှိသော ဝစီဝိညတ်သည် အဘယ်နည်းဟူမူ-မင်းမြတ် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် နှုတ်ဖြင့် များပြားသော သင်္ကန်း ဆွမ်းကျောင်း အိပ်ရာ နေရာ သူနာ၏ အထောက်အပံ့ ဆေး အသုံးအဆောင်ကို တောင်း၏။ ဤသည်ကား အပြစ်ရှိသော ဝစီဝိညတ်တည်း။ ထိုအပြစ်ရှိသော ဝစီဝိညတ်ဖြင့်လည်း တောင်း၍ရသော ပစ္စည်းကို အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မသုံးဆောင်ကြကုန်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း အရိယာတို့၏ အယူ၌ မထိမဲ့မြင်ပြုအပ်၏။ ကဲ့ရဲ့အပ်၏။ ရှုတ်ချအပ်၏။ အပြစ်ဆို အပ်၏။ နှိပ်စက်အပ်၏။ အရိုအသေ မပြုအပ်။ အသက်မွေးမှု ပျက်စီးသူ ဟူ၍သာလျှင် ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ဤသာသနာတော်၌ အချို့သောရဟန်းသည် သူတပါးတို့အား နှုတ်မြက်ပြောကြားလျက် “ငါသည် ဤမည်သော ပစ္စည်းကို အလိုရှိ၏” ဟု ဤသို့ဆို၏။ သူတပါး တို့အား နှုတ်မြက်ပြောကြားအပ်သော ထိုဝစီဝိညတ်ဖြင့်လည်း ထိုရဟန်းအားလာဘ်လာဘ ဖြစ်၏။ ဤသည်လည်း အပြစ်ရှိသော ဝစီဝိညတ်တည်း။ ထိုဝိညတ်ဖြင့် တောင်း၍ရသော ပစ္စည်းကို အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မသုံးဆောင်ကြကုန်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း အရိယာတို့၏အယူ၌ မထိမဲ့မြင် ပြုအပ်၏။ ကဲ့ရဲ့အပ်၏။ ရှုတ်ချအပ်၏။ အပြစ်ဆိုအပ်၏။ နှိပ်စက်အပ်၏။ အရိုအသေ မပြုအပ်။ အသက်မွေးမှု ပျက်စီးသူဟူ၍ သာလျှင် ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ဤသာသနာတော်၌ အချို့သောရဟန်းသည် နှုတ်မြက် သဖြင့် ပရိသတ်အား “ဤသို့ ဤသို့လည်း ရဟန်းတို့အား ပေးလှူအပ်၏” ဟု ပြောကြား၏။ ထိုလူတို့သည် ထိုစကားကို ကြားကုန်သည်ရှိသော် ပြောကြားအပ်သော အလှူပစ္စည်းကို ရှေးရှုဆောင်ကုန်၏။ ဤသည်လည်း အပြစ်ရှိသော ဝစီဝိညတ်တည်း။ ထိုဝိညတ်ဖြင့်လည်း တောင်း၍ရသော ပစ္စည်းကို အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မသုံးဆောင်ကုန်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်လည်း အရိယာ တို့၏ အယူ၌ မထိမဲ့မြင် ပြုအပ်၏။ ကဲ့ရဲ့အပ်၏။ ရှုတ်ချအပ်၏။ အပြစ်ဆိုအပ်၏။ နှိပ်စက်အပ်၏။ အရိုအသေ မပြုအပ်။ အသက်မွေးမှု ပျက်စီးသူ ဟူ၍သာလျှင် ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့ရောက်၏။

မင်းမြတ် သာရိပုတြာမထေရ်သည်လည်း နေဝင်ပြီးနောက် ညဉ့်အဖို့၌ လေနာရောဂါရှိသည် ဖြစ်၍ မဟာမောဂ္ဂလာန်မထေရ်က ပျောက်ဖူးသော ဆေးကို မေးသည့်ရှိသော် (နို့ထမင်းဖြင့် ပျောက်ဖူးသည်ဟူသော) စကားကို နှုတ်မြက်ပြောဆို၏။ ထိုသာရိပုတြာမထေရ်၏ ထိုသို့ နှုတ်မြက် ပြောဆိုခြင်းဖြင့် (နို့ထမင်း) ဆေးသည် ဖြစ်၏။ ထိုအခါ၌ သာရိပုတြာမထေရ်သည် “ငါ၏ နှုတ်မြက်ခြင်းကြောင့် ဤဆေးသည် ဖြစ်၏။ ငါအား အသက်မွေးမှု မပျက်စေလင့်” ဟု အသက်မွေးမှု ပျက်အံ့သည်မှ ကြောက်သောကြောင့် ထိုဆေးကို စွန့်၏။ မမှီဝဲ။ ဤသို့လျှင် ဝစီဝိညတ်သည် အပြစ်ရှိ၏။ ထိုဝိညတ်ဖြင့်လည်း တောင်း၍ရသော ပစ္စည်းကို အရိယာပုဂ္ဂိုလ် တို့သည် မသုံးဆောင်ကြကုန်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း အရိယာတို့၏ အယူ၌ မထိမဲ့မြင် ပြုအပ်၏။ ကဲ့ရဲ့အပ်၏။ ရှုတ်ချအပ်၏။ အပြစ်ဆိုအပ်၏။ နှိပ်စက်အပ်၏။ အရိုအသေ မပြုအပ်။ အသက် မွေးမှု ပျက်စီးသူဟူ၍သာလျှင် ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။

အပြစ်မရှိသော ဝစီဝိညတ်သည် အဘယ်နည်းဟူမူ-မင်းမြတ် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်း သည် အကြောင်းရှိလတ်သော် ဆွေမျိုးတော်သူ ဖိတ်ကြားအပ်သော သူတို့၌ ဆေးကို တောင်း၏။ ဤသည်ကား အပြစ်မရှိသော ဝစီဝိညတ်တည်း။ ထိုဝိညတ်ဖြင့် တောင်း၍ရသော ပစ္စည်းကိုကား အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သုံးဆောင်ကုန်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို အရိယာတို့၏ အယူ၌ ချီးမွမ်း

အပ်၏။ ထောမနာအပ်၏။ ချီးမြှောက်ပြောဆိုအပ်၏။ ခေါင်းပါးသော အကျင့်ရှိသည်ဖြစ်၍ စင်ကြယ်သော အသက်မွေးမှုရှိသူဟူ၍သာလျှင် ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ခွင့်ပြုတော်မူအပ်၏။

မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် ကသိဘာရဒ္ဒါဇအမည်ရှိသော ပုဏ္ဏား၏ ဆွမ်းဘောဇဉ်ကို ပယ်တော်မူ၏။ ထိုဆွမ်းသည် စကားဖြင့် ရစ်ပတ်ခြင်း ဖြေချတ်ခြင်း ဆွင်ခြင်း နှိပ်ခြင်း ကုစား ဖြေရှင်းခြင်းကြောင့် ဖြစ်ရကား မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုဆွမ်းကို ပယ်တော်မူ၏။ မှီဝဲသုံးဆောင် တော်မူဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန မြတ်စွာဘုရား ဆွမ်းဘုဉ်းပေးတော်မူသည်ရှိသော် နတ်တို့သည် နတ်ဩဇာကို အခါခပ်သိမ်း သပိတ်၌ လောင်းထည့်ကြပါကုန်သလော၊ သို့မဟုတ် ဝက်ပျိုသား ပြွမ်း ဆွမ်း၌လည်းကောင်း၊ နို့ဃနာဆွမ်း၌လည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါးသော ဆွမ်းတို့၌သာလျှင် လောင်းထည့်ကြပါကုန်သလောဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် ဆွမ်းဘုဉ်း ပေးတော်မူသည်ရှိသော် အခါခပ်သိမ်း နတ်တို့သည် နတ်ဩဇာကို ယူကုန်၍ ဒးနီး၌ တည်လျက် ထုတ်ယူတိုင်း ထုတ်ယူတိုင်းသော ဆွမ်းလုတ်၌ လောင်းထည့်ကုန်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား မင်း၏ စားတော်ချက်သည် ဘုရင်ပွဲတော်တည်စဉ် ဟင်းကို ယူ၍ အနီး၌ တည်လျက် ထမင်းလုတ်တိုင်း ထမင်းလုတ်တိုင်း ဟင်းလျာကို လောင်းထည့်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် ဆွမ်းဘုဉ်းပေးတော်မူသည်ရှိသော် အခါခပ်သိမ်း နတ်တို့သည် နတ်ဩဇာကို ယူကုန်၍ အနီး၌ တည်လျက် ထုတ်ယူတိုင်း ထုတ်ယူတိုင်းသော ဆွမ်းလုတ်၌ နတ်ဩဇာကို လောင်းထည့်ကုန်၏။ မင်းမြတ် ဝေရဉ္စာမြို့၌လည်း မြတ်စွာဘုရား၏ ခြောက်သော မုယောဆန်တို့ကို ဘုဉ်းပေးတော်မူစဉ် နတ်တို့သည် နတ်ဩဇာဖြင့် ဆွတ်ဖျန်း ပေးကုန်၏။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်သည် ပွားစီးလေ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ထိုနတ်တို့အား မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်ကို လုပ်ကျွေးခြင်း၌ အမြဲမပြတ် ကြောင့်ကြစိုက်ထုတ်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းသည် အရတော်လေစွာကကား၊ အရှင် ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ ဆိုတော်မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ကိုးခုမြောက် ဂါထာဘိဂီတဘောဇနကထာပဉ္စာ ပြီး၏။

၁၀-ဓမ္မဒေသနာယ အပေါ့သုက္ကပဉ္စာ

(မြတ်စွာဘုရား တရားဟောမှု၌ ကြောင့်ကြမဲ့နေလိုခြင်း ပြဿနာ)

၁၀။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန မြတ်စွာဘုရားသည် လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း “အတွင်း၌ များစွာသော လူအပေါင်းကို ကယ်တင်ထုတ်ဆောင်ခြင်းငှါ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ဆည်းပူး တော်မူအပ်၏”ဟု အရှင်ဘုရားတို့ ဆိုတော်မူကုန်၏။ တဖန်လည်း ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်သော မြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်တော်သည် ကြောင့်ကြမဲ့ နေခြင်းငှါ ညွတ်တော်မူ၏။ တရားဟောတော် မူခြင်းငှါ ညွတ်တော်မူဟု ဆိုတော်မူကုန်၏။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန လေးသမားသည်လည်းကောင်း၊ လေးသမား၏ တပည့်သည်လည်းကောင်း များစွာသော နေ့တို့ပတ်လုံး စစ်တိုက်ခြင်းအကျိုးငှါ မြားပစ်လေ့လာခြင်းကို သင်ပြီးမှ စစ်ပွဲကြီးကြိမ်ရောက်ခဲ့သည်ရှိသော် ဆုတ်နစ်လေရာ သကဲ့သို့ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းအတွင်း၌ များစွာသော လူအပေါင်းကို ကယ်တင်ထုတ်ဆောင်ခြင်းငှါ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ရင့်ကျက်စေလျက် သဗ္ဗညုဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီး၍ တရားဟောတော်မူလိုခြင်းမှ ဆုတ်နစ်တော်မူဘိ၏။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဥပမာတနည်းသော်ကား လက်ဝှေ့ သမားသည် လည်းကောင်း၊ လက်ဝှေ့သမား၏ တပည့်သည်လည်းကောင်း များစွာသော နေ့တို့ပတ်လုံး လက်ဝှေ့ အတတ်ကို သင်ပြီးမှ လက်ဝှေ့ပွဲကြီး ကြိမ်ရောက်ခဲ့သည်ရှိသော် ဆုတ်နစ်လေ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းအတွင်း၌ များစွာသော လူအပေါင်းကို ကယ်တင်ထုတ်ဆောင်ခြင်းငှါ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ရင့်ကျက်စေလျက် သဗ္ဗညုဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီး၍ တရားဟောတော်မူလိုခြင်းမှ ဆုတ်နစ်တော်မူဘိ၏။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန အသို့ပါနည်း မြတ်စွာဘုရားသည် ကြောက်သောကြောင့် ဆုတ်နစ်တော်မူပါသလော၊ သို့မဟုတ် ဉာဏ်၌ မပေါ်လွင် မထင်ရှားသောကြောင့် ဆုတ်နစ်တော်မူပါသလော၊ သို့မဟုတ် အားနည်းသောကြောင့် ဆုတ်နစ်တော်မူပါသလော၊ သို့မဟုတ် သဗ္ဗညုဘုရားမဟုတ်သောကြောင့် ဆုတ်နစ်တော်မူပါသလော၊ ထိုအရာ၌ အကြောင်းကား အသို့ပါနည်း၊ အရှင်ဘုရားသည် အကျွန်ုပ်၏ ယုံမှားခြင်းကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါ အကြောင်းကို ဆိုတော်မူပါလော့၊ အရှင်ဘုရားနာဂသေန မြတ်စွာဘုရားသည် လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းအတွင်း၌ များစွာသော လူအပေါင်းကို ကယ်တင်ခြင်းငှါ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို အကယ်၍ ရင့်ကျက်စေတော်မူသည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ သဗ္ဗညုဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်တော်သည် ကြောင်းကြမဲ့နေခြင်းငှါ ညွတ်တော်မူ၏၊ တရားဟောခြင်းငှါ ညွတ်တော်မူ”ဟူသော စကားသည် မှားရာပါ၏။ သဗ္ဗညုဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်တော်သည် ကြောင့်ကြမဲ့နေခြင်းငှါ အကယ်၍ ညွတ်တော်မူသည်ဖြစ်အံ့၊ တရားဟောခြင်းငှါ အကယ်၍ ညွတ်တော်မူသည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ မြတ်စွာဘုရားသည် လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းအတွင်း၌ များစွာသော လူအပေါင်းကို ကယ်တင်ထုတ်ဆောင်ခြင်းငှါ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ဆည်းပူးတော်မူ၏”ဟူသော ထိုစကားသည်လည်း မှားရာပါ၏၊ အစွန်းနှစ်ဘက်ထွက်သော ဤပြဿနာသည်လည်း နက်နဲလှပါ၏၊ ဖြေနိုင်ခဲလှပါ၏၊ အရှင်ဘုရားထံသို့ အစဉ်ရောက်ပါ၏၊ အရှင်ဘုရားသည် ထိုပြဿနာကို ဖြေရှင်းတော်မူပါလောဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းအတွင်း၌ များစွာသော လူအပေါင်းကို ကယ်တင်ထုတ်ဆောင်ခြင်းငှါ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ဆည်းပူးတော်မူအပ်၏၊ ထို့ပြင် သဗ္ဗညုဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်တော်သည် ကြောင့်ကြမဲ့နေခြင်းငှါ ညွတ်တော်မူ၏၊ တရားဟောခြင်းငှါ ညွတ်တော်မူ၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည်ကား တရားတော်၏ နက်နဲသည်၏အဖြစ် သိမ်မွေ့သည်၏အဖြစ် မြင်နိုင်သည်၏အဖြစ် သိနိုင်သည်၏အဖြစ် နူးညံ့သည်၏ အဖြစ် ထိုးထွင်း၍ သိနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း သတ္တဝါတို့၏ တဏှာ၌ ပျော်ပိုက်သည်၏ အဖြစ်ကို လည်းကောင်း (ငါ ငါဟု စွဲလမ်းသော) သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၏ ပြင်းထန်စွဲမြဲစွာ ယူသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း မြင်တော်မူ၍

“အသို့ ဟောရအံ့နည်း၊ အဘယ်အကြောင်းဖြင့် ဟောရအံ့နည်း”ဟု စူးစမ်းတော်မူလို၍ တရားဟောရန် လုံ့လပြုတော်မမူသေးသောအားဖြင့် စိတ်ညွတ်တော်မူ၏။ (လျင်လျင်မြန်မြန်) တရားဟောခြင်းငှါ ညွတ်တော်မမူ၊ ဤသို့ကြံစည်ခြင်း တရားဟောရန် စိတ်မညွတ်ခြင်းသည်ကား သတ္တဝါတို့ (တရားကို) သိမြင်နိုင်ရန် ကြံစည်သောစိတ် ဖြစ်ရုံမျှသာတည်း။

မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား ရောဂါကို ပယ်ထုတ်တတ်သော ဆေးသမားသည် များစွာသော အနာဖြင့် နှိပ်စက်သောသူသို့ ချဉ်းကပ်၍ “အဘယ်သို့သော လုံ့လဖြင့် အဘယ်သို့သောဆေးဖြင့် ဤသူနာ၏အနာကိုငြိမ်းစေရအံ့နည်း”ဟု ဤသို့ကြံစည်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အလုံးစုံသော ကိလေသာတည်းဟူသော အနာသည် နှိပ်စက်အပ်သော လူအပေါင်းကိုလည်းကောင်း တရားတော်၏ နက်နဲသည်၏အဖြစ် သိမ့်မေ့သည်၏အဖြစ် မြင်နိုင်ခဲ့သည်၏အဖြစ် သိနိုင်ခဲ့သည်၏အဖြစ် နူးညံ့သည်၏အဖြစ် ထိုးထွင်း၍ သိနိုင်ခဲ့သည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း မြင်တော်မူ၍ “အသို့ဟောရအံ့နည်း၊ အဘယ်အကြောင်းဖြင့် ဟောရအံ့နည်း”ဟု စူးစမ်းတော်မူလို၍ မြတ်စွာဘုရား၏စိတ်တော်သည် တရားဟောရန် လုံ့လပြုတော်မမူသေးသောအားဖြင့် စိတ်ညွတ်တော်မူ၏။ (လျင်လျင်မြန်မြန်) တရားဟောခြင်းငှါ ညွတ်တော်မမူ၊ ဤသို့ ကြံစည်ခြင်း တရားဟောရန် စိတ်မညွတ်ခြင်းသည်ကား သတ္တဝါတို့ (တရားကို) သိမြင်နိုင်ရန် ကြံစည်သောစိတ် ဖြစ်ရုံမျှသာတည်း။

မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား ဦးထိပ်၌ အဘိသိက်သွန်းအပ်ပြီးသော မင်းမျိုးဖြစ်သော မင်းအား တံခါးစောင့် ကိုယ်ရံတော် အခြံအရံပရိသတ် နိဂုံးသူ အခစား စစ်သည်ဗိုလ်ပါ အမတ်အပေါင်း လက်အောက်ခံမင်း မင်းကို မှီ၍ အသက်မွေးသောသူတို့ကို မြင်တော်မူ၍ ဤသူတို့ကို “အသို့လျှင် ချီးမြှောက်ရအံ့နည်း၊ အဘယ်အကြောင်းဖြင့် ချီးမြှောက်ရအံ့နည်း”ဟု ဤသို့ စိတ်ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် တရားတော်၏ နက်နဲသည်၏အဖြစ် သိမ့်မေ့သည်၏အဖြစ် မြင်နိုင်ခဲ့သည်၏အဖြစ် သိနိုင်ခဲ့သည်၏အဖြစ် နူးညံ့သည်၏အဖြစ် ထိုးထွင်း၍ သိနိုင်ခဲ့သည်၏အဖြစ် သတ္တဝါတို့၏တဏှာ၌ ပျော်ပိုက်သည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၏ မြဲမြံပြင်းထန်စွာ စွဲယူသည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း မြင်တော်မူ၍ “အသို့ဟောရအံ့နည်း၊ အဘယ်အကြောင်းဖြင့် ဟောရအံ့နည်း”ဟု မြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်တော်သည် တရားဟောရန် လုံ့လပြုတော်မမူသေးသောအားဖြင့် စိတ်ညွတ်တော်မူ၏။ (လျင်လျင် မြန်မြန်) တရားဟောခြင်းငှါ ညွတ်တော်မမူ၊ ဤသို့ ကြံစည်ခြင်း တရားဟောရန် စိတ်မညွတ်ခြင်းသည် သတ္တဝါတို့(တရားကို) သိမြင်နိုင်ရန် ကြံစည်သောစိတ် ဖြစ်ရုံမျှသာတည်း။

မင်းမြတ် စင်စစ်သော်ကား ဗြဟ္မာတောင်းပန်အပ်သည်ဖြစ်၍ တရားကို ဟောတော်မူကုန်၏။ ဤသို့ဗြဟ္မာတောင်းပန်မှ တရားဟောတော်မူခြင်းသည် ဘုရားအားလုံးတို့၏ ထုံးစံ (ဓမ္မတာ) ပေတည်း။ ထိုအရာ၌ အကြောင်းကား အဘယ်နည်းဟူမူ- ထိုစဉ်အခါက အကြင်ရသေ့ပရိပိုင် သမဏဗြာဟ္မဏဖြစ်ကုန်သော လူအားလုံးတို့သည် ဗြဟ္မာလျှင် နတ်ရှိကုန်၏၊ ဗြဟ္မာကို အလေးပြုကုန်၏၊ ဗြဟ္မာလျှင် လဲလျောင်းရာ ရှိကုန်၏၊ ထို့ကြောင့်ကား ကြီးသော အခြံအရံအကျော် အစောရှိသော အများသိသော ထင်ရှားသော လွန်ကဲသော အလွန်မြင့်မြတ် ထင်ရှားသော ထိုဗြဟ္မာ၏ ဦးညွတ်နှိမ့်ချသဖြင့် နတ်နှင့်တကွသော လူအပေါင်းတို့သည် ဦးညွတ်နှိမ့်ချလတ္တံ့၊ သက်ဝင်ယုံကြည်လတ္တံ့၊ စိတ်ဝင်စားလတ္တံ့၊ မင်းမြတ် ဤသို့သော အကြောင်းကြောင့်လည်း မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဗြဟ္မာတောင်းပန်မှ တရားကို ဟောတော်မူကုန်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား တစုံတယောက်သော မင်းသည်လည်းကောင်း မင်းအမတ်ကြီး သည်လည်းကောင်း အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား ဦးညွှတ်နှိမ့်ချ၏၊ အရှိအသေပြု၏၊ အားကြီးသော ထို (မင်းအမတ်ကြီး) ၏ ဦးညွှတ်နှိမ့်ချခြင်းကြောင့် ကြွင်းသော လူအပေါင်းသည် ဦးညွှတ်နှိမ့်ချ၏၊ အရှိအသေပြု၏၊ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဗြဟ္မာသည် ဦးညွှတ်နှိမ့်ချသော် မြတ်စွာဘုရားတို့အား နတ်နှင့်တကွသော လူအပေါင်းသည် ဦးညွှတ်နှိမ့်ချလတ္တံ့ ၊ မင်းမြတ် လူအပေါင်းသည် ပူဇော်အပ် သူကိုသာ ပူဇော်၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုဗြဟ္မာသည် အလုံးစုံသော မြတ်စွာဘုရားတို့အား တရား ဟောတော်မူခြင်းငှါ တောင်းပန်၏၊ ထိုအကြောင်းကြောင့်လည်း မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဗြဟ္မာ တောင်းပန်မှသာ တရားကို ဟောတော်မူကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏၊ ပြဿနာကို ကောင်းစွာ ဖြေဆိုအပ်ပါပေ၏၊ အဖြေဝိသဒ္ဓနာသည် အလွန် ကောင်းပါပေ၏၊ ဤသို့လျှင် ဤစကားတော်ကို ထိုသို့ ဆိုတော်မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ဆယ်ခုမြောက် ဓမ္မဒေသနာယ အပေါ့သုက္ကပဉ္စာ ပြီး၏။

၁၁-အာစရိယာနာစရိယပဉ္စာ

(မြတ်စွာဘုရားအား ဆရာရှိ မရှိ ပြဿနာ)

၁၁။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန-

“နတ်နှင့်တကွသော လောက၌ ငါ့အား ဆရာမရှိ၊ ငါနှင့်တူသောသူမရှိ၊ ငါနှင့်ပြိုင်ဘက် ပုဂ္ဂိုလ် မရှိ” ဟု ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်ပါ၏။

တဖန်လည်း “ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ကာဠာမ၏သားဖြစ်သော အာဠာရရသေ့သည် ငါ၏ ဆရာဖြစ်လျက် တပည့်ဖြစ်သော ငါ့ကို မိမိနှင့်ထပ်တူထပ်မျှထား၏၊ မွန်မြတ်သောပူဇော်ခြင်း ဖြင့်လည်း ငါ့ကို ပူဇော်၏”ဟု ဟောတော်မူပြန်ပါ၏၊ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “နတ်နှင့်တကွ သော လောက၌ ငါ့အား ဆရာမရှိ၊ ငါနှင့်တူသောသူ မရှိ၊ ပြိုင်ဘက်ပုဂ္ဂိုလ်မရှိ”ဟု အကယ်၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသည်ဖြစ်ပါအံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ “ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ကာဠာမ၏ သားဖြစ်သော အာဠာရရသေ့သည် ငါ၏ဆရာဖြစ်လျက် တပည့်ဖြစ်သော ငါ့ကို မိမိနှင့် ထပ်တူ ထပ်မျှ ထား၏”ဟူသော စကားသည် မှားရာပါ၏၊ “ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ကာဠာမ၏ သားဖြစ်သော အာဠာရရသေ့သည် ငါ၏ဆရာဖြစ်လျက် တပည့်ဖြစ်သော ငါ့ကို မိမိနှင့်ထပ်တူထပ်မျှ ထား၏”ဟု အကယ်၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသည်ဖြစ်ပါအံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ “နတ်နှင့်တကွ သော လောက၌ ငါ့အားဆရာမရှိ၊ ငါနှင့်တူသောသူမရှိ ငါ့အားပြိုင်ဘက်ပုဂ္ဂိုလ် မရှိ” ဟူသော ထိုစကားသည်လည်း မှားရာပါ၏၊ အစွန်းနှစ်ဘက်ထွက်သော ဤပြဿနာသည်လည်း အရှင်ဘုရား ထံသို့ အစဉ်ရောက်ပါ၏၊ အရှင်ဘုရားသည် ထိုပြဿနာကို ဖြေရှင်းတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် “နတ်နှင့်တကွသောလောက၌ ငါ့အား ဆရာမရှိ၊ ငါ့အားတူသောသူမရှိ၊ ငါ့အား ပြိုင်ဘက်ပုဂ္ဂိုလ် မရှိ” ဟူသော ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်ပါ၏၊ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ကာဠာမ၏သားဖြစ်သော အာဠာရရသေ့သည် ငါ၏ဆရာဖြစ်လျက် တပည့်ဖြစ်သော ငါ့ကို မိမိနှင့်ထပ်တူထပ်မျှထား၏၊ မွန်မြတ်ဘော ပူဇော်ခြင်းဖြင့်လည်း ငါ့ကို ပူဇော်၏”ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။

ထိုစကားကိုကား သစ္စာလေးပါးကို မသိမီ သစ္စာလေးပါးကို ထင်ရှားမသိသေးသော ဘုရားလောင်းသာ ဖြစ်စဉ်က ဆရာအဖြစ်ကို ရည်ရွယ်တော်မူ၍ ဟောတော်မူ၏။

မင်းမြတ် သစ္စာလေးပါးကို မသိမီ သစ္စာလေးပါးကို ထင်ရှားမသိသေးသော ဘုရားလောင်း ဖြစ်စဉ်က အကြင်ဆရာတို့သည် ဆုံးမအပ်သည်ဖြစ်၍ ဘုရားလောင်းသည် ထိုဆရာအထံ၌ နေ့ကို ကုန်စေ၏။ ဤဆရာတို့သည် ငါးဦးတို့တည်း၊ အဘယ်ငါးဦးတို့နည်းဟူမူ-မင်းမြတ် ဘုရားလောင်း ဖွားကာမျှ၌ လက္ခဏာဖတ်ကုန်သော ရာမပုဏ္ဏား ဇေပုဏ္ဏား လက္ခဏပုဏ္ဏား မန္တိပုဏ္ဏား ယညပုဏ္ဏား သုဃာမပုဏ္ဏား သုဘောဇပုဏ္ဏား သုဒတ္တပုဏ္ဏား ဟူသော ဤရှစ်ယောက်သော ပုဏ္ဏားတို့သည် ထိုဘုရားလောင်း၏ ချမ်းသာခြင်းကို ကြားလျှောက်ကုန်၍ စောင့်ရှောက်မှုကိုပြုကုန်၏။ ထိုပုဏ္ဏား တို့သည်ကား ပဌမဆရာတို့တည်း။

မင်းမြတ် ထိုမှတစ်ပါး ဘုရားလောင်း၏ ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းသည် ထိုအခါက ကောင်းသောဇာတ်ရှိသော ဥဒ္ဓိစ္စပုဏ္ဏားမျိုးဖြစ်သော ပုဒ်ကို တတ်သော ဗျာကရုဏ်းတတ်သော ဆဋ္ဌင်္ဂကျမ်း အတတ်ရှိသော သဗ္ဗမိတ္တမည်သော ပုဏ္ဏားကို ပင့်ဆောင်၍ ရွှေကရားဖြင့် ရေကို သွန်း ချလျက် ဤမင်းသားကို အတတ်ပညာသင်ပေးလော့ဟု အပ်နှင်း၏။ ဤပုဏ္ဏားသည်ကား ဒုတိယ ဆရာတည်း။

မင်းမြတ် ထိုမှတစ်ပါး အကြင်နတ်သားသည် ဘုရားလောင်းကို ထိတ်လန့်စေ၏။ အကြင် နတ်သား၏ စကားကို ကြား၍ ဘုရားလောင်းသည် ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်လျက် ထိုခဏ၌ပင်လျှင် တောထွက်တော်မူ၍ ရဟန်းပြု၏။ ဤနတ်သားသည်ကား တတိယဆရာတည်း။

မင်းမြတ် ထိုမှတစ်ပါး ကာဠာမ၏ သားဖြစ်သော အာဠာရရသေ့သည် အာကိဉ္ဇညာဃတန ဗျာန်၏ ပရိကံကို ပြောကြား၏။ ဤရသေ့သည်ကား စတုတ္ထ ဆရာတည်း။

မင်းမြတ် ထိုမှတစ်ပါးသော ရာမ၏ သားဖြစ်သော ဥဒကရသေ့သည် နေဝသညာနာသညာ- ယတနဗျာန်၏ ပရိကံကို ပြောကြား၏။ ဤရသေ့သည်ကား ပဉ္စမ ဆရာတည်း။ မင်းမြတ် ဤငါးဧကန်သော ဆရာတို့သည် သစ္စာလေးပါးကို မသိမီ သစ္စာလေးပါးကို ထင်ရှားမသိသေး သော ဘုရားလောင်းဖြစ်စဉ်က ဆရာတို့တည်း။ ထိုဆရာတို့သည်ကား လောကီတရား၌ ဆရာတို့ မည်ကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤလောကုတ္တရာ တရားတို့၌ ကား သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ရခြင်းငှါ မြတ်စွာ ဘုရားအား လွန်မြတ်သောဆုံးမနိုင်သူမရှိ၊ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် သစ္စာလေးပါးကို အလိုလို သိမြင်သော ဘုရားဖြစ်၍ ဆရာမရှိပေ။ ထိုအကြောင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရားလည် “နတ်နှင့် တကွသော လောက၌ ငါ့အား ဆရာမရှိ၊ ငါနှင့်တူသောသူမရှိ၊ ငါ့အား ပြိုင်ဘက်ပုဂ္ဂိုလ်မရှိ”ဟု ဟောတော်မူ၏။ (မိန့်ကော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ဆိုတော်မူတိုင်း ပန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

တဆယ့်တစ်မြောက် အာစရိယာနာစရိယပညာ ပြီး၏။

ငါးခုမြောက် သန္တဝဂ်ပြီး၏။

ဤသန္တဝဂ်၌ အမေးပုစ္ဆာပြဿနာ တဆယ့်တစ်ခုတို့တည်း။

မေဏ္ဍကပညာ ပြီး၏။

၅-အနုမာနပညာ

၁-ဗုဒ္ဓဝဂ် ၁-ဒိန္နံ ဗုဒ္ဓါနံ အနုပုဇ္ဇမာနပညာ

(ဘုရားနှစ်ဆူ တပြိုင်နက် မပွင့်ခြင်း ပြဿနာ)

၁။ အရှင်ဘုရားနာဂဿေန “ရဟန်းတို့ တခုသော လောကဓာတ်၌ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော မြတ်စွာဘုရား နှစ်ဆူတို့သည် မရှေးမနှောင်း တပြိုင်နက် ပွင့်ကုန် ရာ၏ဟူသော ဤအကြောင်းမျိုးသည် အကြောင်းမဟုတ်၊ အခွင့်မဟုတ်၊ ထိုအကြောင်းမျိုး မရှိနိုင်” ဟု ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူပါ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂဿေန အလုံးစုံသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဟောကြားတော်မူကုန်သော်လည်း သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါးသော ဗောဓိပက္ခိယ တရားတို့ကို ဟောတော်မူကုန်၏။ ဖြေကြားတော်မူကုန်သော်လည်း အရိယသစ္စာလေးပါးတို့ကို ဖြေကြားတော်မူကုန်၏။ ကျင့်စေကုန်သော်လည်း သုံးပါးကုန်သော သိက္ခာတို့၌ ကျင့်စေတော် မူကုန်၏။ ဆုံးမတော်မူကုန်သော်လည်း မမေ့လျော့မှု ‘အပ္ပမာဒ’ ပဋိပတ်၌ ဆုံးမတော်မူကုန်၏။ အရှင်ဘုရားနာဂဿေန အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော မြတ်စွာဘုရားတို့၏ တခုသော ဒေသနာတော် တခုသော အဖြေတော် တခုသော အကျင့်သိက္ခာ တခုသော အဆုံးအမတော်သည် အကယ်၍ ဖြစ်ပါကုန်အံ့၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရားနှစ်ဆူတို့သည် တပြိုင်နက် ခဏ၌ မပွင့် ပါကုန်သနည်း၊ ဘုရားဘဆူဘည်းသာ ပွင့်တော်မူခြင်းဖြင့်လည်း ဤလောကသည် ထိုရွှေ့လောက် ပြောင်ပြောင်တောက်သော တရားအရောင်အလင်းဖြစ်ပေါ်ချေသေး၏။ နှစ်ဆူမြောက်ဘုရားသည် အကယ်၍ ပွင့်တော်မူငြားအံ့၊ ဘုရားနှစ်ဆူတို့၏ တရားအရောင်အလင်းဖြင့် ဤလောကသည် အတိုင်းထက်အလွန် တရားအရောင်အလင်းဖြစ်ရာပါ၏။ ဆုံးမတော်မူကုန်သည်ရှိသော် နှစ်ဆူသော ဘုရားတို့သည် ချမ်းသာစွာ ဆုံးမတော်မူကုန်ရာပါ၏။ သွန်သင်တော်မူကုန်သည်ရှိသော် ချမ်းသာစွာ သွန်သင်တော်မူကုန်ရာပါ၏။ အကြင် အခြင်းအရာဖြင့် အကျွန်ုပ်သည် ယုံမှားကင်းသည်ဖြစ်ရာ၏။ ထိုစကား၌ အကျွန်ုပ်အား အကြောင်းကို ဟောတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် ဤတသောင်းသော လောကဓာတ်သည် ဘုရားတဆူကိုသာ ဆောင်နိုင်၏။ ဘုရား တဆူ၏ ဂုဏ်ကိုသာလျှင် ဆောင်နိုင်၏။ နှစ်ဆူမြောက် ဘုရားသည် အကယ်၍ ဖြစ်ပွင့်တော်မူ ငြားအံ့၊ ဤတသောင်းသော လောကဓာတ်သည် မဆောင်နိုင်ရာ၊ လှုပ်ရာ၏ တုန်ရာ၏ နိမ့်ရှိုင်း ရာ၏ ညွတ်တိုင်းရာ၏ ယိမ်းယိုင်ရာ၏ ဖရိုဖရဲဖြစ်ရာ၏ လွင့်ကျရာ၏ ပျက်စီးရာ၏၊ မိမိတည်နေရာ အတိုင်းသို့ မကပ်ရောက်နိုင်ပေရာ။

မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား လှေသည် ယောက်ျားတယောက်ကိုသာ ဆောင်နိုင်ရာ၏။ တယောက်သော ယောက်ျားသည် တက်စီးသည်ရှိသော် ထိုလှေသည် ရေနှင့်ညီမျှရာ၏။ အသက်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အဆင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ အရွယ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သဏ္ဌာန်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ အကြံ အဆူ (အပိန် အဝ) ဖြင့်လည်းကောင်း အလုံးစုံသော အင်္ဂါ ကြီး ငယ်ဖြင့် ထို ရှေးယောက်ျားနှင့် တူသော သဘောရှိသော နှစ်ယောက်မြောက် ယောက်ျားသည် လာရာ၏။ ထိုယောက်ျားသည် ထိုလှေကို အကယ်၍ တက်စီးငြားအံ့၊ မင်းမြတ် ထိုလှေသည် ယောက်ျားနှစ်ယောက်တို့အား ဆောင်နိုင်ရာအံ့လော့ဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မဆောင်နိုင်ရာပါ၊ လှုပ်ရာပါ၏ တုန်ရာပါ၏ နိမ့်ရှိုင်းရာပါ၏ ညွတ်တိုင်းရာပါ၏

ယိမ်းယိုင်ရာပါ၏ ဖရိုဖရဲဖြစ်ရာပါ၏ လွင့်ကျရာပါ၏ ပျက်စီးရာပါ၏၊ မိမိတည်နေရာအတိုင်းသို့ မရောက်နိုင်ရာပါ ရေ၌ နစ်ရာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဤတသောင်းသော လောကဓာတ်သည် ဘုရားတဆူကိုသာ ဆောင်နိုင်ရာ၏၊ ဘုရားတဆူ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို သာလျှင် ဆောင်နိုင်ရာ၏၊ နှစ်ဆူမြောက် ဘုရားသည် အကယ်၍ ပွင့်တော်မူငြားအံ့၊ ဤတသောင်းသော လောကဓာတ်သည် မဆောင်နိုင်ရာ၊ လှုပ်ရာ၏ တုန်ရာ၏ နိမ့်ရှိုင်းရာ၏ ညွတ်ကိုင်ရာ၏ ယိမ်းယိုင်ရာ၏ ဖရိုဖရဲဖြစ်ရာ၏ လွင့်ကျရာ၏ ပျက်စီးရာ၏၊ မိမိတည်နေရာအတိုင်းသို့ မရောက်နိုင်ရာ။

မင်းမြတ် ဥပမာ တနည်းသော်ကား ယောက်ျားသည် အလိုရှိတိုင်း စားဖွယ်ကို လည်မျိုတိုင်အောင် အပြည့်အသိပ် စားငြားအံ့၊ ထိုယောက်ျားသည် တင်းတိမ်အားရ ပြည့်ဝလျက် မပြတ်ပျင်းရိထိုင်းမှိုင်းသည်ကို ပြု၍ မကောင်းညွတ်နိုင်သော တုတ်ချောင်းသဖွယ် ဖြစ်စေပြီးလျှင် ထိုမျှလောက်သော စားဖွယ်ကို ထပ်၍စားငြားအံ့၊ မင်းမြတ် ထိုယောက်ျားသည် ချမ်းသာခြင်း ဖြစ်နိုင်ရာအံ့လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ချမ်းသာခြင်းမဖြစ်နိုင်ရာပါ၊ တကြိမ်ထပ်၍ စားပြန်လျှင် သေဆုံးရာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဤတသောင်းသော လောကဓာတ်သည် ဘုရားတဆူကိုသာ ဆောင်နိုင်ရာ၏၊ ဘုရားတဆူ၏ ဂုဏ်ကိုသာလျှင် ဆောင်နိုင်ရာ၏၊ နှစ်ဆူမြောက်ဘုရားသည် အကယ်၍ ထပ်၍ ပွင့်တော်မူငြားအံ့၊ ဤတသောင်းသော လောကဓာတ်သည် မဆောင်နိုင်ရာ၊ လှုပ်ရာ၏ တုန်ရာ၏ နိမ့်ရှိုင်းရာ၏ ညွတ်ကိုင်ရာ၏ ယိမ်းယိုင်ရာ၏ ဖရိုဖရဲဖြစ်ရာ၏ လွင့်ကျရာ၏ ပျက်စီးရာ၏၊ မိမိတည်နေရာအတိုင်းသို့ မရောက်နိုင်ရာဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန အသို့နည်း လွန်ကဲသော တရားတည်းဟူသော ဝန်ကြောင့် မြေကြီးသည် တုန်လှုပ်ပါသလောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤလောက၌ လှည်းနှစ်စီးတို့သည် လှည်းမျက်နှာဝနှင့်အမျှတိုင်အောင် ရတနာတို့ဖြင့် ပြည့်သည်ဖြစ်ကုန်အံ့၊ လှည်းတစီးမှ ရတနာကို ယူ၍ လှည်းတစီး၌ လောင်းကုန်ငြားအံ့၊ မင်းမြတ် ထိုလှည်းသည် လှည်းနှစ်စီးတို့၏ ရတနာကို ဆောင်ရာအံ့လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန မဆောင်နိုင်ရာပါ၊ ထိုလှည်း၏ ပုံးတောင်းသော်လည်း ကွဲထွက်ရာပါ၏၊ ထိုလှည်း၏ အကန့်ထောက်တို့သည်လည်း ကျိုးကုန်ရာပါ၏၊ ထိုလှည်း၏ အကွပ်တံကူသည်လည်း ကျွတ်ကျရာပါ၏၊ ထိုလှည်း၏ ငင်ရိုးသည်လည်း ကျိုးကျရာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အသို့နည်း လွန်ကဲသော ရတနာတည်းဟူသော ဝန်ကြောင့် လှည်းသည် ကျိုးသည်မဟုတ်သလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ဟုတ်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် လွန်ကဲသော တရားတည်းဟူသော ဝန်ကြောင့် မြေကြီးသည် တုန်လှုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မင်းမြတ် ထို့ပြင်လည်း မြတ်စွာဘုရား၏ အစွမ်းသတ္တိကို ပြခြင်းငှါ ဤအကြောင်းကို ထည့်သွင်းအပ်၏၊ ထိုအရာ၌ ဘုရားနှစ်ဆူတို့ တပြိုင်နက်သော ခဏ၌ ပွင့်တော်မူနိုင်သော အခြားလျောက်ပတ်သော အကြောင်းကိုလည်း နာဦးလော့၊ မင်းမြတ် ဘုရားနှစ်ဆူတို့သည် တပြိုင်နက်သော ခဏ၌ အကယ်၍ ပွင့်တော်မူငြားအံ့၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားတို့၏ ပရိသတ်၌ “သင်တို့၏ ဘုရားတည်း၊ ငါတို့၏ ဘုရားတည်း”ဟု ငြင်းခုံခြင်းသည် ဖြစ်ရာ၏၊ နှစ်ဖို့နှစ်သင်း ဖြစ်ကုန်ရာ၏၊ မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား အင်အားကြီးကုန်သော အမတ်နှစ်ယောက်တို့၏ ပရိသတ်၌

“သင်တို့၏ အမတ်တည်း၊ ငါတို့၏ အမတ်တည်း”ဟု ငြင်းခုံခြင်း ဖြစ်ပေါ်၍ နှစ်ဖို့နှစ်သင်း ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဘုရားနှစ်ဆူတို့သည် တပြိုင်နက်သော ခဏ၌ အကယ်၍ ပွင့်တော်မူကုန်ငြားအံ့၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားတို့၏ ပရိသတ်၌ ‘သင်တို့၏ ဘုရားတည်း၊ ငါတို့၏ ဘုရားတည်း’ဟု ငြင်းခုံခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်၍ နှစ်ဖို့နှစ်သင်း ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ မင်းမြတ် အကြင် အကြောင်းဖြင့် ဘုရားနှစ်ဆူတို့သည် တပြိုင်နက်သော ခဏ၌ မပွင့်ကုန်၊ ဤသည်ကား ရှေးဦးစွာ သော အကြောင်းဖြစ်၏။

မင်းမြတ် ထို့ပြင်လည်း ဘုရားနှစ်ဆူတို့ တပြိုင်နက်သောခဏ၌ ပွင့်တော်မမူသော အခြား အကြောင်းကို နာဦးလော့၊ မင်းမြတ် ဘုရားနှစ်ဆူတို့သည် တပြိုင်နက်သော ခဏ၌ အကယ်၍ ပွင့်တော်မူကုန်ငြားအံ့၊ “မြတ်စွာဘုရားသည် အမြတ်ဆုံးတည်း”ဟူသော အကြင်စကားသည် ရှိ၏၊ ထိုစကားသည် အမှားဖြစ်ရာ၏၊ “မြတ်စွာဘုရားသည် အကြီးဆုံးဖြစ်၏”ဟူသော အကြင် စကားသည် ရှိ၏၊ ထိုစကားသည် အမှားဖြစ်ရာ၏၊ “မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်ချီးမွမ်းအပ်၏” ဟူသော၊ “မြတ်စွာဘုရားသည် ထူး၏”ဟူသော၊ “မြတ်စွာဘုရားသည် လွန်မြတ်၏”ဟူသော၊ “မြတ်စွာဘုရားသည် မွန်မြတ်၏”ဟူသော၊ “မြတ်စွာဘုရားသည် အတုမရှိ”ဟူသော၊ “မြတ်စွာ ဘုရားသည် အတုမဲ့သော ရှေးဘုရားတို့နှင့်သာ တူတော်မူ၏”ဟူသော၊ “မြတ်စွာဘုရားသည် နှိုင်းယှဉ်ဘက် မရှိ”ဟူသော၊ “မြတ်စွာဘုရားသည် ပြိုင်ဘက်မရှိ”ဟူသော၊ “မြတ်စွာဘုရားသည် တပြိုင်ဘက်ပုဂ္ဂိုလ်မရှိ”ဟူသော အကြင်စကားသည် ရှိ၏၊ ထိုစကားသည် အမှားဖြစ်ရာ၏၊ မင်းမြတ် အကြင်အကြောင်းဖြင့် ဘုရားနှစ်ဆူတို့သည် တပြိုင်နက်သော ခဏ၌ ပွင့်တော်မမူကုန်၊ ဤ အကြောင်းကိုလည်း သင်မင်းမြတ်သည် ဝန်ခံလော့။

မင်းမြတ် ထို့ပြင်လည်း လောက၌ တဆူသော ဘုရားသည်သာလျှင် ပွင့်တော်မူ၏၊ ဤသို့ ပွင့်တော်မူခြင်းသည် ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရားတို့၏ ပကတိ သဘောပင်တည်း၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်းဟူမူ - သဗ္ဗညုတဉာဏ် ရတော် မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရား ဂုဏ်တော်တို့၏ ကြီးမြတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ မင်းမြတ် (ဘုရားမှ) တပါးလည်း လောက၌ အကြင်အရာသည် ကြီးမြတ်၏၊ ထိုကြီးမြတ်သော အရာသည် တစ်ခုတည်းသာလျှင် ဖြစ်၏။ မင်းမြတ် မြေကြီးသည် ကြီးကျယ်၏၊ ထိုမြေကြီးသည် တစ်ခု တည်းသာလျှင် ဖြစ်၏။ သမုဒ္ဒရာသည် ကြီးကျယ်၏၊ ထိုသမုဒ္ဒရာသည် တစ်စင်းတည်းသာလျှင် ဖြစ်၏။ မြင်းမိုရ်တောင်မင်းသည် ကြီးကျယ်၏၊ ထိုမြင်းမိုရ်တောင်မင်းသည် တစ်ခုတည်းသာလျှင် ဖြစ်၏။ ကောင်းကင်သည် ကြီးကျယ်၏၊ ထိုကောင်းကင်သည် တစ်ခုတည်းသာလျှင် ဖြစ်၏။ သိကြားမင်းသည် ကြီးကျယ်၏၊ ထိုသိကြားမင်းသည် တစ်ယောက်တည်းသာလျှင် ဖြစ်၏။ မာရ်နတ်သည် ကြီးကျယ်၏၊ ထိုမာရ်နတ်သည် တစ်ယောက်တည်းသာလျှင် ဖြစ်၏။ မဟာဗြဟ္မာ သည် ကြီးကျယ်၏။ ထိုမဟာဗြဟ္မာသည် တစ်ယောက်တည်းသာလျှင် ဖြစ်၏။ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာ ဘုရားသည် ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် လောက၌ တစ်ဆူတည်းသာလျှင် ဖြစ်၏။ အကြင်ဌာန၌ ထိုမြတ်စွာဘုရားတို့သည် ပွင့်တော်မူကုန်၏၊ ထိုဌာန၌ တပါးသောသူ၏ အခွင့်သည် မဖြစ်၊ မင်းမြတ် ထို့ကြောင့် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် လောက၌ တစ်ဆူတည်း သာလျှင် ပွင့်တော်မူ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ယိမ်းယိုင်ရာပါ၏ ဖရိုဖရဲဖြစ်ရာပါ၏ လွင့်ကျရာပါ၏ ပျက်စီးရာပါ၏။ မိမိတည်နေရာအတိုင်းသို့ မရောက်နိုင်ရာပါ ရေ၌ နစ်ရာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဤတသောင်းသော လောကဓာတ်သည် ဘုရားတဆူကိုသာ ဆောင်နိုင်ရာ၏။ ဘုရားတဆူ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို သာလျှင် ဆောင်နိုင်ရာ၏။ နှစ်ဆူမြောက် ဘုရားသည် အကယ်၍ ပွင့်တော်မူငြားအံ့၊ ဤတသောင်းသော လောကဓာတ်သည် မဆောင်နိုင်ရာ၊ လှုပ်ရာ၏ တုန်ရာ၏ နိမ့်ရှိုင်းရာ၏ ညွတ်ကိုင်ရာ၏ ယိမ်းယိုင်ရာ၏ ဖရိုဖရဲဖြစ်ရာ၏ လွင့်ကျရာ၏ ပျက်စီးရာ၏။ မိမိတည်နေရာအတိုင်းသို့ မရောက်နိုင်ရာ။

မင်းမြတ် ဥပမာ တနည်းသော်ကား ယောက်ျားသည် အလိုရှိတိုင်း စားဖွယ်ကို လည်မျိုတိုင်အောင် အပြည့်အသိပ် စားငြားအံ့။ ထိုယောက်ျားသည် တင်းတိမ်အားရ ပြည့်ဝလျက် မပြတ်ပျင်းရိထိုင်းမှိုင်းသည်ကို ပြု၍ မကိုင်းညွတ်နိုင်သော တုတ်ချောင်းသဖွယ် ဖြစ်စေပြီးလျှင် ထိုမျှလောက်သော စားဖွယ်ကို ထပ်၍စားငြားအံ့။ မင်းမြတ် ထိုယောက်ျားသည် ချမ်းသာခြင်း ဖြစ်နိုင်ရာအံ့လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ချမ်းသာခြင်း မဖြစ်နိုင်ရာပါ။ တကြိမ်ထပ်၍ စားပြန်လျှင် သေဆုံးရာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဤတသောင်းသော လောကဓာတ်သည် ဘုရားတဆူကိုသာ ဆောင်နိုင်ရာ၏။ ဘုရားတဆူ၏ ဂုဏ်ကိုသာလျှင် ဆောင်နိုင်ရာ၏။ နှစ်ဆူမြောက်ဘုရားသည် အကယ်၍ ထပ်၍ ပွင့်တော်မူငြားအံ့၊ ဤတသောင်းသော လောကဓာတ်သည် မဆောင်နိုင်ရာ၊ လှုပ်ရာ၏ တုန်ရာ၏ နိမ့်ရှိုင်းရာ၏ ညွတ်ကိုင်ရာ၏ ယိမ်းယိုင်ရာ၏ ဖရိုဖရဲဖြစ်ရာ၏ လွင့်ကျရာ၏ ပျက်စီးရာ၏။ မိမိတည်နေရာအတိုင်းသို့ မရောက်နိုင်ရာဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန အသို့နည်း လွန်ကဲသော တရားတည်းဟူသော ဝန်ကြောင့် မြေကြီးသည် တုန်လှုပ်ပါသလောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤလောက၌ လှည်းနှစ်စီးတို့သည် လှည်းမျက်နှာဝနှင့်အမျှတိုင်အောင် ရတနာတို့ဖြင့် ပြည့်သည်ဖြစ်ကုန်အံ့။ လှည်းတစီးမှ ရတနာကို ယူ၍ လှည်းတစီး၌ လောင်းကုန်ငြားအံ့။ မင်းမြတ် ထိုလှည်းသည် လှည်းနှစ်စီးတို့၏ ရတနာကို ဆောင်ရာအံ့လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန မဆောင်နိုင်ရာပါ။ ထိုလှည်း၏ ပုံးတောင်းသော်လည်း ကွဲထွက်ရာပါ၏။ ထိုလှည်း၏ အကန့်ထောက်တို့သည်လည်း ကျိုးကုန်ရာပါ၏။ ထိုလှည်း၏ အကွပ်တံကူသည်လည်း ကျွတ်ကျရာပါ၏။ ထိုလှည်း၏ ငင်ရိုးသည်လည်း ကျိုးကျရာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အသို့နည်း လွန်ကဲသော ရတနာတည်းဟူသော ဝန်ကြောင့် လှည်းသည် ကျိုးသည်မဟုတ်သလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ဟုတ်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် လွန်ကဲသော တရားတည်းဟူသော ဝန်ကြောင့် မြေကြီးသည် တုန်လှုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မင်းမြတ် ထို့ပြင်လည်း မြတ်စွာဘုရား၏ အစွမ်းသတ္တိကို ပြခြင်းငှါ ဤအကြောင်းကို ထည့်သွင်းအပ်၏။ ထိုအရာ၌ ဘုရားနှစ်ဆူတို့ တပြိုင်နက်သော ခဏ၌ ပွင့်တော်မူနိုင်သော အခြားလျှောက်ပတ်သော အကြောင်းကိုလည်း နာဦးလော့။ မင်းမြတ် ဘုရားနှစ်ဆူတို့သည် တပြိုင်နက်သော ခဏ၌ အကယ်၍ ပွင့်တော်မူငြားအံ့၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားတို့၏ ပရိသတ်၌ “သင်တို့၏ ဘုရားတည်း၊ ငါတို့၏ ဘုရားတည်း”ဟု ငြင်းခုံခြင်းသည် ဖြစ်ရာ၏။ နှစ်ဖို့နှစ်သင်း ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား အင်အားကြီးကုန်သော အမတ်နှစ်ယောက်တို့၏ ပရိသတ်၌

“သင်တို့၏ အမတ်တည်း၊ ငါတို့၏ အမတ်တည်း” ဟု ငြင်းခုံခြင်း ဖြစ်ပေါ်၍ နှစ်ဖို့နှစ်သင်း ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဘုရားနှစ်ဆူတို့သည် တပြိုင်နက်သော ခဏ၌ အကယ်၍ ပွင့်တော်မူကုန်ငြားအံ့၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားတို့၏ ပရိသတ်၌ ‘သင်တို့၏ ဘုရားတည်း၊ ငါတို့၏ ဘုရားတည်း’ ဟု ငြင်းခုံခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်၍ နှစ်ဖို့နှစ်သင်း ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ မင်းမြတ် အကြင် အကြောင်းဖြင့် ဘုရားနှစ်ဆူတို့သည် တပြိုင်နက်သော ခဏ၌ မပွင့်ကုန်၊ ဤသည်ကား ရှေးဦးစွာ သော အကြောင်းဖြစ်၏။

မင်းမြတ် ထို့ပြင်လည်း ဘုရားနှစ်ဆူတို့ တပြိုင်နက်သောခဏ၌ ပွင့်တော်မမူသော အခြား အကြောင်းကို နာဦးလော့၊ မင်းမြတ် ဘုရားနှစ်ဆူတို့သည် တပြိုင်နက်သော ခဏ၌ အကယ်၍ ပွင့်တော်မူကုန်ငြားအံ့၊ “မြတ်စွာဘုရားသည် အမြတ်ဆုံးတည်း” ဟူသော အကြင်စကားသည် ရှိ၏၊ ထိုစကားသည် အမှားဖြစ်ရာ၏၊ “မြတ်စွာဘုရားသည် အကြီးဆုံးဖြစ်၏” ဟူသော အကြင် စကားသည် ရှိ၏၊ ထိုစကားသည် အမှားဖြစ်ရာ၏၊ “မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်ချီးမွမ်းအပ်၏” ဟူသော၊ “မြတ်စွာဘုရားသည် ထူး၏” ဟူသော၊ “မြတ်စွာဘုရားသည် လွန်မြတ်၏” ဟူသော၊ “မြတ်စွာဘုရားသည် မွန်မြတ်၏” ဟူသော၊ “မြတ်စွာဘုရားသည် အတုမရှိ” ဟူသော၊ “မြတ်စွာ ဘုရားသည် အတုမဲ့သော မွေးဘုရားတို့နှင့်သာ တူတော်မူ၏” ဟူသော၊ “မြတ်စွာဘုရားသည် နှိုင်းယှဉ်ဘက် မရှိ” ဟူသော၊ “မြတ်စွာဘုရားသည် ပြိုင်ဘက်မရှိ” ဟူသော၊ “မြတ်စွာဘုရားသည် တပြိုင်ဘက်ပုဂ္ဂိုလ်မရှိ” ဟူသော အကြင်စကားသည် ရှိ၏၊ ထိုစကားသည် အမှားဖြစ်ရာ၏၊ မင်းမြတ် အကြင်အကြောင်းဖြင့် ဘုရားနှစ်ဆူတို့သည် တပြိုင်နက်သော ခဏ၌ ပွင့်တော်မမူကုန်၊ ဤ အကြောင်းကိုလည်း သင်မင်းမြတ်သည် ဝန်ခံလော့။

မင်းမြတ် ထို့ပြင်လည်း လောက၌ တဆူသော ဘုရားသည်သာလျှင် ပွင့်တော်မူ၏၊ ဤသို့ ပွင့်တော်မူခြင်းသည် ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရားတို့၏ ပကတိ သဘောပင်တည်း၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်းဟူမူ - သဗ္ဗညုတဉာဏ် ရတော် မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရား ဂုဏ်တော်တို့၏ ကြီးမြတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ မင်းမြတ် (ဘုရားမှ) တပါးလည်း လောက၌ အကြင်အရာသည် ကြီးမြတ်၏၊ ထိုကြီးမြတ်သော အရာသည် တစ်ခုတည်းသာလျှင် ဖြစ်၏။ မင်းမြတ် မြေကြီးသည် ကြီးကျယ်၏၊ ထိုမြေကြီးသည် တစ်ခု တည်းသာလျှင် ဖြစ်၏။ သမုဒ္ဒရာသည် ကြီးကျယ်၏၊ ထိုသမုဒ္ဒရာသည် တစ်စင်းတည်းသာလျှင် ဖြစ်၏။ မြင်းမိုရ်တောင်မင်းသည် ကြီးကျယ်၏၊ ထိုမြင်းမိုရ်တောင်မင်းသည် တစ်ခုတည်းသာလျှင် ဖြစ်၏။ ကောင်းကင်သည် ကြီးကျယ်၏၊ ထိုကောင်းကင်သည် တစ်ခုတည်းသာလျှင် ဖြစ်၏။ သိကြားမင်းသည် ကြီးကျယ်၏၊ ထိုသိကြားမင်းသည် တစ်ယောက်တည်းသာလျှင် ဖြစ်၏။ မာရ်နတ်သည် ကြီးကျယ်၏၊ ထိုမာရ်နတ်သည် တစ်ယောက်တည်းသာလျှင် ဖြစ်၏။ မဟာဗြဟ္မာ သည် ကြီးကျယ်၏၊ ထိုမဟာဗြဟ္မာသည် တစ်ယောက်တည်းသာလျှင် ဖြစ်၏။ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာ ဘုရားသည် ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် လောက၌ တစ်ဆူတည်းသာလျှင် ဖြစ်၏။ အကြင်ဌာန၌ ထိုမြတ်စွာဘုရားတို့သည် ပွင့်တော်မူကုန်၏၊ ထိုဌာန၌ တပါးသောသူ၏ အခွင့်သည် မဖြစ်၊ မင်းမြတ် ထို့ကြောင့် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် လောက၌ တစ်ဆူတည်း သာလျှင် ပွင့်တော်မူ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏) ၊

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ပြဿနာကို ဥပမာအကြောင်းတို့ဖြင့် ကောင်းစွာ ဖြေအပ်ပါပေ၏။ ပညာမရှိသူပင်သော်လည်း ဤအကြောင်းကိုကြားရမှုကား ဝမ်းမြောက်ခြင်းဖြစ်ရာပါ၏။ အကျွန်ုပ် ကဲ့သို့ ပညာကြီးသောသူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိပါအံ့နည်း။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှ ပါ၏။ ဤသို့လျှင် ဤကောင်းကို ထိုသို့ဆိုတော်မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ရှေးဦးစွာသော ဒွိန္ဒ ဗုဒ္ဓါနိ အနုပုဇ္ဇမာနပညာ ပြီး၏။

၂-ဂေါတမိဝတ္ထဒါနပညာ

(မိထွေးတော် ဂေါတမိ သင်္ကန်းလှူခြင်း ပြဿနာ)

၂။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန မိထွေးတော် မဟာပဇာပတိ ဂေါတမိက မိုးရေခံ သင်္ကန်းကို လှူအပ်သည်ရှိသော် “ဂေါတမိ သင်သည် သံဃာအား လှူလော့၊ သင်သည် သံဃာကို လှူအပ် သည်ရှိသော် ငါဘုရားကိုလည်းကောင်း၊ သံဃာကိုလည်းကောင်း ပူဇော်အပ်သည် ဖြစ်လတ္တံ့”ဟု ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်ပါ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အသိပါနည်း၊ မြတ်စွာ ဘုရားသည် သံဃာရတနာထက် မလေးစားထိုက်ပါသလော၊ အလေး မပြုထိုက်ပါသလော၊ မြတ်သော အလှူကို မခံထိုက်ပါသလော၊ အကြံကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် မိမိ၏ မိထွေး တော်သည် ကိုယ်တိုင်ဖန်အပ် ကိုယ်တိုင်ကြိတ်အပ် ကိုယ်တိုင်ငင်အပ် ကိုယ်တိုင်ရက်အပ်သော မိမိ အား လှူသော မိုးရေခံသင်္ကန်းကို သံဃာအား လှူစေ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန မြတ်စွာဘုရား သည် သံဃာရတနာထက် အကယ်၍ မြတ်သည်ဖြစ်အံ့၊ လွန်သည်မူလည်း ဖြစ်အံ့၊ ထူးသည်မူလည်း ဖြစ်အံ့၊ “ငါ့အား လှူအပ်သည်ရှိသော် ကြီးသော အကျိုးရှိသည် ဖြစ်လတ္တံ့”ဟု မြတ်စွာဘုရား သည် မိထွေးတော်ဂေါတမိ ကိုယ်တိုင်ဖန်အပ်သော ကိုယ်တိုင်ကြိတ်အပ်သော ကိုယ်တိုင်ဖတ်အပ် သော ကိုယ်တိုင်ငင်အပ်သော မိုးရေခံသင်္ကန်းကို သံဃာအား မလှူစေရာ၊ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အကြံကြောင့်လျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် မိမိကိုယ်ကို တောင့်တတော် မမူ၊ အားကြီးစွာ အမှီပြုတော် မမူ၊ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် မိထွေးတော် ဂေါတမိ၏ ထိုမိုးရေခံသင်္ကန်းကို သံဃာအား လှူစေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် မိထွေးတော် မဟာပဇာပတိ ဂေါတမိက မိုးရေခံသင်္ကန်းကို လှူအပ်သည်ရှိသော် “ဂေါတမိ(သင်သည်)သံဃာအား လှူလော့၊ သင်သည် သံဃာကို လှူသည် ရှိသော် ငါဘုရားကိုလည်းကောင်း၊ သံဃာကိုလည်းကောင်း ပူဇော်အပ်သည် ဖြစ်လတ္တံ့”ဟု ဤ စကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။ ထိုသို့ ဟောတော်မူခြင်းသည်ကား မိမိအား ရှေးရှုမြတ်နိုး ခြင်း၏ အကျိုးမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဟောတော်မူသည် မဟုတ်ချေ၊ မြတ်သော အလှူကို မခံထိုက်သောကြောင့် ဟောတော်မူသည် မဟုတ်ချေ၊ မင်းမြတ် စင်စစ်သော်ကား အစီးအပွား အလို့ငှါ စောင့်ရှောက်ခြင်းငှါ လာလတ္တံ့သောအခါ၌ ငါ့ကုန်လွန်သဖြင့် သံဃာသည် အရိအသေ ပြုခံရသည် ဖြစ်လတ္တံ့ဟု ထင်ရှားရှိသည်သံလျှင် ဖြစ်ကုန်သော ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ကို ချီးကျူးလို ရကား “ဂေါတမိ သင်သည် သံဃာအား လှူလော့၊ သံဃာကို လှူအပ်သည်ရှိသော် ငါ့ကို လည်းကောင်း၊ သံဃာကိုလည်းကောင်း ပူဇော်အပ်သည်ဖြစ်လတ္တံ့”ဟု ဤသို့(ဟောတော်မူ၏)။

မင်းမြတ်“ဤငါ့လက်ထက်၌ မြင့်တင်၍ ထားအပ်သည်ရှိသော် နောင်လာလတ္တံ့သောအခါ၌ ဝယ် လူတို့ အလယ်၌ ပူဇော်ခံရသည် ဖြစ်လတ္တံ့”ဟု ဖခမည်းတော်သည် မိမိထင်ရှားစဉ်ပင်လျှင် အမတ်အစား ဗိုလ်ပါ တံခါးစောင့် ကိုယ်ရံတော် အခြွေအရံလူများ၏ အလယ် မင်း၏ညီလာခံ သဘင်ဝယ် သားတော်၏ ထင်ရှားရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ပြောကြားသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် အစီးအပွားအလိုငှါ အစဉ်စောင့်ရှောက် သနား တော်မူခြင်းငှါ နောင်လာလတ္တံ့သောအခါ၌ ငါ့ကွယ်လွန်တော်မူသဖြင့် သံဃာသည် အရှိအသေ ပြုခံရသည်ဖြစ်လတ္တံ့ဟု ထင်ရှားရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ကို ချီးကျူးပြော ကြားတော်မူလိုရကား “ဂေါတမိ သင်သည် သံဃာအား လှူလော့၊ သင်သည် သံဃာကိုလှူသည် ရှိသော် ငါဘုရားကိုလည်းကောင်း၊ သံဃာကိုလည်းကောင်း ပူဇော်အပ်သည်ဖြစ်လတ္တံ့”ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

မင်းမြတ် ထိုမျှလောက် မိုးရေခံသင်္ကန်းကို လှူဒါန်းစေကာမျှဖြင့် သံဃာသည် မြတ်စွာ ဘုရားထက် လွန်ကဲသည် မည်သည် မဖြစ်ချေ၊ ထူးသည်လည်း မဖြစ်ချေ၊ မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား အမိအဖတို့သည် သားသမီးတို့အား (နံ့သာဖြင့်) ပွတ်သပ်ပေးကုန်၏၊ (ဆီဖြင့်) ဆုပ်နယ်ပေးကုန်၏၊ (နံ့သာဖြင့်) ရေချိုးပေးကုန်၏ (လက်ရုံးကြီးထွားရန်) ထုရိုက်ပေးကုန်၏၊ မင်းမြတ် ထိုမျှလောက် (နံ့သာဖြင့်) ပွတ်သပ်ပေးခြင်း (ဆီဖြင့်) ဆုပ်နယ်ပေးခြင်း (နံ့သာဖြင့်) ရေချိုးပေးခြင်း (လက်ရုံး ကြီးထွားရန်) ထုရိုက်ပေးခြင်းမျှဖြင့် “သားသမီးသည် မိဘတို့ထက် လွန်ကဲသည် မူလည်း ဖြစ်သလော၊ ထူးချွန်သည် မူလည်း ဖြစ်သလော”ဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မဖြစ်နိုင်ပါ၊ အရှင်ဘုရား မိဘတို့သည် သားသမီးတို့က အလိုမရှိသော်လည်း ပြုအပ်ကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် မိဘတို့သည် သားသမီး တို့အား (နံ့သာဖြင့်) ပွတ်သပ်ပေးခြင်း (ဆီဖြင့်) ဆုပ်နယ်ပေးခြင်း (နံ့သာဖြင့်) ရေချိုးပေးခြင်း (လက်ရုံးကြီးထွားရန်) ထုရိုက်ပေးခြင်းကို ပြုကြပါကုန်၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူ သာလျှင် ထိုမျှလောက် မိုးရေခံသင်္ကန်းကို လှူစေကာမျှဖြင့် သံဃာတော်သည် မြတ်စွာဘုရားထက် လွန်ကဲသည် မူလည်း မဖြစ်ချေ၊ ထူးချွန်သည် မူလည်း မဖြစ်ချေ၊ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် စင်စစ်သော်ကား အလိုမရှိသော်လည်း ပြုအပ်သောကိစ္စကို ပြုတော်မူလျက် မိထွေးတော်ဂေါတမိ၏ ထိုမိုးရေခံသင်္ကန်းကို သံဃာအား လှူစေတော်မူ၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား တစ်စုံတစ်ယောက်သော ယောက်ျားသည် မင်း၏လက်ဆောင် ပဏ္ဏာကို ဆောင်ယူခဲ့၏၊ မင်းသည် ထိုလက်ဆောင်ပဏ္ဏာကို အခြားသော အစားအားလည်း ကောင်း၊ ဗိုလ်ပါအားလည်းကောင်း၊ စစ်သူကြီးအားလည်းကောင်း၊ ပုရောဟိတ်အားလည်းကောင်း၊ ပေးငြားအံ့၊ ထိုယောက်ျားသည် ထိုမျှလောက်သော လက်ဆောင်ကို ရကာမျှဖြင့် မင်းထက် လွန်ကဲသည် မူလည်း ဖြစ်သလော၊ ထူးချွန်သည် မူလည်း ဖြစ်သလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင် ဘုရား မဖြစ်ပါ၊ အရှင်ဘုရား ထိုယောက်ျားသည် မင်းစားပါတည်း၊ မင်းကို မှီ၍ အသက်မွေး ရပါ၏၊ ထိုမင်းစားအရာ ထားလိုသော မင်းသည် လက်ဆောင်ပဏ္ဏာကို ပေးပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ထိုမျှလောက် မိုးရေခံသင်္ကန်းကို လှူစေကာမျှဖြင့် သံဃာတော်သည် မြတ်စွာဘုရားထက် လွန်ကဲသည် မူလည်း မဖြစ်ချေ၊ ထူးချွန်သည် မူလည်း မဖြစ် ချေ၊ စင်စစ်သော်ကား မြတ်စွာဘုရား၏ အလုပ်အကျွေးသာတည်း၊ မြတ်စွာဘုရားကို မှီ၍ အသက်မွေးရ၏၊ ထိုမိမိအရာ၌ ထားတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် သံဃာအား မိုးရေခံသင်္ကန်းကို ပေးလှူစေ၏။

မင်းမြတ် ထို့ပြင်လည်း မြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏။ “သံဃာကို သဘောအားဖြင့် ပူဇော်အပ်၏။ ငါ၏ဥစ္စာဖြင့် သံဃာကို ရှေးရှုပူဇော်အံ့”ဟု သံဃာအား မိုးရေခံသင်္ကန်းကို ပေးလှူစေ၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် မိမိအားသာလျှင် ရှေးရှုပူဇော်ခြင်းကို ချီးမွမ်းတော်မမူ၊ စင်စစ်သော်ကား လောက၌ အကြင်သူတို့သည် ပူဇော်ထိုက်ကုန်၏။ ထိုသူတို့အားလည်း ရှေးရှု ပူဇော်ခြင်းကို မြတ်စွာဘုရားသည် ချီးမွမ်းတော်မူ၏။

မင်းမြတ် နတ်ထက်နတ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် မဇ္ဈိမနိကာယ်မြတ်ဟု တံဆိပ်ခတ်အပ်သော ဓမ္မဒါယာဒသုတ် တရားဒေသနာတော်၌ အလိုနည်းသော အကျင့်ကို ချီးကျူးတော်မူလိုရကား “စားကြွင်းကို မစားမူ၍ တရားအားထုတ်သော ရှေးဦးရဟန်းကို အထူးသဖြင့်လည်း ပူဇော်အပ်၏။ အလွန်လည်း ချီးမွမ်းအပ်၏”ဟူသော စကားကို (ဟောတော်မူအပ်၏) မင်းမြတ် ဘဝသုံးပါးတို့၌ မြတ်စွာဘုရားထက် အလှူကိုခံထိုက်သည်လည်း ဖြစ်သော လွန်သည်လည်း ဖြစ်သော လွန်ကဲသည်လည်း ဖြစ်သော ထူးချွန်သည်လည်းဖြစ်သော တစ်စုံတစ်ယောက်သော သတ္တဝါသည် မရှိ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်သာလျှင် လွန်၏ လွန်ကဲ၏ ထူးချွန်၏။

မင်းမြတ် သံယုတ္တနိကာယ်မြတ်၌ မာဏဝဂါမိက အမည်ရှိသောနတ်သားသည် မြတ်စွာဘုရား၏ ရှေ့တော်မှောက် နတ်လူတို့၏အသယ်၌ ရပ်တည်လျက်-

“ရာဇဂြိုဟ်မြို့ရှိ (တောင်ငါးလုံး)တို့တွင် ဝိပုလတောင်ကို အမြတ်ဆုံးဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ဟိမဝန္တာရှိ တောင်အပေါင်းတို့တွင် ကေလာသတောင်ကို အမြတ်ဆုံးဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ကောင်းကင်၌ သွားသော ကြယ်နက္ခတ်အပေါင်းတို့တွင် နေမင်းကို အမြတ်ဆုံးဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

မြစ်အပေါင်းတို့တွင် သမုဒ္ဒရာကို အမြတ်ဆုံးဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ နက္ခတ်အပေါင်းတို့တွင် လကို အမြတ်ဆုံးဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ နတ်နှင့်တကွသော လူအပေါင်းတို့တွင် ဘုရားကို အမြတ်ဆုံးဟူ၍ ဆိုအပ်၏”ဟူ၍ ဤစကားကိုလည်း ဆိုအပ်၏။

မင်းမြတ် ထိုမာဏဝဂါမိကအမည်ရှိသော နတ်သားသည် ထိုဂါထာကို ကောင်းစွာ သီကုံးအပ်၏။ မကောင်းသဖြင့် သီကုံးအပ်သည်မဟုတ်၊ စောင်းစွာ ရွတ်ဆိုအပ်၏။ မကောင်းသဖြင့် ရွတ်ဆိုအပ်သည်မဟုတ်၊ မြတ်စွာဘုရားကလည်း ခွင့်ပြုတော်မူအပ်၏။ မင်းမြတ် တရားစစ်သူကြီး ဖြစ်တော်မူသော သာရိပုတြာမထေရ်သည်-

“မာရ်စစ်သည့်ဗိုလ်ပါကို နတ်ပယ်တော်မူပြီးသော ဘုရားရှင်၌ တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ စိတ်ဖြင့် ကြည်ညိုခြင်းသည်လည်းကောင်း သရဏဂုံဆောက်တည်ခြင်းသည်လည်းကောင်း လက်အုပ်ချီမိုး ရှိခိုးခြင်းသည်လည်းကောင်း စောင့်ရှောက်ကယ်တင်ခြင်းငှါ စွမ်းဆောင်နိုင်၏”ဟု(ဟောတော်မူအပ်၏)။

နတ်ထက်နတ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း “ရဟန်းတို့ လောက၌ တစ်ဦးတည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဖြစ်ပေါ်လာသည်ရှိသော် များစွာသော လူတို့၏အစီးအပွားအလို့ငှါ များစွာသောလူတို့၏ ချမ်းသာခြင်းငှါ လူအပေါင်းတို့ကို အစဉ်စောင့်ရှောက်ခြင်းငှါ နတ်လူတို့၏အကျိုးငှါ

အစီးအပွားရှိခြင်းငှါ ချမ်းသာခြင်းငှါ ဖြစ်ပေါ်၏။ တယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အဘယ်နည်း ဟူမူကား-ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားတည်း။ ၂။ နတ်လူတို့၏ အစီးအပွားရှိခြင်းငှါ ချမ်းသာခြင်းငှါ ဖြစ်ပေါ်၏”ဟု ဟောတော်မူအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ဆိုတော်မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

နှစ်ခုမြောက် ဂေါတမိဝတ္ထဒါနပဉ္စာ ပြီး၏။

၃-ဂိဟိပဗ္ဗဇိတသမ္မာပဋိပတ္တိပဉ္စာ

(လူနှင့်ရဟန်းတို့ ကောင်းစွာကျင့်ခြင်း ပြဿနာ)

၃။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ရဟန်းတို့ လူ၏လည်းကောင်း ရဟန်း၏လည်းကောင်း ကောင်းစွာကျင့်ခြင်းကို ငါဘုရား ချီးမွမ်း၏။ ရဟန်းတို့ လူသည်မူလည်းဖြစ်စေ ရဟန်းသည်မူလည်းဖြစ်စေ ကောင်းစွာ ကျင့်ခဲ့သော် ကောင်းစွာကျင့်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် မဂ်ကုသိုလ်တရားကို ပြီးစီးစေနိုင်၏”ဟု ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန လူသည် အဝတ်ဖြူကို ဝတ်ကာ ကာမဂုဏ်ခံစား၍ သားမယားတို့ဖြင့် ကျဉ်းမြောင်းစွာ အိမ်ရာ တည်ထောင်နေထိုင်လျက် ကာသိတိုင်းထွက် အဝတ်၊ စန္ဒကူးနံ့သာကို သုံးဆောင်ခံစားပြီးလျှင် ပန်း နံ့သာ နံ့သာပျောင်းကို ဆောင်လျက် ရွှေ ငွေကို သာယာလျက် ပတ္တမြားနားတောင်းကို ပန်ဆင်လျက် ဆန်းကြယ်သော ဥသျှောင်ကိုထုံးလျက် ကောင်းစွာကျင့်သည်ရှိသော် မဂ်ကုသိုလ် တရားကို အကယ်ရုံ ပြီးစီးစေငြားအံ့။ ရဟန်းသည်လည်း ဦးခေါင်းတုံးကာ ဖန်ရည်ဆိုးသော အဝတ်ကို ဝတ်လျက် သူတပါးတို့၏ ထမင်းကို ရည်ရွယ်ချဉ်းကပ်ရလျက် လေးပါးကုန်သော သီလ အစုတို့၌ ကောင်းစွာ ဖြည့်ကျင့်လေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နှစ်ရံနှစ်ဆယ်ခုနစ်သွယ်သော သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ဆောက်တည်၍ ကျင့်လျက် တဆယ့်သုံးပါးသော ဇေတင်ဂုဏ်တို့၌ အကြွင်းမရှိဘဲ ကျင့်လျက် မဂ်တရားကို ပြီးစီးစေနိုင်ငြားအံ့။ အရှင်ဘုရား ဤသို့ဖြစ်သော် ထိုနှစ်ဦးတို့တွင် လူ၏လည်းကောင်း ရဟန်း၏လည်းကောင်း အထူးအထွေသည် အဘယ်ပါနည်း။ အကျင့်ကို ကျင့်သုံးရခြင်းသည် အကျိုးမရှိဖြစ်၏။ ရဟန်းပြုခြင်းသည် အကျိုးမရ။ သိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းရခြင်းသည် မြှဲတော့ သည်တကား။ ဓုတင်ဂုဏ်ကို ဆောက်တည်ခြင်းသည် အချည်းနှီးပေတကား။ ရဟန်းအဖြစ်၌ ဆင်းဆင်းရဲရဲ ကျင့်သုံးရခြင်းဖြင့် အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ (ကာမ)ချမ်းသာဖြင့်သာလျှင်(နိဗ္ဗာန်) ချမ်းသာသို့ ရောက်နိုင်သည်မည်သည် မဟုတ်ပါလောဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် “ရဟန်းတို့ လူ၏လည်းကောင်း ရဟန်း၏လည်းကောင်း ကောင်းစွာ ကျင့်ခြင်းကို ငါဘုရား ချီးမွမ်း၏။ ရဟန်းတို့ လူသည်မူလည်းဖြစ်စေ ရဟန်းသည်မူလည်းဖြစ်စေ ကောင်းစွာ ကျင့်ခဲ့သော် ကောင်းစွာကျင့်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် မဂ်ကုသိုလ်တရားကို ပြီးစီးစေနိုင် ၏”ဟု ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။ မင်းမြတ် ဤစကားသည် ဤအတိုင်း ပင်တည်း။ ကောင်းစွာကျင့်သောသူသည်သာ မြတ်၏။ မင်းမြတ် ရဟန်းပြုသူသည်လည်း “ငါ့ရဟန်း ဖြစ်၏”ဟု ကောင်းစွာမကျင့်ငြားအံ့။ ယင်းသို့မကျင့်သော်ကား ထိုသူသည် ရဟန်းအဖြစ်မှ ဝေးသည် သာလျှင်တည်း။ မြတ်သောအဖြစ်မှဝေးသည်သာလျှင်တည်း။ အဝတ်ဖြူကိုဝတ်သောလူသည် အဘယ်

ဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်း၊ မင်းမြတ် လှူဖြစ်သောသူသည်လည်း ကောင်းစွာ ကျင့်သည်ရှိသော် မဂ်ကုသိုလ် တရားကို ပြီးစီးစေနိုင်၏။ မင်းမြတ် ရဟန်းဖြစ်သောသူသည်လည်း ကောင်းစွာကျင့်သည်ရှိသော် မဂ်ကုသိုလ်တရားကို ပြီးစီးစေနိုင်၏။

မင်းမြတ် စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းသည်သာလျှင် ရဟန်း၏အဖြစ်ကို အစိုးရ၏၊ ကြီးမှူး နိုင်၏။ မင်းမြတ် ရဟန်းအဖြစ်သည် များသောဂုဏ်ရှိ၏။ တပါးမက များပြားသော ဂုဏ်ရှိ၏။ မနှိုင်းရှည့်နိုင်သော ဂုဏ်ရှိ၏။ ရဟန်း၏ဂုဏ်ကို နှိုင်းရှည့်ခြင်းငှါ မတတ်ကောင်း။

မင်းမြတ် “ပတ္တမြားရတနာ၏အဖိုးသည် ဤမျှလောက်ပင်တည်း” ဟု အလိုဆန္ဒဟူသမျှကို ပေးစွမ်းနိုင်သော ပတ္တမြားရတနာ၏တန်ဖိုးကို ဥစ္စာဖြင့် နှိုင်းရှည့်ခြင်းငှါ မတတ်နိုင်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ရဟန်းအဖြစ်သည် များသောဂုဏ်ရှိ၏။ တပါးမက များပြားသော ဂုဏ်ရှိ၏။ မနှိုင်းရှည့်နိုင်သော ဂုဏ်ရှိ၏။ ရဟန်း၏ ဂုဏ်ကို နှိုင်းရှည့်ခြင်းငှါ မတတ်ကောင်း။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား “မဟာသမုဒ္ဒရာ၌လှိုင်းတံပိုးတို့သည် ဤ၍ဤမျှရှိကုန်၏” ဟု မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ လှိုင်းတံပိုးတို့ကိုနှိုင်းရှည့်ခြင်းငှါ မတတ်နိုင်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ရဟန်းအဖြစ်သည် များသောဂုဏ်ရှိ၏။ တပါးမက များပြားသော ဂုဏ်ရှိ၏။ ရဟန်း၏ဂုဏ်ကို နှိုင်းရှည့်ခြင်းငှါ မတတ်ကောင်း။

မင်းမြတ် ရဟန်းအား ပြုဖွယ်ကိစ္စ တစုံတရာရှိငြားအံ့၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စအားလုံးသည် လျင်မြန်စွာသာ လျှင် ပြီးပြည့်စုံ၏။ ကြာမြင့်မှ ပြီးသည်မဟုတ်၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်းဟူမူ—မင်းမြတ် ရဟန်းဖြစ်သူသည် အလိုနည်း၏ ရောင့်ရဲလွယ်၏ ကာမမှ ကင်းဆိတ်၏ ကာမနှင့်မနီးနှော၊ မြဲမြံသောဝီရိယရှိ၏ ငြိမ့်မိမ့်ကင်းလွတ်၏ တပ်မက်မှုတဏှာဟူသော အိမ်မရှိ၊ ပြည့်စုံသောဘိလ ရှိ၏၊ ခေါင်းပါးသော အကျင့်ရှိ၏၊ ဓူတင်အကျင့်၌ လိမ္မာ၏၊ ထိုသို့သောအကြောင်းကြောင့် ရဟန်းအား ပြုဖွယ်ကိစ္စ တစုံတရာရှိငြားအံ့၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စ အားလုံးသည် လျင်မြန်စွာသာလျှင် ပြီးပြည့်စုံ၏။ ကြာမြင့်မှ ပြီးသည်မဟုတ်။ မင်းမြတ် အဖုအထစ်မရှိသော ကောင်းစွာ ပွတ်တိုက် အပ်သည်ဖြစ်၍ ဖြောင့်မတ်လျက် အညစ်အကြေးကင်းသော မြားသည် ကောင်းစွာပြင်ဆင် အပ်သော် ကောင်းစွာရွက်ဆောင်နိုင်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ရဟန်းအား ပြုဖွယ် ကိစ္စ တစုံတရာရှိငြားအံ့၊ ထိုပြုဖွယ်ကိစ္စ အားလုံးသည် လျင်မြန်စွာသာလျှင် ပြီးပြည့်စုံ၏။ ကြာမြင့် မှပြီးသည် မဟုတ်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပ၏၊ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ဆိုတော်မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

သုံးခုမြောက် ဂိဟိပဗ္ဗဇိတသမ္မာပဒိုပတ္တိပဉ္စာ ပြီး၏။

၄-ပဒိုပဒါဒေါသပဉ္စာ

(ဒုက္ကရစရိယာအကျင့်၏ အပြစ် ပြဿနာ)

၄။ အရှင်ဘုရား နာဂသေန အကြင်အခါ၌ ဘုရားအလောင်းသည် ဒုက္ကရစရိယာ အကျင့် ကျင့်တော်မူ၏။ ထိုဒုက္ကရစရိယာအကျင့်ကို ကြဉ်ထား၍ ထိုသို့သဘောရှိသောအားထုတ်မှုမျိုးမတူနဲ့

မဆုတ်အားထုတ်မှုမျိုး ကိလေသာကို တိုက်ခိုက်မှုမျိုး မာရ်စစ်သည်ကို ဖျက်ဆီးမှုမျိုး အာဟာရကို ချုပ်တည်း သိမ်းဆည်းမှုမျိုး မည်သည် မရှိ၊ ထိုအခါ ဤသို့သဘောရှိသော အားပါးစိုက်ထုတ်ခြင်း၌ စိုးစဉ်းမျှသော သာယာဖွယ်ကို မရနိုင်သောကြောင့် ထိုအားထုတ်သော စိတ်တော်ကိုပင် ယုတ်လျော့စေ၍ “ငါသည် ပြင်းထန် ခါးစပ်သော ဤမျှသော ဒုက္ကရစရိယာအကျင့်ဖြင့် လူတို့၏ ကုသိုလ်ကမ္မပထတရားတို့ထက် လွန်မြတ်သော အရိယာတို့၏ ဉာဏ်ဖြင့်သာ မြင်စွမ်းနိုင်သော တရားထူးကို မရနိုင်ပေ၊ တရားအထူးကို သိမြင်ခြင်းငှါ အခြားလမ်းသည် ရှိသေးသလော”ဟု ဆိုခဲ့၏။ ထိုဒုက္ကရစရိယာ အကျင့်၌ ငြီးငွေ့တော်မူ၍ အခြားသောအကျင့်လမ်းဖြင့် ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူ၏၊ တဖန် ထိုငြီးငွေ့ခဲ့သော အကျင့်ဖြင့်ပင် တပည့်သာဝကတို့ကို-

“မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌အားထုတ်ကြကုန်လော့၊ မတုန်မဆုတ် အားထုတ်ကြကုန်လော့၊ အမြဲနိစ္စ ကြိုးပမ်းကြကုန်လော့၊ ဆင်ပြောင်သည် ကျူအိမ်ကို နင်းနယ်ခြေမှုန်းသကဲ့သို့ မာရ်မင်း၏ ကိလေသာစစ်သည်ကိုဖျက်ဆီးကြကုန်လော့”ဟု ဆုံးမတော်မူပြန်၏၊ ဆောက်တည်စေတော်မူပြန်၏။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန မြတ်စွာဘုရားသည် အကြင် ဒုက္ကရစရိယာ အကျင့်၌ ကိုယ်တိုင် ငြီးငွေ့တော်မူခဲ့၏၊ တပ်ခြင်းကင်းတော်မူခဲ့၏၊ ထို အကျင့်ဖြင့်ပင် တပည့်သာဝကတို့ကို အဘယ့်ကြောင့် ဆုံးမတော်မူပြန်ပါသနည်း၊ ဆောက်တည်စေတော်မူပြန်ပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် ထိုစဉ်အခါကသော်လည်းကောင်း၊ ယခုအခါ၌သော်လည်းကောင်း ထိုဒုက္ကရစရိယာ အကျင့်ပင်တည်း၊ ထိုအကျင့်ကို ကျင့်၍ ဘုရားလောင်းသည် သဗ္ဗညုဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်၏၊ မင်းမြတ် စင်စစ်သော်ကား ဘုရားလောင်းသည် လွန်ကဲသော လုံ့လကိုပြုသည်ရှိသော် အကြွင်းမဲ့ အားဖြင့် အာဟာရကို ပိတ်ပင်ပယ်ဖြတ်တော်မူ၏၊ ထိုဘုရားလောင်းအား အာဟာရကို ဖြတ်ခြင်းကြောင့် စိတ်အားနည်းခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏၊ ထိုဘုရားလောင်းသည် ယင်းသို့ စိတ်အားနည်းခြင်းကြောင့် သဗ္ဗညု ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်၊ ထိုဘုရားလောင်းသည် အနည်းငယ် အနည်းငယ်မျှသော ကဗဠိကာရအာဟာရကို မှီဝဲသည့်ရှိသော် ထိုအကျင့်ဖြင့်သာ လျှင် မကြာမြင့်မီပင် သဗ္ဗညုဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်၏၊ မင်းမြတ် ထိုအကျင့်သည်ပင်လျှင် အလုံးစုံသော ဘုရားရှင်တို့အား သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ရခြင်းငှါဖြစ်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့အား အစာအာဟာရသည် ယောက်ပုံတတ်၏၊ အာဟာရကို မှီကုန်သော အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့သည် ချမ်းသာကို ခံစားရကုန်၏၊ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ထိုအကျင့်သည်ပင်လျှင် ဘုရားရှင်အားလုံးတို့အား သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ရခြင်းငှါဖြစ်၏၊ မင်းမြတ် အကြင်အကြောင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုဒုက္ကရစရိယာအကျင့်ကို ကျင့်သောအခါ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သို့မရောက်၊ ဤသို့ မရောက်ခြင်းသည် အားထုတ်ခြင်း၏ အပြစ်မဟုတ်၊ မတုန်မဆုတ်အားထုတ်ခြင်း၏ အပြစ်မဟုတ်၊ ကိလေသာကို တိုက်ခိုက်ခြင်း၏ အပြစ်မဟုတ်၊ စင်စစ်သော်ကား ဤသို့(သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သို့)မရောက်ခြင်းသည် အာဟာရကို ပိတ်ပင်ပယ်ဖြတ်တော်မူခြင်း၏ အပြစ်သာတည်း၊ ဤအကျင့်သည် အခါခပ်သိမ်း သဗ္ဗညုတဉာဏ်နှင့် စပ်ယှဉ်သည်သာလျှင်တည်း။

မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား ယောက်ျားသည် အခွန်ရှည်သော ခရီးသို့ အလွန်လျင်မြန်စွာ သွားရာ၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုယောက်ျားသည် ခြေဆွဲခြင်း ခြေထိုင်းခြင်းသည်မူလည်း ဖြစ်ရာ၏၊

အသွားဆွံသည်မူလည်း ဖြစ်ရာ၏။ မြေအပြင်၌ မသွားနိုင်၊ မင်းမြတ် အကြင်အကြောင်းကြောင့် ထိုယောက်ျားသည် ခြေဆွံခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုခြေဆွံခြင်းသည် မြေကြီး၌ အပြင်ရှိသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား အပြစ်မရှိပါ။ အရှင်ဘုရား မြေကြီးသည် အခါခပ်သိမ်း သွားခြင်း နှင့် စပ်ယှဉ်၏။ ထိုမြေကြီးအား အဘယ်မှာ အပြစ်ရှိနိုင်အံ့နည်း။ အကြင် (လျင်စွာသွားခြင်းဟု သော)အကြောင်းကြောင့် ထိုယောက်ျားသည် ခြေဆွံခြင်းဖြစ်၏။ ဤခြေဆွံခြင်းသည် အားထုတ်ခြင်း၏သာလျှင် အပြစ်ပါတည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူပင် အကြင်အကြောင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုဒုက္ကရစရိယာအကျင့်ကို ကျင့်သောအခါ၌ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော် သို့မရောက်၊ ဤသို့မရောက်ခြင်းသည် အားထုတ်ခြင်း၏ အပြစ်မဟုတ်၊ မတုန့်မဆုတ်အားထုတ်ခြင်း၏ အပြစ်မဟုတ်၊ ကံလေသာကို တိုက်ခိုက်ခြင်း၏အပြစ်မဟုတ်၊ စင်စစ်သော်ကား ဤသို့မရောက်ခြင်းသည် အာဟာရကို ပိတ်ပင်ပယ်ဖြတ်တော်မူခြင်း၏သာလျှင် အပြစ်တည်း။ ဤအကျင့်သည် အခါခပ်သိမ်း သဗ္ဗညုတဉာဏ်နှင့် စပ်ယှဉ်သည်သာလျှင်တည်း။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား ယောက်ျားသည် ညစ်နွမ်းသော ပုဆိုးကို ဝတ်ရာ၏။ ထိုယောက်ျားသည် ထိုပုဆိုးကို မဖွတ်မလျော်ရာ၊ ဤသို့မဖွတ်မလျော်ခြင်းသည် ရေ၏ အပြစ်မဟုတ်၊ ရေသည် အခါခပ်သိမ်း စင်ကြယ်ခြင်းနှင့် စပ်ယှဉ်၏။ ပုဆိုးညစ်နွမ်းခြင်းဟူသော ထိုအပြစ်သည်ယောက်ျား၏သာလျှင် အပြစ်တည်း။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အကြင်အကြောင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုဒုက္ကရစရိယာ အကျင့်ကို ကျင့်သောအခါ၌ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော် သို့မရောက်၊ ဤသို့မရောက်ခြင်းသည် အားထုတ်ခြင်း၏ အပြစ်မဟုတ်၊ မတုန့်မဆုတ်အားထုတ်ခြင်း၏ အပြစ်မဟုတ်၊ ကံလေသာကို တိုက်ခိုက်ခြင်း၏ အပြစ်မဟုတ်၊ စင်စစ်သော်ကား ဤသို့မရောက်ခြင်းသည် အာဟာရကို ပိတ်ပင် ပယ်မြစ်တော်မူခြင်း၏သာလျှင် အပြစ်တည်း။ ဤအကျင့်သည် အခါခပ်သိမ်း သဗ္ဗညုတဉာဏ်နှင့် စပ်ယှဉ်သည် သာလျှင်တည်း။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုအကျင့်ဖြင့်သာလျှင် တပည့်သာဝကတို့ကို ဆုံးမတော်မူ၏။ ဆောက်တည်စေတော်မူ၏။ မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် ထိုဒုက္ကရစရိယာအကျင့်သည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်နှင့် စပ်ယှဉ်၏ အပြစ်မရှိဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ဆိုတော်မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု(လျှောက်၏)။

လေးခုမြောက် ပဋိပဒါဒေါသပဉ္စာ ပြီး၏။

၅-ဟိနာယာဝတ္တနပဉ္စာ

(သာသနာတော်မှ ပြန်လည်ဆုတ်နစ်‘လူထွက်’ခြင်း ပြဿနာ)

၅။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤမြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ကြီးသည် ကြီးကျယ်လှပါပေ၏။ ကောင်းမြတ်လှပါပေ၏။ စင်ကြယ်လှပါပေ၏။ ချီးမွမ်းအပ်ပါပေ၏။ အလွန်မြတ်လှပါပေ၏။ နှိုင်းရှည့်ဖွယ်ကင်းပါပေ၏။ စင်ကြယ်လှပါပေ၏။ အညစ်အကြေးကင်းပါပေ၏။ ဖြူစင်လှပါပေ၏။ အပြစ်မျိုးမှကင်းလွတ်ပါပေ၏။ ထိုမျှလောက်သော လူသာမန်ကိုရှင်ရဟန်းပြုခြင်းငှါမသင့်ပါ။

လူ့ဘဝကပင်လျှင် တခုသောဖိုလ်၌ တည်စေပြီး၍ တမက်တဖိုလ်ရင့်ပြီး၍ တဖန်ဆုတ်နစ်ခြင်းသဘော မရှိသည့် လူကိုသာ ရှင်ရဟန်းပြုပေးသင့်၏။ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်းဟူမူ-ဤသူယုတ် တို့သည် ထိုမျှလောက်စင်ကြယ်သော ထိုသာသနာတော်၌ ရဟန်းပြုပြီးမှ တဖန်ဆုတ်နစ်၍ လူထွက် ကုန်၏။ ထိုသူယုတ်တို့၏(လူ့ဘောင်သို့)တဖန် ပြန်လာခြင်းကြောင့် ဤလူအပေါင်းသည် “အချင်း တို့ ရဟန်းဂေါတမ၏ ဤသာသနာတော်သည် စင်စစ်အချည်းနှီးဖြစ်လတ္တံ့၊ ယင်းသို့ အချည်းနှီး ဖြစ်သောကြောင့် ဤရဟန်းတို့သည် ပြန်လည် ဆုတ်နစ်ကုန်၏” ဟု ကြံစည်အောက်မေ့တတ်၏။ ဤအရာ၌ ဤသည်ကား အကြောင်းပါတည်းဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား ပြည့်လုံသည်ဖြစ်၍ စင်ကြယ်ကာ အညစ်အကြေးကင်းလျက် အေးမြသော ရေရှိသော တဘက်ဆည်ကန်သည် ရှိရာ၏။ ထိုအခါ ညစ်နွမ်းပေကျသော အညစ် အကြေး ညွှန်အလိမ်းလိမ်း ကပ်သော တစုံတယောက်သောသူသည် ထိုတဘက်ဆည်ကန်သို့ သွား၍ ရေမချိုးဘဲ ညစ်နွမ်းပေကျလျက်ပင် တဖန်ပြန်လာငြားအံ့။ မင်းမြတ် ထိုသို့ပြန်လာရာ၌ လူအပေါင်းသည် အဘယ်ကို ကဲ့ရဲ့ရာသနည်း၊ ညစ်နွမ်းပေကျသူကိုသော်မူလည်း ကဲ့ရဲ့ရာသလော၊ တဘက်ဆည်ကန်ကိုသော်မူလည်း ကဲ့ရဲ့ရာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား “ဤသူသည် တဘက်ဆည်ကန်သို့ သွား၏။ ရေမချိုး ဘဲညစ်နွမ်းပေကျလျက်ပင် ပြန်ခဲ့၏။ ရေချိုးခြင်းငှါ အလိုမရှိ သော ဤသူကို တဘက်ဆည်ကန်က အလိုအလျောက် အဘယ်မှာ ရေချိုးပေးနိုင်လိမ့်မည်နည်း၊ တဘက်ဆည်ကန်အား အဘယ်မှာ အပြစ်ရှိအံ့နည်း” ဟု လူအပေါင်းက ညစ်နွမ်းပေကျသူကိုသာ ကဲ့ရဲ့ရာပါ၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ ဟူသော မြတ်သောရေဖြင့် ပြည့်လျှံသော သူတော်ကောင်း တရားမြတ်တည်းဟူသော တဘက် ဆည်ကန်ကို “ကိလေသာ အညစ်အကြေးဖြင့် ညစ်နွမ်းပေကျသည်ဖြစ်၍ (စင်ကြယ်လိုသည့်) စေတနာရှိကုန်သော အကြင်အချို့သော ပညာရှိတို့ ရှိကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ဤသူတော်ကောင်း တရားတည်းဟူသော ကန်၌ ရေချိုး၍ ကိလေသာအားလုံးတို့ကို မျှောကုန်လတ္တံ့” ဟု ဖန်ဆင်း တော်မူ၏။ တစုံတယောက်သောသူသည် ထိုသူတော်ကောင်း တရားမြတ်တည်းဟူသော တဘက် ဆည်ကန်သို့သွား၍ ရေမချိုးဘဲ ကိလေသာနှင့်တကွသာလျှင် တဖန်ပြန်လည်ဆုတ်နစ်၍ လူထွက်အံ့။ “ဤသူသည် မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ ရဟန်းပြုပြီးမှ ထိုသာသနာတော်၌ ထောက်တည် ရာကို မရသည်ဖြစ်၍ လူထွက်ခဲ့၏။ တရားမကျင့်သော ဤသူကို မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်က အလိုအလျောက် အဘယ်မှာ သိစေနိုင်လိမ့်မည်နည်း၊ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်အား အဘယ် အပြစ်ရှိအံ့နည်း” ဟု ထိုလူထွက်သော သူကိုသာလျှင် လူအပေါင်းက ကဲ့ရဲ့ရာ၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား အလွန်ရောဂါနှိပ်စက်သော ယောက်ျားသည် ရောဂါဖြစ် ကြောင်း၌ လိမ္မာသော ဆေးကုမူ၌ အချည်းနှီးမဖြစ်မူ၍ အမြဲပြီးမြောက် သိဒ္ဓိပေါက်လျက် ရောဂါကို ပယ်ထုတ်နိုင်သော ဆေးသမားကိုမြင်လျက် ဆေးမကုစေမူ၍ အနာနှင့်တကွသာလျှင် ပြန်ခဲ့ငြားအံ့။ ထိုသို့ပြန်လာရာ၌ လူအပေါင်းက အဘယ်သူကို ကဲ့ရဲ့သနည်း၊ အနာနှိပ်စက်သော သူကိုသော်မူလည်း ကဲ့ရဲ့သလော၊ ဆေးသမားကိုသော်မူလည်း ကဲ့ရဲ့သလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား “ဤသူသည် ရောဂါဖြစ်ကြောင်း၌ လိမ္မာသော ဆေးကုမူ၌ အချည်းနှီးမဖြစ်မူ၍ အမြဲပြီးမြောက် သိဒ္ဓိပေါက်လျက် ရောဂါကို ပယ်ထုတ်နိုင်သော ဆေးသမားကိုမြင်လျက် ဆေးမကု စေမူ၍ အနာနှင့်တကွသာလျှင် ပြန်ခဲ့၏။ ဆေးမကုစေသော ဤသူနာကို ဆေးသမားက အလို အလျောက် အဘယ်မှာ ဆေးကုနိုင်လိမ့်မည်နည်း၊ ဆေးသမားအား အဘယ်မှာ အပြစ်ရှိပါ

အံ့နည်း”ဟု အနာနိပိစက်ခံရသူကိုသာ လူအပေါင်းက ကဲ့ရဲ့ရာ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် သာသနာတည်းဟူသော ဆေးအစအတွင်း၌ ကိလေသာဟူသော အနာရောဂါအားလုံးကို ငြိမ်းစေခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သော နိဗ္ဗာန် အမြိုက်ဆေးကို ထည့်ထားတော်မူ၏။ “ကိလေသာ အနာ နှိပ်စက်ခံရသည်ဖြစ်၍ (အနာပျောက်လိုသည့်) စေတနာရှိ ကုန်သော အချို့သော ပညာရှိတို့သည် ဤနိဗ္ဗာန် အမြိုက်ဆေးကို သောက်ကုန်၍ ကိလေသာ အနာဟူသမျှအားလုံးကို ငြိမ်းစေကုန်လတ္တံ့” ဟု နိဗ္ဗာန်အမြိုက်ဆေးကို ထည့်ထားတော်မူ၏။ တစုံတယောက်သောသူသည် ထိုနိဗ္ဗာန်အမြိုက်ဆေးကို မသောက်ဘဲ ကိလေသာနှင့်တကွသာလျှင် တဖန်ပြန်လည်ဆုတ်နစ်၍ လူထွက်အံ့။ “ဤသူသည်မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌ ရဟန်းပြုပြီးမှ ထိုသာသနာတော်၌ ထောက်တည်ရာမရသည်ဖြစ်၍ လူထွက်ခဲ့၏။ တရားမကျင့်သော ဤသူကို မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်က အလိုအလျောက် အဘယ်မှာ သိစေနိုင်လိမ့်မည်နည်း။ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်အား အဘယ်မှာ အပြစ်ရှိအံ့နည်း” ဟု ထိုလူထွက်သော သူကိုသာလျှင် လူအပေါင်းက ကဲ့ရဲ့ရာ၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား ဆာလောင်မွတ်သိပ်သော ယောက်ျားသည် ဘုန်းကံကြီးမားသူ ကောင်းမှုရှင်တို့၏ ထမင်းကျွေးရာသို့ သွား၍ ထိုကျွေးမွေးသော ထမင်းကို မစားဘဲ ဆာလောင်မွတ်သိပ်လျက်သာ ပြန်လည်ဆုတ်နစ်ရာ၏။ ထိုသို့ပြန်လည် ဆုတ်နစ်ရာ၌ လူအပေါင်းက အဘယ်သူကို ကဲ့ရဲ့သနည်း။ ဆာလောင်မွတ်သိပ်သူကိုသော်မူလည်း ကဲ့ရဲ့ရာသလော။ ကောင်းမှုရှင်တို့၏ ထမင်းကိုသော်မူလည်း ကဲ့ရဲ့ရာသလောဟု (မေးကော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား “ဤသူသည် ဆာလောင်မွတ်သိပ်မှု နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍ ကောင်းမှုရှင်တို့၏ ထမင်းကို ရပါလျက် မစားဘဲ ဆာလောင်မွတ်သိပ်လျက်သာလျှင် ပြန်လည်ဆုတ်နစ်ခဲ့၏။ မစားမသောက်သော ဤယောက်ျား၏ ခံတွင်းသို့ ဘောဇဉ်က အဘယ်မှာ အလိုအလျောက် ဝင်လာလတ္တံ့နည်း။ ဘောဇဉ်အား အဘယ်မှာ အပြစ်ရှိအံ့နည်း” ဟု ဆာလောင်မွတ်သိပ်သူကိုသာ လူအပေါင်းက ကဲ့ရဲ့ရာ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် သာသနာတော်ဟူသော ထမင်းအုပ်အတွင်း၌ အလွန် ကြူးကောင်းမြတ်သော အေးမြသော ဘေးကင်းသော မွန်မြတ်သော မသေစေနိုင်သော အလွန်ချိုမြိန်သော ကာယဂတာသတိဟူသော ဘောဇဉ်ကို အတွင်း၌ ကိလေသာ ဆာလောင်မွတ်သိပ်မှုရှက်သည် တဏှာနှိပ်စက်အပ်သော စိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ (လွတ်လိုသည့်) စေတနာရှိ ကုန်သော အချို့သော ပညာရှိတို့သည် ဤ(ကာယဂတာသတိဟူသော) ဘောဇဉ်ကို စားရ၍ ကာမ ရူပ အရူပဘဝသို့၌ တက်မက်မှု အားလုံးကို ပယ်ကုန်လတ္တံ့” ဟု ထားတော်မူခဲ့၏။ တစုံတယောက်သောသူသည် ထို (ကာယဂတာသတိဟူသော) ဘောဇဉ်ကို မသုံးဆောင်ဘဲ တဏှာဟူသော ဆာလောင်မွတ်သိပ်မှုရှိလျက်သာလျှင် ပြန်လည်ဆုတ်နစ်၍ လူထွက်အံ့။ “ဤသူသည်မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ ရှင်ရဟန်းပြုလျက် ထိုသာသနာတော်၌ ထောက်တည်ရာ မရသည် ဖြစ်၍ လူထွက်ခဲ့၏။ တရားမကျင့်သော ဤသူကို မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်က အလိုအလျောက် အဘယ်မှာ သိစေနိုင်လိမ့်မည်နည်း။ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်အား အဘယ်မှာ အပြစ်ရှိပါအံ့နည်း” ဟု ထိုလူထွက်သော သူကိုသာလျှင် လူအပေါင်းက ကဲ့ရဲ့ရာ၏။

မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် တမင်တဖိုလ်၌ တည်ပြီးသော သူကိုသာ အကယ်၍ရဟန်းပြုပေးခြင်းအံ့။ ဤရဟန်းအဖြစ်သည် ကိလေသာကို ပယ်ခြင်းငှါလည်းကောင်း (ကိလေသာမှ) စင်ကြယ်ခြင်းငှါလည်းကောင်း မပြုတော့ပေ။ ရဟန်းအဖြစ်၌ ပြုဖွယ်ကိစ္စ မရှိတော့ပေ။ မင်းမြတ် ဥပမာသော်

ကား ယောကျ်ားသည် အရာမကသောပြုလုပ်မှုဖြင့် တဘက်ဆည်ကန်ကိုတူးစေ၍ ပရိသတ်အား “အချင်းတို့ ညစ်နွမ်းကုန်သော အချိုသောသူတို့သည် ငါ၏ဤတဘက်ဆည်ကန်သို့ မသက်ဆင်း ကုန်လင့်၊ အညစ်အကြေး ဆေးကြောပြီး၍ စင်ကြယ်ပြီးကုန်သော အညစ်အကြေးကင်း၍ ချောမွေ့ကုန်သောသူတို့သည်သာ ဤတဘက်ဆည်ကန်သို့ သက်ဆင်းကုန်ကြလော့” ဟုကြွေးကြော် ရာ၏။ မင်းမြတ် အညစ်အကြေး ဆေးကြောပြီး၍ စင်ကြယ်ပြီးကုန်သော အညစ်အကြေး ကင်း၍ ချောမွေ့ကုန်သော ထိုသူတို့အား ထိုတဘက်ဆည်ကန်ဖြင့် ပြုဖွယ်ကိစ္စရှိရာသေးသလော ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား တဘက်ဆည်ကန်ဖြင့် ပြုဖွယ်ကိစ္စမရှိတော့ပါ။ ထိုသူတို့သည် အညစ်အကြေးစင်ကြယ်ခြင်းအကျိုးငှါ ထိုတဘက်ဆည်ကန်သို့ ချဉ်းကပ်ကုန်ရာပါ၏။ ထိုသူတို့သည် ထိုပြုလုပ်ဖွယ်ကို အခြားအရပ်၌သာလျှင် ပြုအပ်ပြီးလေပြီ။ ထိုသူတို့အား တဘက်ဆည်ကန်ဖြင့် အဘယ်ပြုဖွယ်ရှိပါအံ့နည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် တမက်တဖိုလ်၌ တည်ပြီးသော လူကိုသာလျှင် အကယ်၍ ရဟန်းပြုပေးငြားအံ့၊ ထိုသူတို့သည် ထိုဖိုလ်၌သာလျှင် ပြုဖွယ်ကို ပြုပြီးဖြစ်၏။ ထိုသူတို့အား ရဟန်း၏ အဖြစ်ဖြင့် အဘယ်ပြုဖွယ်ရှိ အံ့နည်း။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား သဘာဝတည်းဟူသော ရသေ့ဆရာသို့ ဆည်းကပ်သော အကြားအမြင်မန္တန်ပုဒ်ကိုဆောင်သော ကြံဆမနေရဘဲ ရောဂါဖြစ်ကြောင်း၌ လိမ္မာသော ဆေးကု မှု၌ အချည်းနှီးမဖြစ်မှု၍ အမြဲပြီးမြောက် သိဒ္ဓိပေါက်လျက် ရောဂါကို ထုတ်ပယ်တတ်သော ဆေးသမားသည် ရောဂါခပ်သိမ်း ပြီးငြိမ်စေတတ်သော ဆေးကို စုရုံးဖော်စပ်၍ “အချင်းတို့ အနာရှိကုန်သော အချိုသူတို့သည် ငါ၏အထံသို့ မချဉ်းကပ်ကြကုန်လင့်၊ အနာမရှိကုန်သောရောဂါ မရှိကုန်သောသူတို့သည် ငါ၏အထံသို့ ချဉ်းကပ်ကြကုန်လော့” ဟုပရိသတ်အလယ်၌ ကြွေးကြော် ရာ၏။ မင်းမြတ် အနာမရှိကုန်သော ရောဂါမရှိကုန်သော ပြည့်ပြီးကုန်သော တက်ကြွကုန်သော ထိုသူတို့အား ထိုဆေးသမားဖြင့် ပြုဖွယ်ကိစ္စ ဖြစ်ရာသေးသလောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင် ဘုရား မဖြစ်ရာပါ။ အကြင်အနာပျောက်ခြင်းအကျိုးငှါ ထိုသူတို့သည် အနာကို ထုတ်ပယ် တတ်သော ထိုဆေးသမားကို ချဉ်းကပ်ကုန်ရာပါ၏။ ထိုသူတို့သည် ထိုရောဂါပျောက်ကင်းမှုကို အခြားအရပ်၌သာလျှင် ပြုအပ်ပြီးလေပြီ။ ထိုသူတို့အား ထိုဆေးသမားဖြင့် အဘယ်ပြုဖွယ်ရှိပါအံ့ နည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် တမက်တဖိုလ်၌ တည်ပြီးသော လူကိုသာလျှင် အကယ်၍ ရဟန်းပြုပေးငြားအံ့၊ ထိုသူတို့သည် ထိုဖိုလ်၌သာလျှင် ပြုဖွယ်ကို ပြုပြီးဖြစ်၏။ ထိုသူတို့အား ရဟန်းအဖြစ်ဖြင့် အဘယ်ပြုဖွယ်ရှိအံ့နည်း။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား တစ်စုံတစ်ယောက်သော ယောကျ်ားသည် အရာမကသော ထမင်းအိုးဖြင့် ချက်ပြီးသော ဘောဇဉ်ကို စီရင်ပေးပြီး၍ “အိုလူအပေါင်းတို့ ဆာလောင် မှတ်သိပ်သော သူတို့သည် ငါ၏ ဤထမင်းကျွေးရာမှ ရပ်သို့ မချဉ်းကပ်ကြကုန်လင့်၊ ကောင်းစွာ စားကုန်ပြီးသော (တင်းတိမ်) ရောင့်ရဲကုန်ပြီးသော ပြည့်စုံကုန်ပြီးသော ဝမ်းဝအောင် ဆောင်ကုန်ပြီးသော ဝပြောကုန်ပြီးသော ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်စုံကုန်ပြီးသော အချိုသူတို့ သည်သာ ငါ၏ ဤထမင်းကျွေးရာသို့ ချဉ်းကပ်ကြကုန်လော့” ဟု ပရိသတ်အလယ်၌ ကြွေးကြော် ရာ၏။ မင်းမြတ်စားပြီးကုန်သော (တင်းတိမ်) ရောင့်ရဲကုန်ပြီးသော ပြည့်စုံကုန်ပြီးသော ဝမ်းဝ အောင် ဆောင်ကုန်ပြီးသော ဝပြောကုန်ပြီးသော ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်စုံကုန်ပြီးသော ထိုသူတို့အား ထိုဘောဇဉ်ဖြင့် ပြုဖွယ်ကိစ္စရှိသေးသလောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ထိုဘောဇဉ်ဖြင့် ပြုဖွယ်

ကိစ္စမရှိတော့ပါ။ အကြင်ဆာလောင်မွတ်သိပ်မှု ပျောက်ခြင်းအကျိုးငှါ ဆားလောင်မွတ်သိပ်သော သူတို့သည် ထိုထမင်းကျွေးရာအရပ်သို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ထိုထမင်းစားခြင်းကိစ္စကို အခြားအရပ်၌သာလျှင် ပြုအပ်ပြီးလေပြီ။ ထိုသူတို့အား ထိုထမင်းကျွေးရာအရပ်သို့ ချဉ်းကပ် သဖြင့် အဘယ်ပြုဖွယ်ရှိပါအံ့နည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရား သည် တမက်ဘဖိုလ်၌ တည်ပြီးသော လူကိုသာလျှင် အကယ်၍ ရဟန်းပြုပေးခြင်းအံ့။ ထိုသူတို့ သည် ထိုဖိုလ်၌သာလျှင် ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးဖြစ်၏။ ထိုသူတို့အား ရဟန်းအဖြစ်ဖြင့် အဘယ်ပြုဖွယ် ရှိအံ့နည်း။

မင်းမြတ် စင်စစ်သော်ကား အကြင်သူတို့သည် လူထွက်လာကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် မြတ်စွာ ဘုရားသာသနာတော်၏ ငါးပါးကုန်သော အတုမရှိသော ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ကို ပြကုန်၏။ အဘယ် ငါးပါးတို့နည်းဟူမူ- သာသနာတော်၏တည်ရာ မြင့်မြတ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြကုန်၏။ စင်ကြယ် သန့်ရှင်း အညစ်အကြေးကင်းသည်၏ အဖြစ်ကို ပြကုန်၏။ ကောင်းမှုတို့နှင့် မရောနှောသည်၏ အဖြစ်ကို ပြကုန်၏။ ထိုးထွင်း၍ သိမြင်နိုင်ခဲ့သည်၏ အဖြစ်ကို ပြကုန်၏။ များစွာ ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရသည်၏ အဖြစ်ကို ပြကုန်၏။

အဘယ်သို့လျှင် မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၏တည်ရာ မြင့်မြတ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြကုန် သနည်း ဟူမူ-မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား ဥစ္စာမရှိသော အမျိုးယုတ်သော ဂုဏ်ထူးမရှိသော ပညာချို့တဲ့သော ယောက်ျားသည် ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်သော မင်းအဖြစ်ကို ရသော်လည်း မကြာ မြင့်မီပင်လျှင် လျှောကျ၏။ ပျက်စီး၏။ အခြံအရံမှ ဆုတ်ယုတ်၏။ အစိုးရခြင်းကို ကောင်းစွာ တည်စီမံသောငှါ မစွမ်းနိုင်။ အကြောင်းအဘယ်နည်းဟူမူ-အစိုးရခြင်း၏ မြင့်မြတ်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်ပင်တည်း။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဂုဏ်ထူးမရှိကုန်သော ပြုဆည်းပူးအပ်သော ကောင်းမှုမရှိကုန်သော ပညာချို့တဲ့ကုန်သော အချို့သူတို့သည် မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်၌ ရဟန်းပြုကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် မြတ်သည်ထက် မြတ်သော ထိုရဟန်းအဖြစ်ကို တည်စီမံသောငှါ မစွမ်းနိုင်ကုန်သည်ဖြစ်၍ မကြာမြင့်မီပင် မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်မှ လျှောကျကုန်သည် ပျက်စီးကုန်သည် ဆုတ်ယုတ် ကုန်သည်ဖြစ်၍ လူထွက်ကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်ကို ကောင်းစွာ ထိန်းဆောင်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ကုန်။ အကြောင်း အဘယ်နည်းဟူမူ-တည်ရာ သာသနာ တော်၏ မြင့်မြတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်တည်း။ ဤသို့လျှင်မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၏ မြင့်မြတ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြကုန်၏။

အဘယ်သို့လျှင် မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်၏ စင်ကြယ်သန့်ရှင်း အပြစ်ကင်းသည်၏ အဖြစ်ကို ပြသနည်းဟူမူ-မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား ရေပေါက်သည် ကြာရှက်၌ ပျံကြဲ နေ၏။ လွင့်ကျ၏။ ပျောက်ပျက်၏။ ဆောက်တည်ရာသို့ မကပ်ရောက်။ မလိမ်းကံ့။ အကြောင်းကား အဘယ်နည်းဟူမူ-ပဒုမ္မာကြာ၏ စင်ကြယ်သန့်ရှင်း အညစ်အကြေး ကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် တည်း။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် စဉ်းလဲကုန်သော ကောက်ကျစ်ကုန်သော ကွေးကုန်သော လိမ်တုန်ကုန်သော မညီညွတ်သော အယူရှိကုန်သော အချို့သူတို့သည် မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ ရဟန်းပြုကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် စင်ကြယ်သန့်ရှင်း အညစ်အကြေးကင်း၍ ဆူးမရှိ ဖြူစင်မြင့်မြတ်သော သာသနာတော်မှ မကြာမြင့်မီပင်လျှင် ပျံကြဲလွင့်ကျ ပျောက်ပျက်၍ မတည် တံ့နိုင် မကပ်ကွယ်နိုင်ဘဲ လူထွက်ကုန်၏။ အကြောင်းအဘယ်နည်းဟူမူ-မြတ်စွာဘုရား သာသနာ

တော်၏ စင်ကြယ်သန့်ရှင်း အညစ်အကြေးကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်တည်း။ ဤသို့လျှင် မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၏ စင်ကြယ်သန့်ရှင်း ညစ်ကြေးကင်းသည်၏ အဖြစ်ကို ပြကုန်၏။

အဘယ်သို့လျှင် မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၏ မကောင်းမှုတို့နှင့် မရောနှောသည်၏ အဖြစ်ကို ပြကုန်သနည်းဟူမူ-မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား မဟာသမုဒ္ဒရာသည် အသေကောင် ပုပ်နှင့် အတူမနေ၊ မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ အသေကောင်ပုပ်ကို လျှင်စွာသာလျှင် ကမ်းသို့ ဆောင်ပို့၏။ ကြည်းကုန်းထက်သို့မူလည်း လွင့်တင် ဖယ်ရှား၏။ အကြောင်းအဘယ်နည်းဟူမူ-မဟာသမုဒ္ဒရာ သည် ကြီးကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ နေရာဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ယုတ်မာကုန်သော (ကိုယ်နှုတ်) မစောင့်စည်းကုန်သော အရှက်မရှိကုန်သော မကျင့်နိုင်ကုန်သော ဆုတ်နစ်သော လုံ့လရှိကုန်သော ပျင်းရိကုန်သော ညစ်နွမ်းကုန်သော သူယုတ်မာ ဖြစ်ကုန်သော အချို့လူတို့သည် မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ ရဟန်းပြုကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် မကြာမြင့်မီ ပင်လျှင် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အညစ်အကြေးကင်းသော အာသဝေါကုန်ပြီးသော ကြီးမြတ်သော ရဟန္တာတို့၏နေရာဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်မှ ထွက်၍ အတူ မနေနိုင်ဘဲ လူထွက်ကုန်၏။ အကြောင်းအဘယ်နည်းဟူမူ- မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်သည် မကောင်းမှုတို့နှင့် ပေါင်းဖော်ရောနှောခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဤသို့လျှင် မြတ်စွာ ဘုရား သာသနာတော်၏ ယုတ်မာသော သူတို့နှင့်မရောနှောသည်၏ အဖြစ်ကိုပြ၏။

အဘယ်သို့လျှင် မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၏ ထိုးထွင်း၍ သိမြင်နိုင်ခဲ့သည်၏ အဖြစ်ကို ပြသနည်းဟူမူ-မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား မလိမ္မာကုန်သော အတတ်မသင်ကုန်သော အကတ်မဲ့ ကုန်သော ပညာဉာဏ်ချို့တဲ့ကုန်သော အချို့သော လေးသမားတို့သည် သားမြီးဖျားကို ပစ်ခွင်း ထွင်းဖောက်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ကုန်သည်ဖြစ်၍ လျှောကျကုန်၏။ ဖဲသွားကြကုန်၏။ အကြောင်း အဘယ်နည်းဟူမူ-သားမြီးဖျား၏ နူးညံ့သိမ်မွေ့သည်ဖြစ်၍ ပစ်ခွင်း ထွင်းဖောက်ခြင်းငှါ ခဲယဉ်း သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ပညာမဲ့ကုန်သော တူထိုင်းကုန်သော အကုန်သော မိုက်မဲတွေဝေကုန်သော နုန့်နွေးသော ပညာရှိကုန်သော အချို့သောလူတို့သည် မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ ရဟန်းပြုကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ထိုလွန်စွာနူးညံ့သိမ်မွေ့သော သစ္စာလေးပါးတရားကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ကုန်သည်ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား သာသနာ တော်မှ လျှောကျကုန်လျက် ဖဲသွားကုန်ပြီးလျှင် မကြာမြင့်မီပင် လူထွက်ကုန်၏။ အကြောင်း အဘယ်နည်းဟူမူ- သစ္စာလေးပါးတရားတို့၏ လွန်စွာသိမ်မွေ့ နူးညံ့သည်ဖြစ်၍ ထိုးထွင်းသိနိုင် ခဲ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဤသို့လျှင် မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၏ ထိုးထွင်းသိနိုင်ခဲ့ သည်၏ အဖြစ်ကို ပြ၏။

အဘယ်သို့လျှင် မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၏ များစွာထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရသည်၏ အဖြစ်ကို ပြသနည်းဟူမူ-မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား ကြီးကျယ်သော စစ်မြေပြင်သို့ရောက်သော တစုံတယောက်သော ယောက်ျားသည် တဘက်စစ်သည်က ထက်ဝန်းကျင် အရပ်ရှစ်မျက်နှာတို့မှ ဝန်းရံအပ်သည်ဖြစ်၍ လုံ့လက်စွဲလက် အနီးသို့ရောက်လာသော စစ်သည်အပေါင်းကို မြင်ရသော် ကြောက်ရွံ့ရကား ဆုတ်နစ်၏။ တုံ့လည်၏။ ထွက်ပြေး၏။ အကြောင်းအဘယ်နည်းဟူမူ-များစွာ ဗိုလ်ထူရှိသော တပ်ဦးကို စောင့်ရှောက်ခြင်းမှ ကြောက်သောကြောင့်တည်း။ မင်းမြတ် ဤအတူ

သလ္လင် ယုတ်မာကုန်သော (ကိုယ်နှုတ်) စောင့်စည်းခြင်း မရှိကုန်သော အရှက်မရှိကုန်သော မကျင့်နိုင်ကုန်သော သည်းခံခြင်းမရှိကုန်သော လျှပ်ပေါ်ကုန်သော တုန်လှုပ်ကုန်သော ခေတ္တခဏ မျှ ဖြစ်ကုန်သော အချို့သော သူမိုက်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ ရဟန်းပြုကုန်၏။ ထိုသူမိုက်တို့သည် များစွာသော သိက္ခာပုဒ်ကို အပြည့်အစုံ စောင့်ရှောက် ထိန်းသိမ်းခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ဆုတ်နစ်လျက် တုံ့လည်ထွက်ပြေးပြီးလျှင် မကြာမီပင် လူထွက်ကုန်၏။ အကြောင်းအဘယ်နည်းဟူမူ-မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၏ များစွာသော စောင့်စည်းခြင်းဖြင့် စောင့်စည်းအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဤသို့လျှင် မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၏ များစွာထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ခြင်း သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ပြကုန်၏။

မင်းမြတ် ကြည်းကုန်း၌ ဖြစ်သောပန်းတို့တွင် အထွတ်မြတ်ဆုံးဖြစ်သော မြတ်လေးပန်းချို၌ လည်း ပိုးကိုက်ကုန်သော ပန်းတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုပန်းညွန့်တို့သည် တုန်လိမ်ကောက်ကွေးကုန် လျက် မရင့်ရော်မီ အတွင်း၌ပင် ကြွေကျကုန်၏။ စင်စစ် ထိုကြွေကျသော ပန်းတို့ကြောင့် မြတ်လေး ပန်းချိုသည် ရှုတ်ချကဲ့ရဲ့အပ်သည် မည်သည်မဖြစ်။ ထိုမြတ်လေးပန်းချို၌ တည်ရှိနေကုန်သော ပန်းတို့သည် ကောင်းသောအနံ့ဖြင့် ထိုထိုအရပ်မျက်နှာတို့ကို နှံ့စေကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာ လျှင် အကြင်သူတို့သည် မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်၌ ရဟန်းပြု၍ လူထွက်ကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ ပိုးကိုက်ကုန်သော အဆင်းအနံ့မှ ကင်းကုန်သော မြတ်လေးပန်း တို့ကဲ့သို့ သီလကမ်းဟူသော အဆင်းမရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ မထိုက်ကုန်။ ထိုသူတို့၏ လူထွက်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်သည် ရှုတ်ချကဲ့ရဲ့အပ်သည် မည်သည်မဖြစ်။ ထိုသာသနာတော်၌ တည်ရှိနေသေးသော ရဟန်းကောင်းတို့သည် နတ်နှင့် တကွသော လောကကို သီလတည်းဟူသော မြတ်သောအနံ့ဖြင့် ပျံ့နှံ့ စေကုန်၏။

မင်းမြတ် ကောက်နာကင်း၍ ချင်းချင်းနီကုန်သော သလေးစပါးတို့၏ အတွင်း၌လည်း ကရုမ္မကမည်သော သလေးမျိုးသည် ပေါက်ရောက်ဖြစ်ပေါ်လာ၍ မရင့်ရော်မီအတွင်း၌ပင်လျှင် ပျက်စီး၏။ ထိုကရုမ္မကမည်သော သလေးမျိုး၏ ပျက်စီးသည့်အဖြစ်ကြောင့် ချင်းချင်းနီသော သလေးစပါးမျိုးသည် ရှုတ်ချကဲ့ရဲ့အပ်သည်မည်သည် မဖြစ်။ ထိုသလေးခင်း၌ တည်ကုန်သော အကြင်သလေးနီစပါးမျိုးတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုသလေးနီစပါးတို့သည်သာ မင်းသုံးမင်းဆောင်တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသလ္လင် အကြင်သူတို့သည် မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ ရဟန်းပြုပြီးမှ လူထွက်ကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် သလေးနီတို့၏ အတွင်း၌ ကရုမ္မကမည်သော သလေး မျိုးကဲ့သို့ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ မကြီးပွားဘဲ ပြန့်ပြောသည်၏ အဖြစ်သို့ မရောက်မူ၍ အကြား၌ပင်လျှင် လူထွက်ကုန်၏။ ထိုသူတို့၏ လူထွက်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရား သာသနာ တော်သည် ရှုတ်ချကဲ့ရဲ့အပ်သည် မည်သည်မဖြစ်။ ထိုသာသနာတော်၌ တည်နေသေးသော ရဟန်း ကောင်းတို့သည် အရဟတ္တမဂ်အား လျှောက်ပတ်ကုန်၏။

မင်းမြတ် အလိုရှိရာ ပေးတတ်သော ပတ္တမြားရတနာ၏လည်း တစိတ်တဒေသ ကြမ်းတမ်း ခက်မာသည်ဖြစ်၏။ ထိုပတ္တမြား၌ ကြမ်းတမ်းခက်မာသော အရာဖြစ်သောကြောင့် ပတ္တမြားရတနာ သည် ရှုတ်ချကဲ့ရဲ့အပ်သည် မည်သည်မဖြစ်။ ပတ္တမြား ဥပမာ၌ ပတ္တမြားရတနာ၏ သန့်ရှင်း စင်ကြယ်ခြင်းသည် လူအပေါင်းအား ရွှင်ပျခြင်းကို ပြုတတ်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသလ္လင် အကြင် သူတို့သည် မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ ရဟန်းပြုပြီးမှ လူထွက်ကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် မြတ်စွာ

ဘုရား သာသနာတော်၌ ကြမ်းတမ်းသော ကျောက်လွှာကျောက်ချပ်တို့ပင်တည်း။ ထိုသူတို့၏ လူထွက်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်သည် ရှုတ်ချကဲ့ရဲ့အပ်သည် မည်သည်မဖြစ်၊ ထိုသာသနာတော်၌ တည်ရှိနေသေးသော ရဟန်းကောင်းတို့သည် နတ်လူတို့၏ ရွှင်ပျခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။

မင်းမြတ် ဇာတိနှင့်ပြည့်စုံသော (အမျိုးကောင်းသော) စန္ဒကူးနီအားလည်း တစိတ်တဒေသ ဆွေးမြေ့သည်ဖြစ်၍ အမွေးနံ့နည်း၏။ ထိုသို့ အမွေးအနံ့နည်းခြင်းကြောင့် စန္ဒကူးနီသည် ရှုတ်ချ ကဲ့ရဲ့အပ်သည် မည်သည်မဖြစ်၊ ထိုစန္ဒကူးနီ၌ မပုပ်မဆွေးသော အနံ့ကောင်းသော စန္ဒကူးသည် ထက်ဝန်းကျင် လှိုင်စေ၏။ အလွန်ပျံ့နှံ့စေ၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အကြင်သူတို့သည် မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ ရဟန်းပြုပြီးမှ လူထွက်ကုန်၏။ ထိုသူတို့ကို စန္ဒကူးနီအနံ့ အတွင်း၌ ပုပ်ဆွေးသော အရပ်ကို စွန့်ရသကဲ့သို့ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌လည်း စွန့်အပ် ကုန်၏။ ထိုသူတို့၏လူထွက်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်သည် ရှုတ်ချကဲ့ရဲ့အပ်သည် မည်သည်မဖြစ်၊ ထိုသာသနာတော်၌ တည်ရှိနေသေးသော ရဟန်းကောင်းတို့သည် နတ်နှင့် တကွလော လောကကို သီလတည်းဟူသော မြတ်သော စန္ဒကူးနီအနံ့ဖြင့် လိမ်းကျံစေကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ လျှောက်ပတ်သော ထိုထိုအကြောင်း တူညီသော ထိုထိုအကြောင်းဖြင့် မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ကို 'အပြစ်မဲ့ခြင်းသို့ အစဉ်ရောက်စေအပ် ၏'၏။ မြင့်မြတ်သည်အဖြစ်ဖြင့် ထင်ရှားပြအပ်ပါ၏။ ထိုသူတို့သည် လူထွက်ကုန်သော်လည်း မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၏ မြင့်မြတ်သည်၏အဖြစ်ကိုသာလျှင် ပြပါကုန်၏ဟု(လျှောက်၏)။

ငါးခုမြောက် ဟိနာယာဝတ္တနပဉ္စာ ပြီး၏

၆-အရဟန္တာဝေဒနာဝေဒိယနပဉ္စာ
(ရဟန္တာဝေဒနာခံစားခြင်း ပြဿနာ)

၆။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် ကိုယ်၌ ဖြစ်သော တခုတည်းသော ဝေဒနာကို ခံစား၏။ စိတ်၌ဖြစ်သော ဝေဒနာကို မခံစား” ဟု အရှင်ဘုရားတို့ ဆိုတော်မူပါ ကုန်၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အသို့ပါနည်း။ ရဟန္တာ၏စိတ်သည် အကြင်ကိုယ်ကို မှီ၍ ဖြစ်၏။ ရဟန္တာသည် ထိုကိုယ်၌ အစိုးမရလေသလော၊ ကိုယ်ပိုင် မဟုတ်လေသလော၊ အလိုသို့ မလိုက်စေ နိုင်လေသလော ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဪဟုတ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား နာဂသေန ထိုရဟန္တာသည် မိမိစိတ်၏ဖြစ်ရာဖြစ်သော ကိုယ်၌ အစိုးမရ ကိုယ်ပိုင်မဟုတ်၊ အလိုသို့ မလိုက်စေနိုင်၊ ဤသို့ဖြစ်ရခြင်းသည် မသင့်လျော်ပေ။ အရှင်ဘုရား ငှက်သော်မှလည်း အသိုက်၌ နေသမျှကာလပတ်လုံး ထိုငှက်သည် ထိုအသိုက်၌ အစိုးရဘိသေး၏။ ကိုယ်ပိုင် ဖြစ်ဘိသေး၏။ အလိုသို့ လိုက်စေနိုင်ဘိသေး ဟု(လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် ကိုယ်သို့ အစဉ်လိုက်တတ်ကုန်သော ဤဆယ်ပါးသော တရားတို့သည် ဖြစ်လေရာရာ ဘဝ၌ ကိုယ်သို့ အစဉ်ပြေးလိုက်ကုန်၏။ အစဉ်လည်၍ လိုက်ပါကုန်၏။ အဘယ်ဆယ်ပါးတို့နည်း

ဟူမ-အချမ်း အပူ ဆာလောင်ခြင်း ရေမှတ်သိပ်ခြင်း ကျင်ကြီး ကျင်ငယ် ငိုက်မျည်းခြင်း အိုခြင်း ဖျားနာခြင်း သေခြင်းတို့တည်း။ မင်းမြတ် ကိုယ်သို့ အစဉ်လိုက်ကုန်သော ဤဆယ်ပါးသော တရားတို့သည် ဖြစ်လေရာရာကဝ၌ ကိုယ်သို့ အစဉ်ပြေးလိုက်ကုန်၏။ အစဉ်လည်၍ လိုက်ပါကုန်၏။ ရဟန္တာသည် တရားဆယ်ပါး၌ အစိုးမရပေ။ ကိုယ်ပိုင်မဟုတ်ပေ။ အလိုသို့ မလိုက်စေနိုင်ပေဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ရဟန္တာသည် ကိုယ်၌ အာဏာမဖြစ်ပါသနည်း၊ အစိုးမရ မဖြစ်ပါသနည်း၊ ထိုစကား၌ အကျွန်ုပ်အား အကြောင်းကို ဟောတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား မြေကြီးကိုမှီ၍ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် မြေကြီးကို မှီ၍ သွားကုန်၏၊ နေကုန်၏၊ အသက်မွေးခြင်းကို ပြုကုန်၏၊ မင်းမြတ်တို့သတ္တဝါတို့အား မြေကြီး၌ အာဏာသည် ဖြစ်သလော၊ အစိုးရခြင်းသည်လည်း ဖြစ်သလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မဖြစ်ပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ရဟန္တာ၏စိတ်သည် ကိုယ်ကိုမှီ၍ကား ဖြစ်၏၊ သို့သော် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား ကိုယ်၌ အာဏာမဖြစ်၊ အစိုးရခြင်းသည်လည်း မဖြစ်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကိုယ်၌လည်းဖြစ် စိတ်၌လည်းဖြစ်သော ဝေဒနာကို ခံစားပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် စိတ်ကို မပွားများ မထုံးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကိုယ်၌လည်းဖြစ် စိတ်၌လည်းဖြစ်သော ဝေဒနာကို ခံစား၏၊ မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား ဆာလောင် မှတ်သိပ်သော နွားကို အားနည်း ချိုတဲ၍ အနည်းငယ်သော မြက်ပင်တို့၌လည်းကောင်း နွယ်၌လည်းကောင်း ဖွဲ့ချည်ထားသည် ဖြစ်ရာ၏၊ ထိုနွားသည် အမျက်ထွက်သောအခါဖွဲ့ချည်ထားသော မြက်နွယ်နှင့်တကွ ထွက်သွား၏၊ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မပွားစေအပ်သော စိတ်ရှိသော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်အား ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ သည် ဖြစ်၍ စိတ်ဖောက်ပြန်၏၊ စိတ်ဖောက်ပြန်လတ်သော် ကိုယ်ကို တန့်စေ၏၊ မစောင့်ထိန်းနိုင်၊ တပြောင်းပြန်ဖြစ်၏၊ ထိုအခါ၌ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် မပွားစေအပ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ထိတ်လန့်၏၊ မြည်တမ်း၏၊ ကြောက်ဖွယ်သောအသံကို အော်၏၊ မင်းမြတ် အကြင်အကြောင်းကြောင့် ပုထုဇဉ်သည် ကိုယ်၌လည်းဖြစ် စိတ်၌လည်းဖြစ်သောဝေဒနာကို ခံစား၏၊ ဤအရာ၌ ဤသည်ကား အကြောင်းတည်း။

အကြင်အကြောင်းကြောင့် ရဟန္တာသည် ကိုယ်၌ဖြစ်သော တခုတည်းသော ဝေဒနာကိုသာ ခံစား၏၊ စိတ်၌ဖြစ်သော ဝေဒနာကို မခံစား၊ ထိုအကြောင်းကား အဘယ်ပါနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ရဟန္တာ၏စိတ်သည် ပွားစေအပ်ပြီး ကောင်းစွာပွားများစေအပ်ပြီး ဆုံးမယဉ်ကျေးပြီး ကောင်းစွာ ဆုံးမယဉ်ကျေးပြီး ကောင်းစွာနာယူပြီး ဆိုဆုံးမတိုင်း လိုက်နာပြီး ဖြစ်၏၊ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒုက္ခဝေဒနာဖြင့် တွေ့ထိသည်ရှိသော် အမြဲမရှိ “အနိစ္စ” ဟူ၍ မြဲစွာ စွဲယူ၏၊ သမာဓိတည်းဟူသော တိုင်၌ စိတ်ကို မြဲစွာဖွဲ့ချည်ထား၏၊ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ ထိုစိတ်သည် သမာဓိတည်းဟူသော တိုင်၌ မြဲစွာဖွဲ့ချည်ထားအပ်သည်ရှိသော် မယိမ်းယိုင် မတုန်လှုပ် တည်တံ့၏၊ ဘပျံ့လွင့်၊ ထိုရဟန္တာ၏ ကိုယ်သည် ဝေဒနာဖြင့် ဖောက်ပြန်ပျံ့နှံ့ခြင်းကြောင့် တုန်ခွေ၏၊ မစောင့်ထိန်းနိုင် တပြောင်းပြန်ဖြစ် ဖြစ်၏။ မင်းမြတ် အကြင်အကြောင်းကြောင့် ရဟန္တာသည် ကိုယ်၌ ဖြစ်သော တခုတည်းသော ကာယိကဝေဒနာကိုသာ ခံစား၏၊ စိတ်၌ဖြစ်သော (စေတသိက ဝေဒနာ) ကိုကား မခံစား၊ ဤအရာ၌ ဤသည်ကား အကြောင်းတည်းဟု ပြောတော်မူ၏။

အရှင်ဘုရား နာဂသေန ကိုယ်တုန်လှုပ်ပါလျက် စိတ်မတုန်လှုပ်ခြင်းသည် အံ့ဖွယ်ရှိပါ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ရာ၌ အကျွန်ုပ်အား အကြောင်းကို ဆိုတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာ သောကား ပင်စည် အခက်အခက်နှင့် ပြည့်စုံသော သစ်ပင်ကြီးကို အားကြီးသောလေ တိုက်ခတ် သော် အကိုင်းအခက်သည် တုန်လှုပ်၏။ ထိုသစ်ပင်ကြီး၏ ပင်စည်သည်လည်းတုန်လှုပ်သလော့ဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မတုန်လှုပ်ပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ရဟန္တာသည် ဆင်းရဲသော ဒုက္ခဝေဒနာနှင့် တွေ့ထိသည်ရှိသော် “အနိစ္စ” ဟူ၍ မြဲစွာ စွဲယူ၏။ သမာဓိတည်းဟူသော တိုင်၌ စိတ်ကို ဖွဲ့ချည်ထား၏။ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ ထိုစိတ်သည် သမာဓိ တည်းဟူသော တိုင်၌ ဖွဲ့ချည်ထားအပ်သည်ရှိသော် မတုန်မလှုပ် တည်တံ့၏။ မပျံ့လွင့်၊ ထိုရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်၏ကိုယ်သည် ဝေဒနာ ဖောက်ပြန်ခြင်း၏ ပျံ့နှံ့သောကြောင့် တုန်ခွေ၏။ မစောင့်ထိန်းနိုင်။ တပြောင်းပြန်ပြန် ဖြစ်၏။ မင်းမြတ်ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်သည်ကား သစ်ပင်ကြီး၏ ပင်စည်ကဲ့သို့ မတုန်မလှုပ်ဟု (ဖြေတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွ၊ အရှင်ဘုရားနာဂသေန မပြင်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေစွ၊ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့သဘောရှိသော အခါခပ်သိမ်း တည်သောတရား တည်းဟူသော ဆီမီးကို မမြင်ဖူးပါဟု (လျှောက်၏)။

ခြောက်ခုမြောက် အရဟန္တဝေဒနာဝေဒိယနပဉ္စာ ပြီး၏။

၇-အဘိသမယန္တရာယကရပဉ္စာ

(တရားကို ထိုးထွင်းသိမြင်ခြင်း၏ အန္တရာယ် ပြဿနာ)

၇။ အရှင်ဘုရား နာဂသေန ဤလောက၌ တစုံတယောက်သောသူသည် သာသနာတော်မှ ဆုံးရှုံးခြင်း ‘ပါရာဇိက’သို့ ရောက်ရာ၏။ ထိုသူသည် အခါတပါး၌ ရဟန်းပြုရာ၏။ မိမိကိုယ်တိုင်က လည်း “လူအဖြစ်ဖြင့်ပင် ပါရာဇိကသို့ ငါရောက်၏”ဟု မသိရာ၊ အခြားတစုံတယောက်သော သူကလည်း “လူအဖြစ်ဖြင့်ပင် ပါရာဇိကသို့ သင့်ရောက်၏” ဟု ထိုသူအား မပြောကြားရာ၊ ထိုသူသည် ထို (ဈာန်မဂ်ဖိုလ်) အကျိုးငှာ ကျင့်ရာပါ၏။ ထိုသူအား (သစ္စာလေးပါး) တရားကို သိခြင်းသည် ဖြစ်နိုင်ရာပါသလော့ဟု(လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မဖြစ်နိုင်ရာပါ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား အဘယ်အကြောင်းကြောင့်ပါနည်းဟု (လျှောက်၏)။ ထိုသူသည် (သစ္စာလေးပါး) တရားကို သိခြင်း၏ အကြောင်းကို ဖြတ်ပြီးဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် (သစ္စာလေးပါး) တရားကို ထိုး ထွင်း၍ သိခြင်းသည် မဖြစ်နိုင်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန “သိသောသူအား နောင်တပူပန်မှု ‘ကုက္ကုစ္စ’သည် ဖြစ်၏။ နောင်တ ပူပန်မှု ‘ကုက္ကုစ္စ’ ဖြစ်လာသော် တားမြစ်ပိတ်ပင်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ တားမြစ်ပိတ်ပင်သော စိတ် ဖြစ်ခဲ့သော် (သစ္စာလေးပါး) တရားကို သိခြင်းသည် မဖြစ်” ဟု အရှင်ဘုရားတို့ ဆိုတော်မူကုန်၏။ အမှန်အားဖြင့်သော်ကား ပါရာဇိကရောက်သည်ကို မသိသော နောင်တပူပန်မှု “ကုက္ကုစ္စ” မဖြစ် သော ငြိမ်သက်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော ဤသူအား အဘယ်အကြောင်းကြောင့် (သစ္စာ လေးပါး) တရားကို သိခြင်း မဖြစ်ပါသနည်း၊ ဤပြဿနာကား မသိမညွတ်သောအားဖြင့် (အရှင် ဘုရားထံသို့) ရောက်လာပါ၏။ ကြံစည် စဉ်းစား၍ ဖြေကြားတော် မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် ကောင်းစွာ ထွန်ယက်ထားသော တမန်းညွှန်ရှိသော ကြည်လင် သန့်စင်သော လယ်၌ သရဒရတုပတ်လုံး ကောင်းစွာ တည်နေရပြီးသော မျိုးစေ့သည် အပင်ပေါက်နိုင်သည် မဟုတ်လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ပေါက်နိုင်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုမျိုးစေ့ပင်လျှင် တခဲနက်သော ကျောက်တောင်ထက်ရှိ ကျောက်ခဲအပြင်၌မူ အပင်ပေါက်နိုင် ရာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မပေါက်နိုင်ရာပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုမျိုးစေ့ပင်လျှင် တမန်းညွှန်၌ကား အဘယ်ကြောင့် အပင်ပေါက်ရောက်နိုင်၍ တခဲနက်သော ကျောက်တောင်၌မူကား အဘယ်ကြောင့် အပင်မပေါက်ရောက်နိုင်သနည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား တခဲနက်သော ကျောက်တောင်၌ ထိုမျိုးစေ့ အပင်ပေါက်ရောက်ခြင်း၏အကြောင်း မရှိ၊ အကြောင်းမရှိသောကြောင့် မျိုးစေ့သည် အပင်မပေါက်ရောက်နိုင်ပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် (သစ္စာလေးပါး) တရားကို သိခြင်း၏အကြောင်းကို ဖြတ်အပ်ပြီ၊ အကြောင်းမရှိသောကြောင့် (သစ္စာလေးပါး)တရားကို သိခြင်းသည် မဖြစ်နိုင်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာ တနည်းသော်ကား တုတ် ခဲတင်းပုတ် လက်ရှိကတို့သည် မြေကြီး၌ တည်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏၊ မင်းမြတ် ထိုတုတ် ခဲ တင်းပုတ် လက်ရှိကတို့သည်ပင်လျှင် ကောင်းကင် ၌ တည်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မရောက်ပါဟု (လျှောက် ၏)။ မင်းမြတ် ထိုတုတ် ခဲ တင်းပုတ် လက်ရှိကတို့သည်ပင် မြေ၌ တည်ခြင်းသို့ရောက်ကုန်၏၊ ဤအရာ၌ အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ကောင်းကင်၌ မတည်ကုန် သနည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ထိုတုတ် ခဲ တင်းပုတ် လက်ရှိကတို့၏ တည်နေရန် ကောင်းကင်၌ အကြောင်းမရှိပါ၊ အကြောင်းမရှိခြင်းကြောင့် မတည်ပါကုန်ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုပါရာဇိကကျခြင်းဟူသော အပြစ်ကြောင့် (သစ္စာ လေးပါး) တရားကို ထိုးဘွင်း၍ သိခြင်း၏ အကြောင်းကိုဖြတ်အပ်၏၊ အကြောင်းပြတ်သည်ရှိသော် အကြောင်းမရှိသောကြောင့် (သစ္စာလေးပါး) တရားကို သိခြင်းသည် မဖြစ်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား မီးသည် ကြည်းကုန်း၌ တောက်လောင်၏၊ မင်းမြတ် ထိုမီးသည်ပင်လျှင် ရေ၌ တောက်လောင်သလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မတောက် လောင်ပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုမီးသည်ပင်လျှင် ကြည်းကုန်း၌ တောက်လောင်၏၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ရေ၌ မတောက်လောင်သနည်း၊ ဤအရာ၌ အကြောင်းကားအဘယ် နည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ရေ၌ မီး၏ တောက်လောင်ခြင်းငှာ အကြောင်းမရှိပါ၊ အကြောင်းမရှိခြင်းကြောင့် မတောက်လောင်ပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုပါရာဇိကကျခြင်းဟူသော အပြစ်ကြောင့် (သစ္စာလေးပါး) တရားကိုသိခြင်း၏ အကြောင်းကို ဖြတ်အပ်၏၊ အကြောင်း ပြတ်သည်ရှိသော် အကြောင်းမရှိခြင်းကြောင့် (သစ္စာ လေးပါး) တရားကို သိခြင်းသည် မဖြစ်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန တဖန်လည်း ဤအကြောင်းကို ကြံပါဦးလော့၊ မသိသောသူအား နောင်တပူပန်မှု ‘ကုဗ္ဗုစ္စ’ မရှိလတ်သော် ပိတ်ပင်မှုဖြစ်၏ဟု ထိုအရာဝယ် အကျွန်ုပ်၏ စိတ်၌ စွဲမှတ်မှု မဖြစ်နိုင်ပါ၊ အကြောင်းဖြင့် အကျွန်ုပ်ကို သိစေပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် လတ်တလောချင်း သေစေတတ်သော အဆိပ်သည် (အဆိပ်ဟု) မသိသဖြင့် ခဲစားမိသော်လည်း သေစေနိုင်သည် မဟုတ်လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား သေစေနိုင်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မသိသဖြင့် ပြုအပ်သော မကောင်းမှုကံသည်လည်း (သစ္စာလေးပါး) တရားကို သိခြင်း၏ အန္တရာယ်ကို ပြတတ်၏။

မင်းမြတ် မီးသည် မသိသဖြင့် နင်းသောသူကို လောင်သည် မဟုတ်လောဟု(မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား လောင်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မသိသဖြင့် ပြုအပ်သော မကောင်းမှုကံသည်လည်း (သစ္စာလေးပါး) တရားကို သိခြင်း၏ အန္တရာယ်ကို ပြတတ်၏။

မင်းမြတ် မြွေဟောက်သည်(မြွေဟု)မသိသောသူကို ကိုက်လျှင် သေစေနိုင်သည် မဟုတ်လောဟု(မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား သေစေနိုင်ပါ၏ဟု(လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မသိသဖြင့် ပြုအပ်သော မကောင်းမှုကံသည်လည်း(သစ္စာလေးပါး)တရားကို သိခြင်း၏ အန္တရာယ်ကို ပြတတ်၏။

မင်းမြတ် ရသေ့ဘို့သားဖြစ်သောကာလိဂ်စကြာမင်းသည် ရတနာခုနစ်ပါးတို့ဖြင့် ပြမ်းလျက် ဆင်ရတနာကို ထက်စီး၍ မယ်တော်ခမည်းတော်တို့ကို ကြည့်ရှုဖူးမြင်ခြင်းငှါ(ကောင်းကင်ခရီးဖြင့်) သွားသည်ရှိသော် မသိပဲလျက်လည်း ဗေ.ဓိမဏ္ဍိုင်၏ အထက်မှသွားခြင်းငှါ မတတ်နိုင်သည် မဟုတ်လော၊ မင်းမြတ် မသိသဖြင့် ပြုအပ်သော မကောင်းမှုကံသည်လည်း (သစ္စာလေးပါး) တရားကို သိခြင်း၏ အန္တရာယ်ကို ပြတတ်၏။ ဤသည်ကား ဤအရာ၌ အကြောင်းတည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်သော အကြောင်းကို တားမြစ်ခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းပါ။ ဤအရှင် မိန့်ဆိုတိုင်းသာလျှင် ထိုပုစ္ဆာ၏ ဟုတ်မှန်သော အဓိပ္ပါယ်ပါတည်း။ ထိုသို့ ဆိုတော်မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ခုနစ်ခုမြောက် အဘိသမယန္တရာယကရပဉ္စာ ပြီ၏။

၈-ဒုဿီလပဉ္စာ

(ဒုဿီလ ‘ရဟန်းနှင့်လူ အထူး’ ပြဿနာ)

၈။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန လူဒုဿီလနှင့် ရဟန်းဒုဿီလတို့၏ အထူးကား အဘယ်ပါနည်း။ ထူးသောအကြောင်းကားအဘယ်ပါနည်း။ ဤနှစ်ဦးသောသူတို့သည် တူမျှသောဖြစ်ခြင်း တူမျှသော အလားရှိပါကုန်သ လော၊နှစ်ဦးသောသူတို့၏လမ်းတူမျှသော အကျိုးဖြစ်နိုင်ပါသလော၊ သို့မဟုတ် တစုံတရာ ထူးသောအကြောင်း ရှိပါသေးသလောဟု (မေးလျှောက်၏)။

မင်းမြတ် ရဟန်းဒုဿီလ၏ ဤဆယ်ပါးသောဂုဏ်တို့သည် လူဒုဿီလထက် အထူးသဖြင့် လွန်ကဲကုန်၏။ ဆယ်ပါးသောအကြောင်းတို့ဖြင့်လည်း လွန်ကဲစွာ မြတ်သောအလှူကို သုတ်သင်နိုင်၏။ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းဒုဿီလ၏ ဤဆယ်ပါးသောဂုဏ်တို့သည်လူဒုဿီလထက်အထူးသဖြင့်လွန်ကဲကုန်သနည်းဟူမူ-မင်းမြတ် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းဒုဿီလသည်-ဘုရား၌ ရှိသေခြင်းရှိ၏၊ တရား၌ ရှိသေခြင်းရှိ၏၊ သံဃာ၌ ရှိသေခြင်းရှိ၏၊ သီတင်းသုံးဖော်တို့၌ ရှိသေခြင်းရှိ၏၊ ပါဠိသင်ကြားခြင်း အဋ္ဌကထာ သင်ကြားခြင်း၌ လုံ့လ တတ်၏၊ ကြားနာရခြင်းများ၏ မင်းမြတ် သီလပျက်သော်လည်း ဒုဿီလသည် ပရိသတ်တောင်သို့ ရောက်လတ်သော် (သီလဝန်) အသွင်အပြင်တို့ကို ဖြစ်စေ၏။ ကဲ့ရဲ့ခြင်းမှ ကြောက်သောကြောင့် ကိုယ်မှုနွှတ်မှုကို စောင့်ရှောက်၏။ ထို့ပြင်

ထိုဒုဿီလရဟန်း၏စိတ်သည် ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့ ရှေးရှည်လည်းဖြစ်၏။ ရဟန်းသာမန်သို့ ကပ်စောက်၏။ မင်းမြတ် ရဟန်းဒုဿီလသည် မကောင်းမှုကို ပြုသော်လည်း ပုန်းလျှိုးကွယ်လျှိုး ကျင့်၏။ မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား လင်ဂိုသောခိန်းမသည် ပုန်းကွယ်၍ လျှို့ဝှက်သဖြင့် သာလျှင် မကောင်းမှုကို ကျင့်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ရဟန်းဒုဿီလသည် မကောင်းမှုကိုပြုသော်လည်း ပုန်းလျှိုး ကွယ်လျှိုး ကျင့်၏။ မင်းမြတ် ရဟန်းဒုဿီလ၏ ဤဂုဏ်ဆယ်ပါးတို့သည် လူဒုဿီလထက် အထူးသဖြင့် လွန်ကဲ၏။

အဘယ်သို့လျှင် ဆယ်ပါးသောအကြောင်းတို့ဖြင့် လွန်ကဲစွာ အလှူကို သုတ်သင်နိုင်သနည်း အပြစ်ကင်းသော ချပ်မိန့်ညှိနှင့်တူသောသင်္ကန်းကို ဆောင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်း မြတ်သော အလှူကိုသုတ်သင်နိုင်၏။ ဘုရားအရိယာတို့နှင့်တူစွာ ဦးပြည်းသောအသွင်ကို ဆောင်သောကြောင့်လည်း မြတ်သောအလှူကိုသုတ်သင်နိုင်၏။ ရဟန်းသံဃာအပေါင်းသို့ သက်ဝင်သည့်အဖြစ်ကြောင့်လည်း မြတ်သောအလှူကိုသုတ်သင်နိုင်၏။ ဘုရားတရားသံဃာကို ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်ခြင်းသို့ကပ်ရောက်သည့်အဖြစ်ကြောင့်လည်း မြတ်သောအလှူကို သုတ်သင်နိုင်၏။ ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်ရှိသူတို့၏ တည်နေရာ ကျောင်းကန်၌ နေထိုင်သည့်အဖြစ်ကြောင့်လည်း မြတ်သောအလှူကိုသုတ်သင်နိုင်၏။ ဘုရားသာသနာဟော်၏ တည်တံ့ခြင်းကို လိုလားရှာမှီးသောကြောင့်လည်း မြတ်သောအလှူကို သုတ်သင်နိုင်၏။ မြတ်သောတရားကို ဟောကြားတတ်သောကြောင့်လည်း မြတ်သောအလှူကို သုတ်သင်နိုင်၏။ တရားလျှင် မိမိရာ သားရာ လည်းလျောင်းရာ ရှိသည့်အဖြစ်ကြောင့်လည်း မြတ်သောအလှူကို သုတ်သင်နိုင်၏။ ဘုရားသည် အမြတ်ဆုံး ကေနစင်စစ် ဖြောင့်မတ်သော အဟူရှိသည့်အဖြစ်ကြောင့်လည်း မြတ်သောအလှူကိုသုတ်သင်နိုင်၏။ (တလလျှင်နှစ်ကြိမ်ပါရိသုခိစသော) ဥပုသ်ကို ဆောက်တည်သောကြောင့်လည်း မြတ်သောအလှူကို သုတ်သင်နိုင်၏။ မင်းမြတ် ကျသို့လျှင် ဤဆယ်ပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် လွန်ကဲစွာ မြတ်သောအလှူကို သုတ်သင်နိုင်၏။

မင်းမြတ် ရဟန်းဒုဿီလသည် အလွန်အကျင့်ဖောက်ပြန်သော်လည်း ဒါယကာတို့၏ အလှူကို သုတ်သင်နိုင်၏။ မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား ရေသည် အလွန်နောက်ကျ ချဲ့ပျစ်သော်လည်း ညွှန်ပျောင်း ရွှံ့ကြမ်း မြူအညစ်အကြေးကို ပယ်နိုင်၏။ မင်းမြတ်ဤအတူသာလျှင် ရဟန်းဒုဿီလသည် အကျင့်အလွန်ဖောက်ပြန်သော်လည်း ဒါယကာတို့၏ မြတ်သောအလှူကို သုတ်သင်နိုင်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား ရေနွေးသည် ကျိုက်ကျိုက်ဆူသော်လည်း အလျှံတပြောင် ပြောင်တောက်လောင်သောမီးပုံကြီးကို ငြိမ်းစေနိုင်၏။ မင်းမြတ်ဤအတူသာလျှင် ရဟန်းဒုဿီလသည် အလွန်အကျင့်ပျက်သော်လည်း ဒါယကာတို့၏ မြတ်သောအလှူကို သုတ်သင်နိုင်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား ဘောဇဉ်သည် အရသာမရှိသော်လည်း ဆာလောင်ခြင်း အားနည်းခြင်းကို ပယ်နိုင်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ရဟန်းဒုဿီလသည် အကျင့်ပျက်သော်လည်း ဒါယကာတို့၏ မြတ်သောအလှူကို သုတ်သင်နိုင်၏။

မင်းမြတ် နတ်ထက်နတ် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် မဇ္ဈိမနိကာယ်မြတ်ဟု တံဆိပ်ခတ်အပ်သော ဒက္ခိဏဝိဘင်းပါဠိတော်၌-

“သီလရှိသော အကြင်ဒါယကာသည် အလွန်ကြည်လင်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ မွန်မြတ်သော ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်လျက် တရားသဖြင့် ရအပ်သော လှူဖွယ်ကို

ဒုဿီလရဟန်းတို့အား ပေးလှူ၏။ ထိုအလှူသည် ဒါယကာကြောင့် စင်ကြယ်၏”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန အံ့ဖွယ်ရှိပါပေ၏။ အရှင်ဘုရား နာဂသေန မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေ၏။ အကျွန်ုပ်တို့သည် ထိုမျှလောက်သော ပြဿနာကို အရှင်ဘုရားအား မေးလျှောက်ခဲ့ပါကုန်ပြီ။ ထိုပြဿနာကို အရှင်ဘုရားသည် ဥပမာတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အကြောင်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း ထင်ရှားစွာ ပြတော်မူလျက် အမြိုက်သုခဘုတ်ကဲ့သို့ ချိုမြိန် ကောင်းမြတ်စွာ နာကြားနိုင် လောက်သောအခြေရောက်အောင် ပြတော်မူပါပေ၏။ အရှင်ဘုရား ဥပမာမည်သည်ကား စားတော်ကဲသည်လည်းကောင်း စားတော်ကဲ၏တပည့်သည်လည်းကောင်း ထိုမျှလောက်သော အမဲဟင်းလျာကို ရှေးအထူးထူး အပြားပြားသော ဟင်းအဆောက်အဦတို့ဖြင့် စီရင်ချက်ပြုတ် ပြီးလျှင် မင်းသုံးမင်းဆောင်ကိုပြု၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤအတူသာလျှင် အကျွန်ုပ်သည် ထိုမျှလောက်သော ပြဿနာကို မေးလျှောက်ခဲ့ပါကုန်ပြီ။ ထိုပြဿနာကို အရှင်ဘုရားသည် ဥပမာတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အကြောင်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း ထင်ရှား ပြတော်မူလျက် အမြိုက် သုခဘုတ်ကဲ့သို့ ချိုမြိန်ကောင်းမြတ်စွာ နာကြားနိုင်လောက်သော အခြေရောက်အောင် ပြတော်မူပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ရှစ်ခုမြောက် ဒုဿီလပဉ္စာ ပြီး၏။

၉-ဥဒကသတ္တဇီဝပဉ္စာ

(ရေသည် သတ္တဇီဝ ဟုတ် မဟုတ်ပြဿနာ)

၉။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤရေသည် မီး၌ ကျိုချက်အပ်သော် စိဋ္ဌိစိဋ္ဌိအသံထွက်၏။ စိဋ္ဌိစိဋ္ဌိစစ်စစ်မြည်၏။ အသံအမျိုးမျိုးထွက်၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အသို့ပါနည်း ရေသည် အသက်ရှိပါသလော၊ မြူးထူးသည်ဖြစ်၍ အသံပြုပါသလော၊ သို့မဟုတ်မူ အခြားသော ဝတ္ထုက နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍ အသံပြုပါသလောဟု(မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ရေသည်အသက်မရှိ၊ ရေ၌ အသက် ‘ဇီဝ’သည်လည်းကောင်း၊ သတ္တဝါသည်လည်းကောင်း မရှိ၊ မင်းမြတ် စင်စစ် သော်ကား မီးပူအဟုန်၏ ကြီးမား (ပြင်းထန်)သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ရေသည် စိဋ္ဌိစိဋ္ဌိစစ်စစ် မြည်၏။ အသံအမျိုးမျိုးထွက်၏ဟု (ဖြေတော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤလောက၌ အချို့သော တိတ္ထိတို့သည် ရေကို အသက်ရှိ၏ဟု ရေအေးကို ပယ်လျက် ရေကို ပူစေပြီးလျှင် ရေကို ဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲသည်ကိုပြု၍ သုံးဆောင် ကြကုန်၏။ “သာကီဝင်မင်းသား ရဟန်းတို့သည် (ရုပ်) ဣန္ဒြေ တခုသာရှိသော အသက် ‘ဇီဝ’ကို ညည်းဆဲကြကုန်၏”ဟု ထိုတိတ္ထိတို့သည် အရှင်ဘုရားတို့ကို ကဲ့ရဲ့ကုန်၏။ နှိမ့်ချကုန်၏။ ထိုတိတ္ထိ တို့၏ ထိုကဲ့ရဲ့ခြင်း နှိမ့်ချခြင်းကို ဖျောက်တော်မူပါလော့၊ ပယ်တော်မူပါလော့၊ မိန့်မြှောက်တော်မူ ပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ရေသည် အသက်မရှိ ရေ၌အသက်‘ဇီဝ’သည် လည်းကောင်း သတ္တဝါသည်လည်းကောင်း မရှိ၊ မင်းမြတ် စင်စစ်သော်ကား မီးပူအဟုန်၏ ကြီးမား (ပြင်းထန်)သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ရေသည် စိဋ္ဌိစိဋ္ဌိအသံထွက်၏။ စိဋ္ဌိစိဋ္ဌိစစ်စစ်မြည်၏။ အသံအမျိုးမျိုးထွက်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် ထုံးအိုင် ရေကန် မြစ်ချောင်း အိုင်ကြီး တဖက်သည်ကန် ချောက် ချောက်လက်တက် ရေတွင်း နိမ့်ရှိုင်းရာ လေးထောင့်ကန်၌ တည်ရှိသော ရေသည် လေ နေပူ

အဟုန်၏ကြီးမား(ပြင်းထန်)သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လျော့ပါး၏။ ကုန်ခြင်းသို့ရောက်၏။ ထိုထုံးအိုင် စသည်တို့၌ ရေသည် စိဋ္ဌိစိဋ္ဌိအသံထွက်သလော၊ စိဋ္ဌိစိဋ္ဌိစစ်စစ်မြည်သလော၊ အသံအမျိုးမျိုး ထွက်သလောဟု(မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား အသံမထွက်ပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ရေသည် အကယ်၍ အသက်ရှိသည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုထုံးအိုင် စသည်၌လည်း ရေသည် အသံဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် ဤသို့သော အကြောင်းကြောင့်လည်း “ရေ၌ အသက် ‘ဇီဝ’ သည်လည်းကောင်း၊ သတ္တဝါ သည်လည်းကောင်း မရှိ၊ မီးပူအဟုန်၏ ကြီးမား(ပြင်းထန်)သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ရေသည် စိဋ္ဌိစိဋ္ဌိအသံထွက်၏၊ စိဋ္ဌိစိဋ္ဌိစစ်စစ်မြည်၏၊ အသံအမျိုးမျိုးထွက်၏”ဟု သိလော့ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

မင်းမြတ် ထို့ပြင်လည်း “ရေ၌ အသက် ‘ဇီဝ’ သည်လည်းကောင်း သတ္တဝါသည်လည်းကောင်း မရှိ၊ မီးပူ အဟုန်၏ ကြီးမား(ပြင်းထန်)သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ရေသည် အသံထွက်၏”ဟူသော အခြားအကြောင်းကိုလည်း နာဦးလော့၊ မင်းမြတ် အကြင်အခါ၌ကား ရေကိုဆန်တို့နှင့် ရောနှောလျက် အိုး၌သည့်ကာ ပိတ်ထားအပ်၏။ ဖိုခုံလောက်၌ကား မထားရသေး၊ ထိုအိုး၌ ရေသည် အသံထွက်သလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား အသံမထွက်ပါ၊ မတုန်မလှုပ် ငြိမ်ငြိမ်သက်သက်ဖြစ်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် စင်စစ်သော်ကား အိုး၌ထည့်ထားသော ထိုရေကိုပင်လျှင် မီးထိုးလျက် ဖိုခုံလောက်၌ ထားသည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုအိုး၌ ရေသည် မတုန်မလှုပ် ငြိမ်ငြိမ်သက်သက်ဖြစ်သလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မတုန်မလှုပ် ငြိမ်ငြိမ်သက်သက် မဖြစ်ပါ လှုပ်ပါ၏၊ ချောက်ချားပါ၏၊ လိမ့်စီးပါ၏၊ နောက်ကျပါ၏၊ လှိုင်းထပါ၏၊ အထက် အောက် တူရူဖီလာအရပ်သို့ ပြေးသွားပါ၏၊ ဆူတက်ပါ၏၊ ဝေတက်ပါ၏၊ အမြှုပ်ထပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ပြကတေ့ရေသည် အဘယ်ကြောင့် မလှုပ်သနည်း၊ ငြိမ်ငြိမ်သက်သက် ဖြစ်သနည်း၊ မီးသို့ဆောက်သည်ရှိသော် အဘယ်ကြောင့်လှုပ်သနည်း၊ ချောက်ချားသနည်း၊ လိမ့်စီးသနည်း၊ နောက်ကျသနည်း၊ လှိုင်းထသနည်း၊ အထက်အောက်တူရူဖီလာအရပ်သို့ပြေးသွား သနည်း၊ ဆူတက်သနည်း၊ ဝေတက်သနည်း၊ အမြှုပ်ထသနည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ပြကတေ့ ရေသည် မလှုပ်ပါ၊ မီးသို့ဆောက်သော်ကား ရေသည် မီးပူအဟုန်၏(ပြင်းထန်)သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် စိဋ္ဌိစိဋ္ဌိအသံထွက်၏၊ စိဋ္ဌိစိဋ္ဌိစစ်စစ်မြည်၏ အသံအမျိုးမျိုး ထွက်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း “ရေ၌ အသက် ‘ဇီဝ’ သည်လည်း ကောင်း သတ္တဝါသည်လည်းကောင်း မရှိ၊ မီးပူအဟုန်၏ ကြီးမား (ပြင်းထန်)သည်၏ အဖြစ် ကြောင့် ရေသည် အသံဖြစ်၏”ဟု သိလော့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မင်းမြတ် ထို့ပြင်လည်း အခြားအကြောင်းကိုလည်း နာဦးလော့၊ ရေ၌ အသက် ‘ဇီဝ’ သည် လည်းကောင်း သတ္တဝါ သည်လည်းကောင်း မရှိ၊ မီးပူအဟုန်၏ ကြီးမား (ပြင်းထန်)သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ရေသည် အသံဖြစ်၏၊ မင်းမြတ်ရေအိုး၌ ထည့်ထားသည်ဖြစ်၍ပိတ်ထားအပ်သော ရေသည် အိမ်တိုင်း အိမ်တိုင်း၌ ရှိသည် မဟုတ်လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ရှိပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုရေသည် လှုပ်သလော၊ ချောက်ချားသလော၊ လိမ့်စီး သလော၊ နောက်ကျသလော၊ လှိုင်းထသလော၊ အထက်အောက် တူရူဖီလာအရပ်သို့ ပြေးသွား သလော၊ ဝေတက်သလော၊ အမြှုပ်ထသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ထိုရေအိုး၌ တည်သော ပြကတေ့သော ထိုရေသည် မတုန်မလှုပ်ပါဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် “မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ ရေသည် လှုပ်၏၊ ချောက်ချား၏၊ လိမ့်စီး၏၊ နောက်ကျ၏၊ လှိုင်းထ၏၊ အထက်အောက် တူရူဖီလာအရပ်သို့ ပြေးသွား၏၊ ဆူတက်၏၊ ဝေတက်၏၊ အမြှုပ်ထ၏၊ ဆန်တက်

၍လည်းကောင်း လျှောက်၍လည်းကောင်း ကမ်း၌ ပုတ်တော်၏ အသံများစွာ ပြု၏”ဟု သင်မင်း ကြားဘူးပါသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ကြားဖူးပါ၏။ ထိုအခြင်းအရာကို အကျွန်ုပ် သည်မြင်လည်း မြင်ဖူးပါ၏။ မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ ရေသည် အတောင်တရာတိုင်အောင်လည်းကောင်း အဟောင်နှစ်ရာ တိုင်အောင်လည်းကောင်း ကောင်းကင်၌ တက်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အိုး၌ တည်သောရေသည် အဘယ်ကြောင့် မလှုပ်သနည်း၊ အဘယ်ကြောင့် အသံမပြစ်သနည်း၊ မင်းမြတ် မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ ရေသည် အဘယ်ကြောင့်လှုပ်သနည်း၊ အဘယ်ကြောင့် အသံပြစ်သနည်း၊ ဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား လေအဟုန် ပြင်းကန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ ရေသည် လှုပ်ပါ၏၊ အသံဖြစ်ပါ၏။ ရေအိုး၌တည်သောရေသည် တစ်တရာတို့ဖြင့် မထိခိုက်ခြင်း ကြောင့် မလှုပ်ပါ၊ အသံမပြစ်ပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် လေအဟုန် ပြင်းထန်သည်၏အဖြစ် ကြောင့် မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ ရေသည် လှုပ်သကဲ့သို့ အသံဖြစ်သကဲ့သို့ ဤအတူသာလျှင် မီးပူအဟုန်၏ ကြီးမားပြင်းထန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ရေသည်အသံပြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မင်းမြတ် သွေ့ခြောက်သော စည်ခေါင်းခွက်ကို ခြောက်သော နွားရေဖြင့် ဖွဲ့ကျက် အပ်သည် မဟုတ်လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ဟုတ်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် စည်၌ အသက် ‘ဇီဝ’ သည်လည်းကောင်း၊ သတ္တဝါသည်လည်းကောင်း ရှိသလောဟု (မေးတော် မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မရှိပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် စည်သည် ဒ. ဘယ်ကြောင့် အသံပြစ်သနည်း ဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မိန်းမ၏သော်လည်းကောင်း၊ ယောက်ျား၏သော်လည်းကောင်း ထိုအသံအားလျော်သော လုံ့လဖြင့် စည်သည် အသံ ဖြစ်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မိန်းမ ၏သော်လည်းကောင်း ယောက်ျား၏သော်လည်းကောင်း ထိုအသံအားလျော်သော လုံ့လဖြင့် စည်သည် အသံဖြစ်သကဲ့သို့ ဤအတူသာလျှင် မီးပူအဟုန်၏ ကြီးမားပြင်းထန်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့် ရေသည် အသံဖြစ်၏။ မင်းမြတ် ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း “ရေ၌ အသက် ‘ဇီဝ’ သည်လည်းကောင်း၊ သတ္တဝါသည်လည်းကောင်း မရှိ၊ မီးပူအဟုန်၏ ကြီးမား ပြင်းထန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ရေသည် အသံပြစ်၏”ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မင်းမြတ် သင်မင်းမြတ်အား ငါ၏ မေးမြန်းဖွယ်သည် ရှိပေသေး၏။ ဤသို့ မေးသဖြင့် ထိုပြဿနာကို ကောင်းစွာ ဆုံးဖြတ်အပ်သည် ဖြစ်ပေလတ္တံ့။ မင်းမြတ် အသိနည်း၊ အိုးအားလုံး တို့မှ ပူသောရေသည် အသံပြစ်သလော၊ သို့မဟုတ် အချိုအိုးတို့မှသာ ပူသော ရေသည် အသံပြစ် သလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား အိုးအားလုံးတို့မှ ပူသော ရေသည် အသံမပြစ်ပါ၊ အချိုအိုးတို့မှသာ ပူသော ရေသည် အသံပြစ်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သို့ဖြစ်လျှင် မိမိ အယူကိုစွန့်အပ်၏။ ငါ၏အရာသို့တဖန်ရောက်လာပြီ။ ရေ၌အသက် ‘ဇီဝ’ သည်လည်းကောင်း၊ သတ္တဝါ သည်လည်းကောင်း မရှိ၊ မင်းမြတ် အိုးအားလုံးတို့မှပူသောရေသည် အကယ်၍ အသံပြစ်ငြားအံ့၊ ရေ သည်အသက် ‘ဇီဝ’ ရှိ၏ဟု ဤစကားကို ဆိုခြင်းငှါ သင့်၏။ မင်းမြတ် “အသံပြစ်သော ရေသည် အသက် ‘ဇီဝ’ ရှိ၏၊ အသံမပြစ်သော ရေသည် အသက် ‘ဇီဝ’ မရှိ”ဟု ရေသည် နှစ်မျိုးမဖြစ်စကောင်း၊ မင်းမြတ် ရေသည် အကယ်၍ အသက် ‘ဇီဝ’ ရှိငြားအံ့၊ ကြီးကျယ်ကုန်သော ပွားစည်းသော ကိုယ် ရှိကုန်သော အမှန်ယစ်ကုန်သော ဆင်တို့၏ နှာမောင်းဖြင့် ပင့်တင်စုတ်ယူ၍ ခံတွင်း၌ ထည့်သွင်း လျက် ဝမ်းသို့ သွင်းအပ်ကုန်သော ထိုရေသည်လည်း သွားကြား၌ စုတ်၍ ကြိတ်အပ်သည် ရှိသော် အသံပြစ်ရာ၏။ အတောင်တရာရှိကုန်သော လှေသင်္ဘောတို့သည် လေးကုန်သည် ဝန်တို့ဖြင့် ပြည့်ကုန် သည်ဖြစ်၍ အသိန်းမကသော ဝန်တို့ဖြင့် ပြည့်နှက်ကုန်လျက် မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ လှည့်လည်ကုန်၏။ ထိုလှေသင်္ဘောတို့ဖြင့်လည်း ကြိတ်မိသည်ရှိသော် ရေသည် အသံပြစ်ရာ၏။ ယူဇနာ အဆူမကသော

ကိုယ်ရှိကုန်သော တိမိ တိမိဂ်လ တိမိရပိဂ်လ အမည်ရှိကုန်သော ငါးကြီးတို့သည်လည်း သမုဒ္ဒရာ အတွင်း၌ ငုပ်ကုန်လျက် မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ နေရာဌာနအဖြစ်သို့ နေကုန်လျက် များစွာသော ရေ အယဉ်တို့ကို ငုံ့ထားကုန်၏။ လွှေးထုတ်လည်း ထွေးထုတ်ကုန်၏။ ထိုငါးကြီးတို့၏ သွားကြား၌ လည်းကောင်း ဝမ်းတွင်း၌လည်းကောင်း ကြိတ်အပ်သော် ထိုရေသည် အသံပြုရာ၏။ မင်းမြတ် စင်စစ်လျှင် အကြင်အကြောင်းကြောင့်လည်း ဤသို့ သဘောရှိကုန်သော ကြီးမားကုန်သော နှိပ်စက်ခြင်းတို့ဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သော ထိုရေသည် အကြင်ကြောင့် အသံမပြု။ ထို့ကြောင့်လည်း ရေ၌ အသက် 'ဇီဝ' သည်လည်းကောင်း၊ သတ္တဝါသည်လည်းကောင်း မရှိ၊ မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် ထိုအကြောင်းကို မှတ်လော့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ အပြစ်သို့ရောက်သော ပြဿနာကို လျောက်ပတ် သော ဝေဖန်ခြင်းဖြင့် ဝေဖန်တော်မူပါပေ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဥပမာမည်သည်ကား အဖိုးများစွာထိုက်သော ပတ္တမြားရတနာသည် ကျွမ်းကျင်သော သင်အပ်ပြီးသော ကျောက်သွေး အတတ်ရှိသော လိမ္မော်သော ဆရာလက်သို့ ရောက်၍ ကျော်စောခြင်းကို ရရာပါ၏။ ချီးမွမ်းခြင်း ချီးကျူးခြင်းကို ရရာပါ၏။ ပုလဲရတနာသည်လည်း ပုလဲသွေးဆရာလက်သို့ပုဆိုးရတနာသည်လည်း ပုဆိုးရက်ဆရာလက်သို့ စန္ဒကူးသည်လည်း နံသာဆိုင်သို့ ရောက်၍ ကျော်စောခြင်းကို ရရာပါ၏။ ချီးမွမ်းခြင်း ချီးကျူးခြင်းကို ရရာပါ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤအဘူသာလျှင် အပြစ်သို့ ရောက်သော ပြဿနာကို လျောက်ပတ်သော ဝေဖန်ခြင်းဖြင့် ဝေဖန်တော်မူပါပေ၏။ ဤသို့ကျင့် ဤစကားကို ထိုသို့ ဆိုတော်မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ကိုးခုမြောက် ဥဒကသတ္တဇီဝပဉ္စာ ပြီး၏။

ရှေးဦးစွာသော ပုဒ္ဒဝဂ်ပြီး၏။

ဤပုဒ္ဒဝဂ်၌ အမေးပြဿနာ ကိုးခုတို့တည်း။

၂-နိဗ္ဗာန

၁-နိဗ္ဗာနပဉ္စာ

(သံသရာ မချဲ့တတ်သောတရား ပြဿနာ)

၁။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ရဟန်းတို့ သံသရာကို အကျယ်မချဲ့တတ်သော ‘နိဗ္ဗာန’တရားတို့၌ မွေ့လျော်ကုန်သည် နိဗ္ဗာနတရားတို့၌ ပျော်ပျော်ကုန်သည်ဖြစ်၍ နေကြကုန်လော့”ဟု ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏။ ထိုနိဗ္ဗာနတရားဟူသည် အဘယ်ပါနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သောတာပတ္တိဖိုလ်သည် နိဗ္ဗာနတရားတည်း၊ သကဒါဂါမိဖိုလ်သည် နိဗ္ဗာနတရားတည်း၊ အနာဂါမိဖိုလ်သည် နိဗ္ဗာနတရားတည်း၊ အရဟတ္တဖိုလ်သည် နိဗ္ဗာနတရားတည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သောတာပတ္တိဖိုလ်သည် အကယ်၍ နိဗ္ဗာနတရားဖြစ်အံ့၊ သကဒါဂါမိဖိုလ်သည် အနာဂါမိဖိုလ်သည် အရဟတ္တဖိုလ်သည် အကယ်၍ နိဗ္ဗာနတရားဖြစ်အံ့၊ အဘယ်ကြောင့် ဤရဟန်းတို့သည် သုတ်ကို ဂေယျကို ဝေယျာကရုဏ်းကို ဂါထာကို ဥဒါန်းကို ဣတိဝုတ်ကို ဇာတ်ကို အဗ္ဘုတဓမ္မကို ဝေဒလ္လကို သင်ကုန်သနည်း မေးမြန်းကုန်သနည်း၊ အမှုသစ်ဖြင့်လည်း ကောင်း အလှူပေးခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ပူဇော်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ကြောင့်ကြစိုက်ကြကုန်သနည်း၊ ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား ပယ်တော်မူအပ်သော အမှုကို ပြုကုန်သည် မဟုတ်ပါလောဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် အကြင်ရဟန်းတို့သည် သုတ်ကို ဂေယျကို ဝေယျာကရုဏ်းကို ဂါထာကို ဥဒါန်းကို ဣတိဝုတ်ကို ဇာတ်ကို အဗ္ဘုတဓမ္မကို ဝေဒလ္လကို သင်ကုန်၏၊ မေးမြန်းကုန်၏ အမှုသစ်ဖြင့်လည်း ကောင်း အလှူပေးခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ပူဇော်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ကြောင့်ကြစိုက်ကြကုန်၏၊ ထိုရဟန်းအားလုံးတို့သည် နိဗ္ဗာနတရားသို့ ရောက်ခြင်းငှါ ပြုလုပ်ကြကုန်၏၊ မင်းမြတ် အကြင်ရဟန်းတို့သည် သဘောအားဖြင့် စင်ကြယ်ကုန်၏၊ ရှေးဘဝက ထုံခဲ့သော အထုံ‘ဝါသနာ’ရှိကုန်၏၊ ထိုရဟန်းတို့သည် စိတ္တက္ခဏ တစ်ချက်ဖြင့် နိဗ္ဗာနပုဂ္ဂိုလ်တို့ဖြစ်ကြကုန်၏၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်ကား ပညာမျက်စိ၌ ကိလေသာမြူ အားကြီးကုန်၏၊ ထိုရဟန်းတို့သည် ဤ(ပါဠိသင်ကြားခြင်းစသော) လုံ့လတို့ဖြင့် နိဗ္ဗာနဖြစ်ကုန်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား ယောက်ျားတစ်ယောက်သည် လယ်၌ မျိုးစေ့ကို စိုက်ပျိုး၍ မိမိ၏ စွမ်းအားအလျောက် ဖြစ်သော လုံ့လဖြင့် အရံစောင်ရန်းမှကင်း၍ စပါးကို ထုတ်ဆောင်ရာ၏၊ ယောက်ျားတစ်ယောက်သည် လယ်၌ မျိုးစေ့ကို စိုက်ပျိုး၍ တောသို့ဝင်လျက် သစ်သားကိုလည်း ကောင်း သစ်ခက်ကိုလည်းကောင်း ဖြတ်လျက် စည်းစောင်ရန်းကို ပြုလုပ်၍ စပါးကို ထုတ်ဆောင်ရာ၏၊ ထိုအရာ၌ ထိုယောက်ျား၏ အကြင်စည်းစောင်ရန်းကို ရှာမှီးခြင်းသည် ရှိ၏၊ ထိုရှာမှီးခြင်းသည် စပါးအလို့ငှါ ရှာမှီး၏၊ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အကြင်ရဟန်းတို့သည် သဘောအားဖြင့် စင်ကြယ်ကုန်၏၊ ရှေးဘဝက ထုံခဲ့သော အထုံ‘ဝါသနာ’ရှိကုန်၏၊ ထိုရဟန်းတို့သည် စည်းစောင်ရန်းအရံမှ ကင်း၍ စပါးကို ထုတ်ဆောင်သော ယောက်ျားကဲ့သို့ စိတ္တက္ခဏတစ်ချက်ဖြင့်ပင် နိဗ္ဗာနဖြစ်ကုန်၏၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်ကား ပညာမျက်စိ၌ ကိလေသာမြူ အားကြီးကုန်၏၊ ထိုရဟန်းတို့သည် စည်းစောင်ရန်းအရံကိုပြု၍ စပါးကို ထုတ်ဆောင်သော ယောက်ျားကဲ့သို့ ဤ(ပါဠိသင်ကြားခြင်း စသော) လုံ့လတို့ဖြင့် နိဗ္ဗာနဖြစ်ကုန်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား အလွန်ကြီးမားသော သရက်ပင်ထိပ်ဖျား၌ အသီးခိုင်အသီး ပြတ်သည်ဖြစ်ငြားအံ့။ ထိုသို့ဖြစ်သော် ထိုသစ်ပင်၌ အကြင်အမှတ်မရှိသော တဦးတယောက်သော တန်ခိုးရှိသူသည် လာ၍ ထိုအပင်၌ အသီးကို ဆောင်ယူရာ၏။ အကြင်သူသည်ကား ထိုသို့ဆောင် ယူခြင်း၌ တန်ခိုးမရှိ။ ထိုသူသည် သစ်သားကိုလည်းကောင်း နွယ်ကိုလည်းကောင်း ဖြတ်၍ လှေကား ကို ဖွဲ့ပြီးလျှင် ထိုလှေကားဖြင့် ထိုသရက်ပင်ကိုတက်၍ သရက်သီးကို ဆွတ်ခူးရာ၏။ ထိုအရာ၌ ထိုယောက်ျား၏ လှေကားကို ရှာမှီးခြင်းသည် သရက်သီးအကျိုးငှါဖြစ်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာ လျှင် အကြင်ရဟန်းတို့သည် သဘောအားဖြင့် စင်ကြယ်ကုန်၏။ ရှေးဘဝက ထုံခဲ့သော အထုံ ‘ဝါသနာ’ ရှိကုန်၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် တန်ခိုးကြီးသူသစ်သီးကိုဆောင်ယူသကဲ့သို့ စိတ္တဇာဏတချက် ဖြင့်ပင် နိပ္ပပဉ္စဖြစ်ကုန်၏။ အကြင်ရဟန်းတို့သည်ကား ပညာမျက်စိ၌ ကိလေသာမြူအားကြီးကုန်၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် ယောက်ျားသည် လှေကားဖြင့် သစ်သီးကို ဆွတ်ခူးသကဲ့သို့ ဤ (ပါဠိသင် ကြားခြင်းစသော) လုံ့လတို့၌ သစ္စာလေးပါးတို့ကို ထိုးထွင်း၍ သိကုန်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား ယောက်ျားတယောက်သည် မိမိအကျိုးကို ပြုလုပ်လိုသည် ဖြစ်၍တယောက်တည်းသာလျှင်အရှင်သခင်၏ အထံသို့ကပ်လျက် အကျိုးကိုပြီးစေ၏။ တယောက် သည်ကား ဥစ္စာရှိသည်ဖြစ်၍ ဥစ္စာ၏အစွမ်းဖြင့် ပရိသတ်ကိုပွားစေလျက် ပရိသတ်ဖြင့် အကျိုးကို ပြီးစေ၏။ ထိုအရာ၌ ထိုဥစ္စာရှိသော ယောက်ျား၏ ပရိသတ်ကို ရှာမှီးခြင်းသည် မိမိအကျိုးငှါ ဖြစ်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အကြင်ရဟန်းတို့သည် သဘောအားဖြင့် စင်ကြယ်ကုန်၏။ ရှေးဘဝက ထုံခဲ့သော အထုံ ‘ဝါသနာ’ ရှိကုန်၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် ယောက်ျားသည် တစ်ယောက် တည်း အကျိုးပြီးခြင်းကို ပြုသကဲ့သို့ စိတ္တဇာဏတချက်ဖြင့် အဘိညာဉ်ခြောက်ပါးတို့၌ လေ့လာ သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏။ အကြင်ရဟန်းတို့သည်ကား ပညာမျက်စိ၌ ကိလေသာမြူ အားကြီးကုန်၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် ပရိသတ်ဖြင့် အကျိုးပြီးခြင်းကို ပြုသောယောက်ျားကဲ့သို့ ဤ (ပါဠိသင်ကြားခြင်းစသော) လုံ့လတို့ဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်တည်းဟူသော ရဟန်းပြုခြင်းအကျိုးကို ပြီးစေကုန်၏။

မင်းမြတ် ထိုထိုပြုဖွယ်ကိစ္စတို့၌ ပါဠိသင်ခြင်းသည်လည်း ကျေးဇူးများ၏။ မေးမြန်းခြင်းသည် လည်း ကျေးဇူးများ၏။ အမှုသစ်သည်လည်း ကျေးဇူးများ၏။ လှူဒါန်းခြင်းသည်လည်း ကျေးဇူး များ၏။ ပူဇော်ခြင်းသည်လည်း ကျေးဇူးများ၏။ မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား ယောက်ျားသည် အမတ် အခစား ဗိုလ်ပါ တံခါးစောင့် ကိုယ်ရံတော် ပရိသတ်ဖြစ်သူလူတို့နှင့် အတူပင် မင်းအား ဆည်းကပ်ခစားလေ့ ရှိ၏။ မင်း၏ ကိစ္စကို ပြုလုပ်လေ့ရှိ၏။ ပြုဖွယ်ကိစ္စရောက်လတ်သော် ထိုအလုံး စုံသော သူတို့သည်လည်း ထိုယောက်ျားအား ကျေးဇူးပြုကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ထိုထိုပြုဖွယ်ကိစ္စတို့၌ ပါဠိသင်ခြင်းသည်လည်း ကျေးဇူးများ၏။ မေးမြန်းခြင်းသည်လည်းကျေးဇူး များ၏။ အမှုသစ်သည်လည်း ကျေးဇူးများ၏။ လှူဒါန်းခြင်းသည်လည်း ကျေးဇူးများ၏။ ပူဇော် ခြင်းသည်လည်း ကျေးဇူးများ၏။ မင်းမြတ် အကယ်၍ အလုံးစုံသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်းပဋိသန္ဓေ အားဖြင့် စင်ကြယ်ကုန်မှအဆုံးအမစကားဖြင့် ပြုကျင့်ဖွယ်မရှိ။ မင်းမြတ် ဧဝံစသော်ကား ပဋိသန္ဓေ အားဖြင့် စင်ကြယ်ခြင်း မဖြစ်သေးသောကြောင့်သာ ကြားနာခြင်း ပြုကျင့်ရ၏။ မင်းမြတ် အရှင်သာရိပုတြာမထေရ်သည် မနှိုင်းရှည့်နိုင်သော ကမ္ဘာအသင်္ချေကို အစပြု၍ ဆည်းပူးအပ် ပြီးသော ကုသိုလ် အရင်းခံ ရှိ၏။ ပညာပါရမီ၏ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်တော်မူ၏။ ထိုသာရိပုတြာ အရှင်မြတ်ကြီးသော်မှလည်း ကြားနာခြင်းနှင့်ကင်း၍ အာသဝေါကုန်ခန်းခြင်းသို့

ရောက်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ပေ။ မင်းမြတ် ထို့ကြောင့် ကြားနာရခြင်းသည် ကျေးဇူးများ၏။ ထို့အတူ ပါဠိသင်ခြင်းသည်လည်းကောင်း မေးမြန်းခြင်းသည်လည်းကောင်း ကျေးဇူးများ၏။ ထို့ကြောင့် ပါဠိသင်ခြင်း မေးမြန်းခြင်းကိုလည်း နိပ္ပပဉ္စတရားဟု ရေတွက်အပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင် ဘုရားနာဂသေန ပြဿနာကို ကောင်းစွာ သိစေအပ်ပါပြီ။ ဤသို့ ဤကားကို ထိုသို့ဆိုတော် မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ရှေးဦးစွာသော နိပ္ပပဉ္စပဉ္စာ ပြီး၏။

၂-ခိဏာသဝဘာဝပဉ္စာ

(လူ့အသွင်ဖြင့် ရဟန္တာအဖြစ် ပြဿနာ)

၂။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “အကြင်သူသည် လူ့အသွင်အပြင်ဖြင့်ပင် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်၏။ ထိုသူအား နှစ်ပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော ဂတိတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ အခြားဂတိ မရှိကုန်။ ထို(အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သည့်) နေ့၌ပင်လျှင် ရဟန်းသော်လည်း ပြုရာ၏။ ပရိနိဗ္ဗာန် သော်လည်း ပြုရာ၏။ ထိုနေ့ကို လွန်ခြင်းငှာ မတတ်ကောင်း”ဟု အရှင်ဘုရားတို့ ဆိုတော်မူကုန်၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ထိုလူရဟန္တာသည် ထိုနေ့၌ ကမ္မဝါဆရာကိုလည်းကောင်း ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာကိုလည်းကောင်း သပိတ်သင်္ကန်းကိုလည်းကောင်း အကယ်၍ မရသည်ဖြစ်အံ့။ ထိုလူရဟန္တာ သည် ကိုယ်တိုင်လည်း ရဟန်းပြုရာသလော၊ နေ့ကိုသော်လည်း လွန်စေရာသလော၊ အခြားတစ်စုံ တယောက်သော တန်ခိုးနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန္တာသည် ကြွလာ၍ ထိုလူရဟန္တာကို ရဟန်းသော်လည်း ပြုပေးရာပါသလော၊ ထိုလူရဟန္တာသည် ပရိနိဗ္ဗာန်သော်လည်း စံရာသလောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုလူရဟန္တာသည် ကိုယ်တိုင် ရဟန်း မပြုရာ၊ ကိုယ်တိုင် ရဟန်းပြု သည်ရှိသော် ရဟန်းအသွင် ခိုးမှုသို့ ရောက်၏။ နေ့ကိုမူလည်း မလွန်စေရာ၊ အခြားသောရဟန္တာ၏ လာခြင်းသည် ဖြစ်မှုလည်း ဖြစ်ရာ၏။ မဖြစ်မှုလည်းမဖြစ်ရာ၊ ထိုရဟန္တာဖြစ်သည့် နေ့၌ပင်လျှင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရာ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အရဟတ္တဖိုလ်ကြောင့် အရဟတ္တဖိုလ် ကို ရသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အသက်ကို ဆောင်သည် ဖြစ်ခဲ့မှု အရဟတ္တဖိုလ်၏ ငြိမ်းချမ်းသည့်အဖြစ်ကို စွန့်အပ်သည် မဟုတ်ပါလောဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် လူ၏ အသွင်အပြင်သည် မညီညွတ်၊ မညီညွတ်သော အသွင်အပြင်၌ အသွင်အပြင် အားနည်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သော လူပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုနေ့၌ပင်လျှင် ရဟန်းသော်လည်းပြုရ၏။ ပရိနိဗ္ဗာန်သော်လည်း ပြုရ၏။ မင်းမြတ် အသွင်အပြင်အားနည်းသည်၏ အဖြစ်သည် လူ့အသွင်အပြင်၏ အပြစ်သာ ဖြစ်၏။ အရဟတ္တဖိုလ်၏ အပြစ်မဟုတ်။

မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် သတ္တဝါအားလုံး၏ အသက်ကို စောင့်တတ်သော ဇီဝိတိန္ဒြေကို စောင့်တတ်သော စားဖွယ်ဘောဇဉ်သည် မကြေကျက်သဖြင့် မညီညွတ်သော ဝမ်းရုံသူ နုန့်ညံ့သော အားနည်းသော ဝမ်းမီးရှိသောသူ၏ အသက်ကိုမူ ဆောင်ယူတတ်၏။ မင်းမြတ် ဝမ်းမီးအားနည်းသော အဖြစ်သည် ဝမ်း၏ အပြစ်သာတည်း။ စားဖွယ်ဘောဇဉ်၏ အပြစ် မဟုတ်။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် မညီညွတ်သော လူ့အသွင်အပြင်၌ အသွင်အပြင်၏ အားနည်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သော လူပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုနေ့၌ပင်လျှင်

ရဟန်းသော်လည်း ပြုရ၏။ ပရိနိဗ္ဗာန်သော်လည်း ပြုရ၏။ မင်းမြတ် အသွင်အပြင်အားနည်းသည်၏ အဖြစ်သည် လူ့အသွင်အပြင်၏ အပြစ်သာ ဖြစ်၏။ အရဟတ္တဖိုလ်၏ အပြစ်မဟုတ်။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား အနည်းငယ်သော မြက်ဝါးခြမ်းသည် အထက်၌ လေးသော ကျောက်ခဲကို တင်ထားအပ်သည်ရှိသော် အားနည်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ပျံ့၍ကျ၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သော လူပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုလူ့အသွင်အပြင်ဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ဆောင်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သည်ဖြစ်၍ ထိုနေ့၌ပင်လျှင် ရဟန်းသော်လည်း ပြုရ၏။ ပရိနိဗ္ဗာန်သော်လည်း ပြုရ၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား ဘုန်းကံနည်းပါးသော အမျိုးယုတ်သော ယောက်ျားသည် အားမရှိသည် အားနည်းသည်ဖြစ်၍ ကြီးစွာသော မင်းအဖြစ်ကို ရလတ်သော် ခဏချင်းဖြင့် လျှောကျ၏။ ပျက်စီး၏။ ဆုတ်နစ်၏။ မင်းစည်းစိမ်ကို ဆောင်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သောလူပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုလူ့အသွင်အပြင်ဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ဆောင်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်။ ထိုအကြောင်းကြောင့် ထိုနေ့၌ပင်လျှင် ရဟန်းသော်လည်း ပြုရ၏။ ပရိနိဗ္ဗာန်သော်လည်း ပြုရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ဆိုတော်မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

နှစ်ခုမြောက် ဒိဏာသဝဘာဝပဉ္စာ ပြီး၏။

၃-ဒိဏာသဝသတိသမ္ပောသပဉ္စာ

(ရဟန္တာ၏ သတိမေ့လျော့မှု ပြဿနာ)

၃။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ရဟန္တာအား သတိမေ့လျော့မှု ရှိပါသေးသလောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ရဟန္တာတို့သည် သတိမေ့လျော့မှုမှ ကင်းကုန်၏။ ရဟန္တာတို့အား သတိမေ့လျော့မှု မရှိဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ရဟန္တာတို့သည် အာပတ်သင့်ပါသေးသလောဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အာပတ်သင့်သေး၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် အာပတ်သင့်ပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ကုဋိကာရသိက္ခာပုဒ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အောင်တမန်အလုပ် သဉ္ဇရိတ္တသိက္ခာပုဒ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ နေလွဲသောအခါ၌ နေမလွဲသေးဟူသော အမှတ်သညာကြောင့်လည်းကောင်း၊ (စားဖွယ်ကို) တားမြစ်မိရာ၌ မတားမြစ်မိဟူသော အမှတ်သညာကြောင့်လည်းကောင်း၊ အတိရိက် ဝိနည်းကံ မပြုရသေးပဲ အတိရိက် ဝိနည်းကံ ပြု၏ဟူသော အမှတ်သညာကြောင့်လည်းကောင်း၊ အာပတ်သင့်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန “အာပတ်သင့်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သော ထိုရဟန်းတို့သည် မရှိသေခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ မသိခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ နှစ်ပါးသောအကြောင်းတို့ကြောင့် သင့်ကုန်၏”ဟု အရှင်ဘုရားသို့ ဆိုတော်မူကြပါကုန်၏။ အရှင်ဘုရား ရဟန္တာအား (သိက္ခာပုဒ်)ကို မရှိသေမှုရှိပါသေးသလော၊ ယင်း မရှိသေမှု ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ရဟန္တာအား အာပတ်သင့်ပါသေးသလောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မသင့်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ရဟန္တာသည် အာပတ်သင့်ခြင်းသို့ အကယ်၍ ရောက်သည်ဖြစ်အံ့၊ ရဟန္တာအား သိက္ခာပုဒ်ကို မရှိသေမှု မရှိသည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်မှု ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား သတိမေ့လျော့ခြင်း ရှိသေးသည်မဟုတ်ပါလောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ရဟန္တာအား သတိမေ့လျော့မှု မရှိ၊ ရဟန္တာသည် အာပတ်သင့်ခြင်းသို့ကား ရောက်သေး၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရား သို့ဖြစ်မှု အကြောင်းဖြင့် အကျွန်ုပ်ကို သိစေတော်မူပါလော့၊ ထိုသတိသမ္မောသမရှိဘဲ အာပတ်သင့်ရာ၌ အကြောင်းကား အဘယံပါနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ညစ်နွမ်းမှု အပြစ်တို့သည် လောကပြစ် ပညတ်တော်ပြစ်ဟု နှစ်ပါးရှိကုန်၏။ မင်းမြတ် လောကပြစ်သည် အဘယ်နည်းဟူမူ-အကုသိုလ် ကမ္မပထတရား ဆယ်ပါးတို့တည်း၊ ဤအကုသလကမ္မပထတရား ဆယ်ပါးကို လောကပြစ်ဟု ဆိုအပ်၏၊ ပညတ်တော်ပြစ်သည် အဘယ်နည်းဟူမူ-လောက၌ လူတို့အား အပြစ်မရှိစေကာမူ ရဟန်းတို့အားသာ မလျှောက်ပတ် မလျှောက်ကုန်သောအမှု၌ မြတ်စွာဘုရားသည် တပည့်သာဝကတို့အား “အသက်ထက်ဆုံး မလွန်ကျူးအပ်” ဟု သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူ၏၊ မင်းမြတ် နေလွဲညစာ စားခြင်းသည် လူ၌ အပြစ်မရှိ၊ ထိုနေလွဲညစာ စားခြင်းသည် မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ကား အပြစ်ရှိ၏၊ မင်းမြတ် မြက်သစ်ပင်အပေါင်းကို ဖျက်ဆီးခြင်းသည် လူ၌ အပြစ်မရှိ၊ ထိုဖျက်ဆီးခြင်းသည် မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ကား အပြစ်ရှိ၏၊ မင်းမြတ် မျှော် ရွှင်မြူးကစားခြင်းသည် လူ၌ အပြစ်မရှိ၊ ထိုမျှော် ရွှင်မြူးကစားခြင်းသည် မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်၌ကား အပြစ်ရှိ၏၊ မင်းမြတ် ဤသို့ ဤသို့သဘောရှိကုန်သော အမှုတို့သည် မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ အပြစ်တို့တည်း၊ ဤအမှုကို ပညတ်တော်ပြစ်ဟု ဆိုအပ်၏၊ လောကပြစ်ကို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် လွန်ကျူး၍ ကျင့်ခြင်းငှါ မထိုက်၊ ပညတ်တော်ပြစ်ကိုမူကား ရဟန္တာသည် မသိသည်ဖြစ်၍ ရောက်သော်ရောက်ရာ၏၊ မင်းမြတ် အချို့သောရဟန္တာအား အလုံးစုံကို သိခြင်းငှါ အရာအခွင့်မဟုတ်ချေ၊ ထိုရဟန္တာအား အလုံးစုံကို သိခြင်းငှါ အားအစွမ်းသည် မရှိနိုင်ပေ၊ မင်းမြတ် ရဟန္တာသည် မိန်းမယောက်ျားတို့၏ အမည်ကိုလည်းကောင်း၊ အနွယ်ကိုလည်းကောင်း မသိအပ် မသိနိုင်ပေ၊ ထိုရဟန္တာသည် မြေအပြင်၌လည်း လမ်းခရီးကို မသိနိုင်ပေ၊ မင်းမြတ် အချို့သော ရဟန္တာသည် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကိုသာ သိနိုင်ရာ၏၊ အဘိညာဉ်ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန္တာသည် မိမိ၏ အရာကို သိနိုင်ရာ၏၊ မင်းမြတ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ရှင်ဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရားသည်သာ အလုံးစုံကို သိမြင်နိုင်ပေ၏ဟု (ဖြေတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏၊ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ ဆိုတော်မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

သုံးခုမြောက် ခိဏာသဝသတိသမ္မောသပဉ္စာ ပြီး၏။

၄-လောကေနတ္ထိဘာဝပဉ္စာ

(လောက၌ မရှိသောဝတ္ထု ပြဿနာ)

၄။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန လောက၌ မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ထင်ရှားရှိကုန်၏၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည် ထင်ရှားရှိကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သာဝကတို့သည် ထင်ရှားရှိကုန်၏၊ စကြဝတေးမင်းတို့သည် ထင်ရှားရှိကုန်၏၊ ပဒေသရာဇ်မင်းတို့သည် ထင်ရှားရှိကုန်၏၊ နတ်လူတို့သည် ထင်ရှားရှိကုန်၏၊ ဥစ္စာရှိသောသူတို့သည် ထင်ရှားရှိကုန်၏၊ ဥစ္စာမရှိသောသူတို့သည် ထင်ရှားရှိကုန်၏။

ကောင်းသော သဘောရှိသောသူတို့သည် ထင်ရှားရှိကုန်၏။ မကောင်းသော သဘောရှိသော သူတို့သည် ထင်ရှားရှိကုန်၏။ ယောက်ျားအား ဣတ္ထိလိင်ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းသည် ထင်ရှားရှိ၏။ မိန်းမအား ပုရိသလိင်ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းသည် ထင်ရှားရှိ၏။ ကောင်းစွာ ပြုအပ် မကောင်းသဖြင့် ပြုအပ်သောကံသည် ထင်ရှားရှိ၏။ ကောင်းသောကံ မကောင်းသောကံတို့၏ အကျိုးကို ခံစား ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ထင်ရှားရှိကုန်၏။ လောက၌ အညံ့ဖြစ်သော သတ္တဝါ သားအိမ်၌ ဖြစ်သောသတ္တဝါ ရေညံ့စသည်၌ဖြစ်သောသတ္တဝါ ကိုယ်ထင်ရှားဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏။ အခြေမရှိကုန်သောသတ္တဝါ အခြေနှစ်ချောင်းရှိကုန်သောသတ္တဝါ အခြေလေးချောင်းရှိ ကုန်သောသတ္တဝါ အခြေများစွာရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏။ လောက၌ ဘီလူးရက္ခိယ ကုမ္မဏ် အသုရာ ဒါနော ဂန္ဓဗ္ဗနတ် ပြိတ္တာ မြေဘုတ်ဘီလူးတို့သည် ရှိကုန်၏။ ကိန္နရာ မြေကြီး နဂါး ဂဠုန် သိဒ္ဓနတ်မျိုး ဝိဇ္ဇာဓိရ်တို့သည် ရှိကုန်၏။ ဆင် မြင်း နွား ကျွဲ ကုလားအုတ် မြည်း ဆိတ်နှင့်သိုး သမင် ဝက် ခြင်္သေ့ ကျားသစ် ဝံ တောခွေး အောင်း အိမ်ခွေး မြေခွေးတို့သည် ရှိကုန်၏။ များသော အပြားရှိကုန်သော ငှက်တို့သည် ရှိကုန်ပေ၏။ ရွှေ ငွေ ပုလဲ ပတ္တမြား ခရုသင်း ကျောက်သလင်း သန္တာ ပတ္တမြားနီ ပတ္တမြားပြောက် ကြောင်မျက်ရွဲ စိန် ဖန် ကြေးမည်း ကြေးနီ ကြေးပုပ် ကြေးဖြူတို့သည် ရှိကုန်၏။ ခေါမအထည် ပိုးချည်ထည် ဝါချည်ထည် လျှော်မျှင် အထည် ရောစပ်၍ ရက်သောအထည် သားမွေးကမ္မလာ အထည်သည် ရှိ၏။ သလေးစပါး ကောက်စပါးမုယောစပါး ဆတ်စပါး လူးပြောင်း နတ်ကောက် ပဲနောက် ပဲကြီး နှမ်း ကုလားပဲသည် ရှိ၏။ အမြစ်နံ့သာ အနှစ်နံ့သာ အကာနံ့သာ အခေါက်နံ့သာ အရွက်နံ့သာ အပွင့်နံ့သာ အသီးနံ့သာ အလုံးစုံသောနံ့သာသည် ရှိ၏။ မြက် နွယ်ခြုံ သစ်ပင် ဆေးပင် တောစိုးသစ်ပင် မြစ် တောင် သမုဒ္ဒရာ ငါးလိပ်တို့သည် ရှိကုန်၏။ လောက၌ အလုံးစုံသည် ရှိ၏။ အရှင်ဘုရား လောက၌မရှိသော အရာကို အကျွန်ုပ်အား ပြောကြားတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် လောက၌ ဤသုံးမျိုးတို့သည် မရှိကုန်၊ အဘယ်သုံးမျိုးတို့နည်းဟူမူကား- စိတ်စေတနာရှိသည်မူလည်းဖြစ်စေ စိတ်စေတနာ မရှိသည်မူလည်းဖြစ်စေ မအိုမသေရသောအရာ မျိုးသည့် လောက၌မရှိ၊ သင်္ခါရဘုရားတို့၏ မြဲသောအဖြစ်သည် မရှိ၊ မဖောက်မပြန် အမှန်သဘော ‘ပရမတ္ထ’အားဖြင့် သတ္တဝါဟု ရနိုင်ခြင်းမရှိ၊ မင်းမြတ် ဤသုံးမျိုးသောအရာတို့သည် လောက၌ မရှိကုန်ဘု(မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ဆိုတော်မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

လေးခုမြောက် လောကေနတ္ထိဘာဝပဉ္စာ ပြီး၏။

၅-အကမ္မဇာဒိပဉ္စာ

(ကံစသည်ကြောင့် မဖြစ်သောအရာဝတ္ထု ပြသနာ)

၅။ အရှင်ဘုရား နာဂသေန လောက၌ ကံကြောင့်ဖြစ်သော အရာတို့သည် ထင်ရှားရှိကုန်၏။ အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော အရာတို့သည် ထင်ရှားရှိကုန်၏။ ဥတုကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော အရာတို့သည် ထင်ရှားရှိကုန်၏။ လောက၌ အကြင်အရာသည် ကံကြောင့် မဖြစ်၊ အကြောင်း

ကြောင့်မဖြစ်၊ ဥတုကြောင့် မဖြစ်၊ ထိုအရာကို အကျွန်ုပ်အား ဟောကြားတော် မူပါလောဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် လောက၌ ဤနှစ်ပါးတို့သည် ကံကြောင့်လည်း မဖြစ်ကုန်၊ အကြောင်းကြောင့်လည်း မဖြစ်ကုန်၊ ဥတုကြောင့်လည်း မဖြစ်ကုန်။ အဘယ်နှစ်ပါးတို့နည်းဟူမူ-မင်းမြတ် ကောင်းကင်သည် ကံကြောင့်လည်း မဖြစ်၊ အကြောင်းကြောင့်လည်း မဖြစ်၊ ဥတုကြောင့်လည်း မဖြစ်၊ မင်းမြတ် နိဗ္ဗာန်သည် ကံကြောင့်လည်း မဖြစ်၊ အကြောင်းကြောင့်လည်း မဖြစ်၊ ဥတုကြောင့်လည်း မဖြစ်။ မင်းမြတ် ဤနှစ်ပါးတို့သည် ကံကြောင့်လည်း မဖြစ်ကုန်၊ အကြောင်းကြောင့်လည်း မဖြစ်ကုန်၊ ဥတုကြောင့်လည်း မဖြစ်ကုန်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရား နာဂသေန မြတ်စွာဘုရား စကားတော်ကို မချေဖျက်ပါလင့်၊ မသိဘဲလျက် ပြဿနာကို မဖြေဆိုပါလင့်ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သင်မင်းမြတ်သည် ငါ့ကို “အရှင်ဘုရား နာဂသေန မြတ်စွာဘုရားစကားတော်ကို မချေဖျက်ပါလင့်၊ မသိဘဲလျက် ပြဿနာ မဖြေပါလင့်” ဟု ဆိုဘိ၏၊ ငါသည် အသို့ဆိုရအံ့နည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ကောင်းကင် သည် ကံကြောင့်လည်း မဖြစ်၊ အကြောင်းကြောင့်လည်း မဖြစ်၊ ဥတုကြောင့်လည်း မဖြစ်”ဟု ရှေးဦးစွာ ဤစကားကို ဆိုခြင်းငှာ သင့်တန်ပါစေ၊ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အရာမက များစွာ ကုန်သော အကြောင်းတို့ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် တပည့်သာဝကတို့အား နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် ပြုခြင်းငှါ အကြောင်းဖြစ်သော မဂ်ကို ဟောတော်မူအပ်ပါ၏၊ ထိုသို့ ဟောအပ်ပါလျက် အရှင် ဘုရားက “နိဗ္ဗာန်သည် အကြောင်းကြောင့် မဖြစ်”ဟု ဆိုဘိ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် အရာမကများစွာသော အကြောင်းတို့ဖြင့် တပည့်သာဝကတို့အား နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ အကြောင်းဖြစ်သော မဂ်ကို ဟောတော်မူသည်ကား မှန်ပေ၏၊ ထိုသို့ ဟောသော်လည်း နိဗ္ဗာန်၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုကား မဟောပေဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရား နာဂသေန ဤအရာ၌ အကျွန်ုပ်တို့သည် အမှိုက်မှောင်ထက် အလွန်မိုက်သော မှောင်မိုက်ကြီးသို့ ဝင်ရပါကုန်၏၊ တောတကာထက် အလွန်နက်သော တောကြီးသို့ ဝင်ရပါ ကုန်၏။ အရုပ်တကာထက် ရုပ်သော အရုပ်သို့ ဝင်ရပါကုန်၏၊ အကြံကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ အကြောင်းရှိ၏၊ ထိုနိဗ္ဗာန်တရား၏ ဖြစ်ကြောင်းသည်ကား မရှိ၊ အရှင် ဘုရား နာဂသေန နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ အကြောင်းသည် အကယ်၍ ရှိသည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ ရှိပါမူ နိဗ္ဗာန်ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း အလိုရှိအပ်ပါ၏။

အရှင်ဘုရား နာဂသေန ဥပမာသော်ကား သား၏အဖသည် ရှိ၏၊ ထို(သား၏အဖရှိသော) ကြောင့် အဖ၏အဖကိုလည်း အလိုရှိအပ်ပေ၏၊ ဥပမာတစ်နည်းသော်ကား တပည့်၏ဆရာသည် ရှိ၏၊ ထိုသို့ (တပည့်၏ဆရာရှိသော)ကြောင့် ဆရာ၏ ဆရာကိုလည်း အလိုရှိအပ်၏၊ ဥပမာ တစ်နည်းသော်ကား အညွန့်အညွှောက်၏ မျိုးစေ့သည် ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် မျိုးစေ့၏မျိုးစေ့ ကိုလည်း အလိုရှိအပ်၏၊ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤအတူသာလျှင် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း ငှါ အကြောင်းသည် အကယ်၍ရှိသည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုအကြောင်းကြောင့် နိဗ္ဗာန်၏ဖြစ်ကြောင်းကို လည်း အလိုရှိအပ်၏။

ဥပမာ တစ်နည်းသော်ကား သစ်ပင်၏လည်းကောင်း နွယ်၏လည်းကောင်း အဖျားသည် ရှိခဲ့သော် ထိုအကြောင်းကြောင့် အလယ်သည်လည်း ရှိ၏၊ အရင်းသည်လည်း ရှိ၏၊ အရှင်ဘုရား

နာဂသေန ဤအတူသာလျှင် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ အကြောင်းသည် အကယ်၍ရှိသည် ဖြစ်အံ့၊ ထိုအကြောင်းကြောင့် နိဗ္ဗာန်၏ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း အလိုရှိအပ်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် နိဗ္ဗာန်ကို တစ်စုံတစ်ခုသောအကြောင်းက မဖြစ်စေအပ်၊ ထို့ကြောင့် နိဗ္ဗာန်၏ ဖြစ်ကြောင်းကို ဟောတော်မမူအပ်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန တိုက်တွန်းပါ၏ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါသာ အကြောင်းရှိ၍ နိဗ္ဗာန်၏ ဖြစ်ကြောင်းသည်ကား မရှိဟု သိနိုင်စေသော အကြောင်းကိုပြလျက် အကျွန်ုပ်အား သိစေတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် ထိုသို့သိလိုမူကား ရှိသေစွာနားထောင်လော့၊ ကောင်းစွာ နာလော့၊ ထိုအရာ၌ အကြောင်းကို ဟောပေအံ့၊ မင်းမြတ် ယောက်ျားသည် ပကတိသော အင်အားဖြင့် ဤအရပ်မှ ဟိမဝန္တာတောင်မင်းသို့ ချဉ်းကပ်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ရာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား စွမ်းနိုင်ရာပါ၏ဟု(လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုယောက်ျားသည် ပကတိသော အင်အားဖြင့် ဟိမဝန္တာတောင်မင်းကို ဤအရပ်သို့ ဆောင်ယူခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ရာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မစွမ်းနိုင်ရာပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက် ပြုခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောမဂ်ကို ဟောကြားခြင်းငှါ တတ်နိုင်ကောင်း၏၊ နိဗ္ဗာန်၏ဖြစ်ကြောင်း ကို ပြခြင်းငှါကား မတတ်ကောင်း။

မင်းမြတ် ယောက်ျားသည် ပကတိသော အင်အားဖြင့် မဟာသမုဒ္ဒရာကို လှေဖြင့်ကူး၍ ထိုမှဘက်ကမ်းသို့သွားခြင်းငှါ တတ်ကောင်းရာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား တတ်ကောင်းရာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုယောက်ျားသည် ပကတိသောအင်အားဖြင့် မဟာသမုဒ္ဒရာ၏ထိုမှဘက်ကမ်းကို ဤအရပ်သို့ ဆောင်ယူခြင်းငှါ တတ်ကောင်းရာ သလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မတတ်ကောင်းရာပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောမဂ်ကို ဟောကြားခြင်းငှါ တတ်ကောင်း၏၊ နိဗ္ဗာန်၏ဖြစ်ကြောင်းကို ပြခြင်းငှါကား မတတ်ကောင်း၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်းဟူမူ- နိဗ္ဗာန်တရား၏ အသစ်တဖြစ်သောကြောင့်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန နိဗ္ဗာန်ကို အကြောင်းတရားလေးပါးတို့က မပြုပြင်အပ်ပါသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ မင်းမြတ် နိဗ္ဗာန်ကို အကြောင်းတရားလေးပါးတို့က မပြုပြင်အပ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို တစ်စုံတစ်ခုသော အကြောင်းတရားတို့က မပြုပြင်အပ်၊ မင်းမြတ် နိဗ္ဗာန်ကို ခဏတ္တယသို့ရောက်ဆဲ ‘ဥပ္ပန္န’ ဟူ၍လည်းကောင်း ခဏတ္တယသို့ရောက်ပြီး ရောက်ဆဲမဟုတ်ဟူ၍လည်းကောင်း မချွတ် ဖြစ်လတ္တံ့ ဟူ၍လည်းကောင်း အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဟူ၍ လည်းကောင်း စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏ဟူ၍လည်းကောင်း သောတဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏ဟူ၍လည်းကောင်း သာနဝိညာဏ် ဖြင့် သိအပ်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဇိဝှိဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ကာယဝိညာဏ် ဖြင့် သိအပ်၏ဟူ၍လည်းကောင်း မဆိုအပ်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား နာဂသေန နိဗ္ဗာန်သည် အကယ်၍ ခဏတ္တယသို့ ရောက်ဆဲ ‘ဥပ္ပန္န’ မဟုတ်ခဲ့မူ ခဏတ္တယသို့ ရောက်ပြီး ရောက်ဆဲမဟုတ်သော အနုပ္ပန္နမဟုတ်ခဲ့မူ မချွတ်ဖြစ်လတ္တံ့ မဟုတ်ခဲ့မူ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် မဟုတ်ခဲ့မူ စက္ခုဝိညာဏ် သောတဝိညာဏ် သာနဝိညာဏ် ဇိဝှိဝိညာဏ် ကာယဝိညာဏ်ဖြင့်သိအပ် သော တရားမဟုတ်ခဲ့မူ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ထိုသို့ မဟုတ်သောကြောင့် အရှင်ဘုရားတို့

သည် မရှိသောတရားသည် နိဗ္ဗာန်ပင်တည်း “နိဗ္ဗာန်သည် မရှိ”ဟု ညွှန်ပြတော်မူပါကုန်လော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် နိဗ္ဗာန်သည် ရှိပေ၏။ နိဗ္ဗာန်ကို မနောဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော မှန်မြတ်သော ဖြောင့်မတ်သော ကမ္မာဝရဏ စသည် အပိုတ်အပင်ကင်းသော ကာမဂုဏ်(အာမိသ)ကင်းသော စိတ်ဖြင့် ကောင်းစွာကျင့်သော အရိယသာဝကသည် နိဗ္ဗာန်ကို မြင်ရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရား အကြင်နိဗ္ဗာန်ကို ဥပမာတို့ဖြင့် ကောင်းစွာပြအပ်၏။ ထိုနိဗ္ဗာန်သည် အဘယ်သို့ သဘောရှိပါသနည်း။ ဥပမာတို့ဖြင့် ကောင်းစွာပြအပ်သော နိဗ္ဗာန်ကို အကြောင်းတို့ဖြင့် အကျွန်ုပ်အား သိစေတော်မူပါလော့။ ထိုနိဗ္ဗာန်သည် အသို့ဖြစ်လေသနည်းဟု(မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် လေမည်သည် ရှိ၏ မဟုတ်လော့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ရှိပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ငါတိုက်တွန်း၏။ လေကို အဆင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း သဏ္ဌာန်အားဖြင့်လည်းကောင်း ပြပါလော့။ ငယ်သလော ကြီးသလော ရှည်သလော တိုသလောဟု(မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန လေကို(အဆင်းသဏ္ဌာန်စသည်ဖြင့်)ညွှန်ပြခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းပါ။ ထိုလေသည် လက်ဖြင့် ဆုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်းသို့လည်းကောင်း သုံးသပ်ဆုပ်နယ်နိုင်ခြင်းသို့လည်းကောင်း မရောက်နိုင်ပါ။ ထိုသို့ မရောက်နိုင်သော်လည်း ထိုလေသည် ရှိပါ၏ဟု(လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် လေကို (အဆင်းသဏ္ဌာန်စသည်ဖြင့်)ပြခြင်းငှါ အကယ်၍ မတတ်ကောင်းသည်ဖြစ်အံ့။ ထိုသို့ဖြစ်မှ လေသည် မရှိသလောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အကျွန်ုပ်သည် လေရှိ၏ဟု သိရပါ၏။ လေရှိ၏ဟု အကျွန်ုပ်၏ နှလုံး၌ စွဲမြဲနေပါ၏။ သို့ပင် သိပါသော်လည်း အကျွန်ုပ်သည် လေကို (အဆင်းသဏ္ဌာန်စသည်ဖြင့်)ပြခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ပါဟု(လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် နိဗ္ဗာန်သည် ရှိ၏။ ထိုသို့ရှိသော်လည်း နိဗ္ဗာန်ကို အဆင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း သဏ္ဌာန်အားဖြင့်လည်းကောင်း ပြခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ ဥပမာကို ကောင်းစွာ ပြအပ်ပါပေ၏။ အကြောင်းကို ကောင်းစွာ ထုတ်ပြတော်မူပါပေ၏။ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ဆိုတော်မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ငါးခုမြောက် အကမ္မဇာဒိပဉ္စာ ပြီး၏။

၆-ကမ္မဇာဒိပဉ္စာ

(ကံစသည်ကြောင့် ဖြစ်သော အရာဝတ္ထုပြဿနာ)

၆။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤတရားအပေါင်းတို့တွင် အဘယ်တရားတို့သည် ကံကြောင့် ဖြစ်ပါကုန်သနည်း။ အဘယ်တရားတို့သည် အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပါကုန်သနည်း။ အဘယ်တရားတို့သည် ဥတုကြောင့် ဖြစ်ပါကုန်သနည်း။ အဘယ်တရားတို့သည် ကံကြောင့် မဖြစ်ပါကုန်သနည်း။ အကြောင်းကြောင့် မဖြစ်ပါကုန်သနည်း။ ဥတုကြောင့် မဖြစ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် စိတ်စေတနာရှိကုန်သော အကြင်အမှတ်မရှိသော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုအလုံးစုံသောသတ္တဝါတို့သည် ကံကြောင့်ဖြစ်ကုန်၏။ မီးသည်လည်းကောင်း အလုံးစုံသော မျိုးစေ့ အပေါင်းတို့သည်လည်းကောင်း အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏။ မြေသည်လည်းကောင်း တောင်တို့သည်လည်းကောင်း ရေသည်လည်းကောင်း လေသည်လည်းကောင်း

ထိုအလုံးစုံတို့သည် ဥတုကြောင့်ဖြစ်ကုန်၏။ ကောင်းကင်သည်လည်းကောင်း နိဗ္ဗာန်သည်လည်းကောင်း ဤနှစ်ပါးတို့သည် ကံကြောင့်လည်းမဖြစ်ကုန်၊ အကြောင်းကြောင့်လည်းမဖြစ်ကုန်၊ ဥတုကြောင့်လည်းမဖြစ်ကုန်၊ မင်းမြတ် နိဗ္ဗာန်ကိုကား ကံကြောင့်ဖြစ်၏ဟူ၍လည်းကောင်း အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဥတုကြောင့်ဖြစ်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ခဏတ္တယသို့ ရောက်ဆဲ ‘ဥပ္ပန္န’ဟူ၍လည်းကောင်း ခဏတ္တယသို့ရောက်ပြီး ရောက်ဆဲမဟုတ် ‘အနုပ္ပန္န’ဟူ၍လည်းကောင်း မချွတ်ဖြစ်လတ္တံ့၊ ‘ဥပ္ပါဒနိယ’ဟူ၍လည်းကောင်း အတိတ်ဟူ၍လည်းကောင်း အနာဂတ်ဟူ၍လည်းကောင်း ပစ္စုပ္ပန်ဟူ၍လည်းကောင်း စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏ဟူ၍လည်းကောင်း သောတဝိညာဏ်ဖြင့်သိအပ်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဃာနဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဇိဝှိဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ကာယဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏ဟူ၍လည်းကောင်း မဆိုအပ် မဆိုထိုက်၊ မင်းမြတ် စင်စစ်သော်ကား နိဗ္ဗာန်ကို မနောဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏၊ အကြင် နိဗ္ဗာန်သည်ရှိ၏၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို ကောင်းစွာကျင့်သော အရိယသာဝကသည် အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သောမဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် မြင်ရ၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ပြဿနာကို ကောင်းစွာ ဆုံးဖြတ်တော်မူအပ်သည်ဖြစ်၍ နှစ်သက်ဖွယ်ရှိလှပါပေ၏၊ (အကျွန်ုပ်သည်) ယုံမှားကင်းရပါပေ၏၊ ကေနဟု ဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်းသို့ ရောက်ရပါပေ၏၊ ဂိုဏ်းဆရာမြတ်တို့ထက် မြတ်သော အရှင်ဘုရားကို ဆည်းကပ်ရ၍ ယုံမှားကင်းပြတ် ရပါပြီဟု (လျှောက်၏)။

ခြောက်ခုမြောက် ကမ္မာဇာဒိပဉ္စာ ပြီး၏။

၇-ယက္ခပဉ္စာ

(ဘီလူး ရှိ မရှိ ပြဿနာ)

၇။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန လောက၌ ဘီလူးတို့မည်သည် ရှိပါကုန်သလောဟု(မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် လောက၌ ဘီလူးတို့မည်သည် ရှိကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ထိုဘီလူးတို့သည် ထိုဘီလူးမျိုးမှ စုတေကြပါကုန်သလောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုဘီလူးတို့သည် ထိုဘီလူးမျိုးမှ စုတေကြပါကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန သေကုန်သော ထိုဘီလူးတို့၏ ကိုယ်ကောင်ကို အဘယ်ကြောင့် မတွေ့မြင်ရပါသနည်း၊ အပုပ်နံ့သည်လည်း အဘယ်ကြောင့် မလှိုင်ပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သေကုန်သော ဘီလူးတို့၏ ကိုယ်ကောင်ကို တွေ့မြင်ရ၏၊ ထိုဘီလူးတို့၏ အပုပ်နံ့သည်လည်း လှိုင်၏၊ မင်းမြတ် သေကုန်သော ဘီလူးတို့၏ကိုယ်ကောင်ကို ပိုးကောင်အသွင်ဖြင့်လည်း တွေ့မြင်ရ၏၊ ပေါက်ဖတ်အသွင်ဖြင့်လည်း တွေ့မြင်ရ၏၊ ခြေပုန်းအသွင်ဖြင့်လည်း တွေ့မြင်ရ၏၊ ပိုးနံ့ကောင်အသွင်ဖြင့်လည်း တွေ့မြင်ရ၏၊ မြွေအသွင်ဖြင့်လည်း တွေ့မြင်ရ၏၊ ကင်းမြီးကောက်အသွင်ဖြင့်လည်း တွေ့မြင်ရ၏၊ ကင်းခြေများအသွင်ဖြင့်လည်း တွေ့မြင်ရ၏၊ ငှက်အသွင်ဖြင့်လည်း တွေ့မြင်ရ၏၊ သမင်အသွင်ဖြင့်လည်း တွေ့မြင်ရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အရှင်ဘုရားကဲ့သို့သော ပညာရှိကို ဖယ်ထား၍ အခြားအဘယ်သူသည် ဤမေးအပ်သော ပြဿနာကို ဖြေဆိုနိုင်ရာအံ့နည်းဟု (လျှောက်၏)။

နုစိန်ခုမြောက် ယက္ခပဉ္စာပြီး၏။

၈-အနဝသေသသိက္ခာပဒပဉ္စာ

(သိက္ခာပုဒ်ကိုအကြွင်းမဲ့ ပညတ်ခဲ့ခြင်း ပြဿနာ)

၈။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဆေးသမားကြီးတို့၏ ရှေးဦးဖြစ်ကုန်သော ဆရာကြီးတို့သည် ရှိကုန်၏။ အဘယ်ဆရာကြီးတို့နည်းဟူမူ နာရဒဆေးဆရာကြီး ဓန္ဒန္တရီဆေးဆရာကြီး အင်္ဂီရသဆေးဆရာကြီး ကပိလဆေးဆရာကြီး ကဏ္ဍရဂိုသာမဆေးဆရာကြီး အတုလဆေးဆရာကြီး ပုဗ္ဗကစ္စာယနဆေးဆရာကြီးတို့တည်း။ ထိုအလုံးစုံသော ဆရာကြီးတို့သည် တစ်ကြိမ်သာလျှင် ရောဂါ၏ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ရောဂါဖြစ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ရောဂါ၏ သဘာဝကိုလည်းကောင်း၊ ရောဂါဖြစ်စေတတ်သော ဝတ္ထုကိုလည်းကောင်း၊ ဆေးကုသခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ရောဂါ (အထ အကြ အတိုး အဆုတ်) အမှုအရာကိုလည်းကောင်း၊ ဆေးဖြင့်ကုသ၍ ပြီး မပြီးကိုလည်းကောင်း ထိုအလုံးစုံကို အကြွင်းမဲ့သိကုန်ပြီး၍ “ဤကိုယ်၌ ဤမျှလောက်ကုန်သော ရောဂါတို့သည် ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့” ဟု တပြိုင်နက်ညာ၍ ပေါင်းစုစွဲယူခြင်းကိုပြု၍ ဆေးကျမ်းကို စီကုံးဖွဲ့ထားကုန်ပြီ။ ဤဆရာအားလုံးတို့သည် သဗ္ဗညုမဟုတ်ကုန် (အလုံးစုံကို မသိကုန်)၊ မြတ်စွာဘုရားသည် အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိသောသဗ္ဗညုဖြစ်ပါလျက် မရောက်သေးသော ပြုဖွယ်ကိစ္စမျိုးကို ဘုရားညာဏ်တော်ဖြင့် သိတော်မူ၍ “ဤရွှေ ဤမျှသော အကြောင်းကြောင့် ဤရွှေဤမျှလောက်သော သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်အပ်သည်ဖြစ်လတ္တံ့” ဟု ပိုင်းခြားလျက် အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့် သိက္ခာပုဒ်ကို အဘယ်ကြောင့် ပညတ်တော်မမူပါသနည်း၊ (ပညတ်ရန်) အကြောင်းဖြစ်ပေါ်မှ အရှိန်အစော်မဲ့ ဖြစ်ပေါ်ထင်ရှားလာမှ အပြစ်ပြန့်ပွားလျက် များစွာဖြစ်မှ လူတို့ကဲ့ရဲ့ကုန်မှ ထိုထိုအခါ၌သာ တပည့်သာဝကတို့အား သိက္ခာပုဒ်ကို အဘယ်ကြောင့် ပညတ်တော်မူရပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် “ယခုအခါ ဤလူတို့၌ တရားငါးဆယ်ကျော်သော သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်အပ်သည်ဖြစ်လတ္တံ့” ဟု ဤအကြောင်းကို သိတော်မူအပ်၏။ ထိုသို့ သိတော်မူသော်လည်း မြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့ အကြံဖြစ်တော်မူ၏။ “ငါဘုရားသည် တရားငါးဆယ် ကျော်သော သိက္ခာပုဒ်ကို အကယ်၍ တပြိုင်နက် ပညတ်လိုက်မူ လူများအပေါင်းသည် ဤသာသနာတော်၌ စောင့်စည်းဖွယ် များလှ၏။ အချင်းတို့ ရဟန်းဂေါတမ၏ သာသနာတော်၌ ရဟန်းပြုခြင်းငှာ ခဲယဉ်းစွာတကား” ဟု ထိတ်လန့်ခြင်းသို့ ရောက်လတ္တံ့။ ရဟန်းပြုလိုသူတို့သည်လည်း ရဟန်းမပြုကုန်လတ္တံ့။ ငါဘုရား၏ စကားကိုလည်း မယုံကြည်ကြကုန်လတ္တံ့။ မယုံကြည်ကြကုန်သော ထိုလူတို့သည် အပါယ်သို့ လားကုန်လတ္တံ့။ ပညတ်ရန် အကြောင်းဖြစ်ပေါ် ဖြစ်ပေါ်ကာမှ တရားဒေသနာတော်ဖြင့် သိစေ၍ အပြစ်ထင်ရှားမှ သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်အံ့” ဟု အကြံဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန မြတ်စွာဘုရားတို့၏ အဖြစ်သည် အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွ၊ အရှင်ဘုရားနာဂသေန မြတ်စွာဘုရားတို့၏ အဖြစ်သည် မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေစွ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ သဗ္ဗညုတညာဏ်တော်သည် အလွန်လျှင် ကြီးကျယ်ပါပေစွ၊ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤစကားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူတိုင်း မှန်ပါပေ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤအနက်သဘောကို ဤသို့လျှင် ကောင်းစွာ မြင်တော်မူပါပေ၏။ “ဤရဟန်းဂေါတမ သာသနာတော်၌ များစွာကျင့်ရ၏” ဟု ကြားကုန်သည် ရှိသော် သတ္တဝါတို့အား ထိတ်လန့်ခြင်း ဖြစ်ရာပါ၏။ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူမျှလည်း မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်၌ ရဟန်းမပြုရာပါ။ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ဆိုတော်မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ရှစ်ခုမြောက် အနဝသေသသိက္ခာပဒပဉ္စာ ပြီး၏။

၉-သုရိယတပနပဉ္စာ

(နေ၏ထွန်းလင်းတောက်ပမှု ပြဿနာ)

၉။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤနေသည် အခါဝပ်သိမ်း ပြင်းထန်စွာ ထွန်းလင်းတောက်ပ ပါသလော၊ သို့မဟုတ် တခါတရံ၌ နုန့်နုန့်ညှင်းညှင်း ထွန်းလင်းတောက်ပ ပါသေးသလောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤနေသည် အခါဝပ်သိမ်း ပြင်းထန်စွာ ထွန်းလင်းတောက်ပ၏၊ တခါတရံမျှ နုန့်နုန့်ညှင်းညှင်း မထွန်းလင်း မတောက်ပပေဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန နေသည် အခါဝပ်သိမ်း ပြင်းထန်စွာ အကယ်၍ ထွန်းလင်းတောက်ပ သည် ဖြစ်အံ့၊ အဘယ်ကြောင့် နေသည် တခါတရံ ပြင်းထန်စွာ ထွန်းလင်းတောက်ပပါသနည်း၊ အဘယ်ကြောင့် တခါတရံ နုန့်နုန့်ညှင်းညှင်း ထွန်းလင်းတောက်ပ ပါသနည်းဟု(မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် နေ၏ရောဂါတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း၊ အကြင်ရောဂါတို့တွင် တပါးပါးသောရောဂါဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သော နေသည် နုန့်နုန့်ညှင်းညှင်း ထွန်းလင်းတောက်ပ၏၊ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း ဟူမူ-မင်းမြတ် တိမ်တိုက်သည် နေ၏ရောဂါတည်း၊ ထိုရောဂါဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သောနေသည် နုန့်နုန့် ညှင်းညှင်း ထွန်းလင်းတောက်ပ၏၊ မင်းမြတ် ဆီးနှင်းသည် နေ၏ ရောဂါတည်း၊ ထိုရောဂါဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သော နေသည် နုန့်နုန့်ညှင်းညှင်း ထွန်းလင်းတောက်ပ၏၊ မင်းမြတ် မိုးသည် နေ၏ ရောဂါတည်း၊ ထိုရောဂါဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သော နေသည် နုန့်နုန့်ညှင်းညှင်း ထွန်းလင်းတောက်ပ၏၊ မင်းမြတ် ရာဟုသုရိန်သည် နေ၏ ရောဂါတည်း၊ ထိုရောဂါဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သော နေသည် နုန့်နုန့်ညှင်းညှင်း ထွန်းလင်းတောက်ပ၏၊ မင်းမြတ် စင်စစ်လျှင် နေ၏ရောဂါတို့သည် ဤလေးပါးတို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ အကြင်ရောဂါတို့တွင် တပါးပါးသော ရောဂါဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သော နေသည် နုန့်နုန့် ညှင်းညှင်း ထွန်းလင်းတောက်ပ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွ၊ အရှင်ဘုရားနာဂသေန မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေစွ၊ တန်ခိုးနှင့်ပြည့်စုံသော နေမင်းအားလည်း ထိုမျှ လောက်စော ရောဂါသည် ဖြစ်ဘိသေး၏၊ အခြားသော သတ္တဝါတို့အား ရောဂါသည် အဘယ်မှာ မဖြစ်ဘဲ ရှိလိမ့်မည်နည်း၊ အရှင်ဘုရားနှင့်တူသော ပညာရှိကို ထား၍ အခြားသူအား ဤသို့သော ဝေဖန်နိုင်ခြင်း မရှိပါဟု (လျှောက်၏)။

ကိုးခုမြောက် သုရိယတပနပဉ္စာ ပြီး၏။

၁၀-ကဋိနတပနပဉ္စာ

(နေ၏ပြင်းစွာ ထွန်းလင်းတောက်ပမှု ပြဿနာ)

၁၀။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဆောင်းတွင်း၌ နေသည် အဘယ်ကြောင့် ပြင်းထန်စွာ ထွန်းလင်းတောက်ပသနည်း၊ နွေလအခါ၌ ထိုဆောင်းတွင်းအတူ အဘယ်ကြောင့် မထွန်းလင်း မတောက်ပပါသနည်းဟု(မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် နွေလအခါ၌ မြူမှုန်အညစ်အကြေးသည်အစဉ် ကပ်ငြိစုဝေး၏၊ လေကြောင့် ချောက်ချားထကြွကုန်သော မြူတို့သည် ကောင်းကင်သို့ အစဉ် တက်ရောက်ကုန်၏၊ ကောင်းကင်၌လည်း တိမ်တိုက်တို့သည် အလွန်ထူထပ်ကုန်၏၊ လေပြင်းသည် လည်း လွန်စွာတိုက်ခတ်လာ၏၊ ထိုအလုံးစုံတို့သည် အထူးထူးအားဖြင့် ရောယှက်ကုန်လျက် အညို

အမျှပင် စပ်ယှဉ်ကုန်၍ နေရောင်ခြည်တို့ကို ဆို ပိတ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် နေ့လအခါ၌ နေသည် နုန့်နုန့်ညှင်းညှင်း ထွန်းလင်းတောက်ပ၏။

မင်းမြတ် ဆောင်းတွင်း၌မူ အောက်၌ မြေကြီးသည် အေးမြ၏။ အထက်ကောင်းကင်၌ကြီးစွာ သော မိုးတိမ်သည် လွှမ်းမိုး၍တည်၏။ မြူမှုန်အညစ်အကြေးသည် ငြိမ်သက်၏။ မြူမှုန်သည်လည်း ငြိမ်ငြိမ်ကောင်းကင်၌ ရွှေ့ရှား၏။ ကောင်းကင်သည်လည်း တိမ်တိုက်ကင်း၏။ လေသည်လည်း အေးအေးညှင်းညှင်းတိုက်၏။ ထို (တိမ်စသော) ဘေးရန်တို့၏ ကင်းခြင်းကြောင့် နေရောင်ခြည် တို့သည် အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်ကုန်၏။ ဘေးရန်မှလွတ်သောနေ၏ အရောင်အလင်းသည် လွန်စွာ ထွန်းလင်းတောက်ပ၏။ မင်းမြတ် ဆောင်းတွင်း၌ နေသည် ပြင်းထန်စွာထွန်းလင်းတောက်ပ၏။ နေ့လအခါ၌ ထိုဆောင်းတွင်းအတူ မထွန်းလင်း မတောက်ပ။ ဤသည်လျှင် ဤအရာ၌အကြောင်း တည်းဟူ (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ဘေးရန်အားလုံးမှ လွတ်သောနေသည် ပြင်းထန်စွာ ထွန်းလင်းတောက်ပ၏။ မိုးစသော ဘေးရန်နှင့်တကွဖြစ်သော နေသည် ပြင်းထန်စွာ မထွန်းလင်း မတောက်ပပါဟု (လျှောက်၏)။

ဆယ်ခုမြောက် ကဋ္ဌိနုတပနပဉ္စာ ပြီး၏။

နှစ်ခုမြောက် နိပ္ပပဉ္စဝဂ် ပြီး၏။

ဤနိပ္ပပဉ္စဝဂ်၌ အမေးပုစ္ဆာပြဿနာ ဆယ်ပါးတို့တည်း။

၃-ဝေဿန္တရဂဂီ

၁-ဝေဿန္တရပဉ္စာ

(ဝေဿန္တရာမင်းကြီး၏ ပေးလှူမှု ပြဿနာ)

၁။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဘုရားလောင်း အားလုံးတို့သည်ပင် သားမယားကို ပေးလှူကြပါသလော၊ သို့မဟုတ် ဝေဿန္တရာမင်းသည်သာ သားမယားကို ပေးလှူပါသလောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဘုရားလောင်းအားလုံးတို့သည်ပင် သားမယားကို ပေးလှူကြကုန်၏။ ဝေဿန္တရာမင်းသည်သာ သားမယားကို ပေးလှူသည် မဟုတ်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန စင်စစ်သော်ကား(ထိုဘုရားလောင်းတို့သည်)ထိုသားမယားတို့၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ပေးလှူကြပါကုန်သလောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မယားသည် အလိုတူ၏။ သူငယ်တို့သည်ကား မသိမလိမ္မာသေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ငိုမြည်တမ်းကုန်၏။ ထိုသူငယ်တို့သည် အကျိုးအားဖြင့် အကယ်၍ သိကုန်ငြားအံ့၊ ဝမ်းမြောက်ကုန်ရာ၏။ မငိုယို မမြည်တမ်းကုန်ရာဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ထိုဘုရားလောင်းသည် မိမိ၏ရင်သွေးဖြစ်ကုန်သော ချစ်လှစွာကုန်သော သားသမီးတို့ကို (ဇူဇကာ) ပုဏ္ဏားအား ကျွန်အလိုငှါ ပေးလှူလေ၏။ (ထိုပေးလှူခြင်းဖြင့်) ဘုရားလောင်းသည် ပြုနိုင်ခဲ့သောအမှုကို ပြုတော်မူပါပေ၏။

ထိုဘုရားလောင်းသည် မိမိ၏ရင်သွေးဖြစ်ကုန်သော ချစ်လှစွာကုန်သော မလိမ္မာသေးကုန်သော နုနယ်ကုန်သော သားသမီးတို့ကို နွယ်ဖြင့်တုပ်နှောင်၍ နွယ်ဖြင့်ဆွဲငင်သည်တို့ကို မြင်ပါလျက် လျစ်လျူရှု၍နေဘိ၏။ ဤလျစ်လျူရှု၍ နေခြင်းသည်လည်း နှစ်ကြိမ်မြောက် ပြုနိုင်ခဲ့သည်ထက် အလွန်ပြုနိုင်ခဲ့သော ပြုခြင်းပင်တည်း။

ထိုဘုရားလောင်းသည် မိမိအားအစွမ်းဖြင့် အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်၍ ပြေးလာကုန်သော ကြောက်လန့်၍ ကပ်လာကုန်သော သားသမီးတို့ကို တဖန်လျှင် နွယ်ဖြင့်တုပ်နှောင်၍ ပေး၏။ ဤသို့ပေးခြင်းသည်လည်း သုံးကြိမ်မြောက် ပြုနိုင်ခဲ့သည်ထက် အထူးသဖြင့် ပြုနိုင်ခဲ့သော အမှုကို ပြုခြင်းပင်တည်း။

ထိုဘုရားလောင်းသည် “ခမည်းတော် ဤသူကား ဘီလူးပါတည်း၊ အကျွန်ုပ်တို့ကို စားခြင်းငှာ ဆောင်ယူပါ၏”ဟု ငိုယိုမြည်တမ်းကုန်သော သားသမီးတို့ကို “မကြောက်ကြကုန်လင့်”ဟု သက်သာရာကို မရစေ၊ ဤသို့မရစေခြင်းသည်လည်း လေးကြိမ်မြောက် ပြုနိုင်ခဲ့သည်ထက် အထူးသဖြင့် ပြုနိုင်ခဲ့သောအမှုကို ပြုခြင်းပင်တည်း။

ထိုဘုရားလောင်းသည် ဇာလီမင်းသားကလေးက ငိုယိုလျက် ခြေအစုံတို့၌ ဝပ်တွား၍ “ခမည်းတော် မသင့်တော်ပါ၊ ကဏ္ဍာဇိန်(နမင်း)ကို ပြန်လာပါစေလော့၊ အကျွန်ုပ်သည်သာ ဘီလူးနှင့် အတူတကွ လိုက်ပါသွားပါအံ့၊ ဘီလူးသည် အကျွန်ုပ်ကိုစားပါစေလော့”ဟု တောင်းပန်လျက် လက်မခံ၊ ဤသို့လက်မခံခြင်းသည်လည်း ငါးကြိမ်မြောက် ပြုနိုင်ခဲ့သည်ထက် အထူးသဖြင့် ပြုနိုင်ခဲ့သော အမှုကို ပြုခြင်းပင်တည်း။

ထိုဘုရားလောင်းသည် ဇာလီမင်းသားက “ခမည်းတော် သင်ခမည်းတော်သည် ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သော အကျွန်ုပ်တို့ကို တွေ့မြင်ရပါလျက် လူမရှိသော တောကြီးမြိုင်ယံ၌ ဘီလူး ဆောင်ယူသည်ရှိသော် တားမြစ်တော် မမူပေ၊ သင်ခမည်းတော်၏ နှလုံးတော်သည် ကျောက်ခဲ အတိ ဖြစ်လေဘိသလော” ဟု ငိုယိုမြည်တမ်းစဉ် ဝံ့ညာသနားခြင်းအမှုကို မပြု၊ ဤသို့မပြုခြင်းသည် သည်လည်း ခြောက်ကြိမ်မြောက် ပြုနိုင်ခဲ့သည်ထက် အထူးသဖြင့် ပြုနိုင်ခဲ့သော အမှုကို ပြုခြင်း ပင်တည်း။

ထိုဘုရားလောင်းသည် ကြောက်ကြောက်လန့်လန့် ရှက်ကြီးတင် ငိုယိုနေစဉ် ဆောင်ယူ အပ်ကုန်သော သူငယ်တို့သည် မမြင်ရခြင်းသို့ ရောက်ကုန်လတ်သော် (ဘုရားလောင်း၏) နှလုံး တော်သည် အစိတ်တရာလည်းကောင်း၊ အစိတ်တထောင်လည်းကောင်း မကွဲခဲ့ပေ၊ ဤသို့မကွဲခြင်း သည်လည်း ခုနစ်ကြိမ်မြောက် ပြုနိုင်ခဲ့သည်ထက် အထူးသဖြင့် ပြုနိုင်ခဲ့သောအမှုကို ပြုခြင်းပင် တည်း၊ ကောင်းမှုကို အလိုရှိသောသူသည် သူတပါးကို ဆင်းရဲစေသဖြင့် အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ စင်စစ် မိမိကိုယ်ကိုသာ ပေးလှူအပ်သည် မဟုတ်ပါလောဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် ပြုနိုင်ခဲ့သောအမှုကို ပြုနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဘုရားလောင်း၏ ကျော်စောသံသည် တသောင်းသော လောကဓာတ်ဝယ် နတ်ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော လူတို့၌ ပျံ့နှံ့၍ တက်၏၊ နတ် တို့သည် နတ်ပြည်၌ ချီးကျူးထောမနာကုန်၏၊ အသုရာတို့သည် အသုရာပြည်၌ ချီးကျူး ထောမနာကုန်၏၊ ဂဠုန်တို့သည် ဂဠုန်ပြည်၌ ချီးကျူးထောမနာကုန်၏၊ နဂါးတို့သည် နဂါး ပြည်၌ ချီးကျူးထောမနာကုန်၏၊ ဘီလူးတို့သည် ဘီလူးပြည်၌ ချီးကျူးထောမနာကုန်၏၊ အစဉ် သဖြင့် ထိုဘုရားလောင်း၏ ကျော်စောသံသည် ယခုဤအခါ ဤအရပ်၌ ငါတို့၏ အခွင့်အခိုက်သို့ ဆိုက်ရောက်ခဲ့၏၊ ထိုအလှူသည် ကောင်းစွာပေးလှူအပ်သောအလှူတည်း၊ သို့မဟုတ် မကောင်း သဖြင့် ပေးလှူအပ်သော အလှူတည်းဟု ထိုအလှူကို ငါတို့ ချီးကျူးကဲ့ရဲ့ကုန်လျက် နေကြ ပေကုန်၏၊ မင်းမြတ် စင်စစ်လျှင် ထိုချီးကျူးသံသည် သိမ်မွေ့ကုန်သော သိကြား လိမ္မာကုန်သော သိမြင်နိုင်ကုန်သော ပညာရှိကုန်သော ဘုရားလောင်းတို့၏ ဆယ်ပါးသော ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ကို ထင်စွာ ဖော်ပြ၏၊ အဘယ်ဆယ်ပါးတို့နည်း-တပ်မက်မှုမရှိခြင်း မကပ်ငြိခြင်း ပေးကမ်းနိုင်ခြင်း စွန့်လွှတ်နိုင်ခြင်း နောက်မဆုတ်ခြင်း သိမ်မွေ့နူးညံ့ခြင်း ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်ခြင်း သိနိုင်ခဲ့ခြင်း ရနိုင်ရန်ခဲယဉ်းခြင်း ဘုရားဖြစ်ကြောင်းတရား၏ အတုမရှိခြင်းတို့တည်း၊ မင်းမြတ် စင်စစ်လျှင် ထိုချီးကျူးသံသည် သိမ်မွေ့ကုန်သော သိကြားလိမ္မာကုန်သော သိမြင်နိုင်ကုန်သော ပညာရှိ ကုန်သော ဘုရားလောင်းတို့၏ ဤဆယ်ပါးသော ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ကို ထင်စွာ ဖော်ပြ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရား နာဂသေန ၊ အကြင်သူသည် သူတပါးကို ဆင်းရဲစေ၍ အလှူကို ပေးလှူ၏၊ ထိုအလှူသည် ကောင်းသော အကျိုးရှိပါသလော၊ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်စေတတ်ပါသလောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဖြစ်စေတတ်ပေ၏၊ အဘယ်ဆိုဖွယ်ရှိသနည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အကြောင်းကို ဆောင်ပြတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤလောက၌ တစုံတယောက်သော သမဏသည်လည်းကောင်း၊ ပြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်း သိလ ရှိ၏၊ ကောင်းသော သဘောရှိ၏၊ ထို သမဏပြာဟ္မဏသည် ခြေထိုင်းလျက် အသွားပျက်သူမူလည်း ဖြစ်ရာ၏၊ အသွားဆွံ့သူမူလည်း ဖြစ်ရာ၏၊ တစုံတခုသော အနာရောဂါသို့မူလည်း ရောက်သူ ဖြစ်ရာ၏၊ ထိုသမဏပြာဟ္မဏကို ကောင်းမှုလိုလားသော တစုံတယောက်သော ယောက်ျားသည်

ယာဉ်ထက်သို့တင်၍ အလိုရှိရာ အရပ်သို့ ရောက်စေရာ၏။ မင်းမြတ် ယောက်ျားအား ထိုကောင်းမှုကို ပြုခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် တစုံတခုသော ချမ်းသာသည် ဖြစ်ရာသလော၊ ထိုအမှု သည် နတ်ပြည်၌ ဖြစ်စေရာသလောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ဖြစ်စေရာပါ၏။ အဘယ် ဆိုဖွယ်ရှိပါသနည်း။ အရှင်ဘုရား ထိုယောက်ျားသည် ဆင်ယာဉ်ကိုသော်လည်းကောင်း မြင်း ယာဉ်ကိုသော်လည်းကောင်း ရထားယာဉ်ကိုသော်လည်းကောင်း ရရာပါ၏။ ကြည်းကုန်း၌ ကုန်းယာဉ်ကိုသော်လည်းကောင်း ရေ၌ ရေယာဉ်ကိုသော်လည်းကောင်း နတ်ပြည်၌ နတ်ယာဉ် ကိုသော်လည်းကောင်း လူ့ပြည်တို့၌ လူယာဉ်ကိုသော်လည်းကောင်း ရရာပါ၏။ (ထိုယောက်ျား သည်) ထိုအားလျောက်ပတ်သော ထိုအားလျော်သော အကျိုးသည် ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်း ဖြစ်ရာ ပါ၏။ ထိုယောက်ျားအား ထိုအားလျောက်ပတ်ကုန်သော ထိုအားလျော်ကုန်သော ချမ်းသာတို့ သည် ဖြစ်ကုန်ရာပါ၏။ သုဂတိဘုံတခုမှ သုဂတိဘုံတခုသို့ သွားရာပါ၏။ ထိုကံ၏ အကျိုးဆက် ကြောင့်သာ ဣဒ္ဓိယာဉ်ကို တက်စီး၍ တောင့်တသော နိဗ္ဗာန်မြို့တော်သို့ ရောက်ရာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုသို့ဖြစ်မှု သူတပါးကို ဆင်းရဲစေသဖြင့် ပေးလှူသော အလှူသည် ကောင်းသောအကျိုးကို ပေးလေ့ရှိ၏။ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်စေတတ်၏။ ယင်းသို့ ကောင်းကျိုး ရှိသောကြောင့် ထိုယောက်ျားသည် ဝန်ဆောင်နွားတို့ကို ဆင်းရဲစေ၍ ဆိုခဲ့ပြီးသော သဘော ရှိသော ချမ်းသာကို ခံစားရ၏။

မင်းမြတ် အကြင်အခြင်းအရာဖြင့် သူတပါးကို ဆင်းရဲစေသဖြင့် ပေးလှူသော အလှူသည် ကောင်းသောအကျိုး ရှိ၏။ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်စေတတ်၏။ ထိုအခြင်းအရာဖြင့် ထိုထက်လွန်သော အခြားအကြောင်းကိုလည်း နာဦးလော့၊ မင်းမြတ် ဤလောက၌ တစုံတယောက်သောမင်းသည် ဇနပုဒ်မှ တရားနှင့်လျော်သော အခွန်အတုတ်ကို ထုတ်ဆောင်စေ၍ အာဏာဖြစ်စေသဖြင့် အလှူကို ပေးလှူရာ၏။ မင်းမြတ် ထိုမင်းသည် ထိုသို့ ပေးလှူခြင်းတည်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့် တစုံတခုသော ချမ်းသာကို ခံစားရသလော၊ ထိုအလှူသည် နတ်ပြည်၌ ဖြစ်စေရာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ဖြစ်စေရာပါ၏။ အဘယ်ဆိုဖွယ်ရှိပါသနည်း။ အရှင်ဘုရား ထိုသို့ပေးလှူခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ထိုမင်းသည် လွန်စွာ အသိန်း မကသော ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ရရာပါ၏။ မင်းတို့ထက် လွန်ကဲသော မင်းဖြစ်ရာပါ၏။ နတ်တို့ထက် လွန်ကဲသော နတ်ဖြစ်ရာပါ၏။ ဗြဟ္မာဘို့ထက် လွန်ကဲသော ဗြဟ္မာဖြစ်ရာပါ၏။ သမဏတို့ထက် လွန်ကဲသော သမဏဖြစ်ရာပါ၏။ ဗြာဟ္မဏတို့ထက် လွန်ကဲသော ဗြာဟ္မဏဖြစ်ရာပါ၏။ ရဟန္တာ တို့ထက် လွန်ကဲသော ရဟန္တာဖြစ်ရာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုသို့ဖြစ်မှုကား သူတပါးကို ဆင်းရဲစေသဖြင့် ပေးလှူအပ်သော အလှူသည် ကောင်းသောအကျိုး ရှိ၏။ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်စေ တတ်၏။ ယင်းသို့ ကောင်းကျိုးရှိသောကြောင့် ထိုမင်းသည် အခွန်အတုတ်ဖြင့် လူအပေါင်းကို နှိပ်စက်၍ ပေးလှူသော အလှူကြောင့် ဤသို့သဘောရှိသော အခြံအရံ ချမ်းသာကို ခံစားရ၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဝေဿန္တရာမင်းသည် လွန်ကဲသော အလှူကို ပေးလှူအပ်ပါ၏။ အကြင်ကြောင့် ထိုဝေဿန္တရာမင်းသည် မိမိမယားကို တပါးသောသူ၏ မယားအလို့ငှာ ပေးလှူ၏။ မိမိရင်နှစ်ဖြစ်ကုန်သော သားသမီးတို့ကို ပုဏ္ဏားအား ကျွန်အလို့ငှာ ပေးလှူ၏။ အရှင်ဘုရား နာဂသေန လောက၌ လွန်ကဲသော အလှူမည်သည်ကို ပညာရှိတို့သည် ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချအပ်ပါ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဥပမာသော်ကား အလွန်ဝန်လေးသဖြင့် လှည်း၏ ဝင်ရိုးသည် ကျိုး၏။ အလွန်ဝန်လေးသဖြင့် လှေသည်နစ်မြုပ်၏။ အလွန်စားသဖြင့် အစာသည် မညီမညွတ် ကြေကျက်၏။

အလွန်မိုးရွာသဖြင့် စပါးသည် ပျက်စီး၏။ အလွန်ပေးလှူသဖြင့် ဥစ္စာစည်းစိမ် ကုန်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ အလွန်ပူသဖြင့် မြေကြီးသည် လောင်ကျွမ်း၏။ အလွန်ဝပ်မက်သဖြင့် ရူးသွပ်၏။ အလွန်အမျက်ထွက်သဖြင့် သတ်ထိုက်သူဖြစ်၏။ အလွန်တွေဝေသဖြင့် ပျက်စီးခြင်းသို့ရောက်၏။ အလွန်လှံချင်သဖြင့် ခိုးယူခံရ၏။ အလွန်ကြောက်သဖြင့် ချုပ်ပျက်ရ၏။ အလွန်ပြည့်လျှံသဖြင့် မြစ်သည် ကမ်းကို လွန်၏။ အလွန်လေတိုက်သဖြင့် မိုးကြိုးကျ၏။ အလွန်မီးပြင်းသဖြင့် ထမင်းဝေကျ၏။ အလွန်လှည့်လည် သွားလာသဖြင့် ကြာမြင့်စွာ အသက်မရှည်နိုင်။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤအတူသာလျှင် လောက၌ လွန်ကဲသော ပေးလှူခြင်းကို ပညာရှိတို့ ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချအပ်ပါ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဝေဿန္တရာမင်းသည် လွန်ကဲသော အလှူကို ပေးလှူအပ်ပါ၏။ ထိုသို့ ပေးလှူရာ၌ တစုံတရာသော အကျိုးကို အလိုမရှိအပ်ပါဟု(လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် လောက၌ လွန်ကဲသော ပေးလှူခြင်းကို ပညာရှိတို့ ချီးကျူးအပ်၏။ ထောမနာအပ်၏။ အထူးသဖြင့် ချီးကျူးအပ်၏။ အလုံးစုံသော လူသာမန်တို့သည် ဟူးဟူးငြားငြား (မည်ကာမတ္တ) အလှူကို ပေးလှူကုန်၏။ လွန်ကဲသောအလှူကို ပေးလှူသောသူသည် လောက၌ ကျော်စောခြင်းသို့ ရောက်၏။ မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား နတ်ဆေးမြစ်သည် အလွန်ကောင်းမြတ် ခြင်းကြောင့် နတ်ဆေးကိုင်ထားသူကိုသော်လည်း ဟတ္ထပါသ်အတွင်း၌ တည်ကုန်သော တပါးသော သူတို့အား မမြင်စေ၊ ဆေးသည် အလွန်အမျိုးမျိုးမှန်ခြင်းကြောင့် အိုင်းအမာကို ပယ်ဖျောက်နိုင်၏။ ရောဂါတို့၏ ပျောက်ခြင်းကို ပြုနိုင်၏။ မီးသည် အလွန်ပူသောကြောင့် လောင်မြိုက်၏။ ရေသည် အလွန်အေးသောကြောင့် အပူကို ငြိမ်းစေနိုင်၏။ ပဒုမ္မာကြာသည် အလွန်စင်ကြယ်သောကြောင့် ရေညှန်ဖြင့် မလိမ်းကျံ၊ ပတ္တမြားသည် ဂုဏ်လွန်ကဲသောကြောင့် အလိုဆန္ဒကို ပေးနိုင်၏။ စိန်သည် အလွန်ထက်မြက်သောကြောင့် ပတ္တမြား ပုလဲ ဖန် မှန်ကို ထွင်းဖောက်နိုင်၏။ မြေကြီး သည် အလွန်ကြီးသောကြောင့် လူ မြွေ သားငှက် ရေ ကျောက်တောင် သစ်ပင်တို့ကို ဆောင်နိုင် ၏။ သမုဒ္ဒရာသည် အလွန်ကျယ်သောကြောင့် မပြည့်နိုင်၊ မြင်းမိုရ်တောင်သည် အလွန် လေးသောကြောင့် မတုန်လှုပ်၊ ကောင်းကင်သည် အလွန်ကျယ်သောကြောင့် အဆုံးမရှိ၊ နေသည် အလွန်အရောင်တောက်သောကြောင့် အမှိုက်တိုက်ကို ပယ်ဖျက်နိုင်၏။ ခြင်္သေ့သည် ဇာတ်မြင့် သောကြောင့် ကြောက်ခြင်း ကင်း၏။ လက်ဝှေ့သမားသည် အလွန်အားကြီးသောကြောင့် ပြိုင်ဘက် လက်ဝှေ့သမားကို လျင်မြန်စွာ ပစ်ချနိုင်၏။ ဘုရင်သည် အလွန်ဘုန်းကြီးသောကြောင့် တပါးသောသူတို့ကို အစိုးရ၏။ ရဟန်းသည် အလွန်သီလရှိသောကြောင့် နဂါး ဘီလူး လူနတ်တို့ ရှိခိုးထိုက်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်မြတ်သောကြောင့် နှိုင်းခိုင်းစရာ ဥပမာ မရှိ၊ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် လောက၌ လွန်ကဲသော ပေးလှူခြင်းကို ပညာရှိတို့ ချီးကျူးအပ်၏။ ထောမနာအပ်၏။ အထူးသဖြင့် ချီးကျူးအပ်၏။ အလုံးစုံသော လူသာမန်တို့သည် ဟူးဟူး ငြားငြား (မည်ကာမတ္တ)အလှူကို ပေးလှူကုန်၏။ လွန်ကဲသော အလှူကို ပေးလှူသောသူသည် လောက၌ ကျော်စောခြင်းသို့ ရောက်၏။ လွန်ကဲသော အလှူကြောင့် ဝေဿန္တရာမင်းကို တစ်သောင်းသော လောကဓာတ်၌ ချီးကျူးအပ်၏။ ထောမနာအပ်၏။ အထူးသဖြင့် ချီးကျူး အပ်၏။ ပူဇော်အပ်၏။ ချီးပင့်ပြောကြားအပ်၏။ ထိုလွန်ကဲသောအလှူကြောင့်သာလျှင်ဝေဿန္တရာ မင်းသည် ယခုအခါ၌ နတ်နှင့်တကွသော လောက၌ အမြတ်ဆုံးသော ဘုရားဖြစ်တော်မူ၏။

မင်းမြတ် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် ရောက်လာသည်ရှိသော် အကြင်အလှူကို မပေးမလှူအပ်၊ မပေး မလှူဘဲ ထားအပ်သော ထိုအလှူသည် လောက၌ ရှိသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား

နာဂသေန ဆယ်ပါးသော ဤအလှူတို့သည် ရှိပါကုန်၏။ ယင်းအလှူတို့ကို လောက၌ မပေးလှူသင့်သော အလှူဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏။ အကြင်သူသည် ထိုအလှူတို့ကို ပေးလှူ၏။ ထိုသူသည် အပါယ်သို့ လား၏။ အဘယ်ဆယ်ပါးတို့နည်းဟူမူ- အရှင်ဘုရားနာဂသေန သေအရက် အလှူကို လောက၌ မပေးလှူသင့်သော အလှူဟူ၍ သမုတ်အပ်၏။ အကြင်သူသည် ထို (သေအရက်) အလှူကို ပေးလှူ၏။ ထိုသူသည် အပါယ်သို့ လား၏။ သဘင်အလှူကို ။ပ။ မိန်းမအလှူကို၊ နွားလားဥသဘအလှူကို၊ ပန်းချီဆေးရေးအလှူကို၊ လက်နက်အလှူကို၊ အဆိပ်အလှူကို၊ သံခြေကျင်းအလှူကို၊ ကြက် ဝက်အလှူကို၊ ချိန်စဉ်းလဲ ဟောင်းစဉ်းလဲအလှူကို လောက၌ မပေးလှူသင့်သော အလှူဟူ၍ သမုတ်အပ်၏။ အကြင်သူသည် ထိုအလှူကို ပေးလှူ၏။ ထိုသူသည် အပါယ်လား၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန လောက၌ မပေးလှူသင့်သော အလှူဟု သမုတ်အပ်ကုန်သော အလှူတို့သည် ဤဆယ်ပါးတို့တည်း။ အကြင်သူသည် ထိုအလှူတို့ကို ပေးလှူ၏။ ထိုသူသည် အပါယ်သို့ လား၏ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် ငါသည် ထိုမပေးလှူသင့်သော အလှူဟု သမုတ်သင့်ကို မမေး၊ မင်းမြတ် ငါသည် ဤဆိုလတ္တံ့သော ဒါနကိုသာ သင့်အား မေး၏။ “မင်းမြတ် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် ရောက်လာသည်ရှိသော် အကြင်အလှူကို မပေးလှူအပ်၊ မပေးလှူဘဲ ထားအပ်သော ထိုအလှူသည် လောက၌ ရှိသလောဟုသာ ငါသည် သင့်အား မေး၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် ရောက်လာသည်ရှိသော် အကြင်အလှူကို မပေးလှူအပ်၊ မပေးလှူဘဲ ထားအပ်သော ထိုအလှူသည် လောက၌ မရှိပါ။ စိတ်၌ ကြည်ညိုခြင်း ဖြစ်သည်ရှိသော် အချို့သောသူတို့သည် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဘောဇဉ်ကို ပေးလှူပါကုန်၏။ အချို့သောသူတို့သည် အဝတ်အထည်ကို ပေးလှူကုန်၏။ အချို့သောသူတို့သည် အိပ်ရာနေရာကို ပေးလှူပါကုန်၏။ အချို့သောသူတို့သည် ဇရပ် တန်းဆောင်း ကျောင်းတန်းကို ပေးလှူပါကုန်၏။ အချို့သောသူတို့သည် အခင်းအရုံကို ပေးလှူပါကုန်၏။ အချို့သောသူတို့သည် ကျွန်မိန်းမ ကျွန်ယောက်ျားကို၊ အချို့သောသူတို့သည် လယ်ယာခြံမြေကို။ အချို့သောသူတို့သည် အခြေနှစ်ချောင်း အခြေလေးချောင်းရှိသော သတ္တဝါကို၊ အချို့သောသူတို့သည် အရာကို အထောင်ကို အသိန်းကို၊ အချို့သောသူတို့သည် ကြီးစွာသော မင်းအဖြစ်ကို ပေးလှူကုန်၏။ အချို့သောသူတို့သည် အသက်ကိုသော်လည်း ပေးလှူပါကုန်၏။ မင်းမြတ် အချို့သောသူတို့သည် အသက်ကိုသော်လည်း အကယ်၍ ပေးလှူကုန်အံ့၊ သားငယ် သမီးငယ်ကိုလည်းကောင်း၊ မယားကိုလည်းကောင်း ကောင်းစွာ ပေးလှူအပ်သည်ရှိသော် အလှူရှင်ဖြစ်သော ဝေဿန္တရာမင်းကို အဘယ့်ကြောင့် အလွန်ပြင်းထန်စွာ နှိမ့်ချရပေသနည်း။

မင်းမြတ် လောကသဘော လောကအလေ့အကျင့်သည် ရှိသလော၊ အဖသည် ကြွေးမြီ နှိပ်စက်၍သော်လည်းကောင်း၊ အသက်မွေးမှု ခက်ခဲ၍သော်လည်းကောင်း သားသမီးကို ပေါင်နှံခြင်းငှါဖြစ်စေ ရောင်းစားခြင်းငှါဖြစ်စေ ရပါသလောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ရပါ၏။ အဖသည် ကြွေးမြီနှိပ်စက်၍သော်လည်းကောင်း၊ အသက်မွေးမှုခက်ခဲ၍သော်လည်းကောင်း သားသမီးကို ပေါင်နှံခြင်းငှါ ဖြစ်စေ၊ ရောင်းစားခြင်းငှါ ဖြစ်စေ ရပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အဖသည် ကြွေးမြီနှိပ်စက်၍သော်လည်းကောင်း၊ အသက်မွေးမှုခက်ခဲ၍သော်လည်းကောင်း သားသမီးကိုပေါင်နှံခြင်းငှါဖြစ်စေ ရောင်းစားခြင်းငှါဖြစ်စေ အကယ်၍ရခဲ့မူ မင်းမြတ် ဝေဿန္တရာမင်းသည်လည်း သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို မရသည်ဖြစ်၍ နှိပ်စက်အပ်သည် ဆင်းရဲခြင်းသို့ နောက်သည်ဖြစ်ရကား ထိုတရားတည်းဟူသော ဥစ္စာကို ရခြင်းငှါ သားမယားကို

ပေါင်လည်း ပေါင်နှံပြီ၊ ရောင်းလည်း ရောင်းပြီ၊ မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် ဝေဿန္တရာမင်းသည် တပါးသောသူတို့ ပေးလှူအပ်သည်ကိုသာလျှင် ပေးလှူအပ်၏၊ တပါးသောသူတို့ ပြုအပ်သည်ကို သာလျှင် ပြုအပ်၏၊ မင်းမြတ် သို့ဖြစ်လျှင် သင်မင်းမြတ်သည် ထိုအလှူဖြင့် အလှူရှင် ဝေဿန္တရာမင်းကို အလွန်ပြင်းထန်စွာ အဘယ်ကြောင့် မောင်းမဲပြစ်တင်ရသနည်းဟု (မိန့်တော် မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန အကျွန်ုပ်သည် အလှူရှင်ဝေဿန္တရာမင်း၏ အလှူကို မကဲ့ရဲ့ပါ။ စင်စစ်သော်ကား သားမယားကို တောင်းလာသည်ရှိသော် နှိုင်းချိန်၍ မိမိကိုယ်ကို ပေးလှူအပ် ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သားမယားကို တောင်းလာသည်ရှိသော် မိမိကိုယ်ကို ပေးလှူ ခြင်းသည် စင်စစ် သူယုတ်တို့ ပြုလုပ်မှုတည်း၊ ထိုကား သင့်ပါ၏၊ အကြင် အကြင်ပစ္စည်းကို တောင်းသည်ရှိသော် ထိုထိုတောင်းသော ပစ္စည်းကိုသာလျှင် ပေးလှူ အပ်၏၊ ဤသို့ ပေးလှူ ခြင်းသည်သာ သူတော်ကောင်းတို့၏အမှုတည်း။ မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား တစုံတယောက် သော ယောက်ျားသည် ရေကို ဆောင်ယူစေ ငြားအံ့၊ ထိုသူအား အကြင်သူသည် သုံးဆောင်ဖွယ် ဘောဇဉ်ကို ပေးရာ၏၊ မင်းမြတ် ထိုပေးသော ယောက်ျားသည် ထိုအလိုရှိသော ယောက်ျား၏ ကိစ္စကို ပြုလုပ်သည် ဖြစ်ပေအံ့လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ပြုလုပ်သည်မဖြစ်ပါ။ ထိုသူသည် အကြင်ပစ္စည်းဝတ္ထုကို ဆောင်ယူစေ၏၊ ထိုပစ္စည်းဝတ္ထုကိုသာလျှင် ထိုသူအား ပေး သည်ရှိသော် ကိစ္စကို ပြုလုပ်သည်ဖြစ်ရာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဝေဿန္တရာမင်းသည် ပုဏ္ဏားက သားမယားကို တောင်းလာသည်ရှိသော် သားမယားကိုသာလျှင် ပေးလှူ၏။ မင်းမြတ် (ဇူဇကာ) ပုဏ္ဏားသည် ဝေဿန္တရာမင်း၏ ကိုယ်ကို အကယ်၍ တောင်း ငြားအံ့၊ မင်းမြတ် ထိုဝေဿန္တရာမင်းသည် မိမိကိုယ်ကို မစောင့်ရှောက်ရာ၊ မတုန်လှုပ်ရာ၊ မတပ် မက်ရာ၊ ထိုပုဏ္ဏားအား မိမိကိုယ်ကိုပင် ပေးလှူအပ်စွန့်လွှတ်အပ်သည်သာ ဖြစ်၏။ မင်းမြတ် တစုံတယောက်သောသူသည် အလှူရှင်ဝေဿန္တရာမင်းထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ “ငါ၏ ကျွန်အဖြစ်သို့ ဆက်ပါလော့”ဟု အကယ်၍ တောင်းငြားအံ့၊ ထိုဝေဿန္တရာမင်း၏ ကိုယ်ကို ပေးလှူအပ် စွန့်လွှတ်အပ်သည်သာ ဖြစ်ရာ၏၊ ထိုဝေဿန္တရာမင်းသည် ပေးလှူပြီး၍ မပူပန်ရာ။ မင်းမြတ် ဝေဿန္တရာမင်း၏ ကိုယ်သည် အများနှင့်ဆက်ဆံ၏။

မင်းမြတ် ဥပမာကား ကျက်ပြီးသော အသားတစ်အသားတုံးသည် အများနှင့် ဆက်ဆံ၏၊ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဝေဿန္တရာမင်း၏ ကိုယ်သည် အများနှင့်ဆက်ဆံ၏။ မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား အသီးရှိသော သစ်ပင်သည် အထူးထူးသော ငှက်အပေါင်းတို့နှင့် ဆက်ဆံ၏၊ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဝေဿန္တရာမင်း၏ ကိုယ်သည် အများနှင့်ဆက်ဆံ၏၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်းဟူမူ-ငါသည် ဤသို့ ကျင့်သည်ရှိသော် သဗ္ဗညုဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်ရလတ္တံ့ ဟု စိတ်ထားသောကြောင့်တည်း။

မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား ဥစ္စာမရှိသော ယောက်ျားသည် ဥစ္စာကို အလိုရှိသည်ဖြစ်၍ ဥစ္စာရှာမှီးခြင်းငှာလှည့်လည်ရှိသော် ‘စိတ်ဖြင့် သွားရသောခရီးသို့-ချွန်းကောက်ချိတ်ဖြင့်ချိတ်ဆွဲ၍ သွားရသောခရီးသို့-ကြိမ်နှယ်တို့ဖြင့် ဆွဲတက်၍ သွားရသော ခရီးသို့ သွားရ၏၊ ရေလမ်းခရီး ကုန်းလမ်းခရီး၌ကုန်သွယ်ခြင်းကို ပြု၏၊ ကိုယ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ နှုတ်ဖြင့်လည်းကောင်း စိတ်ဖြင့် လည်းကောင်းဥစ္စာကုန်နှစ်သက်ပြီးစီးစေ၏၊ ဥစ္စာကိုရခြင်းငှာလုံ့ လထုတ်၏၊ မင်းမြတ်ဤအတူသာ လျှင်အလှူရှင် ဝေဿန္တရာမင်းသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တည်းဟူသောဥစ္စာမရှိသည်ဖြစ်၍ဘုရားအဖြစ်

တည်းဟူသော ဥစ္စာဖြင့် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ရတနာကို ရခြင်းငှာ ဖုန်းတောင်းစကာသာဘို့အား ဥစ္စာစပါးကိုလည်းကောင်း၊ ကျွန်မိန်းမ ကျွန်ယောက်ျားကို လည်းကောင်း၊ ယာဉ်ဝေါကိုလည်းကောင်း၊ အလုံးစုံသော ဥစ္စာနှစ်ကို လည်းကောင်း၊ မိမိ၏သားမယားကို လည်းကောင်း စွန့်၍ သဗ္ဗညုဘုရားအဖြစ်ကိုသာလျှင် ရှာမှီးတော်မူ၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား ဘွဲ့တံဆိပ်ကို အလိုရှိသော အမတ်သည် ဘွဲ့တံဆိပ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် အိမ်၌ ရှိသော ရွှေငွေ အလုံးစုံကိုပေး၍သော်လည်း ဘွဲ့တံဆိပ်ကို ရခြင်းငှာ လုံ့လထုတ်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အလှူရှင်ဝေဿန္တရာမင်းသည် ထိုအတွင်းအပဖြစ်သော ဥစ္စာအားလုံးကိုပေးလှူ၍ အသက်ကိုသော်လည်း သူကပါးတို့အား ပေးလှူပြီးလျှင် သဗ္ဗညုတ အဖြစ်ကိုသာလျှင် ရှာမှီးတော်မူ၏။

မင်းမြတ် စင်စစ်သော်ကား အလှူရှင်ဝေဿန္တရာမင်းအား ဤသို့သော အကြံသည်ဖြစ်၏- “ထိုပုဏ္ဏားသည် အကြင်လှူဖွယ်ဝတ္ထုကို တောင်းခံ၏။ ငါသည် ထိုပုဏ္ဏားအား တောင်းခံသော လှူဖွယ်ဝတ္ထုကိုသာ ပေးလှူသည်ရှိသော် လိုသော အမှုကိုစွဲကို ပြုသူမည်၏”ဟု အကြံ ဖြစ်၏။ ဤသို့ အကြံဖြစ်သဖြင့် ထိုအလှူရှင် ဝေဿန္တရာမင်းသည် ထို(ဇူဇကာ) ပုဏ္ဏားအား သားမယားကို ပေးလှူ၏။ မင်းမြတ် အလှူရှင်ဝေဿန္တရာမင်းသည် မုန်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ပုဏ္ဏားအား သားမယားကို ပေးလှူသည်မဟုတ်၊ မတွေ့မမြင်လိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သားမယားကို ပေးလှူသည်မဟုတ်၊ ငါ့အား သားမယားတို့သည် အလွန်များကုန်၏။ ထိုသားမယားတို့ကို ကျွေးမွေးခြင်းငှာ မတတ်နိုင်ဟု သားမယားကို ပေးလှူသည်မဟုတ်၊ ငါသည် မချစ်တော့ပြီဟု ငြီးငွေ့သည်ဖြစ်၍ နှင်ထုတ်လိုသောကြောင့် သားမယားကို ပေးလှူသည်မဟုတ်၊ စင်စစ်သော်ကား သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော် ရတနာကိုသာလျှင် ချစ်မြတ်နိုးခြင်းသည်ဖြစ်၍ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်တည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဝေဿန္တရာမင်းသည် ဤသို့သဘောရှိသော အတုမရှိသော ပြန့်ပြောသော အလွန်မြတ်သော ချစ်စဖွယ်သော နှစ်သက်ဖွယ်သော သနားဖွယ်သော အသက်နှင့်တူသော သားမယားတည်းဟူသော အလှူမြတ်ကို ပုဏ္ဏားအား ပေးလှူ၏။

မင်းမြတ် နတ်ထက် နတ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် စရိယာပိဋကတ်ပါဠိတော်၌-

“ငါသည် နှစ်ယောက်ကုန်သော သားသမီးငယ်တို့ကို မုန်းသည်မဟုတ်၊ မဒွိမိဖုရားကို မုန်းသည်မဟုတ်၊ ငါသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ချစ်ခင်အပ်၏။ ထို့ကြောင့် ချစ်လှစွာသော သားမယားတို့ကို ငါပေးလှူဖူးခဲ့လေပြီ”ဟု ဤစကားကို ဟောတော်မူအပ်၏။

မင်းမြတ် ထို့ကြောင့် ဝေဿန္တရာမင်းသည် သားသမီးအလှူကို ပေးလှူပြီးနောက် သင်္ခမ်းကျောင်းသို့ဝင်၍ လျောင်းစက်၏။ အလွန်ချစ်ခင်ခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲသူရောက်သော ထိုဝေဿန္တရာမင်းအား ကြီးစွာသော စိုးရိမ်ခြင်းဖြစ်လေပြီ၊ နှလုံးသား ပူလောင်ခြင်းဖြစ်လေပြီ၊ နှာခေါင်းဖြင့် မဆုံနိုင်၍ ခံတွင်းဖြင့်ပူလောင်သော ထွက်သက်ဝင်သက်လေတို့ကိုလွှတ်ရလေပြီ၊ မျက်ရည်တို့သည် ယိုစီးကျကုန်သည်ရှိသော် သွေးပေါက်တို့ဖြစ်ကုန်၍ မျက်စိတို့မှထွက်ကုန်ပြီ၊ မင်းမြတ် ဤမျှလောက်ပင် ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်သဖြင့် ငါ၏အလှူဝတ်သည် မဆုတ်ယုတ်စေသတည်း” ဟု ဝေဿန္တရာမင်းသည် ပုဏ္ဏားအား သားမယားကို ပေးလှူ၏။

မင်းမြတ် စင်စစ်သော်ကား ဝေဿန္တရာမင်းသည် နှစ်ပါးသောအကျိုးထူးတို့ကို စွဲ၍ ပုဏ္ဏားအား နှစ်ယောက်သောသူငယ်တို့ကို ပေးလှူ၏။ အဘယ်နှစ်ပါးတို့နည်းဟူမူ- ငါ၏အလှူဝတ်သည်လည်း

မယုတ်လျော့ခြင်းဖြစ်လတ္တံ့၊ တောသစ်မြစ် တောသစ်သီးတို့ဖြင့် ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သော ငါ၏သားသမီးတို့ကို ဤသို့ ဆင်းရဲခြင်း အကြောင်းကြောင့် ဘိုးတော် သိဉ္ဇည်းမင်းကြီးသည် (ပုဏ္ဏားလက်မှ) လွှတ်လေလတ္တံ့၊ ဤနှစ်ပါးတို့တည်း။ မင်းမြတ် ဝေဿန္တရာမင်းသည် “ငါ၏ သားငယ်သမီးငယ်တို့ကို တစုံတယောက်သောသူသည် ကျွန်အသုံးအဆောင်ဖြင့် သုံးဆောင် ခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ရာ၊ စင်စစ်အားဖြင့်လည်း ဤသားသမီးငယ်တို့ကို ဘိုးတော်သိဉ္ဇည်းမင်း ကြီးသည် ရွေးနှုတ်လတ္တံ့၊ ဤသို့ သားငယ်သမီးငယ်တို့ကို လှူခြင်းကြောင့် ငါတို့မှာလည်း (တိုင်းတော်ပြည်တော်သို့) ပြန်သွားရခြင်း ဖြစ်လတ္တံ့” ဟု သိပေ၏။ မင်းမြတ် စင်စစ်လျှင် ဤနှစ်ပါးသော အကျိုးထူးတို့ကို စွဲ၍ ပုဏ္ဏားအား နှစ်ယောက်သော သားငယ် သမီးငယ်တို့ကို ပေးလှူ၏။

မင်းမြတ် တနည်းသော်ကား ဝေဿန္တရာမင်းသည် စင်စစ် “ဤပုဏ္ဏားသည် အိုမင်းပြီ အရွယ် ကြီးပြီ ရင့်ရော်ပြီ အားနည်း၏ ခါးကိုင်း၏ တောင်ဝှေးလျှင် မှီခိုရာရှိ၏။ အသက်ကုန်ခါနီး ဖြစ်၏။ ဘုန်းကံနည်း၏။ ဤပုဏ္ဏားသည် ဤသူငယ်တို့ကို ကျွန်အဖြစ်ဖြင့် သုံးဆောင်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ရာ” ဟု သိ၏။ မင်းမြတ် ယောက်ျားသည် ပကတိသောအားစွမ်းဖြင့် ဤသို့ တန်ခိုး ကြီးကုန်သော ဤသို့ အာနုဘော်ကြီးကုန်သော ဤလ နေ တို့ကို ယူ၍ ပခြပ်၌လည်းကောင်း ကလပ်၌လည်းကောင်း ထည့်၍ အထောင်မရှိအောင် ပြုပြီးလျှင် ခွက်ငယ်ဟူသော သုံးဆောင်ခြင်း ဖြင့် သုံးဆောင်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ရာသလောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မစွမ်းနိုင်ရာပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဤလောက၌ ထိုလနေနှင့်တူသော ဝေဿန္တရာမင်း၏ သူငယ်တို့ကို တစုံတယောက်သောသူသည် ကျွန်အသုံးအဆောင်ဖြင့် သုံးဆောင်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင် ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မင်းမြတ် ဝေဿန္တရာမင်း၏ သားငယ် သမီးငယ်တို့ကို တစုံတယောက်သောသူသည် ကျွန်အသုံး အဆောင်ဖြင့် သုံးဆောင်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သော အကြောင်းတပါးကိုလည်း နားထောင်ဦးလော့၊ မင်းမြတ် ကောင်းမြတ်သော အမျိုးမှန်သော ရှစ်မြောင့်ရှိသော ကောင်းစွာ ပွတ်တိုက်၍သွေးအပ် သောလေးတောင်ခန့် အလျားရှိ၍ လှည်းပုန်းတောင်းမျှအဝန်းရှိသော စကြဝတေးမင်း၏ ပတ္တမြားရတနာကို တစုံတယောက်သောသူသည် ပုဆိုးပိုင်းဖြင့် ရစ်ပတ်၍ ပခြပ်၌ ထည့်ပြီးလျှင် ဓားသွေးကျောက် အသုံးအဆောင်ဖြင့် သုံးဆောင်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူ သာလျှင် လောက၌ စကြဝတေးမင်း၏ ပတ္တမြားရတနာနှင့်တူကုန်သော ထိုဝေဿန္တရာမင်း၏ သူငယ်တို့ကို တစုံတယောက်သောသူသည် ကျွန်အသုံးအဆောင်ဖြင့် သုံးဆောင်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်။

မင်းမြတ် ဝေဿန္တရာမင်း၏ သားငယ်သမီးငယ်တို့ကို တစုံတယောက်သောသူသည် ကျွန်အသုံး အဆောင်ဖြင့် သုံးဆောင်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သော အကြောင်းတပါးကိုလည်း နားထောင်ဦးလော့၊ မင်းမြတ် သုံးပါးသော အရပ်မှ မုန်ယိုသော ကိုယ်လုံးဖြူသော (အမြီးအင်္ဂါဇာတ်နှာမောင်း ခြေလှက်အားဖြင့်) ခုနစ်ပါးသော ထိခြင်းရှိသော ရှစ်တောင်မြင့်သောကိုးတောင် ရှည်လျား၍ ထိုအားလျော်သော ကိုယ်လုံးရှိသော စိတ်ကြည်ရှင်ဖွယ်ရှိသော ရှုချင်စဖွယ်ရှိသော ဥပေါသထမျိုး ဖြစ်သော ဆင်မင်းကို တစုံတယောက်သော သူသည် ဆန်ကောဖြင့်လည်းကောင်း ခွက်ဖြင့် လည်းကောင်း ဖုံးပိတ်ခြင်းငှါဖြစ်စေ နွားငယ်ကဲ့သို့ နွားခြံ၌ ထည့်၍ဆောင်ယူခြင်းငှါ ဖြစ်စေ မစွမ်းနိုင်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင်လောက၌ ဥပေါသထမျိုးဖြစ်သော ဆင်မင်းနှင့်

တူသော ဝေဿန္တရာမင်း၏ သားသမီးငယ်တို့ကို တစုံတယောက်သောသူသည် ကျွန်အသုံး အဆောင်ဖြင့် သုံးဆောင်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်။

မင်းမြတ် ဝေဿန္တရာမင်း၏ သားသမီးငယ်တို့ကို တစုံတယောက်သော သူသည် ကျွန်အသုံး အဆောင်ဖြင့် သုံးဆောင်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သောအကြောင်းတပါးကိုလည်း နားထောင်ဦးလော့၊ မင်းမြတ် ရှည်လျား၍ ကျယ်ဝန်းပြန့်ပြောသော နက်ရှိုင်းသော မမြင်တယ်နိုင်သော ကူးခပ် နိုင်ခဲသော မသက်ဝင်နိုင်သော မပိတ်ပင်နိုင်သော မဟာသမုဒ္ဒရာကို တစုံတယောက်သောသူ သည် အလုံးစုံသော ရေဆိပ်တို့၌ ပိတ်၍ တခုသော ရေဆိပ်ဖြင့် သုံးဆောင်ခြင်းကို ပြုခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သကဲ့သို့ ဤအတူသာလျှင် မဟာသမုဒ္ဒရာနှင့် တူသော ဝေဿန္တရာမင်း၏ သားသမီးငယ် တို့ကို တစုံတယောက်သော သူသည် ကျွန်အသုံးအဆောင်ဖြင့် သုံးဆောင်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်။

မင်းမြတ် ဝေဿန္တရာမင်း၏ သားသမီးငယ်တို့ကို တစုံတယောက်သောသူသည် ကျွန် အသုံးအဆောင်ဖြင့် သုံးဆောင်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သော အကြောင်းတပါးကိုလည်း နားထောင်ဦး လော့၊ မင်းမြတ် ယူဇနာငါးရာတိုင်တိုင် ကောင်းကင်သို့ မြင့်တက်သော ယူဇနာသုံးထောင် အနည်းအပြန်ရှိသော ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော တောင်ထွတ်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ထားသော ငါးရာသော မြစ်ကြီးတို့၏ စီးထွက်ရာဖြစ်သော များစွာသော နတ်ဘီလူးအပေါင်းတို့၏ မှီနေရာ ဖြစ်သော အထူးထူး အပြားပြားသော နံ့သာမျိုးကို ဆောင်သော နတ်ဆေးပင်အရာတို့ဖြင့် ကောင်းစွာ တန်ဆာဆင်အပ်သော ဟိမဝန္တာတောင်မင်းသည် ကောင်းကင်၌ တိမ်တိုက်ကဲ့သို့ အလွန်မြင့်ဟက်သည်ဖြစ်၍ ထင်ရှားသကဲ့သို့ မင်းမြတ်ဤအတူသာလျှင် ထိုလောက၌ ဟိမဝန္တာ တောင်မင်းနှင့်တူသော ဝေဿန္တရာမင်း၏ သားသမီးငယ်တို့ကို တစုံတယောက်သောသူသည် ကျွန်အသုံးအဆောင်ဖြင့် သုံးဆောင်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်။

မင်းမြတ် ဝေဿန္တရာမင်း၏ သားသမီးငယ်တို့ကို တစုံတယောက်သောသူသည် ကျွန်အသုံး အဆောင်ဖြင့် သုံးဆောင်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သော အကြောင်းတပါးကိုလည်း နားထောင်ဦးလော့၊ မင်းမြတ် ညဉ့်မှောင်မှိုက်ဝယ် တောင်ထိပ်ထက်၌ တောက်လောင်သော မီးပုံကြီးသည် အလွန် ဝေးသောအရပ်၌သော်လည်း ထင်ရှားသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဝေဿန္တရာမင်းသည် တောင်ထိပ်၌ တောက်လောင်သော မီးပုံကြီးကဲ့သို့ ဝေးသောအရပ်၌သော်လည်း ထင်ရှား၏၊ ထိုဝေဿန္တရာမင်း၏ သားသမီးငယ်တို့ကို တစုံတယောက်သော သူသည် ကျွန်အသုံးအဆောင်ဖြင့် သုံးဆောင်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်။

မင်းမြတ် ဝေဿန္တရာမင်း၏ သားသမီးငယ်တို့ကို တစုံတယောက်သောသူသည် ကျွန် အသုံးအဆောင်ဖြင့် သုံးဆောင်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သော အကြောင်းတပါးကိုလည်း နားထောင်ဦး လော့၊ မင်းမြတ် ဟိမဝန္တာတောင်၌ ကံ့ကော်ပန်းပွင့်သောအခါ လေဖြောင့်ဖြောင့်တိုက်ခတ်သည် ရှိသော် ဆယ်ယူဇနာ တဆယ့်နှစ်ယူဇနာတို့တိုင် ပန်းရနံ့သည် ကြိုင်လှိုင်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဝေဿန္တရာမင်း၏ ကျော်စောသံသည်လည်း ယူဇနာအထောင်တို့တိုင်အောင် လည်းကောင်း အကနိဋ္ဌဗြဟ္မာ့ပြည်ဘိုင်အောင်လည်းကောင်း ဤအတွင်း နတ်ဘုံအသုရာဘုံ ဂဠုန် တို့နေရာ ဂန္ဓဗ္ဗနတ်ဘုံ ဘီလူးတို့နေရာ ရက္ခိသ်တို့နေရာနဂါးဘုံ ကိန္နရာဘုံ သိကြားဘုံတို့၌ ပျံ့နှံ့၍ တက်၏၊ ထိုဝေဿန္တရာမင်းသီလ၏မြတ်သော အနံ့သည်လည်း ကောင်းစွာ သင်းလှိုင်၏။ ထို့ကြောင့်

ထိုဝေဿန္တရာမင်း၏ သားသမီးငယ်တို့ကို တစုံတယောက်သောသူသည် ကျွန်အသုံးအဆောင်ဖြင့် သုံးဆောင်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်။ မင်းမြတ် ဇာသီမင်းသားကို ခမည်းတော်ဖြစ်သော ဝေဿန္တရာ မင်းသည် “ချစ်သား သင်ချစ်သား၏ဘိုးတော်သည် ပုဏ္ဏားအား ဥစ္စာကိုပေး၍ သင်ချစ်သားတို့ကို ရွေးနုတ်လိုသည်ရှိသော် သင်ချစ်သားကို ရွှေစင်နိက္ခတထောင်ပေး၍ ရွေးနုတ်ပါစေ၊ ကဏ္ဍာဇိန်ကို ရွေးနုတ်လိုသည်ရှိသော် ကျွန်ယောက်ျားတရာ ကျွန်မိန်းမတရာ ဆင်တရာ မြင်းတရာ နို့ညှစ်နွားမ တရာ နွားလားဥသဘတရာ ရွှေစင်နိက္ခတရာ ဤသို့အလုံးစုံ (ခုနစ်ခုပေါင်း) တရာစီပေး၍ ရွေးနုတ်ပါစေ၊ ချစ်သား သင်တို့၏ အဘိုးသည် ချစ်သားတို့ကို ပုဏ္ဏား၏လက်မှ မင်းအာဏာဖြင့် အနိုင်အထက် အချင်းနှီးအကယ်၍ ယူလေငြားအံ့၊ သင်ချစ်သားတို့သည် ဘိုးတော်၏စကားကို မလိုက်နာကြကုန်လင့်၊ ပုဏ္ဏားသို့သာ အစဉ်လိုက် ကြကုန်လော့” ဟု သွန်သင်ဆုံးမတော်မူလိုက်၏၊ ဤသို့ သွန်သင်ဆုံးမတော်မူ၍ သားတော်သမီးတော်တို့ကို စေလွှတ်တော်မူလိုက်၏၊ ထို့နောင်မှ ဇာလီမင်းသားသည်သွား၍ ဘိုးတော်က မေးအပ် သည်ရှိသော်—

“ဘိုးတော်ဘုရား ခမည်းတော်သည် အကျွန်ုပ်ကို ရွှေစင်နိက္ခ တထောင်ဖိုးကိုသာ ပေးစေပါပြီ၊ ထို့ပြင် ကဏ္ဍာဇိန်နမပျိုကို ဆင်တရာစသော ခုနစ်ပါးပေါင်း တရုစီကို ပေးစေပါပြီ” ဟု (လျှောက်၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ပြဿနာကို ကောင်းစွာ ဖြေအပ်ပါပြီ၊ ဒိဋ္ဌိကည်းဟူသောကွန်ရက်ကို ကောင်းစွာဖျက်ဆီးအပ်ပါပြီ၊ သူကပါး၏အစွပ်အစွဲကို ကောင်းစွာ နှိမ်နင်းအပ်ပါပြီ၊ မိမိ၏ အယူကို ကောင်းစွာပြတော်မူအပ်ပါပြီ၊ သဒ္ဓါကို ကောင်းစွာပြင်ဆင် သုတ်သင်အပ်ပါပြီ၊ အနက်ကို ကောင်းစွာ ဝေဖန်အပ်ပါပြီ၊ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ဆိုတော်မူတိုင်း ငန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ရှေးဦးစွာသော ဝေဿန္တရပဉ္စာ ပြီး၏။

၂-ဒုက္ကရကာရိကပဉ္စာ

(ဒုက္ကရစရိယာအကျင့် ပြဿနာ)

၂။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဘုရားလောင်းအားလုံးတို့သည်ပင် ပြုနိုင်ခဲလှစွာသော ဒုက္ကရ စရိယာအကျင့်ကို ပြုကျင့်ပါကုန်သလော၊ သို့မဟုတ် ဂေါတမဘုရားအလောင်းတော်သည်သာ ဒုက္ကရစရိယာအကျင့်ကို ပြုကျင့်ရပါသလောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဘုရားလောင်း အားလုံးတို့အား ဒုက္ကရစရိယာအကျင့်သည် မရှိ၊ ဂေါတမဘုရားလောင်းသည်သာလျှင် ဒုက္ကရ စရိယာအကျင့်ကို ပြုကျင့်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤသို့ဖြစ်ခဲ့မှု ဘုရားလောင်းတို့၏ ဘုရားလောင်းတို့နှင့်ထူးခြားသည်၏ အဖြစ်သည် မသင့်တော်ချေဟု(လျှောက်၏)။မင်းမြတ် အကြောင်းအရာ လေးပါးတို့ဖြင့် ဘုရား လောင်းတို့၏ ဘုရားလောင်းတို့နှင့်ထူးခြားသော အဖြစ်သည်ဖြစ်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့ဖြင့်နည်း ဟူမူ-အမျိုးဇာတ် ထူးခြားသောအဖြစ် ကမ္မဋ္ဌာန်းအကျင့် ထူးခြားသောအဖြစ် အသက်တော် ထူးခြားသောအဖြစ် အရပ်တော်ပမာဏထူးခြားသောအဖြစ်တို့တည်း၊မင်းမြတ် ဤလေးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ဘုရားလောင်းတို့၏ ဘုရားလောင်းတို့နှင့် ထူးခြားသောအဖြစ်သည် ဖြစ်၏။

မင်းမြတ် အလုံးစုံသော ဘုရားရှင်တို့အား အသွင်၌လည်းကောင်း သီလ၌လည်းကောင်း သမာဓိ၌လည်းကောင်း ပညာ၌လည်းကောင်း ဝိမုတ္တိဉာဏ်၌လည်းကောင်း ဝိမုတ္တိဉာဏ်အမြင်၌လည်းကောင်း ဝေသာရဇ္ဇဉာဏ်လေးပါး၌လည်းကောင်း ဘုရားရှင်တို့၏ အားတော်ဆယ်ပါး၌လည်းကောင်း အသာဓာရဏဉာဏ်တော်ခြောက်ပါး၌လည်းကောင်း ဘုရားဉာဏ်တော် တဆယ့်လေးပါး၌လည်းကောင်း ဘုရားဂုဏ်ကျေးဇူးတရားတဆယ့်ရှစ်ပါး၌လည်းကောင်း အလုံးစုံသော ဘုရားဂုဏ်တော်၌လည်းကောင်း ထူးခြားသော အဖြစ်သည် မရှိ၊ အလုံးစုံသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည်လည်း ဘုရားရှင်တို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့နှင့် တူမျှကြကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန အလုံးစုံသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည်လည်း ဘုရားရှင်တို့၏ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့နှင့် အကယ်၍ တူမျှ ဩပါကုန်သည်ဖြစ်အံ့၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဂေါတမဘုရားအလောင်းသည်သာ ဒုက္ကရစရိယာအကျင့်ကို ပြုကျင့်အပ်ပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဂေါတမဘုရားအလောင်းတော်သည် ဉာဏ်မရင့်ကျက်မီ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော် မရင့်ကျက်သေးမီ တောထွက်သည်ဖြစ်ရကား မရင့်ကျက်သေးသောဉာဏ်ကို ရင့်ကျက်စေသောကြောင့် ဒုက္ကရစရိယာအကျင့်ကို ပြုကျင့်တော်မူရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဘုရားလောင်းသည် ဉာဏ်မရင့်ကျက်သေးမီ သဗ္ဗညုတဉာဏ် မရင့်ကျက်သေးမီ တောထွက်ဘိသနည်း၊ ဉာဏ်ကို ရင့်ကျက်စေ၍ ဉာဏ်ရှင်ကျက်မှု ထွက်သင့်သည် မဟုတ်ပါလောဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် ဘုရားလောင်းသည် ဖောက်ပြန်သော မောင်းမအပေါင်းကို မြင်၍ နှလုံးမသာယာခြင်းဖြစ်၏၊ နှလုံးမသာယာခြင်းဖြစ်သော ထိုဘုရားလောင်းအား မဇ္ဈလျော်ခြင်းဖြစ်၏၊ မဇ္ဈလျော်သော စိတ်ဖြစ်သည်ကို မြင်၍ မာရ်နတ်၏ အသင်းအပင်းဖြစ်သော တဦးသောနတ်သားသည် “ဤအခါသည်ကား စင်စစ် မဇ္ဈလျော်သောစိတ်ကို ဖျောက်ပယ်ခြင်းငှါ အခါတည်း”ဟု ကောင်းကင်၌ရပ်လျက် ဤစကားကို ဆို၏ “အလောင်းမင်း သင်အလောင်းမင်းသည် ပျင်းရိခြင်း မဖြစ်ပါလင့်၊ သင်အလောင်းမင်းအား ဤနေ့မှ ခုနစ်ရက်မြောက်သောနေ့၌ အကန့်တထောင်ရှိသော အကွပ်နှင့်တကွသော ပုန်းကောင်းနှင့်တကွသော အလုံးစုံသောအခြင်းအရာနှင့် ပြည့်စုံသော နတ်၌ဖြစ်သော စကြာရတနာသည် ထင်ရှားဖြစ်ပါလတ္တံ့၊ သင်အလောင်းမင်းအား မြေ၌ ရောက်ကုန်သော ရတနာတို့သည်လည်းကောင်း ကောင်းကင်၌တည်သော ရတနာတို့သည်လည်းကောင်း အလိုလိုသာလျှင် ကပ်ရောက်လာပါကုန်လတ္တံ့၊ ကျွန်းငယ်နှစ်ထောင် အခြံအရံရှိကုန်သော ကျွန်းကြီးလေးကျွန်းတို့၌ တဦးတည်း ပြဋ္ဌာန်းသောအားဖြင့် အာဏာပျံ့နှံ့လတ္တံ့၊ အလောင်းမင်းအား ရဲရင့်ကုန်သော သူရဲကောင်းအင်္ဂါရုပ်ရှိကုန်သော တဘက်စစ်သည်တို့ကို နှိမ်နင်းနိုင်ကုန်သော အထောင်မကသော သားတော်တို့သည် ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့၊ ထိုသားတော်တို့ ခြံရံလျက် ရတနာခုနစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ လေးကျွန်းသူ လူအပေါင်းကို ဆုံးမရလတ္တံ့”ဟု ဆို၏။

တနေ့လုံး ပူလောင်ထားသော တရုလုံး ပူလောင်နေသော သံတံကျင်သည် နားတွင်းသို့ စူးဝင်ရာသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအဘူသာလျှင် ထိုနတ်သား၏ စကားသည် ဘုရားလောင်း၏ နားတွင်းသို့ စူးဝင်လေ၏၊ ဤသို့လျှင် ထိုဘုရားလောင်းသည် ပြကတေ့အားဖြင့်သာလျှင်

ပျင်းရိငြီးငွေ့နေသည်ဖြစ်လျှင် ထိုနတ်၏စကားကြောင့်ကား အတိုင်းထက်အလွန် ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့၏။ ထိတ်လန့်ခြင်းသို့ ရောက်၏။

မင်းမြတ် ကြီးစွာသော မီးပုံးကြီးသည် တောက်လောင်နေစဉ် တပါးသော ထင်းမီးစာဖြင့် ထပ်မံ တောက်လောင်စေခဲ့သော် အတိုင်းထက်အလွန် တောက်လောင်ရာသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဘုရားအလောင်းသည် ပြကတေ့အားဖြင့်သာလျှင် ငြီးငွေ့ နေသည်ဖြစ်လျက် ထိုနတ်၏စကားကြောင့်ကား အတိုင်းထက်အလွန် ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့၏။ ထိတ်လန့်ခြင်းသို့ ရောက်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား ပြကတေ့ စိုစွတ်သည်ဖြစ်၍ ကောင်းစွာပေါက်သဖြင့် စိမ်းစိုသော နေဇာမြက်နုရှိသော မြေကြီးသည် နောက်ထပ် ရေလောင်းအပ်သည်ရှိသော် ရွံ့ညွန် အတိဖြစ်လျက် တဖန်လျှင် မိုးကြီးရွာသွန်းပြန်သော် အတိုင်းထက်အလွန် ရွံ့ညွန်အတိဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဘုရားလောင်းသည် ပြကတေ့အားဖြင့်သာလျှင် ငြီးငွေ့ နေသည် ဖြစ်လျက် ထိုနတ်၏စကားကြောင့်ကား အတိုင်းထက်အလွန် ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့၏။ ထိတ်လန့်ခြင်းသို့ ရောက်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဘုရားလောင်းအား ခုနစ်ရက်မြောက်သောနေ့ဝယ် နတ်၌ဖြစ်သော စကြာရတနာသည် အကယ်၍ဖြစ်ငြားအံ့၊ ဘုရားလောင်းသက် နတ်၌ဖြစ်သော စကြာရတနာ ဖြစ်ပေါ်လတ်သော် ဆုတ်နစ်ပြန်ပါသလောဟု(မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ခုနစ်ရက်မြောက် သောနေ့၌ ဘုရားလောင်းအား နတ်၌ဖြစ်သော စကြာရတနာသည် မဖြစ်ရာ၊ ထိုသို့စကြာရတနာ မဖြစ်ဘဲလျက်လည်း ထိုနတ်သည် ဖြားယောင်းသွေးဆောင်ခြင်းအကျိုးငှါ မမှန်သောစကားကို ဆိုအပ်၏။ မင်းမြတ် ခုနစ်ရက်မြောက်သောနေ့၌ နတ်၌ဖြစ်သော စကြာရတနာသည် အကယ်၍ ဖြစ်စေဦးတော့၊ ဘုရားလောင်းသည် မဆုတ်နစ် မပြန်လည်ရာ။ အကြောင်းအဘယ်နည်းဟူမူ- မင်းမြတ် ဘုရားလောင်းသည် “အနိစ္စ”ဟု မြဲမြံစွာ စွဲယူ၏။ “ဒုက္ခ အနတ္တ”ဟု မြဲမြံစွာ စွဲယူ၏။ (နိစ္စ သုခ အတ္တဟု တဏှာဒိဋ္ဌိအားဖြင့်)ပြင်းစွာ စွဲလမ်းမှု ကုန်ပျက်ခြင်းသို့ ရောက်၏။(ထို့ကြောင့် မဆုတ်နစ် မပြန်လည်ရာ)။

မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် အနောတတ်အိုင်ကြီးမှ ရေသည် ဂင်္ဂါမြစ်သို့ ဝင်၏။ ဂင်္ဂါမြစ်မှ မဟာသမုဒ္ဒရာသို့ ဝင်၏။ မဟာသမုဒ္ဒရာမှ (နဂါးပြည်)ပါတာလမုခသို့ဝင်၏။ မင်းမြတ် ပါတာလ မုခသို့ ရောက်ပြီးသော ထိုရေသည် ပြန်လည်၍ မဟာသမုဒ္ဒရာသို့ ဝင်နိုင်ရာသလော၊ မဟာသမုဒ္ဒရာ မှ ဂင်္ဂါမြစ်သို့ ဝင်နိုင်ရာသလော၊ ဂင်္ဂါမြစ်မှ တဖန် အနောတတ်အိုင်သို့ ဝင်နိုင်ရာသလောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မဝင်နိုင်ရာပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဘုရားလောင်းသည် လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်းတို့ပတ်လုံး ဤ(ပဉ္စမဘဝက ဘုရားဖြစ်မည့်) ဘဝ၏အကြောင်းကြောင့် ကုသိုလ်ကိုဆည်းပူးအပ်ပြီ၊ ထိုဘုရားအလောင်းသည် နောက်ဆုံးဘဝသို့ ရောက်လတ်ပြီ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သည် ရင့်ကျက်ပြီ၊ ခြောက်နှစ်တို့ဖြင့် တရားအားလုံးကို ထင်ရှားစွာသိ၍ လောက၌ အထွတ်အမြတ်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူသော ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့ ၊

မင်းမြတ် ဘုရားလောင်းသည် ဝိကြာရတနာဘူသော အကြောင်းကြောင့် 'ဆုတ်နှစ်ပြန်လည်နိုင် ရာအံ့လောဟု (မေးတော်မူ၏)၊ အရှင်ဘုရား မဆုတ်နှစ် မပြန်လည်ရာဟု(လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် ဇင်စစ်သော်ကား မြေကြီးသည် တောနှင့်တကွ တောင်နှင့်တကွ ဆုတ်နှစ်သော် ဆုတ်နှစ်ရာသေး၏။ ဘုရားလောင်းသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်သို့ မရောက်ရဘဲ မဆုတ်နှစ်ရာပေ။ မင်းမြတ် ဂင်္ဂါမြစ်ရေသည် ရေဆန်ရေညာသို့ ဆန်တက်သော် ဆန်တက်ရာ၏။ ဘုရားလောင်း သည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်သို့ မရောက်ရဘဲ မဆုတ်နှစ်ရာပေ။ မင်းမြတ် မနှိုင်းရှည့်နိုင်သော ရေကို ဆောင်သော မဟာသမုဒ္ဒရာသည် နွားခြေရာကွက်၌ ရေကဲ့သို့ ခြောက်ခန်းသော်သည်း ခြောက်ခန်းရာ၏။ ဘုရားလောင်းသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်သို့ မရောက်ဘဲ မဆုတ်နှစ်ရာပေ။ မင်းမြတ် မြင်းမိုရ်တောင်မင်းသည် အစိတ်အရာသော်လည်းကောင်း အစိတ်အထောင်သော်လည်း ကောင်း ကဲ့သော်လည်း ကဲ့ရာ၏။ ဘုရားလောင်းသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်သို့ မရောက်ဘဲ မဆုတ်နှစ်ရာ ပေ။ မင်းမြတ် လနေတို့သည် ကြယ်တာရာတို့နှင့်တကွ မြေ၌ ခဲကဲ့သို့ ကျသော်လည်းကျရာ၏။ ဘုရားလောင်းသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်သို့ မရောက်ရဘဲ မဆုတ်နှစ်ရာပေ။ မင်းမြတ် ကောင်းကင် သည် ဖျာကဲ့သို့ လိပ်သော်လည်း လိပ်ရာ၏။ ဘုရားလောင်းသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်သို့ မရောက်ရဘဲ မဆုတ်နှစ်ရာပေ။ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် နည်းဟူမူ-အလုံးစုံသော အနှောင်အဖွဲ့တို့ကို ဖြတ်တောက်အပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်းဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန လောက၌ အနှောင်အဖွဲ့တို့သည် အဘယ်မျှလောက် ရှိပါကုန်သနည်း ဟု(မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် လောက၌ အနှောင်အဖွဲ့တို့သည် ဤဆယ်ပါးတို့ပေတည်း။ ယင်းအနှောင်အဖွဲ့တို့ဖြင့် နှောင်ဖွဲ့အပ်ကုန်လော သတ္တဝါတို့သည် မထွက်ခွါနိုင်ကုန်၊ ထွက်ခွါပါ ကုန်သော်လည်း ပြန်လည်ရကုန်၏။ အဘယ်ဆယ်ပါးတို့နည်းဟူမူ-မင်းမြတ် လောက၌ အမိသည် အနှောင်အဖွဲ့တည်း၊ မင်းမြတ် လောက၌ အဖသည် အနှောင်အဖွဲ့တည်း၊ မင်းမြတ် လောက၌ မယားသည် အနှောင်အဖွဲ့တည်း၊ မင်းမြတ် လောက၌ သားသမီးတို့အည် အနှောင်အဖွဲ့တည်း၊ မင်းမြတ် လောက၌ ဆွေမျိုးတို့သည် အနှောင်အဖွဲ့တည်း၊ မင်းမြတ် လောက၌ မိတ်ဆွေသည် အနှောင်အဖွဲ့တည်း၊ မင်းမြတ် လောက၌ ဥစ္စာသည် အနှောင်အဖွဲ့တည်း၊ မင်းမြတ် လောက၌ လာဘ်ပူဇော်သကာသည် အနှောင်အဖွဲ့တည်း၊ မင်းမြတ် လောက၌ အစိုးရခြင်းသည် အနှောင် အဖွဲ့တည်း၊ မင်းမြတ် လောက၌ ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့သည် အနှောင်အဖွဲ့တည်း၊ မင်းမြတ် လောက၌ အနှောင်အဖွဲ့တို့သည် ဤဆယ်ပါးတို့တည်း။ ယင်းအနှောင်အဖွဲ့တို့ဖြင့် နှောင်ဖွဲ့အပ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် မထွက်ခွါနိုင်ကြကုန်၊ ထွက်ခွါပါကုန်သော်လည်း ပြန်လည်ရကုန်၏။ ထိုဆယ်ပါး သော အနှောင်အဖွဲ့တို့ကို ဘုရားလောင်းသည် ဖြတ်အပ်ပြီးကုန်ပြီ၊ ခွဲဖျက်အပ်ပြီးကုန်ပြီ၊ မင်းမြတ် ထို့ကြောင့် ဘုရားလောင်းသည် ဆုတ်နှစ်တော်မမူဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဘုရားလောင်းသည် နတ်၏ စကားကြောင့် မမေ့လျော့သောစိတ် ဖြစ်ပေါ်လတ်သော် ဉာဏ် မရင့်ကျက်သေးမီ သဗ္ဗညုတဉာဏ် မရင့်ကျက်သေးမီ အကယ်၍ တောထွက်ခဲ့ငြားအံ့၊ ထိုဘုရားလောင်း ပြုလုပ်အပ်သော ဒုက္ကရစရိယာအကျင့်ဖြင့် အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း၊ အလုံးစုံသော စားသောက်ဖွယ်ကို စားသောက်ခြင်းဖြင့် ဉာဏ်ရင့်ကျက်ခြင်းကို ငုံ့လင့်လျက် ဖြစ်ရမည် မဟုတ်ပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် လောက၌ မထိမဲ့မြင် ပြုအပ်ကုန်သော အယုတ်ဟု မှတ်အပ်ကုန်သော ရွတ်ချ အပ်ကုန်သော ကဲ့ရဲ့အပ်ကုန်သော ပြစ်တင်အပ်ကုန်သော နှိပ်စက်အပ်ကုန်သော အရိအသေ မပြုအပ်ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဤဆယ်ယောက်တို့တည်း။ အဘယ်ဆယ်ယောက်တို့နည်းဟူမူ- မင်းမြတ် လင်ကင်းသောမိန်းမကို လောက၌ မထိမဲ့မြင်ပြုအပ်၏၊ အယုတ်ဟုမှတ်အပ်၏၊ ရွတ်ချ အပ်၏၊ ကဲ့ရဲ့အပ်၏၊ ပြစ်တင်အပ်၏၊ နှိပ်စက်အပ်၏၊ အရိအသေမပြုအပ်၊ မင်းမြတ် အားအင် နည်းပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ပ။ အဆွေအမျိုးမဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အစားကြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဆရာ့ထံ မဆည်းကပ်ဖူးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ယုတ်မာသော အဆွေခင်ပွန်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဥစ္စာပစ္စည်း ချို့တဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အကျင့်ယုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ယုတ်ညံ့သော အလုပ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ လုံ့လမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို လောက၌ မထိမဲ့မြင်ပြုအပ်၏၊ အယုတ်ဟုမှတ်အပ်၏၊ အပြစ်တင် အပ်၏၊ ရွတ်ချအပ်၏၊ ကဲ့ရဲ့အပ်၏၊ နှိပ်စက်အပ်၏၊ အရိအသေမပြုအပ်။ မင်းမြတ် လောက၌ မထိမဲ့မြင်ပြုအပ်ကုန်သော အယုတ်ဟုမှတ်အပ်ကုန်သော ရွတ်ချအပ်ကုန်သော ကဲ့ရဲ့အပ်ကုန်သော အပြစ်တင်အပ် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သော အရိအသေ မပြုအပ်ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဤ ဆယ်ယောက်တို့တည်း။ မင်းမြတ် ဤဆယ်ပါးသော အကြောင်းအရာတို့ကို အောက်မေ့သော ဘုရားလောင်းအား ဤသို့သော အမှတ်သညာဖြစ်၏၊ ငါသည် အလုပ်လက်မဲ့ လုံ့လချို့တဲ့၍ နတ်လူတို့ ကဲ့ရဲ့အပ်သည် မဖြစ်ပါစေလင့်၊ အကယ်၍ “ငါသည် အမှုလုပ် အရှင်ဖြစ်အံ့၊ အမှုလုပ် ခြင်းကို အလေးပြုအံ့၊ အမှုလုပ်ခြင်းလျှင် အကြီးအမှူးရှိသည်ဖြစ်အံ့၊ အမှုလုပ်ခြင်းလျှင် အလေ့ အကျင့်ရှိသည်ဖြစ်အံ့၊ အမှုလုပ်ခြင်းကိုဆောင်ရွက်အံ့၊ အမှုလုပ်ခြင်းလျှင် အိမ်နေရာရှိသည်ဖြစ်၍ မမေ့မလျော့နေတော့အံ့”ဟု (အမှတ်သညာဖြစ်၏)၊ မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် ဘုရားလောင်းသည် ဉာဏ်ကို ရင့်ကျက်စေလျက် ဒုက္ကရစရိယာအကျင့်ကို ပြုကျင့်တော်မူ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဘုရားလောင်းသည် ဒုက္ကရစရိယာအကျင့်ကို ပြုသည်ရှိသော် “ငါသည် ဤဆင်းရဲငြိုငြင်လှစွာသော ဒုက္ကရစရိယအကျင့်ကို ကျင့်သဖြင့် လူတို့၏ ကုသိုလ်ကမ္မပထတရားထက် လွန်မြတ်သော အရိယာတို့၏ ဉာဏ်အမြင်အထူးကို မရခဲ့၊ သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းငှါ အခြားလမ်း ရှိရာသေးသလောဟု ဆိုပါ၏၊ ထိုအခါ ဘုရားလောင်းအား မင်္ဂကိုအကြောင်းပြု၍ သတိလွတ်ကင်း တွေ့ပေခြင်း ဖြစ်ပါသေးသလော”ဟု (မေးလျှောက်၏)။

မင်းမြတ် စိတ်ကို အားနည်းအောင် ပြုတတ်ကုန်သော တရားတို့သည် ဤနှစ်ဆယ့်ငါးပါး တို့တည်း၊ ယင်းနှစ်ဆယ့်ငါးပါးသော တရားတို့က အားနည်းအောင် ပြုအပ်သောစိတ်သည် မတည်ကြည်နိုင်။ အာသဝေါတရားတို့ကုန်ခြင်းငှါ မဖြစ်နိုင်။ အဘယ်နှစ်ဆယ့်ငါးပါးတို့နည်း ဟူမူ-မင်းမြတ် အမျက်ဒေါသသည် စိတ်ကို အားနည်းအောင် ပြုတတ်သောတရားတည်း၊ ယင်းအမျက်ဒေါသက အားနည်းအောင်ပြုသောစိတ်သည် မတည်ကြည်နိုင်၊ အာသဝေါတရားတို့ ကုန်ခြင်းငှါ မဖြစ်၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းသည် ။ပ။ ကျေးဇူးကို ချေဖျက်ခြင်းသည်။ ဂုဏ်ပြိုင်ခြင်းသည်။ ငြူစူစောင်းမြောင်းခြင်းသည်။ ဝန်တိုခြင်းသည်။ လှည့်ပတ်ခြင်းသည်။ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲခြင်း သည်။ ခက်ထန်တင်းမာခြင်းသည်။ ချုပ်ချယ်ခြင်းသည်။ မာန်မူခြင်းသည်။ အလွန်မာန်မူခြင်း သည်။ မာန်ယစ်ခြင်းသည်။ မေ့လျော့ပေါ့တန်ခြင်းသည်။ လေးလံထိုင်းမှိုင်းခြင်းသည်။ ပြီးငွေ့ခြင်း သည်။ ပျင်းရိခြင်းသည်။ ယုတ်ညံ့သော အဆွေခင်ပွန်းရှိခြင်းသည်။ အဆင်း‘ရူပါရုံ’တို့သည်။ အသံ ‘သဒ္ဒါရုံ’တို့သည်။ အနံ့‘ဂန္ဓာရုံ’တို့သည်။ အရသာ‘ရသာရုံ’တို့သည်။ အတွေ့အထိ ‘ဖောဠဗ္ဗာရုံ’

တို့သည်။ ဆာလောင်မွတ်သိပ်ခြင်းသည်။ မင်းမြတ် မဇ္ဈေလျော်ခြင်းသည် စိတ်ကိုအားနည်းအောင် ပြုတတ်သော တရားတည်း။ ယင်းမဇ္ဈေလျော်ခြင်းက အားနည်းအောင် ပြုအပ်သော စိတ်သည် မတည်ကြည်နိုင်၊ အာသဝေါတရားတို့ ကုန်ခြင်းငှါ မဖြစ်နိုင်။ မင်းမြတ် နှစ်ဆယ့်ငါးပါးကုန်သော ဤတရားတို့သည် စိတ်ကို အားနည်းအောင် ပြုတတ်ကုန်သော တရားတို့တည်း။ ယင်းတရားတို့က အားနည်းအောင် ပြုအပ်သောစိတ်သည် မတည်ကြည် အာသဝေါတရားတို့ကုန်ခြင်းငှါ မဖြစ်နိုင်။

‘မင်းမြတ် ဘုရားလောင်း၏ ဆာလောင်မွတ်သိပ်မှုတို့သည် ကိုယ်ကို ချုံးစေကုန်၏။ ကိုယ်ချုံး လတ်သော် စိတ်သည် မတည်ကြည်နိုင်၊ အာသဝေါတရားတို့ ကုန်ခြင်းငှါ မဖြစ်နိုင်၊ မင်းမြတ် လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်းပတ်လုံး ဘုရားလောင်းသည် ထိုထိုဘဝတို့၌ အရိယာသစ္စာလေးပါး တို့ကိုသာလျှင် ထိုးထွင်း၍ သိကြောင်းကို ရှာဖွေခဲ့လှလေပြီ။ သို့ဖြစ်လျက် ထိုဘုရားလောင်းအား အဆုံးစွန်ဘဝဖြစ်သော သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိရမည့်ဘဝ၌ မဂ်ကိုအာရုံပြု၍ သတိ လွတ်ကင်း တွေ့ဝေခြင်းသည် အဘယ်မှာ ဖြစ်နိုင်လော့နည်း။ မင်းမြတ် ဘုရားလောင်းအား “သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းငှါ အခြားလမ်းသည် ရှိရာသေးသလော”ဟု အမှတ်သညာမျှသည် ဖြစ်၏။ မင်းမြတ် ဘုရားလောင်းသည် တလသားမျှသာဖြစ်လျက် သာကီဝင် မင်းဖြစ်သော ဖခမည်းတော် လယ်သွန်မင်္ဂလာအမှုကို ပြုလုပ်စဉ် အေးမြသော သပြေပင်ရိပ်ဝယ် ကျက်သရေ ရှိသောနေရာ၌ တက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ ထိုင်နေလျက် ကာမဂုဏ်တို့မှ ကင်းဆိတ်လျက် သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင် ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ သုံးသပ်ဆင်ခြင်မှု ‘ဝိစာရ’နှင့် တကွဖြစ်သော နီဝရဏ ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ချမ်းသာမှု ‘သုခ’ ရှိသော ပဌမဈာန်ကို ပြည့်စုံစေ၍ နေ၏။ ပ။ စတုတ္ထဈာန်ကို ပြည့်စုံစေ၍ နေ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ ဆိုတော်မူတိုင်း ဝန်ခံ ပါ၏။ ဘုရားလောင်းသည် ဉာဏ်ကို ရင့်ကျက်စေတော်မူလျက် ဒုက္ကရစရိယာအကျင့်ကို ပြုကျင့် တော်မူပါပေ၏ဟု (လျှောက်၏)။

နှစ်ခုမြောက် ဒုက္ကရကာရိကပဉ္စာ ပြီး၏။

၃-ကုသလာကုသလဗလဝတရပဉ္စာ
(ကုသိုလ်အကုသိုလ်၏ အားကြီးမှု ပြဿနာ)

၃။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အဘယ်တရားသည် အလွန်အကဲ အားကြီးလေသနည်း။ ကုသိုလ် သည်မူလည်းအားကြီးသလော၊ အကုသိုလ်သည်မူလည်းအားကြီးသလောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ကုသိုလ်သည် အလွန်အကဲ အားကြီး၏။ ထိုကုသိုလ်အတူ အကုသိုလ် အားမကြီးဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ကုသိုလ်သည် အလွန်အကဲအားကြီး၏။ ထိုကုသိုလ်အတူ အကုသိုလ်သည် အားမကြီး”ဟူသော ထိုစကားကို အကျွန်ုပ် လက်မခံနိုင်ပါ။ အရှင်ဘုရား နာဂသေန ဤလောက၌ သူ၏ အသက်ကိုသတ်ကုန်သူတို့သည် ထင်ရှားရှိကုန်၏။ မပေးသည်ကို ခိုးယူသူတို့သည် ထင်ရှားရှိကုန်၏။ ကာမတို့၌ မှားသောအားဖြင့် ကျင့်သူတို့သည် ထင်ရှားရှိ ကုန်၏။ မဟုတ်မမှန် ပြောဆိုသူတို့သည် ထင်ရှားရှိကုန်၏။ ရွာကို တိုက်ဖျက်သူတို့သည် ထင်ရှား ရှိကုန်၏။ လမ်းခရီး၌ လုယက်သူတို့သည် ထင်ရှားရှိကုန်၏။ စဉ်းလဲသူတို့သည် ထင်ရှားရှိကုန်၏။

လှည့်ပတ်ဖြားယောင်းသုတို့သည် ထင်ရှားရှိကုန်၏။ ထိုအလုံးစုံသော သုတို့သည် ထိုမျှလောက်သော မကောင်းမှုဖြင့် လက်ဖြတ်ခြင်းကိုခံရကုန်၏။ ခြေဖြတ်ခြင်းကို လက်ခြေဖြတ်ခြင်းကို နားဖြတ်ခြင်းကို နှာခေါင်းဖြတ်ခြင်းကို နားနှာခေါင်းဖြတ်ခြင်းကို ပုန်းရည်အိုးခေါ် ညည်းပန်းမှုကို ခရသင်းဦးပြည်းခေါ် ညည်းပန်းမှုကို ရာဟုခံတွင်းခေါ် ညည်းပန်းမှုကို မီးပန်းခေါ် ညည်းပန်းမှုကို လက်ဆီမီးခေါ် ညည်းပန်းမှုကို ပြိန်းရွက်ခေါ် ညည်းပန်းမှုကို လျော်တေအဝတ်ခေါ် ညည်းပန်းမှုကို ဇေယျသမီးမြိုက်ခေါ် ညည်းပန်းမှုကို ငါးမျှားချိတ်ဖြင့် အသားလွှာခြင်းကို ကျပ်ပြားမျှလောက် အသားဖြတ်ခြင်းကို (အသားကိုမှမ်း၍) ဆားငန့်ရေလောင်းခြင်းကို တံခါးကျည်လှည့်ခေါ် ညည်းပန်းမှုကို ကောက်ရိုးထုံးခေါ် ညည်းပန်းမှုကို ဆီပူဖြင့် သွန်းလောင်းခြင်းကို ခွေးတို့ကို ကိုက်စားစေသည်တို့ကို အရှင်လတ်လတ် သံတံကျင်လျှိုခြင်းကို ဆန်လျက်ဖြင့် ဦးခေါင်းဖြတ်ခြင်းကို ခံရကုန်၏။

အချို့သော သုတို့သည် ညဉ့်အခါ၌ မကောင်းမှုကိုပြု၍ ညဉ့်အခါ၌ပင်လျှင် မကောင်းကျိုးကို ခံစားရကုန်၏။ အချို့သောသုတို့သည် ညဉ့်အခါ၌ (မကောင်းမှုကို) ပြု၍ နေ့အခါ၌ပင်လျှင် (မကောင်းကျိုးကို) ခံစားရကုန်၏။ အချို့သော သုတို့သည် နေ့အခါ၌ (မကောင်းမှုကို) ပြု၍ နေ့အခါ၌ပင်လျှင် (မကောင်းကျိုးကို) ခံစားရကုန်၏။ အချို့သော သုတို့သည် နေ့အခါ၌ (မကောင်းမှုကို) ပြု၍ ညဉ့်အခါ၌ပင်လျှင် (မကောင်းကျိုးကို) ခံစားရကုန်၏။ အချို့သော သုတို့သည် နှစ်ရက် သုံးရက်လွန်သည်ရှိသော် (မကောင်းကျိုးကို) ခံစားရကုန်၏။ ထိုအလုံးစုံသော သုတို့သည်လည်း မျက်မှောက်ဖြစ်သော ကိုယ်၏ အဖြစ်၌သာလျှင် မကောင်းကျိုးကို ခံစားရကုန်၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန တစ်ယောက်သော သူအားလည်းကောင်း၊ နှစ်ယောက်သော သုတို့အား လည်းကောင်း၊ သုံးယောက်သောသုတို့အားလည်းကောင်း၊ လေးယောက်သော သုတို့အားလည်းကောင်း၊ ငါးယောက်သောသုတို့အားလည်းကောင်း၊ ဆယ်ယောက်သော သုတို့အားလည်းကောင်း၊ တရာသောသူအားလည်းကောင်း၊ တထောင်သော သူအား လည်းကောင်း၊ တသိန်းသောသူအားလည်းကောင်း၊ အခြံအရံနှင့်တကွသော အလှူကိုပေး၍ သီလဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဥပုသ်ကံဖြင့်လည်းကောင်း၊ မျက်မှောက်ဖြစ်သော စည်းစိမ်ကိုလည်းကောင်း၊ အခြံအရံကိုလည်းကောင်း၊ ချမ်းသာကိုလည်းကောင်း ခံစားရသောသူ တစုံတယောက်ရှိပါ၏လောဟု (မေးလျှောက်၏)။

မင်းမြတ် ယောက်ျားလေးယောက်တို့သည် အလှူကိုပေးသောကြောင့် သီလကို ဆောက်တည်သောကြောင့် ဥပုသ်ကံကိုပြုလုပ်သောကြောင့် မျက်မှောက်သဝဋ်ပင် ထိုလူကိုယ်ဖြင့်သာလျှင် တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ ရောက်ဖူးသောသုတို့ ရှိကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား အဘယ်သူ အဘယ်သူတို့ပါနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မန္တာတုစကြာမင်း၊ နေမိမင်း၊ သာမိနမင်း၊ ဂုတ္တိလစောင်းသမားတို့ပေတည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ထိုဒိဋ္ဌဓမ္မအကျိုးသည် များစွာသော ဘဝအထောင်တို့ ခြားကွာနေ၏။ ဤအရှင်ဘုရားပြသော အကြောင်းကား နှစ်ဦးသော အကျွန်ုပ်တို့၏ မျက်ကွယ်ဖြစ်ချေ၏။ အကယ်၍ စွမ်းနိုင်သည်ဖြစ်ပါအံ့၊ မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှားရှိတော်မူသောအခါ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ပင် ဖြစ်ဖူးသည်ကို မိန့်ကြားတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌လည်း ပုဏ္ဏကကျန်သည် အရှင်သာရိပုတြာမထေရ်အား ဘောဇဉ်ကို ပေးလှူသောကြောင့် ထိုပေးလှူသော နေ့၌ပင်လျှင် သူဌေးအရာသို့ ရောက်ရလေ၏။ ထိုပုဏ္ဏကသည် ယခုလက်ထက်၌ ပုဏ္ဏကသူဌေးဟူ၍ ထင်ရှား၏။ ဂေါပါလမာတာမည်သော မိဖုရားသည် မိမိ၏ ဆံပင်တို့ကို ရောင်း၍ ရအပ်ကုန်သော ရှစ်သပြာတို့ဖြင့် အရှင်မဟာကစွည်းမထေရ်အပါအဝင် မထေရ်ရှစ်ပါးအား ဆွမ်းကို ပေးလှူ

သောကြောင့် ထိုပေးလှူသော နေ့၌ပင်လျှင် စန္ဒပဇ္ဇောတမင်း၏ မိဖုရားအရာသို့ ရောက်ရ၏။ သုပ္ပိယာဥပါသိကာ မသည်မကျန်းမာသော ရဟန်းတပါးအား မိမိ၏ပေါင်သားဖြင့် အသားဟင်းကို ပေးလှူသောကြောင့် နှစ်ရက်မြောက်သောနေ့၌ပင်လျှင် အသားနုတတ်ကာ ကောင်းသောအသား အရေဖြစ်၍ အနာကင်းရလေ၏။ မလ္လိကာဒေဝီသည် မြတ်စွာဘုရားအား တညဉ့်လွန်ပြီးသော မုယောမုန့်လုံးကို ပေးလှူသောကြောင့် ထိုပေးလှူသော နေ့၌ပင်လျှင် ကောသလမင်း၏ မိဖုရား ခေါင်ကြီး ဖြစ်ရလေ၏။ သုမနပန်းသည်သည် ရှစ်ဆုပ်သော မုလေးပန်းတို့ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်သောကြောင့် ထိုပူဇော်သောနေ့၌ပင်လျှင် များစွာသော စည်းစိမ်ချမ်းသာ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ရလေ၏။ ကေသာဋ္ဌကပ္ပဏားသည် အပေါ်ရုံပုဆိုးဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကိုပူဇော်သောကြောင့် ထိုပူဇော်သောနေ့၌ပင်လျှင် အလုံးစုံသော ဆင်စသည်တို့၏ ရှစ်ခုအပေါင်းကိုရ၏။ ထိုအလုံးစုံသော သူတို့သည် မျက်မှောက်ဖြစ်သော စည်းစိမ်ကိုလည်းကောင်း အခြံအရံကိုလည်းကောင်း ခံစားကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ခြောက်ယောက်သောသူတို့ကိုသာလျှင် ရွေးချယ်ရှာမှီး၍ ပြတော်မူ ရသည် မဟုတ်ပါလောဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဟုတ်ပေ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား နာဂသေန ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ အကုသိုလ်သည်သာလျှင် အလွန်အကဲအားကြီး၏။ ထိုအကုသိုလ်အတူ ကုသိုလ်သည် အားမကြီး။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အကျွန်ုပ်သည်ကား တနေ့တည်း၌ပင် မကောင်း မှုကံ၏ အကျိုးကြောင့် တံကျင်လျှိုတင်ခံရကုန်သော ဆယ်ယောက်သော ယောက်ျားတို့ကိုလည်း မြင်ရပါ၏။ မကောင်းမှုကံ၏ အကျိုးကြောင့် တံကျင်လျှိုတင်ခံရကုန်သော နှစ်ဆယ်သော ယောက်ျားတို့ကိုလည်းကောင်း သုံးဆယ်သော ယောက်ျားတို့ကိုလည်းကောင်း လေးဆယ်သော ယောက်ျားတို့ကိုလည်းကောင်း ငါးဆယ်သော ယောက်ျားတို့ကိုလည်းကောင်း ယောက်ျားတရာ ကိုလည်းကောင်း မြင်ရပါ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန နန္ဒကုလမည်သောမင်း၏ ဘဒ္ဒသာလမည် သော စစ်သူကြီးသားသည် ရှိလေ၏။ ထိုဘဒ္ဒသာလနှင့်စန္ဒဂုတ်မင်းသည် စစ်မြေပြင်၌ တိုက်ခိုက် ခြင်းဖြစ်လေ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ထိုစစ်မြေပြင်၌ နှစ်ဘက်သော ဗိုလ်ပါအပေါင်းဝယ် ရှစ်ဆယ်သော ခေါင်းပြတ် အလောင်းကောင်တို့ ဖြစ်လေကုန်၏။ ခေါင်းပြတ်အလောင်းကောင် တခုလဲကျသည်ရှိသော် ခေါင်းပြတ် အလောင်းကောင်တခုသည် ထ၏။ ထိုအလုံးစုံသော သူတို့ သည်လည်း မကောင်းမှုကံ၏အကျိုးကြောင့်ပင် အကျိုးမဲ့ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ရကုန်၏။ အရှင် ဘုရားနာဂသေန ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း အကုသိုလ်သည်သာလျှင် အလွန်အကဲ အားကြီး ၏။ ထိုအကုသိုလ်အတူ ကုသိုလ်သည် အားမကြီးဟု ဆိုပါ၏။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤမြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ ကောသလမင်းသည် အသဒိသ အလှူကြီးကို ပေးလှူ၏ဟု ကြားဖူးပါသလောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ကြားဖူး ၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောသလမင်းသည် ထိုအသဒိသ အလှူကြီးကို ပေးလှူ၍ ထိုသို့ ပေးလှူခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် တစုံတရာသော မျက်မှောက်ဖြစ်သော စည်းစိမ်ကိုသော်လည်းကောင်း အခြံအရံကိုသော်လည်းကောင်း ချမ်းသာကိုသော်လည်းကောင်း ရပါသလောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မရဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောသမင်းသည် ဤသို့သော သဘောရှိသော အတုမရှိသော အလှူဒါနကို ပေးလှူ လျက်လည်း ထိုသို့ ပေးလှူခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် မျက်မှောက်ဖြစ်သော စည်းစိမ် ကိုသော်လည်းကောင်း အခြံအရံ ကိုသော်လည်းကောင်း 'ချမ်းသာ ကိုသော်လည်းကောင်း

အကယ်၍ မရဒံ၊ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ အကုသိုလ်သည်သာလျှင် အလွန်အကဲ အားကြီး၏။ ထိုအကုသိုလ်အတူ ကုသိုလ်တရားသည် အားမကြီးပါဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် အကုသိုလ်၏ နည်းပါးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အကုသိုလ်သည် လျင်မြန်စွာ အကျိုးပေး၏။ ကုသိုလ်၏မျှားမြတ် ပြန့်ပွားသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ကာလရှည်ကြာမှ အကျိုးပေး၏။ မင်းမြတ် ဤအရာကို ဥပမာအားဖြင့်လည်း စူးစမ်းဆင်ခြင်အပ်၏။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် အပရန္တဇနပုဒ်၌ ကုမုဒဘဏ္ဍိကအမည်ရှိသော စပါးမျိုးသည် (စိုက်၍) တလပြည့်သည်ရှိသော် အိမ်အတွင်းသို့ရောက်၏။ သလေးစပါးတို့သည် ခြောက်လ ငါးလကြာမှ မှည့်ရင့်ကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤအရာ၌ ကုမုဒဘဏ္ဍိကစပါး၏လည်းကောင်း သလေးစပါးတို့၏လည်းကောင်း ထူးခြားချက်ကား အဘယ်နည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ကုမုဒဘဏ္ဍိကစပါးမျိုး၏ အာနိသင် နည်းပါးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်(စိုက်၍) တလပြည့်သော် အိမ်တွင်းသို့ရောက်၏။ သလေးစပါးတို့ ပြန့်ပြောသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ငါးလ ခြောက်လကြာမှ မှည့်ရင့်ပါကုန်၏။ အရှင်ဘုရား နာဂသေန သလေးစပါးတို့သည် မင်းအားထိုက်ပါကုန်၏။ မင်းသုံးမင်းဆောင် ဘောဇဉ်ပါတည်း။ ကုမုဒဘဏ္ဍိက စပါးမျိုးသည် ကျွန်အမှုလုပ်တို့၏ အစာဘောဇဉ်ပါတည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အကုသိုလ်၏ နည်းပါးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အကုသိုလ်သည် လျင်မြန်စွာအကျိုးပေး၏။ ကုသိုလ်၏ မျှားမြတ်ပြန့်ပြောသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ကာလရှည်ကြာမှ အကျိုးပေး၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ထိုစကား၌ အကြင်အရာသည် လျင်မြန်စွာအကျိုးပေး၏။ ထိုအရာ မည်သည် လောက၌အလွန်အကဲအားကြီး၏။ ထို့ကြောင့် အကုသိုလ်သည်အလွန်အကဲအားကြီး၏။ ထိုအကုသိုလ်အတူ ကုသိုလ်သည် အားမကြီး။ အရှင်ဘုရား နာဂသေန ဥပမာ မည်သည်ကား တစုံတယောက်သော စစ်သည်သူရဲသည် ကြီးစွာသော စစ်ပွဲသို့ဝင်၍ ရန်သူ၏ခါးတောင်းကျိုက်ကို ကိုင်ယူဆွဲငင်လျက် အလွန်လျင်စွာ အရှင်သခင်အား ဆောင်နှင်းရာ၏။ ထိုစစ်သူရဲသည် လောက၌ စွမ်းနိုင်သော ရဲရင့်သော သူရဲကောင်းမည်၏။ ထို့အပြင် အကြင်ဆေးသမားသည်လည်း ဆူးငြောင့်ကို လျင်စွာထုတ်ပယ်နိုင်၏။ ရောဂါကို ပယ်ဖျောက်နိုင်၏။ ထိုဆေးသမားသည် လိမ္မာ (ကျွမ်းကျင်)သူမည်၏။ အကြင်ဂဏန်းတွက်သမားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ ရေတွက်၍ လျင်စွာ ပြ၏။ ထိုဂဏန်းတွက်သမားသည် လိမ္မာ (ကျွမ်းကျင်)သူ မည်၏။ အကြင်လက်ဝှေ့သမားသည် အပြိုင်လက်ဝှေ့သမားကို လျင်စွာ မြှောက်ချီ၍ ပက်လက်ကျစေ၏။ ထိုလက်ဝှေ့သမားသည် စွမ်းနိုင်သော သူရဲကောင်းမည်၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤအတူပင်လျှင် အကြင်ကုသိုလ် သည်လည်းကောင်း အကြင်အကုသိုလ်သည်လည်းကောင်း လျင်စွာအကျိုးပေး၏။ ထိုကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံသည် လောက၌ လွန်ကဲစွာ အားကြီးပါ၏ဟု(လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် 'နှစ်ပါးစုံလည်းဖြစ်သော ထိုကုသိုလ်အကုသိုလ်ကံသည် တမလွန်၌ အကျိုးခံစား ရသည်ချည်းသာတည်း။ သို့ဖြစ်သော်လည်း အကုသိုလ်သည် အပြစ်နှင့်တကွဖြစ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့် ခဏချင်းဖြင့်ပင် မျက်မှောက်ဘဝ၌ ခံစားရ၏။ မင်းမြတ် ရှေးမင်းတို့သည် “အကြင် သူသည် သူ့အသက်ကို သတ်၏။ ထိုသူသည် ဒဏ်ထိုက်၏။ အကြင်သူသည် မပေးသည်ကို ခိုးယူ၏။ အကြင်သူသည် သူတပါး၏ မယားကို သွားလာလွန်ကျူး၏။ အကြင်သူသည် မဟုတ်မမှန်သော စကားကို ပြောဆို၏။ အကြင်သူသည် ရွာကို တိုက်ဖျက်၏။ အကြင်သူသည် လမ်းခရီးကိုလုယက်၏။

အကြင်သူသည် စဉ်းလဲခြင်းကို ပြု၏။ အကြင်သူသည် လှည့်ပတ်ခြင်းကို ပြု၏။ ထိုသူသည် အပြစ်ဒဏ်ထိုက်၏။ သတ်အပ်၏။ ဖြတ်အပ်၏။ ခွဲအပ်၏။ ရိုက်ပုတ်အပ်၏” ဟူသော ဤမြဲသော စည်းမျဉ်းဥပဒေကို ထားအပ်၏။ ထိုရှေးမင်းတို့သည် ထိုထားသော စည်းမျဉ်း ဥပဒေကို စွဲယူ၍ စူးစမ်း စိစစ်၍ ဒဏ်ထားကုန်၏။ သတ်ကုန်၏။ ဖြတ်ကုန်၏။ ခွဲကုန်၏။ ရိုက်ပုတ်ကုန်၏။ မင်းမြတ် တစုံတယောက်သော မင်းစသည်တို့သည် “အကြင်သူသည် ဒါနကိုမူလည်း ပေး၏။ သီလကို မူလည်း စောင့်၏။ ဥပုသ်ကံကိုမူလည်း စောင့်သုံး၏။ ထိုသူအား ဥစ္စာကိုလည်းကောင်း အခြံအရံ ကိုလည်းကောင်း ပေးအပ်၏”ဟု ထားဒဏ်သော မြဲသော စည်းမျဉ်းဥပဒေသည် ရှိသလော၊ ပြုအပ်သော ခိုးမှုရှိသောခိုးသူအား သတ်ခြင်း နှောင်ဖွဲ့ခြင်းကဲ့သို့ ထိုကုသိုလ်ပြုသူကို စူးစမ်း စိစစ်၍ ဥစ္စာကိုလည်းကောင်း အခြံအရံကိုလည်းကောင်း ပေးကြကုန်သလောဟု (မိန့်တော် မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မပေးကြပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ပေးလှူကုန်သော သူတို့အား စူးစမ်းစိစစ်၍ ဥစ္စာကိုလည်းကောင်း အခြံအရံကိုလည်းကောင်း အကယ်၍ ပေးကုန်ငြားအံ့၊ ကုသိုလ်သည်လည်း မျက်မှောက်ဘဝ၌ ခံစားရသည်ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် အကြံကြောင့်လျှင် “ဥစ္စာကိုလည်းကောင်း အခြံအရံကိုလည်းကောင်း ပေးကုန်အံ့”ဟု ပေးလှူသောသူတို့ကို မစူးစမ်း မစိစစ်ကုန်၊ ထို့ကြောင့် ကုသိုလ်သည် မျက်မှောက်ဘဝ၌ မခံစားရပေ။ မင်းမြတ် ဤ အကြောင်းကြောင့်လည်း အကုသိုလ်သည် ဒိဋ္ဌဓမ္မအကျိုးခံစားရ၏။ တမလွန်ဘဝ၌ ထိုအကုသိုလ် ပြုသူသည် အလွန်အကဲအားကြီးသော ဆင်းရဲဝေဒနာကို ခံစားရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင် ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ အရှင်ဘုရားနှင့် တူသော ပညာရှိသူနှင့်ကင်း၍ ဤပြဿနာကို ကောင်းစွာ မဖြေဆိုနိုင်ပေရာ၊ အရှင်ဘုရားနာဂသေန လောကီအကြောင်းကို လောကုတ္တရာ အကြောင်းဖြင့် သိစေအပ်ပါပြီဟု (လျှောက်၏)။

သုံးခုမြောက် ကုသလာကုသလဗလဝတရပဉ္စာ ပြီး၏။

၄ ပုပ္ဖပေတာဒိသပဉ္စာ

(ရှေးကသေလွန်ပြီးသူတို့အား ရည်ညွှန်း၍လှူသော အလှူပြဿနာ)

၄။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤပေးလှူသောသူတို့သည် အလှူကိုပေးလှူကုန်၍ “ဤအလှူ သည် သေလွန်ကုန်ပြီးသောသူတို့အား ရောက်ပါစေသတည်း”ဟု ရှေးက သေလွန်ပြီး သူတို့အား ရည်ညွှန်းကုန်၏။ ထိုသေလွန်ပြီးသူတို့သည် ထိုလှူဒါန်းရည်ညွှန်းခြင်းလျှင် အကြောင်းရှိသော တစုံ တရာသော အကျိုးကို ရပါကုန်သလောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အချို့သောသူတို့သည် ရကုန်၏။ အချို့သောသူတို့သည် မရကုန်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား အဘယ်သူတို့သည် ရပါ ကုန်သနည်း၊ အဘယ်သူတို့သည်မရပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ငရဲသို့ကျရောက် ကုန်သူတို့သည် မရကုန်၊ နတ်ပြည်သို့ ရောက်ကုန်သူတို့သည် မရကုန်၊ တိရစ္ဆာန်မျိုး၌ ဖြစ်ကုန်သော သူတို့သည် မရကုန်၊ ပြိတ္တာလေးမျိုးတို့တွင် အစာကို အန်ရသော ဝန္ဓာသိကပြိတ္တာမျိုး စား၍ မဝင် ငတ်မွတ်သောခုပ္ပိပါသပြိတ္တာမျိုး ဝမ်းခေါင်း ပြောင်ပြောင် တောက်လောင် နေသော နိဗ္ဗာမတဏှိကပြိတ္တာမျိုး ဤသုံးဦးသော ပြိတ္တာမျိုးတို့သည် မရကုန်၊ သူတပါး ပေးကမ်းသည်ကို မှီ၍ အသက်မွေးရကုန်သော ပရဒတ္တုပဇိဝိပြိတ္တာတို့သည်သာ ရကုန်၏။ ထိုပြိတ္တာတို့သည်လည်း ပေးလှူသည်ကို သိကုန်သော်မှသာလျှင် ရကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ အကြင်သူတို့အား ရည်မှတ်၍ ပြုအပ်၏။ ထိုသူတို့သည် အကယ်၍ မရကုန်သည်ဖြစ်အံ့၊ ပေးလှူသောသူတို့၏ အလှူသည် ခန်းခြောက်ရာပါ၏ အကျိုးမရှိ ရာပါဟု(လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အလှူသည် အကျိုးမရှိသည်မဟုတ်၊ အကျိုးမပေးသည်မဟုတ်၊ ပေးလှူသော ဒါယကာတို့သည်သာလျှင် ထိုအလှူ၏အကျိုးကို ခံစားရကုန်၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ အကြောင်းဖြင့် အကျွန်ုပ်ကို သိစေတော်မူပါလော့ ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤလောက၌ အချို့သောသူတို့သည် ငါး အမဲ အရက် ထမင်း ခဲဖွယ် တို့ကို စီရင်၍ ဆွေမျိုးတို့ထံသို့ သွားကုန်၏၊ ထိုဆွေမျိုးတို့သည် ထိုလက်ဆောင်ကို အကယ်၍မခံယူ ကုန်သည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုလက်ဆောင်သည် ခြောက်ကပ်ခြင်းသို့ ရောက်မူလည်း ရောက်ရာသလော၊ ပျက် စီးမူလည်း ပျက်စီးရာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မပျက်စီးရာပါ၊ ထိုလက်ဆောင် သည် ဥစ္စာရှင်တို့အားသာလျှင် ဖြစ်ပါ၏ဟု(လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ပေးလှူ သူတို့သည်သာလျှင် ထိုအလှူ၏ အကျိုးကို ခံစားရကုန်၏။ မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား တိုက်ခန်းသို့ဝင်သော ယောက်ျားသည် ရွှေမှထွက်ရာတံခါးမရှိခဲ့သော် အဘယ်တံခါးဖြင့် ထွက်ရာ သနည်းဟု(မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ဝင်ရာတံခါးဖြင့်သာလျှင် ထွက်ရာပါ၏ဟု(လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ထိုအလှူ၏အကျိုးကို ပေးလှူသူတို့သည်သာလျှင် ခံစားရကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤအတိုင်းဖြစ်စေလော့၊ ဤသို့လျှင် ဤကောင်းကို ထိုသို့ ဆိုတော်မူတိုင်း လက်ခံပါ၏၊ ထိုအလှူ၏ အကျိုးကို ပေးလှူသူတို့သည်သာ ခံစားရကုန်၏၊ အကျွန်ုပ်တို့သည် ထိုအကြောင်းကို ဆန့်ကျင်ဘက် မပြုလိုပါကုန်ဟု (လျှောက်၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤပေးလှူသော သူတို့၏ ပေးလှူသော အလှူသည်သေသွားသူ တို့အား အကယ်၍ရောက်သည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသေသွားသော သူတို့သည် ထိုအလှူ၏ အကျိုးကို အကယ်၍ ခံစားရကုန်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ သူ၏အသက်ကို သတ်လေ့ရှိသော ကြမ်းတမ်းသော သွေးစွန်းသော လက်ရှိသော ပြစ်မှားတတ်သော စိတ်ရှိသော သူတို့သည် လူတို့ကိုသတ်၍ ကြမ်း ကြုတ်သော အမှုကို ပြုလျက် သေသွားသူတို့အား “ငါ၏ဤမကောင်းမှုကံအကျိုးသည် သေသွား သူတို့အား ရောက်ပါစေသတည်း” ဟု ရည်ညွှန်းခဲ့အံ့၊ ထိုမကောင်းမှု၏ အကျိုးသည် သေသွားသူ တို့အား ရောက်ပါသလောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မရောက်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန အကြံကြောင့် ကုသိုလ်သည်ရောက်၏၊ အကုသိုလ်သည် မရောက် ဟူရာ၌ အကြောင်းကား အဘယ်ပါနည်း၊ အထောက်အထားကား အဘယ်ပါနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤပြဿနာကို မမေးထိုက် မမေးသင့်၊ မင်းမြတ် သင်သည် ဖြေတတ် သောသူရှိ၏ဟူ၍ မမေးထိုက် မမေးသင့်သော ပြဿနာကို မမေးလင့်၊ ကောင်းကင်သည် အဘယ် ကြောင့် မှီရာမရှိသနည်း၊ ဂင်္ဂါမြစ်သည် အဘယ်ကြောင့် အထက်ရေဆန်သို့ ရွေးရှုမစီးသနည်း၊ ဤလူတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဤငှက်တို့သည်လည်းကောင်း အဘယ်ကြောင့် အခြေနှစ်ချောင်း ရှိကုန်သနည်း၊ ဤသားသမင်တို့သည် အဘယ်ကြောင့် အခြေလေးချောင်းရှိကုန်သနည်း၊ ဤသို့ ထိုအကြောင်းကိုလည်း ငါ့ကို သင်မေးလတ္တံ့ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အကျွန်ုပ် သည် ထိုပြဿနာကို ညှဉ်းဆဲလို၍ မေးလျှောက်သည်မဟုတ်ပါ၊ စင်စစ်သော်ကား ယုံမှားခြင်း ငြိမ်း ရန်အလို့ငှါ မေးလျှောက်ပါ၏၊ လောက၌ လက်ဝဲလမ်းမှားသို့ လိုက်ကုန်သော ဉာဏ်စက္ခု ကင်းကုန်

သောလူတို့လည်း များပြားလှပါကုန်၏။ ထိုလူတို့သည် အဘယ်သို့လျှင် အခွင့်မရဘဲရှိကုန်အံ့နည်းဟု နှလုံးသွင်း၍ အကျွန်ုပ်သည် အရှင်ဘုရားကို မေးလျှောက်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မကောင်းမှုကို မပြုကျင့်သူ အလိုမတူသူနှင့် အညီအမျှ မကောင်းမှုကို ခွဲဝေပေးခြင်းငှာမတတ် နိုင်ပေ။

မင်းမြတ် လူတို့သည် ရေတံလျှောက်ဖြင့် ရေကို အလွန်ဝေးသော အရပ်သို့လည်း ဆောင်ယူ ကုန်သကဲ့သို့ တခဲနက်သော ကျောက်တောင်ကြီးကို ရေတံလျှောက်ဖြင့် အလိုရှိရာ အရပ်သို့ ယူဆောင်ခြင်းငှာ တတ်ကောင်းပါအံ့လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မတတ်နိုင်ပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကုသိုလ်ကိုခွဲဝေပေးခြင်းငှာ တတ်နိုင်၏။ အကုသိုလ်ကို ခွဲဝေပေးခြင်းငှာ မတတ်နိုင်။ မင်းမြတ် ဆီဖြင့် ဆီမီးကို ညှိထွန်းခြင်းငှာ တတ်ကောင်းသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ချေဖြင့် ဆီမီးကို ညှိထွန်းခြင်းငှာ တတ်နိုင်ပါသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မတတ်နိုင်ပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကုသိုလ်ကို ခွဲဝေပေးခြင်းငှာတတ်နိုင်၏။ အကုသိုလ်ကိုခွဲဝေပေးခြင်းငှာ မတတ်နိုင်။ မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား လယ်သမားထို့သည် တဖက်ဆည်ကန်မှ ရေကို ထုတ်၍ စပါးကို မှည့်ရင့်စေကုန်သကဲ့သို့၊ မင်းမြတ် မဟာသမုဒ္ဒရာမှ ရေကို ထုတ်၍ စပါးကိုမှည့်ရင့်စေခြင်းငှာ တတ်နိုင်ပါသလောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မတတ် နိုင်ပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကုသိုလ်ကို ခွဲဝေပေးခြင်းငှာ တတ်နိုင်၏။ အကုသိုလ်ကို ခွဲဝေပေးခြင်းငှာ မတတ်နိုင်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ကုသိုလ်ကို ခွဲဝေပေးခြင်းငှာ တတ်နိုင်ပါ သနည်း၊ အကုသိုလ်ကို ခွဲဝေပေးခြင်းငှာ မတတ်နိုင်ပါသနည်း၊ အကြောင်းဖြင့် အကျွန်ုပ်ကို သိစေ ပါလော့၊ အကျွန်ုပ်သည် ပညာမျက်စိမကန်းပါ၊ ပညာအလင်းမရသူ မဟုတ်ပါ၊ ကြားနာရပါမူ သိနိုင်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အကုသိုလ်သည် နည်းပါး၏၊ ကုသိုလ်သည် များပြား ၏။ အကုသိုလ်သည် နည်းပါးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ပြုတတ်သူကိုသာ သိမ်းယူနိုင်၏၊ ကုသိုလ်သည် များပြားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် နတ်နှင့်တကွသော လောကကိုလွှမ်းမိုးနိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ ဥပမာပြုပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် ရေပေါက်ငယ်တခုသည် မြေ၌ကျရာ၏၊ မင်းမြတ် ထိုရေပေါက် ရေစက်သည် ဆယ်ယူဇနာ ဆယ်နှစ်ယူဇနာသို့တိုင်အောင် လွှမ်းမိုးနိုင်ရာသလောဟု (မေးတော် မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မလွှမ်းမိုးနိုင်ရာပါ၊ ထိုရေပေါက် ရေစက်သည် ကျရာအရပ်၌ပင်လျှင် ကုန်ပျောက်သွားပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်းဟု (မေးတော် မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ရေပေါက်ရေစက်၏ နည်းလှသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပါတည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အကုသိုလ်သည် နည်းပါးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ပြုသူကိုသာလျှင် သိမ်းယူနိုင်၏၊ ခွဲဝေပေးခြင်းငှာ မတတ်နိုင်။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား သည်းစွာသောမိုးကြီးသည် မြေအပြင်ကို တင်းတိမ်ရောင့်ရဲ စေလျက် ရွာသွန်းရာ၏၊ မင်းမြတ် ထိုသည်းစွာသောမိုးကြီးသည် ထက်ဝန်းကျင်မှရွာသွန်းလွှမ်းမိုး

ရာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ရွာသွန်းလွှမ်းမိုးရာပါ၏။ မိုးကြီးသည် ထုံးအိုင် အိုင်ကြီး အိုင်ငယ် မြစ်ချောင်း မြစ်လက်တက် ချောက်ကြား ရှိ၊ မြှောင် တဖက်ဆည်ကန် ရေတွင်းရေကန်တို့ကို ပြည့်စေ၍ ဆယ်ယူဇနာ ဆယ်နှစ်ယူဇနာတို့တိုင်အောင် လွှမ်းမိုးရာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မိုး၏ အားကြီးများပြားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပါတည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာ လျှင် ကုသိုလ်သည် များပြား၏။ များပြားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် နတ်လူတို့နှင့် အတူတကွ လည်း ခွဲဝေခြင်းငှာ တတ်နိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန အဘယ်အကြောင်းကြောင့် အကုသိုလ်သည် နည်းပါးပါသနည်း။ ကုသိုလ်သည် များပြားပါသနည်းဟု(လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤလောက၌ တစုံတယောက်သော သူသည် အလှူကိုပေး၏။ သီလကိုဆောက်တည်၏။ ဥပုသ်ကံကို စောင့်သုံး၏။ ထိုသူသည် ရွှင်ပျ၏။ အလွန် ရွှင်ပျ၏။ ပြုံးရယ်၏။ ဝမ်းမြောက်၏။ ကြည်လင်သောစိတ်ရှိ၏။ နှစ်သက်စွာဖြစ်၏။ ထိုသူအား အဆင့်ဆင့် နှစ်သိမ့်မှု ‘ပိတိ’ ဖြစ်၏။ နှစ်သိမ့်သော စိတ်ရှိသောသူအား အလွန် အလွန် ကုသိုလ်တရား တိုးပွား၏။

မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား များစွာသော ရေပြည့်လျှံသော ရေတွင်း၌ ရေသည် တခုသော အရပ်ဖြင့် ဝင်ရာ၏။ တခုသောအရပ်ဖြင့်ထွက်ရာ၏။ ထွက်သော်လည်း အဆင့်ဆင့်ဖြစ်၏ ကုန်ခန်း ခြင်းသို့ ရောက်စိမ့်သောငှာ မတတ်နိုင်။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကုသိုလ်သည် အလွန် အလွန် တိုးပွား၏။ မင်းမြတ် ယောက်ျားသည် အနှစ်တရာမြောက်၌လည်း ပြုအပ်သော ကုသိုလ်ကို အကယ်၍ ဆင်ခြင်ငြားအံ့၊ ဆင်ခြင်တိုင်း ဆင်ခြင်တိုင်း အလွန်အလွန် ကုသိုလ်တရားတိုးပွား၏။ ထိုယောက်ျား၏ ထိုကုသိုလ်ကို အလိုရှိသော သူတို့နှင့်အတူ အမျှခွဲဝေခြင်းငှာ တတ်နိုင်၏။ မင်းမြတ် အကြင်အကြောင်းဖြင့် ကုသိုလ်သည် များပြား၏။ ဤကုသိုလ်သည်များပြား၏ဟူသော စကား၌ ဤသည်ကား အကြောင်းတည်း။

မင်းမြတ် အကုသိုလ်ကို ပြုသောသူသည် နောက်၌ နှလုံးမသာယာ၊ နှလုံးမသာယာသောသူ၏ စိတ်သည်တုန့်၏ ဆုတ်၏ ဆုတ်နစ်၏ မပျံ့ပျူး စိုးရိမ်၏ ပူပန်၏ အားယုတ်၏ အားကုန်၏ မတိုးပွား၊ ထိုဖြစ်သော အခိုက်အတန့်၌သာ ကုန်ခန်းနေ၏။ မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား ရေခန်းခြောက်သော သဲအားကြီးသော ကုန်းကြည်းရှိသော ကောက်ကွေ့သော မြစ်၌ အထက်မှလာသော ရေအနည်း ငယ်သည် ဆုတ်ယုတ်၏ ကုန်ခမ်း၏ မတိုးပွား၊ ထိုလာရာအရပ်၌သာ ကုန်ခန်းနေ၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အကုသိုလ်ပြုသောသူ၏ စိတ်သည် တုန့်တို၏ ဆုတ်၏ ဆုတ်နစ်၏ မပျံ့ပျူး စိုးရိမ်၏ ပူပန်၏ အားယုတ်၏ အားကုန်၏ မတိုးပွား၊ ထိုဖြစ်သောအခိုက်အတန့်၌သာ ကုန်ခန်း၏။ မင်းမြတ် အကြင်အကြောင်းကြောင့် အကုသိုလ်သည် နည်း၏။ ဤအရာ၌ ဤဆိုခဲ့ပြီးသည်ကား အကြောင်းတည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ ဆိုတော်မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

လေးခုမြောက် ပုပ္ဖပေတာဒိသပဉ္စာ ပြီး၏

၅-သုပိနပဉ္စာ

(အိပ်မက် ပြဿနာ)

၅။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤလောက၌ ယောက်ျားမိန်းမတို့သည် ကောင်းသည်လည်း ဖြစ်သော မကောင်းသည်လည်းဖြစ်သော မြင်ဘူးသည်လည်းဖြစ်သော မမြင်ဘူးသည်လည်း ဖြစ်သော ပြုလုပ်ဘူးသည်လည်းဖြစ်သော မပြုလုပ်ဘူးသည်လည်းဖြစ်သော ဘေးကင်းသည်လည်း ဖြစ်သော ဘေးနှင့်တကွလည်းဖြစ်သော အိပ်မက်ကို မြင်မက်ကုန်၏။ ဝေးသောအရပ်၌လည်း ကောင်း၊ နီးသောအရပ်၌လည်းမကောင်း များပြားကုန်သော အထောင်မကများလှသော အကြောင်း အရာတို့ကိုလည်း တွေ့မြင်ရကုန်၏။ ဤအိပ်မက်မည်သည် အဘယ်ပါနည်း၊ ဤအိပ်မက်ကို အဘယ် သူသည်လည်း မြင်မက်ပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အကြင်အာရုံသည် စိတ်အား ထင်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထိုအာရုံသည် အိပ်မက်မည်၏။ မင်းမြတ် ဤခြောက်ယောက်သော သူတို့သည် အိပ်မက်မြင်မက်ကုန်၏။ လေနာရုံသူသည် အိပ်မက်ကိုမြင်မက်၏။ သည်းခြေနာရုံသူသည် အိပ်မက် ကိုမြင်မက်၏။ သလိပ်နာရုံသူသည် အိပ်မက်ကို မြင်မက်၏။ နတ်တို့ဆော ပြသောအားဖြင့် အိပ်မက် ကိုမြင်မက်၏။ လေ့ကျက်ဖူးသောအားဖြင့် အိပ်မက်ကို မြင်မက်၏။ ရွှေပြေးနိမိတ်အားဖြင့် အိပ်မက်ကို မြင်မက်၏။ မင်းမြတ် ထိုခြောက်ပါးသော အိပ်မက်တို့တွင် ရွှေပြေးနိမိတ်အားဖြင့် မြင်မက်သော အိပ်မက်သည်သာလျှင် မှန်၏။ ထိုမှကြွင်းသော အိပ်မက်သည် မမှန်ဟု (မိန့်တော် မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန အကြင်သူသည် ရွှေပြေး နိမိတ်အားဖြင့် အိပ်မက်ကို မြင်မက်၏။ ထိုသူ၏ စိတ်သည် မိမိအလိုလို သွား၍ ထိုအာရုံကိုစူးစမ်းသလော၊ ထိုအာရုံမှလည်း စိတ်အား ရှေးရှု ထင်ခြင်းသို့ ရောက်ပါသလော၊ တပါးသော သူသည်မူလည်း လာ၍ ထိုသူအား ပြော ကြားပါသလောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုအိပ်မက် မက်သောသူ၏ စိတ်သည် အလိုလို သွား၍ ထိုအာရုံကို မစူးစမ်း၊ အခြား တစုံတယောက်သော သူသည်မူလည်း လာ၍ ထိုသူအား မပြောကြား၊ စင်စစ်သော်ကား ထိုအာရုံသည်သာလျှင် စိတ်အား ရှေးရှု ထင်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် ကြေးမုံမှန်သည် မိမိအလိုလို တစုံတရာသော အရပ်သို့ သွား၍ အရိပ်ကို မစူးစမ်း၊ အခြားတစုံတယောက်သော သူသည်မူလည်း အရိပ်ကိုဆောင်ခဲ့၍ ကြေးမုံမှန်ပေါ်သို့ မထင်၊ စင်စစ်သော်ကား အရိပ်သည် အမှတ်မထင် တခုခုသော အရပ်မှလာ၍ ကြေးမုံမှန်အား ရှေးရှု ထင်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ထိုအိပ်မက် မက်သောသူ၏ စိတ်သည် မိမိအလိုလို သွား၍ ထိုအာရုံနိမိတ်ကို မစူးစမ်း၊ အခြား တစုံတယောက်သော သူသည်မူလည်း လာ၍မပြောကြား၊ စင်စစ်သော်ကား အာရုံသည်အမှတ်မထင် တခုခုသော အရပ်မှလာ၍ စိတ်အား ရှေးရှုထင်ခြင်းသို့ ရောက်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရား နာဂသေန အိပ်မက်မြင်မက်သော စိတ်သည် “ဤမည်သော အကျိုးသည်ဖြစ် လတ္တံ့၊ ဘေးကင်းသည်မူလည်းဖြစ်လတ္တံ့၊ ဘေးရှိသည်မူလည်းဖြစ်လတ္တံ့”ဟု သိနိုင်ပါသလောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုအိပ်မက် မက်သောစိတ်သည် “ဤမည်သော အကျိုးဖြစ်လတ္တံ့၊ ဘေးကင်းသည်မူလည်း ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဘေးရှိသည်မူလည်းဖြစ်လတ္တံ့”ဟု မသိနိုင်ပါ။ စင်စစ်သော်ကား

အာရုံနိမိတ်ဖြစ်သည် ရှိသော် တပါးသောသုတို့အား ပြောကြား၏။ ထိုနောက်မှ ထိုသုတို့သည် အကျိုးအပြစ်ကို ပြောကြားကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂဿေန တိုက်ဟွန်းပါ၏။ အကျွန်ုပ်အား အကြောင်းကို ပြတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား ကိုယ်၌ မဲ့တို့သည်လည်းကောင်း၊ အဖုအပိန့်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ပွေးတို့သည်လည်းကောင်း၊ လာဘ်ရခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ လာဘ်မရခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ အခြံအရံများခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ အခြံအရံမများခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ကဲ့မဲ့ ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ချီးမွမ်းခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ချမ်းသာခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲခြင်း ငှာလည်းကောင်း ပေါ်ပေါက်ကုန်၏။ မင်းမြတ် ထိုအဖုအပိန့်တို့သည် “ငါတို့သည် ဤမည်သော အကျိုးကို ပြီးစေကုန်အံ့”ဟု သိ၍ ပေါ်ပေါက်ကုန်သလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ဤသို့လျှင် အကျိုးကိုသိ၍ ပေါ်ပေါက်သည် မဟုတ်ပါ။ အကြင်သို့ သဘောရှိသော အရပ်တို့၌ အဖုအပိန့်တို့ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ ထိုပေါ်ပေါက်ရာအရပ်၌ ထိုအဖုအပိန့်တို့ကို မြင်၍ နိမိတ်ဖတ်သူ တို့သည် ဤမည်သောအကျိုးဖြစ်လတ္တံ့”ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင်အိပ်မက် မြင်မက်သော စိတ်သည် ဤမည်သောအကျိုး ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဘေးကင်းသည်မူလည်း ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဘေးရှိသည်မူလည်း ဖြစ်လတ္တံ့”ဟု မသိ၊ စင်စစ်သော်ကားအာရုံနိမိတ်ဖြစ်ပေါ်လာသည်ရှိသော် တပါးသော သုတို့အား ပြောကြား၏။ ထိုနောက်မှ ထိုသုတို့သည် အကျိုးအပြစ်ကို ပြောကြား ကုန်၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂဿေန အိပ်မက် မြင်မက်သောသူသည် အိပ်ပျော်စဉ် မြင်မက်ပါသလော၊ ခိုသို့မဟုတ် နိုးကြားစဉ် မြင်မက်ပါသလောဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အိပ်မက်မြင်မက်သော သူသည် အိပ်ပျော်စဉ်လည်း မမြင်မက်၊ နိုးကြားစဉ်လည်း မမြင်မက်၊ စင်စစ်သော်ကား ငိုက်မျဉ်းခြင်းသို့ သက်ရောက်သော် ဘဝင်အယဉ်သို့ မရောက်မီ ဤအတွင်း၌ အိပ်မက်ကို မြင်မက်၏။ ငိုက်မျဉ်းခြင်းသို့ သက်ရောက်သောသူ၏ စိတ်သည် ဘဝင်အယဉ်သို့ရောက်၏။ ဘဝင် အယဉ်သို့ ရောက်သောစိတ်သည် (ဇောဝီထိအားဖြင့်) မဖြစ်နိုင်၊ (ဇောဝီထိအားဖြင့်) မဖြစ်သောစိတ်သည် ချမ်းသာဆင်းရဲကိုမသိ၊ ချမ်းသာဆင်းရဲကို မသိသောသူအား အိပ်မက်ကို မြင်မက်ခြင်းသည် မဖြစ်၊ (ဇောဝီထိအားဖြင့်) စိတ်ဖြစ်သည်ရှိသော် အိပ်မက်ကို မြင်မက်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် မောင်မိုက်သော အရောင်အလင်းမရှိသော အမှိုက်တိုက်၌ အလွန် စင်ကြယ်သော ကြေးမုံ(မှန်)၌သော်လည်း အရိပ်သည် မထင်၊ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ငိုက်မျဉ်းခြင်းသို့ သက်ရောက်သောစိတ်သည် ဘဝင်အယဉ်သို့ ရောက်သည်ရှိသော် ကိုယ်သည် ရပ်တည်နေသော်လည်း စိတ်သည် (ဇောဝီထိအားဖြင့်)မဖြစ်၊ စိတ်သည် (ဇောဝီထိအားဖြင့်) မဖြစ်သော် အိပ်မက်ကို မမြင်မက်၊ မင်းမြတ် ကြေးမုံ(မှန်)အတူ ကိုယ်ကို မှတ်အပ်၏။ အမှိုက်တိုက်အတူ အိပ်ပျော်ခြင်းကို မှတ်အပ်၏၊ အရောင်အလင်းအတူ စိတ်ကို မှတ်အပ်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာ တနည်းသော်ကား ဆီးနှင်းဖုံးလွှမ်းသော နေ၏အရောင်သည် မထင်၊ နေရောင်ခြည်သည် ထင်ရှားစွာရှိလျက်သာ မဖြစ်ပေါ်၊ နေရောင်ခြည် မဖြစ်ပေါ်သည် ရှိသော် အရောင်အလင်းမဖြစ်ပေါ်၊ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ငိုက်မျဉ်းခြင်းသို့ သက်ရောက်သောသူ၏ စိတ်သည် ဘဝင်အယဉ်သို့ ရောက်၏။ ဘဝင်အယဉ်သို့ ရောက်သောစိတ်သည်(ဇောဝီထိအားဖြင့်) မဖြစ်၊ (ဇောဝီထိအားဖြင့်)မဖြစ်သောစိတ်သည် အိပ်မက် ကို မမြင်မက်၊ မင်းမြတ် နေနှင့်အတူ

ကိုယ်ကို မှတ်အပ်၏။ ဆီးနှင်းဖုံးလွှမ်းသည်နှင့်အတူ ငိုက်မျဉ်းခြင်းကို မှတ်အပ်၏။ နေရောင်ခြည်
နှင့်အတူ စိတ်ကို မှတ်အပ်၏။

မင်းမြတ် နှစ်ဦးသောသူတို့၏ ကိုယ်သည် ထင်ရှားရှိသော်လည်း စိတ်သည် မဖြစ်ပေါ်၊
ငိုက်မျဉ်းခြင်းသို့ သက်ရောက်သည်ဖြစ်၍ ဘဝင်အယဉ်ကျသောသူ၏ ကိုယ်သည် ထင်ရှားရှိသော်
လည်း စိတ်သည် မဖြစ်ပေါ်၊ နိရောဓသမာပတ်ကို ငင်စားသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ကိုယ်သည် ထင်ရှား
ရှိသော်လည်း စိတ်သည် မဖြစ်ပေါ်၊ မင်းမြတ် နိုးကြားသောသူ၏ စိတ်သည် လှုပ်၏ ပွင့်၏
ပေါ်၏ မမြဲ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော သူ၏စိတ်၌ အာရုံသည် ထင်ခြင်းသို့မရောက်၊ မင်းမြတ်
ဥပမာသော်ကား ဟင်းလင်းပွင့်တတ်သော ပေါ်လွယ်သော ကောင်းသော အမူအရာမရှိသော
မလျှိုဝှက်တတ်သော ယောက်ျားကို လျှိုဝှက်လိုသူတို့သည် ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏၊ မင်းမြတ် ဤအတူ
သာလျှင် နိုးကြားသောသူအား နတ်၌ဖြစ်သော အကြောင်းအရာသော်လည်း ထင်ခြင်းသို့
မရောက်၊ ထို့ကြောင့် နိုးကြားသောသူသည် အိပ်မက်ကို မမြင်မက်နိုင်၊ မင်းမြတ် ဥပမာတနည်း
သော်ကား အာဇီဝပျက်သော မလျှောက်ပတ်သော အကျင့်ရှိသော အဆွေခင်ပွန်းယုတ်ရှိသော
သီလကင်းသော ပျင်းရိသော လုံ့လလျော့သော ရဟန်းကို ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော ဗောဓိပက္ခိယ
တရားတို့သည် ထင်ခြင်းသို့ မရောက်ကုန်၊ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် နိုးကြားသောသူအား
နတ်၌ဖြစ်သော အကြောင်းအရာသော်လည်း ထင်ခြင်းသို့ မရောက်၊ ထို့ကြောင့် နိုးကြားသော
သူသည် အိပ်မက်ကို မမြင်မက်နိုင်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန အိပ်ခြင်း၏ အစ အလယ် အဆုံးသည် ရှိပါသလောဟု(မေးလျှောက်၏)။
မင်းမြတ် အိပ်ခြင်း၏ အစ အလယ် အဆုံးသည် ရှိ၏၊ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အဘယ်သည် အစ
ပါနည်း၊ အဘယ်သည် အလယ်ပါနည်း၊ အဘယ်သည် အဆုံးပါနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။
မင်းမြတ် ကိုယ်၏လေးလံထိုင်းမှိုင်းခြင်း အလွန်လေးလံထိုင်းမှိုင်းခြင်း အားနည်းခြင်း နုန့်နွေးခြင်း
မခံခြင်းသည် အိပ်ခြင်း၏ အစတည်း။ အကြင်သူသည် မျောက်၏ အိပ်ခြင်းကဲ့သို့သော
အိပ်ခြင်းနှင့် ယှဉ်သည်ဖြစ်၍ စိတ်အစဉ်ဘဝင်ရေပြွမ်းခြင်းသို့ရောက် ၏၊ ဤသည်ကား အိပ်ခြင်း၏
အလယ်တည်း၊ ဘဝင်အယဉ်သို့ ရောက်ခြင်းသည် အိပ်ခြင်း၏ အဆုံးတည်း၊ အိပ်ခြင်း၏အလယ်၌
ရောက်လျက် မျောက်၏ အိပ်ခြင်းကဲ့သို့သော အိပ်ခြင်းနှင့် ယှဉ်သောသူသည် အိပ်မက်ကို
မြင်မက်၏၊ မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား တစုံတယောက်သော လုံ့လအကျင့်ရှိသောသူသည်
တည်ကြည်သောစိတ်ရှိလျက် တည်ကြည်သောတရားရှိ၍ ဖုန်မလှုပ်သော ဉာဏ်အမြင်ရှိလျက်
ပယ်အပ်ပြီးသော အုတ်အုတ် ကျက်ကျက်အသံရှိသော တောသို့သက်ဝင်၍ သိမ်မွေ့သော အနက်
အဓိပ္ပာယ်ကို ကြံ၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုတော၌ အိပ်ပျော်ခြင်းသို့ မသက်ရောက်၊ ထိုသူသည်
ထိုတော၌ တည်ကြည်သော တခုတည်းသော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သိမ်မွေ့သော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို
ထိုးထွင်း၍ သိ၏၊ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် နိုးကြားသော အိပ်ပျော်ခြင်းသို့ မရောက်သော
အိပ်ခြင်း၏ အလယ်သို့ရောက်သော မျောက်၏ အိပ်ခြင်းကဲ့သို့ အိပ်ခြင်းနှင့် ယှဉ်သောသူသည်
အိပ်မက်ကို မြင်မက်၏၊ မင်းမြတ် အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် အသံနှင့်အတူ နိုးကြားခြင်းကို မှတ်အပ်၏၊
ဆိတ်ငြိမ်သော တောနှင့်အတူ မျောက်၏ အိပ်ခြင်းကဲ့သို့သော အိပ်ခြင်းနှင့်ယှဉ်သောသူကို မှတ်
အပ်၏၊ ထိုသူသည် အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် အသံကိုပယ်၍ အိပ်ပျော်ခြင်းကို ကြဉ်လျက် လျစ်လျူ
ရှုသည်ဖြစ်၍ သိမ်မွေ့သော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိသည်နှင့်အတူ နိုးကြားသော အိပ်
ပျော်ခြင်းသို့ မရောက်သေးသော မျောက်၏ အိပ်ခြင်းကဲ့သို့သော အိပ်ခြင်းနှင့်ယှဉ်သောသူသည်

အိပ်မက်ကို မြင်မက်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ဆိုတော်မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ငါးခုမြောက် သုပိနပဉ္စာ ပြီး၏။

၆-အကာလမရဏပဉ္စာ

(သေချိန်မရောက်မီ သေခြင်း ပြဿနာ)

၆။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန သေသောသတ္တဝါအားလုံးတို့သည် သေချိန်အခါ၌သာ သေပါကုန်သလော၊ သို့မဟုတ် သေချိန်အခါမရောက်မီလည်း သေပါကုန်သလောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သေချိန်အခါ၌ သေခြင်းလည်းရှိ၏။ သေချိန်အခါ မရောက်မီ သေခြင်းလည်း ရှိ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန အဘယ်သူတို့သည် သေချိန်အခါ၌ သေပါကုန်သနည်း၊ အဘယ်သူတို့သည် သေချိန်အခါမရောက်မီ သေပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သရက်ပင်မှ သော်လည်းကောင်း၊ သပြေပင်မှသော်လည်းကောင်း၊ ထို့ပြင် အသီးရှိသောအခြားသစ်ပင်မှသော်လည်းကောင်း ကြွေကျကုန်သော စိမ်းသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော မှည့်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော သစ်သီးတို့ကို သင်မင်းမြတ် မြင်ဖူးသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မြင်ဖူးပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သစ်ပင်မှ ကြွေကျသော သစ်သီးအားလုံးတို့သည် ကြွေချိန်အခါ၌သာ ကြွေကျပါကုန်သလော၊ သို့မဟုတ် ကြွေချိန်အခါ မရောက်မီလည်း ကြွေကျပါကုန်သလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အကြင်သစ်သီးတို့သည် မှည့်ရင့်ပျော့အံ့ကုန်သည်ဖြစ်၍ ကြွေကျကုန်သော သစ်သီးအားလုံးတို့သည် ကြွေချိန်အခါ၌သာ ကြွေကျပါကုန်၏။ ထိုမတပါး မှည့်သောအသီးမှ ကြွင်းကုန်သော သစ်သီးတို့တွင် အချို့သော သစ်သီးတို့သည် ပိုးထိုးကုန်သည် ဖြစ်၍ ကြွေကျပါကုန်၏။ အချို့သော သစ်သီးတို့သည် တုတ် ဆောက်ပုတ်တို့ ခတ်မိကုန်၍ ကြွေကျပါကုန်၏။ အချို့သော သစ်သီးတို့သည် လေတိုက်တော်ကုန်၍ ကြွေကျပါကုန်၏။ အချို့သော သစ်သီးတို့သည် အတွင်းပုပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ကြွေကျပါကုန်၏။ ထိုအလုံးစုံသော သစ်သီးတို့သည် ကြွေချိန်အခါမရောက်မီ ကြွေကျပါကုန်၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အိုခြင်း ‘ဇရာ’ အဟုန် ပုတ်ခတ်ကုန်၍ သေကုန်သော သူတို့သည်သာ သေချိန်အခါ၌ သေကုန်၏။ ကြွင်းသော သတ္တဝါတို့သည် အချို့ထို့ကား ကံနှိပ်စက်၍ သေကုန်၏။ အချို့ထို့ကား ဂတိနှိပ်စက်၍ သေကုန်၏။ အချို့ထို့ကား အပြုအမူနှိပ်စက်၍ သေကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကံနှိပ်စက်၍ သေသော သတ္တဝါ၊ ဂတိနှိပ်စက်၍ သေသောသတ္တဝါ၊ အပြုအမူနှိပ်စက်၍ သေသောသတ္တဝါ အိုခြင်း ‘ဇရာ’ အဟုန် ပုတ်ခတ်ကုန်၍ သေသောသတ္တဝါ အားလုံးတို့သည် သေချိန်အခါ၌သာလျှင် သေပါကုန်၏။ အကြင်သူသည်ကား အမိဝမ်းသို့ ကပ်ရောက်စဉ် သေပါ၏။ ထိုအချိန် ထိုအခါသည် ထိုသူ၏ သေချိန်ပါတည်း၊ ထိုသူသည် သေချိန်အခါ၌သာ သေပါ၏။ အကြင်သူသည် ဖွားရာအိမ်၌ သေပါ၏။ ထိုအချိန် ထိုအခါသည် ထိုသူ၏သေချိန်ပါတည်း၊ ထိုသူသည်လည်း သေချိန်အခါ၌သာ သေပါ၏။ အကြင်သူသည်ကား အသက်တလရှိသည်ဖြစ်၍ ။ပ။ အကြင်သူသည်ကား အနှစ်တရာရှိသည်ဖြစ်၍ သေပါ၏။ ထိုသူသည် သေချိန်

အချိန်သာ သေပါ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ သေချိန်အခါ မရောက်မီ သေသည် မည်သည် မဖြစ်သင့်ပြီ၊ သေသော သတ္တဝါအားလုံးတို့သည် သေချိန်အချိန်သာ သေပါကုန်၏ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် ခုနစ်ဦးကုန်သော ဤသူတို့သည် ပိုလွန်နေရရန်အသက်ရှိသေးသော်လည်း သေချိန် အခါမရောက်မီ သေပါကုန်၏။ အဘယ်ခုနစ်ဦးတို့နည်းဟူမူ-မင်းမြတ် ငတ်မွတ်ဆ လောင်သော သူသည် အစာကိုမရခဲ့မူ ဝမ်းတွင်း၌ လေခတ်သည်ဖြစ်၍ ပိုလွန်နေရရန် အသက်ရှိသေးသော်လည်း သေချိန်အခါမရောက်မီ သေပါ၏။ မင်းမြတ် ရေငတ်သောသူသည် သောက်ရေကိုမရခဲ့မူ ခြောက်ကပ်သော နှလုံးရှိသည်ဖြစ်၍ ပိုလွန်နေရရန် အသက်ရှိသေးသော်လည်း သေချိန်အခါ မရောက်မီ သေပါ၏။ မင်းမြတ် မြွေကိုက်ခံရသောသူသည် အဆိပ်ဟုန်နှိပ်စက်သည်ဖြစ်၍ ဆေးဆရာ ကို မရခဲ့မူ ပိုလွန်နေရရန် အသက်ရှိသေးသော်လည်း သေချိန်အခါမရောက်မီ သေပါ၏။ မင်းမြတ် အဆိပ်ကို စားမိသောသူသည် အင်္ဂါကြီးငယ်တို့ ပူလောင်ကုန်သည်ရှိသော် ဆေးကို မရခဲ့မူ ပိုလွန်နေရရန် အသက်ရှိသေးသော်လည်း သေချိန်အခါ မရောက်မီ သေပါ၏။ မင်းမြတ် မီး၌ ရောက်သည်ဖြစ်၍ လောင်မြိုက်သော သူသည် ငြိမ်းကြောင်းကိုမရခဲ့မူ ပိုလွန်၍နေရရန် အသက် ရှိသေးသော်လည်း သေချိန်အခါ မရောက်မီ သေပါ၏။ မင်းမြတ် ရေနစ်မြုပ်သော သူသည် ထောက်တည်ရာကို မရခဲ့မူ ပိုလွန်နေရရန် အသက်ရှိသေးသော်လည်း သေချိန်အခါ မရောက်မီ သေပါ၏။ မင်းမြတ် လက်နက်ထိခိုက်မိ၍ အနာရှိသောသူသည် ဆေးသမားကို မရခဲ့မူ ပိုလွန် နေရရန် အသက်ရှိသေးသော်လည်း သေချိန်အခါမရောက်မီ သေပါ၏။ မင်းမြတ် ဤခုနစ်ဦးသော သူတို့သည် ပိုလွန်နေရရန် အသက်ရှိသေးသော်လည်း သေချိန်အခါမရောက်မီ သေပါကုန်၏။ မင်းမြတ် ထိုအရာ၌လည်း ငါသည် ကော်စင်စစ်အားဖြင့် ဆိုဦးအံ့။

မင်းမြတ် ရှစ်ပါးသော အကြောင်းအားဖြင့် သတ္တဝါတို့၏ သေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ လေကြောင့် လည်းကောင်း သည်းခြေကြောင့်လည်းကောင်း သလိပ်ကြောင့်လည်းကောင်း လေသည်းခြေ သလိပ်တို့ ပေါင်းစုံစုဝေးခြင်း ‘သန္နိပါတ်’ကြောင့်လည်းကောင်း ဥတုဖောက်ပြန်သောကြောင့် လည်းကောင်း မညီညွတ်သော အစာကြောင့်လည်းကောင်း သူတပါးလုံ့လပယောဂကြောင့် လည်းကောင်း ကံ၏အကျိုးကြောင့်လည်းကောင်း သတ္တဝါတို့၏ သေခြင်းဖြစ်၏။ မင်းမြတ် ထိုရှစ်မျိုးတို့တွင် ကံ၏အကျိုးကြောင့် သေခြင်းသည် သာလျှင် ထိုသေခြင်းတို့တွင် အခါကာလ နှင့် ယှဉ်သော သေရခြင်းမည်၏။ ကြွင်းသောသေခြင်းတို့သည် အခါကာလနှင့် မယှဉ်သော သေရခြင်းမည်ကုန်၏။

ထိုသို့သေရာ၌ ထမင်းငတ်နှုတ် ဆာလောင်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း ရေငတ်ခြင်း ကြောင့်လည်းကောင်း မြွေကိုက်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း အဆိပ်ကိုစားမိသောကြောင့် လည်းကောင်း မီးလောင်ခြင်း ရေနစ်ခြင်း လက်နက်ထိခိုက်ခြင်းတို့ကြောင့်လည်းကောင်း သေချိန်အခါ မရောက်မီ သေ၏။

ထိုသို့သေရာ၌ လေသည်းခြေကြောင့်လည်းကောင်း သလိပ်ကြောင့်လည်းကောင်း လေ သည်းခြေသလိပ်တို့၏ စုပေါင်းခြင်း ‘သန္နိပါတ်’ကြောင့်လည်းကောင်း ဥတုမညီညွတ် ခြင်းတို့ကြောင့် လည်းကောင်း မညီညွတ်သောအာဟာရသူတပါးလုံ့လ ကံ၏ အကျိုးတို့ ကြောင့်လည်းကောင်းသေချိန်အခါမရောက်မီသေ၏။ ဤကား (အကျဉ်းချုပ်) သင်္ဂဟဂါထာ ဖြစ်၏။

မင်းမြတ် အချိုသော သတ္တဝါတို့သည် ရှေးဘဝက ပြုခဲ့ဖူးသော ထိုထိုအကုသိုလ်ကံ၏ အကျိုးကြောင့် သေရကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤလောက၌ ရှေးဘဝက သူတပါးတို့ကို ဆာလောင်ငတ်မွတ်စေခြင်းဖြင့် သတ်ခဲ့သော သူသည် သိန်းပေါင်းများစွာသော နှစ်တို့ပတ်လုံး ဆာလောင်ငတ်မွတ်ခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်သည်ဖြစ်၍ ဆာလောင်ငတ်မွတ်သူက ပင်ပန်းသည် ခြောက်ခန်းညှိုးနွမ်းသောနှလုံးရှိသည် အလွန်ဆာလောင်သည် တစ်ကိုယ်လုံး ခြောက်ကင်၍ လောင်ကျွမ်းသည် ဝမ်းအတွင်း၌ ပူလောင်သည် ဖြစ်၍ ဆာလောင်ခြင်းဖြင့်သာလျှင် ငယ်ရွယ်နုပျိုစဉ်ဖြစ်စေ အလယ်အလတ် အရွယ်ဖြစ်စေ ကြီးရင့်အိုမင်းသော အရွယ်ဖြစ်စေ သေရ၏။ ဤသို့သော သေခြင်းသည်လည်း ထိုသူ၏ အခါကာလနှင့် ယှဉ်သော သေခြင်းတည်း။

ရှေးဘဝက သူတပါးတို့ကို ရေငတ်စေခြင်းဖြင့် သတ်ခဲ့သော သူသည် သိန်းပေါင်းများစွာသော နှစ်တို့ပတ်လုံး နိဗ္ဗာမတဏှိကမည်သော ပြိတ္တာဖြူလျက် ခေါင်းပါးကြုံလိုသည် ခြောက်ကပ်သော နှလုံးရှိသည်ဖြစ်၍ ရေငတ်ခြင်းဖြင့်သာလျှင် ငယ်ရွယ်နုပျိုစဉ်ဖြစ်စေ အလယ်အလတ်အရွယ်ဖြစ်စေ ကြီးရင့်အိုမင်းသောအရွယ်ဖြစ်စေ သေရ၏။ ဤသို့သောသေခြင်းသည်လည်းထိုသူ၏ အခါကာလနှင့် ယှဉ်သော သေခြင်းတည်း။

ရှေးဘဝက သူတပါးကို မြွေကိုက်စေ၍ သတ်ခဲ့သော သူသည် သိန်းပေါင်းများစွာသော နှစ်တို့ပတ်လုံး စပါးကြီးမြွေခံတွင်း တစ်ခုမှသာလျှင် စပါးကြီးမြွေခံတွင်းတစ်ခုသို့ မြွေဟောက်ခံတွင်းတစ်ခုမှသာလျှင် မြွေဟောက်ခံတွင်းတစ်ခုသို့ ပြောင်းလွှဲကာ ထိုမြွေတို့ ကိုက်အပ်ခံအပ်သည်ဖြစ်ရကား မြွေကိုက်ခံရသူသာ ငယ်ရွယ်နုပျိုစဉ်ဖြစ်စေ အလယ်အလတ် အရွယ်ဖြစ်စေ ကြီးရင့်အိုမင်းသော အရွယ်ဖြစ်စေ သေရ၏။ ဤသို့သော သေခြင်းသည်လည်း ထိုသူ၏ အခါကာလနှင့်ယှဉ်သော သေခြင်းတည်း။

ရှေးဘဝက သူတပါးတို့ကို အဆိပ်ပေးလျက် သတ်ခဲ့သော သူသည် သိန်းပေါင်းများစွာသော နှစ်တို့ပတ်လုံး ပူလောင်သော အင်္ဂါကြီးငယ် ကွဲပျက်သော ကိုယ်ဖြင့် အပုပ်နံ့ကို လှိုင်စေလျက် အဆိပ်ဖြင့်သာလျှင် ငယ်ရွယ်နုပျိုစဉ်ဖြစ်စေ အလယ်အလတ်အရွယ်ဖြစ်စေ ကြီးရင့်အိုမင်းသော အရွယ်ဖြစ်စေ သေရ၏။ ဤသို့သော သေခြင်းသည်လည်း ထိုသူ၏ အခါကာလနှင့် ယှဉ်သော သေခြင်းတည်း။

ရှေးဘဝက သူတပါးတို့ကို မီးဖြင့် သတ်ခဲ့သောသူသည် သိန်းပေါင်းများစွာသော နှစ်တို့ပတ်လုံး မီးတောင်တစ်ခုမှသာလျှင် မီးတောင်တစ်ခုသို့ ယမမင်းနိုင်ငံတစ်ခုမှသာလျှင် ယမမင်းနိုင်ငံတစ်ခုသို့ ပြောင်းလှည့်ကာ ပူလောင်ကျွမ်းကျက်သောကိုယ် ရှိသည်ဖြစ်၍ မီးဖြင့်သာလျှင် ငယ်ရွယ်နုပျိုစဉ်ဖြစ်စေ အလယ်အလတ်အရွယ်ဖြစ်စေ ကြီးရင့်အိုမင်းသော အရွယ်ဖြစ်စေ သေရ၏။ ဤသို့သော သေခြင်းသည်လည်း ထိုသူ၏ အခါကာလနှင့်ယှဉ်သော သေခြင်းတည်း။

ရှေးဘဝက သူတပါးတို့ကို ရေဖြင့် သတ်ခဲ့သော သူသည် သိန်းပေါင်း များစွာသော နှစ်တို့ပတ်လုံး တိုက်ခတ် ပျက်ယွင်း ကျိုးပဲ့ အားမဲ့သော ကိုယ်ရှိသည် ဖြစ်၍ ချောက်ချားသော စိတ်ရှိလျက် ရေဖြင့်သာလျှင် ငယ်ရွယ်နုပျိုစဉ်ဖြစ်စေ အလယ်အလတ်အရွယ်ဖြစ်စေ ကြီးရင့်အိုမင်းသော အရွယ်ဖြစ်စေ သေရ၏။ ဤသို့သော သေခြင်းသည်လည်း ထိုသူ၏ အခါကာလနှင့် ယှဉ်သော သေခြင်းတည်း။

ရှေးဘဝက သူတပါးကို လုံဖြင့် သတ်ခဲ့သော သူသည် သိန်းပေါင်း များစွာသော နှစ်တို့ပတ်လုံး စုတ်ပြတ် ကွဲပျက် ထူနှက် မှန်ချေအပ်သော ကိုယ်ရှိ၍ လုံသွားဖြင့် အထိုးခံရ သည်ဖြစ်လျက် လုံဖြင့်သာလျှင် ငယ်ရွယ်နုပျိုစဉ်ဖြစ်စေ အသက်အလတ်အရွယ်ဖြစ်စေ ကြီးရင့် အိုမင်းသောအရွယ်ဖြစ်စေ သေရ၏။ ဤသို့သော သေခြင်းသည်လည်း ထိုသူ၏ အခါကာလနှင့် ယှဉ်သော သေခြင်းတည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန သေချိန်အခါမရောက်မီ သေခြင်းသည် ရှိ၏ဟု အကြင်စကားကို အရှင်ဘုရားဆို၏။ တိုက်တွန်းတောင်းပန်ပါ၏။ ထိုစကား၌ အရှင်ဘုရားသည် အကျွန်ုပ်အား အကြောင်းကို ညွှန်ပြတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား ကြီးစွာသော မီးပုံကြီးသည် စွဲလောင်အပ်သော မြက် ထင်း သစ်ခက် သစ်ရွက်ရှိ၍ လောင်ကျွမ်းပြီးသော မီးစာ ရှိလျက် မီးလောင်စာကုန်သောကြောင့် ငြိမ်း၏။ ထိုမီးဘေးကို “ဘေးရန်မရှိဘဲ ဥပဒ်မရှိဘဲ ငြိမ်းချိန် တန်သောအခါ ငြိမ်းအေးသော မီးမည်၏”ဟု ဆိုအပ်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် တစုံ တယောက်သောသူသည် ထောင်ဂေါင်းများစွာသော နှစ်တို့ပတ်လုံး အသက်ရှည်၍ အိုမင်းရင့်ရော် လျက် အသက်ကုန်ခြင်းကြောင့် ဘေးရန်မရှိဘဲ ဥပဒ်မရှိဘဲ သေ၏။ ထိုသူကို “သေချိန်အခါ၌ သေခြင်းသို့ ရောက်သောသူ”ဟု ဆိုအပ်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား ကြီးစွာသော မီးပုံကြီးသည် စွဲလောင်အပ်သော မြက် ထင်း သစ်ခက် သစ်ရွက်ရှိသည် ဖြစ်ရာ၏။ ထိုမီးပုံကြီးသည် မြက် ထင်း သစ်ခက်သစ်ရွက် လောင်၍ မကုန်မီပင် မီးကြီးသည်းစွာရှာ၍ ငြိမ်းရာ၏။ မင်းမြတ် မေးဦးအံ့။ ထိုမီးပုံကြီးသည် ငြိမ်းချိန်တန် သောအခါ၌ ငြိမ်းအေးသည်မည်သည် ဖြစ်သလော့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မဖြစ်ပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် နောက်ဆိုသောမီးပုံသည် ရှေးဦးဆိုသော မီးပုံနှင့် တူမျှသော သဘော ရှိသည် အဘယ့်ကြောင့် မဖြစ်ပါသနည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား နှုတ်တရက် ရွာသွန်းလာ သော မိုးသည် နှိပ်စက်သည်ဖြစ်၍ ထိုမီးသည် ငြိမ်းချိန်မရောက်ဘဲ ငြိမ်း၏။ ထို့ကြောင့် ရှေးဦးနှင့် မတူပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် တစုံတယောက်သောသူသည် သေချိန် အခါမဟုတ်ဘဲ သေ၏။ ထိုသူသည် ရုတ်တရက်ဖြစ်ပေါ်လာသောရောဂါသည် နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍ လေကြောင့်လည်းကောင်း သည်းခြေကြောင့်လည်းကောင်း သလိပ်ကြောင့်လည်းကောင်း လေ သည်းခြေသလိပ် ပေါင်းဆုံခြင်း ‘သန္နိပါတ်’ ကြောင့်လည်းကောင်း ဥတုဖောက်ပြန်သော ရောဂါကြောင့်လည်းကောင်း မညီညွတ်သောအစာကြောင့်လည်းကောင်း သူတပါးလုံ့လကြောင့် လည်းကောင်း ငတ်မွတ်ဆာလောင်သောကြောင့် လည်းကောင်း ရေမွတ်သိပ်သောကြောင့် လည်း ကောင်း မြေကိုက်သောကြောင့် လည်းကောင်း အဆိပ်ကို စားမိသောကြောင့် လည်းကောင်း မီးလောင်သောကြောင့် လည်းကောင်း ရေနစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း လက်နက်ဟုန် နှိပ်စက်အပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း သေချိန်အခါမရောက်မီ သေရ၏။ မင်းမြတ် ဤသည်ကား သေချိန်အခါမရောက်မီ သေရခြင်း၌ အကြောင်းတည်း။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား ကောင်းကင်၌ မိုးကြီးသည်းထန်စွာတက်လတ်၍ ချိုင့်ဝှမ်းရာ အရပ်တို့ကိုလည်းကောင်း ကြည်းကုန်းရာအရပ်ကိုလည်းကောင်း ပြည့်လျှမ်းစေလျက် ရွာသွန်း၏။ ထိုမိုးကို ဘေးရန်မရှိဘဲ ဥပဒ်မရှိဘဲ ရွာသောမိုးဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် တစုံ တယောက်သောသူသည် ကြာမြင့်စွာ အသက်ရှင်၍ အိုမင်းရင့်ရော်လျက် အသက်ကုန်ခြင်းကြောင့် ဘေးရန် ဥပဒ်မရှိဘဲ သေရ၏။ ထိုသူကို “သေချိန်အခါ၌ သေခြင်းသို့ရောက်သောသူ”ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား ကောင်းကင်၌ မိုးကြီးသည်းစွာရွာတက်လတ်၍ လမ်းခရီး ကြား၌ပင်လျှင် ကြီးစွာသော လေကြောင့် ကင်းပြတ်ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်၏။ မင်းမြတ် ထိုမိုး ကြီးသည် ကင်းပြတ်ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်သင့်သော အချိန်၌ ကင်းပြတ်သည် မည်သည် ဖြစ်ရာ သလောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မဖြစ်ရာပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် နောက်ဆို သော မိုးသည် ရှေးဦးဆိုသော မိုးနှင့် အဘယ့်ကြောင့် တူမျှသော သဘောရှိသည် မဖြစ်ပါ သနည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား တခဏချင်း တိုက်ခတ်လာသော လေသည် နှိပ်စက် အပ်သည်ဖြစ်၍ ထိုမိုးသည် အခါသို့မရောက်မီပင် ကင်းပြတ်ပါ၏။ ထို့ကြောင့် ရှေးမိုးနှင့်မတူပါ ဟု(လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် တစုံတယောက်သောသူသည် သေချိန်အခါမရောက်မီ သေရ၏။ ထိုသူသည် ရုတ်တရက်ရောက်လာသော ရောဂါနှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍ လေကြောင့် လည်းကောင်း။ ပ။ လက်နက်ဟုန် နှိပ်စက်အပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း သေချိန်အခါမရောက်မီ သေရ၏။ မင်းမြတ် ဤသည်ကား သေချိန်အခါမရောက်မီ သေခြင်း၌ အကြောင်းတည်း။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား အားကြီးသော အဆိပ်ပြင်းသော မြွေသည် အမျက် ထွက်သည်ဖြစ်၍ တစုံတယောက်သော ယောက်ျားကို ကိုက်ရ၏။ ထိုယောက်ျားအား ထိုအဆိပ် သည် အဆိပ်ဖြေဆေးစသော အထိအခိုက်မရှိဘဲ သေခြင်းသို့ ရောက်စေရ၏။ ထိုအဆိပ်ကို အဆိပ်ဖြေဆေးစသော အထိအခိုက် မရှိသော အဆိပ် အထက်မြတ်ဆုံးသော အဆိပ်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် တစုံတယောက်သောသူသည် ကြာမြင့်စွာ အသက်ရှင်၍ အိုမင်းရင့်ရော်လျက် အသက်ကုန်ခြင်းကြောင့် ဘေးရန် ဥပဒ်မရှိဘဲ သေရ၏။ ထိုသူကို “အထိ အခိုက်မရှိဘဲ အသက်ဆုံးသို့ ရောက်သော သေချိန်နှင့်ယှဉ်သော သေခြင်းသို့ ရောက်သောသူ” ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား အားကြီးသော အဆိပ်ပြင်းသော မြွေကိုက်ခံရသော သူအား ကိုက်သည့်အတွင်း၌ပင်လျှင် မြွေဆရာသည် အဆိပ်ဖြေဆေးကိုပေး၍ အဆိပ်မရှိသည်ကို ပြုရ၏။ မင်းမြတ် ထိုအဆိပ်သည် အချိန်အခါ၌ ကင်းပြတ်သည် မည်သလောဟု (မေးတော် မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မမည်ပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် နောက်ဆိုသော အဆိပ်သည် ရှေးဆို သော အဆိပ်နှင့် အဘယ့်ကြောင့် တူမျှသော သဘောရှိသည် မဖြစ်သနည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား တခဏချင်းရောက်လာသော အဆိပ်ဖြေဆေးက တိုက်ဖျက်အပ်သော မူလအဆိပ် သည် အဆုံးသို့ မရောက်ဘဲသာလျှင် ကင်းပြတ်ပါ၏။ ထို့ကြောင့် တူမျှသောသဘော မရှိပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် တစုံတယောက်သောသူသည် သေချိန်အခါမဟုတ်ဘဲ သေ၏။ ထိုသူသည် တခဏချင်းရောက်လာသော ရောဂါနှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍ လေကြောင့် လည်းကောင်း။ ပ။ လက်နက်ဟုန် နှိပ်စက်သောကြောင့်လည်းကောင်း သေချိန်အခါမရောက်မီ သေရ၏။ မင်းမြတ် ဤသည်ကား သေချိန်အခါမရောက်မီ သေခြင်း၌ အကြောင်းပင်တည်း။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား လေးသမားသည် မြားကို ပစ်လွှတ်ရ၏။ ထိုမြားသည် သွားမြဲတိုင်းသော ခရီးလမ်းအဆုံးသို့ ကပ်၍ ရောက်သည်ဖြစ်အံ့။ ထိုမြားကို “အထိအခိုက်မရှိဘဲ သွားမြဲတိုင်းသော ခရီးလမ်းအဆုံးသို့ ရောက်သောမြား မည်၏”ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် တစုံတယောက်သောသူသည် ကြာမြင့်စွာ အသက်ရှင်၍ အိုမင်းရင့်ရော်လျက် အသက်ကုန်ခြင်းကြောင့် ဘေးရန် ဥပဒ်မရှိဘဲ သေရ၏။ ထိုသူကို “အထိအခိုက်မရှိဘဲ သေချိန် အခါ၌ သေခြင်းသို့ ရောက်သောသူ”ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား လေးသမားသည် မြားကို ပစ်လွှတ်ရာ၏။ ထိုသူ၏ ထိုမြားကို ထိုပစ်သောခဏ၌ပင် တစုံတယောက်သောသူသည် ဆွဲကိုင်ရာ၏။ မင်းမြတ် ထိုမြားသည် သွားမြဲတိုင်းသော ခရီးလမ်းအဆုံးသို့ ရောက်ခြင်းမည်သည် ဖြစ်သလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားမဖြစ်ပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် နောက်ဆိုသောမြားသည် ရှေးဆိုသောမြားနှင့် အဘယ်ကြောင့် တူမျှသော သဘောရှိသည် မဖြစ်သနည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ရုတ်တရက်ဖြစ်ပေါ်လာသော ဆွဲကိုင်ခြင်းသည် ထိုမြား၏ သွားခြင်းကို ဖြတ်အပ်ပါ၏။ ထို့ကြောင့် တူမျှသော သဘောမရှိပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် တစုံတယောက်သော သူသည်အခါမရောက်မီသေရ၏။ ထိုသူသည်ရုတ်တရက်ဖြစ်ပေါ်လာသော ရောဂါနှိပ်စက်အပ်သည် ဖြစ်၍ လေကြောင့်လည်းကောင်း။ပ။လက်နက်ဟုန် နှိပ်စက်သောကြောင့်လည်းကောင်း သေချိန် အခါ မရောက်မီ သေရ၏။ မင်းမြတ် ဤသည်ကား သေချိန်အခါ မရောက်မီ သေရခြင်း၌ အကြောင်းပင်တည်း။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား တစုံတယောက်သောသူသည် သံခွက်ကို တီးခေါက်ရာ၏။ ထိုသူ၏ တီးခေါက်ခြင်းကြောင့် အသံဖြစ်ပေါ်လာ၍ သွားမြဲတိုင်းသော ခရီးလမ်း အဆုံးသို့ ရောက်၏။ ထိုအသံကို “အထိအခိုက်မရှိဘဲ သွားမြဲတိုင်းသော ခရီးလမ်းအဆုံးသို့ ရောက်သော အသံမည်၏”ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် တစုံတယောက်သောသူသည် နေ့ရက် ထောင်ပေါင်းများစွာတို့ပတ်လုံး အသက်ရှင်၍ အိုမင်းရင့်ရော်ကာ အသက်ကုန်ခြင်းကြောင့် ဘေးရန်ဥပဒ်မရှိဘဲ သေရ၏။ ထိုသူကို “အထိအခိုက်မရှိဘဲ သေရမည့်အချိန်အခါ၌ သေခြင်းသို့ ရောက်သောသူ”ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား တစုံတယောက်သောသူသည် သံခွက်ကို တီးခေါက်ရာ၏။ ထိုသူ၏ တီးခေါက်ခြင်းကြောင့် အသံသည် ဖြစ်ပေါ်လာရာ၏။ ဖြစ်သောအသံသည် အဝေးသို့ မရောက်မီ တစုံတယောက်သောသူက ခွက်ကို ကိုင်တွယ်ငြားအံ့။ ကိုင်တွယ်သည်နှင့် တပြိုင်နက် အသံချုပ်ပျောက်ရာ၏။ မင်းမြတ် အသံသည် သွားမြဲတိုင်းသော ခရီးလမ်းအဆုံးသို့ ရောက်ခြင်း မည်သည် ဖြစ်သလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားမဖြစ်ပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် နောက်ဆိုသောအသံသည် ရှေးဆိုသောအသံနှင့် အဘယ်ကြောင့် တူမျှသောသဘောရှိသည်မဖြစ် သနည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ရုတ်တရက်ဖြစ်ပေါ်လာသော သုံးသပ်ကိုင်တွယ်ခြင်း ကြောင့် ထိုအသံသည် ကင်းပြတ်ပါ၏။ ထို့ကြောင့်တူမျှသော သဘောမရှိပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် တစုံတယောက်သော သူသည် သေချိန် အခါမရောက်မီ သေရ၏။ ထိုသူသည် ရုတ်တရက် ဖြစ်ပေါ်လာသော ရောဂါ နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍ လေကြောင့်လည်း ကောင်း။ပ။ လက်နက်ဟုန်နှိပ်စက်သောကြောင့်လည်းကောင်း သေချိန် မရောက်မီ သေရ၏။ မင်းမြတ် ဤသည်ကား သေချိန်မရောက်မီ သေရခြင်း၌ အကြောင်းပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား လယ်၌ကောင်းစွာစည်ပင်သော စပါးမျိုးသည် ကောင်း စွာ ရွာသော မိုးဖြင့် အထက်အောက် စည်ပင်ထွားကြိုင်း ပွားများကာ အသီးအနှံ များပြား သည်ဖြစ်၍ စပါးအောင်မြင်သော အခါသို့ရောက်၏။ ထိုစပါးကို အထိအခိုက်မရှိဘဲ အခါသို့ ကောင်း စွာ ရောက်သော စပါးမည်၏”ဟု ဆိုအပ်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် တစုံတယောက်သော

သူသည် ထောင်ပေါင်းများစွာသော နေ့တို့ပတ်လုံး အသက်ရှင်၍ အိုမင်းရင့်ရော်ကာ အသက် ကုန်ခြင်းကြောင့် အထိအခိုက်မရှိဘဲ သေရ၏။ ထိုသူကို အထိအခိုက်မရှိဘဲ သေချိန်အခါ၌ သေခြင်းသို့ရောက်သူ”ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား လယ်၌ ကောင်းစွာစည်ပင်သော စပါးမျိုးသည် မိုးရေ ချိုတုံ့သည်ဖြစ်၍ သေရ၏။ မင်းမြတ် ထိုမိုးလိုနေသော ပေါင်းသည် အချိန်အခါသို့ရောက်သောစပါး မည်သလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မမည်ပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် နောက်ဆိုသောစပါးသည် ရှေးဆိုသောစပါးနှင့် အဘယ်ကြောင့် တူမျှသော သဘောရှိသည် မဖြစ်သနည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင် ဘုရား ရုတ်တရက် ရောက်လာသော အပူ နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍ ထိုစပါးသည် သေပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် တစုံတယောက်သောသူသည် သေချိန်အခါ မရောက်မီ သေရ၏။ ထိုသူသည် ရှေးရှုကပ်ရောက် လာသော ရောဂါနှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍ လေကြောင့်လည်းကောင်း။ ပ။ လက်နက်ဟုန်နှိပ်စက်သော ကြောင့်လည်းကောင်း သေချိန်မရောက်မီ သေရ၏။ မင်းမြတ် ဤသည်ကား သေချိန်ခါမရောက်မီ သေရခြင်း၌ အကြောင်းပင်တည်း။

မင်းမြတ်“ကောင်းစွာပြည့်စုံသော ကောက်နှုကို ပိုးတို့သည် ထကြွကုန်၍ အမြစ်ရင်းနှင့်တကွ ဖျက်ဆီးကုန်၏” ဟု သင်ကြားဖူးသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ထိုအကြောင်းကို အကျွန်ုပ်သည် ကြားလည်း ကြားဖူးပါ၏။ မြင်လည်း မြင်ဖူးပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုပိုးဖျက်ဆီးသော ကောက်သည် အချိန်အခါသို့ရောက်မှ ပျက်စီးသလော၊ သို့မဟုတ် အချိန်အခါ မရောက်မီ ပျက်စီးသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား အချိန်အခါမရောက်မီ ပျက်စီးပါ၏။ အရှင်ဘုရား ထိုကောက်ပင်ကို ပိုးတို့သည် အကယ်၍ မကုန်ကုန်ငြားအံ့၊ ကောက်စပါးထုတ်ယူ သိမ်းဆည်းသော အချိန်အခါသို့ ရောက်ရာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ရုတ်တရက်ရောက်လာ သော ဘေးရန်အဖျက်အဆီးကြောင့် ကောက်ပင်သည် ပျက်စီးရ၏။ ဘေးရန် အဖျက်အဆီး ကင်းသောကောက်ပင်သည် ကောက်စပါးထုတ်ယူသိမ်းဆည်းသော အချိန်အခါသို့ ရောက်နိုင် သလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ရောက်နိုင်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် တစုံတယောက်သောသူသည် သေချိန်အခါမရောက်မီ သေရ၏။ ထိုသူသည် ရုတ်တရက် ဖြစ်ပေါ်လာသော ရောဂါနှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍ လေကြောင့်လည်းကောင်း။ ပ။ လက်နက်ဟုန်နှိပ်စက်သောကြောင့်လည်းကောင်း သေရ၏။ မင်းမြတ် ဤသည်ကားအခါမဟုတ်ဘဲ သေရခြင်း၌ အကြောင်းပင်တည်း။

မင်းမြတ်“ကောက်စပါးသည် ပြည့်စုံလျက် အသီးဝန်ဖြင့် ညွတ်ကိုင်းသော ကောက်နှံခိုင် အဖြစ်သို့ ရောက်သည်ရှိသော် ရှောက်ရွာမိုး” မည်သော မိုးမျိုးသည် ကျ၍ ပျက်စီးစေ၏။ အသီး မရှိသည်ကို ပြု၏”ဟု သင်ကြားဖူးသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ထိုအကြောင်းကို အကျွန်ုပ်တို့သည် ကြားလည်း ကြားဖူးပါ၏။ မြင်လည်း မြင်ဖူးပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ကောက်ပင်သည် အချိန်အခါ၌ ပျက်စီးပါသလော သို့မဟုတ် အချိန်အခါမရောက်မီ ပျက်စီးပါ သလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား အချိန်အခါမရောက်မီ ပျက်စီးပါ၏။ အရှင်ဘုရား ကောက်စပါးသည် အကယ်၍ ရှောက်ရွာမိုးမရွာသည်ဖြစ်အံ့၊ ကောက်စပါးထုတ်ယူသိမ်းဆည်းသော အချိန်အခါသို့ ရောက်ရာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ရုတ်တရက် ဖြစ်ပေါ် ရောက်လာသော

ဘေးရန်အဖျက်အဆီးကြောင့် ကောက်ပင်သည် ပျက်စီးရ၍ ဘေးရန် အဖျက်အဆီးကင်းသော ကောက်ပင်သည် ကောက်စပါးထုတ်ယူ သိမ်းဆည်းသော အချိန်အခါသို့ ရောက်ရာသည် မဟုတ် ပါလောဟု (မေးတော်မူ၏။) အရှင်ဘုရား ကောက်စပါးထုတ်ယူသိမ်းဆည်းသော အချိန်အခါသို့ ရောက်ရာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် တစုံတယောက်သော သူသည် သေချိန်မဟုတ်ဘဲ အခါမရောက်မီ သေရ၏။ ထိုသူသည် ရုတ်တရက် ဖြစ်ပေါ်လာသောရောဂါဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍လေကြောင့်လည်းကောင်း၊ သည်းခြေကြောင့်လည်းကောင်း၊ သလိပ် ကြောင့်လည်းကောင်း၊ လေ သည်းခြေ သလိပ်တို့၏ စုဝေးခြင်း “သန္နိပါတ်” ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဥတုဖောက်ပြန်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ မညီညွတ်သော အာဟာရကြောင့်လည်းကောင်း၊ သူတပါးလှုံ့လကြောင့်လည်းကောင်း၊ ငတ်မွတ်ဆာလောင်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ရေမွတ်သိပ် သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ မြွေကိုက်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဆိပ်သင့်သောကြောင့်လည်း ကောင်း၊ မီးလောင်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ရေနစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ လက်နက်ဟုန် နှိပ်စက်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ သေချိန်အခါ မရောက်မီ သေရ၏။ ရုတ်တရက်ဖြစ်ပေါ်လာ သော ရောဂါနှိပ်စက်အပ်သည် မဖြစ်ငြားအံ့၊ သေချိန်အခါ၌သာ သေခြင်းသို့ရောက်ရာ၏။ မင်းမြတ် ဤသည်ကား သေချိန်အခါမရောက်မီ သေရခြင်း၌ အကြောင်းပေတည်း ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန အံ့ဖွယ်ရှိပါပေ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “မဖြစ်ဖူးမြဲဖြစ်ပါပေ၏။ သေချိန်အခါမရောက်မီ သေခြင်းကို ပြခြင်းငှာ အကြောင်းကို ကောင်းစွာပြအပ်ပေ၏။ ဥပမာကို ကောင်းစွာ ပြအပ်ပါပေ၏။ သေချိန်အခါမရောက်မီသေခြင်းသည်ရှိ၏” ဟု ပေါ်လွင်စွာ ပြအပ်ပါပြီ။ ထင်ရှားစွာ ပြအပ်ပါပြီ။ ထင်စွာဖြစ်အောင်ပြအပ်ပါပြီ။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန စိတ်မရှိသကဲ့သို့ ပျံ့လွင့်သော လူသော်မှလည်း တခုတခုသော ဥပမာဖြင့်ပင် “သေချိန်အခါမရောက်မီ သေရ ခြင်းသည် ရှိ၏” ဟု ဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်းသို့ ရောက်ရာပါသေး၏။ စိတ်ရှိသော လူဖြစ်ပါမူကား အဘယ် ဆိုဖွယ်ရာရှိပါအံ့နည်း။ အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ရှေးဦးစွာသော ဥပမာဖြင့်ပင် “သေချိန် အခါမရောက်မီ သေခြင်းသည် ရှိ၏” ဟု သိမှတ်ပြီးပါပြီ။ သို့သော်လည်း အထပ်ထပ်ဖြေရှင်းခြင်းကို နာယူလို၍ ဝန်မခံခဲ့ပါဟု (လျှောက်၏)။

ခြောက်ခုမြောက် အကာလမရဏပဉ္စာ ပြီး၏။

၇-စေတိယပါဠိဟာရိယပဉ္စာ
(စေတိတန်ခိုး ပြခြင်း ပြဿနာ)

၇။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူကုန်ပြီးသော ဘုရားရှင်အားလုံးတို့၏ စေတိတော်၌ တန်ခိုးပြာဋိဟာသည် ဖြစ်ပါသလော၊ သို့မဟုတ် အချို့သော ဘုရားရှင်တို့၏ စေတိတော်၌သာ တန်ခိုးပြာဋိဟာသည်ဖြစ်ပါသလောဟု(မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အချို့သော ဘုရားရှင်တို့၏ စေတိ၌ ဖြစ်၏။ အချို့သော ဘုရားရှင်တို့၏ စေတိ၌ မဖြစ်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား အဘယ်ဘုရားရှင်တို့၏ စေတိ၌ ဖြစ်ပါသနည်း အဘယ်ဘုရားရှင်တို့၏ စေတိ၌ မဖြစ်ပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သုံးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် တစ်ယောက် ယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ အဓိဋ္ဌာန်ကြောင့် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးသော ဘုရားရှင်၏ စေတိတော်၌ တန်ခိုးပြာဋိဟာသည် ဖြစ်၏။ အဘယ်သုံးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့နည်း ဟူမူ-မင်းမြတ် ဤ

သာသနာတော်၌ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် နတ်လူတို့အား အစဉ်သနားသဖြင့် ရပ်တည်တော်မူလျက် ဤမည် ဤမည်သော တန်ခိုးပြာဋိဟာသည် “စေတီ၌ဖြစ်စေသတည်း” ဟု အဓိဋ္ဌာန်၏။ ထိုရဟန္တာ၏ အဓိဋ္ဌာန်အစွမ်းဖြင့် စေတီတော်၌ တန်ခိုးပြာဋိဟာသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် အဓိဋ္ဌာန်ပြုသည်၏ အစွမ်းဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူကုန်ပြီးသော ဘုရားရှင်၏ စေတီတော်၌ တန်ခိုး ပြာဋိဟာသည် ဖြစ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား နတ်တို့သည် လူတို့အား အစဉ်သနားသဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော် မူပြီးသော ဘုရားရှင်၏ စေတီတော်၌ “ဤတန်ခိုးပြာဋိဟာဖြင့် သူတော်ကောင်းတရားတည်း ဟူသော သာသနာသည် အမြဲချီးမြှောက်အပ်သည်ဖြစ်လတ္တံ့၊ လူတို့သည်လည်း ကြည်ညိုကုန်သည် ဖြစ်၍ ကုသိုလ်ကောင်းမှု တိုးပွားကုန်လတ္တံ့” ဟု တန်ခိုးပြာဋိဟာကို ပြကုန်၏။ ဤသို့လျှင် နတ်တို့အဓိဋ္ဌာန်၏ အစွမ်းဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးသော ဘုရားရှင်၏ စေတီတော်၌ တန်ခိုး ပြာဋိဟာသည် ဖြစ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား မိန်းမမူလည်းဖြစ်စေ ယောက်ျားမူလည်းဖြစ်စေ ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’အားရှိသော ရတနာသုံးပါး၌ ကြည်ညိုတတ်သော ပညာရှိသော လိမ္မာသော ထိုးထွင်း နိုင်သော ပညာရှိသော အသိဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံသောသူသည် သင့်လျော်သောအားဖြင့် ကြံစည်၍ နုံသာကိုလည်းကောင်း ပန်းကိုလည်းကောင်း အဝတ်ပုဆိုးကိုလည်းကောင်း တခုခုသော လှူဖွယ် ဝတ္ထု တစုံတရာကိုလည်းကောင်း “ဤသို့သော တန်ခိုးပြာဋိဟာမည်သည် ဖြစ်ပါစေသတည်း” ဟု အဓိဋ္ဌာန်၍ စေတီတော်၌ တင်မြှောက်၏။ ထိုသူ၏ အဓိဋ္ဌာန်အစွမ်းဖြင့်လည်း ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီး သော ဘုရားရှင်၏ စေတီတော်၌ တန်ခိုးပြာဋိဟာသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် လူတို့၏ အဓိဋ္ဌာန် အစွမ်းဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီးသော ဘုရားရှင်၏ စေတီတော်၌ တန်ခိုးပြာဋိဟာသည်ဖြစ်၏။

မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် သုံးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် တယောက်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဓိဋ္ဌာန်အစွမ်းဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးသော ဘုရားရှင်၏ စေတီတော်၌ တန်ခိုးပြာဋိဟာသည် ဖြစ်၏။

မင်းမြတ် ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အဓိဋ္ဌာန်ပြုခြင်းသည် အကယ်၍ မဖြစ်ငြားအံ့၊ အဘိညာဏ် ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော စိတ်၏ ဝသီဘော်သို့ ရောက်ပြီးသော အာသဝေါကုန်ခန်းပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း စေတီတော်၌ တန်ခိုးပြာဋိဟာသည် မဖြစ်၊ မင်းမြတ် တန်ခိုးပြာဋိဟာ မရှိသော်လည်း အလွန်စင်ကြယ်သော အကျင့်ကို မြင်၍ “ဤမြတ်စွာဘုရား သားတော်သည် ကောင်းစွာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူ၏” ဟု သက်ဝင်အပ်၏။ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသို့ ရောက်အပ်၏။ ယုံကြည် အပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ ဆိုတော်မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ခုနစ်ခုမြောက် စေတီယပါဋိဟာရိယပဉ္စာ ပြီး၏။

ဂ-ဓမ္မာဘိသမယပဉ္စာ
(မဂ်ဖိုလ်ကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်း ပြဿနာ)

ဂ။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းစွာကျင့်ကြသူ အားလုံးတို့အားပင် မဂ်ဖိုလ်တရားကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် ဖြစ်ပါသလော၊ သို့မဟုတ် အချို့သောသူအား တရားကို ထိုးထွင်း

သိခြင်းသည် မဖြစ်ပါသလောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အချိုသောသူအား တရားကို ထိုးထွင်းသိခြင်း ဖြစ်၏။ အချိုသောသူအား မဖြစ်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ် အားဖြစ်ပါသနည်း။ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်အား မဖြစ်ပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ကောင်းစွာ ကျင့်သော်လည်း တရားကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် မဖြစ်နိုင်။ ပြိတ္တာ ဘုံ၌ ဖြစ်သူအား။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအဟူရှိသူအား။ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသောသူအား။ မိကို သတ်သူ အား။ အဖကို သတ်သူအား။ ရဟန္တာကို သတ်သူအား။ သံဃာကို သင်းခွဲသူအား။ ဘုရားကို သွေးစိမ်းတည်အောင်ပြုသူ အား။ ရဟန်းအသွင်ကို ခိုး၍နေသူအား။ တိတ္ထိဘောင်သို့ ပြောင်းသွား သူအား။ ဘိက္ခုနီမကို ဖျက်စီးသူအား။ တဆယ်သုံးပါးကုန်သော သံဃာဒိသိသ်အာပတ်တို့တွင် တပါးပါးသော အာပတ်သို့ရောက်၍ အာပတ်မှ မထသေးသောသူအား။ ပဏ္ဍုက်ငါးမျိုးအား။ ဥဘတောဗျည်းအား ကောင်းစွာ ကျင့်ငြားသော်လည်း မဂ်ဖိုလ်တရားကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် မဖြစ်နိုင်။ ခုနစ်နှစ်အောက်ငယ်၍ လူဖြစ်သောသူအား ကောင်းစွာ ကျင့်သော်လည်း တရားကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် မဖြစ်နိုင်။ မင်းမြတ် ဤသကျပ်ခြောက်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကောင်းစွာကျင့်ကုန်သော်လည်း တရားကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် မဖြစ်နိုင်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန အကြင်တကျိပ်ငါးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် (သာသနာတော်နှင့် ဆန့်ကျင်သည်သာလျှင် ဖြစ်ပါစေကုန်၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား တရားကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် ဖြစ်မှလည်း ဖြစ်ပါစေ၊ မဖြစ်လျှင်မူလည်း မဖြစ်ပါစေ၊ ခုနစ်နှစ်အောက်ငယ်သည့် လူဖြစ်သော သူငယ်အား ကောင်းစွာကျင့်လျက်လည်း တရားကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် အဘယ်အကြောင်း ကြောင့် မဖြစ်ပါသနည်း။ ဤအရာ၌ ရှေးဦးစွာ မေးအပ်သော ပြဿနာသည်ဖြစ်၏ “သူငယ်အား တပ်မက်မှု ‘ရာဂ’သည် မဖြစ်၊ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’သည် မဖြစ်၊ ဘေဝေမှု ‘မောဟ’သည် မဖြစ်၊ ထောင်လွှားမှု ‘မာန’သည် မဖြစ်၊ မှားသော အယူသည် မဖြစ်၊ မမွေ့လျော်ခြင်းသည် မဖြစ်၊ ကာမ ဂုဏ်တို့ ကြံစည်မှုသည်မဖြစ်၊ ကိလေသာ ဘူတနှင့် မရောနှောသေး၊ ထိုသို့သော သူငယ်ဖြစ်လျက်လည်း သစ္စာလေးပါးတို့ကို တကြိမ်တည်း ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှာ သင့်လျော်လည်း သင့်လျော်ရမည် မဟုတ်တုံလော၊ လျှောက်ပတ်လည်း လျှောက်ပတ်ရမည် မဟုတ်တုံလော၊ ထိုက်တန်လည်း ထိုက်တန်ရမည် မဟုတ်တုံလော”ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် ငါသည် အကြင်အကြောင်းဖြင့် “ခုနစ်နှစ်အောက် ငယ်သောသူအား တရားကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် မဖြစ်”ဟူ၍ ဆို၏။ ထိုတင်ပြသော အကြောင်းသည်ပင်လျှင် ဤအရာ၌ အကြောင်းပင်တည်း။ မင်းမြတ် ခုနစ်နှစ်အောက် ငယ်သောသူငယ်သည် တပ်မက်ဖွယ် အာရုံ၌ အကယ်၍ တပ်မက်ငြားအံ့၊ ပြစ်မှားဖွယ်အာရုံ၌ အကယ်၍ ပြစ်မှားငြားအံ့၊ တွေဝေဖွယ်အာရုံ၌ အကယ်၍ တွေဝေငြားအံ့၊ မာန်ယစ်ဖွယ်အာရုံ၌ အကယ်၍ မာန်ယစ်ငြားအံ့၊ အယူမှားအယူမှန်ကို ခွဲခြား၍ သိငြားအံ့၊ မွေ့လျော်ဖွယ်အာရုံကိုလည်းကောင်း၊ မမွေ့လျော်ဖွယ်အာရုံကိုလည်းကောင်း ခွဲခြား၍ သိငြားအံ့၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကို ကြံစည်ငြားအံ့၊ ထိုသူငယ်အား တရားကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် စင်စစ်သောကား ခုနစ်နှစ်အောက် ငယ်သောသူငယ်၏ ဂုဏ်သည် အားမရှိ အားနည်း၏၊ သေး၏၊ ငယ်၏၊ နည်းပါး၏၊ နှုန့်နွေး၏၊ မစင်ရှားသေး၊ အသစ်တန်ဗွာန ဓာတ်သည် လေး၏၊ ဝန်လေး၏၊ ပြန့်ပြော၏၊ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်၏။ မင်းမြတ် ခုနစ်နှစ်အောက်ငယ်

အားနည်းသော သေးငယ်သော နုန့်နွေးသော မထင်ရှားသော ထိုစိတ်ဖြင့် လေးသော ဝန်လေးသော ပြန့်ပြောသော ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်သော အသင်္ခတနိဗ္ဗာနဓာတ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်။

မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် မြင်းမိုရ်တောင်မင်းသည် လေး၏ ဝန်လေး၏ ပြန့်ပြော၏ ကြီးကျယ်၏။ မင်းမြတ် ထိုယောကျ်ားသည် ထိုမြင်းမိုရ်တောင်မင်းကို မိမိ၏ပကတိသော စွမ်းအားလုံ့လဖြင့် ထုတ်ဆောင်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ရာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မစွမ်းနိုင်ပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ယောကျ်ား၏ အားသေးသည်၏ အဖြစ်နှင့် မြင်းမိုရ်တောင်မင်း၏ ကြီးကျယ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်ပါတည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ခုနစ်နှစ်အောက် ငယ်သော သူငယ်၏ စိတ်သည် အားမရှိ အားနည်း၏ သေးငယ်၏ နည်းပါး၏ နုန့်နွေး၏ မထင်ရှားသေး၊ အသင်္ခတနိဗ္ဗာနဓာတ်သည် လေး၏ ဝန်လေး၏ ပြန့်ပြော၏ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်၏၊ ခုနစ်နှစ်အောက် ငယ်သောသူငယ်သည် အားနည်းသော သေးငယ်သော နုန့်နွေးသော မထင်ရှားသော ထို စိတ်ဖြင့် လေးသော ဝန်လေးသော ပြန့်ပြောသော ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်သော အသင်္ခတနိဗ္ဗာန ဓာတ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်၊ ထိုအကြောင်းကြောင့် ခုနစ်နှစ်အောက် ငယ်သော သူငယ်အား ကောင်းစွာ ကျင့်သော်လည်း တရားကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ မဖြစ်နိုင်။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား ဤမြေကြီးသည် ရှည်၏ လျား၏ ထူ၏ ပြန့်၏ ကျယ်၏ ကျယ်ပြော၏ ကျယ်ပြန့်၏ ကြီး၏၊ မင်းမြတ် ထိုမြေကြီးကို အနည်းငယ်သော ရေပေါက်ကလေးဖြင့် ဆွတ်ဖြန်း၍ ရွှံ့ညွန်ကို ပြုခြင်းငှါ တတ်ကောင်းပါမည်လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မတတ်ကောင်းပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်းဟု (မေးတော် မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ရေပေါက်၏ နည်းသည်၏ အဖြစ်နှင့် မြေကြီး၏ ကြီးကျယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပါတည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ခုနစ်နှစ်အောက်ငယ်သော သူငယ်၏ စိတ်သည် အားမရှိ အားနည်း၏ သေးငယ်၏ နည်းပါး၏ နုန့်နွေး၏ မထင်ရှားသေး၊ အသင်္ခတနိဗ္ဗာနဓာတ်သည် ရှည်၏ လျား၏ ထူ၏ပြန့်၏ ကျယ်၏ ကျယ်ပြော၏ ကျယ်ပြန့်၏ ကြီး၏၊ ခုနစ်နှစ်အောက် ငယ်သော သူငယ်သည် အားနည်းသော သေးငယ်သော နုန့်နွေးသော မထင်ရှားသေးသော ထိုစိတ်ဖြင့် ကြီးကျယ်သော အသင်္ခတနိဗ္ဗာနဓာတ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်၊ ထိုအကြောင်းကြောင့် ခုနစ်နှစ်အောက်ငယ်သော သူငယ်အား ကောင်းစွာ ကျင့်သော်လည်း တရားကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ မဖြစ်နိုင်။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား စွမ်းအားမရှိသော အားနည်းသော သေးငယ်သော နုန့်နွေးသော မထင်ရှားသော မီးသည် ရှိရာ၏၊ မင်းမြတ် ထိုမျှလောက် နုန့်နွေးသော မီးဖြင့် နတ်နှင့်တကွသော လောက၌ အမှိုက်တိုက်ကို မှုတ်လွှတ်ပယ်ဖျောက်၍ အရောင်အလင်းကို ပြုခြင်းငှါ တတ်ကောင်းပါမည်လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မတတ်ကောင်းပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မီး၏ နုန့်သည်၏အဖြစ်နှင့် လောက၏ ကြီးကျယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပါတည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ခုနစ်နှစ်အောက် ငယ်သော သူငယ်၏ စိတ်သည်လည်း အားမရှိ၊ အားသေး၏ ငယ်၏ နည်းပါး၏ နုန့်နွေး၏ မထင်ရှားသေး၊ ထို့ပြင် ကြီးစွာသော အဝိဇ္ဇာ

တည်းဟူသော အမှိုက်တိုက်ဖြင့် ပိတ်ဆို့အပ်၏။ ထို့ကြောင့် ဉာဏ်တည်းဟူသော အရောင်အလင်းကို ပြခြင်းငှါ ခဲယဉ်းလှပေ၏။ ထို့အကြောင်းကြောင့် ခုနစ်နှစ်အောက် ငယ်သော သူငယ်အား ကောင်းစွာ ကျင့်သော်လည်း တရားကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ မဖြစ်နိုင်။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား ရောဂါရှိသော ကြုံလှီသော အကျူနှင့် နှိုင်းရှည့်အပ်သော ကိုယ်ရှိသော ကမ္ပည်းနီမည်သောပိုးသည် သုံးပါးသောအရပ်၌ မုန်ယို၍ (ဦးကင်းရင်အံ့ကျောပြင်) အကျယ်သုံးပါးရှိသော အလျားကိုးတောင် လုံးပတ်သယ်တောင် အမြင့်ရှစ်တောင်ရှိသော မိမိနေရာဌာနသို့ ကပ်ရောက်လာသော ဆင်ပြောင်ကြီးကို မြင်၍ မျိုးခြင်းငှါ ဆွဲငင်ငြားအံ့။ မင်းမြတ် ထိုကမ္ပည်းနီမည်သော ပိုးကောင်သည် ထိုဆင်ပြောင်ကြီးကို မျိုးခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်ပါအံ့လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မစွမ်းနိုင်ပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ကမ္ပည်းနီမည်သော ပိုးကောင်ကား သေးငယ်၍ ဆင်ပြောင်ကြီးက ကြီးမားသောကြောင့်ပါတည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ခုနစ်နှစ်အောက် ငယ်သော သူငယ်၏ စိတ်သည် အားမရှိ အားသေး၏ ငယ်၏ နည်းပါး၏ နုန့်နွေး၏ မထင်ရှားသေး၊ အသင်္ခတနိဗ္ဗာနဓာတ်သည် ကြီးကျယ် မြင့်မြတ်၏။ ထိုသူငယ်သည် အားမရှိသော အားသေးသော ငယ်သော နုန့်နွေးသော မထင်ရှားသေးသော ထိုစိတ်ဖြင့် ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်သော အသင်္ခတနိဗ္ဗာန်ဓာတ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်၊ ထိုအကြောင်းကြောင့် ခုနစ်နှစ်အောက် ငယ်သော သူငယ်အား ကောင်းစွာ ကျင့်သော်လည်း တရားကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ မဖြစ်နိုင်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား နာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ ဆိုတော်မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ရှစ်ခုမြောက် ဓမ္မာဘိသမယပညာ ပြီး၏။

၉-ကေန္တသုခနိဗ္ဗာနပညာ

(နိဗ္ဗာန်၏ စင်စစ် ချမ်းသာအတိဖြစ်ပုံ ပြသနာ)

၉။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန နိဗ္ဗာန်သည် စင်စစ် ချမ်းသာအတိ ဖြစ်ပါသလော၊ ထိုသို့ မဟုတ်မူ ဆင်းရဲနှင့် ရောပြွမ်းပါသေးသလောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် နိဗ္ဗာန်သည် စင်စစ် ချမ်းသာအတိဖြစ်၍ ဆင်းရဲနှင့် မရောပြွမ်းပေဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန “နိဗ္ဗာန်သည် စင်စစ် ချမ်းသာအတိဖြစ်၏” ဟူသော ထိုစကားကို အကျွန်ုပ်တို့ မယုံကြည်နိုင်ပါကုန်၊ အရှင်ဘုရားနာဂသေန နိဗ္ဗာန်သည် ဆင်းရဲနှင့် ရောပြွမ်း၏” ဟူ၍ ဤသို့လျှင် ဤအရာ၌ အကျွန်ုပ်တို့သည် ယုံကြည်ပါကုန်၏။ “နိဗ္ဗာန်သည် ဆင်းရဲနှင့် ရောပြွမ်း၏” ဟူ၍ ဤအရာ၌ အကြောင်းကိုလည်း ရပါကုန်၏။ ဤအရာ၌ အကြောင်းသည် အဘယ်ပါနည်း၊ အရှင်ဘုရားနာဂသေန နိဗ္ဗာန်ကို ရှာမှီးသော သူတို့သည် ကိုယ်၏လည်းကောင်း စိတ်၏လည်းကောင်း အားထုတ်ခြင်း အလွန်အားထုတ်ခြင်း ရပ်ခြင်း သွားခြင်း ထိုင်ခြင်း အိပ်ခြင်း စားသောက်ရခြင်းတို့၌ သိမ်းဆည်းခြင်း ငိုက်မျှည်းခြင်းကို ပိတ်ပင်တားဆီးရခြင်း (စက္ခုစသော) အာသတနတို့ကို ဖိနှိပ်ခြင်း ဥစ္စာစပါး ချစ်ခင်သူ ဆွေမျိုး မိတ်သဟ်တို့ကို စွန့်ပစ်ရခြင်းကို တွေ့မြင်ရပါ၏။ လောက၌ ချမ်းသာသူ ချမ်းသာခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသူ အားလုံး

တို့သည်လည်း ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ဖြင့် (ဖက္ခူစသော) အာယတနတို့ကို မွေ့လျော်စေကုန်၏။ တိုးပွားစေကုန်၏။ သာယာဖွယ် နှစ်သက်ဖွယ်ရှိသော များပြားစွာသော သုဘနိမိတ်ဖြစ်သော အဆင်းဖြင့် မျက်စိကို မွေ့လျော်စေပါကုန်၏။ တိုးပွားစေပါကုန်၏။ သာယာဖွယ် နှစ်သက်ဖွယ် ရှိသော သီဆိုခြင်း၊ တီးမှုတ်ခြင်း များပြားစွာသော သုဘနိမိတ်ဖြစ်သော အသံဖြင့် နားကို မွေ့လျော်စေပါကုန်၏။ တိုးပွားစေပါကုန်၏။ သာယာဖွယ် နှစ်သက်ဖွယ်ရှိသော ပန်း၊ သစ်သီး၊ အရွက် အခေါက် အမြစ် အနှစ် များပြားစွာသော သုဘနိမိတ်ဖြစ်သော အနံ့ဖြင့် နှာခေါင်းကို မွေ့လျော်စေပါကုန်၏။ တိုးပွားစေပါကုန်၏။ သာယာဖွယ် နှစ်သက်ဖွယ်ရှိသော ခဲဖွယ် စားဖွယ် လျက်ဖွယ် သောက်ဖွယ် သာယာဖွယ် များပြားစွာသော သုဘနိမိတ်ဖြစ်သော အရသာဖြင့် လျှာကို မွေ့လျော်စေပါကုန်၏။ တိုးပွားစေပါကုန်၏။ သာယာဖွယ် နှစ်သက်ဖွယ် သိမ်မွေ့နူးညံ့ ပျော့ပျောင်း ချောမွတ်သော များပြားသော သုဘနိမိတ်ဖြစ်သော အတွေ့ဖြင့် ကိုယ်ကို မွေ့လျော် စေပါကုန်၏။ တိုးပွားစေပါကုန်၏။ သာယာဖွယ်ရှိသော ကောင်းဆိုး ဖွယ်ရာ မဖွယ်ရာသော များပြားစွာသော အကြံအစည်ကို နှလုံးပြုသဖြင့် စိတ်ကို မွေ့လျော်စေပါကုန်၏။ တိုးပွားစေပါ ကုန်၏။ အရှင်ဘုရားတို့သည် ထိုမျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်တို့၏ တိုးပွားခြင်းကို ပယ်ဖျက်ပါကုန်၏။ နှိပ်စက်ပါကုန်၏။ ဖြတ်ကြပါကုန်၏။ ပြင်းစွာဖြတ်ကြပါကုန်၏။ ပိတ်ပင်ကြပါ ကုန်၏။ ပြင်းစွာ ပိတ်ပင်ကြပါကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ကိုယ်သည်လည်း ပူလောင်ပါ၏။ စိတ်သည် လည်း ပူလောင်ပါ၏။ ကိုယ်ပူလောင်သည်ရှိသော် ကိုယ်၌ဖြစ်သော ဒုက္ခဝေဒနာကို ခံစားရ၏။ စိတ်ပူလောင်သည်ရှိသော် စိတ်၌ဖြစ်သော ဒုက္ခဝေဒနာကို ခံစားရ၏။ မာဂဏ္ဍိယမည်သော ပရိမိုဇ်သည်လည်း မြတ်စွာဘုရားကို ကဲ့ရဲ့လျက် “ရဟန်းဂေါတမသည် ကြီးပွားမှုကို ဖျက်ဆီး တတ်၏”ဟု ဆိုခဲ့သည် မဟုတ်လော။ ဤအရာ၌ နိဗ္ဗာန်သည် ဆင်းရဲနှင့် ရောပြွမ်း၏ဟု အကျွန်ုပ် ဆိုသော အကြောင်းကား ဤသည့်ပင်တည်းဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် နိဗ္ဗာန်သည် ဆင်းရဲနှင့် မရောပြွမ်း၊ နိဗ္ဗာန်သည် စင်စစ် ချမ်းသာအတိဖြစ်ပေ၏။ မင်းမြတ် သင်မင်းမြတ်သည် “အကြင်ဆင်းရဲကို နိဗ္ဗာန်”ဟု ဆို၏။ ထိုဆင်းရဲသည် နိဗ္ဗာန်မမည့် ပေ၊ စင်စစ်သော်ကား ဆင်းရဲဒုက္ခသည် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း၏ ရှေးအဖို့ပေတည်း။ ဤဆင်းရဲဒုက္ခသည် နိဗ္ဗာန်ကို ရှာမှီးသော ဆင်းရဲဒုက္ခတည်း။ မင်းမြတ် နိဗ္ဗာန်သည် စင်စစ် ချမ်းသာအတိသာလျှင် ဖြစ်၏။ ဆင်းရဲနှင့် မရောပြွမ်း၊ ဤနေရာ၌ အကြောင်းကို ဆိုဦးအံ့။ မင်းမြတ် မင်းဘို့အား မင်းစည်းစိမ်ချမ်းသာမည်သည် ရှိသလောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင် ဘုရား မင်းတို့အား မင်းစည်းစိမ်ချမ်းသာသည် ရှိပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုမင်းစည်းစိမ် ချမ်းသာသည် ဆင်းရဲနှင့် ရောပြွမ်းသလောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မရောပြွမ်းပါ ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် တိုင်းစွန့်ပြည်နား လှုပ်ရှားထကြွခဲ့သော် ထိုမင်းတို့သည် တိုင်းစွန့် ပြည်နားကို မှီလျက် ထကြွသောင်းကျန်းကုန်သော ထိုသူတို့ကို တားမြစ်ခြင်းငှာ အမတ်ဗိုလ်မှူး အစားဗိုလ်ပါတို့ဖြင့် ခြံရံလျက် တိုင်းစွန့်ပြည်နားသို့ သွား၍ ခြင် မှက် လေ နေပူတို့ နှိပ်စက်ခံရ ကုန်လျက် ညီညွတ်သောအရပ် မညီညွတ်သောအရပ်သို့ အဘယ့်ကြောင့် ပြေးသွားရကုန်သနည်း။ အဘယ့်ကြောင့် ကြီးကျယ်သော စစ်တိုက်ခြင်းကိုလည်း ပြုရကုန်သနည်း အဘယ့်ကြောင့် အသက် သေရမည် ရှက်ရမည် တွေးတော ယုံမှားခြင်းသို့လည်း ရောက်ရကုန်သနည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ထိုသို့ ပြုလုပ်ရခြင်းသည် မင်းချမ်းသာ မဟုတ်ပါ။ ဤသို့ပြုလုပ်ရခြင်းသည် မင်းချမ်းသာကို ရှာမှီးခြင်း၏ ရှေးအဖို့ပါတည်း။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန မင်းတို့သည် ဆင်းရဲဖြင့်

မင်းအဖြစ်ကို ရှာမှီး၍ မင်းချမ်းသာကို ခံစားရကုန်၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤသို့ မင်းချမ်းသာသည် ဆင်းရဲနှင့် မရောပြွမ်းပါ။ ထိုမင်းချမ်းသာသည် တခြားပါတည်း။ ဆင်းရဲ 'ဒုက္ခ'သည် တခြားပါတည်းဟု(လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် နိဗ္ဗာန်သည် စင်စစ် ချမ်းသာအတိဖြစ်၏။ ဆင်းရဲနှင့် မရောပြွမ်း။ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို ရှာမှီးသောသူတို့သည် ကိုယ်ကိုလည်း ကောင်း၊ စိတ်ကိုလည်းကောင်း ပူလောင်စေ၍ရပ်ခြင်း၊ သွားခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း၊ အိပ်ခြင်း၊ စားသောက် ခြင်းတို့ကို ချုပ်တည်းသိမ်းဆည်းကာ ငိုက်မျဉ် ခြင်းကိုပိတ်ပင်တားဆီးလျက်(စက္ခုစသော)အာယု- တနတို့ကို ဖိနှိပ်ပြီးလျှင် ကိုယ်ကိုလည်းကောင်း၊ အသက်ကိုလည်းကောင်း စွန့်လျက် ရန်သူကို နှိမ်နင်းပြီးသော် မင်းတို့သည် မင်းချမ်းသာကို ခံစားရကုန်သကဲ့သို့ ဆင်းရဲခြင်းဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို ရှာမှီး၍ စင်စစ် ချမ်းသာသောနိဗ္ဗာန်ကို ခံစားရကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သည် စင်စစ် ချမ်းသာအတိဖြစ်၏။ ဆင်းရဲနှင့် မရောပြွမ်း။ နိဗ္ဗာန်သည် တခြား ဆင်းရဲသည်တခြားတည်း။

မင်းမြတ် နိဗ္ဗာန်သည် စင်စစ် ချမ်းသာအတိဖြစ်၏။ ဆင်းရဲနှင့် မရောပြွမ်း။ ဆင်းရဲသည် တခြား နိဗ္ဗာန်သည် တခြားတည်းဟူသော ထိုထက်လွန်သော အခြားအကြောင်းကိုလည်း နာဦးသော၊ မင်းမြတ် အဘတ်ပညာရှင်ဆရာတို့အား အတတ်ပညာ ချမ်းသာမည်သည် ရှိသည် မဟုတ်လောဟု(မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား အတတ်ပညာရှင် ဆရာတို့အား အတတ်ပညာ ချမ်းသာသည် ရှိပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုအတတ်ပညာချမ်းသာသည် ဆင်းရဲနှင့် ရောပြွမ်းသလောဟု(မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မရောပြွမ်းပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထို အတတ်ပညာရှင်ဆရာတို့သည် မိမိဆရာကြီးတို့အား ရှိခိုးခြင်း၊ ခရီးဦးကြိုဆိုခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဧရပ်ခြင်း၊ အိမ်ကို တံမြက်လည်းခြင်း၊ တံပူကပ်ခြင်း၊ မျက်နှာသစ်ရေကို ပေးဆက်ခြင်းစားကြင်း ကိုခံယူခြင်း၊ အဝတ်အခြုံပြုလုပ်ခြင်း၊ ချိုးရေပေးခြင်း၊ ခြေလက်ဆုပ်နယ်ခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း မိမိ၏ပိတ်ကို ချထား၍ သူတပါးစိတ်အလိုသို့ လိုက်ရသဖြင့် ဆင်းရဲစွာ အိပ်ရခြင်း မညီညွတ်သော အစာကို စားရခြင်းဖြင့် ကိုယ်ကို အဘယ်ကြောင့် ပူပန်စေရပါကုန်သနည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤသို့ ပြုလုပ်ရခြင်းသည် အတတ်ပညာ ချမ်းသာမဟုတ်ပါ။ ဤသို့ ပြုလုပ်ရခြင်းသည် အတတ်ပညာချမ်းသာကို ရှာမှီးခြင်း၏ ရှေးအဖို့ပါတည်း။ အရှင်ဘုရား နာဂသေန ဆရာတို့သည် ဆင်းရဲသဖြင့် အဘတ်ပညာ ရှာမှီး၍ အတတ်ပညာချမ်းသာကို ခံစားရပါကုန်၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤသို့လျှင် အတတ်ပညာချမ်းသာသည် ဆင်းရဲနှင့် မရောပြွမ်း။ ထိုအတတ်ပညာချမ်းသာသည် တခြား ဆင်းရဲသည် တခြားပါတည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် နိဗ္ဗာန်သည် စင်စစ် ချမ်းသာအတိဖြစ်၏။ ဆင်းရဲနှင့် မရောပြွမ်း။ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို ရှာမှီးသောသူတို့သည် ကိုယ်ကိုလည်းကောင်း၊ စိတ်ကိုလည်းကောင်း ပူလောင်စေ၍ ရပ်ခြင်း၊ သွားခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း၊ လျောင်းခြင်း၊ စားသောက်ခြင်းတို့ကို ချုပ်တည်းသိမ်းဆည်းကာ ငိုက်မျဉ်ခြင်းကို ပိတ်ပင်တားဆီးလျက် (စက္ခုစသော) အာယုတနတို့ကို ဖိနှိပ်ပြီးလျှင် ကိုယ်ကို လည်းကောင်း၊ အသက်ကိုလည်းကောင်း စွန့်လျက် ဆရာကြီးတို့၏ အတတ်ပညာချမ်းသာကို ခံစားရ ကုန်သောဆရာကဲ့သို့ ဆင်းရဲဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို ရှာမှီး၍ စင်စစ်ချမ်းသာအတိဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို ခံစားရ ကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သည် စင်စစ် ချမ်းသာအတိဖြစ်၏။ ဆင်းရဲနှင့် မရောပြွမ်း။ ဆင်းရဲသည် တခြား နိဗ္ဗာန်သည်တခြားတည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ ဆိုတော်မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု(လျှောက်၏)။

ကိုးခုမြောက် ကေန္တသုခနိဗ္ဗာနပဉ္စာပြီး၏။

၁၀-နိဗ္ဗာနရူပသဏ္ဌာနပဉ္စာ
(နိဗ္ဗာန်၏ အဆင်းအသွင်သဏ္ဌာန် ပြဿနာ)

၁၀။ အရှင်ဘုရားနာဂဓေန “နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန်” ဟု ဆို၏။ ထိုနိဗ္ဗာန်၏ အဆင်းကိုလည်းကောင်း သဏ္ဌာန်ကိုလည်းကောင်း အရယ်ကိုလည်းကောင်း အတိုင်းအရှည်ကိုလည်းကောင်း ဥပမာအား ဖြင့်ဖြစ်စေ အကြောင်းအားဖြင့်ဖြစ်စေ အသင့်ယုတ္တိအားဖြင့်ဖြစ်စေ နည်းအားဖြင့်ဖြစ်စေ ဆောင် ပြခြင်းငှါ တတ်နိုင်ပါသလောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် နိဗ္ဗာန်သည် အတူမရှိ၊ နိဗ္ဗာန်၏ အဆင်းကိုလည်းကောင်း သဏ္ဌာန်ကိုလည်းကောင်း အရယ်ကိုလည်းကောင်း အတိုင်းအရှည်ကို လည်းကောင်း ဥပမာအားဖြင့်ဖြစ်စေ အကြောင်းအားဖြင့်ဖြစ်စေ အသင့်ယုတ္တိအားဖြင့်ဖြစ်စေ နည်းအားဖြင့်ဖြစ်စေ ဆောင်ပြခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ပေဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂဓေန အရှိသဘောဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်၏အဆင်းကိုလည်းကောင်း သဏ္ဌာန်ကိုလည်းကောင်း အရယ်ကို လည်းကောင်း အတိုင်းအရှည်ကိုလည်းကောင်း ဥပမာအားဖြင့်ဖြစ်စေ အကြောင်းအားဖြင့်ဖြစ်စေ အသင့်ယုတ္တိအားဖြင့်ဖြစ်စေ နည်းအားဖြင့်ဖြစ်စေ ထင်ရှားမပြနိုင်သောစကားကိုလည်း အကျွန်ုပ် လက်မခံနိုင်ပါ။ အကြောင်းဖြင့် အကျွန်ုပ်ကို သိမှတ်စေတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ရှိပါစေ၊ အကြောင်းဖြင့် သင်မင်းမြတ်ကိုသိစေအံ့၊ မင်းမြတ် မဟာသမုဒ္ဒရာမည်သည့် ရှိသည်မဟုတ် လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ဤမဟာသမုဒ္ဒရာသည် ရှိပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည် သင့်အား ဤသို့မေးရာ၏ “မင်းမြတ် မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ ရေသည် အဘယ်မျှလောက်ရှိသနည်း၊ မဟာသမုဒ္ဒရာ၌နေသော သတ္တဝါတို့သည် အဘယ်မျှလောက် ရှိကုန် သနည်း” ဟု မေးအံ့၊ မင်းမြတ် ဤသို့မေးသည်ရှိသော် သင်မင်းမြတ်သည် ထိုသူ အား အဘယ်သို့ ဖြေကြားမည်နည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်ကို တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည် “မင်းမြတ် မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ရေသည် အဘယ်မျှလောက်ရှိသနည်း၊ မဟာသမုဒ္ဒရာ၌နေသော သတ္တ ဝါတို့သည် အဘယ်မျှလောက် ရှိကုန်သနည်း” ဟု အကယ်၍မေးငြားအံ့၊ အရှင်ဘုရား ထိုသူ ကို “အိုယောက်ျား (သင်သည်မမေးထိုက်သည်ကို ငါ့အားမေး၏၊ ဤအမေးကို တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူသည် မမေးထိုက်၊ ဤအမေးမျိုးကိုမဖြေဘဲသာ ထားထိုက်၏၊ လောကကို ကြံစည်ပြောဆိုသော လူအပေါင်းတို့သည် မဟာသမုဒ္ဒရာကို မဝေဖန်ထိုက်၊ မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ နေကိုခြင်တွယ်ခြင်းငှါ မတတ်နိုင်၊ ထိုမဟာသမုဒ္ဒရာ၌နေကြကုန်သော သတ္တဝါတို့ကိုလည်း ရေတွက်ခြင်းငှါ မတတ်နိုင်” ဟု ဆိုရာပါ၏။ အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ထိုပေးသော သူအား စကားတို့ ပေးရာ ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် သင်မင်းမြတ်သည် အရှိသဘောဖြစ်သော မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ အဘယ်ကြောင့် ဤသို့ စကားတို့ ပေးရသနည်း၊ “မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ ရေသည် ဤမျှရှိ၏၊ မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ ဤမျှလောက် ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်လည်း နေကြကုန်၏” ဟု ရေတွက်၍ ထိုသူ အား ပြောကြားအပ်သည် မဟုတ်လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မတတ်နိုင်ပါ။ ဤပြဿနာသည် မေးထိုက်သော ပြဿနာ မဟုတ်ပါဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် အရှိသဘောဖြစ်သော မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ပင် ရေကိုခြင်တွယ်ခြင်းငှါ မတတ်နိုင်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း ထိုမဟာသမုဒ္ဒရာ၌ နေကုန်သောသတ္တဝါတို့ကို ရေတွက်ခြင်းငှါ မတတ်နိုင်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အရှိသဘောဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်၏အဆင်းကိုလည်းကောင်း သဏ္ဌာန်ကိုလည်းကောင်း အရယ်ကိုလည်းကောင်း အတိုင်းအရှည်ကိုလည်းကောင်း ဥပမာ အားဖြင့်ဖြစ်စေ အကြောင်းအားဖြင့်ဖြစ်စေ အသင့်ယုတ္တိအားဖြင့်ဖြစ်စေ နည်းအားဖြင့် ဖြစ်စေ

ဆောင်ပြခြင်းငှါ မတတ်နိုင်။ မင်းမြတ် စိတ်ကိုလေ့လာပြီးသော တန်ခိုးနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ ရေကိုခြင်တယ်မည်ဆိုသော် ခြင်တယ်နိုင်ရာသေး၏။ ထိုမဟာသမုဒ္ဒရာ၌ မှီနေသောသတ္တဝါတို့ကိုလည်း ရေတွက်မည်ဆိုသော် ရေတွက်နိုင်ရာသေး၏။ စိတ်ကိုလေ့လာပြီးသော တန်ခိုးနှင့်ပြည့်စုံသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် နိဗ္ဗာန်၏အဆင်းကို လည်းကောင်း သဏ္ဌာန်ကိုလည်းကောင်း အတိုင်းအရှည်ကိုလည်းကောင်း ဥပမာအားဖြင့် ဖြစ်စေ အကြောင်းအားဖြင့် ဖြစ်စေ အသင့်ယုတ္တိအားဖြင့် ဖြစ်စေ နည်းအားဖြင့် ဖြစ်စေ ထို့ပြင်လည်း ဆောင်ပြခြင်းငှါ မတတ်နိုင်။

မင်းမြတ် အရှိသဘောဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်၏အဆင်းကိုလည်းကောင်း သဏ္ဌာန်ကိုလည်းကောင်း အရွယ်ကိုလည်းကောင်း အတိုင်းအရှည်ကို လည်းကောင်း ဥပမာအားဖြင့် ဖြစ်စေ အကြောင်းအားဖြင့် ဖြစ်စေ အသင့်ယုတ္တိအားဖြင့်ဖြစ်စေ နည်းအားဖြင့် ဖြစ်စေ ဆောင်ပြခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ဟူသော အခြားအကြောင်းကိုလည်း နာဦးလေ့။ မင်းမြတ် ဗြဟ္မာဘုံတွင် အရူပဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော ဗြဟ္မာတို့မည်သည် ရှိမည် မဟုတ်လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား “ဗြဟ္မာတို့တွင် အရူပဘုံ၌ဖြစ်ကုန်သော ဗြဟ္မာတို့မည်သည်ရှိ၏”ဟု ကြားဖူးပါ၏ဟု(လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုအရူပဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော ဗြဟ္မာတို့၏ အဆင်းကိုလည်းကောင်း၊ သဏ္ဌာန်ကိုလည်းကောင်း၊ အရွယ်ကိုလည်းကောင်း၊ အတိုင်းအရှည်ကိုလည်းကောင်း ဥပမာအားဖြင့်ဖြစ်စေ အကြောင်းအားဖြင့်ဖြစ်စေ အသင့်ယုတ္တိအားဖြင့်ဖြစ်စေ နည်းအားဖြင့်ဖြစ်စေ ဆောင်ပြခြင်းငှါ တတ်နိုင်ပါသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားမတတ်နိုင်ပါဟု(လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုသို့ဖြစ်မှုကား အရူပဘုံ၌ဖြစ်ကုန်သော ဗြဟ္မာတို့သည် မရှိပါကုန်သလောဟု(မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား အရူပဘုံ၌ဖြစ်ကုန်သော ဗြဟ္မာတို့သည် ရှိပါကုန်၏။ ထိုဗြဟ္မာတို့၏ အဆင်းကိုလည်းကောင်း သဏ္ဌာန်ကိုလည်းကောင်း အရွယ်ကိုလည်းကောင်း အတိုင်းအရှည်ကိုလည်းကောင်း ဥပမာအားဖြင့် ဖြစ်စေ အကြောင်းအားဖြင့် ဖြစ်စေ အသင့်ယုတ္တိအားဖြင့် ဖြစ်စေ နည်းအားဖြင့် ဖြစ်စေ ဆောင်ပြခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထင်ရှားရှိကုန်သော အရူပဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော ဗြဟ္မာတို့၏ အဆင်းကိုလည်းကောင်း သဏ္ဌာန်ကိုလည်းကောင်း အရွယ်ကိုလည်းကောင်း အတိုင်းအရှည်ကိုလည်းကောင်း ဥပမာအားဖြင့်ဖြစ်စေ အကြောင်းအားဖြင့် ဖြစ်စေ အသင့်ယုတ္တိအားဖြင့် ဖြစ်စေ ဆောင်ပြခြင်းငှါ မတတ်နိုင်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အရှိသဘောသာလျှင် ဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်၏ အဆင်းကိုလည်းကောင်း သဏ္ဌာန်ကိုလည်းကောင်း အရွယ်ကိုလည်းကောင်း အတိုင်းအရှည်ကိုလည်းကောင်း ဥပမာအားဖြင့်ဖြစ်စေ အကြောင်းအားဖြင့်ဖြစ်စေ အသင့်ယုတ္တိအားဖြင့် ဖြစ်စေ နည်းအားဖြင့် ဖြစ်စေ ဆောင်ပြခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန နိဗ္ဗာန်သည် စင်စစ်ချမ်းသာသည်ဖြစ်ပါစေတော့၊ ထိုနိဗ္ဗာန်၏ အဆင်းကိုလည်းကောင်း သဏ္ဌာန်ကိုလည်းကောင်း အရွယ်ကိုလည်းကောင်း အတိုင်းအရှည်ကို လည်းကောင်း ဥပမာအားဖြင့်ဖြစ်စေ အကြောင်းအားဖြင့် ဖြစ်စေ အသင့်ယုတ္တိအားဖြင့်ဖြစ်စေ နည်းအားဖြင့် ဖြစ်စေ ဆောင်ပြခြင်းငှါ မတတ်နိုင်သည်ဖြစ်ပါစေတော့၊ အရှင်ဘုရား အခြားသူတို့သည် သက်ဝင်နိုင်သော ဥပမာထုတ်ဆောင် ပြခြင်းမျှဖြစ်သော တစ်စုံတစ်ခုသော နိဗ္ဗာန်၏ဂုဏ်ကျေးဇူးသည် ရှိပါသလောဟု(မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သရုပ်သကောင်အားဖြင့် မရှိ၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးအားဖြင့်မူကား စိုးစဉ်းမျှသော ဥပမာညွှန်ပြခြင်းမျှကို ဆောင်ပြခြင်းငှါ တတ်နိုင်၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါပြီ၊ အကြင်သို့သော အခြင်းအရာဖြင့်ဟောပြသည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးအားဖြင့်လည်း တစိတ်တဒေသပြဆိုကာမျှကို အကျွန်ုပ်ရပါ၏၊ ထိုသို့သော

အခြင်းအရာဖြင့် လျင်မြန်စွာ ဟောပြတော်မူပါလော့၊ အကျွန်ုပ်၏နှလုံးပူပန်ခြင်းကို ငြိမ်းစေတော်မူပါလော့၊ အေးမြချိုသာသောစကားလေပြည်ဖြင့် ပယ်ဖျောက်တော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် ပဒုမာကြာ၏ ဂုဏ်တပါးသည် နိဗ္ဗာန်သို့ (ဥပမာအားဖြင့်) သက်ဝင်၏၊ ရေ၏ ဂုဏ်နှစ်ပါး၊ ဆေး၏ ဂုဏ်သုံးပါး၊ မဟာသမုဒ္ဒရာ၏ ဂုဏ်လေးပါး၊ ဘောဇဉ်၏ ဂုဏ်ငါးပါး၊ ကောင်းကင်၏ ဂုဏ်ဆယ်ပါး၊ ပတ္တမြားရတနာ၏ ဂုဏ်သုံးပါး၊ စန္ဒကူးနီ၏ ဂုဏ်သုံးပါး၊ ထောပတ်ကြည်၏ ဂုဏ်သုံးပါး၊ တောင်ငူ၏ ဂုဏ်ငါးပါးတို့သည် နိဗ္ဗာန်သို့ (ဥပမာအားဖြင့်) သက်ဝင်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ ပဒုမာကြာ၏ ဂုဏ်တပါးသည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏ ” ဟူ၍ ယင်းစကားကို ဆိုတော်မူ၏၊ ပဒုမာကြာ၏ အဘယ်ဂုဏ်တပါးသည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ပဒုမာကြာသည် ရေဖြင့် မလိမ်းကျံသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် နိဗ္ဗာန်သည် အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့ဖြင့် မလိမ်းကျံ၊ မင်းမြတ် ပဒုမာကြာ၏ ဤဂုဏ်တပါးသည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ ရေ၏ ဂုဏ်နှစ်ပါးတို့သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ကုန်၏ ” ဟူ၍ ယင်းစကားကို ဆိုတော်မူ၏၊ ရေ၏ အဘယ်ဂုဏ်နှစ်ပါးတို့သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ရေသင်္ချာ အေးမြသကဲ့သို့ ပူလောင်ခြင်းကို ငြိမ်းစေသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် နိဗ္ဗာန်သည် အေးမြ၏၊ အလုံးစုံသော ကိလေသာပူလောင်မှုကို ငြိမ်းစေတတ်၏၊ မင်းမြတ် ရေ၏ ဤပထမဂုဏ်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏၊ မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ရေသည် ပင်ပန်းခြင်း ခြောက်ကပ်ခြင်း မှတ်သိပ်ခြင်း နေပူခြင်းတို့ဖြင့် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သော လူနှင့် သားကောင်တို့၏ မှတ်သိပ်ခြင်းကို ပယ်ဖျောက်နိုင်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် နိဗ္ဗာန်သည် ကာမတဏှာ အဝတဏှာ ဝိဘဝတဏှာ တည်းဟူသော မှတ်သိပ်ခြင်းကို ပယ်ဖျောက်တတ်၏၊ မင်းမြတ် ရေ၏ ဤဒုတိယ ဂုဏ်ကျေးဇူးသည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏၊ မင်းမြတ် ရေ၏ ဤဂုဏ်နှစ်ပါးတို့သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ ဆေး၏ ဂုဏ်သုံးပါးတို့သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ကုန်၏ ” ဟူ၍ ယင်းစကားကို ဆိုတော်မူ၏၊ ဆေး၏ အဘယ် ဂုဏ်သုံးပါးတို့သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဆေးသည် အဆိပ်ဖြင့် နှိပ်စက်ခြင်းခံရကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် နိဗ္ဗာန်သည် ကိလေသာ အဆိပ်ဖြင့် နှိပ်စက်ခြင်းခံရကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်၏၊ မင်းမြတ် ဆေး၏ ဤပထမဂုဏ်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏၊ မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ဆေးသည် အနာရောဂါတို့၏ အဆိုးကို ပြုတတ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် နိဗ္ဗာန်သည် အလုံးစုံသော ဝဋ်ဆင်းရဲတို့၏ အဆိုးကို ပြုတတ်၏၊ မင်းမြတ် ဆေး၏ ဤဒုတိယဂုဏ်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏၊ မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ဆေးသည် အသက်ကို မသေစေနိုင် သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် နိဗ္ဗာန်သည် မသေစေနိုင်၊ မင်းမြတ် ဆေး၏ ဤကတိယဂုဏ်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏၊ မင်းမြတ် ဆေး၏ ဤဂုဏ်သုံးပါးတို့သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ မဟာသမုဒ္ဒရာ၏ ဂုဏ်လေးပါးတို့သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ကုန်၏ ” ဟူ၍ ယင်းစကားကို ဆိုတော်မူ၏၊ မဟာသမုဒ္ဒရာ၏ အဘယ် ဂုဏ်လေးပါးတို့သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မဟာသမုဒ္ဒရာသည် အလုံးစုံသော

အကောင်ပုပ်တို့မှ ဆိတ်သုဉ်းသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် နိဗ္ဗာန်သည် အလုံးစုံသော ကိလေသာအပုပ်တို့မှ ဆိတ်သုဉ်း၏။ မင်းမြတ် မဟာသမုဒ္ဒရာ၏ ဤပထမဂုဏ်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏။ မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား မဟာသမုဒ္ဒရာသည် ကြီးကျယ်၏။ ထိုမှတစ်ဆင့်ကမ်းမရှိ၊ အလုံးစုံသော မြစ်တို့ဖြင့် (စီးဝင်သော်လည်း) မပြည့်နိုင်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် နိဗ္ဗာန်သည် ကြီးကျယ်၏။ ထိုမှတစ်ဆင့်ကမ်းမရှိ၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့ဖြင့် မပြည့်နိုင်၊ မင်းမြတ် မဟာသမုဒ္ဒရာ၏ ဤဒုတိယဂုဏ်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏။ မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား မဟာသမုဒ္ဒရာသည် ကြီးကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ နေရာဖြစ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် နိဗ္ဗာန်သည် ကြီးမြတ်ကုန်သော အညစ်အကြေး ကင်းကုန်ပြီးသော အာသဝေါ ကုန်ပြီးကုန်သော (အရဟတ္တဖိုလ်တည်းဟူသော) အားအစွမ်းသို့ ရောက်ကုန်ပြီးသော လေ့လာပြီးခြင်း ‘ဝသီဘော်’ ရှိသည်ဖြစ်ကုန်သော ကြီးမြတ်သော သတ္တဝါဖြစ်ကုန်သော ရဟန္တာတို့၏ နေရာဖြစ်၏။ မင်းမြတ် မဟာသမုဒ္ဒရာ၏ ဤတတိယဂုဏ်သည်လည်း နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏။ မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား မဟာသမုဒ္ဒရာသည် မနှိုင်းရှည့်အပ်သော အထူးထူး အပြားပြား ပြန့်ပြောသော လှိုင်းတံပိုးတို့ဖြင့် ပြင်းသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် နိဗ္ဗာန်သည် မနှိုင်းရှည့်အပ်သော အထူးထူး အပြားပြား ပြန့်ပြောသော အညစ်အကြေးမရှိ စင်ကြယ်သော အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ ပန်းတို့ဖြင့် ပြင်း၏။ မင်းမြတ် မဟာသမုဒ္ဒရာ၏ ဤစတုတ္ထဂုဏ်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏။ မင်းမြတ် မဟာသမုဒ္ဒရာ၏ ဤဂုဏ်လေးပါးတို့သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ဘောဇဉ်၏ ဂုဏ်ငါးပါးတို့သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ကုန်၏” ဟူ၍ ယင်းစကားကို ဆိုတော်မူ၏။ ဘောဇဉ်၏ အဘယ်ဂုဏ်ငါးပါးတို့သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ပါကုန် သနည်းဟု(မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဘောဇဉ်သည် အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့အား အသက်ကို ဆောင်ထားသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် နိဗ္ဗာန်သည် မိမိကို မျက်မှောက်ပြုသူတို့အား အံ့ခြင်း သေခြင်း ပျက်စီးခြင်းမှ အသက်ကို ဆောင်ထားတတ်၏။ မင်းမြတ် ဘောဇဉ်၏ ဤပထမ ဂုဏ်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏။ မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ဘောဇဉ်သည် အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့အား အားကို တိုးပွားစေသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် နိဗ္ဗာန်သည် မိမိ၏ မျက်မှောက်ပြုသော သတ္တဝါအားလုံးတို့အား တန်ခိုးအားကို တိုးပွားစေ၏။ မင်းမြတ် ဘောဇဉ်၏ ဤဒုတိယဂုဏ်သည် နိဗ္ဗာန်သို့သက်ဝင်၏။ မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ဘောဇဉ်သည် အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့အား အဆင်းကိုဖြစ်စေသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် နိဗ္ဗာန်သည် မိမိကိုမျက်မှောက်ပြုသော သတ္တဝါတို့အား ဂုဏ်သည်းဟူသော အဆင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏။ မင်းမြတ် ဘောဇဉ်၏ ဤတတိယဂုဏ်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏။ မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ဘောဇဉ်သည် အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၏ ပူပန်ခြင်းကို ငြိမ်းစေသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူ သာလျှင် နိဗ္ဗာန်သည် မိမိကို မျက်မှောက်ပြုသောသတ္တဝါအားလုံးတို့၏ ကိလေသာတည်းဟူသော ပူပန်မှုအားလုံးကို ငြိမ်းစေတတ်၏။ မင်းမြတ် ဘောဇဉ်၏ ဤစတုတ္ထဂုဏ်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏။ မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ဘောဇဉ်သည် အလုံးစုံသောသတ္တဝါတို့၏ ငတ်မွတ်ခြင်း အားနည်းခြင်းကို ပယ်ဖျောက်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် နိဗ္ဗာန်သည် မိမိကိုမျက်မှောက် ပြုသော သတ္တဝါအားလုံးတို့၏ အလုံးစုံသော ဆင်းရဲတည်းဟူသော ဆာလောင်အားနည်းမှုကို ပယ်ဖျောက်တတ်၏။ မင်းမြတ် ဘောဇဉ်၏ ဤပဉ္စမဂုဏ်သည် နိဗ္ဗာန်သို့သက်ဝင်၏။ မင်းမြတ် ဘောဇဉ်၏ ဤဂုဏ်ငါးပါးတို့သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ကောင်းကင်၏ ဂုဏ်ဆယ်ပါးတို့သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ကုန်၏” ဟူသော ယင်းစကားကို ဆိုတော်မူ၏။ ကောင်းကင်၏ အဘယ်ဂုဏ် ဆယ်ပါးတို့သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ကောင်းကင်သည် ပဋိသန္ဓေမနေ မအို မသေ မစုတေ့ မဖြစ်ပေါ် ညှင်းဆဲ ပုတ်ခတ်နိုင်ရန် ခဲယဉ်း၏။ ခိုးသူတို့မယူဆောင်နိုင် တစ်စုံတရာ အမှီမရှိ ငှက်အပေါင်းတို့ ယုံတက်သွားရောက်ရာဖြစ်၏ အပိတ်အပင်မရှိအဆုံးမရှိသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် နိဗ္ဗာန်သည် ပဋိသန္ဓေမနေ မအို မသေ မစုတေ့ မဖြစ်ပေါ် သူတပါးတို့ မညှဉ်း ဆဲနိုင် ခိုးသူတို့ မယူဆောင်နိုင် တစ်စုံတရာ အမှီမရှိ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သွားရာဖြစ်၏ အပိတ်အပင် မရှိ အဆုံးမရှိ၊ မင်းမြတ် ကောင်းကင်၏ဤဂုဏ်ဆယ်ပါးတို့သည် နိဗ္ဗာန်သို့(ဥပမာအားဖြင့်)သက် ဝင်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ပတ္တမြားရတနာ၏ ဂုဏ်သုံးပါးတို့သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ကုန်၏” ဟူ၍ ယင်းစကားကို ဆိုတော်မူ၏။ ပတ္တမြားရတနာ၏ အဘယ်ဂုဏ်သုံးပါးတို့သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ပတ္တမြားရတနာသည် အလိုရှိရာ ပေးနိုင် သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် နိဗ္ဗာန်သည် အလိုရှိရာကို ပေးနိုင်၏။ မင်းမြတ် ပတ္တမြား ရတနာ၏ ဤပထမဂုဏ်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏။ မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ပတ္တမြား ရတနာသည် ကြည်လင် ရွှင်လန်းခြင်းကို ပြုတတ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် နိဗ္ဗာန်သည် ကြည်လင် ရွှင်လန်းခြင်းကို ပြုတတ်၏။ မင်းမြတ် ပတ္တမြားရတနာ၏ ဤဒုတိယဂုဏ်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏။ မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ပတ္တမြားရတနာသည် ထွန်းလင်းတောက်ပခြင်းကို ပြုတတ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် နိဗ္ဗာန်သည် ထွန်းလင်းတောက်ပခြင်းကို ပြုတတ်၏။ မင်းမြတ် ပတ္တမြားရတနာ၏ ဤတတိယဂုဏ်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏။ မင်းမြတ် ပတ္တမြား ရတနာ၏ ဤဂုဏ်သုံးပါးတို့သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန “စန္ဒကူးနီ၏ ဂုဏ်သုံးပါးတို့သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ကုန်၏” ဟူ၍ ယင်းစကားကို ဆိုတော်မူ၏။ စန္ဒကူးနီ၏ အဘယ်ဂုဏ်သုံးပါးတို့သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ပါကုန် သနည်းဟု(မေးလျှောက်၏)။မင်းမြတ် စန္ဒကူးနီသည် ရနိုင်ခဲသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် နိဗ္ဗာန်သည် ရနိုင်ခဲ၏။ မင်းမြတ် စန္ဒကူးနီ၏ ဤပထမဂုဏ်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏။ မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား စန္ဒကူးနီသည် အတူမရှိ ကောင်းသောအနံ့ရှိသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာ လျှင် နိဗ္ဗာန်သည် အတူမရှိ ကောင်းသောအနံ့ရှိ၏။ မင်းမြတ် စန္ဒကူးနီ၏ ဤဒုတိယဂုဏ်သည် နိဗ္ဗာန်သို့သက်ဝင်၏။ မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား စန္ဒကူးနီကို လူကောင်းသူကောင်းတို့ ချီးမွမ်း အပ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် နိဗ္ဗာန်ကို အရိယာသူတော်ကောင်းတို့ ချီးမွမ်းပင်၏။ မင်းမြတ် စန္ဒကူးနီ၏ ဤတတိယဂုဏ်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏။ မင်းမြတ် စန္ဒကူးနီ၏ ဤဂုဏ် သုံးပါးတို့သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ထောပတ်ကြည်၏ ဂုဏ်သုံးပါးတို့သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ကုန်၏” ဟူ၍ ယင်းစကားကို ဆိုတော်မူ၏။ ထောပတ်ကြည်၏ အဘယ်ဂုဏ်သုံးပါးတို့သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ပါကုန်သနည်း ဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထောပတ်ကြည်သည် အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် နိဗ္ဗာန်သည် ဂုဏ်တည်းဟူသော အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ မင်းမြတ် ထောပတ်ကြည်၏ ဤပထမဂုဏ်သည် နိဗ္ဗာန်သို့သက်ဝင်၏။ မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ထောပတ်ကြည်သည် အနံ့နှင့်ပြည့်စုံသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် နိဗ္ဗာန်သည် သီလ

တည်းဟူသော အနံနှင့် ပြည့်စုံ၏။ မင်းမြတ် ထောပတ်ကြည်၏ ဤဒုတိယဂုဏ်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏။ မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ထောပတ်ကြည်သည် အရသာနှင့် ပြည့်စုံသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် နိဗ္ဗာန်သည် လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ အရသာနှင့်ပြည့်စုံ၏။ မင်းမြတ် ထောပတ်ကြည်၏ ဤတတိယဂုဏ်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏။ မင်းမြတ် ထောပတ်ကြည်၏ ဤဂုဏ်သုံးပါးတို့သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန “တောင်ထွက်၏ ဂုဏ်ငါးပါးတို့သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ကုန်၏” ဟူ၍ ယင်းစကားကို ဆိုတော်မူ၏။ တောင်ထွက်၏ အဘယ်ဂုဏ်ငါးပါးတို့သည် နိဗ္ဗာန်သို့သက်ဝင်ပါကုန် သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် တောင်ထွက်သည် အလွန်မြင့်တက်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် နိဗ္ဗာန်သည် အလွန်မြင့်တက်၏။ မင်းမြတ် တောင်ထွက်၏ ဤ ပထမဂုဏ်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏။ မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား တောင်ထွက်သည် မတုန်မလှုပ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် နိဗ္ဗာန်သည် မတုန်မလှုပ်။ မင်းမြတ် တောင်ကွက်၏ ဤဒုတိယဂုဏ်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏။ မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား တောင်ထွက်သည် တက်ရောက်နိုင်ခဲ့သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် နိဗ္ဗာန်သည် အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့ တက်ရောက်နိုင်ခဲ့၏။ မင်းမြတ် တောင်ထွက်၏ ဤတတိယဂုဏ်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏။ မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား တောင်ထွက်သည် အလုံးစုံသော မျိုးစေ့တို့၏ ပေါက်ရောက်ကြီးပွားရာ မဟုတ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် နိဗ္ဗာန်သည် အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့၏ ပေါက်ရောက် ကြီးပွားရာ မဟုတ်။ မင်းမြတ် တောင်ထွက်၏ ဤစတုတ္ထဂုဏ်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏။ မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား တောင်ထွက်သည် ချစ်ခြင်း မုန်းခြင်းမှ ကင်းလွတ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် နိဗ္ဗာန်သည် ချစ်ခြင်း မုန်းခြင်းမှ ကင်းလွတ်၏။ မင်းမြတ် တောင်ထွက်၏ ဤပဉ္စမဂုဏ်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏။ မင်းမြတ် တောင်ထွက်၏ ဤဂုဏ်ငါးပါးတို့သည် နိဗ္ဗာန်သို့ (ဥပမာအားဖြင့်) သက်ဝင်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ ဆိုတော်မူတိုင်း နိဗ္ဗာန်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ဆယ်ခုမြောက် နိဗ္ဗာနရူပသဏ္ဌာနပဉ္စာ ပြီး၏။

၁၁-နိဗ္ဗာနသစ္စိကရဏပဉ္စာ

(နိဗ္ဗာန်သို့ မျက်မှောက်ပြုပုံ ပြဿနာ)

၁၁။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “နိဗ္ဗာန်သည် အတိတ်လည်း မဟုတ်၊ အနာဂတ်လည်း မဟုတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်လည်း မဟုတ်၊ ခဏတ္တယသို့ရောက်ဆဲ ‘ဥပ္ပန္န’ တရားလည်း မဟုတ်၊ ခဏတ္တယသို့ ရောက်ပြီးရောက်ဆဲမဟုတ်သော ‘အနုပ္ပန္န’ တရားလည်း မဟုတ်၊ မချွတ်ဖြစ်လတ္တံ့လည်း ‘မဟုတ်’ ဟု အရှင်ဘုရားတို့ ဆိုတော်မူကုန်၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤသာသနာတော်၌ အမှတ်မရှိ တစုံတယောက်သောသူသည် ကောင်းစွာကျင့်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြု၏။ ထိုသူသည် ဖြစ်ဆဲနိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုပါသလော၊ သို့မဟုတ် ဖြစ်ပြီးနိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုပါသလော ဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အမှတ်မရှိ တစုံတယောက်သောသူသည် ကောင်းစွာကျင့်သည် ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြု၏။ ထိုသူသည် ဖြစ်ဆဲနိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်မပြု၊ ဖြစ်ပြီးနိဗ္ဗာန်

ကိုလည်း မျက်မှောက်မပြု၊ မင်းမြတ် စင်စစ်သော်ကား ကောင်းစွာ ကျင့်သောသူသည် အကြင် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြု၏၊ ထိုနိဗ္ဗာနဓာတ်သည် ရှိ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤပြဿနာကို ဖုံးကွယ်လျှိုငှက်၍ မပြပါလင့်၊ ဆန္ဒရှိသည့်အတိုင်း ကြိုးစား၍ ပွင့်လင်းထင်ရှားစွာ ပြတော်မူပါလော့၊ အရှင်ဘုရား သင်ကြားသော သော နည်းနာ အားလုံးကို ဤနိဗ္ဗာန်ပြဿနာ၌သာ လေ့ဝင်းထည့်လိုက်ပါလော့၊ ဤအရာ၌ ဤလူအပေါင်းသည် တောဝေပါ၏၊ ယုံမှားခြင်း ဖြစ်ပါ၏၊ သံသယသို့ ပြေးဝင်ပါ၏၊ ဤအတွင်း၌ အပြစ်တည်းဟူသော ဤဆူးငြောင့်ကို နုတ်ပယ်တော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ငြိမ်းအေးသော ချမ်းသာ စစ်ဖြစ်သော မွန်မြတ်တောင့်တအပ်သော ဤနိဗ္ဗာနဓာတ်သည် ရှိ၏၊ ကောင်းစွာ ကျင့်သော သူသည် မြတ်စွာဘုရား ဆုံးမတော်မူသည့်အတိုင်း သင်္ခါရတရားတို့ကို သုံးသပ်လျက် ပညာဖြင့် ထိုနိဗ္ဗာနဓာတ်ကို မျက်မှောက်ပြု၏၊ မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား တပည့်သည် ဆရာဆုံးမတော် မူသည့်အတိုင်း အတတ်ကို ပညာဖြင့် မျက်မှောက်ပြု၏၊ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကောင်းစွာ ကျင့်သောသူသည် မြတ်စွာဘုရား ဆုံးမတော်မူသည့်အတိုင်း နိဗ္ဗာန်ကို ပညာဖြင့် မျက်မှောက် ပြု၏။

ထိုနိဗ္ဗာန်ကို အဘယ်သို့ ရှုမြင်အပ်သနည်းဟူမူ-ထိုနိဗ္ဗာန်ကို အပြစ်မရှိသောအားဖြင့် ဥပဒ် ကင်းသောအားဖြင့် ဘေးမရှိသောအားဖြင့် ရန်ကင်းသောအားဖြင့် အေးငြိမ်းသောအားဖြင့် ချမ်းသာသောအားဖြင့် သာယာဖွယ်အားဖြင့် မွန်မြတ်သောအားဖြင့် စင်ကြယ်သောအားဖြင့် အေးမြသောအားဖြင့် ရှုမြင်အပ်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား ထင်းမျှားစွာကို တောက်လောင်နေသော မီးသည် ယောက်ျားကို လောင်မြှက်အပ်သော်(ထိုယောက်ျားသည်)လုံ့လဖြင့် ထိုမီးမှလွတ်အောင် ရုန်းထွက်၍ မီးမရှိသော နေရာသို့ ဝင်ရောက်သည်ရှိသော် ထိုအရပ်၌ လွန်ကဲသော ချမ်းသာကို ရရာ၏၊ မင်းမြတ် ဤအတူ သာလျှင် ကောင်းစွာကျင့်သောသူသည် သင့်လျော်သော နှလုံးသွင်းဖြင့် သုံးလောက မီးပူမှ လွတ်ကင်းသော လွန်စွာချမ်းသာသော နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြု၏။ မင်းမြတ် ပြကတေ့ မီးဖြင့် အတူ သုံးပါးသော မီးကို မှတ်အပ်၏၊ မီးပုံအလယ်သို့ ရောက်သော ယောက်ျားနှင့်အတူ ကောင်းစွာကျင့်သောသူကို မှတ်အပ်၏၊ မီးကင်းသော အရပ်နှင့်အတူ နိဗ္ဗာန်ကို မှတ်အပ်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား မြွေကောင်ပုပ် ခွေးကောင်ပုပ် လူကောင်ပုပ် ကိုယ်အညစ် အကြေးတို့ စုပုံရာသို့ ရောက်၍ အပုပ်မျိုး ရှုပ်ရှက်ခပ်သော အရပ်သို့ ဝင်ရောက်သောယောက်ျား သည် လုံ့လဖြင့် ထိုအကောင်ပုပ်ရှိရာ အရပ်မှ လွတ်ကင်းအောင် ရုန်းထွက်၍ အကောင်ပုပ်မရှိရာ အရပ်သို့ ဝင်ရောက်သည်ရှိသော် ထိုအရပ်၌ လွန်ကဲသော ချမ်းသာကို ရရာ၏၊ မင်းမြတ် ဤအတူ သာလျှင် ကောင်းစွာကျင့်သောသူသည် သင့်လျော်သော နှလုံးသွင်းဖြင့် ကိလေသာအကောင်ပုပ်မှ လွတ်သော လွန်စွာချမ်းသာသော နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြု၏။ မင်းမြတ် အကောင်ပုပ်နှင့်အတူ ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကို မှတ်အပ်၏၊ အကောင်ပုပ်ရှိရာသို့ ရောက်သော ယောက်ျားနှင့်အတူ ကောင်းစွာ ကျင့်သောသူကို မှတ်အပ်၏၊ အကောင်းပုပ်ကင်းသော အရပ်နှင့်အတူ နိဗ္ဗာန်ကို မှတ်အပ်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား ကြောက်ရွံ့ ထိတ်လန့် တုန်လှုပ်နေသော ဖောက်ပြန်စွာ တုန်လှုပ်သည့် စိတ်ရှိသော ယောက်ျားသည် လုံ့လဖြင့် ထိုကြောက်ဖွယ်အရပ်မှ လွတ်အောင်

ရုန်းထွက်၍ မြဲမြံခိုင်ခံ့ မတုန်လှုပ်သော ဘေးလွတ်ရာအရပ်သို့ ဝင်ရောက်သည်ရှိသော် ထိုအရပ်၌ လွန်ကဲသော ချမ်းသာကို ရရာ၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကောင်းစွာ ကျင့်သောသူသည် သင့်လျော်သော နှလုံးသွင်းဖြင့် ကြောက်ရွံ့ ထိတ်လန့်ခြင်းကင်းသော လွန်စွာချမ်းသာသော နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြု၏။ မင်းမြတ် ဘေးနှင့်အတူ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း ‘ဇာတိ’ အိုခြင်း ‘ဇရာ’ နာခြင်း ‘ဗျာဓိ’ သေခြင်း ‘မရဏ’ကို စွဲ၍ အဆက်ဆက် (ထပ်ကာ ထပ်ကာ)ဖြစ်သော ဘေးကို မှတ်အပ်၏။ ကြောက်သောယောက်ျားနှင့်အတူ ကောင်းစွာ ကျင့်သောသူကို မှတ်အပ်၏။ ဘေးလွတ်ရာအရပ်နှင့်အတူ နိဗ္ဗာန်ကို မှတ်အပ်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာသောသော်ကား ညစ်နွမ်းနောက်ကျသော ညွန်ပုပ်ရွံ့စေးရှိရာ အရပ်သို့ ကျရောက်သော ယောက်ျားသည် လုံ့လဖြင့် ထိုညွန်ပုပ်ရွံ့စေးကို ဖဲကြဉ်ထုတ်နုတ်၍ စင်ကြယ် သန့်ရှင်း အညစ်အကြေးကင်းသော အရပ်သို့ ရောက်လျက် ထိုအရပ်၌ လွန်ကဲသော ချမ်းသာကို ရရာ၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကောင်းစွာကျင့်သောသူသည် သင့်လျော်သော နှလုံးသွင်း ဖြင့် ကိလေသာအညစ်အကြေး ညစ်နွမ်းကင်းသော လွန်စွာချမ်းသာသောနိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် ပြု၏။ မင်းမြတ် ညွန်ပြောင်းနှင့်အတူ လာဘ်ပူဇော်သကာအကျော်အစောကို မှတ်အပ်၏။ ညွန်ပုပ်သို့ ရောက်သော ယောက်ျားနှင့်အတူ ကောင်းစွာ ကျင့်သောသူကို မှတ်အပ်၏။ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သန့်ရှင်း အညစ်အကြေးကင်းသော အရပ်နှင့်အတူ နိဗ္ဗာန်ကို မှတ်အပ်၏။

ထိုနိဗ္ဗာန်ကိုလည်း ကောင်းစွာကျင့်သောသူသည် အဘယ်သို့လျှင် မျက်မှောက်ပြုပါသနည်း။ မင်းမြတ် ကောင်းစွာ ကျင့်သောသူသည် သင်္ခါရတရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို သုံးသပ်၏။ ဖြစ်ခြင်းကို သုံးသပ်သည်ရှိသော် ထိုသင်္ခါရတရားတို့၌ ဖြစ်ခြင်း ‘ဇာတိ’ကို မြင်၏။ အိုခြင်း ‘ဇရာ’ကို မြင်၏။ နာခြင်း ‘ဗျာဓိ’ကို မြင်၏။ သေခြင်း ‘မရဏ’ကို မြင်၏။ ထိုသင်္ခါရတရားတို့၌ အစမှလည်းကောင်း အလယ်မှလည်းကောင်း အဆုံးမှလည်းကောင်း ချမ်းသာဖွယ် သာယာဖွယ်ကို မမြင်။ ထိုသူသည် သင်္ခါရတရားတို့၌ တစုံတခုစွဲယူလောက်သော အရာကိုလုံးဝမမြင်။ မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား ယောက်ျားသည် တနေ့လုံး ပြင်းစွာ ပူနေသော တောက်လောင်သော ပြောင်ပြောင်တောက် သော ပြင်းယန်သော သံတွေခဲ၌ အစမှလည်းကောင်း အလယ်မှလည်းကောင်း အဆုံးမှ လည်းကောင်း တစုံတခု ယူလောက်ရာအရပ်ကို မမြင်။ ဤအတူသာလျှင် သင်္ခါရတရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို သုံးသပ်သောသူသည် ထိုသင်္ခါရတရားတို့၌ ဖြစ်ခြင်း ‘ဇာတိ’ကို မြင်၏။ အိုခြင်း ‘ဇရာ’ ကို မြင်၏။ နာခြင်း ‘ဗျာဓိ’ကို မြင်၏။ သေခြင်း ‘မရဏ’ကို မြင်၏။ ထိုသင်္ခါရတရားတို့၌ အစမှ လည်းကောင်း အလယ်မှလည်းကောင်း အဆုံးမှလည်းကောင်း တစုံတခု ချမ်းသာဖွယ် သာယာ ဖွယ်ကို မမြင်။ ထိုသူသည် ထိုသင်္ခါရတရားတို့၌ တစုံတခု စွဲယူလောက်ရာကို မမြင်။ စွဲယူလောက် ရာကို မမြင်သော ထိုသူ၏စိတ်ဝယ် သင်္ခါရတရားတို့၌ မမွေ့လျော်ခြင်းသည် ကောင်းစွာတည်၏။ ကိုယ်၌ ပူလောင်လာ၏။ ထိုသူသည် ပုန်းခိုရာ မရ အားထားရာ မရ ကိုးစားရာ မရှိသကဲ့သို့ ဖြစ်၍ ဘုံသုံးပါးတို့၌ ငြီးငွေ့၏။

မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား ယောက်ျားသည် တောက်လောင်သော မီးတောက်ရှိသော ကြီးစွာသော မီးပုံတွင်းသို့ ဝင်ငြားအံ့။ ထိုယောက်ျားသည် ထိုမီးပုံတွင်း၌ ပုန်းခိုရာမရ အားထားရာ မရ ကိုးစားရာမရှိသကဲ့သို့ ဖြစ်၍ မီး၌ ငြီးငွေ့ရာ၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ယူလောက်ရာကို မမြင်သော ထိုသူ၏ စိတ်၌ မမွေ့လျော်ခြင်းသည် ကောင်းစွာတည်၏။ ကိုယ်၌ ပူလောင်လာ၏။ ထိုသူသည် ပုန်းခိုရာ မရ အားထားရာ မရ ကိုးစားရာ မရှိသကဲ့သို့ဖြစ်၍ ဘုံသုံးပါးတို့၌ ငြီးငွေ့၏။

သင်္ခါရ၏ ဖြစ်စဉ်၌ ဘေးကို ရှုမြင်သော ထိုသူအား ဤသို့သော စိတ်သည် ဖြစ်၏ “ဤသင်္ခါရတို့၏ ဖြစ်စဉ်သည် ပူလောင်လှသည်သာတည်း၊ ရဲရဲတောက်သည်သာတည်း၊ အလုံ့ပြောင်ပြောင်တောက်လောင်သည်သာတည်း၊ ဒုက္ခများလှသည်သာတည်း၊ ပူပန်ခြင်း များလှသည်သာတည်း၊ တစုံတယောက်သောသူသည် သင်္ခါရတို့၏မဖြစ်ရာကို ရလေရာ၏။ သင်္ခါရအားလုံးတို့၏ ငြိမ်းအေးရာ အလုံးစုံသော ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို လွတ်လွတ်စွန့်ပစ်ရာ တဏှာကုန်ခန်းရာ ရာဂကင်းရာ သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ရာ တဏှာမှ ထွက်မြောက်ရာ နိဗ္ဗာန်သည် ငြိမ်သက်၏။ မှန်မြတ်၏”ဟု စိတ်ဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် ထိုသူ၏ ဤစိတ်သည် သင်္ခါရအစဉ် မဖြစ်ရာ နိဗ္ဗာန်၌ ပြေးဝင်၏၊ ကြည်လင်၏၊ ရှင်ပျ၏ “ငါ့အား သင်္ခါရတို့မှ ထွက်မြောက်ကြောင်းကို ရအပ်ပေပြီ”ဟု နှစ်သက်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား ပျက်စီးသော ခရီးမှားအရပ်သို့ ပြေးဝင်မိသော ယောက်ျားသည် ထွက်မြောက်ကြောင်းခရီးလမ်းကို မြင်၍ ထိုလမ်းခရီး၌ ပြေးဝင်၏၊ ကြည်လင်၏၊ ရှင်ပျ၏။ “ငါသည် ထွက်မြောက်ကြောင်းခရီးလမ်းကို ရပြီ”ဟု နှစ်သက်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် သင်္ခါရတရားတို့၏ ဖြစ်စဉ်၌ ဘေးဟူသောသူအား သင်္ခါရတို့၏ အစဉ် မဖြစ်ရာ နိဗ္ဗာန်၌ စိတ်သည် ပြေးဝင်၏၊ ကြည်လင်၏၊ ရှင်ပျ၏ “ငါသည် ထွက်မြောက်ရာကို ရအပ်ပြီ”ဟု နှစ်သက်၏။

ထိုသူသည် သင်္ခါရတရားတို့၏ မဖြစ်ရာ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ ရောက်ကြောင်းမက်ကို အားထုတ်၏။ ရှာမှီး၏၊ ပွားများ၏၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြု၏။ ထိုထွက်မြောက်ရာ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ ထိုသူအား အောက်မေ့မှု ‘သတိ’သည် ကောင်းစွာတည်၏။ ထိုထွက်မြောက်ရာ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ အားထုတ်ခြင်း ‘ဝီရိယ’သည် ကောင်းစွာ တည်၏။ ထိုထွက်မြောက်ရာ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ နှစ်သက်မှု ‘ပီတိ’သည် ကောင်းစွာတည်၏။ အဆင့်ဆင့် အထပ်ထပ် နှလုံးသွင်းသော ထိုသူ၏ ထိုစိတ်သည် သင်္ခါရတို့၏ ဖြစ်စဉ်ကို လွန်မြောက်၍ သင်္ခါရအစဉ်မဖြစ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏။ မင်းမြတ် သင်္ခါရအစဉ် မဖြစ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ အစဉ်ရောက်သော ကောင်းစွာ ကျင့်သော သူကို နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုသူဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား နာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ ဤသို့လျှင် ဤစကားကို ထိုသို့ ဆိုတော်မူတိုင်း ဝန်ခံပါ၏ဟု (လျှောက်၏။)

တဆယ့်တရမြောက် နိဗ္ဗာနသန္နိကရဏပဉ္စာ ပြီး၏။

၁၂-နိဗ္ဗာနသန္နိဟိတပဉ္စာ

(နိဗ္ဗာန်၏ တည်ရာ ပြဿနာ)

၁၂။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အရှေ့အရပ်၌ ဖြစ်စေ တောင်အရပ်၌ဖြစ်စေ အနောက်အရပ်၌ ဖြစ်စေ မြောက်အရပ်၌ဖြစ်စေ အထက်အရပ်၌ဖြစ်စေ အောက်အရပ်၌ ဖြစ်စေ ဖိလာအရပ်၌ဖြစ်စေ အကြင်အရပ်၌ နိဗ္ဗာန်သည် အမြဲအစွဲတည်နေ၏။ ထိုနိဗ္ဗာန်တည်ရာ အရပ်သည် ရှိပါသလောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အရှေ့အရပ်၌ ဖြစ်စေ တောင်အရပ်၌ဖြစ်စေ အနောက်အရပ်၌ဖြစ်စေ မြောက်အရပ်၌ဖြစ်စေ အထက်အရပ်၌ဖြစ်စေ အောက်အရပ်၌ဖြစ်စေ ဖိလာအရပ်၌ဖြစ်စေ အကြင်အရပ်၌နိဗ္ဗာန်သည် အမြဲအစွဲတည်နေ၏။ ထိုနိဗ္ဗာန်တည်ရာ အရပ်သည် မရှိဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန နိဗ္ဗာန်၏ အမြဲအစွဲတည်နေရာ အရပ်သည် အကယ်၍ မရှိသည် ဖြစ်ပါအံ့။ ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ နိဗ္ဗာန်သည် မရှိ၊ အကြင်သူတို့သည် ထိုနိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုအပ်ပါ၏။ ထိုသူတို့၏ မျက်မှောက်ပြုခြင်းသည်လည်း မှားယွင်းရာပါ၏။ ထိုအမှားကို ဆိုရာ၌ အကြောင်းကို လျှောက်ဆိုပါအံ့။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန မြေ၌ စပါး၏ဖြစ်ရာ လယ်သည် ရှိ၏။ အနံ့၏ဖြစ်ရာ ပန်းသည် ရှိ၏။ ပန်း၏ဖြစ်ရာ ပန်းရံသည်ရှိ၏။ အသီး၏ဖြစ်ရာ သစ်ပင်သည်ရှိ၏။ ရတနာ၏ ဖြစ်ရာဖြစ်သော တည်ရာသည် ရှိ၏။ ထိုအရပ်၌ အမှတ်မရှိ တစုံတယောက်သောသူသည် အကြင် ဝတ္ထုကို အလိုရှိ၏။ ထိုသူသည် ထိုအရပ်သို့ သွား၍ ထိုထို လိုရာဝတ္ထုကို ဆောင်ယူသကဲ့သို့ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤအတူသာလျှင် နိဗ္ဗာန်သည် အကယ်၍ ရှိသည်ဖြစ်ပါအံ့။ ထိုနိဗ္ဗာန်၏ ဖြစ်ပေါ်ရာအရပ်ကိုလည်း အလိုရှိအပ်ပါ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အကြင်ကြောင့်လျှင် နိဗ္ဗာန်၏ ဖြစ်ရာအရပ်သည် မရှိ၊ ထို့ကြောင့် နိဗ္ဗာန်မရှိဟူ၍ ဆိုရာပါ၏။ အကြင်သူတို့သည် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုအပ်၏။ ထိုသူတို့၏မျက်မှောက်ပြုခြင်းသည်လည်း မှားယွင်းရာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် နိဗ္ဗာန်၏ အမြဲအစွဲတည်နေရာ အရပ်သည်မရှိ၊ ထိုသို့တည်ရာအရပ် မရှိသော်လည်း ဤနိဗ္ဗာန်သည် ရှိသည်သာတည်း။ ကောင်းစွာကျင့်သောသူသည် သင့်လျော်သော နှလုံးသွင်းဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြု၏။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် မီးမည်သည် ထင်ရှားရှိ၏။ ထိုမီး၏ အမြဲအစွဲ တည်နေရာ အရပ်မရှိ၊ ထင်းနှစ်ခုတို့ကို ပွတ်တိုက်သည်ရှိသော် မီးကိုရ၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် နိဗ္ဗာန်သည် ထင်ရှားရှိ၏။ လိုနိဗ္ဗာန်၏အမြဲအစွဲ တည်နေရာအရပ်သည် မရှိ၊ ကောင်းစွာကျင့်သောသူသည် သင့်လျော်သော နှလုံးသွင်းဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြု၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းတော်ကား ရတနာခုနစ်ပါးတို့မည်သည် ရှိကုန်၏။ ဤရတနာခုနစ်ပါး တို့သည် အဘယ်နည်း။ စကြာရတနာ ဆင်ရတနာ မြင်းရတနာ ပတ္တမြားရတနာ မိန်းမ ရတနာ သူကြွယ်ရတနာ သားကြီးရတနာတို့တည်း။ ထိုရတနာခုနစ်ပါးတို့၏ အမြဲအစွဲတည်နေရာ အရပ်ကားမရှိ၊ ကောင်းစွာ ကျင့်သော မင်းအား အကျင့်၏ အစွမ်းဖြင့် ထိုရတနာတို့သည် ကပ်ရောက်လာကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် နိဗ္ဗာန်သည် ထင်ရှားရှိ၏။ ထိုနိဗ္ဗာန်၏ အမြဲအစွဲ တည်နေရာအရပ်ကား မရှိ၊ ကောင်းစွာကျင့်သောသူသည် သင့်လျော်သော နှလုံးသွင်းဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြု၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန နိဗ္ဗာန်၏ အမြဲအစွဲ တည်နေရာ အရပ်သည် မရှိလျှင် ဖြစ်ပါစေတော့၊ အကြင်အရပ်၌ တည်လျက် ကောင်းစွာကျင့်သောသူသည် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြု၏။ ထိုအရပ် သည် ရှိပါသလောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အကြင်ရပ်၌ တည်လျက် ကောင်းစွာ ကျင့်သောသူသည် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြု၏။ ထိုအရပ်သည် ရှိသည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရား အကြင်အရပ်၌ တည်လျက် ကောင်းစွာ ကျင့်သော သူသည် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြု၏။ ထိုအရပ်သည် အသယ်အရပ်ပါနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သိလည်း နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရာ တည်ရာပေတည်း။ သီလ၌ တည်လျက် သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသော် သက္ကတိုင်း ယွန်းတိုင်း၌ဖြစ်စေ စိန့်တိုင်း ဝိလာတတိုင်း၌ဖြစ်စေ အလသန္ဓ အရပ်၌ဖြစ်စေ နိဂုဗ္ဗအရပ်၌ဖြစ်စေ ကာသိတိုင်း ကောသလတိုင်း၌ဖြစ်စေ ကသိရတိုင်း၌ဖြစ်စေ ဂန္ဓာရတိုင်း၌ဖြစ်စေ တောင်ထိပ်၌ဖြစ်စေ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ဖြစ်စေ အမှတ်မရှိ တစုံတခုသောအရပ်၌ တည်လျက် ကောင်းစွာ ကျင့်သောသူသည်လည်း နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြု၏။ မင်းမြတ် ဥပမာ

သော်ကား အမှတ်မရှိ တစုံတယောက်သော မျက်စိအမြင်နှင့် ပြည့်စုံသော ယောက်ျား သည် သက္ကတိုင်း ယွန်းတိုင်း၌ဖြစ်စေ စိန်တိုင်းဝိလာတ တိုင်း၌ဖြစ်စေ အလသန္ဓအရပ်၌ဖြစ်စေ နိဂုမ္မအရပ်၌ဖြစ်စေ ကာသိတိုင်း ကောသလတိုင်း၌ဖြစ်စေ သသ္မိရတိုင်း၌ဖြစ်စေ ဂန္ဓာရတိုင်း၌ ဖြစ်စေ တောင်ထိပ်၌ဖြစ်စေ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ဖြစ်စေ အမှတ်မရှိ တစုံတခုသောအရပ်၌ တည်လျက် ကောင်းကင်ကိုမြင်နိုင်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် သီလ၌ တည်လျက် သင့်လျော်သော နှလုံး သွင်းရှိသောသူသည် သက္ကတိုင်း ယွန်းတိုင်း၌ဖြစ်စေ။ပ။ အမှတ်မရှိ တစုံတခုသော အရပ်၌ တည်လျက် ကောင်းစွာ ကျင့်သောသူသည်လည်း နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား သက္ကတိုင်း ယွန်းတိုင်း၌ဖြစ်စေ။ပ။ အမှတ်မရှိတစုံတခုသော အရပ်၌ တည်သောသူအားလည်း အရှေ့အရပ်သည်ရှိ၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် သီလ၌ တည်လျက် သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းရှိသောသူအား သက္ကတိုင်း၌ဖြစ်စေ ယွန်းတိုင်း၌ ဖြစ်စေ။ပ။ အမှတ်မရှိ တစုံတခုသောအရပ်၌ တည်လျက် ကောင်းစွာ ကျင့်သောသူအားလည်း နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ အရှင်ဘုရားသည် နိဗ္ဗာန်ကို ဟောတော်မူနိုင်ပေ၏။ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုကြောင်းကို ဟောတော်မူနိုင်ပေ၏။ သီလဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ တက်ဝန်းကျင် ခြံရံအပ်ပါကုန်၏။ ကောင်းသော အကျင့်တရားကို ပြတော်မူအပ်ပါပေ၏။ တရားတည်းဟူသော တံခွန်ကို စိုက်ထူတော်မူအပ်ပါပေ၏။ တရားတည်းဟူသော ရေမြောင်းကိုကောင်းစွာ တားတော်မူအပ်ပါပြီ။ ကောင်းစွာကျင့်သူတို့၏ ကောင်းသောလုံ့လသည် မမြဲပါပေ။ ဂိုဏ်း၏အကြီးအမှူးဖြစ်၍ မြတ်သောသူတို့ထက် မြတ်တော် မူပေသော အရှင်ဘုရား ဤအတိုင်း ဟုတ်ပါပေ၏။ ဤအတိုင်းဝန်ခံပါ၏ဟု(လျှောက်၏)။

တဆယ့်နှစ်ခုမြောက် နိဗ္ဗာနသန္နိဟိတပဉ္စာပြီး၏။

သုံးခုမြောက် ဝေဿန္တရဝဂ် ပြီး၏။

ဤဝေဿန္တရဝဂ်၌ အမေးပုစ္ဆာပြဿနာ တဆယ့်နှစ်ပါးတို့တည်း။

၄-အနုမာနဝဂ်

၁-အနုမာနပဉ္စာ

(မှန်းဆ၍ ‘မြတ်စွာဘုရားရှိကြောင်း’ သိရပုံ ပြဿနာ)

၁။ ထိုအခါ ဗိုလ်နွယ်မင်းသည် အရှင်နာဂသေနရှိရာသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် အရှင်နာဂသေန မထေရ်ကို ရှိခိုးလျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် သိလိုသည်ကြားနာလိုသည် ဆောင်လိုသည် ဉာဏ်ရောင်အလင်းကိုရှုမြင်လိုသည် မသိမမြင်မှု ‘မောဟ’ကို ပယ်ဖျက်လိုသည် ဉာဏ်ရောင် အလင်းကို ဖြစ်စေလိုသည်အဝိဇ္ဇာမှောင်ကို ဖျက်ဆီးလိုသည်ဖြစ်၍ လွန်ကဲသော တည်ကြည်ခြင်းကို လည်းကောင်း အားထုတ်မှု ‘ဝီရိယ’ကိုလည်းကောင်း အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ကိုလည်းကောင်းပညာ ကိုလည်းကောင်း ဖြစ်စေလျက် အရှင်နာဂသေနအား “အရှင်ဘုရားနာဂသေန အရှင်ဘုရားသည် မြတ်စွာဘုရားကို မြင်ဖူးပါသလော”ဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မမြင်ဖူးပါဟု (မိန့်တော် မူ၏)။ အရှင်ဘုရား၏ ဆရာတို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို မြင်ဖူးပါသလောဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မမြင်ဖူးပါဟု(မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အရှင်ဘုရားသည် မြတ်စွာဘုရား ကို မမြင်ဖူးလေသတတ်၊ အရှင်ဘုရား၏ ဆရာတို့သည်လည်း မြတ်စွာဘုရားကို မမြင်ဖူးလေသ တတ်၊ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ထိုသို့ဖြစ်ပါမူ မြတ်စွာဘုရားသည်မရှိပေတကားဟု ဆိုသင့်ပါ၏၊ ဤနေရာ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် မထင်ရှားချေဟု (လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် သင်၏မင်းမျိုးမင်းနွယ်၌ ရှေးဦးအစဖြစ်ကုန်သော ရှေးရှေးမင်းတို့သည် ရှိပါကုန် သလောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား ရှိပါကုန်၏၊ အဘယ်သူသည် ယုံမှားရှိပါအံ့နည်း၊ အကျွန်ုပ်၏ မင်းမျိုးမင်းနွယ်၌ ရှေးဦးအစဖြစ်ကုန်သော ရှေးရှေးမင်းတို့သည် ရှိပါကုန်၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သင်မင်းမြတ်သည် ရှေးရှေးမင်းတို့ကို မြင်ဖူးပါသလောဟု (မိန့်တော် မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မမြင်ဖူးပါဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သင့်ကို ဆုံးမကြကုန်သော ပုရောဟိတ် ဖစ်သူကြီး တရားဆုံးဖြတ်တတ်သော အမတ်ကြီးတို့သည် ရှေးရှေးမင်းတို့ကို မြင်ဖူးပါကုန်သလော ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အရှင်ဘုရား မမြင်ဖူးပါကုန်ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သင်မင်းမြတ်သည် ရှေးရှေးမင်းတို့ကို အကယ်၍မမြင်ဖူးသည် ဖြစ်အံ့၊ သင်မင်းမြတ်အား ဆုံးမတတ်ကုန်သော သူတို့ သည်လည်း မမြင်ဖူးကုန်သည်ဖြစ်ကုန်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်မူ ရှေးရှေးမင်းတို့သည် မရှိကုန်ဟု ဆိုသင့်ပါ၏၊ ဤအရာဝယ် ရှေးရှေးမင်းတို့သည် မထင်ရှားကုန်တကားဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ရှေးရှေးမင်းတို့၏ အသုံးအဆောင်ဖြစ်ကုန်သော ထီးဖြူ သင်းကျစ် ခြေနင်း သားမြီးယပ်သန်လျက် သလွန်ညောင်စောင်းတို့ကိုမြင်ရပါကုန်၏၊ ယင်းအသုံးအဆောင် တို့ကြောင့် အကျွန်ုပ်တို့သည် “ရှေးရှေးမင်းတို့ ရှိကုန်၏”ဟု သိရပါကုန်၏၊ ယုံကြည်ရပါကုန်၏ ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အကြင် အကြောင်းကြောင့် ထိုမြတ်စွာဘုရား ထင်ရှားရှိ၏” ဟူ၍ ငါတို့သိရ ယုံကြည်ရသော အကြောင်းသည် ရှိပါ၏၊ ထိုအကြောင်းကား အဘယ်နည်းဟူမူ-မင်းမြတ် သစ္စာလေးပါးကို သိတော်မူသော သစ္စာလေးပါးကို မြင်တော်မူသော ပူဇော်အထူးကိုခံတော်မူထိုက်သော (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို)ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရား သုံးဆောင်ခဲ့ကုန်သော သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး သမ္မပ္ပဓာန်လေးပါး ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါး

ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါး အရိယာမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဟူသော အသုံးအဆောင် ဘဏ္ဍာတို့သည် နိပါကုန်၏။ ယင်း အသုံးအဆောင် ဘဏ္ဍာတို့ကြောင့် နတ်နှင့်တကွသော လောကသည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားရှိ၏” ဟု သိရ၏။ ယုံကြည်ရ၏။ မင်းမြတ် ဤအကြောင်း ဤအထောက်အပံ့ဖြင့် ဤသို့သောနည်း ဤသို့သော မှန်းဆခြင်းဖြင့် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်ရှိ၏” ဟု သိအပ်၏။

“အကြင် မြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသော နတ်လူအပေါင်းတို့ကို နိဗ္ဗာန်သို့ကယ်တင် ပြီး၍ ဥပဓိကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်၌ ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်တော်မူပြီ။ ထိုဘုရားရှင်သည် ရှိ၏” ဟု မှန်းဆ သောအားဖြင့် သိအပ်၏။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဥပမာကို ပြုတော်မူပါဦးလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာ သော်ကား မြို့တည်ဆောက်သော လက်သမားသည် မြို့ကို ဖန်ဆင်းတည်ဆောက်လိုသည်ရှိသော် ရှေးဦးစွာ မမြင့်မနိမ့် ညီညွတ်သော ကျောက်စရစ် ကျောက်ခဲမရှိသော ဘေးဥပဒ်ကင်းသော အပြစ်ကင်းသော မွေ့လျော်ပျော်ရွှင်ရာဖြစ်သော မြေအဖို့ကို စိစစ်ကြည့်ရှု၍ ထိုမြေအဖို့၌ မညီညွတ်သော နေရာကို ညီညွတ်အောင် ပြုစေ၍ သစ်ငုတ် ဆူးငြောင့်တို့ကို တူးဖော်သုတ်သင် စေလျက် ထိုအရပ်၌ တင့်တယ်သောအဖို့အားဖြင့် ဝေဖန်ခွဲခြားအပ်သော နှိုင်းရှည့်အပ်သော ကောင်းစွာ စိစစ်အပ်သော ကျုံးတံတိုင်းဖြင့် ခြံရံအပ်သော မြဲမြံသော တံခါးတိုင် ပြအိုးတံခါး မှတ်ရှိသော များစွာသောခရီးလမ်းငယ် လမ်းလေးခုဆုံရှိသော ဇင်ကြယ်သောအပြင် မင်းလမ်းမ ရှိသော ကောင်းစွာဝေဖန်ထားသော အိမ်ဈေးရှိသော အရံဥယျာဉ် တဖက်ဆည်ကန် လေးထောင့် ကန် ရေတွင်းနှင့် ပြည့်စုံသော များစွာသော မင်း၏နေရာ နန်းတော်အိမ်တော်တို့ဖြင့် တန်ဆာ ဆင်အပ်သော အလုံးစုံအပြစ်ကင်းသော မြို့ကို ဖန်ဆင်းတည်ထောင်ရာ၏။ ထိုလက်သမားသည် ထိုမြို့၌ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာဖြင့် ပြန်ပြောသည်၏အဖြစ်သို့ရောက်သည်ရှိသော် တပါးသော အရပ်သို့ သွားရောက်ပြန်၏။ ထို့နောက် ထိုမြို့သည်အခါတပါး၌ ပြည့်စုံသည် စည်ပင်ပွင့်လင်းသည် ရလွယ်သော ထမင်းရှိသည် ဘေးကင်းသည် ကုံလုံသည် အေးချမ်းသည် ဘေးရန်မရှိသည် ဥပဒ်မရှိသည်ဖြစ်၍ အထူးထူးသော လူမျိုးတို့ဖြင့် ပြွမ်းသည် ဖြစ်ရာ၏။

များစွာသော မင်း ပုဏ္ဏားကုန်သည် သူဆင်းရဲများ ဆင်စီး သူရဲများ မြင်းစီးသူရဲများ ရထားစီးသူရဲများ ခြေသည်သူရဲများ လေးသည်များ ဓားကိုင်သမားများ အောင်လံကိုင်များ စစ်ဆင်သူများ ရိက္ခာပို့သူများ (စစ်၌) ထူးချွန်ကျော်စောသော မင်းသားများ တဖက်စစ်တပ် ဖောက်ထွင်းပြီးဝင်နိုင်သူများ ဆင်ပြောင်ကြီးကဲ့သို့သောသူရဲများ လွန်စွာရဲရင့်သူများ ချပ်ဝတ်သူ ရဲများ စစ်သည်တော်များ ကျွန်ယုံတော်များ အခစား၏သားများ လက်ပန်းသမားများ ဂဏန်း တတ်သူများ ထမင်းချက်သူများ စဖိုသည်များ ဆေတ္တာသည်များ ရေချိုးပေးသူများ ပန်းပွတ် သမားများ ပန်းကုံးသူများ ရွှေပန်းထိမ်သည်များ ငွေပန်းထိမ်သည်များ သလွဲမည်း သမားများ သလွဲဖြူသမားများ ပန်းပဲသမားများ ကြေးသွန်းသမားများ သံထည်သမားများ ရွှံ့ထွင်းသမားများ ခက်ကန်းသမားများ အိုးထိန်းသည်များ ဒေါင်းရွှေသမားများ ဆားချက် သမားများ သားရေနယ်သမားများ ရထားလုပ်သမားများ ဆင်စွယ်ပွတ်သမားများ ကြိုးကျစ်သမားများ ဘီးလုပ်သမားများ ချည်သမားများ နှီးယက်သမားများ လေးလုပ် သမားများ လေးညှို့သမားများ မြားသမားများ ပန်းချီသမားများ ပန်းဆိုးသမားများ

၁။ ကျောက်သွေးသမားများ။ ၂။ နှီးသမားများ။

ခဝါပွတ်သမားများ ချည်ငင်သမားများ အပ်ချုပ်သမားများ ငွေမှုတ်သမားများ အထည်
 ကုန်သည်များ သနပ်ခါးသွေးသမားများ မြက်ကမ်းသမားများ ထင်းထမ်းသမားများ သူရင်း
 ငှါးများ အရွက်ရောင်းသမားများ ဟင်းအရောင်းသမားများ အမြစ်အညှစ်ရောင်းသမားများ
 ထမင်းရောင်းသမားများ မုန့်သည်များ ငါးရောင်းသူများ အမဲရောင်းသူများ အရက်
 ရောင်းသူများ ကချေသည်များ အငြိမ့်သည်များ ကျွမ်းသမားများ မျက်လှည့်သမားများ
 မောင်းတီးသမားများ လက်ဝှေ့သမားများ သူကောင်မြှိုက်သမားများ ပန်းမှိုက်သွန်ဘင်ကျိုး
 သမားများ နှီးရက်သမားများ မုဆိုးများပြည့်တန်ဆာများ ယိမ်းကဟန်သမားများအိုးထိန်းကျွန်
 မများ သက္ကတိုင်း ယွန်းတိုင်း စိန်တိုင်း ဝိလာတတိုင်းသားများ ဥဇ္ဇေနီတိုင်းသားများဘာရုက္ခက
 အရပ်သားများ ကာသိတိုင်း ကောသလတိုင်းသားများ အပရန္တတိုင်းသားများ မာဂဓတိုင်း
 သားများ သာကေတမြို့သားများ သောရေယျမြို့သားများပါဝေယျကတိုင်းသားများ ကောဠုမြို့
 တိုင်းသားများ မာထုရမြို့သားများ အလသန္ဒအရပ်ကသ္မိရတိုင်းဂန္ဓာရတိုင်းသားများတို့သည်လည်း
 ကောင်း ထုံမြို့သို့နေခြင်းငှါကပ်ရောက်လာကုန်သော အထူးထူးသောအာရုံရှိကုန်သော လူတို့
 သည်လည်းကောင်း အသစ်ဖြစ်သော ကောင်းစွာဝေဖန်အပ်သော အပြစ်မရှိသော စွပ်စွဲကဲ့ရဲ့ရန်
 မရှိသော မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသော ထုံမြို့ကို မြင်ရ၍ “အချင်းတို့ ဤမြို့ကို ဖန်ဆင်းတည်
 ဆောက်သော လက်သမားသည် ကျွမ်းကျင် လိမ္မာပေစွတကား”ဟု အမြင်ကို နှိုင်းဆသဖြင့်
 သိနိုင်ကုန်ရာ၏။

မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် သူတပါးတို့နှင့် တူတော်မမူသော အတူမရှိသည့် ရှေးဘုရားတို့
 နှင့်သာ တူတော်မူသော ပြိုင်ဖက်ကင်းတော်မူသော အတူမဲ့တော်မူသော နှိုင်းယှဉ်ဖက်ကင်း
 တော်မူသော မရေတွက်နိုင်သော မနှိုင်းယှဉ်နိုင်သော မတူနှိုင်းနိုင်သော မပြိုင်ယှဉ်နိုင်သည့်ဂုဏ်ရှိ
 တော်မူသော ဂုဏ်ကျေးဇူး၏ အထွတ်အမြတ်သို့ ရောက်တော်မူပြီးသော အဆုံးမရှိသောဉာဏ်ရှိ
 တော်မူသော အဆုံးမရှိသော တန်ခိုးရှိတော်မူသော အဆုံးမရှိသော လုံ့လရှိတော်မူသော
 အဆုံးမရှိသော အားအစွမ်းရှိတော်မူသော ဘုရားရှင်၏ အားတော်ပါရမီတော်သို့ ရောက်တော်
 မူပေသော ထိုဗြဟ္မာဘုရားသည် စင်သည်အပေါင်းနှင့်တကွသော မာရ်မင်းကို ရှုံးစေ၍ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ
 တည်းဟူသော ကွန်ရက်ကို ဖောက်ခွဲလျက် အဝိဇ္ဇာကို ကွန်စေပြီးလျှင် ပညာဉာဏ်ကိုဖြစ်စေ၍
 တရားမီးရှူးတိုင်ကို ဆောင်တော်မူ၍ သဗ္ဗညုဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူ၍ အောင်ပြီးသော
 စစ်ထိုးခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ တရားမြို့တော်ကြီးကို ဖန်ဆင်း တည်ထောင်တော်မူပေ၏။

မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရား၏ တရားမြို့တော်ကြီးသည် သီလဟူသော တံတိုင်းရှိ၏၊ ဟိရိ
 ဟူသော ကျုံးမြောင်းရှိ၏၊ ဉာဏ်တော်ဟူသောတံခါးမုခ်ရှိ၏၊ ဝီရိယဟူသော ပြအိုးရှိ၏၊ သဒ္ဓါ
 ဟူသော တုရိုက်တိုင်ရှိ၏၊ သတိဟူသော တံခါးစောင့်ရှိ၏၊ ပညာဟူသော ပြာသာဒ်ရှိ၏၊ သုတ္တန်
 ဟူသော လမ်းသွယ်ရှိ၏၊ အဘိဓမ္မာဟူသော လမ်းဆုံရှိ၏၊ ဝိနည်းဟူသော အဆုံးအဖြတ်မှတ်တိုင်
 ရှိ၏၊ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးဟူသော လမ်းမရှိ၏၊ မင်းမြတ် ထိုထူးမြို့တော်ကြီး၏ သတိပဋ္ဌာန်
 လမ်းမတော်၌ ပန်းဈေးရုံ နံ့သာဈေးရုံ အသီးဈေးရုံ အဆိပ်ပြေဆေးရုံ ဆေးဈေးရုံ
 အမြိုက်ရေစင်ဈေးရုံရတနာအမျိုးမျိုးဈေးရုံ ကုန်စုံဈေးရုံဟူသောဈေးရုံတို့ကို ဖြန့်ခင်းရောင်းချအပ်
 ကုန်၏။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဘုန်းတော်ကြီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ ပန်းဈေးရုံတော်
 ဟူသည် အဘယ်နည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သစ္စာလေးပါးကို သိတော်မူ မြင်တော်
 မူ၍ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) မဖောက်မပြန် သိတော်

မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော အာရုံကို ဝေဖန်ခြင်းတို့သည် ရှိကုန်၏။ အာရုံကို ဝေဖန်ခြင်းတို့သည် အဘယ်နည်းဟူမူ-အနိစ္စသည် ဒုက္ခသည် အနတ္တသည် အယုဘသည် အာဒိနဝသည် ပဟာနသည် ဝိရာဂသည် နိရောဓသည် သဗ္ဗလောက အနာဘိရတိသည် သဗ္ဗသင်္ခါရေသုအနိစ္စသည် အာနာပါနဿတိ ဥဒ္ဓါမာတကသည် ဝိနိလကသည် ဝိပုဗ္ဗကသည် ဝိစ္ဆိဒ္ဓကသည် ဝိက္ခာယိတကသည် ဝိက္ခိတ္တကသည် ဟတဝိက္ခိတ္တကသည် လောဟိတကသည် ပုဠဝကသည် အဋ္ဌိကသည် မေတ္တာသည် ကရုဏာသည် မုဒိတာသည် ဥပေက္ခာသည် မရဏာနုဿတိ ကာယဂတာသတိတို့ပေတည်း။ မင်းမြတ် သစ္စာလေးပါးကို သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဤနှစ်ဆယ့်ခုနစ်ပါးသော အာရုံဝေဖန်ခြင်းတို့ကို ဟောကြားတော်မူအပ်ကုန်၏။ ထိုအာရုံ နှစ်ဆယ့်ခုနစ်ပါးကို ဝေဖန်ရာ၌ အိုခြင်း သေခြင်းမှ လွတ်လိုသူ တစုံတယောက်သည် ထိုအာရုံနှစ်ဆယ့်ခုနစ်ပါးတို့တွင် တပါးပါးသော အာရုံကို ယူ၏။ ထို(အနိစ္စသည်စသော)အာရုံဖြင့် ရာဂမှလွတ်၏။ ဒေါသမှလွတ်၏။ မောဟမှလွတ်၏။ မာနမှလွတ်၏။ ဒိဋ္ဌိမှလွတ်၏။ သံသရာကို ကူးမြောက်နိုင်၏။ တဏှာအယဉ်ကို တားမြစ်နိုင်၏။ အညစ်အကြေးသုံးမျိုးကို သုတ်သင်နိုင်၏။ အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့ကို သတ်ဖြတ်၍ ကိလေသာ အညစ်အကြေးကင်းသော ရာဂတည်းဟူသော မြူမရှိသော စင်ကြယ်သော ဖြူဖွေးသော ပဋိသန္ဓေ နေခြင်းမရှိသော အိုခြင်းမရှိသော သေခြင်းမရှိသော ချမ်းသာသော အေးငြိမ်းသော ဘေးတင်းသော မြို့တော် မြတ်ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်မြို့တော်သို့ဝင်၍ အရဟတ္တဖိုလ်၌ စိတ်ကို(ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်စေ၏။ မင်းမြတ် ဤဈေးရုံတော်ကို “မြတ်စွာဘုရား၏ ပန်းဈေးရုံတော်”ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ကံဘည်းဟူသော အဖိုးငွေကိုယူ၍ ပန်းဈေးရုံတော်သို့ ကပ်ရောက်ကြကုန်သော ထိုဈေးရုံတော်မှ အနိစ္စသည်စသော အာရုံတည်းဟူသော ပန်းကိုယူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ဖြင့် မောဟစသည်တို့မှ လွတ်မြောက်ကြကုန်လော့။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဘုန်းတော်ကြီးတော်မူသော ‘မြတ်စွာဘုရား၏ နံသာဈေးရုံတော်’ဟူသည် အဘယ်ပါနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ဟောကြားတော်မူအပ်ကုန်သော သီလကို ဝေဖန်မှုတို့သည် ရှိကုန်၏။ အကြင်သီလတည်းဟူသော နံသာဖြင့် လိမ်းကျံအပ်ကုန်သော မြတ်စွာဘုရား၏ သားတော်တို့သည် နဝ်နှင့်တကွသော လောကကို သီလတည်းဟူသော အနံ့ဖြင့် မွှေးကြိုင်စေကုန်၏။ ကောင်းစွာမွှေးကြိုင်စေကုန်၏။ တူရူအရပ်ကို လည်းကောင်း အထောင့်အရပ်ကိုလည်းကောင်း လေအောက်ကိုလည်းကောင်း လေညာကိုလည်းကောင်း ပျံလှိုင်စေကုန်၏။ အလွန်ပျံလှိုင်စေကုန်၏။ ပျံနံ့၍တည်စေကုန်၏။ ထိုသီလကိုဝေဖန်ခြင်းတို့သည် အဘယ်သည်တို့နည်းဟူမူ-သရဏဂုံသီလ ငါးပါး သီလ ရှစ်ပါးသီလ ဆယ်ပါးသီလ ဥဒ္ဓေသ ငါးပါး၌ အကျုံးဝင်သော ပါတိမောက္ခ သံဝရသီလတို့ပေတည်း။ မင်းမြတ် ဤအလုံးစုံသော သီလကို “မြတ်စွာဘုရား၏ နံသာဈေးရုံတော်”ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ မင်းမြတ် နတ်ထက်နတ် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏—

“ပန်းတို့၏ အနံ့သည် လေညာသို့ မသွားရောက်နိုင်၊ စန္ဒကူးပန်းပင်ဖြစ်စေ တောင်ဇလပ်ပန်းပင်ဖြစ်စေ ကြက်ရုံးပန်းပင်ဖြစ်စေ လေညာသို့ မသွားရောက်နိုင်၊ သူတော်ကောင်းတို့၏ အနံ့သည်ကား လေညာသို့ သွားရောက်နိုင်၏။ သူတော်ကောင်းတို့၏ ရနံ့သည် အလုံးစုံသော အရပ်သို့ ပျံလှိုင်၏။

စန္ဒကူးပန်းအမျိုးမျိုး တောင်ငူလုပ်ပန်းအမျိုးမျိုး ကြာညိုပန်းအမျိုးမျိုး မြတ်လေးပန်း အမျိုးမျိုး ဤပန်းနံ့သာမျိုးတို့ထက် သီလတည်းဟူသော ပန်းနံ့သာသည် အတိုင်းထက် အလွန် မွန်မြတ်လှပေ၏။

အကြင် တောင်ငူလုပ်ပန်း စန္ဒကူးပန်း အနံ့သည် ရှိ၏၊ ဤပန်း၏အနံ့သည် အနည်းငယ်မျှသာတည်း၊ သီလရှိကုန်သောသူတို့၏ ထိုသီလတည်းဟူသော အနံ့သည် မြတ်သည် ဖြစ်၍ နတ်ပြည် ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ပျံလှိုင်း၏”ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဘုန်းတော်ကြီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ သစ်သီးဈေးရုံတော် ဟူသည် အဘယ်နည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော် မူအပ်ကုန်သော ဖိုလ်တရားတည်းဟူသော အသီးတို့သည် ရှိကုန်၏၊ ဤဖိုလ်အသီးတို့သည် အဘယ်သည် တို့နည်းဟူမူ-သောတာပတ္တိဖိုလ် သကဒါဂါမိဖိုလ် အနာဂါမိဖိုလ် အရဟတ္တဖိုလ် သုညတဖလသမာပတ် အနိမိတ္တဖလသမာပတ် အပ္ပဏိဟိတဖလသမာပတ်တို့ပေတည်း။ ထိုဖိုလ်အသီး တို့တွင် တစုံတယောက်သောသူသည် အကြင်ဖိုလ် (အသီး)ကို အလိုရှိ၏၊ သောတာပတ္တိဖိုလ် (အသီး)ကို အကယ်၍ အလိုရှိအံ့၊ သကဒါဂါမိဖိုလ် (အသီး)ကို အကယ်၍ အလိုရှိအံ့၊ အနာဂါ- မိဖိုလ် (အသီး)ကိုအကယ်၍ အလိုရှိအံ့၊ အရဟတ္တဖိုလ်(အသီးကို) အကယ်၍ အလိုရှိအံ့၊ သုညတဖလ သမာပတ်ကို အကယ်၍ အလိုရှိအံ့၊ အနိမိတ္တဖလသမာပတ်ကိုအကယ်၍ အလိုရှိအံ့၊ အပ္ပဏိဟိတဖလ သမာပတ်ကို အကယ်၍ အလိုရှိအံ့၊ ထိုသူသည် ကုသိုလ်ကံတည်းဟူသော အရင်းဥစ္စာကို ပေး၍ တောင့်တအပ်သော ဖိုလ်အသီးကို ဝယ်ယူနိုင်၏၊ မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား တစုံတယောက် သော ယောက်ျားအား အမြဲသီးသော သရက်ပင်သည် ရှိရာ၏၊ ထိုယောက်ျားသည် ဝယ်ယူလိုသော သူတို့ မရောက်လာကြကုန်သေးသမျှကာလပတ်လုံး ထိုသရက်ပင်မှအသီးတို့ကိုမဆွတ်ခူးသေး၊ ဝယ် ယူလိုသောသူတို့ရောက်လာကုန်မှကား အဖိုးငွေကို ယူ၍ “အချင်းယောက်ျား ဤသရက်ပင်သည် အမြဲသီး၏၊ ထိုသရက်ပင်မှ အသီးစိမ်းနု(အကင်း)ကိုလည်းကောင်း အစေ့မရှက်သော အသီးစိမ်း ကိုလည်းကောင်း အစေ့ရှက်သောအသီးကိုလည်းကောင်း အသီးစိမ်းရင့်ကိုလည်းကောင်း အသီး မှည့်ကိုလည်းကောင်း အလိုရှိသမျှသော အသီးကိုယူလော့”ဟု ပြောကြား၏၊ ထိုယောက်ျားသည် ထိုမိမိပေးသော အဖိုးငွေဖြင့်အသီးစိမ်းနု(အကင်း)ကို အကယ်၍အလိုရှိအံ့၊ အသီးစိမ်းနု(အကင်း) ကိုယူ၏၊ အစေ့မရှက်သော အသီးစိမ်းကို အကယ်၍ အလိုရှိအံ့၊ အစေ့မယှက်သော အသီးစိမ်းကို ယူ၏၊ အစေ့ယှက်သော အသီးစိမ်းကို အကယ်၍ အလိုရှိအံ့၊ အစေ့ယှက်သော အသီးစိမ်းကို ယူ၏၊ အသီးစိမ်းရင့်ကို အကယ်၍ အလိုရှိအံ့၊ အသီးစိမ်းရင့်ကို ယူ၏၊ အသီးမှည့်ကို အကယ်၍ အလိုရှိအံ့၊ အသီးမှည့်ကို ယူ၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အကြင်သူသည် အကြင်ဖိုလ်(အသီး)ကို အလိုရှိ ၏၊ သောတာပတ္တိဖိုလ် (အသီး)ကို အကယ်၍အလိုရှိသည်ဖြစ်အံ့ ။ပ။ အပ္ပဏိဟိတဖလသမာပတ် ကို အကယ်၍ အလိုရှိသည် ဖြစ်အံ့၊ ထိုသူသည် ကံတည်းဟူသော အဖိုးငွေကိုပေး၍ တောင့်တအပ် သော ဖိုလ်(အသီး)ကို ယူနိုင်၏၊ မင်းမြတ် ဤသည်ကို “မြတ်စွာဘုရား၏ သစ်သီးဈေးရုံတော်” ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

လူအပေါင်းတို့သည် ကုသိုလ်ကံတည်းဟူသော အဖိုးငွေကို ပေး၍ အမြှိုက်မဂ်ဖိုလ် ဟူသော အသီးကို ဝယ်ယူကုန်၏၊ အမြှိုက်မဂ်ဖိုလ်တည်းဟူသော အသီးကို ဝယ်ယူကုန် သူတို့သည် ထိုမဂ်ဖိုလ်အသီးဖြင့် ချမ်းသာကုန်၏။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဘုန်းတော်ကြီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ အဆိပ်ဖြေဆေး
ဈေးရုံတော်ဟူသည် အဘယ်ပါနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြား
တော်မူအပ်ကုန်သော အဆိပ်ဖြေဆေးတို့သည် ရှိကုန်၏။ ယင်းအဆိပ်ဖြေဆေးတို့ဖြင့် ထိုမြတ်စွာ
ဘုရားသည် နတ်နှင့်တကွသော လူအပေါင်းကို ကိလေသာအဆိပ်မှ လွတ်ကင်းစေတော်မူ၏။ ထို
အဆိပ်ဖြေဆေးတို့သည် အဘယ်သည်တို့နည်းဟူမူ-မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရားသည် အကြင်အရိယာ
သစ္စာလေးပါးတို့ကို ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။ ဤအရိယာသစ္စာ လေးပါးတို့သည် အဘယ်သည်
တို့နည်းဟူမူ-ဒုက္ခဟူသော အရိယသစ္စာ ဒုက္ခဖြစ်ပေါ်ကြောင်းဟူသော အရိယသစ္စာ ဒုက္ခချုပ်ရာ
ဟူသော အရိယသစ္စာ ဒုက္ခချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဟူသော အရိယသစ္စာ
တို့တည်း။ သိလိုစိတ်ရှိ၍ သစ္စာလေးပါး တရားကို နာကြားကြသူတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေခြင်းမှ
လွတ်ကုန်၏။ အိခြင်းမှ လွတ်ကုန်၏။ သေခြင်းမှ လွတ်ကုန်၏။ ပူဆွေးခြင်း ငိုကြွေးခြင်း ဆင်းရဲခြင်း
နှလုံးမသာယာခြင်း ပြင်းစွာ ပင်ပန်းခြင်းတို့မှ လွတ်ကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤသည်ကို “မြတ်စွာ
ဘုရား၏ အဆိပ်ဖြေဆေး ရောင်းသော ဈေးရုံတော်” ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

လောက၌ အဆိပ်တို့ကို တားမြစ် ပယ်ဖျောက်တတ်ကုန်သော အကြင် အမှတ်မရှိ
ကုန်သော ဆေးတို့သည် ရှိကုန်၏။ တရားတည်းဟူသော အဆိပ်ဖြေဆေးနှင့် တူသော
ဆေးသည် မရှိ၊ ရဟန်းတို့ (သင်တို့သည်) ဤတရားတည်းဟူသော အဆိပ်ဖြေဆေးကို
သောက်ကြကုန်လော့။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဘုန်းတော်ကြီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ (ရောဂါ) အနာကို
ပျောက်စေတတ်သော ဆေးအမျိုးမျိုးဈေးရုံတော်ဟူသည် အဘယ်ပါနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။
မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားအပ်သော ဆေးအမျိုးမျိုးတို့သည် ရှိကုန်၏။ ယင်းဆေး
အမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် နတ်လူတို့ကို ကုစားတော်မူ၏။ ဤဆေးတို့သည် အဘယ်
သည်တို့နည်းဟူမူ-သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး သမ္မပ္ပဓာန်လေးပါး ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါး ဣန္ဒြေငါးပါး
ဗိုလ်ငါးပါး ဗောဇ္ဈင်နုနစ်ပါး အရိယမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတို့တည်း။ ဤသတိပဋ္ဌာန်စသော တရားဆေးတော်
အမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို သက်လျှောကျစေ၏။ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပကို သက်လျှော
ကျစေ၏။ မိစ္ဆာဝါစာကို သက်လျှောကျစေ၏။ မိစ္ဆာကမ္မန္တကို သက်လျှောကျစေ၏။ မိစ္ဆာအာဇီဝကို
သက်လျှောကျစေ၏။ မိစ္ဆာဝါသမကို သက်လျှောကျစေ၏။ မိစ္ဆာသတိကို သက်လျှောကျစေ၏။
မိစ္ဆာသမာဓိကို သက်လျှောကျစေ၏။ လောဘကို ပျိုးအန်စေ၏။ ဒေါသကို ပျိုးအန်စေ၏။ မောဟကို
ပျိုးအန်စေ၏။ မာနကို ပျိုးအန်စေ၏။ ဒိဋ္ဌိကို ပျိုးအန်စေ၏။ ဝိစိကိစ္ဆာကို ပျိုးအန်စေ၏။ ဥဒ္ဓစ္စကို ပျိုးအန်
စေ၏။ ထိနမိဒ္ဓကို ပျိုးအန်စေ၏။ အဟိရိကအနောတပ္ပကို ပျိုးအန်စေ၏။ ကိလေသာအားလုံးကို
ပျိုးအန်စေ၏။ မင်းမြတ် ဤသည်ကို “မြတ်စွာဘုရား၏ ဆေးအမျိုးမျိုးရောင်းသော ဈေးရုံတော်”
ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

လောက၌ အမျိုးမျိုးများစွာကုန်သော အကြင်ဆေးတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုဆေး
တို့တွင် တရားနှင့်တူသော ဆေးသည် မရှိ၊ ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် ဤတရားတည်း
ဟူသော ဆေးကို သောက်ကြကုန်လော့။

တရားတည်းဟူသော ဆေးကိုသောက်၍ မအိုမသေရကုန်သည် ဖြစ်ကုန်လော့။ မဂ်ကို
ပွား၍ လည်းကောင်း နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်မြင်ရ၍လည်းကောင်း ဥပဓိဟူသော ခန္ဓာ
ငါးပါးကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်၌ ငြိမ်းကြကုန်လော့။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဘုန်းတော်ကြီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ အမြိုက်ရေစင် ရောင်းသော ဈေးရုံတော်ဟူသည် အဘယ်ပါနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်သော အမြိုက်ရေစင်သည်ရှိ၏။ ယင်းအမြိုက်ရေစင်ဖြင့် ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် နတ်နှင့်တကွသော လောကကို သွန်းလောင်းတော်မူ၏။ ယင်းအမြိုက်ရေစင်ဖြင့် သွန်းလောင်းခံရ ကုန်သော နတ်လူတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်း ပူဆွေးခြင်း ငိုကြွေးခြင်း ဆင်းရဲခြင်း နှလုံးမသာယာခြင်း ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းတို့မှ လွတ်ကုန်၏။ ထိုအမြိုက်ရေစင်သည် အဘယ်နည်း ဟူမူ-ကာယဂတာသတိပင်တည်း။ မင်းမြတ် နတ်ထက် နတ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် “ရဟန်းတို့ အကြင်သူတို့သည် ကာယဂတာသတိကို သုံးဆောင်ကုန်၏။ ထိုသူ တို့သည် အမြိုက်ရေကို သုံးဆောင်ရသည် မည်ကုန်၏”ဟု ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရားဟောတော် မူ၏။ မင်းမြတ် ဤသည်ကို “မြတ်စွာဘုရား၏ အမြိုက်ရေစင် ရောင်းသော ဈေးရုံတော်”ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ရာဂနာစသော ရောဂါနှိပ်စက်သော သတ္တဝါအပေါင်းကို မြင်တော်မူ၍ အမြိုက်ရေစင် ဈေးရုံတော်ကို (ဘုရားရှင်) ဖြန့်ခင်းတော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် ထိုအမြိုက်ရေစင်ကို ကုသိုလ်ကံဖြင့် ဝယ်ယူလျက် သုံးဆောင်ကြကုန်လော့။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဘုန်းတော်ကြီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ ရတနာရောင်းသော ဈေးရုံတော်ဟူသည် အဘယ်ပါနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြား တော်မူအပ်ကုန်သော ရတနာတို့သည် ရှိကုန်၏။ ယင်းရတနာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ကုန်သော မြတ်စွာဘုရား၏ သားတော်တို့သည် နတ်နှင့်တကွသော လောကကို တင့်တယ်စေကုန်၏။ တောက်ပစေကုန်၏။ အပြားအားဖြင့် တောက်ပစေကုန်၏။ ထွန်းလင်းစေကုန်၏။ ထွန်းပစေကုန်၏။ အထက်အောက် ဖီလာအရပ်၌ အလင်းရောင်ကို ပြကုန်၏။ ထိုရတနာတို့သည် အဘယ်သည်တို့နည်း ဟူမူ-သီလရတနာ သမာဓိရတနာ ပညာရတနာ ဝိမုတ္တိရတနာ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနရတနာ ပဋိသမ္ဘိဒါ ရတနာ ဗောဇ္ဈင်ရတနာ တို့တည်း။

မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရား၏ သီလရတနာသည် အဘယ်နည်းဟူမူ- ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလ ပစ္စယသန္နိဿိတသီလ စူဠသီလ မဇ္ဈိမသီလ မဟာသီလ မဂ်သီလ ဖိုလ်သီလတို့ပေတည်း။ မင်းမြတ် သီလတည်းဟူသော ရတနာဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော နတ်လောကနှင့်သမဏဗြာဟ္မဏမင်းများ လူများ နှင့်တကွသော လူ့လောကသည် ချစ်မြတ်နိုး၏။ တောင့်တ၏။ မင်းမြတ် သီလရတနာကို ပန်ဆင် သော ရဟန်းသည် တူရူအရပ် အထောင့်အရပ် အထက်အရပ် အောက်အရပ် ဖီလာအရပ်၌ တင့်တယ်၏။ အလွန်တင့်တယ်၏။ အောက်အဝီစိမ့် အထက်ဘဝဂ်၏ အတွင်း၌ အလုံးစုံသော ရတနာတို့ကို လွန်၍ ဖိုစီး၍ လွမ်းမိုး၍ တည်၏။ မင်းမြတ် ဤသို့သဘောရှိကုန်သော သီလရတနာ တို့ကို မြတ်စွာဘုရား၏ ရတနာဈေးရုံတော်၌ ဖြန့်ခင်းအပ်ကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤသည်ကို “မြတ်စွာ ဘုရား၏ သီလရတနာဈေးရုံတော်”ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

မြတ်စွာဘုရား၏ ရတနာဈေးရုံတော်၌ ဤသို့သဘောရှိကုန်သော သီလတည်းဟူသော ရတနာတို့သည် ရှိကုန်၏။ (သင်တို့သည်) ကုသိုလ်တည်းဟူသော အဖိုးငွေဖြင့် ဝယ်ယူ၍ ထိုသီလတည်းဟူသော ရတနာကို ပန်ဆင်ကြကုန်လော့။

မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရား၏ သမာဓိ တည်းဟူသော ရတနာသည် အဘယ်နည်း ဟူမူ-
 ကြံစည်ခြင်း ‘ဝိတက်’၊ သုံးသပ်ခြင်း ‘ဝိစာရ’ နှင့်တကွဖြစ်သော တည်ကြည်ခြင်း ‘သမာဓိ’၊
 ကြံစည်ခြင်း ‘ဝိတက်’ မရှိ သုံးသပ်ခြင်း ‘ဝိစာရ’ မျှသာရှိသော တည်ကြည်ခြင်း ‘သမာဓိ’၊ ကြံစည်
 ခြင်း ‘ဝိတက်’ လည်းမရှိ သုံးသပ်ခြင်း ‘ဝိစာရ’ လည်း မရှိသော တည်ကြည်ခြင်း ‘သမာဓိ’၊ အတ္တမှ
 ဆိတ်သော တည်ကြည်ခြင်း ‘သုညတသမာဓိ’၊ နိဗ္ဗာန်မိတ်စသည်မှ ကင်းသော တည်ကြည်ခြင်း
 ‘အနိမိတ္တသမာဓိ’ တဏှာတောင့်တခြင်းကင်းသော တည်ကြည်ခြင်း ‘အပ္ပဏိဟိတသမာဓိ’
 တို့တည်း။ မင်းမြတ် သမာဓိရတနာကို ပန်ဆင်သော ရဟန်းအား ကာမကို ကြံစည်ခြင်း
 ‘ကာမဝိတက်’၊ ပျက်စီးစေရန်ကြံစည်ခြင်း ‘ဗျာပါဒဝိတက်’၊ ညှဉ်းဆဲရန် ကြံစည်ခြင်း ‘ဝိဟိံသာ
 ဝိတက်’ ထောင်လွှားခြင်း ‘မာန’ ပျံ့လွင့်ခြင်း ‘ဥဒ္ဓစ္စ’ အယူမှားခြင်း ‘ဒိဋ္ဌိ’ မဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်း ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’
 ဟူသော ညစ်နွမ်းမှု ကိလေသာဝတ္ထုတို့သည် လည်းကောင်း အထူးထူးအပြားပြား စက်ဆုပ်ဖွယ်
 အကြံအစည်တို့သည်လည်းကောင်း ရှိကုန်၏။ ထိုအလုံးစုံတို့သည် သမာဓိသို့ ကပ်ရောက်သည်ရှိသော်
 ဖရိုဖရဲ ကြဲကုန်၏၊ လွင့်ထွက်ကုန်၏၊ ပျက်စီးကုန်၏၊ မတည်နိုင်ကုန်၊ မလိမ်းကျံနိုင်ကုန်။ မင်းမြတ်
 ဥပမာသော်ကား ရေသည် ကြာရွက်၌ ဖရိုဖရဲကြဲ၏၊ လွင့်ထွက်၏၊ ပျက်စီး၏၊ မတည်တံ့နိုင်၊ မလိမ်း
 ကျံနိုင်၊ ထိုသို့ မလိမ်းကျံနိုင်ခြင်းသည် အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်းဟူမူ-ပဒုမ္မာကြာ၏
 စင်ကြယ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် သမာဓိရတနာကို ပန်ဆင်သော
 ရဟန်းအား အကြင်ကာမကို ကြံစည်မှု ‘ကာမဝိတက်’ ပျက်စီးစေရန် ကြံစည်မှု ‘ဗျာပါဒဝိတက်’
 ညှဉ်းဆဲရန်ကြံစည်မှု ‘ဝိဟိံသာဝိတက်’ ထောင်လွှားခြင်း ‘မာန’ ပျံ့လွင့်ခြင်း ‘ဥဒ္ဓစ္စ’ အယူမှားခြင်း
 ‘ဒိဋ္ဌိ’ မဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်း ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ဟူသော ကိလေသာဝတ္ထုတို့သည် လည်းကောင်း အထူးထူး
 အပြားပြား စက်ဆုပ်ဖွယ် အကြံအစည်တို့သည်လည်းကောင်း ရှိကုန်၏။ ထိုအလုံးစုံတို့သည် သမာဓိ
 သို့ ကပ်ရောက်သည်ရှိသော် ဖရိုဖရဲကြဲကုန်၏၊ လွင့်ထွက်ကုန်၏၊ ပျက်စီးကုန်၏၊ မတည်တံ့နိုင်ကုန်၊
 မလိမ်းကျံနိုင်ကုန်၊ ထိုသို့ မလိမ်းကျံနိုင်ခြင်းသည် အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်းဟူမူ-တည်ကြည်
 မှု ‘သမာဓိ’ ၏ စင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ မင်းမြတ် ဤသည်ကို “မြတ်စွာဘုရား၏
 သမာဓိရတနာ” ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ မင်းမြတ် ဤသို့သဘောရှိကုန်သော သမာဓိရတနာတို့ကို မြတ်စွာ
 ဘုရား၏ ရတနာဈေးရုံတော်၌ ဖြန့်ခင်းအပ်ကုန်၏။

တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ရတနာပန်းကို ပန်ဆင်သော ရဟန်းအား စက်ဆုပ်ဖွယ်
 အကြံအစည်တို့သည် မဖြစ်ကုန်၊ စိတ်သည်လည်း ပျံ့လွင့်ခြင်းမရှိ၊ သင်တို့သည် ထိုသမာဓိ
 ရတနာတည်းဟူသော ပန်းကို ပန်ဆင်ကြကုန်လော့။

မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရား၏ ပညာရတနာသည် အဘယ်နည်းဟူမူ-မင်းမြတ် အကြင်ပညာဖြင့်
 မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သည် “ဤကား ကုသိုလ်တည်း” ဟု ဟုတ်မှန်သော အတိုင်းသိ၏၊
 “ဤကား အကုသိုလ်တည်း” ဟု ဟုတ်မှန်သော အတိုင်းသိ၏၊ “ဤကားအပြစ်ရှိ၏၊ ဤကား
 အပြစ်မရှိ၊ ဤသည်ကို မှီဝဲအပ်၏၊ ဤသည်ကို မမှီဝဲအပ်၊ ဤသည်ကား ယုတ်၏၊ ဤသည်ကား
 မြတ်၏၊ ဤသည်ကား မည်းညစ်၏၊ ဤသည်ကား ဖြူစင်၏၊ ဤသည်ကားအမည်းအဖြူနှင့်တူသော
 သဘောရှိ၏” ဟု ဟုတ်မှန်သောအတိုင်းသိ၏၊ ဤကား “ဒုက္ခတည်း” ဟု ဟုတ်မှန်သောအတိုင်းသိ၏၊
 “ဤကား ဒုက္ခ၏ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း” ဟု ဟုတ်မှန်သောအတိုင်းသိ၏၊ “ဤကား ဒုက္ခချုပ်ရာ
 တည်း” ဟု ဟုတ်မှန်သောအတိုင်းသိ၏၊ “ဤကား ဒုက္ခချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ရောက်ကြောင်းအကျင့်

တည်း”ဟု ဟုတ်မှန်သောအတိုင်းသိ၏။ မင်းမြတ် ဤတရားကို“မြတ်စွာဘုရား၏ ပညာရတနာ” ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ပညာရတနာပန်းကို ပန်ဆင်သူအား ဘဝသည် ကြာမြင့်စွာမဖြစ်နိုင်၊ ထိုသူသည် လျင်မြန်စွာ သေခြင်းကင်းသော နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်နိုင်၏။ ဘဝသုံးပါး၌ မနှစ်သက်နိုင်။

မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရား၏ ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ ရတနာသည် အဘယ်နည်း ဟူမူ-မင်းမြတ် “အရဟတ္တဖိုလ်ကို ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ရတနာဟု ဆိုအပ်၏။ မင်းမြတ် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သောရဟန်းကို ‘ဝိမုတ္တိ’ ရတနာကို ပန်ဆင်သောသူ” ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား ပုလဲကုံး ပတ္တမြားကုံး သန္တာကုံး တန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ယင်အပ်သော အကျော် တောင်ဇလပ် မုလေး စန္ဒကူးနီတို့ဖြင့် လိမ်းကျံသောကိုယ်ရှိ သော ကံ့ကော်ပန်း ပုန်းညက်ပန်း အင်ကြင်းပန်း သရဖီပန်း စကဝါပန်း နော်ဇာပန်း ပင်လယ်ကသစ်ပန်း ကြာညိုပန်း မြတ်လေးပန်း ကြက်ရုံးပန်းတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်စွာ တန်ဆာဆင် အပ်သော ယောက်ျားသည် ကြွင်းသောလူအပေါင်းတို့ကို လွန်၍ ပန်းနံ့သာ ရတနာတန်ဆာ တို့ဖြင့် တင့်တယ်၏။ အလွန်တင့်တယ်၏။ ထွန်းလင်း၏။ ထွန်းပ၏။ ကောင်းစွာ အပြား အားဖြင့် ထွန်းပ၏။ ထိန်လင်း၏။ အပြားအားဖြင့် ထိန်လင်း၏။ လွှမ်းမိုး၏။ ဖုံးအုပ်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ပြီးသော အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ ရတနာကို တန်ဆာဆင်လျက် ထောက်ဆ၍ ထောက်ဆ၍ လွန်ဆဲဖြစ်ကုန်သော ရဟန်းတို့ကို လွန်၍ ကောင်းစွာလွန်၍ အရဟတ္တဖိုလ်ဖြင့် တင့်တယ်၏။ အလွန်တင့်တယ်၏။ ထွန်းပ၏။ အပြားအားဖြင့် ထွန်းပ၏။ ကောင်းစွာ အပြား အားဖြင့် ထွန်းပ၏။ ထိန်လင်း၏။ အပြားအားဖြင့် ထိန်လင်း၏။ လွှမ်းမိုး၏။ ဖုံးအုပ်၏။ ထိုသို့ လွှမ်းမိုးနိုင်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း ဟူမူ-မင်းမြတ် ယင်းအရဟတ္တဖိုလ် တည်းဟူသော တန်ဆာသည်ရှိ၏။ ဤအရဟတ္တဖိုလ်တည်းဟူသော တန်ဆာသည် အလုံးစုံသော တန်ဆာတို့ထက် မြတ်၏။ မင်းမြတ် ဤသည်ကို “မြတ်စွာဘုရား၏ ဝိမုတ္တိရတနာ” ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ပတ္တမြားပန်းကို ပန်ဆင်သော အိမ်ရှင်ကို လူအပေါင်းသည် မော်ကြည့်၏။ ဝိမုတ္တိ ရတနာပန်းကို ပန်ဆင်သူကိုကား နတ်နှင့်တကွသော လူတို့သည် မော်၍ကြည့်ကုန်၏။

မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရား၏ ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်မှုကို သိသောဉာဏ်အမြင် “ဝိမုတ္တိဉာဏ ဒဿန” ရတနာသည် အဘယ်နည်းဟူမူ-မင်းမြတ် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ကို မြတ်စွာဘုရား၏ ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်မှုကို သိသော ဉာဏ်အမြင် ‘ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿန’ ရတနာဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ယင်းပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြင့် အရိယသာဝကသည် မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်တို့ကိုလည်းကောင်း ပယ်အပ် ပြီးသော ကိလေသာ ကြွင်းကျန်ကုန်သော ကိလေသာတို့ကိုလည်းကောင်း ဆင်ခြင်၏။

အကြင်ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြင့် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပြုအပ်ပြီးသော ကိစ္စရှိသော ရဟန္တာ၏ အဖြစ်ကိုသိမြင်နိုင်ကုန်၏။ ထိုဉာဏ်တော် ရတနာကိုရခြင်းငှါ ဘုရားရှင်၏ သားတော် ဖြစ်ကြကုန်သော သင်တို့သည် အားထုတ်ကြကုန်လော့။

မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရား၏ ပဋိသမ္ဘိဒါရတနာသည် အဘယ်နည်းဟူမူ-မင်းမြတ် ပဋိသမ္ဘိဒါ တို့သည် အတ္တပဋိသမ္ဘိဒါ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါဟူ၍ လေးပါး တို့တည်း။ မင်းမြတ် ဤလေးပါးသော ပဋိသမ္ဘိဒါရတနာတို့ဖြင့် ကောင်းစွာတန်ဆာဆင်ထားသော

ရဟန်းသည် မင်းပရိသတ်သို့ဖြစ်စေ ပုဂ္ဂိုလ်ပရိသတ်သို့ဖြစ်စေ သူကြွယ်ပရိသတ်သို့ဖြစ်စေ ရဟန်း ပရိသတ်သို့ဖြစ်စေ ချဉ်းကပ်လိုရာရာ ပရိသတ်သို့ ရဲရဲရင့်ရင့် ချဉ်းကပ်ရ၏။ မျက်နှာမသာမယာ မရှိသည် မကြောက်သည် မတုန်လှုပ်သည် မထိတ်လန့်သည် ကြက်သီးမွေးညှင်းထခြင်းမှ ကင်း သည်ဖြစ်၍ ပရိသတ်သို့ ချဉ်းကပ်ရ၏။

မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား စစ်မြေပြင်အရပ်၌ ရဲရင့်သော သူရဲကောင်းသည် လက်နက် ငါးပါးကို ဆောင်ယူလျက် ကြောက်ရွံ့ခြင်းမရှိသည်ဖြစ်၍ စစ်မြေပြင်သို့ ချီတက်၏။ ရန်သူတို့သည် အကယ်၍ အဝေး၌ရှိကြကုန်မှ မြားဖြင့်ပစ်အံ့။ ထိုမြားပစ်လောက်အောင် ဝေးသောအရပ်မှ ဤမှာဘက်၌ အကယ်၍ဖြစ်ခဲ့ကုန်မှ လှံဖြင့်ထိုးအံ့။ လှံဖြင့်ထိုးလောက်အောင် ဝေးသောအရပ်မှ ဤမှာဘက်၌ အကယ်၍ ဖြစ်ခဲ့ကုန်မှ ခက်ရင်းဖြင့်ထိုးအံ့။ ထင်ထင်ရှားရှား အနီးသို့ကပ်ရောက် သောသူကို သန်လျက်ဖြင့် နှစ်ပိုင်းဖြတ်အံ့။ မိမိကိုယ်အနီးသို့ ရောက်လာသောသူကို ဓားမြှောင်ဖြင့် ထိုးစိုက်အံ့ဟု စစ်မြေပြင်သို့ ချီတက်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် လေးပါးသော - ပဋိသမ္ဘိဒါ ရတနာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ထားသော ရဟန်းသည် တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသည်ဖြစ်၍ ပရိသတ်သို့ ကပ်ရ၏။ တစုံတယောက်သောသူသည် ငါ့အား အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၌ ပြဿနာကိုမေးအံ့။ ထိုသူအား ငါသည် အကျိုးဖြင့်အကျိုးကို ဖြေဆိုအံ့။ အကြောင်းဖြင့် အကြောင်းကို ဖြေဆိုအံ့။ အထောက် အထားဖြင့် အထောက်အထားကို ဖြေဆိုအံ့။ နည်းနယ်ဖြင့် နည်းနယ်ကို ဖြေဆိုအံ့။ သံသယကင်း သည်ကို ပြုအံ့။ ယုံမှားခြင်းကို ဖြေရှင်းအံ့။ ပြဿနာကို ဖြေသဖြင့် နှစ်သက်စေအံ့။

တစုံတယောက်သောသူသည် ငါ့အား ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၌ ပြဿနာကို မေးအံ့။ ထိုသူအား အကြောင်းဖြင့်အကြောင်းကို ဖြေဆိုအံ့။ အမြိုက်ဖြင့် အမြိုက်ကို ဖြေဆိုအံ့။ အသင်္ခတဖြင့် အသင်္ခတ ကို ဖြေဆိုအံ့။ နိဗ္ဗာန်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို ဖြေဆိုအံ့။ သုညတဖြင့် သုညတကို ဖြေဆိုအံ့။ အနိမိတ္တဖြင့် အနိမိတ္တကို ဖြေဆိုအံ့။ အပ္ပဏိဟိတဖြင့် အပ္ပဏိဟိတကို ဖြေဆိုအံ့။ တဏှာကင်းသော တရားဖြင့် တဏှာကင်းသော တရားကို ဖြေဆိုအံ့။ သံသယမရှိသည်ကို ပြုအံ့။ ယုံမှားခြင်းကို ဖြေရှင်းအံ့။ ပြဿနာကို ဖြေသဖြင့် နှစ်သက်စေအံ့။

တစုံတယောက်သောသူသည် ငါ့အား နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ၌ ပြဿနာကို မေးအံ့။ ထိုသူအား သဒ္ဓါဖြင့် သဒ္ဓါကို ဖြေဆိုအံ့။ ပုဒ်ဖြင့် ပုဒ်ကို ဖြေဆိုအံ့။ ပုဒ်သို့အစဉ်လိုက်သော ဝိဘတ်ပစ္စည်းဖြင့် ပုဒ်သို့အစဉ်လိုက်သော ဝိဘတ်ပစ္စည်းကို ဖြေဆိုအံ့။ အက္ခရာဖြင့် အက္ခရာကို ဖြေဆိုအံ့။ အစပ် သန္တီဖြင့် အစပ်သန္တီကို ဖြေဆိုအံ့။ ဗျည်းဖြင့် ဗျည်းကို ဖြေဆိုအံ့။ ဗျည်းသို့အစဉ်လိုက်သော ဝဂ်စသည်ဖြင့် ဗျည်းသို့အစဉ်လိုက်သော ဝဂ်စသည်ကို ဖြေဆိုအံ့။ ဝဏ္ဏဖြင့် ဝဏ္ဏကို ဖြေဆိုအံ့။ သရဖြင့် သရကို ဖြေဆိုအံ့။ ပညတ်ဖြင့် ပညတ်ကို ဖြေဆိုအံ့။ ဝေါဟာရဖြင့် ဝေါဟာရကို ဖြေဆိုအံ့။ သံသယကင်းခြင်းကို ပြုအံ့။ ယုံမှားခြင်းကို ဖြေရှင်းအံ့။ ပြဿနာကို ဖြေသဖြင့် နှစ်သက်စေအံ့။

တစုံတယောက်သောသူသည် ငါ့အား ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ၌ ပြဿနာကို မေးအံ့။ ထိုသူအား ပဋိဘာနဖြင့် ပဋိဘာနကို ဖြေဆိုအံ့။ ဥပမာဖြင့် ဥပမာကို ဖြေဆိုအံ့။ အမှတ်လက္ခဏာဖြင့် အမှတ် လက္ခဏာကို ဖြေဆိုအံ့။ ကိစ္စဖြင့် ကိစ္စကို ဖြေဆိုအံ့။ သံသယကင်းခြင်းကို ပြုအံ့။ ယုံမှားခြင်းကို ဖြေရှင်းအံ့။ ပြဿနာကို ဖြေသဖြင့် နှစ်သက်စေအံ့။ မင်းမြတ် ဤသည်ကို “မြတ်စွာဘုရား၏ ပဋိသမ္ဘိဒါရတနာ”ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

အကြင်သူသည် ပဋိသမ္ဘိဒါတရားတို့ကို (ကုသိုလ်ကံတည်းဟူသော အဖိုးငွေဖြင့်) ဝယ်ယူ၍ ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့ဆုံငြားအံ့၊ ထိုသူသည် မတုန်မလှုပ် မထိတ်လန့်ဘဲ နတ်နှင့်တကွသော လောက၌ အလွန်ကင်းတယ်၏။

မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဇ္ဈင်ရတနာသည် အဘယ်နည်းဟူမူ-မင်းမြတ် ဗောဇ္ဈင်တို့ သည် သတိသမ္မောဇ္ဈင် ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင် ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင် ပီတိသမ္မောဇ္ဈင် ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင် သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ဟူ၍ ခုနစ်ပါးတို့ကည်း၊ မင်းမြတ် ဤခုနစ်ပါးသော ဗောဇ္ဈင်ရတနာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ထားသော ရဟန်း သည် အလုံးစုံသော အမှိုက်တိုက်ကို လွှမ်းမိုး၍ နတ်နှင့်တကွသော လောကကို တောက်ပစေ၏၊ အပြားအားဖြင့် ကောက်ပစေ၏၊ အရောင်အလင်းကို ဖြစ်စေ၏၊ မင်းမြတ် ဤသည်ကို “မြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဇ္ဈင်ရတနာ”ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ဗောဇ္ဈင်ရတနာပန်းကို ပန်ဆင်သူအား နတ်နှင့်တကွသော လူအပေါင်းတို့သည် ခစား ကုန်၏၊ သင်တို့သည် ထိုဗောဇ္ဈင်ရတနာကို ကုသိုလ်ကံဖြင့် ဝယ်ယူ၍ ပန်ဆင်ကြကုန်လော့။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဘုန်းတော်ကြီးလောင်းမူသော မြတ်စွာဘုရား၏ ကုန်မျိုးစုံရောင်းသော - ဈေးရုံဟူသည် အဘယ်ပါနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရား၏ အင်္ဂါကိုးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ကောင်းတော်သည် လည်းကောင်း ကိုယ်တော်စားဖြစ်ကုန်သော ဥဒ္ဓိဿစေတီ ဓာတု စေတီတို့သည်လည်းကောင်း သုံးဆောင်ကော်မူ၍ဖြစ်သော သပိတ် သင်္ကန်းစသော ပရိဘောဂ စေတီတို့သည်လည်းကောင်း သံဃာရတနာသည်လည်းကောင်း ကုန်မျိုးစုံရောင်းသော ဈေးရုံမည် ၏။ မင်းမြတ် ကုန်မျိုးစုံရောင်းသော ဈေးရုံ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဇာတ်နှင့်ပြည့်စုံမှု ‘ဇာတ် သမ္ပတ္တိ’ဟူသော ကုန်ကို ဖြန့်ခင်းအပ်၏၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာနှင့် ပြည့်စုံမှု ‘ဘောဂသမ္ပတ္တိ’ဟူသော ကုန်ကို ဖြန့်ခင်းအပ်၏၊ အသက်ရှည်ခြင်းနှင့်ပြည့်စုံမှု ‘အာယုသမ္ပတ္တိ’ဟူသော ကုန်ကို ဖြန့်ခင်းအပ်၏၊ အနာကင်းခြင်းနှင့်ပြည့်စုံမှု ‘အာရောဂျသမ္ပတ္တိ’ဟူသော ကုန်ကို ဖြန့်ခင်းအပ်၏၊ အဆင်းနှင့်ပြည့်စုံ မှု ‘ဝဏ္ဏသမ္ပတ္တိ’ဟူသော ကုန်ကို ဖြန့်ခင်းအပ်၏၊ ပညာနှင့်ပြည့်စုံမှု ‘ပညာသမ္ပတ္တိ’ဟူသော ကုန် ကို ဖြန့်ခင်းအပ်၏၊ လူ၌ဖြစ်သော ချမ်းသာနှင့်ပြည့်စုံမှု ‘မာနုသိကသမ္ပတ္တိ’ဟူသော ကုန်ကို ဖြန့် ခင်းအပ်၏၊ နတ်၌ဖြစ်သော ချမ်းသာမှုနှင့်ပြည့်စုံမှု ‘ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိ’ဟူသော ကုန်ကို ဖြန့်ခင်းအပ်၏၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာနှင့် ပြည့်စုံမှု ‘နိဗ္ဗာနသမ္ပတ္တိ’ဟူသော ကုန်ကို ဖြန့်ခင်းအပ်၏၊ ထိုဈေးရုံတော်၌ ထိုထိုသမ္ပတ္တိကို အလိုရှိကြသူတို့သည် ကံတည်းဟူသော အဖိုးငွေကို ပေး၍ တောင့်တတိုင်း တောင့် တတိုင်းသော သမ္ပတ္တိကို ဝယ်ယူကြကုန်၏၊ အချို့သတို့သည် သီလဆောက်တည်ခြင်းဖြင့် ဝယ်ယူ ကြကုန်၏၊ အချို့သတို့သည် ဥပုသ်ကံဖြင့် ဝယ်ယူကြကုန်၏၊ အနည်းငယ်သော ကုသိုလ်ကံတည်း ဟူသော အဖိုးငွေဖြင့်လည်း ထောက်၍ ထောက်၍ ပြည့်စုံမှု ‘သမ္ပတ္တိ’တို့ကို ရကုန်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား အိမ်ဈေးသည်၏ အိမ်ဈေး၌ နှမ်း ပဲနောက် ပဲကြီးတို့ကို အနည်း ငယ်သော ဆန် ပဲနောက် ပဲကြီးတို့ဖြင့် လည်းကောင်း အနည်းသော အဖိုးငွေဖြင့် ထောက် ၍ ထောက်၍ ဝယ်ယူကုန်၏၊ မင်းမြတ် ဤဘတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ ကုန်မျိုးစုံရောင်း သော ဈေးရုံတော်၌ အနည်းငယ်သော ကုသိုလ်ကံတည်းဟူသော အဖိုးငွေဖြင့်လည်း ထောက် ၍ ထောက်၍ ပြည့်စုံမှု ‘သမ္ပတ္တိ’တို့ကို ရကုန်၏၊ မင်းမြတ် ဤသည်ကို “မြတ်စွာဘုရား၏ ကုန် မျိုးစုံရောင်းသော ဈေးရုံတော်”ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

မြတ်စွာဘုရား၏ ကုန်မျိုးစုံရောင်းသော ဈေးရုံတော်၌ အသက်ရှည်ကြောင်းကုန်မျိုး သည်လည်းကောင်း အနာကင်းကြောင်း ကုန်မျိုးသည်လည်းကောင်း အဆင်းလှကြောင်း ကုန်မျိုးသည်လည်းကောင်း နတ်ပြည်ရောက်ကြောင်း ကုန်မျိုးသည်လည်းကောင်း အမျိုး မြတ်ကြောင်း ကုန်မျိုးသည်လည်းကောင်း ပြုပြင်စီရင်ခြင်းကင်းသော အမြိုက်နီဗ္ဗာန် ကုန် မျိုးသည်လည်းကောင်း ရှိပေ၏။

နည်းသည်လည်းဖြစ်သော များသည်လည်းဖြစ်သော ကံတည်းဟူသော အဖိုးငွေဖြင့် ဝယ်ယူနိုင်၏။ ရဟန်းတို့ သင်ဘို့သည် သဒ္ဓါဟူသော အဖိုးငွေဖြင့် ဝယ်၍ ကြွယ်ဝချမ်းသာ သည် ဖြစ်ကြကုန်လော့။

မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရား၏ တရားမြို့တော်ကြီး၌ ဤသို့သဘောရှိကုန်သော သူတို့သည် နေကုန်၏။ သုတ္တန်ဆောင်သူများ ဝိနည်းဆောင်သူများ အဘိဓမ္မာဆောင်သူများ တရားဟော သူများ ဇာတ်တော်ကို ဆောင်သူများ ဒီဃနိကာယ်ကို ဆောင်သူများ မဇ္ဈိမနိကာယ် ကို ဆောင်သူများ သံလုတ္တနိကာယ်ကို ဆောင်သူများ အင်္ဂုတ္တရ နိကာယ်ကို ဆောင်သူများ ခုဒ္ဒကနိကာယ်ကို ဆောင်သူများ သီလနှင့် ပြည့်စုံသူများ သမာဓိနှင့်ပြည့်စုံသူများ ပညာနှင့် ပြည့်စုံသူများ ဗောဇ္ဈင်၌မွေ့လျော်သူများ ဝိပဿနာရှုသူများ မိမိအကျိုးကို ကြိုးပမ်းသူများ အာရညကင်စုတင် ဆောက်တည်သူများ ရုက္ခမူစုတင်ဆောက်တည်သူများ အပ္ပောကာသိကစုတင် ဆောက်တည်သူများ ကောက်ရိုးပုံ၌ကျင့်သူများ သုသာန်စုတင်ဆောက်တည်သူများ နိသင်္ဃစုတင် ဆောက်တည်သူများ မဂ်အကျင့်နှင့်ပြည့်စုံသူများ ဖိုလ်၌တည်ကုန်သူများ ကျင့်ဆဲသေက္ခပုဂ္ဂိုလ် များ ဖိုလ်နှင့်ပြည့်စုံသူများ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်များ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်များ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်များ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များ ဝိဇ္ဇာသုံးပါးရှိသူများ အဘိညာဉ်ခြောက်ပါးရှိသူများ တန်ခိုးရှိသူများ ပညာ ၏ ကမ်းတစ်ဘက်သို့ နောက်သူများ သတိပဋ္ဌာန် သမ္ပပ္ပဒာန် ဣဒ္ဓိပါဒ် ဣန္ဒြေ ဗိုလ် ဗောဇ္ဈင် မဂ္ဂင် မြတ်သောဈာန် ဝိမောက္ခ ရူပ အရူပ သိမ်မွေ့ ချမ်းသာသော သမာပတ်တို့၌ လိမ္မာကုန်သူတို့သည် နေထိုင်ကုန်၏။ တရားမြို့တော်သည် ကျယ်တော မြှားဆိပ်တောကဲ့သို့ ရဟန္တာတို့ဖြင့် ရောထွေး နေ၏။ အလွန်ရောထွေး၏။ ပြွမ်း၏။ အလွန်ပြွမ်း၏။ ဤအရာ၌ အကျဉ်းချုပ်ကား-

တရားမြို့တော်ကြီး၌ ဂုဏ်ကင်းသူ ဒေါသကင်းသူ မောဟကင်းသူ အာသဝကင်းသူ တဏှာ ကင်းသူ ပြင်းစွာ စွဲလမ်းမှု ဥပါဒါန် မရှိသူတို့ နေကြကုန်၏။

တရားမြို့တော်ကြီး၌ တောကျောင်းနေသူ စုတင်ဆောင်သူ ဈာန်ဝင်စားသူ ခေါင်းပါးသော သင်္ကန်းရှိသူ ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌ မွေ့လျော်သူ ပညာရှိတို့ နေကြကုန်၏။

တရားမြို့တော်ကြီး၌ နိသင်္ဃစုတင်ဆောင်သူ ရသမျှကျောင်းနေရာ၌သာ နေထိုင်သူ ရပ်ခြင်း စကြံသွားခြင်းဖြင့်သာ နေထိုင်သူ ပံ့ပိုးမှုစုတင်ဆောင်အားလုံးတို့ နေကြကုန်၏။

တရားမြို့တော်ကြီး၌ စမ္ပဓာန်သားရေလျှင် လေးခုမြောက်ဖြစ်ကုန်၍ သင်္ကန်းသုံးထည် ကို ဆောင်ကုန်သော သူတော်ကောင်းဖြစ်သူ တစ်နေရာတည်း စားခြင်း နေခြင်း၌ မွေ့လျော်သူ ပညာရှိသူတို့ နေကြကုန်၏။

တရားမြို့တော်ကြီး၌ အလိုနည်းသူ ပညာရင့်သူ တည်ကြည်သူ နည်းပါးသော အစာရှိသူ အစာ၌မလျှပ်ပေါ်သူ လာဘ်ရမှု လာဘ်မရမှုဖြင့် ရောင့်ရဲလွယ်သူတို့ နေကြကုန်၏။

တရားမြို့တော်ကြီး၌ ဈာန်ဝင်စားလေ့ရှိသူ ဈာန်၌ မွေ့လျော်သူ ဈာန်၌ ဘည်ကြည့်သူ ငြိမ်သက်သော စိတ်ရှိသူ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ရှိသူ အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန်ကို တောင့်တကုန်သူတို့ နေကြကုန်၏။

တရားမြို့တော်ကြီး၌ မဂ်အကျင့်ရှိသူ မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ် ဖိုလ်နှင့်ပြည့်စုံသူ မြတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ကို တောင့်တသူတို့ နေကြကုန်၏။

တရားမြို့တော်ကြီး၌ အညစ်အကြေး ကင်းကုန်သော သောတာပန် သကဒါဂါမိ အနာဂါမိ ရဟန္တာဖြစ်ကုန်သောသူတို့ နေကြကုန်၏။

တရားမြို့တော်ကြီး၌ သတိပဋ္ဌာန်၌ လိမ္မာသူ ဗောဇ္ဈင်ကို ပူးခြင်း၌ မွေ့လျော်သူ ဝိပဿနာကိရူသူ တရားတော်ကို ဆောင်သူတို့ နေကြကုန်၏။

တရားမြို့တော်ကြီး၌ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့၌ လိမ္မာသူ သမာဓိဘာဝနာ၌ မွေ့လျော်သူ သမ္ပပ္ပဓာန်လုံ့လကို အမြဲယဉ်သူတို့ နေကြကုန်၏။

တရားမြို့တော်ကြီး၌ အဘိညာဉ် အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်သူ ဘုရားဟူသော ခမည်းတော်၏ ဥစ္စာဖြစ်သော သတိပဋ္ဌာန်စသောအာရုံ၌ မွေ့လျော်သူ ကောင်းကင်၌ ဈာန်ဖြင့် သွားလာနိုင်သူတို့ နေကြကုန်၏။

တရားမြို့တော်ကြီး၌ ချအပ်သော မျက်လွှာရှိသူ အတိုင်းအရှည်နှင့် ယဉ်သော စကားရှိသူ လုံခြုံသော တံခါးရှိသူ ကောင်းစွာ စောင့်စည်းသူ အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော ဣန္ဒြေကို ဆုံးမခြင်း၌ ကောင်းစွာ ဆုံးမ ယဉ်ကျေးပြီးသူများတို့ နေကြကုန်၏။

တရားမြို့တော်ကြီး၌ ထိုသို့သဘောရှိကုန်သော ဝိဇ္ဇာသုံးပါးရှိသူ အဘိညာဉ်ခြောက်ပါးရှိသူ ဟန်ခိုးဣဒ္ဓိပါဒ်၌ လွန်မြတ်သည့်အဖြစ်သို့ ရောက်သူ ပညာလွန်မြတ်သည့်အဖြစ်သို့ ရောက်သူတို့ နေကြကုန်၏ဟု ဖြစ်၏။

မင်းမြတ် အကြင်ရဟန်းတို့သည်ကား မနှိုင်းရှည့်နိုင်သော မြတ်သောဉာဏ်ကို ဆောင်ကုန်၏၊ ငြိတွယ် ပိတ်ပင်ခြင်းမရှိကုန်၊ မနှိုင်းရှည့်နိုင်သော ဂုဏ်ရှိကုန်၏၊ အတုမရှိသော အခြံအရံရှိကုန်၏၊ အတုမရှိသော ဉာဏ်အားအစွမ်း ရှိကုန်၏၊ အတုမရှိသော တန်ခိုးရှိကုန်၏၊ တရားစက်ကို အတုပြု၍ လည်စေနိုင်ကုန်၏၊ ပညာလွန်မြတ်သည့် အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏၊ မင်းမြတ် ဤသို့ သဘောရှိကုန်သော ရဟန်းတို့ကို “မြတ်စွာဘုရား၏ တရားမြို့တော်ကြီး၌ တရားစစ်သူကြီးတို့” ဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်၏။

မင်းမြတ် အကြင်ရဟန်းတို့သည် တန်ခိုးနှင့်ပြည့်စုံကုန်၏၊ ရအပ်သော ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ရှိကုန်၏၊ ရအပ် ရောက်အပ်သော ဝေသာရဇ္ဇဉာဏ်ရှိကုန်၏၊ ကောင်းကင်၌ ပျံသွားနိုင်ကုန်၏၊ သူတပါးတို့ မနှိပ်စက်နိုင်ကုန်၊ သူတပါးတို့ မညှဉ်းဆဲနိုင်ကုန်၊ ဆွဲကိုင်ရာမရှိဘဲ သွားလာနိုင်ကုန်၏၊ သမုဒ္ဒရာတောင်ထဲနှင့် တကွသောမြေကြီးကို တုန်လှုပ်စေနိုင်ကုန်၏၊ လနေတို့ကို သုံးသပ်နိုင်ကုန်၏၊ အထူးဖန်ဆင်းခြင်း တန်ခိုးဆောက်တည်ခြင်း တန်ခိုးကို ရှေးရှုဆောင်ခြင်း၌ လိမ္မာကုန်၏၊ တန်ခိုးအရာ၌ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်ကုန်၏၊ မင်းမြတ် ဤသို့ သဘောရှိကုန်သော ရဟန်းတို့ကို “မြတ်စွာဘုရား၏ တရားမြို့တော်ကြီး၌ ပုရောဟိတ်တို့” ဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်၏။

မင်းမြတ် အကြင်ရဟန်းတို့သည် ဓုတင်အကျင့်သို့ အစဉ်လိုက်ကုန်၏၊ အလိုနည်းကုန်၏၊ ရောင့်ရဲလွယ်ကုန်၏၊ မအပ်သော သိစေမှု မအပ်သော ရှားမှီးမှုတို့ကို စက်ဆုပ်ကုန်၏၊ ဆွမ်းအလိုငှာ အိမ်စဉ်လှည့်လည်သော အကျင့်ရှိကုန်၏၊ ပျားပိတုန်းတို့သည် ရန် ကို စပ်နမ်း၍ တောသို့ ဝင်ကုန် သကဲ့သို့ ထို့အတူ ဆိတ်ငြိမ်သော တောအရပ်သို့ ဝင်ကုန်၏၊ ကိုယ်၌လည်းကောင်း အသက်၌ လည်းကောင်း ငဲ့ကွက်ခြင်းမရှိကုန်ဘဲ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ အစဉ်ရောက်ကုန်၏၊ ဓုတင်ဂုဏ်ကျေးဇူးကို အမြတ်ဟု ထားကုန်၏၊ မင်းမြတ် ဤသို့သဘောရှိကုန်သော ရဟန်းတို့ကို “မြတ်စွာဘုရား၏ တရားမြို့တော်ကြီး၌ တရားဆုံးဖြတ်သော တရားသူကြီးတို့”ဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်၏။

မင်းမြတ် အကြင်ရဟန်းတို့သည် ထက်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ကုန်၏၊ အညစ်အကြေး ကင်းကုန်၏၊ ကိလေသာ မရှိကုန်၊ စုတိပဋိသန္ဓေ၌ လိမ္မာကုန်၏၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဏ်၌ အထွတ် အထိပ်သို့ ရောက်ကုန်၏၊ မင်းမြတ် ဤသို့သဘောရှိကုန်သော ရဟန်းတို့ကို “မြတ်စွာဘုရား၏ တရားမြို့တော်ကြီး၌ မြို့အသရေကို ထွန်းလင်းစေတတ်သော အတွင်းဝန်တို့”ဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်၏။

မင်းမြတ် အကြင်ရဟန်းတို့သည် များသော အကြားအမြင်ရှိကုန်၏၊ နှုတ်တက်အာဂုံဆောင်ကုန် ၏၊ သုတ်အဘိဓမ္မာကို ဆောင်ကုန်၏၊ ဝိနည်းကို ဆောင်ကုန်၏၊ မာတိကာကို ဆောင်ကုန်၏၊ လျှော့ပြင်းရှည်တိုလေးပေါ့၍ ရွတ်ဖတ်အပ်သော အက္ခရာအပိုင်းအခြားတို့၌ လိမ္မာကုန်၏၊ အင်္ဂါကိုးပါးရှိသော သာသနာတော်ကို ဆောင်ကုန်၏၊ မင်းမြတ် ဤသို့သဘောရှိကုန်သော ရဟန်းတို့ကို “မြတ်စွာဘုရား၏ တရားမြို့တော်ကြီး၌ တရားမြို့တော်စောင့် အမတ်ကြီးတို့”ဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်၏။

မင်းမြတ် အကြင်ရဟန်းတို့သည်ကား ဝိနည်းကို တတ်သိကုန်၏၊ ဝိနည်း၌ လိမ္မာကုန်၏၊ အရာဟုတ်သည် မဟုတ်သည်၌ လိမ္မာကုန်၏၊ အာပတ်သင့်ခြင်း အာပတ်မသင့်ခြင်း ဂရုကအာပတ် လဟုကအာပတ် ကုစားကောင်း မကုစားကောင်းသောအာပတ် ဝဋ္ဌာနကံ၊ ဒေသနာကံအာပတ် ပုဂ္ဂိုလ်ကို နှိပ်သော နိဂ္ဂဟကံ ကုစားသော ပဋိကမ္မကံ သံဃာ့ဘောင်သို့သွင်းသော သြဿာရဏကံ သံဃာ့ဘောင်မှ ထုတ်သော နိဿရဏကံ အောက်မေ့စေခြင်း ပဋိသာရဏကံတို့၌ လိမ္မာကုန်၏၊ ဝိနည်း၌ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်ကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤသို့သဘောရှိကုန်သော ရဟန်းတို့ကို “မြတ်စွာဘုရား၏ တရားမြို့တော်ကြီး၌ မြို့၏ အဆင်း ‘ရူပါရုံ’ကို စောင့်ရှောက်တတ်သော အမတ် ကြီးတို့”ဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်၏။

မင်းမြတ် အကြင်ရဟန်းတို့သည် ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်ခြင်း ‘ဝိမုတ္တိ’ဟူသော မြတ်သော ပန်းကုံးကို ဖွဲ့တတ်ကုန်၏၊ မြတ်သည်ထက် အလွန်မြတ်၍ ကြေးတန်လှစွာ မြတ်သည့်အဖြစ်သို့ အစဉ်ရောက်ကုန်၏၊ များစွာသောသူတို့ ချစ်ခင်အပ် တောင့်တအပ်ကုန်၏၊ မင်းမြတ် ဤသို့ သဘောရှိကုန်သော ရဟန်းတို့ကို “မြတ်စွာဘုရား၏ တရားမြို့တော်ကြီး၌ ပန်းဈေးဆိုင်ရှင်တို့”ဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်၏။

မင်းမြတ် အကြင်ရဟန်းတို့သည် သစ္စာလေးပါးကို သိမြင်ခြင်း၌ ထွင်းဖောက်နိုင်ကုန်၏၊ မြင်ပြီးသော သစ္စာလေးပါးရှိကုန်၏၊ သိပြီးသော ပဋိဝေသောသနာရှိကုန်၏၊ လေးပါးသော မဂ်ဖိုလ်တို့၌ လွန်မြောက်ပြီးသော ဝိစိကိစ္ဆာရှိကုန်၏၊ ရအပ်ပြီးသော ဖိုလ်ချမ်းသာရှိကုန်၏၊ မဂ်အကျင့်ကို ကျင့်ကုန်သော သူတပါးတို့အားလည်း ထိုဖိုလ်တို့ကို ဝေဖန်ခဲ့ခြင်းကုန်၏၊ မင်းမြတ် ဤသို့ သဘောရှိကုန်သော ရဟန်းတို့ကို “မြတ်စွာဘုရား၏ တရားမြို့တော်ကြီး၌ သစ်သီးဈေးဆိုင် ရှင်တို့”ဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်၏။

မင်းမြတ် အကြင်ရဟန်းတို့သည် စောင့်ထိန်းမှု‘သီလ’ တည်းဟူသောနံ့သာတို့ဖြင့် လိမ်းကျ သည်ဖြစ်၍ များပြားသော ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ဆောင်ကုန်၏။ ကိလေသာ အညစ်အကြေး တည်းဟူသော မကောင်းသောအနံ့ကို မှုတ်လွှင့် ဖျက်ဆီးတတ်ကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤသို့သဘော ရှိကုန်သော ရဟန်းတို့ကို “မြတ်စွာဘုရား၏ တရားမြို့တော်ကြီး၌ နံ့သာဈေးဆိုင်ရှင်တို့” ဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်၏။

မင်းမြတ် အကြင်ရဟန်းတို့သည် ဝေဒကို လိုလားကုန်သည်ဖြစ်၍ ချစ်ခင်ဖွယ်သော စကား ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုကုန်၏။ ထူးမြတ်သော သုတ် အဘိဓမ္မာ၌လည်းကောင်း ထူးမြတ်သော ဝိနည်း၌လည်းကောင်း အလွန်ဝမ်းမြောက်ခြင်းရှိကုန်၏။ တောသို့ ကပ်ရောက်ကုန်သော်လည်း ကောင်း သစ်ပင်ရင်းသို့ ကပ်ရောက်ကုန်သော်လည်းကောင်း ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်သို့ ကပ်ရောက်ကုန် သော်လည်းကောင်း တပေးမြတ်အရသာကို သောက်ကုန်၏။ ကိုယ်နှုတ်စိတ်ဖြင့် ဝေရားမြတ်အရသာ သို့ သက်ဝင်ကုန်သည်ဖြစ်၍ လွန်ကဲသော ဉာဏ်ပဋိဘာန်ရှိကုန်၏။ တရားတော်၌ တရားတော် ကို ရှာမှီးလျက်သာ သွားလာကျင့်ကြံကုန်၏။ ဤအရပ်မှလည်းကောင်း ထိုအရပ်မှလည်းကောင်း အကြင်အကြင်အရပ်၌ အလိုနည်းသည်ကို ချီးကျူးပြောဆိုကုန်၏။ ရောင့်ရဲလွယ်သည်ကို ချီးကျူး ပြောဆိုကုန်၏။ ဆိတ်ငြိမ်ရာနှင့် ဖပ်သည်ကို ချီးကျူးပြောဆိုကုန်၏။ လူတို့နှင့်မရောနှောသည် ကို ချီးကျူးပြောဆိုကုန်၏။ လုံ့လထုတ်ခြင်းနှင့်စပ်သည်ကို ချီးကျူးပြောဆိုကုန်၏။ သီလနှင့် စပ်သော စကားကို ချီးကျူးပြောဆိုကုန်၏။ သမာဓိနှင့်စပ်သော စကားကို ချီးကျူးပြောဆို ကုန်၏။ ပညာနှင့်စပ်သောစကားကို ချီးကျူးပြောဆိုကုန်၏။ ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်မှု‘ဝိမုတ္တိ’ နှင့်စပ်သောစကားကို ချီးကျူးပြောဆိုကုန်၏။ ကိလေသာမှလွတ်မြောက်မှု‘ဝိမုတ္တိ’ဉာဏ်’အမြင်နှင့် စပ်သောစကားကို ချီးကျူးပြောဆိုကုန်၏။ ထိုထိုအရပ်သို့သွား၍ ထိုထိုအပို့စွာကထာစသည်တို့၏ အရသာကို သောက်ကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤသို့သဘောရှိကုန်သော ရဟန်းတို့ကို “မြတ်စွာဘုရား ၏ တရားမြို့တော်ကြီး၌ (တရားအရသာကို)သောက်စား ကြူးယစ်သူတို့”ဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်၏။

မင်းမြတ် အကြင်ရဟန်းတို့သည် ညဉ့်၏ရှေး ညဉ့်ဦးယံ မိုးသောက်ယံ၌ နိုးကြားမှုလုံ့လနှင့် ယှဉ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ထိုင်ခြင်း ရပ်ခြင်း သွားခြင်းတို့ဖြင့် ညဉ့်နေ့တို့ကို လွန်စေကုန်၏။ ပွားများမှု ‘ဘာဝနာ’၌ အားထုတ်ခြင်းနှင့်ယှဉ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ကိလေသာကို တားမြစ်ခြင်းငှါ မိမိအကျိုး ဟူသော အရဟတ္တဖိုလ်ကိုသာ လေ့လာအားထုတ်ကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤသို့သဘောရှိကုန်သော ရဟန်းတို့ကို “မြတ်စွာဘုရား၏ တရားမြို့တော်ကြီး၌ တရားမြို့တော်စောင့်တို့” ဟူ၍ဆိုအပ်ကုန်၏။

မင်းမြတ် အကြင်ရဟန်းတို့သည် အင်္ဂါကိုးပါးရှိသော မြတ်စွာဘုရားစကားတော်ကို အနက် အားဖြင့်လည်းကောင်း သဒ္ဒါအားဖြင့်လည်းကောင်း နည်းနုယအားဖြင့်လည်းကောင်း အကြောင်း အားဖြင့် လည်းကောင်း အထောက်အပံ့အားဖြင့် လည်းကောင်း ဥဒါဟရုဏ် (ပုံစံထုတ်ပြ ခြင်း)အားဖြင့်လည်းကောင်း ပို့ချကုန်၏။ အထောက်ပြု၍ ပို့ချကုန်၏။ ပြောဟောကုန်၏။ အထောက်ပြု၍ ပြောဟောကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤသို့သဘောရှိကုန်သော ရဟန်းတို့ကို “မြတ်စွာ ဘုရား၏ တရားမြို့တော်ကြီး၌ တရားဈေးဆိုင်ရှင်တို့”ဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်၏။

မင်းမြတ် အကြင်ရဟန်းတို့သည် တရားရတနာဟူသော ဥစ္စာဖြင့် အာဂုံပရိယတ်အကြား အမြင်ဟူသော ဥစ္စာဖြင့် စည်းစိမ်ရှိကုန်၏။ ဥစ္စာရှိကုန်၏။ အကျယ်ညွှန်းပြအပ်သော သရ ဗျည်း တို့၏ သဘောလက္ခဏာကို ထိုးထွင်း၍ သိနိုင်ကုန်၏။ ပညာရှိကုန်၏။ ဉာဏ်ပညာပျံ့နှံ့ကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤသို့သဘောရှိကုန်သော ရဟန်းတို့ကို “မြတ်စွာဘုရား၏ တရားမြို့တော်ကြီး၌ ဝေရား သူဌေးတို့”ဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်၏။

မင်းမြတ် အကြင်ရဟန်းတို့သည် မြတ်သောဒေသနာကို ထိုးထွင်း၍ သိနိုင်ကုန်၏။ အဖန်တလဲလဲ လေ့ကျင့်သောအခါကို ဝေဖန်၍ အကျယ်ညွှန်ကြားနိုင်ကုန်၏။ သိက္ခာဂုဏ်ကျေးဇူးတို့၏ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်ကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤသို့သဘောရှိကုန်သော ရဟန်းတို့ကို “မြတ်စွာဘုရား၏ တရားမြို့တော်ကြီး၌ ထင်ရှားသော တရားကျင့်သူတို့” ဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်၏။

မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ တရားမြို့တော်ကြီးကို ကောင်းစွာဝေဖန်အပ်၏။ ဤသို့ ကောင်းစွာ ဖန်ဆင်းအပ်၏။ ဤသို့ကောင်းစွာ စီရင်အပ်၏။ ဤသို့ ကောင်းစွာ ထက်ဝန်းကျင်မှ ပြည့်စုံစေအပ်၏။ ဤသို့ ကောင်းစွာ ပိုင်းခြားမှတ်သားအပ်၏။ ဤသို့ ကောင်းစွာ စောင့်ရှောက်အပ်၏။ ဤသို့ကောင်းစွာ လုံခြုံစေအပ်၏။ ဤသို့ဆန့်ကျင်ဘက်ကို လိုလားကုန်သော ရန်သူတို့ နှိပ်စက်နိုင်ခဲ၏။ မင်းမြတ် ဤသို့သောအကြောင်း ဤသို့သောအထောက်အထား ဤသို့သောနည်း ဤသို့သောမှန်းဆခြင်းဖြင့် ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထင်ရှားရှိ၏ဟု သိအပ်၏။

“ကောင်းစွာ ဝေဖန်ပိုင်းခြားအပ်သော နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသော မြို့တော်ကိုမြင်ရသည်ရှိသော် တည်ဆောက်သော လက်သမား၏ လက်မှုအတတ် မြင့်မြတ်ကြီးကျယ်သည်၏ အဖြစ်ကို မှန်းဆသဖြင့် သိနိုင်ပေသကဲ့သို့ ထိုအတူသာလျှင် လူတို့၏ ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတည်းဟူသော မြို့တော်မြတ်ကို မြင်ရသည်ရှိသော် ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထင်ရှားရှိ၏ဟူ၍ မှန်းဆသဖြင့် သိရကုန်၏။

သမုဒ္ဒရာ၌လှိုင်းတံပိုးကိုမြင်သည်ရှိသော် အကြင်အခြင်းအရာကြောင့် ဤလှိုင်းတံပိုးကို ရှုမြင်အပ်၏။ ထိုအခြင်းအရာကြောင့် ထိုသမုဒ္ဒရာသည် ကြီးကျယ်သည်ဖြစ်လတ္တံ့ဟု မှန်းဆသဖြင့် သိနိုင်ကုန်သကဲ့သို့ ထိုအတူ စိုးရိမ်မှု ‘သောက’ကို ပယ်နှုတ်တော်မူတတ်သော အလုံးစုံသော အရာဌာန၌ ရန်သူတို့မအောင်နိုင်သော တဏှာ၏ ကုန်ခြင်းသို့ ရောက်တော်မူသော ဘဝသံသရာမှ လွတ်တော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရားကို မှန်းဆသဖြင့် သိရ၏။

နတ်နှင့်တကွသော လောကသမုဒ္ဒရာ၌ တရားလှိုင်းတံပိုးကို မြင်၍ အကြင် အခြင်းအရာကြောင့် တရားလှိုင်း၏ ပြန့်ကျယ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထိုအခြင်းအရာကြောင့် ထင်ရှားမြင့်မြတ်သော ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့ဟု မှန်းဆသဖြင့် သိအပ်၏။

မြင့်တက်သော တောင်ထွတ်ကို မြင်၍ အကြင်အခြင်းအရာကြောင့် ဤတောင်သည် မြင့်တက်၏။ ထိုအခြင်းအရာကြောင့် ထိုတောင်သည် ဟိမဝန္တာတောင် ဖြစ်လတ္တံ့ဟု မှန်းဆသဖြင့် သိကုန်သကဲ့သို့ ထိုအတူ ရာဂစသည်မှ ငြိမ်းအေးသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော ဘဝ၌ စွဲကပ်မှုဥပဓိမရှိသော မြင့်တက်သော တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသော ကောင်းစွာတည်သော မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတည်းဟူသော တောင်ကြီးကို မြင်ရ၏။

ထို့အတူပင်လျှင် တရားတောင်ကြီးကို မြင်ရ၍ ကြီးသော လုံ့လရှိတော်မူသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် မြတ်သောဘုရား ဖြစ်လတ္တံ့ဟု မှန်းဆသဖြင့် သိအပ်၏။

လူတို့သည် ‘ဆင်မင်း၏ ခြေရာကို မြင်ကုန်၍ ဤဆင်သည် ကြီးသောဆင်တည်းဟု မှန်းဆသဖြင့် သိကုန်သကဲ့သို့ ထိုအတူသာလျှင် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ပညာရှိပေသော ဘုရားတည်းဟူသော ဆင်မင်း၏ တရားခြေရာကိုမြင်၍ ထိုဘုရားသည် မြင့်မြတ်သည်ဖြစ်လတ္တံ့ဟု မှန်းဆသဖြင့် သိကုန်၏။

ကြောက်လန့်ကုန်သော သားငယ်တို့ကို မြင်၍ သားတို့သနင်း ခြင်္သေ့မင်း၏ အသံကြောင့် ဤသားငယ်တို့သည် ကြောက်လန့်ကုန်၏ဟု မှန်းဆသဖြင့် သိကုန်သကဲ့သို့

ထို့အတူသာလျှင် ကြောက်သော စိတ်ရှိကုန်သော တုန်လှုပ်တုန်ရွံ့ကုန်သော တိတ္ထိတို့ကို မြင်၍ တရားမင်းဘုရားသည် ကြုံးဝါးဟောကြားတော်မူသော တရားတော်ကို မှန်းဆ သဖြင့် သိအပ်၏။

မြေငွေအပူမှ ငြိမ်းအေးလျက် စိမ်းစိုသော မြက်သစ်ရွက်ရှိသော များသောရေလည်း ရှိသော မြေကိုမြင်၍ သည်းစွာရွာသွန်းသော မိုးကြီးကြောင့် အေးမြ၏ဟု မှန်းဆသဖြင့် သိကုန်သကဲ့သို့ ထို့အတူသာလျှင် လွန်စွာနှစ်သက်ဝမ်းမြောက်သော ဤလူအပေါင်းကို မြင်၍ တရားမိုးကြီးကြောင့် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်၏ဟု မှန်းဆသဖြင့် သိအပ်၏။

ငြိတယ်စေးကပ်သော ပြင်းထန်များပြားသော ရွှံ့ညွန်ရှိသော ညွန်ဖြင့် စိုစွတ်သော မြေအပြင်ကိုမြင်၍ များပြားသော ရေလုံးရေစုသည် စီးသွား၏ဟု မှန်းဆသဖြင့် သိကုန်သကဲ့သို့ ထို့အတူသာလျှင် တရားတည်းဟူသော မြစ်ရေ၌ မျှောအပ်သောတရား သမုဒ္ဒရာကြီး၌ စွန့်ပယ်အပ်သော ကိလေသာရွှံ့ညွန်ကို ဆေးကြောစွန့်ချအပ်သော ဤလူ အပေါင်းကို မြင်၍ တရားအမြိုက်ရည်သို့ ရောက်သော နတ်နှင့်တကွသော ဤမြေနှင့် တူသော လူအပေါင်းကို မြင်၍ များစွာသော ဓမ္မက္ခန္ဓာတည်းဟူသော တရားအစုသည် စီးသွား၏ဟု မှန်းဆသဖြင့် သိအပ်၏။

မြစ်သော အနံ့ကို နမ်းရှုရ၍ အကြင်အခြင်းအရာကြောင့် ဤပန်း၏ အနံ့သည် ပျံ့လှိုင်၏။ ထိုအခြင်းအရာကြောင့် ပန်းပင်တို့သည် ပွင့်ကုန်သည်ဖြစ်လတ္တံ့ဟု မှန်းဆ သဖြင့် သိကုန်သကဲ့သို့ ထို့အတူသာလျှင် အကြင်အခြင်းအရာကြောင့် ဤသီလတည်း ဟူသော ပန်း၏အနံ့သည် နတ်နှင့်တကွသော လောက၌ ပျံ့လှိုင်၏။ ထိုအခြင်းအရာ ကြောင့် အတုမရှိသော ဘုရားရှိ၏ဟု မှန်းဆသဖြင့် သိအပ်၏။

မင်းမြတ် ဤသို့သဘောရှိသည်သာဖြစ်သော အကြောင်းအရာဖြင့်လည်းကောင်း အကြောင်း အထောင်ဖြင့် လည်းကောင်း အထောက်အထားအရာဖြင့် လည်းကောင်း အထောက်အထား အထောင်ဖြင့်လည်းကောင်း နည်းအရာဖြင့်လည်းကောင်း နည်းအထောင်ဖြင့်လည်းကောင်း ဥပမာ အရာဖြင့်လည်းကောင်း ဥပမာအထောင်ဖြင့်လည်းကောင်း မြတ်စွာဘုရား၏ အားအစွမ်းကို ထုတ် ဆောင်ပြဆိုခြင်းငှာ တတ်နိုင်၏။ မင်းမြတ် လိမ္မာသော ပန်းကုံးသမားသည် အမျိုးမျိုးသော ပန်း အစုအပုံမှ ဆရာအဆုံးအမဖြင့်လည်းကောင်း မျက်မှောက်ဖြစ်သော ယောက်ျားလုံ့လဖြင့် လည်း ကောင်း ဆန်းကြယ်လှစွာသော ပန်းကုံးအစုကို သီကုံးပြုလုပ်ရာသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူ သာလျှင် ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ဆန်းကြယ်သော ပန်းစုပန်းပုံကဲ့သို့ အဆုံးအပိုင်းအခြားမရှိသော ဂုဏ်ကျေးဇူးရှိတော်မူ၏။ မနှိုင်းရှည့်နိုင်သော ဂုဏ်ကျေးဇူးရှိတော်မူ၏။ ငါသည် ယခုအခါ မြတ်စွာ ဘုရားသာသနာတော်၌ ပန်းကို သီကုံးသောသူသည် ပန်းအမျိုးမျိုးကို သီကုံးသကဲ့သို့ ရှေး၌ ဖြစ်ကုန်သော ဆရာတို့၏ နည်းညွှန်လမ်းစံဖြင့်လည်းကောင်း ငါ၏ပညာစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း မရေတွက်နိုင်ကုန်သည်သာ ဖြစ်သောအကြောင်းကို ချိန်ဆသဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ အားအစွမ်းကို ပြပေအံ့။ ဤသို့ပြရာ၌ သင်မင်းမြတ်သည်ကား နာကြားခြင်းငှာ အလိုဆန္ဒကို ဖြစ်စေလော့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန တပါးသောသူတို့အား ဤသို့သဘောရှိသော အကြောင်းဖြင့်လည်း ကောင်း မှန်းဆခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း မြတ်စွာဘုရား၏ အားအစွမ်းကို ထုတ်ဆောင်ပြဆိုခြင်းငှာ ခက်ခဲလှပီ၏။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အရှင်ဘုရားတို့၏ အလွန်ဆန်းကြယ်သော ပြဿနာကို ဖြေသဖြင့် ငြိမ်းချမ်းခြင်း ဖြစ်ရပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ရှေးဦးစွာသော အနုမာနပဉ္စာ ပြီး၏။

၂-ဓုတင်္ဂိပဉ္စာ

(ဓုတင်္ဂိအကျင့် ပြဿနာ)

“မိလိန္ဒမင်းသည် ကိလေသာကို ခါထွက်နိုင်ကြောင်း ဓုတင်္ဂိအကျင့်၌ (ကျင့်ကြံသော အားဖြင့်) သက်ဝင်ကုန်လျက် အာရညကင်ဓုတင် ဆောက်တည်ရသောရဟန်းတို့ကို မြင်ရ၏။ တဖန် အနာဂါမိဖိုလ်၌ တည်ကုန်သော လူပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို မြင်ရပြန်၏။

ထိုလူရဟန်း နှစ်ဦးသော သူတို့ကိုပင် ဆင်ခြင်ကြည့်ရှု၍ လူဖြစ်လျက် မဂ်ဖိုလ်တရား တို့ကို အကယ်၍ သိနိုင်ငြားအံ့၊ ဓုတင်ကျင့်ဝတ်သည် အကျိုးမရှိ အချည်းအနှီးဖြစ်ရာ၏ဟု ကြီးစွာသော ယုံမှားခြင်း ဖြစ်လတ်၏။

ယခု ပိဋကသုံးပုံ၌ ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဝါဒများကို ပယ်ဖျက်နိုင်သော သိမ်မွေ့သော ပညာရှိသော ဟောကြားတတ်သူတို့ထက် မြတ်သော အရှင်နာဂသေနကို မေးလျှောက် ပါအံ့၊ ထိုအရှင်နာဂသေနသည် ငါ၏ယုံမှားခြင်းကို ပယ်ဖျောက်ပေလတ္တံ့”ဟု ကြံစည် သတတ်။

ထိုသို့ကြံပြီးသော် မိလိန္ဒမင်းသည် အရှင်နာဂသေနရှိရာသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် အရှင်နာဂသေန အား ရှိခိုး၍ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် ဤစကားကို လျှောက်၏- “အရှင်ဘုရား နာဂသေန အကြင်သူသည် လောဘစသည်မှ ငြိမ်းအေးသော အမြတ်ဆုံးသော အကျိုးဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုအပ်၏။ အိမ်၌ နေထိုင်ကာ ကာမဂုဏ်ကို ခံစား၍ သားမယားတို့ဖြင့် ကျဉ်းမြောင်းစွာ နေထိုင်ခြင်းဖြင့် နေထိုင်လျက် ကာသိတိုင်းဖြစ် အဝတ် စန္ဒကူးနှစ် နံ့သာကို ဝတ်ရုံလိမ်းကျံ၍ ပန်းအမွှေးနံ့သာပျောင်းကို ပန်ဆင်လိမ်းကျံပြီးလျှင် ရွှေငွေကို သုံးစွဲသာယာ၍ ပတ္တမြား ပုလဲ ရွှေတို့ဖြင့် ခြယ်လှယ်သော ဦးချောင်းကို ဖွဲ့ထုံးလျက် လောဘစသည်မှ ငြိမ်းအေးရာ ပရမတ္ထနိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုသူ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်စုံတယောက် ရှိပါသလောဟု (မေးလျှောက်၏)။

မင်းမြတ် တရာမျှလည်းမက နှစ်ရာ သုံးရာ လေးရာ ငါးရာ တထောင် တသိန်း တသန်း ကုဋေတရာ ကုဋေတထောင် ကုဋေတသိန်းလည်းမက (များလှပေ၏)၊ မင်းမြတ် တကျိပ် နှစ်ကျိပ် တရာ တထောင်သော လူတို့၏ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် တည်ရှိပါစေ၊ (ဆယ်ရာ ထောင် သင်္ချေမှု ကြွင်းသော သောင်း သိန်းစသော သင်္ချေတို့တွင်) အဘယ်သင်္ချာပရိယာယ်ဖြင့် သင်မင်းမြတ်အား အဖြေပေးရမည်နည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားသည်ပင်လျှင် ဖြေလိုသောသင်္ချာကို ဖြေဆိုတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထိုသို့ဖြစ်မှု သင်မင်းမြတ်အား အရာဖြင့် လည်းကောင်း အထောင်ဖြင့် လည်းကောင်း အသိန်းဖြင့် လည်းကောင်း ကုဋေဖြင့် လည်းကောင်း ကုဋေအရာဖြင့် လည်းကောင်း ကုဋေ အထောင်ဖြင့် လည်းကောင်း ကုဋေအသိန်းဖြင့်လည်းကောင်း ဖြေဆိုပေအံ့၊ အင်္ဂါကိုးပါးရှိသော မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ ခေါင်းပါးသော အကျင့် ပဋိပတ္တိ ဓုတင်္ဂိအကျင့်ကို ဆောင် ခြင်း၌ မှီကုန်သော အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော စကားတော်တို့သည် ဤဆိုလတ္တံ့သော စကား၌ ပေါင်းရုံးသက်ဝင်ကုန်လတ္တံ့၊ မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား နိမ့်ရှိုင်းမြင့်မောက်ရာ ညီညွတ် မညီညွတ်ရာ ကုန်းကြည်းချိုင့်ဝှမ်းရာ အရပ်ဒေသ၌ ရွာသော မိုးရေအားလုံးသည် ထိုကြည်းကုန်း အရပ်မှ လျှောက်၍ သက်ဆင်း၍ များစွာသော ရေ၏တည်ရာဖြစ်သော မဟာသမုဒ္ဒရာသို့ ပေါင်းရုံးသက်ဝင်၏၊ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ပြီးပြည့်စုံခြင်းကို လိုလားသည်ရှိသော် အင်္ဂါ

ကိုးပါးရှိသော မြတ်စွာဘုရား စကားတော်၌ ခေါင်းပါးသော အကျင့်ပဋိပတ္တိ စတင်အကျင့်ကို ဆောင်ခြင်း၌ မှီကုန်သော စကားအားလုံးတို့သည် ဤဆိုလတ္တံ့သော စကား၌ ပေါင်းရုံးသက်ဝင် ကုန်လတ္တံ့။

မင်းမြတ် ဤအရာ၌ ငါ၏ ထက်မြက်သော ပညာစွမ်းရည်ဖြင့်လည်း အကြောင်းကို ထင်စွာ ပြခြင်းသည် ပေါင်းရုံးသက်ဝင်လတ္တံ့။ ထို့ကြောင့် ဤပြဿနာကို ကောင်းစွာဝေဖန်အပ်သည် အလွန်ဆန်းကြယ်၍ အဓိပ္ပါယ်ပြည့်စုံသည် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သည် ကောင်းစွာ ထုတ်ဆောင်သည် ဖြစ်လတ္တံ့။ မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား ကောင်းစွာ သင်ကြားအပ်ပြီးသည် ဖြစ်၍ လိမ္မာ တတ်ကျွမ်းသော စာရေးဆရာသည် ရေးသားရန် အကြောင်းအရာကို အမှတ်ရစေသည်ရှိသော် မိမိ၏ အကြောင်းကို ပြကာမျှဖြင့် ပြည့်စုံစေ၏။ ဤသို့လျှင် ထိုအရေးအသားသည် ပြီးမြောက် ပြည့်စုံသည် မယုတ်လျော့သည် ဖြစ်လတ္တံ့။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဤအရာ၌ ငါ၏ထက်မြက် သော ပညာစွမ်းရည်ကြောင့်လည်း အကြောင်းကို ထင်စွာပြခြင်းသည် ပေါင်းရုံးသက်ဝင်လတ္တံ့။ ထို့ကြောင့် ဤပြဿနာကို ကောင်းစွာ ဝေဖန်အပ်သည်။ အလွန်ဆန်းကြယ်၍ အဓိပ္ပါယ်ပြည့်စုံသည် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သည် ကောင်းစွာ ဆောင်ပြအပ်သည် ဖြစ်လတ္တံ့။

မင်းမြတ် သာဝတ္ထိပြည်၌ ဘုရား၏ အရိယသာဝက ဖြစ်ကုန်သော ငါးကုဋေမျှလောက်သော ဥပါသကာယောကျ်ား ဥပါသကာမိန်းမတို့သည် ရှိကြကုန်၏။ သုံးသိန်းငါးသောင်း ခုနစ်ထောင် တို့သည် အနာဂါမိဖိုလ်၌ တည်ကုန်၏။ ထိုအလုံးစုံသော သူတို့သည်လည်း လူပုဂ္ဂိုလ်တို့ချည်းသာ တည်း။ ရဟန်းမဟုတ်ကုန်။ ထို့ပြင် သာဝတ္ထိပြည်၌ပင် ကဏ္ဍဥယျာဉ်မှူး၏ သရက်ဖြူပင်ရင်း၌အစုံ အစုံသော တန်ခိုးပြာဋိဟာကို ပြတော်မူသောအခါဝယ် ကုဋေနှစ်ဆယ်သော သတ္တဝါတို့သည် သစ္စာလေးပါးကို သိကြကုန်၏။ ထို့ပြင် စူဠရာဟုလောဝါဒသုတ်ကို ဟောတော်မူသော အခါ၌ လည်းကောင်း မဟာမင်္ဂလသုတ္တန်ကို ဟောတော်မူသော အခါ၌လည်းကောင်း သမဓိတ္တဒေသနာကို ဟောတော်မူသော အခါ၌လည်းကောင်း ပရာဘဝသုတ်ကို ဟောတော်မူသောအခါ၌လည်းကောင်း ပုရာဘေဒသုတ်ကို ဟောတော်မူသော အခါ၌လည်းကောင်း ကလဟဝိဝါဒသုတ်ကို ဟောတော် မူသော အခါ၌လည်းကောင်း စူဠဗျူဟသုတ်ကို ဟောတော်မူသော အခါ၌လည်းကောင်း မဟာဗျူဟသုတ်ကို ဟောတော်မူသော အခါ၌လည်းကောင်း တုဝဋ္ဌကသုတ်ကို ဟောတော်မူသော အခါ၌လည်းကောင်း သာရိပုတ္တသုတ်ကို ဟောတော်မူသော အခါ၌လည်းကောင်း အရေအတွက် ဂဏန်းကို လွန်ကုန်သော နတ်တို့သည် သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိကြကုန်၏။

ရာဇဂြိုဟ်မြို့တော်၌ သုံးသိန်း ငါးသောင်း ကုန်သော ဥပါသကာယောကျ်ား ဥပါသကာ မိန်းမတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အရိယသာဝကဖြစ်ကုန်၏။ ထိုရာဇဂြိုဟ်မြို့တော်၌ပင်လျှင် နေ ပါလဆင်ကို ဆုံးမသောအခါ၌ ကုဋေကိုးဆယ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်လည်းကောင်း ပါရာယန ပုဏ္ဏား အစည်းအဝေးဖြစ်သော ပါသာဏကစေတီ၌ တဆယ့်လေးကုဋေသော သတ္တဝါတို့သည် လည်းကောင်း သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိကုန်၏။ ထို့ပြင် ဣန္ဒြိယသုတ်၌ ကုဋေရှစ်ဆယ် သော နတ်တို့သည်လည်းကောင်း ဗာရာဏသီမြို့တော် ဣသိပတနမိဂဒါဝုန်တောဝယ် ရှေးဦးစွာ စာရားဟောတော်မူသောအခါ၌ တဆယ့်ရှစ်ကုဋေသော ဗြဟ္မာတို့သည်လည်းကောင်း မရေတွက် နိုင်သော နတ်တို့သည်လည်းကောင်း ထို့ပြင် တာဝတိံသာ နတ်ပြည် ပဏ္ဍုကမ္မလာကျောက် ဖျာ၌ (ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး) အဘိဓမ္မာ ဒေသနာကို ဟောတော်မူသောအခါ ကုဋေ ရှစ်ဆယ်သော နတ်တို့သည်လည်းကောင်း နတ်ပြည်မှ ဆင်းသက်တော်မူသောအခါ သက်သာ နဂိုရ်မြို့တော်၏ မြို့တံခါးဝယ် လောကဝိဝရဏ တန်ခိုးပြာဋိဟာကို ပြတော်မူသောအခါ၌

ကြည်ညိုကုန်သော နတ် လူ ကုဋေသုံးဆယ်တို့သည်လည်းကောင်း သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိကြကုန်၏။

ထို့ပြင် သက္ကတိုင်း ကပိလဝတ်ပြည် နိဂြောဓာရုံ၌ ဗုဒ္ဓဝင်ဒေသနာကို ဟောတော်မူသော အခါ၌လည်းကောင်း မဟာသမဃသုတ်ကို ဟောတော်မူသောအခါ၌ လည်းကောင်း အရေ အတွက်ဂဏန်းကို လွန်ကုန်သော နတ်တို့သည် သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိကြကုန်၏။ ထို့ပြင် သုမနပန်းသည်၏ အစည်းအဝေး၌လည်းကောင်း ဂရဟဒိန္နသုကြယ်၏ အစည်းအဝေး၌ လည်းကောင်း အာနန္ဒာသူဌေး၏ အစည်းအဝေး၌ လည်းကောင်း ဇမ္ဗူကတက္ကတန်း၏ အစည်း အဝေး၌ လည်းကောင်း ဖားနတ်သား၏ အစည်းအဝေး၌ လည်းကောင်း မဋ္ဌကုဏ္ဍလီ နတ်သား၏ အစည်းအဝေး၌ လည်းကောင်း သုလသာမည်သော ပြည့်တန်ဆာမ၏ အစည်း အဝေး၌ လည်းကောင်း သီရိမာမည်သော ပြည့်တန်ဆာမ၏ အစည်းအဝေး၌ လည်းကောင်း ပေသကာရီမည်သော ယက်ကန်းသည်သမီး၏ အစည်းအဝေး၌ လည်းကောင်း စူဠသုဘဒ္ဒါ၏ အစည်းအဝေး၌ လည်းကောင်း သာကေတပုဏ္ဏား၏ သင်္ချိုင်းကို ကြည့်ရှုရန်လာသော အစည်းအဝေး၌ လည်းကောင်း သုနာပရန္တ အစည်းအဝေး၌လည်းကောင်း သက္ကပဉ္စအစည်း အဝေး၌ လည်းကောင်း တိရောကုဋ်အစည်းအဝေး၌ လည်းကောင်း ရတနသုတ် အစည်း အဝေး၌လည်းကောင်း အသီးအသီး ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော သတ္တဝါတို့သည် သစ္စာလေး ပါးတရားကို ထိုးထွင်း၍ သိကြကုန်၏။ မင်းမြတ် အကြင်မျှလောက် မြတ်စွာဘုရားသည် လော က၌ တည်တော်မူ၏။ ထိုမျှလောက် ဒေသစာရီကြူချီရာ မဟာမဏ္ဍလစသောသုံးပါးတို့၌ ပြည် ကြီးတဆယ်ခြောက်ပြည်တို့တွင် အကြင်အကြင်ပြည်၌ မြတ်စွာဘုရားသည် နေတော်မူ၏။ ထိုထို အရပ်၌ များသောအားဖြင့်နှစ်ယောက် သုံးယောက် လေးယောက် ငါးယောက် တရာ တထောင် တသိန်းသော နတ်တို့သည် လည်းကောင်း လူတို့သည်လည်းကောင်း ငြိမ်းအေးသော ပရမတ္ထ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုကုန်၏။ မင်းမြတ် အကြင်နတ်တို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုနတ်တို့သည် လူပုဂ္ဂိုလ်တို့သာတည်း။ ရဟန်းမဟုတ်ကြကုန်။ မင်းမြတ် ဤသို့ပြဆိုခဲ့ပြီးသော နတ်တို့သည်လည်း ကောင်း ဤမှတပါးကုန်သော များစွာသော နတ်ကုဋေတသိန်းတို့သည်လည်းကောင်း အိမ်၌ နေကြ၍ ကာမဂုဏ်တို့ကိုခံစားကြသူ လူပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ကြကုန်လျက်ငြိမ်းအေးသော ပရမတ္ထ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန အိမ်၌နေကြ၍ ကာမဂုဏ်ကိုခံစားကြသူ လူပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ကြသော လူတို့သည် ငြိမ်းအေးသော ပရမတ္ထနိဗ္ဗာန်ကို အကယ်၍ မျက်မှောက်ပြုကုန်သည် ဖြစ်ပါအံ့။ ထိုသို့ ဖြစ်ပါမူ ဤရတင်တို့သည် အဘယ်အကျိုးကို ပြီးစေနိုင်ပါကုန်သနည်း။ ထို့ကြောင့် ရတင် တို့သည် ပြုဖွယ်ကိစ္စကို မပြုနိုင်ကြပါကုန်။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန မန္တရား ဆေးဝါးတို့နှင့်ကင်း၍ အနာရောဂါတို့သည် အကယ်၍ငြိမ်းကုန်အံ့။ ဤသို့ငြိမ်းကုန်မူ ပျိုအန်စေခြင်း ဝမ်းလျောစေခြင်း စသည် ကိုယ်အားနည်းအောင် ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် အဘယ်အကျိုးရှိပါအံ့နည်း။ လက်သီးတို့ဖြင့် ရန်သူကိုနှိမ်နင်းနိုင်ခဲ့ပါမူ သန်လျက် လုံခြုံခြင်း လင်းလေး တူးလေး တုတ် ဆောက်ပုတ်တို့ဖြင့် အဘယ်အကျိုးရှိပါအံ့နည်း။ သစ်ဖုံ သစ်ကောက် သစ်ခေါင်း ဆူး နွယ် သစ်ခက်တို့ကို ကိုင်စွဲ၍ သစ်ပင်သို့တက်ခဲ့ပါမူ ရှည်လျားခိုင်မြဲသော လှေကားကို ရွာမှီးခြင်းဖြင့် အဘယ်အကျိုး ရှိပါအံ့နည်း။ အိပ်ရန်ပြုလုပ်ထားသော မြေအမြင့်၌ အိပ်သဖြင့် ဓာတ်သဘာဝ ညီညွတ် မျှတခြင်းဖြစ်နိုင်ခဲ့ပါမူ ကောင်းသော အတွေ့ရှိသော ကြီးမြတ်သော အသရေရှိသော အိပ်ရာကို ရွာမှီးထခြင်း အဘယ်အကျိုးရှိပါအံ့နည်း။ တပျောက်တည်း ရွံရှာဖွယ်ရှိသော ဘေးမရှိသော

မညီညွတ်သော ခရီးခဲသို့ ကူးမြောက်ရန် စွမ်းနိုင်သည် ဖြစ်ခဲ့ပါမူ ချပ်မိန်ညှိဝတ်ဆင်ခြင်း များပြားသော လှည်းကုန်သည်တို့ကို ရှာမှီးခြင်းဖြင့် အဘယ်အကျိုးရှိပါအံ့နည်း၊ မြစ် ထုံးအိုင်ကို လက်ပစ်ကူးခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်ဖြစ်ခဲ့ပါမူ အမြဲခင်းထားသော တံတားလှေကို ရှာမှီးသဖြင့် အဘယ်အကျိုးရှိပါအံ့နည်း၊ မိမိဥစ္စာဖြင့် စားသောက် ဝတ်ဆင်ရန် စွမ်းနိုင်သည်ဖြစ်ခဲ့ပါမူ သူ့ဘဝကိုမှီဝဲ၍ ချစ်ခွယ်သော စကားကို ပြောဆိုခြင်း နောက်လိုက် ရွှေပြေးပြုရခြင်းဖြင့် အဘယ် အကျိုးရှိပါအံ့နည်း၊ မဘူးရသော တဘက်ဆည်ကန်၌ ရေကိုရနိုင်ခဲ့ပါမူ ရေတွင်းတဘက်ဆည်ကန် လေးထောင့်ကန်ကို တူးသဖြင့် အဘယ်အကျိုးရှိပါအံ့နည်း၊ အရှင်ဘုရားနာဂသေန ဤအတူ သာလျှင် အိမ်၌ နေကြ၍ ကာမဂုဏ်ကို ခံစားကုန်သော လူပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ငြိမ်းအေးသောပရမတ္ထ နိဗ္ဗာန် ကို အကယ်၍ ချက်မှောက်ပြုနိုင်ကုန်သည်ဖြစ်ပါအံ့၊ ဓုတင်အကျင့်ကို ဆောက်တည်ခြင်းဖြင့် အဘယ်အကျိုးရှိပါအံ့နည်းဟု(လျှောက်၏)။

မင်းမြတ် အကြင်ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ဖြင့် ဓုတင်အကျင့်တို့ကို အလုံးစုံသော မြတ်စွာဘုရားတို့ လေးမြတ်အပ်ကုန်၏၊ တောင့်တအပ်ကုန်၏၊ ဟုတ်မှန်တိုင်းသော ဂုဏ်ဖြစ်ကုန်သော ဤဓုတင်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့သည် နှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတို့တည်း။ အဘယ်နှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတို့နည်း-မင်းမြတ် ဤ သာသနာတော်၌ ဓုတင်အကျင့်သည် အသက်မွေးစင်ကြယ်ခြင်း ချမ်းသာသော အကျိုးရှိခြင်း အပြစ်ဒေါသလွတ်ကင်းခြင်း သူတပါးကို မဆင်းရဲစေရခြင်း ဘေးရန်ကင်းလွတ်ရခြင်း မနှိပ်စက် မညှဉ်းပန်းချခြင်း စင်စစ် ကုသိုလ်တိုးပွားခြင်း မဆုတ်ယုတ်နိုင်ခြင်း မာယာမရှိခြင်း ကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်း တောင့်တအပ်သည်ကို ပေးနိုင်ခြင်း သတ္တဝါအားလုံးကို ဆုံးမနိုင်မှု စောင့် စည်းမှုဟူသော စီးပွားရှိခြင်း သူတော်ကောင်းအား လျော်ကန်ခြင်း သူတပါးကို မမှီရခြင်း လာဘ်၌ မက်မောခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခြင်း ရာဂကုန်ခန်းလွယ်ခြင်း ဒေါသကုန်ခန်းလွယ်ခြင်းမောဟ ကုန်ခန်းလွယ်ခြင်း မာနကို ပယ်ပစ်နိုင်ခြင်းမေ့ကောင်းသောအကြံကို ပယ်ဖြတ်နိုင်ခြင်း ယုံမှားမှုကို လွန်မြောက်ခြင်း ပျင်းရိမှုကို ဖျက်ဆီးနိုင်ခြင်း မမေ့လျော့မှုကို ပယ်နိုင်ခြင်း အရာရာဝယ် သည်းခံနိုင်ခြင်း အတုမရှိခြင်း ပြိုင်ယှဉ်ဘက်ကင်းခြင်း အလုံးစုံသောဆင်းရဲကုန်ရာနိဗ္ဗာန်ပေါက် မြောက်ခြင်းဟူသော အကျိုးရှိ၏၊ မင်းမြတ် အကြင်ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ဖြင့် ဓုတင်အကျင့်တို့ကို အလုံးစုံသော ဘုရားရှင်တို့ လေးမြတ်အပ်ကုန်၏၊ တောင့်တအပ်ကုန်၏၊ ဟုတ်မှန်တိုင်းသော ဂုဏ်ဖြစ်ကုန်သော ထိုဓုတင်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့သည် ဤနှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတို့တည်း။

မင်းမြတ် ဓုတင်အကျင့်ကို ကောင်းစွာ ကျင့်သုံးမှီဝဲကုန်သော သူတို့သည် တဆယ့်ရှစ်ပါးသော ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏၊ အဘယ်တဆယ့်ရှစ်ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံကုန်သနည်း။ ထိုဓုတင်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အကျင့်သည် စင်ကြယ်၏၊ ကျင့်ဝတ်သည် ကောင်းစွာပြည့်စုံ၏၊ ကာယကံ ဝစီကံကို ကောင်းစွာ စောင့်ရှောက်အပ်သည် မည်၏၊ ပီတိအလေ့အကျင့်သည် ကောင်းစွာစင်ကြယ်၏၊ လုံ့လကိုကောင်းစွာ ချီးမြှောက်အပ်၏၊ ဘေးဥပဒ်ငြိမ်း၏၊ အတ္တဟု စွဲယူမှုဒိဋ္ဌိကင်း၏၊ ရန်ငြိုးထား ခြင်း ကင်းလွတ်၏၊ မေတ္တာတရား ရှေးရှုထင်၏၊ သုံးဆောင်ဖွယ်(အာဟာရ)ကို ပိုင်းခြားနိုင်၏၊ သတ္တဝါအားလုံးအလေးပြုအပ်၏၊ စားဖွယ်(ဘောဇဉ်)၌ အတိုင်းအရှည်ကို သိ၏၊ နှိုးကြားမှုကို အားထုတ်နိုင်၏၊ (စွဲလမ်းဖွယ်ရာ)နေရာကျောင်းမရှိ၊ ချမ်းသာရာအရပ်၌ နေနိုင်၏၊ မကောင်းမှု ကို စက်ဆုပ်တတ်၏၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌ မေ့လျော့၏၊ အမြဲမပြတ် မမေ့လျော့၊ မင်းမြတ် ဓုတင်အကျင့် ကို ကောင်းစွာ ကျင့်သုံးမှီဝဲကုန်သော ရဟန်းတို့သည် ဤတဆယ့်ရှစ်ပါးသော ဂုဏ်တို့နှင့် ကောင်းစွာ ပြည့်စုံကုန်၏။

မင်းမြတ် တကျိပ်ကုန်သော ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဓုတင်အကျင့်ကို ကျင့်ထိုက်ကုန်၏။ အဘယ် တကျိပ်တို့နည်းဟူမူ-ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ရှိသူ၊ မကောင်းမှုမှ ရှက်တတ်သူ၊ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ရှိသူ၊ အံ့ဖွယ်ကို မပြုတတ်သူ၊ အကျိုးကို ထုံလေ့ရှိသူ၊ မလျှပ်ပေါ်သူ၊ သိက္ခာအကျင့်ကို လိုလားသူ၊ မြဲစွာဆောက်တည်မှုရှိသူ၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်းသဘောမရှိသူ၊ မေတ္တာပွား၍ နေလေ့ရှိသူတည်း။ မင်းမြတ် ဤတကျိပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဓုတင်အကျင့်ကို ကျင့်ထိုက်ကုန်၏။

မင်းမြတ် အိမ်၌နေကြ၍ ကာမဂုဏ်ကို ခံစားကြသူ လူပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ငြိမ်းအေးသော ပရမတ္ထ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုကြသူ လူပုဂ္ဂိုလ်အားလုံးတို့သည် ရှေးဘဝတို့၌ တဆယ့်သုံးပါးကုန်သော ဓုတင်အကျင့်တို့ကို ချဉ်းကပ် ကျင့်ကြံခဲ့ဖူးကုန်၏။ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ကံ၏တည်ရာကို ပြုလုပ် ခဲ့ဖူးကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ထိုရှေးဘဝတို့က အလေ့အကျက်ကိုလည်းကောင်း အကျင့်ပဋိပတ် ကိုလည်းကောင်း သုတ်သင်၍ ယခု ဤဘဝ၌ လူပုဂ္ဂိုလ်တို့သာ ဖြစ်ကြကုန်လျက် ငြိမ်းအေးသော ပရမတ္ထ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုကုန်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား တတ်ကျွမ်းသော လေးသမားသည် တပည့်တို့ကို ရှေးဦးစွာ မြားလေ့ကျင့်ရာ တဲမဏ္ဍပ်၌ လေးကို ဖြန့်ခွဲခြင်း လေးတင်ခြင်း လက်ဖြင့် လေးကို ကိုင်ယူခြင်း ဆုပ်ညှပ်ခြင်း လက်ချောင်းဖြင့် တွန်းဖယ်ခြင်း ခြေထားခြင်း မြားကိုယူခြင်း လေး၌တင်ထားခြင်း ပစ်ရန်ငင်ဆွဲခြင်း ချိန်ရွယ်ခြင်း မှတ်တိုင်ကို မှတ်သားခြင်း ပစ်ခတ်ခြင်းတို့ကို လည်းကောင်း မြက်ရုပ် နွား ချေးပုံ မြက်ပုံ ကောက်ရိုးပုံ ပျဉ်ချပ် မှတ်တိုင်ပေါက်တို့ကို လည်းကောင်း အထပ်ထပ် ပစ်ခတ်သင်ကြားစေ၍ မင်း၏ အထံ၌ မြားအတတ်ကိုပြုခြင်းဖြင့် နှစ်သက်စေလျက် အာဇာနည်မြင်း က-သော ရထား ဆင် မြင်း ဥစ္စာစပါး ငွေ ရွှေ ကျွန်းမိန်းမ ကျွန်ယောက်ျား မယား ရွာဆုကို ရ၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အိမ်၌နေကြ၍ ကာမဂုဏ်ခံစားကြပြီးလျှင် ငြိမ်းအေးသော ပရမတ္ထနိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုကြသူ လူပုဂ္ဂိုလ်အားလုံးတို့သည် ရှေးဘဝ တို့၌ တဆယ့်သုံးပါးကုန်သော ဓုတင် အကျင့်တို့ကို ချဉ်းကပ် ကျင့်ကြံခဲ့ဖူးကုန်၏။ နိဗ္ဗာန် ရောက်ကြောင်း ကံ၏တည်ရာကို ပြုလုပ်ခဲ့ဖူးကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ထိုရှေးဘဝတို့၌ပင် အလေ့ အကျက်ကိုလည်းကောင်း အကျင့်ပဋိပတ်ကိုလည်းကောင်း သုတ်သင်၍ ယခု ဤဘဝ၌ လူတို့ သာ ဖြစ်ကြကုန်လျက် ငြိမ်းအေးသော ပရမတ္ထနိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုကုန်၏။ မင်းမြတ် တဆယ့်သုံးပါးသော ဓုတင်၏ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့၌ ရှေးဘဝက ကျင့်ကြံခဲ့ဖူးသည်ကို ကြည်ထား၍ တစ်ဘဝတည်း၌ပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်မပြုနိုင်၊ မြတ်သောအားထုတ်ခြင်းလုံ့လ မြတ်သောအကျင့် ထိုသို့သဘောရှိသောဆရာ ကောင်းသောအဆွေခင်ပွန်းဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာဘနည်းသော်ကား အနာကိုထုတ်ပယ်တတ်သော ဆေးသမားသည်ဆရာကို ဥစ္စာဖြင့်လည်းကောင်း ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ဖြင့်လည်းကောင်း နှစ်သက်စေ၍ ဓားကိုင်ခြင်း ဖြတ်လှီး ခြင်း ခြစ်ဆွဲခြင်း ထိုးဖောက်ခြင်း ငြေ ငုံထုတ်ခြင်း အနာကို ဖန်ရေဆေးခြင်း ပြည်ခန်းခြောက် စေခြင်း ဆေးတင် လိမ်းကျံခြင်း ပျို့ အန်စေခြင်း ဝမ်းသက်စေခြင်း(အသားနုတက်ရန်)ဆေးဖြင့် ထုံခြင်းအမှုမျိုးကို သင်ကြား၍ ဆေးအတတ်တို့၌ သင်အပ်ပြီးသော အတတ်ရှိ၍ ပြုလုပ်ပြီးသော အလေ့အကျက်ရှိကာ လက်ကျင့်ရပြီးသောအခါမှ အနာရှိသောသူတို့ထံ ဆေးကုခြင်းငှါ ချဉ်းကပ် ၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အိမ်၌နေကြ၍ ကာမဂုဏ်ခံစားကြပြီးလျှင် ငြိမ်းအေးသောပရမတ္ထ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုကြသူ လူပုဂ္ဂိုလ်အားလုံးတို့သည် ရှေးဘဝတို့က တဆယ့်သုံးပါးကုန်သော ဓုတင်အကျင့်တို့၌ ချဉ်းကပ်ကျင့်ကြံခဲ့ဖူးကုန်၏။ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ကံ၏တည်ရာကို ပြုလုပ်

ခဲဖူးကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ထိုရှေးဘဝကပင် အလေ့အကျက်ကိုလည်းကောင်း အကျင့် ပဋိပတ် ကိုလည်းကောင်း သုတ်သင်၍ ယခု ဤဘဝ၌ လူတို့သည်ပင် ဖြစ်ကုန်လျက် ငြိမ်းအေးသော ပရမတ္ထနိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုကုန်၏။ မင်းမြတ် တဆယ့်သုံးပါးကုန်သော ဓုတင်အကျင့်ကို မကျင့်ဖူးသူတို့အား သစ္စာတရားကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် မဖြစ်။

မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား ရေကို မသွန်းလောင်းခြင်းကြောင့် မျိုးစေ့မပေါက်ရောက်နိုင်၊ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဓုတင်အကျင့်ကို မကျင့်ဖူးသူတို့အား သစ္စာတရားကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် မဖြစ်။

မင်းမြတ် ဥပမာ တနည်းသော်ကား ကုသိုလ်မပြုဖူးသူတို့အားလည်းကောင်း ကောင်းမှု မပြု ဖူးသူတို့ အားလည်းကောင်း သုဂုဏ်သို့လားခြင်းသည် မဖြစ်။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဓုတင် အကျင့် မကျင့်ဖူးသူတို့အား သစ္စာတရားကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် မဖြစ်။

မင်းမြတ် ဓုတင်အကျင့်သည် အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်ရာနိဗ္ဗာန်ကို လိုလားသူတို့၏ တည်ရာ သဘောရှိသောကြောင့် မြေကြီးနှင့်တူ၏။

မင်းမြတ် ဓုတင်အကျင့်သည် နိဗ္ဗာန်ကို လိုလားသူတို့၏ အလုံးစုံသော ကိလေသာ အညစ် အကြေးကို ဆေးကြောသုတ်သင်တတ်သောသဘောရှိသောကြောင့် ရေနှင့်တူ၏။

မင်းမြတ် ဓုတင်အကျင့်သည် နိဗ္ဗာန်ကို လိုလားသူတို့၏ အလုံးစုံသော ကိလေသာတည်းဟူ သော အနာကို လောင်မြိုက်စေတတ်သော သဘောရှိသောကြောင့် မီးနှင့်တူ၏။

မင်းမြတ် ဓုတင်အကျင့်သည် နိဗ္ဗာန်ကို လိုလားသူတို့၏ အလုံးစုံသော ကိလေသာ အညစ် အကြေးမြို့မှုန်ကို မျှောတတ် လွှင့်တတ်သော သဘောရှိသောကြောင့် လေနှင့်တူ၏။

မင်းမြတ် ဓုတင်အကျင့်သည် နိဗ္ဗာန်ကို လိုလားသူတို့၏ အလုံးစုံသော ကိလေသာအနာကို ငြိမ်းစေတတ်သော သဘောရှိသောကြောင့် အဆိပ်ဖြေဆေးနှင့် တူ၏။

မင်းမြတ် ဓုတင်အကျင့်သည် နိဗ္ဗာန်ကို လိုလားသူတို့၏ အလုံးစုံသော ကိလေသာ အဆိပ်ကို ဖျောက်ဖျက်တတ်သော သဘောရှိသောကြောင့် အမြိုက်ရည်နှင့်တူ၏။

မင်းမြတ် ဓုတင်အကျင့်သည် နိဗ္ဗာန်ကို လိုလားသူတို့၏ အလုံးစုံသော မဂ်ဖိုလ်ဟူသော ကောက်ပင်၏ ပေါက်ရောက်ရာဖြစ်သော သဘောရှိသောကြောင့် လယ်နှင့်တူ၏။

မင်းမြတ် ဓုတင်အကျင့်သည် နိဗ္ဗာန်ကို လိုလားသူတို့၏ တောင့်တတိုင်း အလိုရှိတိုင်းသော အလုံးစုံသော စည်းစိမ်မြတ်ကို ပေးတတ်သော သဘောရှိသောကြောင့် မနောဟရ ပတ္တမြားနှင့် တူ၏။

မင်းမြတ် ဓုတင်အကျင့်သည် နိဗ္ဗာန်ကို လိုလားသူတို့၏ သံသရာတည်းဟူသော မဟာသမုဒ္ဒရာ ၏ ကမ်းတဘက်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော သဘောရှိသောကြောင့် လှေနှင့်တူ၏။

မင်းမြတ် ဓုတင်အကျင့်သည် နိဗ္ဗာန်ကို လိုလားကုန်သော အိခြင်း သေခြင်းမှ ကြောက်ကုန် သော သူတို့၏ သက်သာရာ ကို ပြုတတ်သော သဘောရှိသောကြောင့် ကြောက်ဖွယ် ဘေးရန်မှ စောင့်ရှောက်ရာ ပုန်းအောင်းရာနှင့်တူ၏။

မင်းမြတ် ဓုတင်အကျင့်သည် နိဗ္ဗာန်ကို လိုလားကုန်သော ကိလေသာဆင်းရဲဖြင့် နှိပ်စက်ခံရသော သူတို့ကို အစဉ်ချီးမြှောက်သော သဘောရှိသောကြောင့် မိခင်နှင့်တူ၏။

မင်းမြတ် ဓုတင်အကျင့်သည် နိဗ္ဗာန်ကို လိုလားကုန်သော ကုသိုလ်၏ တိုးပွားခြင်းကို အလိုရှိကုန်သော သူတို့၏ အလုံးစုံသော မဂ်ဖိုလ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော သဘောရှိသောကြောင့် အဖနှင့်တူ၏။

မင်းမြတ် ဓုတင်အကျင့်သည် နိဗ္ဗာန်ကို လိုလားကုန်သူတို့၏ အလုံးစုံသော ရဟန်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ရွာခြင်း၌ မချွတ်ယွင်းစေတတ်သော သဘောရှိသောကြောင့် မိတ်ဆွေနှင့်တူ၏။

မင်းမြတ် ဓုတင်အကျင့်သည် နိဗ္ဗာန်ကို လိုလားသူတို့၏ အလုံးစုံသော ကိလေသာ အညစ်အကြေးတို့ဖြင့် မလိမ်းကျံသော သဘောရှိသောကြောင့် ပဒုမ္မာကြာနှင့်တူ၏။

မင်းမြတ် ဓုတင်အကျင့်သည် နိဗ္ဗာန်ကို လိုလားသူတို့၏ ကိလေသာတည်းဟူသော မကောင်းသော အနံ့ဆိုးကို ပယ်ဖျောက်တတ်သော သဘောရှိသောကြောင့် နံ့သာမျိုးလေးပါး၏ မြတ်သော အနံ့နှင့်တူ၏။

မင်းမြတ် ဓုတင်အကျင့်သည် နိဗ္ဗာန်ကို လိုလားကုန်သော သူတို့၏ လောကဓံတရား ရှစ်ပါးဟူသော လေတို့ဖြင့် မတုန်လှုပ်သော သဘောရှိသောကြောင့် မြင်းမိုရ်တောင်မြတ်နှင့်တူ၏။

မင်းမြတ် ဓုတင်အကျင့်သည် နိဗ္ဗာန်ကို လိုလားသူတို့၏ အလုံးစုံ၌ ကိုင်ယူခြင်းမှ ကင်း၍ ကြီးပျံ့ရှည်လျှား ကျယ်ဝန်းသော သဘောရှိသောကြောင့် ကောင်းကင်နှင့်တူ၏။

မင်းမြတ် ဓုတင်အကျင့်သည် နိဗ္ဗာန်ကို လိုလားသူတို့၏ ကိလေသာအညစ်အကြေးကို မျှောတတ်သော သဘောရှိသောကြောင့် မြစ်နှင့်တူ၏။

မင်းမြတ် ဓုတင်အကျင့်သည် နိဗ္ဗာန်ကို လိုလားသူတို့၏ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း ခရီးခဲ ကိလေသာတောခြံမှ ထွက်မြောက်တတ်သော သဘောရှိသောကြောင့် လမ်းညွှန်လမ်းပြကောင်းနှင့်တူ၏။

မင်းမြတ် ဓုတင်အကျင့်သည် နိဗ္ဗာန်ကို လိုလားသူတို့ကို အလုံးစုံသော ဘေးတို့မှ ကင်းဆိတ်၍ ချမ်းအေးရာ ဘေးလွတ်ရာဖြစ်သော တောင့်တအပ် မြတ်သော နိဗ္ဗာန်မြို့တော်သို့ ရောက်စေတတ်သော သဘောရှိသောကြောင့် လှည်းမှူးကြီးနှင့်တူ၏။

မင်းမြတ် ဓုတင်အကျင့်သည် နိဗ္ဗာန်ကို လိုလားသူတို့၏ သင်္ခါရသဘောကို ပြတတ်သော သဘောရှိသောကြောင့် ကောင်းစွာ တိုက်ချွတ်ထားသော အညစ်အကြေးကင်းသော ကြေးမုံ (မှန်)နှင့် တူ၏။

မင်းမြတ် ဓုတင်အကျင့်သည် နိဗ္ဗာန်ကို လိုလားသူတို့၏ ကိလေသာဆောက်ပုတ် မြားလှံတို့ကို တားမြစ်တတ်သော သဘောရှိသောကြောင့် ကာနှင့်တူ၏။

မင်းမြတ် ဓုတင်အကျင့်သည် နိဗ္ဗာန်ကို လိုလားသူတို့၏ ကိလေသာတည်းဟူသော မိုးနှင့် မီးသုံးပါးတို့ကို အပူဟူသော နေပူမှ တားမြစ်တတ်သော သဘောရှိသောကြောင့် ထီးနှင့်တူ၏။

မင်းမြတ် ဓုတင်အကျင့်သည် နိဗ္ဗာန်ကို လိုလားသူတို့၏ ချစ်အပ် တောင့်တအပ်သော သဘောရှိသောကြောင့် လနှင့်တူ၏။

မင်းမြတ် ဓုတင်အကျင့်သည် နိဗ္ဗာန်ကို လိုလားသူတို့၏ မောဟဟူသော အလွန် မိုက်သော မှောင်ကို ပယ်ဖျောက်တတ်သော သဘောရှိသောကြောင့် နေနှင့်တူ၏။

မင်းမြတ် ဓုတင်အကျင့်သည် နိဗ္ဗာန်ကို လိုလားသူတို့၏ များသော အပြားရှိသော မဂ်ဖိုလ် မြတ်သောရတနာကို ဖြစ်ပေါ်စေတတ်သော သဘောရှိသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ မခြင် တွယ်နိုင် မရေတွက်နိုင် မနှိုင်းရှည့်နိုင်သော သဘောရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း သမုဒ္ဒရာနှင့် တူ၏။

မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် ဓုတင်အကျင့်သည် နိဗ္ဗာန်ကို လိုလားသူတို့အား များသောကျေးဇူး ရှိ၏။ အလုံးစုံသော ပူပန်ခြင်း ပင်ပန်းခြင်းတို့ကို ပယ်ဖျောက်နိုင်၏။ မမေ့လျော့ခြင်းကို ပယ်ဖျောက် နိုင်၏။ ကြောက်ဖွယ်ဘေးကို ပယ်ဖျောက်နိုင်၏။ ဘဝကို ပယ်ဖျောက်နိုင်၏။ ငြောင့်တံသင်းကို ပယ်ဖျောက်နိုင်၏။ အညစ်အကြေးကို ပယ်ဖျောက်နိုင်၏။ ပူဆွေးစိုးရိမ်ခြင်းကို ပယ်ဖျောက်နိုင်၏။ ဆင်းရဲခြင်းကို ပယ်ဖျောက်နိုင်၏။ ရာဂကို ပယ်ဖျောက်နိုင်၏။ ဒေါသကို ပယ်ဖျောက်နိုင်၏။ ဓောဟကို ပယ်ဖျောက်နိုင်၏။ မာနကို ပယ်ဖျောက်နိုင်၏။ ဒိဋ္ဌိကို ပယ်ဖျောက်နိုင်၏။ အလုံးစုံသော အကုသိုလ်ဓမ္မကို ပယ်ဖျောက်နိုင်၏။ အခြံအရံအကျော်အစောကို ဆောင်ရွက်နိုင်၏။ အစီးအပွားကို ဆောင်ရွက်နိုင်၏။ ချမ်းသာကို ဆောင်ရွက်နိုင်၏။ ချမ်းသာစွာ နေရခြင်းကို ပြုနိုင်၏။ နှစ်သက် မှုကို ပြုနိုင်၏။ ယောဂ၏ ကုန်ခြင်းကို ပြုနိုင်၏။ အပြစ်မရှိ အလိုရှိအပ်သော ချမ်းသာခြင်း အကျိုးရှိ၏။ ကျေးဇူးအစု ကျေးဇူးအပုံ မရေတွက်အပ် မနှိုင်းရှည့်အပ်သော မြတ်သောဂုဏ်ရှိသည် ဖြစ်၍ တောင့်တအပ်၏။ အလွန်တောင့်တအပ်၏ မြတ်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား လူတို့သည် အထောက်အပံ့ အစွမ်းအားဖြင့် ဘောဇဉ်ကို မှီဝဲ ကုန်၏။ အစီးအပွား၏ အစွမ်းဖြင့် ဆေးကိုမှီဝဲကုန်၏။ ကျေးဇူး၏အစွမ်းဖြင့် မိတ်ဆွေကို မှီဝဲကုန်၏။ ကူးမြောက်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် လှေကို မှီဝဲကုန်၏။ ကောင်းသောအနံ့၏ အစွမ်းဖြင့် ပန်းနံ့သာကို မှီဝဲကုန်၏။ ဘေးကင်းသည်၏ အစွမ်းဖြင့် ဘေးရန် တားမြစ်နိုင်သောသူကို မှီဝဲကုန်၏။ တည်ရာ အစွမ်းဖြင့် မြေကြီးကို မှီဝဲကုန်၏။ အတတ်ပညာ၏ အစွမ်းဖြင့် ဆရာကို မှီဝဲကုန်၏။ အခြံအရံ အကျော်အစော၏ အစွမ်းဖြင့် မင်းကို မှီဝဲကုန်၏။ အလိုရှိတိုင်းကို ပေးနိုင်သည်၏ အစွမ်းဖြင့် ပတ္တမြားရတနာကို မှီဝဲကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အလုံးစုံသော မဂ်ဖိုလ်ကို ပေးတတ် သည်၏ အစွမ်းဖြင့် အရိယာတို့သည် ဓုတင်အကျင့်ကို မှီဝဲကုန်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား ရေသည် မျိုးစေ့ပေါက်ရောက်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ မီးသည် လောင်ကျွမ်းခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ အာဟာရသည် ခွန်အားကို ဆောင်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ နွယ်ပင်သည် ဖွဲ့ချည်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ဓားသည် ခုတ်ဖြတ်ခြင်းငှါဖြစ်၏။ သောက်ရေသည် မှတ်သိပ်ခြင်းကို ပယ် ဖျောက်ခြင်းငှါဖြစ်၏။ ရွှေအိုးသည် သက်သာရာကို ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ လှေသည် ကမ်းတဘက်သို့ ရောက်စေခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ဆေးသည် အနာကို ငြိမ်းစေခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ယာဉ်သည် ချမ်းသာစွာ သွားခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ကြောက်သူတို့၏ ခိုလှုံအားကိုးရာသည် ကြောက်လန့်မှုကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ မင်းသည် စောင့်ရှောက်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ကာသည် တုတ် ခဲ ဆောက်ပုတ် မြားလုံကို တားမြစ် ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ဆရာသည် ဆုံးမသွန်သင်ခြင်းငှါဖြစ်၏။ အမိသည် ကျွေးမွေးသုတ်သင်ခြင်းငှါဖြစ်၏။ ကြေးမုံ(မုန်)လည် ကြည့်ရှုခြင်းငှါဖြစ်၏။ တန်ဆာသည် တင့်တယ်စေခြင်းငှါဖြစ်၏။ အဝတ်သည် ဖုံးလွှမ်းခြင်းငှါဖြစ်၏။ လှေကားသည် ကက်ခြင်းငှါဖြစ်၏။ ချိန်သည် မညီမျှသည်ကို ပယ်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ မန္တရာသည် မန်းမှုတ်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ လက်နက်သည် ခြိမ်းချောက်ခြင်းကို တားမြစ်ခြင်းငှါ

ဖြစ်၏။ ဆီမီးသည် အမိုက်တိုက်ကို ပယ်ပျောက်မှုတ်လွှင့်ခြင်းငှာ ဖြစ်၏။ လေသည် ပူအိုက်မှုကို ငြိမ်းစေခြင်းငှာ ဖြစ်၏။ အတတ်ပညာသည် အသက်မွေးမှုကို ပြီးစေခြင်းငှာ ဖြစ်၏။ ဆေးသည် အသက်ကိုစောင့်ရှောက်ခြင်းငှာ ဖြစ်၏။ သတ္တုတွင်းသည် ရတနာကို ဖြစ်စေခြင်းငှာ ဖြစ်၏။ ရတနာသည် တန်ဆာဆင်ခြင်းငှာဖြစ်၏။ အာဏာသည် မလွန်ကျူးစိမ့်သောငှာ ဖြစ်၏။ အစိုးရ မှသည် အလိုသို့လိုက်စေခြင်းငှာ ဖြစ်၏။

မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဓုတင်္ဂအကျင့်သည် မဂ်ဖိုလ်မျိုးစေ့ကို ပေါက်ရောက်စေခြင်းငှာ ဖြစ်၏။ ကိလေသာအညစ်အကြေးကို လောင်ကျွမ်းစေခြင်းငှာ ဖြစ်၏။ တန်ခိုးအစွမ်းကို ဆောင်ခြင်းငှာ အောက်မေ့စောင့်စည်းမှု ‘သတိသံဝရ’ကို မြဲမြံစွာဖွဲ့ခြင်းငှာ တွေးတောမှု မဝေခွဲနိုင်မှုကို ဖြတ်တောက်ခြင်းငှာ တဏှာမှတ်သိပ်မှုကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှာ သစ္စာလေးပါးတရားကို ထိုးထွင်း၍ သိမှုဟူသော သက်သာရာပြုခြင်းငှာ ဩဇာလေးပါးမှ ထွက်မြောက်ခြင်းငှာ ကိလေသာအနာငြိမ်းခြင်းငှာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရခြင်းငှာ ဇာတိဇရာ ဗျာဓိ မရဏ သောက ပရိဝေဒ ဒုက္ခ ဒေါမနဿ ဥပါယာသဟူသော ဘေးတို့ကိုပယ်ဖျောက်ခြင်းငှာ မဂ်ဖိုလ်ကိုစောင့်ရှောက်ခြင်းငှာ မမေ့ လျော်မှု မကောင်းသော ကြံစည်မှုကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှာ အလုံးစုံသော မဂ်ဖိုလ်ဟူသော အကျိုးကို ဆုံးမခြင်းငှာအလုံးစုံသော မဂ်ဖိုလ်ဟူသော ဂုဏ်ကျေးဇူးကို မွေးမြူခြင်းငှာ သမထဝိပဿနာမဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်ခြင်းငှာ အလုံးစုံသောလောက၏ချီးကျူးထောမနာမှု များစွာတင့်တယ်မှုကိုပြုခြင်းငှာ အလုံးစုံသောအပါယ်ကို ပိတ်ပင်ခြင်းငှာ မဂ်ဖိုလ်ဟူသော တောင်ထွတ် တောင်ထိပ်သို့တက်ရောက်ခြင်းငှာကောက်ကျစ်လိမ်တူနွဲ့၍ မညီမညွတ်သောစိတ်ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှာ မှီဝဲအပ်သော တရား မမှီဝဲအပ်သောတရားတို့ကို ကောင်းစွာသရဇ္ဈာယ်မှုကို ပြုခြင်းငှာအလုံးစုံသော ကိလေသာ ရန်သူကို ‘ဝမ်းခြောက်ခြင်းငှာ အဝိဇ္ဇာတည်းဟူသော အမိုက်တိုက်ကို ပယ်ဖျောက်ဖုံးလွှမ်းခြင်းငှာ သုံးပါးသောမီးဖြင့် ပူလောင်အိုက်စပ်မှုကို ငြိမ်းစေခြင်းငှာ နူးညံ့သိမ်မွေ့ငြိမ်သက်သော သမာပတ်ကို ပြီးစေခြင်းငှာ အလုံးစုံသော မဂ်ဖိုလ်ကို ထက်ဝန်းကျင် စောင့်ရှောက်ခြင်းငှာ ဗောဇ္ဈင်မြတ် ရတနာကိုဖြစ်စေခြင်းငှာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ တန်ဆာဆင်ခြင်းငှာ အပြစ်မရှိသောသိမ်မွေ့ နူးညံ့ ငြိမ်းအေးသောချမ်းသာကို မလွန်ခြင်းငှာ အလုံးစုံသော မဂ်ဖိုလ်ဟူသော အရိယဓမ္မ၏ အလိုသို့ လိုက်ခြင်းငှာဖြစ်၏။ မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် တခုတခုစီသော ဓုတင်္ဂအကျင့်သည် ရှိ၏။ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ကို ရခြင်းငှာ ဖြစ်၏။ မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် ဓုတင်္ဂဟူသော ဂုဏ်ကျေးဇူးသည် မချိန်စက်နိုင်၊ မနှိုင်းရညှိနိုင်၊ အတုမရှိ ပြိုင်ဘက်ကင်း၏။ တူသောအဖို့မရှိ၊ အတုမရှိ ချီးမွမ်းအပ်၏။ လန်ကဲ၏ မြတ်၏ ထူး၏ ပိုလွန်၏ ရှည်၏ ကြီး၏ ပျံ့၏ အရာကျယ်၏ လေး၏ ဝန်လေး၏ ကြီးမြတ်လှ၏။

မင်းမြတ် ယုတ်မာသော အလုံ့ရှိသော အလိုဆိုး နှိပ်စက်သော အံ့ဖွယ်ကိုပြုတတ်သော လောဘကြီးသော ဝမ်းရေးကိုင့်ကုက်သော လာဘ်ကို တပ်မက်လိုလားသော အခြံအရံအကျော် အစောကို လိုလားသော ကျော်ကြားသည်ကို လိုလားသော ဓုတင်္ဂနှင့် မလျော်သော ဓုတင် ကျင့်ခွင့် မသင့်သော ဓုတင်အား မလျောက်ပတ်သော ဓုတင်နှင့် မထိုက်တန်သော ဓုတင်နှင့် မသင့်လျော်သော အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဓုတင်ကို ထောက်တည်ကျင့်သုံး၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် နှစ်ပြန် နှစ်ဆတက်သော အပြစ်ဒဏ်သို့ ရောက်၏။ အလုံးစုံသော ဂုဏ်ကိုဖျက်ဆီးရာ ရောက်၏။ ဒိဋ္ဌဓမ္မ ဖြစ်သော ကဲ့ရဲ့ခြင်း ရှုတ်ချခြင်း အပြစ်ဆိုခြင်း မျက်မှောက် ပြက်ရယ်ပြုခြင်း နှိမ်ချခြင်း အတူ မပေါင်းသင်းခြင်း ပယ်ထုတ်ခြင်း ဖယ်ရှားခြင်းနှင့် အပပြုခြင်း ထုတ်ခြင်းကို ရ၏။ တမလွန်ဘဝ

၌လည်း ယူဇနာ တရာရှိ၍ ပူလောင်သော ပြင်းထန်စွာပူသော ရဲရဲပူသော ပြောင်ပြောင်တောက်
 လောင်သော မီးတောက်မီးလျှံမီးပန်းထွက်သော အဝီစိင်ရဲကြီး၌ ကုဋေသိန်းပေါင်းများစွာသော
 နှစ်တိပတ်လုံး အသက်အောက်ဖီလာအားဖြင့် ဖူးဖူးယောင်သော ကိုယ်ရှိသည်ဖြစ်၍ တပြောင်း
 ပြန်ပြန် ကျက်ရသေး၏။ အဝီစိင်ရဲကြီးမှ လွတ်ပြန်သော် ကြုံလို့ကြမ်းကြုတ် မည်းညစ်သော
 ကိုယ်အင်္ဂါရှိသည်ဖြစ်၍ ခွေးကောင်ပုပ်ကဲ့သို့ ဖူးဖူးမောက်မောက်အပေါက်များသော ဦးခေါင်း
 ရှိလျက် ဆာလောင်မွတ်သိပ်ကာ မညီမညွတ် ကြောက်ဖွယ်သောအဆင်းသဏ္ဌာန်ရှိရ၍ နားပြတ်
 နှာခေါင်းကျိုးဖြစ်လျက် ခွင့်တုံ့မှိတ်တုံ့ဖြစ်သော မျက်စိရှိရလျက် အနာများသောကိုယ် ခြောက်ကပ်
 သောကိုယ် ရှိရ၍ ပိုးလောက်တို့ဖြင့် ပြွမ်းသော အလုံးစုံသော ကိုယ်ရှိရကား လေပေါက်ဝ၌
 တောက်လောင်နေသော မီးပုံစုကဲ့သို့ ကိုယ်တွင်း၌ တောက်လောင်လျက် တပြောင်ပြောင်
 လောင်ကျွမ်း၍ မိမိရာမဲ့ ကိုးစားရာမရှိဘဲ ငိုကာ ယိုကာ သနားစရာသော အသံကို ဟစ်ကြွေး
 မြည်တမ်းလျက် နိဇ္ဈာမတဏှိကအမည်ရှိသော ရဟန်းပြိတ္တာကြီးဖြစ်ရ၍ မြေအပြင်၌ ထိုမှညါမှ
 လှည့်လည်သွားလာလျက် နာကျင်လှစွာသော အသံကို ပြုရလေ၏။

မင်းမြတ် မင်းနှင့်မလျော်သော မင်းနှင့်အခွင့်မသင့်သော မင်းနှင့် မလျောက်ပတ်သော
 မင်းနှင့်မထိုက်တန်သော မင်းနှင့်မသင့်လျော်သော ယုတ်သော မကောင်းသော အမျိုးဇာတ်ရှိ
 သော တစ်တယောက်သောသူသည် မင်းတို့၏ အဘိသိက်ဖြင့် အဘိသိက်သွန်း၏။ ထိုသူသည်
 လက်ဖြတ်ခြင်း ခြေဖြတ်ခြင်း လက်ခြေဖြတ်ခြင်းနားဖြတ်ခြင်း နှာခေါင်းဖြတ်ခြင်း နားနှာခေါင်း
 ဖြတ်ခြင်း ပုန်းရည်အိုးခေါ် ညှဉ်းပန်းမှုကို ပြုခြင်း ခရုသင်းဦးပြည်းခေါ် ညှဉ်းပန်းမှုကိုပြုခြင်း
 ရာဟုခံတိုင်းခေါ် ညှဉ်းပန်းမှုကိုပြုခြင်းမီးပန်းခေါ် ညှဉ်းပန်းမှုကိုပြုခြင်း လက်ဆီမီးခေါ် ညှဉ်းပန်း
 မှုကိုပြုခြင်း ပြိန်းရွက်ခေါ် ညှဉ်းပန်းမှုကိုပြုခြင်း လျော်တေအဝတ်ခေါ် ညှဉ်းပန်းမှုကိုပြုခြင်း ဇော်
 သားမီးမြှိုက်ခေါ် ညှဉ်းပန်းမှုကို ပြုခြင်း ငါးမျှားချိတ်ဖြင့် အသားလွှာမှုကို ပြုခြင်း ကျပ်ပြားမျှ
 လောက် အသားဖြတ်မှုကိုပြုခြင်း အသားကို မွန်း၍ဆားငံခရလောင်းမှုကို ပြုခြင်း တံခါးကျပ်လှည့်
 ခေါ် ညှဉ်းပန်းမှုကိုပြုခြင်း ကောက်ရိုးထုံးခေါ် ညှဉ်းပန်းမှုကိုပြုခြင်း ဆီပူဖြင့်သွန်းလောင်းခြင်း ခွေး
 တို့ကို ကိုက်စားစေခြင်း အရှင်လတ်လတ် သံတံကျင်ယျိုခြင်း သန်လျက်ဖြင့်ဦးခေါင်းကို ဖြတ်ခြင်း
 ဟူသော များလှစွာသော ညှဉ်းပန်းမှုကိုလည်းခံစားရ၏။ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်းဟူမူ-
 မင်းအဖြစ်နှင့် မပျော်သော (မင်းအဖြစ်နှင့်) အခွင့်မသင့်သော မင်းနှင့် မလျောက်ပတ်သော
 မင်းနှင့်မထိုက်တန်သော မင်းနှင့်မသင့်လျော်သော ယုတ်သော မကောင်းသော ဇာတ်ရှိသော
 သူသည် မြတ်သော အစိုးရသော အရာ၌ မိမိကိုယ်ကို တင်ထားခြင်း လောကစည်းကမ်းကို
 ဖျက်ဆီးခြင်းကြောင့်တည်း။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အကြင်အမတ်မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်
 အလိုဆိုးရှိသည်ဖြစ်၍။ပ။မြေအပြင်၌ နာကျင်လှစွာသောအသံကို ပြုရ၏။

မင်းမြတ် ဓုတင်နှင့်လျောက်ပတ်သော ဓုတင်ကျင့်ခွင့်သင့်သော ဓုတင်အား လျောက်ပတ်
 သော ဓုတင်အားထိုက်တန်သော ဓုတင်အားသင့်လျော်သော အလိုနည်းသော ရောင့်ရဲလွယ်
 သော ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်သော လူ့ရှိနှင့်မရောနှောသော ထက်သန်သော ဝီရိယရှိသော
 နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သော စိတ်ရှိသော မစဉ်းလဲသော မာယာကင်းသော ဝမ်းရေးကို ငဲ့ကွက်မှု
 မရှိသော လာဘ်ကို မလိုလားသော အချ်အရံကို မလိုလားသော အကျော်အစောကို မလိုလား
 သော ယုံကြည်မှု‘သဒ္ဓါ’တရားရှိသော ယုံကြည်၍ ရဟန်းပြုသော အိုခြင်း သေခြင်းမှ လွတ်လို
 သော အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား သာသနာတော်ကို ချီးမြှောက်အံ့ဟု ဓုတင်ကို ဆောက်တည်

ကျင့်သုံး၏။ ထိုသူသည် နှစ်ပြန်နှစ်ဆတက်သော ပူဇော်ခြင်းကို ခံထိုက်၏။ (ထိုသူကို) နတ်တို့သည် လည်းကောင်း (လူတို့သည်လည်းကောင်း) ချင်ခင်အပ်၏ မြတ်နိုးအပ်၏ ခင်မင်အပ်၏ တောင့်တအပ်၏။ ရေချိုး ဖိးလိမ်းပြီးသောသူအား မြတ်လေး ကြက်ရိုးစသော ပန်းကို ထိုက်သကဲ့သို့ စားလိုသောသူအား မွန်မြတ်သော ဘောဇဉ်ကို ထိုက်သကဲ့သို့ ဖရတ်သောသူအား အေးမြသန့်ရှင်း ရနံ့သင်းသော ရေကို ထိုက်သကဲ့သို့ အဆိပ်မျှမိသောသူအား အဆိပ်ဖြေဆေးကို ထိုက်သကဲ့သို့ လျင်မြန်စွာ ခရီးသွားလိုသောသူအား အာဇာနည်မြင်းကသော ရထားမြတ်ကို ထိုက်သကဲ့သို့ အကျိုးစီးပွားကို အလိုရှိသောသူအား မနောဟရပတ္တမြားရတနာကို ထိုက်သကဲ့သို့ ဘိသိက်သွန်းခြင်းငှါ အလိုရှိသော မင်းအား ဖြူစင်သော အညစ်အကြေးမတင်သော ထီးဖြူကို ထိုက်သကဲ့သို့ တရား ၌ အလိုရှိသောသူအား အတုမရှိ မြတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ရခြင်းကို ထိုက်သကဲ့သို့ ထိုတင်ကို ဆောင်ခြင်းငှာထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား လေးပါးသော သတိပဋ္ဌာန်တို့သည် ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ သမ္ပပဓာန်လေးပါး ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါး ဣန္ဒြေငါးပါး ဗိုလ်ငါးပါး ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါး အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်သည် ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ သမထဝိပဿနာကို ရ၏။ မဂ်ဖိုလ်ရကြောင်း ကျင့်ဝတ်သည် ရင့်ကျက်၏။ မဂ်ဖိုလ်လေးပါး ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါး ဝိညာသုံးပါး အဘိညာဉ် ခြောက်ပါးတို့သည်လည်းကောင်း၊ အလုံးစုံသော ရဟန်းတရားသည်လည်းကောင်း အလုံးစုံသော တရားတို့သည် ထိုရဟန်းအား ရှေးရှုတည်လာကုန်၏ အရဟတ္တဖိုလ်တည်းဟူသော ဖြူစင်သန့်ရှင်း အညစ်အကြေး ကင်းသော ထီးဖြူတော်ဖြင့် အဘိသိက် သွန်း၏။

မင်းမြတ် ဥပမာသော်ကား အမျိုးဂုဏ်ဇာတ် မြင့်မြတ်သော မင်းအဘိသိက်ဖြင့် အဘိသိက် သွန်းအပ်သော မင်းမျိုးဖြစ်သော မင်းအား တိုင်းပြည်နိဂုံး ဇနပုဒ်သူတို့နှင့် တကူသော မင်းခစား ဗိုလ်ပါတို့သည်လည်းကောင်း သုံးကျိပ်ရှစ်ဦးသော မင်းပရိသတ်တို့သည်လည်းကောင်း အငြိမ့်သည် ကချေသည်တို့သည်လည်းကောင်း လုပ်ကျွေးကုန်၏။ နှုတ်မင်္ဂလာကို ထုတ်ဆိုကုန်လျက် အေးချမ်းသာယာ ကောင်းစွာ ချီးကျူးကုန်လျက် သမဏဗြာဟ္မဏ အယူဝါဒအမျိုးမျိုးရှိကြသည့် ဂိုဏ်းအားလုံးတို့သည် ဆည်းကပ်ကုန်၏။ အလုံးစုံသော မြေအပြင်၌ ဆိပ်ကမ်း ရတနာတိုင်း မြို့အကောက်ဌာန တိုင်းခြား နယ်ခြားတို့၌ လူအပေါင်းအား ဆုံးမမှုဟူသမျှကို အစိုးရ၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဓုတင်နှင့် လျှောက်ပတ်သော ဓုတင်အကျင့်နှင့် သင့်လျော်သော တစုံတယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ပ။ အရဟတ္တဖိုလ်တည်းဟူသော ဖြူစင်သန့်ရှင်း အညစ်အကြေး ကင်းသော ထီးဖြူတော်ဖြင့် အဘိသိက်သွန်း၏။

မင်းမြတ် အကြင်ဓုတင်တို့ဖြင့် စင်ကြယ်စွာပြုအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် နိဗ္ဗာန်ဟူသော မဟာ သမုဒ္ဒရာသို့ သက်ဝင်၍ များသော အပြားရှိသော တရားတည်းဟူသော မွေ့လျော်ပျော်ပါးခြင်း ဖြင့် ပျော်ပါးကစားနိုင်၏။ ရူပဈာန်လေးပါး အရူပဈာန်လေးပါးအားဖြင့် သမာပတ်ရစ်ပါး တို့ကို သုံးဆောင်နိုင်၏။ ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ် ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ် ပရစိတ္တဝိဇာနနအဘိညာဉ် ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိအဘိညာဉ် ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်သို့လည်းကောင်း အလုံးစုံသော အာသဝေါ တရားတို့ကုန်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်သို့လည်းကောင်း ရောက်၏။ ဤဓုတင်တို့သည် တဆယ့်သုံးပါး တို့တည်း။ အဘယ် တဆယ့်သုံးပါးတို့နည်း-ဟူမူ-ပုံသကူဓုတင် တိစိဝရိတ်ဓုတင် ပိဏ္ဏပါတ်ဓုတင် သပဒါနစာရိကဓုတင် ကောသနိကဓုတင် ပတ္တပုဏ္ဏိဓုတင် ခလပစ္စာဘတ္တိကဓုတင် အာရညကင် ဓုတင် ရုက္ခမူဓုတင် အဗ္ဘောကာသိကဓုတင် သောသနိကဓုတင် ယထာသန္နတိဓုတင် နိသဇ္ဇ ဓုတင်တို့တည်း။ မင်းမြတ် ရှေးဘဝက မှီဝဲအပ်ကုန်သော အမြဲဆည်းကပ်အပ်ကုန်သော လေ့ကျက်

အပ်ကုန်သော အဖန်ဖန် လေ့ကျက်အပ်ကုန်သော အဖန်ဖန်ဆည်းပူးအပ်ကုန်သော ပွားများ အပ်ကုန်သော ပြည့်စုံစေအပ်ကုန်သော ဤတဆယ့်သုံးပါးသော ဓုတင်အကျင့်တို့ဖြင့် အရိယ သာဝကသည် အလုံးစုံသော မဂ်ဖိုလ်ကို ရ၏။ သိမ်မွေ့ ချမ်းသာကုန်သော သမာပတ်အားလုံးတို့သည် ထိုအရိယသာဝကအား ဆက်စပ်ကုန်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် ဥစ္စာရှိသော လေ့သူကြီးသည် ဆိပ်ကမ်း၌ အခွန်အတုတ်ပေးဆောင် အပ်ပြီးသည်ဖြစ်၍ မဟာသမုဒ္ဒရာသို့ သက်ဝင်လျက် ဝင်္ကတိုင်း တက္ကောလတိုင်း စိန့်တိုင်း သောဝိရတိုင်း သုရဋ္ဌတိုင်း အလသန္ဓကျန်း ကောလဆိပ် သုဝဏ္ဏဘူမိသို့သွား၏။ ထိုမှတစ်ပါးလည်း လေ့သဘော သွားနိုင်သမျှ အရပ်အလုံးစုံသို့သွား၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ရှေးဘဝက မှီဝဲအပ်ကုန်သော အမြဲဆည်းကပ်အပ်ကုန်သော လေ့ကျက်အပ်ကုန်သော အဖန်ဖန် လေ့ကျက် အပ်ကုန်သော ဆည်းပူးအပ်ကုန်သော ပွားများအပ်ကုန်သော ပြည့်စုံစေအပ်ကုန်သော ဤတဆယ့် သုံးပါးသော ဓုတင်အကျင့်တို့ဖြင့် အရိယသာဝကသည် အလုံးစုံသော မဂ်ဖိုလ်ကို ရနိုင်၏။ သိမ်မွေ့ ချမ်းသာကုန်သော သမာပတ်အားလုံးတို့သည် ထိုအရိယသာဝကအား ဆက်စပ်ကုန်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် လယ်သမားသည် လယ်၏အပြစ် အနာအဆာ ဖြစ်သော မြက် သစ်ငုတ် ကျောက်ခဲကို ရှေးဦးစွာ ထုတ်ပယ်၍ ထွန်ယက်ပြီးသော် စိုက်ပျိုးပြီးလျှင် ရေကို ကောင်းစွာ သွင်း၍ စောင့်ရှောက်လုံခြုံစေပြီးနောက် ခိုတ်ခြင်း နယ်ခြင်းဖြင့် များစွာသော စပါးရှိသဖြစ်၏။ ထိုလယ်သမားအား စပ်ဆိုင်ကုန်သော ဥစ္စာမဲ့ကုန်သော အထီးကျန်ကုန်သော ဆင်းရဲ မွဲတေကုန်သော အားလုံးတို့သည် ထိုလယ်သမားအား ဆိုက်ရောက်လာကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ရှေးဘဝက မှီဝဲအပ်ကုန်သော ဤတဆယ့်သုံးပါးသော ဓုတင်အကျင့်တို့ဖြင့်။ပ။ အလုံးစုံကုန်သော သိမ်မွေ့ ချမ်းသာကုန်သော သမာပတ် အားလုံးတို့သည် ထိုအရိယသာဝက အား ဆက်စပ်ကုန်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာတနည်းသော်ကား ဦးထိပ်၌ အဘိသိက်သွန်းပြီးသော အမျိုးဂုဏ်ဇာတ် မြင့်မြတ်သော မင်းသည် ဖြတ်ခြင်း ခဲ့ခြင်း လူအပေါင်းကို ဆုံးမခြင်း၌ အစိုးရ၏။ အလိုသို့ လိုက်စေနိုင်၏။ အရှင်ဖြစ်၏။ အလိုအတိုင်းပြုနိုင်၏။ အလုံးစုံသော မြေကြီးသည် ထိုမင်းအား ဆိုက်ရောက်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ရှေးဘဝက မှီဝဲအပ်ကုန်သော အမြဲဆည်းကပ်အပ် ကုန်သော လေ့ကျင့်အပ်ကုန်သော အဖန်ဖန် လေ့ကျင့်အပ်ကုန်သော ဆည်းပူးအပ်ကုန်သော ပွားများအပ်ကုန်သော ပြည့်စုံစေအပ်ကုန်သော ဤတဆယ့်သုံးပါးသော ဓုတင်အကျင့်တို့ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်မြတ်၌ အစိုးရ၏။ အလိုသို့လိုက်စေနိုင်၏။ အရှင်ဖြစ်၏။ အလိုအတိုင်း ပြုနိုင်၏။ အလုံးစုံသော ရဟန်းဂုဏ်ကျေးဇူးတို့သည်လည်း ထိုအရိယသာဝကအားဆက်စပ်ကုန်၏။

မင်းမြတ် ဝန်တူပုဏ္ဏား၏သားဖြစ်သော ဥပသေနမထေရ်သည် သလ္လေခဂုဏ် ဓုတင်ဂုဏ်တို့၌ ဖြည့်ကျင့်ခြင်းကို ပြုလေ့ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သာဝတ္ထိပြည်၌ သံဃာ၏ ပါမိတ်အာပတ်ကို ဒေသနာကြားစတမ်းဟူသော ကတိဂုဏ်ကို မနာယူဘဲပရိသတ်နှင့်တကွ တပါးတည်းကိန်းနေ တော်မူသော ဆုံးမတတ်သော ရထားထိန်းသဖွယ်ဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရားသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခိုက်ရှိခိုးပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ထိုင်နေ၏။ မြတ်စွာဘုရား သည်လည်း ကောင်းစွာ ဆုံးမတားသော ထိုပရိသတ်ကိုကြည့်၍ ရှင်ပျနစ်သက်နှစ်ခြိုက်ဝမ်းမြောက် ၍ ပရိသတ်နှင့်အတူ စကားပြောဆိုတော်မူပြီး၍ မကွဲမပျက်သော ဗြဟ္မာ၏အသံနှင့်တူသော

အသံတော်ဖြင့် “ဥပသေန သင်၏ ဤပရိသတ်သည် ကြည်ညိုဖွယ်ရှိစွာကား၊ ဥပသေန သင်သည် အသို့လျှင် ပရိသတ်ကို ဆုံးမသနည်း” ဟု ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏။ ထိုဥပသေနမထေရ် သည်လည်း အလုံးစုံသော တရားကို သိတော်မူသော အားဆယ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော နတ်ထက်နတ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် မေးတော်မူအပ်သော် ဟုတ်မှန်တိုင်း သဘော ဖြစ်သော ဂုဏ်၏ အစွမ်းဖြင့် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ထား၏-

အရှင်ဘုရား အကြင်အမှတ်မရှိသောသူသည် အကျွန်ုပ်ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ရဟန်းအဖြစ်ကို သော်လည်းကောင်း နိဿရည်းကိုသော်လည်းကောင်း တောင်းအံ့၊ ထိုသူအား အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ဆိုပါ၏- “ငါ့ရှင် ငါသည် အာရညကင် မုတင်ဆောက်တည်၏၊ ပိဏ္ဍပါတ်ခုတ်ဆောက် တည်၏၊ ပုံသုက္ကဋတင်ဆောက်တည်၏၊ တိစိဝရိတ်ခုတ်ဆောက်တည်၏၊ သင်သည်လည်းအကယ်၍ အာရညကင်ခုတ်ဆောက်တည်အံ့၊ ပိဏ္ဍပါတ်ခုတ်ဆောက်တည်အံ့၊ ပုံသုက္ကဋတင်ဆောက်တည်အံ့၊ တိစိဝရိတ်ခုတ် ဆောက်တည်အံ့၊ ဤသို့ ဆောက်တည်ခဲ့သော် ငါသည် သင့်ကို ရှင်ရဟန်း ပြုပေးအံ့၊ နိဿရည်းပေးအံ့” ဟု ပြောဆိုပါ၏။ အရှင်ဘုရား ထိုသူသည် အကျွန်ုပ်၏ စကားကို ကြားရ၍ နှစ်သက်ကျေနပ်ခဲ့မှု အကျွန်ုပ်သည် ထိုသူကို ရှင်ရဟန်း ပြုပေးပါ၏၊ နိဿရည်း ပေးပါ၏၊ အကယ်၍ မနှစ်သက် မကျေနပ်ခဲ့မှု ထိုသူကို ရှင်ရဟန်းပြုမပေးပါ၊ နိဿရည်း မပေးပါ။ အရှင်ဘုရား ဤသို့လျှင် အကျွန်ုပ်သည် ပရိသတ်ကို ဆုံးမပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် ခုတ်အကျင့်မြတ်ကို ဆောက်တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော် မြတ်၌ အစိုးရ၏၊ အလိုလိုက်စေနိုင်၏၊ အရှင်ဖြစ်၏၊ အလိုအတိုင်း ပြုနိုင်၏၊ သိမ်မွေ့ချမ်းသာ ကုန်သော သမာပတ်အားလုံးတို့သည် ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ဆက်စပ်ကုန်၏။

မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် ပဒုမ္မာကြာသည် အလွန်ကြီးပွား သန့်စင်သော ဇာတ်လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိ၏၊ နူးညံ့၏၊ လိုချင်ဖွယ်ရှိ၏၊ ရနံ့ကောင်း၏၊ ချစ်အပ်၏၊ တောင့်တအပ်၏၊ ချီးမွမ်းအပ်၏၊ ရေညှန်ဖြင့် မလိမ်းကျ၊ ဝတ်မျှကြာဖတ် ကြာဝတ်ဆံ ကြာချပ်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်၏၊ ပိတုန်း အပေါင်းသည် မှီဝဲအပ်၏၊ အေးမြသောရေ၌ ကြီးပွား၏၊ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ရွေးဘဝက မှီဝဲအပ်ကုန်သော အမြဲဆည်းကပ်အပ်ကုန်သော လေ့ကျင့်အပ်ကုန်သော၊ ဒ.ဖန်ဖန် လေ့ကျင့် အပ်ကုန်သော ဆည်းပူးအပ်ကုန်သော ပွားများအပ်ကုန်သော ပြည့်စုံစေအပ်ကုန်သော ဤတဆယ့် သုံးပါးသော ခုတ်ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ဖြင့် အရိယသာဝကသည် သုံးဆယ်သော ဂုဏ်ကျေးဇူး မြတ်တို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။

အဘယ်သုံးဆယ်သော ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့နှင့် ပြည့်စုံသနည်းဟူမူ- ပြေပြစ်နူးညံ့ပျော့ပျောင်းသော မေတ္တာစိတ်ရှိသူဖြစ်၏၊ ကိလေသာတို့ကို ဖျက်ဆီးသတ်ပုတ် ပယ်နုတ်ပြီးသူဖြစ်၏၊ မာန်ထောင်ခြင်း မာန်မူခြင်းကို ပယ်ပြီးသူဖြစ်၏၊ မတုန်မလှုပ် မြဲမြံစွာ သက်ဝင်၍ ယုံမှားကင်းသော သဒ္ဓါတရားရှိသူ ဖြစ်၏၊ ပြည့်လျှမ်းနှစ်မြို့ ကြည်ရှင်ခင်မင်စဖွယ် အေးမြသိမ်မွေ့ချမ်းသာသော သမာပတ်ကို ရသူ ဖြစ်၏၊ သီလဟူသော အလွန်မြတ်သော အတုမရှိစင်ကြယ်သော အနံ့ဖြင့်ထုံအပ်သူဖြစ်၏၊ နတ်လူတို့ ချစ်ခင်မြတ်နိုးအပ်သူ ဖြစ်၏၊ ရဟန္တာသခင် အရိယာအရှင် မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ တောင့်တအပ်သူ ဖြစ်၏၊ နတ်လူတို့ ရှိခိုးပူဇော်အပ်သူ ဖြစ်၏၊ အလွန်အလွန် ပညာရှိသော ပဏ္ဍိတ်ဖြစ်သူတို့ အလွန် အလွန်ချီးကျူးထောမနာ လွန်စွာချီးမွမ်းအပ်သူ ဖြစ်၏၊ ဤလူ့ ပြည်၌လည်းကောင်း ထိုနတ်ပြည် မြဟွာပြည်၌လည်းကောင်း လောကနှင့် မလိမ်းကျ သူဖြစ်၏၊ အလွန်အနည်းငယ်မျှသော အပြစ်၌ သော်လည်း ဘေးဟု ရှုလေ့ရှိသူ ဖြစ်၏၊ ပြန့်ပြောများမြတ်သော သမ္မတ္တိကို လိုလားသူတို့၏ မင်္ဂုလိ ဟူသော အကျိုးကို ပြီးစေနိုင်သူ ဖြစ်၏၊ တောင့်တအပ်၍ ပြန့်ပြောမှုန်မြတ်စွာသော ပစ္စည်း

ကို ရသူဖြစ်၏။ မြဲသော ကျောင်းအိပ်ရာနေရာမရှိသူဖြစ်၏။ စျာန်၌ သက်ဝင်၍ ထိုစျာန်မြတ်ဖြင့်သာ နေထိုင်လေ့ရှိသူဖြစ်၏။ ဖြတ်ရှင်းအပ်သော ကိလေသာကွန်ရက်လျှင် တည်ရာရှိသူဖြစ်၏။ ကောက် ကွေ့ဖုံးလွှမ်းသော ဂတိ နိဝရဏတို့ကို ခွဲဖျက်ပြီး ကောက်ကွေးစေပြီး ကောင်းစွာဖြတ်ပြီးသူ ဖြစ်၏။ မပျက်စီးခြင်းသဘော ရှိသူဖြစ်၏။ အလွန်နှိပ်ချသော နေထိုင်ခြင်း ရှိသူဖြစ်၏။ အပြစ် ကင်းသော အသုံးအဆောင် ရှိသူဖြစ်၏။ နိရယဂတိစသော ဂတိငါးပါးမှ လွတ်သူဖြစ်၏။ အလုံး စုံသော ယုံမှားကို လွန်မြောက်ပြီးသူ ဖြစ်၏။ အရဟတ္တဖိုလ်လျှင် တောင်းတအပ်သော အကျိုး ရှိသူဖြစ်၏။ မင်ဖိုလ်တရားကို ငြင်ပြီးသူဖြစ်၏။ မတုန်မလှုပ် မြဲမြံ၍ ကြောက်လန့်သူတို့၏ အားကိုး ရာ အကြောက်ကင်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ကပ်ရောက်သူဖြစ်၏။ အနုသယကို ပိုင်းဖြတ်နိုင်သူဖြစ်၏။ အလုံး စုံသော အာသဝေါကုန်ခန်းခြင်းသို့ရောက်သူဖြစ်၏။ အေးမြချမ်းသာသော သမာပတ်ကို ဝင်စား၍ နေထိုင်ခြင်းများသူဖြစ်၏။ အလုံးစုံသော ရဟန်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးအပေါင်းနှင့် ကောင်းစွာ ပြည့်စုံသူဖြစ်၏။ ဤသုံးဆယ်သော ဂုဏ်ကျေးဇူးမြတ်နှင့် ပြည့်စုံ၏။

မင်းမြတ် အရှင်သာရိပုတြာမထေရ်သည် တသောင်းသော လောကဓာတ်၌ လောကသုံးပါး၏ ဆရာဖြစ်သော ဘုရားရှင်ကိုထား၍ အမြတ်ဆုံး မဟုတ်ပါလော။ ထိုအရှင်သာရိပုတြာမထေရ် သည်ပင်လည်း မနှိုင်းရှည့် မရေတွက်နိုင်သော ကမ္ဘာတို့ပတ်လုံး ကောင်းစွာဆည်းပူးအပ်သော ကုသိုလ်လျှင် အရင်းခံရှိသည်ဖြစ်၍ မြတ်သောပုဏ္ဏားမျိုးဖြစ်လျက် နှစ်ခြိုက်ဖွယ်ရာ ကာမဂုဏ်၌ မွေ့လျော်ခြင်းကိုလည်းကောင်း ရာပေါင်းများစွာ အရေအတွက်ရှိသော ဥစ္စာမြတ်ကိုလည်း ကောင်း စွန့်ပယ်၍ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ ရဟန်းပြုခဲ့ပြီးလျှင် ဤတဆယ့်သုံးပါ သော ဓုတင်အကျင့်တို့ဖြင့် ကိုယ်နှုတ်စိတ်ကို ဆုံးမလျက် ယခုထက်တိုင် အဆုံးမရှိသော ဂုဏ် ကျေးဇူးတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၍ ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာဟော် မြတ်ဝယ် တရား စက်ကြီးကို အတုလိုက်၍ လည်စေနိုင်သူ ဖြစ်ပေ၏။ မင်းမြတ် နတ်ထက်နတ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ကေဂုံတ္ထရနိကာယ်ဟု တံဆိပ်ခပ်အပ်သော ပါဠိတော်၌-

“ရဟန်းတို့...ဤသာရိပုတြာသည် မြတ်စွာဘုရား လည်စေအပ်သော အတုမရှိသော ဓမ္မစက်ကို ကောင်းစွာသာလျှင် အတုလိုက်၍ လည်စေနိုင်သကဲ့သို့ ဤအတူ မြတ်စွာဘုရား လည်စေအပ်သော အတုမရှိသော ဓမ္မစက်ကို ကောင်းစွာသာလျှင် အတုလိုက်၍ လည်စေ နိုင်သော အခြားတဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုမျှလည်း ငါမမြင်၊ ရဟန်းတို့...သာရိပုတြာသည် မြတ်စွာဘုရား လည်စေအပ်သော အတုမရှိသော ဓမ္မစက်ကို ကောင်းစွာသာလျှင် အတု လိုက်၍ လည်စေ၏”ဟု ဤစကားတော်ကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်၏ဟု (မိန့် တော်မူ၏)။

အရှင်ဘုရားနာဂသေန ကောင်းလှပါပေ၏။ အလုံးစုံသော အင်္ဂါကိုးပါးရှိသော မြတ်စွာ ဘုရား စကားတော်သည်လည်းကောင်း လောကုတ္တရာဖြစ်သော အကြင်ပြုဖွယ်သည်လည်းကောင်း လောက၌ အကြင်ရအပ်သော ပြန့်ပြောမှုန့်မြတ်သော ချမ်းသာမျိုးတို့သည်လည်းကောင်း ရှိကုန် ၏။ ထိုအလုံးစုံသည် တဆယ့် သုံးပါးသော ဓုတင်အကျင့်တို့၌ စုပေါင်းဆိုက်ရောက်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

နှစ်ခုမြောက် ဓုတင်ပညာ ပြီး၏။

လေးခုမြောက်အနုမာနဝဂ ပြီး၏။

၆-ဩပဗ္ဗကထာပဉ္စာ

မာတိကာ

အရှင်ဘုရားနာဂသေန အဘယ်မျှလောက်သော အင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်ပါသည်ဟု (မေးလျှောက်၏)။

မင်းမြတ် ဤသာသနာတော်၌ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုလိုသော ရဟန်းသည် —

မြည်း၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။
ကြက်၏ အင်္ဂါငါးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
ရှဉ့်နက်၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။
သစ်မ၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။
သစ်ဖိုလ်၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
လိပ်၏ အင်္ဂါငါးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
ဝါးပင်၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။
လေး၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။
ကျီး၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
မျောက်၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။

ရှေးဦးစွာသော ဂဗြာဝဂ် ပြီး၏။

ဗူးနွယ်၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။
ပဒုမ္မာကြာ၏ အင်္ဂါသုံးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
မျိုးစေ့၏ အင်္ဂါရှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
သာလကလျာဏိပင်၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။
လှေ၏ အင်္ဂါသုံးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
ကျောက်ဆူး၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
လင်းယဉ်တိုင်၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။
လှေသူကြီး၏ အင်္ဂါသုံးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
အံ့မူလုပ်လှေထိုးသား၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။
သမုဒ္ဒရာ၏ အင်္ဂါငါးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။

နှစ်ခုမြောက် သမုဒ္ဒဝဂ် ပြီး၏။

မြေကြီး၏ အင်္ဂါငါးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 ရေ၏ အင်္ဂါငါးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 မီး၏ အင်္ဂါငါးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 လေ၏ အင်္ဂါငါးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 တောင်၏ အင်္ဂါငါးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 ကောင်းကင်၏ အင်္ဂါငါးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 လ၏ အင်္ဂါငါးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 နေ၏ အင်္ဂါခုနစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 သိကြားမင်း၏ အင်္ဂါသုံးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 စကြာဝတေးမင်း၏ အင်္ဂါလေးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။

သုံးခုမြောက် ပထဝီဝင်ပြီး၏။

ခြေ၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။
 ကြောင်၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 ကြွက်၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။
 ကင်းမြီးကောက်၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။
 မြွေပါ၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။
 မြေခွေးအို၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 သမင်၏ အင်္ဂါသုံးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 နွားအပေါင်း၏ အင်္ဂါလေးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 ဝက်၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 ဆင်၏ အင်္ဂါငါးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။

လေးခုမြောက် ဥပစိကာဝင်ပြီး၏၊

ခြင်္သေ့၏ အင်္ဂါခုနစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 စက္ကဝက်ငှက်၏ အင်္ဂါသုံးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 အောက်ချင်းငှက်၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 အိမ်ခို၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။
 ခင်ပုပ္ဖငှက်၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 ခေါက်ရှာငှက်၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။
 လင်းနှို့၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။

မြွေ၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။
 မြွေ၏ အင်္ဂါသုံးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 စပါးကြီးမြွေ၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။
 ငါးခုမြောက် သိဟဝဂ် ပြီး၏။

ပင့်ကူ၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။
 နို့စို့သူငယ်၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။
 ကုန်းလိပ်ပြောက်၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။
 တောအုပ်၏ အင်္ဂါငါးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 သစ်ပင်၏ အင်္ဂါသုံးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 မိုး၏ အင်္ဂါငါးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 ပတ္တမြားရတနာ၏ အင်္ဂါသုံးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 သားမုဆိုး၏ အင်္ဂါလေးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 ငါးမျှားသူ၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 တစည်းသမား၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 ခြောက်ခုမြောက် မက္ကဋ္ဌဝဂ် ပြီး၏။

အိုး၏အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။
 တီးတုတ်ငှက်၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 ထီး၏ အင်္ဂါသုံးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 လယ်၏ အင်္ဂါသုံးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 အဆိပ်ဖြေဆေး၏အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 ဘောဇဉ်၏ အင်္ဂါသုံးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 လေးသမား၏ အင်္ဂါလေးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 ခုနစ်ခုမြောက် ကုမ္ဘဝဂ် ပြီး၏။

မင်း၏ အင်္ဂါလေးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 တံခါးစောင့်၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 ဓားသွေးကျောက်၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။
 ဆီမီး၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 ဥဒေါင်း၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။

မြင်း၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 ထုံးအိုင်၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 တံခါးခုံ၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 ချိန်ခွင်၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။
 သန်လျက်၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 ငါး၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 မြီစား၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။
 သူနာ၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 သေသူ၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 မြစ်၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 နွားလားဥသဘ၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။
 ခရီးလမ်း၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 အခွန်ခွဲခံရသောသူ၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။
 ခိုးသူ၏ အင်္ဂါသုံးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 သိန်းငှက်၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။
 ခွေး၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။
 ဆေးသမား၏ အင်္ဂါသုံးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိန်းမ၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 စာမရီသား၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။
 တိတိတွတ်ငှက်၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 ခိုမ၏ အင်္ဂါသုံးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 မျက်စိတဘက်သာရှိသောသူ၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 လယ်ထွန်သမား၏ အင်္ဂါသုံးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 မြေခွေးမ၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။
 စင်္ဂဝါရက၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 ယောက်မ၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။
 ကြွေးချပေးသောသူ၏ အင်္ဂါသုံးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 တရားစိစစ်သူ၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။
 ရထားထိန်း၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 စားဖွယ်ကို စားသောက်သောသူ၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
 အပ်ချုပ်သမား၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။

လှေသွကြီး လှေစီးသု၏အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။

ပျားပိတုန်း၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အကျဉ်းခေါင်းစဉ် ‘မာတိကာ’ ပြီး၏။

၁-ဂဗြာဟ္မဝဂ် ၁-ဂဗြာဟ္မပဉ္စာ

(မြည်း၏အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၁။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “မြည်း၏အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်ပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဥပမာအားဖြင့် မြည်းမည်သည်ကား တံမြက်ချေးစွန့်ရာ (အမှိုက်ပုံ)၌လည်းကောင်း ခရီးလမ်းဆုံ၌လည်းကောင်း ခရီးစပ်လမ်းကြား၌လည်းကောင်း ရွာတံခါး၌လည်းကောင်း ဖွဲ့ပုံ၌လည်းကောင်း အမှတ်မရှိတစ်ခုခုသော နေရာ၌ အိပ်နိုင်၏။ အအိပ်မများမင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် မြက်အခင်း၌ဖြစ်စေ သစ်ရွက်အခင်း၌ဖြစ်စေ သစ်ခင်း ညောင်စောင်း၌ဖြစ်စေ မြေ၌ဖြစ်စေ အမှတ်မရှိ တစ်ခုခုသော နေရာ၌သားရေနယ်ကိုခင်း၍ အိပ်ရာ၏ (ထိုသို့အိပ်သော်လည်း) များစွာ မအိပ်ရာ။ မင်းမြတ် မြည်း၏ ဤအင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် နတ်ထက်နတ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် “ရဟန်းတို့ ယခုအခါ၌ ငါဘုရား၏ တပည့် ‘သာဝက’ တို့သည် ထင်းဆွေးတုံးနှင့်တူကုန်၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားစိုက်ခြင်း၌ မမေ့မလျော့ကုန်ဘဲ လုံ့လကြိုးကုတ် အားထုတ်နေထိုင်ကုန်၏” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ မင်းမြတ် တရားစစ်သုကြီး ဖြစ်တော်မူသော အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်သည်လည်း-

“ထက်ဝယ် ဖွဲ့ခွေ ထိုင်နေသော ယောဂီရဟန်းအား ပုဆစ်ဒူးဝန်း နှစ်ဖက်တို့ကို မိုးရေမစွတ်၊ (ဤမျှလောက် မိုးလုံသော နေရာ ရကာမျှဖြင့်) နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိသော ရဟန်းအား ချမ်းသာစွာနေခြင်းငှါ သင့်လျော်ပေ၏” ဟူသော ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ရှေးဦးစွာသော ဂဗြာဟ္မပဉ္စာ ပြီး၏။

၂-ကုက္ကုဒ္ဓိပဉ္စာ

(ကြက်၏အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၂။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ကြက်၏အင်္ဂါငါးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါငါးပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ကြက်သည် လျှောက်ပတ် သင့်လျော်သော အချိန်အခါ၌ အိပ်တန်းတက်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် လျှောက်ပတ်သင့်လျော်သော အချိန်အခါ၌ စေတီရင်ပြင်ကို တံမြက်လှည်း၍ သောကရေ သုံးဆောင်ရေကို ထည့်ထားပြီးနောက် ကိုယ်ကို သုတ်သင်ပြီးလျှင် စေတီတော်ကို ရှိခိုး၍ သီတင်းကြီးရဟန်းတို့အား ဖူးမြင်ရန်သွား၍ လျှောက်ပတ် သင့်လျော်သော အချိန်အခါ၌ ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်သို့ ပင်ရာ၏။ မင်းမြတ် ကြက်၏ ရှေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား-ကြက်သည် လျောက်ပတ်သင့်လျော်သော အချိန်အခါ၌ပင် ထသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် လျောက်ပတ် သင့်လျော်သော အချိန်အခါ၌ပင် အိပ်ရာမှထ၍ စေတီရင်ပြင်ကို တံမြက်လှည်း၍ သောက်ရေ သုံးရေကို ထည့်ထားပြီးနောက် ကိုယ်ကို သုတ်သင်ပြီးလျှင် စေတီတော်ကို ရှိခိုးပြီး၍ တဖန် ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်သို့ ဝင်ရာ၏။ မင်းမြတ် ကြက်၏ နှစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ကြက်သည် မြေကို ယက်ကာယက်ကာ အစာကိုကောက်ယူ စားမျှသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆင်ခြင် ၍ ဆင်ခြင်၍ အစာအာဟာရကို သုံးဆောင်ရာ၏။ မြူးရွှင်ခြင်းငှါမသုံးဆောင်အပ်၊ မာန်ယစ်ခြင်းငှါ မသုံးဆောင်အပ်၊ အရေအသား ကြည်လင်စေခြင်းငှါ မသုံးဆောင်အပ်၊ တန်ဆာဆင်ယင်ခြင်းငှါ မသုံးဆောင်အပ်၊ ဤကိုယ်၏ တည်တံ့ခိုင်မြဲရုံသာ မျှတရုံသာ ဆာလောင်မှုဖြင့် ညှင်းဆဲခြင်းကို ပယ်ဖျောက်ရုံမျှသာ မြတ်သောအကျင့်ကို ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့နိုင်ရုံမျှသာ သုံးဆောင်ရာ၏။ ဤဆွမ်းအာဟာရဖြင့် ဝေဒနာဟောင်းကိုလည်း ပယ်နိုင်အံ့၊ ဓာတ်ဖောက်ပြန်ခြင်းစသော ဝေဒနာ သစ်ကိုလည်း မဖြစ်ပွားစေအံ့၊ ငါ့အား တစ်ရက်တစ်လ မျှတနိုင်ခြင်းသည်လည်းကောင်း အပြစ် ကင်းလွတ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း ချမ်းချမ်းသာသာ နေထိုင်ခြင်း သည်လည်းကောင်း ဖြစ် လတ္တံ့ဟု သုံးဆောင်ရာ၏။ မင်းမြတ် ကြက်၏ သုံးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် နတ်ထက်နတ် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်-

“ခရီးခဲ၌ မိမိသား၏ အသားကဲ့သို့လည်းကောင်း လှည်းဝင်ရိုး၏ သုတ်လိမ်းသော လှည်းစာဆီကဲ့သို့လည်းကောင်း ဤအတူ ဆွမ်းဘောဇဉ်ကို မတပ်မက်ဘဲ မျှတခြင်းငှါ သုံးဆောင်ရာ၏”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ကြက်သည် မျက်စိရှိသော်လည်း ညဉ့်အခါ၌ ကန်းသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် မကန်းဘဲလျက် ကန်း သကဲ့သို့ ဖြစ်ရာ၏။ တော၌ဖြစ်စေ ဆွမ်းခံရွာ၌ဖြစ်စေ ဆွမ်းအလို့ငှါ လှည့်လည်ရာ၌ဖြစ်စေ တပ်မက်ဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော ရူပါရုံ သဒ္ဓါရုံ ဂန္ဓာရုံ ရသာရုံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ဓမ္မာရုံတို့၌ ကန်းသကဲ့သို့ နားပင်းသကဲ့သို့ အ-သကဲ့သို့ဖြစ်ရာ၏။ ယောကျ်ား မိန်းမ အဆင်း အသံစသော အမှတ်နိမိတ် ကို မယူရာ၊ လက်ခြေစသော သဏ္ဌာန်ကို မယူရာ၊ မင်းမြတ် ကြက်၏ လေးခုမြောက်သော ဤ အင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် အရှင်မဟာကစ္စာယနမထေရ်သည်-

“ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် မျက်စိရှိလျက်လည်း ကန်းသကဲ့သို့ ဖြစ်ရာ၏။ နားရှိလျက်လည်း နားပင်းသကဲ့သို့ ဖြစ်ရာ၏။ ပညာရှိလျက်လည်း သူအ-ကဲ့သို့ဖြစ် ရာ၏။ အားရှိလျက်လည်း အားနည်းသကဲ့သို့ ဖြစ်ရာ၏။ ကိုယ်ကျိုး ဖြစ်ပေါ်လတ်သော် သူသေအိပ်ခြင်းကဲ့သို့ အိပ်ရာ၏”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ကြက်သည် ခဲ တုတ် သောက်ပုတ် တင်းမုတ်တို့ဖြင့် ပစ်ခတ် ချသော်လည်း မိမိအိမ်ကို မစွန့်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် သင်္ကန်းချုပ်ခြင်းအမှုကို ပြုသော်လည်းကောင်း အမှုသစ်ကို ပြုသော်လည်း ကောင်း ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ် ပြုသော်လည်းကောင်း ပါဠိသင်သော် လည်းကောင်း ပါဠိသင်

စေသော်လည်းကောင်း၊ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကို မစွန့်ရာ၊ မင်းမြတ် ဤ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ သည်ကား ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ ကိုယ်ပိုင်အိမ်တည်း။ မင်းမြတ် ကြွက်၏ ငါးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် နတ်ထက်နတ် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်- “ရဟန်းတို့ မိမိအဖ မြတ်စွာဘုရား၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ရဟန်း၏ ကျက်စားရာ အာရုံပြုရာသည် အဘယ်နည်း၊ ဤသတိပဋ္ဌာန် လေးပါး တို့ပင်တည်း” ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။ မင်းမြတ် တရားစစ်သူကြီးဖြစ်တော် မူသော အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်သည်လည်း-

“ကောင်းစွာ ယဉ်ကျေးပြီးသော ဆင်သည် မိမိ၏ နှာမောင်းကို မနှင်းသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ မိမိ၏ အသက်မွေးခြင်းကို ပြုကြောင်းဖြစ်သော စားသင့်သောအစာ မစားသင့်သောအစာကို သိသကဲ့သို့လည်းကောင်း ထို့အတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရား သားတော်သည် မမေ့မလျော့သဖြင့်သာလျှင် အလွန်မြတ်သော နှလုံးသွင်းခြင်းဟူသော မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမ စကားတော်ကို မနှိမ်နင်း မချိုးဖျက်အပ်” ဟု ဤစကား ကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

နှစ်ခုမြောက် ကုက္ကုဋ္ဌဂ်ပဉ္စာ ပြီး၏။

၃-ကလန္ဒကဂ်ပဉ္စာ

(ရှဉ့်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၃။ အရှင်ဘုရားနာဂဓေနေ “ရှဉ့်၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ် အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်ပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ရှဉ့်သည် ရန်သူရှေးရှု ရောက်လာသည်ရှိသော် အမြီးကိုခါ၍ ကြီးအောင်ပြုလျက် ထိုအမြီးဆောက်ပုတ်ဖြင့်သာ ရန်သူကို ပယ်လှန်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ကိလေသာရန်သူ ရှေးရှုရောက်လာသည်ရှိသော် သတိပဋ္ဌာန် ဆောက်ပုတ်ကို ခါတွက်၍ ကြီးအောင်ပြုလျက် သတိပဋ္ဌာန် ဆောက်ပုတ်ဖြင့်သာလျှင် အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့ကို ပယ်ရှားအပ်ကုန်၏။ မင်းမြတ် ရှဉ့်၏တပါးသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် စူဠပန္နက မထေရ်သည်-

“အကြင်အခါ၌ ရဟန်း၏ ဂုဏ်ကို ဖျက်ဆီးတတ်ကုန်သော ကိလေသာတို့ ရှေးရှု ရောက်လာကုန်၏။ ထိုအခါ ကိလေသာတို့ကို သတိပဋ္ဌာန် ဆောက်ပုတ်ဖြင့် အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် သတ်ပုတ်အပ်ကုန်၏” ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

သုံးခုမြောက် ကလန္ဒကဂ်ပဉ္စာ ပြီး၏။

၄-ဒိပိနိယဂ်ပဉ္စာ

(သစ်မ၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၄။ အရှင်ဘုရားနာဂဓေနေ “သစ်မ၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်ပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သစ်မသည် တကြိမ်

သာလျှင် ကိုယ်ဝန်ကို ယူ၏။ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် သစ်ဖိုသို့ မချဉ်းကပ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် နောင်အခါ ပဋိသန္ဓေ တည်နေ ဖြစ်ပွားရခြင်း အမိဝမ်း၌ ကိန်းရခြင်း စုတေရွေ့လျော့ရခြင်း ပျက်စီးခြင်း ကုန်ခြင်း ပျက်ပြား ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ သံသရာဘေးကိုလည်းကောင်း၊ မကောင်းသော ဘဝကိုလည်းကောင်း၊ မညီညွတ်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ နှိပ်စက်အပ်သည်ကိုလည်းကောင်း မြင်၍ “ဒုတိယဘဝ၌ ပဋိသန္ဓေ မနေတော့အံ့” ဟု သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကို ပြုရာ၏။ မင်းမြတ် သစ်မ၏ ဤအင်္ဂါတစ်ပါးကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် နတ်ထက်နတ် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် သုတ္တနိပါတ် ဓနိယဂေါပါလကသုတ်၌—

“ဓနိယန္ဓားလားဥသဘသည် ဖွဲ့ကြီးတို့ကို ဖြတ်သကဲ့သို့ (ဥဒ္ဓဘာဂိယသံယောဇဉ်ငါးပါး ဟူသော) အနှောင်အဖွဲ့(ဖွဲ့ကြီး)တို့ကို ပိုင်းဖြတ်၍လည်းကောင်း ဆင်ပြောင်ကြီးသည် ဆင်သမန္တယ်ကို ဖြတ်သကဲ့သို့ (ဩရုမ္မာဂိယသံယောဇဉ် ငါးပါးဟူသော) အနှောင်အဖွဲ့ (ဖွဲ့ကြီး)တို့ကို ဖြတ်၍လည်းကောင်း သွားတော့အံ့၊ ငါသည် အမိဝမ်း၌ တဖန် ကိန်းအောင်းခြင်းသို့ ကပ်ရောက်တော့မည် မဟုတ်၊ သို့ဖြစ်သောကြောင့် မိုးမင်း အကယ်၍ ရွာလိုမှ ရွာတော့လော့” ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

လေးခုမြောက် ဒီပိနိယဂ်ပညာ ပြီး၏။

၅- ဒီပိကင်္ဂပညာ

(သစ်ဖို၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၅။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “သစ်ဖို၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သစ်ဖိုသည် တော၌ အသွားခက်သော မြက်တော သစ်တော တောင်ကို အမှီပြု၍ ပုန်းအောင်းကာ သားကောင်တို့ကို ဖမ်းယူသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆိတ်ငြိမ်ရာ တော သစ်ပင်ရင်း တောင်ချောက် တောင်ခေါင်း သုသာန် တောအုပ် လွင်တီးခေါင် ကောက်ရိုးပုံကိုလည်းကောင်း လူသိနည်းသော ကြေးကြော်သံနည်းသော လူတို့၏ သွားလာမှုကြောင့်ဖြစ်သည့် လေမှကင်းသော လူတို့၏ လျှို့ဝှက်မှုကို ပြုလုပ်ခြင်းငှါ လျှောက်ပတ် သော တစ်ယောက်တည်း ကိန်းအောင်းခြင်းငှါ လျှောက်ပတ်သော နေရာကိုလည်းကောင်း မှီဝဲ ရာ၏။ မင်းမြတ် ဆိတ်ငြိမ်ရာကို မှီဝဲသော ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် မကြာ မီပင် အဘိညာဉ် ခြောက်ပါးတို့၌လည်း လေ့လာပြီးခြင်းသို့ ရောက်၏။ မင်းမြတ် သစ်ဖို၏ ရှေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် သင်္ဂါယနာတင် မထေရ်တို့သည်—

“သစ်ဖိုမည်သည် (တောတောင်၌) ပုန်းအောင်း၍ သားကောင်တို့ကို ဖမ်းသကဲ့သို့ ထို့အတူသာလျှင် အမြဲယှဉ်သော လုံ့လရှိသော ဝိပဿနာပွားထုံသော ဤဘုရားရှင်၏ သားတော်သည် တောသို့ဝင်၍ မြတ်သောဖိုလ်တရားကို ဖမ်းယူ၏” ဟု ဤစကားကိုလည်း ဆိုတော်မူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား သစ်ဖိုသည် အမှတ်မရှိသော သားကောင်ကို သတ်၍ လက်ဝဲနံ ပါးဖြင့် လဲကျသော သားကောင်ကို မစားသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်း

သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝါးပေးခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း သစ်ရွက်ပေးခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ပန်းပေးခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း သစ်သီးပေးခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ရေချိုးဆပ်ပြာပေးခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း မြေညှက်ပေးခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ရေချိုးကသယံမုန့်ပေးခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း တံဘူပေးခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း မျက်နှာသစ်ရေပေးခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း မြှောက်ပင့်ပြောဆိုခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ပဲနောက်ဟင်းအလား စကား မမှန်တခွန်း မှန်တခွန်း ပြောဆိုခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း အထိန်းသဖွယ် သူငယ်ကိုပို့ပြင်၍ ဆင်မြင်ထိန်းသခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ဒါယကာကို စေပါးသည်ကို သွားလာခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ဆေးဝါးကုသခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း တမန်အမှုအားဖြင့်လည်းကောင်း စေခိုင်းသည်ကို သွားလာခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ဆွမ်းတုံပေးခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း ပေးတုံပေးသဖြင့် လည်းကောင်း အိမ်ယာမြေစသည်ကို စီရင်သဖြင့်လည်းကောင်း နက္ခတ်ဆိုးကောင်း ဟောသဖြင့်လည်းကောင်း အင်္ဂုဇ္ဇာအတတ်ဟောသဖြင့်လည်းကောင်း ဆိုပြီးသည်မှတစ်ပါး အခြားသောဘုရားရှင် ကဲ့ရဲ့တားမြစ်အပ်သော မိစ္ဆာဇီဝဖြစ်စေအပ်သော ဘောဇဉ်ကို လက်ခံနံပါးဖြင့် လဲကျသော သားကောင်ကို သစ်ဖိုသည် မစားသကဲ့သို့ မစားရာ၊ မင်းမြတ် သစ်ဖို၏ နှစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ တရားစစ်သူကြီးဖြစ်တော်မူသော အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်သည်-

“ငါသည် နှုတ်မြွက်ပြောဆိုရခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ကောင်းမြတ်သော နို့ ဃနာဆွမ်းကို အကယ်၍ စားသည်ဖြစ်အံ့၊ ငါ၏ အသက်မွေးမှုသည် ကဲ့ရဲ့အပ်သည် ဖြစ်ရာ၏။

ငါ၏ အအူသည်အပြင်သို့ထွက်၍ ကျက်စားမှုလည်း ကျက်စားစေကာမူ အသက်ကို စွန့်ရစေကာမူ ငါ၏အသက်မွေးမှုကို မဖျက်ဆီးတော့အံ့” ဟု ဟောတော်မူအပ်၏။

ငါးခုမြောက် ဒီပိကင်္ဂပဉ္စာ ပြီး၏။

၆-ကုမ္မဂ်ပဉ္စာ

(လိပ်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၆။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “လိပ်၏အင်္ဂါ ငါးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါငါးပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် လိပ်သည် ရေ၌သာ ကျက်စား၍ ရေ၌သာလျှင် နေခြင်းကို ပြုသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် သက်ရှိသတ္တဝါ အားလုံးတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို အစဉ်စောင့်သော မေတ္တာနှင့်တကွသော ပြန့်ပြောသော မြတ်သည့်အဖြစ်သို့ရောက်သော အတိုင်း အရှည်မရှိသော ရန်ကင်းသော ကြောင့်ကြကင်းသော စိတ်ဖြင့် အလုံးစုံသော သတ္တလောကကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေရာ၏။ မင်းမြတ် လိပ်၏ ရှေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား လိပ်သည် ရေ၌ ပေါ်လတ်သော် ဦးခေါင်းကို ချီပင့်လျက် ပေါ်၏။ တဦးတယောက်သောသူကို အကယ်၍ မြင်အံ့၊ “ထိုသူတို့သည် တဖန် ငါ့ကို မမြင်စေသတည်း” ဟု ထိုအရပ်၌သာ ငုပ်လျှိုး၏။ နက်ရှိုင်းရာသို့ သက်ဝင်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ကိလေသာတို့ အနီးသို့ ကျရောက်လာကုန်သော် “ကိလေသာတို့သည် တဖန် ငါ့ကို မမြင်စေသတည်း” ဟု အာရုံဟူသော ရေခိုင်၌ ငုပ်လျှိုးရာ၏။ နက်ရှိုင်းရာသို့ သက်ဆင်းရာ၏။ မင်းမြတ် လိပ်၏ နှစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား လိပ်သည် ရေမှထွက်၍ မိမိကိုယ်ကို နေလှန်းသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုင်ခြင်း ရပ်ခြင်း လျောင်းခြင်း စကြံသွားခြင်းမှ စိတ်ကို ထုတ်ဆောင်၍ သမ္ပပ္ပဓာန်၌ စိတ်ကို ခြောက်သွေ့စေရာ၏။ မင်းမြတ် လိပ်၏ သုံးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား လိပ်သည် မြေကို တူး၍ ဆိတ်ငြိမ်ရာ အရပ်၌ နေသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် လာဘ်ပူဇော်သကာ အကျော်အစောကို စွန့်ပယ်၍ ဆိတ်သည်းသော ဆိတ်ငြိမ်သော တော တောအုပ် တောင်ချောက် တောင်ခေါင်းသို့လည်းကောင်း လှည့်နည်းသော ကြွေးကြော်သံနည်းသော ဆိတ်ငြိမ်ရာ အရပ် သို့လည်းကောင်း သက်ဝင်၍ ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌သာ နေရာ၏။ မင်းမြတ် လိပ်၏ လေးခုမြောက် သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် ဝဂ်န္တပုဏ္ဏား၏သားဖြစ်သော ဥပသေနမထေရ်သည်-

“ရဟန်းသည် တပါးတည်း ကိန်းအောင်းနေလိုသောကြောင့် ဆိတ်ငြိမ်သော ကြွေး ကြော်သံနည်းသော သားရဲသမင်တို့မှီဝဲရာ ဖြစ်သော ကျောင်းကို မှီဝဲရာ၏”ဟု ဤ စကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား လိပ်သည် ကျက်စားခြင်းငှာ သွားလတ်သော် တဦးတယောက် ကိုမူလည်း အကယ်၍မြင်အံ့၊ အသံကိုမူလည်း အကယ်၍ ကြားအံ့၊ လည်ပင်းလျှင် ငါးခုမြောက် ဖြစ်ကုန်သော အင်္ဂါတို့ကို မိမိအခွံ၌ သွင်းထား သိဝှက်၍ ကြောင့်ကြမဲ့ တိတ်ဆိတ်စွာ နေလျက် မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်လျက် တည်နေသကဲ့သို့၊ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်း သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အဆင်း အနှံ့ အရသာ အတွေ့ အထိ သဘောတရားဟူသော အလုံးစုံ သော အာရုံတို့ ရှေးရှုကျရောက်လာကုန်သည်ရှိသော် ခြောက်ဒွါရတို့၌ စောင့်စည်းမှု တံခါးရွက်ကို မဖွင့်လှစ်မူ၍ စိတ်ကို ကောင်းစွာ သိုမှီးစောင့်စည်းခြင်းကို ပြုလျက် သတိသမ္ပဇဉ်ဖြင့် ရဟန်း တရားကို စောင့်ရှောက်သဖြင့် နေရာ၏။ မင်းမြတ် လိပ်၏ ငါးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် နတ်ထက်နတ် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် သံယုတ္တနိကာယ်မြတ် ကုမ္မူပမသုတ်၌-

“လိပ်သည် မိမိပိုင်အခွံတွင်း၌ အင်္ဂါတို့ကို သွတ်သွင်းထားသကဲ့သို့ ရဟန်းသည် စိတ်အကြံအစည်တို့ကို ကောင်းစွာထိန်းထားပါလျှင် တဏှာဒိဋ္ဌိအမှီမခံရဘဲ တပါးပုဂ္ဂိုလ်ကို မထိခိုက် မညှင်းဆဲမူ၍ ချုပ်ငြိမ်းရ၏။ တစုံတယောက်ကိုမျှ မစွပ်စွဲ မပြောဆိုရာ”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ခြောက်ခုမြောက် ကုမ္မူပဉ္စာ ပြီး၏။

၇-ဝံသင်္ဂပဉ္စာ

(ဝါး၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၇။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ ဝါး၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏ ” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်ပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဝါးသည် လေတိုက်ရာ

အရပ်သို့ ညွတ်ကိုင်းသောအားဖြင့် လျော်စေသကဲ့သို့ တပါးသော အရပ်သို့ မပြေးသွားသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘုန်းတော်ကြီးတော် မူသော မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်သော ၊ အင်္ဂါကိုးပါးရှိသော မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတော်ကို လျော်စေ၍ အပ်စပ်သော အပြစ်မရှိသော အရပ်၌ တည်၍ ရဟန်းတရားကို သာလျှင် ရှာမှီးရာ၏။ မင်းမြတ် ဝါး၏ ဤအင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် အရှင်ရာဟုလာ မထေရ်သည်—

“အင်္ဂါကိုးပါးရှိသော မြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော်ကို အခါခပ်သိမ်း ညီညွတ် သင့်လျော်စေ၍ အပ်စပ်သော အပြစ်ကင်းသောအရပ်၌ တည်လျက် အပါယ်ကိုလွန်မြောက် နိုင်၏” ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ခုနစ်ခုမြောက် ဝံသင်္ဂပဉ္စာ ပြီး၏။

ဂ-စာပင်္ဂပဉ္စာ

(လေး၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

ဂ။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “လေး၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ် အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်ပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ကောင်းစွာ ချေအပ်သော လေးသည် ညွတ်ကွေးသည်ရှိသော် အဖျားမှ အရင်းတိုင်အောင် အညီအမျှသာ ညွတ်ကွေး၍ တောင့်ခိုင်မနေသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် သီတင်းကြီး သီတင်းလတ် သီတင်းငယ်ဖြစ်သော ရဟန်းတို့၌ လျော်စွာကိုင်းညွတ်ရာ၏။ မတောင့် ခိုင်ရာ။ မင်းမြတ် လေး၏ ဤအင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် နတ်ထက်နတ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဝိဓူရဇာတ်တော်၌—

“ပညာရှိသည် လေးကဲ့သို့ ယုတ်လျော့သော ဝမ်းရှိရာ၏။ ဝါးကဲ့သို့လည်း (လေ အလိုက်သင့်) လှုပ်ရှားရာ၏။ ဆန့်ကျင်ဘက် မကျင့်ရာ၊ ထိုသို့သောသူသည် မင်းထံခစား နေထိုင်ရာ၏” ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ရှစ်ခုမြောက် စာပင်္ဂပဉ္စာ ပြီး၏။

၉-ဝါယသင်္ဂပဉ္စာ

(ကျီးငှက်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၉။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ကျီးငှက်၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ကျီးငှက်သည် ယုံမှားစိုးနှောင့်ခြင်းရှိလျက် လုံ့လထုတ်၍ ကျက်စားရသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အပ်သလော မအပ်သလောဟု ယုံမှားစိုးနှောင့်ခြင်း ရှိလျက် လုံ့လထုတ်ကာ ထင်သော သတိရှိသည်ဖြစ်၍ ဣန္ဒြေတို့ကို စောင့်စည်းလျက် ကျင့်ရာ၏။ မင်းမြတ် ကျီးငှက်၏ ရှေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ကျီးငှက်သည် တစုံတခုသော ဘောဇဉ်ကို မြင်သည်ရှိသော် ဆွေမျိုးဖြစ်သော ကျီးတို့နှင့် ခွဲခြမ်းဝေဖန်၍သာ စားသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အယုတ်သဖြင့် သပိတ်၌ အကျုံးဝင်ကာမျှလည်း ဖြစ်သော တရားနှင့် လျော်ညီစွာ တရားသဖြင့် ရအပ်ကုန်သော လာဘ်တို့ဖြင့် သီလရှိကုန်သော သီတင်းသုံးဖော်တို့နှင့်အတူ ခွဲခြမ်းဝေဖန်လျက်သာ သုံးဆောင်လေ့ရှိသည် ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် ကျီးငှက်၏ နှစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် တရားစစ်သူကြီး ဖြစ်တော်မူသော အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်သည်—

“ခြိုးခြံသော အကျင့်ရှိသော သူတို့သည် ရရသမျှသော ဘောဇဉ်ကို ငါသာရိပုတ္တရာ အား အကယ်၍ လှူဒါန်းဆက်ကပ်ကုန်ငြားအံ့၊ ထိုဘောဇဉ်မှ အလုံးစုံသော သီတင်းသုံးဖော်တို့ကို ခွဲခြမ်းဝေဖန်၍သာ ဘောဇဉ်ကို စားလို၏” ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ကိုးခုမြောက် ဝါယသင်္ဂပဉ္စာ ပြီး၏။

၁၀-မက္ကဋ္ဌင်္ဂပဉ္စာ

(မျောက်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၁၀။ အရှင်ဘုရား နာဂသေန “မျောက်၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု(မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မျောက်သည် နေထိုင်ရန် ကပ်ရောက်သည်ရှိသော် ဆိတ်ငြိမ်၍ သစ်ခက်တို့ဖြင့် တခဲနက် ထွေးယှက်သော ကြောက်သူတို့၏ ပုန်းအောင်းရာဖြစ်သော ကြီးစွာသော သစ်ပင်ကြီးဟု ဆိုအပ်သော ထိုသို့ သဘောရှိသောအရပ်၌ နေထိုင်ရန် ကပ်ရောက်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် မကောင်းမှုမှ ရှက်တတ်သော သီလကိုချစ်သော သီလနှင့် ပြည့်စုံသော ကောင်းသော အကျင့်ရှိသော များသော အကြားအမြင်ရှိသော သုတ်အဘိဓမ္မာကို ဆောင်သော ဝိနည်းကိုဆောင်သော ချစ်နှစ်သက်အပ်သော အလေးပြုလောက်သော တရားသဖြင့် ဆိုတတ်သော ဆိုခြင်း၌လည်း ခံသော ဆုံးမတတ်သော သိစေတတ်သော ကောင်းစွာ တရားပြတတ်သော ဆောက်တည်စေတတ်သော ကောင်းစွာ ယက်သန်စေတတ်သော ကောင်းစွာ ရွှင်စေတတ်သော ဤသို့သဘောရှိသော အဆွေခင်ပွန်းကောင်းဖြစ်သော ဆရာကိုမှီ၍ နေရာ၏။ မင်းမြတ် မျောက်၏ ရှေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား မျောက်သည် သစ်ပင်၌သာလျှင် သွား၏ ရပ်၏ ထိုင်၏၊ အကယ်၍ အိပ်ရန် ကပ်ရောက်သည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသစ်ပင်၌သာလျှင် ညဉ့်အခါ နေ၏ ထိုင်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် တောသို့ ရှေးရှုသည် ဖြစ်ရာ၏၊ တော၌သာလျှင် ရပ်ခြင်း သွားခြင်း ထိုင်ခြင်း လျောင်းခြင်း အိပ်ခြင်းသို့ သက်ရောက်ရာ၏၊ ထိုတောအရပ်၌သာလျှင် သတိပဋ္ဌာန်တရားကို ခံစားသုံးဆောင်ရာ၏၊ မင်းမြတ် မျောက်၏နှစ်ခု

မြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် တရားစစ်သူကြီး ဖြစ်တော်မူသော အရှင်သာရိ-
ပုတ္တရာမထေရ်သည်-

“ရဟန်းသည် တောအရပ်၌ စင်္ကြံသွားလျက်လည်းကောင်း ရပ်လျက်လည်းကောင်း
ထိုင်နေခြင်း လျောင်းစက်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း တင့်တယ်၏။ တောတွင်း၌ နေခြင်းကိုသာ
ချီးမွမ်းအပ်၏”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ဆယ်ခုမြောက် မက္ကဋ္ဌဂ်ပဉ္စာ ပြီး၏။

ရှေးဦးစွာသော ဂါထာဝဂ် ပြီး၏။

၂-သမုဒ္ဒဝဂ်

၁-လာဗုလတင်္ဂပဉ္စာ

(ဗူးနွယ်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၁။ အရှင်ဘုရားနာဂဿေန “ဗူးနွယ်၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏”ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါတစ်ပါးကို ယူအပ်ပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဗူးနွယ်သည် မြက်ပင်၌လည်းကောင်း၊ သစ်ပင်၌လည်းကောင်း၊ နွယ်၌လည်းကောင်း၊ နှာမောင်းတို့ဖြင့် ဆွဲကိုင်မှီတယ်၍ ထိုမြက်စသည်၏ အထက်၌ ကြီးပွားသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အရဟတ္တဖိုလ်၌ အလွန်ကြီးပွားလိုသော စိတ်ဖြင့် (သင်္ခါရတရားတို့၏)အာရုံကို ဆွဲကိုင်မှီတယ်၍ အရဟတ္တဖိုလ်၌ အလွန်ကြီးပွားသည် ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် ဗူးနွယ်၏ ဤအင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် တရားစစ်သူကြီးဖြစ်တော်မူသော အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်သည်-

“ဗူးနွယ်မည်သည်ကား မြက်၌လည်းကောင်း၊ ထင်းတုံးသစ်ပင်၌လည်းကောင်း၊ နွယ်၌လည်းကောင်း၊ နှာမောင်းတို့ဖြင့် ဆွဲကိုင်မှီတယ်၍ ထိုမြက် သစ်ပင် စသည်တို့၏ အထက်၌ စည်ပင်ကြီးပွားသကဲ့သို့ ထိုအတူသာလျှင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို လိုလားသော မြတ်စွာဘုရားသားတော်သည်(သင်္ခါရတရားတို့၏) အာရုံကို ဆွဲကိုင်မှီတယ်၍ အရဟတ္တဖိုလ်၌ ကြီးပွားသည် ဖြစ်ရာ၏”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ရှေးဦးစွာသော လာဗုလတင်္ဂပဉ္စာ ပြီး၏။

~~~~~

၂-ပဒုမာကြာဇာ

(ပဒုမာကြာ၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၂။ အရှင်ဘုရားနာဂဿေန “ပဒုမာကြာ၏ အင်္ဂါသုံးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏”ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါသုံးပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ပဒုမာကြာသည် ရေ၌ပေါက်၍ ရေ၌ကြီးပွားလျက် ရေဖြင့် မလိမ်းကျံသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အမျိုး၌လည်းကောင်း၊ ဂိုဏ်း၌လည်းကောင်း၊ လာဘ်၌လည်းကောင်း၊ အခြံအရံ၌ လည်းကောင်း၊ ပူဇော်သက္ကာရ၌ လည်းကောင်း၊ လေးမြတ်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းတို့၌လည်းကောင်း၊ အလုံးစုံတို့၌ မကပ်ငြိမလိမ်းကျံသည် ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် ပဒုမာကြာ၏ ရှေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ပဒုမာကြာသည် ရေပေါ်၌ တက်ရောက်၍ တည်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အလုံးစုံသောလောကကို လွှမ်းမိုး၍ (လောကမှ)အထက်၌ တက်ရောက်လျက် လောကုတ္တရာတရား၌ တည်သည် ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် ပဒုမာကြာ၏ နှစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ပဒုမာကြာသည် အနည်းငယ်မျှသော လေတိုက်ခတ်ခြင်းကြောင့်လည်း တုန်လှုပ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီ

ပုဂ္ဂိုလ်သည် အနည်းငယ်မျှသော ကိလေသာတို့၌သော်လည်း စောင့်စည်းမှုကို ပြုလျက် ဘေးဟု ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေရာ၏။ မင်းမြတ် ပဒုမ္မာကြာ၏ သုံးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် နတ်ထက်နတ် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်-

“အနုမြူမျှလောက်ကုန်သော (အနည်းငယ်မျှသော) အပြစ်တို့၌သော်လည်း ဘေးဟု ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ စောင့်ရှောက်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ကောင်းစွာ ဆောက်တည်၍ ကျင့်၏”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

နှစ်ခုမြောက် ပဒုမ္မာပဉ္စာ ပြီး၏။

၃-ဗိဇင်္ဂပဉ္စာ

(မျိုးစေ့၏အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၃။ အရှင်ဘုရားနာကလေး “မျိုးစေ့၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏”ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မျိုးစေ့သည် အနည်းငယ်ဖြစ်သော်လည်း လယ်ကောင်း၌ စိုက်ပျိုးအပ်သော် မိုးသည်လည်း ကောင်းစွာ ရေအလျဉ်ကို ရွာသွန်းလတ်သော် အလွန်များကုန်သော အသီးတို့ကို အစဉ်တစိုက် ပေးသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် အကြင်အခြင်းအရာဖြင့် ကျင့်သည်ရှိသော် စောင့်ထိန်းအပ်သော သီလသည် အလုံးစုံသော အရဟတ္တဖိုလ်တည်းဟူသော အသီးကို အစဉ်တစိုက်ပေး၏။ ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုအခြင်းအရာဖြင့် ကောင်းစွာကျင့်ရာ၏။ မင်းမြတ် မျိုးစေ့၏ ရှေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား မျိုးစေ့သည် ကောင်းစွာ ထက်ဝန်းကျင် သုတ်သင်ပြီးသော လယ်၌ စိုက်ပျိုးအပ်သည်ရှိသော် လျင်မြန်စွာသာလျှင် ပေါက်ရောက်စည်ပင်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ကောင်းစွာ သိမ်းဆည်းအပ်သော ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်၌ ကောင်းစွာ သုတ်သင်အပ်သော သတိပဋ္ဌာန်တည်းဟူသော လယ်မြတ်၌ ပစ်ချ စိုက်ပျိုးအပ်သော စိတ်သည် လျင်မြန်စွာသာလျှင် ပေါက်ရောက်စည်ပင်၏။ မင်းမြတ် မျိုးစေ့၏ နှစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် အရှင်အနုရုဒ္ဓါမထေရ်သည်-

“သစ်ငုံတစ်သည်မှ စင်ကြယ်သောလယ်၌ စိုက်ပျိုးချထားအပ်သော မျိုးစေ့သည် ပြန့်ပွားသော အသီးကိုဖြစ်စေလျက် လယ်သမားကို နှစ်သက်စေသကဲ့သို့ထို အတူသာလျှင် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌ သုတ်သင်အပ်သော စိတ်သည် သတိပဋ္ဌာန်တည်းဟူသော လယ်၌ လျင်မြန်စွာသာလျှင် ပေါက်ရောက်စည်ပင်၏”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

သုံးခုမြောက် ဗိဇင်္ဂပဉ္စာ ပြီး၏။

၄-သာလကလျာဏိကင်္ဂပဉ္စာ

(သာလကလျာဏိပင်၏ အင်္ဂါပြဿနာ)

၄။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “သာလကလျာဏိမည်သောသစ်ပင်၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်ပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သာသကလျာဏိမည်သော သစ်ပင်သည် မြေကြီး၏ အတွင်း၌သာလျှင် အတောင်တရာလည်း ကောင်း ထိုအတောင်တရာထက် အလွန်လည်းကောင်း စည်ပင် တိုးပွားသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဖိုလ်လေးပါး ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါး အဘိညာဉ်ခြောက်ပါး ရဟန်းတရားအလုံးစုံကို ဆိတ်ငြိမ်ရာ အရပ်၌သာလျှင် ဖြည့်ဆည်းပူးအပ်၏။ မင်းမြတ် သာလကလျာဏိမည်သော သစ်ပင်၏ တခုသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် အရှင်ရာဟုလာ မထေရ်သည်-

“ပေါက်သော သာလကလျာဏိမည်သော သစ်ပင်သည် မြေကြီး၏အတွင်း၌ သာလျှင် အတောင်တရာမျှလည်း စည်ပင်ကြီးပွား၏။

(ဘုရားပွင့်တော်မူသော) အချိန်အခါရောက်ခဲ့သော် ထိုသစ်ပင်သည် ကြီးရင့်သဖြင့် အထက်သို့ ပြန့်ပွားလျက် တရက်မျှဖြင့်ပင် အတောင်တရာမျှလည်း စည်ပင်ကြီးပွား သကဲ့သို့ ဤအတူသာလျှင် ကြီးသော လုံ့လရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား အကျွန်ုပ်သည် သာလကလျာဏိမည်သော သစ်ပင်ကဲ့သို့ အတွင်းသန္တာန်၌ ဆိတ်ငြိမ်ရာဝယ် တရား အားဖြင့် တိုးပွားရပါပြီ” ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

လေးခုမြောက် သာလကလျာဏိကင်္ဂပဉ္စာ ပြီး၏။

၅-နာဂင်္ဂပဉ္စာ

(လှေ၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၅။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “လှေ၏ အင်္ဂါသုံးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏” ဟူ၍ ဆို တော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါသုံးပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် လှေသည် အမျိုးမျိုးသော သစ်တို့ စပ်ဟပ်ပေါင်းဖွဲ့သဖြင့် များစွာသော လူတို့ကိုလည်း ကယ်တင် သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အကျင့်သီလဂုဏ် ဝတ်ကြီး ဝတ်ငယ်ဟူသော အမျိုးမျိုးသော တရားတို့ စုပေါင်းညီညွတ်သဖြင့် နတ်နှင့်တကွသော လူအပေါင်းကို (သံသရာတည်းဟူသော ဝဋ်ဆင်းရဲမှ နိဗ္ဗာန် ကမ်းတဘက်သို့) ကယ်တင်ရာ၏။ မင်းမြတ် လှေ၏ ရှေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား လှေသည် အမျိုးမျိုးသော လှိုင်းလုံး၏ ရိုက်ခတ်သော အဟုန် ကျယ်ပြန့်သော ဩဇာအဟုန်ကို သည်းခံနိုင်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အမျိုးမျိုးသော ကိလေသာလှိုင်းလုံး၏ အဟုန်ကိုလည်းကောင်း လာဘ်ပူဇော်သကာ အခြံအရံအကျော်အစော ပူဇော်ရှိခိုးခြင်း တပါးသူတို့ကဲ့ရဲ့ခြင်း ချီးမွမ်းခြင်း

ချမ်းသာခြင်း ဆင်းရဲခြင်း မြတ်နိုးခြင်း မမြတ်နိုးခြင်း အမျိုးမျိုးသော အပြစ်ဒေါသလှိုင်းတံပိုး အဟုန်ကိုလည်းကောင်း သည်းခံနိုင်ရ၏။ မင်းမြတ် လှေ၏ နှစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား လေသည် မနှိုင်းရှည်နိုင် အဆုံးမထင် ကမ်းမမြင်မူ၍ အတိုင်း မသိ နက်ရှိုင်းသောပြင်းထန်သောအသံရှိလျက် တိမိငါး တိမိဂ်လငါး မကန်းငါးအပေါင်းတို့ဖြင့် ရောပြွမ်းသော မဟာသမုဒ္ဒရာကြီး၌ သွားလာနိုင်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အပြန်သုံးဖြာ အခြင်းအရာတဆယ့်နှစ်မျိုးရှိသော သစ္စာလေးပါး ကို သိမြင်ထိုးထွင်းခြင်း၌ စိတ်ကို ကျက်စား သွားလာစေရ၏။ မင်းမြတ် လှေ၏ သုံးခုမြောက် သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် နတ်သက်နတ် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် သံယုတ္တနိကာယ်မြတ် သစ္စသံယုတ်၌-

“ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် ကြံစည်ကြကုန်သည်ရှိသော်ကား “ဤတရားသည် ဆင်းရဲ တည်း”ဟု ကြံစည်ကြကုန်လော့၊ “ဤတရားသည်ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်း တရားတည်း” ဟု ကြံစည်ကြကုန်လော့၊ “ဤတရားသည် ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ရာတရားတည်း”ဟု ကြံစည် ကြကုန်လော့၊ ဤတရားသည် ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်) သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်တရား တည်း”ဟု ကြံစည်ကြကုန်လော့ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ငါးခုမြောက် နာဝင်္ဂပဉ္စာ ပြီး၏။

CHAPTER XXXV

၆-နာဝါလဂ္ဂနကင်္ဂပဉ္စာ

(ကျောက်ဆူး၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၆။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ကျောက်ဆူး၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ကျောက်ဆူးသည် များပြားသော လှိုင်းကွန်ရက်တို့ဖြင့် ရှုပ်ရှက်ချောက်ချားသော ရေအပြင် ရှိသော မဟာသမုဒ္ဒရာကြီး၌ လှေကိုငြိမ်စေ၏။ တည်ရပ်စေလျက် တူရူအရပ် ဖိလာအရပ်သို့ ဆောင်ခြင်းငှါ မပေးသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရာဂ ဒေါသ မောဟ တည်းဟူသော လှိုင်းကွန်ရက်ရှိသော များစွာသော ဝိတက် လှိုင်းပုတ်ခတ်အပ်သော အာရုံ၌စိတ်ကို တည်အောင်ထားရ၏။ တူရူအရပ် ဖိလာအရပ်သို့လည်း ဆောင်ခြင်းငှါ မပေးရာ။ မင်းမြတ် ကျောက်ဆူး၏ ရှေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ကျောက်ဆူးသည် ရေပေါ်သို့ မပေါ်နှစ်မြုပ်၏။ အတောင်တရာ ရှိသော ရေ၌လည်း လှေကို ငြိမ်စေ၏။ ရပ်တည်စေ၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် လာဘ် အခြံအရံ အကျော်အစော မြတ်နိုးခြင်း ရှိခိုးခြင်း ပူဇော်ခြင်း အရိုအသေပြုခြင်းတို့၌ မြတ်သော လာဘ် မြတ်သော အခြံအရံ၌ပင်သော်လည်း မပေါ်လွင်ရာ၊ ကိုယ်နှင့်မျှတ လောက်ရှိသော ပစ္စည်းလေးပါး၌သာလျှင် စိတ်ကို ထားအပ်၏။ မင်းမြတ် ကျောက်ဆူး၏ နှစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် တရားစစ်သူကြီး ဖြစ်တော်မူသော အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်သည်-

“သမုဒ္ဒရာ၌ ကျောက်ဆူးသည် ရေပေါ်သို့ မပေါ် နှစ်မြုပ်နေသကဲ့သို့ ထို့အတူ သာလျှင် သင်တို့သည် လာဘ်ပူဇော်သက္ကာရ၌ မပေါ်လွင်ကုန်လင့်၊ နှစ်မြုပ်ကြကုန်လော့” ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ခြောက်ခုမြောက် နာဝါလဂ္ဂနကင်္ဂပဉ္စာ ပြီး၏။

၇-ကုပင်္ဂပဉ္စာ

(လင်းယဉ်တိုင်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၇။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “လင်းယဉ်တိုင်၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်ပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် လင်းယဉ်တိုင်သည် ကြိုးကိုလည်းကောင်း၊ သားရေလွန်ကိုလည်းကောင်း၊ ရွက်ကိုလည်းကောင်း ဆောင်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် သတိသမ္ပဇ်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်ရာ၏။ ရွှေသို့တက်ရာ နောက်သို့ဆုတ်ရာ တူရူကြည့်ရာ တစောင်းကြည့်ရာ ကွေးရာ ဆန့်ရာ ဒုကုဋ် သပိတ် သင်္ကန်းကို ဝတ်ရုံဆောင်ယူရာ စားရာ သောက်ရာ ခဲရာ လျက်ရာ ကျင်ကြီးကျင်ငယ်စွန့်ရာ သွားရာ ရပ်ရာ ထိုင်ရာ အိပ်ရာ နိုးရာ စကားပြောရာ ဆိတ်ဆိတ်နေရာ၌ ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်၍ ပြုလေ့ရှိသည် ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် လင်းယဉ်တိုင်၏ တပါးသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် နတ်ထက်နတ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် “ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် သတိရှိသည်ဖြစ်၍ ပညာဖြင့်ဆင်ခြင်လျက် နေရာ၏၊ ဤသည်ကား ငါဘုရားတို့၏ အဆုံးအမတည်း” ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ခုနစ်ခုမြောက် ကုပင်္ဂပဉ္စာ ပြီး၏။

*****

၈-နိယာမကင်္ဂပဉ္စာ

(လှေသူကြီး၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၈။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “လှေသူကြီး၏ အင်္ဂါသုံးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါသုံးပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် လှေသူကြီးသည် နေ့ရောညဉ့်ပါ မပြတ်မလပ် မမေ့မလျော့သည်ဖြစ်၍ လုံ့လကြိုးကုတ်အားထုတ် လျက် လှေကိုသွားစေသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် စိတ်ကို အမြဲမှတ်အပ်သဖြင့် နေ့ရောညဉ့်ပါ မပြတ်မလပ် မမေ့မလျော့ လုံ့လ ကြိုးကုတ် အားထုတ်လျက် သင့်လျော်သော နှလုံးသွင်းဖြင့် စိတ်ကို မှတ်ရာ၏။ မင်းမြတ် လှေသူကြီး၏ ရှေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် နတ်ထက်နတ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဓမ္မပဒပါဠိတော်၌-

“ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် မမေ့မလျော့ခြင်း၌ မွေ့လျော်ကြကုန်လော့၊ မိမိတို့၏စိတ်ကို စောင့်စည်းကြကုန်လော့၊ ညွှန်ပျောင်း၌ နှစ်မြုပ်သော မင်းစီးဆင်တော်သည် မိမိကိုယ်ကို လွန်မြောက်နိုင်ခဲ့သော ညွှန်ပျောင်းမှ ထုတ်နုတ်လေသကဲ့သို့ ထို့အတူ မိမိကိုယ်ကို

လွန်မြောက် နိုင်ခဲသော သံသရာဝဋ်မှ ဆယ်ထုတ်ကြကုန်လော့”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား လှေသူကြီးသည် မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ ကောင်းမကောင်း အလုံးစုံကို သိသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ‘ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကိုလည်းကောင်း အပြစ်ရှိ မရှိကိုလည်းကောင်း အယုတ် အမြတ် ကိုလည်းကောင်း မည်းညစ်သောအဖို့ ဖြစ်စင်သောအဖို့ကိုလည်းကောင်း သိရာ၏။ မင်းမြတ် လှေသူကြီး၏ နှစ်ခု မြောက်သော ဤအင်္ဂါကိုယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား လှေသူကြီးသည် “တစုံတယောက်သော သူမျှ စက်ကို မကိုင်လင့်”ဟု စက်၌ တံဆိပ်ခပ်ထား၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် “တစုံတရာ ယုတ်မာသော အကုသိုလ်အကြံကို မကြံစည်လင့်”ဟု စိတ်၌ စောင့်စည်းမှု တံဆိပ်ခပ်အပ်၏။ မင်းမြတ် လှေသူကြီး၏ သုံးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် နတ်ထက် နတ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် သံယုတ္တနိကာယ်မြတ်၌ “ရဟန်းတို့ ယုတ်မာကုန်သော အကုသိုလ်အကြံအစည်တို့ကို မကြံစည်ကြကုန်လင့်၊ ဤအကုသိုလ် အကြံအစည်တို့ဟူသည် အဘယ်သည့်တို့နည်းဟူမူ ကာမဝိတက် ဗျာပါဒဝိတက် ဝိဟိံသာဝိတက် တို့ပေတည်း”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ရှစ်ခုမြောက် နိယာမကင်္ဂပဉ္စာ ပြီး၏။

၉-ကမ္မကာရဂ်ပဉ္စာ

(လှေထိုးသား၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၉။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “လှေထိုးသား၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏”ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါတစ်ပါးကို ယူအပ်ပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် လှေထိုးသားသည် “ငါသည် အစစအရာရာ ဖြစ်၍ ဤလှေ၌ အလုပ်လုပ်ရ၏၊ ငါသည် ဤလှေဖြင့် ရွက်ဆောင်သော အစွမ်းကြောင့် ထမင်းအခကို ရ၏၊ ငါသည် မေ့လျော့ခြင်းကို မပြုအပ်၊ ငါသည် မမေ့မလျော့ သဖြင့် ဤလှေကို ဆောင်ရွက်အပ်၏”ဟု ဤသို့ ကြံစည်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် “ငါသည် မဟာဘုတ်လေးပါးလျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ဤကိုယ်ကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်သည်ရှိသော် မပြတ်မလပ် မမေ့မလျော့ ထင်သောသတိရှိသည်ဖြစ်၍ သတိသမ္ပဇ်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်လျက် တည်ကြည်သည် တခုတည်းသော အာရုံရှိသောစိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်း ပူဆွေးခြင်း ငိုကြွေးခြင်း နှလုံးမသာယာခြင်း ပြင်းစွာ ပူပန်ခြင်းတို့မှ လွတ်ရလတ္တံ့ဟူ၍ မမေ့မလျော့ပြုရာ၏”ဟု ဤသို့ ကြံစည်ရာ၏။ မင်းမြတ် လှေထိုးသား၏ တပါးသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် တရားစင်သူကြီး ဖြစ်တော်မူသော အရှင်သာရိပုတြာထေရ်သည်—

“ဤကိုယ်ကို (လက္ခဏာရေးသုံးပါးသို့တင်၍) ဆင်ခြင်သုံးသပ်ကြကုန်လော့၊ အဖန်ဖန် ပိုင်းခြား၍ သိကြကုန်လော့၊ ကိုယ်၌ အနိစ္စသဘော စသည်ကို မြင်နိုင်မှုကား ဒုက္ခ၏ အဆုံးဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုကုန်လတ္တံ့”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော် မူအပ်၏။

ကိုးခုမြောက် ကမ္မကာရဂ်ပဉ္စာ ပြီး၏။

၁၀-သမုဒ္ဒရ်ပဉ္စာ

(သမုဒ္ဒရာ၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၁၀။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “သမုဒ္ဒရာ၏အင်္ဂါငါးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏”ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါငါးပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မဟာသမုဒ္ဒရာသည် သူကောင်ပုပ်နှင့်အတူ မနေသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ရာဂ ဒေါသ မောဟ မာန ဒိဋ္ဌိ မက္ခ ပဋ္ဌာသ ဣဿာ မစ္ဆရိယ မာယာ သာဠေယျဟူသော ကောက်ကျစ်၍ မညီမညွတ်သော မကောင်းမှုဒုစရိုက် ကိလေသာ အညစ်အကြေးတို့နှင့်အတူ နေရာ။ မင်းမြတ် သမုဒ္ဒရာ၏ရှေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား မဟာသမုဒ္ဒရာသည် ပုလဲ ပတ္တမြား ကြောင်မျက်ရွဲ ခရုသင်း ကျောက်သလင်း သန္တာ ဖန် မြဟူသော အထူးထူးသော ရတနာစုကို ဆောင်လျက် ပိတ်၏။ အပသို့ မကြဲဖြန့်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် မဂ် ဖိုလ် စျာန် ဝိမောက္ခ သမာဓိ သမာပတ် ဝိပဿနာ အဘိညာဉ်တည်းဟူသော အထူးထူးသော ဂုဏ်ကျေးဇူးရတနာတို့ကို ရသည်ရှိသော် ပိတ်ဖုံးထားအပ်ကုန်၏။ အပသို့ မထုတ်ဆောင်အပ်ကုန်။ မင်းမြတ် သမုဒ္ဒရာ၏ နှစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား မဟာသမုဒ္ဒရာသည် များပြားကုန်သော ငြီးကျယ်လှကုန်သော သတ္တဝါတို့နှင့်အတူ နေသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အလိုနည်းသော ရောင့်ရဲလွယ်သော ကိလေသာခါတုက်ခြင်းကို ပြောဟောတတ်သော ခေါင်းပါးသော အသက်မွေးခြင်းရှိသော အကျင့်နှင့်ပြည့်စုံသော ရှက်တတ်သော သီလကို ချစ်ခင်သော လေးစားအပ်သော ပွားစေအပ်ပြီးသော ဘာဝနာရှိသော ဆိုဆုံးမသော စကားကို သည်းခံနိုင်သော အပြစ်တင်တတ်သော မကောင်းမှုကို ကဲ့ရဲ့တတ်သော သွန်သင်တတ်သော ဆုံးမတတ်သော တရားကို သိစေတတ်သော တရားကိုပြတတ်သော တရားကိုဆောက်တည်စေတတ်သော ထက်စေတတ်သော ရှင်စေတတ်သော မိတ်ဆွေကောင်းဖြစ်သော သီတင်းသုံးဖော်ကို အမှီပြု၍ နေရာ၏။ မင်းမြတ် မဟာသမုဒ္ဒရာ၏ သုံးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား မဟာသမုဒ္ဒရာသည် အသစ်အသစ်ဖြစ်သော ရေတို့ဖြင့် ပြည့်ကုန်သော ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီစသောမြစ်အသိန်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း ကောင်းကင်မှကျသော ရေအလျဉ်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း ပြည့်သော်လည်း မိမိကမ်းကို မလွန်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် လာဘ်ပူဇော်သကာ အကျော်အစော ရှိခိုးခြင်း မြတ်နိုးခြင်း ပူဇော်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်းကောင်း အသက်ယူသော အကြောင်းကြောင့်လည်းကောင်း စေတနာရှိသည်ဖြစ်၍ သိက္ခာပုဒ်တော်ကို လွန်ကျူးမှု မပြုရာ။ မင်းမြတ် မဟာသမုဒ္ဒရာ၏ လေးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် နတ်ထက် နတ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်—

“မင်းမြတ် သမုဒ္ဒရာသည် မြို့စွာတည်သော သဘောရှိ၏။ ကမ်းကို မလွန်သကဲ့သို့၊ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ငါဘုရားသည်တပည့်သာဝကတို့အား အကြင်သိက္ခာပုဒ်တော်ကိုပညတ်

အပ်၏။ ငါဘုရား၏ တပည့်သာဝကတို့သည် ထိုသိက္ခာပုဒ်တော်ကို အသက်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း မလွန်ကျူးကြကုန်”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား မဟာသမုဒ္ဒရာသည် စီးဝင်ကုန်သော ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစီရဝတီ သရဘူ မဟိမြစ်အားလုံးတို့ဖြင့် လည်းကောင်း ကောင်းကင်ဗျူဟာသော ရေအလျဉ်တို့ဖြင့်လည်း ကောင်း မပြည့်နိုင်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် သည် ပါဠိသင်ခြင်း အဋ္ဌကထာသင်ခြင်း နားထောင်ခြင်း နှုတ်အာဂုံဆောင်ခြင်း ဆုံးဖြတ်ခြင်း အဘိဓမ္မာဝိနည်း၌ သက်ဝင်နေခြင်း သုတ္တန်ကို သင်ယူခြင်း ပုဒ်ကိုထားခြင်း ပုဒ်ကိုဆက်စပ်ခြင်း ပုဒ်ကို ဝေဖန်ခြင်းဖြင့် မတ်အပ်သော အင်္ဂါကိုးပါးရှိသော ဘုရား၏ ပရိယတ္တိသာသနာတော် မြတ်ကို နာယူကာမျှဖြင့်လည်း မရောင့်ရဲရာ၊ မတင်းတိမ်ရာ။ မင်းမြတ် မဟာသမုဒ္ဒရာ၏ ငါးခု မြောက်သော ဤအင်္ဂါကိုယူအပ်၏။ မင်းမြတ် နတ်ထက် နတ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား သည် သုတသောမ ဇာတ်တော်၌—

“ခမည်းတော်မင်းမြတ် မီးသည် မြက်ထင်း မီးစာကို လောင်မြှိုက်၍ မရောင့်ရဲသကဲ့သို့ လည်းကောင်း သမုဒ္ဒရာသည် မြစ်ရေတို့ဖြင့် မရောင့်ရဲသကဲ့သို့လည်းကောင်း ဤဒုတိယ ပညာရှိတို့သည် ကောင်းစွာဆိုသော တရားစကားဖြင့် (အခါခါ) ကြားနာရကုန်သော် လည်း မရောင့်ရဲ မတင်းတိမ်ကုန်”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ဆယ်ခုမြောက် သမုဒ္ဒဂ်ပဉ္စာ ပြီး၏။

နှစ်ခုမြောက် သမုဒ္ဒဝဂ် ပြီး၏။

ဗုဒ္ဓဝိပဿနာ

၁-ပထဝီအင်္ဂါပညာ

(မြေကြီး၏ အင်္ဂါပြဿနာ)

၁။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “မြေကြီး၏ အင်္ဂါငါးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါငါးပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မြေကြီးသည် ကောင်းမကောင်း ဖြစ်ကုန်သော ပရုတ် အကျော် တောင်ငူလပ် စန္ဒကူး မာလာကျိကျူ စသည်တို့ကို လောင်းချသော်လည်းကောင်း သည်းခြေ သလိပ် ပြည် သွေး ချေး အဆီ တံတွေး နှပ် အစေး ကျင်ငယ် ကျင်ကြီး စသည်တို့ကို လောင်းချသော်လည်းကောင်း မတုန်လှုပ် မဖောက်မပြားသည် ဖြစ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ကောင်းသည် မကောင်းသည်၌လည်းကောင်း လာဘ်ရခြင်း လာဘ်မရခြင်း၌လည်းကောင်း ကျော်စောရှိ ကျော်စောမဲ့၌လည်းကောင်း ကဲ့ရဲ့ခြင်း ချီးမွမ်းခြင်း၌လည်းကောင်း ချမ်းသာခြင်း ဆင်းရဲခြင်း၌ လည်းကောင်း အလုံးစုံသော အရာ၌ မတုန်လှုပ် မဖောက်ပြားသည်သာ ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် မြေကြီး၏ ရှေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား မြေကြီးသည် တန်ဆာဆင်ခြင်း အပြေအပြစ်ပြုခြင်းမှ ကင်းသည် ဖြစ်၍ မိမိ၏ အနံ့ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်မှ ပျံ့နှံ့ထုံစေအပ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အပြေအပြစ်ပြုခြင်းမှ ကင်းသည်ဖြစ်၍ မိမိ၏သီလ တည်းဟူသော အနံ့ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် တုံ့အပ်သည် ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် မြေကြီး၏ နှစ်ခုမြောက် သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား မြေကြီးသည် အပြတ်အခြားမရှိ အကျိုးအပေါက်မရှိ အခေါင်း မရှိ ထူထဲ၍ တခဲနက် ပြန့်ကျယ်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် အပြတ်အခြားမရှိ အကျိုးအပေါက်မရှိ အခေါင်းမရှိ ထူထဲ၍ တခဲနက်ပြန့်ကျယ်သော သီလရှိသည် ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် မြေကြီး၏ သုံးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား မြေကြီးသည် ရွာနိဂုံး ဇနပုဒ် သစ်ပင် တောင် မြစ် တဘက်သည် ကန် လေးထောင့်ကန် သားငှက် လူယောက်ျား မိန်းမအပေါင်းကို ထမ်းဆောင်နေရသော်လည်း ငြိုငြင်ပင်ပန်းမှု မရှိသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် သည် သွန်သင်ဆုံးမသဖြင့်လည်းကောင်း သိစေသဖြင့်လည်းကောင်း တရားပြသဖြင့်လည်းကောင်း ဆောက်တည်စေသဖြင့်လည်းကောင်း ထက်သန်စေသဖြင့်လည်းကောင်း ရွှင်လန်းစေသဖြင့် လည်းကောင်း တရားဒေသနာတို့၌ ငြိုငြင်ပင်ပန်းမှုမရှိသည် ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် မြေကြီး၏ လေးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား မြေကြီးသည် ချစ်ခြင်း မုန်းခြင်းမှ ကင်းသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ချစ်ခြင်းမုန်းခြင်းမှ ကင်းလွတ်သော မြေကြီးနှင့်တူသော စိတ်ဖြင့် နေရာ၏။ မင်းမြတ် မြေကြီး၏ ငါးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် စူဠသုဘဒ္ဒါမည်းသာ ဥပါသိကာမသည် မိမိကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သော ရဟန်း တို့ကို ချီးကျူးလိုသည်ဖြစ်၍

“အမျက်သွက်စိတ်ဖြင့် လက်မောင်းတဘက်ကို ပဲခုပ်ဖြင့် အကယ်၍ ရွှေစေကာမူ နှစ်သက်ရှင်ပျသည့်ဖြစ်၍ လက်မောင်းတဘက်ကို အမွှေးနံ့သာဖြင့် အကယ်၍သုတ်လိမ်း စေကာမူ ဤမည်သော လက်မောင်းတဘက်ကို ရွှေသောသည့် ရန်လိုမုန်းထားခြင်း မရှိ ချေ၊ ထိုလက်မောင်းတဘက်ကို အမွှေးနံ့သာ သုတ်လိမ်းသည့် တပ်နှစ်သက်ခြင်း မရှိပေ၊ ထိုရဟန်းတို့သည် မြေကြီးနှင့်တူသော စိတ်ရှိကြပါကုန်၏၊ ငါ၏ ရဟန်းတို့သည် ‘ထိုသို့ သဘော ရှိပါကုန်၏’ဟု ဤစကားကိုလည်း ဆိုအပ်၏။

ရှေးဦးစွာသော ပထဝီအင်္ဂပဉ္စာ ပြီး၏။

၂-အာပင်္ဂပဉ္စာ

(ရေ၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၂။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ရေ၏ အင်္ဂါငါးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏”ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏ အဘယ်အင်္ဂါငါးပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ရေသည် ကောင်းစွာတည်ခြင်း မတုန်လှုပ်ခြင်း မနောက်ကျခြင်း သဘာဝအားဖြင့် စင်ကြယ်ခြင်းရှိသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဟန်ဆောင်ခြင်း ဝါကြွားခြင်း အရိပ်မှိတ်ပြုခြင်း ဖိနှိပ်၍ပြောခြင်းကို ပယ်၍ ကောင်းစွာတည်ခြင်း မတုန်လှုပ်ခြင်း မနောက်ကျခြင်း သဘာဝအားဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော အကျင့်ရှိသည် ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် ရေ၏ရှေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ရေသည် အေးမြခြင်းသဘော၌ တည်ရာသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် သတ္တဝါအားလုံးတို့၌ သည်းခံခြင်း ချစ်ခြင်း သနားခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသူ အစီးအပွားကို ရှာမှီးသူ အစဉ်စောင့်ရှောက်သူ ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် ရေ၏နှစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ရေသည် မစင်ကြယ်သည်ကို စင်ကြယ်အောင် ပြုသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ရှာ၌ဖြစ်စေ တော၌ဖြစ်စေ ဥပဇ္ဈာယ်၌လည်းကောင်း ဥပဇ္ဈာယ်နှင့်တန်းတူ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌လည်းကောင်း ဆရာ၌လည်းကောင်း ဆရာနှင့်တန်းတူ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌လည်းကောင်း အလုံးစုံသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ မငြင်းမခုံသည် အကြွင်းမဲ့ ပြုလေ့ရှိသည် ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် ရေ၏ သုံးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ရေကို လူအများ တောင့်တအပ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူ သာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အလိုနည်းခြင်း ရောင့်ရဲလွယ်ခြင်း ဆိတ်ငြိမ် ရာအရပ်၌ ကိန်းအောင်းခြင်းဖြင့် အမြဲမပြတ် အလုံးစုံသော လူအပေါင်းတို့ တောင့်တအပ်သူ ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် ရေ၏ လေးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ရေသည် တစုံတယောက်သော သူ၏ အစီးအပွားကို မဆောင် သကဲ့သို့ ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် သူတပါးတို့နှင့် ငြင်းခုံခြင်း ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောဆိုခြင်း မည်မညွတ်ပြောဆိုခြင်း အချည်းနှီး မကြံစည်ခြင်း

မမ္မေလျော်သည်ကို ဖြစ်စေခြင်းဟူသော မကောင်းမှုကို ကိုယ်နှုတ်စိတ်ဘို့ဖြင့် မပြုရာ။ မင်းမြတ် ရေ၏ ငါးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် နတ်ထက် နတ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ကဏ္ဍဇာတ်၌-

“အလုံးစုံသော နတ်တို့ကို အစိုးရသော သိကြာမင်း အကယ်၍ ငါ့အား ဆုပေး ငြားအံ့၊ သိကြားမင်း ငါ့ကို အကြောင်းပြု၍ တစုံတယောက်သော သူ၏ စိတ်ကို လည်းကောင်း ကိုယ်ကိုလည်းကောင်း တရံတခါမျှမနှိပ်စက်စေလို၊ သိကြားမင်း ဤသို့သော ဆုကို ငါဘောင်း၏” ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

နှစ်ခုမြောက် အာပင်ပညာ ပြီး၏။

၃-တေဇဝိပညာ

(မီး၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၃။ အရှင်ဘုရားနာဂဓသန “မီး၏ အင်္ဂါငါးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏ အဘယ် အင်္ဂါငါးပါးကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မီးသည် မြက် ထင်း သစ်ခက် သစ်ရွက်ကို လောင်တတ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်း သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အဘွင်း၌လည်းဖြစ်ကုန်သော အပ၌လည်းဖြစ်ကုန်သော ဣဋ္ဌာရုံ အနိဋ္ဌာ ရုံကို ခံစားကုန်သော ကိလေသာ အလုံးစုံတို့ကို ဉာဏ်တည်းဟူသော မီးဖြင့် ရှို့မြှိုက်အပ်ကုန် ၏။ မင်းမြတ် မီး၏ ရှေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား မီးသည် သနားခြင်းမရှိ ကြင်နာခြင်းမရှိ သကဲ့သို့ မင်းမြတ်၊ ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့၌ ကြင်နာခြင်း သနားခြင်းကို မပြုရာ။ မင်းမြတ် မီး၏နှစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား မီးသည် အအေးကို ပယ်ဖျောက်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူ သာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝီရိယတည်းဟူသော အပူမီးကိုဖြစ်စေ၍ ကိလေသာတို့ကို ပယ်ဖျောက်အပ်ကုန်၏။ မင်းမြတ် မီး၏သုံးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကိုယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား မီးသည် ချစ်ခြင်း မုန်းခြင်းမှ လွတ်ကင်းလျက် အပူကိုဖြစ်စေ သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ချစ်ခြင်း မုန်းခြင်းမှ ကင်းလွတ်သော မီးနှင့်တူသောစိတ်ဖြင့် နေရာ၏။ မင်းမြတ် မီး၏လေးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား မီးသည် အမှိုက်တိုက်ကို ပယ်ဖျောက်၍ အလင်းကို ပြသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အဝိဇ္ဇာတည်းဟူသော အမှိုက်တိုက်ကို ပယ်ဖျောက်၍ ဉာဏ်တည်းဟူသော အသင်းရောင်ကို ပြစေ၏။ မင်းမြတ် မီး၏ ငါးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကိုယူအပ်၏။ မင်းမြတ် နတ်ထက် နတ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာ ဘုရားသည် မိမိ၏သားတော်ဖြစ်သော ရာဟုလာကို ဆုံးမတော်မူလိုရကား-

“ရာဟုလာ မီးနှင့်တူသော ဘာဝနာကို ပွားလေလော့၊ ပွားများခြင်းအကျိုးကား ရာဟုလာ မီးနှင့်တူသော ဘာဝနာကို ပွားများသော သင့်အား ဖြစ်ပေါ်ဆဲ ဖြစ်ကုန်သော နှစ်သက်ဖွယ် မနှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော ဖဿတို့သည် သင်၏ စိတ်ကို သိမ်းကျုံး၍ မတည်နိုင်ကြကုန်လတ္တံ့” ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

သုံးခုမြောက် တေဇဂ်ပဉ္စာ ပြီး၏။

၄-ဝါယုဂ်ပဉ္စာ

(လေ၏ အင်္ဂါပြဿနာ)

၄။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “လေ၏ အင်္ဂါငါးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါငါးပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် လေသည် ကောင်းစွာပွင့်သော တောအုပ်၏ အတွင်းကို လွှမ်းခြုံတိုက်ခတ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ ဟူသော မြတ်သောပန်းတို့၏ ပွင့်ရာ အာရုံတောအတွင်း၌ မွေ့လျော်ရာ၏။ မင်းမြတ် လေ၏ ရှေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား လေသည် မြေ၌ ပေါက်ရောက်သော သစ်ပင်အပေါင်းတို့ကို လုံးထွေးတိုက်ခတ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် တောအတွင်း၌ တည်လျက် သင်္ခါရတရားတို့ကို စိစစ်ခြင်းဖြင့် ကိလေသာတို့ကို လုံးထွေးတိုက်ခတ် အပ်ကုန်၏။ မင်းမြတ် လေ၏နှစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား လေသည် ကောင်းကင်၌ သွားသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူ သာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် လောကုတ္တရာတရားတို့၌ စိတ်ကိုကောင်းစွာ ကျက်စားစေရာ၏။ မင်းမြတ် လေ၏ သုံးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား လေသည် အနံ့ကို ခံစားသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိ၏ သီလမြတ်တည်းဟူသော အလွန်မွှေးကြိုင်သော အနံ့ကို ခံစားရာ၏။ မင်းမြတ် လေ၏ လေးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား လေသည် တည်နေရာမရှိ အမြဲတပ်စွဲသော နေရာလည်းမရှိ သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် တည်နေရာမရှိ၊ အမြဲတပ်စွဲသော နေရာလည်း မရှိ။ ရောနှောဆက်ဆံခြင်းလည်းမရှိသဖြင့် အာရုံအားလုံးတို့၌ တပ်မက်မှုကင်းလွတ်သည်ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် လေ၏ငါးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် နတ်ထက် နတ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်၌—

“တဏှာဒိဋ္ဌိအားဖြင့် ရောနှောခြင်းကြောင့် ဘေးဖြစ်၏၊ တပ်မက်ခြင်း‘တဏှာ’စသော ကျောင်း အိမ်ကြောင့် ရာဂစသော မြူဖြစ်၏၊ တပ်မက်ခြင်း‘တဏှာ’စသော ကျောင်းအိမ် မရှိသော တဏှာဒိဋ္ဌိအားဖြင့် ရောနှောခြင်းကင်းသော ဤသူကို မြတ်စွာဘုရားသည် ရှုမြင် ချီးမွမ်းကော်မူအပ်ပါပေကုန်၏” ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

လေးခုမြောက် ဝါယုဂ်ပဉ္စာ ပြီး၏။

၅-ပဗ္ဗတင်္ဂပဉ္စာ

(တောင်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၅။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “တောင်၏ အင်္ဂါငါးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏”ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါငါးပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ်တောင်သည် မရွှေ့ရှား မတုန်လှုပ် မယိမ်းယိုင်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် မြတ်နိုးခြင်း မမြတ်နိုးခြင်း၌လည်းကောင်း အရိုအသေပြုခြင်း အရိုအသေမပြုခြင်း၌လည်းကောင်း အလေးပြုခြင်း အလေးမပြုခြင်း၌လည်းကောင်း အခြံအရံရှိခြင်း အခြံအရံမရှိခြင်း၌လည်းကောင်း ကဲ့ရဲ့ခြင်း ချီးမွမ်းခြင်း၌လည်းကောင်း ချမ်းသာခြင်း ဆင်းရဲခြင်း၌လည်းကောင်း အလိုရှိအပ်သော အာရုံ အလိုမရှိအပ်သော အာရုံတို့၌လည်းကောင်း အဆင်း အသံ အနံ့ အရသာ အတွေ့ သဘော ဖြစ်ကုန်သော တပ်မက်ဖွယ် အာရုံအားလုံးတို့၌ မတပ်မက်ရာ ပြစ်မှားဖွယ်အာရုံတို့၌လည်း မပြစ်မှားရာ တွေ့ဝေဖွယ် အာရုံတို့၌လည်း မတွေ့ဝေရာ မတုန်လှုပ်ရာ မရွှေ့ရှားရာ၊ တောင်သည် မရွှေ့ရှားသကဲ့သို့ မရွှေ့ရှားသည် ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ်တောင်၏ ရှေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် နတ်ထက် နတ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်-

“တခဲနက်ဖြစ်သော ကျောက်တောင်သည် လေတိုက်ခတ်သောကြောင့် မတုန်လှုပ်သကဲ့သို့ ဤအတူသာလျှင် ပညာရှိတို့သည် ကဲ့ရဲ့ခြင်း ချီးမွမ်းခြင်းတို့ကြောင့် မတုန်လှုပ်ကုန်”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား တောင်သည် တင်းမာသည်ဖြစ်၍ တစုံတခုနှင့်မျှ မရောနှောမတွဲစပ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် တင်းမာသည်ဖြစ်၍ မရောနှော မတွဲစပ်သည်ဖြစ်ရာ၏။ တစုံတယောက်နှင့်မျှ ရောနှောတွဲစပ်ခြင်းကို မပြုရာ။ မင်းမြတ် တောင်၏ နှစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် နတ်ထက် နတ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်-

အိမ်ရာထောင်သော လူတို့နှင့်လည်းကောင်း အိမ်ရာမထောင်သော ရဟန်းတို့နှင့်လည်းကောင်း လူရဟန်းနှစ်ဦးတို့နှင့် မရောနှောသော အတွယ်အတာကင်း၍ ကျင့်ခြင်းရှိသော အလိုနည်းသော ထိုသို့သော သူကို မကောင်းမှုမှ အပပြုပြီးသော ဗြာဟ္မဏ ဟူ၍ ဆိုအပ်၏”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား တောင်၌ မျိုးစေ့သည် မပေါက်နိုင်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိ၏စိတ်၌ ကိလေသာတို့ကို မပေါက်ရောက်စေရာ။ မင်းမြတ် တောင်၏ သုံးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် အရှင်သုဘူတိမထေရ်သည်-

“အကြင်အခါ၌ ရာဂနှင့်စပ်ယှဉ်သော စိတ်သည် ငါ့အား ဖြစ်ပေါ်၏။ ထိုအခါ ကိုယ်တိုင်ပင် ဆင်မြင်၏။ ထိုရာဂစိတ်ကို ငါသည် တည်ကြည်သည်ဖြစ်၍ ဆုံးမ၏။

(အဘယ်သို့ဆုံးမ သနည်းဟူမူ) အချင်းသုဘူတိ သင်သည် တပ်မက်ဖွယ်အာရုံ၌လည်း တပ်မက်ဘိ၏။ ပြစ်မှားဖွယ်အာရုံ၌လည်း ပြစ်မှားဘိ၏။ တွေ့ဝေဖွယ် အာရုံ၌လည်း တွေ့ဝေဘိ၏။ (ဤမျှရှိုင်းစိုင်းသော)သင်သုဘူတိသည်(သူတော်ကောင်းတို့နေရာ)တောအရပ်မှ ထွက်သွားပါလေလော့။

ဤတောအရပ်သည် စင်ကြယ်ကုန်သော အညစ်အကြေးကင်းကုန်သော အကျင့်
ရှိကုန်သော သူတော်ကောင်းတို့၏ နေထိုင်ရာတည်း။ သင်သူဘူတိသည် စင်ကြယ်သော
တောအရပ်ကို မဖျက်ဆီးပါလင့်၊ တောအရပ်မှ ထွက်သွားပါလေလော့”ဟု ဤစကား
ကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား တောင်သည် အထက်သို့ မြင့်တက်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူ
သာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဉာဏ်ဖြင့်မြင့်တက်သည် ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ်
တောင်၏ လေးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကိုယူအပ်၏။ မင်းမြတ် နတ်ထက် နတ်ဖြစ်တော်မူသော
မြတ်စွာဘုရားသည်—

“ပညာရှိသောသူသည် အကြင်အခါ၌ မေ့လျော့ခြင်းကို မမေ့လျော့ခြင်းဖြင့်
နုတ်ပယ်၏။ ထိုအခါ၌ ပညာရှိသည် ပညာတည်းဟူသော ပြာသာဒ်ထက်သို့ တက်၍
တောင်ထက်၌ ကည်နေသောသူသည် မြေ၌တည်နေသောသူတို့ကို(ငုံ့၍)ကြည့်နိုင်သကဲ့သို့
ထိုအတူ စိုးရိမ်ခြင်းမရှိမူ၍ စိုးရိမ်ပူဆွေးနေသော သတ္တဝါအပေါင်းကို လည်းကောင်း
လူမိုက်တို့ကိုလည်းကောင်း ငုံ့၍ ကြည့်နိုင်၏”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား တောင်သည် (ပကတိထက်) မမြင့်မောက် မနိမ့်ရှိုင်းသကဲ့သို့
မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် လောကဓံတရား
တို့ကြောင့် တက်ကြွမှု စိတ်နိမ့်ကျမှုကို မပြုလုပ်ရာ။ မင်းမြတ် တောင်၏ ငါးခုမြောက်သော
ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် စူဠသုဘဒ္ဒါမည်သော ဥပါသိကာမသည် မိမိကိုးကွယ်ဆည်းကပ်
နေသော ရဟန်းတို့ကို ချီးကျူးလိုသည် ဖြစ်၍—

“လူအပေါင်းသည် လာဘ်ရခြင်းကြောင့် စိတ်တက်ကြွ၏။ လာဘ်မရခြင်းကြောင့်
စိတ်နိမ့်ကျ၏။ ရဟန်းတို့သည် လာဘ်ရခြင်း လာဘ်မရခြင်းကြောင့် (အမြင့် အနိမ့်မရှိ)
တူသော သဘောရှိကုန်၏။ ငါ၏ရဟန်းတို့သည် ထိုသို့ သဘောရှိကုန်၏”ဟု ဤစကား
ကိုလည်း ပြောဆိုအပ်၏။

ငါးခုမြောက် ပဗ္ဗတဂ်ပဉ္စာ ပြီး၏။

၆-အာကာသဂ်ပဉ္စာ

(ကောင်းကင်၏ အင်္ဂါ ပြသနာ)

၆။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ကောင်းကင်၏ အင်္ဂါငါးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏”ဟူ၍ ဆိုတော်
မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါငါးပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ကောင်းကင်
သည် ခပ်သိမ်းသော အပြားအားဖြင့် မကိုင်တွယ် မဆုပ်ဖမ်းနိုင်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူ
သာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ခပ်သိမ်းသော အပြားအားဖြင့် ကိလေသာ
တို့က မကိုင်တွယ် မဆုပ်ဖမ်းနိုင်သည် ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် ကောင်းကင်၏ ရှေးဦးစွာသော
ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ကောင်းကင်သည် ဘုရား ရဟန္တာ စျာန်ရ ရသေ့ နတ် ဗြဟ္မာ
ငှက်သတ္တဝါ အပေါင်းတို့ လှည့်လည်သွားလာရာ ဖြစ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင်

ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟူသော သင်္ခါရတရားတို့၌ စိတ်ကို လှည့်လည်သွားလာစေရာ၏။ မင်းမြတ် ကောင်းကင်၏ နှစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ကောင်းကင်သည် ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်ဖွယ် ဖြစ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အလုံးစုံသော ဘုံဘဝ ပဋိသန္ဓေ တို့၌ စိတ်ကို ထိတ်လန့်စေရာ၏။ သာယာခြင်းကို မပြုရာ၊ မင်းမြတ် ကောင်းကင်၏ သုံးခု မြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ကောင်းကင်သည် အပိုင်းအခြားမရှိ အတိုင်းအရှည်မရှိ မရေ တွက်နိုင်၊ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အဆုံး အပိုင်း အခြား မရှိသော သီလရှိသူ မနှိုင်းရှည့်အပ်သော ဉာဏ်ရှိသူ ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် ကောင်းကင်၏ လေးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ကောင်းကင်သည် ကပ်ငြိမှုမရှိ တွယ်တာမှုမရှိ တည်ရာမရှိ အမြွေးအယှက်မရှိ၊ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အမျိုး (ဒါယကာ)၌သည်းကောင်း ဂိုဏ်းဂဏ၌လည်းကောင်း လာဘ်လာဘ၌လည်းကောင်း ကျောင်းအိပ်ရာ နေရာ၌လည်းကောင်း ပစ္စည်းပလိဗောဓ၌လည်းကောင်း အလုံးစုံသောကိလေသာ တို့၌လည်းကောင်း အားလုံးတို့၌ အငြိအကပ်မရှိသည် ဖြစ်ရာ၏။ အတွယ်အတာမရှိသည် တည်ရာ မရှိသည် အမြွေးအယှက်မရှိသည် ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် ကောင်းကင်၏ ငါးခုမြောက်သော ဤ အင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် နတ်ထက် နတ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် မိမိ၏သားတော် ဖြစ်သော ရာဟုလာကို ဆုံးမတော်မူလိုသဖြင့် -

“ရာဟုလာ ကောင်းကင်သည် တစုံတခုသော အရပ်၌ မတည်သကဲ့သို့ ရာဟုလာ ဤအတူသာလျှင် သင်သည် ကောင်းကင်နှင့်တူသော ဘာဝနာကို ပွားများလေ့၊ ပွားများခြင်း အကျိုးကား ကောင်းကင်နှင့်တူသော ဘာဝနာကို ပွားများသော သင့်အား ဖြစ်ပေါ်ဆဲ ဖြစ်ကုန်သော နှစ်သက်ဖွယ် မနှစ်သက်ဖွယ် ဖြစ်သော ဖဿတို့သည် သင်၏ စိတ်ကို သိမ်းကျုံး၍ မတည်နိုင်ကုန်လတ္တံ့” ဟု ဤကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ခြောက်ခုမြောက် အာကာသင်္ဂပဉ္စာ ပြီး၏။

၇-စန္ဒင်္ဂပဉ္စာ

(လ၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၇။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “လ၏ အင်္ဂါငါးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါငါးပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် လသည် လဆန်းပက္ခ ထွက်ပေါ်လတ်သော် တိုးတက် တိုးတက်၍ ပွားသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူ သာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အကျင့်သီလဂုဏ်ကျေးဇူး ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ် ၌လည်းကောင်း ပါဠိသင်ခြင်း တရားထူးရခြင်း၌လည်းကောင်း တပါးတည်း ကိန်းအောင်း ခြင်း၌ လည်းကောင်း သတိပဋ္ဌာန်၌ လည်းကောင်း ဣန္ဒြေတို့၌ လုံခြုံသောတံခါးရှိမှု၌ လည်း ကောင်း စားဖွယ်၌ အတိုင်းအရှည်ကို သိမှု၌လည်းကောင်း နိုးကြားမှုနှင့် ယှဉ်မှု၌လည်းကောင်း တိုးတက် တိုးတက်၍ ပွားရာ၏။ မင်းမြတ် လ၏ ရှေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား လသည် ကြယ်တာရာအပေါင်းတို့၏ အကြီးအမှူးဖြစ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် မှန်မြတ်သော ဆန္ဒာ-ဓိပတိရှိသည် ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် လ၏နှစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား လသည် ညဉ့်၌ လှည့်လည်ထွက်ပေါ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆိတ်ငြိမ်သူ ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် လ၏ သုံးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား လသည် ဗိမာန်တံခွန်ဖြစ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် သီလတည်းဟူသော တံခွန်ရှိသည် ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် လ၏ လေးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား လသည် တောင်းပန်အပ် တောင့်တအပ်သည်ဖြစ်၍ ထွက်ပေါ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် တောင်းပန်အပ် တောင့်တအပ်သည်ဖြစ်၍ ဒါယကာတို့သို့ ချဉ်းကပ်ရာ၏။ မင်းမြတ် လ၏ ငါးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် နတ်ထက် နတ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် သံယုတ္တ နိကာယ်မြတ်၌-

“ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် လနှင့်အလားတူစွာ ကိုယ်ကို မငြိမိကပ်ဘဲ ရှောင်လွှဲ၍သာ စိတ်ကို မငြိမိကပ်ဘဲ ရှောင်လွှဲ၍သာ အမြဲအားဖြင့် ရောက်သစ်စ အာဂန္တုကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်လျှင် ဒါယကာတို့၌ ခက်ထန်ကြမ်းကြုတ်ခြင်းမှ ကင်းကုန်၍ ဒါယကာတို့သို့ ချဉ်းကပ်ကြကုန်လော့” ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ခုနစ်ခုမြောက် စန္ဒရ်ပဉ္စာ ပြီး၏။

ဂ-သုရိယင်္ဂပဉ္စာ

(နေ၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

ဂ။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “နေ၏ အင်္ဂါခုနစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါ ခုနစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု မေးလျှောက်၏။ မင်းမြတ် နေသည် အလုံးစုံသောရေကို ခန်းခြောက်စေသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့ကို အကြွင်းမဲ့ ခန်းခြောက်စေရာ၏။ မင်းမြတ် နေ၏ ရှေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား နေသည် အမှိုက်မှောင်ကို ပယ်ဖျောက်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အလုံးစုံသော ရာဂအမှိုက်မှောင် ဒေါသအမှိုက်မှောင် မောဟအမှိုက်မှောင် မာနအမှိုက်မှောင် ဒိဋ္ဌိအမှိုက်မှောင် ကိလေသာအမှိုက်မှောင် အလုံးစုံသော ဒုစရိုက်အမှိုက်မှောင်ကို မှုတ်လွှင့် ပယ်ဖျောက်ရာ၏။ မင်းမြတ် နေ၏ နှစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား နေသည် အခါမပြတ် လှည့်လည်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူ သာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အခါမပြတ် သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကို ပြုရာ၏။ မင်းမြတ် နေ၏ သုံးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား နေသည် ရောင်ခြည်ပန်းကုံးရှိသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အာရုံပန်းကုံးရှိသည် ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် နေ၏ လေးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား နေသည် လူအပေါင်းကို ကောင်းစွာနှွေးစေလျက် လှည့်လည် သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အကျင့်သီလ ဂုဏ်ကျေးဇူး ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ် အကျင့်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း စျာန် ဝိမောဟ သမာဓိ သမာပတ် ဣန္ဒြေ ဗိုလ် ဗောဇ္ဈင် သတိပဋ္ဌာန် သမ္ပပ္ပဓာန် ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း နတ်နှင့်တကွသော လူအပေါင်းကို ကောင်းစွာနှွေးစေရာ၏။ မင်းမြတ် နေ၏ ငါးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား နေသည် ရာဟုအသူရိန်၏ ဘေးမှ ကြောက်ရွံ့၍ လှည့်လည် သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒုစရိုက်ကွန်ရက် ဒုဂ္ဂတိကွန်ရက် မညီမညွတ်သော ခရီးခဲဟူသော ဝိပါက်ကွန်ရက် ဝိနိပါတကွန်ရက် ကိလေသာ ကွန်ရက်တို့ဖြင့် ဖွဲ့ယှက်အပ်ကုန်သော ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသော ဒိဋ္ဌိအပေါင်းဟူသော မိစ္ဆာ သံခမောက်ကို စုပ်ဆောင်းကုန်သော မကောင်းသော ခရီးသို့ တက်ရောက်ပြေးသွားကုန်သော လမ်းလွဲသို့ သွားကုန်သော သတ္တဝါတို့ကို မြင်၍ ကြီးစွာသော ထိတ်လန့်ခြင်း ဘေးဖြင့် စိတ်ကို ထိတ်လန့်စေရာ၏။ မင်းမြတ် နေ၏ ခြောက်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား နေသည် အကောင်းအဆိုးတို့ကို ပြသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူ သာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဣန္ဒြေ ဗိုလ် ဗောဇ္ဈင် သတိပဋ္ဌာန် သမ္ပပ္ပဓာန် ဣဒ္ဓိပါဒ်ဖြစ်သော လောကီ လောကုတ္တရာ တရားတို့ကို ပြရာ၏။ မင်းမြတ် နေ၏ ခုနစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် အရှင်ဝင်္ဂီသမထေရ်သည်-

“နေသည် ထွက်ပေါ်လတ်သော် စင်ကြယ်သည်မူလည်းဖြစ်သော မစင်ကြယ်သည် မူလည်းဖြစ်သော ကောင်းသည်မူလည်းဖြစ်သော မကောင်းသည်မူလည်းဖြစ်သော အဆင်းကို သတ္တဝါတို့အား ထင်မြင်စေသကဲ့သို့ ထို့အတူ တရားကို ကျင့်ဆောင်သော ရဟန်းသည် အဝိဇ္ဇာမှောင်အမှိုက်ဖြင့် ဖုံးပိတ်သော သတ္တဝါအပေါင်းကို နေမင်းသည် ထွက်ပေါ်လတ်၍ အလင်းကို ထင်မြင်စေသကဲ့သို့ အထူးထူးသော တရားလမ်းကြောင်းကို ထင်မြင်စေ၏” ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ရှစ်ခုမြောက် သူရိယင်္ဂပဉ္စာ ပြီး၏။

၉-သက္ကင်္ဂပဉ္စာ

(သိကြားမင်း၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၉။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “သိကြားမင်း၏ အင်္ဂါသုံးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏” ဟူ၍ ဆိုတော် မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါသုံးပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သိကြား

မင်းသည် ကေနံစင်စစ်အားဖြင့် ချမ်းသာနှင့် ပြည့်စုံသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ကေနံစင်စစ်အားဖြင့် ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌ ချမ်းသာစွာ မေ့လျော်ခြင်းရှိသည် ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် သိကြားမင်း၏ ရှေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား သိကြားမင်းသည် နတ်တို့ကို မြင်သည်ရှိသော် ချီးမြှောက် ရွှင်လန်းခြင်းကို ဖြစ်စေ၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် သည် ကုသိုလ်တရားတို့၌ မတုန်တိုအောင် မပျင်းရိအောင် ငြိမ်သက်အောင် စိတ်ကို ချီးမြှောက် အပ်၏။ ရွှင်လန်းခြင်းကို ဖြစ်စေအပ်၏။ အားထုတ်အပ်၏။ နှိုးဆော်အပ်၏။ လုံ့လပြုအပ်၏။ မင်းမြတ် သိကြားမင်း၏ နှစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား သိကြားမင်းအား မမေ့လျော်မှု မဖြစ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌ မမေ့လျော်မှုကို မဖြစ်စေရာ။ မင်းမြတ် သိကြားမင်း၏ သုံးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် အရှင်သုဘူတိမထေရ်သည်-

“ကြီးသော လုံ့လရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား အရှင်ဘုရား၏ သာသနာတော်၌ အကြင်အခါမှစ၍ အကျွန်ုပ် ရဟန်းပြု၏။ ထိုအခါမှစ၍ ကာမဝိတက်နှင့်စပ်လျက် စိတ် ဖြစ်ဖူးသည်ကို အကျွန်ုပ် မသိစဖူးပါ” ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ကိုးခုမြောက် သက္ကဂ်ပဉ္စာ ပြီး၏။

၁၀-စက္ကဝတ္တိဂ်ပဉ္စာ

(စကြဝတေးမင်း၏ အင်္ဂါပြဿနာ)

၁၀။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “စကြဝတေးမင်း၏ အင်္ဂါလေးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါလေးပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် စကြဝတေးမင်းသည် လေးပါးသော သင်္ဂဟဝတ္ထုတို့ဖြင့် လူအပေါင်းကို ချီးမြှောက်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ပရိသတ်လေးပါးတို့၏ စိတ်ကို ချီးမြှောက်ရာ၏။ ထောက်ပံ့ရာ၏။ ရွှင်စေရာ၏။ မင်းမြတ် စကြဝတေးမင်း၏ ရှေးဦးစွာ သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား စကြဝတေးမင်း၏တိုင်းနိုင်ငံ၌ ခိုးသူတို့သည် မထကြွကုန်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမဝိတက် ဗျာပါဒ ဝိတက် ဝိဟိ သာဝိတက်တို့ကို မဖြစ်စေရာ။ မင်းမြတ် စကြဝတေးမင်း၏ နှစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် နတ်ထက် နတ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်-

“အကြင်သူသည် ကာမဝိတက်စသည်မှ အေးငြိမ်းမှု၌ မေ့လျော်သည် ဖြစ်၍သာ အခါခပ်သိမ်း သတိထားလျက် အသုဘအာရုံကို ပွားများ၏။ ဤသူသည်ကား ကိလေသာ ပျက်စီးအောင် ပြုနိုင်ပေလတ္တံ့။ ဤသူသည် မာရ်မင်း၏ အနှောင်အဖွဲ့ကို ဖြတ်နိုင်ပေ လတ္တံ့ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား စကြာဝတေးမင်းသည် နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း သမုဒ္ဒရာအဆုံးရှိသော မြေအပြင်၌ ကောင်းမကောင်းတို့ကို စူးစမ်းလျက် လှည့်လည်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ငါ့အား ဤသုံးပါးသောအကြောင်းတို့ဖြင့် မစုပ်စွဲအပ် သည်ဖြစ်၍ နေ့သည် ကုန်လွန်ပါလေ၏လောဟု ကာယကံ ဝစီကံ မနောက်ကို နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း ဆင်ခြင်ရာ၏။ မင်းမြတ် စကြာဝတေးမင်း၏ သုံးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် နတ်ထက် နတ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်မြတ်၌-

“ငါ့အား အဘယ်သို့အားဖြင့် ဖြစ်၍ ညဉ့်နေ့တို့သည် လွန်ကုန်လေသနည်းဟု ရဟန်း ဖြစ်သောသူသည် မပြတ်ဆင်ခြင်အပ်၏”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား စကြာဝတေးမင်းသည် အတွင်းအပ အစောင့်အရှောက်ကို ကောင်းစွာ စီရင်အပ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် အတွင်းအပ ကံလေသာတို့ကို စောင့်ရှောက်ခြင်းငှါ သတိတည်းဟူသော တံခါး စောင့်ကို ထားရာ၏။ မင်းမြတ် စကြာဝတေးမင်း၏ လေးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် နတ်ထက် နတ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်-

“ရဟန်းတို့ သတိတည်း ဟူသော တံခါးစောင့် ရှိသော အရိယသာဝကသည် အကုသိုလ်ကို ပယ်စွန့်၏၊ ကုသိုလ်ကို ပွားများ၏၊ အပြစ်ရှိသော တရားကို ပယ်စွန့်၏၊ အပြစ်မရှိသော တရားကို ပွားများ၏၊ မိမိကိုယ်ကို စင်ကြယ်စွာဆောင်၏”ဟု ဤစကား ကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ဆယ်ခုမြောက် စက္ကဝတ္တိဂ်ပဉ္စာ ပြီး၏။

သုံးခုမြောက် ပထဝီဝဂ် ပြီး၏။

၄-ဥပဓိကာဝဂ်

၁-ဥပဓိကာဂ်ပဉ္စာ

(ခြေ၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၁။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ခြေ၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်ပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ခြေသည် အထက်၌ မြေအမိုးကို ပြုလျက် မိမိကိုယ်ကို ပိတ်ဖုံး၍ အစာရှာခြင်းငှာ လှည့်လည်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် သီလစောင့်ထိန်းမှုဟူသော အမိုးကိုပြုလျက် စိတ်ကို ပိတ်ဖုံး၍ ဆွမ်းအလို့ငှာ လှည့်လည်ရာ၏။ မင်းမြတ် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် သီလစောင့်ထိန်းမှုဟူသော အမိုးဖြင့် အလုံးစုံသော ဘေးကို လွန်မြောက်နိုင်၏။ မင်းမြတ် ခြေ၏ တပါးသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် ဝဂ်န္တပုဏ္ဏား၏ သားဖြစ်သော အရှင်ဥပသေန မထေရ်သည်-

“အားထုတ်ခြင်း လုံ့လရှိသော ရဟန်းသည် သီလစောင့်ထိန်းမှုဟူသော အမိုးကို ပြုလုပ်လျက် စိတ်ကို လောကဖြင့် မလိမ်းကျံအပ်သည် ဖြစ်၍ ရာဂဘေး စသည်မှ လွတ်မြောက်ရ၏” ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ရှေးဦးစွာသော ဥပဓိကာဂ်ပဉ္စာ ပြီး၏

၂-ဗိလာရဂ်ပဉ္စာ

(ကြောင်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၂။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ကြောင်၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးကို ယူအပ်၏” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ကြောင်သည် လိုဏ်ဂူသို့ သွားသော်လည်းကောင်း သစ်ခေါင်းသို့ သွားသော်လည်းကောင်း ပြာသာဒ် ဦးပြည်း၏ အတွင်းသို့ သွားသော်လည်းကောင်း ကြွက်ကိုသာလျှင် ရှာဖွေသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ရှာသို့ သွားသော်လည်းကောင်း တောသို့ သွားသော်လည်းကောင်း သစ်ပင်ရင်းသို့ သွားသော်လည်းကောင်း ဆိတ်ငြိမ်ရာ အရပ်သို့ သွားသော်လည်းကောင်း မပြတ်မလပ် မမေ့မလျော့သဖြင့် ကာယဂတာသတိတည်း ဟူသော ဘောဇဉ်ကိုသာလျှင် ရှာမှီးအပ်၏။ မင်းမြတ် ကြောင်၏ ရှေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ကြောင်သည် အနီး၌သာလျှင် အစာကို ရှာဖွေသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးတို့၌ သာလျှင် ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း အဖန်ဖန် ရှုခြင်းသည်ဖြစ်၍ နေရာ၏၊ ဤတရားကား ရုပ်တည်း၊ ဤတရားကား ရုပ်၏ ဖြစ်မှုဖြစ်ကြောင်းတည်း၊ ဤတရားကား ရုပ်၏ ချုပ်မှုချုပ်ကြောင်းတည်း၊ ဤတရားကား ဝေဒနာတည်း၊ ဤတရားကား ဝေဒနာ၏ ဖြစ်မှု ဖြစ်ကြောင်းတည်း၊ ဤတရားကား ဝေဒနာ၏ ချုပ်မှုချုပ်ကြောင်းတည်း၊ ဤတရားကား သညာတည်း၊ ဤတရားကား

သညာ၏ ဖြစ်မှု ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ ဤတရားကား သညာ၏ ချုပ်မှု ချုပ်ကြောင်းတည်း။ ဤတရားကား သင်္ခါရတို့တည်း။ ဤတရားကား သင်္ခါရတို့၏ ဖြစ်မှု ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ ဤတရားကား သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်မှု ချုပ်ကြောင်းတည်း။ ဤတရားကား ဝိညာဏ်တည်း။ ဤတရားကား ဝိညာဏ်၏ ဖြစ်မှု ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ ဤတရားကား ဝိညာဏ်၏ ချုပ်မှုချုပ်ကြောင်းတည်းဟု ရှုဆင်ခြင်သည်ဖြစ်၍ နေရာ၏။ မင်းမြတ် ကြောင်၏ နှစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် နတ်ထက် နတ် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်-

“ဤကိုယ်ခန္ဓာမှ အဝေး၌ မဖြစ်သင့်၊ အထက်ဘဝန် ဗြဟ္မာ့ပြည်သည် အဘယ် ပြုအံ့နည်း၊ ပစ္စုပ္ပန်ဟု ခေါ်ဆိုအပ်သော မိမိကိုယ်၌သာ ရှာဖွေကြကုန်လော့ဟု ဤစကား ကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

နှစ်ခုမြောက် ဗိဇ္ဇာရင်္ဂပညာ ပြီး၏။

၃-ဥန္တုရင်္ဂပညာ

(ကြွက်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၃။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ကြွက်၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ် အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်ပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ကြွက်သည် ထိုမှ ဤမှ သွားလာသည်ရှိသော် အစာအာဟာရကိုသာ အဦးမူသည်ဖြစ်၍ သွားလာသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုမှ ဤမှ လှည့်လည်သွားလာ သည်ရှိသော် သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကိုသာ အဦးမူသင့်ဖြစ်၍ လှည့်လည် သွားရာ၏။ မင်းမြတ် ကြွက်၏ တပါးသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် ဝင်္ကဏ္ဍပုဏ္ဏား၏ သားဖြစ်သော အရှင်ဥပသေနမထေရ်သည်-

“တရား၌ အဦးမူ၍ နေထိုင်လျက် မဆုတ်နစ်မှု၍ အခါခပ်သိမ်း သတိရှိလျက် ဝိပဿနာ ရှုကြည့်ပွားများသော သူသည် ရာဂစသည်မှ ငြိမ်းလျက် နေထိုင်ရာ၏” ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

သုံးခုမြောက် ဥန္တုရင်္ဂပညာ ပြီး၏။

၄-ဝိဇ္ဇိကင်္ဂပညာ

(ကင်းမြီးကောက်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၄။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ကင်းမြီးကောက်၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်ပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ကင်းမြီးကောက်သည် အမြီးလျှင် လက်နက်ရှိသည်ဖြစ်၍ အမြီးကိုထောင်လျက် သွားသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူ သာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဉာဏ်လျှင် လက်နက်ရှိသည် ဖြစ်ရာ၏။

ဉာဏ်ကို စိုက်ထောင်၍ နေရာ၏။ မင်းမြတ် ကင်းမြီးကောက်၏ တပါးသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် ဝဂ်န္တပုဏ္ဏား၏ သားဖြစ်သော အရှင်ဥပသေနမထေရ်သည်-

“ဉာဏ်တည်းဟူသော သန်လျက်ကို ကိုင်စွဲနေထိုင်လျက် ဝိပဿနာ ရှုကြည့် ပွားများ နေသောသူသည် အလုံးစုံသော ဘေးမှ လွတ်မြောက်ရ၏။ ထိုသူသည် သူတပါးတို့ မညှဉ်း ဆဲနိုင်သော သူလည်းဖြစ်ရပေ၏” ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

လေးခုမြောက် ဝိစ္ဆိကင်္ဂပဉ္စာ ပြီး၏။

၅-နကုလင်္ဂပဉ္စာ

(မြေပါ၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၅။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “မြေပါ၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်ပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မြေပါသည် မြေသို့ ကပ်သည်ရှိသော် (ကိုယ်ကာ) ဆေးဖြင့် ကိုယ်ကို ထုံ၍ မြေကိုဖမ်းယူခြင်းငှါ ချဉ်းကပ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အမျက်ရန်ငြိုးအားကြီးသော ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း မညီညွတ်ခြင်း ငြင်းခုံခြင်း ဆန့်ကျင်ခြင်းတို့ဖြင့် နှိပ်စက်သော လူအပေါင်းသို့ ချဉ်းကပ်သည်ရှိသော် မေတ္တာဆေးဖြင့် စိတ်ကို အစဉ်မပြတ် လိမ်းကျံရာ၏။ မင်းမြတ် မြေပါ၏ တပါးသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် တရားစစ်သူကြီးဖြစ်တော်မူသော အရှင်သာရိပုရာတ္တမထေရ်သည်-

“ထိုသို့ (ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း ငြင်းခုံခြင်းစသည်) ဖြစ်တတ်သောကြောင့် မိမိအား လည်းကောင်း သူတပါးတို့အားလည်းကောင်း မေတ္တာပွားထုံခြင်းကို ပြုအပ်ပြုသင့်၏။ မေတ္တာစိတ်ဖြင့် ဖြန့်အပ်၏။ ဤသည်ကား မြတ်စွာဘုရားတို့၏ အဆုံးအမတော်တည်း” ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ငါးခုမြောက် နကုလင်္ဂပဉ္စာ ပြီး၏။

၆-ဇရသိင်္ဂါလင်္ဂပဉ္စာ

(မြေခွေးအို၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၆။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “မြေခွေးအို၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မြေခွေးအိုသည် အစာကို ရသည်ရှိသော် မစက်ဆုပ် မရွံ့ရှားဘဲ အလိုရှိတိုင်း စားသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘောဇဉ်ကို ရသည်ရှိသော် မစက်ဆုပ် မရွံ့ရှားဘဲ ခန္ဓာကိုယ် မျှတလောက်ရှိသာ သုံးဆောင်ရာ၏။ မင်းမြတ် မြေခွေးအို၏ ရှေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် အရှင်မဟာကဿပမထေရ်သည်-

“ငါသည် ကျောင်းမှဆင်းသက်၍ ရွာသို့ ဆွမ်းအသို့ငှါ ဝင်ခဲ့ပြီ၊ ထမင်းစားနေသော နွနာရှိသော ယောက်ျားသို့ အလေးအမြတ်ပြုကာ အနီးကပ်၍ ရပ်ပြီ။

ထိုနှုနာရှိသော ယောက်ျားသည် ပြည်ပုပ် သွေးခြောက်တို့ဖြင့် မှည့်သော လက်ဖြင့် ထမင်းလုတ်ကို ငါ့အား ဆက်ကပ်လှူဒါန်းပြီ။ ထမင်းလုတ်ကို ထည့်လောင်းနေစဉ် နှုနာရှိသော ယောက်ျား၏ လက်ချောင်းသည်လည်း ဤသပိတ်ထဲ၌ ပြတ်ကျလေပြီ။

ငါသည် နံရံခြေကိုမှီ၍ ဆွမ်းလုတ်ကို စား၏။ စားဆဲ၌လည်းကောင်း စားပြီး၌လည်းကောင်း ငါ့အား စက်ဆုပ်ရွံရှာခြင်း မရှိ”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား မြေခွေးအိုသည် အစာကို ရသည်ရှိသော် ကြမ်းတမ်း၏ဟူ၍ လည်းကောင်း မွန်မြတ်၏ဟူ၍လည်းကောင်း မစူးစမ်း မရွေးချယ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာ လျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘောဇဉ်ကုန်ရသည်ရှိသော် ကြမ်းတမ်း၏ဟူ၍ လည်းကောင်း မွန်မြတ်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ကောင်းမြတ်သည်ကိုလည်းကောင်း မကောင်းမြတ်သည်ကိုလည်းကောင်း မစူးစမ်း မရွေးချယ်ရာ၊ ရတိုင်းသော အစာဖြင့် ရောင့်ရဲရာ၏။ မင်းမြတ် မြေခွေးအို၏ နှစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် ဝဂ်န္တပုဏ္ဏား၏ သားဖြစ်သော အရှင်ဥပသေနမထေရ်သည်—

“ကြမ်းတမ်းသော ဘောဇဉ်ဖြင့်လည်း ရောင့်ရဲ တင်းတိမ်ရာ၏။ ရရှိသည်မှတစ်ပါး များစွာသော အရသာကို မတောင့်တရာ၊ အရသာတို့၌ တပ်မက်သူ၏စိတ်သည် စျာန်၌ မမွေ့လျော်နိုင်၊ ဆိုးကောင်း ယုတ်မြတ် ရတတ်သမျှသော အစာဖြင့် တင်းတိမ်ရောင့်ရဲနိုင် သူသည် မဂ်ဖိုလ်ကို ပြည့်စေနိုင်၏”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ခြောက်ခုမြောက် ဇရသိင်္ဂါလင်္ဂပဉ္စာ ပြီး၏။

၇-မိဂင်္ဂပဉ္စာ

(သမင်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၇။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “သမင်၏ အင်္ဂါသုံးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏”ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါသုံးပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သမင်သည် နေ့အခါ တော၌ လှည့်လည်၏။ ည၌အခါ လွင်တီးခေါင်၌ လှည့်လည်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် နေ့အခါ တော၌ နေရာ၏။ ည၌အခါ လွင်တီးခေါင်၌ နေရာ၏။ မင်းမြတ် သမင်၏ ရှေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နတ်ထက်နတ် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ကြက်သီးထဖွယ်ကို ပြရာ လောမဟံသနဒေသနာတော်၌—

“သာရိပုတ္တရာ ထိုငါဘုရားသည်ကား (တပို့တွဲ တပေါင်း နှစ်လ၏)အကြား ရှစ်ရက်ဖြစ်သော ဆီးနှင်းကျသောအခါ၌ မြေကုန်သော ဆောင်းလဖြစ်ကုန်သောည၌တို့၌ ည၌အခါ ငါဘုရားသည် လွင်တီးခေါင်၌ နေ၏။ မနုဿိတောအုပ်၌ နေ၏။ နွေလတို့၏ နောက်ဆုံးတလ၌ မနုဿိတောလွင်တီးခေါင်၌ နေ၏။ ည၌အခါ တောအုပ်၌ နေ၏”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား သမင်သည် လုံဖြစ်စေ မြားဖြစ်စေ ရှေးရှု ကျရောက်လာသည် ရှိသော် လှည့်ပတ်၏။ ပြေးလွှား၏။ ကိုယ်ကို လက်နက်အနီးသို့ မဆောင်။ မင်းမြတ် ဤအတူသာ

လျှင်ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ကိလေသာတို့ရှေးရှု ကျရောက်ကုန်သည်ရှိသော် လှည့်ပတ်ရာ၏၊ ပြေးလွှားရာ၏၊ စိတ်ကို ကိလေသာအနီးသို့ မဆောင်အပ်။ မင်းမြတ် သမင်၏ နှစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား သမင်သည် လူတို့ကို မြင်သည်ရှိသော် “ထိုလူတို့သည် ငါ့ကို မမြင်စေကုန်သတည်း” ဟု ထိုထို၍၍ အတည်မရှိသော အရပ်သို့ ပြေးသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤ အတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း မညီညွတ်ခြင်း ငြင်းခုံ ခြင်းအလေ့ရှိကုန်သော သီလမရှိပျင်းရိသူတို့ကိုလည်းကောင်း အပေါင်းအဖော်၌မွေ့လျော်သူတို့ကို လည်းကောင်းမြင်သည်ရှိသော် “ထိုသူတို့သည်ငါ့ကိုမမြင်စေကုန်သတည်း၊ ငါသည်လည်းထိုသူတို့ကို မတွေ့မမြင်ရလို” ဟုထိုထို၍၍ အတည်မရှိသော အရပ်သို့ပြေးရာ၏။ မင်းမြတ်သမင်၏သုံးခုမြောက် သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် တရားစစ်သူကြီးဖြစ်တော်မူသော အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်သည်-

“ငါ့အား တစုံတခုသောအရပ်ဝယ် တရံတခါမျှ ယုတ်မာသော အလိုရှိသူ ပျင်းရိသူ လုံ့လဝီရိယယုတ်လျော့သူ အကြားအမြင်နည်းပါးသူ မပြုကျင့်သင့်သည်ကို ပြုကျင့်သူဟု အမှတ် သိမှတ်အပ်သည် မဖြစ်ဖူးချေ” ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ခုနစ်ခုမြောက် မိဂင်္ဂပဉ္စာပြီး၏။

ဂ-ဂေါရူပင်္ဂပဉ္စာ

(နွားအပေါင်း၏ အင်္ဂါပြဿနာ)

ဂ။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “နွားအပေါင်း၏ အင်္ဂါလေးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါလေးပါးတို့ကိုယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် နွားအပေါင်းသည် မိမိ၏နေရာခြံအိမ်ကို မစွန့်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် “ဤကိုယ်ကောင်သည် မမြဲခြင်း အဝတ်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းရခြင်း နှိပ်နယ်ရခြင်း ကွဲပျက်ခြင်း ဖရိုဖရဲပြန်ကြဲခြင်း ပျက်စီးခြင်း သဘောရှိ၏” ဟု မိမိကိုယ်ကို မစွန့် ရာ။ မင်းမြတ် နွားအပေါင်း၏ ရှေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား နွားအပေါင်းသည် စွဲယူရွက်ဆောင်အပ်သော ဝန်ရှိသည်ဖြစ်၍ ချမ်းသာခြင်း ဆင်းရဲခြင်းဖြင့် ဝန်ကို ရွက်ဆောင်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆောက်တည်အပ် မြတ်သောအကျင့်ရှိသည်ဖြစ်၍ ချမ်းသာခြင်း ဆင်းရဲခြင်းဖြင့် အသက်အပိုင်းအခြားတိုင်အောင် အသက်ဆုံးသည်တိုင်အောင် မြတ်သော အကျင့်ကိုကျင့်ရာ၏။ မင်းမြတ် နွားအပေါင်း၏ နှစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား နွားအပေါင်းသည် အလိုအာသာဖြင့် အနံ့ကိုယူလျက် ရေကို သောက်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆရာ

ဥပဇ္ဈာယ်တို့၏ အဆုံးအမကို အလိုအာသာဖြင့် ချစ်ခင်လေးမြတ်သဖြင့် ကြည်ညိုခြင်းဖြင့် ကောင်းမကောင်းသော အနံ့ကိုယူလျက် ခံယူရာ၏။ မင်းမြတ် နွားအပေါင်း၏ သုံးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား နွားအပေါင်းသည် တစုံတယောက်သောသူက (ဝန်ကို) ရှက်ဆောင်စေအပ်သည်ရှိသော် ရှက်ဆောင်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် သီတင်းကြီး သီတင်းလတ်ဖြစ်သော ရဟန်းတို့၏လည်းကောင်း လူဥပါသကာ၏လည်းကောင်း အဆုံးအမ အသွန်အသင်ကို ဦးခေါင်းဖြင့် ခံယူရာ၏။ မင်းမြတ် နွားအပေါင်း၏ လေးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် တရားစစ်သူကြီး ဖြစ်တော်မူသော အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်သည်-

“မွေးဖွားသော နှစ်အားဖြင့် ခုနစ်နှစ်မျှသာ ရှိသေး၍ ယနေ့ပြုသစ်စဖြစ်သော သာမဏေငယ်ကသော်လည်း ငါ့ကို ဆုံးမငြားအံ့၊ ငါသည် ထိုအဆုံးအမကို ဦးထိပ်ဖြင့် ခံယူပါ၏။

ထိုသာမဏေငယ်ကို မြင်လတ်သည်ရှိသော် ထက်သန်လှသော အလိုကိုလည်းကောင်း ချစ်ခင်လေးမြတ်ခြင်းကို လည်းကောင်း ဖြစ်စေပေအံ့၊ ထိုသာမဏေကို အကြိမ်ကြိမ် ရိုသေစွာပြု၍ ဆရာ့အရာ၌ ထားပါအံ့”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ရှစ်ခုမြောက် ဂေါရူပင်္ဂပဉ္စာ ပြီး၏။

၉-ဝရာဟင်္ဂပဉ္စာ

(ဝက်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၉။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ဝက်၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ် အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဝက်သည် အလွန်ပူလောင်သော နွေကာလသို့ ရောက်သည်ရှိသော် ရေသို့ ချဉ်းကပ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အမျက်ဒေါသကြောင့် စိတ်နောက်ကျချော်ချွတ် တုန်လှုပ် ပူလောင်ခဲ့သော် အေးမြလှစွာသော အမြှိုက်နှင့်တူသော မွန်မြတ်သော မေတ္တာဘာဝနာသို့ ကပ်ရာ၏။ မင်းမြတ် ဝက်၏ ရှေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ဝက်သည် ရွံညှန်ရေသို့ ကပ်သည်ရှိသော် နှာခေါင်းဖျားဖြင့် မြေကြီးကို တူး၍ ကျင်းဖွဲ့ကာ ကျင်းခွက်၌ အိပ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် စိတ်၌ ကိုယ်ကိုထားလျက် အာရုံအတွင်းသို့ ရောက်သည်ဖြစ်၍ အိပ်ရာ၏။ မင်းမြတ် ဝက်၏နှစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် အရှင်ပိဏ္ဍောလဘာရဒွါဇမထေရ်သည်-

“ဝိပဿနာရှုသောသူသည် ကိုယ်၌အနိစ္စစသော သဘောကိုမြင်၍ စူးစမ်းဆင်ခြင်ကာ တဦးတည်းဖြစ်၍ အဖော်မပါ သတိပဋ္ဌာန်စသော အာရုံအတွင်း၌ အိပ်နေ၏”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ကိုးခုမြောက် ဝရာဟင်္ဂပဉ္စာ ပြီး၏။

၁၀-ဟတ္ထိဂ်ပဉ္စာ

(ဆင်၏ အင်္ဂါပြဿနာ)

၁၀။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ဆင်၏ အင်္ဂါငါးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏”ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ် အင်္ဂါငါးပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဆင်မည်သည် ကား သွားနေစဉ်ပင် မြေကြီးကို ခဲ့သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ကိုယ်ကို သုံးသပ်သည်ဖြစ်၍သာလျှင် ကိလေသာအားလုံးတို့ကို ဖောက်ခွဲ အပ်၏။ မင်းမြတ် ဆင်၏ ရှေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ဆင်သည် အလုံး (တကိုယ်လုံးဖြင့်သာလျှင်)လှည့်လည်ကြည့်၏။ ဖြောင့်စွာသာလျှင် ကြည့်၏။ တူရူအရပ် အထောင့်အရပ်တို့ကို မကြည့်။မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အလုံးစုံသော ကိုယ်ဖြင့် ကြည့်သည် ဖြစ်၏။ တူရူ အရပ် အထောင့်အရပ်တို့ကို မကြည့်ရာ၊ အထက်သို့ မကြည့်ရာ၊ အောက်သို့ မကြည့်ရာ၊ လှည်း ထမ်းပိုးတပြန်မျှကိုသာ ကြည့်သည်ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် ဆင်၏နှစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ဆင်သည် အမြဲနေရာမရှိမူ၍ ကျက်စားခြင်းငှါ သွားသည်ရှိသော် ထိုရောက်ရာအရပ်သို့သာလျှင် နေရန် ချဉ်းကပ်၏။ အမြဲတည်ရပ်ရာ နေရာမရှိ၊ မင်းမြတ် ဤအတူ သာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အမြဲနေရာ မရှိသည်ဖြစ်၏။ တပ်ခြင်း အာလယကင်းသည်ဖြစ်၍ ဆွမ်းခံသွားရာ၏။ ဝိပဿနာရှုသော ရဟန်းသည် နှစ်သက်ဖွယ်ရှိသော သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော နှစ်သက်ဖွယ်ရှိသော အရပ်၌ဖြစ်သော ဓဏ္ဍပ်ကိုလည်းကောင်း သစ်ပင်ရင်းကိုလည်းကောင်း လိုက်ကိုလည်းကောင်း တောင်ဝှမ်းကိုလည်းကောင်း အကယ်၍ မြင်သည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုမြင်ရာအရပ်၌သာလျှင် နေရန် ချဉ်းကပ်ရာ၏။ အမြဲတည်သော နေရာကို မပြု ရာ။ မင်းမြတ် ဆင်၏သုံးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ဆင်သည် ရေသို့ သက်ဆင်းသည်ရှိသော် စင်ကြယ်သန့်ရှင်း အညစ်အကြေးကင်း၍ အေးမြသောရေဖြင့် ပြည့်သော ကြာခေါင်းလောင်း ကြာညို ကြာပဒုမ္မာ ကြာပုဏ္ဏရိုက်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းလျက် များစွာ ကြီးကျယ်သော ပဒုမ္မာကြာအိုင်သို့ သက်ဆင်းကာ ဆင်တို့၏ ကစားခြင်းဖြင့် ကစား၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် စင်ကြယ်သန့်ရှင်း အညစ်အကြေးကင်း၍ အထူးကြည်လင်သော မနောက်ကျသော မြတ်သောတရားတည်းဟူသော ရေဖြင့် ပြည့်သော (ဝိမုတ္တိ) အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော ပန်းတို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသော မဟာသတိပဋ္ဌာန်တည်းဟူသော ရေကန်သို့ သက်ဆင်းလျက် ဉာဏ်ဖြင့် သင်္ခါရ တရားတို့ကို ခါ၍ ချအပ်ကုန်၏။ ခါတုက် လွှင့်ပစ်အပ်ကုန်၏။ ယောဂီဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ကစား ခြင်းဖြင့် ကစားရာ၏။ မင်းမြတ် ဆင်၏လေးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ဆင်သည် သတိရှိသည်ဖြစ်၍ ခြေကို ကြွ၏။ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ ခြေကို ချ၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် သတိသမ္ပဓဉ်

ရှိသည်ဖြစ်၍ ခြေကို ကြွရာ၏။ သတိသမ္ပဇဉ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ခြေကို ချရာ၏။ ရွှေသို့တက်ခြင်း နောက်
သို့ ဆုတ်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ကွေးခြင်း ဆန့်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ အလုံးစုံသော ဣရိယာပုထ်တို့
၌ သတိသမ္ပဇဉ်ရှိသည် ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် ဆင်၏ဗျားခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။
မင်းမြတ် နတ်ထက်နတ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် သံယုတ္တနိကာယ်မြတ်၌-

“ကိုယ်ဖြင့် စောင့်စည်းခြင်းသည် ကောင်း၏။ နှုတ်ဖြင့် စောင့်စည်းခြင်းသည် ကောင်း
၏။ စိတ်နှလုံးဖြင့် စောင့်စည်းခြင်းသည် ကောင်း၏။ အလုံးစုံတို့၌ စောင့်စည်းခြင်းသည်
ကောင်း၏။ အလုံးစုံတို့၌ (မကောင်းမှုမှ) ရှက်ကြောက်၍ စောင့်စည်းသောသူကို စောင့်
ရှောက် လုံခြုံသူဟု ဆိုအပ်၏” ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ဆယ်ခုမြောက် ဟတ္ထိဂ်ပဉ္စာ ပြီး၏။

လေးခုမြောက် ဥပစိကာဝဂ် ပြီး၏။

၅-သီဟဝဂ်

၁-သီဟင်္ဂပညာ

(ခြင်္သေ့၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၁။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ခြင်္သေ့၏ အင်္ဂါခုနစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏”ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါခုနစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ခြင်္သေ့မည်သည် ဖြူဖြူဖွေးဖွေး ညစ်ကြေးမတင် စင်ကြယ်စွာ ဖြူသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဖြူဖြူဖွေးဖွေး ညစ်ကြေးမတင် စင်ကြယ်စွာသော ဖြူသောစိတ်ဖြင့် ယုံမှားမှု ကင်းသည်ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် ခြင်္သေ့၏ ရှေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ခြင်္သေ့သည် အခြေလေးချောင်းရှိသည်ဖြစ်၍ အလွန်ရဲရင့်စွာ လှည့်လည် သွားလာသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတည်းဟူသော အခြေရှိသည် ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် ခြင်္သေ့၏ နှစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ခြင်္သေ့သည် အလွန်လှပ၍ နှစ်သက်စဖွယ်ဖြစ်သော လည်ဆံရှိသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အလွန်လှပ၍ နှစ်သက်စဖွယ်ဖြစ်သော သီလတည်းဟူသော လည်ဆံရှိသည် ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် ခြင်္သေ့၏ သုံးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ခြင်္သေ့သည် အသက်ပင်ကုန်ဆုံးသော်လည်း တစုံတဦးသော သတ္တဝါကိုမျှ မကိုင်ညှိသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် သင်္ကန်း ဆွမ်း ကျောင်း အိပ်ရာ နေရာ သူနာတို့၏ အထောက်အပံ့ ဆေးပရိက္ခရာတို့ ကင်းပြတ်သော်လည်း တစုံတယောက်သောသူကိုမျှ မကိုင်ညှိရာ။ မင်းမြတ် ခြင်္သေ့၏ လေးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ခြင်္သေ့သည် အစဉ်အတိုင်း စား၏။ ကျရာအရပ်၌သာလျှင် အလိုရှိတိုင်း စား၏။ မွန်မြတ်သောအသားကို မရွေးချယ်။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အစဉ်အတိုင်းစားသည် ဖြစ်ရာ၏။ ပေးလှူသူ ဒါယကာတို့ကို မရွေးချယ်အပ်ကုန်။ ရှေးဦးအိမ်ကို ပယ်၍ (ပေးလှူသူဒါယကာ)တို့ကို မချဉ်းကပ်အပ်ကုန်။ ဘောဇဉ်ကို မရွေးချယ်ရာ၊ ဆွမ်းလုတ်ကို ယူရာအရပ်၌သာလျှင် ခန္ဓာကိုယ်မျှတခြင်းငှါ စားရ၏။ မွန်မြတ်သော ဘောဇဉ်ကို မရွေးချယ်ရာ။ မင်းမြတ် ခြင်္သေ့၏ ငါးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ခြင်္သေ့သည် အစာကို သိုမှီးသိမ်းဆည်းထားခြင်း မရှိ၊ တကြိမ် ကျက်စားရာအရပ်၌ စားပြီးသော် တဖန် ထိုအရပ်သို့ မချဉ်းကပ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် သိုမှီးခြင်းကို မပြုမူ၍ သုံးဆောင်လေ့ရှိသည် ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် ခြင်္သေ့၏ ခြောက်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ခြင်္သေ့သည် အစာကို မရသည်ရှိသော် မပူပင် မတောင့်တ၊ အစာကိုရသော်လည်း မတပ်မက် မတွေ့ဝေ၊ လောဘအလွန် မသက်ရောက်စေဘဲ စား၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘောဇဉ်ကို မရသောကြောင့် မပူပင် မတောင့်တရာ၊ ဘောဇဉ်ကိုရသော်လည်း မတပ်မက် မတွေ့ဝေဘဲ လောဘအလွန် မသက်ရောက်စေဘဲ အပြစ်ကို ရှုကြည့်လျက် ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်းပညာဖြင့် သုံးဆောင်ရာ၏။ မင်းမြတ် ခြင်္သေ့၏ ခုနစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် နတ်ထက်နတ်ဖြစ် တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် သံယုတ္တနိကာယ်မြတ်၌ မဟာကဿပမထေရ်ကို ချီးကျူး ထောမနာတော်မူလိုရကား-

“ရဟန်းတို့ ဤကဿပသည် ရရသမျှသောဆွမ်းဖြင့် ရောင့်ရဲနိုင်၏။ ရရသမျှသော ဆွမ်းဖြင့် ရောင့်ရဲခြင်း၏ ဂုဏ်ကိုလည်း ဆိုလေ့ရှိ၏။ ဆွမ်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် မလျှောက်ပတ်သော (မအပ်သော) ရှာမှီးခြင်းသို့ မရောက်၊ ဆွမ်းကို မရ၍လည်း မပူပင် မတောင့်တ၊ ဆွမ်းကို ရ၍လည်း မတပ်မက် မတွေ့ဝေ၊ လောဘအလွန် မသက်ရောက်စေဘဲ အပြစ်ကို ရှုဆင်ခြင်လျက် ဝဋ်မှထွက်မြောက်ကြောင်း ပညာရှိသည် ဖြစ်၍ သုံးဆောင်၏”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ရှေးဦးစွာသော သိဟင်္ဂပဉ္စာ ပြီး၏။

၂-စက္ကဝါကင်္ဂပဉ္စာ

(စက္ကဝါကင်္ဂ၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၂။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “စက္ကဝါကင်္ဂ၏ အင်္ဂါသုံးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏”ဟု ဆိုတော် မူ၏။ အဘယ် အင်္ဂါသုံးပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် စက္ကဝါကင်္ဂသည် အသက်ဆုံးသည်တိုင်အောင် အဖော်ကို မစွန့်ပစ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူ သာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အသက်ဆုံးသည်တိုင်အောင် သင့်လျော် သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု ‘ယောနိသော မနသိကာရ’ကို မစွန့်ရာ၊ မင်းမြတ် စက္ကဝါကင်္ဂ၏ ရှေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား စက္ကဝါကင်္ဂသည် မှော်သေး မှော်ညှင်းကိုစား၏။ ထိုမှော်သေး မှော်ညှင်းဖြင့်သာ ရောင့်ရဲ၏။ ထိုမှော်သေး မှော်ညှင်းဖြင့် ရောင့်ရဲခြင်းကြောင့် အားအင်မှလည်း ကောင်း အ စင်းမှလည်းကောင်း မဆုတ်ယုတ်၊ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ရရသမျှနှင့် ရောင့်ရဲရာ၏။ မင်းမြတ် ရရသမျှဖြင့်ရောင့်ရဲသော ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်း သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘီလမှ မဆုတ်ယုတ်၊ သမာဓိမှ မဆုတ်ယုတ်၊ ပညာမှ မဆုတ်ယုတ်၊ ဝိမုတ္တိ (အရဟတ္တဖိုလ်)မှ မဆုတ်ယုတ်၊ ဝိမုတ္တိဉာဏ်အမြင်မှ မဆုတ်ယုတ်၊ အလုံးစုံသော ကုသိုလ်တရား တို့မှ မဆုတ်ယုတ်။ မင်းမြတ် စက္ကဝါကင်္ဂ၏ နှစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား စက္ကဝါကင်္ဂသည် သတ္တဝါတို့ကို မညှဉ်းဆဲသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် တုတ်ကို ချထားသည် လက်နက်

ကို ချထားအပ်သည် မကောင်းမှုမှ ရှက်သည် သနားခြင်းသို့ ရောက်သည် အလုံးစုံသော သက်ရှိသတ္တဝါတို့၏ အစီးအပွားကို စောင့်ရှောက်သည်ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် စက္ကဝါက်ငှက်၏ သုံးခု မြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် နတ်ထက်နတ် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား သည် စက္ကဝါကဇာတ်၌-

“အကြင်သူသည် ကိုယ်တိုင်လည်းမသတ်၊ သူတပါးကိုလည်း မသတ်ပုတ်စေ၊ ကိုယ် တိုင်လည်း မအောင်နိုင်၊ သူတပါးကိုလည်း မအောင်နိုင်စေ၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၌ မေတ္တာအဖို့အစု ရှိ၏။ ထိုသူအား တစုံတဦးနှင့်မျှ ရန်မရှိနိုင်”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

နှစ်ခုမြောက် စက္ကဝါကင်္ဂပညာ ပြီး၏။

၃-ပေဏာဟိကင်္ဂပညာ

(အောက်ချင်းငှက်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၃။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “အောက်ချင်းငှက်မ၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ် အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အောက်ချင်းငှက်မသည် မိမိလင်၌ ငြူစူခြင်းကြောင့် သားငယ်တို့ကို မကျွေးမွေး သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိစိတ်၌ ကိလေသာဖြစ်ပေါ် လတ်သော် ငြူစူသည် ဖြစ်ရာ၏။ သတိပဋ္ဌာန်ဖြင့် ကောင်းစွာ စောင့်စည်းမှုဟူသော အခေါင်း၌ ထည့်ထား၍ မနောဒွါရ၌ ကာယဂတာသတိကို ပွားများရာ၏။ မင်းမြတ် အောက်ချင်းငှက်မ၏ ရှေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား အောက်ချင်းငှက်မသည် တော၌ တနေ့ပတ်လုံး ကျက်စားရာ အရပ်ကို သွားလာလှည့်လည်၍ ညဉ့်၌ မိမိ၏ လုံခြုံခြင်းငှါ ငှက်အပေါင်းသို့ ကပ်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် သံယောဇဉ်မှ လွတ်ခြင်းငှါ တယောက်တည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်ကို မှီဝဲရာ၏။ ထိုဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်၌ မွေ့လျော်မှုကို မရသော ရဟန်းသည် ကဲ့ရဲ့စွပ်စွဲမှုဘေးမှ စောင့်ထိန်းရန် သံဃာ့ဘောင်သို့ သက်ဝင်၍ သံဃာအစောင့် အရှောက်ဖြင့် နေရာ၏။ မင်းမြတ် အောက်ချင်းငှက်မ၏ နှစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် မြတ်စွာဘုရား အထံတော်၌ သဟမ္ပတိမည်သော ဗြဟ္မာသည်-

“တောတွင်း၌ ဖြစ်ကုန်သော ကျောင်း အိပ်ရာ နေရာတို့ကို မှီဝဲကုန်လော့၊ သံယော ဇဉ်မှ လွတ်ခြင်းငှါ ကျင့်ရာ၏။ ထိုတော၌ မွေ့လျော်မှုကို အကယ်၍ မရငြားအံ့၊ သတိ ရှိ၍ စိတ်ကို စောင့်စည်းလျက် သံဃာ့ဘောင်၌ နေထိုင်ရာ၏”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

သုံးခုမြောက် ပေဏာဟိကင်္ဂပညာ ပြီး၏။

၄-သရကပေါတင်္ဂပဉ္စာ

(အိမ်ခို၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၄။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “အိမ်ခို၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ် အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်ပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အိမ်ခိုသည် သူတပါးအိမ်၌ နေရသည်ရှိသော် ထိုသူတပါးတို့၏ ဥစ္စာဘဏ္ဍာ၏ တစုံတခုသော နိမိတ်အမှတ်ကို မယူ၊ လျစ်လျူရှု၍ အမှတ်များစွာပြု၍ နေသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် တပါးသောအမျိုးသို့ ကပ်သည်ရှိသော် ထိုအမျိုး၌ မိန်းမ ယောက်ျားတို့ ညောင်စောင်း၌လည်းကောင်း၊ အင်းပျဉ်၌လည်းကောင်း၊ အဝတ်ပုဆိုး၌လည်းကောင်း၊ တန်ဆာ၌လည်းကောင်း၊ အိမ်တွင်း အသုံးအဆောင်၌လည်းကောင်း၊ အိမ်ပ အသုံးအဆောင်၌လည်းကောင်း၊ ဘောဇဉ်အထူးအထွေတို့၌လည်းကောင်း၊ နိမိတ် အမှတ်အသားကို မယူရာ၊ လျစ်လျူရှုသည် ဖြစ်ရာ၏။ ရဟန်းဟူသော အမှတ်သည်ကို ရှေးရှုဖြစ်စေရာ၏။ မင်းမြတ် အိမ်ခို၏ ဤအင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် နတ်ထက်နတ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် စူဠနာရဒဇာတ်၌—

“သူတပါးအိမ်သို့ သောက်ခြင်းငှါလည်းကောင်း၊ စားခြင်းငှါလည်းကောင်း ဝင်သည် ရှိသော် အတိုင်းအရှည်နှင့် ယှဉ်၍ ခဲရာ၏။ အတိုင်းအရှည်နှင့် ယှဉ်၍ စားရာ၏။ မိန်းမ၏အဆင်း ‘ရူပါရုံ’၌ စိတ်ထားမပြုရာ”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

လေးခုမြောက် သရကပေါတင်္ဂပဉ္စာ ပြီး၏။

၅-ဥလူကင်္ဂပဉ္စာ

(ခင်ပုပ်ငှက်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၅။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ခင်ပုပ်ငှက်၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏”ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ် အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ခင်ပုပ်ငှက်သည် ကျီးငှက်တို့နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ ညဉ့်အခါ၌ ကျီးအပေါင်းရှိရာသို့ သွားလျက် များစွာသော ကျီးတို့ကိုလည်း သတ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် မသိမှုမောဟ’နှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းကို ပြုမူ၏။ တယောက်တည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာ အရပ်၌ နေ၍ မသိမှုမောဟ’ကို ကောင်းစွာ နှိပ်နင်းရာ၏။ အရင်းမှ ဖြတ်ရာ၏။ မင်းမြတ် ခင်ပုပ်ငှက်၏ ရှေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ခင်ပုပ်ငှက်သည် လုံခြုံစွာ ကိန်းအောင်းသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းသော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကိန်းအောင်းခြင်း၌ မွေ့လျော်သည် ကိန်းအောင်းခြင်း၌ ပျော်ပိုက်သည် ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် ခင်ပုပ်ငှက်၏ နှစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် နတ်ထက် နတ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် သံယုတ္တနိကာယ်မြတ်၌—

“ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌ မွေ့လျော်သည် ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌ ပျော်ပိုက်သည်ဖြစ်၍ “ဤတရားကား ဆင်းရဲတည်း”ဟု ဟုတ်မှန်သော အတိုင်း သိ၏။ “ဤတရားကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း”ဟု ဟုတ်မှန်သော အတိုင်း

သိ၏။ “ဤတရားကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)တည်း”ဟု ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိ၏။
“ဤတရားကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အကျင့်တည်း”
ဟု ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိ၏”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ငါးခုမြောက် ဥလူကင်္ဂပဉ္စာ ပြီး၏။

၆-သတပတ္တင်္ဂပဉ္စာ

(ခေါက်ရှာငှက်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၆။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန“ခေါက်ရှာငှက်၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏”ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။
အဘယ်အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်ပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ခေါက်ရှာငှက်သည်
တုန်မြည်လျက် သူတပါးတို့အား ဘေးမရှိသည်ကိုလည်းကောင်း ဘေးရှိသည်ကိုလည်းကောင်း
ပြောကြားသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်
သူတပါးတို့အား တရားကို ဟောသဖြင့် ဖရိုဖရဲ ကျရသော ဝိနိပါတ်ဘေးကို ဘေးအားဖြင့် ပြရာ
၏။ နိဗ္ဗာန်ကို ဘေးကင်းသောအားဖြင့် ပြရာ၏။ မင်းမြတ် ခေါက်ရှာငှက်၏ ဤအင်္ဂါတပါးကို
ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် အရှင်ပိဏ္ဍောလဘာရဒွါဇ မထေရ်သည်-

“ယောဂီရဟန်းသည် ငရဲ၌ ဘေး၏ကြောက်လန့်ဖွယ်ကိုလည်းကောင်း နိဗ္ဗာန်၌
ပြန့်ပြောများပြားသော ချမ်းသာကိုလည်းကောင်း ဤနှစ်ပါးကုန်သော အကျိုးတို့ကို
ပြအပ်ကုန်၏”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ခြောက်ခုမြောက် သတပတ္တင်္ဂပဉ္စာ ပြီး၏။

၇-ဝဂ္ဂလိင်္ဂပဉ္စာ

(လင်းနို့၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၇။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန“လင်းနို့၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏”ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။
အဘယ်အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် လင်းနို့သည်
အိမ်သို့ ဝင်၍ ပျံသန်း လှည့်လည်ပြီးသော် ထွက်၏။ ထိုအိမ်၌ မနှောင့်ယှက်သကဲ့သို့ မင်းမြတ်
ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ရွာသို့ ဆွမ်းအလှူငှါ ဝင်လျက်
အိမ်စဉ်အတိုင်း လှည့်လည်ပြီးသော် ရသော လာဘ်ဖြင့် လျင်စွာသာလျှင် ထွက်ရာ၏။ ထိုရွာ၌
နှောင့်ယှက်သည် မဖြစ်ရာ။ မင်းမြတ် လင်းနို့၏ ရှေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား လင်းနို့သည် သူတပါးအိမ်၌ နေသန့်ရှိသော် ထိုအိမ်ရှင်တို့အား
ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီးကြောင်းကို မပြုသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော
ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် (ဒါယကာ)အိမ် တို့သို့ ချဉ်းကပ်၍ အလွန်တောင်းခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း
သိစေခြင်း‘ဝိညတ်’များသဖြင့်လည်းကောင်း မိမိကိုယ်၏ အပြစ်ဒေါသများသဖြင့် အလွန်အဆို
အပြောများသဖြင့်လည်းကောင်း တူမျှသော ချမ်းသာဆင်းရဲရှိသဖြင့်လည်းကောင်း ထိုဒါယကာ
တို့အား တစုံတရာ နှလုံးမသာယာဖွယ်ကို မပြုရာ၊ ထိုဒါယကာတို့၏ ပြုလုပ်ရင်းအမှုကို မယုတ်

လျော့စေရာ အလုံးစုံ ကြီးပွားခြင်းကိုသာလျှင် အလိုရှိရ၏။ မင်းမြတ် လင်းခို၏ နှစ်ခုမြောက်
သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် နတ်ထက် နတ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်
ဒီဃနိကာယ်မြတ် လက္ခဏသုတ်၌-

“သဒ္ဓါတရားဖြင့်လည်းကောင်း သီလဖြင့်လည်းကောင်း ပရိယတ်အကြားအမြင်ဖြင့်
လည်းကောင်း ပညာဖြင့်လည်းကောင်း စွန့်ကြဲခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း လောကီတရားဖြင့်
လည်းကောင်း များစွာကုန်သော ကောင်းမြတ်သော ဂုဏ်တို့ဖြင့် လည်းကောင်း ဥစ္စာဖြင့်
လည်းကောင်း စပါးဖြင့်လည်းကောင်း လယ်ယာဖြင့်လည်းကောင်း သားသမီးတို့ဖြင့်
လည်းကောင်း မယားတို့ဖြင့်လည်းကောင်း အခြေလေးချောင်းရှိသော သတ္တဝါတို့ဖြင့်
လည်းကောင်း ဆွေမျိုးတို့ဖြင့်လည်းကောင်း အဆွေခင်ပွန်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း ချစ်ခင်
တော်စပ်သူတို့ဖြင့် လည်းကောင်း အားအင်ဖြင့် လည်းကောင်း အဆင်းဖြင့်လည်း
ကောင်း ချမ်းသာခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ကိုယ်ကျိုး သူကျိုးနှစ်မျိုးစုံတို့ဖြင့်လည်းကောင်း
သူတပါးတို့သည် အသို့လျှင် မဆုတ်ယုတ်ကုန်အံ့နည်းဟု အလိုရှိ၏။ အကျိုးပြီးမြောက်
ခြင်းကိုလည်း လွန်စွာ တောင့်တ၏”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ခုနစ်ခုမြောက် ဝဂ္ဂုလိင်္ဂပဉ္စာ ပြီး၏။

၈-ဇလူကင်္ဂပဉ္စာ

(မြွေ၏ အင်္ဂါပြဿနာ)

၈။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “မြွေ၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်
အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်ပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မြွေသည် အကြင်သတ္တဝါတို့၏
ထိုသတ္တဝါသော မြွေ၏ တွယ်၍ သွေးကို စုပ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်း
စီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အကြင်ကမ္မဋ္ဌာန်းတည်းဟူသော အာရုံ၌ စိတ်သည် တွယ်၏။
ထိုကမ္မဋ္ဌာန်းတည်း ဟူသော အာရုံကို အဆင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း သဏ္ဌာန်အားဖြင့်လည်း
ကောင်း အရပ်မျက်နှာအားဖြင့်လည်းကောင်း တည်ရာ မှီရာအားဖြင့်လည်းကောင်း အပိုင်း
အခြား အားဖြင့်လည်းကောင်း အသွင်အပြင် အားဖြင့်လည်းကောင်း အမှတ်နိမိတ်အားဖြင့်
လည်းကောင်း မြွေ၏ တည်ထောင်စိုက်နှံ့၍ ထိုစွဲလမ်းသော အာရုံဖြင့်သာလျှင် တစုံတခုသော
အရသာနှင့် မရောယှက်သော ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’တည်းဟူသော အရဟတ္တဖိုလ်
ကို သောက်ရာ၏။ မင်းမြတ် မြွေ၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် အနုရုဒ္ဓါ
မထေရ်သည်-

“စင်ကြယ်လှစွာလော စိတ်ဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌ တည်၍ ထိုစိတ်ဖြင့် မည်သည့်
အရသာတို့နှင့်မျှ မရောယှက်သော ဝိမုတ္တိဟူသော နိဗ္ဗာန်မဂ်ဖိုလ် အရသာကို သောက်သုံး
အပ်၏”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ရှစ်ခုမြောက် ဇလူကင်္ဂပဉ္စာ ပြီး၏။

၉-သပ္ပင်ပဉ္စာ

(မြေ၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၉။ အရှင်ဘုရားနာဂဓေန “မြေ၏ အင်္ဂါသုံးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏”ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါသုံးပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မြေသည် ရင်ဘတ်ဖြင့် သွားသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ပညာဖြင့် သွားအပ်၏။ မင်းမြတ် ပညာဖြင့်သွားသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်သည် နည်းမှန် လမ်းမှန် သဘောမှန်၌ လှည့်လည်၏။ မမှန်သော သဘောလက္ခဏာကို ရှောင်ကြဉ်၏။ ဟုတ်မှန်သော သဘောလက္ခဏာကို ပွားများ၏။ မင်းမြတ် မြေ၏ ရှေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား မြေသည် သွားလာသည်ရှိသော် (အဆိပ်နိုင်သော) ဆေးကို ကြဉ်ရှောင်၍ သွား၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် မကောင်းသော အကျင့်ဒုစရိုက်ကို ကြဉ်ရှောင်သဖြင့် သွားလာလှည့်လည်ရာ၏။ မင်းမြတ် မြေ၏ နှစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား မြေသည် လူတို့ကိုမြင်သည်ရှိသော် ပူပန်၏၊စိုးရိမ်၏၊ ကြံ့စည်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် မကောင်းသောအကြံ တို့ကို ကြံ့ခံ၍ မမေ့ လျော့ခြင်း ဖြစ်ပေါ်လတ်သော် “ငါသည် မေ့လျော့ခြင်းဖြင့် နေ့ကို ကုန်လွန် စေအပ်၏။ ထိုမေ့လျော့ခြင်းကို တဖန်ရခြင်းငှာ မဘတ်ကောင်း”ဟု ပူပန်ရာ၏၊ စိုးရိမ်ရာ၏၊ ကြံ့စည်ရာ၏။ မင်းမြတ် မြေ၏ သုံးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် ဘလ္လာတိယ ဇာတ်၌ ကိန္နရာဖိုမနှစ်ဦးတို့သည်-

“မုဆိုး ငါတို့သည် တညဉ့်ပတ်လုံး အလိုမရှိကြကုန်ဘဲ တဦးသည် တဦးကို လွမ်းဆွတ် အောက်မေ့ကြကုန်လျက် (မြစ်ရေခြား၍) ကွေ့ကွင်းနေကြရကုန်၏။ ထိုတညဉ့်အတွက်ကို ပူဆွေး လွမ်းဆွတ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ထိုညဉ့် ဘူး နောက်ထပ်တဖန် မဖြစ်ပါစေလင့်ဟု ငိုပွဲ ချီချ ဖိုးရိမ်ကြရကုန်၏”ဟု (မုဆိုးအားပြောသော) ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရားသည် လည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ကိုးခုမြောက် သပ္ပင်ပဉ္စာ ပြီး၏။

၁၀-အဇဂရဂ်ပဉ္စာ

(စပါးကြီးမြေ၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၁၀။ အရှင်ဘုရားနာဂဓေန “စပါးကြီးမြေ၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏”ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါတပါး ကို ယူအပ်ပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် စပါးကြီးမြေသည် ကြီးစွာသော ကိုယ်ရှိ၏။ များစွာသော နေ့တိုပတ်လုံး ယုတ်လျော့သော ဝမ်းခေါင်းရှိ၏။ အလွန် နွမ်းပါး၏။ ဝမ်းခေါင်းပြည့်အောင် အစာကိုမရ၊ ပြည့်စုံစွာ မရသည်ဖြစ်၍သာလျှင် ကိုယ်၏ မျှတလောက်ရုံမျှဖြင့်သာ မျှတသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ဆွမ်းခံအကျင့်၌ လေ့ကျက်

သော သူတပါးထံမှဆွမ်းကို ရရန်ကပ်သော သူတပါးပေးလှူသည်ကိုသာ လိုလားသော ကိုယ်တိုင် ယူခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝမ်းပြည့်လောက်အောင် သော ဆွမ်းအာဟာရကို ရရန်ခဲယဉ်း၏၊ အာဟာရ ရနိုင်ခဲ၏၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်စေကာမူ ကေန်စင်စစ်အားဖြင့် အကျိုးစီးပွားကိုသာ ပွားများစေလိုရင်းရှိသော အမျိုး ကောင်းသား ယောဂီသည် လေးလုတ် ငါးလုတ်သော ဆွမ်းတို့ကို မစားမူ၍ အကြွင်းကို ရေဖြင့် ပြည့်စေအပ်၏။ မင်းမြတ် စပါးကြီးမြွေ၏ တခုသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် တရားစစ်သူကြီးဖြစ်တော်မူသော အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်သည်-

“ရဟန်းသည် စွတ်စိုသောအစာကိုလည်းကောင်း၊ ခြောက်သွေ့သော အစာကို လည်းကောင်း (ရရသမျှ) စားသုံး၍ ပြည့်စုံပြောသည် မဖြစ်ရာ၊ ယုတ်လျော့သောဝမ်း ရှိသည် အတိုင်းအရှည်ရှိသောအစာအာဟာရ ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိပြုလျက် ကျင့်သုံးရာ၏။

လေးလုတ် ငါးလုတ်သော ဆွမ်းတို့ကို မစားဘဲ ရေသောက်ရာ၏၊ ဤသို့စားသည် ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သော စိတ်ရှိသော ရဟန်းအား ချမ်းသာစွာ နေနိုင်ခြင်းငှာ သင့်လျော်လောက်၏” ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ဆယ်ခုမြောက် အဇကရန်ပဉ္စာ ပြီး၏။

ငါးခုမြောက် သိဟဝဂ် ပြီး၏။

*****

၆-မန္တရဝဂ်

၁-ပန္နမက္ကဋကင်္ဂပဉ္စာ

(ပဋိကူ၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၁။ အရှင်ဘုရားနာဂဓေန “ပဋိကူ၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်ပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ပဋိကူသည် လမ်း၌ ပဋိကူကုန်ရက် (ပဋိကူအိမ်) ကိုပြု၍ ထိုကုန်ရက်၌ ပိုးသည်လည်းကောင်း ယင်သည်လည်းကောင်း နှံကောင်သည်လည်းကောင်း အကယ်၍ ငြိသည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုအကောင်ကို ဖမ်းယူ၍ စားသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒွါရခရောက်ပါးတို့၌ သတိပဋ္ဌာန်တည်းဟူသော ကုန်ရက်ဗိတန်ကိုပြု၍ ထိုကုန်ရက်ဗိတန်၌ ကိလေသာတည်းဟူသော ယင်ကောင်တို့သည် အကယ်၍ ဖွဲ့မိကုန်သည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုနေ့ရက်၌ပင်လျှင် သတ်အပ်၏။ မင်းမြတ် ပဋိကူ၏ ဤအင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် အနုရုဒ္ဓါမထေရ်သည်—

“ခြောက်ဒွါရတို့၌(ဖြစ်သော)စိတ်ကို သတိပဋ္ဌာန်အာရုံမြတ်၌ အမြဲစွဲမှတ်ရာ၏။ ထိုစိတ်၌ ကိလေသာတို့သည် အကယ်၍ ငြိမ့်အံ့၊ ဝိပဿနာပွားများသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုကိလေသာတို့ကို သတ်အပ်ကုန်၏” ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ရှေးဦးစွာသော ပန္နမက္ကဋကင်္ဂပဉ္စာ ပြီး၏။

၂-ထနသိတဒါရကင်္ဂပဉ္စာ

(နို့စို့သူငယ်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၂။ အရှင်ဘုရားနာဂဓေန “နို့စို့သူငယ်၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်ပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် နို့စို့သူငယ်သည် မိမိ အကျိုး၌သာဓုကုန်၍ နို့စို့လိုသော်ငိုသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိအကျိုး (အရဟတ္တဖိုလ်)၌ ဓုကုန်၍ ပါဠိသင်ခြင်း၊ အဋ္ဌကထာသင်ခြင်း၊ ကောင်းစွာလုံ့လပြုခြင်း၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်၌ ဆရာနှင့်အတူ နေထိုင်ခြင်း၊ အဆွေခင်ပွန်းကောင်းကို မှီဝဲခြင်း၊ အားလုံးတို့၌ တရားသက်ဝင်သော ဉာဏ်ရှိသည် ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် နို့စို့သူငယ်၏ ဤအင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် နတ်ထက် နတ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဒီဃနိကာယ်မြတ် ပရိနိဗ္ဗာနသုတ္တန်၌—

“အာနန္ဒာ ငါဘုရား တိုက်တွန်း၏။ သင်တို့သည် မိမိအကျိုးစီးပွား၌ ‘စေ့ဆော်ကြ ကုန်လော့၊ မိမိအကျိုးစီးပွား၌ အားထုတ်ကြကုန်လော့၊ မိမိအကျိုးစီးပွား၌ မမေ့လျော့ ကြကုန်ဘဲ ကိလေသာကို ပူပန်စေတတ်သော လုံ့လရှိကုန် နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်အပ်သော့ စိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ နေကြကုန်လော့” ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

နှစ်ခုမြောက် ထနသိတဒါရကင်္ဂပဉ္စာ ပြီး၏။

၃။ စိတ္တကဓရကုမ္ပင်္ဂပဉ္စာ
(ကုန်းလိပ်ပြောက်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၃။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ကုန်းလိပ်ပြောက်၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်ပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ကုန်းလိပ်ပြောက်သည် ရေမှ ကြောက်သောကြောင့် ရေကို ကြဉ်ရှောင်၍ သွား၏။ ထိုသို့ရေကို ကြဉ်ရှောင်ခြင်းကြောင့်လည်း အသက်မှ မဆုတ်ယုတ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် မေ့လျော့မှု၌ ဘေးဟု ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်ရာ၏။ မမေ့မလျော့မှု၌ ဂုဏ်ကျေးဇူးအထူးကို ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၏။ ထိုသို့ (မေ့လျော့မှု၌) ဘေးဟု ရှုလေ့ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း ရဟန်း၏အဖြစ်မှ မယုတ်၊ နိဗ္ဗာန်၏အနီး၌ ကပ်၍တည်၏။ မင်းမြတ် ကုန်းလိပ်ပြောက်၏ ဤအင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် နတ်ထက်နတ် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဓမ္မပဒ၌—

“မမေ့စလျော့ခြင်း၌ မေ့လျော်သော မေ့လျော့ခြင်း၌ ဘေးဟု ရှုလေ့ရှိသော ရဟန်းသည် ရဟန်းဂုဏ်ကျေးဇူးဖြစ်သော မဂ်ဖိုလ်မှ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းငှာ မထိုက်၊ နိဗ္ဗာန်၏ အနီး၌သာလျှင် တည်၏” ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

သုံးခုမြောက် စိတ္တကဓရကုမ္ပင်္ဂပဉ္စာ ပြီး၏။

၄-ပဝနင်္ဂပဉ္စာ

(တောအုပ်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၄။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “တောအုပ်၏ အင်္ဂါငါးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါငါးပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် တောအုပ်သည် မာဏ်ကြယ်သော လူအပေါင်းကို ဖုံးလွှမ်းသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် တပါးသောသူတို့၏အပြစ် ချွတ်ယွင်းချက်ကို ဖုံးလွှမ်းရာ၏ မဖွင့်အပ်၊ မင်းမြတ် တောအုပ်၏ ရှေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား တောအုပ်သည် များစွာသောလူတို့မှ ဆိတ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် တပ်မက်မှု ‘ရာဂ’ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ တွေခေမှု ‘မောဟ’ ထောင်လွှားမှု ‘မာန’ မှားသောအယူ ‘ဒိဋ္ဌိ’ ဟူသော ကွန်ရက်တို့မှ လည်းကောင်း အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့မှ လည်းကောင်း ကင်းဆိတ်သည် ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် တောအုပ်၏ နှစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား တောအုပ်သည် လူတို့ဖြင့် ကျဉ်းမြောင်းခြင်းမှ ကင်းသည်ဖြစ်၍ ဆိတ်ငြိမ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အရိယာတို့၏ ဥစ္စာမဟုတ်ကုန်သော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့မှ ကင်းဆိတ်သည်ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် တောအုပ်၏ သုံးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား တောအုပ်သည် ငြိမ်သက်၍ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ငြိမ်သက်၍ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သည် ဖြစ်ရာ၏။ ရာဂစသည်၌ ငြိမ်းအေးသည် မာနကိုပယ်ပြီးသည် ကျေးဇူးချေဖျက်ခြင်းကို ပယ်ပြီးသည် ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် တောအုပ်၏ လေးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား တောအုပ်သည် အရိယာဖြစ်သော သူတော်ကောင်းတို့သည် မှီဝဲအပ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အရိယာဖြစ်သော သူတော်ကောင်းတို့ အမြဲမှီဝဲအပ်သည် ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် တောအုပ်၏ ငါးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကိုယူအပ်၏။ မင်းမြတ် နတ်ထက် နတ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား သည် သံယုတ္တနိကာယ်ဖြတ်၌-

“ရာဂစသည်တို့မှ ဆိတ်ကင်းကုန်သော ဖြူစင်သော အကျင့်ရှိကုန်သော နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိကုန်သော ကိလေသာကို ရှို့မြှိုက်တတ်ကုန်သော အမြဲထက်သန်သော ဝီရိယရှိကုန်သော ပညာရှိတို့နှင့် အတူတကွ နေထိုင်ရာ၏”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

လေးခုမြောက် ပဝနပဉ္စာ ပြီး၏။

၅-ရုက္ခပဉ္စာ

(သစ်ပင်၏ အင်္ဂါ ပြသနာ)

၅။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန“သစ်ပင်၏ အင်္ဂါသုံးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏”ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါသုံးပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန် သနည်းဟု(မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သစ်ပင်မည်သည် ကား အပွင့်အသီးကို ဆောင်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ကိလေသာမှလွတ်မြောက်မှု အရဟတ္တဖိုလ် တည်းဟူသော အပွင့် မဂ်ဖိုလ်ဟူသော အသီးကိုဆောင်သည် ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် သစ်ပင်၏ ရှေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား သစ်ပင်သည် အနီးသို့ ကပ်လာကုန်သောလူတို့အား အရိပ်ကို ပေးသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အနီးသို့ ကပ်လာ ဝင်လာကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဆွမ်းစသောအာဇီဝ အစေ့အစပ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ တရားတည်းဟူသော အစေ့အစပ်ဖြင့်လည်းကောင်း အစေ့အစပ်ပြုရာ၏။ မင်းမြတ် သစ်ပင်၏ နှစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကိုယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား သစ်ပင်သည် အရိပ်ဖြင့် ထူးကဲသည်၏အဖြစ်ကို မပြုသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၌ ထူးကဲသည်၏ အဖြစ်ကို မပြုရာ၊ ခိုးသူ သူသတ် ရန်သူတို့၌လည်းကောင်း၊ မိမိ၌ လည်းကောင်း ဤသတ္တဝါတို့သည် အဘယ်သို့လျှင် ဘေးရန် မရှိကြကုန်ဘဲ ကြောင့်ကြစိုးရိမ်ခြင်း မရှိကြကုန်ဘဲ ဆင်းရဲမရှိကြကုန်ဘဲ မိမိကိုယ်ကိုချမ်းချမ်းသာသာ ဆောင်နိုင်ပါကုန်အံ့နည်း”ဟု

တူမျှသော မေတ္တာပွားခြင်းကို ပြုရာ၏။ မင်းမြတ် သစ်ပင်၏ သုံးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် တရားစစ်သူကြီးဖြစ်တော်မူသော အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်သည်-

“မြတ်စွာဘုရားသည် သတ်ပုတ်ညှဉ်းပန်းတတ်သော ဒေဝဒတ်၌လည်းကောင်း ခိုးသူ ဖြစ်သောအင်္ဂုလိမာလ၌လည်းကောင်း (သတ်ရန်လာသော) ဓနပါလဆင်၌လည်းကောင်း (သားတော်)ရာဟုလာ၌လည်းကောင်း အလုံးစုံသောသူတို့၌ တူမျှသောစိတ်ရှိတော်မူ၏” ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ငါးခုမြောက် ရုက္ခဂုံပဉ္စာ ပြီး၏။

၆-မေသင်္ဂပဉ္စာ

(မိုး၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၆။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “မိုး၏ အင်္ဂါငါးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏”ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါငါးပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် မိုးသည် ဖြစ်ပေါ်လာသော မြူအညစ်အကြေးကို ငြိမ်းစေသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဖြစ်ပေါ်လာသော ကိလေသာ မြူအညစ်အကြေးကို ငြိမ်းစေ အပ်၏။ မင်းမြတ် မိုး၏ ရှေးဦးစွာသော ဤ အင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား မိုးသည် မြေ၌ အပူကို ငြိမ်းစေသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူ သာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် မေတ္တာဘာဝနာဖြင့် နတ်နှင့်တကွသော လူအပေါင်းကို ငြိမ်းစေရာ၏။ မင်းမြတ် မိုး၏ နှစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား မိုးသည် အလုံးစုံသော မျိုးစေ့တို့ကို ပေါက်ရောက်စေသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အလုံးစုံသောသတ္တဝါ တို့အား ယုံကြည်မှုသဒ္ဓါ တရားကို ဖြစ်စေ၍ ထိုယုံကြည်မှုသဒ္ဓါတရားဟူသော မျိုးစေ့ကို အလွန်မြတ်သော ပရမတ္ထနိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ စည်းစိမ်တိုင်အောင် နတ်ပြည် လူ့ပြည်၌ ဖြစ်သော ချမ်းသာစည်းစိမ်ဟူသော သုံးပါးသောချမ်းသာစည်းစိမ်တို့၌ စိုက်ပျိုးရာ၏။ မင်းမြတ် မိုး၏ သုံးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား မိုးသည် ဥတုအားဖြင့် ဖြစ်ပွား၍ မြေအပြင်၌ ပေါက်ရောက် ကုန်သော မြက် သစ်ပင် နွယ်ချို ခေးပင် ဟောစိုးသစ်ပင်တို့ကို စောင့်ရှောက်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံး သွင်းမှုကိုဖြစ်စေ၍ ထိုသင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုဖြင့် ရဟန်းတရားကို စောင့်ရှောက် ရာ၏။ အလုံးစုံသော ကုသိုလ်တရားတို့သည် သင့်လျော်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းလျှင် အရင်းရှိကုန်၏။ မင်းမြတ် မိုး၏ လေးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား မိုးသည် ရွာသည်ရှိသော် မြစ် တဖက်သည်ကန် လေးထောင့်ကန် တို့ကိုလည်းကောင်း ချောက် ချောက်လက်တက် ရေအိုင် ထုံးအိုင် ရေတွင်းတို့ကိုလည်းကောင်း ရေအလျဉ်တို့ဖြင့်ပြည့်စေသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်

သည် ပါဠိအာဂုံ သင်ကြားခြင်းဖြင့် တရားတည်းဟူသော မိုးကို အလွန်ရွာသွန်းစေ၍ မင်္ဂလိကကို အလိုရှိကုန်သော သူတို့၏ စိတ်ကို ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်စေရာ၏။ မင်းမြတ်မိုး၏ ငါးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် တရားစစ်သူကြီး ဖြစ်တော်မူသော အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်သည်-

“မုနိငါးပါးတို့ထက် မြတ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ကျွတ်ထိုက်သောသတ္တဝါကို မြင်သည်ရှိသော် ယူဇနာတသိန်းတိုင်အောင်ပင် တခဏချင်းဖြင့် ကြွတော်မူ၍ ထိုသူအား သစ္စာလေးပါးကို သိစေဟောမူ၏”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ခြောက်ခုမြောက် မေဃဂုံပဉ္စာပြီး၏။

၇-မဏိရတနဂုံပဉ္စာ

(ပတ္တမြား၏ အင်္ဂါ ပြသနာ)

၇။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ပတ္တမြားရတနာ၏ အင်္ဂါသုံးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါသုံးပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ပတ္တမြားရတနာသည် စင်စစ် ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် စင်စစ် ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော အသက်မွေးခြင်း ရှိသည်ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် ပတ္တမြားရတနာ၏ ရှေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ပတ္တမြားရတနာသည် ဟန့်တရာသော အညစ် အကြေးနှင့် မရောနှောသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ယုတ်ညံ့ကုန်သောတရား ယုတ်ညံ့သော အဆွေခင်ပွန်းတို့နှင့် တကွ မရောနှောရာ။ မင်းမြတ် ပတ္တမြားရတနာ၏ နှစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် ပတ္တမြားရတနာသည် (မျိုးမှန်)ရတနာတို့နှင့် ယှဉ်စပ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူ သာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အလွန်မြတ်သော ဇာတ်ရှိသော သူတို့နှင့် အတူ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရာ၏။ မင်္ဂလကျိုးငှါ ကျင့်သူ ဖိုလ်၌တည်သူ သေက္ခဖြစ်သူ ဖိုလ်နှင့် ပြည့်စုံသူ ဖြစ်ကုန်သော သောတာပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ်ရဟန္တာ တေဝိဇ္ဇာ ဆဋ္ဌာဘိညပုဂ္ဂိုလ် ဟူကုန်သော ပတ္တမြားရတနာနှင့်တူသော ရဟန်းတို့နှင့်အတူ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရာ၏။ မင်းမြတ် ပတ္တမြားရတနာ၏ သုံးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် နတ်ထက် နတ်ဖြစ်လော့ မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် သုတ္တန်ပါတ်၌-

“စင်ကြယ်ကုန်သူတို့သည် စင်ကြယ်ကုန်သူတို့နှင့် ရှိသေမျိုးနွံကုန်၍ ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံခြင်းကို ပြုကြကုန်လော့၊ ထိုသို့ပြုသည်ရှိသော် ညီညွတ်ကြကုန်သည်ဖြစ်၍ ပညိမြေ ရင့်ကြကုန်လျက် ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုနိုင်ကြကုန်လတ္တံ့”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ခုနစ်ခုမြောက် မဏိရတနဂုံပဉ္စာ ပြီး၏။

ဂ-မာဂဝိကင်္ဂပဉ္စာ

(သားမုဆိုး၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

ဂ။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “မုဆိုး၏ အင်္ဂါလေးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါလေးပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် သားမုဆိုးသည် အနည်းငယ်သာ အိပ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အိပ်ခြင်းနည်းသည် ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် သားမုဆိုး၏ ရှေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား သားမုဆိုးသည် သားသမင်တို့၌ သာလျှင် စိတ်ကို မြဲစွာဖွဲ့နှောင်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံတို့၌သာလျှင် စိတ်ကို မြဲစွာဖွဲ့နှောင်ရာ၏။ မင်းမြတ် သားမုဆိုး၏ နှစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား သားမုဆိုးသည် ပြုဖွယ်အမှု၏ အချိန်ကာလကို သိသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် “ဤအခါသည်ကား တပါးတည်း ကိန်းအောင်းရမည့်အခါတည်း၊ ဤအခါသည်ကား ကိန်းအောင်းရာမှ ထွက်ရမည့်အခါတည်း” ဟု ကိန်းအောင်းခြင်း၏ အခါကိုသိရာ၏။ မင်းမြတ် သားမုဆိုး၏ သုံးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား သားမုဆိုးသည် သားသမင်ကို မြင်သည်ရှိသော် “ဤသမင်ကို ရပေလတ္တံ့” ဟု ရှင်လန်းခြင်းကို ဖြစ်စေသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌ အလွန်မွေ့လျော်သည်ဖြစ်၍ လွန်မြတ်သော တရားအထူးကို ရပေတော့လတ္တံ့” ဟု ရှင်ပျခြင်းကို ဖြစ်စေရာ၏။ မင်းမြတ် သားမုဆိုး၏ လေးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် အရှင်မောဃရာဇာမထေရ်သည်-

“နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိသော ရဟန်းသည် ကမ္မဋ္ဌာန်း အာရုံတို့ကို ရသည်ရှိသော် လွန်မြတ်သော မဂ်ဖိုလ်တရားကို ရပေတော့အံ့ဟု လွန်စွာ ရှင်ခြင်းကို ဖြစ်စေအပ်၏” ဟုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ရှစ်ခုမြောက် မာဂဝိကင်္ဂပဉ္စာ ပြီး၏။

~~~~~

ဇ-ဗာဠိသိကင်္ဂပဉ္စာ

(ငါးမျှားသူ၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

ဇ။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “ငါးမျှားသူ၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ငါးမျှားသူသည် ငါးမျှားချိတ်ဖြင့် ငါးတို့ကို ထုတ်ခင်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်း

သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဉာဏ်ဖြင့် မွန်မြတ်သော မဂ်ဖိုလ်တို့ကို ထုတ်ယူအပ်ကုန်၏။ မင်းမြတ် ငါးမျှားသူ၏ ရှေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ငါးမျှားသူသည် အနည်းငယ်သော ငါးကိုသတ်၍ ပြန့်ပြော များပြားသော လာဘ်ကို ရသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အနည်းငယ်သော လောကအာမိသမျှကို စွန့်စား၏။ မင်းမြတ် ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် လောကအာမိသမျှကိုစွန့်၍ ပြန့်ပြောများပြားသော မဂ်ဖိုလ်ကို ရ၏။ မင်းမြတ် ငါးမျှားသူ၏ နှစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် အရှင် ရာဟုလာမထေရ်သည်-

“လောကအာမိသကို စွန့်သောကြောင့် သုဉ္ဇဘမဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကိုလည်းကောင်း အနိမိတ္တမဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကိုလည်းကောင်း ဝိမောက္ခမဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို လည်းကောင်း အပ္ပဏိဟိတမဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကိုလည်းကောင်း ဖိုလ်လေးပါးတို့ကိုလည်းကောင်း အဘိညဉ် ခြောက်ပါးတို့ကိုလည်းကောင်း ရနိုင်၏”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ကိုးခုမြောက် ဗာဠိသိကင်္ဂပဉ္စာ ပြီး၏။

၁၀-တစ္ဆကင်္ဂပဉ္စာ

(တစည်းသမား၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၁၀။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “တစည်းသမား၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ် အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် တစည်းသမားသည် တံမျဉ်းချည်ကို လိုက်လျော ညီညွတ်စေ၍ သစ်ကို ရွှေသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမတည်း ဟူသော သာသနာတော်အား လိုက်လျောညီညွတ်စေ၍ သီသတည်းဟူသောမြေ၌ ရပ်တည်လျက် သဒ္ဓါတည်းဟူသော လက်ဖြင့် ပညာတည်းဟူသော ပဲခွပ်ကို ကိုင်စွဲလျက် ကိလေသာတို့ကို ရွှေအပ်ကုန်၏။ မင်းမြတ် တစည်းသမား၏ ရှေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား တစည်းသမားသည် အကာကိုပယ်၍ အနှစ်ကိုယူသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် သတ္တဝါ သင်္ခါရ တို့ မြဲ၏ဟူသော ‘သဿတ’ အယူကိုလည်းကောင်း သေလျှင် ဘဝပြတ်၏ ဟူသော ‘ဥစ္ဆေဒ’ အယူကိုလည်းကောင်း ထိုအသက်သည်ပင် တိုက်ိုယ်တည်းဟူသော အယူကိုလည်းကောင်း အသက် သည်တခြား ကိုယ်သည်တခြား ဟူသောအယူကိုလည်းကောင်း ထိုင်၏ အယူသည်သာ မြတ်၏ တပါးသောအယူသည် မမြတ်ဟူသော အယူကိုလည်းကောင်း တစုံတယောက်သောသူက မပြု အပ် ပြု၍မဖြစ် ပြုခြင်းငှာ မထိုက်ဟူသော အယူကိုလည်းကောင်း ယောက်ျားတို့ ပြုအပ် သောလုံ့လသည် အကျိုးမရှိဟူသော အယူကိုလည်းကောင်း မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း၏ အကျိုးမရှိဟူသော အယူကိုလည်းကောင်း သတ္တဝါသည် ပျက်စီး၏ဟူသော အယူကိုလည်းကောင်း သတ္တဝါသည် အသစ်ဖြစ်၏ ဟူသော အယူကိုလည်းကောင်း သင်္ခါရတရားတို့ မြဲ၏ဟူသော

အယူကိုလည်းကောင်း အကြင်သူသည် ပြု၏။ ထိုသူသည် ခံစားရ၏ဟူသော အယူကိုလည်းကောင်း သူတပါးသည် ပြု၏။ သူတပါးသည် ခံစားရ၏ဟူသော အယူကိုလည်းကောင်း ကံ၏ အကျိုးသာဟု စွဲယူသော အယူကိုလည်းကောင်း ပြုအပ်သော အမှု၏ အကျိုးကိုသာ ခံစားရ၏ဟု ယူသော အယူကိုလည်းကောင်း ဤသို့ သဘောရှိကုန်သော အယူတို့ကိုလည်းကောင်း အခြားသောငြင်းခုံခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အယူတို့ကိုလည်းကောင်း ပယ်စွန့်၍ သင်္ခါရတို့၏ သဘောကိုလည်းကောင်း အလွန်ကင်းဆိတ်ခြင်းကို လည်းကောင်း လုံ့လကင်းခြင်း ဇီဝကင်းခြင်းကိုလည်းကောင်း စင်စစ် ပြတ်ကင်း ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း စွဲယူရာ၏။ မင်းမြတ် တစည်းသမား၏ နှစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် နတ်ထက် နတ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် သုတ္တနိပါတ်၌-

“အမှိုက်သဖွယ် ပျက်ပြယ်သော အလိုရှိသူကို နှင်ထုတ်ကြကုန်လော့၊ ခရုယောက်သွားပုပ် အတူ ပျက်ပြယ်သော သီလရှိသူကိုလည်း နှင်ထုတ်ကြကုန်လော့၊ ထို့ကြောင့် ရဟန်းအကျင့်မဟုတ်ဘဲ ရဟန်းအကျင့်ဖြစ်၏ဟု မှတ်ထင်ကုန်သော အယူအဖျင်းတို့ကို နှင်ထုတ်ကြကုန်လော့။”

ယုတ်မာသော အလိုတို့ကိုလည်းကောင်း ယုတ်မာသောအကျင့် ကျက်စားရာ အာရုံတို့ကိုလည်းကောင်း နှင်ထုတ်ပြီး၍ စင်ကြယ် ကုန်သူတို့သည် စင်ကြယ်ကုန်သူတို့နှင့် ရှိသေကျိုးနွံကုန်၍ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံခြင်းကို ပြုကြကုန်လော့၊ ထိုသို့ပြုသည်ရှိသော် ညီညွတ်ကြကုန်သည်ဖြစ်၍ ပညိန္ဒရင့်ကြကုန်လျက် ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုနိုင်ကြကုန်လတ္တံ့”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ဆယ်ခုမြောက် တစ္ဆကင်္ဂပဉ္စာ ပြီး၏။

ခြောက်ခုမြောက် မတ္တဒုကဝဂ်ပြီး၏။

၇-ကုမ္ဘဝဂ်

၁-ကုမ္ဘဝဂ်ပဉ္စာ

(အိုး၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၁။ အရှင်ဘုရားနာဂဿေန “အိုး၏ အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်ပါသနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် အိုးသည် ရေပြည့်သည်ရှိသော် အသံမပြုသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ပါဠိအာဂုံ၌လည်းကောင်း၊ တရားအထူးကို ရခြင်း၌လည်းကောင်း၊ လင်ကြားခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ မဂ်ဖိုလ်၌လည်းကောင်း၊ ယုတ်မြတ်ခြင်းသို့ရောက်သည်ရှိသော် အသံမပြုရာ၊ ထိုယုတ်မြတ်ခြင်းသို့ ရောက်သော ဂုဏ်ဖြင့် မာန်ထောင်လွှားခြင်းကို မပြုရာ၊ မာန်မရှိခြင်းကို မပြုရာ၊ နှိမ့်ချသောမာန် နှိမ့်ချသောမာန်မရှိခြင်းရှိသည်ဖြစ်ရာ၏။ ဖြောင့်မန်သည် နှုတ် မကြမ်းသည် အသွေးအထွေ မကြုံးဝါးသည် ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် အိုး၏ ဤအင်္ဂါတပါးကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် နတ်ထက် နတ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် သုတ္တနိပါတ်၌-

“အကြင်အိုးသည် ယုတ်လျော့၏ (မပြည့်)။ ထိုယုတ်လျော့သောအိုးသည် အသံ ပြု၏။ အကြင်အိုးသည် ပြည့်လျှံ၏။ ထိုပြည့်လျှံသော အိုးသည် အသံမမြွက်၊ ငြိမ်သက် သည်သာတည်း။ လူမှိုက်သည် မပြည့်သောအိုးနှင့်တူ၏။ ပညာရှိသည်ကား ပြည့်လျှံသော အိုးနှင့်တူပေ၏” ဟူ၍ ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ရှေးဦးစွာသော ကုမ္ဘဝဂ်ပဉ္စာ ပြီး၏။

၂-ကမ္မဋ္ဌာယသင်္ဂပဉ္စာ

(တီးတုတ်ငှက်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၂။ အရှင်ဘုရားနာဂဿေန “တီးတုတ်ငှက်၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏” ဟူ၍ ဆိုတော် မူ၏။ အဘယ် အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် တီးတုတ် ငှက်သည် လေရည်ကို သောက်မိသော် ထွေးအန်ပစ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် သင့်လျော်သော တရားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် မနှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်သောစိတ်ကို ထွေးအန်ပစ်၏။ မင်းမြတ် တီးတုတ်ငှက်၏ ရှေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား တီးတုတ်ငှက်သည် တကြိမ်သောက်အပ်သော ရေကို မထွေး မအန်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် “ထိုမြတ်စွာ ဘုရားသည် မြတ်တော်မူပါပေ၏။ သစ္စာလေးပါးကို မဖောက်မပြန် ဟိန်ဒိုင်းသိမြင်ဘော်မူပါပေ၏။ တရားတော်သည် ကောင်းစွာဟောကြားထားသော ကရားတော်ပါပေတည်း။ သံဃာတော်သည် ကောင်းစွာကျင့်တော်မူပါပေ၏” ဟု တကြိမ်ဖြစ်ပေါ်လာသော ကြည်ညိုမှုကို ပြန်၍ မလျော့ချအပ်၊ ရုပ်သဏ္ဌာန်အနိစ္စ၊ သညာသည် အနိစ္စ၊ သင်္ခါရသည် အနိစ္စ၊ ဝိညာဏ်သည် အနိစ္စဟု တကြိမ်ဖြစ်ပေါ်

လာသောဉာဏ်ကို တဖန်မလျော့ချအပ်။ မင်းမြတ် တီးဘုတ်ငှက်၏နှစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် နတ်ထက် နတ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်-

“သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်၌ ကောင်းစွာ ဉာဏ်အမြင်စင်ကြယ်ပြီးသောသူသည် အရိယာ တို့၏ တရား၌ မြဲမြံ ယျက် ထူးသောပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်သို့ရောက်၍ များစွာသော အဖို့အားဖြင့် မတုန်မလှုပ်နိုင်၊ ထိုသူသည် ခပ်သိမ်းသော အပြားအားဖြင့် မြတ်သည့်အဖြစ်သို့သာ ရောက်၏”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

နှစ်ခုမြောက် ကာဠာသသင်္ဂပဉ္စာ ပြီး၏။

၃-ဆတ္တင်္ဂပဉ္စာ

(ထီး၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၃။ အရှင်ဘုရားနာဂဓမ္မန “ထီး၏ အင်္ဂါသုံးပါးကိုကို ယူအပ်ကုန်၏”ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါသုံးပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ထီးသည် ဦးထိပ်သက်၌ (တည်ယျက်) လှည့်လည် ကျက်စား သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ကိလေသာတို့၏ ဦးထိပ်အထက်၌ (တည်၍) လှည့်လည်ကျက်စားသည် ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် ထီး၏ ရွေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ထီးသည် ဦးထိပ်၌ ထောက်ပုံတတ်သည် ဖြစ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံး သွင်းခြင်းဟူသော အထောက်အပံ့ရှိသည်ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် ထီး၏နှစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ထီးသည် လေနေပူမိုးပေါက်တို့ကို ပယ်ဖျောက်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အထူးထူးအပြားပြား အယူ ရှိသော များစွာသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ အယူဟူသော လေ (ရာဂ ဒေါသ မောဟ) ဟူသော သုံးပါးသောမီးပူ ကိလေသာဟူသော မိုးပေါက်တို့ကို ပယ်ဖျောက်အပ်ကုန်၏။ မင်းမြတ် ထီး၏ သုံးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် တရားစစ်သူကြီး ဖြစ်တော်မူသော အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေဋ်သည်-

“ပြန့်ကျယ်၍ အပေါက်မရှိသော မြဲမြံခိုင်ခံ့စွာ ဖွဲ့ယှက်အပ်သော ထီးသည် လေ နေပူကိုလည်းကောင်း၊ ကြီးစွာသော မိုးပေါက်တို့ကိုလည်းကောင်း တားမြစ်သကဲ့သို့ ထို့အတူသာလျှင် သီလတည်းဟူသော ထီးကိုဆောင်းသော စင်ကြယ်သော မြတ်စွာ ဘုရားသားတော်သည်လည်း ကိလေသာမိုးပေါက်တို့ကိုလည်းကောင်း မီးသုံးပါးအပူတို့ကို လည်းကောင်း တားမြစ်နိုင်၏”ဟူ၍ ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

သုံးခုမြောက် ဆတ္တင်္ဂပဉ္စာ ပြီး၏။

၄-ခေတ္တဂ်ပဉ္စာ

(လယ်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၄။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “လယ်၏ အင်္ဂါသုံးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါသုံးပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် လယ်သည် ရေမြောင်းနှင့် ပြည့်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် သည် ကောင်းစွာ ကျင့်အပ်သော ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ဟူသော မြောင်းနှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်ရာ၏။ မင်းမြတ် လယ်၏ ရှေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား လယ်သည် ကန်သင်းအပိုင်းအခြားနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထိုကန်သင်း အပိုင်းအခြားဖြင့် ရေကို စောင့်ရှောက်၍ စပါးကို ရင့်စေ၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် စောင့်ထိန်းမှု ‘သီလ’ ရှက်မှု ‘ဟိရီ’ တည်းဟူသော အပိုင်းအခြားနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်ရာ၏။ ထိုစောင့်ထိန်းမှု ‘သီလ’ ရှက်မှု ‘ဟိရီ’ တည်းဟူသော အပိုင်းအခြားဖြင့်လည်း ရဟန်းဂုဏ်ကို စောင့်ရှောက်၍ လေးပါးကုန်သော မဂ်ဖိုလ်တို့ကို ယူအပ် ကုန်၏။ မင်းမြတ် လယ်၏ နှစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား လယ်သည် စပါးဖြစ်ပေါ်ကြောင်း မြေဩဇာနှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ လယ်သမားအား ရွှင်လန်းခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏။ အနည်းငယ်သော မျိုးစေ့ကို စိုက်ပျိုး သော်လည်း အသီးအနှံများစွာဖြစ်၏။ မျိုးစေ့ကို များစွာစိုက်ပျိုးသည်ရှိသော် အထူးသဖြင့် များပြားသော အသီးအနှံဖြစ်၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကောင်းမှုဖြစ်ပေါ်ကြောင်း အကျင့်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ပြန့်ပြောသော အကျိုးကို ပေးစေနိုင်သည်ဖြစ်ရာ၏။ အကြင်အခြင်းအရာဖြင့် အနည်းငယ်ပေးလှူသော် များသော အကျိုး ရှိသည်ဖြစ်၏။ များစွာပေးလှူသော် အထူးသဖြင့် များပြားစွာ အကျိုးရှိသည်ဖြစ်၏။ ထိုအခြင်း အရာဖြင့် ဒါယကာတို့၏ ရွှင်လန်းခြင်းကို ဖြစ်စေရာ၏။ မင်းမြတ် လယ်၏ သုံးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် ဝိနည်းခိုင်မြဲသော အရှင်ဥပါလိမထေရ်သည်—

“လယ်နှင့်တူစွာ ကောင်းမှုဖြစ်ထွန်းရာ ပြန့်ပြောသော အကျိုးကို ပေးနိုင်သည်ဖြစ်ရာ ၏။ အကြင်အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်သည် ပြန့်ပြောသော ဒါနအကျိုးကို ပေးနိုင်၏။ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် ကောင်းမှုဖြစ်ထွန်းရာ မြတ်လှစွာသောလယ်မည်၏” ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော် မူအပ်၏။

လေးခုမြောက် ခေတ္တဂ်ပဉ္စာ ပြီး၏

၅-အဂဒဂ်ပဉ္စာ

(အဆိပ်ဖြေဆေး၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၅။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန “အဆိပ်ဖြေဆေး၏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ်

အဆိပ်ဖြေဆေး၌ ပိုးလောက်တို့သည် မတည်နိုင်ကုန်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် စိတ်၌ ကိလေသာတို့ကို မတည်စေအပ်။ မင်းမြတ် အဆိပ်ဖြေ ဆေး၏ ရှေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား အဆိပ်ဖြေဆေးသည် ကိုက်အပ် တွေ့ထိအပ် မြင်အပ် စားအပ် သောက်အပ် ခဲအပ် လျက်အပ်သော အလုံးစုံသောအဆိပ်ကို ပယ်ဖျောက်နိုင်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ရာဂမူ ဒေါသမူ မောဟမူ မာနမူ ဒိဋ္ဌိတည်းကူသော အလုံးစုံသော အဆိပ်ကို ပယ်ဖျောက်ရ၏။ မင်းမြတ် အဆိပ်ဖြေဆေး၏ နှစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် နတ်ထက် နတ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်-

“သင်္ခါရတရားတို့၏ သဘောတရားကို ရှုဆင်ခြင်လိုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ကိလေသာတည်းဟူသော အဆိပ်ကို ဖျက်ဆီးရာ၌ အဆိပ်ဖြေဆေးနှင့်တူသည်သာ ဖြစ်ရ၏”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ငါးခုမြောက် အဝဒဂ်ပညာ ပြီး၏။

၆ ဘောဇနဂ်ပညာ

(ဘောဇဉ်၏ အင်္ဂါ ပြဿနာ)

၆။ အရှင်ဘုရားနာဂဿေန “ဘောဇဉ်၏ အင်္ဂါသုံးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏”ဟူ၍ ဆိုတော် မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါသုံးပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် ဘောဇဉ် သည် အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့အား အထောက်အပံ့ဖြစ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အလုံးစုံသောသတ္တဝါတို့အား မက်၏အကောက်အပံ့ ဖြစ်စေရ၏။ မင်းမြတ် ဘောဇဉ်၏ ရှေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ဘောဇဉ်သည် အလုံးစုံသောသတ္တဝါတို့၏ ခွန်အားကို တိုးပွား စေသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ကောင်းမှု၏ တိုးပွားခြင်းဖြင့် တိုးပွားစေရ၏။ မင်းမြတ် ဘောဇဉ်၏နှစ်ခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား ဘောဇဉ်ကို အလုံးစုံသောသတ္တဝါတို့ တောင့်တအပ်သကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အလုံးစုံသော လူ အပေါင်းတို့ တောင့်တအပ်သူဖြစ်ရ၏။ မင်းမြတ် ဘောဇဉ်၏ သုံးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်မထေရ်သည်-

“အားထုတ်ခြင်းလုံ့လရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ဣန္ဒြေကို စောင့်စည်းခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ အမြဲနိယာမဖြစ်သော သီလဖြင့်လည်းကောင်း၊ အကျင့်ပဋိပတ်ဖြင့်လည်းကောင်း လူအားလုံး တောင့်တအပ်သည် ဖြစ်စေရ၏”ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ခြောက်ခုမြောက် ဘောဇနဂ်ပညာ ပြီး၏။

၇-လူသားသင်္ဂဟ

(လေးသမား၏ အင်္ဂါပြဿနာ)

အရှင်ဘုရားနာကသေန “လေးသမား၏ အင်္ဂါလေးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏” ဟူ၍ ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်အင်္ဂါလေးပါးတို့ကို ယူအပ်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်၏)။ မင်းမြတ် လေးသမားသည် မြားတို့ကို ပစ်သည်ရှိသော် ခြေနှစ်ဖက်တို့ကို မြေကြီး၌ မြဲစွာတည်စေ၏။ ဒူး ပုဆစ်တို့ကို မချွတ်ယွင်းအောင်ပြု၏။ မြားတောင့်ကို ခါးအစပ်၌ ထား၏။ ကိုယ်ကို တောင့်ခိုင်အောင် ပြု၏။ လက်နှစ်ဖက်တို့ကို လေးအစပ်ရှိရာသို့ တင်၏။ လက်ဆုပ်ကို မြဲမြဲဆုပ်၏။ လက်ချောင်းတို့ကို အကြားမရှိ စေစေစပ်စပ်ပြု၏။ လည်ပင်းကို ချီမ၏။ “မျက်စိတို့ကိုလည်းကောင်း ခံတွင်းကို လည်းကောင်း ပိတ်၏။ မှတ်တိုင်ကို ဖြောင့်စွာပြု၏။ “ပစ်အံ့”ဟု ရှင်လန်းခြင်းကို ဖြစ်စေ၏။ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် သီလတည်းဟူသော မြေ၌ ဝိရိယတည်းဟူသော ခြေတို့ကို တည်စေရာ၏။ သည်းခံခြင်းအကျင့်၌ မေ့လျော့မှုကိုမချီတဲ အောင် ပြုရာ၏။ စောင့်စည်းခြင်း၌ စိတ်ကို ထားရာ၏။ ဣန္ဒြေစောင့်ခြင်း ဟူသောလောကနိယာမ တရား၌ ကိုယ်ကို ကပ်ဆောင်ရာ၏။ အလိုဆိုးနှင့် တွေဝေ မိန်းမောမှုကို နှိပ်စက်ရာ၏။ သင့်လျော် သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု ‘ယောနိသောမနသိကာရ’၌ စိတ်ကိုစေ့စေ့စပ်စပ်ပြုရာ၏။ လုံ့လကို မြှင့်တင်ရာ၏။ ခြောက်ဒွါရတို့ကို ပိတ်အပ်ကုန်၏။ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ကို ဖြစ်စေရာ၏။ “အလုံးစုံ သော ကိလေသာတို့ကို ဉာဏ်တည်းဟူသော မြားဖြင့် ပစ်အံ့”ဟု ရှင်ခြင်းကို ဖြစ်စေရာ၏။ မင်းမြတ် လေးသမား၏ ရှေးဦးစွာသော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား လေးသမားသည် ကောက်ကွေးတွန့်လိမ့်သော မြားကို ‘ဖြောင့် စွာပြုခြင်းငှါ မြားဖြောင့်သောကျင်းကို ဆောင်ယူသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤကိုယ်၌ ကောက်ကွေးတွန့်လိမ့်သော စိတ်ကို ဖြောင့်စွာ ပြုခြင်းငှါ သတိပဋ္ဌာန်တည်းဟူသော ကျင်းကို ဆောင်ရာ၏။ မင်းမြတ် လေးသမား၏ နှစ်ခု မြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား လေးသမားသည် မှတ်တိုင်၌ မြားပစ်လေ့လာသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤကိုယ်၌ လေ့လာရာ၏။ မင်းမြတ် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤကိုယ်၌ အဘယ်သို့ လေ့လာရသနည်းဟူမ- မမြဲသော ‘အနိစ္စ’ အားဖြင့် လေ့လာအပ်၏။ ဆင်းရဲသော ‘ပုက္ခ’အားဖြင့် လေ့လာအပ်၏။ အလိုသို့ မလိုက်သော ‘အနတ္တ’ အားဖြင့် လေ့လာအပ်၏။ အနာရောဂါအားဖြင့်။ ပ။ အိုင်းအမာ အားဖြင့်။ ငြောင့်အားဖြင့်။ ဆင်းရဲ၏ တည်ရာအားဖြင့်။ အနာဖြစ်ရာအားဖြင့်။ ရန်သူအားဖြင့်။ ပျက်စီးတတ်သောအားဖြင့်။ ပျက်စီးကြောင်းဘေးအားဖြင့်။ အကျိုးမဲ့ကိုဆောင်သောဘေးဥပဒ် အားဖြင့်။ ဘေးအားဖြင့်။ ဘေး၏ငြိကပ်ရာအားဖြင့်။ လောကဓံ၌ လှုပ်ရှားသောအားဖြင့်။ ယျက်စီးတတ်သောအားဖြင့်။ မခိုင်ခံ့သောအားဖြင့်။ ဘေးမှ မစောင့်ရှောက်သောအားဖြင့်။ ပုန်း အောင်းရာ မရှိသောအားဖြင့်။ မှီခိုရာ မရှိသောအားဖြင့်။ သုခစသည်မှ ဆိတ်သောအားဖြင့်။ သုခ စသည်မှအချည်းနှီးအားဖြင့်။ အရှင်သခင်အဖြစ် စသည်မှ သူဌ်းသောအားဖြင့်။ အပြစ်အားဖြင့်။ ဖောက်ပြန်တတ်သောသဘောအားဖြင့်။ အနှစ်မရှိသောအားဖြင့်။ မကောင်းမှု၏အမြစ်ရင်းအားဖြင့်။ သတ်ပုတ်ညှဉ်းဆဲတတ်သောအားဖြင့်။ ကြီးပွားခြင်း ကင်းသောအားဖြင့်။ အာသဝ၏အာရုံဖြစ်

သောအားဖြင့်။ ပြုပြင်စီရင်ရသောအားဖြင့်။ မစ္စုမာရ် ကံလေသာမာရ်၏ အာမိသအားဖြင့်။ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းသဘောအားဖြင့်။ အိုခြင်းသဘောအားဖြင့်။ နာခြင်းသဘောအားဖြင့်။ သေခြင်းသဘောအားဖြင့်။ ပူဆွေးခြင်းသဘောအားဖြင့်။ ငိုကြွေးခြင်းသဘောအားဖြင့်။ ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းသဘောအားဖြင့်။ ပူပန်တတ်သော သဘောအားဖြင့် လေ့လာအပ်၏။ မင်းမြတ် ဤသို့လျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤကိုယ်၌ လေ့လာရာ၏။ မင်းမြတ် လေးသမား၏ သုံးခုမြောက်သောဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။

မင်းမြတ် နောက်တမျိုးကား လေးသမားသည် ညနေတိုင်း နံနက်တိုင်း လေ့လာသကဲ့သို့ မင်းမြတ် ဤအတူသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ညနေတိုင်း နံနက်တိုင်း ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌ လေ့လာရာ၏။ မင်းမြတ် လေးသမား၏ လေးခုမြောက်သော ဤအင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ မင်းမြတ် တရားစစ်သူကြီးဖြစ်တော်မူသော အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်သည်—

“လေးသမားမည်သည် ညနေတိုင်း နံနက်တိုင်း လေ့လာ၏။ လေ့လာခြင်းမကင်း ပြတ်သည်ရှိသော် ထမင်း လခ ရိက္ခာကို ရသကဲ့သို့ ထို့အတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသား တော်သည်လည်း ကိုယ်ကို လက္ခဏာသုံးပါးဖြင့် လေ့လာခြင်းကို ပြုကျင့်၏။ ကိုယ်ကို လက္ခဏာသုံးပါးဖြင့် လေ့လာခြင်း မကင်းပြတ်သည်ရှိသော် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရနိုင်ပေ၏” ဟု ဤစကားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ခုနစ်ခုမြောက် ဣဿာသင်္ဂပဉ္စာပြီး၏
ခုနစ်ခုမြောက် ကုမ္ဘဝင် ပြီး၏

ခြောက်ခုမြောက် ဩပမ္မကထာပဉ္စာ ပြီး၏။

[မာတိကာ၌ ယောဂီဝစရပုဂ္ဂိုလ်၏ အင်္ဂါဥပမာ ၁၀၅-ပါးထားသော်လည်း အကျယ်ပြုရာ၌ ၆၇-ပါးသာ ရှိပေသည်။ ကျန် ၃၈-ပါးသော အင်္ဂါတို့ကို မည်သည်မူ၌မျှ မပါမရှိပေ။]

နိဂုံး

ဤသို့ နှစ်ဆယ့်နှစ်ဝက်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ကဏ္ဍခြောက်ပါးတို့၌ ဖော်ပြသော ဤ ကျမ်းလာ ၆၂-ပါးသော မိလိန္ဒပဉ္စာသည် ပြီးပြည့်စုံပြီ။ ဤကျမ်းတွင်မလာ မပါသေးသော ၄၂-ပါး သော အမေးအဖြေတို့ ရှိကုန်သေး၏။ လာ မလာအမေးအဖြေတို့ကို ပေါင်းလိုက်သော် ၃၀၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ အလုံးစုံကိုပင် မိလိန္ဒပဉ္စာဟု ရေတွက် ခေါ်ဝေါ်ရကုန်၏။

မိလိန္ဒမင်း၏လည်းကောင်း အရှင်နာဂသေနမထေရ်၏လည်းကောင်း အမေးအဖြေတို့၏အဆုံး၌ ရှစ်သောင်းလေးထောင် ယူဇနာအထူရှိသော ရေကို အဆုံးပြု၍ ဤမြေကြီးသည် ခြောက်ပါး သော အဖို့အားဖြင့် တုန်လှုပ်၏။ လျှပ်စစ်နွယ်တို့သည်ပြက်သန်းကုန်၏။ နတ်တို့သည် ပန်းမိုးကို ရွာ ချကုန်၏။ မဟာဗြဟ္မာကြီးသည် ကောင်းချီးပေး၏။ မဟာသမုဒ္ဒရာ၏ ဝမ်းရေပြင်၌ မိုးကြိုးထစ်ချွန်း သံကဲ့သို့အသံကြီးဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် အံ့ဖွယ်သရဲဖြစ်သည်ရှိသော် ထိုမိလိန္ဒမင်းသည်လည်းကောင်း မောင်းမအပေါင်းတို့သည်လည်းကောင်း ဦးခေါင်းဖြင့် လက်အုပ်ချီလတ်၍ ရှိခိုးကြကုန်၏။

မိလိန္ဒမင်းသည် အလွန်လျှင် ဝမ်းမြောက်သော စိတ်နှလုံးရှိသည် ကောင်းစွာနေ့နောက်သော ရက်တက်ရည်ကဲ့သို့ ပြူဖွေးသော နှလုံးရှိသည်ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ အနှစ်သာ ရှိ၏ဟု အယူရှိသည်။ ရတနာသုံးပါးတို့၌ ယုံမှားကင်းသည်၊ ရှုပ်ထွေးခြင်း ကင်းသည်၊ ခက်ထန်ကြမ်း ကြုတ်ခြင်းကင်းသည် ဖြစ်၍ အရှင်နာဂသေနမထေရ်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့၌လည်းကောင်း ရဟန်းအဖြစ်တို့၌ လည်းကောင်း အကျင့်ဣရိယာပုထ်တို့၌လည်းကောင်း အလွန်ကြည်ညိုသည် ဖြစ် ရကား ရဲဝံ့သည် အာလာပကင်းသည် မာန်ခက်ထန်မှုကို ပယ်ချအပ်ပြီးသည်ဖြစ်၍ ထုတ်နုတ်အပ် သော အစွယ်ရှိသော နဂါးမင်းကဲ့သို့ဖြစ်ကောင်း “အရှင်ဘုရား နာဂသေန ကောင်းလှပါ၏။ မြတ်စွာ ဘုရား၏ အရာသာဖြစ်သောပြဿနာကို အရှင်ဘုရား ဖြေကြားတော်မူပါပေ၏။ ဤမြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ တရားစစ်သုကြီးဖြစ်သော အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်ကိုချန်ထား၍ ပြဿနာကို ဖြေကြားရာဝယ် အရှင်ဘုရားနှင့်တူသော အခြားသူ မရှိတော့ပါ။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အကျွန်ုပ် ၏ အပြစ်ကို သည်းခံတော်မူပါ။ အရှင်ဘုရားနာဂသေန အကျွန်ုပ်ကို ယနေ့ ဤအချိန်မှစ၍ အသက်ထက်ဆုံး ကိုးကွယ်ခြင်းသို့ ကပ်ရောက်သော ရတနာသုံးပါးကို ဆည်းကပ်တတ်သော ဥပါသကာဟူ၍ မှတ်တော်မူပါ”ဟု (လျှောက်၏)။

မိလိန္ဒမင်း ရဟန်းပြုခြင်း

ထိုအခါ မိလိန္ဒမင်းသည် ဗိုလ်ပါအပေါင်းနှင့်တကွ အရှင်နာဂသေနမထေရ်ကို ဆည်းကပ် ပြီးလျှင် မိလိန္ဒမည်သော ကျောင်းတော်ကို ဆောက်လုပ်၍ အရှင်နာဂသေန မထေရ်အား ဆောင်နှင်းလျက် ရာပေါင်းများစွာသော ရဟန်းတို့နှင့်အတူတကွ နာဂသေနမထေရ်ကို ပစ္စည်း လေးပါးတို့ဖြင့် လုပ်ကျွေး၏။ နောက်ထပ်လည်း မထေရ်၏ပညာ၌ ကြည်ညိုသဖြင့် သားတော် ကြီးအား မင်းအဖြစ်ကို အပ်နှင်းကာ လူ့ဘောင်မှထွက်၍ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်(ရဟန်းပြု) ပြီးလျှင် ဝိပဿနာကို ပွားများလတ်သော် ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်လေ၏။ ထို့ကြောင့်-

“ပညာသည် လောက၌ ချီးမွမ်းအပ်သည်ဖြစ်၍ သူတော်ကောင်းတရား တည်တံ့ ခြင်းငှါ ပြုနိုင်၏။ ပညာရှိတို့သည် ပညာဖြင့် တွေးတောယုံမှားခြင်း ပယ်ဖျောက်လျက် ရာဂမီးစသည်မှ ငြိမ်းချမ်းသော နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကုန်၏။

အကြင်တရားအစဉ် ပညာဉာဏ် တည်ရှိ၏။ ထိုတရားအစုဝယ် သတိတရားသည် မဆုတ်ယုတ်၊ ထိုသတိပညာနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပူဇော်အထူး၏ တည်ရာဖြစ်၏။ မြတ်သောသူဖြစ်လျက် ချီးကျူးထိုက်သော အတုမရှိ မြတ်သောသူဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့်ပင် ပညာရှိသောသူသည် မိမိ၏အစီးအပွားကိုရှုမြင်လျက် “ရိုသေခြင်းနှင့် တကွ စေတီကို ပူဇော်ရာသကဲ့သို့ ပညာရှိသူကို ပူဇော်ရာ၏”ဟု ဆိုအပ်ပေသတည်း။

ကျမ်းနိဂုံး

သီဟိုဠ်ကျွန်း ဒေါက်မြို့၌ နေထိုင်ရကား ဒေါက်မထေရ်ဟု အမည်ရသော မဟာထေရ် သည် မိလိန္ဒမင်း၏ အမေးကိုလည်းကောင်း၊ အရှင်နာဂသေန၏ အဖြေကိုလည်းကောင်း ကြားနာမှတ်သိရသည့်အတိုင်းရေးသား၍ ကောင်းစွာထားအပ်၏။ မိလိန္ဒမင်းသည် ပညာ ကြီးသူပါတည်း။ နာဂသေနမထေရ်သည်လည်း အလွန်ပညာရှိသူပါတည်း။

ဤကောင်းမှုကြောင့် ဤလူ့ပြည်မှ (စုကေသော်) တုသိတာနတ်ပြည်သို့ ရောက်ရပါ လို၏။ နောင်အခါ မေတ္တေယျမြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ရပါလို၏။ မြတ်သောတရားတော်ကို နာယူရပါလို၏။ ဤကား ကျမ်းပြီးအဆုံး နိဂုံးစကားရပ်တည်း။

မိလိန္ဒပဉ္စာ ပါဠိတော် မြန်မာပြန် ပြီး၏။

မိလိန္ဒပဉ္စပါဠိတော် မြန်မာပြန်

ဗျတ်သဘာဗွယ် အက္ခရာစဉ်

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ	အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]		[အ]	
အကုသိုလ်ကြောင့် မျက်မှောက်		အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်ပုံ	၂၀
အကျိုးခံရပုံ	၃၀၁	အရိယာတို့ ရှေးဘဝက ဓုတင်ကျေးဇူး	
အကုသိုလ်သက် ကုသိုလ်အားကြီးပုံ	၃၀၀	တို့ဖြင့် ရအပ်သောဂုဏ်ကျေးဇူးများ	၃၆၅
အကြောင်းမရှိဘဲ သိက္ခာပုဒ်ကိုမပညတ်ပုံ	၂၇၃	အရိုးရှည်	၉၉
အခြားကိုယ်သို့ပြောင်းသောသတ္တဝါ		အလသန္ဒကျန်း	၉၆၊ ၃၆၄
ရှိ မရှိ	၈၁	အလောင်းခဟာကို ပူဇော်ခြင်း၌	
အဂ္ဂိကန္ဓောပမသုတ်နှင့် သွေးအန်သော		ကြောင့်ကြစိုက်သင့် မစိုက်သင့်	၁၉၀
ရဟန်းများ	၁၇၇	အဿုတ္တ၊ အရှင်	၉
အင်္ဂီရသ ဆေးဆရာကြီး	၅၇၃	အာသောက - ရံကျောင်း	၁၈
အစားကြီးသူ၏အပြစ်များ	၂၂၄	အသက်ကြွင်းရှိသေးသော်လည်း	
အဆိပ်ဖြေဆေး ဈေးရုံတော်	၃၄၁	သေချိန်မရောက်မီ သေရသူ	၃၁၂
အဆိပ်ဖြေဆေး၏ အင်္ဂါနှစ်ပါး	၄၂၅	[အာ]	
အဋ္ဌိယရပစ္စေကဗုဒ္ဓါ	၁၂၆	အာနန္ဒသေဋ္ဌေး	၃၅၅
အတုလ ဆေးဆရာကြီး	၂၇၃	အာနန္ဒာမထေရ်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို	
အတတ်တတ်ဆယ်ရှစ်ပါးမှတ်ချက်		ထုတ်ဖော်ကြပုံများ	၂၂၀
အကျယ်	၅	အာယတနငါးပါး ကံကြောင့်ဖြစ်ပုံ	၇၂
အနန္တကာယအမတ်ပြဿနာမေးပုံ	၃၂	အာယုပါလ၊ အရှင်	၂၀
အနာဂတ်အရေးကိုကြည့်သူရှစ်ဦး	၂၀၇	အာဠာရ ရသေ့	၂၄၅
အနုရုဒ္ဓါ၊ အရှင်	၃၈၁၊ ၄၁၂၊ ၄၁၅	[အိ-ဇ]	
အနောမဒဿိမြတ်စွာဘုရား	၂၂၇	အိပ်မက်မြင်မက်တတ်သူ	
အနှောင်အဖွဲ့ဆယ်မျိုး	၂၉၈	ခြောက်ယောက်	၃၀၈
အပရန္တဇနပုဒ်	၃၀၃	အိမ်ခို၏ အင်္ဂါတစ်ပါး	၄၁၀
အပြစ်ရှိသော ကာယဝိညတ်နှင့်		ဣဒ္ဓိပါဒ်စွမ်းအားကို ပြခြင်း	၁၅၃
အပြစ်မရှိသော ကာယဝိညတ်	၂၄၀	ဣန္ဒြိယလလိဏ်ဂူ	၃၅၄
အမရာဒေဝီအကြောင်း	၂၁၇		
အမေးလေးပါး	၁၅၈		
အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော တရားများ	၂၅၂		
အမြတ်ဆုံး ရဟန်း	၁၉၄		
အမြိုက်ရေစင်ရောင်းသောဈေးရုံတော်	၃၄၂		

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၃]

ဥပသေနမထေရ် ၃၆၄၊ ၃၇၆၊ ၃၉၉
ဥပသေနမထေရ်နှင့် ၎င်း၏ပရိသတ် ၃၆၄
ဥပါလီ၊ အရှင် ၄၂၅
ဥပါသကာ၏ ဂုဏ်အင်္ဂါ ၁၁၀

[၆]

ကေသာသုကပုဏ္ဏား ၃၀၂

[အောက်]

အောက်ချင်းငှက်၏ အင်္ဂါနှစ်ပါး ၄၀၉

[အိုး]

အိုး၏အင်္ဂါတစ်ပါး ၄၂၃

[က]

ကဏ္ဍာဇိန်မင်းသမီး ၂၀၆
ကဏ္ဍရဂိုသာမဆေးဆရာကြီး ၂၀၃
ကပိလဆေးဆရာကြီး ၂၀၃
ကပိလဝတ်ပြည်၌ ကျွတ်တမ်း
ဝင်ကြသူများ ၃၅၅
တမျဉ်းနီနှင့် ဆင်ပြောင်ကြီး ၃၂၂
ကလန္ဒသေဌေးသား ရှင်သုဒ္ဓိန် ၁၈၄
ကလသိရွာ ၉၆
ကသ္မိရတိုင်း ၉၆
ကယဝိညတ်နှင့် ဝစီဝိညတ် ၂၃၉
ကာလ ၅၅
ကာလ၏အရင်းမူလ ၅၆
ကုမုဒဘဏ္ဍိကစပါးမျိုးနှင့် သလေးစပါး ၃၀၃
ကုသိုလ်ကုသို အကုသိုလ်ကို
အမျှဝေ၍ ရ မရ ၃၀၅
ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံခြားနားမှု ၇၃
ကုသိုလ်နှင့်အကုသိုလ်အကျိုးတူ မတူ ၂၁၃
ကုသိုလ်နှင့်အကုသိုလ်အနည်းအများ ၉၇
ကေတုမတီဗိမာန် ၉

[၈]

ကောလဆိပ် ၃၆၄
ကောသလမင်း၏ အသဒိသဒါန ၃၀၂
ကံ၏အကျိုးရှိသည့်အဖြစ် ၈၂
ကိုယ်တိုင်ဖန်ဆင်းအပ်သောပစ္စည်းကိုမသုံး
ဆောင်ခြင်း၏အကြောင်းနှစ်ပါး ၂၃၄
ကိုယ်တင်ရှားရှိသော်လည်း
စိတ်မဖြစ်ပေါ်သူ နှစ်ဦး ၃၁၀
ကိုယ်ဝန်တည်ခြင်းအကြောင်း ၁၃၇
ကုန်မျိုးစုံရောင်းသော ဈေးရုံတော် ၃၄၆
ကုန်းလိပ်ပြောက်၏အင်္ဂါတစ်ပါး ၄၁၆
ကင်းမြီးကောက်၏အင်္ဂါတစ်ပါး ၄၀၀
ကောင်းကင်၏ ဂုဏ်ဆယ်ပါး ၃၂၉
ကောင်းကင်၏ အင်္ဂါငါးပါး ၃၉၃
ကောင်းစွာကျင့်သော်လည်း မဂ်ဖိုလ်ကို
မသိမြင်နိုင်သူ တစ်ဆယ်ခြောက်ဦး ၃၁၉
ကောင်းစွာကျင့်သူတို့ နိဗ္ဗာန်ကို
မျက်မှောက်ပြုပုံ ၃၃၀၊ ၃၃၁
ကျီးငှက်၏အင်္ဂါနှစ်ပါး ၃၇၇
ကျောက်ဆူး၏အင်္ဂါနှစ်ပါး ၃၈၃
ကျမ်းနိဂုံး ၄၃၀
ကြာမြင့်စွာက ပြုပြီးသည်ကို
အောက်မေ့နိုင်မှု ၈၉
ကြီးမြတ်သော အရာဟူသမျှ
တစ်ခုတည်းသာဖြစ်ပုံ ၂၄၉
ကြက်၏ အင်္ဂါငါးပါး ၃၇၁
ကြောင်၏အင်္ဂါနှစ်ပါး ၃၉၉
ကြွက်၏အင်္ဂါတစ်ပါး ၄၀၀

[၁]

ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကသိက္ခာပုဒ်များ ၁၅၆
ခုနစ်နှစ်အောက်ငယ်ရွယ်သူ မဂ်ဖိုလ်ကို
မရခြင်းအကြောင်း ၃၂၀
ခုပ္ပါသပြိတ္တာမျိုး ၃၀၄
ခေါက်ရှာငှက်၏ အင်္ဂါတစ်ပါး ၄၁၁

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၁]

ခင်ပွင်ငှက်၏ အင်္ဂါနှစ်ပါး ၄၁၀
ချက်ကိုသုံးသပ်၍ သန္ဓေတည်စေပုံများ ၁၃၇
ချုပ်ခြင်းသည် နိဗ္ဗာန် ၇၇
ခြေ၏ အင်္ဂါတပါး ၃၉၉
ခြေတော်၌ ကျောက်ချပ်လွှာထဲခြင်း ၁၉၂
ခြင်္သေ့၏ အင်္ဂါချွန်ပါး ၄၀၇

[၈]

ဂဇင်္ဂလပုဏ္ဏားရွာ ၁၁
ဂရဟဒိန္နသုကြွယ် ၃၅၅
ဂါထာသီဆို၍၍သော ဘောဇဉ်ကို
မသုံးဆောင် ၂၃၈
ဂေါပါလမာကာ မိဖုရား ၃၀၁
ဂိုဏ်းဆရာကြီး တဆယ့်ကိုးဂိုဏ်းတို့၏
လျှိုဝှက်ချက် ၂၀၃
ဂိုဏ်းဆရာကြီး ၆-ဦး ၇
ဂုတ္တိလပောင်းသမား ၃၀၁
ဂုဏ်ကိုပြောဆိုခြင်း၌ ဘုရား၏
အလိုတော် ၁၉၆

[ဆ]

သဒ္ဓိကာရအိုးထိန်းသည်၏ အိမ် ၂၃၃

[င]

ငရဲမီး ပူလောင်ပုံ ၇၅
ငါးမျှားသူ၏ အင်္ဂါနှစ်ပါး ၄၂၀

[၈]

စကားလေးမျိုးနှင့် အကြောင်းငါးမျိုး ၁၆၁
စပါးကြီးမြွေ၏ အင်္ဂါတပါး ၄၁၃
စူဠပန္နကမထေရ် ၁၈၃၊ ၃၇၃
စူဠသုဘဒ္ဒါဥပါသိကာမ ၃၅၅၊ ၃၈၈၊ ၃၉၃
စေတနာ လက္ခဏာ ၆၈
စေတီပုထိုး တန်ခိုးပြကြောင်း သုံးမျိုး ၃၁၈

မိမြန် ၂၈-ပ-မ-သ-စ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၈]

စက္ကဝါက်ငှက်၏ အင်္ဂါသုံးပါး ၄၀၈
ကျွတ်ညာဏ်စာ ညီဖြစ်ပုံ ၆၄
စကြာဝတေးမင်း၏ အင်္ဂါလေးပါး ၃၉၇
စန္ဒကူးနီ၏ ဂုဏ်သုံးပါး ၃၂၉
စန္ဒဂုတ်မင်း ၃၀၂
စန္ဒဝတီမင်းသမီး ၂၃၁
စိတ်ထားမကောင်းသူတို့ စုတင်
အကျင့်ကြောင့် အပြစ်ကြီးပုံ ၃၆၁
စိတ်အားနည်းအောင် ပြုတတ်သော
တရားနှစ်ဆယ့်ငါးပါး ၂၉၉
စိတ်အားငယ်ခြင်း၏ အကြောင်း ၂၅၅
စိန်တိုင်း ၃၆၄
စိန်မင်း သမုဒ္ဒရာ၌ ရထားဖြင့်
ရေကစားပုံ ၁၃၅
စုန္ဒမရွှေပန်းယိမ်သည်၏ ဆွမ်း ၁၈၇

[ဆ]

ဆရာ၏ ဂုဏ်အင်္ဂါ ၁၀၉
ဆာလောင်မှုတို့ကြောင့် ဖြစ်သော
အပြစ်များ ၃၀၀
ဆေးကျမ်းပြုဆရာကြီးတို့၏ အမည်များ ၂၈၃
ဆေးဆရာဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား ၂၅၅
ဆေးအမျိုးမျိုး ဈေးရုံတော် ၃၄၁
ဆေး၏ ဂုဏ်သုံးပါး ၃၂၇
ဆံပင်၌ ကြောင့်ကြခြင်း
တဆယ့်ခြောက်ပါး ၁၄
ဆင်၏ အင်္ဂါငါးပါး ၄၀၅
ဆင်းရဲအမျိုးမျိုး ၂၀၈
ဆဒ္ဓန်သင်မင်း ၂၃၂
ဆွမ်းနှစ်မျိုး အကျိုးတူပုံ ၁၈၇

[ဇ]

ဇာလီမင်းသား ၂၈၆
ဇူဇကာပုဏ္ဏား ၂၈၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၉]

ဇောတိပါလလုလင် ၂၃၂
ဇမ္ဗုကတက္ကတုန်း ၃၅၅

[၁၀]

ဈေးရုံကြီးအမျိုးမျိုး ၃၃၈

[၁၁]

ဉာဏ်နှင့်ပညာ ၄၆

[၁၂]

တစည်းသမား၏ အင်္ဂါနှစ်ပါး ၄၂၁

တရားတော်ကို မြင် မမြင် ၈၀

တရားတော်သည် အမြတ်ဆုံးဖြစ်မဖြစ် ၁၇၅

တရားမဟောလိုခြင်း၏အကြောင်းများ ၂၄၃

တရားမြို့တော်ကြီး၌ စစ်သူကြီးနှင့်

ပုရောဟိတ်များ ၃၄၈

တရားမြို့တော်ကြီး၌ တရားသူကြီးနှင့်

မြို့တော်စောင့်များ ၃၄၉

တရားမြို့တော်ကြီး၌ ထင်ရှားသော

တရားကျင့်သူ ၃၅၁

တရားမြို့တော်ကြီး၌ နေသူများ ၃၄၇

တရားမြို့တော်ကြီး၌ သောက်စား

ကြူးသူ ၃၅၀

တရားမြို့တော်ကြီး၏ မြို့အင်္ဂါများ ၃၃၈

တရားမြို့တော်စောင့်နှင့် တရားဈေး

ဆိုင်ရှင် သေဌေး ၃၅၀

တရားအစဉ် ဆက်စပ်ပုံ ၄၄

တမင်တဖိုလဲတည်ပြီးသူ ရှင်ရဟန်း

အဖြစ်မှမဆုတ်နှစ် ၂၅၇

တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ ကျွတ်တမ်း

ဝင်ကြသူများ ၃၅၄

တီးတုတ်ငှက်၏ အင်္ဂါနှစ်ပါး ၄၂၃

တောအုပ်၏ အင်္ဂါငါးပါး ၄၁၆

တားမြစ်၍ မရကောင်းသော

ဘုရားဂုဏ်ကျေးဇူးတော်လေးပါး ၁၇၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၁၃]

တက္ကောလတိုင်း ၃၆၄

တောင်ထွတ်၏ ဂုဏ်ငါးပါး ၃၃၀

တောင်၏ အင်္ဂါငါးပါး ၃၉၂

တိုင်ပင်ခြင်း၏ ရှောင်ကြဉ်ရာ

အရပ်ရှစ်မျိုး ၁၀၅

တိုင်ပင်ပြောဆိုနည်းများ ၃၀

တိုင်ပင်မှုကို ဖျက်ဆီးတတ်သူရှစ်ဦး ၁၀၇

တန်ခိုးနှင့် ကံအကျိုး ၂၀၁

[၁၄]

ထီး၏အင်္ဂါသုံးပါး ၄၂၄

ထောပတ်ကြည်၏ အင်္ဂါသုံးပါး ၃၂၉

ထွက်သက်ဝင်သက်ချုပ်ရန်

တတ်နိုင်သလော ၉၉

[၁၅]

ဒါနဝဘီလူးနှင့် ဝိဇ္ဇာဓိုရ် ၁၆၆

ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာ ပုဏ္ဏားမပျို ၁၃၇

ဒုက္ခလနှင့် ပါရိကာ ၁၃၇

ဒေဝဒတ်နှင့် မြတ်စွာဘုရားကရုဏာတော် ၁၂၂

ဒေဝဒတ်၏ အနာဂတ်ရေး ၁၂၆

ဒေဝမန္တိယအမတ် ၂၄

ဒေါဏီမထေရ် ၄၃၀

ဒေါဏီမြို့ ၄၃၀

ဒုက္ခကိုပယ်စွန့်ခြင်း ၉၃

ဒုဿီလရဟန်း၏ ဂုဏ်ဆယ်ပါး ၂၆၇

[၁၆]

ဓနပါလဆင် ၃၅၄

ဓနန္တရီ ဆေးဆရာကြီး ၂၈၃

ဓုတင်ကျင့်သုံးထိုက်သူ ဆယ်ယောက် ၃၅၇

ဓုတင်ဂုဏ်ကျေးဇူး ဆယ်ရှစ်ပါးနှင့်

ဓုတင်ကျင့်သူတို့ ဂုဏ်ကျေးဇူး

ဆယ်ရှစ်ပါး ၃၅၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဝ]

စုတင်အကျဉ်း	၃၅၃
စုတင်အကျဉ်း၏မြေကြီးစသည်တို့နှင့်တူပုံ	၃၅၈
ဓမ္မကရိတ်ရေစစ်	၇၇
ဓမ္မရက္ခိတ၊ အရှင်	၁၈
ဓမ္မဝိနယကို ဖုံးထားသင့် မထားသင့်	၂၀၂

[န]

နာဂသေနဒဏ်ထားခံရခြင်း	၁၆
နာဂသေနမထေရ်နှင့် မိလိန္ဒမင်းတို့၏ ရှေးဆုတောင်း	၄
နာဂသေနမထေရ် ပိဋကသင်ကြာခန်း	၁၈
နာဂသေနမထေရ် ပြန်မေးသောပြဿနာ	၇၂
နာဂသေနမထေရ်၏ဂုဏ်ရည်	၂၂
နာဂသေနမထေရ်၏သွဲ့အမည်များ	၂၇
နာဂသေနမထေရ်၏ ဝါတော်	၃၀
နာဂသေနမထေရ်၏အလောင်းနတ်သား	၉
နာဂသေနဗ္ဗားမြင်ပုံ	၁၁
နာဂသေန ရှင်ပြုခန်း	၁၄
နာဂသေနသာမဏေ အဘိဓမ္မာ	
သင်ကြားခြင်း	၁၅
နာရဒဆေးဆရာကြီး	၂၈၃
နေမိမင်း	၃၀၁
နေမိတ္တိကအမတ်	၂၁
နေ၏ရောဂါလေးမျိုး	၂၄၈
နေ၏အင်္ဂါခုနစ်ပါး	၃၉၅
နေအိမ်အပြစ်နှင့်ကျောင်းအကျိုးတရား	၂၂၂
နံ့သာဈေးဆိုင်ပိုင်ရှင်	၃၅၀
နံ့သာဈေးရုံတော်	၃၃၉
နို့စို့သူငယ်၏အင်္ဂါတပါး	၄၁၅
နို့ကိုး	၄၂၉
နိဗ္ဗာမတဏှိကပြိတ္တာမျိုး	၃၀၄
နိဗ္ဗာန်နှင့်တည်ရာအရပ်မျက်နှာ	၃၃၃
နိဗ္ဗာန်ရခြင်းနှင့် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ	၇၈
နိဗ္ဗာန်၏စင်စစ် ချမ်းသာအတိဖြစ်ပုံ	၃၂၂

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[န]

နိဗ္ဗာန်၏အဆင်းပုံဟန်သဏ္ဌာန်အသွင်	၃၂၅
နန္ဒမထေရ်	၁၈၃
နာမ်တရားကို ပိုင်းခြားခြင်း၌ ခဲယဉ်းပုံ	၁၀၂
နာမ်ရုပ်နှင့် ပဋိသန္ဓေ	၅၄
နာမ်ရုပ်	၅၀
နှားအပေါင်း၏ အင်္ဂါလေးပါး	၄၀၃

[ပ]

ပဉ္စသာလရွာသားတို့အား မာရ်နတ် ပူးဝင်ပုံ	၁၆၉
ပညာကြီးရင့်ကြောင်း	၁၀၈
ပညာ၏နေရာ	၈၈
ပညာရတနာ	၃၄၃
ပညာရှိစူးစမ်းခန်း	၇
ပညာလက္ခဏာ	၄၂
ပဋိသန္ဓေ နေ မနေ	၄၅
ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း	၃၄
ပဋိသန္ဓေဖြစ်တည်မှုကို သိ မသိ	၈၂
ပဋိသမ္ဘိဒါရတနာ	၃၄၄
ပတ္တမြားရတနာ၏ ဂုဏ်သုံးပါး	၃၂၉
ပတ္တမြားရတနာ၏ အင်္ဂါသုံးပါး	၄၁၉
ပဒုမာကြာ၏ ဂုဏ်တပါး	၃၂၇
ပဒုမာကြာ၏ အင်္ဂါသုံးပါး	၃၈၀
ပရဒတ္တပဇီဝီပြိတ္တာမျိုး	၃၀၄
ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီးသော မြတ်စွာဘုရားအား ပူဇော်မှု အကျိုးရှိ မရှိ	၁၁၁
ပရိတ်ရွတ်၍ အန္တရာယ်ကင်းပုံ	၁၆၄
ပါတိမောက်ပြခြင်းကို အပိုင်းအခြားပြု၍ ပိတ်ထားခြင်း၏ အကြောင်းသုံးမျိုး	၂၀၃
ပါဠိလိပုတ်ပြည်	၁၈
ပါဠိလိပုတ်သေဋ္ဌေး	၁၉
ပိဏ္ဍောလဘာရဒွါဇ၊ အရှင်	၄၀၄
ပုဏ္ဏကသေဋ္ဌေး	၃၀၁
ပုဏ္ဏားတို့သင်ကြားရသော ကျမ်းများ	၁၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ပ]

ပုဗ္ဗကစ္စာယန ဆေးဆရာကြီး	၂၈၃
ပုရဏကဿပနှင့် မက္ခလိဂေါသာလတို့၏	
အယူဝါဒ	၈
ပေသကာရိယကန်းသည်သမီးလေး	၃၅၅
ပဉ်ကူ၏ အင်္ဂါတပါး	၄၁၅
ပန်းဈေးဆိုင်ရှင်	၃၃၉
ပန်းဈေးရုံတော်	၃၃၈
ပြိတ္တာလေးမျိုး	၃၀၄

[ဖ]

ဖဿစသည်ကို ခွဲခြား၍ သိ မသိ	၇၁
ဖဿလက္ခဏာ	၆၆
ဖားနတ်သား	၃၅၅
ဖြစ်ဆဲသင်္ခါရ ရှိ မရှိ	၅၈
ဖြစ်ရာမရှိဘဲ သင်္ခါရ ဖြစ် မဖြစ်	၅၉

[ဗ]

ဗန္ဓုမတီပြည့်တန်ဆာမ က ဂင်္ဂါမြစ်ကို	
ဆန်၍ စီးစေခြင်း	၁၃၅
ဗာကုလမထေရ်နှင့် တေဒဂ်	၂၂၅
ဗာကုလမထေရ်၏ အနာကင်းကြောင်း	၂၂၇
ဗာရာဏသီပြည်၌ကျွတ်တမ်း	
ဝင်ကြသူများ	၃၅၄
ဗူးနွယ်၏အင်္ဂါတပါး	၃၈၀
ဗောဇ္ဈင်	၉၇
ဗောဇ္ဈင်ရတနာ	၃၄၅
ဗြဟ္မာ့ပြည်နှင့် လူ့ပြည်အကွာအဝေး	၉၅
ဗြာဟ္မဏနှင့် ရာဇမည်ကြောင်း	၂၃၅

[ဘ]

ဘဒ္ဒသာလစစ်သူကြီးသား	၃၀၂
ဘာရဒွါဇပုဏ္ဏားနှင့် စကား	
ပြောသောကြို့ပင်	၁၈၆
ဘလ္လာတိယ၊ ကိန္နရာမောင်နှံ	၄၁၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဘ]

ဘိလူး တစ္ဆေ ပြိတ္တာတို့၏	
ရုပ်အလောင်း	၂၈၂
ဘုရားဂုဏ်တော်ကို သတိရမှု	၉၃
ဘုရားလောင်းတို့ ထူးခြားချက်	
လေးပါး	၂၉၅
ဘုရားလောင်းထက် ဒေဝဒတ်	
အလောင်းက အဆင့်အဟန့်	
မြင့်ခွဲပုံများ	၂၁၃
ဘုရားလောင်းဓမ္မတာနှင့်	
ကြည့်ခြင်းရှစ်မျိုး	၂၀၆
ဘုရားလောင်းသည် သတ္တဝါတို့ကို	
မညဉ်းဆဲ	၂၂၉
ဘုရားလောင်း၏ ဆရာငါးဦး	၂၄၅
ဘောဇဉ်၏ဂုဏ်ငါးပါး	၃၂၈
ဘောဇဉ်၏အင်္ဂါသုံးပါး	၄၂၆

[မ]

မကောင်းမှု ပွားစီး မပွားစီး	၁၇၁
မညဉ်းဆဲခြင်းနှင့် ဖိနှိပ်ခြင်း	၁၉၇
မဋ္ဌကုဏ္ဍလီ	၃၅၅
မဏ္ဍဗျလုလင်	၁၃၇
မထေမဲ့မြင် အပြုခံရသော	
ပုဂ္ဂိုလ်ဆယ်ယောက်	၂၉၂
မန္တာတုမကြာမင်း	၃၀၉
မနုဿိကာရလက္ခဏာ	၃၁
မပေးလှူသင့်သော အလှူဆယ်မျိုး	၂၈၈
မပြောင်းရွှေ့ဘဲ ပဋိသန္ဓေ နေ မနေ	၈၀
မလ္လိကာဒေဝီ	၃၀၂
မဟာကစ္စည်း၊ အရှင်	၄၀၁
မဟာကစ္စာယနမထေရ်	၃၇၂
မဟာကဿပ၊ အရှင်	၄၀၁
မဟာပဇာပတိဂေါတမီ	၂၅၀
မဟာမောဂ္ဂလာန်၊ အရှင်	၂၀၁
မဟာသေန နတ်သား	၁၀

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ	အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[မ]		[မ]	
မာဏဝဂ်မိကနတ်သား	၂၅၂	မြတ်စွာဘုရားကို ပြနိုင် မပြနိုင်	၈၃
မိမိကိုယ်ကိုချစ် မချစ်	၈၄	မြတ်စွာဘုရား စကားကြမ်း	
မိမိကိုယ်ကိုသတ်သေခြင်း	၂၀၇	ဆိုတော်မူခြင်း	၁၈၃
မိလိန္ဒမင်းနှင့် အရှင်နာဂသေန		မြတ်စွာဘုရား တရားအားလုံးကို သိ မသိ	၈၄
တွေ့ဆုံပုံ	၂၄	မြတ်စွာဘုရားနှင့် ဗြဟ္မစာရီ	၈၆
မိလိန္ဒမင်းရဟန်းပြုခြင်း	၄၂၉	မြတ်စွာဘုရားနှင့် မဟာပုရိသ	
မိလိန္ဒမင်းအကြောင်း	၅	လက္ခဏာ	၈၅
မိလိန္ဒမင်း၏ ပြဿနာနှင့်		မြတ်စွာဘုရားပဉ္စင်း ဖြစ် မဖြစ်	၈၇
အမေးအဖြေများ	၁၀၃	မြတ်စွာဘုရားမပြောကြားသောပြဿနာ	၁၅၇
မီး၏အင်္ဂါ ငါးပါး	၃၉၀	မြတ်စွာဘုရား ရှိ မရှိ	၇၉
မုသားစကား၏အလေးအပေါ့	၂၀၅	မြတ်စွာဘုရားသတ္တဝါအားလုံး၏	
မေတ္တာပွားများနေသူအား		အကျိုးစီးပွားကို ဆောင် မဆောင်	၁၇၇
လက်နက်ဘေး မရောက်နိုင်ပုံ	၂၁၁	မြတ်စွာဘုရား အကုသိုလ်ကို အကြွင်းမဲ့	
မေတ္တာပွားရအကျိုး		ဖြတ် မဖြတ်	၁၄၇
တဆယ့်တမျိုး	၂၁၀	မြတ်စွာဘုရားအတုမရှိ မြတ်ပုံ	၇၉
မောသရာဇပုဏ္ဏား	၁၈၃	မြတ်စွာဘုရားအလုံးစုံကို သိတော်မူပုံ	၂၂၀
မိုး၏အင်္ဂါငါးပါး	၄၁၈	မြတ်စွာဘုရားအား ပြုလုပ်ဖွယ်	
မည်သူမျှမစိုးပိုင်နိုင်သော ကိုယ်သို့အစဉ်		ကျန် မကျန်	၁၅၁
လိုက်နေသောတရားဆယ်မျိုး	၂၆၃	မြတ်စွာဘုရားအား မကဲ့မပျက်သော	
မည်သည့်အကြောင်းကြောင့်မျှ		ပရိသတ် ရှိ မရှိ	၁၇၃
မဖြစ်သောတရားနှစ်ပါး	၂၇၈	မြတ်စွာဘုရား၏ လာဘ်အန္တရာယ်	၁၆၇
မိန်းမအားလုံးပင် ဆိတ်ကွယ်ရာ၌		မြောက်ကျွန်းကို သွားနိုင် မသွားနိုင်	၉၈
မကောင်းမှုပြုသည်ဟူသောစကား	၂၁၇	မှန်းဆချက်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရား	
မျိုးစေ့၏အင်္ဂါနှစ်ပါး	၃၈၁	ရှိကြောင်းသိရပုံ	၃၃၆
မျက်မှောက်ဘဝ၌ကုသိုလ်အကျိုး		မျော့၏ အင်္ဂါတပါး	၄၁၂
ပေးသူခြောက်ယောက်	၃၀၁	မြွေ၏အင်္ဂါတပါး	၄၀၁
မျက်ရည်သည် ဆေးလော ဘေးလော	၈၇	မြွေ၏အင်္ဂါသုံးပါး	၄၁၂
မျောက်၏အင်္ဂါ နှစ်ပါး	၃၇၈		
မြေကြီး၏တည်နေပုံ	၇၇	[ယ]	
မြေကြီး၏အင်္ဂါငါးပါး	၃၈၇	ယုဂန္ဓုရ်တောင်ထိပ်	၉
မြေခွေးအို၏အင်္ဂါနှစ်ပါး	၄၀၁	ယောနိသောမနသိကာရနှင့် ပညာ	၃၄
မြေလျှင်လှုပ်ပုံ	၁၂၇		
မြေမျိုခံရသူများ	၁၁၆	[ခ]	
မြည်း၏အင်္ဂါတပါး	၃၇၁	ရက္ခိတကုန်းပြင်	၉
		ရတနာခုနစ်ပါးနှင့် နိဗ္ဗာန်	၃၃၄

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၇]

ရတနာရောင်းသော ဈေးရုံတော်	၃၄၂
ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကြောက်ရွံ့ခြင်း	
ကင်းမကင်း	၂၁၈
ရဟန်းတို့ကို မြတ်စွာဘုရား နှင်ထုတ်ခြင်း	၁၉၉
ရဟန်းပြုရကျိုး	၃၃
ရဟန်းသံဃာကို ထိန်းသိမ်းခြင်း	၁၇၂
ရဟန်း၏ဂုဏ်ကျေးဇူးများ	၂၅၄
ရဟန်း၏အကျင့်တရားနှစ်ဆယ်နှင့်	
အသွင်အပြင်နှစ်မျိုး	၁၇၅
ရာဂရှိသူနှင့် ရာဂကင်းသူ	၈၈
ရာဇဂိုဟ်ပြည်၌ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသူများ	၃၅၄
ရာထောင်မက သစ္စာလေးပါးသိသူ	
လူပုဂ္ဂိုလ်တို့များပုံ	၃၅၃
ရာဟုလာ၊ အရှင်	၃၇၇၊ ၃၈၂
ရေ၌အသက် 'ဇီဝ' ရှိ မရှိ	၂၇၃
ရေ၌ဂုဏ်နှစ်ပါး	၃၂၇
ရေ၏အင်္ဂါငါးပါး	၃၈၉
ရောဟဏမထေရ်နှင့် နာဂသေန	
တော့ဆုံခန်း	၁၃
ရောဟဏ၊ အရှင်	၁၁
ရိုသေခြင်းကို မပြုတတ်သူ တဆယ့်နှစ်ဦး	၁၉၃
ရှေးဘဝက မုတင်ကျင့်သုံးဖူးသူ	
လူပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အကျိုး	၃၅၇
ရှေးဘုရားတို့မင်္ဂလမ်းစဉ်	၂၂၇
ရှေးအစွန်း	၅၆
ရှဉ့်၏ အင်္ဂါတပါး	၃၇၃
ရှောက်ရွာမိုး	၃၁၇

[၈]

လ၏အင်္ဂါငါးပါး	၃၉၄
လူအဖြစ်ဖြင့်နတ်ပြည်သို့	
ရောက်ဖူးသူ လေးယောက်	၃၀၁
လူစကားပြောသောသစ်ပင်တို့စိတ်ရှိ မရှိ	၁၈၆

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၈]

လူထွက်သောရဟန်းက သာသနာတော်၏	
ဂုဏ်ငါးမျိုးကိုပြပုံ	၂၆၀
လူဘဝကပါရာဇိကသို့ ရောက်ပြီးသူ	
ဈာန်မင်္ဂလိမရနိုင်ပုံ	၂၆၅
လူရဟန္တာအဖြစ်ဖြင့် မတည်နိုင်ခြင်း	
အကြောင်း	၂၇၅
လူသောတာပန်ကပုထုဇဉ်ရဟန်း	
သာမဏေကို ရှိခိုးရခြင်းအကြောင်း	၁၇၅
လေမိုးစသည်တို့ကြောင့် ပဋိသန္ဓေ	
တည်ပုံများ	၁၄၁
လေ၏အင်္ဂါငါးပါး	၃၉၁
လေးသမား၏ အင်္ဂါလေးပါး	၄၂၇
လေး၏အင်္ဂါတပါး	၃၇၇
လယ်၏အင်္ဂါသုံးပါး	၄၂၅
လောကနှစ်ခု၌ဖြစ်ရမှုတူမျှပုံ	၉၆
လောက၌မရှိနိုင်သောတရားသုံးမျိုး	၂၇၈
လောကပြစ်နှင့်ပညတ်တော်ပြစ်	၂၇၇
လောမသကဿပရသေ့	၂၃၀
လင်းနို့ ၏အင်္ဂါနှစ်ပါး	၄၁၁
လင်းယဉ်တိုင်၏အင်္ဂါတပါး	၃၈၄
လိပ်ပြာကောင်	၆၁
လိပ်၏အင်္ဂါငါးပါး	၃၇၅
လုံ့လဝီရိယထုတ်ခြင်း	၇၄
လှေထိုးသား၏အင်္ဂါတပါး	၃၈၅
လှေသူကြီး၏ အင်္ဂါသုံးပါး	၃၈၄
လှေ၏ အင်္ဂါသုံးပါး	၃၈၂
လျှိုဝှက်ချက်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သူများ	၁၀၇
လျှိုဝှက်သော အင်္ဂါကိုပြခြင်း	၁၈၁

[၉]

ဝက်တိုင်း	၃၆၄
ဝင်္ကီသ၊ အရှင်	၃၉၆
ဝတ္တနိယကျောင်း	၁၃
ဝန္တာသိကပြိတ္တာမျိုး	၃၀၄

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၀]

ဝါဠပေယျမည်သောယဇ်ကြီး	၂၃၁
ဝိဇ္ဇမ္မဝတ္ထုကျောင်းတိုက်	၁၅
ဝိညာဏ်လက္ခဏာ	၆၉
ဝိညာဏ်၏ အနက်အထူးထူး	၁၀၁
ဝိတက်ဝိစာရလက္ခဏာ	၇၀
ဝိပုလတောင်	၂၅၂
ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿန ရတနာ	၃၄၄
ဝိမုတ္တိရတနာ	၃၄၄
ဝီရိယလက္ခဏာ	၃၉
ဝေဒနာ	၃၉
ဝေဒနာ လက္ခဏာ	၆၇
ဝေဿန္တရာမင်း၏ ပြုနိုင်ခဲ့သောအမှု	
ခုနစ်ပါး	၂၈၆
ဝါး၏ အင်္ဂါတပါး	၃၇၆
ဝက်၏ အင်္ဂါနှစ်ပါး	၄၀၄
ဝမ်း၌ စောင့်စည်းမှု	၂၂၃
ဝမ်း၌ စောင့်စည်းသည့် ကျေးသားငယ်	၂၂

[သ]

သညာနှစ်ဆယ့်ခုနစ်ပါး	၃၃၉
သညာလက္ခဏာ	၆၈
သတိဖြစ်ပေါ်ပုံ	၉၁
သတိလက္ခဏာ	၃၉
သတိသည် အမြဲ ဖြစ် မဖြစ်	၈၉
သမဏမည်ကြောင်းတရားလေးပါး	၁၉၄
သမာဓိရတနာ	၃၄၃
သမာဓိလက္ခဏာ	၄၀
သမုဒ္ဒရာ	၁၀၀
သမုဒ္ဒရာ၏ ဂုဏ်လေးပါး	၃၂၇
သမုဒ္ဒရာ၏ ငန့်ခြင်း	၁၀၀
သမုဒ္ဒရာ၏ အင်္ဂါငါးပါး	၃၈၆
သမင်၏ အင်္ဂါသုံးပါး	၄၀၂
သာကေတပုဏ္ဏား	၃၅၅
သာဂလမြို့	၁

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[သ]

သာဂလမြို့ စည်ကားပုံ	၂
သာဓိနမင်း	၃၀၁
သာရိပုတြာမထေရ်	၁၈၃၊ ၃၇၁၊ ၃၈၀၊ ၄၀၁
သာဝတ္ထိပြည်၌ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသူများ	၃၅၄
သာလကလျာဏ်မည်သောသစ်ပင်၏	
အင်္ဂါတပါး	၃၈၂
သာသနာ ကွယ် မကွယ်	၁၄၃
သိကြားမင်း	၉
သိကြားမင်း၏ အင်္ဂါသုံးပါး	၃၉၆
သိလျက်နှင့် မသိဘဲ မကောင်းမှုပြုခြင်း	၉၈
သိဝိမင်းနှင့် နတ်မျက်စိ	၁၃၃
သီရိမာပြည့်တန်ဆာမ	၃၅၅
သီလမရှိသောရဟန်း လွန်ကဲသော	
အလှူကို သုတ်သင်နိုင်ခြင်း	
အကြောင်းဆယ်ပါး	၂၆၈
သီလရတနာ	၃၄၂
သီလရှိသူ၏ တူမျှမှု ဆယ်ပါး	၂၀၈
သီလလက္ခဏာ	၃၅
သီဟိုဠ်ကျွန်း	၄၃၀
သုဇာတာနှင့် စုန္ဒတို့၏ ဆွမ်းအကျိုး	
ကြီးမြတ်ခြင်းအကြောင်း	၁၈၉
သုပ္ပိယာဥပါသိကာမ	၃၀၂
သုဘူတိ၊ အရှင်	၃၉၂၊ ၃၉၇
သုမနပန်းသည်	၃၀၂၊ ၃၅၅
သုရဋ္ဌတိုင်း	၃၆၄
သုလသာပြည့်တန်ဆာမ	၃၅၅
သုဝဏ္ဏဘူမိ	၃၆၄
သုဝဏ္ဏသာမသတို့သား	၁၃၇
သုတပါးတို့ကိုဆင်းရဲစေ၍လှူသော	
အလှူ အကျိုးပေးပုံ	၂၈၈
သုတပါးအသက်ကို သတ်တတ်သူ	
ရှစ်ယောက်	၂၃၀
သေခြင်းမှ ကြောက် မကြောက်	၁၅၉

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ	အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[သ]		[သ]	
သေခြင်း၏အကြောင်းရှစ်မျိုး	၃၁၂	သဒ္ဓါလက္ခဏာ	၃၇
သေချိန်မရောက်မီ သေသူနှင့်မသေသူ	၃၁၁	သဗ္ဗညုတဉာဏ်နှင့် စိတ်ခုနစ်မျိုး	၁၁၇
သမင်ကျော့ကွင်း	၁၆၄	သဗ္ဗဒိန္နအမတ်	၃၁
သေလပုဏ္ဏား	၁၈၁၊ ၂၃၅	သင်္ဂဏ်၏အင်္ဂါသုံးပါး	၄၁၇
သေသူတို့အား ရည်ညွှန်းအပ်သော		သင်္ဂဏ်၏အင်္ဂါနှစ်ပါး	၃၇၄
အလှူ	၃၀၄	သင်္ဂဏ်၏အင်္ဂါတပါး	၃၇၃
သောဏုတ္တရပုဏ္ဏား	၁၁	သစ်သီးပျေးဆိုင်ရှင်	၃၄၀
သောဏဝန်ဖြစ်ကြပုံ	၁၈	သစ်သီးပျေးရုံတော်	၃၄၀
သောဝီရတိုင်း	၃၆၄	သိမ်မွေ့သောအရာဝတ္ထု	၁၀၁
သံသရာ	၈၈		
သားမုဆိုး၏ အင်္ဂါလေးပါး	၄၂၀	[ဟ]	
သက္ကတိုင်း	၃၅၅	ဟိမဝန္တာတောင်	၉
သင်္ကဏ္ဍနိရုဗ္ဗိပြည်၌ ကျွတ်တမ်း		ဟောရိုးမွေတာစကားနှင့်	
ဝင်ကြသူများ	၅၅	လောကအလေ့ ဆိုရိုးစကား	၁၉၈
သင်္ချေယျပရိဝုဏ်	၂၀		

